189

Rest. J. Wyżgi 1933. Dano nowy grzbiet i nowe wyklejki. Fragmenty pasków pergaminowych, które podtrzymywały dawne wyklejki pozostawione.
K. D.

BBK.
16.

Stabat mater dolorosa iuxta crucem la-
crimosa dum pendebat filius Cuius
animam gementem contristatam et dolen-
tem pertransivit gladius O quam tristis et
afflicta fuit illa benedicta mater unigeniti
[illegible] Que merebat et dolebat pia mater
[illegible] nam nati incliti Quis est
[illegible] st matrem Christi si videret
in tanto supplicio Quis non posset contristari matrem
Christi contemplari dolentem cum filio Pro peccatis sue gen-
tis vidit Ihesum in tormentis et flagellis subditum
Vidit suum dulcem natum morientem desolatum cum
emisit spiritum Eia mater salvatoris me sentire
vim doloris penam fac ut lugeam Fac ut ardeat
cor meum in amando Christum deum ut sibi complaceam

… istud age crucifixi ut sit plaga in
te … liuide … tui nati uulnerati tam dignati
pro … penas mecum diuide … fac me
tecum … crucifixo condolere donec ego uixero
iuxta … tecum stare et me tecum sociare in pla[nctu]
… uirgo uirginum
amara … fac me tecum plangere
… passionis eius fac me sortem … plagas …
… me plagis uulnerari fac me …
… amore filii … flammis ne urar succensus
per te … sim defensus in die iudicii … christe
… da per matrem me uenire ad palmam
uictorie … quando corpus morietur fac
ut anima donetur paradisi glorie amen

N. Inv. 189

Iste liber fuit olim magistri Stani[slai] de [illegible]
[illegible] anno domini 1411 obiit [illegible]

1021

Sermones Magistri Stanislai de [illegible]

189

Ecce salvator tuus
venit. Sicut habetur
Ysaie xlii°. Anima
ut dicit apostolus ad
Hebreos xi° sine
fide impossibile est placere deo. Cum
enim incredulus est non est certa
anima eius in ipso. Abacuc ii°. Anima
[illegible] et multa tempora nulla amore
[illegible] patriarchas [illegible] sacerdotes
reges et prophetas ab a Bel-
[illegible] usque ad Iohannem baptistam
deus pater filii sui adventum promi-
sit et repromittere non desistit
ut varius multiplicat. Gratius
[illegible] hominis ad fidem erigeret
et affectus ad amorem inflama-
re. Ideo sicut pretium magnis sus-
piriis et fletibus adventum me-
diatoris dei et hominis deside-
rabat. Unde Cantica viii°. Quis
mihi det te fratrem meum
sugentem ubera matris mee ut in-
veniam te foris et deosculer
et iam me nemo despiciat. In
quibus verbis exprimitur ardens de-
siderium antiquorum, quibus enim
ardentissimis desideriis adventum
Ihesu Christi dicere poterunt: Quis mihi
det te fratrem meum scilicet in humana
natura qui non habes fratrem in na-
tura divina. Fratrem dico sugentem ubera
scilicet de celo plena matris mee, id est
ut sis in filiis in nativitate infans.
Foris id est visibiliter apparens ut
deosculer te id est amore fruar
in tua passione et iam me nemo
despiciat scilicet de tua resurrectione.
Christus enim quantum in eo fuit sua
resurrectione omnem miseriam a
nobis amovit ut similes et angelis
dei accepti. Et Balaam propheta
licet gentilis in spiritu sancto dixit [illegible]
Videbo eum scilicet mediatorem sed non

modo intuebor illum sed non prope. Ebre-
orum victoria quando ista faciat deus.
Numeri xxiiii. Credebant enim veteres
ideo magno affectu desiderabant
ut non tardaret sed veniret.
Ecce nos [illegible] tanto ad
eum iam exhibitum quanto illi ad
promissum. Hinc est ad [illegible] Bernardus
[illegible] Cantica sermone ii°. Arden-
tem desiderium primorum suspiriorum ad
Christi incarnationem [illegible] frequentissime
cogitans compungor [illegible] in
[illegible] et [illegible] lacrimas. Ita pudet torporis [illegible]
miserabilium temporum horum [illegible]
[illegible] tantum gaudium [illegible]
[illegible] exhibitio quantum veteribus sanctis
accenderit desiderium sola promissio.
Hec ille. Vetus expectabat [illegible]
[illegible] non omnibus [illegible]
[illegible] Bernardus
[illegible] sermone. Felix [illegible]
[illegible] dignitas [illegible]
[illegible] sed deus homini [illegible]
Hec ille. [illegible]
[illegible] et dilectus [illegible]
[illegible] pax amantis qui iam
[illegible] est [illegible]
[illegible] dixit Ysaias. Ecce salvator
tuus venit [illegible] primo notatur
admiratio, secundo [illegible], tertio [illegible]
[illegible]. De primo scilicet de admi-
ratione. Admiratio magna si consideretur
quis venit, utrum venit magnus dominus
[illegible] et [illegible] et magis
eius non est finis. Ut dicit propheta:
Venit fidelis et verax. Fidelis
[illegible] verax in exhibendo.
[illegible] in vestimento id est in humanitate
qua vestitus venit, et in femore
id est in carne [illegible] scriptum [illegible]
[illegible] rex regum et dominus
dominantium id est [illegible] est rex
et dominus. Apocalypsis xix. Sed unde venit
[illegible] Ysaia capitulo xxx scilicet admirando
dicit: Ecce nomen domini venit de
longinquo et revera de longinquo

qua a summo celo egressio eius .i.
a celo benedicte trinitatis. Et vide apte
ie enim superbus semper angelus luciferi
adhuc celum derogabat ascendere
scilicet corruit. et ex invidia homines
in eius loco ordinatos supplantat
et ideo oportune agnus filius altissimi
de celo trinitatis humiliter descendit
ut homines dolose prostratos misericorditer
dit relevare. descendit inquam
de monte excellentie in vallem
humilitatis. de monte potentie in valle
infirmitatis. de monte glorie in vallem
denegationis. quam denegationem in passione
sua per prophetam expressit dominus Ego
sum vermis et non homo obprobrium
hominum et abiectio plebis .i. ego
qui alias sum omnibus et hominibus
sanctissimum venio .i. infima lapsus non
tu sum tui lapsus scilicet deus et homo obpro-
brium hominum existens scilicet colaphis
et spinis et abiectio plebis meo
quia barrabam latronem pro me dimitti
elegerunt et me ad crucifigendum dantes
abnegaverunt Ergo ut dicit propheta
Cantate domino canticum novum quia
mirabilia fecit. cantate vita. cantate
lingwa. novum canticum .i. canticum
de christi incarnatione et hominis re-
demptione. novum enim hoc est in an-
ditum De ubi nostro Interroga de diebus
antiquis qui fuerunt ante te ex die
qua creavit deus hominem super terram
a summo celo usque ad summum eius
si facta est aliquando huiusmodi res. ve
mirabilia multa ex uno miraculo pro-
cedunt aragium miraculum quod dextera
eius .i. vox qui dicitur dextera propter prompta
operatione et brachium sanctum eius .i.
idem vox qui dicitur brachium propter pro
fortitudinem salvat genus hominem ubi
generatur multa miracula quia eterna re-
demptione potestas est infirmata eternitas
terminata celsitudo humiliata vita
mortificata mors vivificata etc.

De secundo scilicet misericordia huius
dare patet si attendamus ad quos
et propter quos venit Unde dicit Bernardus
in sermone de adventu Si attendo
ad quos venerit magnitudinem
dignationis .i. misericordie expavesco
Si considero propter quid venerit
amplector quod possum admi-
rabilem caritatem Sed modo cogita
exaltationem considero humane condi-
tionis. venit siquidem universitatis
creator et dominus venit ad homines
venit propter homines venit homo. venit
medicus ad egrotos. redemptor
ad venditos. via ad errantes.
vita ad mortuos. venit non perdere
scilicet salvare. erigere non ligare. porro
inestimabilis indignatio et pe-
nitus incogitabilis quod in carcerem
huius horrorem fetorem quod tanta
descendere dignata est celsitudo
Hec ille Item dicit in sermone de ad-
ventu Iam quis dubitet magnum
aliquid in causa fuisse ut maie-
statis tanta de tam longinquo in
locum tam indignum descendere di-
gnaretur plane magnum aliquid
quia magna. quia misericordia multa.
quia caritas copiosa Ad quid enim
nos orem credissimus quod errancit
de motibus precamur ut manifeste
confiteantur domino misericordie eius et mira-
bilia eius filiis hominum Mira ergo
quantum dei dignatio. magna digni-
tas hominis sic quesiti qui si
gloriari voluerit non erit insipiens
non quod aliquid esse videatur tamquam
a seipso scilicet quod tanti eum fecit ipse
qui fecit Cum autem tantus dominus
ad tantillos veniens adventu
suo tantam dignationem et miram
modo condit. nisi quod ipse sal-
vator venit ut homines perditos a
miseria salvare. gratia sua ditare
et gloria eterna sublimare Inxta id
Aggei prophete ca 2o veniet
desideratus cunctis gentibus et replebo

domum istam scilicet fidelium gratia di-
dus Cum enim mundus dampnatus esset ergo
salvator venit non ad condempnandum sed
ad salvandum Bernardus quod non deficit
in christo sed in malis voluntatibus adven-
tu christi amencientibus Nam ut habetur
sermone in parasceue ea ubi unius
principes sacerdotum et scribe fre-
tati sunt mirabiliter in christo uniuersis ab
hominationes generant i. gentilium
qui non habent legem admittebat etc.
dominus deus patriarchas ad illos sic
et nunc mittit per manum ministrorum
suorum de nocte consurgens et quoti-
die commonens eos quod parent ipsis
sed libenter Illi autem permanserunt
inimicos dei et respuebant sermo-
nes eius illudebant sed Secundum
dominus ascendit super dominum in ipsum
et nulla est relatio Unde non
voluntur nunc habet mala habet uni-
versa peccata in peccatis christianis quam fuit
in iudeis voluerunt inimicis ad
magnam iram dei Ecce quod inimicos
permittit ad nos ad iram eiusdem
unde dicit dominus veniat ergo o homo
custodi te Unde dicit iam accelerat
venire iam apparet christus Item dicit
iam prope est ideo scinde cor per
penitentiam a peccato et separa te ab hiis
que impediunt adventum eius Item
dicit iam prope est ideo corde puro
suscipe eum ut gratiam invenias
et horrendum iudicium evadas. Simi-
liter homines habent inimicos per inspirationem
nimios lempedum non mirum Et
divina iustitia damnate comminentur
De secundo scilicet de appropinquatione quod dicit
venit scilicet non tantum ad nos sed propter
nos qui non egent modo bonorum
Bernardus in sermone de adven-
tu christi quo salvator filius dei veni-
re quem sicut vobis sunt et semper
vobis est Bernardus dicit deus quod non sic
debet esse ut sensus absconsus sed vero
sic quod apparuit visibiliter in carne
quem alias latebat/ induit enim
humanam nostram conditionem formam qui
in divina forma habitat lucem inaccessibilem

hoc nomine apostolus Ad philippenses ii°
deus habitu inventus ut homo i. in
carne mortali et passibili sic homo
visus non est in terris et cum hominibus
conversatus est Bernardus ii° Dixi quod
venit non tantum ad nos sed propter nos quod
necessitas urgebat Unde enim dicit Bernardus
in alio sermone de adventu domini triplici
incommodo miserabiliter laboramus
vanam et faciles sumus ad seducendum
et debiles ad operandum et fragiles
ad resistendum Si discernere voluimus
inter bonum et malum decipimur Si
temptamus facere bonum deficimus Si
conamur resistere malo deicimur et
superamur. Ideo necessarius erat
salvatoris adventus qui in nobis
per fidem manens illuminet cecitatem
nostram et nobiscum habitans ad-
iuvet infirmitatem nostram et pro
nobis stans fragilitatem nostram
protegat et expugnet Si enim ille
in nobis quis iam decipiet
nos Si i. e. nobiscum quid de-
cetero non possumus in eo qui
nos confortat Si i. e. pro nobis
quis contra nos Nimirum ipse
sapiencia cui fit impossibile instruere
ignorantes ipse dei virtus cui ipse
facile reficere deficientes et erigere
perditos Hec i. e. ut quod po-
test Bernardus in alio sermone de
adventu christi colligit Plures enim
doctores sermones de christi ad-
ventu collegit et composuit
triplicem nominans adventum christi
primo ad homines .2° in homines
3° contra homines Primus adventus
benignus Secundus occultus .3us ma-
nifestus De primo adventu dicit
Bernardus in sermone Adventus christi
venit de corde dei patris Venit
in uterum virginis Venit a summo
celo in inferiores partes terre. quod
hoc nomine et nobis in terra/

quiescendi si tu in ea consistit ille
scilicet ut cum venit, ubi enim bo-
erit sine 1°. aut 2° male posset
esse tunc 1°/ scilicet quod ut qui descendit
ipse est et qui ascendit ut impleret
omnia. ergo quiete quam suscipimus
sunt quiete ubi ut in dextera
patris habet ille. Secundo ad
venturus scilicet occulto in animam dicit
ut Jo. quis diligit me sermonem
meum servabit et pater meus dili-
get eum et ad eum veniemus
et mansionem apud eum faciemus.
Beatus apud quem mansionem fa-
ciunt ihesus et beata anima que sedes
est sapientie / De trino adventu dicit
Ber. in 1° domini adventum venit
ad sermonibus ipsius sui et parvulis
suis et angelis. Igitur ita agamus
ut qui venit ad nos non ve-
niat contra nos sed in nos per
graciam Amen

Scientes quia hora est iam nos de sompno surgere ad Ro. xiii°

In hoc sacro adventus christi tempore
ecclesia revolvit sanctorum patrum ardentia
desideria et devota suspiria que
ad deum mittebant ut ille ipse
veniret qui pro liberacione generis
humani sancta trinitas in suo consilio
mittere decreverat. Unde ait
Moyses Exo. iiii° Obsecro domine
mitte quem missurus es. Conside-
rabat enim promissiones sui adventus
suscipiendas iam eorum. iam preter-
iam prestitam. Unde Gen. xxii° venit
angelus domini Abraam dicit per
memetipsum iuravi dicit dominus in semine
tuo id est in christo qui de tuo semine
nascetur benedicentur omnes gentes
Et abacuk propheta ca. ii° dixit
Si moram fecerit expecta eum
quia veniens veniet et non tardabit

Itaque antiqui patres summo desi-
derio estuabant ut redemptor
acceleraret de celis descende-
re et quos de tenebrarum loco cos
captivos erueret et ad superna
patriam reduceret quam peccando
perdiderant / Unde dicit Aug. libro
..., et quo deus semper summo honore
per multa revelabat adventum domini
ut si multo desiderio ei misericordia
adolerat valde. tum de suo sed quod
posset remedio iam de longinquo
gauderet / et filius suis quibus
mortem summam indixerit quod ex
consolacio eorum acceptam per
adventum christi posset intimare
vera itaque nostrum dicimus quod ab
Adam dominum postulabant adventum
quia nec adventum domini credentium
ipso adventu redimi et salvus
esse poterit. nisi qui in fide
veterum cognoscit et credidit et
qui in eo certam spem sue
redempcionis habuit habet ille Cum
itaque venit tempus apud deum
constitutum misit deus pater filium
suum unigenitum non humanis
meritis sed sua magna gratia tenera
gratia magna. ut deus filius carne
est vestimentum indueret. creator
creatura fieret et deus in forma
servi humilem appareret dicit
Hugo li. 1° de sacramentis. Veraciter
patrem quod redempcionem generis
humani alio modo deus perficere potuisset
si voluisset Sed quod iste modus convenien-
tior fuit convenientior. ut deus homo
fieret et ex homine mortalitatem assumeret
ad spem sue immortalitatis homines
confirmaret. ut non diffidat iam
homo ad deum illa posse ascendere
que ad sua mala tollenda
videt descendisse habet ille
Magna itaque magnus prodor
si hominis torpet diu sinus dubi

vigilat Si miles dormiat cu
rex ad certamen se parat Si eps
salutem suam cogitat qua dn
intrata humilite disponit / Ideo
apls in hc devoto tpe oms
hortatur ut non dormiat sz vigilet
dicens hora e iam nos de sompno sur
gere / Ubi ta immensu sompno gre tpe
Sedo tps bonitas / Ideo singuli
utilitas / Idem tamen in vo sectes
dicitacz tpe hemus operemur bonu
ad omes inquit apls ad Gall
vi° hoc ut dt ide aplz i ad
Thimo iiii° Noli negligere gram
dei Si enim quibus tpis gre ne
glexerit absq dubio in horrendu
ma in divine iustie incidet / Ideo
dr Eccles vii° Noli esse stultus
ne moriaris in tpe non tuo / tpe
nam e tps gre Ro iii° Non
enim misit ds filiu suu i mud
ut iudicet mud sz ut salvetur
mud p ipm / Ideo tpe gre quidem
e in vita, primi pt petere et dabit
ei querere et inveniet pulsare
et aperietur illi Tps vo non
ntm e tps iustie divine Ierme
li° Tps ulcionis e a dno
iustissime ipe retribuet Tamen
qui sit idoneus ad hac gram
suscipiendam dr ii Cor vi xiiii°
Dixit iustos inclinabit gra partes
ut iustie sint dure sz declina
a malo et fac bonu hec fac et
eris idoneus receptaculu gre et
tm de primo Secundum sz
tpor bonitas tamen eu dr hora
Ubi e mutabiles et cito labiles
dum via e longa et homs morula
non immitto viatores timent et
festinent ut tempestive viam
peragant Ubi enim Iacobo iuxto
dr id iii Reg xx° Surge comede
Grande enim f restat via grad
via de tra ad celu / de iusticia
ad gram celestem de vita morl

ad vitam immorlem / expedit go
ut in hac brevi hora vite homs
velociter curramus / Sit enim vita ho
m hoc mundo quantumcq longa
annis mlt / illatenus tn illi infinito
spacio future vite petit exparari
finiti enim ad infinitum nulla pporcio
Surgamus go de sompno ne de
curat hec modica hora Surgamus
de sompno culpe ne decidamus
in sompnum eterne pene / De quo
sompno p pphetam fortes eius
dormierunt sompnum sempiternum
Est aut dux sompnus de quo est
surgendum sz sompnus culpe omissio
et commissio Sompnus culpe
omissio e triplex sz pigricie
ignorancie et negligencie que sunt
3es fres dilecti / Ignorancia enim e
omissio eius qd dz scribi pigricia
eius qd dz fieri Negligencia vo
defectu circumstanciaru negligens enim
non attendit cum qui et quo sit
surgendum / De hoc sompno omissio
triplici inquit i dicitur p vi xx°
Noli diligere sompnu ne te egestas
opprimat Sompnus commissio
sili e triplex sz sompnus vane
cogitacois et delectacois Sompnus
prave operacois et sompnus sine
consuetudinis / De hoc de triplici sompno
commissiois inquit Ierme iii° dormiemus
in confusione nra i in peccatis nris
et operiet nos ignominia nra
Quam duo deo nro peccamus et
nos et pres nri ab adolescencia
nra usqz ad hac diez / Petrus aut
dr ee sompnus ppt ta sompno
quia sic dormiens malu sum ac
errorem non curat ut revolvit
ut cogitat ita peccator in tanto
tam efficitur et trahit a eum ma
licia sua qz ut petrus sum adurit
ut recogitat e enim qi mortuus
et nisi pcess pret spual suscitacois

melius ei esset mortuum esse quam viuum cum tanto mundi bono. Illi enim ut ait Gregorius iniqui natura sunt vivi peccator habet fide delictorum constat condicionibus quia tamquam mortuus. Nam per mortem temporalem debitor est mortis eterne. Ut patet de psalmista Mors peccatorum pessima.

Secundo sic dormiens nulla horret pericula. Si enim latro velit eum spoliare aut iugulare aut ignibus comburere nil formidat. Ita peccator et si temporales miserias fugit infernales penas non appendit. Vnde Prover. xiiii° Stultus illudit peccatum .i. leuipendit quasi ludum.

Tercio sic dormiens credit se aureos in manibus habere emigrans vero nil inuenit. Ita peccator estimat se a peccato reportare multum lucri in pena autem sentiet se vacuum. Vnde Ysa. xxix Somniat esuriens et comedit cum autem expergefactus fuerit vacua est anima eius. Hunc itaque sompnum abiciamus tempestiue ne pena eterna nos inuoluat. Hoc de secundo.

Tercium est surgendi vtilitas. tam re-de natura nobis enim accrescit si surrexerimus decrescit autem si surgere neglexerimus. Surgentes inuitat gratia torpentes vero expectat pena et non portabit pater iniquitatem filii nec filius iniquitatem patris. Ez. ut dicit Ezechiel propheta xviii° Anima que peccaverit ipsa morietur. Ergo ut dicit propheta Michee ii° Surgite et ite quia non habetis hic requiem et apostolus ad Ephe v° ad idem ortatur dicens Surge qui dormis et exurge a mortuis et illuminabit te Christus.

pudorosum valde est dormiens detentus in peccato ex quo lux fidei et virtutis cognitio lucet per in-plat. laboratores ad cantum gallorum surgere vel ad minus in diescente tempore de lecto properare consueverunt et ad lumen solis dormiens iam non solum gallus cantat quia scriptura clamat non solum dies appropinquat quia virtus claret sed et sol iusticie Christus deus in mundo ortus est hominibus de celis: erubescat itaque miser peccator tamdiu in lecto prave delectationis dormiens dum non solum sol sed creator solis per incarnationem ortus est hominibus de celis tamquam mediator ad concordandum doctor ad docendum consolator ad consolandum exemplator ad exemplandum. Ut patet primum testante Euangelista ipsum concordasse. Resplenduit quod inter visio pacis ut sit pax esset inter celum et terram inter deum et hominem. Ut patet secundo fateri eum venisse Bethphage quod dicitur domus oris .i. ad hoc .ii. est incarnatus ut in ore hominis habitaret tamquam in domo ut homines doceret et hos doctus laudes eius depromeret. Ut patet tercio dicitur venisse ad montem oliueti .iii. ad altitudinem glorie ut se perditum hominem quereret corporis sanguine et morte dira redimeret et ad gloriam quam perdiderat reduceret hoc sit bonus consolator. Ut patet quarto Euangelista refert eum venisse mansuetum sedentem super asinam. Sedit enim super hominem humilis contra tanto enim ra sedit super humili bestia dicitur ad passionem veniret ut

nos miseros / et infirmos no
suscipere s humiliat docet / Mul
titudo e et que precedebat
et que sequebantur a laude
tam humilis regis abstinere non
valentes clamabant dicentes
Osanna filio david benedictus
qui venit in nomine domini. Et nos
xpiani ad honorem huius regis
et qui eius ad nos venit in carne
commemorantis surgamus et opera
tenebrarum abiciamus. i. peccata
que recte dicuntur tenebre quia a
tenebris veniunt perpetrantur enim
ab hiis quos malicia cecat
et tenebrat. tenebras et que sunt
et in tenebras eternas ducunt
Matt. xxii^o ligatis manibus ac
pedibus mittite eum in tenebras
exteriores. i. in infernales ibi
fletus et stridor dencium. Ne
itaque dampnemur in tenebras
infernales abiciamus tenebras
sive cogitationis sive operationis
sive conversationis. Thobie v^o
Quale mihi gaudium qui in
tenebris sedeo et lumen celi
non video. Sed non sufficit ad
tam dei susceptionem tenebras
abicere. ideo addit. et induamur
arma lucis. i. virtutibus que ornant
et vestimenta muniunt ut
arma illuminant tamquam luminaria
Beatus qui custodit sua vestimenta
/ que defendunt sicut arma. que
irradiat sicut luminaria. Talis enim
honeste ambulat sicut in die
quod suadet Epistola dominica
de die in diem salutare eius.
de die bone operationis et sancte i. recte
conversationis / qui autem in suis

Talis enim salvatorem in carne
venisse annunciat qui ambulat
in die bone operationis et sancte
conversationis / qui autem in suis
pristinis iacet et in peccatis suis
obstinatus persistit et si non ore
operibus tamen profitetur dominum in carne
venisse negat et quod dolendum
audire / adiecto vero in carne
plures sunt negatores quam confessores
/ racione huius lugubre Johannis v^o
Lumen mundi venit lux in mundum et
dilexerunt homines magis tene
bras quam lucem. Erant enim opera
eorum mala. Ample enim gradiuntur
in comessacionibus i. superfluis in
ebrietatibus immoderatis in cubilibus
i. pigriciis ad bonum in impudiciciis
i. luxuriis carnis. In contencione
et emulacione i. in invidia in
contemptu mandatorum dei et legis
divine ac si lux fidei nichil illu
xisset. Nos autem veri xpiani non sic
sed fide cognita induamur dominum
nostrum Jhesum xpistum i. imitando forcia
virtutum quas in carne gessit
ad quod monet Apostolus ad
Ephesios iiii^o Induite novum
hominem qui secundum deum creatus est in
iusticia et sanctitate veritatis ut nobis
amplificetur hic gracia tandem gloria
Quam nobis Amen etc.

Cum appropinquasset
Jhesus Jerosolimis et
venisset Bethphage ad montem
Oliveti Matt. xxi^o Circa hoc
notandum secundum spiritualem loquendo de reparacione
generis humani quod reparatores sunt
mirabiles contra dyabolum et contra
homines vbi ut dicit Hugo de
Sancto Victore contra dyabolum deo

minuriaz fecisse quemor qr finz
emb hoies et fraudulent ab
duxit et violent tenuit ho
at deo iniuriaz deo fecisse plu
qr proprium eo eximmes et se
sub ma aliena ponens dampn
deo intulit Iniuste dyabolus hoiez
tenuit qr dyabolus iniuste meruit
vt homez deo subditum submerget
ho at iuste tenebatur a dyabolo
qr ho meruit p culpaz sua
vt ab eo semi pmitteret licet
eum ignoraret sibi ee qd dyabolo
pmisit. no ignoravit q sont
voluntate creatoris acrupisse ho
debuit / iuste ergo ho dyabolo
subditus erat quantu ptinet ad
suaz culpaz iniuste vo quantu
ptinet ad dyaboli fraudez. Vt
ergo ho penaz debitaz iuste
evaderet necesse fuit vt talis ho
p hoie penaz susciperet qui
nul pene debuisset. Sz talis no
inveniri poterat nisi xpc. Vt
ergo nascendo hominis debitu
pro solvit et moriendo reatu
hominis expiaret. Vt cu ipe
morte p homie quam non
debebat sustineret. iuste ho ip
ho quam debebat morte evaderet
ergo scriptum e Tam fortis
inditum meum et tam meaz
tam meaz fecit qr debitu p
nobis persolvit et moriendo
reatum expiavit Inditum vo
qr descenderet ad inferos et
portas mortis frangens captivos
qui ibi tenebantur liberavit Hic
ergo dr Ewangelista De
appropinquacione Ihesu Iherusalem
visionem pacis vt sz faceret pacem
inter deum et hoiez. vt deus fieret
homo et homine super naturam super
visum super suaz angelicam et
humanam atz fatetur / Dt qr eu
venisse Bethphage qd dr domus
oris vt sz sit qr in ore nro
eo laus et glorificatio. Sz non
solum voluit p nobis ee creator sz
et redemptor et glorificator.
Hic e adductus in montem olivetum
i in altitudinem misericordie vt creator
fieret p nobis creatura redemptor redemptus
mors et vita nobilitas et
abiectio pauper et dives iustus
et peccator iudex et dampnatus
Sermo 2 de Gen° notatur
reparacionem hominis ex altitudine divine
misericordie Hec dilectio missionis ad
religandum alligata Tercio missionis
impletacionem Nam adduxerunt
ligata De sermo Cuius
eius racione comprehendere a destructe
pr quod tantum et tam mirabilis
et tam gloriosa tantaz nre salutis
causam fecit. petierunt Ista
ve veniret ipe at sic domus
occultus deus magnus et altissimus
petens misericordia no desperavit
Clamat Ysa xvi° Emitte agnum
dnatorem terre de petra deserti.
de maria virgine. petra refugium
herinaciis. i. maria peccatoribus
spinosis. vt qui nequiciam exarare
laudare naturaliter fugiunt
a pre saltem nacionem gratiarum
suam a re emitte misericordiam
dne pr filium tuum vt occultus
esset nobis manifestus tabilis
esset nobis amabilis altissimus
nobis efficeret proximus / Unde
proximus natus e nobis Clamat
et psalmista david Emitte manum
tuam de alto. i. filium tuum qui

marg prius dc qr sine co
mil pr opat' ut nobis adiuuet
Adiuuet inquit qr hos creati
sunt fortes ad resistendum retus
ad agendum sapies ad cogitandum
fecundi ad diligendum pro petra
ac fecte infirma timidi errabundi
ceca fugitiva desperabat. ergo
pater filium in carne misit ut
maior sue potencie adiuuet infirmos
dirigat errabundos illuminat cecos
callefaciat frigidos et tunc d' p°
De secundo sc. de missione
discipulorum. Tunc enim misit duos
discipulos suos dicens eis ite in castel
lum .i. in ierlem. vocat autem ie-
rusalem castellum qui despectoie
quia pendebat dicens contradictorum
fecitatem in ierlm contra xpm et
suos apostolos. Et statim invenietis
asinam alligatam et pullum
eius cum ea solvite et adducite michi
et si quis vobis aliquid dixerit
dicite quia dominus hiis opus habet. non
sc. propter suam necessitatem sed propter
nostram utilitatem. Euntes discipuli
fecerunt sic precepit illis ihesus.
Secundum hos duo mittis pro [illegible] Mat
utramque miam et iusticiam. hos sunt
maria inuite duo pro quibus soluta
e asina et pullus eius .i. ipsi
Iudaici et gentiles et liberata
ac redempta a dyabolica potestate
et ad angelicam societatem reducta
In hoc x. viii de reparacione
hominis h° de karitate. Caritas e
hoc deus pro homine et dedit se
hos homini ut assimilet ab
homine incarnatus e dei filius
et datus e hominibus hoc ut
Cz quod homini datus e xps
magna sunt dei mira. quod ac
ab homine redditus e xpus

sunt homines iniusticia. Unum venit
misericordia missa a deo quia inimici dei
Unum iusticia missa a deo quia inimici
dei ambo hec Gabriel angelus
nunciat marie ut conciperet et
pareret filium. Sc. ihesum qui pro suam
infinitam misericordiam et iusticiam homines
redimeret et homini iusticiam
evadendi de laqueo dyabo-
lico dedit. Sic enim deus habuit iusticiam
redimendi ita homines debent habere
iusticiam evadendi de dyaboli
laqueo. In incarnatione ergo
misericordia se dedit homini
in passione vero penam hominis iustissime
expiat dum mortem pro homine
quam non debebat sustinuit
propter quod homo penam eternam quam
debuit iuste evasit. Etiam duo
mitti misericordia et iusticia solverunt
asinam et pullum eius et adduxerunt
ad ihesum et imposuerunt super
eos vestimenta sua et eum de-
super sedere fecerunt. Vestimenta
apostolorum ut dicit Glosa. Super que
Euangeliste sunt doctrina virtutum
et doctrina vite quibus dominus pro
suam graciam dirigit credentes in
viam salutis. Unde dicit quod plurima
turba sternebant vestimenta sua in
via quia sancti martires proprio amictu
sue carnis ex ventres simplicibus
viam suo sanguine paraverunt
Alii ramos de arboribus cedebant
et sternebant in via quia sancti
confessores se in odorem virtutis ...
fuerunt. Turbe autem que precedebant
et que sequebantur clamabant
Osanna .i. salva in excelsis
vel .i. salva pro filio david .i. pro
xpm. Tunc sunt hec turbe utrique
pres xpm precedentes et sequentes

Unde dicit hugo in prologo libri de gracia. Sicut incarnatus rex in[illegible] est cum in hunc mundum venit cum dyabolo pugnaturus et omnes sancti qui ante eius adventum fuerunt tamquam milites regis sunt enim precedentes et qui postea usque ad finem mundi venient et venerunt sunt milites sunt regem suum sequentes. Et ipse rex medius est in exercitu suo hinc inde separatis agminibus sunt qui omnes uni regi militant et ducem unum vexillum sequuntur portat et unum hostem expugnant et una victoria coronantur. Hec ille. Secundo in hiis omnibus ostendebat deus intensi (?) salutem manifestam omnibus qui uno corde expediunt (?) ad laudem salvatoris nostri clamare Benedictus qui venit in nomine domini. Quia laudes meruit (?) sive in hiis qui salvantur sive in hiis qui dampnantur. Ut dicit hugo libro primo parte viii: nam hic (?) quod eciam iniuste dampnari iuste propter graciam dei iuste salvari potuissent si deus eos salvare voluisset. Et hic qui propter graciam iuste salvantur eciam merito sua iuste dampnari potuissent si deus eos dampnare voluisset et prestabat (?) ea in voluntate eorum. Hec ille. Humiliter ergo laudemus et laudando humiliemur ut vita nostra humilitate amplectatur hic graciam et detur in futuro gloriam. Amen.

Dicite filie Syon, ecce rex tuus venit tibi, Mathei xxi^o

Dum advenerit (?) enim incarnacio (?) dignissima magno deus infinite bonitatis captivitati hominis et miserie succurrit. Primus enim parens peccando se cum tota posteritate tiranno dyabolo obligaverat.

Dicit enim deus Ysaie lii^o: In egiptum descendit populus meus in principio ut colonus esset ibi et assur absque ulla causa calumniatus est eum. Ubi propheta sermo tangit captivacionis originem. Tamen dicit in principio, id est in Adam, qui nemine cogente sponte preceptum dei contempsit et mox adhesit ita quod homo propter culpam suam captivus ipsius deceptoris esse meruit. Secundo captivitatis processum cum dicit ut colonus esset ibi, id est in sinibus (?) pestiferis laborando animi quasi in agro. Tercio iniquam delusionem cum addit et assur, id est dyabolus, calumniatus est eum absque causa. Dicit enim hugo libro primo de sacramentis parte viii: Licet dyabolus iniuste tenuit hominem quem fraudulenter abduxit, tamen homo iuste tenebatur a dyabolo quia propter culpam suam meruit ut ab eo teneretur. Sicut homo iuste subditus erat dyabolo quantum ad suam culpam, iniuste vero quantum pertinet ad dyaboli fraudem. Hec ille. Videns ergo deus hominem servum suum fraudulenter abductum et violenter tentum per nullam creaturam ad libertatem pristinam reduci posse, misertus est eius et incarnatus de spiritu sancto homine homo factus est, qui dampnum hominis compensando innocenciam homini quam perdiderat restituit et potenciam dei satisfaciendo penam quam non debebat sponte et obedienter suscepit et ex magno suo amore in morte fudit et ab hac homines ab eterna pena et morte liberat. Dicite ergo filie Syon ecce rex tuus venit tibi. In quibus verbis thema (?) secte dat mandatum sacerdotibus primo ut loquantur, secundo cui loquantur, tercio quid loquantur. Primum nota cum dicit dicite

Ipi enim predicatores tam magni
divine incarnationis ministerii
indignos homini commissum non
silentio tegere sed ipso ut congrui
esti sint enarrare. ipi namque sunt
quos spiritus sanctus iuxta id Levit. xx°
di separavi vos segregavi a vili. i.
vitiis a peccatis qui eos in eminen-
tius sacerdotes sunt separatos
segregati a vili. i. vitiis a peccato
vilibus. Nam per eminentiam sere
abducunt homines a peccato et
per predicationem gratie adducunt eos
ad virtutes. Hi itaque predicato-
res mandatum a deo habent /
ut loquantur / et tacere ipso a
deo mandatur ut audiat. Scriptu-
ram est ubi non est auditus non
effundas sermonem. Unde dicit ad
predicatorem illud Ecce. xi° loquere
ad eos verba mea si forte au-
diant et quiescant quoniam irrita-
tores sunt. Et revera utile est
ipso audire mirabile opus
divine incarnationis a predica-
toribus. Ex hoc enim habet incita-
mentum consurgendi ad vitam
a statu peccati. Hinc ut dicitur ii
Esdre viii° Esdra pontifice
legem domini legente et ipso
a prima luce usque ad vesperam
audiente omnis plebs flebat. Multo
plus nos etiam tam dulce-
dinem omni dulcedine plenam
scilicet divine incarnationis audi-
entes compungi in cordibus
deberemus. Audito .n.ii. quo di-
lexit nos filius dei de
tam sublimi loco celorum ad
hanc humilem terram descendit
magis fecit vilia sustinuit
carnem quam indicibilia mala
nostra suscepit ut bona
sua nobis daret unde etsi
tante caritatis de nobis per
cordibus non educit lacrimas

Cum dicit Ecc. i° Qui addit
scientiam addit et dolorem scilicet peccatorum
dolor longa peccandi consuetudine
venimus ad tantam frigiditatem cor-
dium quod nec tantus ignis qui de celo
venit mitti intra ea calefacere
valet ut ait Gregorius homilia. Cum
veniret desideratus cunctis gentibus
haberet sola promissio plus saporis
patribus accenderet ad deum corda
quam nunc nos tepidos tante gratie
exhibitio. Hec de primo.
Secundo tangitur cum dicitur
filie Syon i. anime fideles videte
quod non dicit filie Babel i. filie
Babilonis i. filie latinis scilicet
diaboli. Aut filie Edom sed filie
Syon filie [illegible] filie Iuda
filie Ierusalem i. electis adventum
filii dei incarnationem est. Nam electos
quos divina gratia preordinat et
filios ad eternam hereditatem accipi-
endo adoptat. Hic enim oblige
abscondendum est unum tanti misterii
scilicet divine incarnationis a peccatoribus
sed coram omnibus et iustis et in-
iustis bonum unum divinum adiectum
est et vericundum / ut iusti maiorem
causam inde habeant ad virtutem
iusti quam iustificare amplius iusti
at ex hoc concipiet timorem dei
deo salute mundi suo adventu
disponente ipi salvari desperant
et eo nolunt per homines laborare
ipi in stratis sue delectationis
dormiunt. Omnes siquidem torpebunt
cum regem suum sacco indutum videt
Ecce filius dei sacco carnis
nostre indutus mors pulsat pro nobis
ageret. quid facturi sumus ad
hec in peccatis nostris dormiemus
et pulsat filius dei pro nobis statim
respondebimus. Unde Ezech.
iii° dicitur fili hominis sume
laterem et pones eum coram
te et describes in eo civitatem

Jerlm et ordinabis adversus eam
obsidionem Secundo contra latrones insi-
diatores accipitur federatorum contra
latronem similiter Et enim cum se potest
cum freno hominem contra eius desperationem
cor celeste vel destinatam prestat
Jerlm meo destruit qui ei detrahit
quod adventu domini incarnationem
adhuc facta est ut pax inter celum
et terram fieret et homines ad
visionem eterne pacis in celo perduceret
Ad Ephes ii° dicit ipse scilicet Christus pax
nostra qui fecit utraque unum i. deum
cum homine pacificavit et concordavit
obsidionem autem ordinat in eo quia
peccatori et negligenti tote benignitatis
divinam vindictam inculcat quod
et Christus fecit quando ipsam Jerlm destruc-
tionem eventuram predixit eo quod non
cognovit tempus visitationis
sue Luce xix ut dicit Bo regula
super modo incarnationis. Confirmando
domine est inter dei beneficia pro
fessionem Absit ergo ut contemptus
vel mortuus in aliquo habeat
locum dicens forte quando extat
ita misericorditer inter quod esset ingratus
tanti boni quando cogitando quod deus
sua incarnatione peccatum destruxit
ipse adhuc peccatis licentius insistit
et in eis obstinatus permanet
Ad hoc enim dei filius venit
in mundum ad hoc nostram induit
conditionem Ad Titum ii° dicit
Apostolus ut nos abnegantes impie
tatem et secularia desideria sobrie
et iuste et pie vivamus in hoc
seculo expectantes beatam spem
et adventum glorie magni dei et
salvatoris nostri ihesu Christi qui dedit
se ipsum pro nobis ut nos redimeret
ab omnibus iniquitatibus Tertio ita
quod in sinu peccati sordescit quando
aliud quam incarnationem domini
considerat et exinde velocius insta

surgendo Et revera quod dominus
adventu et per totalem hominis
redemptionem morte ipsius factam
si adhuc homines celestibus
intendunt vix in modicum
Ex parvis freno amoris
ardentius insistunt penitentias
quare in hoc redemptorem
suum offendunt Nam ut dicit
doctor sanctus Thomas libro iiii° contra
gentiles per incarna-
tionem Christi recepit ingenium
ad celestem beatitudinem aspirare
tamen quod ipse dicit ego veni ut
vitam habeant et abundantius
habeant Hec ille Hinc peccata
in hiis periculosis nostris temporibus
non immerito quod multe plage et
vindicte varie contra homines
fiunt ut dicit quod ultimum
minimas / et ite tam valens
modo deum provocamus quod ma-
gna dei misericordia est quod totaliter
non consumimur et sic de sedendo
Textum tangit sic dicens
Ecce rex tuus venit tibi i. ad
tuam utilitatem Et revera
sic est homo enim peccando deum
damnificavit quod immortalitatem
homines deo abstulerat /
Homo pene se obligavit
dei filius veniens utrumque
placavit Nam nascendo
debitum hominis patri solvit
dedit enim se hominem in
mortalem deo pro homine
nos o moriendo vero rema-
nsit penam hominis expiavit
cum enim ipse mortem quam
non debebat sustinuit iuste
pro ipsum homo morte qua
debebat evasit Testatur
hoc psalmista dicens fecisti indignum
meum et eum meam meam

quippe tam fecit quod debitum
pro nobis solvit. Indicium
vero fecit quod descenderet ad inferos
captivitatem que ibi tenebatur
liberaret et ad celos reduceret
ut glorie sue immarcessibiliter perfrui-
retur. De hoc dicit apostolus ad
Ephe. ii°. Deus qui dives est
in misericordia propter nimiam caritatem
suam qua dilexit nos cum essemus
mortui peccatis convivificavit
nos et consedere fecit in celestibus
in Christo Ihesu ut ostenderet in seculis
supervenientibus abundantes divi-
tias gratie sue. Venit eciam Christus
a peccato simul [illegible] vulnera-
[illegible] eum per ingratiam [illegible]
fit excecata voluntas per mali-
ciam, indurata irascibilis per infirm-
itatem debilitata, concupiscibilis
per concupiscentiam deordinata.
Venit ergo celestis medicus et
[illegible] per adventum suum
[illegible] nostre ignorantie veritate
doctrine illuminat. [illegible]
humilitate magna et patientia
obedientia emollit. Infirmitatem
irascibilis [illegible] operatione for-
titudinis et [illegible] laboribus
roborat. Deordinatam concupi-
scibilis caritate rectificat et igne
sue gratie, unam concupiscibilem
ad se convertit. Veni itaque dicit
ecclesia tua vel [illegible] ad te vivifi-
candum cum esses mortua. Vel
lux ad illuminandum cum esses ce-
ca. Medicus ad curandum cum sis infirma
languida. Vel tamquam deus ad
redimendum cum esses captiva.
[illegible] peccata ad destruendum [illegible]
ad vivificandum. i. Iohannis iii.
In hoc apparuit filius dei ut
dissolvat opera diaboli i. peccata.
Vel ut ignis ad inflammandum
ad bonum cum esses frigidus.
Vel laborator te ad provocandum
ad laborem virtutum cum esses acci-
diosa. Vel ut redemptor ad
liberandum cum esses perdita, ut
mediator ad te reconciliandum
cum deo patre cum esses inimica. Ad
Rom. v°. Cum inimici essemus recon-
ciliati sumus deo per mortem filii
eius. Vel thesaurus sue maiestatis
ad impartiendum cum esses egena.
Vel ut te cum aliis congregaret
in unum in una lege, una fide,
una cultura, una ecclesia. Vel
[illegible] ad exaltandum
cum esses [illegible]. Vel ut dux
largus ad reducendum te ad cele-
stem [illegible] ut det tibi regnum
[illegible] cum fueras miser
et exul factus. Et quod amplius
[illegible]. Vel [illegible]
in manu [illegible] portans [illegible]
[illegible] quia teste apostolo Gal.
[illegible] fecit. Ait [illegible]. Dicit
Bernardus in sermone de nativitate [illegible]
[illegible] quos [illegible]
[illegible] est qui [illegible]
possit [illegible]. Ergo [illegible]
[illegible] venit [illegible] sibi [illegible]
nos [illegible] expedit ut
quilibet fidelis ad suscipiendum tantum
benefactorem sit paratus.
Et quod hortatur nos Amos
propheta c. iiii°. [illegible] preparare
[illegible] sponsa [illegible]
dei tui. [illegible] ad
[illegible] ad [illegible] ornatu et
[illegible] ut [illegible]
[illegible] palatium [illegible]
[illegible] primo [illegible]
[illegible] a sordibus peccatorum quod
in [illegible] stabulum [illegible]
orando [illegible] cor mun-
dum crea in me deus ad [illegible]

doloris. ventilabrum quo sor
des excutias et ambas malis
satisfactionis. Secundo ornemus pal
lacium mentis floribus virtutum et
pietatis erga Christum ponamus
sedem humilitatis sternamusque tape
ta patientie. opponamus lectum casti
tatis apponamusque hostium mo
destie et custodiam ori. Tertio
opponamus familiam sanctissimam ut
honeste et devote coram tanto
rege assistat ad assequendum mi
sericordiam tandem in futuro gloriam eternam
Ad quam etc.

Ecce rex venit tibi loco
et tempore ubi scilicet dicit
beatus Bernhardus in sermone de
adventu domini. Certus dubitat
magnum aliquid in causa fuisse ut ma
iestas tanta de tam longinquo
in locum tam indignum descendere
dignaretur. Plane magnum aliquid
et magna misericordia. Hec ille. Pater
[illegible] filii non dissimulat
non enim lucifer prius qui similem
altissimo usurpare temptavit
in infernum corruit. mox et ut
ipse homo lignum vetitum gu
stavit ut ex hoc sicut deus sciens
bonum et malum fieret cum tota
posteritate sententiam dampnationis
excepit quod ut dicit Bernhardus ibidem
Filius dei videns inquit Ecce
occasione mei pater suas creaturas
amittit. Primus enim altissimus mecum
similem angelus affectavit pater eum pro
iecit cum omnibus sibi adherentibus
plaga irremediabili. Secundo scientiam
meam surripere voluit sed nec
illi pepercit. Ecce Sathan
me perdidit angelos multos homines
vero universos. Quia propter me hec
tempestas orta est mittite me
in mare sumite me ut propter me
pater recuperet quos quidam
pro me amisisse videtur. Et si
angelorum casus irremediabilis est
homini tamen quem dyabolus malitia
decepit perdere divina caritas
pater. Homo autem dicit pietate
ad deum obsecro domine complaceat
tibi ut eruas me.
mendacium nimis [illegible] in
est domine veniat veritas
tua ut possit deprehendi
falsitas. ut cognoscam veritatem
et veritas liberet me. Sic
itaque unigenitus dei patris
venit in uterum virginis
de longinquo. quia a summo
celo egressio eius in partes
inferiores terre. Ter
tius adventus in admiratione
protestantis Ezechielis dicit
Ecce rex tuus venit tibi.
ubi tria notantur. Primo
advenientis ingenuitas
Secundo eiusdem sublimitas
Tertio adventus utilitas.
Primum tangitur
cum dicit Ecce quasi diceret
vide quia de qua multum est
vide scilicet pia devotione
et fide non ficta. ecce
hoc magnum pietatis sacra
mentum reportatur ecclesie
venit in die nativitatis
in publicum mundi hic et
dies vicina est Cuiusque
enim hoc temporale dum
natus est et ad gloriam pa
ternam in celum assumptus
sedet ad dexteram paterne
maiestatis inde venturus

seculum venturo. Tu inde re-
putacionem sancte matris ecclesie
nativitas eius numquam vetera-
scet et quamdiu mundus durat non
desinet. Unde dicit Hugo in sermone
de nativitate Christi: Semper novus
qui semper innovat melius vi-
vens veteri qui fructificare non
cessat, qui in pectore non mar-
cescit. Hoc est enim seculum cui
non datur inde corruptionem.
Hic novus homo qui nullius
umquam vetustatis capax est,
qui et eos quos inveteraverant
omnia ossa in veram intro-
duxisset novitatem. Sicut enim
quodammodo adhuc cotidie immo-
latur dominus morte eius cum iam
amplius sit et inde nasci do-
minus fidelibus recitamus eius natalem.
Hec ille. Certus enim dubitat
quia et nativitas Marie virginis
quidem precessit aut Johannis
baptiste omnium tamen anno domini nasci-
tur in eo quod ecclesia nativitatem eius
semel festivam annis singulis
devote recolit. Ergo itaque
quilibet ad eius adventum quanto
competentius surgat vultum
cordis a turpitudine lavet,
vestem virtutum induat ut
idonee salvatori venienti
occurrat. Dicit Hugo in sermone
de adventu domini: Non oportet te
o homo maria transfretare, non
penetrare nubes, non transal-
pinare necesse est. Non grandis
tibi ostenditur via usque ad te
metipsum occurre deo tuo ut
salvatorem occurras de sterquilinio
miserie conscientie tue qui indiget
est ille non auctorem puritatis
intrare. Hec ille. Sic proximitatem
eius adventus secundum quod ad sal-
vandum venit non pensaveris

procul dubio proximitatem eius
qua veniat secunda veniat ad iudi-
candum inminentias quas finias ad vi-
sitandum malis gratibus pessi-
bus. Unde dicit Robertus Holkot in eius: Cito reli-
cit reddam vobis vicissitudinem
super caput vestrum. Hanc adventus
appropinquantem non curat ille ma-
ledictus de quo Luce xii°: Homi-
nis cuiusdam divitis uberes fructus
agrorum cogitabat intra se dicens
destruam horrea mea et maiora
faciam et congregabo omnia
que nata sunt mihi bona
et dicam anime mee habes
multa bona posita in annos plu-
rimos, requiesce, comede, bibe,
epulare. Dixit autem illi deus
stulte hac nocte animam tuam repe-
tent a te que autem parasti cuius
erunt. Ideo recordemur dei et
status nostri ut corde adheramus
Christus ne contingat nos simul
et terrena et celestia perdere et eter-
nis deputari incendiis. Hec
de primo. Secundum scilicet
venientis sublimitas. Tan-
tum dicitur Rex tuus. Et ma-
gis non sustine eum cum humilitate
et timore quia vero tuus. Ideo
cum reverencia et amore. Et nota
quam homines libenter suscipimus
mansuetos, dominos, amicos,
propinquos, benefactores. Et cuius
autem alter dominus qui deus. Et cuius
mansuetior, quis hominum amicior
aut propinquior aut benefactor.
Amplior quam creator venisse tam
tunc a quo venimus et in eo indo
stamus, cuius sapiencia digni et
bonis ipsius temporalibus positi
sumus et in bonitate eius regimus
per hanc vitam presentem. Considera
o homo ipsius erga te amici-
ciam cuius in dei misericordia ipse ex

magus venit et te cum deo
patre concordavit et amicum fecit
in signum huius dicitur appropinquasse
Jerosolimis i. visionem pacis ut
sit pax dei cum homine et hominis
cum deo. Causa in miseriis venit
rex misericors ut in carne tua ma-
gna tua mala susciperet et sibi
sua bona donaret In signum
cuius festa hodierna cum venisse
ad montem oliveti i. ad altitudinem
pietatis/ que enim altior potuit
esse pietatis quam ut rex altissimus
nos te humilis in carnis acciperet
indumentum Et hoc quod homines
condidit fecit. Causa in ignorantia
venit rex sapiens ut te vitis
viam doceret in signum huius dicitur
venisse bethphage quod dicitur
domus oris ut scilicet cognita veritate
in ore hominis que in domo ut
ipsum hoc amplius non denegaret
sed corde ore et opere recognosceret
Causa in superbia venit rex man-
suetus ut te doceret esse mansue-
tum et humilem In signum huius
perfectus ad locum redemptionis
in Jerusalem non presumit equum po-
pulo non apparatum regium sed
misit duos discipulos ut ad-
ducerent asinam et pullum eius
In exemplum omnium ut qui
se vult ab eterno malo redi-
mere et animam suam salvare
humiliter [illegible] Septimo est et quod
quidam digna suscipientes alii
de ipsis sternebant vestimenta sua
in via. Alii ramos de arbo-
ribus cedebant ponebant in via
Turbe autem que precedebant et
que sequebantur clamabant Benedic-
tus qui venit in nomine domini osan-
na in excelsis/ Exemplo eorum
et nos [illegible] ad dignam [illegible]
regem venientem suscipientes [illegible]
[illegible] et [illegible] suam

in via huius peregrinationis vesti-
menta i. virtutes carnis in con-
trarium [illegible] vel [illegible] et [illegible]
de laudibus sanctorum patrum [illegible]
in [illegible] Ut [illegible]
corda ad [illegible] [illegible] hu-
quem [illegible] ab hoc
[illegible]
[illegible] ago nos [illegible]
ut ad gloriam veniat omnibus cor-
de ore et opere clamat Benedictus
qui venit in nomine domini i. in nomine
salvatoris Osanna i. salva
in excelsis/ quasi dicat salvator
mundi qui nos redemisti ab
inferis colloca in excelsis i. in
celis hoc dicit [illegible] Tertio est
utilitas tamen cum dicitur venit tibi i.
ad tuam utilitatem In hominibus est
voluntate si adventum eius vult
[illegible] si enim ho-
mines grata [illegible] venit [illegible]
[illegible] ingrata [illegible]
dicit Willhelmus in [illegible] Et
adventus domini [illegible] septima
nos [illegible]
[illegible] ad designandum quod
quadruplex est adventus filii dei
ultimus et [illegible]
gloria quam dabit in ultimo adventu
scilicet ad iudicium [illegible]
Hec ille Prima adventus est
[illegible] incarnacionem scilicet
[illegible] Secundus in te
cum [illegible] gratiam venit ut peccata di-
mittat et virtutes augeat/
Tertius est ad te sicut in morte
venit ad examinandum opera et
retribuendum [illegible]
sit sive bonum sive malum
Quarta est [illegible] infirmi
iudicio veniet ad iudicandum
scilicet in [illegible] et omnibus simul
[illegible] in corporibus

et animabus iustis vitam eternam
iniquis penas infernales. Primus
adventus delectabilis, 2us dulcis,
3us formidabilis, quartus terribilis.
Primum adventum precessit tempus
quo fidelis anima desiderat
et expectat. 2um ad se quibus pre-
dicemus disponit. Quartum celum et
terra abhorret. Tunc enim celorum
virtutes commovebuntur celestes
terra et dabit mortuos ut omnis
in iudicio laborum suorum plenam
retribucionem accipiat. In primo
adventu venit tamquam frater. In
3o tamquam adiutor vel. In
4to tamquam iudex. In quarto tamquam
universalis rex. Primum adventum
desiderabant sancti patres dicentes
Veni domine et noli tardare. Secundum
desiderabat omnis anima fidelis
ut per graciam suam illuminet, perficiat
ad bonum, roboret, dirigat et
salvet. Absque enim gracia vacua
est omnis anima. In 3o quilibet cla-
mat Non intres domine in iudicium
cum servo tuo quia non in m o vi-
vens. In 4to adventu rex dicet
iustis: venite benedicti percipite
regnum; reprobis: ite discedite a
me in ignem eternum. Ut ergo huius
regem in hora angustie pla-
cabilem habeamus expedit ut ei
in triplici adventu predicto ipsum
suscipiamus. In primo adventu
ei occurrit quasi hospicio mentis
commodo quod deus recolit. Modus
autem est ut maior consistit. Primo
tacito ut devoto hospicio gaudeamus
et ei gratias agamus. 2o ut
immensitatem caritatis eius mente atten-
dentes in eo speremus. 3o ut eum
humiliter invitemus. 4to ut ip-
sum precibus nobis semper ardenti dilec-
cione amplectamur. Magna n.

deus et laudabilis. Festo est pro nobis
precibus et adiutoribus. Primum 2um et quartum
pauci faciunt, probat hoc multitudo
ingratorum, contemptorum, superborum
circa deum fugitorum. Vocat quartum
prestitorum. Venient enim mala tempora in
quibus homines amant seipsos propter
voluntati serviunt et dominum Christum contem-
nunt decepti magis libenter ingeminisse
et ficte que vana dicit. Tempus autem
hoc multos prestimitates. Quibus enim
mandatorum dei transgressores semper
nimis sunt multiplicati et obstinati
in peccatis. Tamen audacter qui nisi de
salute confidunt nulla unita temporis
in hoc tempore peccatum ad gehennam
continue peccando currere et ipsos
se salvandos sperant. Sed certe hoc
non est spes sed presumptio. Spes enim
est expectacio future beatitudinis ex gracia
et meritis precedentibus. In 2o adventu
occurrit ei qui impedita suscepta
gratia a se removet videlicet qui
non solum abstinet actu peccati sed et
a voluntate peccandi recedit ut in
animam suam graciam suscipiat. In 3o
adventu occurrit ei et similiter
In quarto qui sine morte memoriam
habens et quod manifestari eum oportet
tamen ante tribunal Christi de singulis
peccatis, se veraciter diiudicat et a
futuris se preservat. Qui enim vene-
nare debite rege ponit se in
ultima parte namque Sicut qui vult
bene digerere intaverit suam pone se de-
ad finem per assiduam mortis me-
ditacionem. Talis ergo huius regi
occurramus hic quod eum suscipiamus
ut ab eo mereamur hic graciam tandem
mentem eternam. Amen.

Vestigia scripta sunt
ad nostram doctrinam.
Scripta sunt ad Romanos xvo. Scriptura
sacra promittit nobis iam dulcia

Nam amara iam pungit iam blandiunt
iam hortantur iam minantur iam misere
patet iam ad spem vocat Et
sic omnia ad nostram doctrinam facit
ut si nos dulcia vel a malo
retrahunt vel ad bonum attrahunt
saltem amara ad deum compellant
Consolacio vero scripture dominica dic
ta sunt nobis delectabilia scilicet de
adventu filii dei in carne ad nostram
consolacionem In hac vero dominica tractatur
quod scilicet dei filius venturus est
ad iudicium contra nos ut et hor
renda iudicia nostra a peccatis arceant
et consolatoria ad virtutes provocent
ut sic per pacienciam et consolacionem
et spem eterne glorie exigamur
Qui enim vult spem eterne salu
tis habere misericordie dei memor et
iusticie considerat quod scriptura
et videt et docet Ex hoc enim
peccator mala relinquit virtutum multa
comportat et sic ad veram spem
consurgit Et si quis sibi de dei misericordia
blandiatur iusticia dimissa vana est
spes illius Et hoc clare exprimit
hic apostolus cum dicit Dico christum ihesum
ministrum id est apostolum fuisse circumcisionis
scilicet iudeorum propter veritatem dei ad
implendas promissiones de incar
nacione sua factas patribus scilicet
Gentes autem scilicet vos quam quis
erat gentiles honorare deum
super misericordia Ex quo liquet quod christus
incarnatus veniat iudeis ex
iusticia id est quia sic eis veterum promise
rat quod licet cum venit eum magis
despexerunt vel eum susceperunt
Ideo abiecti sunt ab eo Gentes
cepit autem ex misericordia gentiles ad
fidem Sed quia homines fide sus
cepta iusticia divina contempta de
sola operibus blandiuntur misericordia Ideo
incidunt in horrendum dei iudicium
Unde Amos v° dicit Ve desiderantibus

diem domini Ille enim timet dei
iudicium desiderat qui de dei
promissis misericordia in peccatis obstina
tus licenter peccat Talis autem
ut dicit glosa ve eterne damnacionis
imprecatur Qui enim non iusticiam
dei non timet tamen districtum
iudicium non evadet Ideo apostolus
in hac epistola duo complectitur
scilicet pacienciam et consolacionem id est
iusticiam et misericordiam que duo multum
sunt pensanda ut tunc scilicet in die
iudicii spem adipiscamur glorie
Eterne Forsan dicetis quomodo
ita insanie michi est ut non
penset iusticiam dei quae in illo
tremendo iudicio abundantissime
apparebit Breviter videtur
quod illi iusticiam et iudicium non
curant qui se peccatis libere pollu
unt dicit [illegible] in sermone de
nativitate domini putas quod illi qui
cum male fecerint letentur
et exultent in rebus pessimis
sciant vel recogitant quod ve
niat dominus ad iudicium Sed dixe
runt illi tu noli eis credere
quia qui dicit se nosse deum et
mandata eius non custodit
mendax est non enim ita se omni
impunitate pollueret si dominum ven
ire ad iudicium sciret vel
formidaret Sed magis vigila
ret et non sinerent tam cum
perfidi contrarias suas hec ille
Sunt autem duo libri in quibus
ea que scripta sunt in ammonicionem(?)
et erudicionem nostram scripta
sunt Primus est liber vite Secundus
est liber consciencie Primus est liber
iusticie Primus scilicet liber vite
dicitur dei filius cum humana natura
Dicit Apocalipsis v° Vidi in dex
tera sedentis super thronum librum
scriptum intus et foris Scriptura

ꝯmpe ē mita in diuite · et
fero in ſepulture · ut ſoz leg
ret ꝯ imitacōz · mita ꝟo ꝯt
ꝯtemplacōm · ſcriꝰ ad initu
mita ad gtam in ſuta impſſio
erat vm · ſcriꝰ vm caro ſtm
e iſte liber ſcrpta e ſcriꝰ
in ꝯcepcōn · manifeſta in naſce
correcta in flagellacōn pu
tuata in paſſion · illumīata in
ſanguinis effuſion ſup pulpi
tu porta in reſurreccōn et
aſcenſion · In hec lio ſca ſunt
ſcrpta ad nram doctnaz / ꝓo
iuſtē ꝯ ſcte vmedi fora ad
fram cū mite ꝟo ꝗmlꝫ pe
porrigr intal ſpaz · ḡo ſcrpto
e in eo amaritudo pene et
pugna / ipe · n · in ſūma aārre
ut nos ad amarinez pene
ꝓvocaret ſint / ipe pugnat
ut nos ad pugnaz ꝯt · car
nales ꝯcupiſcencias amma
ret · Tercio ſcrpta ſunt in eo
exa ut eꝯ ſequam̄ veſtigia
bta · qm in hoc lio memoit
legit ut ꝯ eo vicia corrigat
et ꝓbitatꝫ inſiſtat · In hꝰ enī
honor dei ꝯſiſtit ad quē ob
ligam̄ omē ꝗ ꝓ nob
omib̄ incarnar e dignatꝰ
Ideo aplꝰ in hac epla orat
dicē · deꝰ paciencie ſcꝫ q̄ dat
paciencia et ſolaciꝫ · i · q̄ dat
ſolaciū det vobꝫ ſapere idē
malt vtꝫ · i · ſentiat et ꝯfor
mit 2m doctrinaz ꝟo ut vna
nimes · i · in eadē voluntate · vno
ore · i · eadē vo ꝯfeſſion · ho
norificetꝫ dm et prem dni
nri ihu xi · i · ſpm honorifice
faciat · ſcꝫ iuxta formaz filij
inte ſui vinculo et vſtitio
ꝯtra inuitado ut ꝓ hꝰ in
hora illa remedi indicis
vultu indic leto et placa
to videamꝰ et hꝫ de pmo

De ſecundo aūt libro ſcꝫ
ꝯſcīe dī apok xxº Vidi mor
tuos magnos et puſillos ſta
tes in ꝯſpectu trom et libri
apperti ſunt et iudicati ſunt mor
tui ex hiis q̄ ſcrpta erāt in
libris et ſcd̄m opa ipoz / hn libri
dm ꝯſcīe ſingloz in quibꝫ ſca
ſunt ſcrpta ſcꝫ dictame racie
doz teſtiom viſitoz et ꝯ enſa
to delectacōis · hec enī ꝯſcia
dictat · hoc faciend id vero
fugiend · in die aūt qua iudica
bit deꝰ occulta hoim teſtiom
reddet ꝯſcia aderunt qꝫ cogi
tacōnes accuſatces ſ · malos
et defendentes ſcꝫ bonos ut dt
aplꝰ ad ro ii º Et ut dt beo
venia ſr xiiº In illa die indi
cii cogitacōnes accuſabunt aūt
ul defendent / et nō ē mirꝫ de
illis cogitacōibꝫ q̄ fuerunt eſt
ꝫ iſte q̄ mo ſunt in nobꝫ ꝗtꝫ
note et ſignacla relinquunt
in corde nro / hn hic bona in
malis et mala in bonis ſet
deleta 2m vitꝫm eſſencie ma
nent ſi ꝯſentire ad notaz et ſili
tudinez / et eſto q̄ ſiclꝫ do pemtꝫ
delea q̄ ſi vix ē poſſe / diuina
ti vtute · ſic reparabit ad dei
gliam in vindictam malozꝫ
laudez vo bonozꝫ · hec ille
hn libri nūc ſunt clauſi / non
enī ꝑt vnꝰ cogitacōz a ꝯſciaz
altius cogitſce · ſcꝫ ꝟg zi · oz gnua
lem in iudicio futuro oim hoim
pcta erūt manifeſta et aperta
ita q̄ ſinglꝫ pcta et ſua et
alioꝫ cogſcet diuina enī vta
hoc faciet · ut ſic, ſinglꝫ
ſua inita ul dimiſſa i memoria
veniet ipa et aliena cogitacōn
ſcietibūr · Et ita ut dt id beo
ven · diuina nota erunt omibꝫ

tam bona quam mala apparebunt
tunc malorum et bona et mala.
bona que in eis deus misericordi-
ter operatus est qui facit solem
suum oriri super bonos et malos /
mala vero in quibus finaliter perma-
serunt / Aliter et iustorum bona et
mala / scilicet in quibus finaliter perstiterunt
et mala que per dei graciam peni-
tendo exuerunt. Unde ut dicit ibidem
textus omnium in libris conscientie erunt
ad confusionem divine iusticie et ad
declaracionem iure / peccatum itaque de
quo nunc erubescit peccator et
celat coram uno sacerdote tunc
manifestum erit toti mundo / quando quilibet per-
leget peccata aliorum. et filii peccata
patrum et quilibet singulorum cogita-
ciones affectiones et operaciones
et bonas et malas cognosce-
Ret quibus constructis quod tunc iusti
confundentur. Secundo quod eorum mala
ab aliis cernentur et mali conso-
larentur. Secundo quod et eorum bona
que in hac vita egerunt videbuntur
/ Racionem tunc boni poterunt tristari
sic ut mali letari / in futuro in-
demnitas infamie ipsius cui
cedit ad infamiam / in futuro
vero cedit ad dei gloriam sine omni
infamia. Et dicit ibidem Bonaventura
ex manifestacio malorum in malis
erit in penam in omnibus vero qui
egerunt penitenciam. in iustis erit
in gloriam. Unde dicunt quidam
sicut cicatrices corporales in martiribus
remanebunt ad gloriam sic cicatri-
ces spirituales remanebunt in pe-
nitentibus. Eorum tamen quantumcumque sit
dedecus non remanebunt in
confusionem sed in dei gloriam qui
liberavit eos de tanta miseria
Hec ille. Dicit quidam doctor ex
hoc quod peccator tunc aliorum peccata
inspiciet ut confusio sua in
aliqua minuatur et in aliqua sola-
cium

beat / ymmo ut dicit ibidem magister
confessio erit peccatori aliena peccata
videre / Exemplum enim quod vituperium
alterius ~~apprehabit~~ attendet
prius cogitet ut unum peccatum
alterius apprehabit sed vilipendet
et vituperabit / ut tunc peccatores
significabunt de iniusto iudicio
iudicio / quilibet enim cum se leget
sua peccata ex quibus cognoscet se
iuste damnandos. Tunc apparebit
quam periculosum est peccatum / quod modo
reditur ridiculum / tunc plus va-
lebunt pura corda quam mar-
supia plena et plus estima-
buntur pura conscientia quam totius
mundi sciencia. Questio quomodo librorum
conscientie dicit modo quilibet similare
ut penitendo coram confessore
se verantur confundat / ut tunc
confusionem evadat cum toto orbe
peccata ipsius leget et cognoscet
tunc de hoc. De tercio libro
iusticie. Iob xxxi. librum scri-
bit ipse qui iudicat ut in
humero meo portem illum /
Hic est liber iusticie quem modo
quasi clausus est habes enim nunc
peccatum et deus differt quasi
mala acta hominum non videns
/ tunc autem aperietur quando plene
retribuentur bonitas et iniquitas
de qua iusta retribucione
Apocalipsis xix. Vidi celum apertum
et ecce equus albus et qui
sedebat super eum vocabatur
fidelis et verax. oculi eius
sicut flamma ignis. et de ore
ipsius procedebat gladius
ex utraque parte acutus ut in ipso
percuciet gentes. malos scilicet
unde vincetis / Equus albus
est humanitas filii dei in qua
veniet iudicare seculum. oculi

eius sit flamma. tunc enim ar
debit sicut furor eius. proverbiorum
vi°. furor viri non parcet in die
vindicte. nec adquiescet cuius
quam precibus nec suscipiet pro rede
mptione dona plurima. gladius
autem ex parte utraque acutus designat
sententiam extremi iudicii qua sci
det ad utramque partem scilicet
corpus et animam plenam non fecit
retribucio in corpore et anima
et hunc utrumque librum portare
debemus in lumine cordis.
ut iudicem extremum dominus
quod sic apportabit fieri unus
se custodiat et iuste iudicet
ut graciam inveniat. hunc ma
portabat hunc librum melli
fluus Bernardus in mente. unde
in sermone xvi super cantica dicit quam
sincerus est ille qui peccatum ac
cidit corpus paritatem sed mitte
ciam in gehennam. paveo
gehennam paveo iudicis vul
tum. contremisco ad iram potestatis
a facie furoris eius a fragore
ruentis mundi a conflagracione
elementorum. a tempestate
valida. a voce archangeli
et a verbo aspero. a dentibus inferi
a rugientibus demonibus preparatis
ad escam. addenotatur hor
reo vermem rodentem et ig
nem torquentem. fumum et
vaporem et sulphurem et spiritum
procellarum. horreo tenebras
exteriores. quis dabit capiti
meo aquam et oculis meis
fontem lacrimarum ut prevenian
fletibus fletum et stridorem dentium
et manuum pedumque dura
vincula et ponderacionem catenarum
premencium stringencium urencium
heu me mater mea ut quid
filium dolorum filium amaritudinis
indignacionis et ploracionis

ctue genuisti. hec ille. Si hec
sanctus dei electus ita hunc librum
iusticie formidat. quid nobis
peccatoribus instat formidinis.
quibus non sufficit se iustificari in i°
iudicio sententiam. ut non horreat
in hoc libro. ut dicitur Ezechielis ii°.
Scripte sunt lamentaciones car
men et ve. lamentaciones iudi
penitencium. carmen iustorum. ve
dampnatorum. unde et in illa tabula danielis
danielis v° scilicet mane techel phares
numeratum appensum divisum in li
bro iusticie dei omnia nostra facta
sunt innata. in extremo iudicio.
appensa. pensata aut divisa quia
singulis actibus dabuntur singule
retribuciones. ut ullum malum
impunitum nec aliquod bonum irre
muneratum. hec ergo scientes de
dampnacione peccatorum timores et de
salvacione bonorum ardore de qui
pientes ex timore mala relinquimus
ex amore bona agamus ut in illa
die inter sanctos et electos resur
rectionem recipiemus. et cum eis in
eterna gaudia feliciter camus.
Ad que nos perducat pater
et filius et cetera

Erunt signa in sole et
luna et stellis luce xxi°
Ewangelium istud loquitur de die
iudicii qui omnibus sanctis est desi
derabilis. omnibus autem peccatoribus
erit terribilis quia et iuste et
pius recipiet actum suorum
in animabus et corporibus inestimabilem
retribucionis plenam certitudinem
et magnitudinem. Cuius diei
partem trahens Sophonias Sophonias
capitulo i° sic exprimit. dicens vox
diei domini amara tribulabitur
ibi fortis dies ira dies illa
dies tribulacionis et angustie
dies calamitatis et miserie
dies tenebrarum et caliginis

dies nebule et turbinis
dies tube et clangoris. Presens
quasi et quod terroribus dies ita
abundet quam presentia sit variis
et horridis clausulis expressit
in malachia iiij ca. Ecce horro
rem ipsius a prime non valemus
dixit bernardus potius cogitare diem
adventus eius scilicet iudicii ad
iudicium hinc Job xxj° ait
quando recordatus fuero pertimesco et
concutit carnem meam tremor. Bi
celestis cedrus scilicet patriarcha
illius diei pavore concutitur quid
nos peccatores stipule immobiles
manebimus facientes nos here
iustam tamen si districte iudicabi
mur. Si terrena vincit terror mo
net hominem mare terrore quo non
manebit. Sic enim omnes aque
refluunt in mare, ita omnes
comminationes et terrores scripture
in illam diem confluunt. Hec ille di
citur et si amor dei nos a malo
non retrahit saltem terror iudicii
revocat. Attende quod dies iudi
cii erit plena terroribus primo ante
adventum, secundo in adventu, 3° post
adventum. Dixi primo quod
dies iudicii erit erit plena
terroribus ante adventum iudicis. Unde
Ihesus hominem fecit quodam in mathei
instinctu signis ondet que
molestias super hominem prelucere
de proximo futura. Infelix ergo
homo peccator nil ullo pacto
timore semper ante cuius adventum
ad iudicium precedat signa in terra
in mari in celo et toto mundo.
In terra quod dicitur Mathei xxiiij° consur
get gens in gentem et regnum in
regnum et erunt pestilentie
et fames. Et terre motus per loca.
Hec omnia initia sunt dolorum.
dicit beatus Thomas in scripto super iiij° sententiarum

pingue terrores et horrendi a
principio mundi quam fuerunt nisi
forte dicas quod tunc temporibus ante
diem iudicii magis invales
cent. Sed tamen secundum quantum ad substantiam
essentia venimus adventui
de initiant in [illegible] est. Hec ille.
Erunt et signa in mari. nam
maria elevabuntur super montes
belue que in mari sunt super pelagum
elevate mugitum mugient
ex quibus timor magnus erit
in hominibus relinquent que lo
ca intima terre marinatur et
ad se(?) [illegible] ad timor
nem et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Apparebit quod [illegible] vi
debis [illegible] et pertimescebis
aut [illegible]. Erunt quoque signa
in celo. quod ut dicitur Joelis iij°
sol convertetur in tenebras et
luna in sanguinem antequam
veniet dies domini magnus
et horribilis. Dicit beatus Thomas ibidem
quod si loquimur de celi luminari
bus [illegible] tempore [illegible] ante
iudicium esse potest quod sol et
luna et alia celi luminaria
luminis sui obscuratione obscu
rent vel diminutis temporibus vel simul
divina virtute id faciente ad
hominum terrore. Hec ille. Erunt
et signa in mundo. nam ut fertur
volatilia in campis congrega
buntur invicem et plantaria
plante sanguineum fluent
rorem. alia de montibus
cadent. [illegible]. homines
quoque de civitatibus discedent non
loquentes sed discurrentes.
Ceterum mundi lugubri fine
per ignem accipiet. divina. unde
vita ignem per totum mundum acti
tabit qui omnes quos inveniet
inflamabit. Credo notanter

pstita dns / ignis aut ipm p
cedet et inflamabit in circui
tu omnes inimicos eius Dicit Tho
mas ignis iste urget in bonos
et malos qui tunc reperientur
uiuorum quorum corpora in cinerem resol
uendo / mali per eius actiones
cruciabuntur / boni uero in quibus
aliquid purgandum reperietur sencient
tantum dolorem quo illo igne plus
uel minus per meritorum diversitate /
boni uero in quibus ignis iste nichil
purgandum inveniet omnino nullum
dolorem ex igne illo sencient
sicut pueri illi senserunt flam
mam in medio fornacis babilo
nie / quorum corpora et capilli
corpora non sunt integra sic
puerorum sunt seruata quod abu
rerentur / Virtute ergo diuina fiet
ut flectes resolucionem corporis sine
dolore cruciatu paciuntur / Hec ille
Sum itaque nisi homo tenens
flexibilem animum homo de
iudicio non modicum tereat quod iudici sic
diligat quod timet modicum et
conspiciencia eius Hec augu
stinus ut dicit ibidem beatus Thomas
multo precedent iudicium / quod
ad dignitatem iudiciarie potestatis
pertinet uidere aliqua signa que
ad reuerenciam et subiectionem
iudicii inducant Hec ille
Audientes itaque quod tot terribilia
futura sunt ante iudicium timo
rem et reuerenciam erga deum
concipiamus / Virtutes quoque faciamus
ut in illa die gloriosum nobis
iudicem uideamus / Forsan di
cis in corde tuo quid ad me
de illis terroribus non enim illa mala
uidebo Respondeo / Et si illa signa
terribilia non uidebimus tamen uelis
nolis in illa die que erit omnium
terrorum caput comparebis / si
iustus tunc fueris eris [illegible] si autem

a quo peccato generatur ue sunt unde
dicit augustinus xx iiii de regnantibus et
militantibus in illis diebus / inter
peccatores mala uoluntas ad ma
lum irretiat quia in pugna
contra peccatorum operum pecti parit et
mala consuetudine incutit / Ve at
ei si non aliqua peccati grauitate
in die illa apparebit quod conscien
ciarum macula dimicando cruciatu in corpore et ani
ma incidet tunc de primo Dum
secundo / ex dieb. iudicii erit
plena terroribus in aduentu iudi
cis enim neque terra commota
fecerit quando dominus tanta indignatione
plenus eius fuit gladius exa
cuatus non dico sentidet sicut
dicit Jeremias deuorabit ab ex
tremo terre usque ad extremum eius
quis facies eius sustinebit
aqua flamme ignee rapidus
egredietur ut habetur Danielis vii
Veniet ut dicit Lucas in nube
cum potestate magna et maiestate
In Malachia iiii quis stabit
sic absque terrore ad uidendum eum
et dicet nemo Veniet ut dicit
Ysa ii super omnes superbos et
super omnes arrogantes id est super cedros
libani super superbos /
super omnes quercus basan id est luxurio
sos / super omnes montes excelsos /
super dignitarios et prelatos / super
omnem turrim excelsam id est super
auaros et homines iniuste diuites
super omnem munitum id est super glo
riosos homines seculi / super omnes na
ues tarsis id est super gaudentes in
seculo / super omne quod uisu in
pulcrum est id est super uoluptates et in
fernales stolidiciones homini et
superbia peccatorum Tunc reges ob
liniscentur sue maiestatis glorie
sue sublimitates delicati sue volup
tatis diuites sue familie [illegible]
nusti sue forme / patres filiorum

Amici amicorum / omnes enim tunc gla-
diis diuicie omnes mundi pompe /
quasi puluis erit sub pedibus omnes
terribile tonitruum sine expectabunt
veniet in inmo ad fulgurandum tremo-
rabiliter quia ad tonandum / Veniet cum potestate
qui venerat in infirmitate / Veniet cum
multitudine qui venerat in singularitate Et
ut dicit psalmista aduocabit celum desur-
sum et terram deorsum discernere populum
suum / celum dicit sanctos qui celestem vi-
tam habuerunt / terram autem vocat peccatores
qui in peccata sua dolore pene consumma-
ri debent. Tunc filius dei cum multitudine
angelorum ad iudicium veniet et
omnes videbunt illum / [illegible]
de inferno omnes pueri de limbo omnes
impii / omnes pagani ut gloriam iudi-
cis videant et retribucionem finalem
accipiant vultus vero eius erit sanctis ad
consolacionem sicut autem ad indicibilem
terrorem dicit sanctus Thomas ibidem. Sicut
amici gladius est delectabilis ita gladius
emuli qui odio habetur mortale existat
et ideo sicut visio glorie beatitudinem pro-
ficit iustis in premium / ita iniustis in
supplicium / sanctis enim videant
et confundantur zelatores ipsius habet ille
Tunc ut dicit Daniel aperientur
libri conscienciarum / tunc non patebunt corda
et in luce erunt occulta / tunc imple-
bitur illud Luce [illegible] nihil est occultum
quod non manifestetur nec absconditum
quod non reueletur / tunc ut dicit Thomas
ibidem / signum crucis apparebit in
celo ut eorum iniustorum dampnacio appareat
qui tam magnam et gloriam neglexerunt
Quanta tunc erit angustia peccato-
rum non adherit tunc penitendi nec
petendi nec se excusandi nec contenden-
di nec fugiendi nec latendi nec prolo-
gare sentenciam exitandi nec aliquos
in auxilium invocandi / fugere erit
impossibile apparere intollerabile latere
incogitabile / tunc omnes electi inde-
bunt manus forte in terra patri-

silud filia mentem et in illo eius
conspectu. Et ut dicit Job xxii
videbunt iusti et letabuntur
et innocens subsannabit eos
tunc enim ut dicit beatus Gregorius
boni reprobos conspiciant et
reprobi tunc non conspicient et
subsannabunt. Hec ille
Quis potest lingua dicere
quantum tunc erit gaudium electis
cernentibus eorum se hic glorifi-
catum iudicem placatum mi-
sericordia / videntibus dampnatos
sine timore et peccatores cum
derisione mox ad tartarea
combustionis supplicia descendere
Et se ad eterne glorie premia
inuitandos / certe hec nec liber
lacrimarum nec lingua posset
effari sicut dicit de sermone Dominica
tercia. Et dies plena erit
terroribus post aduentum / Nam
post sentenciam ibunt peccatores
in ignem eternum / Iusti autem in
vitam eternam / Tunc quia plene
implebuntur tabula [illegible]
[illegible] / Erit enim signum
in sole quia sol iusticie vel
sue misericordie radios in
eternum retrahet a dampnatis /
ita quod nunquam aliqua eius lucebit
gracia / luna scilicet peccatorum ecclesia
amodo nullam maculam habebit
/ absque enim omni malarum admix-
tione erunt stelle vero omnes
sancti de dampnatorum miseriis
angustiis nunquam condolebunt
Inter quas tenebrosa scilicet in
inferno qui est terra miserie et
tenebrarum erit pressura peccatorum
pro nimietate angustie et pe-
narum acerbitate / ibi erit confusio
[illegible] fletus et stridor
[illegible] supplici-
orum. Tunc arescent dampnati
pre timore. Nam in penis dolorum

habebunt et in dolore sem-
per manebunt Dicit enim beatus Gregorius
ix° moralium Illatenus ambigo
quitus in damnacionis ignis
cremata in igne obscuritas quito
in obscuritate pavor erit hec
ille Tunc virtutes celorum
movebuntur Glosa dicit
beatus Thomas ibidem per
diem iudicii boni angeli
amplius gaudium habebunt
de salute eorum quos ad
iustitiam induxerunt / mali vero
angeli amplius torquebuntur
multiplicata malorum ru-
ina qui per eos ad mala
sunt incitati Totus hic
mundus movebitur de im-
perfectione ad perfectionem Ipse
enim a foeditate contracta
ex peccatis purgatorium per
ignem Omnibus quoque purga-
mentis et foeditatibus malo-
rum ad inferna cum re-
probis retrusis Omnisque abla-
ta corruptione innovatus
perpetuo manebit inmote
et corpora celestia ad clari-
tatem perfectam reducentur Unde
Ysaie xxx° capitulo dicit erit
lux lune sicut lux solis
et lux solis septupliciter
sicut lux septem dierum
Glosa ibidem Omnia que homi-
nes in eius lapsu facta
peiorata sunt sol et luna
suo lumine innovata hec ille
Elementa quoque ut vult
idem sanctus Thomas claritate
vestigentur non tamen equali-
ter per modum suum Terra enim
ut dicit erit in superficie exterior
sicut vitrum aqua sicut cristal-
lus aer sicut celum ignis
luminaria celi Et animus

ut idem dicit corpora insensibi-
lia non meruerunt illam gloriam
homo tamen meruit ut illa glo-
ria toti universo conferretur merito
succedit in augmentum glorie
hominis hec ille Sed ut dicit
Gregorius xv° Moralium Tremens
prodest ista prenosse si non contin-
gat evadere Igitur omnis pecca-
tor ad vitam bonam attendat
ut infinita ultricia tormenta
evadant Omnes quoque iusti capita
cordis et consolacionem levant
quia redemptio ab omni
malo appropinquat Ex fructu
arborum percipite estatem
cum enim videritis solem id est deum
obscurari in conceptu homi-
num lunam etiam sanguine
repleri carnalibus hominibus
quasi deum tacentibus spiri-
tualibus dum quoque terrenis
stellas id est homines celestes
cadere in terram que plena
est peccatis Scitote quoque prope
esse regnum dei per quo laborat
unusquisque si videritis facilius putat
terrenis esse prudentibus sic re-
presentari ante oculos tuos
consolacionem ita agat ne cum
malis damnetur sed cum bonis
salvetur Ad quam salu-
tem dignetur nos perducere
pater et filius et spiritus sanctus
Amen Sequitur tercius
sermo secunde dominice
adventus eodem capitulo
et hic nullus est defectus
in secundo sermone inde alius

Erunt signa in sole et
stellis et luna luce 21 ca
lu. c. hoc Ewan^m est
terroribus plenum. i. e. u. de die
iudicii qui erit dies mag
et amara valde. ad ponend
terrorem in spoliatum et ad conterre
dum peccatores de ea. dies mag
ne dei virtute quod tunc intus
diffundetur quod nec homines capere
poterunt metimentem magnitudinem
horroris eius. Unde malechias
propheta metere de illa dicit. dies
omni amaritudinem acerrissima
medullas penetrans et precor
dia intimo nostra omnis pavore cor
rtebit. nam et bonum et mali
scilicet et pusi ad respicienda re
gressa plena operum suorum a
xpo comparebunt. Unde ut est
constituta iudex minor et mai
nor. Act. x. c. quod peccator eis
simus non in mundo omnis for
midabit denique. Crisostomus dicit. Ca
non xxi q. i. legi idicitur ff.
de donatione inter vir et uxore
lege prima. Nemo ex propria delicto
dicitur reportare comodum. Cum
itaque absque timore esse pote
rimus cum ex peccatis causa iudi
cii in nobis hemus. Iste quod hoc
Ewan^m magis in effectum quod pa
tam ect deducendi et sunt
peccata in gemissime deo. i. d.
Crisostomus vide nos quod peccata
mus. Crisostomus hoc Ewan^m sunt
terroribus nos monet ut peccata
caveamus quia et si modo non fecer
imus ultorem tunc eam non effugi
et. Unde dicit de Sibenden. tunc
ra dudum quod nulla penitentiam
tollerant quia si deducta fue
rit in iudicium a quo ipsa
non decant tollerari. Ideo vir
eximi iudicii quod terrorem nostri unde
volens ait. Erunt signa in sole etc.
ut audientes illius diem intolle
rabilem dorsi quod simus peccata ira

debitam iudice intro. Ubi terra nomen. primo
intollerabilis horror iudicii. Secundo peccatorum
sunt flebilis. 3o imitatio electorum mirabilis.
De primo scilicet intollerabili horrore iudi
cis dicit. Erunt signa in sole. i. xpo qui est sol
qui et si nunc radiis sue illuminat iudi
cum gratia dominum plurium est terra. tunc tamen hic sol
obscurabitur ita quod nullus radius pietatis
in eo apparebit peccatoribus nisi timor
terror et tremor. tunc poterunt dicere
peccatores ubi sunt antiquae misericordiae tue domine
Crisostomus. i. u. illo die iudex veniet in
torre glorificato cum claritate magna.
tum omnes peccatores nihil in eo videbunt
nisi vim ineffabilis terrentis. Ita in
ter quod dicit Petrus Damiani magister et epistola
erit sanguineas guttas emittebis. te
incipient iudicibus dicere radite super
nos cum commis est nobis ad videndum
Apostolus quod bene hic dicit. tunc videbunt filium
hominis venientem in nube cum potestate
magna et maiestate. In nube quia
fulgurabit et tonabit terribiliter sinna
ad extirpationem et deletionem omnium maliciarum
de terra. Veniet cum potestate et maie
state ita ut omnes peccatores videntes
quod nulla sit virtus resistendi ei. nec
fugiendi facultas nec contradicendi
posse. nec loca pmendi. nec arces
sine stabunt timore horribili. Tunc
virtutes celorum movebuntur. i. u. angeli
infantia eius reverentia et maiesta
te in terra iusta destructa veniet
iudex. quia et ad mirabuntur anli et
deficiet apprehensionem tante maiesta
te hoc de primo. De secundo
scilicet de peccatorum sine flebili dicit et
luna. luna notat hanc mutabilem
vitam quam peccatores diligunt quam sine quia
suo maxime anguste occupabunt.
quod hic notatur cum dicit. In terris pressura
gentium pre confusione sonitus maris
et fluctuum eius arescentibus hominibus
pre timore et expectatione quae supve
niet universo orbi. licet. u. a tempore
quo adam peccavit sunt in mundo
pressura hominum quam in fine seculi

sic ant tnetpis mag in alescet
obscurabitur. Sic tunc erit luna et
peccatores qui hoc videntur compledi
tunc erunt tota obscuri. Unde dicit b. Tho
mas. tempore primo an iudicium sol et
luna et stelle obscurabuntur. duna ob
virtute patiente ad terrorem hominum. Erit
et motus terre per loca. Erit sonitus
maris terribilissimus et elevatio fluctuum
ex quibus omnibus aresscent homines pre
timore. Unde relinquent loca sua et
a partibus maligniis generat ad loca
secretora quomodo se in cavernis et
spelunca peccatorum pallescet a facie
terroris videntes magis capitales in isto
mundo. Narrat et Methodius martir.
Et an adventum antichristi tradet deus
in manus Sarracenorum cuncta regna
Grecorum propter peccata et scelera eorum. Sancti
enim xpiani nulla scelera propter quod tradidit
illos deus pollunt barbarorum. Etiam
thezauri et ornamenta per eos dis
sipabuntur. ecclesie cremabuntur. sacerdotes
in locis sanctorum interficientur. in ecclesiis
cum mulieribus concumbent. erit et tribulatio
magna super xpianos. Post modum recor
dabitur dominus misericordie sue et consurget
rex xpianorum qui interficiet eos et
reddet eis mala septuplum et
in aliis gesserit. Post hec apparebit
filius perditionis antichristus qui plenus
potestate dyaboli dicit se deum et nimium
dum confundet. tunc boni erunt dispersi
ti et mali electi erunt et tribulatio
magna quemadmodum dubius spiritus omnis sim in
stiterit in virtute mortis olimeti. tandem
ut dicit Wilhelmus. misteri eius dicet.
liter propter in mortuus sit modo
tamen letamus pace et securitatem.
sic et gaudebunt inebriantes sic idem
bus Noe sequebatur. Ubi erit conflagratio
mundi ardebit et tota mundus et qui
inventi fuerint omnes morientur. tandem
ad tubam divine virtutis cum dicet
surgite mortui venite ad iudicium
tunc resurgent omnes cum corporibus
suis boni et mali. et qui in
terra et in igne aut in aquis
et qui in inferno sunt omnes sta
tuentur in iudicio omnes precipue
de limbo omnes demones de in
ferno omnes angeli de celo asta
bunt iudicio. iudicabuntur et et
angeli et dyaboli iudicio tribunto.
Summa dicit Thomas super iiiio. Et
boni angeli abundantius gaudium
habebunt de salute eorum quos
ad meritum induxerunt. et quia
mali angeli amplius torquebuntur
multiplicata ruina malorum
quia per eos ad mala fuerunt in
citati. Tunc quod est flebilis hora
ia erit peccatoribus. obliviscentur
rogantes sive magistratus potestates
sive potentie glorie sive gloria.
pulcri sive forme. dimittes
divitiarum. preces filiorum. filie
matrum. amicorum consanguineorum. omnis
gloria tunc et sanctitas conculcabitur.
omnes electi rapientur in aera.
omnes peccatores in angustia et sol
litudine stabunt in terra omni
auxilio. omni spe destituti ex
peccatores amarissime sine to
intrino ita quod si omnia in lin
guas verterentur non educerent
ad plenum angustiam eorum. Et
ut potuerit dicere nomine diffi
nimus et qui nemini et certe
per iudicium. tanta autem erit in
digito iudicis quod sicut nunc ma
plena est terra ita tunc fumo
replebitur terra. Certe patet in miseria
bilis fumus iudicii et delectatio pec
catorum. Nunc peccata que comit
timus agimus et in nichilo pe
rimus. videbimus autem tunc. s. deus
fecit ulcisci peccata. Hoc est cum
iniuriam et cum etiam multa
cogitatur. videbimus quo hec
in morte angeli retribuent
tamen de hoc. De tertio sic

de mutatione electorum mirabili. de nd
et stellis Stelle sunt omnes iusti
et electi dei qui ex iudicio e tribl
et ne sunt consolatorum iuxta illud
Arior sim iudiciorum tuorum a seculo
dne et consolatus sum tunc ecce et
si timorem zenenialem habent
omni pii medullas gaudium imple
bit. omnium scitum de salute dubi
stiam mutatorem expectabunt. ve
nite benedicti patris mei possidete
regnum etc. Ideo xpc ad omnium bonorum
consolatorum dicit. his fieri incipienti
bus respicite et levate capita
vestra i. aspicite fidem et exilla
rate corda vestra quia appropinquat
redemptio vestra. Tunc terra fiat
redemptio separationis. quia tunc
boni separabuntur eternaliter a quinx
tione malorum. illi ad gloriam et isti
ad gehennam. Redemptio in iudicatio
mirabile. omnes electi et sancti ve
nient ad iudicium ut iudicent
iudicis retributionis. et tunc iudi
candi celestes iudicabunt. Ideo quod
ait Zolths si sunt gradinos.
Christus iudicabit iudicio aucto
ritatis. Apostoli vero et viri perfecti
iudicabunt iudicio assessorio.
omnes sancti iudicabunt iudicio
approbatorio. omnes angeli iudica
bunt iudicio assensus. Ecce quanta
gloria electorum quod cum xpo erunt
iudices eternaliter damnandorum iudi
cabit pater filium et filia patrem
Redemptio absplendionis. quia sancti
eternaliter videbunt reprobos in igne
infernali et nullam vel modicam
compassionem de penis eorum habebunt
Gaudium in omnibus bonis quod
non diligunt iudicium que sciunt et
audiunt tam miserabilem patrum
gaudium omnibus qui odiunt malo
quod erit tam asspere iudicandum
Confusio omnibus dantoribus iudi
et vivi quod id diligunt qui tam
flebilem sine respectu et pena
pena gehennalis vindicabit. Tunc
B. B. poterit dicere tempus dilectionis
et tempus odii. Tunc apostoli vindica
dne sanguinem sanctorum tuorum. Tunc
confessores nolunt intelligere ut bu
cepissent Tunc virgines foras foras
canes venefici Tunc iudex dicet
suam ad bonos. venite benedicti
possidete etc. tunc ad sinistros. dis
cedite a me maledicti in ignem
eternum et ibunt sine contradictione Ter
ror iratus extremi iudicii vel sane
sepe incorde nostro si quando saltem
sua adventudine posset nos a malo
revocare. Dices forte quod ad me
de pressuris et angustiis ante iudicium
evenientibus ex quo ad iam terra non
sunt vivam per videbo iam Iudeo
quod et si longe sunt tamen nobis iam
insinuat quod tunc insinuabunt. scilicet
quod terribiliter quod potenter quod indignanter
quia efficaciter dicit primicer vetula
Vnde dicitur re. da. iam iuste sincteres
que exbinalibus iudiciis assistunt
que reprobi per dintorine loquitur
absentia per rispedunt. tunc ita
quod dicere finem forte seniores ita
vitam nostram dignam ut in die ira
non a sinistris sed peccatoribus sed a
dextris cum omnibus sanctis tollerem
ad optinendum regnum omnium sanctorum
Ad quod etc.

Erunt signa in sole et luna
et stellis luce et ca. v. B.
Evangelium tractat de die
iudicii. de die finali de die hor
randa super omnes dies ab initio
mundi. De qua ista xxi. Ecce dies
dni venit crudelis et indignatione
plenus ad ponendum terram in solitudine
et peccatores conterendos de ea. Eia
dic. Ecce. nota vigenter. Vide
quam prope est considerando tot in
mundo de ordinatione tot destructiones
in statibus tot hominum conspiratione

tot hominum malicias tot regnorum
commociones. ita ut videatur mundus
ad eversionem tendere. inde clarior
virtus esse iudicii. Prima dicitur
dies crudelis quia crudeliter contra
peccatores effusa est indignatio. Unde Da-
niel Danielis vii° in visione vidit
Antiquum dierum sedentem super thronum
egredi flumen igneum rapidumque
a facie eius. per flumen
sic quod penetrare valet effundetur
indignatio divine quod tunc effluet ad
puniendum terram insolitis et peccatores
ad conterendum. Vel dicitur prima crudelis
in qua leo rugiet et formidabunt
filii maris. id est peccatores filii terre
amaritudinis. Ezechielis xi. Terribilis et
fortis vox illius leonis ita quod
eam audiat omnis qui in monumentis
sunt et resurget cum corporibus
suis et omnes sunt timore erunt. In
signum huius Christo resurgente custodes
territi erant et facti velud mortui pre
timore et terrore. Et quia ex fine pre
illius diei terrore que etiam in
timore recogitans sanctus cantat
libera me domine de morte eterna
in die illa tremenda quando celi movendi
sunt et terra. Terror eius ex
tribus elicitur. Primo ex terribilibus signis
ipsum precedentibus. 2° ex maiestate
advenientis iudicis. 3° ex anxietate
post iudicium in exitu durante.
Quantum ad primum Signa maxima
precedunt iudicium iram dei contra
homines designantia. Isa xxx labia
eius repleta indignatione et lingua
eius quasi ignis devorans. Signa
dico in sole luna stellis terris
aquis hominibus et in aeribus. Ob-
scuratio in celi luminaribus oppressio
in terris arefactio in hominibus. Similiter
in aquis commotio in angelis

lucet omnia quando dicitur nisi di-
vina offensa et in hominibus tota
mundi terribilis vindicta. Erunt signa
in sole luna et stellis tamquam in
preludium et evidentiorem partem iudi-
cii. Cum claritas divinitatis magni-
ficentie divine in se declarat. eclipsis
ac primo tempore status sui ex tribulacionem
antiquam. Ut dicitur Mathei xxiiii° Sol
obscurabitur. luna non dabit lumen
suum. stelle cadent de celo. Ulterius
etiam fiunt que obscuracio dei in
honoracionem designat et ultionem. Quia non
dolerent super dei inhonoratione et
compaterentur hominibus super crudeli iudicio
quod eis imminebat et qui confundentur
quia eis lucentibus homines tot ma-
la egerunt. Isa xxiiii° Confundetur
sol et erubescet luna cum regnaverit
dominus. scilicet imminente iudicio cuius
maiestas regia apparebit. legitur
Iosue x de sole quod stetit ad
mandatum Iosue. et quod retrocessit
tempore Ezechie. Et quod obscuratus est
per peccata Egypti ita quod facte
erant tenebre horribiles in tota
terra Egypti Exo x. Et quod ob-
scuratus est tempore passionis Christi
propter peccata iudeorum. Obscuratio solis
signat finalem ultionem in iudicio extre-
mo de omnibus iniquis. Stabunt enim
tunc ira et gracia dei in peccatores
conversa. nunc quia ambulant differendo
et ex peccando emendari. Retrocessio
clementiam quo ad eorum [illegible]
[illegible]
Obscuratio vero iram implacabi-
lem in omnes peccatores in die
illa tremenda in qua omnes commi-
naciones et terrores scripture
complebuntur. omnia flumina
in mare designat [illegible] de sermone
de secundo s. de adventu

iudicis maiestate. Nam videbunt
filium hominis venientem in nube cum
potestate magna et maiestate. Cuius
maiestas inscrutabilis, pietas
ineffabilis, claritas inobfuscabilis,
suavitas intima, bonitas (?) sanctitas in-
separabilis. Veniet tamquam iudex
ad condemnandum, tamquam leo ad dis-
piciendum, tamquam rex ad imperandum,
tamquam victor ad vindicandum. Cum
dictum sit quod non flectet timore quia
omnipotens, nec amore quia iustissimus, nec
corrumpetur quia optimus, nec errore
quia sapientissimus, nec valebunt alle-
gationes advocatorum, sophisma-
ta philosophorum, nec eloquentie ora-
torum, nec versutie versutorum. Unde
Abbas Elios (?) sic ita formidabit
ipsa sua formido sunt quidam a[n]i[m]a
confessura est de torre. Alia quando
debebit iudici occurrere, et bis quando
generalis summa sors pro iudicii continetur (?)
quod erit in die iudicii. Tremendus
dicit omnibus peccatoribus nisi vere vos
quod peccavimus. Tunc enim dicit Cassia-
nus: non est resistendi virtus nec puniten-
di locus etc. Nunc sol suus manet mi-
sericordia orat pro filiis suis et cum au-
dit, sed tunc obscurabitur luna, id est
misericordia erga omnes peccatores. Veniet
veniet occulte sicut manifeste. Unde Ma-
thei xxiiii°. Sicut fulgur exit
ab oriente et paret in occidente, ita
erit adventus filii hominis. Fulgur
non latet sed ad omnem partem se
demonstrat, ita et iudex veniet
ut cunctis pateat. Veniet ut ful-
gur in splendore et terrore ut osten-
dat hominibus per notitia, malos ter-
rificat per comminationem. Tunc videbunt
eum omnes, scilicet boni et mali, fideles
et infideles, reprobi et electi. Boni
quem amaverunt, mali quem contempse-
runt; boni ad gloriam, mali ad ter-
rorem. Et si infideles qui in hac
vita eum non venerati sunt, ut dicit

Simon de Cassia, infideles modo
quodam et ineffabili modo certificabuntur
in cordibus suis Christum esse quem de-
sperantes negaverunt et scient sic se
iudicare tam incredulos quam fideles
numquam quia a fide non recesserunt
a receptione damnatos moribus re-
tamen. Hec ille. Videbunt venientem
in nube. Non in nube pluviali
aut obscura, ut dicit Simon de
Cassia, sed in nube lucida velud
in tribunali sedens ad iudicandum in
aere modo quam nubes efficitur tre-
mendus (?). Non enim amplius calcabit
terram neque iudicaturus in montibus
residebit nec locabit tribunalia
in terris, sed iudicabit de aereo
celo velud in nube sedens omnes
in terris positos qui de celis ad
terras venientes a tremendo imperio
iudicium protulit. Hec ille. Tunc
ira, horror, gaudium, spes, timor, dolor
clamabunt coram iudice: gaudium
contra dissolutos, spes contra despe-
ratos, timor contra obstinatos,
dolor contra negligentes. Tunc, ut
ait Simon de Cassia, cessabunt ab
usu et visu artes et ingenia,
sollicitudines et studia, corda et
opera, celum et terra, animalia et cetera,
elementa, demones et scelera. Vox
omnium erit una clamans: Da eis
domine secundum opera eorum et secundum nequitiam
adinventionum ipsorum redde retribu-
tionem eorum ipsis. Et tunc, ut dicitur
Zacharie x, exibit ut fulgur ia-
culum eius, id est sententia penetrans corda
et animas. Tunc, ut dicit Ieremias xx,
peccatores confundentur vehementer quia
non intellexerunt obprobrium sempiternum.
Tunc reprobi dicent, Ieremie viii°:
Transit messis, finita est estas, et
nos salvati non sumus. Ideo ne
tunc confundamur, intelligamus nos
temporaliter confundi et quid sumus,
quid eramus, quo tendimus, recogitemus.

Ut illam terribilem sententiam evadamus
De tercio scilicet de amicicia per
iudicium divina quod xpc innuit d(icens):
celum et terra transibunt verba autem mea
non transibunt. Verba enim sue sine qt
reprobos prolate nunquam transibunt nunquam
revocabuntur, nunquam in sua virtute
minuentur sed in eternum vigorem habebunt.
Eterna iudex iustus implacabilibus
inenarrabilibus constans in omni statu
eos sine fine et absque termino infinito
penam mittens. Aug ut dicit in gesta
regnum eterno in glaciem spinis
pellium pro talibus eorum. Cum pro
quo non tantum exprimere valet. Tunc
enim pater hanc sustinere valet quidem
nemo quod tantum. Et attendere
videas in meditacionibus aut certe
putas meror erit. Quos luctus quod
tristicia cum sic per sententiam datam separabuntur
semper a consorcio iustorum et a visione
dei et traditi in potestatem demonum ibunt
cum illis in ignem eternum ibique erunt
sine fine in luctu et gemitu perpetuo
relegati a beata patria paradisi et
in gehennam nunquam lucem habituri,
sed neque pacem. Si enim lectus ponetur
mollis et suavis et diceretur cuidam
iacenti hic toto anno ut te de
loco moveas, an ne sustineret? Re-
spondebit non unquam immo vellem mori
quam hoc ad implere. Tunc ibi in eterno
igne sustinebit quod ad horam
non valebit sustinere. Ideo salvator
christus tempore damnatorum effunditur
sed in consolacionem iustorum adhuc in
hac vita manencium dicens: Respicite
omnes iusti et levate capita vestra in
corda quoniam appropinquat redempcio vestra
in plena liberacio in corpore et anima.
Ex fructu cognoscitur quod lucem
beatitudinem eterna iudicii quod est fructus eius
adhuc enim restat ut innatum cognoscatur
sentenciat quod ipse est regnum dei. Levate

corda vestra sursum scilicet in aera
ubi iudex in magna consistoria consta-
bitur, sursum in celum ubi primo
venit, Ubi ut ait: Ubicunque fuit
corpus ibi congregabuntur et aquile scilicet
electi et sancti quoniam in iudicio congrega-
buntur in aera ante iudicem, et per
iudicium ibunt cum iudice in gaudia.
Ecce iudicium terribile, ecce iudex
iustus, ecce infinita pena, ecce celestis
gloria. Beati quoniam in illo iudicio ab
audicione mala non timebunt. Ideo propter
quod ut ait Luce xxi: Vigilate
omni tempore orantes ut digni ha-
beamini fugere ista omnia que futura
sunt et stare scilicet securi ante filium
hominis. Det deus ut sic audientes
nunc nunc respuenti tuba que
resonabit in auribus beatorum: Surgite
mortui ad iudicium,
de hoc in vita agere ut in die
iudicii dulce invitacionem au-
diemus: Venite benedicti patris
mei percipite vobis paratum regnum
celorum. Quod prestet et cetera.

Erunt signa in sole et
luna et stellis Luce xxi Ut
habetur Luce xlii. Quare

fient constellaciones eminentes in
die, constellaciones sunt signa
terribilia de die iudicii. Quare ut
constellacio terrorem immittit an-
tequam. Tribulacio enim tonat
scriptura de illa die Ioel ii:
Magnus dies domini et terribilis
valde et quis sustinebit eum.
Et dies Dies illius non sunt a principio
et postea nunquam erit. Dies omnes
sunt domini sed hic singulariter quod
in iudicio illo clarescit maxime
potestas dei quod nunc modico tempore
a malis exigimus nunc apparebimus
nunc a iudicibus. Non
presumabunt tunc Iudei ut

eum esse deum negabunt pa-
gani. Quinto alii dicunt erat
tunc et pacis. sed tempus illa erit
vindicte universalis ad puniendum
terram in soluciones et peccatores
eius conterendos. Ysa. xxx. dicit
et tabulis vide non solum demo-
nibus sed et hominibus non solum mal-
is sed et bonis. Tercius eius consistere
bit. Vel nullus, nam nullus est qui
non in se habet materiam remedii
peccati enim homini a puericia usque ad
finem mundi dabit occasionem remu-
nerandi iudicii christo. Quartus ... et
inconsciencia peccatorum. sic est inconsciencia
fuit et ne dei. Itaque dicit Mala-
chie iii. Quintus potest cogitare
diem adventus eius. Et itaque
cogitacio eius movit terrorem
tm. quanto ipsamet dicit qui
venit timorem moveat. Sexto
ita terrore abundabit quod terrore
suo diffindet ... ad ... in
in se. quod ad ... quod dico
3m Primo diffindet an-
gelum ut dicit Remigius expo-
sitor super Ysa. ii. imminente vero
adventu districti iudicis terribilia
apparebunt signa magna et hor-
ribilia. Thomas xix asserit hec di-
cuntur signa sed autem in iudicio.
Signa non delectabilia sed terribilia
in creaturis nobilioribus scilicet in
sole luna stellis terris aquis
arboribus et angelis. In sole et
luna obscuracio. In stellis casus
ut Mt. xxiiii. casus non ad
literam sed igneae inflammaciones
divina virtute facte cadent in
terram ita quod quasi stelle cadere vi-
deantur. In terris erit pressura gencium
in mari sonitus terribilis ex ele-
vacione eius et ingentium ...

In hominibus arescencia et pallor
pre timore. nam terror ex mari
terror ex motu terre magis quam
non sunt, ex quo homines ceperunt
esse super terram. Apocalypsis xvi. Hec
omnia inducent hominibus magnum
timorem. Videntes enim terribilia et
expectantes terribiliora fugient ad
speluncas. Dicit enim Ysa. ii. ingre-
dientur fissuras petrarum sed ne
talia videant. Illi ambulabunt
pallidi et arescent pre timore.
Mirabile quod etiam in angelis fiat
commocio qui sunt spiritus optimi.
Dicit enim Iob xxvi. columpne
celi contremiscunt et pavent ad
nutum eius. Ubi Gregorius xvii
Moralium. Iste timor non pena sit
non timentis est sed admiracionis.
Admirabuntur enim divinam virtutem
talia facientem. Ut dicit Thomas su-
per iiii ... ita plangi-
biles fiunt ... hominum
in mundo. Secundo enim hec omnia
signa veniunt ... cessacionem vite
hominum in mundo. Sol enim luna
et stelle in ministerium hominum sunt
creata ut dicit Deut. iiii. Sol
enim ministrat ad generacionem corporum
calore. luna humore et frigore. stelle
motu suo ad conservacionem. Angeli
vero sunt spiritus ad ministratorium missi
propter eos qui hereditatem capiunt salutis.
Ad Hebreos i. Completo numero electorum
cessabit utrumque ministerium tam
spiritualium quam celestium ...
... Sol luna et stelle
sine obtenebracione. terra sine
pressura. mare sine elevacione
... signum sunt ...
... Sol
luna stelle ... corpi-
bus ... reddentur ...

amicicia dei confirmatur. tunc de
mundo exitum ut plenam redempcionem
accipiat mundi opera que in ministerio
suo egisti. Notat Bonaventura duo
dei iudicium unum in aqua aliud
in igne. Primum iudicium fuit factum
per aquam diluvii et hoc ideo quia tunc
voluit mundum purgare non innovare
aqua enim purgat non innovat.
Secundum iudicium scilicet iustum iudi
ficet in igne quia non solum per ignem
purgabit mundum scilicet a turpitudine quam
ex peccatis hominum contraxit sed etiam
innovabit mundum per ignem et ideo ignis
per totum mundum ardebit et ascendat
ignis super omnes montes sicut ascende
rat aqua diluvii. Hoc dixi quo
ad purgationem sed quo ad innovationem
potest multo altius ascendere. Inito
dictum est quod terror diffundetur
ante iudicium. Secundo dicitur
dum diffundet terrorem in se .i.
in iudicio. Primo videbunt filium
hominis venientem in nube cum potestate
magna et maiestate atque fugere a
latere erit impossibile. apparere autem
sic corripiente et eum videre intolle
rabile. Videbunt omnes iudicem quia
omnes adherebunt in corporibus suis
quia ad eum adventum omnes resur
gent cum corporibus suis racionem
reddituri a facie eius ut dicitur
Daniel vii° Egrediebatur fluvius
igneus rapidus / quem ut dicit Re
devolvebit ab [illegible] ipsum
ad [illegible] eum. Ille namque ignis
qui precedet ante ipsum omnes quos inveniet
recipiet et bonos et malos in
quem respuet sua virtute naturali
virtute atque divina ministerie in quibus
bonis aliquid purgandum erit illos sic
iuxta qualitatem dolorem plus vel minus
in quibus autem nil purgandum invenerit
illos nullum dolorem ex ipso igne
sentient. Velociter omnes resur
gent et comparebunt / Videbunt
venientem in nube ut tonet
per suam terribilem. Dicit autem Iob
Quis poterit tonitruum magnitudinis
eius intueri. Veniet cum potestate magna
ita ut nemo ei poterit contradicere. Veniet
cum maiestate ut nullus audeat
eam suam infirmare. Ut nunc dicit Bo
netura super iiii° Deus trinitas committet
homini Christo duo scilicet dominium et
potestatem. Dominium ut possit suam
facere quia dominus omnium et nos eius
subditi / potestatem quia ut nemo sit
qui contra eum valeat se erigere
et eam suam irritare quia potentissimus
Preferet in xx suam sive hec mala(?)
quia hoc robur at sine non
principaliter erit contramiante sed prius
ex divinitate quia deus. Et ita sunt
utraque nam [illegible] auctoritatem
principalem et naturalem sunt divinitatem
commissam vero sunt humanitatem
Et ideo ab eo suma [illegible] utraque
potestatem nemo poterit appellare
nemo ei contradicere nemo eam irritare
et infirmare. Comparebunt itaque
in iudicio omnes primi a principio
dete [illegible] et omnes demones et
omnes angeli. Primi vero indignus(?) non ut
iudicentur sed ut videat gloriam
iudicii sicut dicit beatus Thomas ibidem Erit
et omnes electos in iudicio appa
rebunt non ut iudicentur sed
ad gloriam iudicii inprimendam.
In die iste et iudicium respi
et angelos sed iniquitatem actibus
quorum fuerunt commixti. Iudicabuntur
ergo omnes angeli et boni et mali
ut quisque eorum per meritis retribucionem
accipiet / Unde boni angeli magnum
gaudium habebunt de salute
eorum quos ad salutem induxerunt.
Demones autem amplius torquebuntur
de eo quod eorum [illegible] et

suggestionem multos deduxerunt
in damnacionem eternam / Iohannes ibidem /
Item ut dicitur Apocalypsis vi Reges
terre et principes et tribuni divi-
tes et fortes servus et liber
dicent montibus et petris cadite
super nos et ab ira agni ab-
scondite quia venit dies ire .i.
contra peccatores. et quos potest-
tatem .i. nunquam liberare vellent
mali a montibus opprimi quam
iudicem iudicem iratum et eius
audire sentenciam / Unde in manifestatione
terrore illius diei ex persona voluit
Joel exclamat dicens Et omnes potest-
tatem sed ad videndum eum omnes
ipsi videbunt eum quia filius hominis
est ut ab hominibus videatur etc.

Tercio dicitur dies domini districtionis
quia post iudicium in sempiternum
post finem extinctionis in regimine
celorum et omnium reproborum in igne
eterno [illegible] omnes reprobi sine
condicione cum omnibus demonibus
in infernale supplicium. Ubi sempi-
ternus horror inhabitat / peccatores
enim cum demonibus perditi ignibus
infernalibus ardere dolebunt et
in dolorum angustia et horrorem
habebunt / Et enim sustinebunt et
sustinendo in dolore erunt et delectacionem
gaudiorum eternam habebunt / De Gregorius
super id Iob xl videntibus enim
sempiternis tabi[?] / sibelua crudelis et
forti. O quale erit spectaculum quando
immanissima bestia oculis electorum
ostendetur quia hoc tempore non videntur
nec minus terret / tunc et videbitur
ab omnibus diabolus cum suo corpore .i.
cum omnibus reprobis eternis gehenne
incendiis mancipabitur / Videbitur
tunc mater filiam in inferno ducere
sic et filius patrem. Katherina
maxencium. Barbara dioscorum
suum patrem. et margareta olibrium

quem eam de celo iniecit / nunquam
compacientur eis certe non ymmo
gracias deo agent de iusticia. ymmo
omnes electi videbunt post iudicium
damnatorum penas. et nunquam movebuntur
ad compassionem sed gaudebunt
quia ad se de misericordia qua
liberati sunt. et de iusticia quia ad
damnatos eo quod eos damnant
et quod salvari non curaverunt. Gaudebit
igitur eternaliter de punicione malorum
Apocalypsis xix omnes aves saturate sunt
carnibus eorum .i. omnes sancti delectati
sunt videndo penas eorum. non tamen
quod pene sed tamen iusticie dei
implete. Iterum quod ut post predictorum
terrorem extremi iudicii compassionem
omnes iustos ad consolacionem provocet
dicit / Christus se in perfectibus levate
capita .i. corda vestra quia appropinquat
redempcio vestra .i. separacio a cetu
malorum et redempcio ab omni tem-
pore infelice corporis et anime terre
ferent enim omnes in vestro iudicio
tribulaciones cogitemus et sic agamus
ut in numero non peccatorum sed iustorum
inveniamur. Ad quod nota est ut
ad iudicium particulare simus dispo-
siti. quia si bene steterint in iudicio
particulari absque dubio optime stabunt
in iudicio universali quia in corpore
et anime erimus in gaudio celorum.
Ad quod etc.

Erunt signa in sole
et luna et stellis

loco et capitulo ubi supra Emanuel Ihesus
dicens de die iudicii est plenitudo
honore et cum misericordia. Iterum plena
vindicta omnium peccatorum. et omnium
reproborum / Dico plena quia tam
in anima quam in corpore cum videre
non erit finis. Secundum Et quia
non solum reprobi apparebunt
in iudicio sed et sancti et iusti
quibus non erit horror

lux omnibus renovans | In mortis
ad eor consolatorem dicit in fine lucis
signis sed incipientibus levate capi
ta vestra i. corda in spe magna
quoniam appropinquat redemptio vestra
plena ab omni malo in animabus
et corporibus / et obiectum in hoc humana
ma et vitas obviamus sibi
Vidistis festum benedictum virginis in
quo dicitur dic eo in quo homine
orbis terre tripliciter respectus primo
erit ad indigentes secundo ad male
factores corruptores 3° ad universale
electorum redemptorum In primo
notatur duo modo in hoc mat
et in tertio omnes filii eius Est n
mater omnium filiorum dei dicitur est
genitrix et quasi primogenitura
in fidelibus Ad secundum vero primo est
signum horrorem iudicium
signum admirationis singulare
marie privilegium 3m signum
eterne consolationis ineffabile
et plenum gaudium in secundo sermone dominica
prime: de hoc admirandum sunt magnum
prerogativa quam deus matri sue
fecit quia eam in conceptu a peccato
originali preservavit. de tertio consola
quod dicit de fecit hic hiis sed
incipientibus levate capita
vestra quia appropinquat redemptio vestra
De primo Erit signum in sole
per solem notatur christus qui est sol
iustitie qui suo adventu mundum illuminat
qui vita doctrina conversatione
signis et miraculis mundo lucens
Nam ipse ait Iohannis ix Quamdiu
sum in mundo lux sum mundi In
hoc sole christo modo non sunt signa
lucet n homini. delectat. conversa
sum ita homines facit hic est
vocat. expectat misceret et
parcit Secundum luce homines in
manus consilii sui. apposuit aqua
et ignem ad quod volunt porrige
manum. ante hominem vita et mors
quod placuit ei dabitur illi Ecclesiastici
xv° facit hoc ut placet ei et
et sol lucet bonis et bonus
et malos. delectat domus et
gratia ita quod delectabile est oculis
videre solem Ecclesiastici xi° Consu
sunt convertendo facit quod ad homines
convertendo misereando expectando
ut homo a malo desistat et vitam
emendet quia benignus et miseri
cors est et multe misericordie
Iohel ii° Sed in die iudicii in
die ire et indignationis in die
tribulationis et angustie in die
calamitatis et miserie in sole
christo erit tunc signum. obtenebratur
horrore et stationibus obtenebrati
bitur enim quod non lucet. horrendus
erit bonis qui non delectat
et placet stabit patientia
et expectatio Ezechielis xxi° preveniet
eos in ore gladii et non flectetur
ne parcet neque miserebitur Gladius
acutus ad utramque partem scindens
erit et in iudicio sine quo scindet
et corpus et animam Nunc sine gladio
in morte singulorum scindit hominem
animam corpora et vadit in pulverem
tunc vero plena redemptio bonis
et malis sed et punitio erit
non proderit tunc platonis phisica
non aristotelis sophistica nec argu
mentum alexandro magno magnificentia
non imperatoribus potentia sed stabunt
reges quondam vestibus stipati
potentissimi mundi. delecti amen
absque consolatione et auxilio
Extrema ut dicit Augustinus de verbis
domini / consolationis Christus conveniet
suo die nominis. Christus conveniet
et iste in nominis sibi die

vel te adiuvabit Gladium
eius divine sive super omne metal-
lum durissimum insuperabilibus intollera-
bilis numquam retractabitur in eternum
vel suspendetur per appellationem vel
iniquus violabitur vel destabitur
vel cedet ex presumptione nec
ex deceptione vel ex levitate nec
ex mansuetudine vel ex ignorantia
vel ex fraude vel ex testium de-
lusione sed ex clara iustitia Augustinus
de x cordis. Tunc erit iudex talis
tue qui modo est testis vite tue
tenea vel testimonium pro falsis
vel iudex falli/ Hec itaque est
signum in sole Christo in die iudicii
ad quam diem semper vigilate dominus
ne quecumque recessit iudicium mortis
inveniet imparatum/ Item de 3°

De secundo Tertium signum in
luna i. in virgine maria venit
processit et factum est aliud scilicet
notabile signum quod deus fecit
virgini marie scilicet quod cum Adam
peccante defectu eius omnes qui
ex humano semine naturaliter propagati
maledictioni originalis peccati
subiecit. ita quod omnes in originali
peccato concipiuntur et ita sunt pecti
Sapientie xij° semen erat ma-
ledictum ab initio et loquitur
de originali peccato quod venit
ex natura corrupta in adam et
ex defectu divine sive que est
maledictio in eos qui propagantur
ex semine humano et nascuntur
filii ire maria absque maledictione
originali peccato privilegio speciali
accepit ita quod eius conceptio est
sancta et absque originali culpa
potuit hoc deus facere et oportuit
tuit vel impugnare/ Scivit hoc
facere quia sapientia cuncta scivit/ Voluit
hoc facere quia summa bonitas/

et decuit eum hoc facere/ Dicit
ut Augustinus in sermone de assumptione
caro ihesu caro marie Et quod dicit
apostolus ad Ephesios v°. nemo umquam
carnem suam odio habuit/ quod si concepta
fuisset in originali peccato quod tunc
pro illo statu fuisset in odio filii
sui et sic apostolus falsum dixisset
quod est negandum/ Dicit et psalmista
In sole posuit tabernaculum suum
Cuius macule psalmus hic. sine macula
in divina mente concepta. sine
macula creata. sine macula est
in ... Sic maria in concep-
tione sancta in nativitate sancta in
vita sancta Testis ysaias capitulo xi
Egredietur virga de radice yesse
In virga nota rectitudinem i-
maculatam rectam Egressa vero de-
monstrat essendi quod signat quod in
initio suo sunt recta sine ob-
liquitate Sic eius in originali peccato
concepta fuisset non utique esset
omnino recta Item ipsa dicit per sapientiam
de se Ecclesiastici xxiiij°. dixit michi
creator omnium et qui creavit me
requievit in tabernaculo meo
Ecce non sufficeret dicere creator
omnium sed addidit et qui creavit
me notans singulare privilegium
quod habuit in sua conceptione ultra
omnes scilicet quod cum alii concepti
sint in originali peccato ipsa sine
originali Nonne fulgens aurum
reperitur in luto nonne et de
pungente spina pulcra oritur
rosa/ sic et a radice viciata
scilicet ex parentibus corruptis prodiit
maria sine vicio/ De qua ecclesia
cantat Canticorum ij°/ Sicut lilium
inter spinas sic amica mea
inter filias Et alibi Sicut spina
rosam induxit sic genuit mariam
Sic itaque veraciter tenendum

Aut Basilien[sis] concilium determinat
virginem conceptam sine originali
peccato et ita festum conceptionis
eius fieri statuit etc. De tercio
s[cilicet] de signis vt in stellis per
quas intelligo sanctos dei electos
Unus sol vna luna sed stelle i[n]
finite et varie. Unus xpc vna
mater virgo maria et sancti vnus rex
celorum et dominus. vna regina celorum
et domina sed multi famuli s[cilicet] electi
et sancti dei amici In quibus dominus
sepe fecit et faciet Primo quia
multos in vtero materno sanctificat
ita ut prius sancti fuerint quam nati
vt Johannes Jeremias etc. Sed hoc
egit sanctius amplius in maria sine
sed vt non solum in vtero esset
sancta sed et conceptio eius foret absque
macula. Dixit enim deus ad serpentem
Ipsa conteret caput tuum Gen[esis] iii[o]
sed quod ad originale peccatum quod dicitur
caput eorum quia alia peccata fluunt ab
eo. Secundo deus multos sanctos preseruat
a mortalibus peccatis. ampliorem pre-
rogatiuam maria habere debuit sed
vt esset preseruata non solum a
mortali verum et a veniali et ita
a forciori et ab originali / quoniam
originale magis opponitur diuine
gratie quam veniale Sed esse cum gratia
dei non dat penam eternam nec
priuat visione beata. originale
autem quod a primo parente contrahimus
inducit iram dei / Unde angelus
ait Aue gratia plena. et ita
sine originali alias dicere non
fuisset in gratia sed in ira. s[cilicet] tercio con-
cludens non solum non plena gratia
sed non in gratia quod non est dicendum
Tercio deus electos suos assilat
angelis quorum palacium apparebit
in regione / maie et plenus
dum contineat vt s[cilicet] non solum
esset filius angelus sed et domina
angelorum super omnes eorum choros
exaltata Ergo domina angelorum a
fortiori demonum Ergo domina i[n] non
subiecta quod si in originali concepta
fuisset eorum subiecta quod aliquo instanti
extitisset quod de matre domini
nephas est cogitare Voluit
itaque deus suam beatitudinem in eternum
preseruare ab omni macula s[cilicet] originali
mortali s[cilicet] veniali et originali
vt per virtutis electos foret peccatoribus
misericordiae commiserationis pre omnibus prior
vt sit accedentibus ad eam in
spiritu inclinatis ad lauacrum
languidis ad remedium debilibus
in subsidium conatibus i[n] refrigerium
eius fatigatis in solacium fluctibus
in portum. Aestuantibus in irriguum
cuius pietas nunc durat et
adhuc dies gratie est Sed veniet
secundo modo quando eum omnes surrexe-
rint ad iudicium in die iusticie.
tunc non sol xpc non luna maria
non stelle sancti amplius lucebunt
ad aliquod subsidium consolationis
aut consilium. Sed quilibet vt egit
reportabit / peccatores audient
auditum malum sed Ite maledicti
in ignem eternum. sancti vero audient
auditum plenum gaudio sed
Venite benedicti patris mei
possidete paratum vobis regnum
celorum Ad quod nos perducat etc.

Ic nos existimet
homo vt ministros

xpi et dispensatores mysteriorum
dei. i. ad Corin. iiii[o] In hac
epistola apostolus ministros xpi se
cognoscit intendens vt et quilibet
homo hoc ipsum de se sentiat sed

vt sit minister emptus qui solus est
dominus deus et glosa super orbem
terre vt dicitur Dan iiiᵒ. Tercia sin
gulare dominium sicud mater
ecclesia recognoscit dicit tu solus
sanctus tu solus dominus tu solus altissimus
ihesu xpe. Et propter hoc apostolus ondit
quod xpus fortius [illegible] hominem obli
gatur in eo quod non solum ipsum creauit
sed et redemit / dei namque filius
in sua incarnacione formam serui
accipiens. de duobus seruis re
dimere parum. de vo caro fieri
non despiciens nobis ministrauit /
vt et nos qui vite rependeremus
ei ministrare non renueremus. Inc
signum creatori hominis [illegible] ministr
asistunt. cum quos de diuina
captiuitate suo sanguine non
[illegible] sed propter quos [illegible] corporis
qui vnda [illegible] redimens
[illegible] ad ministerium ligauit
Oportet ergo hominem sic ministrum xpi
debere esse qui vigorose de mo
[illegible] qui laboriose reparatus qui
preciose emptus / hoc ergo attendens
apostolus dicit Sic nos existimet
homo vnde [illegible] ab homine
exigit. Primo ministerii secundo
dispensacio 3o fidelitas Primo
tangitur cum dicit Sic nos existimet
homo vt ministros xpi. Et merito.
si enim xpus rex regum et dominus
dominancium ministerio hominum se sub
iecit. quia et Math xx dicit / filius
hominis non venit ministrari sed vt ei
ministraret. sed ministrare et dare
animam suam in redemptionem multorum
Ecce et longe prius per os ysaie
xliijo conquerit. seruire me fecisti
in peccatis tuis prebuisti michi
laborem in iniquitatibus tuis /
Tercia quod ministerium sit xpi

summe vtile. eo enim soluit a
seruicio peccatorum [illegible] ministr
stat peccatorem. dedit sese vite
fontem. dedit in morte animam
suam. illuminat cecum. sapiencie enim sue
luce depulit ignorancie vmbras
illustrauit virtutem reduxit erro
neum reconciliat reum. postremo
animam suam in morte posuit. et
de proprio latere precium satisfaccionis
quod patri placaret contulit. Quod
et in xjo euangelio clare exprimit
dominus mittens Iohannis. Ite renunciate
Iohanni que audistis et vidistis ceci
vident claudi ambulant leprosi
mundantur surdi audiunt mortui
resurgunt pauperes euangelizantur
.i. euangelium docentur. vt ergo quod
appareat in homine ministerium
impensum ministerio. et ardorem
amore possetenus persoluat. in
omnibus quod se xpi ministrum exhibeat
Vnde homines ad xpi ministerium
quibus debitum propter [illegible] Primo ministri
honoratio Cui enim summe regi
nobili honor reputatur quanto
plus regi immortali cui et seruire
est regnare. Secundo ministrorum exaltatio
. Si enim [illegible] tempore duo
[illegible] seruos seruientes [illegible] est exaltatio
quia de penis [illegible] fuerunt
ad sortes imperatorum. quod ergo faciat
fidelibus suis si tamen quandoque
contulit penis suis / Tercia ministrorum
reputatio. ministrantes enim sibi
non reputat seruos Iohannis xvo
Iam non dicam vos seruos. quia
seruus nescit quid faciat dominus
vos autem dixi amicos / ymmo
ministros reputat filios suos
ps. lxxxi. Ego dixi dii estis et
filii excelsi omnes Non sic dimittet
homo seculi faciunt qui seruos suos

ita leuiꝑ pedunt q̄ eos vix
homines estimat Tanto eoꝝ
condicio. Ait enim xp̄c Io. xiiᵒ.
Ubi ego sum illic et min̄r
meus erit. Dum ait hōmo secl.
ad magiᵐ b' dedecꝰ appendunt
si min̄ri eoꝝ cū eis ad eadꝫ
mensaꝫ resideāt Tanto mīsto
nīa recompensato. Ipse eīn
deo ad tpe ministrat· d's at
in recompensam mel'ᵐ se ipīs
ministrantū pmittet Luce xiiᵒ
Amē dico vobis
q̄ pcinget se et faciet illos
discumbe' et transiens ministrabᵗ
eis· s. se ip̄ fercalm suffitientꝰ
sm̄ sm̄ dunī tez et quanitez
tam corpis q̄s aīe Sicut ita
q̄s d's requirit ministerium ab
hominibꝰ· to quibꝫ recipit ab
eis que et seculares dn̄i a suis
ministris requirunt Primo ut
ei ad voluntez suā ministrāe
sint solliciti Scd'o ut sint medi
·s. eīn regnum min̄ri ut regibꝫ
placeat ornar̄ se ꝫ induere.
Quanto plꝰ celi ꝫ t'ce regis
min̄ri medicina cole' deīt
Unde ip̄e dixit Sᵘ prestaz abū
lans in via ī maculata hic
m̄ ministrabit Tercio ut obedientes
et parati sint ut s. facienda nō
ꝯsiderāt ut ea tarde expleat
Quarto ee deīt discreti Quinto
pacientes et benigni ut s. si
eos afflixerit infirmitas paupertas
tribulacōn nō murmurēt sed
pacienter ferat Cauteꝝ hō se
reputāe dꝫ min̄rm nō dn̄m.
min̄r iniquitā' ꝺ nō ant̄us· intelligat
ego quilꝫ q̄ nec in se nec in suis
hꝫ dominiū s̄ tm̄ ministerium.
Ille n' p'fecte domi'ᵉ hꝫ q' eadꝫ
iniā' qua āquie' fecit reficē
p' sī defecit· Ipsi et soli deo
ꝯvenit Itaꝫ temporalium dn̄oꝝ
et platoꝝ mōdi dominā sunt
ministria nō dominia· to eīn vocant'
dn̄i et plati q̄ de subditis deīt
hr̄e curam custodie· a malo
retrahē' ad bonū dirige'· dñe nec
q̄s p̄ eis in neglige'· q̄ at hᵗ
aliud q̄s ministerium cristianum at
plat deo cū se hō nō dn̄m
s̄ min̄rm intelligit Luce xiiᵒ
accepta ē regi min̄ri intelligēs
s. se min̄rm ee Sedo ut de
Iudicum viiiᵒ Cum viri Isrl' dixerēt
ad Gedeon· dn̄are nr̄i tu et
filiꝰ tuus· ille rndit nō dn̄abor
vri nec dn̄abit vobis filius
meus s̄ dn̄abit' vobis dn̄s. i.
d's ꝫ tm̄ de p'mo Tercio
tam' cū de. et dispensatores
·i· distributores ministerioꝝ dei·i·
sacramentoꝝ diuinoꝝ et officioꝝ
celestiū et hᵗ q° ad viros
spūales Dn̄s at sive vir
spūalis sive secularis quicq̄
aliquid bonū a deo accepit
dispensatorē se cogitat· sic
n' se id accepisse ut in aliis
dispensent ꝯsiderabit Ut I.
petri iiiiᵃ· Unusquisq̄ sicut accepᵗ
graciam in alterutrū illam administrā
tes sicut boni dispensatores
multiformis gr̄e dei· Deus n̄
qui diues ē in omnibꝰ· qui tᵗ
temporalia bona ꝯtulit dare
potuit et illi· voluit at ab
iᵒ retrahē' maᵘᵐ et p extendē'
ut tu in operando de bonis tᵉ
tollat' p opa caritatis mercedꝫ
et ille p paciencia assequatᵘ
coronaz p te hunc vitᵗ tal tez

mihi et proximo non sentit em
particulam communicat Petro quibus
qui autem gratiam accepit non
sibi attendat commodi sed et
proximi si non dispensat ex eo
ad dispensandum quod accepit. Unde
apostolus predicationis dono a deo
suscepto formidat proximum sed
non dispensare in alios ait i ad
Corinthios ix. ve mihi si non evan
gelisavero. Sic de se et aliis senciat
doctor si non docuit. consul sed
debite consulere non curavit. prelatus
si miseros pauperes non defendit,
divites si egentibus non erogaverint
et quilibet officiatus si officium
suum indigentibus expleverit
Cum igitur de hiis intendat
et ea que ad dispensatorem pertinent
necessaria relegat. Sunt autem quatuor
que considerare debet dispensator
Primo ut sic de bonis domini
utatur quod de omnibus racionem reddi
turus. si enim de omni verbo ocioso
quod locuti fuerint homines
reddent in die iudicii racionem ut
dicitur Matthei xii°. quanto plus de
bonis ad dispensandum ipsis
commissis Secundo ut in futurum se
providat tecto revalueris [?]
id villici dictum Luce xvi°.
Quid faciam quia dominus meus
aufert a me villicacionem fodere
non valeo mendicare erubesco
Tercio ut si dominus abstulerit
ea quibus hunc dispensatorem non
murmuret nec indignetur sed
dum sic posse [?] dicat cum Job
dominus dedit dominus abstulit
sicut domino placuit sic factum est
sit nomen domini benedictum Quarto
ut non sit illius difficilem

respiceret quibus dominus de
bonis suis impertit mandat
maledictum. Non dispensator
tenax et avarus cum dominus
est largus Recogitemus ergo
nos bonorum a deo nobis commis
sorum non dominos sed dispensatores
Itaque scientes racionem debere
de omnibus dono faciendam. non dissi
pemus sed fideliter multiplicemus.
propter conserves utiles dispenseremus
ad dei utilitatem et voluntatem
Et in futurum nobis intercedi providea
mus [?] Secus quia in dubio tempore veniet
quo amovebimur a dispensacione
et ad dandum racionem cogemur Beatus
dispensator id est que cum venit
dominus sic invenerit facientem
Ergo quilibet est dispensator et
minister domini. non se de hiis ite
mittat que dominus sibi reservavit
Adeo dicit hic apostolus Nolite iudicare
scilicet temerarie de homine. quia ad nos
veniat dominus qui illuminabit
abscondita tenebrarum id est peccatorum
et manifestabit consilia cordium
id est cogitaciones bonas In die id est
iudicii cogitata et gesta bona
vel mala erunt aperta et quod tem
poraliter fuit nota omnibus. possit
de se et de aliis quilibet iudicare
Glossa ordinaria dicit. iudicium iniu
ria est si cum iudicium ex affectu
procedat scientia Certe iudicium
temerarium sed prohibet apostolus
quia occulta sunt nobis corda hominum
et in hiis plerumque credulitas nostra
fallitur hec ibi Horra [?] at super
hanc epistolam elicit ex premissis quod
homo hominem iudicare non debet
Primo quia homo iudicium alterius tamen
non dicit. Secundo dicit apostolus in ad ex
minimo est ut a vobis iudicer
Sed quia homo de se ipso vere iudicare
non potest ideo dicit sed neque me ipsum iudico

i' in nullo me remordet consci-
ns tn i[d]o me iustu[m] puto ex q[uo]
re quod nescio · delicta enim
quis intelligit · et q[ui] gloriatur
in d[omi]no glorietur · het Glo-
sa · Ideo q[uo]d ad d[omi]n[u]m s[olu]m p[er]tinet iudi-
care · i[d]o d[ici]t · qui aut[em] iudicat me
d[omi]n[u]s e[st] · Unde q[ui]a nondu[m] venit
t[em]p[u]s ad iudicand[um] · i[d]o d[ici]t · Nolite
an[te] t[em]p[u]s iudicare · hec de s[e]c[un]do ·

Tercium s[cilicet] fidelitas notatur
cum d[icitu]r · hic iam queritur int[er] dispe-
satores ut fidelis quis inveniatur ·
Glosa d[ici]t · Ex corinthi male
sentiebant de veris ap[osto]lis · puta-
bant n[am] eos dispensatores infideles
Ideo d[ici]t · hic · i[d est] int[er] vos chorinthios
iam · i[d est] in p[rese]nti · queritur ut fidel[is]
quis inveniatur · q[uasi] d[icat] · Vos non
credit[is] a[li]quem talem · nec me nec
alium · Ber[nardus] · Querit d[eu]s int[er] dispe-
satores ut fidelis quis inveniatur ·
Valde ergo et rarior et difficiliter
invenie[tur] fidelem dispensatorem
q[uo]d · ad d[omi]n[u]m · Unde in p[ri]mitiva eccl[es]ia et
collegio d[omi]ni · xij fuerunt fideles
et unus infidel[is] · s[cilicet] Judas · hoc
aut[em] int[er] xij dispensatores unus inveni-
tur infidel[is] · dic o · Cum inveniatur
unus petra · invenitur xij fide-
les fuerunt · Unde luce xij° d[icitu]r · Quis putas
e[st] fidel[is] dispensator et prudens
quem constituit d[omi]n[u]s sup[er] familiam
suam · Ber[nardus] · Cum respicit[is] iudicium
finis dispensatoribus · licet duo querunt
fidelitatem · s[cilicet] et p[ru]dencia · quib[us]
plus d[icitu]r celi et terre r[egn]o · Non est
dubium q[uo]d o[mn]is fiunt dispensatores
donor[um] xpi · licet unus plus quam
alius · unusquisque ergo videat q[uod]
fidel[is] sit · Fidelitas aut[em] i[st]a in quibus
dependet · Primo ut commissa non
dissipet · S[ecund]o ut ea studiose
multiplicet · 3° ut d[omi]n[u]m de p[ro]-
lucri q[uo]d ad eum p[er]tinet non fraudet

Christo ut non s[ib]i faciat sua q[ue]
s[un]t sibi commissa · Christo ut bona
fidei commissa non fidelit[er] (?) hosti-
Prima aut[em] h[uius]mo[d]i quib[us] vix signa
apparent in hominibus · i[d]o d[eu]s
veniret dicens · sit de nobis · iam
queritur int[er] dispensatores ut fidel[is]
quis inveniatur · hec · n[on] conditores
fidelit[er] · consideres in nobis defficiunt
Videmus n[am] q[uod] p[re]lati seculares
lupi et raptores · v[e]l invadentibus se
non opponunt · oves commissas
non custodiunt · Eccl[es]iastici v[er]o p[re]lati
sua potestate iniscios (?) puniunt · paup[er]es
non deffendunt · iusticiam non faciunt
doctores et p[re]dicatores non sun[t]
spe[cu]li · temperantes p[re]dicacio · dicunt · n[on]
s[er]vilia · non utilia · et quos v[er]o
edificat s[er]mo · actio destruit ·
Omnes p[ro]h dolor commissa dissipa[n]t
de[o] et s[ib]i et sua non in dei s[e]d
diaboli servicio expedimus · in xpi
contumeliam et eius dampnacionem · non
ea bona multiplicant s[e]d deserta
Bursa q[uam] dei q[uo]d a deo non
erant nobis appriant · et gloriam
in eis qui merito non accipere
castra commissa hosti fidemus (?)
q[uo]d corp[us] et a[n]i[m]a[m] in p[e]c[ca]tis vincendo
dampnacioni dampnavi · Non sic fr[atr]es
s[e]d considerantes q[uo]d sumus et nostra
et dispensatores dei · fideles nos
exhibeamus ut sinat a deo gl[ori]am
reportemus · Ad q[uam] n[os] &c.

Cum audisset Johannes in vinculis opera xpi

Mat[thei] xj° · Hec ewangelium e[st] de
adventu h[om]i[n]is s[cilicet] in a[n]i[m]a[m] p[er] gr[aci]am
non sine p[ro]pte[r] nec sine effectu
tota · n[am] t[rin]itas in habitat a[n]i[m]a[m]
p[er] gr[aci]am · Joh[annis] xiiij° · ad eum veniemus
et mansionem apud eum faciemus
hic adventus v[er]o p[er] gr[aci]am ita e[st]

nos necessarium quia absque eo
adventu in carne non est ad sa
lutem adventus in morte non
erit ad complacendum adventus ad
iudicium cedet ad dampnacionem / ideo
si antiqui patres clamaverunt veni
domine in carne, in carnis assump
cione nos clamare debemus intimo
desiderio. veni domine per graciam tuam
in nos quia sine tua gracia nil ad
salutem facere possumus. Ut Augustinus
libro de gracia et libero arbitrio.
tolle liberum arbitrium et non erit
qui salvetur. tolle graciam et non
erit unde salvetur / hoc opus scilicet
salutis sine duobus fieri non
potest. uno a quo fit. altero cui vel
in quo fit et ita gracia operatur salutem
cooperatur deus liberum arbitrium. nemo
dat salutem nisi deus. nemo capere
valet nisi liberum arbitrium scilicet
pollicenti credendo et iniungenti
obtemperando / Sed gracia habet
primo impedimentum ut ex textu
habetur. Secundo ex impedimento du
bitacionis / 3o propter dubitacionem /
clamitem et laudes. De primo
scilicet de impedimento gracie / notatur
textu cum affirmatur Iohannes esse in
vinculis ab herode. Unde enim
Iohannes interpretatur gracia. ubi notatur est gracia
herodes autem interpretatur gloriosus in
pellibus, id est in peccatis. Unde dominus pa
rentes induit Adam et Evam
tunicis pelliceis Genesis iii. Iohannes
itaque esse in vinculis herodis
est graciam impediri ne faciat
hominem deo acceptum. Ut enim
dicit Thomas in questionibus de veritate
questio xxvii articulo vi. gracia gratum
faciens acceptum deo hominem facit
dicitur homo deo acceptus per actum
divine voluntatis acceptantis hominem
acceptare autem vel diligere quod
idem est nihil aliud est quam velle
ei bonum spirituale quod est vita
eterna. Et ideo dicit quod deus ordinat
aliquem in vitam eternam prestat ei
aliquod donum per quod est dignus vita
eterna et hoc donum dicitur gracia gratum
faciens. hoc autem donum non potest dari
dare alicui indigno id est in peccato
mortali existenti. Sapiencie xiiii. odio
sunt deo impius et impietas eius
/ peccata ergo tenent graciam in vinculis
ita quod non permittunt homines esse
deo acceptos sed ut amicos nec
caros ymmo ut vita eterna dignos
Ecce quantum prejudicium faciunt
peccata humane saluti quia racione
perdit dei amiciciam vitam et cum hoc
faciunt hominem deo odiosum et
pena eterna dignum. Sed valde a
nobis considerandum quod Iohannes tenebatur
in vinculis herodis. quo nobis significatur
quod et si omnia mortalia peccata parat
impeditiva gracie plus tamen glorie in
peccatis impedit graciam ne ad homines
veniat. ymmo accendit iram dei
ad vindictam unde contra quemlibet alterum
clamat propheta. Unde gloriaris in
malicia qui potens es in iniquitate
/ potens enim iniquitatem perficere sicut
gloriatur cum perficit quod intenderat
mollitur. omnium enim mollicierum causa
atque gloria est ipsum cum efficiunt
Contra autem hoc malum dilatatur
declarat Symmon de Cassia libro
iiiio capitulo xxix. herodiana vulpa
pellicea gloria omnibus se involvit
Unde ut dicitur Proverbiorum ii. letantur
cum male fecerint et exultant
in rebus pessimis ymmo est deterior
exultare cum iniquitatem perfecerunt
Contra omnes tales de peccatis gloriantes
et graciam dei in vinculis tenentes
dicit apostolus Ad Romanos 1o. revelatur ira
dei de celo super omnem impietatem
et iniusticiam hominum eorum qui veritatem
in iniusticia detinent. Ira dei
est vindicta peccati super eos qui veritatem

.i. veram de deo cogitacionem destruit
captiua ita quod non fuerant ydonei
adeo ad quod eorum vera cogitatio fidei ob-
ligat que faciunt impietatem et iniusticiam
impietatem peccando contra fidem
iniusticiam peccando contra bonos
mores et virtutes / impietatem contra
deum iniusticiam contra proximum
ista ergo impedita. scilicet gracia
et veritas / scilicet sic graciam dei et
lex impedientes non effugient eterne
vindictam / Item de primo Secundo
impedimento dedit occasionem dubi-
tacionis. Ut enim Crisostomus hic dicit
ubicumque non est firma veritas ad
adhesio ibi questio et contentio et
hesitacio locum habent. scilicet Crisostomus dubi-
no refert ad Johannem sed ad discipulos
qui non erant illuminati / dubita-
uerunt enim de Christo ideo Johannes
mittens duos ait illis scilicet
dicite Tu es qui venturus es
scilicet messias in lege promissus
ad saluandum Israel. an alium ex-
pectamus. Et dicit. si in non creditis
qui testimonium perhibeo de Christo
a tunc vos ipsi videte et considera-
te quod ipse est de quo impletur scriptura
Ysa xxxv°. tunc scilicet in adventu
saluatoris in mundo, apparientur
oculi cecorum et aures surdorum
patebunt. tunc saliet sicut ceruus
claudus et aperta erit lingwa
mutorum ad loquendum Exemplum est
sicut Augustinus Johannes Crisostomus Ryla-
nus ut dicit Glosa super Mathe-
um Johannes non dubitando quesiuit
sed mouens dubitacionem. gessit ut
per Christum confirmaret discipulos suos
Uno enim hesitare potuit ut
dicit Crisostomus libro primo capitulo xxxv°
de Christo ad quem adhuc in utero
exultauit quem recenter baptizauit
in flumine sed quem testimonia

diuina suscepit scilicet celos apertos
et spiritum in specie columbe descen-
dentem et vocem patris de celo
dicentem / Hic est filius meus dilectus
Mathei iii° Concepit itaque modicam
dubitacionem propter discipulos sciens eum
se de proximo esse moriturum itaque
noluit discipulos in errore dimittere
qui de Christo male senciebant
eo quod nutriebat ut clarificaret
ex visu miraculorum et auditu
doctrine ipsius quod ipse est qui
venturus est. Secundo fit quod
qui post se errorem ad peccatum et
in iniusticiam relinquit tamen ex officio
obviare debuit. indicando et
aliena culpa suscipiet .i.
vindictam. Unde dictum est Achab
regi Israel hec dicit dominus quia
dimisisti virum dignum morte
de manu tua erit anima tua pro
anima eius iii Regum xx° /
Item de tercio Detectio videlicet
quid duo viderent. Euntes
renunciate Johanni que audistis
et vidistis .i. videndo vobis
non verbis sed operibus Crisostomus
ut dicit Crisostomus ibidem validior
est lingwa operum quam verborum
efficacior visio in ostensionem
virtutis quam in predicacione sermonis
videntes et audientes quod ceci vident
claudi ambulant leprosi mundantur
surdi audiunt mortui resur-
gunt .i. videtis quod ego sum
salvator mundi quem habet in Malachia
facta non potestate demonum sed
virtute diuina non ut purus
homo sed ut deus homo per quem
gracia venit in mundum. Christi
gratia autem a nobis est petenda
et desideranda que eorum
illuminans afficit et clarificat
semper ardorem a[illegible]

obstinacōz mētis frangit &
petm fugat / quātu emēdabile
est· quia deꝰ emēdat et nō
solū te sꝫ et eū qui te lꝫ /
In signū cuiꝰ emēdat· xc
Jonez de levi sermo de soliditate
fidei et constancia contra levitatem
et vanitatem / vñ ait quid existis
videre arundinez vento agitatam
q.d. nō talis ē Johes iam factus
iam dubitatus / Scdo emēdat
eū de mete diviciā et adulatoris
carētia vñ ait qd existis
videre hoiez mollibꝰ vestitū
qui n mollibꝰ vestiuntur in
in domibꝰ regum sūt· Borra
hi preciosis vestibꝰ et delicatis
uti voluissent desertū nō quesi-
uissent sꝫ pallacia regum· et
si adulator fuisset in deserto
cum bestiis nō venisset sed
in domibꝰ regum et magnatorum
ubi locum hñt adulatores
Tercio emēdabat eū de
cogitacionis claritudie / Unde
vocat eū plus qz prophetaz et
de quo sacre altitudine propter
q vocat eū angelum testem
Ecce quātu grā dei hoiez
in bonitate sublimat & perfectum
facit / Pete a deo emendacōs / ve
honores longaz vitaz prosperitatem
temporalez· dona sūt dei et deꝰ
ea dat nō tn̄ faciunt deo
acceptum uel carum / pete graz
dei quātu faciente te iam ex
gratum deo et carum· ē n dominus
qui reddit hoiez dignum vita
eterna / et ex hic ipa immittit
bonas cogitaciones & sanctas
affecciones / pete ut volunt
bonum consequi ne frustra veha
opera ad bonum mouendo exporta

in actu exteriori et dat perseve-
ranciā in bono / Sic ergo ipse emēde-
mur adiuuat et sustētat ut
agamus et perficiamus opera meritoria
et exhinc in eo gracia peruenias
ad eterna premia Qd ipe et c

Mittens duos
de discipulis suis

ait illi· tu es qui venturus
es an alium expectamus Augustinus xiiº
Contra ... istud narrat de Johe
baptista qualiter duos discipulos suos
cū interrogacione ad xpm misit
/ luz itaqꝫ vba ita videntur in se
clandere dubitacionē ex parte tm
Johes in nullo dubitat de xpo
qui est verus deus· Johēs iº videns
Jhesum ad se venientē recognoscens
eū dei filium ait· ecce agnus
dei ecce qui tollit peccata mundi
misit ergo ad Jhesū nō propter se
sꝫ propter discipulos quos videbat
de xpo male sentire et ei invidere
plus eūz suum discipulum ipm appete-
bat quam xpm / Ideo credidit
se morti vicinū volunt eos
de errore educere sicut misit
eos ad xpm ut ipsi viderent
magis opera que nemo homo
facere nō possꝫ dimittes eum
ex hic intelligerent xpm esse deum
et hoiez crederent / Ex hoc
ergo discamus qd periculosum ē subditum
suum in errore relinquere cum
eū de errore potest educere· tunc
enim culpa subditi imputatur
suo maiori Sic n canon sic fatetur
qui habetur lxxxv· di· dc· / Eorum
faciet procul dubio bis qui quod
potest corrigere negligit emendare
et nullo potest· alium nō punit
prelato per peccato q punienda e alieno

Timeant ergo domini qui sinunt ad
processus filios et matres filiabus gra-
tiam/ recedit viam ad peccandum
aperiunt et errorem suorum filiorum
et subditorum non emendando defendunt
de hac vita. Vadunt enim ad dei
iudicium qui unicuique reddet
secundum adinventiones suas. Job xx
Qui quis itaque alium aperuit
novam viam peccandi in hac
vita, novam in illa vita inveniet
ultionem et penam. Illud enim peccatum
quod induxisti imputabitur ad
supplicium. Circa hoc ergo tria considero
primo Johannis interrogationem. Secundo Christi
responsionem. Tertio Johannis sanctitatem a Christo
recommendatam. De primo scilicet
de interrogatione. Dicitur in textu missis
interrogavit: Tu es qui venturus es
an alium. Cur autem misit eos ad
interrogandum ad Christum ex quo ille
sciret de Christo dubitationem. Respondetur
ideo ut discipulos suos melius de Christo
certificaret. Si enim simul eis dixisset
Ite ad Christum videte opera eius
maior enim me est. Ex hoc ipso
tenacius Johanni adhesissent putantes
Christum talia dicere ex humilitate magis.
Ideo misit eos ad interrogandum
ut ab ipso Christo non tantum verba sed et
miranda opera audirent tanto de
eius divinitate certiores essent et ei
adhererent. Johannes in carcere magno est
gratia et signat fideles in gratia de-
cedentes qui in carcere corporis inclusi
venienti divino iudicio dei appropinquant
diversis cogitationibus occupati
spem et timorem quasi nuntios ad
Christum mittunt non dubitantes Christum
iudicem an cum eis misericorditer eos
suscepturus sit/ Spes narrat de
misericordia. Timor vero de iustitia/ Per misericordiam

speret salutem. Per iustitiam vero quia
divina iudicabuntur timet damnationem
et tanto plus terretur quanto extat
morti vicinior. Non enim praesumit
se omnino divindicatum vel confessum
sic quod ea formidat quae in se
nescit/ Unde redemptor in carne
passionem appropinquans membrorum
suorum scilicet fidelium speciem suscipiens
factus in agonia cepit prolixius
orare et sudavit sanguinem. Quia
expressit terrorem quem fideles pa-
tiuntur cum in morte iudicio appropin-
quant/ Dicit enim beatus Gregorius xxiiii
moralium. Non iniuste singulos anima
morte imminente terretur quod post
pusillum ad hoc invenit quod in eternum
immutare non possit. Hec ille.
Cum autem iusti et boni propter virtutem
mortem timent. Deus eorum terrorem
ad bonum ordinat/ Dicit enim beatus Gregorius
in moralibus. Nonnumquam terrore videte
et iusti anima purgatur. Sed in hoc
a levibus quibusdam contagiis ipso
saepe mortis pavore purgatur.
Hec ille. Si ergo Johannes et alii
viri sancti qui etsi vel levia
peccata habuerunt ad mortem tamen tendentes
et de se et de suis discipulis/
solliciti erant. Cum adhuc eius peccator
pressus in mundus peccatis et undatis
illam de sua miseria ad
mittit sollicitudinem/ Certe iusti
timent iniusti autem securitate
torpent. Quid itaque eos mors
in peccatis non occupabit aut quid
eos inferni non invalescet.
Peccator perpende si deus suos
dilectos quos maxime amat.
interea quasi vehementer despicit.
Quid te miserum et abhominabilem
peccatorem quem valde despicit et
in eternum non damnabit. Certe
infirmatos multum maior sponsos
amicos qui intus arte (?)

in medio tenuit et in deserto absque
omni consolatione mansit. et deus in car-
cerem mittitur. et puelle saltan-
ti capite truncatur. Job sitis usque
ad sterquilinium in quo sedebat testa
radens saniem a carnibus suis
repletis. Ungessit ergo ut dicit
Greg. iij° moral. colligatur quod
illi passi sunt quos replet
si ille sic cruciat quos amat. Et
expedit ergo ut quisque tempestive
vigilet et timeat ne cum secreta
dei sinat post mortem eternis tormentis
ad iudicium tamen de isto. De secundo
scilicet de confusione facta non verbis sed
operibus sequitur. Euntes renunciate
Johanni que audistis et vidistis. Ceci
vident claudi ambulant etc. Quia
cum dicit vos estis Iudei quis
ego sim. id est quem tota mundi ardenter
expectat. ego sum messias quem
adventum signum designabat et
prophete predixerant. Alibi illi sunt
hec audissent forsan sic ab eo
plus abstraxissent cogitatum
id quod Iudei dixerant ad Johannem
in testimonium perhibens de te ipso
testimonium tuum non est verum. Ideo
voluit eis Iudeis per opera ut qui
audiverant ab eo magnalia et
visis miraculis crederent eum non
tantum hominem sed deum et hominem. Hic
si quis salutem appetit et ad Christum
accedit ut eum salvum faciet
ut petit illi Iudeus qui clamat
ad me ceci vident claudi ambulant
surdi audiunt etc. quasi diceret fiduciam
salutis habe. si videris quod ambulas
audis resurgis. mundaris si debitam
emendam teneas et misericordiam eam
digere. De iij°. Cuius sic aut
sic per signa virtutum suam manifesta-
vit. sic non per signa operationum suam
veram virtutem ut dicitur vere i.e.
unde sic testimonium est quod ecce

salvator ceci et cecos illuminat leprosos
mundant claudi gressus dedit etc.
ita spiritu scilicet in se salutis signum
si virtutem cognosset cognite obediens
si a morte peccati per pietatem consurgit
si non claudicat de virtute in peccatis
declinando sed recte ambulat. i. in iste
sunt ad hec. Si vero hec munus
inventa fuerit que per salvator
impio Gregorius in ambulare licet ut duci
veniet et ad celos ascendit. i. multi
tamen sunt adventum et ascensio signa
non appareret. signum ad verum Christum
existit. Ysaias xxxv° dicens
tunc apparuit oculi cecorum scilicet ut
lumine viti videat. aures surdorum
patebunt. scilicet ad dei verba audienda
tunc saliet sicut cervus claudus
videlicet de viciis ad virtutes de terrenis
ad celestia. Quam multo desiderabant
hec signa. Ceci enim sunt non homines
ad virtutem ad maximam eorum et misteriarum
virtutem caliginosam non possunt. iam in
scripturis relictam veram et celestialem
que deus est in maiestate sedentem
testibus est contemptum magna propter
dei. Quando enim nunc ad deum referunt
a vltionem divine committitur. quod veritas
et reddentibus ab hominibus reputatur
dicit psalmista quod homines iniusto respicere
abhominationem malo tunc deum quod iudex
est et vltor iniquitatum. mox
sperandum et deum reputans veram
forma in malicia radicatur. Quod
le qui nunc decrevit quod dicebitur
Ieremie xvij° i° ego in interitu
vestro ridebo et subsannabo cum
vobis id quod timebat advenit
cum irruerit repentina cala-
mitas. Itaque corde ore et opere
ad hec conveniamus ut hec salutaria
signa que hic in evangelio exprimuntur
declarentur in nobis ut per tempore
salutem inveniamus in celis etc. Hic
de secundo. De 2°. Johannes cum audisset

tam alias at ab entibus recipit
dicit de Johanne Commendat autem
eum de tribus primo de fidei constantia
dicens quid existis in desertum videre
arundinem vento agitatam quasi dicat
non est Johannes in fide sicut arundo que
vento huc inde impellitur sed fortis
et stabilis Secundo de austeritate vite
dicens quid existis videre hominem molli
bus vestitum quasi dicat non utitur
Johannes vestimento molli sed aspero
qui enim mollibus vestiuntur in domibus
regum sunt Tertio de prophetia. vo
vocat eum prophetam quia plus quam propheta simul in
futura et videbat Et nos ut coram
deo efficiamur commendabiles cavendum
nobis Primo ut simus in fide
non ambigui vel erronei non
leves sed fortes et constantes Secundo
vestitum mollitie vitemus Nam
ut dicit Petrus Damiani mollibus vestibus
regalis aula aperitur sed et in
cultu delectatur ecclesia Et ut dicit
psalmista Omnis gloria filie regis ab intus
fideles anime ab intus delectatur
quidam etiam in vestitu splendido
non carnis sed anime non in velleribus
sed in virtutibus animo candet decantat
Hec vestis imperialis magna que
fideles honorifice in summi regis
imponit. beatus qui hanc vestem
bene custodit ne nudus ambulet
ut dicit Johannes in Apocalypsi Tertio
ut simus videntes cavemus in corde
nostra et videamus hanc rem mirabilem
que sine ecclesie repugnatione est veterna
in proxima magis festivitate. nam
filius dei apparebit filius hominis
unus caro deus homo passibilis quod
sed tu misteria Et ut dicit Hugo de
sancto Victore factus est filius dei filius
hominis ut filios hominum filios dei
faceret. Sed hoc sufficit propria
ut demonstraret affectum suum

instantiam ut consequeret remedium. quia
ut mansit magister arguet et sic
cetera ad instantiam provocati hec ille
Hec quippe status nostri et vita ad
memoriam reducere et videamus
peccata nostra ad emendandum contra
rectorum ad sequendum caritatem dei ad
affectum ad inflammandum. caveamus
de tribus que dant occasionem culpe
caveamus ad inveniendum statum sancte
mortem in deserto primo cum
Johanne ad hoc omnia urget nos
divine iustitie regula. et hec ortatur
nostre salutis dicta. que inveniendo
et que eterne assequendo Secundo
dolor de hiis membris qui
Johannes commendabat nulla in
nobis invenimus Primo in Johanne
fortis fides in nobis fidei infirmitas
ad cuius probationem non est opus
currere ad scripturam dum hic ad
psalmum loquitur. infiniti enim nostris
temporibus ad strepitum et fabulas
scitantur ad audiendum fidem christianam
in se violaverunt. reperiuntur qui
adherere erroribus alii palam
alii clam alii corde alii ore
et opere Et natura itaque homines
salvari et a deo commendari volunt
qui in unitate fidei non persistunt
Unde Johannes quinto unitatem hanc
cernat qui credidisti in nomine
filii dei Ille credit in nomine filii
dei credit qui sic credit ut
salus requirit scilicet ut ab unitate
fidei non discedat hoc enim
orauit ad patrem Johannes xvii
Pater sancte serva eos in nomine tuo
quos dedisti michi ut sint
unum sicut et nos unum sumus. ipse
enim qui est cum patre unus in natura
requirit a credentibus ut sit unum in
fide Secundo in Johanne visio. in nobis
retractatio multa confessa qui nec
consideramus oculo cordis conta

deus fecit nos quia passus est
pro nobis contra et nunc pater a
nobis in eternum et per varietatem
suorum sanctorum sanctorum scriptorum. Tercio
in Iohanne vestitus asperitas in
nobis est talis ab usu in vestibus
ita quod vestes datas in signum
confessionis pudoris et penitentie
divinum mandatum sumunt eis in
superbiam iactanciam et honorem
non querunt in veste tantum tegimen
sed vane glorie nitorem qui plures
cogitant qualiter ad hec festa vestes
ad se ornent. nec est curant ut
animam a viciis purget bonis que
cogitacionibus sanctis desideriis
clarum virtutibus induat ad suscipien-
dum venientem dominum habeat ipsum.
Unde Christus vero cum ait quod mollibus
vestiuntur in domibus regum sunt
ubi et si vestes splendidas antiqui
non prohibet sed inxta statum conve-
nienciam cuique veste deferri dictat
Unde ait hic Christus verum ita volunt
quod splendidis amictibus neque conspi-
cimus regum sed est indifferens
divitibus et pauperibus nobilibus
ignobilibus magnus parvus in
civitatibus opidis et villis et
inde veniunt multa mala
multiplicantur peccata et contemnun-
tur dei precepta. Non sic tamen sed
in fide solidi ad finem mundi
deo in simplicitate sic firmatus
ut tandem exaltemur in gloria. Ad
quam nos perducat etc.

Cum audisset Iohannes
in vinculis opera Christi
loco et causa vero. Inter
alia difficilia nostre fidei unum
est adventus filii dei in carne
et ideo multe promissiones de hoc
facte erant in prophetis multa que
signa precesserunt. hec sufficiebat
cum iam natus esset aliorum annuncia-
tione qui dixerunt natus nobis hodie

salvator mundi qui est Christus. ut pastor
magorum. ut magorum adoratio sed
opportebat ut premitteret nuncius
specialis qui eum ostenderet qui eum ipso
manifestaret et ipsum ad omnes
suscepturos preparet. hic est Ioan-
nes angelus dei qui angelicam
vitam duxit in mundo hoc excellen-
tissimus prophetis adhuc ex utero
matris repletus qui respiciens
Ihesum ambulantem dixit Ecce agnus
dei. Iohannes. Nota ergo legacionem
a Iohanne ad Christum missam. hoc Christi
missionem et Iohannis commendationem per
Christum factam que sunt ornamenta
quedam presentis oraciones et primum
circa. De primo Herodes
antipa abstulerat fratri suo philippo
uxorem cum ea adulterabat. Iohannes
baptista arguebat et reprehendebat
eum et ideo iussus est incarcerari
ab Herode potenti et ellato in
sua malicia gloriante. Gregorius
xxvi capitulo xix. solet potentibus
virtus esse superbia et pene con-
rebus affluentibus ellato spiritu
habet. Istaque Iohannes in vincu-
lis positus propter mortem imminen-
tem sollicitus est suorum discipulorum
ne de Christo dubitarent sed ex
ipsius miraculis et doctrinis in
fide solidati ipsum Christum messiam
verum cognoscerent cum ad Herodes
petro adhuc vinctus misit
discipulos suos ad Christum non sim-
pliciter sed cum interrogacione. Ubi cum misisset
eos absque interrogacione sed iste
ad Christum est ipse maior me est
hoc amplius Iohannes abscondisset
putantes ipsum dicit ex humilitate
et ideo hic misit eos cum interro-
gacione. Cum ut habetur Luce vii
cum venisset ad Ihesum dixerunt
Iohannes baptista misit nos ad te.

Tu es qui venturus es an alium
expectamus. Non hoc ignorans sed
interrogans ut discipuli sui
videntes Christum crederent...

Tu es qui venturus es ? salva-
tor mundi mirabiliter promissionibus secretis in
lege sanctis patribus an alium ex-
pectamus itaque ut ponit Gregorius
homelia xix non hesitabat
Johannes de Christo ad quem exultavit
in utero quem baptizavit in flumine
sicut quem divina testimonia hinc inde
per vocem patris et columbam spiritus
columbe vidit descendentem super
eum sed curam agebat de illorum
suorum scilicet erratu. Putabant
enim Johannem maiorem esse estimantes
quam Christum ut itaque sic a Christo
audierent quod docerent et viderent
quid agebat ut eius opera eos
interpellat omnibus prioribus hominibus
crederent in Christo deitatem. Ipse quam
esse redemptorem quem deus misit
ipso suo et ita in alium non
crederent sed nec alium expectarent
adventum. Johannes licet tunc in miseria
in sordibus carceris in vinculis
in anxietate extitit tamen suam
angustiam non intimavit Christo
nec querelam misit contra Herodem
sed pacifice sustinebat sciens
se esse in loco afflictionis presentis
vite disponentis ad gloriam celi
Gregorius xxvi c. x Ad eterna
gaudia redire non possumus
nisi per temporalia detrimenta
tota ergo scriptura sacra est ita
ut ipse maneat letitie interior
habet transitoria adversa corpo-
rum. hec ibi. Sic egit Johannes
in miseriis omnibus vinculorum
tamen patiens spe salutis
suffultus. Et inde quod Johannes in
vinculis sit absolutus tamen erat
sollicitus de illis tamen cum
appropinquante sibi fine quod et vitio
mortis eum expectaret. noluit
suos discipulos in aliquo errore
scilicet de Christo dimittere ne sibi
hec ad salutem nocuissent sed
voluit omnia reformare ut
ad eam vitam sancte possent pervenire
unquam dedit doctrinam omnibus
clamans ut ad mortem tendentes
omnia que eos in ascensione
impedire possent emendent et
maxime cum morti appropinquant
Gregorius xxvi c. vii Etenim
eo de omnibus iudicia districta
perpenderit tunc hic ea vehe-
mentius metuunt cum ad salutem
supernae conditionis debitum
veniendo districto iudici
appropinquare se cernunt et sic
tanto timor acrior quanto
et retributio eterna vicinior
hec ille et tunc de primo
Secundo scilicet de responsione non
scilicet ad confirmationem Johannis qui non
dubitabat sed ad confirmationem
illorum dubitantium quibus et
videntur non per verba sed per opera
Cum ut dicit Crisostomus
validior est lingua operum
quam vox et efficacior responsio
in ostensione operis quam in placatione
sermonis. Unde dicitur ut habetur
Luce vii. In ipsa hora scilicet
volens eis ostendere curavit multos
a languoribus suis et plagis
et spiritibus malis omnibus qui
ipse erat verus deus et homo. per
infirmitatem corporis dum virtute propria
nam malis spiritibus resistendi
et eos expellendi non potestas nisi
per mediatorem gratiam potest. Caecis
autem et tamen mirabile Johannis quod
vidistis et audistis. ceci vident
claudi ambulant leprosi mundantur
surdi audiunt mortui resurgunt
pauperes scilicet isti evangelizantur

demirentur. Ergo regnum celorum
in quo vidistis et audistis ea
que ex sola humana virtute fieri
non possunt. Intelligite et credite
quia ego sum liberator mun-
di sicut patribus promissus a prophetis
prophetatus et a toto mundo
expectatus ad illuminationem racional-
is creature ad excitationem irra-
cionabilis ut vivere cogitando agant
ad inflammationem concupiscibilis
ne tepide agat. Et beatus qui
me venisse videt in terre
venisse sed ad passionem et
mortem. Beatus ergo qui visa
mea acerbissima passione et morte
turpissima non fuerit in me
scandalizatus putans me non
deum sed purum hominem. Ecce sig-
na de adventu filii in carne de
quo dicitur ceci vident claudi ambulant (?)
[illegible] lepre de-
mundatio regum celorum. Cum
temporibus spiritualiter ita quod
non stat in adventu Christi ignorare ceci-
tas claudicatio in fide et
dilectione vel surditas inobe-
diencie vel lepra mortalis
peccati vel permanencia in morte
mortalis peccati vel fervente amor
temporalium et desperatio eternorum.
Et ex quo divina que clamores
nostri non sentimus (?) cogitacione
videtur sed cum volunt ignorare deum
quod ignorans non imputabitur in
volunt esse surdi erga
audiendum verbum. Volunt in peccato
lepra morari. Volunt claudicare
in fide et dilectione. Tempus presentatur
credere et diligere. Tempus vobis adulce-
talis in fide dubitare et ab amore
divino recedere a tempore. Vel volunt
a morte peccati per penitenciam resurgere
vel volunt esse pauperes spiritu.

ut deus in mundum venit nobis regnum celorum.
Quod ergo contra hereticos qui negant
quod filius dei venisset in carne. Contra
quos clarum testimonium prebet Johannes.
Si negare Christum incarnatum est
[illegible] dampnatio articulum fidei
[illegible] teste [illegible] dampnatus est
et utrumque malum. Cum igitur utrumque
non competit nobis restat ergo ut
venientem [illegible] ut sic quilibet cum
fletu cordis contricione et penitencia
timeat eum ut dicit Crisostomus ho-
milia [illegible] magis ab eterno filius sit
[illegible] quod unum caro filius est. Hereticus
est operibus non testatur divinam incarnationem
sed publice confitetur [illegible] et sig-
num [illegible] evidenter [illegible]
O deus da graciam ut divinam incar-
nacionem credamus et testemur non
solo verbis sed fide [illegible] operibus.
Ut ergo efficiamur commendabiles
a Christo sumus fortes in fide et
dilectione ut commendatur Johannes
ex eo quod non erat instabilis
in fide sicut arundo vento indulgencia
[illegible] mollicie in victu et
actu stans [illegible] excedentes
esse commendabiles Johannes de
austeritate vestis. Unusquisque
videtur. Videas tria que Bernardus
[illegible] in suis sermonibus. Primo videas
corda nostra ut cor sit custoditum
in cogitacionibus et affectionibus.
Secundo videas verba nostra ne eis
vel deum offendas vel proximum
noceas. Tercio videas opera nostra
ne vel obmittas quod preceptum est
vel admittas quod prohibitum est.
Et hec sic commendabit nos Christus
patri suo et dabit nobis post mortem
sempiternam. Ad quam etc.

viii audisti de nobis
in vita hec. epla x
loco et ca° v b. Contra h
tum isto Iorano° gmcorat fim
b adventu s. manaz fidelez
que adventu sunt deinq desiderare
et fratribus eis tunc qz sunt hec
adventu alii tercio adventu pla
cent nobis ad terrore qz ad gso
laroz dt in Ezra sir apliis
ii ad Thom ix° Sic corp
sine cibo nd vivit corpat
ita ut ad sine grad spualit
et sic oculus nd dirigit nisi
mete luce ita ut affectu n
mete grad et sic radius sol
purgat aere a nebulis ita grad
dei aiaz a pctis Sic qz deces
hitu hoies ornat et gtud
reddit sic grad ornat aiaz
et gtad deo facit Vnde ille
vult i° ds quelz hre duas
ptes insthe sz declinare a malo
et facere bonu / sz nl hoz potest
absqz grad velle quos inna
pfite Testis xi qui dixit
Romi xv° Sine me nl
potestis facere Tercio i° homo
queat admitorid gre sz ut
valz que a' invenire absqz
grad / dt em Crymon ho v
ta° xxvi° fuerint grad omez
motu cordis ad iaz omez qz
bona corpus actione i' nec qr
ter moneri ad graz nisi prius
pueniat a grad Sine igitur
v querenda est grad / si em xi
in cordis nra nd venit et nd
visitauit aiaz nras p suaz
graz cas ad bom illuinando
calefaciendo et excitando . xiii
simo adventu s. manaz cit

nobis ad maiore culpa. Tercio
s. ad iudiciu in atroze pena
/ gpta s. in morte ad interiorz
horrorem et s. iude volunq
mltudo pctoz malicia hom
desstio virtutu Testant fideles
pariter quoz aias vt
sua grad visitaz Propter
qd in hoc Sermo primo por
aisto Ergo visio / 2° qmedio
/ pm ondit qz modicu se
hemq vnq hi plq qz alii
/ fm sivadz vt graz qrac
in nris aiabus / 2m mutat
vt grad dei in nobis augeri
possimus Primo ad
pm dei filiq incarnacio vel
impleti i° dnm Sophonie
Ca° xxiii° penetrabo omes
ptes inferiores terre inspiciam
omes dormientes et illuminabo
os sperantes in dno Iam pene
trat vel inspexit vel illuminat
penetrant corda terrena et
cardia sagittis sue doctrine /
inspexerit monet et excitat
hoies dormientes i negligen
ad faciendu opera bonoz
opm i° respectu qo pctr
pq peti respexit et ipe
aare flevit / illuminat omes
ad confiteri speros desperantes et
minores Sic em in radiis
solaribus apparet athomi
qui ante nd videntur. ita in
adventu xpi revelata sunt
hom omes desstis omia
pcta maiora minora et
minima Sicut effitis primi
adventus qui valde clarent i
fctis pubs vel in Xpo
regnabit Sz qr modo

in valent malicia in hoib(us)
et pecta excreverunt q(uod) nec doctrina
nec gra(tia) essent in xianis. Sunt
ho(m)i(n)es ceci ita grossi i(n)tellect(u)
ita frigidi in dilectione dei et
p(ro)ximi ita tepidi in bo(n)o op(er)acio(n)e
et p(ro)pter eor(um) c(on)s(er)vacionem q(ue) no(n)
se apparuisset gra(tia) salvatoris
et q(uod) nec dei filius esset incarnatus
Cecitas magis in a(n)i(m)ab(us) n(ost)ris
ad cog(no)scend(um) .i. quod fuere
deiungo surditas ad obediendum
claudicitas ad bonu(m) volunt eu(m)
et no(n) vult. Lepra pecti omnes
status occupat mortui morte
pecor(um) iacent in pect(is) obstinati
nec resurgunt ad p(re)dica(tione)m nec
curant doctrinam evangelii Ita
q(uod) Io(hann)es valide tenetur
in vinculis. q(uia) lex de plenitudine
gr(ati)e in p(ri)mo adventu mundo apparuit
omnes accepimus et accipimus
Io(hann)is 1o Tanta superbia impedi
dum pecor(um) tenet eos i(n)vinclis
ita q(uod) no(n) h(abe)nt libertatem expandi
suos affectus in hominibus q(uia)
deus superbis resistit Ysaie ix(?)o
Ita q(uod) dicere possimus ad eum
tu es qui venturus es an
aliud expectamus. non dubitamus
te venisse sic ut Io(hann)es dubi
tat q(ui) te digito monstrat d(i)
cens agnus dei ecce q(ui) tollit
pecta mundi Io(hann)is 1o ut et
aliud expectamus sic ut Io(hann)es
s(e)c(un)d(u)m mundi. qui aliud expectat s(ecundum)
antixpm Et q(uia) gra(tia) modo affu
isset x(?)i est q(uod) excreverit tanta
multitudo malor(um) hominu(m) obstinator(um)
desperator(um) dei c(on)temptor(um) et eo(rum)
mandator(um) ut de primo
Tertio ad festum Andree
xpi unionem ceci videt surdi

audiunt claudi ambulant lepsi
mundantur mortui resurgunt pauperes
simplices doctrinam evangelicam suscipiunt q(uia) gr(ati)am dimittes superbi despi
ciunt Hec ad dant testimonium
gr(ati)e que diffusa est p(er) adventum
meum incarnatum. Ergo gra(tia) dei ista
est parata multis quem(admodum) eam Ho(m)i(ne)s
enim est duos affectibus in eis ait
quem ille Sed nunc homines
dat impedita gr(ati)e no(n) mirum quod
ammultiplicat pecta Io(hann)is 1o Lux
in tenebris lucet et tenebre eam
no(n) comprehenderunt lucet gra(tia) sed
nimia affectus tenebror(um) gr(ati)am excludit
Io(hann)is iijo. Lux venit in mundum et
dilexerunt homines magis tenebras
fustore delectati et sunt
affectionibus quam lucem gr(ati)e Et ex
hoc multiplicant pecta similia las
civia spoliationes in iustice iniurie
calumnie. fraudes. usure. simonie
et o(mn)ia pecta in prelatis et subditis
spiritualibus et secularibus ex quor(um)
avaricia et res publica perit
et totus flos regni decidit Non
h(abe)t gra(tia) divina locum ubi regnat
avaricia et mordinatus amor
terrenor(um) que est radix om(n)ium pector(um)
oblivio dei et sui ipsius Ecclesiastici(?)
pecti 1o avaricia et superbia nobis
remissa dominant ut pax c(on)ferri
diminuere c(on)fortes gr(ati)e ac nos fugientes
eas que in mundo est c(on)cupiscentie corruptionis
Actuum et professionem dominum in statu
hominum ubi est gra(tia) divina hec est
humane a(n)i(m)e vita decor et pulchritudo
eius prosperitas et filiacio divine nec
quam deus dat illis q(ui) fugiunt
corrupcionem c(on)cupiscentie que est in mundo
Sed(?) tertio. Dimitte enim quod est in
mundo aut est c(on)cupiscentia oculor(um) aut c(on)cupiscentia
carnis aut superbia vite Io(hann)is 1o
Tunc tamen oportet fugere eum qui desiderat

adventu x in aiaz p suaz graz
qe facit hominez gratu et deo
acceptu Capite 1o. In malivola
aiaz no introibit sapia nec habitabit
in corpe subdito peccatis anali
vola aia e qe cu (con)scilv (?) cordis
vult qd deo displicet / Displicet
et cogitacones qe sut sine
intellectu ab illis enim se aufert
ut dr capite 1o Cogitacones
ro sine intellectu sut cogitacones
bestiales libidinose carnales
cogitacones aiae qe (con)sistut
in inordinato affectu kecoz
/ hec hoim auferut rom et
faciut siles beste qug kertu
conatu et informacu e ad kuod
et illas cogitacones sine intellectu
impediunt adventu xi in aia hec
de 1o De secundo / s de uirtute
debemus cum desiderio postulare
ut gra dei in nobis augeatur
ut simus in bono stabiles in
adversitatibus fortes in stabile
vite et (con)versacon innocentes / ut
sic efficiamur cu Jo(ha)ne xpo gme
dabiles que xt coram turbis
gmedat de tribus s de stabilitate
de vite asperitate de innocentia
et puritate / pmo tamen cu dicit
quid exist in desertu vide
arundinem vento agitatam / firma
varia arundo et ita levius
lo id monet qo a vento inclinatur
/ vno e Jo(ha)nes arundo instabilis
ut de xpo nunc kedat nunc ambi
gat no e varius sz grad plus
et sic gravius lo no monetur
vento temptacois lict atz illut
sz manet in fide sua / De secundo
dr quid exist in desertu vide
homez mollibus vestitum qe enim
vestiunt mollibus in domibus regu

sunt i no e Jo(ha)nes mollis ut
in adversitate frangatur ut in
tarct (?) xxius de me exsitat
que an mercatores digito
monstrat / mollities e in
domibus regum et magnatoz
Vn petra in atrio psidis ita
mollis fcta e qd ad vocem
ancille xpm negat / mollici
es abundat in curiis magnatum
ibi enim multe laudes adula
tores ibi laudantur peccatores
in desideriis aie sue et iniq
benedicunt et ita in peccatis suis
molliter quiescunt / In curiis
enim no arguit unus aliu
sz in malis (con)fortat / De 3o
addit hec e de quo / Ecce ego
mitto angelum meum qui preparabit
viam tuam / s predicando et baptizando
an te i Jo(ha)nes tanta grad
tanta stabilite et innocentia pollet
qd ihc xxius digne dicitur
angelus no qui nat sz gra
et vita / Angelicam enim vitam
duxit in sua hic qui puritate
et stabilitate p graz quam angeli
hz p natam / Ecce qz Jo(ha)nem
pmovit ad tantam dignitatem
ut et xt eu p (com)mendaret
nisi gratuito munere impertire
inquo e grad / Ita et nos
ad hec ut inveniamur in bono
stabiles in adversitatibus fortes
i vita innocentes / Expedit
ut graz in nobis augeri
desideramus oremus et orando
desideremus / Inde lamentacio
sup penultimas posita / Cristi
insultans aut: dicite miser
qz ex grad dei carbones

redimet in mia & miseracionib;
corona glorie no' coronat . Adventus q
eius in mente q's edicere valz qu-
tu' gaudiu' generet hic cum reva
contemplatur optio hospes cum dulc.
ut curaz illumi . p'ficit sufficit d'
ter Sin ut sibi . hostis vnus ad
inde . reciperint graz asuecti visa
e eis oculi lux nova erit q
gaudiu' . apud oes p'plex a ma
exultac' / quto magis maior e letic
de recuperacione gre Adventus
et vis' in morte no' par ga
udij infecte ingerit . hoc laborantes
eius fine diei vehement' desid'
rat agricole t'pe messis pacient'
expectant mercenarij a'in ex ple
toz messiu' computat . & mist'
cu' aplo dt cupio dissolui et
esse cu' xpo Adventus v'o ad
iudicium electis indicibile p'stat
gaudiu' q'b; et vt inbet capi
ta levare i corda exhilarare qm
app'inquat redempcio s' a miseria ad
gl'am / a vetustate ad inovac'o'
nem n' eleu' toga corrupc'o' de
posita regalibus vestibus corporis
glorificati vestiet' . Secundo ita
q' e ostensamentu' apli cu' dt
Gaudete i dno semp' ite' d'o gaudete
Primo in quo e gaudendu' / Scdo quo gau
dendu' 3o quare gaudendu' De p'mo
dt / gaudete no' i vob' s; i deo no'
in mu'do s; i dno / gaudio vtiq;
no' interrupto s; continuo . Scdo di
cit ut dt . Judit vlt' Judici cele
brantes s' tres menses gaudiu'
victorie cu' deo s'gant s' iudit
semp' liberentur ip'i'm ad ung'
holofernes p'ter q'ta p' lo ip'm
v'ana s; re m'cordi dz libera-
cionis humane de dura p'tate
et de ea gaude' in dno /
Non enim humanus intus sed
diuina m'cordia s' et hec
redemcionis beneficiu' e ms'ro
homini p'stitum . In quo tu
bona ondit s'o hui' sidi dedit

adiecto x in aiaz x sua gra
q̄ facit hoīez g̃tu et deo
acceptu Sapie 1° In malivola
aiaz nō introibit sapiā nec hitab
in corpe subdito pctis ajali
vero aiā ē q̄ cu ḡsenu̾ rōnis
vult q̄ deo displicet / Displicet
et cogitacōnes q̄ sunt sine
intellectu ab illis enī se aufert
vt dr̄ Sapie 1° Cogitacōes
vō sine intellectu sunt cogitacōes
bestiales libidinose carnales
cogitacōes aīaē q̄ ḡsistunt
in inordinato appetitu
/ hec hoīm auferunt rōm et
faciunt silez bestie cuius
conatꝰ et inclinacō ē ad
et illes cogitacōnes sine intell
impediunt aduentu x in aīa
de 3° De tercio / s' de muta
deleamꝰ cum desidio postula
vt gra dei in nobis augeat
vt simus in bono stabiles in
adusitatibꝫ fortes in sthile
vite et ḡuersacōn inmotetes / v
sic efficiamr̄ cu iohē xp̄o ḡm
stabiles quē xt coram turbis
ḡmendat de tribꝫ s' de stabil
de vite asperitate de inocēn
et pn̄ia / ꝑm tam̄ cu dicit
quid exist in desertu vide
arundine vēto agitata
varia arundo et ita leuis
to id monet q° a vento
v° nō ē Iohes arundo istab
vt de xp̄o mē cedat sic
gat nō ē varius s; grā
et sic grauis io nō monet
vēto temptacōn hic atz illu
s; manet in fide firma De st
de quid exist in desertu vi
hoiez mollibꝫ vestitu q̄ e
vestiunt mollibꝫ in domibꝫ

lini non cedere sed resurge
re[?] iniachi[?] prestat qui lupanar
virginem transmisit hoc in
pace ita stabilem forte et
inmobilem fecit ipsi gracia dei
quam pascasius misit eam
trahi ad lupanar corpore enim
stetit tanto pondere eam
fixit ut ipsam de loco
movere nequiverit, quinquaginta
mille viri trahentes et multa
paria boum ad trahendum
adhibita erant, que cum
aut pascasio esset adhuc
decem milia adhibuerat
eque ut prius immobilem
me videbant. Cumque quidam
amicus pascasii videret
pascasium tristem acce
dens gladium in gutture
eius immersit Sed nec
sic spiritum emisit nec loqui
cessavit donec sacerdos
veniret et corpus domini
traderet. Ecce abundans
gracia quanta producit opera,
hic auget virtutes et vitam
et in regno celorum premia que
nobis prestare dignetur pater et
Amen

Gaudete in
domino semper iterum dico
gaudete Ad philippenses iiii°
In hac epistola ultime ebdomada
de adventu ortatur nos apostolus
ad gaudendum et plus gaudium
convenit enim adventu domini cla
udit in se gaudium Adventus
enim filii dei in carne ut
testantur prophete et patres plenus
est gaudio fuit enim velut medi
cus ad egrotos sed redemptor ad
adiudicatos[?] et liberator ad
captivos fuit adveniens et
ad mortuos vita ut infirm[?]
mos sanat de interitu vitam

redimeret in mundo et miseracionibus
corona glorie nos coronat adventus quoque
eius in mentem quibus advenit valde gra
tum gaudium confert fuit enim verus
consolator captivis hospes enim dulcis
ut anime illumi[?] perfecit sanctificet de
tectum[?] sicut ut scribitur hester viii iu
deis recreavit gracia asuerii visa
est eis oriri lux nova esse et
gaudium apud omnes populos et magna
exultacio quanto magis maior est leticia
de recuperacione gracie adventus
quia nisi in morte non pariter ga
udium mixte ingreditur[?] propter labbacias[?]
enim fine dici vehementer deside
rat agricola tempus messis paciens
expectans mercenarius autem a ple
rumque[?] messis computat et misteri
um apostoli dicit cupio dissolvi et
esse cum christo Adventus vero ad
iudicium electis indicibile prestat
gaudium quibus et dicit videte capi
ta levate et corda exhilarate quoniam
appropinquat redempcio vestra a miseria ad
gloriam a vetustate ad innovacionem
quia non elementa[?] toga corruptibilis depo
sita regalibus vestibus corpus
glorificati vestietur Secundo ita
quod est ostentamentum apostoli cum dicit
Gaudete in domino semper iterum vero ta condit[?]
primo in quo sit gaudendum secundo quo gau
dendum tercio quare gaudendum Dicit primo
dicit gaudete non in vobis sed in deo non
in mundo sed in domino gaudio vero
non interrupto sed continuo ergo semper
enim ut dicit Jeronimus ultra[?] Judei cele
brantes per tres menses gaudium
victorie quam deus fecerat per judit
feminam liberans ipsam ab impio
holofernis potestate quanto plus spiritualiter
vana sed rememoracione de libera
cionis hominum de diabolica potestate
et de ea gaudere in domino
Non enim hominis[?] merita sed
divina misericordia filii et spiritu sancto
redempcionis beneficium est missio
homini prestitum in quo tam
bona condit[?] filius[?] Sed[?] fidei dedit

Sexta pars dominice ultime adventus sermo[?]

Ut enim sc̄ta voce marie in
aspectu Elizabeth infans
Johannes in utero matris
exultauit pro nobis nos
exultandi de hac mag
natum t die in ecclesie re
putationem proxime vetra
que sicut inde lumen
eternum effundet Johannes x° m
° ii· Secundo spem eiam
despicienda hereditate ex
no despexit nobis in
ne eternum in celis pos
aut licet gaudium exultat
in corde juxta illud ad Ro
xii° Spe gaudentes in
tribulatione patientes
Tertio tamen monstrant
in eo quod ad similitudinem
invitant ut homo in
novo eternaliter exultet fa
ciem eius intuendo juxta
illud prophete letificabis eum
in gaudio cum vultu tuo
Ut itaque gaudium nostrum
sit plenum tenebras peccatorum
fugiamus ex quo in lumine
sancti simus in virtutibus
exercemur ut in spe ex
tunc fundet simus in
operibus caritatis ad
beatitudinem tendimus per
viam sanctam Cantica ii
ad gloriam sanctam vocabitur
non enim transibit per eam

pollutus ut dicitur Ysa xxx
v° Et tantum de primo
De Secundo scilicet quod
sit gaudendum sine dubio
modestia vera et realis
quia debet esse modesta
nota sit omnibus hominibus
fidelibus et infidelibus
fidelibus ut imitentur
infidelibus autem ut nil
reprehensibile inveniat
in nobis sed potius de
actibus nostris deum gloriosum
glorificet juxta illud i Pe
ii° conversationem vestram inter
gentes habentes bonam ut
in eo quod detrahunt de
vobis tanquam de malefactoribus
ex bonis operibus vos
considerantes glorificent deum
in die visitationis Cum
ergo gaudens ut in deo se
gaudeat ut modesta eius
sit nota omnibus hominibus opor-
tet habeat modestiam cordis
oris et operis Modestia
cordis consistit in dei timore
et bona conscientia i Petri iii°
Cum modestia et timore
conscientiam habentes bonam Mo
destia oris consistit in ca
cohibitione lingue contra
rixa contentionem et detractionem
Jacobi x· Ysa quod moderat
linguam suam perfectus
est Modestia vero operis con
sistit in actu refrenatione et

indignata confusacione ne
proximis scandalo vndam
sed ponimus deos ad deum
contra et memoriam [illegible] re-
delete nobis in celo re-
quirimus. Rursus si gaudium
in deo tanta requirit, rarum
inveniet qui vere gau-
deat in deo. Jam enim
christianorum vita est ita scanda-
losa quod et terra posset
abhorrere ab ea, ut in ea
quasi celum ubi non
requiritur nisi scandalum. Ut
enim de homine quod conscientia
tam delicta et polluta
si tamen consideremus ut va-
na via et vana spiritu ne
et sinistre malicia et
dolositate plena [illegible] non ce-
ad dedecus sed honorem. Nec
quod est templo quod imputatur
sed ad pectus sed ad cor et
[illegible] Scriptum est et in malis
lingwe mores et vita opera
sed prava et gentilia est
sicut in officina [illegible] fideles
Christo non edificantur ad
deum convertuntur sed per dictum
paganorum lingwas in de-
contumelia et confusionem [illegible]
dictos. Vix iam ullatenus et
tanta mala agere posset
nisi deus [illegible] mala conscientia.
O quam longe sunt homines
ab hoc gaudio in deo
qui cum animam suam prava
cogitacione et dispositione (?)
quia et festa natalis domini
immoralitate deducunt
et [illegible] in vero planctibus (?)

colloquiis pollutis, actibus
primis sortilegiis fistulacionibus (?)
in ludis taxillis, clamoribus et dis-
solucionibus quinimmo vanitati [illegible]
quibus salutis sive innocencie (?)
festo hiis dictis implicantur.
Hec sunt gaudia non in
salutem sed dampnacionem, non
de sanctitate sed iniquitate,
non de deo sed de mundo. Sed hec
mundi gaudia quid in se habeant
videamus. Unde glosa or-
dinaria super hanc epistolam
que respicit seculi gaudium
dicit: Dico bonum seculi
prosperam et inventa (?) terrena
scilicet maximam prosperitatem (?) [illegible]
felicitatem [illegible] tempus habundancie
[illegible] et nullum mali [illegible] vel
castigacionem fame vel belli [illegible]
vel morbo vel aliqua adversitate sed
omnium rerum abundancia [illegible]
[illegible] malum [illegible]
agere. Hec glosa. Et quod finis
huius gaudii est tristicia (?) dicit
sapiens qui dicit: risus dolore
miscebitur et extrema gaudii luc-
tus occupabit, ut laudatur
[illegible] mundi [illegible] qui cor-
[illegible] in longum [illegible] ut habetur
in dicto Job xxj°. Tenent tympa-
num et citharam et gaudent ad
sonitum organi. Ducunt in bonis
dies suos et in puncto ad inferna
descendunt. Nos autem fratres non
sed abiecto vano seculi et [illegible]
seculi gaudio, licet [illegible] exemplo
[illegible] non in [illegible] adversa
[illegible] sicut apostolus
qui ait: Gaudete [illegible]
gaudete [illegible] dei

busina, hominis medie vite eius
magna consuetudine ut tante
digni efficiamur. Adepti bus
cia glorie inquibus est solemne
gaudium absque omni admix
tione doloris et tristicie. De secundo
De tertio scilicet quare gau
dium utrosque etc. quia dominus ipse
est prius in celis reputacionem
proxime proxima nativitate
ventura et nomine dicto in
mihi ut videtur prius eum in
venietur. Deus ad hominem
ut homo dixisset, deus ad servum
ut servus admiretur, magni
consilii angelus ad pulverem
ut pulvis in angelorum consor
tio ad mittatur. Interrogati
ut inquit Gregorius Johannes
an esset Christus an Helias an
propheta et dixit quod non. Ex
hoc vadit ad nos Christus ut
videtur comparatione et me
efficiatur Christus ut esse a
parte vite discessionem multe
hominis Helias futurorum vero
remissionem prophete, id est videtur
ad quem dicitur desine vero
vide mas tuas in valle et scito
quid feceris. Vallis est inferior
humilitas in qua fieri debet visus
in sua opera considerare et similiter
ac cogitationibus. Ex quo ut dicitur
Genesis XVIII° capitulo Abraam
qui sedebat in hostio tabernaculi
sui oculos elevat, videns
tres viros scilicet angelos currit
in occursum eorum, suscepit
quos eos et hora in Christo pluit.
nos viam domini animorum domini

que omnis creature ad
occursum devotio suscipere
obligamur, non tamen est occur
ramus sicut ille Mysbozeth
filius Saul de quo II Regum XIX
scribitur: descendit in occursum regis
David illotis pedibus et in
tonsa barba vestes quas suas
non laverat, filius Saul proprio
regis ut possessionem
suam dimissionem facit itaque
carum medietatem amisit.
Mysbozeth nos sumus
qui in adventu hominis
magni regis et si ad
tam gratulacionem occur
rimus tamen habentes illotos
id est desideria et affectus habentes
inmundos barbam in
tonsam id est opera mala vel
confessiones novacula non
abrasa vestes quas non lavas
id est mortes peccaminum non emenda
tas vero fecimus sicut in horacione
adveniat regni indignos
se reddunt possessionem regali
celestis medietas priorum ut hunc
magnum deus ad nos descendit
laetos que sic domus
meam, pauperem deitate
virginis stabiles que se dispo
nat ut in mea corda sit eum
suscipiamus qui post hec
gaudia regni celorum
mereamur. Ad que nos
perducat pater et filius
et spiritus sanctus. Amen

Amen

Sermo secunde dominice adventus

Miserunt Iudei ab
Ierosolimis sacerdotes
et levitas Jo[hann]is 1o

Hoc ewangelium loquitur de sollempni
legatione quam fecerunt Iudei
de Ierusalem ad Johannem baptistam
narrat et de multitudine et
importunitate eorum questionum primum
de sua iam de eius officio
narrat et de Johannis humili
responsione ad quesita singula
Dicit: non sum, non esse Christum
neque Eliam neque prophetam sed
vocem clamantis in deserto ad
dirigendam viam domini et quod ipse
baptizabat solum in aqua
aspersendo ad baptismum Christi
Et in hoc patet tota vita
Christi. Ad cuius evidentiam
notandum. Crescente fama
beati Johannis baptiste de sua
magna sanctitate in Iudeos
varie fuerunt opiniones. Nam
quidam de turba reputabant
eum esse Christum Luce iiio Existi-
mante populo et cogitantibus
omnibus in corde suo de Johan-
ne forte ipse esset Christus. Alii
putabant eum esse Heliam
qui debuit venire adventu
ad iudicium Malachie ultimo
Mittam vobis Heliam prophetam
antequam veniet dies domini
magnus et horribilis. Legerant
enim Iudei de excellentia sanctitatis
Helie quod magna erat in gustu
duro. Legerant et de eius magna
abstinentia quod manebat in
deserto circa torrentem et a corvis
pascebatur. Legerant et de
asperitate vestitus eius iiiito Regum 1o
Erat vir pilosus et pellicea
zona accinctus renibus. Legerant
et de eius magna castitate vite
et severitate correctionis quod non
applaudebat Achab regi
[illegible] [illegible] quod mirabatur

nec compesceat occidit Naboth
dixit ei in loco isto quo linxerunt
canes sanguinem Naboth lambent
et sanguinem tuum iii Regum xxio
Et quia Iudei in Johanne videbant hec
omnia scilicet excellentiam sanctitatis abstinentiam
austeritatem, indumenta castitatem celsitudinem
solitarie conversationis et severitatem
correctionis [illegible] et hiis similibus sacerdotes
et levite suspicabantur Johannem esse
Eliam et maxime quod habuerunt
ex scriptura iiiito Regum 2o quod Elias
non fuit mortuus sed vivus raptus
fuit [illegible] in celum / quare credebant
eum forte inter eos apparuisse. Alii
putabant eum unum ex prophetis nam
secundum Origenem Iudei ex [illegible]
[illegible] [illegible] credebant
[illegible] circa ad verbum [illegible] Christum
Eliam et quendam alium prophetam. Deuteronomio
dixit dominus ad Moysen: Prophetam suscitabo eis de medio
fratrum suorum similem tui et ponam verba
mea in ore eius loquetur quod ad
eos omnia que precepero illi. Qui autem
verba eius, que loquitur in nomine meo
audire noluerit ego ultor existam.
Et licet hic magnus propheta [illegible]
[illegible] non sit alius quam Christus
tamen Iudei alium [illegible]
putabant. Johannes [illegible]
[illegible] quis [illegible]
[illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible]
[illegible] quod Johannes non esset Christus
[illegible] quod Christus in lege
promissus futurus erat [illegible]
[illegible] Johannes [illegible]
[illegible] voluerunt eum eligere [illegible]
Christo arrogantiam. Ideo te [illegible]
testimonio [illegible] miserunt ad eum
ut scirent quis esset et cuius officii
seu dignitatis. Et quid sentiret de
se et quod testimonium daret de Christo
tamquam propheta si non esset ipse Christus
Et in hac [illegible] notatur magna
reverentia Iudeorum ad Johannem in
inquirendo eius testimonium

Et hanc magistri reverentie
possumus ex quatuor advertere. Primo
ex dignitate mittentium quia non
galilei miserunt sed iudei et
non quicunque sed qui proprie fuerunt
in Ierusalem qui fuerunt de tribu iuda
nobiliores et honorabiliores civitatis
in Ierusalem et fere. i. paralipomenon xxviii°
Dixit david de iuda deus
elegit principes domum patris sui
i. xpc veniret ad salutem
cunctis gentibus desideratus Aggei
i° Tum interrogare de xpo specialiter
pertinebat ad iudeos. Tum quia
patribus eorum fuit promissus. Tum quia
ex iudeis secundum carnem natus Iohannis
iiii° Tum quia specialiter pro iudeis
missus Math. xv° Non sum missus
nisi ad oves que perierunt
domus israhel. Secundo magistri reverentiam
iudeorum ad Iohannem possumus colligere
ex eminentia loci de quo miserunt
quia ab ierosolimis que fuit civitas
regalis et sacerdotalis et divino
cultui deputata Iohannis iiii°
Vos dicitis quia ierosolimis est locus
ubi oportet adorare. Ibi et habebant
archa et indicia (?) Cum ergo
ierusalem fuit locus capitalis regni
et potestatis. Ideo de hac civitate
miserunt ad Iohannem ut si esset
ipse xpc qui est verus rex et pontifex
veniret ad suam sedem cathe-
dralem. Tertio ex auctoritate nunciorum
qui fuerunt missi quia miserunt sacerdotes
i. in lege doctos et ordine priores
et levitas i. in minoribus ordinibus
ministros et hii fuerunt solemniores
honorabiliores et sanctiores de
populo. Ysa. lxi° Vos sacerdotes
domini vocabimini ministri dei nostri
dicetur vobis. Non fuerunt nuncii
contemptibiles sicut illi quos miserunt
ad xpm cum herodianis Math. xxii°
Et ille quamvis miserint sacerdotes
et levitas ad interrogandum, Et ideo
quia cogitare deberent illius proposi-

operet qui constituti sunt in gradu
sacerdotali Malachie ii° Labia
sacerdotis custodiunt scientiam et legem
requirunt ex ore eius. Alias timeat
illud osee iiii° Quia tu scientiam
repulisti repellam te ne sacerdotio
fungaris. In quarto magistri
reverentie iudeorum possumus ex hoc
colligere quia miserunt ad eum ut
de se testimonium perhiberet quasi totam
fidem adhiberent eius dictis
et sciebant Iohannem de xpo testimonium
perhibere. Unde dicit Crisostomus quia
miserunt illos nuncios ut interro-
garent eum. Tum quia ex quo hominum
multitudinem faciebat. Dicebat enim ei
Tu de te ipso testimonium dicis testimonium
tuum non est verum Iohannis viii°
circa medium. Consuetudo est quod de
villis et campis mittitur ad
civitatem pro consilio et sapientibus
postulandis. hic econtra sapientes et
doctores mittuntur ad heremum ad
solitarium heremitam. Ideo quasi mirando
[illegible] est nobis in exemplum
ut non sperneremus querere consilium
ab inferioribus. Ecclesiastici [illegible] tu audies
quia auctoritatis fuit Iohannes quia
civitas sapientum procedebat ad
eum. [illegible] quasi si audisset ego
sum xpc statim acquievissent ei
[illegible] Tum quia specialiter
iudei interrogant Iohannem de xpo
quia cognoverant prophetias de
adventu xpi esse impletas. Pro-
phetavit enim iacob patriarcha Gen.
xlix° Non auferetur sceptrum de
iuda et dux de femore eius
donec veniat qui mittendus est.
Et quia videbant quod iam
defecerat regnum iuda quia
alienigena principabatur eis. Ideo
audientes de sanctitate Iohannis
miserunt ad eum legatos de hoc
interrogando. Et dicunt quidam
quod pontifices iudeorum et magi-
stratus populi intendebant persuadere

Iorii ut se ostenderet esse xpm illecti
amore patrie quia Johannes non erat
Ierosolimita et amore regionis
quia gene sunt Aaronita et si-
mul sacerdotes Luce 1o Judei sum
tensi libenter et magis volebant
eum habere quam xpm quia xpm quem
despiciebant dicentes Nonne
hic est filius fabri Judei videbat-
ur eis non esse dignum quod Johannes
subiceretur xpo propter genus illustre
propter duram conversationem propter despectum
omnium mundanorum Enormem enim
stultam videbat in xpo scilicet vile
genus dictam et vestita communa
propter que et alia magis volebant
Johannem sustinere quam xpm Ideo
miserunt venientes ad eum dicentes
Tu quis es / et licet propter hoc vana
non esse posse asserere an ipse sit
xpc tamen hoc intrabat in corde
suum Cristi ut apparet ex insequen-
tibus dicens Non sum ego xpc
Nam esse ipsum est xpo Exo iii
Ego sum qui sum sic dicens
filiis Israel qui est misit me ad
vos Cum ergo propter hoc vana Tu
quis es interrogarent Johannes nec ...
est ac si dixisset Tu ne es
xpc Et Johannes dicit ewangelista quod confessus
est scilicet libenter et non negavit eum
et confessus est quia non sum ego xpc
Et hic apparet magna humilitatis
Johannis qui cum esset tante fame
quod posset credi xpc non elegit
... consistere nisi ne humana
opinione inanem rapere laudem super
se Negavit se xpm esse ubi
loquendo veritatem omnibus fide-
tur non ... fallacie volunt
usurpare devocionem nacione simili
et non solum non rapere gloriam divi-
nam et oblatam a multis respue-
runt Crisostomus hoc humiliter ...
contra lucifer qui gloriam divinam
sibi voluit usurpare dicens

In celum conscendam et ero similis altissimo
ut summi principes qui scilicet sapie-
ntiam dei suspexerunt Gen iii Eritis
sicut dii scientes bonum et malum Et
et hoc sunt multi qui superbie
... ut lucifer / vel quia
plus volunt sapere quam oportet sicut Roma-
norum xii nec decet quod arrogare quod
non habent ut gloriam de eo quod habent
Jer ix Non glorietur sapiens in sapientia
sua nec dives in divitiis nec fortis
in fortitudine sua Sed in hoc glorietur
qui gloriatur scire et nosse me / Et
dicit ... deus ut in animo ...
... questio Tu quis es
Item aliorum estimate de nobis
... estimationibus plerumque potest esse
... non tamen nobis sed mens de nobis
ipsis ... actiones consideratio-
nibus ... affectibus ... potest
... possit esse quod
patet ex doctoribus catholicis et
... Augustinus De vita christiana / unus
est quod tamen debeat cogitare homo
quia quod oculos in se ipsum convertat
se dictat / se discernat se inspiciat
De celo ii ... vox ...
... cognosce te ipsum / et Ber-
nardus sunt ... medi-
tacionum suarum ... multa
sciunt se ... nesciunt Et
Seneca de beneficiis et hac ...
dicit esse ... certa ... in certa
ex causis ... Et ibidem
egregie ... hanc ...
ipsis consideracionem Bernardus ...
de consideracione ad Eugenium dicit
domini ... a te
tua consideratio ... ne frustra
extendatur in alia te neglecto Et
tibi prodest si universum mundum lucreris
te unum perdes qui omnium ...
... anima sua ... omnia
... lata ... alta ... profunda
... Et ... te ... eius
... sine fundamento ...

quod astrinxero ex te cit
congestis instar pulueris uniuersi
orbis mundi / et exinde a te tua
consideracio incipiet et inte firma-
tur in te primus tu et ultimus. Ceterum
consideracionis tue dei intencia dimidi-
a sit ut consideres quid / quantus qualis es
Tercio quid in via quantus in patria / qualis
in moribus. Secundo vigeat homo
Tercio clericus sacerdos sanctus
qualis benignus mansuetus vel
aliquid tale. quid est racionale mortale
considerans habet duo scilicet racionale
mortale exinde et ostendit. Iste
fructus ut mortale quod in te est
racionale humiliet racionale confortat
mortale quod venire deo neglige
hoc [illegible] / [illegible] hic attende
quantus sis et qualis et hec ad
primum compara et [illegible] admiracione
cum parte melius cognoscitur. Cum
consideramus quod es inuenimus natum
quod homo es et quod homo natus es /
Cum perscrutatus fueris quantus es inue-
nies non nisi quod sis presbyter vel laicus
et hoc factus es non natus. Ad
quod istorum magis debes attendere an
quod natus an quod factus. Nonne quod
natus / hoc ergo maxime consulo
consideres quod maxime es hominem vero
quod et natus es. Vide secundum quod natus
se qualis natus es attende: quia
nudus egressus de utero matris /
paruus miser et miserabilis dolens
quod sit [illegible] quod nudus
sit ploras quod natus sit ad
laborem non ad honorem. Job
Homo natus de muliere breui
et hic vivens / breui vivens tempore /
[illegible] est cum metu, repletur multis
miseriis et [illegible] cum fletu et
ve multis, quod terre et dic fili /
quid enim nisi [illegible] calamitatem nascitur
in terra [illegible] fragili [illegible] /
sterilis [illegible] Ba[illegible] ergo [illegible]
ut cogitas te sapienter attendas

comparatur vilissimum animal non
simile sed [illegible] est .i. terra [illegible]
si te intus in animo sic palpare
diiudicares dubitare quam humilies
in oculis tuis et quanto melius
te ipsum cognoueris tanto amplius
inuenies quod te humilies sicut
quanto magis domus fuerit illuminata
tanto plus conspiciuntur displicencia
vel nociua / sunt in oculis
operibus [illegible] / Quare cum frequenter
revoluamus quid nos sumus
in conspectu dei pro nocte quod nos per
carnem dignatus est consedere et
oremus ut dicit verus conditor
in suo sermone tui [illegible] et
humiliter [illegible] ut ei placeat
[illegible] sermone et intra. Imperia
cum vadiis [illegible] recogitemus
quod agimus per diem quanto profecimus
vel defecimus qualis fuimus in
moribus / qualis in affectu se sileret
deo vel displiceret / quid ipse vel
longe / qualis ipse a pedibus
tanto humilius / redeunt in conspectu
dei quanto plures defectus in se
inuenerit / [illegible] displicet
et per istum modum digne viam
dei quod remonstrauimus salubro
sit et sic placabimus dominum.
Ista xl diebus sollicite humiliabimur
consideremus libertate debemus
amonebimus spiritus dominium
vel [illegible] et lapides
scandalorum. Tercio licet [illegible]
facit [illegible] saepe sicut
in hoc sacro tempore natiuitatis
nostri saluatoris. Ad quod nos excita-
bit ipsa dei festum desiderabilem
[illegible] ac singularitatem natiuitatis
saluatoris [illegible] cum deuotione
[illegible] vbi nos debemus
cum admiracione [illegible] et
omnes [illegible] diligenter
conspicere ne forte sit in nobis

deq(ue) p(e)c(ca)t(u)m absconditum q(uo)d e(ius)
mentem (con)sc(ient)iam remordeat et
(con)fundat et oc(u)los divine maiestatis
offendat Nam licet x(ristu)s d(omi)n(u)s
m(eu)s p(ro) p(e)c(cat)o suam et mortem
resurrexit et ad celos ascendit
tu (con)sideras et diligent(er) attende
q(uod) sic unus q(ui)sq(ue) fidelis deb(et)
ad celebrandum e(ius) nativitatem se
p(re)parat et s(e)c(un)d(u)m q(uod) vidit unu(m)
queq(ue) bonis moribus ad ornatum
ita ille gr(ati)am suam p(re)stabit si
que(m) videt vestitum luce cari(tatis)
/ ornatum margarit(is) munie
castit(atis) humilit(atis) benignit(atis) et
sobriet(atis) et in h(oc) s(e)c(u)lo ad
sacr(amentu)m cor(poris) q(ui) potest accede(re)
cu(m) s(e)c(un)da (con)sc(ient)ia et in futuro
ad et(er)na(m) b(ea)titudinem felicit(atis) p(er)ve(nire)
q(uod) p(re)stare dignet(ur) / ihesus x(ristu)s
Amen

Erant p(ate)r eius et maria mat(er) mirantes luce ii(o)

Circa hec e(vangeliu)m noto p(r)imo
admiratio(n)em / s(ecund)o p(ro)phetatio(n)em / t(erti)o
laudatio(n)em maria mat(er) Symeon
senex et (pro)pheta p(ro)phetat Anna
vidua s(an)c(t)a laudat q(ue) t(ame)n
omnib(us) nob(is) in exe(m)plum p(ro)ponunt(ur)
ut et nos s(em)p(er) c(ir)ca nativi(tatem)
eius admiremur ad invicem (con)temple-
mur et corde meditemur
meditando p(re)dicemus. De
p(ri)mo s(cilicet) de admiratio(n)e di-
(pr putativus) citur / p(ate)r putativ(us) Joseph et
mat(er) maria mirantes sup(er)
hiis q(ue) dicebant(ur) de illo s(cilicet)
ca / v(idelicet) ab angelis gaudium
toti mundo evangeli(za)nt(i)b(us) a pastorib(us)
narrantib(us) et laudantib(us) a
Symeone rem formidabilem
de ipso coram maria exp(ri)mente
Ab Anna p(ro)phetissa de eo
testimonium laudantis toti omnib(us)

qui expectabant redemptio(n)em israhel
dante Tunc o(mn)ia n(on) sine ad
miratio(n)e audi(er)unt s(ecundu)m Crisosto-
mu(m) xlii(o) Audientes autem
mir(um) admirabimur de (hu)i(us) nativitate
Ve(re) magna admiratio et novitas
vide(re) d(eu)m esse p(ue)rum / et d(omi)n(u)m esse
infantem mi(ro) modo o(mn)ia explicantem
esse in volutum ...ite x(risti) ita
infirma(m) similit(u)d(in)em temporalem s(e)
immensitatem ita abiectum / altiorem
celo alciorem / sic deiectum i(n) infinita
opulentum s(u)mme q(uod) bonis paup(er)em
fieri stupendum q(uod) deus in carne
appareret stupendum v(er)o q(uod) ita
(con)funde(re) nos defectibus inceret
/ stupendissi(mum) q(uod) in eis usq(ue) ad
mortem et mortem et hec q(ue)
fuisse dicunt s(ecundu)m ... ideo
causas admiratio(n)em / Ideo maria
hec o(mn)ia (con)servabat in corde et q(ui)a
ex hiis / iam ab angelis / iam a
pastoribus audiebat sup(er) o(mn)ib(us)
in admiratio(n)e suspendebatur s(e)m(per)
q(ua)m hec o(mn)ia esse vera / et
tu s(u)m(m)e admiratio(n)em q(uia) audire
n(on) potuit p(er)fectu(m) nec suspendere
notitia q(ui)a tunc amplius i(n) p(re)sentia
venit tociens admiratio(n)em re(n)o-
vat Audiens itaq(ue) maria
p(ro)phetiam Symeonis de x(rist)o
admirata e(st) / q(uia) ut d(icit) Symon
de Cassia l(ibr)o ii(o) c(apitul)o xiii(o) sup(er)
o(mn)e q(uo)d q(ua)ndam e(st) Symeon
v(er)a tonabat ita ut et p(ro)phetas
in letitiam et in admiratio(n)em
induceret et q(ui)a pia mat(er)
Symeonem s(ecundu)m excedere et p(er)-
fectum p(ro)phetam moribus
plura videt a(tque) s(e)m(per) di(ce)ret de
filio actu n(on) desinebat ad
mirari q(uod) sic iste senex eu(m)
cognoscat sic q(uod) alte de ipso
p(ro)nunciabat Hec ille Symo(n)

Marie et Joseph et nos ad
migrandum mag sinit nos
mia dei / miseratio multa / ca. I k
capropam qua tota maiestat
dns humana viliter no despexit
sed tam pie respexit et in p̄pria
humilitate assumpsit et in cā
horem creatam assimit laboriose
/ in vet dolose invicto sollemnat
gloriose sollemnatio sui regni ferit
credere amorose Non est congruo
dimitto socii / sic visitare / sic
dotare / sic honorificare pauperes
sed plus est excelsi operatum de p̄o

De secundo s. de presentatione

Tymeo ait ii ad malam mulier
eius esse hec pro parte in ruinam
et in resurrectionem multorum in israel et
in signum cui contradicetur / Et esse
q nō ē admiratio / Vere enim h
presentia mirabilis et formidabilis
/ angelus enim ad pastores ait annuncio
vobis gaudium magnum quod erit
ei ipso Luce ii° vc. h alit
dixit nisi sic accepit ado
qui summa vitas est dimus psa
ca. lx . sic set dixit / Confla
consolatur ipse mea et ego mi
mi et ambo coz / tam an
S. Ysayas dixit de lumen et
ruina Iste est sua presentia
fecit dns eius posito in ruina
multorum qui tamen est mundi salvator et
ita ad omnium salutem venit sed ite
est offertum x ob multas Ewangeliste
est locuta ubi dixit et ipse
vitas Crisostomus ii vet ad omnem
salutem qui vult omnes homines
salvos fieri Et quod no omnes
volunt fieri et de ipso
sunt no minus quam ipso errat et
dampnantur et salvatori adherere
nolunt ut. ii. dt Beda i sermone

quod nascitur de filiis r
eius arbitrio erat quam vellet eligere
vellet / et elegit quod molestia
est ubi et si rex regum et dns
dominantium in cuius imperio est
dominice dies gloria / Dies tre
latitudo et altitudo / sit natus
in magna humilitate / quod puer sic
dum extollenda et magnificanda
quod infans natus in infima
pauperitate et instabilis ne
terrena detrimenta hospitia / sed
loca vaga atque quibus ut no
recederet nata dum presepius sed
quibus omnibus felicius / pannis
involutus non serico i gloria
omnium dominancium et regum ipse
deus mox natus carnem sua
altam remisit quam mater sibi
ligavit in arto et duro presepio
eum reclinat / Non est itaque
indignum mundi superbiam
extollere et sic sit etiam
magnificare Contra quod clamat
eius penuria et infantia iudicium
mundi effectum in cunis fletibus
amare divitias pare et
augmentare / contra quod clamat
eius paupertas iudicium mundi
letare gaudere et dissolute
vivere contra quod clamat eius
vagitus / et ita quod pueri
non credunt sed fidelium
electorum qui ergo eligunt
et ita volunt de ipso
dei non minus quam ruinis et
dampnantur imputatur sibi
non xpo Ambrosius est ipsum
salvum faciet ipsum sine
ut dicit Ysaias est simul
locuta Consolatio consolatur sed
addit ipse meus et ita
non queritur ipsum sed sine
salvum faciet / Dimittas
ipsum et simul est / ipsius

humilis vir sceptro est / In ipsis
humilis qui est rex celorum salvi
facies et odores spirat bonorum humilitatis
nobis ergo factus sum consilium valde
intelligere quemadmodum ex dei persona
vel humiliter contra superbiam vel
caritatem contra avaritiam vel caritas
disciplina contra dissolutionem
tertium de hoc. De tercio scilicet
de laudatione / Anima eius sancta
et omnium viduarum exaltata et
electa consistebat laudes christi
coram omnibus et notabile quod
quilibet notificationi de christo
fuit in eius nativitate adiungi
laudes / qui certo numeratus natalis
est evangelizantis pastoribus
/ subito multitudo celestis exercitus
ceperunt in laudibus dicentes / Gloria
in excelsis deo et in terra pax
hominibus etc. Demum pastores
dum invenerunt christum natum
iuxta signum eis ab angelo
datum reversi sunt glorificantes
deum in omnibus que audierant
et viderant Luce 2o. Porro
postea Symeon deum in natum / mirantes
annunciat dicens Nunc dimittis
servum tuum domine etc. Mox
Anna superveniens laudes
primo super nato dedit / adde signum
quod tanto beneficio non nisi lau
dando possumus reddere et sati
sfacere / Unde dicit Symon de Cassia
non adest nobis facultas potior
de rependendo vices quam de
omnibus glorificare et laudare
deum Scriptum est in Luca 2o
in mane artifici opera lauda
bunt / cum angelis glorificare
cum pastoribus consistere cum
Anna et Symeone coram omnibus
qui expectant redemptionem
Israel / Hec hortatur nobis
de preceptis Luce xxxv

In omni corde et ore collaudetur
et benedicite nomen domini / non enim
est innotescit sua gratia et potentia
sua sapientia et sua bonitas
Non itaque eius est sua nativitas
magna apparuit sua potentia in
eo quod summa trinitas immobilis
et ineffabilis propter nos generata
fuit corporaliter / Nam deum anima et
caro in una convenerunt persona /
ita quod licet tam unum sint et
tamen unum tamen non confusione substantie
sed unitate persone Innotuit sapientia
et summi artificis in se facto quod
duo inmensum distantia coniunxit
scilicet sublimiter et infimiter
deum vere et hominem / Innotuit
bonitas quod abilis et inabili
tate sed omnia fecit propter nos
liberos ad gratiam et propter naturam
in eterna gloria. Quam nobis
prestare dignetur pater et filius et spiritus sanctus
Amen

Erant Joseph et Maria mater

Ihesu mirantes loco et capitulo
super dictis in Luca xi. Cum
nativitatem talem in nos grandiosam
regimus quod fuit verus homo et
verus deus / Postquam mox in ortu
suo acceperit omnia quod sunt sibi
dominia et quod sunt humana / Nam
in hoc quod in eius nativitate angeli
apparuerunt pastoribus cum mag
nitudine dicentes Annuncio vobis gaudium
quod erit omni populo quod natus est nobis
salvator qui est christus dominus in civitate David
Secundo fuit dominus eius sed quod pastores
ad amorem angelorum venerunt in
Bethlehem et invenerunt infantem
in presepio et lactantem sicut
fuit sibi humanum. Tertio fui
factum est ut quamvis non cognosceret
ipsum esse verum deum Quarto Symeon dicit angelus
ipsi Symon secundum quod eum ducit et
Iesum intextum ... mediat ...

dei filius tanta per miracula probatus
voluerit scire ut arbitror atque
mirantes dixerunt quis est iste quem
[illegible] nescientes [illegible] est
in [illegible] modo quod de femina
natus sit nescio [illegible] conceptus
[illegible] sit prenunciatus in investigare
non possum partum modo non
agnosco nascentem / Et [illegible]
[illegible] modo accessit [illegible]
lego [illegible] de femina [illegible]
[illegible] ut virgo. Item iacet
in cuna [illegible] sufficit [illegible]
lacrimis [illegible] Item [illegible] movetur
vagitu [illegible] pannis [illegible] stella
[illegible] ei [illegible] stelle [illegible]
atque in honorem [illegible] insistentes
ei [illegible] terras [illegible]
[illegible] exultantes annunciant
quod non [illegible] nominatur. Item
[illegible] mirabile video [illegible] quod
sustinere non possum ut [illegible] natus
honorare ut deum / [illegible] hic
in [illegible] ut quis [illegible]
[illegible] nascitur [illegible] qui humanam
[illegible] et ita [illegible]
forte deus sit iste quem [illegible]
[illegible] Item sed [illegible]
[illegible] indigentem [illegible] femine
sustinet quod [illegible] et
pannis [illegible] / [illegible] possit
infancie vagitum in deo / tamen an-
dicte redemptionem non est dubium [illegible]
[illegible] deo [illegible] videret. Sed
[illegible] itaque satan / varijs
[illegible] revolucionibus et cogitacionibus
in infinitum [illegible] de divinite-
tam de pura humanitate [illegible]
[illegible] potuit devenire in veram
cognitionem ut eum verum filium dei
cognovisset / Hec [illegible] filium est
[illegible] dei sapiencia ut
sic scandalizet homines decipat
ita per incarnationem dei sapienciam
in reformatione [illegible] hominibus
[illegible] de [illegible] Item in stella

magis in oriente apparuit
et adduxit eos usque in
Iherusalem ut quererent regem
natum et quem invenientes cum
prudentes adoraverunt eum
offerentes ei munera aurum
thus et mirram. Signum fuit
dei. Item quod puer circumcisus
est oblatus in templo et oblacio
pro eo facta est. Signum fuit humanitatis.
Item Symeon recepit
ipsum in ulnas suas benedixit
eum dicens se vidisse salutare
dei. Signum fuit divinitatis. Item quod
puer fugit in egyptum ante
Herodem signum fuit humanitatis.
Et quod [illegible] in gremio sue
sedebat / ideo dicit evangelium quod
Ioseph pater Ihesu scilicet via et
sollicitudine vel pater putativus
et Maria mater naturalis Ihesu erant
admirantes super hiis que
dicebantur de eo. Circa quod sacer-
[illegible] duo notantur. Primo
admiracio. Secundo prophetia. Una
cum laude. Anna prophetissa
[illegible] Maria [illegible] mirabatur
Symeon prophetabat et Anna
prophetissa laudabat. Et nos
omnes considerantes nova et
mirabilia que Christi nativitas in se
includit debemus admirari et
non [illegible] in admiracione [illegible]
sic [illegible] et [illegible] non
est [illegible] / et admirando colligi
et colloquendo laudare. Et
eum exposito super psalterium
laus Christi [illegible] est [illegible]
ideo propheta admonet omnes
homines ad laudandum dominum dicit
cantate domino canticum novum
qui filium suum [illegible] misit
[illegible] rem novam [illegible] ad

incarnacio que dicitur res nova
quia nunquam visa talis rem audi-
/catate duo spiritus cum homine
facta est hec incarnacio et humana-
/tatate iuncta et lingwa filio
deo tantum noviter in laudem
dare ei / quia mirabilia fecit s.
quia natus est nobis et datus nobis
ut deus humanatus foret nobis
non solum in spiritu sed et carne De
primo s. de admiracione / mirabi-
lia. Primo quia audiens, ita Symeon
in templo die purificacionis
que ita alte tonabat quod et
et Joseph et mariam in admiracionem
inducerent / Diceres forte cum mira
beata maria non dubitans quod
peperit deum humanatum cum nil
impossibile quia fecit mirabilia solus
magnus Cum hester misit scita
valde mirabilis es domine facies
quod non ideo mirabatur quia dubitans
quod deum quem est mirabilis pepererit/
sed ideo quod tam cito et tam
subito voluit mundo innotescere
Mox enim ut natus esset / angelus
pastoribus gaudium de sua nativitate
nunciat et signum inveniendi
eum dedit dicens et hoc vobis
signum nati regis invenietis
infantem pannis involutum positum
in presepio / pastores autem venerunt
festinantes et invenerunt sicut invenit
quod eis dederat angelus Et videntes
infantem vilibus pannis involutum
et in presepio positum cognoverunt s.
cognicione intellectuali deum humanatum
natum et natum sic esse sic dictum
fuerat ab angelo et divulgabant
hoc scilicet ut patet Luce 2 Et
omnes qui audierant s. ab angelo
et de hiis que dicta erant a
pastoribus mirati sunt Et ut
dicit Symeon li. i. c. v. mirabantur
et prima celestis milicia dulce simi-
libus carminis induta ad modum

congressum cadencium angelorum et
differentes musicos mirificis quos musice
consonancie laudat vocibus qui ad-
mirantur cum subito prima celestis
milicia transiret in laudes ait
Gloria in excelsis deo Ergo si
tempore angelici admiracio est quod
nativitas non minus quod homines
admirantur et admirando laudant
deum qui facit mirabilia Et hec de
primo De secundo sed de
alia prophetia Symeonis qua
dixit ad mariam matrem eius Ecce
Ecce hic positus est etc. Ubi ta-
consideracione hoc quod dicit / ecce hic
positus est in ruinam et in resurreccionem
multorum in Israel Circa quod dicunt
quidam doctores quod aliis dicit vel
in ruinam aliis in resurreccionem / Venit
enim in resurreccionem credencium in
resurreccionem non credentis in ruinam
virtutum per tempus / quicunque enim
attenderet ad eius doctrinam fuit
eis causa credulitatis / quicunque attende-
bat eum scilicet fuit eis causa
innovacionis / quicunque attendebat
ad eius opera fuit eis causa virtutum
et perfectionem Et ideo dicit de ipso se
plenus gracia et veritate quod gratiam
predicabat et attendebat ad
amorem virtutum vite ut luceret
ad cognicionem divinorum / Et quicunque
bona est hec racio ad quod vel
Ihesus Secundo enim bonum quod recti
quod perfectorum fit in nobis esse sine
Ihesu quem ut dicit Johannes xv°
Sine me nil potestis facere
Sed vel in ruinam per occasionem
/ si enim aliqui audientes eius
doctrinam non crediderunt et aliqui
scandalizati sunt in eo scilicet
non dicit hoc nisi per occasionem
Et non per quamcunque occasionem quia
non per occasionem datam sed acceptam
vel nimirum dedit occasionem
mali Actuum xv° dixerunt ei ipsi

magist' scrib' et p'hisei audito
vo hoc scandalizati sunt
Et nonn' sunt sepe verunt ruina
sz r'e'q' Ruina sm Orige / ez
ruina p'cti ezo / ozt enz
p' sciptura pcti ruuit q' ab hor
tio qui stabat erectus corruat
ozt mortificare membra terr' p'
rinoicina ydolatria veneficia
et t alia mala destrue / ante
qz, novus ho' qui iacebat deat
surgi et vivificari si enz comor
tui fuimus et [illegible] . si sim
conformes mort. et resurrectio
erim Quom considero in hoc q'
Et ipsam ta adiecit et tua ipsi
anima p'transibit gladius / vide
quo amore vinculo p'e
ligata fuit filio ita ut aiaz m'is
aiaz filii eius ee dereniret
nd quasi in una [illegible] sz in
dilectione in dimiduali Et no
remebat / ut dt Origenes li
i° c' xiiii° Et cua p'gimus
matris in pa'om filii doloris gladio
erat confodienda aliter n' ee no
poterat ut tam alte dilectus
sine diligetis dolore amitteretur
moreret' Vnde credit hic ad
imp'fectionem p'gimus cum ipa et
omni hoie et minister morti
tradito voluisset pia mater
magis et i° dolere debuit quod
x ea carnem nq pateret cedere
q' ad affectum indebat sz in
p'g ne filius sm redimi nt enz
alit' potuisset salvari quemq'. n'
eet immaculata. unde ad
dolorem eius faciebat q' et ipa
erat in ea pa' filii excedebat
qz eius dolor martirii p'assis
martirii enz martirium fuit fidei
sz martirium marie fuit, cari
maior dt e fide caritas . Io
xiiii° Item alii patebant i
corde maria at in corde ste
alii patebant p'g ipm et ea
pa'cti qz ut maria aut
corde dolore et eu xpo et i xpo
Cum q' ipsam affligit Evanta d.
ut revelent ex multis cordib'
cogitationes Ad hoc enz passi
e xp' cum pa'os marie qua
sic denotat ut cogitationes
et affectiones p'mu antiquorum
q' latebat in scripturis sub sce
revelate Tunc enz i° oia
q' pri expectabat sunt mani
festata xpi q' et ut moriens
dixit consumatum e / Audiunt
maria itaqz aspera va. et de
se et de filio suo cuius sit
cet multa dura et regia unde
i° va sustinuit no stomachatur
ta ut dedignatur audire ut
in va p'rumperet / sz animo constat
silentiu va sustinuit, ut vir
blandiciis ut sz moris corripientis
Grave audire q' salor sit
posita in ruina, cuiq' q' sit
posita in contradictionem / dt enz
Evanta. et in sign' cui contra
dicet' vbi notat' Eund Cuius
enz sit resistit' volunt sine
Eu ipsum e Job xxxv° Cu
peccaveris q' ei nocebis. porro
si iuste egeris q' donabis ei
a q' de ma' tua accipiet /
Dicit e hic et in vim / peccando
nd deo noces sz t' viaz ad
infernum sternis. q' si iuste egeris
no deo sz t' p'ficis q' disponis
tibi viam ad salute etna
vii omni die fatem' qui bo
agebunt ibunt i vita etna
qui vo mala in igne etnum
Et Orige' li' oia q' de
ipo dicta et scripta sunt vera sit
in apud incredulos omnibi
contradict' Contradicunt gentiles

omnibus signis Ihesu Christo que sunt
fidei. Contradixerunt iudei omnibus
signis que ostendunt Christum esse media-
torem inter deum et hominem. Contradi-
xerunt heretici omnibus qui ostendunt
sinceritatem fidei divinitatis et humanitatis
Christi. Nam heresis que mater est vero
Contradixerunt marchionite dicentes
eum esse natum ex muliere corrupta
et ebionite dicentes eum ante
mariam non fuisse. Tamen qui
dicebant eum habuisse corpus celeste.
Tamen arriani / qui dicunt eum
habuisse solum verum corpus / quidam et
dixerunt eum in ratione verum corpus
non assumpsisse et divinis tamen
inferunt eum rationem infingere.
Nec tamen solum gentiles et iudei
Christo contradixerunt verum et christiani.
Totus enim mundus Christo contradicit.
Romanos v°. totus mundus in maligno
positus est, id est inflammatus ad peccandum.
Ardet igne non igne caritatis quem
Christus venit mittere in terram, sed
igne iniquitatis quem diabolus ac-
cendit. Igne itaque elationis
pompe inflatos, igne cupiditatis
et avaritie et mundi inordinato
desiderio propter peccata et nephas,
igne voluptatis carnalitatis
dissolutos / ardet totus mundus.
Homines itaque superbi contradicunt
humilitati Christi infantie. Avari
contradicunt sue voluntarie paupertati.
Voluptuosi et dissoluti sue in
presepio compassioni (?). Nativitati sue
et nomini suo quod est salvator contradicunt
omnes obstinati, omnes desperati,
omnes impenitentes, omnes ex
malicia peccantes et omnes
salutis contemptores. Venit enim
salvator ut salvaret. Hii vero
resistunt et contradicunt saluti in
eo quod talia faciunt ad que sequitur
non salus sed damnatio. Unde

Job xi dicit: Si subverterit omnia
quis contradicet ei? Non enim qui possit
resistere voluntati eius. Hester xiii°
Scriptum eciam xx dicitur Act. ult.
data est in potestas esse. Respondeo dico
quod Christo contradicitur defectu non de-
meritis. Non enim equum est ut creatura
contradicat suo creatori. Item bene
contradicitur voluntati signi scilicet precepto
prohibitioni consilio. Sed voluntati
beneplaciti nullo modo potest contradici /
Glossa secundum Augustinum / oportet ut aut
homo faciat voluntatem dei aut deus
suam voluntatem faciet in homine /
Nos itaque similiter legimus potest
resistere divine voluntati aut contradicere.
Actu resistunt et contradicunt in eo
quod ut vellet salvare illi quos
voluit damnari qui talia agunt
ad que indubie sequitur damnatio.
Nos autem non contradicamus salvatori
nostro sed obediamus. Glossa dicit
Ysa. xlv°. Ve qui contradicit fictori
suo quod figmentum testa de samiis
terre. Numquid lutum dicet figulo suo
quid facis? Igitur non contradicamus sed
laudemus ipsum cum angelis lauda-
tibus, cum pastoribus glorificantibus,
cum Anna sancta confitente id est laudante
dominum coram omnibus expectantibus
redemptorem. Luce ii° Ergo in templo
salvandum deo patri offerrent. Anna
offerebat oblationem laudis loquens
altissime de nato salvatore coram
omnibus. Et merito. Glossa ut dicit
Origenes propter amplius deus est glorificandus
et laudandus quod pro nobis verum
caro factum est quam quod nos servos
ex nihilo quam in esse produxit. Eius
laudes sic glorificemus ut ad
eternas laudes regni celorum
introducamur. Ad quas nos
perducat pater et filius et spiritus sanctus. Amen

**Vin sermo cum esset Ihesus
annorum xii luce**

ii° Hoc ewangelium sempe[r]
gruit cum ewangelio de tribus regibus
quia ambo ista ewangelia narrant de
Ihesu inquisitione. Querebant
reges, querebat et Maria. Reges
querebant quem non amiserant. Ma
ria autem querebat quem amiserat.
Reges invenerunt eum in stabulo
in matris gremio. Maria vero
invenit eum in templo. Reges
invenerunt eum in loco animalium
brutorum. Maria vero invenit eum
in medio doctorum. Reges invenerunt
infantem. Maria invenit eum
doctores audientem et eos inter
rogantem. Reges invenientes
eum procidentes adoraverunt.
Maria autem ipsum inveniens
piam fecit questionem dicens
fili quid fecisti nobis sic, ecce pa
ter tuus et ego dolentes querebamus
te. De quo est presens ewangelium. Videamus
itaque ad presens. Quia primo de
eius amissione, secundo de eius inquisi
tione, tertio de eius inventione. Maria
virgo licet mater tamen amiserat
eum. Amissum quesivit, quesitum
invenit. Amittere vero non est ...
amissum querere est ... internum.
Quesitum invenire ... divine
gratie est. Dicit Sermon ... ix
... Nulla cogitatio, nulla lo
cutio, nulla actio tam oportune
peragitur quam importune omittitur
cum quo sola gratia ... congrua ...
... **Hec illa. De primo**
scilicet de amissione. Dicit textus
legis ... scriptura cum
esset xii annorum ascendit
cum parentibus in Jerusalem in templo
consummatis octo diebus
ad solempnitatem ... festivitatibus

cum parentes eius ad propria red
direct, remansit puer Ihesus
in Jerusalem. Non parentum negli
gentia aut inadvertentia sed
divina providencia ut habetur
Boccaccio? ... Et non cogno
verunt parentes eius, scilicet quod rema
nsit in Jerusalem. Ideo cum invenis
sent eum dixit mater ad ipsum
fili quid fecisti nobis sic, scilicet ut
nobis ignorantibus in Jerusalem re
maneres. Ecce pater tuus, scilicet
putativus, et ego dolentes
querebamus te. Vos autem indu
bitanter est quod me querebatis,
credidit ne me oberrare
si me parentes homines credidit
non mirum quia quisque etiam er
rat facilis omnis homo nisi
dirigat et protegat deus homo
... ego. Nam enim pater putativus
tristitias et dolores ... ad
que deus ... iubet. Nescitis
quia in hiis que patris mei sunt
oportet me manere. Vin nota
bile? ... Sermon ibidem
divina magis arctat ad ea
oportune astringunt. Cetera
vero humana voluntaria sunt
per liberam actionem. Sed in
hiis que dei sunt est dilatio
et actio sicut opportunitas
hec ... Et non requisivit
... ab eis an maneret
in Jerusalem. Sed nullo requisito
... est deus parentibus. Vin
Sermon ibidem humanus ...
... non inferre parentibus
... que ... opera ...
pietatem et honorem ipsis
impendere debitum est ...
legem. Ubi vero deus aliud in
ducit ab omnibus hiis absolvit
... inde ... ... vero ...

dectum s(er)mo velud a deo
accepimus. ut cu(m) deus velle
aliquid nouu(m). s. q(uod) sit certa
o(mn)itas. neq(ue) (con)sterie. neq(ue) la
c(ri)me. neq(ue) singultu(s) q(ui) vlulatu(s)
quor(um)cu(m)q(ue) [illegible] ad id agend(um)
imp(er)ediat. nec e(n)i(m) tam inst(r)u
p(ar)iter [illegible] ut sal(vet). et ...
ea(m) ut (con)festa(m) at(que) dolere
p(er)misit et tam(en) ea(m) gladio
doloris mouendo afferit. ut
et(er)n(u)m volita patiendo at(que)
mouendo p(er)ficeret. hec ille
Ecce dux in xii(o) anno(rum)
in p(re)cepto legis impleuit
lege(m) [illegible] dat iuuenib(us)
ut in adolescentia [illegible]
sit s(er)uitor(um) dei. [illegible]
[illegible] in eis modicum repor
tat fructu(m) n(ost)ra. n(am) in eis [illegible]
mo(rum) [illegible] n(ost)ra dei [illegible]
nulla [illegible] s(ed) apta
malicia voluntas [illegible] va
[illegible] die [illegible]
quib(us) [illegible] dicte et [illegible]
[illegible] De secundo s(cilicet)
de inquisitio(n)e [illegible] amissi gra
cia qui [illegible] filiu(m) amissu(m)
[illegible] dolere et mag(is) [illegible]
p(er) que eni(m) [illegible] a [illegible]
liberandi et ad glo(riam) [illegible]
[illegible] p(er) saluatore(m). Maria
[illegible] int(er) cognatos et notos
s(ed) no(n) inue(nit) q(uia) int(er) cognatos
[illegible] dilectio nec [illegible] inst(r)u
deputata nisi q(uia) eor(um) volunt(as)
placet / ad dei at(que) timore n(ost)r(u)s
respectu. Non inue(nit) eu(m) in
[illegible] turba
no(n) [illegible] eu(m) deu(m)
[illegible] Inue(nit) at(que) eu(m)
in [illegible] in templo. i(d est) in corde
[illegible] q(uia) in pace factus est
locus eius [illegible] dom(ine) [illegible]
[illegible] Ubi q(ui) no(n)
[illegible] dom(ine) dei [illegible] in omnia

a minimo ad maiore(m) et a
[illegible] usq(ue) ad mulie(rem). O in malis
e(st) [illegible] p(er)dit re(m) et [illegible]
te p(er)disse [illegible] [illegible] in
[illegible] et gaudet. Deu(m) at(que) omittit
et no(n) [illegible] si amitte(re)t [illegible]
et no(n) [illegible] Ioh(annis) vi. si venit
ad me no(n) [illegible] eu(m) [illegible]
[illegible] Io(hannes) Anselmus in suo
p(ro)logion exclamat. O misera
sors homi(n)is cu(m) hoc p(er)didit et
[illegible] ad quod factus e(st). Heu q(ui)
p(er)didit et q(ui) inue(nit). q(ui) abscessit
et quid remansit p(er)didit [illegible]
ad qua(m) factus e(st) et inue(nit) miseria(m)
[illegible] factus no(n) e(st). Abscessit
sine q(uo) [illegible] e(st) felix et remansit
quod p(er) se no(n) nisi miseria e(st).
O d(omi)ne usq(ue) d(omi)ne oblimisceris
nos. usq(ue) au(er)tis faciem tuam a
nob(is). restitue te nob(is) ut [illegible]
sit nob(is) sine q(uo) male e(st) nob(is)
[illegible] me d(omi)ne quere te. et [illegible]
te [illegible] q(uia) n(ec) quere possu(m)
nisi tu doceas. n(ec) te inuenire
nisi te [illegible]. hec ille et
[illegible] De t(er)cio s(cilicet) de inu(en)
tio(n)e. Inuenerunt eu(m) in medio
doctor(um) audiente(m) illos et interroga
te eos et descendit cu(m) eis s(cilicet)
ad eor(um) [illegible] et erat subditus
illis. [illegible] ad [illegible] et
[illegible] superbie [illegible]. [illegible]
[illegible] mag(is) [illegible] omnib(us) qui
[illegible] ut deo nec
homi(n)ib(us) [illegible] volunt [illegible]
[illegible] Cum [illegible] vo
lunt [illegible] gl(ori)e [illegible]
[illegible] Et
inde multa mala [illegible] regni
destructio et rei publice [illegible]
[illegible] [illegible]
o(mn)i(um) malor(um) [illegible] voluntas [illegible]
[illegible] e(st) obediencia o(mn)i(um) bonor(um)
[illegible] de [illegible] e(st)

celum in obediencia obediencia
remisit ad sedes / sic celestes hic
ille vir magne doctrine nos
vero reliquimus in eo quod doctoribus
audit et interrogat descendit
cum illis et erat subditus eis
Sic et nos tanta doctrina ex
audicione et instructione doctorum
descendamus ad obedienciam et
sima subditi doctrine et vitati
auditi subiectione omnibus suum sta
tum imprendendo i petri ii° deum
timete regem honorificate servi
subditi estote in omni timore
dominis non tantum bonis et modestis
sed et discolis i. indisciplinatis
hec est enim gratia i. meritum ad quod
dei gratia Colo. ii. quod hic efficitur
hoc deo gratus / et gratiam ante
devenimus ad gloriam eternam qua
nos pro dignetur etc.

Fili quid fecisti nobis sic Luce ii° dicit Symon de Cassia

Non invenimus salvatorem ante
annos duodecim aliquid fecisse
aut dixisse. velud qui summa altis
sima prudencia volebat videri
agere non agens. In etate vero duo
decima in qua post hoc mereri et
demereri. salvator in ad informandum
hominum mores in Iherusalem cum parentibus
ivit ad templum et consummatis
diebus festivitatis sedit in medio
doctorum in Iherusalem tractans cum
ipsis ea que erant racione vo
luntatis et tandem humiliter sequeretur
se parentibus obediens eis factus
Fuit cum matre in Iherusalem quod hoc
sine scitu matris remansit in
Iherusalem quod dei filius cum mater
vero eum invenerunt in templo
dixit ad eum fili quid fecisti nobis
sic. Ubi nota primo amorem
secundo dolorem 3° admiracionem

in invencione et amor in magnifice
dolor: inscrutabile stupor De
primo Ecce mater sanctissima
ipso dilectissima et tam filium
suum quem genuerat quem reperiens
in templo non corripuit nec
dure alloquitur ut una doctorum
inscrepuit sed audivit eos et
filium suum loquentem / audiens
exultat. exultando stupet
et stupendo ut dicit Symon /
dato fine. vix pia mater
alloquitur filium fili quid fecisti
nobis sic te super omnia diligentibus
Cur nos ingratibus in Iherusalem
remansisti Et paucis eum
alloquitur vix quod secundum quod or
scrutabat enim cum hec dum Tunc
ut dicit Job xx°. facit magna
inscrutabilia quorum non est
numerus quia occulta nec valet
penetrare Tunc ut dicit Gregorius
super facundia loquendi cum ab
hiis obstupescendo revertitur
Et dicit Symon magis mira
virgine lectio ... post hec
filiali volo xpm nominasse
ita quod ut reinventus a
matre virgine filius appellatur
ad magnum misterium et ad
spem sublimem maiorem ut lesa
matrem intrem impossibile sit a
pro filio dolens Ecce quomodo
ve et pre diligit xpm
impossibile est ipsum ad infra
ecce nigri Ecce patet quod deus
atqui et summus dilectus aut
recedit quoniam ad aliquem
spiritualem effectum / ad iocunditatem
ad delectacionem et devocionem /
et sit qui sunt tepidi et
minus solliciti ne eum amittant
et qui de eo minus gaudent
sunt recedit ab eis ad tempus

recessu non dampnatos scilicet primo
tempore ut tales peccatores se Christum
amisisse surgant suspirant
doleant meditando orando
querant conquestu et inventum plus
amant et ei arcius inhereant
et ipsum amplius teneant. Dicit enim
Bernardus: vehemencius est gaudium
rei invente de perdito quam eius
quam possidet. Unde Ysidorus: Christo amisso
redit in cor medela. Cum tamen
dicit dominus Ysaie liiii°: In modico
dereliqui te et in miseracionibus magnis
congregabo te. Sed male quod tanta
mala in opere dilecto amisit
filium scilicet in recisione ad templa pro
laudes et fructus divina. Inde hec
designatur quod homines sepe et
in opere bono amittunt Christum
sicut de se confidunt, cum de misericordia
sua presumunt, cum de se magis
sentiunt et alios comparacione
sui in modico habent; cum inter
alios similes despiciunt in parte
viliorem in statu tales ex
virtutibus simplices et alios
defectos perdunt Christum et eius
graciam et putant esse mereri et
putantes se mereri de meritis
et discrecionem omnia adicientes
non habent. Unde dominus ait: Sal
condit cibum et discrecio omne.
Quicquid obtuleris sacrificii sale
condies scilicet discrecionis. Levitici ii°.
Magna fatuitas rem preciosam
pro vili perdere et iram dei incurrere.
Unde reddebat gracias venire. Et
et hic dolendum quod tanta amisit
Christum et non cogitat quod amisit.
Sed Ieremias dicit: magis certus
homines in mundo. Et sepe
sit quod agere debet et facit et agit
se [illegible] culpa oculos perdidit
sic quod quo iuxta suorum passibus
graditur ignorat. Sepe domum

gre ira deprimat et sepe
domine destructam ira est quod
graciam putat. Ut dicit Gregorius x°
moralium. Unde dicit Iob ix: Si venit
ad me non videbo eum et si abi-
erit non intelligam. Dat deus tempora
prospera et homo nescit si ex gracia
vel ex ira procedunt. Permittit tribu-
laciones dampna et ignorat si hec
ad correctionem an ad interitum sentire
pene immittit. Et in omnibus donis
a deo datis nescit si finaliter veniat
ad ruinam vel ad gloriam. Et quod
lugubrius quamquam homo sit in mundo
quasi in caligine cecitatis. Tamen
ad superne lucis iudicium properat
ut suorum actuum racionem reddat.
Itaque nescit in qua forma coram
deo apparebit. Tantum de primo.

De secundo scilicet de dolore
quem mater habuit in amissione
filii sui, quem cum dolore querebat
et eo maiori quanto plus ipsum di-
ligebat. Et quod omnes in dilectione
excedebat. Quamvis enim filii sint
communes patri et matri, tamen ante
filios [illegible] magis matre sic quod in eo
non communicat alicuius persone carnali,
eo plus doluit de ipsius amissi-
one tamquam de re sua. Timebat
enim ne negligencia a deo pre-
ci [illegible]. Et maxime sciebat
ipsum esse dominum creatorem suum de ce-
lo [illegible] aliunde non erat
delectacio quam in eo. Hic erat amor
eius, solamen eius, desiderium eius,
hic complacencia eius, hic questus
eius, hic sollicitudo eius, hic [illegible] eius.
Ut habuit filium nil se habere
noverat. Omnia virgo mater in filio
possidebat et in omnibus [illegible]
erat in eo; non mirum itaque quod valde
dolebat de ipsius amissione.
Hec omnia sunt ad nostram instruc-
cionem ut de amissione domini mi-
nus omnia et magis omnia bona
nostra doleamus et dolentes

queram et querentes perfruerer donec inveniam. Lx. ii°. Item psal. xvi°. querite dominum et virtutem eius. querite faciem eius semper. Exemplum quere[n]dus si usque ad finem vite nostre querere non cessamus. Unde ait prosperum eum quod si inquirimus usque in finem vite salvi erimus. Ideo est deus ut prima tamen que nos tota die inveniendus totaliter invenitur et ideo ad tempus queritur. dicit aut et si quesitus inventus sit tamen inventum est amplius querendum ut valeat quamvis querere dominum infinitum eius propter aequaliter habeat.
Deo enim deus est querendus et inveniendus. Unde secundum Bedam deus quatuor modis se donat homini scilicet ad salutem, ad auxilium, ad fervorem, ad consolationem. Queramus ergo ipsum ut inveniamus graciam eius ad salutem. et cum sic fuit inventus querendus est ad auxilium ut infirmitatem nostram adiuvet. et sic inventus querendus est ad fervorem ut in corde igne[m] caritatis accendat. et sic inventus adhuc ulterius est querendus scilicet ad consolacionem ut scilicet perfecte det testimonium spiritui nostro quod filii dei sumus. Verissime quod in nobis est apostoli super ro. dissolvi et esse cum xpo. hec est officium nostre oracionis et nostre fidei quia nichil dignius nichil utilius. nichil beatius. Sed quamvis querere xpum nunc a nobis abscondi[tur], quo invento venit ora vos fratres, cum o quod eum sit sic ozt ut spiritualiter queram. Ut enim maria invenit eum inter cognatos et notos et qui secundum carnem vivunt sed qui terrena sunt sapiunt et dominum non inveniunt. Secundo, Cor. xv°. caro et sanguis regnum dei non possidebunt. Invenit eum maria in templo. ibi queramus eum ubi est locus eius. Non dico tamen in templo corporali exteriori sed plus in interiori scilicet in corde. ibi enim tecum inventa nos ex pena quam non querit
(vindicta) dignitas ad quem querit invenimus sola bona voluntas sufficit. Augustinus. In simili tamen corde querite illum. Hec de secundo. De tercio scilicet subiectione. Nam descendit cum illis in nazareth et erat subditus illis. Stupor magnus. Anima mater virgo maria habuit eum subditum quem tota universitas secundum dominum credebat. Sciunt eum esse dominum celi et terre. ideo erga eum modicam verecundiam habebat. ut scribitur in exemplo quod videmus vos qui mollia quod vestiunt sub cura sua. Sic scilicet et de Simeon non credatur virgo presumpsisse in eum blandiciis quod eum gestibus pertractasse ut mater alie consueverunt que amore feruntur ad filios. Sed semper semper sit in reverentia humilitate cogitaret. quod tamen deus erat ideo in omnibus fatebatur se eius ancillam. Stupebat quod infans erat supra personam decidere atque sic eum hominem deo coniunctum esset suspendebatur animo in ea aspectu et sic in contemplacionibus erat videre apud se divinam deitatis maiestatem. et intrinsece mirabatur vehementer non comprehendens dominum quem humaniter gerebat subditum. Unde et si virgo sciebat se matrem eius esse et ipsum filium suum. tamen amplius stabat in eum quod deus quam quod filius et amplius quod ipse qua quod natus hic. Hec subiectio filii dei. Simus quomodo confundit superbia nostram et inobedienciam qui nec deo obedimus. quanto minus hominibus. Unde vel descendit cum illis in nazareth subditus fuit illis. ut pharisei sic atque nostre mortalibus atque corruptibilibus doctoribus obediens ipse mulier

et in corruptibilem direccionem
Adam non obedivit deo
et totum genus suum destruxe
rat. Vel qui reparare venerat
omnes dampnatos hominibus obedivit /
Ut quilibet cogitat quod sine
obediencia nec deo sed et
prelatis non est salus / Hec enim
obediencia prima est virtus ut ait
Jeronimus qui nomen obe
diencie nomen portat virtutis
principis ygnara ergo virtus est nisi
ab inobediencia. i. omnia mala
venerunt heresis errores etc. Et
inde est vel virtutem christo in
dotatores propterea descendit in na
zareth et erat subditus ad
doctrinam nobis ut parentibus su
diendo legendo audiendo
a(ut) didiscendo quemadmodum in scripturis
non ascendamus. i. ad elacionem
sed descendamus implorando intra
opus sanctorum et simus obedien
tes propter scripture et prelatis
nostris et sic venimus ut mea
mus exaltari finaliter in
patria celesti quam nobis prestare
dignetur etc.

Remansit puer
Jhesus in Jerusalem et non
cognoverunt parentes eius
Luce 2o Hec Evangelium plenum
est doctrinis et virtutibus tam ex parte
virginis quam ex parte matris eius. Primo
ut perpetue in festis ecclesias de
vote visitemus exemplo marie
que de civitate sua nazareth
venit in Jerusalem ad templum
dei / propter hoc enim sunt festa in
stituta ut in eis ad ecclesias
vadamus missas et sermones
audiamus reliquias sanctorum ho
noremus et indulgencias re
portemus Et ut ista libencius
faciamus precepit dominus ut in festis
opera similia non faciamus Exodi xx
Memento diem sabbati sanctificare
Sabbatum sanctificare est ab operibus
similibus cessare et sanctis operibus
intendere et ideo qui in festis peccat
non custodit quod nec similiter
peccato quod hodie fit sicut dicit
[illegible]
ecclesia officio nec consummato Re
fert Gregorius in dyalogorum de
quodam monacho qui non poterat
in oracione morari quem beatus Benedictus
vidit quendam puerulum qui eum per
cappam de ecclesia trahebat / similiter
dormientem ex parte inimici / Matres
pueros suos parvulos in sinu diebus
sicut devote servire ad templum et
loca sancta ducunt ut puer iuvenis
adhuc in iuventute ad ea que
sunt laudes dei amplectanda
dignantur / Patet hic ex primo Evangeli
cum dicitur Cum factus esset Jhesus annorum
duodecim ascendentibus illis Jerosolimam
secundum consuetudinem diei festi Et ideo
quam cito puer incipit uti racione
post peccare et mereri et ideo post
mereri per illam etatem a primo
incipiet inde quod licitat vel
non et statim ad ea que laudes
dei sunt dirigantur / laudes ac et
honor dei ac sanctorum solemnius fit
agitur in ecclesia quam alibi et
magis in sacro loco quam presencia
vera dei refulget et ideo cito
illuc a matre puer est ducendus
Sed heu quam matres porcius ducunt
filios vel filias ad convivia quam
templa porcius ducunt ad
infernale suspendium quam promo
vent ad deum sacrum Tota cure
cum diligencia adornant filias
ut placeant hominibus sed vix
curant quod nil ut aliquis virtutibus
adiustat / magnas impensas
faciunt pro vestibus / paucas vel
nullas pro deo Secundo fit plerumque

vt uxor eius dolore inflatur
et extrema gaudii luctus occupat
Et timendum est ne eis eveniat
id quod quibusdam dictum est a domino
luce xx iii°. Filie Jerusalem nolite
flere super me sed super vos ipsas
flete. quoniam ecce dies venient
in quibus dicent beate steriles que
non genuerunt et ubera que non
lactaverunt. Ne igitur hec mulieribus
eveniat decet ut filios et filias
suas doceant ut deum timeant. ut
legem dei custodiant. ut in templo
presentiam dei et sanctorum cum honore
meditentur. ut memoriam domini et
amorem in cordibus retineant.
ut malo nunquam consentiant. ut
aliena non rapiant neque con-
cupiscant. ut plus deo quam hominibus
placeant. ut pro nullo timore
mundi vel timore necis adig-
et si mori deberent peccatum mortale
non committant. ut in omni loco
oculos cordis ad deum tamquam
castum et desideratum oportet lev-
habeant. in omni angulo cum
custodem reverentur. Sic enim
filie erit bona prius et mulieres
letitia. Vt igitur hec omnia in nobis
sint non sine causa hoc Evangelium
ab ecclesia infra octavas Epiphanie
collocatur. eo quod tam Evangelium Epi-
phanie quam istud continet Christi
manifestationem et inventionem aliter
in aliis. Tenebant in Jerusalem sal-
vatorem magi regem querebant
eum. et eum parentes ut patuit
in primo. Isti enim tacet natum
non loquentem. illi isti cum doctoribus
disputantem. Illi puerum. isti annorum
xii existentem. Illi adoraverunt. isti
admirabantur. Stupebant enim
omnes qui eum audiebant super
prudentia et responsis eius. Videbat
enim eis super omnium eorum et questiones

quod magistri videant. nec
audierant vel meorum corda asce-
derat. Sed quid est quod stupebant
cum ipse esset scientiarum dominus et sapientia
prius mirabilis sunt eis scientia eius
et ita confortata quod non poterant
ad eam super visibili pertingere. Ista
sed invenerunt eum motivacionem
non corporali non terrena sed spirituali
et celesti. et ideo remanserat
in Jerusalem parentibus nescientibus ut
tangit thema verbum. Sed in quo
maria ascendendo in Jerusalem habuit
certa se Jhesum sed descendendo amise-
rat ipsum. Deinde amissum do-
lorose quesivit. et tandem post
triduum invenit. Nonus igitur dominum
parentes Jesu Joseph et Maria
ascendebant in templum Jerusalem ibat
cum illis ad festum tamen in lege
statutam. Virgo dominus Jhesus dedit
nobis omnibus instantiam et
omni conatu deinceps diligere man-
data dei et legem eius. cum ipse
annos parentes suis se totaliter
legi subiecerit et ascendit in Jerusalem
ad festum tamen pascalem in lege
preceptam. Secundo notat iste ascen-
sus nostri cordis elevationem ad celestem
supernam Jerusalem ubi est vera visio
pacis que aspicerat omnes sanctos
que est vere beata. vera contemplatio
perdidimus et peccatis ad quam clamamus
gementes et flentes in hac la-
crimarum valle. ad hanc enim festi-
nemus et ab ea longe sumus
quam crebro contemplari et ad eam
in ardescere. adest ibi Jhesus
quod utile est hic ad salutem
animarum. Hoc non curare vel re-
cogitare est in. Secundo Anselmus. vbi in
terre. q. dormitat anima tepida
et digna evomi arbor digna
secari et igne succendi. quod sine
fructu sui spine pungentes

et amara peccata eligunt ardere
et inutile, et simus ignavi digni
sunt dormis cum de salute non
vigiles. Bona est prima ascensio
et salutaris per tres gradus quos
ponit Hugo in quodam sermone. Sim-
iliter primus est innocentia
operis, secundus munditia cordis, 3us
fructus edificationis. Absque his tribus
gradibus velle ascendere est ad
ruinam tendere. Sicut ergo ascensio
est fit cum Ihesu salvatore, ita
descensio fit cum Ihesu salvato-
re. Unde Maria descendendo et
redeundo Ihesum amisit. Secundo
notatur descensio nisi inclinatio
hominis a summo bono et creatore
ad creaturam inordinato amore.
Secundum Augustinum tamen descensio est bona quando
de celis descendit et genus
humanum liberavit; qui descensus
sunt boni. Vera est de descensu
humilitatis non superbie, id est ad descen-
sum quo homines a creatore ad creaturam
descendunt non humilitatis est sed superbie.
Descendit Ihesus sed per humilitatem,
descendit diabolus sed per superbiam.
Descendit peccator per omne mortale
peccatum. Nam quod omne peccatum dicitur
macula, scelus et delictum: macula
quia ymaginem dei deformat.
Unde Bernardus: qui innocens est sine
macula. Scelus propter magnitudinem di-
minuit et offendit. Delictum
est, per hoc fit recessus a dignitate
gratie. Per hoc enim anima recedit et
derelinquit deum. Jeremie 2o. Scito et
vide quia malum et amarum est reli-
quisse te dominum deum tuum. Itaque
non descendamus tali descensu scilicet a
creatore ad creaturam inordinato amo-
re, quia sic amittitur salus. Sed ascen-
damus a creaturis ad creatorem
per contemplationem penitendo de commissis,
contra mala et actibus bonis

insistendo. Ecce Ioseph et cum
nobis salus temporibus sequitur
quia hic amittitur a peccatoribus pecca-
do. Et acquiritur a iustis in ipsis ne-
cessitatibus. Scriptum est Job 9: Si venit
ad me non videbo eum, et si abie-
rit non intelligam, id est propter quod sepe dilectus
sponse recedit non tamen taliter sapor
vel certum iam vel occasio scilicet
cognoscendo. Accessus vero et recessus quia de
a mente nostra minime cognoscitur
et detestatione [illegible] et ultimum
committitur ex ira vel ex gratia. Et
de domino nescimus descendit
ubi hic descriptos remuneret
an in ira visitat ut ad penam
perducat. Gregorius 2 moralium: Sepe
donum est gratie quod iram deputat,
sepe ira est quod gratiam putat. Plerumque
gratiam estimat dona virtutum
et tamen eisdem donis elatus corruit.
Plerumque adversa temptationum velud
iram metuit et tamen eisdem temptatio-
nibus fessa ad virtutum custodiam
cautior exurgit. Hec ille. Recessit
ergo deus a peccatoribus propter peccatum.
Recedit et a iustis [illegible]. In re-
cessu peccatorum pectora vastis; in
recessu vero a iusto si tandem eum
committitur ut cautior fiat et
fortior stet. Ecce gratia quam ira
putabatur. Magna infelicitas
hominis in hac vita quia homo
appetit quod bonum est, fugit quod
malum. Quia tamen qui videndo deum perfecte
eum quo non invenit bonum et sine quo
non invenit malum constat quod deum
tam longe nobis factus cum tamen
tam ipse summus remotus est a consen-
tientibus nostris et nos conspectu eius,
quia potius summus velut tenebris est
in paris et eum non videmus. Similiter
eum a nobis repellimus cum tamen sit
summum bonum et delectabile bonum
quod continet incredibilem omnium bonorum
qualitatem in rebus creatis [illegible]

sed tanto differentie quanto differt
creator a creatura ut dicit Augustinus
Ergo toto corde ore opere et
intentione queramus eum dolenter
quia amisimus bonum dominum nunquam quam
bene sufficiet et abundat. Sed
ut utiliter queramus oportet quinque
ut dominus deus docuit nos. Ubi et
quando et quomodo queratur. Ubi et quomodo
inveniatur. Ubi enim hic non est
ibi eum queramus aspicientes quasi
hic est cum non videamus eum presentem.
Sed certe habitat lucem inaccessibilem
quo accedet homo ad lucem inac
cessibilem. quid faciet parvus anxius
longe a patria longe a facie tua
proiectus. Inveniunt te semper et
respicit locum tuum. querere te affec
tat et inflat vultum tuum. Doce
me domine Jhesu querere te et ostende
te querenti quia nec te querere possu
mus nisi tu doceas nec invenire nisi
te ostendas. Unde quero faciem tuam
et psalmus eius. Misere deus tue
est misereri ne damnet in terra in
dicendi. Quere in Bethleem in fas
ciis si descendit in carnem
corruptam. Queramus in Jherusalem re
pertum autem in i modo pre
mus tunc enim querentem non que
rens. Queramus deum tuum quia
invisibilis donec eum videamus
quod fiet post hanc vitam. Hic in
quirendus ibi inveniendus et viden
dus. Queramus eum cum Maria et
Joseph in cordis pure et
augmento virtutis in Jherusalem in
corde pacifico. Ut eum inveniamus
in templo cordis sedentem inter
doctores quos audiamus et de hiis
que sunt necessaria saluti interrogemus.
Per auditorem et interrogatorem desi
deramus in Nazareth in vitam
floridam. Nazareth enim flos
interpretatur. Jhesus in Nazareth flos
in flore. Ut flos qui floruit
in Bethleem in nato. floruit
in Nazareth in festo te [illegible]
emarcuit in Jherusalem refloruit
in resurrectione refulsit in ascen
sione. adorans spirat in dextra
patris deus qui recipiunt auri et
honores. Magi [illegible] ad
inveniendum Jhesum ut descendamus
in Nazareth. Sed adhuc ter
cio ut xxx annis fuimus subditi
id est deo in suis mandatis obedi
amus et prelatis. Crisostomus ut dicit
Crisostomus super iii. c. xiii. statim
deus obedientiam hominis ut eius
vita sit sine querela. et
propria sola obedientia est vita
quia enim quibus adiutus eum elegit
querelam que divinis sunt legibus.
Hec ille. Maneamus itaque in
Nazareth id est in flore ut in
vita irreprehensibili. quia tamen
flos producit fructum omnibus in
flore manentibus quia fructus est
dei visio in vita eterna quam
nobis prestare dignetur.

Remansit puer Jhesus in Jherusalem

et non cognoverunt parentes
eius loco et tempore [illegible] Celebravimus
nativitatem et festum circumcisionis
et festum Epiphanie in qua
reges Christum querentes invenerunt
et nobis Christum dederunt ut eum in
quiramus regnantem in celis quem
ipsi quesierunt in cunis. Hebreorum
viii. Inquirente ut faciat que
placita sunt illi. Maria querebat
eum quem non perdiderat. Nos
queramus quem sepe perdimus. Crisostomus
ut dicit Jeremie ii. scito et vide quia
malum et amarum est te relinquere
dominum deum tuum. Et Maria licet
esset filius eius tamen eum amisit
sed amissum cum dolore quesivit.
quesitum post triduum in templo invenit

Sic et nos faciamus . sepe in-
diuimus rem amittimus vel eam non
sentimus sepe sed est querere deinceps /
Sic . ii . dauid rex dixit ad
principes nazareth et ad filios
eius . querite faciem eius semper
Secundo quod perdit querere si non inve-
nit . dauid rex filio suo salomoni
in primo cronicorum diuinum querenti
dixit in paralipomenon xxviii°
Si quesieris eum invenies si
autem dereliqueris eum proiciet te
deus in eternum / Secundo sit quod malum
est deum amittere . adeo est amissum
non querere . optimum est querendo
invenire / ne enim vita nostra quasi
vmbra . species vestra tamen inlesionis
et gloria quam adepisti desideras
Secundo ipsum sepe perdimus quia per
omne peccatum mortale Ysaie lix°
non est abbreviata manus domini ut
saluare nequeat . neque aggrava-
ta est auris eius ut non exaudiat
sed iniquitates vestre diviserunt
inter vos et deum vestrum . et peccata
vestra absconderunt faciem eius
a vobis ne exaudiret . manus
vestre pollute sunt sanguine .
opera sunt iniquitate malicia
/ labia vestra locuta sunt mendacium
et lingua vestra iniquitatem fatur
pedes ad malum currunt et cogi-
taciones eorum inutiles / Ex quibus
verbis habetur quod deus amittitur per
opus locutionis et cordis / Unde
Augustinus dixit . peccatum est dictum vel
factum vel concupitum contra legem dei
sed faciendo vel loquendo vel
concupiscendo quod lex inhibet
vel omittendo quod lex iubet
Tercio per peccatum deum inhonorat
confundit et spernit et auertit se
ab eo qui est infinitum bonum et
convertit se ad creaturam que est bonum
finitum primo vel imperfectum

ad factorem spiritus quod peccatum dicitur macula
quia deformat ymaginem dei in anima
/ creata quia ad eternam penam obligat
/ et delictum quia est recessus a dignitate
gracie divine in iram indignacionis eius
/ Propterea peccatum mortale in ista mala
facit anime scilicet ante mortem in morte
et post mortem / Ante mortem animam
ledit intellectum obscurat . opera bona
mortificat et effectum ad bonum te-
pefacit / In morte peccatoris separat
omni solacio visibilium separat et
consorcium demonum facit / Post mortem
visionem beatam separat requiem eternam
aufert et ad infernum proicit Unde
Angelus qui proiecit lapidem in mare
dixit hoc impetu babilon ci-
vitas anima mittetur in infernum
Apocalipsis xviii° Tercio quod malum facit
amissio dei a peccato Secundo quod hec
amissio invisibiliter agitur ideo peccator
non timet et ita videtur ei quod nil
amisisset aut perdidisset . et hoc ideo
quia sic absentem non videt sicut
vel putet Et ita peccator dicit cum
Job ix° Si venerit ad me non vi-
debo sic ideo sibi videtur de eius
presencia quam absencia Et hinc est
quod peccator non timet de recessu
dei ab homine non enim recedit
loco ab homine sed ablacione gracie /
Hinc ait Augustinus in suo manuali
Domine deus qui ubique es ubique
totus quem sentit peccator videri non
potest qui intus deus est et tamen ab
iniquis cogitacionibus longe est
qui vel ibi deus est longe est
quia ubi non est per graciam adest per
vindictam qui ubique presens es
et invenire vix potest Hoc est
lugubre quod et nos deus noster
est illum a nobis confundi quem
tunc immo summe venerari Dicit
enim Bonaventura in suo itinerario
Reuerencia demum deo trinitati exhibe-

Primo sic prius a(n)i(m)e formati ·
reformati et educati sunt. Tercio
sic deo agimus perempti de ore inimici
redempti de carcere inferni conducti
in iter paradisi / Ideo sic indici
tera quo attingamur convincimur et
consternimur / attingat clarior confe
quuntur evidencia unde · constat
respectu divine sapiencie / Prima re
verencia dicitur ex magno · secunda maior
3a maxima · prima est per modum
inclinacionis · Secunda per modum conver
sionis 3a per modum prostracionis
hec ille Certe nos primum deo
obligamur ad inclinacionem quia
nos fecit · sed ad conversionem flexionis
quia nos de dampnata parte eruit
et quia ad prostracionem quia nos iu
dicabit et ipse eciam quid mea
peccata appendat. Timuit hoc
infirmus Augustinus ubi ait in medi
tacionibus domine vite mee exitum
timeo · domine peccata mea considero ·
domine iudicium tuum formido · dolo
rem mortis cogito · domine sup
plicia tartari horreo · Domine
opera mea quia districtionem ad te
presentis ipso hec ille. Simili
ter dicere potest et cum hoc addere
· domine quia et que intra mea clan
destina pericula nescio. Secundo in reflect
tere nisi exhortacionem parere
ysa lv° ubi dicit · querite dominum
dum inveniri potest · invocate eum
dum prope est · ut ait dicit Robertus
super hoc Capiate lectionem lxxx octavage
sima quendam est dicto loco · certo
tempore · certo modo Certo loco scilicet
in prima ibi enim locum invenerat
illum nec eum inveniri in terra suavi
viventium Job xx viii° Certo tempore
scilicet quamdiu in toto tempore vite presen
tis in peccatis cadere est quendam
et tamdiu donec quesitum
invenerit in domum suam
eternam in celis. Certo modo s(cilicet)
simulicer secundum nec ut cum regibus
dolentes cum maria festinate
cum pastoribus et fervenerant
Prima ut dicit Bernardus in sermone
xxx iiii° super cantica dum eum
vigiliis et obsecracionibus
et imbre lacrimarum quesitum
fuit affuit · subito dum teneri
putatur elabitur et rursus la
crimantem occurrit et instantem
comprehendi se patitur sed minime
retineri dum subito iterum quasi
e manibus evolat et si instet
precibus ac fletibus devota anima
de immo revertitur / sed cursum
mox disparebit et non videbitur
nisi iterum toto corde et
desiderio requiratur / et hoc
tamdiu in vita est passi dilec
tarum animarum donec sese post ea
sarcina corporis evolet hec ille
Sine evolato non est infirmi
tas omnium aliquarum nisi tamen illarum
quas ingenti devocione et ve
hementi desiderium et feduleo
affectus sponsam xpi esse ex
hibebat / petere et qui non ar
dente desiderio sed comparatus
in recordacione suorum peccatorum
in adventu ait sicut dicit · domine
peccavi et peccata mea corde despe
xi et inhonoravi · iam cupio
redire ad te medicum infirmitatis
mee · infirmus sum sana me
domine · tibi soli peccavi et malum
coram te feci · quero ergo veniam
mei · misere dum tempus est
misericordiae ne damnes in tempore
vindicacionis · que enim utilitas
in sanguine meo dum descendo
in corrupcionem Secundo enim sicut

parare longe a patria. longe a
facie tua proiectum. invenire
te cupio sed nescio querere. Da
te me querere te. et da inve-
nire querenti. nec enim te querere
possum nisi tu doceas. nec inve-
nire nisi tu dederis. Concede
propitie invocatum te non
deserat querentem te non
repellas. qui tu me prius
vocasti et prius commisisti ut
et ego te invocare et que-
rerem dedisti, michi tue lucis
te michi doctorem invenirem et
et descendisti cum eis et
eras subditus illis. Da ut
iam sim tibi subditus homini
deo qui subici voluisti pro
me homini puero. Ut descendam
de altitudine cordis de tumore
mentis et elacione in Nazare-
th mente florida et sancte
hic per graciam tandem in futuro per
gloriam eternam. Quam nobis
prestare digneris.

Vidit Johannes Jhesum venientem

ad se. Johannis 1o. Illa
que gesta sunt prima die nativitatis
Christi ut partus perfecta virginis absque
nato cum gaudium leticia et
cantus splendens milicie celestis
et adventus pastorum ad eum ut
refert Lucas 2o. Et illa
que gesta sunt octava die nativitatis
eius scilicet eius circumcisio et salu-
taris nominis impositio. Illa vero
que facta sunt 13a die nativitatis
eius scilicet adventus magorum stella
duce prima eorum adoratio et mu-
nerum oblatio ut refert Matheus 2o.
Illa vero que sunt gesta die nativitatis
eius 40o scilicet purificatio virginis

puerpere. presentatio et oblatio pueri
in templo et ibi iusti Symeonis
que dixit de puero Ihesu deo pre-
et Marie matri sue et alia
que Lucas refert supra eodem capitulo 2o.
Illa vero que sunt gesta parvu-
lo iam oblato scilicet in templo
scilicet fuga Joseph cum puero
et matre sua in Egyptum ubi
fuit per 7 annos et interfectio
puerorum propter Christum et iterum redi-
tio Joseph cum puero et matre
eius de Egypto in Judeam quando
puer Ihesus erat quasi octennis ut
narrat Matheus ibidem 2o. Illa vero
que sunt gesta in 12o anno
Christi hominis scilicet ascensio eius
in Jerusalem cum parentibus et rema-
sio eius in Jerusalem sine noticia
parentum. Narrat idem sacerdos Lucas
supra eodem capitulo. Illa vero que gesta
sunt a 12o anno Christi usque ad
13am diem anni 30i circa
quem fuit baptizatus a Johanne nullus
evangelista scribit aliquid. Et ideo
de illis que sunt gesta per 13
per 18 annos nil autenticum
ecclesia censuris aliquid legantur.
Illa vero que gesta sunt a baptismo
Christi usque ad eius mortem narrat
quatuor evangeliste. Sic quod quilibet de
aliqua et omittit aliqua que alius
supplet vel alius sic quod quatuor evangeliste
scripserunt omnia que sunt ad salutem
hominum pertinencia. Et nos addo
nont quod quamvis omnes simul non
scripserunt omnia per Christum dicta et
gesta. Ultima ut dicit Johannes
ultimo mundus totus non posset cape-
re libros qui essent scribendi. Di-
missis aliis nunc de baptismo 2o
videamus. Baptismum ecclesie quo
fideles regenerantur dominus
instituit verbo et facto. Verbo quando

Baptismus Johannis.
. ecclesie

qui misit discipulos suos ad bapti
zandum Luce x° / secundo autem quia
per suos discipulos baptizauit
Johannis iiii° Tercio quia baptismum
obseruare et suscipere precepit
ipsum quia confirmat verbo et facto /
facto quidem quia de eius latere
cum sanguine exiuit aqua /
per hoc innuens quod aque baptismum
ecclesie suo rubricata sanguine
haberet efficaciam ab eius passione
verbo quia dixit apostolis Mathei
ultimo Euntes docete omnes
gentes baptizantes eos In nomine
patris et filii et spiritus sancti Justum est baptismum
nouum antequam ipsum instrueret
et institutum confirmaret insinuat
institucionem facto et verbo / facto
quidem quia viiia die sui anni
xxxiiii a Johanne fuit baptizatus
quod euidenter innuit Luce
iii° et Mathei iii° / Verbo autem quia
dixit Nicodemo / nisi quis
renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto
non potest intrare in regnum dei /
Johannis iii° ex quo patet necessitas
suscipiendi baptismum Baptismum ergo nouum
instituendum insinuat suo facto
cum baptizari voluit a Johanne / Et
quia quidem baptismo solempnizat
ecclesia in octaua Epiphanie / quod
non potuit fieri conueniencius in
die. licet tunc post xxx et xii
annos completos xiiia die
anni xxxiiii fuit baptizatus Et
in ista octaua legitur ecclesia istud
Ewangelium sancti Johannis Ewangeliste /
vidit Johannes / scilicet baptista. Ihesum
venientem ad se et ait Ecce
agnus dei ecce qui tollit
peccatum mundi hic est de quo dixi
post me venit vir qui ante
me factus est quia prior me erat
et ego nesciebam eum Sed ut
manifestaretur in Israel propterea
veni ego in aqua baptizans
Et testimonium perhibuit Johannes
dicens quia vidi spiritum descendentem
de celo quasi columbam et mansit
super eum et ego nesciebam
eum Sed qui misit me bap
tizare in aqua ille michi dixit
Super quem videris spiritum descen
dentem et manentem super eum
hic est qui baptizat in spiritu sancto
et ego vidi et testimonium
perhibui quia hic est filius dei etc
Tercio autem ut non indigeret
baptismo cum esset innocentissimus
quod innuit Johannes baptista
cum ipsum ostendens digito dixit
Ecce agnus dei qui tollit
peccata mundi / Voluit tamen baptizari
propter aquas tribus racionibus Primo ut
approbaret baptismum Johannis Secundo
ut impleret omnem humilitatem
et doceret implendam in hoc
quod se subdidit non solum viro
sancto scilicet Johanni sed et corporali
elemento scilicet aque Tercio
ut tactu sue sanctissime et mundis
sime carnis vim regeneratiuam
conferret aquis Circa ut
suo facto baptismum ecclesie insti
tuendum insinuaret ut vult Augustinus
omelia iii Est autem sciendum
quod Johannes baptizabat tantum in aqua
abluens exterius aqua corporali
et disponens populum ad
baptismum Christi Sed baptismus ecclesie
a Christo institutus in quo vere est
baptizatus puer lauatur abluitur
anima licet homines qui sunt
ministri applicantes elementum
exterius corporaliter lauant Christus
non solum in aqua / sed et in spiritu sancto (aqua)
sine cuius gracia / aqua quantu
mcumque sanctificata tactu mundi
ssime carnis Christi / non posset corpus

amic̄ deleri ut aīa a pecc̄i
macula emūdaret/ Insignum huius
q(uia) ut sunt baptz̄ in aqua
Jordanis s. s. in spēc columbe
descendit sup(er) ip(su)m sicut
dicu(n)t om(ne)s Ewangel(iste) Ex q(u)o
euident(er) datur ē intelligi q(uod)
bap(tis)ma eccl(es)ie ē in aqua
et eff(e)c(t)o in aqua ablucte
corp(or)is et eff(e)c(t)o aīe int(er)ius
mūdante/ Respondet en(im) Joh(ann)es
qui baptizat in aqua significat
x(pistu)m q(ue)m baptizaturus erat et
a q(uo) forte baptizatus fuerat
debere bap(tiza)re h(omi)nes non solu(m)
in aqua sz et in sp(irit)u s(ancto) Dixit
de eo ysta va. hic ē qui
bap(tiz)at in eff(e)c(t)o. vel potius
qui misit Joh(ann)em bap(tiza)re
in aqua/ sc(ilicet) deus trinitas dixit
hec va de x(pist)o. hic ē qui
bap(tiz)at in eff(e)c(t)o. Sic eni(m)
refert Joh(ann)es in eius Ewang(elio)
q(uo)d deu(m) sumpsit ab eo qui
misit eu(m) Sup(er) que(m) videris
sp(iritu)m s(an)c(tu)m descendentem et si
eu(m) manentem hic ē qui
bap(tiz)at in sp(irit)u s(ancto). Quod q(uide)m
v(er)bu(m) sc(ilicet) visum quo(modo) a(liqu)is
h(om)o ut a q(uo) intelligit(ur) inferi(us)
eccl(es)ie baptizat. Un(de) Crisost(omus)
omelia p(ri)ma sup(er) a(ctus) ap(ostolorum) dicit
Joh(ann)es erat corp(or)alis et aq(ua)
ē corp(or)is. id(e)o corp(or)i(bus) corp(or)e
baptizat corp(or)a. xp(istu)s aut(em) ē
sp(iritu)s s(an)c(tu)s et sp(irit)us ē sp(irit)us aīa
et v(e)ro ē sp(irit)us. id(e)o sp(irit)u cu(m)
sp(irit)u sp(iritu)m n(ost)r(u)m baptizat Et
omelia p(ri)ma dicit Ergo Joh(ann)es
baptizat x(pistu)m in aqua
x(pistu)s aut(em) baptizat Joh(ann)em
in sp(irit)u s(an)c(t)o q(ui)a hic ē qui
baptizat in sp(irit)u s(an)c(t)o. Insup(er)
quid de m(od)o sua auctoritas

baptis(m)i v(e)l q(uo)d ē nullo qui
solu(m) p(ri)ncipal(ite)r op(er)a(tur) in ips(o)
tanta. n(on) ē auctoritas bapt(ism)e
p(ri)ncipalis & q(uo)d p(otes)tatem qua
sc(ilicet) h(ab)et p(ri)ncipaliu(m) effectuu(m)
bap(tis)mi t(ame)n dei sunt culpe
delecto g(ra)cie infusio. et carac-
teris impressio et h(ec) ag(e)ndi nulli
comunicat n(on) p(otes)t comunicare c(re)ature
nulli eni(m) c(re)ature p(otes)t comunicare
potencia c(re)andi g(ra)ciam/ vel
et cooperandi/ ad ip(s)ius cara-
cteriz in s(acramen)to/ non ē ut puto
a(li)qua virtus act(i)va/ re(spectu) tale
g(ra)cie vel et caracterez/ sz solu(m)
ut assistens s(acramen)to co(n)debite
ministra h(abe)t om(n)ia op(er)a/ p(otes)tatem
aut(em) excellencie/ nulli comunicat
p(ro)fuit hi comunicare/ ut sc(ilicet)
bap(tis)mo p(er) aliqu(id) p(ro)p(ri)u(m) conferret
deus v(e)l g(ra)ci(am) q(ua)m bap(tis)mo/ p(ro) aliud
sz h(ec) nulli comunicat/ ne solu(m) po-
n(er)et(ur) in c(re)atura/ p(otes)tatem et inno-
vac(i)o(n)is potuit comunicare q(uo)d sc(ilicet)
ad invocac(i)o(n)em a(lic)uius puta petri
vel pauli celebraret(ur) baptismus
sz ne ista(m) nulli comunicat/ ne bap(tis)ma
dividere(tur) ut non poss(et) a(li)quis dic(ere)
ego sum cephe/ ego aut(em) pauli et
sz quilz dicat ego sum x(pist)i/ p(otes)tatem
et institucio(n)is potuit comunicare q(uo)d
sc(ilicet) a(li)quis h(om)o bap(tis)m(u)m institueret
ad cui(us) suscepc(i)o(n)em h(omi)nes a pecc(at)o
mūdarent(ur)/ sz ne h(ec) voluit comu-
nicare/ ne bap(tis)mi auctoritas minueret(ur)
Eo(rum) ergo p(otes)tatem ministerialem
comunicat h(omi)nib(us) et om(ne)s alias
p(otes)tates re(spectu) bap(tis)mi sibi reservavit
Summa ergo ē auctoritas bap(tis)mi
eccl(es)ie q(ua)m solu(m) x(pistu)s instituit
et ad cui(us) solu(m) invocac(i)o(n)em
ministratur in p(ri)mo eccl(es)ie/ sz nu(n)c
ministra(tur) ad invocac(i)o(n)em trinitat(is)
q(uo)d id(e)o ē et q(uia) x(pistu)s p(ri)ncipal(e)s
effectus imp(r)et op(er)a(tur) q(ua)s etiam

deus habet scientiam infinitatem | nil est invisibile apud deum

possit produci sine facto / Et hec
tanta auctoritas habetur in e a hoc
quod principaliter baptizat sed xpc qui est
verus deus De quo dicitur in psalmo
hic est deus in medio et in seculum
seculi ipse reget nos in secula Ca
quod scimus quod iste medicus celestis
qui sanat spiritum hominis ab omni
spirituali egritudine habet quedam privile
gia singularia respectu aliorum terrestrium
que non potest habere respectu corporalis aliquis
medicus corporalis / Videmus enim quod
peritus medicus corporalis primo
ad egrum attendit huius morbum
diligenter aspicit · 2° remedium
efficax celeriter apponit / Scito
si est possibile morbum totaliter a corpore
expellit Certe ista quattuor multo
excellencius et multo perfectius
habet medicus celestis respectu anime ipse
eius · primo habet immensitatem essentie
per quam intime anime illabitur
infirmi · magis enim incomparabiliter
potest approximare infirmo spiritum quam
aliquis corporalis medicus ego
corpori / corporalis enim medicus solum
tangit corpus extrinsecus · iste autem ce
lestis medicus penetrat omnia intima
anime et intimior est anime quam ipsa
sibi · melius quod potest animam sanare
quam alii medici corporis · quia ipse
intimatur anime, alii autem medici solum
tangunt exteriora corporis / Hoc autem
privilegium habet iste celestis medicus
quia est verus deus qui est ubique per
essentiam presentiam et potentiam / De
ista immensitate essentie qua
hic medicus habet loquitur ambo
Johannes / precursor enim dicit in fine capi
tuli hodierni ego vidi et testimonium
perhibui quia hic est filius dei scilicet
qui est deus / Evangelista autem dicit
de ipso in fine sue Canonice vltimo capitulo
hic est verus deus et vita eterna /
2° habet immensitatem sciencie per quam
perfectius cognoscere morbum

anime quam aliquis alius medicus me
dicus possit cognoscere morbum
corporis / ipse namque deus est et homo
inquantum deus habet scientiam infinitam
per quam clarissime videt omnia
quecumque abdita et intima /
De ipso namque dicit Baruch 3°
hic est deus noster et non estimabitur
alius adversus eum hic adinvenit
omnem viam discipline Et in Reg
1° dixit Anna sancta mater
Samuel deus scientiarum
dominus est et ipsi preparantur cogita
tiones / nil enim est invisibile
in conspectu eius Hebr. 4°
Est enim discretor cogitationum
et intencionum cordis et pertingit
usque ad divisionem spiritus et anime
Subtilius ergo in infinitum potest
omnem egritudinem anime cognoscere
quam aliquis alius medicus
possit cognoscere egritudinem corporis
Ipse autem inquantum homo quamvis non
habeat infinitam scientiam habet tamen
longe maiorem quam aliqua
spiritualis creatura / deus enim dat
aliis scientiam et alia dona
in mensura, sed xpo dedit non
ad mensuram Sic dicit precursor
Johannes 3° Spiritus enim sanctus eum
ut baptizaretur descendit super
eum et mansit super eum ut ait
dicit precursor in hoc Evangelio / Jo
immediate quod ipse habuit dona spiritus
sancti Sapientie Scientie intellectus consilii
et alia excellencius quam omnes
alie creature unde de ipso dicit
Johannes in sue Canonice capitulo vltimo
spiritus est qui testificatur quod xpc est
veritas secundum formam inquantum deus
et vas completum veritatis omnis
tale sive inquantum homo Tercio
habet immensitatem clementie per quam
apponit remedium efficacius
convenit infirmitati anime quam aliquis

medicus corporalis possit apponere contra infirmitatem corporis / ipse enim est agnus dei / ut dicitur in Ewangelio agnus inter omnia est dulcius. et certe istius agni vita est infinita dulcedo. quia de suo corde voluit facere emplastrum / ad curationem omnium morborum spiritualium / hic est lapis quem reprobaverunt edificantes et factus est in caput anguli / et non est in aliquo alio salus nec est aliud nomen sub celo in quo oporteat nos salvos fieri / dicit petrus Act. iiii°. Nullus enim alius medicus potest apponere salubre remedium contra infirmitatem anime. et ipse solus propter suam inexpressibilem clementiam instituit efficax remedium contra langwores infirmitatem quod est baptismus in quo ipse tanquam principalis artifex operatur / Unde Iohannes: hic est qui venit per aquam et sanguinem Iohannis v°. Summa fuit ista clementia quod voluit sinum lateris aperire ut de ipso daret efficacia remedia contra morbos anime / exivit enim de ipso aqua regenerationis hoc est designans aquam baptismalem et sanguis redemptionis qui dat virtutem et efficaciam omnibus sacramentis / Tanta est immensitas potentie per quam ipse perfectius et citius expellere omnem morbum peccati ab anima quam aliquis corporalis medicus possit aliquem morbum a corpore expellere / nam ipse solus dimittit peccata / sicut hoc precursor de ipso dicit. ecce qui tollit peccata mundi. Et non dicit que peccata vel qualia vel quanta sed generaliter dicit peccata mundi. ut innuat quod omnia tollat quecunque vel quantacunque vel qualiacunque sunt ita / nisi inveniat obicem in peccatore. hic ipse quidem

est de se sufficiens est ad omnia tollenda et remittenda. Unde dicit petrus Act. x°. huic scilicet Christo de quo loquitur ibidem / omnes prophete testimonium perhibent remissionem peccatorum accipere per nomen eius omnes qui credunt in eum. Et notate quod absolute dicit remissionem peccatorum / sic et baptista: qui tollit peccata mundi / dicit quod omnes qui credunt in eum quantum est ipse sit sufficiens tollere et remittere omnia peccata. non tamen recipiunt istud beneficium nisi illi qui credunt in eum id est fide formata et caritate credunt in ipsum / Omnes enim alii ponunt obicem / et ideo non est in ipsis efficax medicina Christi / Ex quibus omnibus patet quod summa est auctoritas istius medici celestis qui operatur principaliter in baptismo et aliis sacramentis quod nulli licite potest contrariari / Bene ergo dixerunt Samaritani de Christo Iohannis iiii° / nos audivimus et scimus quia hic est vere salvator mundi Iudei tamen et sarraceni et alii infideles non credunt in Christo tanquam esse auctoritatem / tanquam quod veritatem / et ideo non curant de eius baptismo / Iudei namque dixerunt de eo. non est hic homo a deo Iohannis ix° / Et Luce xxiii°. vocaverunt eum subversorem gentis / coram Poncio Pilato. Mali et viam quamvis credat in eum tanquam auctoritatem non tamen credunt fide viva / sed mortua. Summa et si confiteatur verbis / factis tamen negat / Propter quibus omnibus dixit Symeon de Christo Luce ii°. ecce positus est hic scilicet Christus in ruinam multorum scilicet spiritualem et eternalem / omnium infidelium et omnium in peccatis perseverantium

usque ad finem vite. quod concedere
digneris scilicet x'. Positum est etiam
in 22 capitulo multorum id est omnium fidelium
in celo et usque ad finem in bono
vivere perseverancium. In 2a omnes
spirituales in prima que est a virgine
et tandem gloriam in fine que
erit ab omni miseria liberata. Cuius
glorie 2e omnes participes nos fa
ciat Ihesus Christus qui est benedictus in
secula seculorum amen

Nuptie facte sunt in Chana Galilee

Johannis 2o. Iste nuptie
in quibus ad litteram fuit Christus Ihesus
cum matre sua simul cum discipulis
et quas voluit approbare
presencia sua personali. Ac per hoc
et carnale coniugium. contra ba
do cometa hereticorum qui nupcias
damnant. designant misticas nup
cias spirituales quas fecit et
facit deus in ista vita per coniunctionem
filii sui et humane nature ab eo
assumpte de quibus habetur Apocalypsis 19o
In istis ac nupciis spiritualibus
sponsus est filius dei. sponsa est
humana natura seu fidelium ecclesia. In
istis nupciis ministrant et serviunt
omnia membra corporis mistici scilicet
omnes fideles. Item in istis nup
ciis etiam sunt maria mater Ihesu
et discipuli eius et si non personaliter
tamen spiritualiter videlicet impendendo
suffragium orationis et consilium
salutis. In istis etiam deficit vi
num optimum id est vinum eterne beatitudinis
quod beati potabunt. De quo dicit Christus
Mathei 26o Non bibam amo
do de hoc genimine vitis donec
bibam id vobiscum novum in regno
patris mei. Et de quo potest exponi
per figuram hoc quod dixit architriclinus
sponso in fine huius Evangelii.
Tu servasti vinum bonum usque ad
huc. hoc dicebatur vero sponso
Christo in eterna beatitudine. In istis etiam
nupciis sunt sex ydrie quibus
hic minister et servitor harum nup
ciarum. scilicet naturales vi virtutes anime
scilicet intellectiva. affectiva. medita
tiva. sensitiva. imaginativa et
motiva seu operativa. Et quia
in istis nupciis deficit optimum
vinum glorie sicut dictum est. quia
homines viatores non sunt ido
nei istud vinum potare. Ideo
mater piissima Christi explicat
hunc defectum istud dicens. Vinum
non habent. ut scilicet vinum
istud ministret hominibus
post hanc vitam et ut hoc
dicatur sponso servasti vinum
bonum usque adhuc. Et quia ipsa
predilectissima inter omnes creaturas
filii sui secretaria scit quod in
ydriis hominum perditorum non potest
vinum capi nisi prius impleantur
aqua. Ideo ipsa misericordissima consu
lens omnium saluti dixit eis.
quodcumque dixerit vobis filius
meus facite. et sic invenietis
vinum quod vobis deficit. Dulcissima
mater Christi virgo maria septies in
legitur locuta fuisse. Bis ange
lo primo ministrando modum nove genera
tionis dicens Luce 1o. Quomodo fiet istud
quoniam virum non cognosco. Secundo exprimendo
actum sue consensionis ibidem Ecce
ancilla domini fiat mihi secundum verbum
tuum. Bis etiam legitur locuta filio.
primo conquerendo suo dilecto
affectum dicens. Fili quid fecisti nobis
Luce 2o. Secundo explicando nostre
conditionis defectum dicens. Vinum
non habent sicut in textu. Semel
autem fuit locuta deo scilicet offeren
do gratiarum actionem canticum. dicens

Magnificat anima mea dominum &c. Et hec
sunt locuta diffusius. quorum quedam
sunt locuta vel angelo vel filio
vel aliis hominibus. In hoc nobis
datur exemplum expendendi maiorem
partem temporis in laude dei. Semel
aut locuta sunt hominibus ut
patet ministris imperians in nuptiis
ipsa sunt cum suo filio cuius
consilii xiiiª die xxx^m pri-
cium Ihesu v. et hec dissuadendo
prevaricatores a consensu et persuadendo
de obedientie officium dicens eis
Quodcumque dixerit vobis filius
meus facite, id est per opera implete.
Salubre est istud consilium quod
dat mater gratie consulens saluti
omnium. maledictus omnis erit homo
qui non audierit eius consilium con-
sulentis consilium. & Omnia ergo
quecumque dixerit precipit nullo penitus
excepto. debet homo quamlibet integre
perficere vel obmittendo. Omnia
sic dicit Jacobus ii°. Quicumque totam
legem servaverit et offendat in
uno factus est omnium reus. Demum
illi homines dixerunt id quod dixerunt
filii Israel Exodi xix°. Omnia
quecumque locutus est dominus faciemus.
Non enim sufficit deo perfecti-
onis audiendo et loquendo. sed oportet
faciendo quia in hoc comprobatur vera
humilitas. Dicit enim salvator Mathei vii°
Non omnis qui dicit michi domine domine
intrabit in regnum celorum. sed qui
facit voluntatem patris mei qui
in celis est. ipse intrabit in re-
gnum celorum. Loquitur autem et dicit
vox dei filius primo in hoc libro
creature excitans negligentes
ad devotam adimpletionem preceptorum
suorum. qui nulla creatura in rebus
recepit diminutionem ordinatorum.
Dicit enim propheta in psalmis loquens
ipse dixit et facta sunt mandavit

et creata sunt. et statuit preceptum
posuit et non preteribit. Rex nulla
creatura preter corporalis preterit dominum
preceptum. et per hec omnis ista creatura
nos excitat ad domini precepti obser-
vationem. Deus enim precepit soli ut
oriretur de mane et occidit in
sero. et sic semper fecit de communi
lege. quod addo quia semel sicut
legitur non occidit in una die neque
fuit ortus sub Ezechia rege
Juda. semel et stetit in medio
celi sine occasu per spacium unius
diei sub Iosue x°. De aliis celestibus
corporalibus cognitus enim a divino sta-
tuto semper ascendit et terra semper descen-
dit. Idem et est in animalibus brutis
que semper servant divinam ordinationem.
Magis ergo est verecundia hominibus
et demonibus qui ipsi soli transgre-
diuntur dominum in precepto. Tamen
quamvis sit. deus loquitur nobis in isto
libro scilicet universis creature et remittit
nos ad istum librum ut saltem
ad distantiam a creaturis corporalibus
sapientiam et obedientiam adimplen-
da mandata sua. Ipse enim pro sapien-
tie mittit hominem pigrum ad for-
micam dicens ei Proverbiorum vi°.
vade ad formicam o piger et
disce ab ea sapientiam. Ideo dicit
et loquitur nobis in libro rationalis
nostre id est mentis conscientie. excitans dormi-
entes ad peccati festinam detestationem.
Deus enim loquitur nobis ad cor. Osee
ii° dicit de anima hominis.
ducam eam in solitudinem et loquar
ei ad cor. Et in psalmis dicit propheta
Audiam quid loquatur in me deus
id est intra me. Intus enim in anima
hominis impressa est lex nature. De qua
loquitur Apostolus ad Romanos ii°
gentes que legem non habent naturaliter
ea que legis sunt faciunt. Et hec
lex in isto libro scripta quam
maxime decet dominum recollere.

xxiij esse fomenta peccatum tamquam
quendam morbum periculosum celeriter
esse destruendum et bonum virtutem
tamquam medicinale remedium
esse apponendum. In isto ergo libro legimus
nobis vere ad cor excitat nos
ut peccatum festine deseramus. Ipse
enim est ille qui stat ad hostium
nostre mentis et pulsat. Unde dicitur
Apocalypsis iij: Hec dicit amen, id est
ille qui dicitur amen cuius sumitur
nominatio, id est veritas, quando dicit: Ecce
ego sto ad hostium et pulso. Si
quis audierit vocem meam et
aperuerit ianuam intrabo
ad illum et cenabo cum eo et ipse
mecum. Stat ergo vere ad hostium
nostre mentis pulsans et volens
ingredi et volens nobis legere
in isto libro interiori istam lectionem
quod scilicet peccatum fugiamus et virtutes
amplexemur. Quod si fecerimus
vere cenabit nobiscum et nos cum
illo. Magna quidem cena velut quod nos
ponamus tria fercula scilicet contritionem cordis
primum, secundum de confitendo, et
satisfaciendo. Ista tria debemus ap-
ponere de nostro, quando est nobis
possibile. Ipse autem vult apponere
alia tria de suo scilicet culpe dele-
tionem, gratie infusionem, et pene eterne
intransitoriam commutationem. Tertio
vere dicit et loquitur nobis in libro
sapientiali scripture veritas dis-
credentibus ad fidem apertam conver-
tendis. Nam sacra scriptura instruit
nos perfecte de omnibus salutis
nostre. Primo tamen instruit nos
ut firmiter credamus credenda
sicut et ea firmiter confiteamur. Unde
dicit Evangelista Johannes xx: Hec
scripta sunt scilicet in evangelio et
aliis sacre scripture libris ut cre-
datis quod Jhesus est Christus filius dei
et ut credentes vitam habeatis
in nomine eius. Istud ergo confirmatur
dicit nobis vere in isto libro. Unde ipse
dicit Luce xij: Dico vobis, quicumque
confessus fuerit me coram hominibus
et filius hominis confitebitur eum coram
angelis dei. Qui autem me negaverit
coram hominibus denegabitur
et ipse coram angelis dei. Tertio
vere dicit et loquitur nobis in libro
exemplari vite et in toto
decursu vite sue veritatis in
perfectis ad summam perfectionem invitatos
sequendo est nobis per te liber. Vera
tota vita Christi in terris per hominem
quem assumpsit disciplina morum
fuit. Dicit Augustinus libro de vera reli-
gione: Vita enim Christi fuit liber
perfectissimus de quo possumus instrui
et addiscere omnem vite perfectionem.
Nec oportet alios libros
revolvere. Dicit enim Augustinus super Jo-
hannem xvij: Sustinuit autem
omnia bona temporalia contempsit ut
ea ut contempnenda monstraret
et omnia mala terrena sustinuit
que sustinenda precipiebat ne
in illis quereretur felicitas nec
in istis timeretur infelicitas. Ecce
alta voce dixit vere et loquitur
nobis in hoc libro de quo possumus
apponere et accipere. Exodi xxv
locutus est dominus ad Moysen dicens
inspice et fac secundum exemplar quod
tibi in monte demonstratum est.
Istud quod dixit dominus Moysi
ad literam dicit eciam nobis secundum
spiritualem intellectum. Inspice scilicet
oculis mentalibus inspice per
contemplationem et fac per imitationem
secundum exemplar scilicet quod non recipit
corruptionem quod tibi monstratum est
in monte id est in mente ipso magistro ve-
ritatis legente omnem vite perfectionem.
Hoc ergo Christus dicit nobis vere
in isto quarto libro quod scilicet omnia

libri vite et testamentum sunt
altissimi Eccli xxiiii^o Et hec
omnia mater dei nobis omnibus
consulit qui habemus ministrare
in nuptijs spiritualibus xpi et
ecclesie imple que monemur a
xpo filio suo in quibus consistit
perfectio vite Decimum et ultimum
monet nos apostolus ad philip-
penses iiii^o d De cetero fratres quecumque sunt
vera quecumque iusta quecumque pu-
dica quecumque sancta quecumque amabilia
quecumque bone fame hec cogitate
hec agite et deus pacis erit vobis-
cum Dicit primo quecumque sunt vera
hec cogitate et agite quecumque
enim credit et confitetur ecclesia catho-
lica vera fidei ni nostre non potest sub-
esse falsum illam enim docuit prima
veritas et ideo omnia credenda
sunt et confitenda propter quod xpus
qui est prima veritas dicit Johannis
viii^o Si veritatem dico vobis quare
non creditis in quo dicit debetis
credere omnia quecumque asserimus cre-
denda Secundo dicit quecumque sunt
iusta hec cogitate et agite
et iterum multa sunt que iusta sunt
iustum nam est deo reddere obedien-
tiam anime sue sublimoriam corpori
suo primam proximo suo benivo-
lentiam et ista omnia diligit
deus psalmo x^o d prima iustus dominus
et iusticias dilexit in istis
enim consistit iusticia regni celorum
psalmo x^o d salvator mt vi^o
primum querite regnum dei et iusticiam
eius Tercio dicit quecumque sunt
pudica hec cogitate et agite
multa sunt que requirit honesta
conversacio et ista sunt pudica scilicet
honestas in factis in verbis in
gestibus in signis Revera hec
omnia pudica que reddunt hone-
stam conversacionem non possunt esse
nisi in eo in quo est sapiencia que venit

de sursum de qua dicit Jacobus iii^o Sap-
iencia que de sursum est primum quidem
pudica est i. honesta efficit pudicum
et quantum ad actum castitatis et quantum
ad verbum et quantum ad incessum sive mi-
et quantum et ad signum et exteriore
gestum Quarto dicit quecumque sunt sancta
i. munda et sine carne et sine
terra hoc est sine amore carnali et
mundano Ab interiori enim sanctitate pro-
dit exterior honestas Unde si cor
hominis non sit sanctum honestas
exterior non erit vera sed ficta ut est
diabolus sed cito deficit Audiamus
igitur quod dicit nobis deus levit xix^o
sancti estote quia ego sanctus sum et sic
custodiamus nosmetipsos et animas
nostras sollicite ut possit de nobis
dici illud i Reg xxi^o vasa puerorum
i. corda sunt sancta Quinto dicit
quecumque sunt amabilia hec cogitate
et agite multa sunt amabilia i. ex
karitatis amore que deo dicit habere
ad proximum xviii^m scilicet erogacio
elemosine corporalis sive in pas-
cendo sive in potando sive in vesti-
endo sive in hospitando sive
in visitando sive in liberando
sive et in sepeliendo et et ex-
hibicio elemosine spiritualis et hec
sive in instruendo sive in castiga-
ndo sive increpando sive in conso-
lando sive in consulendo sive in
orando sive in ignoscendo et onera
eius onera spiritualia supportando
Revera ista faciunt hominem multum
deo amabilem et hominibus et non
enim potest dici amabile quod sic
Salomon in Reg xii^o De anima
et illius hominis potest dici illud
quod dictum fuit de hester
ad literam quia scilicet graciosa omnium oculis
et amabilis videbatur Sexto dicit
quecumque sunt bone fame hec cogitate
et agite bona enim fama inter nos
est valde necessaria Aug autem

fama nostra secundum Aug. ad iulia
num Unde scribit. qui uita sua
custodit a criminibus sibi bene
facit. qui autem custodit famam suam
in alios misericors est. iij Re. x. bona
fama quam audiuit regina Saba
de Salomone. venit ad audiendam
eius sapientiam ij Paralipo. ix. Item
propter bonam famam sanctorum virorum
multi venerunt a longinquis regi
onibus i. a statu peccati ad sapientiam
dei. Item in nobis qui volumus ex istis
ydriis de consilio sunt ista predic
ta ut ea impleamus Et quia ve
rum est vino misticato quo nobis
defecit mori volunt. volens quod
exaudire sanctos sine meritis bene
convenire dicit ministris et fratribus
istarum nuptiarum. implete ydrias
aqua. i. sancte virtutes predictas que
sunt in vobis. Implete i. facite
quod in vobis est ut impleantur
aqua i. gratia que datur hominibus
in presenti vita que informans sen
cias anime in omnibus eius potenciis
redundat easque virtutibus i. suis
effectibus implet. Ista enim per
figuratur i. aqua de qua dicit saluator
Iohannis iiij. aqua quam ego de
dero qui biberit ex ea fiet in eo
fons aque salientis i. salire fa
ciet in vitam eternam. Et quod ego
sic vobis consulens dico. consimiliter
dixit vobis filius meus facite. Et
quod filius eius dicit nobis. implete
ydrias aqua Et certa si ipsas
impleuerimus usque ad summum i. si
fecerimus quod potuerimus licet dixit
nos ingratus ho legitur nobis
de sanctibus ad salutem. non dubi
um quod tunc impleuimus consiluo
meritis christi et beatam virginem abundat
id optimum vinum quod ipsa tum
obtinet nobis Et quod quid dicimus
facere. et nil aliud nisi imple
ydrias aqua. i. faciendo quod

in vobis est, ut impleantur. Imple
amus ergo primo primam ydriam i.
virtute intrinsica. aqua scilicet pie
cogitacionis et sancta preciatur. quod secundum
Rom. est nosse scripturas sacras
et omnia que ad fidem catholicam
pertinent. quod illi qui se cognoscunt
firmiter tenent immortalitatem. Si
nunc haec ydria impleatur ista aqua
pie cogitacionis i. fide saluberrima
tamen convertetur in vinum clarissime
visionis divine que est vinum claris
simum claritatis et totaliter purificans
oculos mentales omnium beatorum
Secundo impleamus secundam ydriam scilicet
virtutis affectiuam aqua sancte di
lectionis qua deus et proximus sin
cere diligitur. quod si fecerimus
tamen ista aqua convertetur in vinum
dulcissime fruicionis. Hoc enim est
vinum dulcissimum quo beatissimi sunt
auctoritati sancti et beati. et quod a
fidelibus omnem amaritudinem expel
lit. Tercio impleamus tertiam ydriam
scilicet virtutis mediatiuam aqua re
cordacionis beneficiorum. quod si fe
cerimus tamen ista aqua convertetur
in vinum optimum in tercioribus proximum
num gaudiorum. Hoc enim est vinum for
tissimum quod mentem afficiet. qui
scilicet nostra memoria sunt in hac vita
bene tenax beneficiorum dei. ete et
in patria tenebit in amissibiliter
dei summa. Quarto impleamus
quartam ydriam scilicet virtutis sensitiuam
aqua mortificacionis vitiorum. i.
aqua lacrimose penitencie que cuncta
vicia extinguunt. quod si fece
rimus tamen ista aqua convertetur
in vinum delectacionis sensitiuarum po
tiorum. Qui enim carnales concupi
scencias in hac vita mortifica
uerimus et christianitati consimiliter non
paruerimus non est dubium quod
nos secundum animam nostram delectabunt
beatifice visiones et corpora eciam

ffij corporis delectabuntur delet tacione bene conueniet. secundo beati tudo anime in corpora redunda bit. hoc enim erit vinum sapidissi mum quo potabimur omnibus bonis de torrente diuine voluptatis. Quinto impleatis caritatem ydriam i(d est) virtutem misericordie aqua diuine laudis et confessionis. quod si fecerimus tunc ista aqua conuertetur in vinum iocundissime iubilacionis. puto enim quod in patria non sit maior erit laus mentalis sed et vocalis. iubila bunt enim ibi homines cum estimo et maiori leticia et exteriori exultacione. Itaque certe si nostra misericordia i(d est) lingua vacat in presenti diuine laudi et gratiarum actioni et peccatorum confessioni et nunc confiteamur tunc visitabitur i(d est) … implebitur. implebitur gaudium os nostrum et lingua nostra exultacione. hoc enim erit vinum letificans corda hominum sanctorum quando anime et corporis quod utrique letificabuntur. Sexto impleatis vltimam ydriam i(d est) virtutem motiuam seu operatiuam aqua vigoris et operandi bona. et virtus est confirmacionis usque ad perfeccionem finitum. quod si fecerimus tunc ista aqua conuertetur in vinum … ductionis. Videmus quod virtute aque naturalis arbores germinant et pullulant et producunt fructus. Sic et aqua spiritualis i(d est) gratia dat virtutem et vigorem mentis motiue bona operandi et producendi fructus bonorum operum Tunc si non desistamus sed sic in ydria sexta dat et virtutem consumandi usque in patria reciperemus gloriosi fructus qui nunquam marcescet sed sic durabunt. hoc enim erit vinum quod ibi omnem mentem assendabit. Quid ergo facere debemus quod mater nostra dicit nobis

omnino quodcumque dixerit vobis filius meus facite. certe nihil aliud nisi implere istas sex ydrias aqua ut debitum est et sufficit nobis. Dicit enim Ihesus implete ydrias aqua Et ista sunt dicta debemus facere reuerenter et absque temeritate presumptionis. dicit enim Saluator luce xvij^o Cum feceritis que precepta sunt vobis. dicite servi inutiles sumus quod facere debuimus hoc fecimus. facere et fecimus et absque tepiditate deuocionis. quia dicit Ieremie xlviij^o maledictus omnis qui facit opera dei negligenter seu fraudulenter. et econtrario benedictus qui facit diligenter seu fideliter. facere et libenter et absque difficultate dilacionis quia ut dicit Ad Colossenses iij^o Quodcumque facitis operamini ex animo sicut domino sed non placet sentencia coacta. facere et recte et absque obliquitate intencionis. ad Colossenses iij^o omne quodcumque facitis siue in verbo siue in opere in nomine domini ihesu christi facite Et alibi in gloriam dei facite. i(d est) in faciendo opera vestra bona non intendatis aliquod principale nisi dei laudem et gloriam et salutem. sed proh dolor multi sunt qui sunt symoniaci audiunt et non eos faciunt. sed sic dicit Eze. xxxiij^o Vertunt eos in canticum oris i(d est) habent eos pro simplicibus. Audiunt enim istud verbum christi implete ydrias aqua et ipsi non faciunt quod in se est. non sunt qui impleant usque ad summum. verum et quod modicum mittunt. Alii sunt qui non sunt prorsus omittendo. i(d est) non faciunt quod eis mandat sed et omittendo de quibus dicit apostolus Ro. j^o Qui faciunt ea que non conueniunt et ibi tangit multa genera peccatorum Alii sunt

qui et si faciunt bona opera quae gentes
non tamen faciunt bene quia non faciunt
reverenter, vel ferventer, vel libenter,
vel recte. et ideo tales omnes non
faciunt fructum bonum et ideo excidentur
et in ignem mittentur. ut dicit Iohannes
baptista luce iii. Absit hoc a
nobis, sed sit in mentibus nostris [illegible]
[illegible] impleamus ydrias aqua, id est
faciamus quod in nobis est ut impleatur
aqua gratiae, id est effectibus eius quam
ab ipsa redundat in potentias
animae, ut tandem in tempore eius per
celestem libeamus id est vinum opti-
mum gloriae quod est dignum delecta-
re nos, id est vere ad potandum. Et nos
quasi vinum [illegible] sine mixtione con-
cedat nobis ipse qui est architri-
clinus Ihesus Christus dominus noster. A-
men etc.

Nuptie facte sunt in Chana Galilee lectio

Et causa quare scilicet dictum est dominica
precedenti quod dominus noster Ihesus Christus
duodennis extitit cum matre sua bene-
dicta virgine maria et Ioseph pre-
putativo transiverunt in Ierusalem in solemp-
nitate pascali ad orandum sicut patet
inter homines humanitatis quod per
annos fuerunt in infantia hominibus
divinitatis. Et ut dicit Beda in omelia
sua ipse legem quam dedit ut
nobis qui summus homines primum [illegible]
servanda ostenderet quod ipse deus inhabit
[illegible] et humane conversationis
eius si delectamur gloriam divinitatis
eius in [illegible] optamus [illegible] in eius
eterna domo in celis omnibus diebus
vite nostre non aliter necesse est illuc
pervenire. Dicit enim beatus Augustinus in sermone
suo de sancto Laurencio: non putet
quisquam ut perveniat ad passionem nisi ille
qui sequitur eius vestigia. Et beatus
Petrus in canonica dicit: Christus passus
est pro nobis, vobis relinquens exem-
plum ut sequamini vestigia eius. Sed
numquid soli martires sequuntur vesti-
gia eius. Certe non. Dicit enim beatus Augustinus
[illegible] Non est ponendus ille inmessis [illegible]
illi fuerunt vel fontes ornati
prorsum tales domini habuerunt. Bene
non sequuntur Christum nisi qui pro Christo
sanguinem fundunt. quae esset spes
fidelium bonorum qui sub fede con-
iugali iugum matrimonii caste et
concorditer ducunt vel sub continentia
vidualitatis domant carnis illecebras
vel etiam sublimius fide apicem excelsior
celsitudinis in nova virginitate fulgentes
sequuntur agnum quocumque ierit. Tunc
istis quae omnibus nobis spes si non
sequuntur Christum nisi qui pro Christo
sanguinem fundunt. perdit ergo filios
suos quos tanto fecundius quanto
securius tempore pacis [illegible] esse
mater ecclesia. Absit hoc fratres.
Immo orto illo domini habet non
solum rosas martirum sed et lilia
virginum violas viduarum et ederas
coniugatorum. Nullum prorsus genus hominum
de sua vocatione desperet. pro omnibus
enim passus est Christus. Haec Augustinus. Un-
quilibet in suo statu per eius imitari
in humilitate obedientia, castitate
patientia, paupertate etc de aliis
Beati nostri tanto immaculato in tempore
debita castitate celebrat [illegible] culpa
in esse ne esse [illegible] dominus Ihesus ad
has venire necesse signorum
suorum initium ostendere voluisset.
Ut dicit Beda: Unde autem hoc
est castitas coniugalis melior
continentia vidualis optima perfectio
virginalis ad comprobandum electionem omnium
graduum discernendumque merito singulorum
ex intemerato matris virginis utero
nasci dignatus est. A propheta autem
vidue ore mox nata benedicitur.
A nuptiarum celebratoribus iam in
venisse invitatus ad nuptias et
has sue presentia virtutis

honorat et confirmat gloriam suam
manifestando presentia hominum. Circa
Ingo tria narrantur. Primo narrat
nuptias initiatas, quia
ibi nuptie facte sunt. Secundo narrat
cum oportuna operatio ibi erat
quia ibi lapidee ydrie. Tertio
narrat gloriosam commendationem
ibi hoc fecit initium signorum etc.
Quantum ad primum dicit Nuptie
facte sunt completo anno quo Christus
baptizatus est eadem die. Nuptie
facte sunt i. imperiale convivium
in Chana qui est vicus provincie
Galilee per miliare ... seu ...
migratio ... quod ... et celebra
to imperiale sermo est in hoc
modo quod est tota ... vnd
... In festo ad ...
vocem ... vocem ...
sed ... sic ... XX ... XXI
... que tempore sunt facte
de nuptie. Videlicet sponsalia et
contracta matrimonia sunt sicut
omni tempore sed traductio uxoris
et solemnitas nuptiarum prohibetur
ab adventu usque ad octavam
Epiphanie. A LXX usque ad
octavam pasce. A rogationibus usque
ad octavam penthecostes, ut dicitur
... XXX ... c. 1
... hoc tempore ... convenientis
... matrimonium ... et ...
... et ordinatione ecclesie
ut homines ... matrimo
... ... hoc in eo
de nuptiis hominum ... institu
tum est legendum. Sponsa ... haec
imperatur sicut ... in prologo
super Iohannem. Videtur ... festus
Iohannes evangelista ... nubere
volentem ... de nuptiis ...
et ex hoc Iohannes Christo ...
... virginales ... familia
... sunt. Et hoc ... argumentum
... ... in aliis

nuptiis fuisse ... mater eius
... est eum ... quod ad nuptias
venisset, nisi sponsa ei ...
attinuisset ... eius ... sunt
voluit autem ... nuptiis interesse
ut ... sua presentia honoraret
et confirmaret, et ut in hoc ostenderet
quod matrimonium ... et legitime
celebratum est magis in deo factum.
Nam magis est ... sed ratione
institucionis, ratione ... et ratione
honoris. Magnum imperium ...
institucionis quia institutor eius est
ipse creator. Nam deus omnipotens creator
celi et terre ... bonum ... multi
plicationem et ... impleatur numerus
electorum instituit matrimonium
in optimo tempore, quia tempore innocen
tie ante peccatum, et in loco congruen
tissimo gaudii, quia in paradiso. Gen.
i. Nam et si homo non peccasset
fuisset ... nuptie sine
... libidinis, sine ...
... et anxietate. Un
... super Gen. li. x. ...
... petunt ut esset in paradiso
honorabiles nuptie thorus im
maculatus. Hoc deo prestante ...
fidelis ... coniunctibus ...
... sine ullo
... libidinis ardore, sine
ullo labore atque dolore pariendi
fetus ... generarent. Non
ut morientibus parentibus filii succe
derent, sed ut illis qui genuissent
in aliquo forte statu manentibus
et ... ligno vite quod ibi planta
tum fuerat corporalem vigorem
sumentibus, et illi qui gignerentur
ad eundem perducerentur statum,
donec certo numero impleto fieret
... ut sine ulla morte
animalia corpora in spiritualia conuer
terentur. Hec ille. Instituit eciam
dominus coniugium ... et
... et ... ...

Implete dicit aut ad mulierem / In
dolore paries et sub viri potestate
eris et ipse dominabitur tui. Genesis iii°
/ Explete vero post diluvium cum
dixit Crescite et multiplicamini
super terram. Genesis viii°. Magnum et
est eorum sacramentum / Nam fit matrimonium
inter humanam et divinam naturam
in utero virginis celebratum / De
hoc sponsor dicitur Matthei xxii°
Simile est regnum celorum homini regi
qui fecit nuptias filio suo / Fit
et matrimonium spirituale inter deum
et animam per caritatem consistens /
Unde dicitur Osee ii°. Sponsabo
te mihi in fide. Sponsabo te in
in iudicio et iustitia. in misericordia
et miserationibus. et sponsabo te
mihi in sempiternum. Ter dicit spon-
sabo. quia ter anima peccatrix de-
sponsatur Christo / Primo in conversione
et ista desponsatio fit in fide
cum peccator cogitat se deum offen-
disse et per hoc incurrisse eterna
supplicia et amisisse eterna
bona / Secundo fit per veram per-
contritionem et ideo dolet et flet pro
peccatis et petit eorum remissionem
et tunc in domo conscientie anulo
subarratur. Secundo desponsatur in confes-
sione et hoc tunc quando ad altare
ducitur a sacerdote per absolutionem
benedictionem accipit. et ista despon-
satio fit in iudicio et iustitia
per suam discussionem et castigationem
et in misericordia et miserationibus per
proximi subventionem. Tertio despon-
satur in satisfactione quia per spem
glorie introducitur in thalamum
sponsi et in amplexibus eius
familiariter delectatur que desponsata
est in sempiternum ut deinceps
nolit recedere a suo sponso
Nonus honor est sponsa [illegible]

Iam noli peccare ne deterius
tibi contingat. Magnum est in sacramen-
torum honoratione / Nam matrimonium
quod per se solum instituit iste
in innocentie in paradiso. post in
necessitatem amissam in hoc
Christus honoravit de coniuga-
ta nascendo. secundo eius
presentiam exhibendo sua presentia nuptias
dum visitando et aquam in
vinum commutando / Honoravit
et ideo mater eius que et matrimonium
contraxit et nuptiis interfuit
et filium ad faciendum miraculum
invitavit. Decimo patet quod committit
peccatum qui coniugium legitimum
dissolvit divortia procurat aut
thorum alterius maculat. Matthei
xix°. ubi interrogatus an liceret
uxorem dimittere. Respondit
quos deus coniunxit homo non
separet. Item in coniunctione uxorem
alterius mortale est peccatum. hec
consuetudine carnalis est communis /
Quando autem vir [illegible] cum uxore debet
coniungi et [illegible] ut eorum matri-
monium sit deo acceptum hoc
docet Evangelium Iohannis ii. quod
Evangelista dicit nuptias factas
in Chana Galilee. interpretatur
quod intentione bona uxor ducatur
ut scilicet inde proles suscipiatur
Galilea enim interpretatur transmigratio /
In Galilea quod nuptias facit
qui intentionem consulendi [illegible]
[illegible] prolis inter ducit uxo-
rem attendens mundum istum esse
transmigrationis. ut ipse in hoc
de per manent qui in se permane-
re non potest. qui liberos post eius mortem
locum eius teneat et ei subveni-
at / Talem matrimonium contraxit
Thobias iunior qui dixit
viii° capitulo domine tu scis quia non
luxurie causa accipio uxorem mea

Sed sola posteritatis dilectione
inguina vindicant non tantum in filia
filiorum Ad idem est paganus ille
Aristoteles secundo de anima sic dicens natu
ralissimum operum in viventibus est generare
sibi simile Item impetrare sancte fuit
in chana quod inspiratur zelus qui
inter virum et uxorem debet esse castus
tamen et sincerus prerordialis et
singularis ut ex corde se diligant
et nullum alium tamen et sic fit
annula que in digito quarto
unus alteri et ponitur ipsum ad
quartum digitum ad quem vadit
una vena a corde xxx q
v femine Certe in primordio
est ut vir se male habeat ad
te que patrem et matrem et
ceteros consanguineos propter eo relinquit
et ago Gen ii Propter hoc relin
quet homo patrem et matrem et
adherebit uxori In signum
eius deus formavit mulierem de
costa lateris viri ut eam for
tius sic se diligeret hinc
apostolus ait ad ephe v viri
debent diligere uxores suas sicut
sua corpora Et ibidem Qui suam
uxorem diligit se ipsum diligit
Et in eodem unusquisque uxorem
suam sicut se ipsum diligat
Ibidem Viri diligite uxores
vestras sicut christus dilexit ecclesiam
et tradidit semetipsum pro ea i
zelate pro salute uxoris sicut
christus pro salute ecclesie mortuus
est ex zelo ii dilectionis debet
iterum inter virum et mulierem esse
sincera dilectio licet mulier i
liceat et honeste debeat viro
subici tamquam capiti Unde
decimo q sic Epistola ad Ephesios
Cuius caput mulier est vir
caput autem viri christus quamquam

uxor non subiciatur viro tamquam capi
ti suo cum ipse caput eius est tamen
et vir si non subiciatur capiti suo
scilicet christo xxx q v cum caput
quod ipse sic viri non debent esse
molesti uxoribus Ad Colossenses
iii Ita uxores debent humiliari
et subici viris et quando subicitur
vir qui est caput suo se non
tatur Item uxor que in licitis non
subicitur viro debet impetrare sibi
in dilectione Ergo debet vir uxore
ducere ut habeat quibus eam a peccato
custodiat Ut prima Corinthios vii
Propter fornicationem vitandam unus
quisque uxorem habeat Item ut
habeat cum qua bonis cedat Ecclesiastici
xxxvi Cum recedit qui non
habet mulierem velud animus absque
modo est qui non habet uxorem Ibidem
Item caput uxoris bona inchoat
possessionem Ibidem Ubi non est
sepes diripitur possessio et ubi
non est mulier ingemiscit eger
sed maritus Item ut habeat que
ei obsequium exhibeat quod necesse
sibi sufficiens Nam dicit Sapiens
Ve homini soli quia si ceciderit
non habet sublevantem Et Aristoteles
dicit Homo solitarius aut est deus
aut bestia Et ideo dixit deus
Gen ii Non est bonum esse hominem
solum faciamus ei adiutorium
simile sibi Dicit notanter simile sibi
quod vir debet ducere similem sibi iuve
nis iuvenem nobilis nobilem
dives divitem pauper pauperem
dicitur enim Hendrehia quia honora
diva ut dicta quod si non erit
hic erit servanda quod oportet mulier
sequitur Et erit mater Ubi ibi
vocata est et Ihesus et discipuli eius
ad nuptias etc In his verbis
insinuatur conflictiones quibus se debent

ctate in matrimonio contrahendo et
contracto cum a quibus contrahitur matri-
monium debet ibi adesse. Ibi Ihesus
cum matre et cum discipulis suis
matheus Iohannis ii. Salus est timor
dei. ysaias xxxiii°. A timore tuo
concepimus et peperimus spiritum sa-
lutis. ysaie xxvi. Unde coniugium debet esse
in timore dei. Nam si defuit ti-
mor dei demon potest accipere
potestatem nocendi coniugibus. Unde
vii viris coniugibus tradita fuit
Sara virgo decora in manibus
qui timore dei post posito tantum
sue volebant intendere voluptati
a demone sunt occisi. Thobie vi°
Tunc gratia angelus domini dixit
ad Thobiam. Audi me et ostendam tibi quibus
potest prevalere demonium. Hii
namque qui coniugium ita suscipi-
unt ut deum a sua mente ex-
cludant, ut sue libidini ita
vacent sicut equus et mulus in
quibus non est intellectus, in eos habet
potestatem. Tu autem cum acceperis
eam, ingressus cubiculum per tres
dies esto continens ab ea et nichil
aliud nisi in orationibus vacabis
cum ea. Tercia autem nocte acci-
pies virginem cum timore dei amo-
re filiorum magis quam libidinis
ut in semine Abrahe benedictionem
in filiis consequaris. Habetur ibi.
Ex quo patet quod si vir et uxor
in timore domini matrimonio ute-
rentur, sepe salubriter prolem pro-
ducerent et ampliorem consolationem
a suscepta prole invenirent. Unde
Elizabeth diu sterilis quoniam
cum Zacharia viro suo in dei ti-
more vixerat, meruit filium
parere qui sanctitate et predicatione
sua et baptismo plures ad ornatum
multos quam ad Christum convertit. Luce i.
Tercium sequendo est dictum. Nam timentibus
dominum bene erit in extremis et

in die defunctionis sue benedice-
tur. Ecclesiastici i. Adhuc orta Aug. quod habe(n)t
fideles homines hoc scriptum xxxi°.
Dum fera sevit time deum, si persequitur
insidiatur time deum, hostis te odit
time deum, diabolus te impugnat
time deum. Secundo enim scriptura sub
illo est quem imber time qui re-
ipse dixit et facta sunt, mandavit
et creata sunt. Time ergo eum qui
super omnes est et homines non for-
midabis. Ecclesiastes ultimo: deum
deum time et mandata eius serva,
hoc est omnis homo. Ecclesiastes xii. Sic
sunt nuptie in timore dei. Tunc
sunt coniugibus ad salutem et ad
remedium contra lapsum quod notatur
in hoc quod Ihesus est vocatus et
discipuli eius ad nuptias. Sunt
enim tria bona matrimonii ut dicit
Augustinus libro ix super Genesim capitulo ix.
Bonum quod habent nuptie tripar-
titum est: fides, proles et sacramentum.
In fide attenditur ne preter
vinculum coniugale cum altera
vel altero concumbatur. In prole ut
amanter suscipiatur, benigne
nutriatur, religiose educetur. In
sacramento ut coniugium non separetur
et dimissus aut dimissa
nec causa prolis alteri coniungatur.
Ac vero cum sit in dono sacramentum
et recta sunt usus eius, ut
scilicet si fiat intentione prolis potest
esse sine peccato. Nam ad hoc est
institutum matrimonium. Deus
enim masculum et feminam causa
generis propagandi imperiali
castitate coniunxit. xxxii q. ii.
Dicens: Si vero fiat causa reddendi
debitum non habet in se vitium.
Unde Augustinus in libro de bono
coniugali: reddere debitum coniugale

inrus est eius. Verum est enim si
in abstinens sine voluntate
uxoris tribuit ei fornicandi li-
centiam et peccatum illius sibi impu-
tabitur [illegible] xxxi. q. ii. Si tu
Et apostolus dicit vir uxori debitum
reddat et uxor viro. Et nolite
fraudari invicem nisi forte ex
consensu ut vacetis ad tempus ora-
tioni et iterum in id ipsum revertimini
ne temptet vos sathanas propter
incontinentiam vestram / hec autem dico
secundum veniam non secundum imperium. Et
ille. Si autem usus matrimonii sit
a libidinibus victoria ad evi-
tandum fornicationis malum cum
alio vel alia et si plures non
intendatur veniale est. Augustinus
libro de bono coniugali. Exige-
re generandi necessitatem culpe est
venialis / Qui enim principes mortis
ad hoc impellentibus sit carnis
peccandi sed imperie ministrant
ab adulterio seu fornicatione
defendunt. necesse id propter imp-
tias ad mittitur sed propter impcias
congressus xxxii q. ii. quicquid. Sed
si fiat actus matrimonii causa
plenius satiande libidinis ubi
vel fragilitati sine intendunt sue
esse. sed modo peccatorio se lecte
ut sue firmat voluntati. si tunc
exit de limitibus matrimonii
ita quod actum que cum propria
ac si cum peregrina coniuga patra-
ret talis actus est peccatum mortale /
tunc enim se habet ad uxorem sicut
ad adulteram / Unde Ieronimus ait est
fedius qui uxorem suam ardentius ama-
at quam adulteram. xxxii q. iiii.
Origo. Si vero talis actus non
exit de limitibus matrimonii
hoc est quod licet actum faciat cum
ea tamen eum illatum faceret
nisi esset uxor sua propter fidem

et sacramentum potest a mortali excusari
secundum Thomam et Petrum in scripto di. xxxi.
Si vero quis delectationem in uxore sic
immoderate extendendo affectum extra
fines matrimonii ita quod si non esset
uxor eam faceret est peccatum mortale / Et
ergo hoc est valde fugiendum et tota con-
cupiscentia infra claustra matrimonii de-
bet restringi et sepius debent coniu-
gati continere vel alios vel alias
debent compescere / debent et se ipsos
honeste uti et solvere non nisi
et temporibus debitis / non enim debent omni
tempore commisceri sed in solemnitatibus
orationi debent vacare et ieiunia obser-
vare / hoc innuitur in hoc quod
aqua in vinum est conversa / tunc enim
in matrimonio aqua que est fluxi-
bilis convertitur in vinum quod est restric-
tivum quando concupiscentia carnalis que
est valde flexibilis restringitur
et infra claustra matrimonii co-
hercetur ut solis in vice et nulli
alii velint permixtione commisceri /
Alias digni sunt morte eterna
qui aliter faciunt. Ad Ro. i. Si
vero in matrimonio tale vinum de-
fuerit recurrendum est ad matrem nostram
ut filium inducat ut aquam in
vinum convertat. Et licet non semper
statim videatur exaudire sic et tunc
matri domine videtur durius dixisse quid
michi et tibi mulier / non tamen debemus de deo
desperare sed fiducialiter eius misericordiam
expectare. Unde dicit Augustinus super psalmum
lxv. Ne deficias in oratione quia
quod concessurus est et si differt
non aufert. non leviter utitur
qui promisit. non facile de sua
movetur quod promisit firmum est
fallere non potest. licet vix faciat. Et
idcirco dicit Abacuc. Dum in-
stiterit sine clementie recordatur atque
misericordiam. mitissimus mox exaudit
clamantem ut eum magis exoret

ad rogandum. Hec ille. Sic tu adquiesce
fidelis orans non optinet quod
rogat. clementia dei in illo minime
venit. Dicit Augustinus in libro sermonum
de penitentia. fidelis supplicans deo
pro necessitatibus huius vite et
misericorditer auditur et misericorditer
non auditur. Eiusdem in infirmo sit
utile magis novit medicus quam
egrotus. Nec est sine misterio quod
ibi erant sex ydrie lapidee po-
site secundum purificationem iudeorum quas
iussit impleri. Nam sic ibi erant
sex ydrie ad purificationem iudeorum
ita dominus Jhesus Christus nobis reliquit
sex purgatoria culparum nostrarum
que sunt cordis contritio. vera confessio
devota verbi dei auditio. devota
oratio. ieiunium et elemosinarum lar-
gitio. Exuberavit namque dei mise-
ricordia ad purificationem animarum nostrarum et
dedit precepta hominibus ne peccaret
et dedit remedia peccati ne deperiret.
peccator. Circa exuberantiam dei
misericordiam pensandam. Bernardus super Canti-
ca sermone ix dicit. Gemina dulcedo sua-
vitatis exuberet in pectore domi-
ni Jhesu Christi. longanimitas in ex-
pectando et facilitas in donando.
Hec ille. Unde custodit hominem
ne peccet. si peccat custodit ne in
infernum vivens descendat. Olim
delectabilia convertit in amara.
risum in lacrimas. gaudium in me-
rorem. ut quantum delectabatur in
voluptatibus. tantum vel carnis tri-
mentis habeat tormentum et luctum.
Sic revertentem benigne suscepturus
fovet et nutrit. dans fiduciam
sumendi gratiam et conscendi vitam
eternam quam nobis prestare dignetur
pater et filius et spiritus sanctus. Amen.

Cum descendisset Jhesus de monte

secute sunt eum turbe multe. Mathei viii.
Evangelium loquitur de descensu Jhesu
de monte. de leproso. de centurione
qui post descensum invenerunt con-
solationem. non ascenderunt in montem
sed ipse ad eos descendit. Cum enim
dei filius mansisset in monte sue
celsitudinis nec descendisset ad ima
nostre fragilitatis. nullatenus ad eum
homines ascendere potuissent. quia tam
infirmi negligentes pigri. quos
et gladius flammeus ante paradisum
collocatus ascendere prohibebat.
Genesis iii. Cum autem dei filius de
monte celi ubi est posita sedes
eius descendit ad miserias
nostre fragilitatis. condicionis humilitatis.
vilitatis. desperationis paupertatis.
et penalitatis. tunc excitavit
et confortavit taliter homines ut
eum sequerentur. itaque tunc secute
sunt eum turbe multe. Ante descen-
sum Jhesus in Iudea erat notus. post
descensum notitia eius omnibus fi-
nibus terre attingit. Possunt autem
hic tres utilitates sui descensus.
Primo salutaris imitatio. secundo peccatorum
conversio. tercio quorundam mundatio.
De primo dicit Ewangelium. Cum
descendisset Jhesus de monte lucis in-
accessibilis. filius dei sic unus ex
nobis. tunc vita doctrina exemplis
et miraculis mundum illuminavit ita quod
multe turbe secute sunt eum. Quod
colligitur de temporibus quando similibus tre-
bus placuit evocare. Antequam
descenderet erat deus Abrahe deus
Ysaac. deus Iacob. ut habetur Exodi
iii. Descendens vero radios sue
lucis diffundit ample apperuit
manum et implet omne animal
benedictione. ita quod multi venerunt
ab oriente. ab occidente. ab
austro et septentrione. Ad con-
fessionem domini apostoli ab oriente
martires ab occidente. confessores

a septentrione venientes ab austro
qui omnes iam recumbunt cum Abra-
ham cum Ysaac et Jacob in regno
celorum. Ubi epulantur et delectantur
in leticia. Quod et nos spe-
ramus si tamen habuerimus fidem spem
et caritatem fidem Abrahe spem
Ysaac caritatem Jacob, reddentes
sicut illi reddiderunt et imita-
tores sanctorum opera que illi fecerunt
retribuet enim cum eis eorum imi-
tatores et filii non carnis sed
virtutis. Secundum per primum hoc insinuatur
tertio modo quod habetur Luce VIII°
cum mulier fluxum sanguinis pati-
ens Christum tetigit in via. Videns
autem Christus quis me tetigit. Et
audit Petrus: preceptor turbe
te comprimunt et affligunt. Una
tetigit. Turbe autem comprimebant
multi infideles et pauci fideles
multi nomine pauci effectu et ve-
ritate. Auditis turbe sunt malorum
vanorum que Christum non tangunt
sed comprimunt et affligunt. Ut vo-
in scripturi insolentes ipse voluntatis
sectatores sic sunt innocentes
multi et mali et dissoluti qui
non querunt quod deus iubet et
quod ei placet sed quod ipsi volunt
Dicit Crisostomus De Cassiano nulla morum
dissolucio maior quam quod deus
non sed quod ipse velle perficere. Repletus
est nec clamans indignus sed
ut indignitatem suam cognoscens
Dicit Crisostomus nulla est indignitas
peior qua gentilis vincere
quam omnibus legibus non erudiri
quam unum dei creatorem non habere
noticiam et tamen omnes scientes
Christum blasphemare eo quod cum
Sed in silencio transeundi. Dicit
dominus Johannis VII°: Nonne Moyses
dedit vobis legem et nemo
facit legem. Quid me queritis inter-
ficere. Audit turba demonium habes
quis te querit interficere. Ecce
turba malorum presumptuose blasphemat

Christum. Auditis itaque turbe imitatores
sunt tamen nomine non effectu. Nos autem
sumus fideles quia propter nostram salutem
descendit de celis sequamur cum
turba iustorum qui sequebantur, quos
sicut Zacharias dicit liberati de
manibus inimicorum nostrorum serviamus
illi in sanctitate et iusticia coram ipso
omnibus diebus nostris. Ubi habetur
quod sequela habet tria continet primo
liberationem a dominatu inimicorum et lucrum
secundo opera sanctitatis et iusticie, tertio per-
severantiam in hiis. Sine hac enim
nemo boni operis premium appre-
hendit. Beatus qui se disponit ad
hec beatior qui iam facit. beatissimus
qui in celo de premio habito perfecte
gaudet tamen de primo. De secundo
scilicet de conversione peccatorum prius dicendum
vel que attendunt peccatores. Ex quibus
duo incorantur scilicet leprosus anathematizatus
in ipso quia lepra a corpore hominum
separabat sic excommunicato eicit
excommunicatum a conversatione fidelium
Secundo incorantur centurio gentilis
et ambo propter defectum attendunt
ad Christum. Prima dicit dominus noster
Bernardus deus est et largitor bonorum
sub uno tornatu orat qui omnibus
mente perfecit et ab ipso cuncta de
posce qui cuncta creavit. Ambo
attendunt in magna fide in magna
spe in profunda humilitate. Leprosus
flexo genu procidit in faciem
suam orans. Centurio autem professus
se indignum propter indolorem cultu-
misit ad eum seniores iudeorum
dicentes vel faciens pretiosa. Ambo
clamant. Centurio dicit domine non
sum dignus ut intres sub tectum
meum sed tantum subiungit obs inf-
irmitates. Dic tantum verbo et sanabitur
puer meus. O digna responsio
sermo quem ecclesia et omnes fideles
et sui corpus recipit cum summa humilitate
testatus propriam vilitatem et magnam

dignitate. Ipse ergo dicit: Domine qui
dixisti et facta sunt omnia, qui
mandasti et creata sunt universa,
qui facis mirabilia de me; in modo corpo-
ris sive anime in tuo beneplacito
non in meo merito pendet salus
mea. Tua voluntas est tua poten-
tia. Ergo si vis potes me mundare,
a. tu scis si petitio mea est rationa-
bilis, tu scis summe sapiens, tu vides
dare quod est expediens, tu scis sum-
me bonus. Si ergo deest in sani-
tas corporalis, munda me. Vide igitur
quod non simpliciter dicit: Domine munda me,
sed se submittit sue voluntati dis-
cretioni quidcumque est expediens. Petit
itaque ut det quod expedit. Dicit
Summa: Ve illis qui accipiunt quod
non rationabiliter petunt, quia si deus
irrationabilia et non expedientia
vota concedit, non benignitatis sed
indignationis est signum. In hoc ergo
deus per Christum leprosum dedit nobis
documentum conditionaliter orandi pro
bonis temporalibus ut sic oremus:
Bone deus si michi est salutare con-
cede quod peto. Hec non est ordinatis-
sima oratio dum tamen petitur quod deus
vult concedere. Ut ut alia impor-
tunitate satagat inflectere deum
ad concedendum postulata, quam ad
suam voluntatem referre quod petitur.
Sic petere est omnibus conveniens. Dicere
si vis potes me dare quod quero,
tu scis si in bonum est. Credere
non mirum dei est singularis fidelis. Sicut
ait vel dei iudicia vel omnino qui
petendo non est hominis tu et apostoli
hec ignorant. tamen de secundo.

De tercio scilicet petentis mundatione
dicit: Volo mundare, et statim munda-
tus. Centurioni ait: Vade et
sicut credidisti fiat tibi. Et sanatus
factus est puer in illa hora. Vide

quod prius non extendit manum
suam et tetigit leprosum dicens
volo mundare. Unde est quod ma-
num extendit dicens volo mundare,
immo non solo verbo potuit munda-
re eum sicut solo verbo sanavit
servum centurionis. Ostendit quod ve-
re sit deus et homo. Deitas
divina faciebat humane, humanitas
divine tetigit ut homo, mundat
ut deus. In extensione manus
nota largitatem beneficiorum dei,
ita quod iusta petentibus semper
dare. Si autem quod iuste petitur
prorogat, aut quod indebite melius
expectat magis nobis expe-
diens tempore tetigit. Primo et
postea ait volo mundare. Si ergo
ab homine pateris persecutiones,
dampna, contumelias, si pateris
ab adversario tormenta, si deus
immittit tribulationes, miseri-
as, infirmitates, defectus et do-
lores, in hiis omnibus quid ali-
ud dicit nisi volo mundare. Affli-
git primum ut noceat; dyabo-
lus temptat ut decipiat; permittit
deus ut promoveat. Omnia ait
et dyabolus et malus homo est in po-
testate dei et tantum presumunt
quantum deus permittit. Itaque quan-
documque deus a principio immittit su-
periores tribulationes dampna tribu-
lationes, acsi diceret volo
mundare, acsi diceret: es mundus
sis mundior, es bonus sis melior,
es acceptus sis acceptior,
es peccator mundare. Hec enim
iustum probant et probatum fa-
ciunt iustiorem, et peccatorem excitat
ut se recognoscat et a viciis
convertat timens districtionem dei
ultionis. Ad hec dei filius venit
in mundum, videt iustos ut
sic cum [illegible] de

tersa in sua sua posset mundatos
in fide sed nolle quod vel mundato
lepros misit dominus vade et
ostende te sacerdoti et offer mu
nus sicut precepit moyses hoc
vel dixit contra damnates officium
toria et dignitatem populi hoc
admovemus quia doctorum maxima
videte quod vel sanctus dixit ei
unde nemini dixeris quo dicto
misit eum ad sacerdotem in quibus
ei excepi dicit dominus se ostenderet
sacerdoti ut necessitatem et gratiam contri
tionis singulari accepta personat
predicare nisi quod in ecclesia no
vit esse sed hoc quia contritionis
gratia et sensibile dictatur non dicit
aliquid predicare aut dicere in pre
dicium ecclesie sed dicit ei esse confor
mis ecclesiam sit esse ancilla non
dicit in dictis dispensare a iure
universali ecclesie debent hoc
bene attendere et timere iram dei
et damnationem qui nec compost dicitur
aut contemnunt quod ecclesia vult
tenet et ordinat et constituunt
sed suam mundanam sententiam
quot hoc ecclesia sed presen
tantes contradicentes qui et dicta
patrum et facta et statuta conte
mnunt et confundunt Nos vero fi
deles christo descendamus con
templationem et dolore de peccato
misericordiam considerantes quas
meruimus penas descendamus
mente a sublimitate in sordibus
et quo lepra leprosi considerant
accedamus ad christum confitendo et
fideliter postulando dicamus domine
si vis potes me mundare lava
me domine ab iniquitate mea et
a peccato meo munda me ut hic
mundatus dignus efficiar in die
in regnum celorum quod
nobis prestare dignetur etc.

Cum descendisset
Jhesus de monte
secute sunt eum turbe multe
loco et capitulo ut supra Infinita boni
tas dei sicut semper diffusiva
ad homines in altitudine celi quem
induceret quia ibi nulla infirmitas nec
quem consolaretur quia ibi summum ga
udium sine omni tristitia nec cui
suppleret defectum quia ibi plenitudo
omnis boni absque omni
defectu nullus ibi leprosus aut ali
quis egritudine impeditus ut igitur suam
gratiam in misericordiis diffunderet di
gnatus est de celesti monte descen
dere ad relevandum multiplices ho
minum miserias Descendit itaque
ut medicus ad curandum egrotos
descendit ut liberator ad eri
piendum captivos descendit
ut doctor ad docendum ignaros
descendit ut panis ad pas
cendum famelicos descendit
ut pluvia ad irrigandum aridos
omnibus omnia factus ut omnes lu
crifaceret tandem plus descendit
ut iudex iustus ad iudicandum
vivos et mortuos iustos et
peccatores per ignem Cum ergo christo et
nos descendamus leprosas aliquas
nostras cogitationes et similiter per
nos ut mundemur Nondum igitur fra
tres ad quendam predictam omnem
descendit in vallem humilitatis nostre
habitationis quesivit et eum labo
re invenit et assidue per totam
suam vitam in descensu fuit De
humano homine immo etc. christo Tota vita
eius descensio est magis facta salutem
nostram operatur Sic et nos non
possumus salutem nostram consulere nisi
in descensu vel cum hoc in quo du
bitat fere eriget oblita sui
et miseriam suam hac descen
tum et cor quod vehementia sit in

superbis est in alto et manent
in alto cordis nec de salute
nec de salute considerant. expedit
ergo ut descendamus de alto cor
dium nostrorum consideracionem et dolorem
in mala que fecimus et facimus. Et
in penas quas pro eis meremur
ut descendamus ad miseri
am capientes inde timorem et
tremorem ne opporteat descende
re ultimo morientes ad penas
eternas. Et primo descendamus
consideracionem peccatorum nostrorum que fecimus
unde habetur Genesis iii°. Cum peccasset
Adam divina potencia ad eum
descendit in voce interrogans eum
ubi esset. Unde notat quod interro
gando nomine deus scivit ubi esset
sed ideo ad hoc exquirit ut invita
ret ipsum ad revolvendum ad cogi
tandum et ad ostendendum quid fecerat
ut deus parceret et humiliter confiteretur
promeret vel sic excusaret negaret
Sic et nos cogitemus qui et
quantum mali fecerimus humiliter
penitentes et confitentes ut eum isto
[illegible] inveniamus graciam et inde
[illegible] in animabus nostris. Caim eciam
mortem qui cepit de accidendo fra
tricidium in voce descendit dominus
ad eum. Quare iratus es sed contra
Abel. nonne si bene egeris acci
pies. si autem male statim in fo
ribus peccatum aderit. cum autem interfe
cisset fratrem iterum vox dei descen
dit ad eum. Ubi est Abel frater tuus
ut recognosceret humiliter reatum et
doleret ecce vox sanguinis tui
clamat ad me de terra scilicet ad
vindictam Genesis iiii°. Videte
dei pellinunt(?) eciam reatum hominis
et iram magnam misericordiam eius
habet(?) Et quia Caim non recognovit
peccatum suum sed dixit numquid ego
custos sum etc. deus permisit semper(?)
Caim ut in desperacionem caderet

Unde et dixit maior est iniqui
tas mea quam ut veniam merear
Genesis iiii°. Ecce sequitur quod terrestri
ne nolunt descendere de altitudine
sue superbie quamvis habent in pecca
to. deus permittit eos in desperacionem
cadere et per penam eternam peccatorum
dt. Secundo videndum(?) per [illegible] peni
tus est descensio ad Caim
ne acceptum fecimus perpetret
et ipsum ad congaudendum confiterere
humiliter ut placet veniam
Tu quis descende usque ad pec
catorum convallem et audite
si poteris inimicum dei. Secundo
cum diligit deum quia si in
multis amat. si per eos inimica
audite et non audivit. Quo
pacto diligit deum perfecto corde in
sic stet(?) si quam sit in ipso
impedire immunitatem(?) officii(?) [illegible]
cam permittit. Secundo non est quod
deum superbia hominum filiorum
Ade turrim edificare
que in celum ascenderet. deus
ad respiciendum et ad confundendum
deus ipse celebrat descensum. Inu
enit enim scriptura Genesis xi°
dixerunt scilicet filii Ade. venite
faciamus nobis civitatem et turrim
cuius culmen pertinget usque
ad celum. et celestibus non [illegible]
descendit autem dominus ut videret
civitatem et turrim quam edifica
bant filii Adam. impediens
quod hoc malum confudit linguam
eorum ut non audiat unusquisque
vocem proximi sui et sic cessa
verunt edificare et dispersit eos
dominus super faciem cunctarum regionum
Et quia hic tendebat ad inimi
ciciam dei et in malum proximi
deus nos ad doctrinam sua descen
sionem impedivit hoc malum
ne tunc concedit quantum suscitat(?)
penitencie nec sed mala concepta

amplius procederent. Dicit
Symon ibidem primum eorum
imperatorem et si operatio non successerit
ut n[on] isti ut intendebat restitue-
runt in celum. Expedit ergo defensores
dei et fidei veritatem salutem et pro-
ximorum innovationem et precipue iniu-
rie dei repressionem iustitiam dei
attendendo. Dicit enim Symon
ibidem divina iustitia auctor omni-
potenti reddit utrum clamat
quoniam suos inferiores non admone-
tur ut ipsi a superioribus po-
testatibus admonebuntur / et quia
manum non porrexerunt ad la-
terem ut ipsi ferirent sicut se
omnipotens manum relevaret
et inde necesse est et si cunctis
maxime tamen in altioribus statibus
constitutos defendere et fore
adiutorem ne peccatorum lepre
in animabus multiplicentur. Aliter
dicitur ab omnibus dissolutis
dum ut timentibus. ut adulteri-
bus patrum iniuria parum an
blasphemiis detrahentibus le-
nite rupe et crudeli sermo multa
assumunt deo quod abhorret
deus et sustinentur quoque soli deo
conveniunt et ita multiplicatur
lepra animarum multo amplius
quam corporum. Blasphemia
magna lepra in anima. Unde re-
dacta ex illo quod refertur in speculo
vincencii libro xxvi capitulo lxiiii
In Bononie partibus duo amici
cenant compatres in convivio quibus
allatus fuit gallus quem unus
eorum arripuit et incisum fru-
stratim fecit quod piper cum liquore
superfudit / quod alter videns ait
socio compater sic aptasti
gallum hunc ut et ipse sanctus
petrus si vellet ipsum reintegra-
re non posset / cum mox alter

intulit plane non modo beatus petrus
sed et si ipse Christus imperaret hunc
gallum perpetuo non resurgeret. Ad
hanc vocem repente gallus unus
ac plumis recoopertis alas percu-
ssit et cantavit totum quod liquami-
nis eos qui convescebantur aspersit
illico quod illi blasphemi in ea
aspersione lepra percussi sunt
que plaga lepra etiam in po-
steros eorum hereditaria permansit
et in famulatu sancti martini sunt bo-
nonie. Ecce hic ille. Cum ma-
lo et clementiam quanto pec-
[illegible] dehonoratur deo ne-
dum facto sed et dicto immo et
cogitatione. Sic enim sancti non sustinent
iniurias eius. Sicut quanto
magis sancti sanctorum. Unde refert
Vincencius libro 40. Cum sedes
apostolica residebat in Babilonia
quidam in possessione unius redi-
tus annuatim recipiebat qui
sufficiebat illuminande lampadi
ante altare sancti petri semper ardenti.
Hanc possessionem ipse quidam ac-
cepta pecunia distraxit / aliquanto
autem post cum idem ipse ante sanctum al-
tare quasi devotus oraret astare
cerne grandevus et terribilis
senex elato brachio colaphum
illi vehementer impressit et dixit
tu extinxisti lucernam meam
ante me et ego extinguo lucer-
nam tuam ante deum. Mox quod dixe-
runt et ille extinctus corruit et
paulo post obiit. Ecce quanto vel
sancto vel sanctis iniuria facta
eius irrogentur rerum usurpatio
quodcumque datum est ad laudem et
honorem dei et sanctorum eorum. / Hec
enim usurpatio est lepra animarum
eterna. Defendes. Unde omnes
petimus ad iniuria dei
et anime proximo defendamus

de alterius nostre maculencie et
recognosceret lepras peccatorum quod
nos sacerdotibus per veram confessionem et
primam graciam et iterum tu legis
et terminacione ad eos stantes
Ipse autem qui tunc in eo est velit nos
mundare dabit remissionem peccatorum
et tandem regnum celorum Amen

Sermo super dominicam terciam post octavas Epiphanie

Ascendente Ihesu in naviculam

etc. Mathei viii° Evangelium legitur
de navicula que arte disponitur
per quam per aquas navigatur ad litus
si non frangitur. Significat deus navem
innocencie in qua positus erat Adam
ut per eam ad celestem patriam feli-
citer veniret. Sed fracta est navis
Adam peccante. Deinde fecerat
navem synagoge veteris testamenti
in qua Iudeis suam bona terre promitte-
bat. Sed et illa navis fracta est
dum Iudei gubernatorem eius scilicet
Christum occiderent. Tandem paravit
navem sancte ecclesie catholice et
eam ita firmavit quod nulle procelle
ipsam poterunt confringere, nec porte
inferi id est malicie hominum et demo-
num adversus eam prevalebunt.
Quam pietas summi rectoris sic eam
ducit regit et tenet quod et
si est et erit in aquis miseriarum
huius mundi usque ad finem seculi
tamen non frangetur nec submerge-
tur ipsam procelle aquarum oppe-
riant. Hec navicula ducit ad
portum celestis patrie. In hac sumus
et speramus illuc pervenire. Guber-
nator huius est summe clemencie summe
sapiencie summe potencie. Summa
clemencia donat, summa sapiencia
probat et temptat, summa potestas
iuvat. Summa clemencia tangitur
in primo themate Evangelii. Summa
sapiencia in medio. Summa potencia
in fine. De primo scilicet

De summa clemencia dicit Evangelium
cum ascendit in naviculam et
admisit in societatem suam discipu-
los tantum. Ipse ascendit et discipuli
imitantur eum in suis processibus scilicet
sequitur et instancia ipsum imitantes
sed vix sequebantur quia sequebantur
eum nisi ab eius clemencia et
dominus ipsius hic sicut erat
in mundo nunc in celo. In hoc mundo
ut in aqua, in celo vero in gloria
ut ostendit divicias glorie sue
ad Romanos ix. Hic volunt habere
socios in navicula, ibi vero in
patria. Hic in labore, ibi in quiete
hic in merito, ibi in premio. Sum
divicias glorie sue. Ad Ephe. i.
[illegible] xxxi. Facta
est quasi navis institoris de longe
portans panem suum. Navis
est sancta mater ecclesia militans
que per mare huius mundi in multis
tribulacionibus et anxietatibus
navigat in fide operativa et
virtutibus ad portum quietis eterne.
Institor Christus est qui hanc na-
viculam mercibus suis scilicet donis
graciarum virtutibus beneficiis
implevit ut fideles in operibus
mercibus sic crescentes panem
meritorum suorum reportent in celum
de quibus vivant in eternum. [illegible]
Sermo. Navigium inter maris
suspiciosum non gaudet. Tota
enim vita hominis super terram est
temptacio. Oportet igitur hic
homines esse in labore ut panem
meritorum reportent in celum. Longa
enim via non sine magno la-
bore peragitur. Hic itaque oneramur tem-
pore in navicula ecclesie commu-
nitas si gaudiis dissolvimur
venimus periclitandum navicule sancte
que refugit ocia et gaudia.
Ut ii dicit Sermo. Ante remis
et sudoribus navigatum ant
ventis agitatibus [illegible] ad

portu formidandi naufragii si
tarz contrario vento. et sic formi
dandi periculo. si non habes ventum
gratie ad portum celi navigando
Sic enim dicit propheta Ps. Spiritus
bonus deducet me in terram
rectam. Et quod deterius si con
mittis in navicula crucis mittis ?
dona ac beneficia data. ad de
decus non instituta consumpcionis eum
ad portum mortis deveneris
quod nobis blandientur de
peccatis eum non portu illo
per quo facta est navicula forsitan
attingeremus. Nos itaque qui
mare huius seculi navigamus
et omnes ad portum mortis
tendimus sic consistamus in navi
cula crucis mixti statu sinu
laboret ut sic meritis virtu
tum per portum mortis ad
portum salutis applicet ubi
quietis perhennis et salutis eterna
requies. Sermo de primo [illegible]
Secundo scilicet de sapientia christi
qua procellas et auras cunctas
simul contrariarum sedat per virt
utem suam. ut egregio videt concor
dia scriptum quem producit
de thesauris suis ventos. Ex
post dicit id est de occultis eius
nescis enim unde veniat. sed
scis quia iussu dei flat / quia enim
vento flat sentis. scilicet quare causa
flat et de quo thesauro domus
educta sit nescis. Non enim
est nimis sapientie dei quod electos suos
electos temptationibus erudit
probat. humiliat. et tenacius
ad se trahit. Vnde Gregorius audito
se omnibus concupiscibilibus gloriam mundi
magis recepit. Audito in de
hic. Et ecce motus magnus
factus est in mari ita ut na
vicula operiretur fluctibus / quia
magnus motus nisi magna
adversitas magna tribulatio
magna temptatio in mari huius mundi

sunt discipulos et amicos dei do
nis et virtutibus dotatos que omnia
sunt eis ad cautelam. Dicit enim
Gregorius vir Apostolus [illegible] V. c. x°. plerumque
virtus habita deserit nisi de ea
intersit. Nam mentem ad sui con
sideracionem cum hominem servat. ita
quod hostis ellationis gladio transfigi
ab infirma formidine ex[...]
et se esse sufficere estimat. Recurrit
contra temptationem et tribulationem. videns
homo autem se non posse in hiis sub
sistere. cogitat sua infirmitate de
cens ad deum recurrit. huic se
humiliat ab eo petit auxilium
Sicut discipuli timore naufragii
impulsi fluctibus non potentes
ex se resistere. accesserunt et
christum dormientem excitaverunt dicentes
. Domine salva nos perimus. Cum cla
re sensit hoc vir beatus pacien
tia Job quem aut visitans eum
diluculo et subito probans illo
diluculo visitat deus cognitione
illustrat contemplatione levat
delectatione bonum fovet. virtutibus
et donis exaltat. Sed subito
probat quod fatigari temptatione per
mittit. ut quid ex se ipso est
videat et quid a deo habens re
cognoscat et in mari huius mundi
non se extollat. sed per inanitatem
mentem metu et dolore erudiat
Nomine Helias propheta magno
timore celos affecit qui dilu
culo visitatus / tamen post subito
ad recogitationem sue infirmitatis
in desertum fugiens vnam mulierem
expavit. Nomine petrus quasi
diluculo fuit visitatus dum aut
tu es christus filius dei vivi / sed
subito est probatus dum ad vocem
vnius ancille christum abnegavit
paulus ad tertium raptus celum
fuit diluculo visitatus et quasi
cum Jhesu in naviculam ingressus

divinis maioribus ditata ita quod
secreta paradisi penetrabat, sed statim
to sunt privata quia collato munere
libello carnis sed monuit ut ipsa
se hominem sed demonstraret. Et
minus terret peiores ut ad eas
confugiat. Sic et hic xx dor-
mientibus suscitatur autem ut consi-
derati propriam impotentiam incitentur
ad Christum fortiter confugerent et auxilio
ipsius invocato dicerent: Domine
salva nos perimus. Ecce sapientia di-
vina hominis. Nam et dona prestat
et post data temptationes permittit
ut qui ex donis a deo recedere
vellet temptationibus allicerentur ut
ei fortius adhererent. Videte ergo
fratres si navicula ista quam Christus
in isto modo gubernat ita premitur,
quid expectat navicula que non
Christum sed sathanam fert? Si enim
imitatores dei et christi tanta
in hac vita patiuntur, quid ex-
pectant mali imitatores non
dei sed sathane qui iam hostem
in quieto tenent quem intolle-
rabilibus penis ferunt in illa
vita. Si ergo sic facit divina
iustitia quos valde amat et quos
[illegible] timeant. Et hoc de secundo.

De tercio scilicet de potentia
[illegible] Nam surgens imperavit ventis
et mari et facta est tranquillitas
magna. Quando est quod surgit [illegible]
[illegible] dormiendo potuit
[illegible] dimittere [illegible] qui numquam dormit
sed semper vigilat ventis imperare
[illegible] potuit. Et [illegible] ita fecit per
hoc innuit quod vota statim
audit et exaudit. Si enim
dormiendo mare compescuisset
mare quidem obedisset sed dubi-
um mansisset an [illegible] ad peticionem
discipulorum fecisset. Ecce mare
non nisi ad imperium domini est

sugillatum. Et prius solum
dominus consuevit autem deo permit-
tente sed ut compesceret horren-
da tempestas nisi dominus imperan-
te. Ad quartum [illegible]. Tu domina-
ris potestati maris motum ac fluctuum
eius tu mitigas. Per hoc denotatur
mari quia non sunt homines
temptari supra id quod ferre
possunt ut [illegible] venti fluctus
tollit sed mitigat. Nisi enim
dominus frenaret temptationes quis
a naufragio salvus evaderet.
Que enim stringeret que frangeret
que absorberet homines circa [illegible]
tationem in mari huius mundi
[illegible] pyratarum. Certe
[illegible] veterum pirate
sunt demones potestates seculi
et [illegible] qui omnem voluntatis
penetrant inclinationes dis-
[illegible] longam
[illegible] et animas spoliare non
cessant et interficere. Syrenes
sunt voluptates delicie gau-
dia que [illegible] et
ad interitum ducunt. Ventus
urens est libido carnis que
[illegible] per delectationem castitatis
[illegible] qui devicit David
dei electum, Samsonem fortem,
Salomonem sapientem. Ventus
vehemens flatus diabolica
qui in domo concussit quatuor
angulos ita ut caderet. Talis
enim est flatus diabolica quod etiam
in ipsis hominibus quatuor virtutes
cardinales concutit ita ut
totum edificium virtutum caderet
nisi deus succurreret. Ventus
[illegible] est ventus glorie secularis
[illegible] vane glorie qui [illegible]
corda ut [illegible]. Iste vento
[illegible] et [illegible] multos
homines malos predones
fures latrones [illegible] multos

ut gloriemur. In omnibus enim tribulationibus pa-
ciendis deus est imperator et mitiga-
tor malicie ventorum. Unde dicit Gregorius: Cum
imperio dominus seculi ferocitatem
et malorum hominum impetum
refrenat sancta potestate. Ne tunc
notetur quantum iniquitas offendat.
Verum cum nos undique angustie
et miserie et peccata perturbant
ad discipulos Christi attendamus
et excitemus eum clamore
orationum et factorum bonorum operum
seu tactu dicentes: Domine salva
nos quia perimus. Et dicamus cum
Gregorio: Non ad te pertinet quod
perimus tu ex factis sumus
ad te ergo pertinet ut liberemur
ne pereamus. Christi pietate sub-
miserie nostre et tribulacionis
nostre. Exurge adiuva nos
ut gloriemur in laude tua
et tibi gratias agendo et
tandem tecum in celo regnando
ad quod nos etc.

Ascendente Ihesu in naviculam

loco et c. v. b. Evangelium
opera Christi et historiam
preferunt et figuram futurorum et
instructionem morum. Hic enim
Christus circumcisionem suscepit
fundens sanguinem et in eo fi-
guravit abundantiam sanguinis
fundendi deinde et circumci-
sionem cordium. Hic et hic
ascendit in naviculam et
dormivit et ventos commovit
interiore discipulorum et postea pla-
cavit in admirationem hominum.
Hoc faciens in actu suo significavit
quod erat ascensurus crucem et ibi
moriturus. Quia sepius dormicio
mortem exprimit ut in psalmo: Ego
dormivi et soporatus sum. In
una morte dormiens erat tunc
Nunc tu resurgens omnes eorum
turbationes placat dolores

nobis quos post tempestates tranquillum
facit et post lacrimationem et fletum ex-
ultationem et gaudium infundit. Et
hec est una [?]. Origo xx dicit
scilicet in terra maritima firmorum sunt
in monte scilicet confinantibus transivit
ad mare ut et in eo sequeret et
miracula faceret. Ac sic se dominum
terre et maris esse ostenderet demon-
straret. Ascendit enim in naviculam
cum suis discipulis et statim post
ascensum ipso [?] mutato magnus
motus factus fuit in mari ita ut
navicula periclitaretur fluctibus. Ipse
vero in extrema condicionem humanitatis
dormiebat. Discipuli vero videntes
se in periculo submersionis excitaverunt
eum dicentes: Domine salva nos
quia perimus. Ipse vero increpavit eos
dicens: Quid timidi estis quasi diceret
ego sum vobiscum qui sum
dominus maris et fluctuum nunc
timere debuistis. Quo dicto surgens
imperavit ventis et mari:
tamquam ipsorum verus dominus. Et statim
facta est tranquillitas magna. Statim
enim ventus et mare paruerunt
divine iussioni. Deinde quam plurimi
mirati sunt homines qui viderunt
dicentes: Qualis est hic quia venti
et mare obediunt ei. Certe debue-
runt dicere quod ipse solus est cui omnia
ista obediunt. Item ac spiritualiter
intelligitur mare tempestuosum mundus
est. De quo dicitur in psalmo: Hoc mare
magnum et spaciosum manibus rep-
tilia quorum non est numerus. Navicula
vero tribulantis unde est vere cum dicit
et vite felicitas. De qua dicitur Genesis
viii°. Fluctuantes mare per aquam
liberati sunt. Ventus et tempestates
quandoque est tentatio peccati. De quo dicitur
a, c v° C. eius erat ventus contra-
rius. Nichil enim est magis nobis contrarium
quam tentatio peccati. Iste ac ventus
quamquam sic invaluerit quod si Christus

dormiat, i. si virtutem suam que
ad monendum suspendat, necessario
sequitur anime naufragium. Et quod
a sui dormitione surgat dominus
cum caritate per orationem dicto: Domine
salva nos perimus. Et ideo psalmus:
Exurge quare obdormis domine.
Verum si sic per orationem cum caritate
rogemus, cito dignabitur subvenire.
Dicitur enim in Genesi: Surgens impe-
ravit ventis et mari et facta est
magna tranquillitas. Semper enim
assistit et ipsum invocantibus
et ad ipsum per orationem recurrentibus.
Quia est promptus sive admodum vo-
luntarie paratus est homini subvenire
ipsumque liberare de naufragio
peccati, si tamen homo non remaneat
in ipso et dico non quod remaneat
in amore peccati. Semper ergo est prom-
ta assistentia sue misericordie. Unde statim
cum eius supplicatur surgit ad sub-
veniendum. Unde dicit propheta in psalmo:
Tu exurgens misereberis
Syon quia tempus miserendi eius quia
venit tempus. Quod notanter dicit
quia quam maxime per adventum Christi
sunt tempus miserendi. Quod quidem
tempus non est durabit scilicet secundum
usque ad finem mundi, immo non
durat quantum ad quemlibet hominem
nisi secundum ad finem vite sue.
Glossa dicit: Quare dicit cum tu exurgens
misereberis cum tamen deus nunquam
vacat nec dormiat. Quod ut
dicitur in psalmo: Non dormitabit neque
dormiet qui custodit Israel.
Dicit quia secundum litteram deus numquam dor-
mit [illegible] nunc [illegible] ascendit
in celum. Quod quidem esse dicitur secundum
[illegible]. Ac tunc deus dicitur quodammodo
dicitur dormire quando subtrahit vel suspen-
dit virtutem suam ab homine
et permittit eum labi in peccatum.

Tunc autem dicitur surgere quando per
gratiam educit eum de lacu viciorum.
Unde dormire dei dicitur imputari
peccatis et negligentiis nostris. Sed
eius resurrectio dicitur ascribi effectui
sue misericordie meritorie tamen fidelis de-
votionis [illegible] orationem et prece. Vel
dicitur deus dormire quando permittit
homines tribulari propter sua peccata
quia tunc non audit [illegible]
quasi hostes et mala insurgen-
tia. Sed tunc dicitur surgere quando eos
liberat. Et attende si vere celeriter est
ad removendas necessitates corporales
magis celer est ad spirituales
cum sint magis periculose et
miserabiles. Unde quantum ad litteram
quod dicit in psalmo: Propter miseriam in-
opum et gemitum pauperum
nunc exurgam dicit dominus. Statim
cum recognoscunt homines in opera
sua spirituales vel carnales
et cum gemitibus recurrunt ad
me exurgo ad subveniendum
eis. Unde si quis pro sompno
dormit volens probare patientiam
hominum non debet desperare sed
cum fidelis caritate et cum [illegible]
gerit ad misericordiam, i. statim debet
quod petit si recte petit.
Et si differat hoc erit pro meli-
ori. Sic et homines oppressi
attribuamus deum ad ipsum re-
currere quia paratus est eis subvenire
et conculcare malicias eorum.
Glossa dicit: Cum videmus quod mali lon-
gius florent et durant et bo-
nos opprimunt ac persequuntur,
Responsio: Quod videlicet homines deus
quasi pro sompno dormit et
habet honorem patientiam et ex-
pectat malos ad penitenciam. Causa
secundum Augustinum super psalmo: Omnis
malus ideo vivit ut corrigatur
aut ut per eum iustus exerceatur.

Vtilitati ergo tam bonorum quam
malorum vt quod concedit permittit
malos inter diu durare et
bonos persequi / sed e contra si ipsi
abutantur dei patientia et non
se corrigant. exurgat deus contra
eos et dissipabuntur inimici eius
et fugient qui oderunt eum a
facie eius. et sic deficit fumus
deficiant. sic fluit cera a facie
ignis sic pereunt peccatores a
facie dei. Et ista sepe contin-
git in vita presenti ut quando
inchoatur malorum extremum suppli-
cium ut patuit in pharaone
Anthiocho herode Absalo-
one et Agrippa ac Juliano
Tandem quod fit de vita presenti
ad minus exurget contra eos in
iudicio et tunc non poterunt
evadere qui surrexerunt contra
eum. i. homines terrenos ista uo
Et cum deficiat ista persecutio
peccatorum usque in diem iudicii vel
horam mortis. Ecce tamen sunt dicta
quod primum est dominum adiutorium
ut eripiat bonos a malis
quia hora mortis cuiuslibet est velut
ecce et similiter dies iudicii. Ad se-
cundum. Tempus ecce est Judas
et dicit Apostolus Ecce
venio cito. Non ergo bonum despe-
ret si deus dormire videatur
ipsos dimittens quia cito exur-
get contra eam. hec etiam
omnia que dicta sunt possunt exponi
de spiritualibus inimicis cum quibus sunt
temptationes carnis mundi et dya-
boli. Licet vero quandoque deus dormire
[illegible] ad bonos homines quia
permittit eos contra temptari vel
a carne iam a mundo iam a
dyabolo sed ipsi debent eum excitare
precibus et quibus debent ei dicere
in ps. ille Apprehende arma
et scutum et exurge in adiutorium mihi

et exurge in adiutorium mihi
dic anime mee salus tua ego sum. Sic
enim dicebat S. Crisantus vni-
ens cum esset positus inter quinque puel-
las formosas quarum amplexus
et oscula quasi sagittarum ictus scuto
bone fidei excipiens clamabat
ad dominum dicens Exurge domine in
adiutorium meum dic anime mee Ego
enim istam pugnam a dyabolo
excitatam vincere preualeo nisi tu
eo sis tua dextera dimicatu
quod dicit non preualere Errat qui
se putat castitatem perfectam suis vi-
ribus obtinere. nisi tuo imbre
sit extincta flamma libidinis
non possum vincere ergo surge
Ergo quia sepe sunt grauissime
temptationes et deus videtur dormire
quasi dimittens homines ecce [illegible]
precipue debent deuoti precibus
ut excitetur tamquam dormiens.
potens crapulatus a vino. et dicere
eis deum affectuosissime. id est psalmo
Exurge quare obdormis domine. i.
quare sustines et suspendis auxi-
lium gratie tue. exurge et ne
repellas in finem. i. non repellas
auxilium gratie usque ad finem
vite. quare faciem tuam auertis non
enim respicis me respice me tue
quo vel responsisti. obliuisceris
tribulationis mee. i. videris obli-
uisci quia sic contra nos permittis
tribulari. Adhesit in terra venter
noster. i. conscientia nostra que est venter
anime et adhesit negotiis carnalibus
et terrenis. exurge domine adiuua
nos et libera nos. Et ipse surgens
imperabit ventis et mari.
Verba Tertia tangit de Christo
latam prouidentiam sue misericordie
ad percipiendum. Tertia quod scitur
per ventum est quod dominus qui conser-
uat ecclesiam fidelium. i. [illegible]

flat enim ab oriente mentis intellectione ventus arrogantie. Ab austro mentis affectione ventus avaricie. Ab aquilone mentis operatione ventus impletie. Ab occidente mentis sensatione ventus impudicicie. Primo ventus arrogancie flat ab oriente mentis intellectione. Et bene virtus intellectiva dicitur oriens anime quia ibi inter omnes potencias anime oritur primo sol iusticie per fidem, et zelus. Ab isto oriente frequenter flant arrogancia et presumptio que inclitam conturbat namque etiam fideles id est sanctos viros. Isto vento per Christum figuratur id est Job 1: ventus vehemens irruit a regione deserti et concussit quattuor angulos domus et oppressit liberos tuos, ita dixit nuntius. Sed vide Job. Et ita per dictum verbum de multis dicamus qui debent esse filii sui. Et bene superbia dicitur ventus vehemens que universa omnia destruit. Origenes enim super Cant. omelia ix super Iohannem: Item nos ita a dei clementia alienos facit et Gehenne tradit igni sicut superbie tyrannus. Vere enim nobis contra immunda sit tota mens nostra. Immunda quippe apud deum omnis altitudo cordis. Et iste ventus irruit a regione deserti, id est a malignis spiritibus a quibus originaliter oritur. Regio enim deserti secundum Gregorium est multitudo immundorum spirituum delicta que diu conditorem suum bonum deseruerunt qui manum conditoris amiserunt. Ab ista regione deserti flat iste ventus. Omnis enim boni initium humilitas est et totius mali superbia. De initio et radice initium a superbia cepit radicem

et initium salutis ab humilitate per Christum. Iste autem ventus concussit quattuor angulos domus, id est quattuor virtutes cardinales, scilicet prudentiam que discernit, temperantiam que restringit, iusticiam que operatur, et fortitudinem que tollerat et expectat. Iste enim quattuor virtutes sunt quattuor anguli qui inter animam et omnes sustinent domum spiritualem. Et certe qui iste ventus vehementer irruit sic concutiuntur isti quattuor anguli quod domus tota ruit. Ubi enim regnat superbia non potest esse locus alicui virtuti. Ruente autem ista domo, id est ista vel, opprimuntur liberi Christi, id est moriuntur spiritualiter illi qui tamquam liberi debent adipisci hereditatem eius, et qui antea erant vivi efficiuntur mortui, et qui ante erant liberi efficiuntur servi, scilicet diaboli et peccati. Rogandus igitur est Christus ut hunc ventum orientalem qui irruit a regione deserti virtute sua imperet ut fiat in anima tranquillitas magna. Nam isto vento flante non potest esse pax in anima nec potest ibi fructificare semen virtutum. Secundo ab austro mentis affectione flat ventus avaricie. Et bene mentis voluntas inter omnes alias anime dicitur auster, quia inter omnes partes orbis pars australis est specialiter calida, et similiter in anima voluntas est a qua procedit fervor, et hoc vel bone cupiditatis que est caritas, vel male que est vel inclinatio ad peccatum carnis vel immoderatum appetitum temporalium rerum. Recte autem avaricia dicitur ventus australis. Auster enim dicitur ab hauriendo quia haurit aquas et pluvias multiplicat. Sic et avaricia

hauit petrinas congregat di
uicias splendidas multiplicat et
redditus augmentat / Auster et
reddit aerem caliginosum et
iste ventus petrum facit magis
caligare visu spirituales quia auari
tia que non permittit auarus dominum
videre et colere sed potius diuici
as mundi / Propter quod apostolus vocat
eam ydolorum seruitutem. Nec etiam
permittit eos mundi corpora contem
plari. Unde Crisostomus omelia xl v^a
super Johannem dicit Scriptum quod
est auaricia aures et oculos exe
cat et homines rudeshomines
fera facit. non conscienciam non amicicia
non communionem non ipse anime sa
lute considerare concedit / Hec
x milia bella inducit sangwine
vias lutibus et ciuitates flectibus
implet / De isto vento dicitur
sub figura Ezechielis xxvii^o.
In aquis multis adduxerunt
te remiges tui. ventus auster
contriuit te / Hec sunt ad
literam dicta ciuitati tyri que
inspicit cor cupidi et auari
sit Interpretatur enim tyrus an
gustia et tribulacio et sit cor
hominis cupidi et auari qui
angustiatur propter sollicitudine
adquirendi sed tribulatur assidue
timore amittendi. Ideo dicit In aquis
maris adduxerunt te remiges
tui etc. / Per istas aquas maris
inquias dico permittere se primus ad
ducitur et subinergitur auarus / Sunt
per figuram diuicie huius seculi
Aque enim maris sunt amare
sunt flexibiles tempestuose ac
per hoc periculose / et quod auarius
est diuiciis seculi que cum labore
adquiruntur cum timore possidentur
et cum dolore perduntur. Bene
et sanctus Gregorius in omelia cogita
cionis sue dicens perdicionibus

inimicorum lacerant cum uiscera ad petram
per sequiunt inflicto nunc eundcat
Ouid et flexibilius diuiciis
mundi / sic enim aque maris velute
lune continue fluunt et resiliunt
continue absorbent et euomunt
sic diuicie sunt quod sicut rota
fortune continue fluunt et resiliunt
absorbentur et euomuntur Unde
dicit Job xx. diuicias quas de
uorat homo scilicet cupidus euomet
et de ventre eius extrahet eas
deus. Nec enim auari sunt in adquiren
do. in possidendo. in amittendo
nec in nil habendo Legitur de di
uiciis mundi nil est tempestuosius
quia irrationabiliter in mundo sunt lites
bella violencie et calumnie unde
ex hoc nil est eis periculosius / Non
enim in mari sunt maria periculosa. dicit
nec cilla nec caribdis sicut sunt diui
cie mundi / Inita enim cilla et caribdi
dim nauci sepe transeunt sine
naufragio. sed humana voluntas in
diuiciis fluctuans semper naufragatur
Isti et remiges qui adducunt
homines cupidos in istas aquas sunt
affectiones humane / Namque enim que
adducuntur et stringuntur in istis aquis
maris. i. in diuiciis est perfida volun
tas cupidorum Et remiges qui ad
ducunt eam et submergunt in profundo
aquarum multarum. sunt ipse sue affec
ciones scilicet gaudium. spes. timor et
dolor / gaudium in multa possidendo
spes de diu viuendo. dolor in
parum habendo. timor de indigendo /
Unde gaudet auarus si multa pos
sideat et sperat quod diu viuat et
floreat. dolet si parum habeat
et timet quod indigeat. ideo tendit im
petuosissime ad diuicias mundi
Et quod sequitur. iste ventus auster quo
dicit cupido contriuit te / zeva ventus
australis auaricie qui exaltat

dimittet tempora i. e. eum in istoriis
stringet eos suam. modo replentur
operibus sed in fine mudabuntur non
solum divitiis sed et virtutibus / ex
ibunt enim de hoc mundo pauperi et
nudi nil secum ferunt preter peccata porta
tes. Job xxvii° Dives cum dor
mierit nil secum efferet et tol
let eum ventus urens / Magna enim
illa contricio qua ventus urens avari
cie tollet animam cupidi et proiciet
in infernum Rogandus est ergo deus
ut impari teneat ventum ne flet
in animam meam quia ipso flante
nullus homo virtutem in ea tenere
possit. Tercio ab aquilone inne
motive seu operative flat sepe
ventus in solentie Et iste ventus
ma optima partis orbis aquilonari
operatur quod homines habitantes in illa
parte orbis propter frigiditatem diei sto
sunt magis grossi et expediti ad
ambulandum et operandum quam in aliis
partibus Istam autem virtutem operativam
sepe contrahit ventus quod maximum
qui dicitur insolencia seu pigricia vel
sompnolencia et hec recte comparatur
vento aquilonari quia sicut ille
ventus poros claudit. nervos
contrahit. aquam stringit. et flores
ledit. sic accidia et pigricia bene
faciendi animam claudit ne a deo
tangatur. ipsam retrahit ne ad
bonum moveatur. ipsam constringit
ne ad proximum afficiatur et in ipsa
virtutes omnes corrumpit ut deo
in fructuosa. De isto vento dicitur
per figuram Eccli. xliii° Ventus aquilo
flavit et gelavit cristallus
ab aqua et idem aquilo super
terram sicut salem effundit et
dum flavit fiet tamquam cacumina
tribuli. Et primo ventus aquilo
gelu effundit super terram unde /
nota quod iste ventus malus in
solencia aufert ab anima ca
liditatem sancte dilectionis. facit
enim in anima congelacionem invidie
et odii et indevocionis / Unde dicitur
quod effundit gelu super terram i.
super animam / Addit sapiens quod
effundit gelu sicut salem. unde
notandum quod hic ventus malus
aufert ab anima fecunditatem
bone operacionis quod efficit
eam sterilem et inducit in ea
sterilitatem ad bene operandum que
nomine salis designatur / Dicitur
enim Judicum ix° quod Abimele
ch cum fuit civitatem destructa
quamdam tamen sal in ea asperserit
in signum perpetue sterilitatis /
Dicitur ultimo cum flaverit aquilo
fiet terra sicut cacumina tribuli
ubi nota quod iste ventus malus
aufert ab anima suavitatem
divine visitacionis ad litteram
flante aquilone terra efficitur
aspera et inepta ad pedes calcandum
maxime pedibus delicatis. Unde
quando terra est bene congelata ita
quod est difficile super ipsam am
bulare sicut super cacumina tribu
lorum. Unde quia Christus est sponsus deli
catus et non consuevit nisi in
ortis ubi lilia colligit non
libenter visitat talem animam
pigram et per hoc gelidam
asperam et duram / Dicitur ultimo
frigidus ventus aquilo flavit
et gelavit cristallus ab aqua
ubi notandum quod iste ventus malus
aufert ab anima facilitatem con
fessionis ad bonum / cum enim multum
flat aquilo gelatur cristallus
ab aqua i. aqua in cristallum
convertitur / cristallus enim nichil
aliud est nisi aqua fortiter

et indissolubilis congelata
et sit obstructam necesse. Unde
Eccli. xliii°. mittit cri-
stallum i. obstinatiores. Frigidus
ventus aquilo flavit et gelavit
in cristallum in pluribus. Sic
iste vento accidit sicut animam
carnalem ipsa infrigidatur sicut
aqua et infrigidata constringitur
et coagulatur. Constricta induratur
indurata obstinatur quod insolubi-
lis ad modum cristalli ut sit
ei difficile ad bonum converti. Et
quasi amissa libertate sit ei
vinculum dyabolo firme. Et propterea
malus est iste ventus qui tot
mala facit in anima ipsam a
virtute oracionis sterilem facit
excitandus est ergo ut scribens
ut imparem hunc ventum ut
sic sequitur tranquillitas magna.
Ventus ab occidente id est sen-
sualitate flat ventus impudicicie
et concupiscencie interne sensualitas
comparatur occidenti quia sicut in
occidente sol occidit sic per
sensualitatem nisi bene custodiatur
mors spiritualis ad animam intrat.
Unde dicitur Ieremie ix. Intravit mors
per fenestras i. per quinque sensus. Con-
cupiscencie et complexia carnis
comparatur vento occidentali qui
dicitur favonius a fovendo eo
quod fovet ac sic pullulantia
sic et complexia carnis est
fomes peccati incitamentum facinorum
fomes i. incitamentum spiritualis in car-
ne pullulantes qui faciunt car-
nem in se lascivie contra mentem
contrarie legi mentis non obe-
dire et tamen utraque in mente.
Apostolus quasi aperte dicit de vento occidentali
Ad Rom. viii°. Si secundum carnem
vixeritis moriemini. De isto
vento dicitur per figuram Exo. x.

Et locustas quas ventus urens
et adduxerat super terram Egypti
ventus vehementissimus flans ab occi- [margin: arreptas proicit]
dente et in mare rubrum. Iste lo-
custe sunt homines impudici. Lo-
custa enim venit sine rege et
tota est quasi venter et per hoc tota est
plena fame. Sic et homines car-
nales vivunt sine regimine ra-
tionis ventri suo sic deo serviunt
et per hoc est in eis fames et
putredo peccati. Istas ergo locustas
levat et adducit super terram Egyp-
ti i. in corpore nostro ventus urens
i. complexia carnis et temptatio que
urit et inflammat non solum lo-
custas i. carnales homines verum
etiam iustos et sanctos. Isto enim vento
estuabat Jonas per figuram ut
habetur Jone iiii°. Quamvis autem iu-
sti urantur quos iste ventus non
tamen levat eos et adducit su-
per terram quia contra illum ventum isti
fugiunt flammam ieiuniis
vigiliis orationibus et sanctis occupa-
tionibus. Homines carnales iste ventus
non solum urit sed etiam eos levat
et adducit contra cuius impetum isti
venti eos duxerit. Temptationi non
deliberate consenciunt. Temptationi
libenter succumbunt. Gesta disso-
lutos ostendunt et opportunitatem
peccandi sollicite perquirunt. Con-
tra ventus vehementissimus flans
ab occidente proicit eos in mare
rubrum. Id enim est ventus qui le-
vat et adducit in opus peccati
et qui tamen meritorie proicit
eos in mare rubrum i. in infernum.
Ventus enim impudicicie et carnalis
complexie qui ab occidente i.
sensualitate flat urit carnales
homines in cogitatione. Levat
in consensu. Adducit ad perpetrationem.

peti et tandem perierit cum eis in
inferno. ubi instar pharao-
nis cum exercitu finaliter submergi-
tur. Hoc vicio vehementissime
[illegible] secundum Jeronimum ad Eustochium
non sic capiat avaricia in-
flat superbia delectat ambicio
sic carnis luxuria facile non
aliis viciis careremus hec plu-
rimos [illegible] est [illegible] per-
gimus malum est ergo iste vicio
[illegible] ei [illegible] ut singulare
vinci valeamus. Dicas ergo sic
xpo. Domine Ihesu xpiste [illegible]
istis omnibus ut stat in nobis
tranquillitas. ut vicio arroga-
ncie tranquille confessionem [illegible]
vit. Avaricie abdicatione
et erogacione [illegible]
insolentie [illegible]
[illegible] et impudicicie [illegible]
one [illegible] carnalium et hec
omnia sunt in sermone domini ma-
[illegible] qui [illegible] et
efficax. Ad habendum [illegible]
[illegible] et [illegible] Domini [illegible]
[illegible] hominem [illegible] istorum [illegible]
torum quotidie [illegible] spiritual-
ideo dicas cum [illegible] xxxvi
Aquilo veni [illegible] istos [illegible]
vectos. Veni auster i. gracia [illegible]
ad statum [illegible]
[illegible] et [illegible] istos [illegible]
ut [illegible] et agat [illegible]
tam et [illegible]
in [illegible]
tandem ad eternam requiem [illegible] una
nobiscum valeamus pervenire. Amen.

Seminavit bonum
semen in agro suo
Mt xiii° Ewangelium istud
in se multa claudit. tangit
enim de dignitate anime.

de medio statu. et hominum per-
mixtione bonorum cum malis
[illegible] cum peccatoribus. De fla-
[illegible] et dyaboli
nequicia. De penis reproborum
quorum omnium par erit pena
qui omnes simul [illegible]
non [illegible]. omnes qui liga-
buntur in fasciculos ad combu-
rendum in igne inferni quem de-
us ab origine mundi creavit ad
[illegible] et peccatorum [illegible]
ret. Non tamen omnium eadem erit
pena [illegible]. Ut enim Gregorius
in dialogo [illegible] xxxv°. Gehenna
[illegible] una sit non
tamen [illegible] eadem qualitate
succendit. Sub enim uno
sole omnes tanguntur non tamen
sub uno modo omnes estuant.
Nam iuxta qualitatem corporis
sentitur qualitas caloris.
Sic in dampnatis una est
Gehenna que afficit non
tamen una omnes qualitate combu-
rit. itaque ignis inferni agit
in dampnatos [illegible]
tate demeritorum. Deuteronomii
enim xxv° pro mensura
peccati erit plagarum modus.
Ideo quilibet debet sollicite de
sua salute vigilare. ut
possit inextinguibilem inferni
ignem evadere. Ideo ut dicitur
Ecclesiastici xxxix° Justus cor
suum tradet ad vigilandum ad
deum qui fecit illum et in conspectu
altissimi deprecabitur. aperiet
os suum in oratione et pro delic-
tis suis deprecabitur. Specia-
liter tamen notandum in hoc sermo-
ne [illegible] affluen-
ciam. [illegible] negligenciam

Tuo domine longanimitatis patie-
ntiam. Et Romanis in fine scriptum
Domine bonitatis affluentia in
quibus deprehenditur quod seminat
bonum semen in agro suo. Genesis
1: Vidit deus cuncta que fecerat
et erant valde bona. Creat
animam agrum bonum. cumque iste
ager esset per peccatum a deo
alienatus, emit ipsum pro
suo sanguine. itaque vocatur
ager sanguinis usque in hodi-
ernum diem. ut reddamus
ei mortem pro morte sanguinem
pro sanguine. Unde Eusebius
Sanguine solvit sanguinem
debeo. Et Zach. xi. Reddite
mercedem meam. Et Levit.
xxv. Sex annis seres agrum
tuum et sex annis putabis
vineam tuam. colliges eius
ea fructus. septimo anno
sabbatum erit. quia secundum in hac
vita mortali que sex annis
sex etatibus volumus semina-
re et in vinea laborare
peccata putare. virtutes plantare
in hac sola vita agere sunt
prosse possumus. post hanc erit
immortalis requies ubi nec
ager serere nec vinea puta-
bitur. Ps. celesti enim pane sa-
ciabimur sine labore sine su-
dore et vino eterne consolationis
inebriabimur et torrente volup-
tatis potabimur. Nunc ergo
deus seminat semen bonum scilicet
rectitudinem libere voluntatis
quod bonum semen dei quod in affe-
ctiones bonas diffunditur
scilicet in timore dolore spem
amorem. in timore pene
in dolore culpe, in spem
venie, in amore iusticie.
quem enim bonus timet penam

dolet de [illegible] affectum. quod spectat
veniam sperando. quod amat veri-
tatem et iusticiam secundum [illegible] reddit co-
rectitudine libere voluntatis. Ex his
quatuor affectionibus veniunt quatuor
virtutes cardinales a quibus
alie virtutes et virtutes ca-
piunt. a timore enim pene vel
temperantia. a dolore culpe
prudentia. a spe venie fortitudo
ab amore boni iusticia. quando at
adest temperantia vel prudentia
fortitudo ad bonum et amor iustic-
ie [illegible] virtutis respuet [illegible] quod ma-
lum admittet quod dicit Ps.
Ecce quod a bono semine quod
deus in agro anime humane se-
minavit erumpunt alia omnia [illegible]
crescunt et maturescunt. laudes
ergo dei bonitatem quod seminavit
bonum semen in agro meo.
Sed quid accusanda est humana
negligentia cum enim dormirent
homines venit inimicus et super-
seminavit zizania in medio triti-
ci. Inimicus notat [illegible] zi-
zania iniquos et sceleratos.
[illegible] quod dormientes nec
cogitat nec deliberat nec facit
nec sentit nec intelligit nec dis-
cernit. itaque quod homines nec
bonum cogitat nec ore deum
laudat nec opere domino placent
quando non discernunt inter bonum
et malum cum deo non obediunt
nec eum diligunt nec affectionem
ad deum habent neque devocionem
dicuntur dormire. et sic eis dor-
mientibus et bonum negligentibus
venit inimicus dyabolus et super-
seminat zizania scilicet [illegible]
peccati in iusticiam [illegible]
voluntatem bonum sed ad omne

malo. Tunc superseminat presumpcione timore pene. dolore
pene. estimacione et vana
exultacione. spem venie desperacione. amore iusticie. odio.
invidia persecucione iniusta
fraude dolo errore. violencia
non enim dyabolus vult ut homines deum timerent. sed presumerent
in malo sperent. non ut doleant
sed de malis gaudeant et
exultent. non ut spem habeant
sed desperent. nec ut iusti sint
sed iniusti et invidi. Ex quibus
quatuor prius affectionibus exurgunt
quatuor vicia. ex presumpcione
superbia. ex vana exultacione
in concupiscencia. ex desperacione
finalis impenitencia. ex odio invidia
de quibus omnia peccata procedunt
tione sed quod dicit dominus et Exo xi in
Luc. ii. peccator est superbia ingratitudinis desperatus in videns pietatis
cum peccato talis erit. Ecce quanta
mala facit homini dormicio scilicet
negligencia in bono. Ergo non
dormiamus sed vigilemus notantes
negligenciam culpe. Dormivit
Samson in sinu Dalide et
perdidit fortitudinem. Dormivit
Job in pulvere. dormivit petrus
in carcere. dormivit Samuel
in templo domini. Samson notat reges potentes et homines
alti status. Job sapientes. petrus
prelatos. Samuel vero sacerdotes
pro dolor nostris temporibus et
reges et potentes dederunt se
ad carnalia et voluptates
corporis. sapientes ad cupiditates
prelati in carcere ambicionis sunt
vincti a dextris amore prosperitatis
a sinistris timore sinistro

viri Ecclesiastici ad levitates
vanitates et inanes. Inde
dyabolus tantas vires assumpsit
quod seminat in tantis urbibus et
civitatibus errores. insidias
oppressiones dei contemptus et
divine legis conculcacionem. tot
mala tot peccata sunt orta
ut vix appareat aliquid christianitatis de tanto inter homines.
Ideo vos potentes non dormiatis. sapientes vigilate
prelati abicite has cathenas et surgite velociter
cum petro. Cui ait dominus. Symon dormis non potuisti
una hora vigilare mecum.
Sacerdotes ad dominum pro populo
intercedite quia ad hoc vos
elegit deus ne dyabolus tantas
vires habeat. Sin autem dormientibus superseminabit sathanas
zizania sic quod cum venit
et cum anime dampne potest
dici illud Iohel primo plangite
qui vero attencia sacerdotes sunt
viri quia vastatus est thesaurus
confusum est vinum elanguit
oleum confusi sunt agricole
ululate vinitores super
frumento. vino et ordeo.
Agri amare virtutis et vinee
sunt confuse temporibus istis.
multitudine spinarum id est peccatorum.
multitudine urticarum id est pravorum
desideriorum. Ita quod iusti in
cordibus suis et quasi ore
ad deum clamant dicentes domine
nonne bonum semen seminasti
in agro. Unde ergo zizania. Et
dominus videt. inimicus homo id est dyabolus
hoc fecit cum dormirent

homines et cum deus non puniat
crudeles primo eterna non differt
cito contra malos sententia
absque vllo timore filii hominum
perpetrant mala / et magna
vel confusio agricolarum quia
tam velle agrum amare dese
ruerunt · iam non mortificat
homines carnem · iam non urget
per cordis compunctionem · ut se
elevat per contemplationem · ut
fructus virtutum faciunt · cessat
disciplina · cessat sancta conversatio
languet vita · extinguitur · clericus
simoniam repellunt · omnes autem
inordinato amore ad temporalia
se inclinant et hoc omnia que
audiunt cordibus percedunt / Sic
quia veritatem diligunt verbum
seminat · tandem tamen
divine ulcionis mittet in die
messis i. ultime retributionis
Tunc enim messores angeli
colligent zizania de tritico
i. omnes reprobos a sanctis et
alligabunt in fasciculos in
ignem eternum · erunt quia socii
in ignibus qui fuerunt socii
in viciis · constringentur ibi
similibus ignibus qui hic fue
runt confederati vel mali
et qui erunt sibi dati in malo
hic · ubi erunt eis iuncti et
nati in inferno / Unde hic alli
gacio notat simul tantum
corporis et animarum unus
dampnat et alione sedes
quod unus dampnatus habeat de
alio cum refugium a conso
lacionem / Sic in terra unus
prius hec consolatur de alio
sibi in malis facientes a conse
ntiente Ubi est unus dampnatus

de alio habebit eterna amaritudinem
Non dicat quis si dampnabor
reperiam multos socios / Verum
est sed vno quod non misi eterna
miseria et eterna amaritudo
dicit August' in de pena / Non
gaudeat stultus quod plures inve
niet sibi socios · nam non levius
minus ardebunt quia cum multis
ardebunt · ii · q · i · aliter / Vide
dominus pessimam conversationem ad agri
mentum suum reuertat · quoniam ubi
zizaniorum inueniunt purgetur
tritico virtutis inuitiat ut in
tempore messis ex eis in iudicio non
alligentur in fasciculos sed deducantur
in horrea celestia · ubi sancta
sunt omnes a zizaniis electi
in regno celorum / Ad quod
nos perducat

Seminavit semen bonum in agro suo

loco et capitulo vt supra. Mirabilis
deus mirabiliter regit mundum ita
quod quamvis sint in eo diversa mo
gracia tamen sic invicem non confunguntur
sed iuncta divino regimini / Unde Eccl.
xxxiii° / Intuere in omnia opera altis
simi duo et duo sed contra se
et contra esse est mortem culpe
et gehenne · vnum contra vnum sic
respecta contra adversa et dicitur per
instituit ut contra contraria ad deum
ago sunt per peccatum elongata / Vnum
contra vnum · sed gloria celi contra
penam inferni et virtutes contra vicia
et mortis est vita · et est instu
peccatum / Intuere opera altissimi
et invenies quidem omnia · sed
a deo mirabiliter ordinata / ita
quod omnis ordinato sive bonorum
sive malorum tendit ad pulchritudinem
universi / Ita et cum Ewangelium hoc
loquatur de semine bono et zizaniis

de filiis regni et filiis nequam
de permixtione bonorum et malorum
interrogatus dominus an zizania
essent a sanctis colligenda et indicat
quod non. sed permixtionem bonorum
et malorum iustorum et peccatorum esse
permittendam durante usque ad messem
i. ad consummationem mundi. Dicens sinite utra-
que crescere usque ad messem. Nota i. primo
seminatorem bonum. secundo inimici
pusillitatem. 3o mixtionem bonorum
et malorum in mundo diabolicam
usque ad finem mundi. De primo
bonus seminator altissimus summus
noster omnipotens filius noster assi-
stit vocatus seminator. Bonus
enim bonus seminator gratiam spargit
in terram ut germinet. Sic et
de Greg. xxi. Mor. c. vii.
Omnipotens latere cunctis semper va-
luit qui celestem patriam gratia red-
derat et non reddit occulte per se
penam per suos sacerdotes ut
homines verbum dei suscipientes
et per id crescentes ad fructum boni-
tatis et ad eternam gloriam perveniant.
Unde homines ex semine celesti scilicet
verbo dei efficiuntur filii regni in
eo quod semen recipiunt quod est verbum
dei. et efficiuntur filii regni per
gratiam et finaliter per salutem. Et nota
quod triplex est ager in quo deus seminat
scilicet paradisus. Ecclesia. et anima humana.
In primo agro paradiso seminat
natura humana bonum semen. videlicet
et iustum et valde potentem quod ad
dominandum omni creature inferiori
si et ipsa obedisset suo superiori
finaliter quod sine labore et dolore
ad regnum celeste pervenerat. In secundo
agro quod est Ecclesia militans seminat
et seminat semen bonum verbum dei
fidem videlicet katholicam et doctrinam
sanctam per quam christiani instruuntur
quid credere. quid agere. quid intelli-
gere. quo abire ad celi gloriam

obtinendam. In tertio agro qui est
anima seminat semen bonum quod
[illegible] et similes bonitates
in gratia et clementia. in sanctitate virtu-
te. ut per hec deo accepta ad
eternam beatitudinem finaliter perveniat.
Nota quod bonum semen seminat
quod bonus seminator est deus. de primo.
De secundo s. de inimici pusil-
litate scriptum est hic cum esset in
honore non intellexit non recor-
dabatur preceptum non se custodivit
nec vigilavit. sed dormivit non
curando. Nota quod venit inimicus
et superseminat zizania in
medio tritici et abiit. Non quod
ab iniqua seminatione a malitia
nocendi cessavit. sed occulte
insidiendo stat quod et inimi-
cus diabolus continue quasi
vel suggerendo et superseminat
ab hominibus quasi et abiit in-
visibiliter impugnando. Adversa-
rius primo ad primum parentes fuit
visibiliter quod in specie serpentis tenta-
vit. Nunc autem occulte et venit et
superseminat et abiit semper
seminans eas cupiditates destruendi
homines. Sic ab initio Christo
dixit Petrus. i. Petri. v. et
omnibus scripsit. Sobrii estote
et vigilate quia adversarius vester
diabolus tamquam leo rugiens circuit
querens quem devoret. cui resistite
fortes in fide. Notanter
dicit fortes in fide. non enim possumus
ei resistere potentia nostra
fortitudine. nos enim pulvis sumus
aut celestis fortissimus spiritus
cuius fortitudini nulla potestas valet
comparari. ac tamen per dei auxilium
valemus ei resistere. quia non plus
nocet nisi quantum permittitur
fideliter deus. Glossa de Gregorio
homil. Nota. c. xiiii. cum aliquis
ad nocendum nobis tentandum

anhelant et licet primam volu-
tatem a se ipsis habeant potestatem
tamen nocendi non habent nisi quantum dei
voluntas permittat. Hec est vnde
cum vellet temptare Job prius
licenciam a deo quesiuit ut eum
temptari permitteret non solum
in possessione sed et in carne.
Vnde ait deus ad eum ecce vniuersa
que habet in manu tua sunt tamen
in eum ne extendas manum
tuam. Iterato permittens eum tempta-
ri in carne ait dominus ad eum
ecce in manu tua est verumtamen animam
illius serua. Ecce hostes hominum
non temptant quantum et quando vo-
lunt sed quantum et quando permissi
sunt. et hoc deus ordinat ad
gloriam hominum ut ex hoc specialiter
gracias agamus deo qui nobis
qui pugnamus suis dat victoriam
de maximis hostibus et hec
victoria non ex nobis est sed deo
volente et adiuuante. Ideo cum
omni hora petimus et ne nos
inducas in temptacionem id est petimus
ut in temptacione nos adiuues
protegas et custodias ne nos
hostis temptando superet. Et no-
tabiliter dicit. cum dor-
mirent homines venit inimicus et
superseminauit zizania quia si vi-
gilarent homines quamuis inimicus
veniret suggerendo tamen non super-
seminaret zizania id est demoni homo
non consentiret. Vnde luce xii°
Si sciret paterfamilias qua hora
fur veniret vigilaret vtique et
non sineret perfodi domum suam.
Bona igitur vigilia periculosa autem
dormicio. Nam dormiens Noe
nudatus est atque omni verecundia
abiectus. Holofernes dormiens
capite truncatus est. Sampson
dormiens spoliatus est viribus. Iudicum
xvi°. Cum Adam gratia sue forti-

tudinis dormiret, spiritus dei se
impedit et non sinit. Venit inimicus
et superseminat zizania id est inobe-
dienciam vanam gloriam et gulam.
Cum rectores ecclesie hoc est prelati
dormiunt venit inimicus et super-
seminat in agro ecclesie zizania
id est hereticam prauitatem cum multis erroribus
gentilibus simoniacam cupiditatem
cum multis muneribus, scismaticam
diuisionem cum multis sedicionibus
et in omnibus fere statibus corrup-
cionem. Sed in ecclesiasticis dilapida-
cionem in laicis auaricie occupacionem
in vtrisque auariciam voluptatem
et dissolucionem. in regibus negli-
genciam in prelatis ... in merca-
toribus fraudes. in militibus vsurarum
implicitas ita quod in omnibus stati-
bus vix aliquid de bono semine
appareat nisi zizania prauitatis
et peruersitatis. In agro anime vbi se-
minata bona seminat virtutes
videlicet humilitatem et rectitudinem
dormientibus autem hominibus in torpore
inaduertancie superseminat hostis
vicia falsitatem iniusticia calumpnias
astucias. oppressiones miserorum
iniurias iniusticias spoliaciones
obliuionem sui et caritatis extinc-
cionem erga deum et proximum. Vnde
beatus Job in angustia cordis hec
mala considerans ait capitulo xix°
Spoliauit me gloria mea id est origi-
nali iusticia qua natura fuit premunita
homo. abstulit coronam de capite
meo id est iusticiam et innocenciam originalem
qua homo totus precellit. Destruxit
me vndique scilicet extra et intus in corpore
et anima et per eo morte qui pote-
ram non mori si primus homo non
peccasset. Iam itaque a planta pedis
vsque ad verticem non est in homine
sanitas. Quando in tanta copia malorum
nisi dormicio et inaduertencia primi
hominis et concepit filiorum eius etc.

De tercio scilicet de mixtione bo-
norum et malorum et eorum dimissione
Hec mixtio bonorum et malorum
tritici et loliorum · mixtorum et peccatorum
durabit usque ad messem · id est ad consu-
macionem seculi · Ideo inquit sinite
utraque crescere usque ad messem · et in-
de sinite et cetera · Certe magna deus
suo magisterio facit ista ordina-
cione quod et mali trahuntur ad uti-
litatem et exercitium bonorum · et boni
ad occasionem conversionis malorum
Glossa super Math · In messe iudicium
fiet plena et perfecta dimissio ma-
lorum a bonis · Alligabuntur sicut
in fasciculos ad comburendum igne
infernali · Math xiii° et xv°
Ignis gehenne semel accensus durat
in extinguibilis · ut ligna mittere
ut indiget succendi sed in eternum
ardebit sine diminucione · Ubi
non dormiamus sed vigilemus et cre-
amus non demus ne in igne liga-
ti mittamur sed potius a malis
liberati ad eternam gloriam perveniamus
Quam nobis prestare dignetur pater
et filius et spiritus sanctus ·

Exiit primo mane condu-
cere operarios in
vineam suam Math xx°

In hac dominica incipit Septua-
gesima et terminatur sabbato in al-
bis et representat captivitatem filio-
rum Israel in Babilone potius hu-
ius vite que incepit in prevaricacione
primi hominis et terminabitur post diem
iudicii qui electi duplici stola glorie
vestientur · Et licet lxx ta dies
quia sic filii Israel post lxx annos
qui fuerant in Babilone reddi-
tus in terram suam ita post istam
septuagesimam quam facimus in hac
valle miserie revocabuntur electi
ad terram viventium a qua prius
sunt per peccatum · Celum et isto
tempore suspenduntur organa letitie et
cantica letabunda per statum
miserie et infirmabilitatem que ista
lxx representat / Et legitur hodie
Evangelium de patrefamilias conducen-
te operarios ad laborandum in
vineam pro denario diurno · Ad cuius
evidenciam sciendum quod secundum Crisostomum omelia
xxvi° super Math / Paterfamilias est
deus pater vel deus trinitas · sua fa-
milia est ecclesia celestis atque
terrestris / Vinea autem istius patris-
familias est iusticia generalis conti-
nens sub se multas species iusticie
quas multas virtutes / secundum Gregorium
est militans ecclesia · Operarii huius
vinee sunt homines / Hora est
mundus / Denarius divina sen-
tencie conditionis est premio
vite eterne / Conductor autem istius
vinee est Christus qui mane
vocabit operarios et
reddet illis mercedem · Hore que
que in Evangelio nominantur scilicet mane
tercia · sexta · nona · undecima
et sero sunt sex etates per quas
decurrit genus humanum · Gregorius
ego dico quod sex dies per quos duravit
[illegible] ad esse hic · Gen i · de quibus
legitur est in matutinis / Sic per
sex etates conducit homines
ad bonum esse iusticie dicens eis · Ite
in vineam meam · et quod iustum
fuerit dabo vobis · scilicet operariis
fidelibus · et pro mercede eterna fide-
liter laborantibus / mercenarium enim fugit
dicit Crisostomus omelia xxvi super Math
Et ideo debemus cogitare quod sunt
opera mea mercenarius non impe-
rat esse sine opere / Unde sicut nemo
conducit mercenarium ut solum
manducet · sic et nos non ideo
vocati sumus a Christo ut hoc

sed[m] operem[ur] quod pertinet ad usu
m sed quod pertinet ad gloriam dei
Et sicut mercenarius qui postquam mandu
cat sine causa ambulat in domo
sic et nos si habet ipsa sacramenta
que pertinent ad nostram utilitatem
corporalem sine causa vivimus
super terram Et sicut mercenarius
totam diem impendit circa opera
sui domini vinee aut horti circa
laborem suum sic et nos omne
tempus vite nostre impendere debemus
circa gloriam dei meditando ante
patrem circa usque in nos tenemus
Et sicut mercenarius ea die qua
non facit opera erubescit intrare
domum sui domini et petere pa
nem sic et nos debemus confundi ea
die qua nil boni fecimus intrare
ecclesiam et stare ante conspectu dei
Tali quidem operarii sunt ydonei
tempore mercedem et denarium
patrisfamilias nam ut habetur de
patrefamilias conventione facta cum
operariis ex denario diurno
misit eos in vineam suam qui
enim non operatur in hoc seculo
non manducabit in 2o et quia aliis
manducantibus et bibentibus
in hoc seculo opera In 2o seculo
aliis ieiunantibus iste recumbet
cum Abraam et manducabit
de cena vite eterne aut aliis
operantibus stat hic otiosus
aliis recumbentibus in 1o seculo
iste expelletur foras dicens nisi
iste sed inter perpetuos e dicens opera
tionibus i e vo[bis] sicut inter dies
est dies ferias hec Cus[a]
Ad bonam autem culturam humane
vinee sunt generaliter necessarie septem
requiruntur scilicet plantatio clausio
fossio putatio ligatio pastinatio
et propagatio Primo namque vinea
mistice plantatur baptismali

regeneratione et hec sive sit bap
tismus fluminis sive flaminis
mysterium enim infunduntur baptizato
gratie et virtutes que sunt istius vi
nee vites sic sunt fides spes
caritas prudentia temperantia
fortitudo iustitia et sic de aliis ·
Istam autem vineam non plantat
principaliter nisi solus deus homines enim
sunt eius ministri huius plantationis
solus autem deus est principalis planta
tor qui dicit Ierm 11o loquens
isti vinee Ego te plantavi vineam
meam electam et omne semen
meum et bene dicit vineam electam
quia ipsa vinea in se est deo pla
cibilis et accepta et bene etiam dicit
semen meum quia alius non seminat
semen suum et alienum sed deus non
nisi proprium meum et verum Et hec
vinea non est plantata a nobis
sed in nobis ipsis ideo qui peccatum facit
dissipat vineam dei quia qui facit
opera bona tollit eam in seipso et
colit ut Cus[a] ubi supra christianus
igitur est honoranda et custodienda
ista vinea tamen ratione plantatoris
tum ratione terre in qua plantata est
que est anima nostra tum quia ratione
fructuum quos affert Secundo hec
vinea muratur spirituali sanctorum
invocatione qui enim vult quod hec
vinea custodiatur cum sint multi
apri et multe vulpecule que vo
lunt eam demoliri oportet eam clau
di et sepiri invocationibus sanctorum
angelorum et aliorum sanctorum Christum vero in
et super omnia dominice passionis
Vnde de viro iusto qui diligenter
istam vineam in se custodit et
colit ut dicitur 1o Ysa vo sepivit
vineam scilicet invocationibus sanctorum
qui sunt muri inexpugnabiles
et edificavit turrim in medio eius
que turris ut dicitur virgo maria
ex qua pendent mille clipei omnis
armatura fortium Can[ticorum] 4o

Et habet turrim in medio vinee
quod edificatur et firmiter collocatur
scilicet devotis orationibus ne desce-
dat a vinea per auxilium sue pro-
tectionis et construxit in ea
torcular scilicet cultus divinus quo
quod ista vinea die ac nocte
devotissime ac confidentissime
innititur et causa firmam ponit
Salomon capitulo xxi. Tercio habet
vinea quod ligonizatur corporali
castigacione viciorum. quotidie re-
pullulant vicia circa vites huius
vinee propter proximitatem et inclina-
cionem quam habemus ad malum ex
nostra corrupcione et merito prime
prevaricacionis. Ideo caro tunc
fodienda est cum viciis et concupis-
centiis ne suffocat et vites
corrumpet. est autem confodienda
ieiuniis et vigiliis et aliis
afflictionibus carnis. Que confossio
est quam deus vult in ista vinea
fieri. de qua dicit Cristus Matthei
capitulo xxi. fili vade hodie opera-
ri in vineam meam. quod quidem
hodie dicit esse continuum usque ad
finem vite. Omni enim tempore est
nobis necessaria fossio carnis cum
ligone penitencie et abstinencie ut
concupiscencia comprimatur. Quarto habet
vinea putacionem sacramentali resse-
cacione peccatorum. quantumcumque enim sit
in nobis vinea iusticie tamen quoti-
die peccata committimus licet non
mortalia. Septies enim in die cadit
iustus dicit Sapiens. habet ac peccata
quantumcumque venialia possent ad tan-
tum multiplicari quod homo tandem labe-
retur in mortale. Et tunc periret
vinea iusticie. Ideo quod sic a vitibus
amputantur superflua sic et
peccata quantumcumque venialia cum
sint quedam vilia superflua debent
a nobis amputari. Augustinus
ac istorum superfluorum est una confessio

et prima ad que sequitur demum
recidere Levitici xxv. Sex annis
putabis vineam tuam idest toto tempore
vite per veram confessionem superflua
idest peccata que nascuntur circa vineam
tuam. Quinto habet vinea ligatur
immobili confirmacione propositi
boni. nisi enim homo habet
firmum propositum ad bonum faciendum
et malum vitandum. vites huius
vinee declinarent ad terram
idest ad terrena et sic cito corrumpe-
rentur. Sed bonum et firmum propositum
de confirmacione et confirmacio
boni ligat et firmat istas
vites. Et ista ligacio est que per-
fectio istius vinee de qua Psalmista
dicit deo. perfice vineam quam
plantavit dextera tua idest fac
tua sancta inspiracione ut per-
hominibus perficiatur. quod tunc
fit si per cor ligentur vites bo-
ni propositi firmissima confirmacione.
Sexto ista vinea pastinatur
laudabili imitacione hominum per-
fectorum. Videmus quod propter tenere vites
indigent paxillis cum quibus
ligantur et quibus sustentantur
ne cadant in terram. sic et ho-
mines in quibus sunt tenere et
tenelle vites virtutum debent
se firmare et appodiare super
vivos perfectos ipsorum vitam imi-
tando. Ipsi enim sunt quasi quidam
paxilli qui sustentant vitam
infirmorum dum tamen nos illi velut
ipsos imitantur. De hac pastina-
cione dicit Salomon capitulo viii. vineam
pastinavi ipso. pastinacio autem
vinee nihil aliud est quam fixio
paxillorum circa vites. Septimo
habet vinea propaginatur doctrinali
erudicione proximorum et ad laudem
edificacionem. Videmus quod per pro-
paginacionem vinea extendit
palmites usque ad magnam

Distanciam sicut per doctrinam sanctorum
et honestatem conversacionis ecclesie
dilatavit vineam iusticie usque ad
multos sicut apparuit de
doctrina et vita sanctorum apostolorum
et aliorum. quo tempore ipsam homines
in mundo in quibus erat vinea
dyaboli disposuerunt se ut cele
stis plantator plantaret
in eis istam vineam. quod
et factum fuit et adhuc fit
Unde de tempore apostolorum
quorum sonus exivit in omnem
terram. dicitur in psalmo de ista
vinea. extendit palmites
suos usque ad mare et usque
ad flumen propagines eius. Ex
quibus patet quod iniuncta est nobis
summa diligencia propter ma
gnam negociacionem vinee que
est iusticie nobis commissa. quam
deus plantavit in anima mea
que per nos est recipienda. fo
dienda. putanda. liganda.
pastinanda. et propagnanda.
Sed proh dolor ista vinea quam
christus tradidit custodibus
sicut dicitur Cant. ultimo. i. cuilibet
homini qui habet hanc vineam
in seipso custodiendam. vel custo
dibus i. ecclesiarum prepositis qui
debent eam custodire nedum
in seipsis verum et in aliis
qui sunt commissi sue sollici
tudini. Unde quilibet malus
prelatus potest dicere id Cant. 1o
posuerunt me scilicet precepta dei et
superiores custodem in vineis scilicet
que sunt in animabus subditorum
meorum. vineam autem meam
i. animam meam de qua magis
adtendere debui non custodivi.
Cum autem non custodit vineam
propriam. quomodo custodiet aliorum
dicit enim sapiens. Qui sibi
nequam cui bonus erit ulli

Propter istam negligenciam propter quam
multi homines se negligenter
habent in custodia vinearum propriarum
et etiam aliorum deus deserit istam
vineam iusticie in multorum cordibus
in quibus eam plantaverat. et
subtrahit ei omnia quibus custodi
ebatur et colebatur. Ysa. v. Auferam
sepem eius scilicet vinee et erit in di
repcionem. diruam maceriam eius
et erit in conculcacionem. et ponam
eam desertam. i. auferam ab ea
propter predicta custodiam custodiam sanctorum
angelorum et aliorum quibus sepie
batur tamquam muro inexpugnabili
qua sublata intrabunt apri et
alie fere ad exterminandum et de
pascendum eam ut dicitur in psalmo
Intrabunt et vulpecule ad demo
liendum eam. Dicit enim pater domine
angelis et sanctis i. Canti. 2o
Capite nobis vulpes parvulas. i. de
mones temptaciones. fugate ab
hominibus que demoliuntur vineas.
Et in Ysa. non putabitur vel fodietur
i. permittam eam non fodi nec
putari. et tunc ascendent super
eam vepres et spine et ma
dabo nubibus i. scilicet ne pluant
ymbrem scilicet gracie super eam. vel
nubibus i. doctoribus ne ymbrem
doctrine stillent super eam et tunc
cum debet uvas facere faciet la
bruscas. In multis et hominibus
plantata est vinea dyaboli de qua
dicit deus cuilibet malo Eze. xix.
Mater tua sicut vinea in sanguine
suo super aquam plantata est.
Mater cuiuslibet hominis mali quo
ad maliciam dyaboli est malicia sicut
et ipse malorum pater. Dominus Io. viii
vos ex patre dyabolo estis. Ista mater
omnium malorum plantata est super aquas
scilicet vanitatis et fluxibilitatis mundane
In sanguine malorum. i. in fomento

Et quare corrupcionis imbuen
to qui sanguinem designatur
De ista vinea dicit ibidem quod eius
fructus et frondes tenerentur
ex aquis multis .i. ex multis populis
qui libenter receperunt istam
matrem / aque enim multe sunt
populi multiplicati Apocalipsis xvii°
Certe multum tenerentur frondes
istius vinee in multis populis
quia forte sunt virge solide et
in sceptra dominancium / multi .i.
mali qui sunt frondes et virge
huius vinee facti sunt reges et
imperatores sicut pharao Nabu
chodonosor Anthiochus
Nero et alii innumeri Set quid
dicitur de ista vinea consequenter
Ite hec que tunc erat in maiori
prosperitate et habet maiorem
altitudinem et vulnerem per altitudinem
de nostra est in terra .i. in divina iusti
cia ut apparet de multis ma
lis principibus qui iam destructi
sunt per dei iusticiam et ad
huc amplius divellentur fructus
et frondes eius. incensa igni
et cetera est scilicet miserie et tene
bras quantum ad multos et ad
huc quantum ad alios per incre
pacionem vultus tui peribunt sic
tamen fructus eius quo ad
istam vitam. et adhuc magis
siccabitur ventus domine sine
pluvia eos mittendo / Male
dicta est ista vinea et male
dicte sunt vites eius. et
maledicti sunt qui colunt eam
in scriptis Igitur eradicemus ista
vineam per virtutes et colamus
in nobis metipsis vineam iusticie
quam plantavit dextera dei ut
tandem valeamus recipere mercedem
promissam bonis operariis
istius vinee de qua dicitur
in evangelio quod iusto fuit dato

vobis. Ubi tangitur ex parte premii
proporcionalitas quia non est
plena proporcio inter mercedem et
laborem. sed merces in multo excedit
laborem deus enim premiat ultra
condignum Romanos viii° Non sunt
condigne passiones huius temporis
ad futuram gloriam que revelabitur
in nobis / Quod merces excedit
dixit Abrae Genesis xv° Ego
protector tuus sum et merces
tua magna nimis Et Mathei v°
merces vestra copiosa est in celis
Set quod celeste premium potest
dici iustum. eternum enim suppli
cium bene est iustum quod pro malis
infligitur operibus Iusto iteratur
stipendium ad Romanos vi° Stipen
dia peccati mors / celeste autem
premium non pro operibus dabitur
quia nullo modo ex se sunt sufficiencia
quia sicut dicit ecclesia sine dei gracia
esset nimia iusticia eterne quod
est error pelagii Non .i. homo
ex suis operibus meretur gloriam
sicut ex eisdem meretur penam tam
enim imperium terminum sic dicitur sancti
attribuitur gracie dei non meritis operibus
Responsio celeste premium est et
gratuitum et quodammodo debitum
respectu quorundam hominum magis tamen
est gratuitum quam debitum respectu quo
rundam hominum respectu enim illo
rum qui non habent liberi arbitrium
et qui non habent tempus operandi
premium est pure gratuitum quia
sola gracia dei datur. et ipsa sufficit
ad ipsum obtinendum Ad Romanos iiii°
ei qui non operatur. credenti autem
in eum qui iustificat impium .i.
in Christum. reputatur fides eius
ad iusticiam quia sine operibus
Et in illis qui non habent
usum liberi arbitrii sicut sunt

xmli et in quibus non potest esse
actus fidei. Sola gratia et fides
tantum te sciata reputatur eius ad
iusticiam. Et propter hoc ad obtinendum
vitam eternam Respondeo quod illud
in quibus non est usus liberi arbi
trii et qui non possunt aliquem
actum elicere id primum est pure
gratuitum. Et propter hoc non potest
dici iustum quod non datur meri
tis donum dei gratuitum Respondeo
autem illorum qui possunt operari
de quibus hic loquimur triuium
id primum est gratuitum et debitum
gratuitum quidem quod sine
gratia dei que gratis datur
et sine meritis illorum opera eorum
essent meritoria vite eterne.
Unum quod in talibus voluntas
non repugnat gratie et spiritui in
stinctui divine gratie voluntas
eorum elicit actus qui merente
gratia divina sunt meritorii Ideo
potest dici quod respectu illud id
primum est gratuitum debitum quod
debetur meritis a voluntate
elicitis gratiis merente gratia Un
de apostolus ad Ro. iiii. Ei qui
operatur id est qui secundum tempus operandi
meritis non imputatur id est non datur
secundum gratiam tantum sed secundum debitum
scilicet sue operacionis respectu quod
illud de quibus loquimur triuium
eterna gloria que prestatur eorum
de meritis potest dici debitum vir
et iustum. Dico tamen quod magis debet
dici gratuitum quam debitum et
primum quam iustum. quod in omni meo
merito principalior est gratia dei.
Propter quod apostolus dicit ad Ro. vi.
Gratia dei vita eterna Et Augustinus
dicit Cum deus coronat merita
tua nil aliud coronat quam
munera sua. Propter quod beatus
deo tu dixerit. quod iustum sunt dabo
vobis quod loquitur de operarijs primo
respectu quorum potest dici et debitum

et iustum et meritum Unde in prede
cingulis illud dicitur in psalmo Vic
bunt in domo solum iusticiam meam
verum quod ut dixi magis debet dici
gratuitum quam debitum sicut multis
hominem quantumcumque bene operanti.
Dicitur id deute. ix. Ne dicas in corde
de tuo propter iusticiam meam introdu
xit me dominus ut terram hanc
scilicet vineam possiderem. Dat quod
nobis deus in ista vita primo
fidem per quam misteriorum nostrorum ca
pismamus. Secundo caritatem per quam
effectus reclamamus. Tertio primam asp
tate per quam ipsius mortificamus
et isto minus et preterea. per quam
aliorum defectus et in opias reele
vamus. Et istis virtutes dat
nobis liberam ad merendum
quia gratis dat nobis suam gratiam
sine qua non sufficimus ad
merendum. In futura autem vita
dabit nobis Christus libera. Primo
quod alia quod istis succedunt
nam captivacionem intellectus suc
cedet cognitio in obscurabilis
de qua dicit Apoc. ii. Qui vicerit
scilicet vicia errores hac suasio
nes erroris dabo illi scilicet in
futuro stellam matutinam id est
notitiam claram et appertam
reclamacionem autem affectus per caritatem
succedet fruicio insaciabilis
de qua dicit Apoc. ii. Vinceti
scilicet pecta dabo manna abscon
ditum id est dulcedinem et fruicionem
beatificam que dicitur manna absco
ditum quod nemo scit quam dulce
sit nisi qui gustet Unde
psalmi Quam magna multitudo
dulcedinis tue domine quam ab
scondisti timentibus te. Mortifi
cacioni autem carnis succedet
duracio immutabilis de qua Apoc. ii.

Esto fidelis usque ad mortem
et dabo tibi coronam vite que
non habet principium neque finem
sicut in figura rotunda cuius
medium est denarius qui in hoc
Evangelio promittitur in via labo-
rantibus. Complecionem autem ali-
enorum defectuum succedet pos-
sessio que improporcionabiliter ex-
cedit. Apocalypsis xxi° Ego sitienti dabo
de fonte aque vive gratis. Qui
vicerit possidebit hec scilicet
bona glorie que quidem improporciona-
biliter nostra merita excedunt. Que
bonorum participes nos faciat
Jhesus Christus qui est benedictus in se-
culorum. Amen. finis post septuagesimam

Exiit qui seminat semi-
nare semen suum. Luce
viii° Hoc Evangelium tangit
fidem nostram statum quelibet omne
initium et primum omnium enim habet
habitum causam in semine verbi dei.
Verbi. Apostolus ad Romanos x. Quomodo
invocabunt eum in quem non cre-
diderunt aut quomodo credent eum quem
non audierunt aut quomodo audient
sine predicante. Itaque et fides et
virtutes et salus in semine verbi
dei sunt. Quemadmodum autem ut dicit Crisostomus
possit deus in omnium animas sine
auditu corporis immittere suam
theoriam. Sed quod per linguam
statuit seminari, per aures voluit
ad animam infundi. Verbi et si deus
intus docere volt sed vult ut per eos ex-
pandat et ut illis audiatur. Ideo
officium eius sibimet ascribit. Luce
x° Qui vos audit me audit
et qui spernit me spernit. Et quia
perveniet seminator verbi suum in modo
ideo ascendens in celum reliquid
doctores et predicatores ut illud
seminarent. Verbum ideo seminatur verbum
dei in ecclesia ut qui bona est
in bono confirmet et malus a
malicia avertatur. Quia sicut
fiducia obstinatorum non habet
excusacionem. Unde Iohannes de Iudeis
ait: Si non venissem et locutus
eis non fuissem peccatum non haberent
nunc autem excusacionem non habent
de peccato. Iohannis xv°. Modo ita
est ita Evangelium primo seminatorem
secundo semen tercio terram in cuius
susceptione dividitur. De
primo dicit Exiit qui seminat.
Iste seminator est dei filius qui
a patre exivit et in mundum venit
seminare ad animarum refectionem.
Sicut enim agricole seminant in agro
ad sustentamentum corporis. Unde
Genesis in principio. Primo quidem creavit
celum et terram seminandum in
agro celi angelicos spiritus vel
bonos. Sed nonnulli per superbiam se-
mine cediderunt secus viam id est
in dei filium qui est via. Quos
dum voluit assimilari altissi-
mo, conculcatum est. Quod Sathan
cum complicibus tamquam fulgur ce-
cidit de celo. Volens autem
hunc defectum subvenire semi-
navit in agro terre genus huma-
num. Et hoc semen cecidit super
petram id est dei filium. Dum Adam
et Eva peccaverunt scientiam dei
volentes esse ut deus. Ideo
veniente plenitudine temporis
semen hoc arruerat. Tercio
seminat in modo pluraliter ad
penitentias et spiritum inducendo. Sed
semen hoc cecidit inter spinas
terrene sollicitudinis et divi-
ciarum et ita simul exorte
spine suffocaverunt. Id videns
hic deus pater ait ad filium id est
Luce xxi° Ecce a fure honorem
cultor in corde necessitudinis
domus mee. Et filius eius fit

splendor patris glorie exstiterit
a patre honore amicorum dei
scilicet angelorum: constitutus hic moratur
sed ab aliis estimabant
eum hominem sine honore
abiectum hominum etc. Semen itaque
veniens seminavit legem evangelii
omnibus fidelibus. legem consiliorum
quoque ad perfectos. semina virtutum
in omnibus non cessat nunc se-
minare semina salutis non ces-
sabit seminare in cordibus
electorum ad diem novissimum
Ego pater sermo ad aures
audientium. sed nisi ipse se-
minavit in corde vana
mea seminatio Ezechielis xi
Mor. c. ix. Auditus est omne
est quod loquitur si non intus
in corde non clamat qui
aspirat verba que audiuntur.
Ego loquar ad aures que
hic. ipse ad cor quia deus / ipse
seminat pietatem huius cordis
eo verba dei loquor intrinsecus
delicias meas verba mea non
huius pietatem altius cordis
sed non mei xristus est seminator
sed docet et cordi imparat
et quod vult facit. quia si ipse
cor destruxerit scilicet ab eo
recedendo. nemo est qui edi-
ficet. et si hominem incluserit
scilicet in carcerem peccati nemo est
qui aperiat Job xii. hinc
sapiens dixit Ecclesiastes vii
considera opera dei quod nemo pot-
est corrigere quem ipse despexerit
De hoc itaque seminatore
et gaudeamus. et timeamus
gaudium quia ipse seminat in
corde cogitationes sanctas
operationes iustas devotionem
et gratiam in electis / sed timor

quia qui nunc seminat et quibus
negligit et quanto plura seminavit
tanto maiorem fructum requiret
Crisostomus quod videat que fructum
in eo deus ad metendum invenerit
si fructum seminatoris quod esset
dignum premio et premiatur quod
esset dignum pena tunc de primo

De secundo Semen huius se-
minatoris est verbum dei. semen verum
non errore permixtum et falsitate
semen non transitorium sed eternum
non adquisitum et mutuo accep-
tum sed ab eterno hereditatum Unde
Gregorius. Dives est seminator eternus
et eternum quod ab eterno possedit
non aliunde accepit quod in cor-
dibus hominum seminat Semen ve-
rum quia xristus seminator veritatis
semen diversis quia seminator
via / semen salvans quia semina-
tor vita. hoc semen igitur est
lucerna. lucens quia homo afficitur
dirigatur / frigidum inflammans ut
diligat quia ignitum eloquium
Jeremie xxiii. loquitur verba mea
quasi ignis / pectore ad contritionem
compungit. quia est malleus conterens
petram / ardens cor lique-
facit per lacrimarum eductionem psalmus
emittet verbum suum et liquefaciet
et ea flabit spiritus eius et fluent
aque / bellans protegit quia
est gladius spiritus Ad Ephesios vi
laboratorem confortat quia est verbum
placitum Ad Ebreos vi. presencia-
tos confirmat quia est verbum virtutis
Ad Ebreos i / turpitudines abluit
quia est verbum gracie Actuum xx. In
fine est sanitas. misit eum verbum
suum et sanavit eos psalmus xxvi
hoc semen peccatorem iustificat
quia est verbum iusticie et pacis Cor. v
hoc unificat per vitam eterne col-
lationem quia est verbum vite eterne

Ecce duodecim utilitates huius
sanctissimi seminis. Hoc semen
verbum dei est sufficiens ad exortacionem
quelibet ad salutarem. De claritate
enim benignitatis Christi ut diligamus
deformitatem culpe ut fugiamus
necessitatem gracie ut alligamus.
supplicium dampnatorum ut horreamus
premium beatorum ut appetamus
Hec pro convenientia latiorem continent
sunt tamen ipso seminanda et
predicanda / iuxta preceptum domini
Marce ultimo predicate et nolite
Ysaie dicite maxime modo quando
credentes non credunt dicunt se
videre et ceci sunt intelligere et
sunt sine intellectu. Et predicatores
dicere possunt cum ysaia. Domine quis credidit
auditui nostro id est quod audivimus
a nobis. nam non credunt quod
dicimus. pauci enim obediunt
Christiani. et non gentiles. non
heretici non iudei. sed tamen dampnati
nec sunt omnes ex eis sed tamen contra
pessimos vix sunt qui suscipiunt se-
men verbi dei in mansuetudine
et afferunt in paciencia de quo
magis in tercio membro id est tum
de semine. De tercio. Itaque dicit
quod aliud cecidit secus viam
aliud inter spinas. aliud super
petram. primum conculcatum est. Secundum
a spinis suffocatum / tercium exortum
aruit a sole. Primum sunt vana
Et anxiis. tercium duri. Ecce via
petra spina. Semen quod cecidit
secus viam notat homines
vanos carnales voluptatibus
deditos. variis temptacionibus
demonum subiectos qui non se
clausi nec septi a qua custodia
sensuum exteriorum. In talibus verbum
dei conculcatur a multitudine carna-
lium affectionum que a transeuntibus,
sic enim ago seminatus sepis

viam non septam male hic tre-
latos quod transeuntibus conculcat
semen ita quod ut recitat Beda. in
talibus vanis hominibus carnalibus
exposito. frequencia malarum cogi-
tacionum et vanarum conculcat
semen verbi dei ita quod non veni-
et ad fructum. Aut volucres
celi comedunt id est demones
non quod ad se nisi ad suam
utilitatem trahunt illud. sed
ab anima divisum et ita ea
in humanis placet occupat
quod verbum dei ab ea per oblivionem
excludunt. hac intencione ne
salutis sue memores sint / Petra
autem notat homines superbos re-
belles duros aridos qui nec
se frangunt quos nec ferrum
compunctionis scindit. nec ferrum
correpcionis pene. nec pietatis mol-
lit. nec comminacio emendat
tales et si aliquando verbum dei au-
diunt. bonum proponunt concipiunt
interim quod audiunt. sed mox
pro levi temptacionis vehemencie sicut
semen super petram cito cumpost
arescit bonum quod conceperat. Hii
talis in tempore credunt et in
horam proponunt sicut dominus sunt
in sermone. sed post sermonem
recedunt et in proposito arescunt
quia non habent radicem timoris
divini nec humorem gracie. ideo
non proficiunt sed arescunt. Spine
vero designant divicias et
eos in superfluis curis et sol-
licitudinibus se occupantes
magno affectu tenendum. Verbum
dei quod intus et frequenter au-
diunt in se suffocant. ita quod
ad fructum non perveniunt.
Terra autem bona est cor humile

docile ductibile ad intelligendum
et audiendum et hec facit fructum
centuplum. Ecce secundum hominis
propositum semen verbi dei tegens pro-
ficit et fit vinea pro fructu
sicut Et fit seminator utique
seminat. quod nullus colonorum
facere. deus vero facit. nam in-
signa verbi dei tante potentie
est quod attendere corda diri
secus viam scripture prius et pro-
nare a conculcatione seminis/
prius et petrosa corda mol-
lire et spinas superflue sol-
licitudinis evellere et agrum
indispositum ad susceptionem seminis
fructuosa disponere. Ve-
rum si predicator habeo mis-
a multis non audiuntur sunt
et ipse vero deus loquebatur
verum sine seminantes habent
resistentes et impugnatores
verbis et moribus et despectores
Itaque secundum quod qui habet aures
audiendi audiat. i. qui habet
intellectum intelligat et audiat
et cor apponat/ et attende-
re propositum hominis celestis
seminis quilibet vigilet ne
terra sit secus viam in concul-
catione. ne sit terra petrosa
dura et rebellis ad seminis
arefactionem. ne terra spino-
sa ad seminis suffocationem.
Tamen ut semine verbi dei
tanto labore et diligentia
seminato fructum centesimale
in nobis faciet/ ut cum
venerit deus messis ex fructu
suo seminator vero collaudet
et nos seminator collaudet
mecum quam cum eo in regno
celorum sicut nos in principio
quam nobis prestare dignetur etc.

Venit qui
seminat seminare semen
suum luce viii ca. Circa
hoc evangelium refert de semina-
tore. de semine. de agro in quem
cadit semen. seminator est ut
semen verbum dei. ager corda
hominum. dei filius ad hoc est incar-
natus ut homines de errore
reducat ad viam. de vanitate
ad veritatem ut veritate cognita
et amata perveniat ad vitam
sic enim vere stans coram pyla-
to ait Johannis xviii Ego in
hoc natus sum et ad hoc veni
ut testimonium perhibeam veritati s.
ut homines in fide illuminet
et in dei cognitione ut sciant
ubi sunt qui erunt et quo tende-
runt affectu et actu. Et inde
quod vero seminat primo varie
2o assidue 3o sine electione
Primo vero seminat varie. Varia
enim sunt semina sua/ seminavit
semen legis naturalis in agro cordi-
um hominum ab initio mundi/
qui et dixit Matthei vii. Omnia
que vultis ut faciant vobis
homines et vos facite illis
et quod tibi non vis fieri alteri
ne faceris. Seminavit semen legis
scripte scilicet decalogum in agro
tabularum lapidearum Seminavit
semen legis evangelice in cordibus
omnium fidelium unde ait per Ier.
Ieremie xxxi Dabo legem
meam in visceribus eorum et
in corde eorum scribam eam et
ero eis in deum. et ipsi erunt
michi in populum Seminavit
semen legis consiliorum Seminavit
semen bonarum cogitationum
sanctarum affectionum rectarum intentionum
et quidquid boni est in anima ubi

eternum semen est / et qui seminat me-
tit. quemadmodum enim falce mortis me-
tit de hac vita ut si fructum
seminum exquiretur homo produxe-
rit mitto virtutum ad celestia hor-
rea adducitur / si vero produxerit
fructum seminum contrarium . de mito cul-
pe mittitur in ignem eternum ad
comburendum. Varia ergo sunt semina
varia eius gratia et varia dona
varia semina sed omnia bona et
inde ac clara predicto apostolus satis ex-
hortatus omnes ad audiendum et
diligendum semen verbi dei dicit
per Salomonem Sapiencie vi° concupis-
cite sermones meos et diligite
illos et habebitis disciplinam.
clara est et numquam marcescit sa-
piencia. clara est et numquam turbida.
numquam caret sed semper viret / licet in
unquamque opinione sit et ob-
scura et marcida ... tenebrarum
... affectione ignitam hodie
primo Secundo ut seminat
quotidie sive assidue. unde Gregorius
dicit Omelia ... qui seminat
sed qui seminat semina in ...
... ante ascensionem seminat per
ecclesie officiatos post ascensionem
nunc per se seminat ... per
alios vero ad interiorem cathedram
sed in celis qui corda hominum do-
cet in ... / Hec tota vita nostra
... indiget seminatoris ut boni
in bono plus ... et tanto
ardencius ad eterna aspiret quanto
magis in verbo dei de omnipotente
audit quod amat / et malus
verbum se ... castiget
quod scriptum est Ecclesiastes i In multa
sapiencia multa indignacio et qui
apponit scientiam apponit et dolo-
rem Tanto enim homo plus proficit in
dei cognitione tanto sibi magis
displicet de ... opere crescit
quod dolor, cum scientia quod homo quanto
magis eterna cognoscit. tanto

magis se in ... indigna
esse dolet et ... optimus
... in dei ecclesia est ...
... omni festo sit sermo ad ipsum
ut quilibet se consideret quomodo stat
Dicit enim Gregorius super Ezechielem x°
... agit et auri-
bus recta non audiunt nescien-
tes quam sint grana que continuit
... ipsa ... semen sicut
et latentes in cubilibus quasi
mollius quiescunt Hec enim de
quibus scriptum est ... in
... in petris Tu ... audire verbum
predicationis ... audi-
entes que sunt supplicia eterna
quibus ... quam sen-
sibiliter ... de singulis ...
... illico ...
implentur gemitibus et qui
prius quieti iacebat ... in
... cum dolore ad salutem
reddentur / Hinc ... sermon x°
omnes exhortatus ut libenter
verbum dei audiat dicit . studete
... dei verba meditari
nolite despicere scripta ...
... que ad vos missa sunt ...
... enim utile est quod ...
... animus ad calorem
ne in iniquitatibus sive frigore
torpescat / cum enim precedentium
... in ... fortiter
egisse ... ad fortitudinem bone
operacionis ... sanctorum
exemplorum flama animus le-
gentis attenditur . videt quam
fortia ab eis facta sunt et
valde indignatur . ...
non attigerit et forsan
... et quidem multi
in deserto multis annis non au-
dierunt verbum dei ... in ...
... / ... est ut
dicit Robertus super ... Sapiencie

Et sermo dei cibus est anime
vane Unde Hebr. et si non audi
erunt verbum dei in hermo tamen
loco hermi habuerunt inspiraciones
cogitaciones sanctas revelaciones
consolaciones et delectaciones
spirituales divinitus quibus omnia supple
bant defectum audicionis verbi dei
tum de secundo. Tercio ut semina
sine electione quod super petram
secus viam super spinas et su
per terram. Super terram bonam seduc
semine verbi dei super omnes dissi
lutos impositos et compositos
super superbos et humiles super
abiles et indiatos super
largos et avaros super divi
tes et pauperes super fideles
et infirmos. Terra secus viam
notat lascivos in quibus assi
duitas malarum cogitacionum
viam parat et verbum dei concul
cat. Hebr. et si receperint verbum
per mysterium non tamen amat per affectum
Scriptum est Luc. xxi°. Audiet
luxuriosus et displicebit ei.
Unde Hebr. preciosus peccatoribus
mimus implet. Ergo luxuria totum
appetitum rerum celestium aufert
Petra super superbi elati qui nec
blanditiis nec minis nec terrori
bus nec vix dulcibus possunt
malam deserere quod facit
oblivio dei et sui. Hebr. et si
aliquando ex verbo dei melioratur mo
dicum tamen non persistunt et hic fa
defectus terre id est in consideracione mortis
et defectus humoris id est devocionis
et desiderii ad celestia
Job xxxviii°. In similitudine lapi
dis aque id est ipsi durantes quod
sit ex tenaci adhesione rebus
transitoriis. Spine notat ava
ros in quibus nimia sollicitudo
et desiderium lucri suffocat
verbum dei ita quod ad fructum non
pervenit. Ergo implet verbum
Ysa. xxxiii°. Spine congregate

igne comburentur. Terra bona notat
cor fidele humile benivolum de
salute cogitativum proximi. Hec dat
fructum centesimum quod ducit ad centesimum
premium vite eterne. Terre quod in
paucis verbum dei semine fructificat
certe quod temporalia multis sunt
causa dampnacionis dum inordinate
amantur. Certe quod pauci salvantur.
Non mirum cum multi verbum dei ad
mortem contemnunt. Alii spernant
alii quod volunt suscipiunt quod
nolunt abmittunt. Impletur ergo
contenne id quod dominus iratus dixit
per prophetam Amos viii° mittam super
ter ram unam et super aliam non
pluam. Ergo per graciam in bono efficit
ut verbum dei utiliter suscipiat in
alto vero non. Dicit Greg. x super
Ezech. Ad bona assurgere perfecte
non possumus nisi nos ipsos sentiens
et penitendo elevet et suscipien
do confortet. Orandus est ergo nobis ut
deus graciam suscipiendi verbum dei
donet et confortet ut suscepto
perducat ad fructum impleccionis
ut sic vitam eternam consequamur
Eternam nobis prestare dignetur
etc. Pater et filius et spiritus sanctus

Verbum quod seminat se- minare semen suum

Luce viii° et in vulgari Evangelium
hoc tangit tamen primo de semina
tore. Secundo de semine. 3° de terra
re. Terre tamen necessaria sunt nobis
ad intellectum et humilem recreati
one et veram instruccionem. Ad
primum seminator est filius dei
cum filio divinitus exivit et exit
eternaliter et invisibiliter a patre et
seminat in principio celum terram
et omnes creaturas et admiraciones
sive verbo temporaliter exivit terram
a matre accingens se linteo
me carnis. In hac seminat
ewangelicam veritatem que est virtus dei
ad salutem omni credentium. Roma. i°

Exit igitur ad seminandum in cor
dibus hominum igniculos caritatis per
Exibit ultimo ad seminandum
districtam equitatis et ad remu
nerandum. In primo exitu in mundum
venit, sic sic parens colonus de
quo Jeremias expectacio Israelis xiiij
quasi colonus futurus es in terra
In secundo exitu scilicet sic sic benignus
et fidelis amator animarum. In tercio
exitu scilicet finali exhibit se ut
rex iustissimus rex infinite po
tencie. Est seminator quilibet pla
torum rex princeps spiritualis et secula
ris regimen et consilium. qui instar
boni coloni in terra agrum debent
curam diligentem adhibere visi
tando. inquirendo. vicia inquietes
iniurias excellendo. virtutes
seminando. bonos amando ma
los corrigendo. Cuilibet enim istorum
dicitur Luce x. Curam illius ha
be et quodcumque supererogaveris re
Est seminator quilibet homo. Cuilibet
enim dicitur Ecclesiastes xj°. Mane
semina semen tuum et vespere non
cesset manus tua. Quando enim
unusquisque seminat hoc et metet
quilibet operacionibus retribucio. Si
seminas zizania mittis separab
le messe stricto. sic et malis ac
tibus quibus fructus que iniquitas inse
verit et pena sic et bonis gla
Sed sic et pessime vero dicitur
seminator cum solus sed facultatem
serendi in animabus et terris ad
fructum dispone. i. Corinth iij°
neque qui plantat est aliquid neque
qui rigat. sed qui incrementum
dat deus. i. voluntatem facultatem
et virtutem ad bonum. loquitur
predicator ad aures exterius sed
tamen vanum nisi ille predicet intus
qui docet interius hominum interius
sed graciam infundendo. Ad hunc igitur
seminatorem xpm in omnibus recurrendum

Semina verbum seminacio absque
quibus non procedit hoc de quo
Ad seminandum semen
est verbum dei. Semen nobilissimum
preciosissimum et perfectissimum cor
et animam ad salutem. Verbum enim
dei est verbum vite eterne disponens
animas ad graciam et gloriam. Unde
anima ex carne plena conthrita
in comedia primo corripiet peccata
similiter cadit enim ad idem et simpliciter
Quarto bene operandi difficultatem
spiritus enim promptus est Quinto cor
dis obstinacionem Sexto similiter
corpus enim quod corrumpitur aggravat
animam quinto mentem sollicitudines
Sexto passionum anxietates multi
enim sunt corporis dolores in animam
redundantes. Septimo glorie retar
dacionem. Verbum quod apostolus corripiebat
dissolvit et esse cum xpo Et regna
tragis dei misit verbum de celo
semen verum. nullus defectus multiplicis
simitatis nullus falsitas in se habens
ut animas obstinatas illuminare
ignaras allevaret. frigidas
calefacit. tardas stimularet.
dissolutas restringet. et afflic
tas recreare. et ad celestia elevare
Ideo ut in sua oracione propheta
et omnibus credentibus scilicet ait
sanctifica eos in veritate sermo tu
us veritas est. Unde semen verbi
dei licet in prelatorum similiter in
sua predicatione in effectu utiliter
sed tamen quod ut dicitur Isaie i. nisi
dominus exercituum reliquisset nobis
semen. quasi sodoma fuissemus et
quasi Gomorra similes essemus. Semen
erat non est doctrine. semen intau
apostolorum. semen exemplar mar
tirum. confessorum virginum. Omnia
enim hec sunt semen cum benedixit
deus Isaie lxj° essemus sicut sodo
ma quasi instrumenta. i. immisi ad
confessionem fidei et laudem dei et
quasi Gomorra quasi instrumenta asperam

fuissemus asperi spinis et tribulis
viciorum quia terra nostra in multa
que non nisi spinas et tribulos
viciorum maiorum et minorum dedit
germinare et necesse inculta vere
et culta terra nisi sint seminata
multa gramina inutilia profert
sic et corda hominum fidelium nisi
suscepit et seminentur in se spe
que plantantur in se semina dei va
cescunt in vicia multa. Carne
se Antiquis patres hominibus predicabat
scilicet Trinitatis unitatem. vel benigni
tatem. culpe deformitatem. gratie for
mositatem. premium bonorum. et sup
plicium dampnatorum. Trinitas pre
dicatur ut credamus. vel benignitas
ut diligamus. culpe defformi
tas ut fugiamus. gratie formo
sitas ut eam queramus. bonorum
premium ut appetamus. eternum
supplicium ut timeamus. hoc
de primo. Ad secundum scilicet
de semine. Tellus ista notat
corda et voluntates hominum / terra
hec mixta. Triumphans est varia / est
enim terra secus viam. terra pet
rosa. terra spinosa. terra bona. Terra
secus viam notat homines
erroneos et incredulos. terra
petrosa homines induratos et perver
sos. terra spinosa homines car
nales et cupidos. terra bona
benivolos et mansuetos / primi
scilicet erronei et increduli ver
bum corporis audiunt et recipiunt
Sed mox dyabolus aufert verbum dei
a corde eorum ne credentes sal
vi fiant. Secundi scilicet indurati et
perversi verbum dei audiunt et
in cor suscipiunt et bonum
propositum habent. sed quanto tempore
adversitas temptationis venit sic
at et destruit id totum. Ter
tii scilicet carnales et cupi
di verbum dei audiunt in cor
suscipiunt initia bona proponunt

et incipiunt. sed prima sollicitudines
circa temporalia terrena desideria
et carnalia suffocant id totum
propositum bonum in eis. Quarti scilicet
benivoli et mansueti suscipiunt
semen verbi dei. credunt. obediunt
et in paciencia operantes fructum
centuplum proferunt / Dic homini in
credulo. quotiens dixeris audit
quidem sed in cor non recipit neque
manet tamen ei quod spinis et falla
Dic homini indurato in sua prava
voluntate. Audit. deliberat.
vult sed quia humore devotionis
et gratie non habet. ideo non persistit.
quam primo temptatio adierit cito re
cedit / Dic homini carnali et
avaro verbum dei. audito con
delectatur in illo. sed quia cor ipsius
fervet in amore terrenorum spino
sitates et desideria terrena ascendentia
occupant totum cor. et ita suffocant
et extinguunt omne bonum affec
tum. Terre quando semen preciosum
verbi dei sic impenditur. et in multis
reddit. Et licet semen verbi dei sit
potens in terra. ut dicit propheta
sed mala voluntas hominis que super
greditur potestatem eius. et hoc
fit quia non est timor dei in corde
hominum. nec respectus salutis et
dampnationis. Oremus ergo deum
ut sua gratia terra cordium nostrorum
disponatur. ut sit terra non secus
viam non petrosa. non spinosa. sed
terra bona et fructuosa in iusticia
et sanctitate operum ut fructum cen
tuplum. eterne glorie in regno celorum
consequamur. Ad quod nos etc.

Ecce ascendimus Ierosolimam et

consummabuntur omnia Luce
xviii°. Evangelium hic plenum est
devotione et caritate et confert

quo dns Ihc pas3 p(re)dixit
discipulis et compleuit toto eis
sue passionis veritate auctoritate
et horrorem ac dehinc miseria
qua sedebat sermo viam me-
ditans Et valde mirabile si hoc
tempus valde pusillum habet deuo-
cionis quod hoc tempore legitur
Ewangelium Dicit enim Apostolus ij ad
Corinthios vj° Que participacio
iusticie cum iniquitate. que societas
lucis ad tenebras. que conuencio Christi
ad Belial Ecce hic deuotissimum
Ewangelium occupat se de passione
tempus autem hoc vanitate et disso-
lucionis Ewangelium de anxietate
tempus autem hoc de leticia et gulo-
sitate / Ewangelium de penis et mor-
te. tempus hoc de sui obliuione
Quare ergo queres tempus ad Ewangelium
quasi dicit ulla Optime tamen
prespecta sunt apud Ewangelium hoc tempore
ordinata legendum Tria enim sunt
peccata que et si homines toto anno
vexant / hoc tamen tempore specialiter scilicet
Gula Superbia. et vana gloria.
ex quibus tepiditas obliuio dei et
sui Ewangelium autem hoc ad restringendum
illa mala continet tria bona contraria
illis peccatis scilicet maximam
anxietatem contra dissolucionem et gulam
maximam humilitatem contra superbiam
et impacienciam. maximam vili-
tatem et confusionem contra vanam
gloriam Christi nempe passio ad memo-
riam reuocata mores componit
mentes illuminat. oculos aperit.
tepiditatem fugat. et ad dei laudem
incitat contra dei obliuionem Primo
passio Christi contradicit carna-
litati gule ebrietati Accidie et
omnibus peccatis quorum origo gula
est sentina Unde ait quidam frater Dauid
libro de reformacione interioris hominis
Contra gulam prima est pugna quia

devincere nos oportet et quanto magis
superata fuerit tanto validiora
sunt cetera vicia contra nos et
nos debiliores contra ea Hec ille
Et gula fuit primum instrumentum
demonis quo temptauit primum hominem
cum esset in paradiso in statu inno-
cencie et vicit Itaque et per eam
in primis parentibus fuit causa dampna-
cionis toti generi humano Causa
dampnacionis contraxit dei filius
pro gula per homines commissa susce-
pit magnam amaritudinem quia
conqueritur per prophetam dicens Dederunt
in escam meam fel et in siti
mea potauerunt me aceto / Peccatum
capitale gule et ebrietatis
pro cuius satisfaccione Christus Ihesus Christus
vinis sanguinem crucifigi et
mori debuit Dicit b. Ieronimus
libro ij° Vinum pessimum sine as-
pectu Auditu. odoratu. absque
gustu ac cibis impossibile est
humanum corpus sustinere / ad esse
tamen dicitur ut flores et tantas
suaues escas quibus non oneretur
corpus / ut libertas anime perimatur /
grandis exultacio est anime si
paruo contenta fuerit cibo. Sub
pedibus habe epulas libid-
inesque Ipsi que diuicie contra aut
tolle epulas et libidines lu-
xuriam nemo querit diuicias
quam usui et in ventre aut
sub ventre est / ciborum itaque
auiditas que auaricie mater
est. animum que obsidens compedi-
bus agnat in terra et agnatum
in terra tenet Hec ille Cum
dat seipsum ad voracitatem et
ebrietatem. occasionem habet anime
adquirendi pecunias per phas et
nephas. per furta fraudes
rapinas. iniurias et in iusti-
cias / Ubi enim regnat superfluitas
cibi et potus ibi auaricia /

Nunc est in dolorum cultu ubi
respublica perit et totum
honorum bonum defluit. Non est
in extrema peccatum gule esse leve
cum tam dira et dura inducta
sint ut peccata compendiam.
hoc de primo. Secundo Christi
passio contradicit superbie pompe
tentati. quia est medicina ultima
tentat depulsio. peccatorum
ablucio penarum deleto. gratie
inventio et glorie assecutio. hec
meruit nobis profundissima
humilitas que in eius resple-
duit passione immo confirma-
tissima qua confirmatior esse
non potest. ita quod in infinitum ma-
ior sit humilitas in Christo
quam Ade superbia in pomi acceptione
unde potest plus proficere quam
Ade superbia nocere. Et dicit Leo
papa in sermone. Amabilior est
nobis in deo humilitas quam
potestas. et difficilius capere
eius capere potest quod deus celi
et terre se humiliat usque ad illusi-
ones ad sputa ad flagella
ad crucem. Amabile deus humi-
lis et servus superbus. veritas se humili-
at et vanitas se exaltat.
Deus se inclinat et homo maiorem
se putat. et maiorem se quam
in veritate est reputat. Ad dei
confusionem quia amplius ab eis
patitur quos maioribus donis
ditat. Unde Saul cum primo esset
in regem electus humilis. exaltatus
vero in regem factus est superbus.
cui dominus. nonne cum parvus esses
in oculis tuis caput te consti-
tui in tribubus Israel. I Reg. xv°
... et Samuel arguens eum
dixit pro eo quod proiecisti sermonem
domini abiciet te deus ne sis
rex. Sic et in hoc regno cum an-

tecessores erant humiles. deus ma-
gnificabat eos honoribus divitiis
et victoriis. cum autem facti sunt [illegible]
[illegible] apud se videntur
magni et magne reputationis
efficiuntur parvi et viles in conspectu
dei. patet quod magnificentia et
gloria dei decrescit. et respubli-
ca perit. ideo non parum sit do-
lendum. hoc de secundo. Tertio pas-
sio Christi continet in se magnam vili-
ficationem et confusionem. Cum enim esset
gloria patris ut nos in celo glorifi-
caret hic ad summum confundi
voluit. Venditus est quasi ignarus
captus quasi nocivus. traditus prelatis
iudicatus quasi morte dignus. illusus
quasi fatuus. consputus quasi miser.
flagellatus quasi reus. crucifixus
quasi latro cum latronibus. Hanc
confusionem sustinuit Christus nobis ad
maiorem salutem ut summam gloriam
in celo. Nos autem toto desiderio
nocte ac die cogitamus ut
summam gloriam in seculo et vacemus
[illegible] terrena [illegible] heu. Et hoc
vanitas sic et ipse hoc vanitas
dicit propheta. Ecce eum intueri non
sinunt [illegible] omnia ut desiderari
tum eo eius gloria. Cum [illegible]
isto tempore homines que [illegible]
corporat ad hoc ut [illegible] sunt
sollicita. nam cecus sedens iuxta viam
clamabat Ihesu fili David mise-
re mei. interrogatus a Christo quid
vis ut faciam tibi. Respondit domine
ut videam. et quamvis increpabant
ut taceret ipse tamen multo magis
clamabat petens sibi misereri.
Si sic iste pro depellenda cecitate
corporis ita diligens fuit multo
plus pro depellenda a nobis ceci-
tate mentis in [illegible] esse deberemus. In
cecitate enim corporis homo
salvari potest. in cecitate vero mentis

illatione dicit Gregorius li. v° ca.
xxxi° horrendum malum cecacitatis una que corpus alia que
mentem obtenebrat. cecitas
corporis videt defectum nature
cecitas mentis videt defectum
divine gratie. cecitas corporis
respicit creaturam visionem ceci-
tas mentis creatoris et eius
bonorum invisibilium spectatorem
Thobias Thobie v° Cecus
corpore inquit quale michi gau-
dium qui in tenebris sedeo et
lumine celi non video. Interior
cecitas multo amplius deflen-
da qua peccator nec deum celi
videt. nec celestia bona cogi-
tat. nec statum sue salutis
curat. nec que futura sunt pre-
videt. sed oblitus sui vadit
morti appropinquans absque timore
in foveam eterne dampnationis
Corpore cecus errat pedibus cor-
poris ignorans ubi pedem ponat
mente autem cecus errat pedibus
interioribus scilicet intellectu et affectu
et sicut intellectu errat. Deum
erronea intellectu affectum pervertit
affectu perverso et a creatore ad
creaturam converso. corrumpit mores
et demones inducit. Iste et hic
cecus secus viam sedebat sed
non sicut tristicie rectum. cecus est
in anima non est in via salutis
sed extra viam sedet in suis
delectationibus. Cum ergo cecitas
mentis sine numerum est vel cecitate
corporis multiplicata expedit
ergo ut quilibet clamet cum isto
ceco. Ihesu fili David miserere
mei da ut videam que sunt
videnda. et ad salutem necessaria
hoc et modo ecclesia in persona
peccatorum clamat. Domine illumina
oculos meos. vel anime mee intellectum

et affectum ut recte videam
que sunt salutis. Illumina
domine oculos ne umquam obdormi-
am in morte ne quando dicat
inimicus meus spiritualiter prevalui adversus
eum. Cui dicit Ihesus.
Fides tua te salvum fecit.
Fides ut dicit Gregorius ibidem
est oculus mentis humane quo
divina et que supra naturam sunt
et sunt possimus intueri.
Hec videt nobis et celum
et infernum. Petimus ergo ut hanc
in nobis claram faciat ut
videamus. et videntes intelligamus
intendendo et recte ad patriam
celi perveniamus quam nobis
prestare dignetur etc.

Factum est autem
cum appropinquaret Iericho
cecus quidam sedebat
secus viam mendicans
Luce xviii°. In hac dominica
incipit quinquagesima et finitur
in pascha et fit remissionem
Representat enim annum iubileum
quo secundum legem erat quinquagesi-
mus fiebat universalis remis-
sio. Clauditur enim ista dominica infra
se totam maiorem que fit tem-
pore. virtute cuius fit peccatorum
remissio. legitur ergo hodie
epistola scripta ad Corinthios
xiii° In qua describitur
maxima commendatio caritatis
sine qua cetere virtutes inutiles
sunt ad eternam vitam.
legitur et evangelium Luce. In
cuius prima parte instruimur
de fide passionis et resur-
rectionis Christi. Secunda vero parte
fidem illuminat ceci. Ideo
in prima parte evangelii commemora-
tur illuminatio appropinquante Ihesu

in Iericho quod interpretatur
luna et significat totum genus
humanum vel singulorum hominum
conversacionem / et ideo cum dicitur
appropinquasse Ihesus Iericho potest
intelligi vel de illa appropinquacione
qua dei filius ad genus humanum
per incarnacionem accessit. Secundum
tercium est quod sequuntur illumina-
cio ceci generis humani vel quod de
appropinquacione qua ipse dei filius
accedit ad homines penitentes
et ad eorum conversacionem per iustifica-
cionem / ex qua et tercium est quod
sequitur illuminacio ceci peccatoris

Si Secundum ad primum scilicet quod Ihesus
seminator accedens Iericho
nostre mortalitatis ibi voluit plantare
in terminis nostre humanitatis Nimi-
rum plantam suam Ecclesiastici omnia
xxiv super an. Ipse est illa
rosa in campis Iericho / de
qua dicitur Ecclesiastici xxiiii° Quasi
plantacio rose in Iericho. Ro-
sa quidem speciosissima scilicet Christus
innocencia candida et passionis
sanguine rubicunda Et sicut
rosa antequam videatur sentitur
sic et genus humanum antequam
videret humanitatem eius corporaliter
per sensum per fidem fragranciam
sue divinitatis / Accessit ergo
Ihesus ut reedificaret ruinas
Iericho non timens maledictum
Iosue scilicet quia pro nobis maledictum
Ecce nos accedere qui diu ceca
fuerant videt. qui diu mendica-
verant abundant. qui diu
laboraverant sedit et quiescunt
Et qui diu procul a via vite
aberrant secus viam sedet
hec Luce xviii et omnia
vim super Lucam ita dicit.
Cum Ihesus appropinquaret Iericho

cecus illuminatur. Iericho enim interpretatur
luna. luna autem in spacio elapso
per defectum carnis ponitur. quia diu
mensis noster movetur decrescit
defectum nostre mortalitatis designat /
Dum ergo conditor noster appropinquat
Iericho cecus ad lumen redit
quia dum divinitas defectum nostre
carnis suscepit / humanum genus
lumen quod amiserat recepit / Unde
in deus humana patitur inde
homo ad divina sublevatur. Tercio
est ad appropinquacionem qua Ihesus
ad humanam conversacionem per iustificacionem
accedit appropinquat quia Iericho
volens in humana consciencia plantare
rosas virtutum et [illegible] arcis
per se quod fructificet per opera castit-
ra Dicitur illud Ecclesiastici xxiiii°
Quasi rose plantate super rivos
aquarum fructificate Ipso ergo acce-
dente ad istud Iericho id est ad
humanam conversacionem peccator qui ob
peccatum cecus erat fiat videns et
qui antea mendicaverat abundat
Qui laboraverat sedet et
quiescit. et qui procul a vita re-
cesserat secus viam manet / de
quarta ergo appropinquacione
vide istud interpretatur sine de pa-
sione de hac quemeunt dicit
Cum appropinquaret Ihesus Iericho
Iericho interpretatur ut dictum est luna
que de se est obscura in suis
partibus et per viam lumen a sole
mutuat et in nostris mone-
tis in lumine crescit et decrescit
et significat genus humanum et humanam
conversacionem Est enim humana natura
et humana conversacio de se obscura
qui tamquam nichil est per viam quia
ymago dei suscepit lumen
gratie / Alunde illustratur quia a
fontali lumine et in suscepto

lumine privatur ut instabilitas
liberi arbitrii / magis ergo fuit humi
litas que est quod accessit vel acce
dit summa claritas ad obscuritatem
summa soliditas ad pravitatem
summa stabilitas ad instabili
tatem et summa fortalitas
ad infirmitatem scilicet dei filius ad
Iericho. fuit enim terra illuminatis
Unde Gregorius ante adventum
Christi omne erat genus humanum quod
in primo parente exclusum a para
diso gaudiis claritatis superne
lucis ignorans damnationis sue
tenebras patiebatur. Exemplum [?]
et hoc ante adventum suum spiritualem
quo animam ipsius iustificat
per gratiam sedet in tenebris et
umbra mortis vinctus in men
dicitate et ferro sicut dicitur in psalmo
Et propter hoc non potest gaudere letitia
spirituali. Unde dicebat Thobias
ceco v° quale michi gaudium
est qui in tenebris sedeo et lumen
celi non video quod dicit ultimum
Unde de peccatoribus dicit Apostolus
Ad Ephesios v°. Alienati sunt a
via dei propter ignoranciam que est
in ipsis propter cecitatem cordis ipsorum
qui desperantes tradiderunt semet
ipsos immundicie et avaricie. Sciendum
autem quod dei filius appropinquans
ad nos per carnis assumptionem
sanavit istam cecitatem triplici
modo. Et illis eisdem sanat
et quotidie cum appropinquat ad
hominem per gratiam in triplici scilicet
felle quod est penitencialis contri
cio. luto quod est mentalis humili
atio. unguento quod est affectualis
compassio. et [?] quod est spiritualis
erudicio. De primo habemus

figuram Thobie xi ubi dicitur
quod Thobias iunior felle piscis
linivit oculos patris sui ceci
statimque visum recepit. Fel
enim acre sit amarum per me
quam et sic affligatur corpus cum
[?] linitur in meditatione oculi
et sic restituitur spiritualis visus
De secundo habemus figuram
Iohannis ix° ubi dicitur quod Ihesus
linivit luto oculos ceci nati
quo facto postquam lavarat [?]
suos oculos statim vidit / lu
tum ponere super oculos nihil aliud
est quam immittere in animam
hominis humiliacionem que dicitur oriri
ex consideracione sui status et
condicionis quod non est nisi lu
tum / ponitur ergo ut lutum
super oculos illius ceci id est humil
iacio ex sue vilitatis consideratione
qui statim vidit et Christum
adoravit. Certe nihil magis
claudit mentales oculos quam
superbia et per oppositum nihil
magis aperit quam vera
humilitas / considera ergo te vile
sicut lutum quantum ad corpus
et humiliare. Unde ut dicit
Philosophus: humiliatio tua in medio
tui et humiliacio aperuit tibi
mentis oculos quos superbia
clausit. De tercio dicit ve
nerabilis pictori [?] Apocalypsis iii° Nescis
quod tu es miser et miserabilis
pauper et cecus / et sequitur col
lirio inunge oculos tuos ut
videas. Istud collirium potest dici
spiritualis pietas et unctio qua
homo dicit compati mentaliter
et effectualiter proximo. quibus
si inungantur mentales oculi
aperiuntur ut videant miserias

et in operibus proximorum nobilis
simum est istud collirium. Eccle
siastici xxxv°. Summo mane re
ligionis est in pietate et mia
Est et serenissimum istud colli
rium. non enim pungit sed lenit
non infert oculis acrimoniam
sed magnam dulcedinem. Avaricia
enim claudit mentis oculos. Un
de Ecclesiastici xx°. Xenia et dona
excecant oculos et aures obturat
et homines facit crudeliores
fat. non nam ut amicum
considerans permittit. Unde ava
ri non merentur moriar pro proximo
frangere panem esurienti pane
suo etc. Luc. corripit eos
mane liii° suo Ysa lviii°
Pro quarto hemo hec
determinetur in Tobie xi°. Collirium
est enim verbo suo et sua effi
cacia eruditione illuminat oculos
mentis quod expresse signa
tum est in psalmo. lucerna pedibus
meis verbum tuum et lumen se
mitis meis. Et alibi decla
ratio sermonum tuorum illuminat
et intellectum dat parvulis. hoc
est dicere quod ... cum ... dixit iste ceco. quid vis ut
faciam tibi Et ille. Domine
ut videam. et Jesus dixit
illi. respice. fides tua sal
vum te fecit et confestim vi
dit solo quod verbo suo dixit
ei respice. reddidit ei vi
sum Et ita interna eruditio
divini verbi est tante virtutis et
efficacie quod confestim illuminat
oculos mentis et facit eos
respicere que sunt necessaria ad
salutem. Sic quod patet quomodo ex
istis quatuor modis illuminat oculos
mentis et reddit spiritualem

visum. Dixit felle quod est peni
tencialis amaritudo. luto quod
est mentalis illuminatio ex considera
tione sue vilis conditionis. colli
rio quod est affectualis compassio
sed ad inopiam proximorum. et verbo
quod est spiritualis eruditio. Ezechielis
... multi sunt hodie ceci quos
diabolus excecat. omnes illos qui
mortalia peccata ut non possint
aliquid videre de necessariis
ad salutem. Est enim diabolus
significatus per Naas Amonitem
qui dixit viris Jabes Galaad
ad quos volebat ei federari.
Sic legitur i Regum xi°. hoc
pacto feriam vobiscum ut eru
am vobis omnium oculos dextros.
hoc dicit diabolus cunctis peccatoribus
qui cum eo ineunt fedus. pacto
enim fecerunt cum morte. Ut dicit
Ysaia. Et fedus ineunt cum inferno
hoc dicit fedus. hoc feriam vobis
cum ut eruam vobis oculos dex
tros. Oculus dexter hominis
secundum [illegible] significat est id quod videt
superna et saluti necessaria.
oculus autem sinister est quo videt
temporalia et terrena. Omnis
ergo peccator quamdiu manet in
peccato mortali sunt oculi dextri
eruti quia nil videt de divinis
et eius expedientibus ad salutem.
Unde contra ad ea sunt totaliter ceci
quamvis ad alia oculos habeant
sed sinistros valde claros.
multi ergo sunt ceci qui tamen
non reputant aliquem de istis
modis quibus diabolus spiritualem
cecitatem sanat. Contra nec
se esse volunt amarissime penitere
nec suam fragilitatem considerare

ut inde benedicentur ut a
comparentur et dominus ut eos secundum
veniat in necessitatibus ut
audiens volunt verbum dei et eo
maneret in veritate Nos autem
non sic sed imitemur istum
cecum dicentes cum eo. Domine
Jhesu xpe Jhesu fili david
miserere nostri ut mereamur
secundum oculo dextro que conferunt
ad salutem ut commereamur au
dire verbum dei dicentis: respice.
et confestim videbimus et
sequemur xpm ipsum magnifi
cantes Et tunc omnis plebs
que hoc videbit quod deus sic
misericorditer se habet ad peccatores
et sic celeriter sanat eos
dabit laudem deo cuius laud
prophetes faciet nos Jhesus xpc
qui hunc cecum illuminat qui
est benedictus in secula seculorum
Amen

Ductus est Jesus in desertum a spiritu Mathei iiii°

Sicut dicit b. hylarius super i° textu(?)
in sanctificatis maxime grassantur
dyaboli temptamenta quia victoria est
ei magis optata de sanctis
In sanctificatis scilicet per baptismum et
penitentiam proprie siue in diuino ser
uicio et operibus sanctis se exercen
tibus grassantur quammaxime dyab
temptamenta. quia de ipsis magis
quam de aliis victoriam exop
tat In signum cuius redemptore
nostrum dominum Jhesum xpm statim
post baptismum et celi apercionem per
agit inimicus dyabolus ipsum
temptante sicut apparet ex ewan
gelio hodierno(?) dementes sunt(?)

Prima ergo nunc est tempus
deputatum specialiter diuino
seruicio et operibus sanctitatis ac quo
modo sunt ieiunia orationes
et elemosine hoc enim est
illud tempus speciale de quo
dicit apostolus in secunda epistola
quam scribit ad Corinthios vi°
Ecce nunc tempus acceptabile
ecce nunc dies salutis Ideo
in hoc sancto tempore dyabolus mag
conatur suis temptacionibus
ut sancti viri dimittant diui
num seruicium et opera sancti
tatis et ad consueta mala rentantur(?)
Licet tamen contra temptamenta ieiunium
remedium dicitur quod fructum ieiu
nii perdidimus secundum quod dicit Eusebius(?)
Nam et si ieiunium non
prodest nobis ut ut non
temptemur proficit tamen nobis
ut a temptacionibus non vinca
mur In hoc ergo sacro tempore
invalescunt dyaboli temptame
ta ut homines retrahantur
a diuino seruicio et sanctis
operibus / propter quod sancta mater
ecclesia in hac prima dominica
huius sacri temporis adducens
verba apostoli in epistola et verba
xpi in ewangelio hortatur
nos efficacissime ut non
obstantibus temptamentis dyaboli
qui sepe temptat ieiunantes
de peccato gule. vane glorie.
et avaricie ne fiat elemo
sine / ut vincamus cum eo de
istis saluatore temptanti
in ieiunio diuino seruicio et
sanctis operibus quia per talia vin
cemus temptatorem qui victus
et confusus a nobis abscedet
Unde dicit Apostolus in secunda epistola

In omnibus exhibeamus nos
metipsos sicut dei ministros
ut sic deo serviatis volunta-
rie et devote / ut enim dicitur
Matthei iiii° in Ewangelio / Dominum
deum tuum adorabis et illi
soli servies. Quod sumitur
ex Deuteronomio vi° Deinde at-
tende soli deo non solum ex
hoc domino precepto sed et ex
angelorum exemplo de quibus
dicit sanctus Ewangelista. Angeli
accesserunt / scilicet ad Christum et mini-
strabant ei. Dicit autem hic Augustinus
unus dominus meus est ipsa trinitas
cui soli servitutem pietatis me-
debemus. Nomine enim servitutis
ut Augustinus x de civitate dei
non quelibet servitus intelligitur ho-
minibus enim servire debemus. sed
solum hic intelligitur cultus soli
deo debitus quem grece latria
latrie pietatis sive religio-
nis. Est autem hec servitus
pietas. de qua dicit Apostolus
i ad Thimotheum iiii° Pietas
ad omnia valet promissionem
habens vite que nunc est
et future. Et certe ista pia et
religiosa servitus que intelligitur
per adorationem debetur illi
soli qui est dominus deus noster
dominus et potentiam quia in cuius
dicione cuncta sunt posita et
nemo potest resistere sue potestati
quia dominus omnium est ut Hester
Hester xiii° / Deus et sapientiam
quia teste Damasceno deus
dicitur a theaste quod est considerare
ipse enim omnia considerat non
solum ea que patent sed etiam
que latent / Homines enim vident
que patent. deus autem intuetur cor
i Regum xvi sed deus in [illegible]
per quam se commisit nobis servire

daturum luce primo / Isti ergo soli
licet debemus servitutem quia ipse
unus est / ut dicitur Deuteronomio vi° Audi
Israel dominus deus tuus deus unus
est. Iste autem dominus adorandus
est fide spe et caritate. Ut dicit
Augustinus. Et ut adoratur eum libere
ferventer in cogitatione. sollempniter
in confessione. sedulo in manife-
statione. iocunditer in contemplacione
[illegible] in reputatione
liberaliter in oblatione et in-
tegritate in confirmatione ut scilicet
usque ad finem perseveret. Non enim
consistit divina servitus in signis
exterioribus tantum scilicet in genuflexi-
onibus pectorum tunsionibus. ca-
pitis inclinationibus et verbo-
rum orationibus. sed maxime consistit in
perfectione vite quam facit caritas
que numquam agit perperam. Unde
etiam maxime consistit ista servitus
in dilectione dei et proximi que
per exhibitionem bonorum operum comproba-
tur. quod dixit Zacharias Luce
i Serviamus domino in sanctitate et iusti-
cia coram ipso omnibus diebus no-
stris / In hoc quod dicit in sanctitate
notat puritatem affectionis / in
hoc quod addit et iusticia notat
veritatem bone operationis que
non est iusta nisi sit vera.
et ab omni fictione remota
subdit coram ipso. non coram
mundo. In quo notat rectitudinem
intentionis / Subiungit omnibus
diebus nostris in quo notat pleni-
tudinem consummationis ut scilicet
ista servitus perseveret usque ad
finem vite. Serviendum est igitur
domino deo maxime hoc tempore
/ Primo ex afflictione et compunc-
tione prime per quam inimicus dei
potest cum eo pacem habere

Videmus in rebus humanis quod gratia domini cuius est inimicus dantis dona nullum est servicium gratum et acceptum potest impedire. Sic est homo quamdiu in mortali peccato cuius inimicus est dei propter quod nullum servicium potest facere quod deo placeat manens in statu peccati. Dicit enim Ecclesiasticus xxxiiii°: Homo qui ieiunat in peccatis suis et iterum eadem facit quid proficit humiliando se? quasi diceret nichil. Orationem eius quis exaudiet? quasi diceret non deus, quia deus non exaudit peccatores. Ysa. i°: Cum multiplicaveritis orationes vestras non exaudiam vos. Manus enim vestre et opera vestra sanguine id est peccatis sunt plene. Oportet ergo qui vult deo placibiliter servire ut ei reconcilietur et pacem cum eo faciat. Pacem autem cum deo quem per mortalem culpam offendit non potest facere nisi per veram penitentiam. Eccli. ii°: Nisi penitentiam egerimus incidemus in manus domini. Propter quod dicitur Mathei iii°: Penitentiam agite, appropinquabit vobis scilicet per caritatem regnum celorum. Et deus qui est rex illius regni appropinquabit vobis faciendo pacem vobiscum et vestra servicia acceptando. Penitentiam ergo de peccatis nostris et tunc acceptabiliter serviemus deo. Unde dixit prima sancta Judith viii°: Humiliemus deo animas nostras et indulgentiam eius fusis lacrimis postulemus et in spiritu contrito et humiliato quem deus non despicit, ut dicitur in psalmo, servientes illi dicamus flentes domino ut secundum voluntatem suam

que est plena bonitate et clementia faciat nobiscum misericordiam suam. Secundo serviendum est ei cum subiectione reverentie et quia servus dei sic timet ei displicere. Videmus enim in humanis quod illi qui dominis terrenis serviunt semper timent ne in suo servicio defectum faciant et in serviendo displiceant. Multo fortius qui regi celi serviunt cui servire est regnare, et sic deum timere ne in servicio suo faciant aliquem defectum, cogitantes quod deo non possunt digne obsequi. Omnis enim sancta [illegible] servi dei qui humiliter et reverenter ei serviunt quo melius serviunt eo amplius timent et dum plus deo placent plus timent deo displicere. Unde dicit dominus Luce xvii°: Cum feceritis que precepta sunt vobis dicite servi inutiles sumus quod facere debuimus hoc fecimus. Cum timore ergo et reverentia serviendum est ei. Unde dicit psalmista: Servite domino in timore et exultate ei cum tremore. Et Josue xxiiii° dicitur nobis: Nunc ergo timete dominum et servite ei corde perfecto atque verissimo. Tercio serviendum est domino cum attentione diligentie et quia vult soli deo placere. Videmus quod illi qui dominis terrenis serviunt sunt attenti et diligentes quomodo in servicio placeant, stant apertis oculis ne in serviendo defectum aliquem faciant et apertis auribus ut voluntatem domini audiant

Et corde perfectissimo ut man-
data eius impleat, non vaga-
tur hinc atque illuc sed stans
semper coram eo / Sic multi ser-
vientes qui deo servire debent
aperire oculos cordis ut
mandata servitii intelligant et au-
res ut voluntatem dei percipi-
ant / non debent vagari hinc
atque illuc per mundana et sensi-
bilia nec sed interiora et ad
ista eos in serviendo impedi-
ant nec debent aliis servire
que eos a dei servitio retrahunt
Propter quod dixit Samuel I Re-
gum vii° Preparate corda vestra domino
et servite illi soli / Preparate
id est diligentes estote et atten-
dite corda quia sermonem dei
percipit ex corde et credit / Et
servite illi soli id est nulli alteri
qui vos in eius servitio possit
impedire / Dicitur enim Actuum v°
Nemo potest duobus dominis servire
// Quinto serviendum est deo cum
execucione iusticie id est cum imple-
cione mandatorum dei Unde illud
Ecclesiastici ii° Fili accedens ad ser-
vitutem dei sta in iusticia /
Et apostolus dicit ad Romanos vi°
Sicut exhibuistis membra vestra
servire inmundicie et iniquitati
ita nunc exhibete membra vestra
servire iusticie in sanctificationem
id est ut sitis sancti / Videmus quod
ancille que sunt ancille que bene
voluntatem suarum dominarum audiunt
sed de ceteris preceptis vix unum
faciunt bene auscultant do-
minas loquentes et precepta
sed rarissime exequuntur Propter quod
earum servitium non est gratum Sic
dico quod deus habet multos qui di-
cunt se eius servitores quia bene
audiunt auribus voluntatem

dei Audiunt enim sermones et prece-
pta dei sed ea minime servant et
ideo modicam habent utilitatem
Prima ut dicitur Luce xi° Beati qui
audiunt verbum dei et custodiunt illud
Multi sunt qui dicunt domine domine
sed hoc non sufficit ad introitum
regni Matthei vii° Sed ille qui facit
voluntatem patris celestis duntaxat
intrabit Fili ergo accedens
ad servitutem dei sta in iusticia
complendo et perficiendo eius
mandata iustissima / Serviendum
est ergo deo cum execucione iusticie
et quam possumus caveamus offensam
dei // Sexto serviendum est deo cum
exultacione et iocunditate cordis
per quam ingenium dei benivo-
lencius percipimus / Videmus quod
aliqui servitores hominum
bene ministrant ea que sunt necessaria
quia vero tristi animo et torva
facie serviunt non placet eorum ser-
vicia / Sic est in servitio dei quod
multi sunt qui faciunt multa bona
ex genere sed longas orationes frequen-
ter terminant et multas faciunt
elemosinas sed quia non habent cor
iocundum spiritualem leticiam immo ingratum
durum est eis genere ad portandum
non placet deo eorum servicium
Habent enim lampades non tamen oleum
sicut fatue virgines habent enim
claritatem in operibus de quibus
tamen non habent leticiam in corde /
Oleum enim secundum Augustinum / spiritualem
leticiam spiritualem significat alibi ar-
bitror / unde dicitur in psalmo Unxit te
deus deus tuus oleo leticie Servi-
endum est ergo deo cum iocunditate
anime et fervore qui enim letanter
deo serviunt graciosa sunt que
faciunt eis bona / Omnia enim dei
dei facit bona / Propter quod dicitur
in psalmo Jubilate deo omnis terra

Servite domino in leticia alias
non poterunt dominum sine Tercio
serviendum est cum consummatione
perseverancie quia possumus deo
servire. non enim sufficit
domino servicium inchoare sed usque
in finem consumare Sicut dicitur
de Anna prophetissa Luce ij°.
quod non discedebat de templo
ieiuniis et obsecrationibus servi-
ens die ac nocte. Dicitur Gen. xxix
Significat quod Jacob servivit pro
Rachel vij annis i(d est) supplentatur
vite vel visione beatifica toto
tempore vite sue Sed sicut
videmus aliqui servitores optime
servire incipiunt postea tamen propter aliqua
supervenientia frangunt in servi-
tio et servicium deserunt vel despi-
ciunt et contempnunt. sic et multi re-
periuntur qui optime domino servicium
inchoant. sed non attendentes
Zachariam dicentem Serviamus
domino in sanctitate et iusticia coram
ipso omnibus diebus nostris non con-
tinuant. Unde Apoc. ij° Esto fidelis
usque ad mortem et dabo tibi
coronam vite. Sic servitus est
soli deo Sed pro dolor multi
sunt qui non soli deo serviunt
sed peccatis carnis et servicium quod
debent deo impendere ipsis
impendunt. Immo quod peius est
blasphemant dicentes id Mala-
chie iij° Vanus est qui servit deo
quia nullam utilitatem consequuntur
et sedent. quod emolumen-
tum habemus quia custodivimus eius
precepta et ambulavimus tristes
coram eo. quasi dicerent nullum.
emolumentum spirituale et eternum
nec temporale precedentes. Vanus quo-
que est qui servit deo dicunt enim
stultus omnis qui facit malum
bonus est in conspectu domini et
tales ei placent ita videtur
quod illi qui mala faciunt et
legem violant dei habent bo-
num mundi divitias delicias
et honores Illi autem qui bo-
na faciunt et precepta dei servant
in paupertate et miseria per-
manent. Propter quod et ipsi dese-
runt domino servicium et [illegible]
sed ad finem [illegible] Nos
autem non sic sed moveamur
pectore ad veram et dignam
[illegible] et ulterius non serviamus
peccato ut laudem sumamus de numero
illorum qui serviunt deo et videant
eius faciem Apoc. ult. Ad
quam visionem nos perducat
Jhesus Christus Amen

Ductus est Jhesus
in desertum loco
et ca. [illegible] dicit
Salvator [illegible] A diebus Johannis
baptiste usque nunc regnum celorum
vim patitur et violenti ra-
piunt illud. A quo habemus quod
conclusum ut regnum celorum
possideamus oportet eum vim facere
videlicet contra mundum carnem et
dyabolum pugnando. non enim
coronabitur nisi qui legittime
certaverit Ad Thimo. ij° Et
Ambrosius in de officiis Non
est gloriosa victoria nisi ubi
fuerint certamina Et ideo qui
vult regnare debet certare. Nec
enim sufficit fidem accipere
si non accipiendo contra dyabolum
certet Nam et si multi voca-
ti sunt ad fidem pauci tamen
inveniuntur electi ad coronam
quia secundum victores Apoc. ij°
Qui vicerit dabo ei edere
de ligno vite et cetera usque in°

Qui vicerit dabo ei sedere
mecum in throno meo Et
quamvis tota vita hominis si-
temptacio sit milicia Job vij°
Specialiter tamen tempus xlme ad
hoc est institutum ut homines
pugnent contra carnem mundum
et dyabolum et ut desistant
a pravis sermonibus cibis et
potibus superfluis et insistant
devotis oracionibus ieiuniis
et elemosinis ut sic redimant
animas a peccatis Et ut hoc
eis dominus videat sancta mater
ecclesia ad suam consolacionem
et confortacionem / hoc hodie legitur
Ewangelium quod narrat de Christi
domini primo temptacione ieiunio
et contemplacione que omnia
fecit nobis in exemplum
xl. di. ibi in deserto deum et
nudam terram habuit pro lecto
celum pro tecto nullo usus cibo
nec potu et cum hic tempta-
batur a dyabolo / De quibus omnibus
est prius dictum / Ad sing. eius
devocionem Sermo de b. Augustino
in l° de scala dilectionis /
Omnipotens deus qui nullius
indiget quia ipse est summum
bonum qui nec de alieno potest ac-
cipere quo crescat quia ex ipso
sunt omnia nec de suo amit-
tere quo decidat quia in ipso
immutabiliter consistunt universa ro-
nalem spiritum creavit sola caritate
nulla necessitate ut eum faceret
participem sue beatitudinis Hugo
ille Et hoc ideo ut homo summum
bonum intelligeret intelligendo cogno-
sceret agnoscendo amaret aman-
do possideret et possidendo
frueretur beatus Formavit ergo deus
hominem de limo terre quem

ad corpus et inspiravit in faciem
eius spiraculum vite .i. animam per
quam factus est homo ad imaginem
dei Gen ij° / Dedit et deus
primo homini tale corpus quod
erat anime subiectum ut esset
obtemperans sine rebellione
vegetabile sine mortalitate erat
quam conforme anime ut sic anima
erat innocens et tamen peccare po-
terat sic corpus esset impassibile
et tamen posset mortaliter vivere
et ideo poterat mori et non
mori poterat habere sufficienciam
et indigenciam poterat obte-
perare et rebellare et hec fuit
racione nature defectibilis ex nichilo
facte ut per graciam confirmate fuit
tamen id corpus ita conditum ut in
eo nulla penitus pugna rebe-
llionis nulla pruritas libi-
dinis nulla diminucio vigoris
nulla corrupcio mortis Factus
est itaque homo absque omni culpa
et miseria ut ad culpam sunt
fomitis instamentum et postea
est in paradiso positus ut operaret
et custodiret id est et ut vesceretur
de omni fructu preter fructum
ligni sciencie boni et mali
Quam felix tunc fuit status
hominis quam innocencie stabilis
et obediencie Sicut dicit
Hugo Sed istum felicem statum
nostri parentes per inobedienciam
perdiderunt et totum humanum
genus ad miseriam induxe-
runt / Dyabolus enim invidens
felicitati hominis misse fertur
venit ad mulierem dicens cur
precepit deus vobis edere de
ligno sciencie boni et mali /
Que rendit hesitando ne forte

morari / quod considerans dyabolus
serpentis instinctu dixit necquaquam
sed eritis sicut dii et sic victus
mulierem per eam et Adam in
duxit in peccatum. Propter quod de
paradyso sunt expulsi in mundum
sicut lucifer de celo in infernum
et in hac valle lacrimarum
et miserie facti sunt mortales
cum omnibus qui ex eis processerunt / Propter quod scribitur Sapiencie ii°
Deus creavit hominem inexterminabilem et ad ymaginem suam
fecit, invidia autem dyaboli
mors intravit in orbem terrarum
et sequuntur imitantur autem
eum qui sunt ex parte illius
Omnes nos ex parte illius eramus
imitantes eum secundum suggestionem
nisi per ipsum excepto uno Christo
Unde Jeronimus Omnes declinaverunt simul inutiles facti sunt
non est qui faciat bonum non
est usque ad unum scilicet Christum qui
eum in nullo imitabatur. Quod
videns sathanas impedit eum
scilicet Christum volens eum seducere
illis modis quibus parentes decepit scilicet Gula, superbia et
avaricia et Christum temptavit
Ut Gregorius in omelia: hostis
antiquus contra primum parentem
tribus se temptacionibus erexit
scilicet Gula vana gloria et avaricia. Gula cum suadens ei
fructum ligni vetiti et suasit
comedendo. Vana gloria cum
dixit eritis sicut dii. Et
avaricia cum dixit scientes
bonum et malum. Avaricia enim
non solum est pecunie sed et altitudinis. Sic et temptando eum superavit et sibi subdidit. / Christum
eciam modo eisdem temptavit
gula cum suasit ut lapides

facere panes. Vana gloria ut
se mitteret deorsum. Et avaricia
ostendens et promittens
ei omnia regna si cadens
adoraret eum. Sed Christus gulam
vicit abstinencia vanam gloriam
superbiam humilitate nolens
se mittere deorsum eo potestis
Et avariciam per contemptum glorie
regna a dyabolo promissa et
eum a se repellens cum indignacione dicens: Vade sathana
scriptum est: Dominum deum tuum
adorabis et illi soli servies
et de hiis est hoc ewangelium in
Dominica quando ewangelium distamo
a Christo primam agere ieiunare
et orare. Ac temptacionibus
dyabolicis resistere / Voluit
enim Christus temptaciones sustinere
et eas superare propter tria /
Primo ut ostenderet se verum
esse hominem et secundum naturam
assimilatum se eis illorum
qui continue temptantur et qui
cottidie petunt deum dicentes
Ne nos inducas in temptacionem
id est induci permittas. Secundo ut
dyabolus qui temptando devicerat
primum hominem temptando Christum
vinceretur ab homine. Tercio
ut ostenderet quod dyaboli temptaciones non timeamus quia nullam
violenciam inferre potest. Unde
Augustinus super psalmum lxi°: Tantum
admittitur dyabolus temptare
quantum tibi prodest ut exercearis
ut proberis ut qui te nesciebas a te ipso invenaris. Et
Ambrosius in quadam epistola: Certamina tua si ad te respicies
grandia sunt. Si ad bellatorem ludus et umbra certaminis. Ideo temptati non debemus desperare

dicit enim Jacobus in sua Ca
nonica Beatus vir qui suffe-
rt temptacionem quoniam cum probatus
fuerit accipiet coronam vite
quam repromisit deus hiis qui
diligunt eum. Et non est
sine speciali misterio quod xpistus
statim post baptismum et post
testimonium dei patris quod dixit
hic est filius meus dilectus
etc. In spiritu sancto suo ductus non
invitus sed voluntarie et
proposito pugnandi contra dya
bolum ductus est in desertum / per hoc
ostendens nobis in figuram quod va
na mox cum fuerit baptizatus
vel convertit de statu peccatorum
per confessionem debet esse ad pug
nandum cum dyabolo dispositus.
Unde Gregorius Illos pulsare negli
git quos quieto iure se possi
dere sentit sed inpugnat. Nec
etc vide de illis diabolus incitat
qui existentes dei via sentit
ac negans sive et presens vi
nendo. Cum inter homines inducat
bellum sunt subditus ad mutuo
obedientibus et contra sola su
perbis. etc. Nec … / sic per dyabo
lus tota sollicitudine laborat ut
illum hominem quem amisit
recuperare possit. Et ideo quilibet
homo recepta quacumque gracia
per aliquod sacramentum tota diligen
cia debet se disponere ad resisten
dum ei. Unde consulit Ihesus
Syrach ecclesiastici ii° Fili
accedens ad servitutem dei
sta in iusticia et timore et
prepara animam tuam ad temptacionem
Ergo quod non debemus estimare
quod deus nobis irascitur cum
permittit super nos temptaciones

Thobie xii Quia acceptus
eras deo necesse fuit ut temptacio
te probaret / non quod malum est in
temptacionibus esse / Unde .ii. homo
resistit eis virtus eius augetur /
angelos letificat et demones
turbat Sequitur Et cum ieiuna
sset xl diebus et xl noctibus
Ieiunavit dominus non tamen indigens
nec obligatus / cum nec origina
le contraxit nec actuale commisit
quorum occasione ieiunium est
institutum. Ieiunavit ut suo
ieiunio curaret morbum nostre
intemperancie et ut homo
qui per gulam ceciderat ieiunio
repararet et dyabolum qui per
gulam vicerat ieiunio vinceret
Ieiunavit ostendens nobis
ieiunium nimis esse utile Unde
Augustinus in sermone de ieiunio
Ieiunium purgat mentem, suble
vat sensum, carnem spiritui subi
cit. Cor facit contritum et humile
concupiscencie nebulas spargit
et castitatis vere lumen accendit
Ieiunavit ut nobis exemplum
daret ieiunandi et misere
batur qui alio sit salvatorem
… / Videmus quod omnis
communitas suum ducem sequitur
xpistus est dux et caput nostrum
ipsum in ieiunando sequamur
non enim decet ieiunante capite
membra pinguescere. Unde Bernhardus
… est ieiunium omnibus xpia
nis quia ut caput suum membra
sequantur. Si enim bona suscepimus
a bono capite mala quare non
sustineamus an ista respuere
volumus et sola iocunditatis
amare. Si ita est indignos
nos bonis capitis …

monstramus. Cum enim ipse ieiu-
naverit et nos debemus. In hac
secundum est dicta quia ipse ieiuna-
do xl diebus minus comedit
nos ergo semel in die [illegible]
infirmiores sumus et non possumus
ex aequo certare cum gigante.
Unde beatus Augustinus. Rogo vos et
admoneo fratres carissimi ut
in isto legittimo et sacratissimo
tempore exceptis dominicis diebus
nullus prandere bis presumat.
Quia aliis diebus ieiunare aut
remedium est aut premium. In xl
autem non ieiunare est peccatum.
Alio tempore qui ieiunat accipit
indulgentiam. In xl qui potest
et non ieiunat sentiat pe-
nam. Hec ille. Similiter pro-
vectis excepto tale tene-
xl ieiunare exceptis pueris,
mulieribus pregnantibus que duplici
alimento indigent, infirmis,
ad limina sanctorum peregrinantibus
et victum continue laborantibus
et hospitale mendicantibus et
similibus. Cum omnes licet non te-
neantur corporaliter ieiunare non
tamen possunt excusari a ieiunio
spirituali quod est abstinere se ab
iniquitatibus et illicitis volupta-
tibus. Nihil enim prodest hominem
ieiunare orare et cetera bona
ne displicere opera gerere nisi
mens ab iniquitate revocetur
et lingua a detractione compesce-
atur. Unde Augustinus. Cum a cibis
abstinet et male vivit est
demonis imitator qui non
est cibo corporali sed nequitia semper
indiget. Et ideo non mirum quod cor-
poraliter ieiunantes in necessita-
tibus non exaudimur quia spiritua-
liter non ieiunamus. Dicitur in Ysa-
ye lviii°. Quare ieiunavimus
et non aspexisti humiliavimus
animas nostras et nescisti. Respon-
Ecce in die ieiunii vestri inve-
nitur voluntas vestra et omnes de-
bitores vestros repetitis. Ecce
ad lites et contentiones ie-
iunatis et percutitis pugno
impie. Nolite ieiunare
sicut usque adhuc die ut
audiatur in excelso clamor
vester. Numquid tale est ieiunium quod
elegi. Dissolve colligationes
impietatis, solve fas-
ciculos deprimentes, dimitte
eos qui confracti sunt liberos
et omne onus eorum dirumpe.
Frange esurienti panem tuum
et egenos vagosque in-
duc in domum tuam. Cum vi-
deris nudum operi eum et
carnem tuam ne despexeris.
Tunc erumpet quasi mane
lumen tuum et sanitas tua
citius orietur et anteibit
faciem tuam iustitia tua et
gloria domini colliget te. Tunc
invocabis et dominus exaudiet,
clamabis et dicet: Ecce
assum. Si abstuleris de me-
dio tui catenam et desieris
digitum extendere et loqui
quod non prodest. Cum effuderis
esurienti animam tuam et animam
afflictam repleveris, orietur
in tenebris lux tua et tene-
bre tue erunt sicut meridies.
Ex quibus verbis colligitur
que requiruntur ad hoc ut
ieiunium nostrum deo sit accep-
tum. Primum obedientia man-
datorum dei, ibi Ecce in die

ieiunium verum est. Sine enim
caritate ieiunium deo non est acceptum.
Secundum fratrum concordia ibi ecce
ad lites et contentiones ieiu-
natis et odium fratrum non permit-
tit ieiunium esse acceptum. Tercium
confessio que innuitur ibi dis-
solve colligationes impietatis.
In peccatis enim ieiunare nil
prodest ad hoc ut ieiunium sit
acceptum. Quartum elemosina
que tangitur cum dicit frange
esurienti etc. Ieiunium enim sine
elemosina est sicut arvum sine
semine. Quintum cessacio ab
omnibus criminibus quod tangit
ibi si abstuleris de medio
tui cathenam. Tale ieiunium
hiis quinque modis decoratum
est salubre et fructuosum
quia placat iram dei, scilicet
diminuit. De quibus scribitur
Ione iii° Audita predica-
cione Ione dicentis Adhuc
xl dies et ninive subvertetur
predicaverunt ieiunium et vestiti
sunt saccis a maiore usque ad minorem. Et
sequitur. Vidit deus opera eorum
et misertus est super malicia eorum
quam locutus est ut faceret et
non fecit. Ieiunium etiam preparat
viam gracie dei, scilicet Luce i°
de Iohanne. Vinum et sice-
ram non bibet et sequitur
et spiritu sancto replebitur. Unde
et nos ieiunamus vigili-
as sanctorum ut in eis animas
preparemus ad suscipiendam
graciam venture solempnitatis.
Propter hoc totam xlam ieiunare
tenemur magis propter solempnitatem
paschalem. Ieiunium etiam [illegible]
debilitat qui in voluptatibus

pascitur. Matthei xvii° hoc genus
demoniorum non nisi ieiunio et
oracione eicitur. Sicut fames expellit
lupum de silva sic ieiunium dyabolum
de corde. Unde non gratis Christus
ieiunavit in deserto ubi nec
sunt delicata cibaria nec
commoda spectacula nec suaves
melodie nec alie delicie.
Fecit enim hoc in signum et exemplum
ut qui sibi vult ieiunare debet
se a deliciis abstinere et ideo ecclesia
ordinavit quod nec carnes nec ova
nec lacticinia in ieiunio gustentur.
Et ergo qui sic ieiunat quod illarum
austeritatem sed sapit nec sentit
[illegible] taliter sumat sed ymmo multa
obtinet. Ysidorus. Confortat ieiunium
quod deliciis consumpserat. Ideo enim ieiunamus
ut caro spiritui et racioni subiciatur
et per [illegible] vitiis facilius resis-
tat. Hoc enim canit ecclesia. Castigat
superbiam, rebellionem potes-
tatis [illegible] ut sic carne super-
ata mens liberius evigilet ad super-
na et ad querenda stipendia spiri-
tus. Ieiunium etiam valet non solum ad
gracie adepcionem sed et ad conserva-
cionem. Ysaie xxx dabit tibi deus panem
artum et aquam brevem et non
faciet a te volare doctorem tuum
scilicet graciam sic decorantem. Ultimo
ieiunium est utile quia ad eternam socie-
tatem perducit. Luce vi° Beati qui
esuritis quia saturabimini scilicet in
mensa. De qua dicitur Luce xxii°
Dispono vobis sicut disposuit
michi pater meus regnum ut edatis
et bibatis super mensam meam
in regno meo. Optima sunt
ibi fercula et ubique plena. Dicitur
in Iohannis x°. Sive ingredientur
scilicet ad contemplacionem divinitatis, sive
egredientur scilicet ad inferiorem humanitatis

ubique pascua inveniat. s. inte
rne. Ergo quo vermis est tam
plurifer. Ideo in hac vita
vermiculus est qui est quasi vigilia
Sed post mortem in illa vita erit
festo cellebrerimus et eternum.
nec attendimus de longitudine
vigilie pendentes dimittimus
et eterni festi. Unde et si pre
fragilitate non nequimus omni
die et omni tempore corporaliter ieiu
nare. ieiunemus saltem semper
spiritualiter scilicet a viciis abstinentes
ut sic gratiam in presenti post hoc
gloriam sempiternam adquiramus
Ad quam nos etc.

Sermo iste scriptum
in festis Symonis et
Jude apostolorum xv Cuncta

sit hostis antiqui calliditas
nemo scire sufficit testimonio
scripture et ipsa experientia docente
cognoscimus/ Habet enim mille nocen
di modos et a principio sue ruine
conatur unitatem ecclesie scin
dere caritatem vulnerare. sanctorum
operum dulcedinem felle invidie
inficere et omnibus modis humanum
genus evertere et perturbare/ Dolet
enim et erubescit. taliter
qua in celo nequiverunt licet vo
luerint stare homines constantes
ex lutea materia in terra tenere
xxvi q. ii. visis. Et dicit Vil-
helmus libro de universo Quod ira
et invidia malignorum spirituum
erga homines ut ignis exardes
cit. Hic in ignibus [illegible] inremeabilibus
mitteret et unus dicitur sufficit. Sic
ire et invidie demonum nullus
est finis. Sed sunt in infinitum. Sed
hinc apparet nocendi quod

patet quia unde quia omnis indi
gnacio non est saciata omnibus
malicijs omnium hominum ab inicio
factorum sed et [illegible] quod
potuissent illi qui peccatum non
fecerint contaminare/ ut primo pa
tet [illegible] quia homo agressus
est ut homo victus desistit quia
bellum resumpsit. et licet
[illegible] de victus erat repulsus. sed
tunc crescebat enim subito
quod patet de eius reprehenda
patientie et morte. ad quam [illegible]
stant amodo persecutores Et
licet quando vincitur paciatur illu
sionem sue potestatis [illegible]
et suorum conatuum que quidem
illusio est ei maxima pena
post tormentum gehenne male/ non
tamen hoc [illegible] amonetur
a sua malivola temptatione
Dicit et idem doctor Ex de
nec acerrimos etiam sustinet
nec de gloria dei de beatitudine
sanctorum angelorum et amarum
hominum et de prosperitatibus bonorum
hominum specialiter in ecclesia post
apostasiam quia tam impie
recessit a deo Unde quo
quod dicit etiam permittitur
eos ita studiose [illegible]
bus hominum insidiari qui nil
aliud agere videantur Et vide
quod in hoc est voluntas [illegible]
sio creatoris [illegible] vi
litates que solet electis de
provenire ex eorum insidiis et
licet credet et conspirant
Jacobi iiii° In i° [illegible] non
pt eos a malis hominum [illegible]
presse/ tanta namque malignitate

sunt erga homines affecti qui
amiserunt arbitrii libertatem
sic quod eorum potestas data est in
similem malignitatis adeo quod nec
possunt penitere de malis perfectis
ut se convertant a sinistris. Et est
hoc satis mirabile quod omnes
demones sunt tam iracundi
tam maliciosi. quod possunt
esse tam astuti et acquisitam
non tamen ea malicia. Certe quod
passiones anime sunt mixte
ebetate. Sudet ad hoc dominus
cogito et subtilitas in
demonibus non debent obfus
cari quibuscumque malicijs /
numquam non dolent de mali
operibus et de bonis alicuius
non ea numquam aggrederent vel
penitus ignorarent. Et hoc
veniet in alle macedonem corporis
pene. Et in diminucionem
vindicte et iusticie divine
nimio quanto sunt potestiores
et astuciores et virtutum
operibus scientibus. tanto gravius
torquentur et sic eorum astu
cia cedit eis in occasionem
illusionis et cumulatio que
sunt pene gravissime in
illis qui sunt amatores
vane glorie / maxime quod eorum
gravius quando eorum astucia a
simplicibus hominibus deluditur
et eorum vota ab infirmis
superatur. Et b. Gregorius xxx
iii moralium exponens id Job
xl non est potestas super terram
que ei comparetur etc. Et si
diabolus actionibus suis interdum
infra homines excedit. omne
tamen genus hominum conditione an
gelice non transcendit. Quamvis
similiter vel illis excedit

tamen magnitudinem sue nature non amisit
cunctis viribus omnia superat. Quod
et humana scientiam subtilitate ingenii
in eloquentia robur corporis agi
litate excellit. Differens tamen eius
potestas est et fuit in paradiso
et post autem incarnationem domini
et post completam passionem eius
dicit magister Gregorius xv moralium
Primo demon hominem adhuc in
paradiso stanti parabat insi
dias ingrediendo super eum decius
preceptum ne uteret fructu ligni
scientie boni et mali. et audacie
ipsorum dubia intulit. neque
et sermone blando persuasionem
et mendaci promissionem dicens.
sic non deus quia quacumque hora
[illegible] Et per [illegible] homines semel
rapuit ad inferum et reinte
te tenet et de victo delecta
tionibus sine corruptione pene
violenter intulit. Et Gregorius
xxxiii. dicit / eius potentiam
tantam fuisse quod ab exordio
mundi vix pauci electi eva
dentibus. humanum genus in infirma
defluens usque ad tempora re
demptoris quod in quadam flumine
in se traxit. Non quibus scriptura
concludit omnia sub peccato. non
quibus regnum mortis tendit in
toto orbe quod et si aliqui eva
serunt culpam peccati. tamen eam
penam non potuerunt evadere
usque ad tempus mortis christi
Et ecce iam post [illegible] christi
nondum cessavit ab hominum im
mundorum / dicit enim ecce mulier
cananea miserere mei domine
fili david quia filia mea a
demonio male vexatur

dicit Greg(orius) alibi. Non
mirum si antiquus hostis redemptorem
hominum absorbebat. sed hoc
mirum quod post vero iam predicatione re
vastat. hoc mirum quod eos
eos quos vel possit deglutire
qui sacramento baptismatis sunt
signati nam alios sub nomine
vanitatis pectoris devorat et
eos post errorem in fide supplantat.
alios quasi a rectitudine fi
dei nequaquam deicit ad usu
ram prave operationis inclinat
vim et si in operatione inclinare
non potest flectere tamen eos in inten
tionis studio torquet. Hi autem
in tentatione inclinare non potest intus
a rectitudine speciale. et diu a ca
ritate dividit. tamen non sit quo
quod intermissum agit. De gratia
vexat in fide vexat in operatione
vexat in intentione operis. et quo
magis cautela quia si desit
cautela ambulandi in via
fidei. sine dubio sequitur la
bor operationis. Unde si quis
via ad patriam conficit sed offen
dentes minime perducit. Et
attendamus eius instantiam. Dicit
namque Greg(orius). Callida sunt eorum
machinamenta. et quosdam ope
rando rapit. Aliquos insidiando
stimulat. aliquos minando terret.
Aliquibus suadendo blanditur
aliquos desperando frangit. Aliquos
promittendo decipit et quosque
corporaliter vexat. sicut fecit
isti filie mulieris chananee.
Que cognovit cum hec mihi sua
et filie miseriam et petiit
ab ea liberari unde dixit mi
serere mei domine etc. Hec mihi

enim secundum Aug(ustinum). illi sole
tenebris sunt miseri et infe
licissimi qui diabolo sunt
subditi qui eius potestate fi
rmiter qui eius monitis obe
diunt. et flores quibus tot
bonis abundat sine deo
vero sunt tamen visio pulcher
rima ex eo quod omnes sat esse
boni ut clarum est. Quinto
utilis est cogitare vexatio
nes demonum. sicut hec mihi
afferunt dicens. filia mea a
demonio male vexatur. Quinto
ne sit piet[illegible] instare ut ab
hac infelici vexatione possi
bilitas liberari. sicut ista labo
rat pro liberatione sue filie
Et videtur mirabile quod diabo
lus que deus simul fecit eadem hore
Job xl. Hic insidiatur hominem
fecit ac eos deus simul
ut dicit Greg(orius). Non venire
tempus sed cogitationem hominis et
preparationem divine filiis.
De homine namque dicitur Gen(esis) ii
fecit deus hominem ad ima
ginem et similitudinem suam. De dia
bolo vero dicit Ezechiel. Tu signacu
lum similitudinis plenus sapientia plenus
decore in deliciis paradi
si fuisti. Et non est inventus
[illegible] non fecit demones
insidiosos. Et [illegible]
ut Greg(orius) dicit. Cum in eum non
consideret [illegible] quem si eos fecit
[illegible] via
[illegible] superbie. Ex ipsa
[illegible] Et
illam [illegible] habere non
perdidit. et in suo [illegible]

hominem exarsit in ira
et invidia magis stat se
tu eo egressum esse. Ideo
providebat se de auxilio et
armis. Inquit enim apostolus
Non est nobis colluctatio adversus
carnem et sanguinem, scilicet tantum,
sed adversus potestates et princi
pes tenebrarum harum, ad
versus mundi rectores et hec
in celestibus. Videte quomodo
vexat filiam chananee ut mater
eius filie potest ei resistere quo
modo eius vexatori petivit
auxilium ei. Unde sancti apostoli
intercedunt. Quomodo Christus fidem
huius mulieris commendat,
ipsius devotionem orationis extollit,
quomodo ad humiliter orationis eam
induxit. Cui fide namque forti
resistendum est ei, et hec sunt
arma et auxilia quibus
hec superari. De Job vocatur
victor extitit. De Benedic
to vexato victa temptatione
ingenti victor extitit, dic
itur Gregorius 2o dialogorum.
Et hec filia per sibi sunt ma
tris a mala vexatione demo
nis liberata est. Quia demonium
non eicitur nisi in ieiunio
et oratione. Dicit Christus. Est
et aliud quod potestas demo
nis vexant est in ma
sui hoc mihi dixit domine
Et quod ex nobis homines in
vexantur et ideo ista supra
miseriam exstabat dicens Miserere
mei. Item quia demoniis in
nostras vexationes permittitur
ut dixit filia mea a demo
nio male vexatur. Videmus ergo
potestas dei sit super potestatem

demonibus ideo potest nos custodire
iuxta illud psalmista Custodi nos
domine ut pupillam oculi. Immo
nisi dominus custodierit civitatem
frustra vigilat qui custodit
eam. Dominus ergo custodit introi
tum tuum et exitum tuum. Potest et
nos defendere per arma iusticie
a dextris et a sinistris. Unde psalmista
Scuto circumdabit te veritas eius
cadent a latere tuo mille et
decem milia a dextris tuis ad te
autem non appropinquabit. Potest in
super eripere. Unde psalmista
... Eripe me domine
de inimicis meis et ab insur
gentibus in me libera me. Si
cut dicit Augustinus dyabolus et an
geli eius non cessant quotidie contra
nos insurgere ac suis detesta
bilibus suggestionibus et temp
tationibus non cessant velle
illudere infirmitate nostre et com
munis laqueis irretire. Sed deus
noster nos eripe de laqueis
venantium. Bernardus: Tu qui non sufficit
hec ... ad auxilium divine
potestatis si non appropinquamus ad de
fensionem ... temptationes con
tingit exemplum sequendum que
homines non sunt ... Cesarius in
... narrantur petrus ob
sideret illa ... divine legi
... et si in melius non ...
tu in civitate. Et si primo ...
sed dyabolus non prevalet tamen
... sed caro fere libere dyabo
... enim adversus spiritum, immo
corpus quod corrumpitur aggravat
animam et deprimit sensum multa
cogitantem. Cesarius ... Sic
per corpus ...

Homine mors intrat pfene
strat oculus deprdat animam
pedes ad malu currit manus
ad iniqtatem extendunt et tocu
caput langwidu et cor merens
a planta pedis usqz ad uertice
nō ē in eo sanitas Tantū ergo
nobis cōdest quod deus diabolo pr
valet de quo hec ex quibus
oritur tota matia belli non
subiciamus deo qui ea preciū
tamqz propria tua enim hec que
nre libertati vendicauimus
etiam sua quibus ea possit
de manu eius eripere quis mira
deus ne oppugnaret eū ipe sit
ille fortis armatus qui oia
sua possidet in pace Et io
b. Bndus super pbo. Tunc hitat
dict Tamdiu sunt mali dies
et nulla ē hominis securitas. i.
nullus habet possessionem de ma
tam pro prius tam pro mundi futu
ra pniciosa libertate pstrinat car
nis Et enim emulatur pi, pr te
emulatur. nō enim ē invidentie
sz prvidentie. quod h' totam malit
mane scbam ne pereat. hoc ē
anima rets deus utrqz iustus
ē. iustus quia pmittit deum
facere quod suum ē. iustus quod
admittit hominem ut utatur i a
libertate qua h' indidit mer
tone. iustus quia velit ut hō
creatus omnino in eis eo esset
et ei in toto subiectus et illam
totam libertatem in ipsum cōiterer
iustus quod sibi subiectus pte
git et ab eo recedentem sine
libertati relinquit Tantumne ingo
desicat. an in filio. an in pre
etc in filio quod se a pre ali
enavit. sua enim libertate

male utens totam scbam lu
xuriose cōsumpsit quod cōsumit
omnibus bonis paternis vin
cumuo adhesit. i. servum diabo
le factus pmisit pr ut deus
duaret eius filio qui disce
ssit ab eo ☙ qua dne vexa
ēu pzt Illius autem filii qui
remansit apud prem bona
cōservata sunt illesa quibus hec
audies nō dicat hoc ee
iniuste Tamen ergo volunt
a deo custodiri ptegi et
eripi ab assiduis demonibus q
nolunt autem a pprijs volunta
tibus. qui mebra dicata vi
tati cōmunt ad ea que nō
sunt vana bona. qui mebra sancti
ficata pietati more sacrilegij
exponunt inuanis tebus pnos
tates et voluptates Nonne
tota nra sunt templū
spū. et quamdiu deus habitat
in eis. nullus accessus ad ea
pzt inmudis spiritibus Et si
hec hostes expellit et
mebra serviunt in iusticie et
iniqtati et inmundicie. non
ē mirandū quia ho male
utitur sua ptate. si deo hec
iuste pmittere Tamen aspice
diu ad id quod dicit Apostolus pe
nitentibus. quibus aliquid cōtin
git ex divina pietate a talibus
respirasse. Sicut exhibuistis
mebra vra servire inmundicie
et iniqtati ad iniqtatem. ita
nunc exhibete mebra vra
servire iusticie in scificatōem
alias timendū ne ex posse
preius diabolo serviret cōtigat
ut dicit Rich. Et ad hoc

euadendi necessarium e cogi
tare diuinam potentiam et demo
nis astutiam Dicit n. Grego xxx
iiio mo. Crudo hostis virtus
conditorem innotescit. nequaquam
eum dentibus lacerare viribus adversari
quibus eo magis suo defensio
se fidit quo sui hostis nequi
tias solerter cognovisse / et cet
tere sine tanto ardentius
protegit, quanto terribiliorem hoste
agnoscit que intacta / Certum
e enim quod minus diligat re
demptorem qui minus intelligit
periculum quod euasit. et vile
solatium deputat de se se
qui virtutem adversarii debilem
reputat / Non hec mulier
quia agnouit potestatem demo
nis in sue filie vexatione
Et non exiuit de finibus tyri
et Sydonis. cucurrit ad
liberatorem petebat instan
ter clamans misereri sic clama
bat quod capcelle sic exclamando
Mat xv eius fidem commendat
dominus. O mulier magna e fides
tua. fiat tibi sicut
volunt, dicit / dico fiat t
sicut vis et sanata e filia
in illa hora Consideremus
ergo potestatem demonis. evasimus
iugum intollerabile pharaonis
et virtus non e hec in opere
dextera dei fecit virtutem quando
eum filios israel fecit eripere
ut exirent de Egypto. misit
hoc quod obliviscebantur
potentie dei et mirabilium
eius que fecit coram phara
one in mari. hoc fecit
quod vexati sunt a tribulatione

malorum et dolore. hoc scit quod
deus saepe tentavit et finis ad
instructionibus iuvat muniunt Quapropter
adversarius adversarium quo labo
rat per nostram perditionem. quo nos
accipiat cum affectum dei. quo
petit ab eo potestatem nos temptandi
quod laborat. et timent necessarium
quaerens quem devoret. Cui igitur
resistamus fortes in fide accipi
amus armaturam fidei ut possimus
stare adversus insidias diaboli pu
gnantes legitime Certius de victis
hostibus possimus ad palmam
victorie pervenire. cuius nos parti
cipes faciat Ihesus et Maria
Amen

Egressus Ihesus secessit in partes Tyri et Sydonis Mat. xv et ca. viii Sermo Bede

in Omelia. Mulier ista bene fuit
ex diffusione gentium et ita ge
nus dignitatis quia cananea
laudatur hic a quo precipuis virtu
tibus scilicet declarata fide de pura
paciencia de forti constantia et
profunda humilitate. mirabilis hanc
mulierem .i. denoto quod licet gentile
domino fuerat. a divinis doctrinis
separata. prophetis non instituta
nec doctrinis imbuta nec miracul
is tracta. non tamen fuit privata
virtutibus quas divina eloquia
docent immo fuit eis repleta
Unde ei hec que non sciunt
hoc ex se nec habere potuit Sed
ex divina inspiratione qua eam agit
mit esse talem hominem ut sin
eo vel eius auxilio seu gratie
dono nullus potest habere aliquid boni

Ex quo hemina q d's nullis
stringitur legibus quia deoz
sine doctrina tenet sine viole
ntia intrat sine sacramentis
s; eius victo deoz de oibus
Et ut exponit beda in omelia
mulier ista significat ecclesiaz que
apli de Iudea pulsi depulset
fidem in s. devotionem et mystica
gre celesti. Unde mulier ista
egressa d'r a finibus Tyri
et Sydonis · quia si gentili
tas non reliquisset habitacula
vana pessime conversacionis · si non
anathematizasset dogmata
antiqui erroris mens venisset ad
xpm mens cognovisset gratiam non
de fidei consilia vel dogmata
in qua hec mulier postulat e
quelz aia deceptionibus demonum
mancipata · q s; h; constiam
elacionis · avaricie · indigestionis
iracundie · invidie · periurii ·
furti blasphemie · detractionis
rixe · vel a corporalis immunde
que quasi filia s; aia ma
le vexatur sunt ista demonia · q
omnes actiones quas didicerat
bene operando · stulte perdidit
demonibus serviendo · esse hoc no
tatz q nova cum veteribus
non concordant · non enim vinum
novum funditur in utres vete
res mala commixtio pannum rudis
cum subtili. art. ix. Et in
Aug. super io. prologo Deo igitur
qui urit et purgat ut tribula
tores ante · non maior quaz
consciencia delictorum · non inde etiam
fit hoc q omnia que sunt
non proficiunt ad salutem · q. s; si
aia si non potest corrigi monitis

exortationibus et increpationibus
rogando e d's ut ca
paliter inspirando intus corri
gat · ex tercio actores correc
tiones non curat · ffora vero
orationis po. ad d'r miserere
mei domine fili david hec oro
cludit in se perfectionem fidei
Prima ut d't Beda · nova
d. dominum eum quem confitetur
filium david credidit eum esse
deum et hominem verum. Et q
vel filia duxit ad eum
vel eum rogavit ut ad eam ire
nullaz q; eo puritaz corpa
lem rapuisset aptissime constat
q confidebat eum posse solo
verbo salvare. Et q prostrata
adoravit i. de eo dumtaxat non
dubitavit. Licet tm fides in
hac oratione relucet s; et
prudentia · mulier enim ista non
venit ad seductores non ad
fallaces vates ut fecta se
quebatur presidia · s; salvatorem
adiit · magis s; pietatis in
venit in hoc q alicos destit
labore petition humiliation
tonabat abigere. In dicit
miserere mei · ecce loquitur
confidenter petit ardenter orat
lacrimose · contra res inquit
origenes · cherubim sunt
eo aspectu in celis et mulier
in terra non formidavit · angeli
in excelsis metuunt et mulier
in terra non veretur. Instanter
enim voce sua exaggerat d.
miserere mei domine fili david
q. d. · omnis creator in celis
et infimis et filius hominis
ut misericordiam exhiberes
de celo descendisti et
carnem suscepisti ut quereres

quod scit perditum vivificare
rem et scit mortuum et ut
plena omni misericordia misereris
superveniens o misericordie copia
tribulacionum adest et copia
consolacionum. Anima sunt vel
necia magis et requirere me
dictum o misericordie mei est filia
mea i. anima tua creatura tue
dilectionis signum. nam eam creasti
ad ymaginem et similitudinem tuam
eam redemisti et decorasti ut
in similitudine tua glorie delicie
enim tue sunt esse cum filiis ho-
minum. Proverbiorum viii^o. Ecce quelibet
peccatrix Ecclesia sancta et sponsa imma-
culata plena fide perfecta et
pietate fundit deus pro peccatori-
bus clamat et quid allegat
de exauditione. Si est anima
creata non subiecta. si ymago
dei creata deformata. si redemp-
ta creata te iterum involvimus. si
delectatur in te manet creata non
consentit Et sedent tamen istis
desperatis. et male a demonio
vexatur. i. crudeliter torquetur
pro mortali unus diabolus est
mutator et promotor. dicit
Augustinus viii^o de civitate dei
demones esse spiritus nocendi
cupidissimos. a iusticia penitus
alienos superbia tumidos et
in fallacia callidissimos. Male
ergo vexant animas quia lumen
racionis in eis obnubilant
pulchritudinem, sanctitatem fedant. inte-
gritatem corrumpunt [?] conscientie
seducunt. seductos tenent. tentos
detinent non adhuc ut eis
mecum dicatur sed ut cum eis
eternaliter crucientur. Mala enim vexa-
cione diabolus multos homines seduci-
tur in peccatum. ut eos pulchritudinem
mutaret in deformitatem glorie

in miseriam. delectacionem in penam
et vitam in mortem. dicit ii Augustinus. quod
quod peccatum animam mutat in diabolum
quod facit in homine qui itaque
peccat utique in demone non nam secundum
similitudinem filii i. salvatoris. Johannis
viii^o. Vos ex patre diabolo estis et
et peccatum nihil est o deducendo ho-
mines ad peccatum deducit in nichi-
lum quod adhuc miserius. anima
quando est peccator minus est nichil est
et servus illius quod nichil est. sed
qui facit peccatum servus est peccati. er-
go dicit. filia mea quamvis ob
primus ... peccati in nichilum
redigeris. o misericordie tu es lux
vita fons mee peccator adiutorium
et apud te redempcio copiosa
tu ... qui laborem et
dolorem consideras. tibi derelictus est
pauper orphano tu eris adiutor.
Omnia res agit quia deus auctor
omnium fons ... medium tuarum
... ... non statim
abstulit ... Dicit enim in bra-
... non respondit ei ... eum tamen
de eo dicat scriptura desiderium
pauperum exaudivit deus et
aures eius in preces eorum. ymmo
et preparacionem cordis eorum audivit
auris eius. dicit Beda. i. e. qui
omnia scit in animo ponderat et me-
dia noscat sue mee repa-
racionis ... non o despicit ...
quia despicit preces miserorum. sed ut
... mulier ... nos
docet ... quanto plus ...
... ardencius ...
insistebat et ut amorem ...
... ad pectus ... cum ea ...
... clamore mulier
viii sequitur. rogabant eum dis-
cipuli dicentes domine dimitte eam quia
clamat post nos. Domine ...
et peccator ... dolore ...

Ideo quia omnes per destinati et
in eterna congregati sunt ecclesiam unam
et graciam unam. et singuli sunt
alter alterius membra. omnes qui
orare deberent clamat pro nobis
qui dicunt. corda mea volue
runtur. anima mea turbatur quia
membra mea gemunt patientium.
Ideo domine dimitte offensam. di
mitte reatum. dona graciam. mu
ta sententiam damnatorum. et tribue
indulgentiam consolatorum. Iuxta
id Iacobi. orate pro invicem ut
salvemini. Et Gregorius. Sicut
manus lavat manum et pes
pedem adiuvat ne cadat. sic
in oracione unus alterum levat et
sustentat ne corruat. Et secundum Bedam
Propterea dominus eidem distulit
ne iudeis relinqueret occasionem
calumniandi, potuissent enim clamare
accusatorem pretendere iuste fidem
eius recusamus suscipere quod in
docendo et sanando contulit nobis
gentibus. Et ideo salvator respondit.
non sum missus nisi ad oves
que perierunt domus Israel. Cum
enim per apostolos gentes ad graciam
fidei vocarentur per se ipsum solos
iudeos doceret. Unde ista puel
lam gentilem non prius sanavit
donec mater eius omnibus se fide
incomparabili prestitit. deinde sequitur
ipsa veniens adoravit eum dicens,
mulieris patientia valde permagna
que nil doloris vecordie rancoris
superbie vel murmuris sunt ei
coniuncta admixtio quam dominus ad
cuius peticionem non reddit et apostolorum
intercessionem non admisit sed se ipsam
magis humiliat et prodit et
adoravit. O quantum valet oracio
iusti assidua, eo sine intermissione

sola sequitur mulier et dicit domine
adiuva me orans. Vide
enim in isto misero seculo domino
indigemus auxilio. Et in hac
oracione secunda non comperimus tam
intentam sicut iam spem in
auxilio et secunda iam mo
rantes fide et spe in christo protectione
mixta id est pro eis. Cum stetit in
adiutorio altissimi in protectione
dei celi commorabitur. Et quod
subditur adhuc apparet mu
lieris. et ad tantam fidem ad
tantam patientiam et confidentiam
dominus dedit mirabilem responsionem
dicens non est bonum sumere panem
filiorum i. salutem celitus missam
et destinatam ipsis iudeis
qui sunt filii dei per electionem
et mittere canibus i. gentilibus
inmundis rabidis et crudelibus
sic fecit. hec enim verba contra
mulieris fidem tenera violare
patientiam infringi pietatem
amaritudinem poterat quibus dubius
here nihil proficiebat. Unde
mihi ut sic desperet peter
secundum Bedam vel mente revo
caretur a spe pietatis eius. sed verba
christi et obiectionem sed obiec
tio patientiam tolleat et
eius dicta cum gaudio consola
tionum confirmat. Et unde hec
omnia isti mulieri. Vere deus
qui sua sapientia fidem ei in
spiravit. sua potentia fragi
litatem eius tenebat et in pro
cessu suam peticionem regula
bat. Ecce namque primum christus
verbis non respondit. secundum intercessorum
per ea non admisit. tercium ea
hac peticionem indignam protulit

Cristo a consorcio filiorum ad
exclusit. Cristus tamen eam
sperauit et ecce mulieris con
stancia mulier clamat Christo
vicit. Etiam domine quod verum est
quod dicis / sed addit. Nam et catel
li edunt de micis que cadunt
de mensa dominorum suorum. Dicit
Beda humilitas in his declara
tur quia constancia cordis
tunc mihi humiliter fatetur cum se
indignam integre epulis
domini doctrine quibus vte
bantur Iudei. q.d. non sum filia
pane non mereor. sencio quod
indigna sum recumbere ad mensa
filiorum. at tamen puto sufficere
mihi ad salutem micula cum
de gratia in suis impartitis
sufficiat ergo quod minimam colli
gam. q.d. tunc peto ut sa
nes filiam meam quia sanacio
filie rerum beneficiorum que indignis
impendisti est quasi mica. Ecce
quantum valet humilitas in
oracione. Dicit enim textus. Quo
humiliata se mulier penetrauit
vnde sequitur: O mulier magna
est fides tua. magis quam nec
caro nec sanguis reuelauit
ei magis quam non doctrina non
miraculis non promissis nec scripta
adquisita sed reuelacione
patris in superna. Dicit ergo O mulier
ita fecunditer [illegible]. magna
est fides tua per vnalis se
cunditatem progressio et ideo fiat
tibi sicut vis. ecce quam dul
cis et quantum prece hac mulier
alloquitur et offert postula
ta. Et sanata est filia eius
ex illa hora. Christus medicus

interius et filiam in corpore sanauit
et animam. quia ad hec et corpus et
animam suscepit ut per eum vtrumque
sanaret. Et nos si exemplo huius
mulieris in fide fortificati consideremus
et instanter Christum rogemus nos
humiliter sanabit. dabit hic
graciam et tandem in futuro gloriam
Ad quam nos perducat Jhesus
qui est benedictus in secula seculorum
Amen

[E]rat Jhesus eiciens demo
nium et illud erat
mutum. Luce xi°. Audiuimus

in terra die dominica precedenti
quomodo tue acies temptaciones a deo
nobis patimur qui nos alienamus
ab eorum seruicio sine dedimus nostre
quia vere vincimus incipimus domino
deo famulando. Sic enim rex siue
princeps quietus secularis non mo
uet bellum contra suos subditos
et ei obedientes sed contra rebel
les et inobedientes. ita dyabolus
eos quos videt a sua dura
seruitute recedere et ad lene
iugum dei festinare validius im
pugnat. Apoc. xii° Iratus est
draco in mulierem i. ecclesiam que habuit
adiutorium a terra i. a dei filio. terra
nec mortalitatis in ventrem [illegible] assu
mere et abiit facere prelium cum
reliquis de semine eius a. cum
credentibus vel fidei quod est semen
Luce viii°. qui et custodiunt man
data dei et habent testimonium Jhesu
Nam 2m Greg. xx iiii° Moral.
Hostis principue hostis [illegible] quanto
magis nos sibi rebellare conspicit
tanto amplius expugnare contendit
eos enim pulsare negligit quos
quieto iure se possidere sentit

Contra illos vero eo vehementius
irritatur a quorum cordibus qui a
me ... expellitur. Hec
enim xx in scriptis sub quadam disp
ositione significant. Cum diabolo
non nisi post baptisma temptare se
permisit ut signum nobis quod ...
fuste conversionibus immineat. quod eius
... post quam ad deum conversi
sunt noxiores temptationum insidi
as tollerarent. Unde ecclesiasticus. Fili
accedens ad servitutem dei sta in
iustitia et timore et prepara
animam tuam ad temptationem. quod
bene significatum fuit in israhelitis
qui sub a pharaone durius
afflicti leguntur cum per moysen et
Aaron ad terram promissionis sunt
vocati. ... quod vir servum dei sibi
... quo diabolus temptationibus
debeant resistere et eos auxilio
dei superare. ... in ...
qui gula vincit abstinentia et
ieiunio avaritia voluntaria
paupertate superbia maxime ...
... et nos ita faciamus
Si vero quod absit aliquis ab eo
fuerit superatus iam ... a demone
male vexatur. quam vexationem
ut evadere possit egredi debet
de finibus Tyri .i. anguste ...
... et ... humilibus et devo
tis dei misericordiam implorare dicens
miserere mei domine fili david.
Et si se sentit indignum exau
ditione det se committere precibus
bonorum hominum ut saltem eorum
intercessionibus valeat a demo
nis vexatione liberari. Et nota quod
si non fuerit efficaciter ... sed
et ... diabolus enim ...
... efficit ne de divinis

loquatur. excecat ne divina
aspiciat. surdos facit ne dei
verbum audiat. ydropisi tangit
ne divina appetat. lepra in
ficit ut de divinis male sentiat
vinculat ne libertate ... utatur
in deliberando quod ad deum se
convertat et sic obstruxit ...
intellectum ut non intelligat ali
quid eorum que spectant ad salutem
Sermo in ... Excecat ... [illegible]
... et aures eius ... [illegible]
et oculos claudere ne quid vi
deat audiat et intelligat
et cogitare et sentire eum. Et
quod dicitur homo semen iacet
in corde hominis quod suffocat
Si non potest suffocare con
culcat. si non potest conculcare
de corde rapit. Et si non
potest eripere saltem quod non
est homo vigil superseminat
zizania et impedit fructum
verbi dei. Ad hoc laborat
ut possit corpus hominis obsi
dere quibus per vexationem cor
pus aliquando pervenire ad pos
sessionem anime. sic quod totale
dominium in homine vendicare
Si vero aliquis ... virtute
divina nimium ...
et laborat ut ...
possideat. Ut ... peccator
ab eius dira vexatione
atque servitute possit liberari
recurrere debet ad dominum Iesum
Christum ipsum quod devote humiliter
et assidue flagitare quatenus
ex sua magna ... dignare
ab eo demonem eicere et ...
et dare facultatem ...

peta et satis faciendi pro eis
et ut in posterum preservet eum
a peccatis ne debitis ei contingat
quod immittitur in circuitu eorum
unquam inter cetera ad quorum amone
mur / Primo ut confessionem peccatorum
non differamus in hoc quod dicitur
demonium mutum. in hoc enim in
mitur quod dyaboli machinatione
efficitur ut a confessione peccatorum
aliquis obmutescat. Secundo quod
bonis alienis non detrahamus
in hoc quod Christus contra blasphe-
mias phariseorum multum dis-
putat. Tercio ut post emendationem
peccatorum non torpeamus sed in
bonis operibus nos exerceamus
et temptationibus dyaboli viriliter
resistamus in hoc quod agitur de
reditu spiritus immundi in domum
unde fuerat expulsus. Quarto
ut verbum dei diligenter audiamus
et id cum omni diligencia
custodiamus. ut sic beatitudinem
assequamur et hoc in fine
ewangelii ubi dicitur beati qui audiunt
verbum dei et custodiunt illud
Circa primum sciendum non enim du-
bitat quod Christus venit in hunc
mundum colligere quod fuerat
dispersum salvare quod fuerat per-
ditum unire quod erat ab in-
vicem divisum et ita veniret rein-
tegrare suum regnum in hominibus
quod erat sibi per demones minora-
tum / Venit ergo ut destrueret
opera demonum in hominibus sicut
dicitur Iohannis in canonica sua
In hoc apparuit filius dei
ut dissolvat opera dyaboli.
Sed venit occulte quia potestatem suae
divinitatis abscondit in humanitate
assumpta Unde per hoc quod Christus
expellebat demones ab hominibus
obsessis non poterat certitudinaliter
agnosci deum esse vel a demonibus
vel ab hominibus quia et boni angeli
habent potestatem expellendi demonia
Sicut patet de angelo Thobie Prophe-
te habent potestatem expellendi
demones nam cum spiritus malus vexa-
bat Saulem David repellebat
cytharam et Saul melius habebat
Et apostoli qui Christo hoc demonium eii-
ciebant quod tunc demones expellebant
Unde hic Christus dicit filii vestri id est apostoli
qui fuerunt de genere iudeorum in quo
virtute potestate eiciunt scilicet demonia
Eiciunt ergo demones quo ad sedu-
ctionem hominum sic nunquam amplius domina-
bat. sic Christus a primo sue predi-
cationis elegit sibi XII apostolos
humane salutis cooperatores
quibus dedit potestatem curare demo-
nes et languores curare Cum
igitur Christus sua potestate demonium eie-
cisset et mutus locutus fuisset et
turbe admirabantur pharisei
scribe et legis doctores vel debebant
deum laudare et benedicere in operi-
bus eius ceperunt Christo blasphe-
mias obicere sed quod ipse potestate
principis demonum Beelzebub
eiceret demonia principem demonum
vocant luciferum. quem iudei dice-
bat idolo beelzebub presidere
et in ipso habitare cum familia
sua ut confederationem iniret demo-
nes dicebat obedire Christo ut
ad eius voluntatem de corporibus
obsessis exirent et eius potestate
per Christum eiciuntur quod hic per-
cedunt qui demonum per incantatio-
nibus accipiunt / Cristo ergo dicit
vel habet maxime minimam

r medicos et oblatam multis tem
poribus in hoc tractando probat esse
falsam et impossibilem. Prima qui
cumque vult demonem expellere
oportet eum demone fortiorem esse
oportet eum diabolo contrarium esse. oportet
eum cum demone non in unum col
ligere / et quia diabolus sibi ipso non
est fortior sibi ipso non est contrarius.
nec unus impedit alium in ho
minum seductione quia alter non
stat contra dominum ergo quod omne
regnum in se divisum desolabitur
et domus eius tota contra mutu
ilum dicebat. Cum blasphemiam
primum marcella famula sancte
marthe audivit non valens
eam audire neque ferre. extollens
vocem de turba primum vocem dedit
et homines laudabiliter confitentur
cum hec comedens matrem eius
dicens beatus venter qui te por
tavit etc. Jesus ex laude eius
approbans beatificat audientes
verbum dei et custodientes illud
ex dicit Quinimmo beati qui au
diunt verbum ut salvator habet
quod beatitudo consistit in auditione
verbi dei et eius custoditione
Nam et Augustinus libro de sancta
virginitate dicit Beatior fuit ma
ria in percipiendo fidem quam dum
virtute accedit verbum angeli direct
tere concipiens quam concipiendo
carnem christi Nam subdit enim
id est secundum carnem cognatio quam profuit
illa cognatio / sic et maternitas
propinquitas nihil marie profuisset
si non christum in corde magis felicius
quam carne gestasset Ex quo
mater non sancta est quam scilicet puerum
in utero portavit quod multi
sancti sunt in celo quorum matres
sunt in inferno Ergo ex beata virgo
bona fuit et verbum dei audivit
et custodivit et voluntatem
dei in omnibus adimplevit Ideo
beatam primo beatificat matrem
viri. Ut Augustinus sermone prope de
natalitate marie beatas illud
salvatoris Matthei xij. Qui
cumque fecerit voluntatem patris mei
ipse frater soror et mater mea
est. dicit Notate fratres dignitatem
vestram si ad implendam voluntatem
dei fratres voluntatem virgi-
nem beatam et venerabilem virgo
maria secundum carnem quamvis mater
christi fuit frater non fuit ut
soror fuit Nos autem hic omnia
simul christo simus si voluntatem
eius ad impleamus Voluntas
autem christi est ut eum sequamur
quod simus debemus ut petro
matheo et ceteris predicavit se
sequi dicebat et turbis
si quis vult venire post me
abneget semetipsum et tollat
crucem suam et sequatur me
Matthei xvj. Prima autem qua
ambulatur fuit prima prima
doctrina quam predicavit fuit
prima Matthei iiij penitentiam agite
appropinquabit etc. Ergo quod eum
in hoc sequamur Nam post
peccati commissionem non est alia
via qua possemus ad gratiam
perditam venire nisi prima
eum primo omnis peccati et ergo
gratiam dei Luce iiij Ideo necesse
est ut penitentiam agamus quia
dicit salvator Luce xiij nisi
penitentiam egeritis omnes simul
peribitis Ad quam quia penitentiam

fragendam prima nos inducere
debent Primo magna miseria
peccatorum que illis licet in se decon-
ueniat. Secundo magna mira salua-
toris quando factus est subveniens
et decorum esse. 3o magna vti-
litas ~~[illegible]~~ cicatrix peccati pro
confessionem quia tunc cicatrix deformis
locuta est [illegible]. Propter quod nomine
quod valde utile est agnoscere ma-
gnam miseriam magnam quam do-
minus et periculum quod habet homo de
peccato mortali. et ex alia parte ma-
gnam dei misericordiam in liberatione
a peccato. qui enim hoc agnoscit
sicut est in peccato miserum, sicut de-
siderat exire de peccato. Secundum si non
sentit miser est et [illegible] vincit
Augustinus in libro Confessionum. quid mise-
rius misero non miserante se ipso
miserior est bestiis irrationabilibus
Si canis cadit in aquam co-
natur enatare ad ripam. Si a-
nimus cadit in laqueum conatur
ad sui liberationem / quanta ergo in-
sipientia hominis qui in peccatum ceci-
dit uel tamen querit suam libe-
rationem. Item vos miseria peccati
agnoscit et si non est in peccato
timet ne in illud incidat. 1 Cor.
X. Qui se existimat stare vi-
deat ne cadat / Magis non est
timendum casum a statu innocentie
in peccatum mortale. quam casum de al-
tissima turri quia maius periculum
imminet primo corpori secundo. Nam omnis
homo in peccatum mortale corruens
separatur a deo et efficitur membrum
diaboli et servus eius. Iohannis VIII.
Qui facit peccatum servus est peccati et
filius diaboli. Item hec peccata
[illegible] non [illegible] homo [illegible] resur-
gere ab [illegible] laqueis diabo-
li nisi valida [illegible] ma-
nu [illegible]. Tertium in quo domine

Dominus homines antequam peccemus
liberum habemus arbitrium si volumus
servire diabolo vel non. quod si nos
obligamus ei semel iam nostra volun-
tate non possumus evadere. Sicut de
naue facta gubernaculo. Tercio igitur
tunc quando arma est tripartite quia
homines a demonio liberat et do-
minium ab eis eicit et ideo tamen
his uis tanguntur ad primam gene-
ralia et tercia competentia sunt partes
eius integrales scilicet contritio confessio et
satisfactio / Sicut enim tribus modis deum
offendimus scilicet corde ore et opere
sic his tribus debemus penitere scilicet corde
dolendo de peccatis per contritionem ore
confitendo per locutionem opere bona agendo
per satisfactionem / Primo in istis verbis
notatur contritio cordis demonis et
peccati expulsiva cum dicitur erat Ihesus
eiciens demonium. Secundo notatur confessio
oris propter defectum [illegible] cum
dicitur locutus est mutus. Tercio notatur
satisfactio operis diuine indignationis
placatiua ac debitorum solutiva
cum dicitur admirate sunt turbe.
Quantum ad primum dixi quod in
verbis premissis notatur contritio cordis
demonis et peccati expulsiva cum dicitur
erat Ihesus etc. Gregorius in dyalogo. Augustinus in
sermone domini in monte. Omne peccatum
incipit a suggestione deinde tendit
ad delectationem et postea peruenit ad
consensum. Primo namque cogitat peccator
que mala sunt. Secundo cogitationem
adquiescit. 3o in operis consentit
ut incipit Romanos libro 1o secundum Ambrosium
[illegible]. Et ideo vero penitens debet
primam suam incipere a contritione cordis
quoniam peccatum incipit de malo cogitare.
Est autem contritio secundum Augustinum dolor
voluntarius de peccatis assumptus cum
proposito confitendi et satisfaciendi.
Hec autem dolor facit hic quod peccatum
in contritione cordis ante confessionem oris

de peccatum incipit

dimittitur. dicit tamen penitens habere
voluntatem confitendi sacerdoti si tempus
adsit. Alioquin non est vere penitens
et non dimittitur ei peccatum. Si vero
dimisso peccato in contritione cordis et
certa voluntate confitendi postea mutet
voluntatem et nolit peccatum confite-
ri iam est reus non peccati iam dimissi sed
peccati quod committit nolendo et contemnen-
do confiteri quod est aliud a peccato iam
dimisso secundum omnes doctores. Et quia
antequam homo perveniat ad contritionem
multa sunt necessaria et quibus homo de-
cipitur procedens sine habere contritionem tamen
secundum habeat attritionem. Ideo ad habendam
veram contritionem. Advertendum quod tres sunt
actus in anima qui requiruntur ad
ablutionem peccati. Primo actus est odium
peccati quod provenit ex recordatione eius
nam enim dicitur penitere de peccato nisi
odiat id. nam qui odit non recor-
datur de ipso. Dicit Apostolus 1 ad ephe-
sios. Cum fueratis lapsi in peccatum
memores estote unde excideritis et agite
penitentiam. Sed vero recordatio peccato-
rum in anima facit. non ... mi-
serit homo quod peccatum sunt divine
gratie peremptivum et expulsivum
... domus glorie spoliativum. Secundo
quia sunt infinite pene lucrativum
3o quia sunt glorie eterne amissivum
4to quia sunt divine maiestatis
offensivum. Ista autem recordatio statim
facit odium peccati. Ista autem odio
ex recordatione procedit scilicet si considerat quomodo
peccata sunt feda et inhonesta. Secundo
quomodo sunt anxia sicut bestia ...
aculeo. 3o quomodo sunt ponderosa quia
celum et terra non potuit ipsum por-
tare. 4to quomodo nociva quia iniungit
corpus et animam in extremis miseriis. Iste
2 ad memoriam reducitur et diligenter
inspicitur peccatum est odibile tamquam ...
Nam quia ... homo habet odium peccati statim
habet odium sequitur tristicia. Eo quod homo
naturaliter tristatur de eo quod non vult

recordatio peccati

quid contritio et attritio

Sequitur nunc videre utrum in 1o quia ut
ista est tristicia de malo nolito
dicitur attritio que non est aliud quam
... ad contritionem perfectam. Unde
sic in corporalibus 1a dicuntur attrita
que non sunt perfecte contrita. contrita
vero dicuntur que simul ad minima
dividuntur. sic attritio est quedam displi-
centia de peccatis sed non perfecta
contritio vero est displicentia completa
ut dicit 2m Bonaventuram
in sermone de maria magdalena.
Attritio non meretur remissionem
peccati mortalis de condigno. quia
ex puris naturalibus non potest homo
resurgere a morte anime sicut
nec a morte corporis quod magis
est quamvis ex puris naturalibus
potest esse attritus. Unde etiam attritio
non meretur infusionem gratie de con-
digno. quia infusio gratie est donum
supernaturale. Bene tamen quandoque per
attritionem meretur peccati remissionem
et gratie infusionem de congruo
Ratio quia cuius benivolo domino
sufficit ad eius benivolen-
tiam si servus offerat ei servi-
cium quod potest licet eius gratie non
sit condignum. Et ideo quia ...
ex puris naturalibus non sit deo
plenus offere etiam primum ... attri-
tionis. deus per sua benivolentia
in acceptat licet ei non sit
condignum cum obsequium non cor-
rigit ... Postquam autem homo
fuit attritus et tunc sequitur contritio
quia sic attritio sequitur odium
peccati sic contritio attritionem. Tertio
iii. superioralis ... quodam et ...
... 2m nam
... contritio fit de attritione per
... gratie ... Sic eadem
est pulchritudo ... in luce et
tenebris sed tunc est in tenebris
non delectat sed ... in luce
... sunt ... isti duo

Actus sed deinde accidentaliter sicut
oculus dormientis et vigilantis.
Attritio non est sine gratia sed contritio
in gratia. Ex premissis sequitur quod
contritio meretur non solum de congruo
sed etiam de condigno remissionem
culpe peccati mortalis et infusi-
one gratie / quia ex quo actus in gratia
meretur de condigno gloriam, multo
magis gratiam et culpe remis-
sionem que sunt ordinata ad beati-
tudinem sicut ad finem. Ergo sequitur
quod actus contritionis non est dig-
nus tantis premiis ex natura sua
sed ex sola ordinatione divina
sicut ex institutione regis. Aut
precium et eius voluntate de-
narius valet unum panem ex
condigno institutionis. Non autem
ex natura sua, cum unus panis
melior sit omni auro / ita est
ex institutione divina quod contritio
tantum valet apud deum / Tertio
sequitur istud memoriale dictum
omnium vero ratione dignissimum / quod
contritio inter omnia que sunt hominis
saluti necessaria est magis necessaria
magis utilis et opportuna.
Primum patet quia dicitur aliquid esse
simpliciter necessarium ad salutem sine
quo salus non potest haberi. Talis
autem christiana post peccatum mortale
commissum et ideo non potest reabi-
litari nisi per id quod peccatum destruit
et gratiam perditam restituit / Hoc
autem est contritio et ideo est necessaria.
Patet autem eius necessitas per compara-
tionem ad alia que sunt humane
saluti necessaria. Et primo per compara-
tionem ad baptismum qui necessarius
est ad salutem Io. iii.°
Nisi quis renatus fuerit ex aqua
et spiritu sancto, tamen contritio est magis
necessaria ad salutem quia nullus
adultus per baptismum sine contritione
potest salvari quia sicut accedens
ad baptismum suscipit sacramentum

sed non rem sacramenti. Et sic est in peccato
mortali per eam contritus et salvatur.
Ergo patet idem per comparationem ad confessionem
que post baptismum sacramentum est necessaria
ad salutem Luce xiii.° Nisi penitentiam
egeritis omnes simul peribitis. Et tamen con-
tritio est magis ad salutem necessaria
quam istud sacramentum, quia istud sine
contritione nihil efficit. Et tamen in casu
necessitatis sola contritio sufficit sine
confessione. Immo ante confessionem confert
gratiam cum eam precedit. Nam in
contritione deus curat deformitatem culpe et
confert gratiam ad digne suscipiendum
sacramentum confessionis. Unde psalmista: Dixi
confitebor adversum me iniustitiam
meam et tu remisisti impietatem
peccati mei. Tertio patet idem per comparationem
ad sacramentum eukaristie quod est de
necessitate salutis in adultis et
tamen contritio magis est necessaria quia sine
determinatione loci et temporis parata est,
quod non est de sacramento eukaristie. Io.
vi.° nisi manducaveritis et hoc loco
et tempore opportunis. In omnibus in
aliis excusat importunitas. In
contritione vero non cadit excusatio quia
si peccator sine ipsa moritur damnatur.
Et ideo tanti actus precepti est quod contritio
sit in voluntate nostre potestate previa-
tricum. Patet etiam utilitas contritio-
nis quoniam quia per contritionem eterna pena
totaliter dimittitur. Nam quanto maior
est pena condonata tanto maior
est actus absolutionis. Et ideo cum pena
peccati mortalis sit infinita in infinito
contra infinitam utilitatem erit actus ille
quo ista pena dimittitur. Hic autem
est contritio. Ergo quia per contritionem pena
purgatorii maxime diminuitur.
Licet enim in contritione pena infinita to-
taliter dimittatur, tamen ad penam temporalem
obligatur si non sit tanta contritio
que sufficiat ad totalem evacuationem.

in contritione
deus

Ex hoc sequitur
contritione
meritum
compensatur

Pena autem purgatorii diminuitur
et per penalitatem minui. licet et sit per-
fectissima contricionis que sequitur di-
minuit vel totaliter annulat illam
penam. Tercio quia per contricionem divina
gracia augetur. Unde Aug(ustinus) caritas
inchoata augetur ut aucta mereatur perfi-
ci. Cum autem contricio sit infor-
mata caritate auget graciam et facit
deo magis esse gratum et dilectum
quod relative magis debet deside-
rare. Quarto quia per contricionem eterna gloria
cumulatur quia per augmentum gracie et
meritorum augentur gradus in vita
eterna. Unde dicit Luce vi°. Eadem
mensura qua mensi fueritis remecietur
vobis. Ex quibus omnibus manifeste
cognoscitur maxima necessitas et
utilitas contricionis que debet esse
generalis et similis de omnibus peccatis
quibus aliquis offensus est a deo et
divinam bonitatem offendit. Et est
necessaria ad hoc ut ei peccata dimittantur
gracia dei et caritas infundantur.
Quia unum peccatum non dimittitur sine
altero. Nam cum mens humana non
possit sed semel ad singula peccata
convertere cum distincta racione singulorum
peccatorum necesse est quod in momento
quo a deo iustificatur habeat universalem
displicenciam respectu omnium mortalium pec-
catorum. Et hec generalis et similis tanta
contricio sufficit ex parte penitentis
ad sui iustificacionem plurima ad pecca-
torum remissionem et ad gracie dei infu-
sionem. Unde sic dicit poeta: Velle
posse in deo non valet ultra posse
Sed homo non potest similiter habere distinctam
displicenciam de quolibet distincto pecca-
to igitur in necessitatis articulo ubi non potest habere
distincta peccatorum consideracionem in pec-
catis distincta detestacio sufficit
displicencia et detestacio generalis.
Hec de primo. Dictum secundo
Sed in versibus premissis nota confessio
dicitur peccatorum defectuum ostensiva
seu dicitur et seu excessuum declarativa

vltra posse viri

locutus est mutus. Non est maior
infirmitas nisi dum homo tacet
dampnum anime et illud non audet
aliquo nutu signo vel aspectu
ei qui posset subvenire. Hoc
autem facit peccator qui dum est in peccato
et eo pregravatus per dei graciam in
actu contricionis culpa sibi sunt dimissa
statim loquitur et aperit suos
defectus peccatus sed penam tempo-
ralem imponi pro eterna. Hoc
ergo facit iste mutus qui cito do-
mino per Christum sanato locutus est.
Quia vere conversus non potest dissimulare
peccatum sed statim loquitur et fatetur.
Unde dicit Job x°. Loquar in ama-
ritudine anime mee. Et hec ergo
locutus fit facit tunc confessionem in qua
peccator debet coram vicario dei et
quod includit de tribus. Primo de
necessitate confessionis. Secundo de modo
confessionis. Tercio de utilitate. De primo
sciendum quod secundum Aug(ustinum) confessio est
per quam morbus latens spe venie
aperitur coram deo et sacerdote
Ex quo patet quod homo debet declarare
sua peccata vocaliter coram sacerdote
Hoc non addit Raymundus ad
diffinicionem et sacerdote. Et hoc
statuit ecclesia quod quilibet homo
utriusque sexus ad annos discrecionis
pervenerit tenetur confiteri omnia peccata
sua semel in anno proprio sacerdoti
Nota dicit omnia ergo et venia-
lia licet non ita necessitate ab-
soluta tenetur ad confessionem venialium
sicut mortalium. Tamen ergo non possunt
confiteri mortalia eterna sine confes-
sione venialium teneantur ad
eorum confessionem ut dicit Tho(mas) in
iiii° d. xvii. Ideo dicit quod tene-
mur semel in anno hoc vero
de precepto sed de consilio sepius.
Ideo dicit proprio sacerdoti per quem
intelligitur plebanus vel qui habet
auctoritatem episcopi vel ipse vicarius

7 sub casu

Dispositum in iure vel per vniuersa
lium statutorum. Tertio in quibus casibus
in quibus presbiter quilibet audire pro
priam alicuius / primo quia ille
confitens in sua parrochia peccauit
Secundo si mutat domicilium / 3o
si est vagabundus. Quarto si petit
et obtinet licentiam a proprio sacer
dote. Quinto in articulo necessitatis. Ca
sus potest quod ad consequendam veni
am peccatorum necessaria est confessio
vocalis / vnde sicut quantumcumque con
tritus si contemnit confiteri damna
tur / Item est quod et contritio di
citur sufficit soli deo confiteri
Nam dicit Leo de pe. di. i
v c tantum valet confessio non
est speranda venia criminis
Istud confirmat quod christus qui lazarum
resuscitatum iussit discipulis
religare Johannis xi Et mundan
dos leprosos ad sacerdotes
Luce xvii Sexto quare homo
tenetur confiteri sacerdoti cum
peccata dimissa sint in contritione
dicendum quod peccator duplici vinculo
ad satisfactionem astringitur. vno
quo ligatur ad deum. alio quo
ad ecclesiam / primum remittitur in
contritione / secundum in confessione / vel dicendum
quod est preceptum ecclesie quod omnis
peccator semel in anno hoc suscipi
at sacramentum. Vnde si adest facul
tas et non suscipit semel
mortaliter peccat et nouum
peccatum mortale incurrit propter transgres
sionem precepti et contemptum. Septi
mo dicitur quare preceptum ita insti
tutum per confessionem suscipere proprie
sacerdoti dicendum propter multa. Primo propter aug
mentum gratie quod in ea misericordia
per contritionem et per susceptorem confessionis
gratia augmentatur propter humilitatem
et fidem qua credit potestatem
clauium in ecclesia Et propter obe
dientiam quam adhibet ministro dei

Secundo propter diminutionem pene
ad quam obligatur homo in purgato
rio pro peccatis. Tertio propter reconcilia
tionem ecclesie quam offendit per contrariam
do reconciliatur ordinis membrum per
susceptionem proprie ecclesie reconcilia
Quarto propter equitatem iusticie. quia non
peccator tenetur ad emendam
et non satisfacere ducatur ut vllus
sit iudex sue cause equitas
videtur exigere quod taxatio emende
non fiat per eum sed alium nisi necessi
tas impediat. dicendum autem est
quod fiat per illum qui constitutus est
arbiter inter deum et homines i. sa
cerdotem. Et quia sacerdos non potest ta
xare emendam nisi sibi culpa
manifestetur. ideo oportet ut homo cul
pam manifestet sacerdoti nisi
necessitas impediat. Si autem necessitas
impedit. i. opportunitas confes
soris sufficit contritio. Bonaventura in medita
tione c. xxvo. Si peccator vere penitens
sed in mortem necesse habeat ... ad
confessorem proprium non potest confi
teri dominus quod summus sacerdos
supplet in eo quod mors non per
mittit. Richardus de media villa
in suo quotlibeto q. xxvia
Item ergo hic unum caro factum
est et humiliatio per dolendis
nostris peccatis et verbo humanitatis
obligatur nos ut humiliemur
vnde non quod nos loquendo non
solum deo sed homini quod fit in
confessione vocali et dolor quem
sentit homo pro peccato non potest constare
ecclesie nisi verbo manifestetur quod
tamen quantumcumque homo sit diminu
tus solo et si sit doctissimus
non est certus de dimissione peccati
sibi facta sed semper pendebit
pendulus in alteram viam nisi
manifestet hoc alteri quod vllus
in re sua bene iudicat

Necesse est secundo ut peccator ponat
se in manibus alterius qui eum
de remissione peccatorum certificabit
et indicabit penam satisfac-
toriam taxabit et auctoritate
clavium absolvet. De 2o sive modo
confitendi quodam autem est ut
confessio sit bene circumstantiona-
ta multis conditionibus quas po-
nunt doctores. Primo quod sit
voluntaria vel enim aperte dicit
contra nisi voluntarium. ps. Voluntarie
sacrificabo tibi et confitebor. Secundo
ut sit simplex simpliciter et columbina
non azimina sine vel vulpina
sine astuta ut si vel per se vel
unus dicat quid sit mitte. Tertio
dicit esse humilis. Eccli. 4o Coram
presbitero humilia animam tuam
contra illos qui uno genu flec-
tunt vel capucium non deponunt
vel querunt locum pulchrum ad confi-
tendum sicut pharisaeus de quo
Luce xviiio. Quarto dicit esse
pura id est recta intentione facta sine
hypocrisi id est non propter vitandam penam
temporalem ut faciunt aliqui qui non
confitentur ne prohibeantur comedere
azima in pascha vel ne arguan-
tur quod aliter non essent
facturi. Quinto dicit esse fidelis
ut tam confessor quam confitens
sint in fide aliter non recipiat
se vel sacerdotium. ex quo patet confessiones
hereticorum et scismaticorum esse
nullam cum extra ecclesiam non est locus
remissionis peccatorum. Sexto quod
fiat spe venie aliter non valet
sicut fecit Cayn qui dixit
maior est iniquitas mea quam ut
veniam merear Gen. iiiio. Credi-
dit non posse deum tam enormissimum
peccatum dimittere quod est maxima
blasphemia. Septima dicit esse
nuda non palliata non verbis
duris vel desertis [illegible] xxiiii

Primi abscondit scelera non
dirigetur. qui autem revelat miseri-
cordiam consequetur. Octavo dicit esse
verecunda quia verecundia est magna
pars penae. Nono dicit esse amara
Job xo loquar in amaritudine
animae meae. Decimo dicit esse inte-
gra ut sibi dicat omnia peccata
maiora et minora cum circumstantiis
que in hoc versu notantur. Quis
quod ubi per quos quotiens cur
quomodo quando. Aggravat ordo locus
persona scientia tempus aetas condi-
tio mora copia causa et
modus in culpa status altus
lucta pusilla. Quod minus
vel circumstantiis non sequitur
revelato vel detecto alterius
peccato quod tunc non est opus. Unde
peccator caveat ne dimidiet
confessionem ut confiteatur unum de
hoc alteri de alio confiteatur
propter ruborem et ne de eo sit
suspectus. Nam talis pro illo re-
cipit integre confiteri. Undecimo
dicit esse discreta id est prudens
vel sapiens facta ut sibi confitens
discrete se habeat et sacerdos
discrete absolvat contra illos
qui dicunt ex quo meum est peccatum
qualis talis sit teneor sibi
confiteri. Ipse videat qualiter
me absolvat. Certe talis
decipitur quia dicit salvator caecus
caecum non ducit nisi in foveam
In iudicio id est confessionis ma-
xime requiritur discretio confessoris
ut sciat discernere inter lepram
et lepram Levitici xiiio et
appendere peccatum sicut est appendendum
non secundum proprium caput sed secundum
statuta sanctorum patrum. Duodecimo
[illegible] Non afferas stateras
dolosas diversas sed [illegible]
leve sed afferas divinam

stateram misericordie sue sciens ut
in ea quid sit grave quid le-
ve appendat. / Unde dicit Bo-
naventura in quodam sermone: Sacra-
mentum confessionis maxime
est institutum ad peccatorum [illegible]
[illegible] adquirendum. Et sicut index
in causis criminalibus quanto [illegible]
[illegible] indiget et patronis qui
periti sint in iure ut possit
[illegible] [illegible] [illegible] ita
et multomagis debet esse
in spiritualibus et ideo expedit
est sacerdoti sua peccata revelare
qui de intrinsecis eius possit
sanum consilium dare. Unde quod
eligendus est sacerdos doctus
qui tibi consilium sciat dare.
Non in [illegible] quibus si licet
plebanum vel confessorem mu-
tare non quis magis [illegible]
reddas per obedientiam [illegible]
[illegible] quod quilibet debet esse
sollicitus de salute anime
sue et querere medicum
meliorem [illegible] [illegible] [illegible]
Duodecimo debet esse frequens
[illegible] licet statutum ecclesie sit
quod quilibet confiteatur semel in
anno circa pascha. Tamen per hoc
non datur licentia manendi in
peccato usque ad horam illam
sed tantum ecclesia [illegible] ne [illegible]
[illegible] ingressum ecclesie vel
sepulture [illegible] anno [illegible]
[illegible] anno. Tenetur in peccato con-
teri frequenter [illegible] [illegible] opportu-
nitatem et [illegible] [illegible]. Ita quilibet
tenetur esse in tali statu in quo [illegible]
agat et peccatum suum remittatur
[illegible] sicut [illegible] qui
[illegible] aliquem [illegible] Augustinus
[illegible] Tenetur etiam quilibet confi-
teri [illegible] in xl [illegible] quod [illegible]
[illegible] primo [illegible] sacramenti

quando vult communicare. Item tempore
periculi mortis. 3° tempore conscientie qui
dictat [illegible] esse confitendum. Item tempore
dubii ut si non speret se [illegible] ha-
bere confessorem quem nunc habet [illegible]
[illegible] / sic etiam potest differre confes-
sionem si speret tempus devotionis
vel credit habere discretiorem confesso-
rem quem expectat. Tredecimo debet
esse secreta sive sint peccata occulta
sive manifesta quia debet esse in
secreto secundum Glossam. Et hec tam quo-
ad confitentem quam quo ad confessorem.
Quartodecimo debet esse accusans ne
excuset se [illegible] ut patet supra. Quin-
todecimo debet esse festina. Unde [illegible]:
ne tardes converti ad dominum. Sexde-
cimo debet esse parata ad obedientiam
sacerdoti [illegible]. Unde dicit Bonaventura:
peccat mortaliter qui non adquiescit [illegible]
[illegible] confessioni. Iste sunt conditio-
nes bone confessionis quas confi-
tens debet servare. / De 3° scilicet de
utilitate confessionis. Licet eius utili-
tas [illegible] non potest homo
melius [illegible] defectus evadere
quam si se deo offerat in confessi-
one. Eo quod ut dicit Augustinus in libro
de penitentia: Confessio est salus animarum
dissipatrix viciorum restauratrix
virtutum. Et quod plura obstruit
ostium inferni portas aperit paradisi
quod satis bene ostenditur in
isto homine qui et demonium habuit
et mutus fuit / qui ut evaderet
ad Christum confugit [illegible] ita
curatus ut et demonium exiret et
mutus loqueretur [illegible]
quilibet [illegible] putabitur in confessione
sepius isto tempore [illegible] [illegible]
a culpa liberabitur et ad laudes
dei reparabitur. Tunc de sermone
Dominica tercia. Et [illegible] in [illegible] [illegible]

confessio / [illegible] debet esse / in secreto

[illegible] de confessio

Tangit tria pertinentia scilicet satis-
factio operis divine indignationis
placativa cum dicit et ad mirabile
sunt turbe. Inter alia dei innabi-
lia satis est admirabile videre hominem
a peccato ad dominum conversum cum ut sit
de filio diaboli factus filius dei in-
mirabilius est videre talem satisfactorem
quam peccatis contra naturam delectabilia
appetere tristia et penalia. Mag-
gis est admiratio gloriose vidente
desperatos seculorum occupacionem
sequi satisfaccionem et tribulacionem in confessio 2m
Luce. Et ideo multo satisfactio operis
voluntarie pro peccatis assumpta in-
ducit stuporem et admiracionem de
qua dicitur in themate quod admira-
te sunt turbe scilicet sicut cum quis peccator
dolet in confessione lacrimatur contritus
se et bonis operibus insudat in
satisfactione. Rogo non quod
quilibet attendere ad sacramentum penitentie
debet ita scilicet haberi. Primo propositum
obediendi suo confessori in omnibus
Secundo propositum non peccandi. 3o pro-
positum non solum dimittendi mala
sed et operandi bona. Quarto pro-
positum satisfaciendi quia satisfactio
est pars penitentie iuxta illud psalmi Cum
ego in flagella paratus sum. Ista autem
satisfactio consistit in tribus scilicet in
ieiunio oracione et elemosina
Nam ut dicit Ieronimus ieiunio
curantur peccata carnis. oracione
peccata mentis. elemosina peccata
cupiditatis. Tamen quodque eorum est in modo
aut est contraria carnis. contraria
oculorum aut superbia vite. Io. 1.
Ideo ita dicunt de ieiunia sat-
isfactoria quibus placaretur divina
offensa. Primo licet requirit ieiunium
scilicet videmus quod infirmis non
datur caro dura sive grossa
nec vinum inebrians sed datur cibus
sanus et dicta scilicet panis et aqua
sic infirmus spiritualiter maxime
infirmitatibus peccato carnis dandum
est ieiunium et tibi parcitas ut
in quo peccaverunt puniantur. Sapientie
xi. Per que quis peccat per hec et torquetur ad Ephe-
sios v. Nolite inebriari vino in quo est
luxuria. Et salvator Luce xxi dicit
dicit vobis ne forte graventur
corpora vestra crapula et ebrie-
tate. Tamen videmus quod infirmus de
quibus desperatur omnia conceduntur deli-
cata. illis vero de quibus est spes
subtrahuntur. Sic facit deus peccatoribus
non cum eis imponitur per sacerdotes in
confessione abstinencia ciborum delec-
tabilium signum est quod ipse vult
eos sanare. Iohel ii. Convertimini
ad me in toto corde vestro in
ieiunio et fletu et sequitur quis
scit si convertatur et ignoscat deus
Sed certe in hac abstinencia multi
decipiuntur. Nam quidam abstinent
a carnibus sed loco carnis preparant
cibos ita delicata quod sunt et diffi-
ciliores preparacionis et precii maioris
et multum peccant et errant. Unde
dicit Augustinus in sermone de Adventu
Non est hec sincera abstinencia
sed mutare luxurias. Alii sunt qui
et si abstinent a carnibus et
delicatis piscibus tamen stomachum
onerant vilibus leguminibus ut et
ad illicita provocantur. Ut dicit Ieronimus
in epistola ad Eustochium. Alii sunt
qui per abstinenciam carnis ita
corpus debilitant ut post ea ad
opera bona attendere reddet in-
habiles et hec est fatuitas cum
non caro sit extinguenda sed vicia
reprimenda in Gregorius xxx Moralium
Sed an peccat mortaliter qui sic
a abstinencia infirmitatem incurrit
Dicit sanctus Augustinus in glossa super epistolam
ad Titum in [illegible] deus vult sic [illegible]
[illegible] ut non nimis debilitetur
set ne per ea mediocrem suffra-
gia reprimatur. Cum hoc tamen stat
quod [illegible] ieiunando se debilitet

peccator loquitur 2 s.

attendere ad penitentiam

peccatum carnis

peccatum cordis

et infirmitates mereatur, vel faciunt
contra voluntatem dei quia non natu
raliter inferunt debilitatem sed
lesionem. Unde theologus secundum Borra
ubi non peccat dum in debitum
modum non excedunt. Et ergo Grego
rius abstinentiam reprobat. Vere
est si sit in quantitate facta vel
si sit nimia. Ro. xii. rationabile
sit obsequium vestrum. Bern. et
alii perceptores qui licet a cibis
abstinent non tamen a viciis immo
mens eorum inflata est superbia
odio ira etc. Contra quos dicit Ieronimus
Enim virtus licet vinum non bi
berit ira tamen et odio inebriatur.
Tales similes sunt demonibus quibus
cibus abest et culpa adest
secundum Ieronimum super Amos. Tertio ad
satisfactionem penitentie requiritur
elemosina que debetur ab omnibus
qui avaricia peccaverunt ut sic
illicite congregata licite expendat
et de mamona iniquitatis facia
at sibi amicos Luce xvi.
Unde de Thobie iiii. Elemosina
ab omni peccato et morte liberat
et non patitur animam ire in tene
bras. Sed sciendum quod non de omnibus
illicite acquisitis facienda est
elemosina, sed solum de hiis que
non tenetur quis restituere sicut sunt a
que quis lucratus est diebus festi
vis laborando vel ludendo quesi
verit vel nimia cupiditate et
avaricia studii ductus vel
aliis fraudibus. Ricius primus
tamen ad restitutionem non faciat
elemosinam sed omnia restitu
at male ablata ut Zacheus
quadruplum quod fraude reddens
Luce xix. Tertio ad satisfac
tionem requiritur oratio debita que
debetur superbis ut in spiritu humi
litatis suscipiantur ad veniam.
Oro. ii. secundum Damascenum est
ascensus ad deum elevatio. Sicut ergo
superbia causa erecta erat que

oratio debetur superbis

dum sic humiliata deo christum an
dedit et inclinat ad placandum eum
exigenda. Cum autem penitens
vere orat cum sensum quia pul
mus sit humilis videat qui nil
et virtus faciunt. qui bona que
agit esse de sua gratia adiutore agi
scit. Primo autem in textu de
eo immundus spiritus exiit. Notandum
quod cum immundus spiritus divina virtute
exiit ab homine quia non potest
stabilire maliciam suam, et do
let quod expulsus est. Et. reversus
in domum unde exivit. Ubi notandum
quod cum hominem aliquando eiectus est
ad aliquid inducere quod eum vult
sed possidet, assumit septem
spiritus nequiores se et ingressi
habitant ibi. Exemplo habetur quod demo
nes non sunt in malicia discordes
nec se mutuo impediunt vel se
mutuo expellunt, sed sunt concor
des et conveniunt in hominum seduc
tione. Alias enim non staret regnum
eorum sed sic divisio desolaretur.
Non ergo sunt sibi invicem contrarii
a quo in uno corpore multi se
appariunt. Unde legio demonum
erat in uno homine, a quo xpc eos
expellens permisit intrare por
cos. Gregorius tamen quod sicut demones
sunt in naturalibus ab invicem
perfecte distincti sicut et angeli
boni secundum doctores. sic etiam in
maliciis et astuciis sunt ma
xime diversificati. Et quod sunt
superbissimi et inter superbos semper
sunt iurgia Prov. xiii. Ideo
non est credendum quod ad invicem
habeant aliquam benevolentiam
vel aliquam pacem, immo quicquid est
ex invidia eorum ad invicem
unde habent aliquam ut se
concordiam vel ordinem vel placam
dicit tamen Thomas in scripto senten
tiarum demones agunt ordo

demones in astuciis

Nam ex quo quidam sunt aliis supe-
riores potestate vel non fuisset nam
superior et inter ista superioritas
et inferioritas est inter eos. Unde
paulus ad Ephe. ult. vocat
quosdam principatus alios pote-
states alios rectores tenebrarum
horum et potestas est demonum
a deo ad puniendum dampnatos et
exercendum iustos. Sequitur quod sit
ordinata. Nam omnis potestas est
a deo et que sunt talis ordinata
ad Rom. xiii. Ergo sunt gradus
prelacionis inter eos. Etiam ipse
est eorum rex super omnes filios su-
perbie. Job xli. Nunc
hominibus una capitales ideo
ut magis possent hominibus nocere
concordant admittere. Cum enim
impugnatores ordinat et orde-
nare ex ipso sanctos efficitur
ad peccandum male ergo iste ipse
obiciebat quod in principe demonum
eiciebat demonia. Quod non est
in eis adhuc principatus ut hi
qui sunt superiores habent pote-
statem aliis acceder ab hominum
vexacione. Quod hec potestas est eis
et ab ipso alius comitata sed
in eis presidencia solum ad magis
homines impugnandos. De Alberto
de hallis est demonibus sicut
demonibus. Sic inter terrenos unus
post plures ut in isto talis
diversitas et hoc est a parte dei
potestas est inter eos esse volun-
taria subiectio. Sic enim inordi-
natus unus maiori subicitur
ut deterius laborat contrares
sic est in demonibus a parte mali
et propter hoc etiam ex ipso respicit de-
mones unum superiorem ut luciferum
in malicia voluntate consentit
te divina et iusticie ordinatio
est ut ei in pena subesset sic
reget quasi tamquam admittens ad

puniendum. Hec ergo subiectione
durat regnum demonum. Non item ex
potestate belzebub eiciebat
ut falso se asserebant iudei
demonia. Nos igitur tales phari-
seos blasphemia contempnentes
omnes christo astabamus cum
marcella que famula fuit
marthe. Hec infamiam sustinere
non valens ex omnibus cordibus
lacrimis confessionem ore exprimens
satisfactionem summam operatam
adhibentes laudemus christum
dicentes Beatus venter qui te
portavit. Ipse autem si dixerimus
sicut patribus dicet nobis. Beati
qui audiunt verbum dei et custo-
diunt. Luce. xi. Ergo vos de hac gratia
tandem gloriam in regno celorum
consequemini. Cum regem presens
faciat nos ihesus christus qui est
benedictus in secula seculorum. Ame-
n.

Audete cum leticia quam in tristicia sunt. Ysaie ult.

Unigenitus dei filius deo patri coequalis
pro sua immutabili essencia
manere se vera non veniret
impassibile. Sicut nobis vitam
et leticiam sempiternam donaret
et ut nos per culpam a se procul abie-
cta elongatos ad se reduceret
non sic olim apud iudeorum
populum dure rigore iusticie
debebat modicum est clemencie
sic admittebat quam pena
mox esset sepelieba, quibus
populus vivos terra deglutiebat
quibusdam flamme de celo incendio
consumebat. Alii manibus
infidelium acrocissime occidebant.
Alii sepulchra castheminis
vindicti in potestate hostium
captivi ducebantur. Ideo

pro oculo dentis pro dente amaram
et amara iubebat ex olim / ita
quod nunc ut modica pene venia
laxabatur a crimine quamobrem
nunc cor synagoga nominibus
dei timore vehementer inquie-
tibus utebatur Nunc autem die-
bus nostris noster rigor abstrictus
est et austeritas legis temperatur
gratia a deo ut nostros reatus
non subita et repentina sen-
tencia / ut supplicium scelus con-
mittens / sed ultro nobis venia
offertur et pax ac emenda-
cionis spacio premisso differtur
vindicta / ymo ad pacis fla-
gellis prime iocundissime insti-
gantur / dicit deo per Ezechi-
elem convertimini et agite pe-
nitenciam ab omnibus iniquitati-
bus vestris et non erit vobis
in ruinam iniquitas proi-
cite a vobis omnes prevaricaciones
vestras in quibus prevaricati estis
et facite vobis cor novum
et spiritum novum / Nolo enim
mortem morientis sed ut convertatur
et vivat sed per primam ipsa-
rum prima hec tabula post
naufragium dicitur ad quam nau-
fragantes post mortem petivi
sit recurrere quamdiu est in sta-
tu presentis vite currenti et
currentibus voluerit divinam
clemenciam implorare. Verum
quia corpus quamdiu fragile et
corruptibile est minimo labo-
re et minima fatigacione et
assidua penali tristicia defi-
cit nisi ipsum quibusdam aliquod
recreacionis remedium atque
solamine relevatur Ideo in-
vocavit. quod certe alterna
requie durabile non est ut
ait Ysaias Catho Cui quin

perfectius inter sanctitatibus vivis
et Seneca dicit Non est in actu
sed in mente animo tuo requiem
dato Et requies ipsa plena sit
sapiencia studiis et bonis cogitacio-
nibus Non tamen absque suavissima
et iocundissima nostra vita in terris
militantis ecclesie superne matris
celice regnantis immensa contemplacio
gaudia et relevandos et consolandos
filios suos iam nimium fati-
gatos atque instancia penali plurimum
afflictos. Prius enim tristis cantat
ecclesia secundum Sapientem Sed hodie
in missa voce iocundissima suavis-
sima quasi armonia pro nostra spirituali
consolacione verba nostri thematis propo-
siti dulcissima intonuit dicens
Gaudete cum leticia qui in
tristicia fuistis / Verum quia secundum Bern.
duplex est gaudium sine leticia /
Scilicet inordinata mundialis
carnalis momentanea vana
damnata plurimum quasi detestanda / quia
gaudent homines mundani seculi
sapientes amatores seculi qui licet
ore velint quasi sint in celo corpus
tamen in limo terre mundi oneroso terre
plantati sunt qui cum pharaone
deliciarum fluctibus immersi non
aspirant cum populo dei ad gaudia
superne celestis / Et licet inor-
dinata leticia gaudent et letantur
homines perversi in adulacionibus
detractionibus mendaciis deceptionibus
susurracionibus ceteris quasi innumeris
maliciis De quibus scribitur prov. 2
letantur cum male fecerint et
exultant in rebus pessimis. hac
eciam leticia crapulosi luxu-
riosi et vani gaudere solent in
deliciis ac voluptatibus in lusibus
et vanitatibus qui habent suas
consolaciones in divitiis honoribus
potibus comessacionibus convivüs

Epulis et vanis qui sumunt
tympanum, citharam et gaudent
organum ducunt et in bonis
dies suos. Et ut ait Job s.
in puncto ad inferna descendunt.
Verbi gratia dives epulo qui indue-
batur purpura et bysso et epula-
batur quotidie splendide et
sepultus est in inferno magis non
letitia sed fletus et stridor de-
ntium sequitur et horror inhabi-
tat / Hanc ergo inordinatam leti-
ciam momentaneam et transitoriam de-
testantes, sectemur ordinatam et
ad illam qua iusti letantur in
domino et exultant totis viribus
appetere. Est ergo alia letitia or-
dinata qua in penitentiam complec-
ti quevis qua iusti in sanctis operibus
et virtuosis gaudent et letantur
ut vigiliis in fame siti, nuditate
ieiuniis vigiliis ac pene au-
steritate in tribulationibus continue-
libus et persecutionibus / Persecutiones
omnis qui pie vivere volunt in
Christo persecutiones patiuntur / ut ait
Apostolus ad Thimo. Sic enim et beati
apostoli ibant a conspectu concilii
quoniam digni habiti sunt pro nomine
Jesu contumeliam pati. Unde
quasi letitie fructum attendens
sanctus Paulus in quodam sermone dicit
Tribulatio mea prorsus est via
glorie, via celestis civitatis et
regni. Utilis tribulatio que
peccatorem corrigit et ducit ad
celeste regnum. Omne gaudium
existimate cum in varias tribu-
lationes incideritis. Res cum
nectia tribulatio que in gloria
vertitur, tristitia que in gaudium
vertitur, gaudium sane longum quod
non tollitur a nobis, gaudium in
multis, gaudium plenum. Gloriemur
ergo in tribulationibus in eo in spe
glorie, immo ipsa gloria continetur
sicut spes fructus in semine. Hanc
habet letitiam sanctus qua repletus
erat apostolus cum dicebat: gaude-
te sicut mihi vos in omni tribu-
lationibus gaudio et manifestatione
sancto abundantes. Sancto ergo pena-
am pati et tamen omnibus divina
fecta sunt, qui et suadet gaudere
in domino semper et nil sollicitos
esse et tamen qui tristes sunt aut
gaudentes / Hac et ordinata
letitia gaudebat Abacuk
propheta dicens: Ego autem in domino
gaudebo et exultabo in
deo Jesu meo. Et psalmista: Cor
meum et caro mea exulta-
verunt in deum vivum. Hinc dicitur
sunt in contemplatione divina
gratia illustrati et mentes sanctorum
dulcedine repleta sursum ele-
vantur, tremens rebus despectis
instar tote cum quies roe
repleta et obstructa sic potius
ad fundum solem sursum abit.
Augustinus ergo consequenter letitiam
hoc dictat: Letitia mea nostra
spiritualis gaudentem cum letitia
sua in tristitia sunt. Sunt autem
due res quas tangit prime
sermonis peccatoris anima consideratio
revelat potest a dolore
penali ipsum et patiens. Sufficit
Nam dicit Gregorius: consideratio
ipsum diminuit vim flagelli
pena est ante fidei grata
pena in filia dei pro gloria de-
ceptionem adeptio. Gratia et con-
iunctio promissio pro glorie col-
lectionem. Pena respicit penitentiam
terras et peccata sua deflectens
quibus confertur gratia quam in filiis

dei adoptantur. sed a eosdem
etiam gaudiosiores eo festis
dicit eterna leticia perfruentur
prima est materia. secunda consequenter
proxima in nocturna historia ho-
dierne die commemoratur. secunda pars
eorundem animarum qua hodie
offert in publicum sinus pon-
tifex allegorice sicut. Gaude-
te vos fideles et exultate in
deo ut vos convertit et pro mal
dolor assiduus. Quemadmodum
enim dominus eduxit israel de egyp-
to furore pharaonis per manum
moysi et aaron precedente
columna ignis et nubis. Ita
eterne est hodie salutaris eripit
animas fideles de tenebris vicio-
rum demonis pharaonis. nam ante-
quam hostia dei salutaris prima
consumitur et per demonium saro
affligitur. Est enim remedium sicut
Ambrosius. mortis culpe delictorum
expiandi salutis remedium quod
non solum est abolitio peccatorum. sed
exstirpatio viciorum. Non solum
obtinet veniam. sed etiam meretur
gratiam Tuo insuper et salutaris
elemosine largitur elemosina
nempe Teste Thobia ab omni
peccato et a morte liberat.
et non patitur animam ire in te-
nebras. quinimmo eam illuminet
in presenti lumine gratie et in futuro
lumine glorie. Id testatur ysaias.
Cum effuderis animam tuam esu-
rienti scilicet per confessionem et animam
afflictam impleveris scilicet per be-
neficiorum largitionem. orietur in tene-
bris lux tua. id est lux gratie ad
effugandas tenebras viciorum
et tenebre tue erunt sicut
meridies quia peccata operie-
bantur in bonis et rase dabitur

Dominus deus tuus semper et imple-
bit splendoribus animam tuam
et ossa tua liberabit. Tercio sicut
cum devotis orationibus meditatio-
nibus contemplationibus suspiriis
lacrimis et gemitibus divinam
gratiam implorabit. quemadmodum enim nunquam
ploratus passus est repulsam. Eze-
chias namque de morte divinitus
assecutus est gratiam ad lacrimas
desperatus vite misericordiam impetrat
augmentum. Quid peccata sunt
aliud in maria peccatrice quam
lacrimarum effusio ex quarum effu-
sione fiduciam accepit ad
christum accedendi. petrus quoque ex
negatione separatum inhabilis per
lacrimas revelatur. hoc testatur
et prima Thobie iii. Sara filia
Raguelis orabat ad dominum et
dixit. hoc certe pro certo omnis qui
colit te quod si in tribulatione
fuerit ad misericordiam tuam venire
liberabit. non enim delectaris
in perdicionibus nostris quia post tempes-
tatem tranquillum facis et post
lacrimationem et fletum exulta-
tionem infundis. Talibus quidem
sacrificiis placatur deus. anima
peccatrix cum deo reconciliatur
peccata delentur et gratia confertur
quam tibi deus non ex aqua na-
turale sed spontanea contritione quam
voluntate ac libertate arbitrio
anime infundit. O ingens lau-
danda divina clementia que
tantam dedit potestatem tantam no-
bilitatem tantam perfectionem contulit
fidelibus penitentibus ut de pecca-
toribus filii dei efficiantur. Gaude-
te cum leticia de tanto domino
omnibus hominibus concesso quia
non solum vitam dedit nobis
non solum ut possemus gaudere
bene vivere sed etiam filii dei per

gratiam et consedebis vobis Gaudete
in longum vos fideles et exultate
in deo nostro quia dedit vobis doctorem
spiritualis iusticie. Ro. 11 sicut gra-
cie passiones huius temporis ad
futuram gloriam que revelabitur
in nobis. Secundo gaudium gloriam
anima fidelis a peccato liberata gratia
quoque regenerata et vivificata be-
atitudine efficitur sponsa vel filia patris
eterni effecta salubriter comprehen-
derit in ista supercelesti Jerusalem
in qua facie ad faciem hoc est
nude et sine velamine videbit
et intuebitur illum in quo tota salus
nostra consistit quem nunc per speculum
et in enigmate contemplatur ad
quam visionem perducat nos Ihesus
christus qui est benedictus in secula Amen

Abiit iesus trans mare
Galilee Johannis vi[o]

Toto officio hodie dicitur de Innocentia et gaudiosa
et consolatoria vnde causa in introitu
misse letare Jerusalem. s. quia cras
in cena facite conventum. s. qui
estis in multiplici depressione
gaudete cum leticia scilicet iocundi-
tatem qui fuistis in tristicia merore
et multiplici Anxietate. Omnes
scilicet qui diligitis Jerusalem gau-
dentem. Primo ad hoc ut deus
in collecta quia diligentes nunc ad
consolationem gratie respirare quod prius
ad merito nostre actionibus affligebatur.
Secundo ad hoc sicut dicitur in epistola quia
ista quod erat sterilis iam multiplicauit
suos filios quia ista que habent vir-
tutem. Tercio ad hoc quia filii illius qui vir-
tutem erant et illius que erat
sterilis in domo manent, in eternum.
Quarto ad hoc quia nunc sumus filii
libere non ancille qua libertate
scilicet ista qua christus nos liberauit

Quinto ad hoc quia christus qui vere
libertate docet homines facere
miracula et sequntur eum multitudo
maxima sicut dicitur in evangelio et
ducit eos trans mare et desertum
in montem vbi sedet ipse cum disci-
pulis suis et cenat secundum multum
in quo distribueret. In quibus enim
omnibus signaliter exprimitur li-
bertatis de qua dicitur christus Johannis
viij. Si filius vos liberauerit
vere liberi eritis et veritas
cognoscat et veritas liberabit
vos. Secundum naturam ut esse liberi
a viciis que nunc homines
subiciunt servituti. Johannis viij. Jo-
hannis viij. Quia omnis qui facit peccatum servus est
peccati. Audiat vero vestra quod ista
purificata a peccatis Johannis xv. Jo-
hannis xv. Jam vos mundi estis propter
sermonem meum. Secundum ut esse
liber a concupiscentiis carnalita-
tis in furiam in vero miracula quia
ista verba spiritum sequitur. Tercio
ut transire trans mare Galilee
id est euadere multitudinem huius
mundi que magnis mergit
sequela id est mundum sicut quod multi de sequi-
batur. Secundum mundum sicut dicitur super
Ezechielem. Seculum quia transcuntibus
que mundi sunt totaliter consistit
in vero sequela Christo per
mare et desertum vadit in
montem excelsum ad standum
quia qui per opera sua velut transire
per vbi nunc ad aliquem multitudinem
vite ostendit eum deserere quia
inquinatur illaqueare et con-
tinuat transire mare desertum
Nec timendum ne deficere con-
qui videt indigentias
nostras deus vnde emere pa-
nes ut manducent hij in
quam deus venit Ego videbit
multum secundum id est cognoscere se
fuisse secundum id est terrenum quia

fenum oritur de terra fragile in
instabilez et labile sic fenum
Ysa. xl. Omnis caro
fenum et omnis gloria eius quasi
flos agri exsiccatum est fenum
et cecidit flos Nam sicut
fenum quod hodie crescit in
cras arescit et in clibanum
mittitur sic homo de terra oritur
et in terram revertitur de terra
nascitur in carne floret
in prosperitatibus fortune viget
et in morte arescit Unde
Iacobus est homo res fragi
lis et durans tempore breui
est in mundo sicut flos quod crescit
in aruo flos intrat ab
scit sic homo omnis erit/
Et Gregorius in omelia de gracie
dicit Quia fenum pecus non est
sed fuit illi qui ea que hodie
solempni nostro tripharto ans
celebramus: Quia carnalia et carna
de remissione mente pecoris cogi
tabatur. Sed surrexerunt mort
autem in vita sua in quibus
quam sentire noluerunt et circa
simul temporalia que congregata
que stabilitur tenere videbatur
amiserunt. Nonne ergo fenum
fuerit et ergo cogitare hec
fragilitate/ et instabilitate
mecum sedendum est per commoda
tribulationem expectando Christi
resurrectionem Et Beda/
nouem maxime gaudendi
quoniam ad hec quod Christus deli
catoribus cibis nos reficit
quos iudeos reficiebat Iudaici
namque qui solum ad temporales
remissiones aspiciebat quod
non voluit et audientis
me bona terre comedetis
quod iudei sitiant in quibus mihi

terrena sunt quibus seruus exteriores
vinebat cibauit ex quinque
panibus ordeaceis et duobus
piscibus datis per puerum et hodie
in monte quod iudeos cibauit
legem/ data per moysen qui pre
cat quod in se pura et puros
instruebat/ que quidem lex
consistebat in quinque libris moysi
et duabus tabulis in quibus
continebantur precepta. Sed enim
omnia data fuerunt iudeis a
deo in monte legem per nobis fuit
reseruata fragmenta/ non enim putandum
quod iudei illos quinque panes et
duos pisces tota comedissent
id est legem et precepta Ipsi enim so
utebantur de corporalibus id est de duris
et exterioribus legis. nobis autem re
manserunt fragmenta id est interiora
legis et spiritualia que Christus precepit
apostolis colligere per meam resta
tionem ut dicit est id Cananee
dicens. Nam et catelli edunt de
Ideo illos vtraque vetus et noua
a deo est et vtraque bona/ vtraque
data est in refectionem/ vtraque ducit
ad salutem Nunc innuem quod Christus
iudeos per manus apostolorum cibat
ordeaceis panibus quod vt informa
mabat eos ex spiritu veteris legis
quod non venit legem soluere sed implere
et ipse erat vnus circumcisus et
omnia legalia obseruabat. Predi
cabat ergo Christus legem sed iudeos
ducebat vltra legem Unde illud
Matthei v. Nisi abundauerit iusti
cia vestra et cetera quod perfecta est sunt
duria et solum carnalia capiebat
lo dicens exteriori corporis eos cibi
bat. interiora autem illorum panum
fragmenta hec est spiritualia pro
nobis reseruauit/ Lex ergo vetus est
carnalis lex noua spiritualis/ Iudei
solum aspiciebat ad exteriora

Nos pung' ad meliora Dt Greg
sr Ezech Vetus testamentum sine
mutacōn nō mansit. q in eo spi
ritualis intelligēcia nō fuit. s cū lex
tor in vet in mel hec spual se
intelligi quod carnalit inveīt
tenēt. Testamenta quod hec et si
sint distincta tēpibꝫ tamen unita
sunt sensibus. qd em lex pdicat
hec ewn̄ exhibet quod lex
occulte nūciat hec ewn̄ apte
clamat. Vn novum ē expōo
veteris. vetus ē qsi umbra nova
veritas clara. vetus ē pfecta nova
pfectior Vn xp̄c dixit Math
v°. Audistis quia dictū est
antiquis. non mechaberis. Ego
aūt dico vobis qui viderit mulierē
ad concupiscendū eā iam mechatus ē
eā in corde. Cū i° dr̄ nō me
chaberis cortex ē q sm̄ opus
exteriū exhibet. cū vero dicit
mulierē nō ē inspiciendā ad
concupiscendū intrinsecū ē qd latebat
Similiter cū dr̄ nō occides cortex
ē. s cū dr̄ nō irasci qsi frangme
nō cadit a cortice. Illa i° vetus
ē bona et sancta s nova validi
or. suscipit enī vetus diligere amicū
nova et inimicū. Dt b. Ambr
lex vetus data ē ad correctōn
et ad peccatorū ostensionē. nova
ad dilectōn et peccatorū remissionē
Quodiam igitur nobis ē mutē
conde a hore primeria. corpaliter
nō occidere. corpalr nō mechari
man nō furari ore falsū testimoniū
nō loqui. Aut alienā rem
nō concupiscere. q h omnia erat
cortex legis. s oz ut intellectū
maiorē legis impleam⁹. Ita nō
in solo pane vivit homo. nō n
io sumus creati ut hos panes
materiales comedamus s ut

divinā voluntatē facientes ad
plenā scōrie celi venire⁹ Vn
dr̄ apl̄us sive comedit⁹ sive
bibit⁹ sive quid facit⁹ omnia
in dei gloriā facite. Vult enī
deus in omnibus opibus nr̄is ho
norificari. Istam voluntatē facim⁹
qua quotidie petim⁹ dicentes
fiat voluntas tua sicut in celo
et in terra. i. sicut in angelis sit
in nobis. Sic enī angeli in
omnibus divinā faciunt volunta
tē et ea replent. sic et nos hujus
repletōn querere debem⁹. De
qua in ps°. pane angelorū ma
ducabit homo. Angeli sancti sive
deo assistunt sive ad nos mit
tunt⁹ sive nos custodiunt sive
ad deū revertunt⁹ q invenerit
spectm dīne volunt et in
hec operant⁹ sic et nos facere
debem⁹. Speculū aūt dīne vo
lunt ē lex dñe scripturarū. In
illis enī videm⁹ quid deus vult
a nobis. qd precipiat et quid
prohibeat. In lege i° aspiciam⁹
sententiā illius meditem⁹ qnē
enī eā oms actus nros for
mare⁹ et ut pane sustē
tem⁹ vitā spūale qtinue in
ea regnam⁹ ut ad eā pvenire
valeam⁹ ad eam saciētatē
mite eterne quā nobis prestare
dignet⁹ deus qui ē benedictus
in scl̄a. Amen

Quis ex vobis arguet me de peccato Jo viii°

Dominica vocatur
de passione dñi nr̄i jesu xp̄i.
nō q hec sancta sit s p re
suscitacōn lazari que facta fuerat
feria sexta precedenti. multi iudeorum
qui venerant de Jhrlm in

Bethaniam ad mariam magda
lenam et martham videntes
quod ihesus lazarum suscitatum re
diderit in eum Iohannis xi° Quidam
autem ex ipsis abierunt ad phariseos
et dixerunt eis que fecit ihesus
sine pro studio ut et ipsi re
derent sine gratia attendendi ut
magis contra eum deserviret(?)
ut dicit Remigius. Sed audientes
pontifices et pharisei in crastino
collegerunt concilium et tractabant
an ihesum deberent occidere vel
ab eius persecucione desistere
Tandem audita voce Caiphe
dicentis expedit unum hominem
mori pro populo, concluserunt ut inter
ficerent. Et ideo festum istud etiam ca
pro toto officio de passione usque
ad pascha, quod est completa i:
cipit sanctis fidelibus intimare
nam quod in omnibus que hiis diebus
leguntur ac cantantur fit mencio
de christi passione et sanguinis
effusione quem abundanter
effudit pro nostra redempcione
unde heu cantamus in vesperis.
Circumdederunt me viri mendaces
sine causa flagellis ceciderunt
me. et item. Vexilla regis
prodeunt fulget crucis misterium quo
carne carnis conditor suspensus
est patibulo. Secundo inchoatur
in sua unccione dicto lazaro. et
Et fit etiam istarum passionis
anunciacionis tam longa et continua
ad quindecim(?) multas causas. Primo ut
in hoc se conformet moribus
patrum antiquorum qui mortem
suorum patrum ac benefactorum multis
diebus deflebant / Christus autem sunt
maior sanctitate, dignitate et potestate
quam unctis(?) aliquis alius in hac
vita ideo mortem eius deflere
deberemus non solum xiiii diebus

sed et omnibus diebus vite nostre /
Quia fleta iste non potest esse diu pro
eius morte / quia cito sequitur gau
dium resurreccionis. ideo sufficit in
saltem xiiii diebus Secundo ut sic
ut illi qui per totum annum meditantur non
passionem christi saltem modo mederentur(?)
quando totiens eam audiunt recitari
nam ut recordacio eius est utile
propter multa. Primo quia homines inflam
mat ad amorem dei Bernardus super
Cantica. Super omnia te pie ihesu
reddit amabilem calix quem bibisti
sti pro me. Secundo valet ad remissionem
peccatorum. Figura de serpente eneo
quem qui aspiciebant a morsibus
serpentum ignitorum sanabantur Augu
stinus Johannis. Sicut ut a serpentibus sane
in deserto exstiterunt(?) inspiciantes qui q
aspiciebant serpentem non peribant,
sic qui fide aspiciunt mortem christi
sanantur a morsibus peccatorum. Tercio
provocat ad agendam penitenciam ut
illi qui forte non dum assumpserunt
crucem penitencie saltem audito quod dominus
noster ihesus christus mortuus est in cruce
pro abluendis nostris peccatis festinent
assumere crucem penitencie ut a peccatis
suis emundentur. Quarto meditacio
passionis christi insinuat nobis abundan
ciam divine misericordie demonstrat
viam eundi in regnum celorum. dulco
rat amaritudines penitencie. generat in
nobis timorem dei. informat
nos ad servandum humilitatem. pacienciam
et persecucionem. incitat nos ad
serviendum deo in ardoribus et ma
gnis cum ipse tantum dominus servivit
nobis serviens. invido(?) certificat nos
quod magna sit gloria regni celestis
pro qua adquirenda passus est tam
gravia tormenta. Et quod christus passus
est pro nobis multa vera continuacio
sa et asperiora verba. Ideo

scripturam mctam sine passionis
per duas ebdomadas / de pas
sione gemmebat et obsequi
orum agitur usque ad dominicam pal
marum. Et inde vero de passione
plagarum vulnerum et mortis
usque ad dominicam pasce. Similiter
autem multa valde obprobriosa que
passus est ab inimicis et adversariis
suis sepe recitantur in evangelio. Ita
presenti autem evangelio tamen hodierno
Sabbato narratur quod eum dicebant
samaritanum et demonium
habentem etc. Unde primo Christus in
duo principaliter describit. Primo in
rad bonitatem salvatoris nostri quia
Secundo magnam perversitatem
iudeorum quam detestemur. De
primo de bonitate que innu
itur dicitur in isto evangelio. Primo
de eius innocentia et de eius
vite irreprehensibilitate sine peccato
in principio evangelii cum dicit Quis
ex vobis arguet me de peccato
Secundo ex doctrine veritate ibi Si ve
ritatem dico vobis quare non cre
ditis mihi. Tercio de eius humilitate
quod gloriam dei querebat non
suam ibi gloriam meam non quero
honorificio patrem meum. Quarto
de eius mansuetudine quod non
movebatur ad iracundiam sed a iniu
riis innumeris illata ibi ego demonium
non habeo / benignam collationem
Quinto de eius caritate quod quam
contumelia audita non desistit a
benigna collatione. unde dicit promissio
nem servans sermonem meum non
videbit mortem in
eternum. Sexto de eius benigna
prudentia qua sed et aliis de
periculo cavit quod eum tollentes
lapides ut in eum iacerent Ihesus
abscondit se et exivit de
templo. Similiter perversitas
magna iudeorum quam demum
detestari et se retinere. Primo
quod non ad quesitum veritatis ibi.
Quare non creditis mihi. Secundo quod
nec voluit eam audire ibi propter
ea vos non auditis quia ex deo
non estis. Tercio quod dicunt eum
habere demonium qui adhuc veneratur
ut eiceret demonia. Quarto quod
maledicentem quia Christo maledicentes
benedictionem asserunt ibi nonne
benedicimus quod Samaritanus
es / Quinto quod de benefacio pe
iores effecti sunt ibi nunc cog
novimus quod demonium habes. Sexto
quod salvatorem lapidare voluerunt
ibi tulerunt lapides iudei ut
iacerent in eum et in hoc peccatum
tota mors Christi. Circa quod sic
incipit / dixit Ihesus turbis
iudeorum / Quis ex vobis arguet
me de peccato q. d. nullus / Hec enim
est veritas catholica quod Christus est non
peccabilis propter unionem divine digni
tatis propter sacerdotium similiter propter
peccatum destructibilitate propter gratie
plenitudinem et immortalitatem ut
deducit Lyra in postilla.
Contumeliis enim iudei consilium sum
pserunt secrete quod eum vellet
interficere. sed Christum hoc non latuit
qui scit et cogitationes hominum
Et quod innocentes antequam sibi erat
iudicium parat(?) et plenius aperte
iudicium examinatum. Videns
in secreto iudeos in mortem
suam conspirasse / a petit ab eis
iudicium examinatorum ad ostendendum
suam innocentiam et iudeorum
malitiam et ad convincendum
eorum iudiciaria mini
sterium / quamvis non sponte pati

volunt. Volunt sibi innocentiam
suam omnibus esse notam nec quis
putaret quod ipsi sua peccata paterent
sicut ante dictum. Quis ex vobis
coram quibus palam docui et mira-
cula feci arguet i. reprehendet
me de peccato. Quasi diceret vos
me vultis interficere, ostendite pec-
catum pro quo hanc mortem merui
quod si non poteritis manifestum est
quod me innocentem iniuste occide-
tis. Consideremus secundo scilicet
salvatoris quod de nullo peccato potuit
convinci, nec enim de origi-
nali nec de actuali nec mortali
nec veniali. Ipse enim est sancto-
rum sanctorum qui per quem venit conse-
cratio meritorum. Ipse reparationis
in animas sanctas se transfert et
amicos dei et prophetas constituit
ut dicitur Sapientie vii°. Consideremus
tertio quantum (?) quod committit se discus-
sioni suorum inimicorum. Job xxxi
non contempsi subire iudicium
cum meis servis cum adversum me
disceptarent, nec expectat iudi-
cium amicorum suorum, sed malorum
et infidelium et inimicorum. Deuteronomio
xxxii° inimici nostri sunt iudices.
Certe magna fiducia iustitie est
ubi causa committitur et adversario
discutienda. Consideremus quarto
nullum nisi per tantam innocentiam
demonstrare ut dicat quis
ex vobis arguet me de peccato,
si i. nisi dixerimus quia peccatum non
habemus ipsi nos seducimus et
veritas in nobis non est. Johannis i.
Est igitur hec vox magne fidu-
cie et securitatis (?) cum nunquam homo hac
fiducia possit dicere nisi solus
ex quo peccatum non fecit. i. Petri ii°.
Augustinus libro de natura et gratia excep-
ta beata virgine si omnes sanctos et

sanctas cum viverent congregare possemus
et interrogare utrum essent sine peccato
quid responsuri fuisse putamus nisi quod
dicit Johannes. Nam et Augustinus sine
venialibus infirmitatibus quamvis homo
non potest. Item nullum vitium est tam
compositum (?) adversum spiritum (?). Sed hic potest
ipse volente ego velit nolit est peccatum
veniale. Gregorius in omelia. Perversus
scelestus manifeste mentes salvator veniat
peccata laxare et sibi dicebat quis
ex vobis arguet me. Non dedignatus
ex ratione ostendere se peccatorem non esse
qui ex virtute divinitatis poterat peccato-
res iustificare. Et in hoc nobis peccato-
ribus reliquit utile et intentia (?) doc-
trina ut non subterfugiamus secundum
iudicium aliorum in discussione pecca-
torum. Quoniam i. non laudabile sit quod
homo discutiat in se sua peccata sed
eius est vituperabile in causa discussi-
one secundum proprium sensum et iudicium
quod nunquam est bonus iudex in propria causa
propter nimium amorem quem gerit
ad se ipsum quam ad alium. Hinc beatus Gregorius
dicit: piarum mentium est ibi timere culpam
ubi non apparet culpa. Salubre est
igitur cuilibet quantumcumque perfecto in vita
vel scientia quod tunc in discussione suorum
peccatorum potius sequatur aliorum in-
dicium quam proprium, presertim magister (?) depo-
sitionem ecclesie cum ut deus in-
quit nunquam latet secretum et cui
omne cor patet, tradidit claves
ecclesie ministris super alios et non
directe super se ipsos et hoc propter
difficultatem cognitionis de peccatorum
venialium et mortalium aliquorum (?)
Tunc quia omnimodo declara-
tionem et perfectam notitiam de causa (?)
mortalium et venialium peccatorum
deus voluit esse nobis celatam
quoniam omnia peccata diligenti studio

vitaremus et sic sibi timore vme-
remus et amaro animo cuncta peccata
generaliter defleremus sicut faciebant
sancti quod de eorum conditione non erat
tibi / ut et peccata venialia confite-
ri non subterfugeremus quia contingit
nos ea incurrere et ut a quibus
eadem peccata in confessione recita-
remus propter maiorem confusionem
Sollicite namque singula peccata pre-
cipue tamen mortalia sunt a nobis vita-
nda quia maxime placent diabolo quia
propter nos hoc ut nos ad peccata
inducat numquam quiescit sed sicut
leo rugiens instigat nos ad ea-
dem et quia maxime displicent
summo amico deo. nihil enim in nobis
tam sibi displicet sicut peccatum morta-
le. Et quia nobis valde nocent
eo quod omnia bona nobis auferunt
et multa mala inferunt. Auferunt
enim nobis primo divinum secundo regni celestis
3o communionem et suffragia fide-
lium. quarto spoliat animam virtutibus
et donis gratiarum et deturpat yma-
ginem dei que facit quasi brutale
cum sit rationalis. Inferunt quia consti-
tuunt nos in servitute dyaboli mise-
rie reddunt nos abhominabiles
deo angelis et hominibus. hec convertunt
in mala medicinalia in vene-
na vitam in mortem et salutem
in dampnationem ut in centaurice
patet / et insuper si peccatum mortale
fuit invictum in homine finaliter
concludit totum ipsum in mendico
excludit a regno. includit in
inferno. Unde sicut dicunt doctores
Si omnes demones et omnes homines
et [illegible] hominum verum ponerentur
ab una parte et unum [illegible]
mum peccatum mortale ex alia magis
timendum esset illud mortale peccatum
quam omnia alia quod peccatum [illegible]

[illegible] verum gratia de peccato continua-
tur dampnat. Alia vero non in se [illegible]
actualiter quia propter peccatum / hiis quoque
malis attentis quia ex peccato
mortali proveniunt diligenter
ea caveamus et diu temporibus [illegible]
ea per sacram confessionem evadamus
ut sic possimus animas nostras
salvare. Ad quod tria nobis sunt
necessaria primo ut verbum dei diligenter
audiamus. 2o ut auditum custo-
diamus memorie retineamus fide
credendo. dicit enim. si verbum dico
vobis et infra qui ex deo est
verba dei audit etc. 3o ut opere
impleamus nam si hoc fecerimus
mortem non videbimus in eternum
ut promittit salvator sub
iuramento. De secundo
scilicet verbi doctrine ubi quod innuit
in hoc quod dicit Si verbum dico
vobis quare non creditis mihi. quasi dicat
ego in hoc mundo notus sum
et ad hoc veni in mundum ut
testimonium perhibeam veritati. Io. xviii
Unde non credit in se non
habita doctrina utrum vel veritate
et quia non peccat Christus unde
irrationabiliter eo solum causam
assignat quare non audiunt verba
eius dicens qui ex deo est verba
dei audit. quod consequenter dat
intelligere suam consequentiam si quis
non est ex deo verba dei non audit
et loquitur a quo loco quod sequitur
verbum. Propterea vos non auditis
quia ex deo non estis / Audie-
bant quidem aure corporis sed non
cordis. sicut et ad deo quanto
ad illam sicut omnes christiani
[illegible] propter ipsum facta sunt. Unde
ut ait Augustinus quendam

alicuius modi offendi a deo
recipitur sed ex contrario de quo
Iohannis i. Non ex sanguinibus neque
ex voluntate carnis neque ex vo-
luntate viri sed ex deo nati sunt
scilicet per graciam baptismalem. et
hoc modo non omnes sunt a deo nati
Cum ergo ex deo est non solum
natura sed fide. non tantum ore sed amore
et conformitate vitae verba dei
audit. non solum aure corporis sed
cordis / propterea vos non auditis
id est non recipitis verba ex ore meo
nec ea creditis quia ex deo non
estis propter vitium verum quod
non est a deo sed ex dyaboli sug-
gestione et propria voluntate /
Et quia non estis a deo non
creacione fide et amore sequitur
quia estis ex dyabolo non creacione
sed imitacione Signum enim est quod
aliquis sit a deo per graciam et
amorem quando diligenter et libenter
audit verba dei. quia libenter
audimus verba illius quem dilig-
imus propter quod sponsa dicit in canticis
Sonet vox tua in auribus
meis. vox enim tua dulcis
Gregorius in omelia terribile est
hoc quod dicit. si ipse verba dei au-
dit qui ex deo est et audire
verba dei nequit quisquis ex deo
non est. interroget se unusquisque
si verba dei aure cordis percipit
et intelligit unde sit celestem
patriam desiderare veritas iubet
carnis desideria conteri mundi
gloriam declinare aliena non
appetere propria largiri / Penset
hoc unusquisque verum apud se
si haec vox dei convaluit in
aure cordis eius et agnoscit
quia iam ex deo est Sed timendum
ne ex nobis multi inde recedant

qui circa verbum sermonem verum dignum
auditorium quia ex dyabolo sunt contra
sermonem audire Tamen quidem sermo pos-
sunt maxime reputacionibus dig-
nitatis et excellentie ultra omnem
sermonem humanum et angelicum con-
tentalis propria simplicia ac commoda
veritas / Hec autem veritas est triplex
scilicet sermonis operacionis et intencionis
Veritas sermonis est quando sicut est sic
dicit et quando dicitur ita credit Veritas
licet ita sit in re sicut homo dicit. si
dicitur aliter credit ille qui dicit
ipse loquitur contra conscientiam et pec-
cat Ideo dicitur ad Ephesios iiii° depo-
nentes falsitatem loquimini veritatem
unusquisque cum proximo suo quoniam
sumus invicem membra / Veritas /
operacionis consistit in conformitate
operis et sermonis. Huius contrarium est
dolus et fraus et simulacio per
quam aliquis dicit et pulcra verba et
simulat se amicum et tamen occulte
pungit et odit eum et ponit
ei insidias Iohannis i°. Non diligamus
lingwa aut verbo sed opere et veritate
Veritas intencionis ad opus ut
recte opus quod de suo genere est
bonum non fiat ex appetitu lau-
dis humane vel ex quacumque
vana intencione sed principaliter ad
honorem dei. Iohannis iiii° veri
adoratores adorabunt patrem
in spiritu et veritate scilicet intencione
eius et exteriori conuicta operacione
Hec triplex veritas sunt in Christo
et per Christum nobis est restituta
Vnde dicit lincolniensis sermone xix
in suis collacionibus. an lapsus
primorum parentum fuit in terra veritas
eo labente recessit a terra
ut potuisset venire in terram nisi
veritas orta esset de terra id est
verum partus de carne virginis

Cristus ergo hanc triplicem veritatem
habuit Nam ipse habuit veritatem in
sermone quia nec aliter loqui potuit
quam res se habuit / Et cum inspici-
cebat eternam veritatem rem quam
cognovit res sic se habebat in
suo esse et ideo decipi non potuit
Ipse quia de se veraciter et singula-
riter dixit / Ego sum veritas via et
vita Secundam quam veritatem scilicet operis
et habuit quia ipse omnia que precepit
que vobis precepit factis adimplevit
Actuum primo cepit Ihesus facere et doce-
re. Tertiam veritatem scilicet intencionis et
habuit quia quecumque fecit in laude
et honore dei patris ordina-
vit ideo dicit in Iohanne Ego honori-
fico patrem meum Ergo dicere licet
hanc triplicem veritatem Christus de celo
nobis attulit et post lapsum
primi parentis mundo restituit. Hodie
tamen ac tam veritas ista in multa
parte deperiit Unde clamat Ysaias lix
corruit in plateis eius veritas
Sufficeret ad penam quod tam [illegible]
ssit. Sed quod deterius est ideo quia to-
taliter periit Ozee iiii° non est
veritas scilicet quo ad se non est misericordia scilicet
quo ad proximum non est scientia dei quo
ad deum in terra maledictum menda-
cium homicidium et furtum inun-
daverunt et sanguis sanguinem
tetigit. Sufficeret ad penam quod
defecerit veritas in terra. terra erat
inanis et vacua sic sunt in
principio creacionis / Sed certe defectu
veritatis quod deterius est omnia mala
que deteriora possunt excogitari reple-
verunt terram ubi prius implevit
sed et ad abundanciam inunda-
verunt. Dico ergo de propheta scilicet
defectum veritatis nunc et iste in terra
et copiam mali in ea defectu
veritatis facilius ostendit per omnes

tres modos veritatis Nam prima
veritas scilicet qua homo ita loquitur
sicut est in re deficit in terra id est
in anima terrena quia eius co-
gitacio et voluntas non est confor-
mis et adequata vero sermoni
et beneplacito dei propter quod ut ser-
mo eius actio ut opera eius
actionibus vero id est filio dei adequantur
Secunda veritas scilicet qua homo ita
facit et operatur sicut loquitur
et hec deficit in terra Nam
cum Lincolniensis dicit deteriora
pessimas oronces et vasa scilicet
plena et sancta opera. promittunt
bona et plurima mala Unde
in hac vineis que promittunt uvas
et plurimas labruscas promittunt
eius uvis promittunt in pluribus
floribus vere simpliciter et
fructu dulcem id est opera bonorum
et sepe plurimas amaras
Unde et summa in hoc
pomis celestibus intus mala
mortuum quod colore suo ostendit
maturitate et gustu suavissi-
mum sed cum carpuntur non plurime
nisi inanitate et fumum cina-
nescunt fetore et hec sapit
est tribile consuetudo dolosus Tertia
veritas qua homo ita loquitur
sicut est in re et operatur sicut
loquitur et sic operatur ita inten-
dit hec est deficit in terra
nam hoc homines multa faciunt
et operantur causa vane laudis
de quibus dicit Salvator Mathei vii
Attendite a falsis prophetis qui
veniunt ad vos in vestimentis
ovium intrinsecus autem sunt lupi
rapaces Et hii sunt ypocrite
Contra eas Exemplum unde apostolus
Refert Bernardus arenensis quod dicit

vel quidam portant sed tamen in ca-
mera non sunt quia omnes ypo-
crite corpus per abstinenciam affligit
sed tamen per amorem glorie mundi vivunt.
Non solum autem terra vacua est
veritate sed etiam misericordia. Vana sic dicitur
est in prima triplici veritate expressus
est amor dei quo quicumque caret neces-
sario caret amore proximi et est caritate
vana. Sicut enim ille qui scit vere
diligit dominum diligit et proximum.
Johannis primo. Hoc mandatum habemus
a deo ut qui diligit deum et
proximum diligat, qui ergo caret
vere caritate misericordia proximi in qua
amor ad proximum maxime ostenditur.
Nam misericordia est amor relevacionis
miserie aliene. Habet homo in terra
non est quia omnes querunt que
sua sunt non que Jhesu Christi vel al-
terius et filiis ut sic non est me-
bris vel non solum autem veritas et
misericordia sed et sciencia dei vacua
est in terra. Vnde nacionis dei co-
gnicio cum amore quia cognoscit
homo quid debet deo et proximo
et qualiter se habeat ad deum et
ad proximum. Et quid mirum si absens
sciencia dei [illegible] qui est
doctor veritatis et totius sapiencie
absente [illegible] misericordia et
impietate hominum. Sed audiamus
mala sequencia scilicet [illegible] ma-
ledictum et mendacium inunda-
verunt scilicet loco [illegible] homici-
dium furtum adulterium loco
[illegible] et sanguis sanguinem
tetigit loco sciencie dei. Mendax
sermo est cum verum dicitur et aliud
creditur [illegible] sermo est cum [illegible]
quod creditur sed de malo et non
cordis affectu dicitur. In vtraque autem
istarum veritas esse non potest. Homi-
cidium aufert vitam corporis vel
partem vite ut membra corporis

furtum aufert possessionem vel partem
eius. Adulterium aufert personam
coniunctam sacramento scilicet vxorem. Qui ergo
ista aufert proximo inimicus est
et crudelis in proximum. Loco autem
sciencie dei succedit sapiencia mundi que
apud deum est stulticia. Jacobi 1°.
Et hec est calliditas excogitandi
et ad inveniendum quo adquirat
et conservat in se voluptates carnis
mundi et dyaboli. Vnde dicitur: Est sapiencia
terrena in avaris, animalis in luxu-
riosis et dyabolica in superbis. Glosa
[illegible] dicit hanc sapienciam sanguinem
[illegible] dicit quia sicut gutta sanguinis
alteri gutte succedit et sic con-
sequenter qui invenit vnam voluptatem in-
[illegible] est invenire et aliam per
quam illam consequatur, et cum aliquam non
possit adquirere sine alia necesse est
item excogitare aliam et cetera. In ista
sapiencia voluptate voluptatem conectit
et peccatum peccato addit quasi cathenat
et hoc est quod sanguis sanguinem
tetigit. Glosa [illegible] hec [illegible]
[illegible] ista maledicta [illegible] que loco
veritatis [illegible] et sciencie succreverunt con-
dempnantes enormiter [illegible]
[illegible] sequendi est ita pessimum quod tota
naturam et dignitatem hominis confundit.
Vnde dicit apostolus: Omnis sermo malus
non procedat de ore vestro et item
benedicite et nolite maledicere.
Glosa homicidium quod ita
pessimum est quod videtur homo filius sui
[illegible] amputare et abscidere
[illegible] omnes homines sunt [illegible]
membra sub vno capite Christo. Ro. 12.
Glosa et furtum quod tam
pessimum est ut cum homo [illegible]
de alieno corporaliter ipse venit
ad summum dampnum in ipso [illegible]

eo quod apud suos lucet et in archa
sed david in contraria eo sit bis ...
domini mandati vnde consulit apostolus
filiis dicens quem fundabat ia nos fu
... ad ephe. iiii. Tradit
adulterium quod tamen perpetratum est
ut patet, ideo deus occidit vno die
multa milia hominum peste vt habetur
ii Reg. in fine de david Tradi
...ma et sagiens sapientie stellarum
ut simus perfecti ad faciendum
bona non ad perpetranda mala si
cut tunc non eramus perfecti in
oculis meis ut peccatores apud
nos meipsos. sed eius pueris
discipuli vnde qui nos docebit
vias domini veritatis et vitam co
gnoscere et vitas liberabit hic
nos a peccatis per gratiam et tandem
confert gloriam sempiternam quam
nobis prestare dignetur etc.

Ecce Rex tuus venit tibi mansuetus sedens super asinam Mat. xxi°

Iuxta testimonium sacre scripture
tota vita domini nostri Ihesu Christi
ab initio conceptionis eius et na
tiuitatis usque ad felicem consummationem
sue mortis continet simul hono
rem et ignominiam, gaudium et me
rorem, leticiam et tristiciam. leticia
semper et tristicia subsequente
hoc primo patuit in eius ...
annunciationem v. angelus nunciat
leta marie dicens Aue gratia plena
cito tamen postea Symeon nunciat
ei tristicia dicens gladius dolorum
pertransibit animam suam luce ii°
Item in nativitate eius angeli gloriam
deo decantabant gaudium pastoribus
annunciabant. pastores venerunt
magi adorauerunt et munera ob
tulerunt / sed cito postea herodes
quesiuit puerum ad occidendum
eum et propter eo occidit multos pue
ros innocentes Mat. ii° Ecce quomodo
statim leticia et honor ab
angelis pastoribus et magis ex
hibita postea versa est in tristiciam et
contumeliam fuge herodiane perse
cutionis / Deinde ... septimus a
iudeis magister est appellatus et
tandem contumeliis et conviciis
affectus ita ut sic honore ig
nominia subsequitur. Ecce quando
Christus et laudem eius cum cele
britatione his diebus ...
est eo post honorem processionis
post exhibitionem laudis eodem die
[illegible] de negatio
cito post hec festa sexta magis
morte turpissima fuit condemnatus
Vnde et hac de causa post leta
et honesta processionem hodie legitur
passio dolorosa et ignominiosa ad
designandum quod honor prosperitas
et leticia huius mundi finaliter
tendit ad perpetuam miseriam
ignominiam et dolorem Vnde Hugo
in homo sermone dicit Cuius ...
... ista mirabilis coniunctio proces
sionis et passionis ...
cogitaverunt patres nostri passionem
addentes processioni. Quidam dicunt
non sine causa passionem addi proces
sioni. nam processio plausus est
passio planctus. Ista processio multos
... hodie in primis et festa
et hec. passio vero ... festa sexta
servata est in processionem ...
est ut discant in ... leticia hu
ius seculi ... fiducia ... quem
... gaudium luctus occupat
/ ... non simus stulti ne ...
prosperitas nos occidat. sed in de
bonorum simus memores malorum

et ecce. Sicut in duobus scilicet civitate
et adversitate sive leticia et tri-
sticia mixta est prius semper nos-
tris secularibus sed et vite spiritualibus
nostre et secularibus videmus accide-
re quodque passibilia gaudium displi-
cencia. sicut et spiritualibus non est tristi-
cia nisi est leta succedunt sed
vespere et mane dies unus vi-
sitat nos diluculo et subito pro-
bat. et hoc in finem diei prius se-
culum voluit. Post hoc autem seculum
duo futura sunt secula valde diversa
et diversa ita ut in uno non
nisi fletus et stridor dencium. in
altero vero sola gratiarum actio et vox
laudis. abstergit enim deus omnem
lacrimam ab oculis sanctorum et iam
non erit amplius neque luctus
neque clamor sed nec ullus dolor
quem predicta sustinent. Ideo hoc enim
est quod cepit facere et docere
non solum in vite prosperitas sed etiam
adversitas. quod ante predixerat propheta ysa-
ias. quod omnis caro fenum et
omnis gloria eius quasi flos feni. et
in carne apparet quia hodie stu-
dent in se ipso plane sive de-
monstrare. voluit enim sublimari
gloria processionis quam provulgat non
necat sed immo de ignominiose
passionis [illegible] ancedebat spe-
ctare in medio glorie temporalis cum
videat in ipso qui peccatum non
fecit calorem tempore eo quo
tam vinisit per tantam exalta-
cionem tantam ignominiam sequi humili-
acionem. Nam eadem enim simul ab
eadem plebe in eadem ebdoma-
da nunc quidem processionis gloria et
divinis est laudibus honorata.
post modicum vero contumeliis et tormen-
tis cruciata et cum sceleratis
deputata. hec est summa hysto-
rie leticie huius singularis glorie
temporalis. Ideo hoc et voluit here

processionem qui mox sequenda non erat
passione ut amarior esset passio quam
processio precessisset. quam dissimile
benedictus qui venit in nomine domini
osanna in excelsis. et tolle tolle
crucifige eum. quam dissimile rex israel
et non habemus regem nisi cesarem
quam dissimile ramos virentes et crux
quam dissimile flores et spine. In-
genus sternebant vestimenta aliena pra-
mus mediata est et spreta ipsa
est super ea. Non enim ibi hodie obvia-
tur Christus in hodierna processione factus
est ex contingenti vel ex humana ad-
inventione sed potius ex divina
ordinatione. propter causam dictam
Vel etiam ideo quia licet exina-
nivit semetipsum formam
humanam tamen quia nam divinitatis
mansit equalis patri in gloria di-
vinitatis et ideo licet in humana forma
qua pro nobis assumpsit voluit
inhonorari et confundi tamen in ma-
iestate divinitatis in ipso debuit ve-
nerari et adorari. in humana
siquidem forma venit obediens
patri usque ad mortem crucis et
ideo necesse venerit ut homo con-
temptibilis et humilis ab hominibus
despiceretur. voluit deus pater ut
eius filius adventus longe ante
pronunciaretur. Unde dicit textus quod
hoc totum factum est ut impleretur
quod dictum est per prophetam Zach. 9. E-
cce rex tuus venit tibi mansuetus
sedens super asinam ut iudei
redderentur per hoc inexcusabiles
non suscipientes eum in humili-
tate venientem et tamen in gloria maiestatis
dei prefulgentem cum ita pronunciatus
est eius adventus. Et eciam ut
dicit [illegible] multa mala loquendi
nuntiarent ista processio quam cele-
bratam semper eadem tamen impedit

in anno collatio super ca. ... sancto ... di
... post et plande ... sit

hec dicta multa dicunt possumus
xpi quod aliis obmissis in hiis
verbis xpi hec. Nocturna quatuor
que nos inducunt ad obviandum
et occurrendum salvatori nostro et
ad eum digne suscipiendum. primo
excellentie dignitas quia rex ipse
enim licet in vestimento et in femore
scriptum rex regum et dominus domin-
orum Apoc xix°. Ideo notatur
ne ... pietas quia humilis tamen sim-
ul est secundum Ieronimum Tercio fortune
comoditas quia uere puer nobis
natus nobis datus Ysa ix° Quarto
clementie pietas quia mansuetus
sine arma De primo bernardus
quia licet iste rex appareat quod de-
bilis tamen est potentissimus eo quod omnia
subdita sunt pedibus eius ut
ultimo. data est in omnis potestas
in celo et in terra et in psalmo
dominus fortis et potens ipse est rex
glorie / licet non ducens familiam sim-
ul certam unam tamen in deitate multum
potentissimam scilicet novem ordines
angelorum Iob xxv° numquid est nu-
merus eius quia quamvis possit sub-
uenire mihi Unde dixit petro math.
xxvi°. An putas quia non possum
rogare patrem meum et exhibebit
michi plus quam xii legiones ange-
lorum ante humanam licet habuit secum
duodecim apostolos et septuaginta
discipulos per quos totum mundum fidei
sue subiugavit Est 2° rex ... ic-
ditissimus licet videatur pauperculus
quia glorie et divitie in domo
eius ut dicit psalmista cuius divitiis
nostra paupertas est ditata. illius
gloria nostra confusio est honorata /
Est 3° rex iste sapientissimus licet
videatur stultus quia in eo sunt
omnes thesauri sapientie et scientie ab-
sconditi ad Colo. ii° unctus
autem est iste rex a deo oleo

exultationis et letitie pre par-
ticipibus suis in instanti sue
conceptionis Sed insignia regalia
accepit in passione quia sicut est
principatus super humerum eius
et crux magnum sui triumphat /
sic dicit apostolus in Glosa Ephe.
Factus est obediens usque ad crucem propter quod deus
exaltavit illum. Antiquitus tamen sole-
bant esse in signa eius regalia
scilicet spinea corona et sceptrum / vel
autem spinea indutus est clamide
coccinea / pro dyademate corona
spinea. pro sceptro virga arundinea
Arma huius regis non sunt car-
nalia sed spiritualia. I Cor. x.
Titulus autem huius regis est
Ihesus nazarenus rex iudeorum in
quo tota vita describitur primo
quod sit salvator quia Ihesus dicitur salvator
quod sit puritatis cultor quia naza-
renus quod interpretatur floridus Cant.
ii° Ego flos campi. 3° quod sit
supremus gubernator quia rex re-
gum De secundo scilicet regis huma-
ne pietate quia dicitur humilis / vel
licet sit rex dominus generaliter ange-
lorum et hominum. tamen nulli sic
specialiter datus est sicut homini Unde
ut venire voluit in natura ange-
lorum ... dominum in natura angelica non
propter innocentiam angelice nature
reparationem non indigent. in natura
demonum quia non propter lapsum et
culpam irremediabilem dyabo-
licam que non sunt capaces vel digni
restaurationis Soli ergo data
est iste rex humano generi qui et
indigent ... culpe et digni
sunt ... fragilitatem nature Est ergo rex
humanum genus quia in humana natura
est incarnata et in eadem tentata
passa mortua et resuscitata
... ergo ... est ...
hec magnum ... regem

tam excelsum ita superius ita extre-
mum ita nobis venisse Nam sicut e-
quitas ad opera sue iustitie quibus
alias creaturas misericordie regit
fouet et disponit suauiter
multos suauius regit et gubernat
genus humanum cum non solum
dedit esse et viuere sicut ceteris
sed bene esse et bene viuere propter
quod eos disponit et ordinat
Luce xxii Ego vobis dispo-
no regnum Ecce vos te equitas ad
opera iustitie sue quibus aliis
creaturis retribuit iuxta condigni-
tatem meritis humana opera
remunerat eo quod ea supra me-
rita donat Ro viii Non
sunt condigne passiones huius
temporis ad futuram gloriam et citra
de merito punit eo quod in inferno
penis infinita quo ad extensio-
nem sunt finita quantum ad intensionem
De tercio scilicet fortune commo-
ditate quod de venit scilicet ad
nostram vtilitatem data Ro viii
quomodo non omnia nobis cum illo
donauit quia prima ad iustificationem
communis secunda ad fruitionem Venit
ergo nobis in exemplum cui aspicientes
Exo xxv inspice et fac
secundum exemplar quod tibi in monte
monstratum est Johannis xiii Exem-
plum dedi vobis ut et vos ita facia-
tis Venit etiam secundo in precium redemptionis
Apoc v redemisti nos deo
in sanguine tuo i Pet i redem-
pti non corruptibilibus Tercio
in viaticum peregrinacionis seu
sustentacionem Johannis vi Ego sum
panis qui de celo descendi Quarto
in premium remuneracionis Gen.
xv Ego merces tua magna
nimis De tercio scilicet huius
regis clemencia quod mansuetus
dicitur Beda dicit in omelia

vnde mansuetudine aduentus
eius non sedit in curru aureo
preciosa purpura fulgens nec ascendit
super equum cause discordie ante
re non vides in comitatu eius gladi-
os splendentes aut cetera ornamenta
terribilium armorum sed ramos
florentes qui sunt testimonia pie-
tatis Venit ergo mansuetus non ut
pro potestate timeretur sed pro mansue-
tudine amaretur Christus ergo dignitatem
excellencie potestate nostre commodi-
tate fortune pietate clemencie
dominus noster occurrit et eum cum
honore et reuerentia suscipe
clamantes et dicentes cum turba
Benedictus id est benedictionem di-
gnus et graciarum actionem et seruicio
qui venit in nomine domini scilicet conste-
tuti dominitatis eius Osanna id est
salua nos in excelsis Confitendo
id est ipsum saluatorem humanum te-
neamus cum quo concordare Rom
sacrificium faciem eius in confessione
Exequamur per mandatorum impletionem
ut quidam doctor dicit vestigia
eius secuta est pes meus
paremus ei viam per vestimentorum
in via stracionem Ramos de
olma cedamus id est opera iusti-
cie faciamus ramos et palmas
in manibus portemus id est de tem-
ptacionibus fugam et victoriam
reportemus virentes frondes
et flores gestemus id est varus vir-
tutibus nos exornemus Sic
id est occurramus in obuiam saluatori
nostro suscipiamus quod eum in hos-
picium nostri cordis hoc faciat
et eum susceptum conseruemus in
nobis usque ad finem vite eterna
tunc nos exemptos de hoc
mundo dignabitur suscipere in
suum hospicium regni celorum

Quod nobis prestare dignetur Ihesus xpistus
qui est benedictus in secula seculorum
Amen

Cum appropinquasset Ihe
rosolimis etc. [illegible]

Hodierna dominica vocatur mag
et festa propter magna que facta sunt
in ea et propter magnam processionem
Cum deus et dominus auctor et
reparator humani generis ut Ihesus
cum modi constitutor vna cum suo
patre et spiritu sancto elegerit locum et
tempus ubi et quando salutem homini
pararet prordinat Cum ergo venit
terminus sacri temporis plenitudo tunc
instabat iam hora passionis
appropinquare voluit et locum pas
ubi posset facilius ab hostibus inve
niri et quos causa passionis fuerat ce
lebranda quoniam propter hoc clarescit
quod non invitus sed sponte pateretur
nec metuebat mortem sed
potestate imperabat mortem Unde
S. Remigius dicit Sicut voluntate
natus sit et voluntate passus
et si noluisset nunquam passus fuisset
sed nunquam humanum genus redemptum
fuisset et si non fuisset redemptum
nunquam fuisset salvatum Ad hoc ergo
deus factus est homo quoniam a infinita
humanum redimeret quos sua
potestate dimittit sanctificate et hoc
fecit ad magis sua misericordia nos ad ope
ra incitans quod fit mons oliveti
ad quem venit ut vadat Ierosolimam
ubi voluerat pati sicut pre
dicerant refert Crisostomus Cognoscentes
significat et ad alios possumus
agnoscere quod homines Alio
sunt dispositi qui a deo moventur
et alio qui per se non relinquuntur
Sicut non modo instinctu dei ve
nit ad viam Ipsi magis in ho
nore impederet et post hoc causa

die ut hospitium ei dare volu
erunt et in domo magis est Cuncta
quae in Bethania et ideo post
hoc occiderent Unde Crisostomus narrat
occasiones a quibus iudei fue
runt moti ad occidendum eum et
sunt multa de xpisto que sunt fidei
et que ut dixit Iohannes
Iohannes xiiij° Creditis in deum et
in me credite Denotat per hoc
quod credere in xpistum est hominibus
necessarium ad salutem Ideo primus
sermo suus est de fide quia tene
mur credere de xpisto si volumus consequi
salutem Unde Crisostomus Sic decla
rat xpistum esse verum deum et
hominem deus ex hoc quod omnibus
precepit hoc factum est Unde discipuli
fecerunt sicut preceperat eis Hic
vel nunc quod Theophilus dicit quod
preceptum posuit et non scribitur
Hoc dicit quod nil factum est contra
eius voluntatem quod non est qui pos
sit resistere eius voluntati
Iohannes xiiij° Turba in occursum
plurimas turbas que cum Christo
convenerunt obviam ei tanti
potentia dominus eius Unde quod
aliqui vestimenta in via stra
verunt alii ramos cesos de
arboribus in via posuerunt et
quod sic fuerunt ordinati quod
alii qui precedebant alii qui seque
bantur et omnes unanimi vo
ce clamabant eum laudando
sicut ergo per hoc ostenditur facta sunt
eius sapientia voluntate et potestate
qua regit universa Crisostomus declarat
humanitatem declaratur quod tunc
quod volebat ire in Ierusalem venit
Bethphage ad montem oliveti
et ibi sedit super asinam ad
ductam et ut homo suscepit

honorem ab hominibus impensum
quia in sua divinitate honorem nostrum
non indiget. Unde quia vocaverunt
eum filium david, hoc declarat
eius humanitatem / scilicet quod ab eo
petebant salutem dicentes osanna
in excelsis declarat eius divinitatem
quia salutem dare ad solum deum
spectat / Declarat etiam Crisostomus
quod in isto processu in iherusalem prophe-
cia zacharie fuit impleta
insignum quod ipse fuit verus
messias in lege et prophetis
promissus et ita verus deus et homo
oportet .n. utrumque credi de
christo Contra secundum quod dicit augustinus
in libro de vera innocentia utrumque
sentiendum est utrumque verum est. qui
enim christum duntaxat asserit
esse deum negat medicinam
qua sanati sumus et ita nec
per ipsum iustificamur nec reconcilia-
mur vivificamur / quia sicut in adam
omnes moriuntur ita in christo omnes
vivificabuntur Ad Ro. v°
Item vero qui asserit eum duntaxat
esse hominem negat in ipso
dei potestatem qua creatus est
et redemptus resurrecturus et
beatificandus. Et ex hoc ostenditur
quia xpc erat mediator inter
deum et homines. quia nec solum
erat deus nec solum homo sed me-
dius scilicet deus et homo.
quia ut deus potuit et ut
homo debuit. et sic satisfecit
et omnes inimicos pacificat
et homines ad unionem suam
reformat Etiam ex eisdem
declaratur quod xpc erat rex
verus et verus sacerdos. unde
dicit Crisostomus quod venit in monte
oliveti quod dicitur mons unctionis
Nam in veteri lege reges et

sacerdotes ungebantur / Unde sicut
rex et dominus dicit discipulis. ite in
castellum quod contra vos est et
invenietis. precepit ut solveret
asinam et adduceret et fecerunt
et in hoc quod ei honorem tulerunt im-
pedire ostendit se habere dominium
regia dignitate / Dicit enim nichil cristo
ne nullum hominem ab initio mundi
usque ad christum talem honorem suscepisse. propter quod vocaverunt eum
filium david regis. secundum quod dixit
angelus ad mariam. dabit illi dominus
sedem patris david eius Ex in
hoc ostenditur summus sacerdos quia
appropinquabat iherosolimam in qua
super aram crucis debebat se offerre
pro hostiam vivam mundam et
acceptabilem. Et ita dicit augustinus
super psalmo. Cxlix°. xpc est rex
qui vincendo vincit. pugnavit et
vicit. ita dixit et est et de sua
cruce in qua fixus erat dominatur
vincit et de cordibus fidelium
eicit. et ideo dicitur rex inter / ideo
vincit ut solus regnaret super
nos. ideo eicit ut solus esset
in nobis et nos totos possideret
Sacerdos est quia se ipsum ob-
tulit deo vivam et mundam victimam
felix et immaculata hostia
quia obtulit non quod illi dedimus
sed quod a nobis accepit scilicet car-
nem quam ex utero virginis ima-
culatus suscepit Ex hoc patet quod
fortiter quam devote et perfecte
pro nobis bellavit et nos in isto
bello respicimus opera fortia
ut in martiribus tamen patet omnes
eius fideles. et opera devotio-
nis in orationem et lacrimis et
opera contemplationis declarat
etiam Crisostomus de ipso quod mundi
dominus erat vivit in humanitate

Assumpta ad pugnandum pro nob-
is. Habuit enim arma contra que
erat gigas contra nos superbus. Primo
arma domini sunt que fuerunt tria
scilicet sapientia, clementia et potentia.
Sapientia tangitur in hoc quod verbum
beati prophete quod intrauit castellum seu
domum beate virginis quia
erat domus et ciuitas in qua
erant reconditi thesauri sapientie
et scientie dei ad ditandum humiles
et ad humiliandum, humiliter contra
superbos et peccatores. Pietas autem
eius innuitur in hoc quod venit
in montem oliueti id est ad montem
pinguedinis quia ut unus [illegible]
lapsata ut violentius offensus
infideles iudeos destruerit ymo
potius multa bona in ea operata
est. Potentia vero in hoc ostenditur
quod propheticum scriptum impletum est
et quod sufficienter ostensa est in
operatione miraculorum. Habuit ergo
contra morbum humanum genus. Scilicet
unum eius contritum. Scilicet unum
generaliter. Scilicet quo satisfactio
pro morbo fuit deputata
Scilicet acceptabiliter deo pro
satisfactione illius morbi. Scilicet
et modum quo debuit satisfacere
propter quod tertia confitetur ad hoc
scientiam [illegible] mirabilis dominus mirabilis
facta est scientia tua ex me confor-
tata est et non potero ad eam.
Et apostolus exponit ea dicens
O altitudo diuitiarum sapientie et
scientie dei. Non mirum ergo si ea
sapientie non est vnus. Habuit ergo
et in hoc volunt redimere
non propter magis iustitiam quam ut
fuit secundum propter abundantiam eius
pietatis. quia dicit Psalmus quoniam misericors
est et multe misericordie et multa
condescensionis. Et ad hoc potuit

Arma ut dicit damascenus vinculo potestatis
eius potestas eterna. Unde ergo sequitur
voluit et potuit hoc facere. Omnia
namque quecumque voluit dominus fecit
in celo et in terra et in mari
et in omnibus abyssis. Notate quia
dicit in celo et in terra quia dominus
carne viuunt et etiam celestia
terrenis seruiunt. In mari quoque
multa miracula fecit in huius
uite assumpta. Operatus est enim
salutem in medio terre. Perfecto et
in omnibus abyssis. quia per mortem
infernum claustra illustrauit et infinitum
visitauit. Sapientia vero iudeis
erat valde contraria quia castigabat
eos et increpabat eos. Eius
pietas erat eis odiosa. Unde
etiam redemptorem egrorum calum-
niabantur. Eius potentia fuit
eis suspecta. Unde dicebant
quid facimus quia hic homo multa
signa facit si dimittimus eum sic
omnes credent in eum. Secundo vero
habuit arma humanitatis quia de
scribitur assumpta in hoc quod dicit
quod discipuli fecerunt eum sedere
super asinam et in hoc notatur
eius humilitas quia non elegit
equum sed asinum. Dicit enim psalmista
fallax equus ad salutem
in abundantia autem virtutis non
saluabitur. In hoc etiam quod dicit
descendit et non conduxit notatur
eius mansuetudo. Venit enim
mansuetus sedens super asinam
Unde dicit discipulis. Discite a
me quia mitis sum et humilis
corde. Matthei xi. Eius autem
obedientia notatur in hoc quod
discipuli obedierunt in preparatione
asine et eorum super ponere
qui credunt hoc ferisse in
similitudine dei cum vere factus est

obediens usque ad mortem crucis
Et valde convenienter haec arma
tura correndo priori valde na
convenienter humilis sunt in
humanitate qui altissime superbie
rat in divinitate. convenienter erat
mansuetus in humanitate qui erat
immense pietatis in divinitate. Conve
nienter erat obediens in humanitate
qui erat omnipotens in divinitate
quia divinitas humanitatem regebat
et dirigebat. humanitas vero erat
instrumentum proprium et coniunctum
divinitatis ut dicit beatus Thomas et
Damascenus. Non ergo mirum si
quod rex erat fortis armatus
quia in armatura forte opposita
armaturis devicit et eius
spolia accepit. Vicit enim
eius stultam superbiam superexcellenti
humilitate. saevissimam eius iracun
diam clementi mansuetudine eius
extremam et omnem maliciam
sua potenti obediencia. Et hec
sunt occasiones passionis et
mortis contra Christum mediocriter. Na
invidebant ei quia erat satis humi
lis in sapientia tante obediencie
in potentia et quia propter eius pie
tatem et mansuetudinem sumpsit
sibi populus adiunxit. odiebant
eum ut poterant ei quietam
pacifice loqui sic fratres Ioseph
unde dicebat expedit ut unus
moriatur homo pro populo et non tota
gens pereat. Sed antequam dominus
Ihesus veniret in Ierusalem ad locum
passionis videamus quid fecerit
dr Ezyn m. quia misit discipulos
suos cives ut irent in castel
lum. venit rex tradimentorum
salutem humane quam debebat
efficere ut trahens quod eum eum ipso
teryssa una torcular calcavit

sola sed et ceteros qui salutem per ipsum
sunt in sancta modo invenissent. In
cite dicit. ite in castellum quod contra
vos est. Canit enim mittit homines
sic oves inter lupos. sic enim misit
quam per castellum fieri erat ex ge
neris sic et apostolos. Et eo qui
et asinina et similis eius conve
tudinibus alligata. Ita non ob
stantibus quibuscumque malignis
et impedimentis eorum iniuste eum
debent fide efficacia. Vnde dici
tur solvite et adducite mihi
et si quis vobis aliquid dixerit
dicite dominus his opus habet. et sic
fecerunt et adduxerunt asinam
et pullum et eum desuper sedere
fecerunt. In quo figurabatur effectus
redemptionis facte per Christum. Ter
minus est salutis a vinculis pecca
torum. Apoc. 1o. dilexit nos
et lavit nos a peccatis nostris
in sanguine suo. Ad Colo. 2o
convivificavit nos cum illo donans
vobis omnia delicta. quia per Christum
omnia peccata sunt nobis dimissa
ut dicit beatus Thomas. Ex quo patet quod per
passionem domini diabolus
enervatus quia qui vim fecit
prius passionem per fidem cavete
ullum peccatum eius denotatur. Secundus
effectus est reconciliatio qui notatur
in hoc quod adducite mihi. Christus enim
meruit quod per suam passionem pro nobis
pacem fecit impedimentum nobis ut
admittamur ad dei visionem
Apostolus quod dicit Ad Rom. 5o cum
inimici essemus deo reconciliati
sumus per mortem filii eius.
Tercius effectus est regnum dei
in hominibus qui invenit eum domini
et eum desuper sedere fecerunt.
Christum enim sedere super asinam et
pullum est ipsum regnare super utrosque

ppłm in ecclia ꝑ vnitē fidei col
ligatū. vn dixit Anß q̄ re
gnabit in domo Jacob in eternū
et ad id̄ vadit misteriū ap̄lo
rū q̄ debebat homines a
petis soluere et ad asseruatō
regni preparare et ad hec omib̄
vib̄ laborare ut tota mūdi
eēt subdita deo Sexto aut̄ Euu
declarat figura de necessitate fidei
chrīna redemcionis ꝑ salute sc̄i
quedā / qnā vestimēta xp̄o in
via sternere ul ramos arborū
sterat opa et inīta oīm debēe
subici inīte redemcōnis H
q̄ comde recepunt vnu ꝯ robm
mendi scd̄m ꝯ ps̄ te Jeiuni ē
vobis surgere / vn et hebe q̄ ꝑe
debat et q̄ sequebant̄ q̄re
bāt salute de cecilſ a filio
dauid ad immedi q̄ nō ē in ūd
salut̄ nisi ꝑ xp̄m qui ait. ē
sum vitas via et uita / de dicit
sc̄m Aug ꝑ me venit̄ ad
me venit̄ in me ꝑmanetū
ego sū ins ambulare ego sū via
si zō ins falli. ē sū vitas. si
nō ins mori ꝯ vine ē sum
uita Conerāz ego dum et
vnget aīa nrā vita gr̄e in
pn̄ti tandē uita gl̄e in futuro
cuī nos ꝑticipes faciet Jhc̄
xp̄c via vitas et uita qui ē
benedictus in secula seculorum
Amen

Robet aut̄ seipm
homo ꝯ sic de pa
ne illo edat ꝯ de
calice bibat j Corint xj
Btus paulus volens nos ad
mone ut sacrm corꝯ dnī
digne sumamus hortat̄ quel
homines ut seip̄ p̄mo ꝓbet ꝯ aīmet

et purget et sic accedat
Consuetū ē q̄ aliq̄ cibi p̄ius
ꝓbant̄ et p̄ea hō recipiunt
iste vō cibus nō ē ꝓbandus
q̄ ac bonus ē / ꝯ ille q̄ recep
turus ē illud debet se ꝓbare Hic
eīm medicina hoīm ꝑpetz ē
salubris n̄ in ꝑpetz mortifera
sit ꝯ istud sacrm hoīm bn̄
ꝑparato ē initorīu vite et̄ne
nō bn̄ vō ꝑparat de initorīu
mortis et̄ne Hic ergo qui
desiderat hoc dnīcm sacrm
sumere Tenetz dz ꝓbare id
ē discutere et examinare / Primo
se ipm qualis sit purit̄ Sc̄o
corꝯ dnī quale sit dignit̄
Tercio modo recipiendi qualis dz
esse sciat̄ Quarto fructū re
cipiet quale sit vtilitat̄
Quinto indigne sumentis
quale sit horribilit̄ Ad
primum Dicitur q̄ recepturus hoc
sacm̄ dz ee multe purit̄ /
dz eīm esse purus a qoꝝ impu
ritatibꝫ scꝫ a carnali delec
tacōn a terrena affectōn a
vana et inutili cogitatōe
a negligentia et torpore /
Ista qoꝝ ꝑficta sūt exo xij
ca manducacōn agni pascal
qui signabat vez agnum sc̄
xp̄m de cuius manducacōn ibi
dicitur ista dz sic comedet̄
illud / renes vros accinget̄
calciamenta in pedibꝫ habebit̄
baculos in manibꝫ tenebit̄
et comedet̄ festinat̄ / Homo
ergo volens sumere vez agnum
sc̄ xp̄m dz esse purus A
carnali delectacōn qd̄ notat̄
cū dr̄ renes vros accinget̄
luce xij sint lumbi vri precincti

legitur eciam ii Reg. vi° quod Oza
de cognacione sacerdotali percussus
est a deo et mortuus eo quod ar-
cham dei tetigit cum boves re-
calcitrassent. Causam assignant
doctores et melior quia prece-
denti nocte dormierat cum uxore
et ideo non fuit dignus archam
dei tangere. ¶ Si percussus est iste
ad mortem qui iacuerat cum
uxore, qua percussione dignus
est qui iacet cum meretrice vel adul-
tera. Si percussus est qui tetigit
archam ligneam, qua percussione
digna est qui non solum tangit
sed et indigne recipit veram
carnem Christi / Si percussus est ille
qui tetigit archam ut inclina-
ret ne de curru caderet, qua
percussione dignus sit qui corpus
Christi non inclinat sed in lacunam
cordis immundi precipitant.
legitur et i Reg. xxix. ¶ Ab-
imalech sacerdos noluit dare
panes ipsi David et pueris eius
nisi essent mundi a mulieribus.
¶ Si ergo requirebatur mundicia ad
recipiendum panem materialem / quanta
mundicia requiritur ad recipiendum
panem supersubstancialem nec solum spiritualem
sed et corporalem. dt·m·b· Thomas
adhuc quod digne volo attendat
ad hoc sacramentum / Primo requiritur
mundicia consciencie et non solum [illegible]
per confessionem peccati. ¶ Secundo elevacio
mentis in deum per actualem devo-
cionem et hoc innuitur per cele-
brandum mentis [illegible] occupa-
cionem vel evagacionem et mentis
sine peccato / Tercio mundicia corporalis
[illegible] et sacerdos hoc significando lota-
cione lavat manus. Et sic ho-
c et primum solum impedit dignam
sumpcionem sacramenti / Ideo inde ueraciter(?)
sine elevacione mentis. Tercio immundi-
cia corporalis de qua hic doctor de-

[illegible] aut est extrinseca ut lepra,
aut est intrinseca et temporalis. ¶ Si
est extrinseca vel intrinseca sed per-
sistens, non dicitur quod aliquis attendere
ne propter immundiciam corporis perdat
fructum mentis. Sic accidit leprosis
et fluxum sanguinis pacientibus.
¶ Si autem immundicia sit temporalis
et facile purgabilis, tunc si quis
est in mente bene dispositus, non solum li-
bet sumere quamvis et possit ad
tempus laudabiliter abstinere propter
reverenciam tanti sacramenti. ¶ Ex quo patet
quod immundicia corporalis licet et immun-
dicia venialis laudabiliter abstinet. Et
si impedit elevacionem mentis in deum
non debet percipere. ¶ Ego volens 2
attendere ad sacramentum dicitur esse purus
a terrenis affectionibus; quod notatur
cum dicit calciamenta in pedibus
habebitis, id est non in dicitur aliquis tangere
terram per mordinatum amorem. ¶ Pro-
pter quod dicitur discipulos suos lavit
pedes eorum. ¶ Pro nobis et
terram de illa oblati calcaverunt.
Dilecte sumitur qui consecrant
omnia terrena / Vel qui diligunt
terram efficiuntur terra. Osee ix°:
facti sunt abhominabiles sicut ea
que dilexerunt, ymmo efficiuntur
lutum. Abacuk ii°. Ve qui mul-
tiplicat non sua usque aggravat
contra se lutum densum. Ergo
quicumque corpus Christi recipit et terram
mordinate diligit corpus Christi
in terram ymmo in lutum proicit / Ideo
volens attendere dicitur esse mundus ab
inutilibus et vanis cogitacionibus 3
nichil quod notatur cum dicitur baculos
tenentes in manibus. Dicitur enim quod
baculum solent tenere in manibus
contra canes et cum ipso canes
id est malas cogitaciones latran-
tes contra primum bene mentis repellere /

Tunc enim dyabolus maxime homines
infestat quando volunt deo sacri-
ficium ymolare Augustinus Non desi-
nit antiquus hostis nobis laque-
os peccatorum ubique pretendere et ma-
xime tunc adinvenit novos quos solet
desiderare quando sunt ab eis sacrosancta
misteria celebranda et hoc dico
non ut vos terream sed ut cautiores
reddam legitur enim Gen xv° quod
cum Abraam ymolabat deo
descendebant volucres super car-
nes ymolandas sed ipse abige-
bat eas Ergo qui nos offerimus
hostiam deo vel ipsum recipimus
omnes cogitationes volatiles et
nocivas abigere debemus a mente
nostra maxime hactenus sunt in
commemoratione dominice passionis Un-
de hoc facite in meam commemorationem
id est mee mortis et passionis Vo-
luit enim dicere ut tam beneficium non
obliviscemini Eccli xxix° gratiam
fideiussoris tui ne obliviscaris
dedit enim pro te animam suam Tertio
volens accedere debet se mundare
a negligentia et torpore quia non
cum debet comedere festinanter Ille
festinanter comedit qui cum fer-
venti desiderio recipit qui vero
mente indevota accedit indi-
gne sumit ut Glosa super i
Cor Qui manducat indigne So
dicit Salvator Luce xxii° desiderio
desideravi hoc pascha manducare
vobiscum Unde et in lege precipit-
ur de agno paschali ut crudum
comedatur quod faciunt abhominatores
nec aqua coctum quod ad plenum
non bene sapit sed tantum assum igni
quod appetitum excitat quia tanto
fervore desiderii debet recipi ut
spiritualiter magis ac magis animam
inflammet Quarto ergo non hoc

hac quando accedit pure non est di-
gnus recipere tantum sacramentum In cuius
signum legitur Exo xii° quod incircum-
cisi non admittebantur ad
esum agni Immo incircumcisi qui
sunt illos qui non sunt mundi
a carnali delectatione sic sunt
luxuriosi qui motus carnis non
concupiscunt ad Galat v°
Qui autem Christi sunt carnem suam
crucifixerunt Secundo incircumcisi qui
sunt illos qui non sunt mundi
a terrena affectione sic sunt avari
qui bonis dei incircumcisi id est sum-
ptuose et quia terram diligunt
terra efficiuntur Augustinus Talis est
unusquisque qualis est sua dilectio
si deum diligis deus es si terram
terra Tertio advene quod sunt
neophiti id est de novo conversi
ad penitentiam qui adhuc agitantur
vanis cogitationibus et carnalibus
et ideo dulcedinem huius sacramenti
non possunt capere Et sic dicit Eccli
v° minister indiscretus fre-
quenter urgetur Unde dicit Augustinus
indigne accedit qui accedit
cum peccato debet agere Ergo prius
se iudicet et sentenciet puniet
se accusat et a seipso iudicatus
non iudicetur a domino Quarto
alienigene qui sunt tepi-
di et indevoti quia sunt
alieni a fervore sancti desiderii
Propter quod precipitur Exo xii°
in una domo comedetis
nec efferetis de carnibus foras In
domo comedit qui in intimo
sui cordis pascha vero masticat
per meditationem et sibi incorporat
per imitationem Ille vero foras
effert qui non manet in
intimo nostre devotionis affectu

vel ipso sine desiderio mo-
net. Si tales accipiunt corpus
christi fit eis ad iudicium sic cibus
corporalis quibusdam in nocumentum
Crisostomus. Non enim modo cibus corporis
offendit homines / Primo qui
habent stomachum noxiis humoribus
aggravatum. et sunt illos qui
habent cor aggravatum noxiis
humoribus carnalis concupiscentie. Gregorius
Sicut cibus corporalis cum invenit
ventrem diversis humoribus occupa-
tum quemlibet ledit magis nocu-
mentum prestat quam salutem. Ita cibus
spiritualis si quem reperit malig-
nitate pollutum magis eum perdit
non sua natura sed accipientis vicio
Secundo qui habent stomachum alienis
cibis repletum et sunt diversis
diversis cibis amantes. quos signat
per illos qui desiderabant cumi-
nos pepones porros et cepas
Numeri xi. Et ideo manna fasti-
diunt. Tercio qui habent pallatum
insipidum vel infirmum et sunt
illi qui sua consuetudine palla-
tum cordis infecerunt. Tales non
sunt digni comedere panem
angelorum sed olus porcinum
Luce xv°. Cum infirmis est
madutet olus. Augustinus. Pallato
non sano panis est pena qui
sano est panis. Quarto qui habent
fauces per velocem. id est qui nondum sunt
in virtutibus exercitati sed quasi
neophiti. id est noviter conversi. Iste
vero panis non est cibus parvulorum
sed grandium. Unde deus dixit
Augustino. Cibus sum grandium
cresce et manducabis me. Gregorius
Panis quem virum fortem ro-
borat parvulorum necat. Iste
panis signatur per manna quod ce-
cat cibus deserti. non egipti

∴ pme

cibus suavis cibus celestis et
cibus angelicus. Sic et iste cibus
supersubstantialis non datur illis qui sunt
in egipto carnalis concupiscentie sed
illis qui sunt in deserto penitentie. Bernardus
Delicata est divina consolacio et
non datur admittentibus alienam.
Est cibus celestis ideo non datur hiis
qui sunt dediti cupiditatibus
terrenis sed desideriis celestibus
Iohannis vi°. Hic est panis qui de
celo descendit. Est etiam iste pa-
nis suavis et dulcis ad instar
manne quia habet suavitatem omnium
saporum. non tamen sentitur ab illis
qui habent pallatum infectum / quemadmodum [illegible]
enim peccatoribus omnia spiritualia
videntur insipida et amara
quia fellita acrimonie peccati palla-
tum cordis inficiunt et corrumpunt
Est et ad instar manne cibus
angelicus. et ideo non est cibus parvu-
lorum sed perfectorum / nam angeli come-
dunt eundem cibum nobiscum sed
illi sine velamento sed nos
in sacramento / Dicitur in Iosue v°. quod
defecit manna in diebus postquam
comederunt fructus terre promissi-
onis quia in hoc presenti mundo vesci-
mur isto cibo sub velamine sacra-
menti / sed postquam pervenerimus
ad patriam sine figura comedemus rea-
liter. j Corinthiorum xiii. Cum
venerit quod perfectum est evacuabitur
De secundo scilicet de magni-
tudine sacramenti dicam quod congruit ut
hoc sacramentum suscipere debet perfecte
corde devoto quia tanta sit dig-
nitas. Recipit enim panem angeli-
cum. carbonem divinum et celeste
electuarium / nam dat homini
familiaritatem deo [illegible] ei

cibus angelicus / erat frigidus. ideo
comparatur ei carboni dormienti / erat
insipidus. ideo comparatur ei celesti de-
licato / hoc ergo famelicus reci-
piendo corpus christi sumit cibum
angelicum. psalmus: panem ange-
lorum manducavit homo / Deus enim homini
tertio cibum comparavit scilicet concessum
prohibitum et promissum. Gen. ii°
De omni ligno paradisi comedes
quo ad primum / De ligno scientie boni
et mali non comedas quo ad
secundum / lignum vite quod est in medio
paradisi quo ad tertium / Si non concesso
usus fuisset a prohibito abstinuis-
set. ad promissum pervenisset /
sed quia male usus est prohibito.
ideo privatus est concesso pariter et
promisso. Ideo dominus dixit: videte
ne comedat de ligno vite et
vivat in eternum. Cibi autem isto-
rum arborum sed quidem imperfecti
quia cibi prohibiti sunt mortifi-
cativi .i. mortis effectivi / cibi
concessi non sunt de celo delati
sed de humo producti. Gen. ii°
produxit deus omne lignum pulchrum
visu et delectabile. cibus promis-
sus .i. lignum vite non dabat eter-
nam beatitudinem sed in vita conserva-
bat hominem donec transferretur
ad beatam vitam / Cristus vero veri-
dedit nobis cibum longe dis-
similem .i. meliorem quam panem
angelorum .i. corpus suum in cibum. Nam
primi cibi scilicet prohibiti fuerunt
mortificativi. hic autem est vivi-
ficativus ideo dicitur panis vivus.
Cibus scilicet concessus fuit de humo
productus. hic autem est de celo dela-
tus ideo dicitur qui de celo descendit
Tertius scilicet promissus conservabat
vitam corporalem. hic autem dat
vitam celestem ideo dicit Christus

Qui manducat ex hoc pane
vivet in eternum. Secundo eramus
frigidi ideo hic nobis comparatur
carboni dormienti. Unde damas-
cenus: lapis de corpore christi dicitur dormiens
scilicet dormientem carbonem ut
eius ignis nos inflammet
illuminet et ignitat. Sicut da-
mascenus tangit tertio igne
spirituale scilicet carbonem flammam flamma
et lucem. Carbo fit corpus
christi. sicut enim carbo est ignis u-
nita terrestri materie sic divinitas
est unita carni humane. Flam-
ma vero sit sancta desideria
quibus inflammatum est cor meum.
lux vero gratiam perfecti lucet. Non
desiderium est ignitum quo est
inflammatum calle perfecti non
qui habet sanctum desiderium habet
in se perfectum. Gregorius: Cum intra
mente deum desiderat perfecto
iam habet quod amat. neque enim
posset quisquam deum diligere
si eum quem diligit non habe-
ret. Ille ergo qui corpus christi recipit
et sanctis desideriis plenus
est et inflammatus tunc perfecti
habet in se tertium ignem
scilicet carbonem ardentem. flammam
accendentem et lucem illuminantem
et ideo est valde ignita succensa
et illuminata / lux autem non per
amplius crescit ut ignis for-
tius invalescit nisi quando lux ad-
iungitur luci et ignis applicatur
igni / una scintilla per se lucet et
calet. Adiuncta vero alteri scintille
magis et applicata tribus ma-
xime. Si autem tres scintille in u-
num coniunguntur scilicet corpus christi et opus
sancti desiderium et lux perfecti ma-
gna luce diffunduntur et ma-
gno igne accenduntur / quia magna

ignis f'tc effectiu in nobis
efficit scz pctoz mgz fintine
racon' i' mam ingratitudinis illu
minacionem et 2m cordis ignor'
i' totalem mam desperacionem
Tercio exama infirmi & debi
lis ie xt' effamit nos cele
ste electuarium Nos quidem
exami q'm ad malum ab ado
lescencia nra Gen viii° era'
fragiles ad bonum Ro vii°
Scio quod non habitat in carne
mea bonum, era' debiles ad
sufficiendum quelibet adversa Job vi°
Carne e fortitudo mea ut fu
rmea, era' obligati ad p
plurimos debitum pene Augustinus
mag'e e dedecus culpe sine
decore iusticie Contra istas
q'or infirmitates xt' dimisit
nobis id electuarium scz cor'
suum Dicit Gregorius Ambrosius in oracione
Est ablucio scelerum sit fortitudo
fragilium sit quod modi piacula
sinat sit vivorum ac mortuorum
remissio delictorum Illud quod
p'mi era' ad malum e ablucio
scelerum quia fragiles ad bonum
e fortitudo fragilium quia debiles
ad sustinendum quelibet adversa e
nobis contra modi piacula sina
mentum debitum pene vel in
hac vita vel post hanc vitam
sed e remissio omnium peccatorum
fidelium vivorum et mortuorum
Merito i' dixi quomodo cuique ego
vult attendere ad sacramentum hoc
dicit probare quante dignitatis
sit corpus domini De tercio
scz de modo recipiendi Dixi quod
quilibet qui vult attendere ad
sacramentum hoc debet probare modum
recipiendi quante sit scilicet Io
hannes Damascenus debet recipi

primo cum multo timore Secundo cum
puritate conscientie Tercio cum vera et
inhesitabili fide Quarto cum multa
reverencia et honore tanquam impera
tori Primo debet recipi cum
timore quia ibi continetur divina ma
iestas Ambrosius Quanto timore id
divinum sacramentum et celeste est celebra
dum ubi caro Christi in veritate sumitur
et sanguis in veritate bibitur Ubi
yma summis coniunguntur i' ad con
punctionem angelorum i' ut e sacerdos
et sacrificium inaestimabile et ineffabi
le tali timore suscepit eum
petrus Luce v Dixit Exi a me
domine quia homo peccator sum Secundo cum
pura consciencia quia ibi purissima
sinceritas recipitur scz ille Dicit Gregorius
Sapie vii° candor est lucis
eterne speculum sine macula tunc
tali puritate optabat eum suscipi
pe sponsa invitans Cant' i°
lectulus noster floridus i° Cor' v°
epulemur in azimis sinceritatis
et veritatis i' cum consciencia sincera &
vera Tercio cum vera fide quia
ibi e veritas velata tamen i' via
quam in patria e veritas sed hec
substancia ibi sine velamento
Ideo hoc non est curiose scrutandum
investigandum sed simpliciter fide ado
randum Ysidorus ca' Ethica Et si
sensus deficit ad firmandum cor
sincerum sola fides sufficit Et
ymnus prestet fides supplementum
Sed tali fide suscepit eum beata
virgo Luce i° beata que credidisti
Quarto cum multa reverencia et
honore quia ibi vera divinitas
continetur Unde quilibet dicat cum
Centurione Mathei viii° Domine non
sum dignus ut intres sub tectum
et hoc tam misteriis denota

reuerentia et cordis vigilancia
et incessabilis concupiscentia
Talis suscepit eum martha
luce x° intrauit ihesus in quoddam
castellum et mulier quedam martha
excepit eum ardenti deside
rio quod ibi cognouerit infinita ca
ritatis sue sit medicinale peccatoribus
dum corde tenetur est in visu ut
despecta in auditu ut predicata
in gustu ut in sacramento gustata
quod maxime mouet affectum eius
Talis suscepit eum zacheus
in domum suam gaudens luce
xix° unde ergo quilibet volens
ad hoc sacramentum accedere de prebe
modo recipiendi quanta sit sanctitas
De quarto scilicet fructu reci
pientis dixi quod quilibet accedens
ad sacramentum hoc debet considerare fructum
recipientis quanta sit utilitas
affert in iste cibus vitalis plurimos
fructus in hiis qui digne accedunt
Prout ego sanctum quod fructibus utim
ur scilicet in medicamento in nu
trimento et in delectamento In
medicamento quo ad infirmos
et debiles in nutrimento quo
ad pauperes in delectamento
quo ad diuites / Primi sunt pecca
tores / Secundi iusti imperfecti / Tercii perfecti
Est ergo medicamentum fructus
corporis christi contra triplicem morbum
scilicet culpe pene et lectationis
Primo in remissione culpe quia
quotidie peccamus quotidie
christus et christi pro nobis in
sacramento ymolatur ut consequamur
remissionem peccatorum luce xxii°
hoc est corpus meum quod pro nobis
traditur in remissionem peccatorum
vestrorum Jo xvii° dicit ut et
ad patrem ego sanctifico meipsum
pro eis ut et ipsi sint sanctifi
cati in veritate Ys xxvii° dimi
mitte iniquitatem domui iacob
i ecclesie que est domus iudaica
et iste omnis fructus i perfectus
ut auferatur peccatum eius quia
hoc sacramentum quod institutum est
medicina contra venialia
et non perfectorum fructus huius sacramenti
est remissio peccatorum i Cor i°
qui factus est nobis sapientia scilicet
in doctrina iusticia in vita
sanctificatio in carnibus et ulo
redemptio in peccatis peccatorum
Secundo contra morbum pene
[illegible] considerata acerbitate passio
nis christi quam in hoc sacramento commemoramus
omnis pene patienter sustinemus
i Pet iiii° christo in carne
passo vos eadem cogitatione
armamini Cantic vii° ascen
dam in palmam i eo creatura
considerando in memoria passionis
christi et apprehendam fructus eius
i corpus domini nostri ihesu christi
quod est fructus palme i crucis
cuius radicibus clauis erat
affixum Et immo ergo dulcem
[illegible] fructus gusta
uerit quamdam [illegible]
bonitatem [illegible] despicit
Vt ergo nos qui quotidie
corpus christi videmus et penas
temporales timemus ymmo de
medicina [illegible] reportamus
Tercio contra morbum lecta
tionis Cantic ii° sub vmbra
illius quem desiderabam sedi
et fructus eius dulcis gutturi
meo [illegible] lectationum
amor inflammat i scilicet vmbra i

presentia salvatoris in sacramento
refrigerat. Et dicitur umbra quia
sub aliena videtur et non
sicut est facie ad faciem. Hec refri-
gerat id est dulcedo consolationis spiritualis
maduitationis ablectat. Tre-
iiii°. Spiritus oris nostri Christus i(d est)
vita nostra captus est in pec-
catis cui diximus in umbra
tua vivemus inter gentes i(d est) in
luce inter angelos. Nam quamdiu
per fidem ambulamus et Christum in
sacramento credimus in umbra
eius vivimus. Secundo pius fructus
cor(poris?) quia confert nobis in
nutrimentum et hoc dupliciter sub specie
panis et vini. Sub specie pa-
nis triplicem fructum nobis adi-
cit considerate tres proprietates
panis. Primo restaurat de-
perditum. 2° confortat seu confirmat
restauratum. 3° multiplicat
confirmatum. Primo restaurat
deperditum quia per ipsum restituitur
omnia mortificata per peccatum
sic perditum per alimentum quondam
Unde Marci v°. dominus puelle
vivificate iussit dare panem
ad manducandum. Secundo restauratum
confirmat. Psalmus: panis cor
hominis confirmat a deo ut alte-
rius mentem elevet in con-
tinentia scilicet exemplum in Reg.
xix°. Helias in fortitudine
cibi ambulavit usque ad montem
Dei. Johannis vi°. Ego sum panis
vite qui venit ad me non esuriet
qui credit in me non sitiet
umquam. Tercio multiplicat con-
firmatum. Psalmus: a fructu fru-
menti vini et olei multiplicati sunt.
Nam in institutione huius sacramenti
dedit Christus corporis sui et sangui-
nis sui [illegible] ut non solum

multiplicentur et augeantur virtutes
vino et unctione digne accede-
ntibus auferat mortis obscuritatem. Secundo
ergo facit peccatis implicatos. Ecce
audiat consilium [illegible] et [illegible]
ne salus [illegible] fiat ei iudicium.
Vita mors absolutio damnatio
gratia ira salus [illegible]
indignatio. Secundo fructum in mu-
nere sub specie vini et circa hoc
triplicem fructum nobis affert contin-
entem tres proprietates vini. Primo me-
tis letificat. Cum enim quidam torpe-
ntes [illegible] ex presentia
huius sacramenti [illegible] anima videt
pulchritudinem humanitatis glorificate
recolit victoriam passionis et
triumphum resurrectionis considerans
se invitari ad passum [illegible]
statim exhilarat et gaudet in ea
quadam letitia spirituali. Psalmus: vinum
letificat cor hominis. Et hoc de-
sideravit anima que ait plena hac le-
titia exclamat: cor meum et
caro mea exultaverunt in deum vivum.
Secundo letificatum inebriat.
Cordis enim passio de Christo vera-
citer rubea ... pretiosi san-
guinis expressit quo bibentes
inebriantur ut celestium appetitu
temporalium omnium obliviscantur. Psalmus:
Calix domini inebrians quam preclarus
est. Hoc vino apostoli inebriati cuncta
reliquerunt. Cant. xxiiii°. Rigabo
ortum meum i(d est) ecclesiam et inebriabo
partus mei fructum i(d est) filios spiritua-
les quos sponsa verbo in [illegible]
Tercio unit et associat unde
sacramentum communionis quia in hoc sacra-
mento ecclesia adiungitur inebriata
ecclesie militantis uno illi qui sunt
in ecclesia militante per hoc sacramentum
[illegible] cum hiis qui sunt in
ecclesia triumphante. Omnes enim

percipiat hoc sacramento non bene paci
iocunditatem sentiunt. cortex sacri
et adeps frumenti. fidei et spei
memoria et penitencia. uilta et spe-
ciem ignis quam sunt in purgatorio
nobiscum percipiat in hoc sacramento
Leuit. xxv°. dabo benedictionem
anno sexto. i. anno gratie et faciet
terra fructus trium annorum. Tres
autem sunt tres status/ una et
probat in hoc sacramento sunt gracia-
tores in purgatorio penitencialibus
priuatoribus spiritualiter conplacen-
ter est. non uadere nisi pugna-
tores. Act. viii°. Et dimisso
eos te inuitos deficient in via
de xe. Et angusta sunt set ut nulla
debet hinc regredi sine gratia
sacri communione. Omnes ergo iuste
in hoc sacramento percipiat non at
seditiosi: qui per discordia mem-
bra sunt antixpi. non luxuriosi
qui facti sunt membra meretricis
unde si virgo est fructus iusto
virgo est deus iudicans eos
in terra/ et vere iuste iudicans
si enim deus de virgine nasci
uoluit et in presepio
posita virgineis manibus et
Joseph voluit contrectari. cuius
in patris maiestatis gloria subli-
mata sit. quanto suo corpori
ut indicaretur conplexus. Leuit.
xxii°. Omnis homo qui accesserit
ad ea que sanctificata sunt domino
[illegible] inmundicia fuerit coram
domino. Et unde ergo carnales, unde
[illegible] dum in mundo fuerunt. dicit
Bernhardus. Caro mea lapidata
est pro te deus meus. petra diffi-
xa. lanceata igne cremata
et assata. Job viii°. quam accep-
tam sua patiencia. Tercio

pure fructa corporis ut sumunt
in delectamentum et ut sic
nobis tercium fructum relinq/
ut mirum est panis iste pin-
guis prebens delicias regibus
continens in se omne delecta-
mentum et omnem saporem
suauitatis. Omnem dico omnem
et totum. Sap. xvi. i. Tercio
in tribus est. Est autem primus fruc-
tus magno delectationalis
in tante sublimitatis contempla-
tione. Secundus magne delectationis nasci-
bilis in future felicitatis ex-
pectatione/ Tercia magne gau-
[illegible] mode mortuis in
quandam fructus presentis proba-
tione. Primum patet videt enim
se pene desiderare donalis
in omnibus que sunt circa hoc
sacramentum [illegible] sublimiter tam
misterii: ut dicat intellectum
spiritualem [illegible] et dat
dat gratiarum actionem et glorifica-
tionem agno qui cum tam mirabi-
li sacramento nos cognouit. Ysa. xx
iiii. Erit germen domini in
magnificencia et gloria et fruc-
tus terre sublimis. i. marie
filius. Secundus patet quod future
felicitatis certa quedam
signat in hoc sacramento [illegible]
expositum sit. Cant. v°.
veniat dilectus meus in ortum
suum ut comedat fructum
pomorum suorum. Ps. Cum
dederit dilectis suis sompnum
ecce hereditas domini filii mer-
ces fructus ventris/ Nam
ille qui in hoc sacramento percipi-
tur hereditas nostra et regnabilis

vel sancta. Ieronimus patet per id
ps. ciii. De fructu operum tuorum
satiabitur terra. Item adimple-
bis me letitia cum vultu tuo
i. filio tuo qui est sba tue fi-
gure. delectationes in dextera
tua. i. filio tuo. Item satia-
bor cum apparuerit gloria tua
i. filius. nam filius splendor est
glorie patris. Magnum ergo sancta
est huiusmodi sacramentum et ideo suscipiendum
digne. De Cristo sed pro illo
indigne sumente dixi quod
quilibet volens attendere debet
hoc periculum indigne sumentis
quante sit horribilitatis. nam sicut
dicitur Ebreorum x°: horrendum est
incidere in manus dei viventis.
Quoniam non indigne sumens tres
penas incurrit sed temporalem
spiritualem et eternam. De temporali
i. Corinth. xi°: ideo inter vos
multi infirmi et imbecilles.
puta longa infirmitate et egri-
tudine et dormiunt i. moriuntur
multi. Dicitur in li. pastorali
Tremeant indigne communicantes
[illegible] voluntas sua [illegible]
pendet omnia gladium vin-
dicte succedere et temporalem
mortem ut purget remove-
ab angelo in eodem loco parit
in momento premissis figuratur
i. Reg. vi°. quod Bethsami-
te mortui sunt qui viderunt
archam domini. Ergo sic a morte
digni sunt qui indigne sumunt
corpus domini. Job xx°: panis
eius in utero in fel aspidum
vertetur. ideo dolor et abhomina-
tio sit sicut Judas qui [illegible]
se suspendit. Spiritualem et
penam spiritualem quia diabolus
maiorem in eis habet potestatem

Sicut dicitur de Iuda Io. xiii°
quod post buccellam introivit in eum
Sathanas. Inter lineas: ut ple-
nius possideret. Sed diabolus in mo-
maiore potestate accepit. quod de Iuda
modo dum buccellam panis ac-
cipere presumpsit. quod est de
illo qui corpus domini indigne
recipiens in cor suum quod est in-
mundius omni sterquilinio. presumpsit. Eterne
incurrunt et penam eternam. i.
Corinth. xi°: reus erit corporis
et sanguinis domini i. mortis Christi
Commentator: homines qui reputa-
bunt interfectores et crucifixores
Christi sed iudici ingrati condempnati
et corpus domini indigne sumentes
[illegible] dum ceciderunt quo non
cognoverunt. i. Corinth. ii°. Augusti-
nus: Adam et condempnatus animas
quas Christus redemit. Bernar-
dus: ergo ablata dicitur amissa
sit et dicitur amisisse animas
quas ei auferunt [illegible]
in eis est eis de novo cruci-
figunt. Ebreorum vi°: rursum cruci-
figentes sibimetipsis filium dei et
ostentui habentes. [illegible] omnibus
sunt deteriores corpus domini indig-
ne sumentes. Ebreorum x°: irritam
quis faciens legem Moysi sine
ulla miseratione duobus vel
tribus testibus moritur. quanto magis
putatis deteriora mereri suppli-
cia qui filium dei conculcaverit
et sanguinem testamenti pollutum
duxerit in quo sanctificatus est et
spiritui gratie contumeliam fecerit.
Scimus enim qui dixit: Michi vindic-
ta et ego retribuam. [illegible]
[illegible] attende verba
[illegible]
[illegible] negotia [illegible]

Societates et ciuitates qualiter te
habuisti ad deum, qualiter ad proxi-
mum ad parentes ad extraneos,
superiores, equales et inferiores, quo-
modo ad ecclesiam, quomodo erga clericos
ecclesiasticos uel seculares. Et utrum
si rapuisti uel usurpasti aliqua
uel ui extorsisti calumnia seu
potentia. Restituas ipsis ad ani-
mum alioquin stat sine fictione

animum alioquin

quod potes. Si in luto luxurie
cecidisti aliqua iniquitate frege-
risti. Si peccatis replicasti contra sta-
tuta ordinis et conditionis seu
dignitatis tue uel contra quem peccasti
peccatis propriis aut contra statum deuenisti
dictis aut uerbis detractionis peccasti
si fecisti iuxta mellitus falla-
cibus et iniustis uel dolis proximorum
salutem agentem seduxisti. Aut
donis cor ad agendum malum
inclinasti. Aut in confessione
unquam uere et plene omnia pec-
cata deposuisti. Si steterit in
mortali corde et sine penitentia
si sancta loca polluisti. Si in
affectu et ex tui ardore fuisti
quod necdum anima polluta est peccato
sanctificato et quomodo domus dei facta
si desiderio cordis deseruisti.
Si per absentiam si propter suspicionem
tollendo actiuo. Peccato contemptum
si sine deuotione si cum mente
distractione si cum ira uel odio
uel appetitu uindicte. Si sine
reconciliatione proximi quem offen-
disti in corde tuo fama. Item
examina cum quo teneris uel alios
quomodo si inde fuerit uel legata
ex et usuram calumniam oppressionem
rapinam etc. Si steterit sancta
in uiuum. Item pertinaciter peccata
[illegible]. Denonciauisti peccata

uoluntate male faciendi sit
luxoria fuerit uel sile quam ut
sic sine ope peccasti. Si odio
tam scientia uel alios cor-
altius et amore inimicasti.
Si fuisti occasio mortis alicuius
aut si quis propter te desola-
tus inciderit uel sua bona
uane dilapidauit. Exami-
na itaque quanta bona omisisti
quam grauia et multa mala
fecisti, quomodo mala malis
cumulasti timore dei post posito.
Si fidem christo domino non seruas-
ti, si familiam suam corrup-
isti factis uel exemplo suo, si eius
sacerdotum dehonorasti uel
eorum detraxisti. Si sacramentis ab-
usus fuisti. Sic omnem qualita-
te examina ut deprecatur
a perditis simul digne
uitalem medicinam consequa-
tur, consequatur gratiam et tandem
uitam sempiternam. Amen.

Sermo [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Contemplati in de hiis que
facta fuerunt hora nona diei, ut
redolet uniuersalis facta morte
christi, plorat, lamentatur qua-
si pro dicta re iam quod per uiro oculos
corporis animi et mentis omnia
plus imitatur ad lacrimas quam
ad sermonem. Si enim celum
in tanta tunc pati uiro uoluit
ipsum in toto suo cursu fuisse
perturbatum. Sol et luna
fuerunt obscurati, stelle fuerunt

obumbratae. Aer totus fuit
turbidus quia tenebrae factae sunt
super universam terram ab hora
sexta usque ad nonam. Ubi
terram aspicio invenio quia
tremuit. Ubi saxa scissa fue-
runt. Ubi monumenta aperta
sunt. Si ecclesias specio quia velum
templi scissum est a summo usque
deorsum. Ubi altaria stant de-
nudata, si campanas omnes
silent sine orologio. Ubi iterum
verto oculos meos ad considera-
dum quae passus est invenio
quod salvator meus a quo omnia
a summis processerunt pro me peccatore
quod passus est quia penas acer-
bissimas et contra mortem turpis-
simam. Ita ut optime potest dicere
me et omnibus vobis commonendo
recordare paupertatis meae
et transgressionis absinthii et
fellis Trenorum iii°. Omnia in-
signia penarum quae unquam aliquis
hominum passus est aut patietur
dominus Ihesus Christus in sua humanitate
voluit pro nobis sustinere.
Omnibus in hoc quod patitur
aut patitur in rerum spoliatione
aut in corporis afflictione aut in
cordis perturbatione in his
omnibus Christus passus est copiose
volens pro satisfacere pro
nostris peccatis. Ubi iterum oculos
exteriores et interiores verto
ad intuendum faciem domini nostri
Ihesu Christi in cruce pendentem
iuste possum dicere cum Iere-
mia ix° capitulo Quis dabit capiti
meo aquam et oculis meis
fontem lacrimarum ut plorem
die ac nocte. Quia sicut omnes
nostri Christus dominus captus est in

peccatis nostris Trenorum iiii° Non
solum captus sed et consputus flagellatus
crucifixus et mortuus.
Captus dominus cuius doctrina vita
et sanguinis fuit nobis vita et
salus. Ecce captus est sicut latro
pro peccatis non suis sed nostris. Unde
dicit ad suum patrem Psalmo lviii°
Ecce ceperunt animam meam irru-
erunt in me fortes. Et si per-
quereret O mi fili quid peccasti
Respondet neque iniquitas mea
neque peccatum meum sine iniquitate
cucurri et direxi. Cum tamen ipse
nullum unquam peccatum fecit nec
inventus sit dolus in ore eius.
Adhuc captus est in peccatis nostris
sicut latro Matthaei xxvi°. Iterum per-
sonam quasi latronem ei fuit impo-
situm sed sicut fratres falsi Matthaei xxvi°
falsi testes dixerunt nos audivimus
eum dicentem ego dissolvam templum
hoc manu factum et in triduo re-
aedificabo. Iterum latro pro eo missus est Lucae
xxiii°. Tolle hunc et dimitte
nobis Barrabam qui latro fuit.
Item cum latronibus et in medio
eorum crucifixus est Matthaei xxvii°.
Remaneat haec et huius filia
vel ancilla fidelis perpetuat in
corde suo ... esse ...
ut non moveretur ad defendendum
eius passionem et mortem innocentem.
Valde namque debet quilibet dolere
si committeret aliquod peccatum pro
quo meruit decimum mereri. Quanto
ergo quilibet debet dolere cum sciat
se per peccatum commisisse propter
Christum dei filium mori morte
turpissima oportuit. Unde
ad considerationem remedii mor-
tificationis quantum ... filium dei
occidi oportuit ut balsamo

sine speciosi sanguinis rivulis vel
vicibus mediante / agnoscere homo
quam gravia sunt / quae vulnera per
quibus filium dei Ihesum Christum ista
opportuit vulnerari ad satisfa-
ciendum pro peccatis servi hominis
passus et mortuus est filius dei et
hominis Ieremie quod dicit Ecclesiastici xxxviii
fili in mortuum produc lacrimas
et quasi dira passus incipe plo-
rare in mortuum utique Ieremie te
et hunc dominum verum et hominem
innocentem Zach. xii°. plangent
eum planctu magno quasi super
unigenitum et dolebunt super
eum sicut doleri solet in morte
primogeniti Ier. vi°. luctum uni-
geniti fac tibi planctum amarum
Et merito quamvis enim innumera aspe-
ra pertulit tormenta quae dei
filius pro nobis peccatoribus quam
ex obediencia sui patris totum
se exposuit variis passio-
nibus ut sicut in nobis fuit culpa
sic in Christo fuit pena a planta
pedis usque ad verticem capi-
tis non erat sanitas Isa. i°. un-
de conpletum est illud Isa. liii° attri-
tus est propter scelera nostra / Nam sacra-
tissimum eius caput spinis est
confixum et arundine percussum
species eius speciosa prae filiis
hominum sordidis sputis defor-
mata et alapis labefactata
collum eius colaphis conquassatum
corpus eius totum mundissimum fla-
gellatum et livore repletum /
tunc livore signatum tunc O[?]
ut extrema membra a passionibus
sunt liberata. quia foderunt manus
et pedes eius et intima vis-
cera tam crudeliter in cruce fece-
runt quasi cordas et dinume-
raverunt .i. dinumerabilia fecerunt

omnia ossa eius. Unde ex
his et pluribus aliis innume-
rabilibus non cogitemus quanta
pro nobis filius Marie tormen-
ta pertulit / postremo vero mortem
acerbissimam et obprobriosissi-
mam quae est ultimum terribilium / cuius
ergo cor tam ferreum cuius
ter tam lapideum quod non
acerbissimo dolore commoveatur
cum tota mundi se non sentiret sus-
tinere incomparabili nece sui creatoris sensit
eius dolores ut potuit sustinere
Sol enim obscuratus est terra mota
petre scisse monumenta aperta
velum templi diruptum et vali-
dus clamor est auditus quem
vite magnitudo doloris extorsit
et cum in morte tota virtus
naturalis defecisset / pro quibus confes-
sa est se a deo derelictum in
manus patris spiritum suum commendat
Tandem vero militum lancea
latus eius perforatum et continuo
exivit sanguis et aqua sicut
polliceatur sic eam propheta Eze.
xxxvi° Effundam super vos
aquam mundam. Dicit i[?] hoc ex
tota parte colligit instancia
sancte crucis quod peccatum inobe-
diencie punivit / appendit
obediencia patris et dolo-
ris passio solvendo pro huma-
na tanta obediencia quanta
fuit inobediencia primi hominis
Tantum enim est ex obediencia
patris dei filium hominem subire
molestiis quantum fuit pro ino-
bediencia hominem contempnere
divinam maiestatem. Et adhuc
plus ostendit se in pena solve-
re quam Adam in culpa commisit
Nam quanto superior est deus
homine tanto inferior hominis
fuit malicia dei bonitate

104

in qualitate et quantitate. O pietas
immensa caritas inestimabilis
nostri redemptoris benignissimi cuius
pietati visum fuit non esse satis
ut se inclinaret in corpore natus
de virgine maria nisi et subiret
patibulum crucis effuso toto sanguine.
Cum hec virgini audivit filia.
quis non obstupescat super tanta
misericordia. quis non gemmeret cum hoc
videret. ubi appendens peccatum in ista
terra durissimos dolores sustinu-
it et sudor eius factus est velut
gutte sanguinis in terram decurrentes
et se tam humiliavit quod dixit. Ego
sum quod factus sum sicut vermis et
non homo obprobrium hominum et abiectio
plebis. Et ideo gemmere videtur se
dicere. me et quilibet nostrum ad-
monendo. Jeremie tercio. Recordare
paupertatis mee et transgressionis absinthii
et fellis. Bernardus. Revolve
totam vitam salvatoris ab utero
virginis usque ad patibulum crucis
et non invenies in eo nisi stig-
mata paupertatis. Heu me. mea
est transgressio. ego peccavi. ille agnus
innocens quid fecit. certe meam
transgressionem dat sua. et penas
mee transgressionis ipse portat
in corpore suo super lignum. et
ideo memoriale tuum in desiderio
anime mee memoria memor ero
et tabescet in me anima mea
hoc verbum recolens in corde
meo in deo meo confabo. Treno.
iii. Ergo sequitur quod gemitus
iste terminatur in gaudio spei.
Secundum consistat in vulneribus christi
quia per vulnera patent viscera
misericordie dei nostri quibus visitavit
nos oriens ex alto. Hanc misericordiam
clariam quam in eius vulneribus
reluxit qui ipse dominus suavis
et mitis et multe misericordie. Peccavi
peccatum grande turbatur consciencia sed non
perturbatur quia vulnerum domini recor-
dabor.

Neque vulneratus est propter iniquitates
nostras. Bernardus. Tamen ad mortem quod
non est mortem salvatur. Ego fidenter
quod ex me deest mihi usurpo de vul-
neribus domini mei quia misericordia affluunt.
Jeremie ii. Apud dominum misericordia et
copiosa apud eum redemptio. Colu-
ba in petra est secura. ubi timet
accipitrem circumvolitantem. Cernamus
hoc refugium in petra. et nobis
infirmis et suavis tutius requies
quam in vulneribus salvatoris. Fre-
mit mundus. tremit corpus. insidiatur
diabolus. non cadet quia fundatus est
super firmam petram. Inde martirum
tollerancia. inde magna fiducia
apud altissimum. Bernardus super
Cantica. Hec querunt quomodo homines
quare filius dei benedictus potest homi-
nes alio liberare. tam durum et horren-
dum tormentum voluit subire.
ut eius caput tremens angelis
deitatem spinarum pungeretur. facies
speciosa pre filiis hominum sputis inde-
corum immundissimis deturparetur.
oculi sole lucidiores in morte
caligarent. Aures quas sic angelicas
cantica audivit blasphemias et
insultas peccatorum audiret. Os quod
angelos docet felle et aceto po-
taretur. pedes quorum scabellum
adoratur cum clavis affigerentur
manus que celos formaverunt in
cruce sunt extense et clavis affi-
xe. et omittendo cetera non rema-
sit in eo nisi lingwa ut pro
peccatoribus oraret et matrem discipulo
commendaret. Certe
si volumus. ecce quo libramine meum
constituam. insuperabile et inex-
haustibile virtute divine maneret
contra nos sanguis eius. Beatus Augustinus xiii
de trinitate capitulo x. Aliud modo
libertatis nunc genus deo sufficere
possit. cuius potestati cuncta subiacet.
sed nec nisi et sanande competencior

modum redemptionis aliud non finxisset
ut esse opportunissimum. nisi enim natus
mortis sine cruce potuit et a
desperatione immortalitatis liberare quia
quod tam fecit decuit ut dei filius
immutabiliter bonus in se manens
quod erat et a nobis acciperet quod
non erat. dignatus est inire nostram
conditionem et mala nostra moriendo
perferre. Nam redemptio est contractus
mutue commutationis que secundum philosophum
v° ethicorum consistit in equalitate
quantitatis. pretium autem redemptionis humane
non est equivalens culpe non potest
esse nisi creator et non sola creatura
propter tres rationes. Primo propter va-
lorem rei redimende que sunt
tota natura humana in omnibus suis
individuis cum nulla creatura
possit unum equivalere. Secundo propter infi-
nitatem dei offense quia secundum conditionem
sumatur magistratus et subiecti
sicut patet in legibus humanis quia qui
peccat contra magnam personam
sicut salva iniuria puniri maiori
pena. Dicit ethicorum v°. Si princeps ver-
berans percusserit non oportet repercuti
sed si principem percusserit non solum
repercuti sed et puniri multo
maiori pena dignus est. unde cum
peccatum contemnit infinite maiestatis
et amorem infinitum creatoris
cui non potest equari quamquam pure
creature meritum cum sit finite virtutis
sed oportet ut meritum creature que nihil
habet boni quod ex se sumat sed totum
a deo sit opera dei ad unionem
creature cum deo et sic acciperet
virtutem infinitam. Tertio propter mo-
ram creature quia ex se non nisi
defectum habet et ideo cum per se reparare
se tota tenetur imperfecte totaliter
[illegible] omni studio in [illegible] non potest
satisfacere. Unde psalmista. Frater non
redimet. id est nunquam non potest
redimere. redimet homo sed prima
qui dixit non quod non dabit. id est
non potest dare deo placationem suam
pretium redemptionis anime sue.
Indignum ergo multo magis pretium
homo dabit placationem pro tota
natura humana. Sed quia deus in eterna
sua sapientia preordinavit quod illa
culpa per redemptorem expiaretur
ideo necessarium fuit ex preordina-
tione divina quod hoc fieret per dei
filium humanatum. Unde Augustinus
homo peccavit homo debuit satisfa-
cere. sed non potuit. deus potuit
sed non debuit. ideo ergo congruum
fuit ut ille satisfaceret qui posset
et deberet. conveniebat ut esset
deus homo satisfaceret. quia ut homo
deberet satisfacere et ut deus posset
hoc est. Per hunc etiam modum
reparationis homo magis afficitur
ad dilectionem dei. magis inducitur
ad perfectionem virtutis et caritatis
redditur contra omnem temptationem
i. Corinthiorum vi°. empti estis pretio
magno glorificate et portate
deum in corpore vestro quia dicit
corpus vestrum non est amplius
esse subiectum peccatis quia empti
estis pretioso thesauro domini nostri
Ihesu Christi. quod hoc fecit modum
et ordinem huius emptionis descri-
bitur [illegible] Quinte. sic quod ut
unus obmisit alius suppleret
que adiuta divino presidio suo
in eius posito declarari [illegible]
attendas sensus tamen orationibus
[illegible] ad Ave maria etc.
Hic incipit sermones festivales
pars 2. Egressus Ihesus
duos in parte xx feria quarta
terna sancta pagina indicat cui
misit ad Chananeam mulierem que
fecit eius filius prius loquitur

de nocte et consolatorio sermone
a xiiii° ca° usque ad xviii° et de
de fide trinitatis de domibus celestis de
amore dei de gloria celi de utilitate
passionis et de timore divine iudicii
Hymno finito cum iam esset nox
egressus est de 1° cenaculo quo
pascha celebratur pedes discipulorum
lavaverat sacramentum dominicum institu-
erat et sermonem fecerat orationem
que ad deum patrem sublevatis
oculis fundebat / ibat ad locum
consuetum ubi facilius inveniri pos-
set a proditore ne mortem timu-
isse videretur Secundum augustinum cum venisset
ad locum passionis sue captionis
ait discipulis suis Omnes vos
scandalum patiemini in me in
hac nocte i. accipietis occasionem
scandali a me recedentes quando
ignoti iudei violentas manus
miserint Et hec firmiter probat
eos quod immediate sequitur Scrip-
tum est percutiam i. ego pater permittam
percuti pastorem et dispergentur
oves gregis postquam autem surrexero
precedam vos in galileam
zach xiii° Galilea interpretatur
rotha sive vita eterna que
non habet finem nec principium sicut
rotha In hac precessit xpistus
suos fideles ad speciem eius
locum In quo datur doctrina quod
quando resurgit a peccato debet omnes
precedere deo et eos conversacione
Respondens autem petrus ait
illi. et si omnes scandalizati fue-
rint in te ego numquam scandaliza-
bor In hoc petrus ter inpugnatur
primo quia contradixit veritati Secundo quia
alijs se pretulit 3° quia non
scandalizari et posse mori pro
xpisto suis viribus naturalibus attribuit
contra iohannis xv° sine me
nil potestis facere et dicere Secundum
quod dicit permisit petrum cade-
re ... Unde ... de se

presumat j corinthiorum x° Qui se
existimat stare videat ne ca-
dat. Unde multi sunt qui multa
promittunt et in presencia deficiunt
et hoc fit in experientia tribula-
cionum ecclesiastici xxvii° Vasa figuli
probat fornax et homines iustos
temptacio tribulacionis / petrus non
experimento didicerat quid timor
mortis operatur temptacionis enim
experientia docet homines non
presumere sed humiliter credere / petrus
autem quia nondum erat temptatus locutus est
temere [illegible] sic et multi dicunt
si venerit tempus antixpisti non negare
xpistum [illegible] Actu quotidie fatentur
negant Ad titum 1° Confitentur
quidem se nosse deum factis autem negant
Et non est veritas Unde Cirillus Allo-
quitur petrum dominus quid agis
petre Ecce zacharias dicit dispergentur
oves. i. xpistus confirmat et tu dicis
nequaquam Quasi enim dixit unus
ex vobis me tradet timebas
ne esses proditor ille dominus magis
ego sum dux. Ecce marcus dicit
omnes vos scandalum patiemini
in me et tu contra dicis
Ait illi Jhesus Amen dico
tibi petre quia in hac nocte
antequam gallus cantet ter me
negabis / Ait petrus et si
opportuerit me mori tecum non
te negabo Similiter in eodem amore
et simul omnes dicebant sed non
perseveraverunt / petrus et alij discipuli
hoc dicebant ne mentiebantur quia
sic cogitabant fore. dixerunt
tamen stultum quia quod non attendit
Ait autem dominus Simoni /
Symon ecce sathanas i. adver-
sarius qui omni bono adversatur
expetivit. i. studiose et exquisite
licenciam temptandi quesivit vos
sed scilicet ... petret ... alios

cui resistetis Legitur enim magis
an[gelus] gaudet de conversione peccatorum
Sic ego deprecatus de separatione
vi sanctorum ut cribraret .i. im
pulsu temptationis concuteret sicut
triticum Sic .i. cum triticum cribra
tur farina exit et nil remanet
nisi palee et furfures. Sic ex
eis ex corde fidelibus nil nisi
palee vitiorum manet supple tu.
Ego autem scilicet cum gravior expan
ditur et te rogavi ut non deficiat
fides tua .i. ecclesie vel generalis ex
quo sed quod fides ecclesie Romane
ac catholice usque ad finem mundi
deficiet / Theophilus .xxi. non rogavit
ut non caderet petrus sed ut ecclesia
non desperaret. Et tu aliquando conversus
confirma fratres tuos. Considera primo
te ait Crisostomus. primo ut eius
audacia reprimatur. ita petivit
dominus. Domine paratus sum tecum in car
cerem et in mortem ire. Theophilus
Christum erat negaturus eo specia
lius sermonem quod temptatorem sibi
specialiter insurrexisse produxit aut
discipulis temptationem minuere ut mi
nus possent resistere et difficilius
seducerent Gregorius tela previsa
minus ledunt Et dixit eis
Quando misi vos sine sacculo
ad reponendum escam et pera ad
portandam pecuniam sine calcia
mentis ad ambulandum nunquam contempnendo
numquid defuit vobis aliquid scilicet de
necessariis vite. Dicentes di
centes nichil preterea. Nichil defuit tunc
tibi dicendo quod fideles non
querunt alia desideria nisi
necessaria nec. Nam autem in modo
eo tentat / sed voluptates humana
et mala consuetudo multa addit
Sed quod non cogitavit nunc contingit
tempore passionis et post. Ergo et
per diversitatem temporis diversis suos

discipulos informat doctrinis
Apostolis enim discipulis ad predicandum
in iudea. precepit ne quid tollerent
ordinans ut qui evangelium annun
ciant de evangelio vivant. Cum
non tenerentur propter stipendiis
militare potestate aut morte
periculo et quia tota gente iudai
ca pastore persequente conveniat
tempori deterrent donec regressum
permittes eos aliquid tollere de
prima persecutionis tempus redeat
Theophilus dixit eis / sed nunc
qui habet sacculum tollat similiter et
peram. Et qui non habet
vendat tunicam et emat gla
dium Ambrosius qui non habet gla
dium .i. eternam martyrium. vendat
tunicam .i. exponat carnis et cor
poris vitas. et emat gladium .i.
ita vile reputet corpus quod mo
ria ad passionem contendere ut premium
quod expectat et si opus fuerit gla
dio subiciat ut me sequeretur
et in vita eterna salvet. De
hoc gladio videtur loquitur. Ut
quod scribitur quod oportet in me .i.
in mea passione impleri quod scriptum
est Ysaie liii°. Et cum iniquis
deputatus est .i. cum qui putabatur
cum esse reus mortis. Sic lat
rones morte nec dispar est. Et
enim quod scripta sunt de me finem
habent scilicet consummacionem. Ideo dicitur
in cruce consummatum est. At
illi dixerunt. Domine ecce duo
gladii hic quia dicunt domine et
magister parati sumus sicut precepisti
tu. Sed pro habuerunt istos
duos gladios Ut dicit Crisostomus Erant
magni duo cultelli quibus
ad divisionem agni paschalis utebantur
Et ait ihesus satis est. Hic
ergo dominus cum discipulis suis confereb

Ibat secundum consuetudinem vltra torren-
tem cedron qui sic dicebatur
a multitudine cedrorum ibi crescencium
Augustinus torrens est in quo ex aquis
pluuialibus collectis subito re-
dundans et cito cessans sunt simul
et fit vehementer parumper et
non permanet sed cito transeunte
non enim potest diu durare mala
mundi Vbi erat ortus in
quem introiuit ipse et discipuli sui Secundum
Thomam in orto consuevit vo-
luit vt dicit quia satisfacie-
bat pro peccato primi hominis in orto
commisso Paradysus in [illegible]
orto deliciarum Genesis ii Vel
secundum eundem quia per suam passionem
in ortum celestis paradisi nos
voluit reducere introducere Luce
xxiii hodie mecum eris in pa-
radyso Matheus dicit quod venit in
villam que dicitur Gethsemani Marcus
dicit quod venit in predium cuius nomen
Gethsemani Lucas et dicit
quod venit ad montem oliueti Vera
sunt hec et non discordant in
se quia idem locus tribus nominatur
propter tria que facta sunt passione Christi mediante
scilicet peccati remissionem que
per oleum signatur et gratie copiosi-
tatem que per villam Gethsemani
signatur quod interpretatur vallis pinguedi-
nis et vite prosperitatem que per
ortum signatur Sciebat autem et
Iudas qui tradebat eum lo-
cum quia frequenter cum discipulis suis
illuc conueniebat ut quasi Iudas
diceret sic semper ut credo [illegible]
[illegible] Iudas dum [illegible]
veniat ut predictum est compleretur quando
sciunt quod vt illa hora illuc
egredietur Crisostomus [illegible] erat
et frequenter in magnis festiuita-
tibus post cenam discipulos suos [illegible]

ducere et a qua sublimia de festo
[illegible] que non erat per has alias
audiens et quia tunc festum erat pri-
mum confirmabat Iudas quod post
cenam illuc conuenisset et non
esset in orto Ait discipulis
suis sedete hic donec vado
et orem .i. non meneam sicut vel
loco ut corpore sic nec mente
Et assumpsit Petro et duobus
filiis Zebedei scilicet Iacobo
et Iohanne quos magis adfecta ad-
mittebat Et quia claritatem sue
transfiguracionis in monte viderant
[illegible] congruum erat ut [illegible] inicium inicium
dolorum viderent et contraries Et
coram eis cepit tristari et meste-
re [illegible] et tristitiam suam expressit
coram eis dicens Tristis est anima mea
usque ad mortem Marcus addit
cepit pauere et tedere Tediosi
sunt propter dilacionem passionis propter
magnitudinem et acerbitatem
contristabatur propter negligentiam multorum
Timuit enim omnia genera [illegible]
[illegible] super eum et [illegible] tremuit
Timuit quia [illegible] confusio sui
[illegible] non erat eterna efficacia
contristabatur populus de morte hominis
qui de magna [illegible] passione Secundum
contristabatur quia non tantum timore pa-
ciendi quia propter hoc venerat sed
magis dolebat [illegible]
[illegible] quam sua mortem
temporalem Ambrosius dolet dominus
non sua sed mea vulnera non sua
mortem sed mea infirmitatem [illegible]
es in doloribus sed non pro te sed pro
me Tu autem tristicia in morte
cepit eis [illegible] dicens Tristis est
anima mea usque ad mortem non
dicit propter mortem [illegible]
est causa tristitie [illegible] propter
mortem sed [illegible]
[illegible] tristicie ibi tristia [illegible] est ad mortem

Sicut erat in xpo qui non stabat
propter mortem sed quia similes sue mortis
in multis effectis non debent contristari.
Sustinete hic et vigilate
mecum. Sustinete pondus tribula
tionis et vigilate quia hora iam appro
pinquat. Ideo hortatur ad vigilandum quia
sompnolencia pigricia et pusilla
nimitatem inducit. Proverbiorum xix pigredo immittit
pigri dormiunt. Et addit mecum.
Bernardus. Non omnis vigilia est commenda
bilis sed illa sola in qua cum domino
vigilatur. Vigilat ergo cum domino qui
abstinet a sompno peccati quod nocte
id est tempore tribulacionis plerumque occurrere
solet. Bernardus. Erubescat miser
homo qui in nocte ista in lecto
requiescit cum rex suus pugnat
et vigilat in campo. Erubes
cat qui nocte hac ridet et leta
tur cum rex suus lugeat et tristatur. Erube
scat qui dormit et solacia sumit
rex suus orat et pro salute sua
sollicitatur. Et progressus pusillum
procidit in faciem suam. Lucas. Et
ipse avulsus est ab eis quantum iactus
est lapidis. Thomas. Dominus nole
bat ab eis longe discedere sed
prope eos orare ut videant humili
tatem qua in oracione fungebatur et
quam docebat dominus. Discite a
me quia mitis sum et humilis corde.
Cum tamen quod hic orando aliquantulum
recessit a discipulis suis sic tamen
quod videri poterat. Innuens quod oracio
debet esse secreta et solitaria quia
oracio est elevacio mentis in deum
que melius fit in loco secreto.
Math vi. Tu autem cum oraveris.
Voluit tamen videri ne credatur
esse prohibitum orare in loco pub
lico. Math v. Sic luceat lux
vestra coram hominibus. Et hec est
prima condicio oracionis. Secunda scilicet
procidit in faciem suam super terram est ra

Lucas. Et positis genibus. Et
utrumque est signum quod signatur quod oracio
debet esse humilis. Ecclesiastici xxxv. Oracio
humiliantis se penetrat
nubes. Ideo quod dat dominus doctrinam
suis imitatoribus ut cum oracionem
suam fundant id est se humiliant vel
sua peccata recognoscant et oracio
erit efficax. Psalmus. Respexit
in oracionem humilium. Mali autem
etsi orant et tamen non procidunt
id est se non humiliant vel peccata reco
gnoscunt. Et nonnumquam procidit in
faciem suam super terram quia terrestria
et non celestia venatur libertatis.
Orans autem dixit. Mi pater.
honorem patri exhibendo mere
sapienter filius. Non enim potest esse
non honor. Et in hoc tangitur
3a condicio oracionis quia debet esse
devota et dulcis quod notatur
in nomine patris. Si possibile est
tamen tertia condicio oracionis ut
sit recta non contra voluntatem domini
id est conditionalis si possibile est
id est si in tua disposicione est.
Transfer a me calicem is
tum. Beda. Orat ut si
fieri queat alia quam mediante
liberacio nostre humane fieret sine sua
passione ut talis passio ab eo
removeatur. Et sic ostendit petere
per sensualitatem. Et hoc ideo fecit
non quia hoc nollet pati sed
ut ostenderet veritatem humane nature
et suis fidelibus mortem horrere
tibi spem confidencie donaret.
Augustinus in historia. Ut verus
homo horrebat mortem et vellet
non mori si posset fieri de misteria
...bebat. Id est ministeria prius ut ex
pateret et a constructione medi
hoc factum erat ab eo preordinatum

Ret voluntas nō moriendi glosa
iniret facit. nō enim inest
carnis nisi qd delectat / si ad
delectacōr eos mori nō inde
videntur merere: sz qz voluntatem
nō moriendi subiunxit Ideo sic
et xps vm ingenit Item glose xps
sua passionem vocat calicem Quidam
xps sua passionem vocat ut
medicinale pocium qd sorbina
ante ad queriendam et qz id quod
calici infunditur cito ebibitur
sic et passio cito transit / Et quia
pocium calicis in mensura datur
et distribuitur sic passio quam dei
filius nostre mensuratam distribuit
unicuique pro suo modulo neminem
patiens affligi ultra suas facul
tates Verumtamen non sicut ego
volo: id est desiderium sensualitatis
sz sicut tu i. id est tua voluntatem
et etiam predestinatorem Vel sic exige
dt: qz dominus in precedentibus quia
voluntas erat contraria ad sua
passione dt: nō sic ego volo sz
sic tu qui dixit si possibile est qz
sine mea passione salutem genus
humanum et nō pereat transeat a
me ista passio: si autem salus hominum
mundi nō potest nisi passione
tua iustitia exigente tunc non
transeat sz fiat voluntas tua
Et cum surrexit ab oratione
venit ad discipulos suos et invenit
eos dormientes pre tristicia / et
ibi tamen quanta cordis orationis
qz est qz sit sanctitatem et nostra
ordinem visitat discipulos quod
est opus pietatis invenit eos dor
mientes qz naturale est ex torpore
animum sompnum pervenire Beda
Sompnus ille corporis erat quasi si
gnaculo qz in xpo et proximo
quamadmodum erant multis sompno
infidelitatis / Hec apostolorum dormi
signabat tempore mortis ad

dominica opera quam sepe inducit
indigna vel inordinata estima
vel sentencia dyabolica Et ait
Petro Symon dormis Con
sequens dormiunt sz petrus in quantum
dominus nō potuisti una hora
vigilare mecum qui promisisti
velle mori mecum Fratribus dicto
et petro magis est arguendus pla
tus qui sedit quod hic cum
petro agitur Vigilate et
orate ne intretis in temptacionem
temptacio est sincera nobis in via
presenti ideo vigilandum est ne intres
adhuc sinceram et orandum non
ut nō temptemur qz temptari nō est
malum: sz ut nō intremus in profundum
temptacionis i. ut temptacio nobis nō
superet et teneat captivos sic
rethe pisces Petro nō dicitur
vigilate et orate ut nō tempta:
mini Sed ne intretis in temptacionem
Spiritus quidem sz vir promptus
est sz addidit qz paratus est et
me mori caro autem infirma sz
ad sustinendum temptacionem inminentem
Iterum secundo abiit et oravit
eundem sermonem dicens supra sequitur
prius et consimiliter ordinis nostri
conveniunt Et nomen addidit eundem
sermone in quo arguuntur illi qui
ordinem et innessitatis morem
sequuntur licz dominus dicit repeti
tiones sin eandem orationem replica
instituit sz possunt eandem orationem
repetere Sed dicitur sic ita un
de ne iterum venit in ordinem tua
Unde non negligentia sz affectu
orationis post subditur fiat volun:
tas tua Unde quod adit est
a quod premittit sit tua volun tem
tollere a passio voluntatem et infirmitas
nō erat Et venit iterum ad
discipulos suos et invenit eos

dormientes. erat enim oculi eorum scilicet interiores languore corporis et tristicie. exteriores vigilare longitudine gravati / Ita ut ignoraret quid ei responderet. Quod commiserat Christo sollicitudinem ipsius in carcere, et modo vigilare non poterat vel ignorabat, velut erubescens quid responderet. Et abiit iterum et oravit eundem sermonem. pater si non transfert a me calicem hunc. verumtamen non sicut ego volo sed sicut tu. Et positus in agonia. i. in extremis mortis prolixius orabat. Crisostomus ut nos doceret prolixius orare in periculo seu extremis et maxime in agone mortis / Item in nobis quamdiu linguam possumus movere non desistamus orare nam tunc fortius bellum instat. Gregorius. hec agonia fuit quia extremis sensualitas et racionis / sensualitas enim timebat mortem et volebat non mori pro salute generis humani sed racio resistebat. Crisostomus unde ego puto in nobis sensualitas quod in Christo humane quam dixit salvi ve nobis [illegible] / hec ille. Et factus est sudor eius tamquam gutte sanguinis in terram decurrentis. Bernardus sed magnitudo angustie quam nobis voluntarie assumpsit. Unde Jordanus. timor humanus horrescens mortem pugnabat contra amorem divinum et sic erat agonia. Amor divinus in corde devicit timorem humanum. ita ut sanguis [illegible] moveretur ad effluendum et ardor [illegible] impelleret acsi non posset expectare tempus orationis corporis [illegible] ut liberius effluerit. Et apparuit ei angelus confortans eum [illegible] Hora Angelus domini

apparuit ei non oculis mentis quia sic eius anima [illegible] videbat angelos cum esset non tantum viator sed et comprehensor propter unitatem unione. sed apparuit ei corporaliter in assumpto corpore. non quod sibi indigeret. sed ad maiorem consolacionem ut secundum quod [illegible] humilitatis a Christo non deesset divina consolatio. [illegible] in multitudine dolorum meorum in corde meo consolaciones tue letificaverunt animam meam. verisimile est angelum sic dixisse Christo. domine tu ad hoc venisti in mundum et natus es ut per mortem tuam facies pacem inter deum et hominem ut morte tua vita esset humani generis. Et confortatus ab angelo venit iterum ad discipulos suos et invenit eos dormientes et dixit illis. dormite iam et requiescite quia compatior eis de fragilitate nec Marcus dicit sufficit surgite ecce appropinquat hora scilicet passionis et filius hominis scilicet in manus tradetur in manus peccatorum. Et addit Matheus ecce qui me tradet prope est. Per hoc innuit quod horam temptationis et expectare debemus tamquam proximam et sollicite providere. Ecce nunc fili accedens ad servitutem dei sta in timore et prepara animam tuam ad temptationem. Unde non semper discipuli requiescebant. sed ut dicit magister in historia. Et ipse et sui inde transierunt et lapidem capiti supposuit et eo [illegible] dormisset dixit sufficit [illegible]

sed non voluptatis. Orem(us) q(uod) ve-
nia vite orauit ut nobis
impetret cautelam superiorum
petitorum remissionem preteritorum et
custodiam futurorum et etiam ut
nobis daret formam orandi
in utroque sexu fiat consolacio-
nes mundi despicere et carnis.
Adhuc eo loquente. Ecce iudas
unus de xii venit et cum eo
turba multa cum gladiis et fusti-
bus missi a principibus sacerdotum
et senioribus populi. Et cum ... Cre-
deret ideo quod iam nisi reddiderat
in xpm ideo timuerat ne miraculo
recedens ipsum eriperet de manibus
eorum. et ideo etiam venit nocte
ut eum sine turbis inveniret.
Qui autem tradidit eum
dedit eis signum dicens quemcumque
osculatus fuero ipse est. Quod autem
dixit fuisse similem Jacobum
Alphei qui xpo similem fuit
in facie. Ecclesia quod consuevit esse
modo minus ... consilium qui
... ad audiendum quod magis
erat perfectus. Tenete eum
ideo timebat ne ... eque modo
de manibus eorum evaderet sicut
de manibus eorum sepius fugerat.
Marcus et ducite caute. Ioannes
Ihesus itaque sciens omnia que ...
ventura super eum processit sed in
obviam eis ... sed quia sua vo-
luntate captus est quia confitetur omnia
supra non se occultavit sed magis
obviam ivit. Et dixit eis
quem queritis. Theofilus interrogavit
ut audiret quod omnibus prius
eis esset et ab eis non posset
disponi nisi vellet. Responderunt ei
Ihesum nazarenum. in nazareth
conceptum et nutritum ymo totum
floridum pulcre conspectum sancte et
dei filium. Theophilus quod ... querebat ihesum
non ad serviendum sed ad malignandum
et occidendum. Ioannes vero ... quibus
me et in pectore vero morientem.
Dixit eis iesus. Ego sum Ihesus
id est salvator per potentiam nazarenus id est
floridus per vitam innocentiam. Ego
sum quem voluntarie offero me ad
passionem. Stabat autem iudas qui
tradebat eum attonitus cum ipsis
et non plus cogitabat ihesum ... ma-
gistrum qui venerat secum. Ut ergo
dixit eis Ego sum. abierunt
retrorsum et ceciderunt in terram
quia tonitruo percussi. Augustinus. Una
vox turbam odiis feroce armis
terribilem sine ullo telo percussit
et prostravit. quid iudicaturus faciet
qui iudicandus hoc fecit. quid reg-
naturus poterit qui moriturus hoc potuit.
Iterum autem interrogavit eos. quem
queritis. Hec interrogacio fuit facta
facto intervallo a prima interrogatione
quia dum iacuerent prostrati et non
poterant se movere de loco, ut
magis demonstraret voluntariam
passionem. Sed ecce iterum interrogat
Crisostomus ut quasi in se esset
daret eis in cognitionis verbo ina-
ledo sive posse. Glossa vero quid vult
debuit facere et non fecit. Ut dixit
dicentes. Ihesum nazarenum. Ex quo
patet quod eorum sententia non erat immutata
cum eorum perversitas erat depressa
quod liquet ex eo quod dum interro-
gati dixerunt Ihesum nazarenum
ideo qui excecati erant ut ... Dixi
vobis quia ego sum. Si ergo me
queritis sinite hos abire quasi di-
ceret quia me comprehendere festinare
et sponte me vobis offero sed
quia ... discipulos abire
quia nondum ... erat ut tollerentur
de medio. Ecce adimplevit ... in tanta
augustia positus non est oblitus

suor et qui inimicior sue pene
tencia gerebat de discipulis quos sole
bat eos uocari esse fratres perfectos
ut posset pati pro eo. Et ideo continua
quod in hoc impletum est id quod dixerat
quos dedisti mihi non perdidi ex
eis quemquam. Vide non fidelis est
deus et non permittit homines temptari
super quam possunt. Vel quia noluit
ut aliquis discipulorum cum eo pateretur.
Iudeus non detestabat quempiam
discipulorum sicut dominum sue pa
ne damnabilis error scriptum [?]
quod non solummodo sanguine redemp
tionis hominum sufficit statu. Et confes
tim Iudas accedens ad Ihesum
dixit Aue rabbi. Salutat ut
discipulus sed insidiator erat. Osculum
prebuit ut amicus sed inimicus erat
huius de facto victorie [?]. Iudas
portabat mel in labiis sed in
corde gestabat fel iniquitatis.
Et osculatus est eum
ad designandum quod accessit ad eum
pacifice. Hinc est quod in canone
dum agnus dei dicitur pax non
datur quia in die Iudas ab ipso
est osculo pacis. Dixit illi Ihesus
Amice ad quid venisti. Acsi
diceret tu qui vocaris signum
amicitie ad quid tam malum de
iectus es ut de apostolo apo
stata fieres de doctore vitae
magister erroris. Et quare dixit amice [illegible]
[?] a malo non recessit [illegible]
[illegible] domini manifeste apparuit eius
malignitas. Dixit Iuda osculo
filium hominis tradis. quasi diceret Ambrosius
Iuda amoris pignore vulnus
infligis et pacis instrumento
mortem irrogas. Videntes
autem hi qui cum ipso erant quod
futurum erat scilicet quod impii eum
caperent et ad mortem ducerent

dixerunt ei: domine si percutimus
in gladio. quasi dicerent: numquid
licet nobis gladio decertare.
Audierant enim sepius a Christo quod
percussus in unam maxil
lam da ei aliam. Vel quia audie
rant quod dixit eis ut emerent
gladios quem putabant unum
gladium esse pugnandum. Et ideo querunt
si percutimus in gladio. Audit
lectio. Sentire nostri homines [?] i. sentire
eos aggredi et mala voluntate
impleri. Simon ergo Petrus
sed ceteris discipulis ardentior
habens gladium eduxit eum et
percussit seruum pontificis qui
erat inter ministros et amputa
uit auriculam dextram. Tele
non a proposito intencionem non cum
intendebat occidere sed ictus qui
ad caput direxerat relapsus
est ad aurem. Petrus enim ad caput
ictum dirigebat ut forcius hos
tes repelleret quod [illegible] a se et ab
suo domino repelleret. Nomen erat
nomen seruo Malchus et hic erat
vnus de nostris ministris. Hic mit [?]
zelum Petri sed non fuit secundum
scientiam. Cum gladium [illegible] tangere
[illegible] leuauit Petro dixit illi
Ihesus Conuerte gladium tuum
in vaginam. Omnis enim qui gladio
percutit gladio peribit. quasi diceret
[illegible] ecclesia [?] [illegible] vobis
quod [illegible] in apostolatu non ligat
et ideo non licet vobis percutere
gladio materiali. Augustinus in historia
duo gladii fuerunt vnus quo
amputauit auriculam in signum
[illegible] victam domini manifestaret
alius qui non evaginatus fuit
[illegible] non permissus fuit
[illegible] in domini defensionem
Augustinus Hic non est. Mattheus
ille accipit gladium qui nec

Superiori vel legitima potestate
iubente vel concedente in sanguinem
aliquem armatur. Si vero de
auctoritate propria vel indignus
si sit privata persona vel ex
zelo iustitie si sit persona publi-
ca gladio utitur non ipse gla-
dium accipit sed ab alio quo ipse
utitur / unde vel sibi pena debetur
vel sibi et illi qui cum peccato
gladio utuntur quod gladio occi-
duntur scilicet ipso suo gladio semper
feriunt quia per peccato gladii primi-
tur in se ipsis. Veritas ut dicit doctor
scolasticus in historia quasi xl in scholastice
argumenti [illegible] patet. Unde
his verbis de Petro et similibus
separatis scilicet clericis potius est
hec timenda sententia cum gladio
materiali. Ambrosius: Arma nostra
sunt orationes et lacrime. Omnis
qui acceperit gladium
id est qui utitur gladio ad vindic-
tam propria auctoritate non amore
iustitie vel iussu legis vel prin-
cipis gladio peribit scilicet secundum legem
dei Genesis ix°. Quicumque effu-
derit sanguinem humanum fundetur
sanguis eius, ad ymaginem
quippe dei factus est homo. Vel
gladio peribit id est divina vindicta
veniet super eum ipsum eternaliter
mortificando. Calicem quem
dedit mihi pater non vis ut
bibam illud quod dicit non est
resistendum hiis que divina pro-
videntia disposuit. Nam si
ego non bibam id est paciar [illegible]
alius de humano genere pacietur
quod dicit nullus. Ad Romanos viii°
Qui proprio filio suo non pepercit de-
us ut non biberet calicem pas-
sionis pro nobis omnibus tradidit illum
scilicet ad passionem et mortem. An
putas quod non possum rogare
patrem meum ut mittat mihi plus quam

duodecim legiones angelorum
quasi dicat secundum Iohannem [illegible] non indigeo
auxilio vestro o apostoli quasi vos
sed habeo plus xii legiones angelorum.
Et si omnes xii filii Israel insur-
gerent contra me vel possent, cum
tamen quilibet haberet unam legionem
angelorum. Legio continet vi milia
vi centa lx vi. Et sic duodecim
legiones continent septuaginta
novem milia et nongenta nona-
ginta duo. Quomodo implebuntur
scripture scilicet divinitus revelate Ysa-
ye liii°. Attritus est propter scelera
nostra. Hic omnis ad actionem
ducta est. Et cum tetigisset
auriculam eius sanavit eum. Ambrosius
[illegible] scilicet operari voluit
ut cognosceremus ipsum esse illum
qui de limo terre membra nostri
corporis diversis officiis aptata
formavit. Matheus. In illa hora
dixit Ihesus turbis tamquam ad
latronem existis cum gladiis et
fustibus comprehendere me violenter
et hoc sine causa quia quotidie
apud vos eram in templo sine
armis sine defensaculo sicut
doctor manifestus in loco in quo
habet potestatem et non me te-
nuistis quia adhuc nolebam teneri
sed hec est hora vestra scilicet nocturna
et tenebrosa vobis et operi vestro
congrua quia qui male agit odit
lucem. Luce xxii°. Et potestas tene-
brarum id est opportunitas peccatorum
quia diu tenebre. Ro. xiii°
Abiciamus opera tenebrarum id est peccatorum
quasi dicit hec est hora in qua per-
ficiam opera tenebrosa. Matheus
Hoc autem totum factum est ut implerentur
scripture prophetarum que secundum Hugonem
primus capitulus, sic putas alta [illegible]
[illegible] potest [illegible] [illegible]
[illegible] explanare

Sed xpo passo a deo impleta sunt
ut adimpleantur scripture. Et audi
enti. ysa. ii. xi. sunt que glosa
tocius veteris testamenti que umbro
sa et figuris obscura luculenter ex
planat. Tunc accesserunt
et manus iniecerunt in eum et
tenuerunt et a tergo sicut fure
et latrone ligaverunt. Tho. comprehen
derunt incomprehensibilem. Nec duo
ut volunt ligari primo ad solvendum
nos a peccatis. Unde canit ecclesia
ligatus es ut solveres mundi crimi
ne complicitos. Secundo ad reprehensionem ma
lam ligatura magis absolvenda
in penis aliorum peccatorum qui nolunt
adire xpm ligatum per orationem. Unde
Mt. xiii. colligite zizania et
ligate in fasciculos. Tunc
discipuli eo relicto omnes
fugerunt. Hec erat fuge signum
campane non pulsant. Nam
apostoli erant tamquam campane per
quibus homines erant vocati ad
ecclesiam, que per eorum predicationes con
versi sunt. Ps. In omnem terram
exivit sonus eorum. Hee campane
omnes tunc passionis silverunt, quia
una ceteris fuit grossior et ma
ior scilicet petrus princeps apostolorum
qui tunc [illegible] sonum altum celos
attingentem emisit quando et
dominum tertio confitendo dixit. Tu es
xpc filius dei vivi. Alia campa
na fuit ut que usque ad tempora
passionis sonuit. Ps. laboravi
clamans rauce facte sunt fauces
mee. Sed hec campana multis
perforata emisit sonum. i. xpm.
Tercia campana erat virgo maria
que primo emisit dulcem sonum. Filius de
scendit de celo cum dixit. Ecce
ancilla domini. Que hodie perforata
gladio doloris emisit sonum
lectione et compassione que ad specialiter

haurit et fugam apostolorum fit
denudatio altarium que est
denudatio a apostolis similiter
tamquam vestimentis. Hec et
facta in hiis tibi matutinis
tenebris per luminum extinctionem
scilicet defectum fidei in eius apostolis.
Adolescens autem quidam
sequebatur eum amictus sindone
super nudo et tenuerunt eum.
At ille reiecta sindone nudus
profugit ab eis. Et recedit similiter
domus. Circa. Hic quam videre
iussisti xpm in terram deiectum
et ligaverunt eum sicut latrone
in collo, in brachiis, in me
carpis et c. ligatum traxerunt
eum extra ortum cum magna re
verentia. Cum autem iam ipso
ad fine orti pervenissent
ubi currebat flumen cedron
ipsi ponticulum transierunt sed dominum
ipsum per aquam traxerunt et sic
ipsi in magna frigiditate cepit
dentibus stridere ut impleretur illud.
Ps. iii. torrentem pertransivit anima
nostra. O tristis mater si modo
videres tuum dilectum filium ab
omnibus amicis suis derelictum
in manibus crudelium inimicorum
ligatum destitutum pre dolore. [illegible]
[illegible] est tam ferei cordis
qui sine magno gemitu et
dolore valeat cogitare qualiter
ut servus refugium in se con
stitutum. Hic ab omnibus amicis
derelictus que a ferocissimis
leonibus circumseptus e impietate
dit tractus ab omnibus quam
quisque sceleratissimum eius corpus
attingere poterat. Sine per bra
chia, sine per vestimenta. Alii
eum per pedes deorsum trahebant
alii pedibus [illegible] impellebant
ita ut sepius in terram caderet
et [illegible] super eum [illegible]

Tormentis et eiulatibus die
opprimebat et premebat sed
repleta eius cor omnia quia ine-
strissima pugnis battis unda
quia tenerum afferimus usque. Bre-
quia omnia membra eius delicata
nimium aut lassata erat ut non
aliud posset aquo innare.
Oculi eius bundantes lacrimas inne
et meroris sine intermissione
effundebant sic [illegible]
Tales in passione karitas peri-
quia dultis dignatus est eiulatu
alapis colaphis depilari
crudeliter, ut crines ei cum crinibus
abstracti. Sic quia per crines capi-
tis suo et per barbam deorsum
[illegible] apertum os et pectus
[illegible] sputis omnibus quia inde
rens usque ad os stomachum re-
pletum miserabile ei nausiam
[illegible] provocabat. Vn-
et indesinenter salima ex ore
eius fetissimo effluebat. Et sic
[illegible] quam malicia huma-
na ymo diaboli potuit excogitare
usque crudeliter dignatus est affici
omnique inmundicia sordidari ille
qui est speculum eterne claritatis. Talis
et tam inauditis miseriis per
plateas phariseorum et scribarum
qui multum gaudebant de miseriis
eius. In potestate [illegible] per [illegible]
conducta est usque ad domum Anne
[illegible] quod dicit Postea perdu-
xerunt ad [illegible] adduxerunt
eum primo ad Annam [illegible]
[illegible] quia erat socer Cayphe qui
dederat consilium iudeis quod expedit
vobis ut unus moriatur. Duxerunt autem eum
primo ad Annam [illegible] Primo
ratione dignitatis quia fuit pontifex
anni precedentis [illegible]
[illegible] in pontificatu et [illegible]
[illegible] symoniaci pontifices [illegible]
Secundo ratione consanguinitatis

quia erat socer summi pontificis
Tercio ratione opportunitatis quia domus
Anne erat in via et ideo vinctus
ne [illegible] de manibus eorum eripe-
retur [illegible] ibi enim
duxerunt. Quarto ratione malignitatis
ut Cayphas [illegible]
Sequebatur autem petrus a
longe sequebatur [illegible] a
longe [illegible] caritas [illegible]
[illegible] Et
alius discipulus scilicet Johannes qui
[illegible] non sunt [illegible]
qui eum perfectius dilexerunt et li-
cet iam a Christo fugerat [illegible] re-
bant. Et hic alius discipulus
erat notus pontifici forte ideo quia
Johannes erat filius piscatoris qui
pisces ad summum pontificem porta-
bat in iuventute. Petrus autem
stabat foris. Exivit ergo ille
alius discipulus qui erat pontifici notus
et locutus est ancille hostiarie
ut introduceret petrum. Dixit ergo
petro ancilla hostiaria. Numquid
et tu ex discipulis es hominis istius.
Nichil dixit Johannes in [illegible] familiari-
ter petrum allequebatur quia videt
eum [illegible] Secundum [illegible]
[illegible] ancille [illegible] petrum
[illegible] ut et ipse [illegible] qui [illegible]
in morte [illegible]
[illegible] redi-
meret [illegible] Tunc
est [illegible] passione
Dixit non sum. Secunda
[illegible] dixit non sum [illegible]
et [illegible]
[illegible] dixit non sum. [illegible]
petri [illegible]
[illegible] interroga-
quia non milites armati [illegible]
virorum [illegible] ancilla
hostiaria vilis et abiecta. Secundo
ratione modi interrogandi quia non
dixit crudeliter: numquid es discipulus

Illius seductor vel seductoris
sz dixit illis hois vnj cat
nisrant et apparet qz ubi
sat mansuetz loquela et pre
mex negat / et sic sim tho
mes mihi instigat ad transgre die
dixit dm preceptu sic z sm
purpe ethe mihi apparet ex
rationali xpm negare **Et**
statim gallus cantauit
sz po primaz negacoe bz petrg
vis ancille hostiarie atonita
galli cantu non audiuit /
Pontifex vo interogauit
ihm de dslis et doctria eius
Quasi nihi liceat aggregare dslos
sub nova doctrina sit decepto
potestas **Cur** interogat de dsl
v ceri et sm eos collegisset
mas conaba eu redarguere
velut seditiosu et vanitatis
inventore sit ad missioz potestas
de doctria eius interogat vtrz illis
cetz an legi moysi cosona
an gria .. mo eius doctrina sal
bre reputabat qi stam z sinistr
tra et c. qo ad disciplos indica
bat eu seductore z qo ad
doctriua legis pra contatorem
Bz dns ad pt interogacoez
nihil rnt qz de dslis nihil bom
unde potat / Na omis fugien
nos relinquit ocim de qo no
stimo bom ut eos taceat ma
lu Bz ad scdaz interogacoez
rndit dns **Ego palam**
locutus sum mndo ego sd do
cui in sinagogis et in templo
qo omis iudei conuenerat et
in oculto locutus sum nihil **G** qo
in oculto quez docuit. hc no
psit interdci ocultadi sed
publicadi **ahc** x° **Quod** in
terrogas me interogas sz
nd hc qe aliis sic potera int
roga eos qui audierunt sz
ministos tuos et emulos me
os qi sciunt quid dixeri eis /
Ita et hi doctrinam meam repr
hende no valuerunt eu miss
fuerat ad capiendum me **Auditz**
care fili cete xc suos emulos
allegat in testiom sicut qz
sua doctrina sint celest z infal
libilis inconfundibilis et plz re
fulgens conatz ignotudinbz **Ideo** dt
quid me interogas interoga eos
z qz qr sapientie doctrina sps
appbari **Cristus** ergo rnt de doc
trina sz tacuit de dslis qz eo
doctrina boni vel mali dslimdi
tas magz sat scit quom
et digti potificali qz rnt hu
lis et prudet **Multiplonj**
eu hoc dixisset **vnus minsto**
rum dedit ei alapam dicens.
sic rndes potifici hc quasi no
rationalit rndit sz longe
dni ppheticandi fecerat **Leuire** lo
cores meos dedi percuciientibus
et genas meas velatibus
Tres z in. dedit maxillam
percucientibus **Et** alapa sint sc
qo vestigia digitorz remasent
Iesus rndit Et si male
locutus sum testiom phibe
de malo / sz hc mirst rndo
no petiuit qz xc petri non
fecit **I pet. in° Ci** dut bm
sz docem et dixi cui me ted
qsi dicet in iuste agis **Et** dicit
quidi qo iste fuit malchus
cuius auriculaz xc in orto sa
nauit / **Vide** dns xpi vite ala
ripse et ut verz homlis cu
nmqo stnto cete vbi sibi re

iudicium. et non timebis a quo
iustitia(m) quam confitetur se testimonium
dicturum. si male locutus sum testimonium
perhibe de malo. quasi diceret, ipso
sed. et etiam iudeos para testes
si potes. si autem cur me cedis
innocentem recte loquentem et sine
causa delicti. Ex dictis non debemus
semper reprehendere sed aliam maxi-
llam m(ihi) secundum consilium prebere.
ait vero. Responsio non sit reddita
ex ira vel impatientia quod potest
esse. hic est totum corpus nedum
maxillam exhibemus / sed ipsum
dulciter reprehendit eum petrum
ei ostendendo / sic percutiendo me
possum dicere male facis et ex
caritatis mouereris. Et contra illud
preceptum de iustitia quantum ad
preparationem animi scilicet si necesse sint
ita debet esse dispositus ut non solum
animo quasi percutiente sed paratus sit
similiter et ampliorem sustinere
quod fecit xpc. Crux. O dulcissime
ihesu quam patienter sustinuisti in
te quod ita dicunt primus in sermo-
ne. Thoma. Ex quo xpc hoc ex-
cas te fecit. Bernardus quia tali ve-
cordia caritas / prima est in primo vbo
vade reconciliari fratri tuo. oportet
enim eum qui offendit ire ad
eum quem offendit. Ex eo in illo
dimittite et dimittetur vobis. sic
non qui offendit tenetur ire et querere
veniam. sic qui est offensus et contrarius
tenetur sub dampnatione remittere offensam.
Secundus. Tertius gradus est in primo. Ei
peccauit in te eunde ei petrum
in hoc gradu quia est perfectorum labo-
rat xpc hic cum inimico suo. quasi
loquitur ei verba salutis ut corrigat
eum de crimine possibile licet contrarie.
Et misit eum Annas liga-
tum ad Caypham pontificem
sustinentes eum ministri cum

magna importunitate dixerunt
eum ex domo Anne. Angela
tunc prima innotuit marie quod filius
eius captus. iam descendi venientes
ad mariam in Bethaniam domum
Marthe dixerunt / heu nobis
domina mea. magister noster filius tuus
captus est et nescimus vbi adue-
nimus. Ex quibus verbis nostra dominum facta
est quasi amens cum Martha et
Magdalena lamentabiliter conplorabant.
Ipsa vero per illam totam noctem lacri-
mando in domo Marthe permansit
vsque ad ortum diei hore etc. et
non dedit ei nocturnis tribus
per campum currere vel per vicos sic
faciunt ancille hodie vel moderne.
Petrus autem sequebatur a
longe / vsque in atrium principis
sacerdotum. et ingressus intra sede-
bat cum ministris. Matheus. vt
videret finem. et calefaciebat se
ad ignem quia frigus erat interius
expectans quid iudei iudicarent
de ihesu. secundum Gregorium. Et vidit
eum vna ancilla et ait illi
et hic cum ihesu nazareno erat
Et bene dixit erat quia iam per vnam
negationem a xpo recesserat. Ex quo
secundum Gregorium petrus quod non mox per
primam dilectionem mox suo ponde-
re ad aliud trahit. Ideo petrus reddit.
O homo nescio quid dicis. Et
hoc negare timor erat prima et
deliberatiua. Ecce petrus qui inter
discipulos promisit xpo constanciam. inter
inimicos et malos negat dominum
suum. cum sancto petro eo et cum presbi-
teris. Accesserunt autem ad
eum qui stabant ad ignem et viden-
tes eum timidum dixerunt. vere tu ex
illis es nam et loquela tua te
manifestum facit. Item vnus istorum fuit vnus
consanguineus cognata malcho et dixit
petro. Nonne ego te vidi in orto
cum illo. et alii respicientes petrum.

dicebat. Vere tu ex illis es nam
et galileus es. Differebant enim
galilei et iudei quantum ad quosdam
speciales lingwe effectus. Sed conveniebant
unius lingwe generalis. **Tunc
Petrus cepit detestari et ma
ledictionibus se obligare.** Marcus.
Anathematisare et iurare quia
non novisset hominem / et hec ne
gatio fuit gravissima. Ieronimus et
Beda dicunt primam negationem
fuisse in domo Anne. Alias
duas in domo Cayphe. Sed Gre
gorius [illegible] de scribus petri negacionem
[illegible] scripserunt attestantes
petri. Sed nos credentes ut con
dempnemus quantum malum de se pre
sumere et in se confidere. Quod nec
ipsa vel quivis Cyprius in se confidat
ne ut petrus cadat. **Et statim
gallus cantavit.** Augustinus. Completa
est media predictio et convicta
egroti presumptio. non enim factum est
quod petrus promiserat sed animam
meam pono pro te. sed quod Christus
dixerat. ter me negabis. erat
Et conversus dominus respexit Petrum
non oculo corporali sed oculo mentis di
vine inspiracionis. Sed conversionem
Glosa de tria negatione et re
vocacione eum ad primam. **Et re
cordatus est Petrus verbi Ihesu**
quod dixerat. priusquam gallus
cantet ter me negabis. et egressus
foras flevit amare. Et refertur
hic invenit quandam lapidem et ibi
sine intermissione flevit donec dominus
surrexit a mortuis et remissionem
negacionis ei dimisit. **Principes
autem sacerdotum et omne concilium
querebant falsum testimonium contra Ihesum
ut eum morti traderent.** Sed va
innocentia vincet per hec contra
se verum testimonium. quod si haberet
innocentia non esset. Et cum ad multi

falsi testes accessissent. illi etiam
horrebat dicere falsum testimonium
contra innocentem. Sed que audit magis
nequitia sacerdotum quibus illud
placuit quod et scelerati homines
dicere non audebant. Multa ibi
obiciebantur Christo sed paciens sus
tinuit et ad obiecta nil dixit
quia tamen innocens magis agit
silencio quam clamore. **Novissime
autem venerunt duo falsi testes
et dixerunt.** Hic dixit possum
destruere templum hoc manu factum
et post triduum aliud non manu
factum edificabo. Ieronimus non
dixit hoc Christus sed dixit solvite
templum hoc. Ieronimus vel Crisostomus. In
recurrunt ad verum testimonium sed quod
testes sunt rogati in rati voluntates
et sanctos. Sed isti non rogati se
mentiri posse asserunt. non mentiti vel
volentes sed quidam vel sanctos sed
singulares deposuerunt testimonium
Et ideo non erat convenientia testimonia
eorum propter tria. Primo propter mutacionem
quia Christus non dixit destruam sed
solvite. non dixit reedificabo
sed resuscitabo. Secundo propter appositionem
sed manu factum. Tertio propter indiscretionem
quia sine discussione ad intellectum sic
dicti ad Christum nil respondit sic horum
innocens. Sed quid fecisse Christus
si locutus fuisset. Christus tacendo
tamen commonebat iudeos [illegible]
**Surgens princeps sacerdotum
ait illi.** nil respondes ad ea que
tibi obiciuntur. Beda. Inquietus
mentes sine volunt ad rixam
provocare ut occasionem sermonis
locum accusandi inveniret velut
eum apprehendere in verbis. **Ihesus
autem tacebat.** Ieronimus. Quamdiu
erat auditurus eum quod ut dedit
sua pacientia. Secundo ut longanimitate
sede et sine estimaret /
conata propter suam iniuriam nollet

per suum rursum dicere occasiones
propria peccandi. Et sciunt quod quicquid
diceret retorquerent ad calumniam.
Tacebat ergo non timore sed misterio
Et nunc impiis in silentio magis
agit vel sciunt. **Surgens**
autem princeps sacerdotum dixit
Adiuro te per deum vivum ut
dicas nobis si tu es Christus filius
dei. **Glosa** non veritatem desiderat
sed calumniam parat. Arrius fatetur
deum esse filium non intelligens
hunc esse Christum. Et si non asserit
eum dei filium tamen asserit eum
amatorem virtutum quem non ad-
iurasset eum per deum vivum si
non credidisset eum deum amare
vel timere. Ergo sine amore dei
sine timore iste volebat de Christo
habere certitudinem. Sciebat enim
Christum nasciturum de regio semine
ut si se dixisset Christum statim
apprehensus fuisset quia sibi diceret regiam
coronam usurpare et non a rege
inimicus esset. **Audit Iesus**
et audito nomine dei vivi quamvis
sciret eorum voluntatem irremedia-
bilem. Si dixero vobis non credetis
michi et si interrogavero non
respondebitis quod dicat ad vera res-
ponsione non placabimini sed hos-
[illegible] tilius animabimini quod clarius elu-
cesceret veritas. Actum ut legitur
veritatem dixisse. Dicit enim
Veruntamen videbitis filium
hominis sedentem ad dextram virtutis
dei et venientem in nubibus
celi. Quasi diceret: modo me humilem
contemnitis et iniuste dampnatis
sed quem nunc despicitis humilem
cognoscetis patri equalem et vide-
bitis in maiestate sedentem in
vestram confusionem. **Tunc princeps
sacerdotum** scidit vestimenta
sua dicens blasphemavit. Erat
enim mos iudeorum ut audita

aliqua blasphemia vestimenta
scinderent in signum quod pro dolore
et corda eorum scinderentur. Est
autem blasphemia quando id quod est
creatoris attribuitur creature vel e converso.
Quid adhuc egemus testibus
quia dicunt sua confessio dampnat
eum. **Levitici xxiiii°** qui blasphe-
maverit nomen domini morte moria-
tur. Ideo dixerunt ad principem sacerdo-
tum interrogantem: **Reus est mortis**
et expuerunt in faciem eius. **Augustinus**
magna impudentia iudeorum qui in
faciem domini conspuere non verebantur
magna insuper patientia domini qui
faciem suam non avertit a conspuen-
tibus in eum. **Et colaphis eum
ceciderunt.** Alii palmas in
faciem eius dabant exprobrantes
ei. Sic crudeliter percussa quod tota
facies eius facta est livida et
vix vestigium faciei cognosci po-
terat. **Et alii qui tenebant
eum velabant faciem eius**
Ideo quia delectabilis erat eius
aspectus et facies eius plena
gratia ita quod quicumque ad eum
accessit et eum respexit voluit
proxima gratia velut eum respi-
cere non poterant. Ideo ut eum maiori
audacia percuterent possent velamine
faciem eius et percutientes dixerunt
**Prophetiza nobis Christe quis
est qui te percussit** quod obicitur
ei quia se dicebat prophetam et multa
alia blasphemantes in eum di-
cebant. Illa tota nocte in somnem
ducendo de uno angulo ad
alium eum trahendo quod quis [illegible]
plura excogitare ab hominibus
et impie que ab eorum crudeli-
tate non sunt descripta. Sed ex
[illegible] ista voluit pati. Et **Ideo**
voluit dominus conspui ut nos
lavaret. Volebat velari ut

zeslona velamine culpe a cordibus nostris
auferret. In capite voluit per-
cuti ut caput nostrum scilicet Adam
restitueret. Similiter alapis volu-
it cedi et vis derideri ut manibus
et labiis ei applaudamus.
Hec sunt in gloria gloriari denique /
Ebreorum xiii°. recogitate eum qui
talem adversum se sustinuit contradic-
tionem sed hec pauci cogitant. Psa-
lmus / iusta percussit et non respicit
corde. Beda. quam cito sunt
colaphis indecorum nunc ceditur
blasphemiis falsorum clamoribus.
Unde vultum tuum domine desidera-
bilem in quem angeli desiderant
prospicere sputis immundis manibus
percusserunt velo et derisione
operuerunt et nec a malis
vis abstinuerunt. Unde amantis-
sima mater vita et salus amor
et gaudium anime nostre qui ita ibi
sic et alibi pertulit a Judea
gente vel cum ultimum peccati delicati cor-
poris eius percussisse quam non spe-
cialis in plagis et tumoribus dignis-
sime lacerasset / et carbunculos
nos oculos eius sordido panno
strictissime ligaverunt brachia eius
retrorsum crudeliter reflectendo
alligaverunt ita ut omnis compa-
ges membrorum eius dissolvebatur.
Hic quoque admirante dominum
in misericordiam in auditorum treme-
ret dentibus et omnibus membris
eius tremescentibus capite concusso fa-
ciem [illegible] silet et quam admirantes
eorum anima prius et ipsa coram
Caypha stante quibus sua [illegible]
pa quod eum percutiebat et facie eius
unguibus singulis lacerabat. Iterum
colaphis collum pugnis
baculis quam multis cruciabat et
ei illudentes et genua flectentes

caput eius percutiendo tam dire
percutiebat et tunc caput
flagello adiciebat / Tunc eum
pellebat de angulo ad an-
gulum et est factum perfectaque
constringebat ad metas novis
contumeliis et suppliciis gau-
debat tota nocte in deum /
maiestatem acrius molestabat.
O virgo beata si sensisses [illegible] et
tuum filium tam crudeliter cedi
vidisses puto quod cor tuum
nimio dolore fuisset scissum. H
ille / Hec in omnia in corde recogi-
tates dicas. Domine Jhesu Christe
fili dei vivi qui hora matutina
pro salute nostra voluisti tradi
capi ligari alapis cedi et
conspui. fac nos contumelias et
opprobria pro tuo nomine suscipere
et te hic passionem [illegible]
memoria recordari ut ad tue
resurrectionis consortium felicitatis
pervenire mereamur. Mane autem
facto. postquam tota nocte va-
riis ludibriis eum affecerunt
principes sacerdotum et seniores
populi consilium inierunt adversus
Jhesum sed in domo Cayphe sol-
verunt Jhesum et statuerunt eum
in suo consilio. Ecce dominus Jhesus
lassus ad multas tribulationes
quas per tota nocte passus fuit
in pedibus stare non potuit sed
[illegible] per circuitum eum stan-
tes restituerunt eum super
pedes ut eum morti traderent.
Jam desolatam Cayphe dum
expedit etc. Et vinctum
duxerunt eum in pretorium et
tradiderunt Pontio Pylato presidi.
Nunc mater pia venit de Bethania
et videt filium suum dilectum
tam crudeliter vulneratum heu

qualis gladius dolor[um] Ve[n]imus
amar[i]s in hoc p[re]mebat. Omnes fide
les m[er]cedes [quo]q[ue] credite, nec e[nim] i[n]e[n]ti
duxerunt xp[istu]m ad pylatu[m]. Ido
no ut tuc[n]c occasione[m] p[ro] pylato
imponerent. Ideo ne Romanos
imp[er]io viderent derogare.
Iterum ne plebs indignacione m[o]ue
retur q[uam]q[ue]to ut sua maliciam
sub p[re]textu iusticie occultaret
Tunc impletum e[st] q[uo]d dixit
dominus Mathei xx°. tradent gentibus ad
illudendum. Luce xx. Et ip[s]i non
intro[i]erunt p[re]torium ne contamina
rentur sed manducarent pascha.
Conscie[n]cie ceca[m] iudeor[um] in
dieb[us] azimor[um] non int[r]ogredi
domos incircu[m]cisor[um]. O ceccitas
impia p[re]torio alieno ne
contaminaretur timebat et fu[n]dere
innocentis sanguinem effundere
non timebat. Mathei. Tunc
videns iudas, id est a prudencie
consideranus q[uo]d dampnatus esset
ih[esu]s id est ad mortem sentenciatus
audivit, id est q[uo]d iudei eum
accusaverunt de blasphemia
et sic[ut] in lege debuit occidi.
Retulit triginta argenteos
q[uo]d posset innotare q[uo]d fecerat
et at[ten]ciones se suspendere iam
penitencia[m] non sperabat. Pecce
sunt p[er]fida q[uo]d videtur se da
natos id est et circa dampnacionem
ad iudicatores. Pecunia[m] quam
p[er] eam adquirunt non restituunt
sed mittunt in sua corbana
reserva[n]do. Unde dicit papa in
decretis sanguinem iustum
Confitebantur s[e]c[un]d[u]m petrum si mal
confessores et viderunt cum
ad nos tu videris, id est videre
debueras q[uo]d dixerunt. Si peccasti
tu s[c]it non tu s[c]icutus. Non petia

na caritatem sustinuimus. Non
respiciunt qualiter eum deponeres
vel sit quid ad nos tu videris
id est tu vidisti quod facies et sic e[st]
qui tibi co[n]mu[n]ctum. Vel tu videris
i[d est] videbis eum sentencies in pena
te peccasse et sic e[st] futuri co[n]
iunctim. Augustinus. Iudas penitere
nuit ad pharyseos non ad apostolos
ideo nil invenit. Ambrosius. Si despe
rasset? Ex quo sit facta ista iude
penitencia, forsan sathanas q[uo]d posse
debat iudam p[er] quam fecerat q[uo]d
voluit ab eo recessit. Et ideo
iudas potuit dolere de eo quod
fecerat. Ut condolerent ipsi intrat
in eum sathanas ut faceret eum
interire p[er] manum. Leoni[us] dicit
Iudas magis offendit xp[istu]m
cum se suspendit quam dum eum
tradidit. Abiit quod proiectis
argenteis in templum et laqueo
se suspendit sic quod dignus fuit
ut aethere p[ro]meret. P[er]
quas occupant unum[?] te dicunt
Crisostomus xx. Sed q[uo]d quamvis peccat
sed haec et puniuntur. Actus primo dicit
q[uo]d suspensus crepuit medius et
vas quo continebat a non curat
de corpore eorum q[uo]d infernerat patr[i]s.
Principes autem sacerdotum
acceptis argenteis dixerunt
non licet eos mittere in cor
banam. Corbana dicitur Gazophi
lacium sacerdotum ubi reponebantur
oblaciones sacerdotum et lembarum[?]
que oportebat mittere. Non mirum si hic
videbatur illicitum. Cum tamen multo
magis horrendum debuissent
sanguinis innocentis effundere.
Sed colabant culicem deglucientes
camelum, id est maiora peccata non
advertebant, minora subtiliter
discutiebant. Consilio au[tem]
inito emerunt ex eis agrum

figuli in sepulturam peregrinorum. **Hugo**
Ecce malicia sacerdotum qui iusti-
tiam de simplicissimis bonis templi
non reiecerunt, de peregrinorum se-
pultura nil curant de [illegible]
det. sed de precio sanguinis Christi
comedibiles emunt. Item in presen-
tis sacerdotibus qui in recipiendo
oblacionibus non discernunt inter
pecuniam usurariam et furtivam
sed indifferenter recipiunt et in usus
proprios convertunt. **Propterea ager**
ille vocatus est Acheldema-
ch, id est ager sanguinis, ex
actione quia precio sanguinis comparatus
est usque in hodiernum diem. **Tunc**
impletum est quod scriptum est
per Jeremiam prophetam dicentem:
Et acceperunt triginta argenteos
precium appreciati, id est Christi qui appre-
ciatus fuit, id est precio comparatus, quem
scilicet Christum appreciaverunt a filiis
Israel, id est ab illis qui sunt de
filiis Israel, scilicet a Juda et compli-
cibus eius, et dederunt eos in
agrum figuli. **Et addit Matheus**
sicut constituit, id est revelavit, mihi Dominus.
Jesus autem stetit ante preside
Dominicus. Judex tamquam caput
constitutus a rege sanior sed sedebat
ut ad conquestionem stare ante iudi-
cem, docens suos servatores stare
ante suos iudices non cadere propter
timorem. **Mathei x:** nolite timere
eos qui corpus occidunt. Et ait
ergo Pylatus ferens et dixit
eis: quam accusacionem fertis contra
hominem hunc? Hec dixit videns
eum ligatum et ad condempnandum
ductum. **Responderunt:** si
non esset hic malefactor non
tibi tradidissemus eum, quasi dicerent
nos examinavimus eum et iam

dampnatum tradidimus tibi eum ad
puniendum, quasi prelatus sufficere
deberet eorum iudicium, sed redebri-
ebat mala consciencia. **Unde**
Augustinus: interrogent ab immundis
spiritibus liberati, ceci illuminati,
mortui resuscitati an sit male-
factor vel benefactor. Ecce contra
contumelia in malefactorem dicunt
que numquam potuit inveniri peccatum
ubi sunt genus homicidii vel
rapine vel furta vel adulteria.
Nomine vulgari ecce verba vero
miraculo exclamabat dicens: bene
omnia fecit, surdos fecit audire
et mutos loqui. Et alio vero
dixit: propheta magnus
surrexit in nobis. **Dixit**
illis Pylatus: Accipite eum
vos et secundum legem vestram iudica-
te eum, quasi diceret ad verum iudi-
cium nolo eum dampnare, sed audire
volo quid mali fecit. Velles
facere que consuetudo est Romana,
quia ut dicitur in actibus apostolorum xx-
iiii: non est consuetudo Romanis dampnare prius
quam is qui accusatur presentes habeat
accusatores locumque defendendi
accipiat ad abluenda crimina.
Dixerunt Iudei: Nobis
non licet interficere quemquam
sed contra rem publicam fac-
tum, qualis scilicet est iste qui se
facit regem et contradicit Cesari.
Tamquam eis liceret pro aliquo
peccato legis tamen iudicium eis
erat reservatum. Judei autem ex
sua malicia non erant contenti
ipsum lapidare, sed volebant
eum condempnare morte turpissima
que erat mors crucis que in lege
erat exprobrabilis. **Deuteronomii xxi:**
maledictus omnis qui pendet in ligno

Ut sermo domini impleretur quem dixit
tradetur in gentibus ad illudendum
manifestans qua morte esset
moriturus. Dixit ergo pylatus
Quid enim mali fecit. Cum dixe-
runt commovit universum populum
docens a galilea usque huc. Py-
latus autem audiens galileam nomi-
nari interrogavit si homo galileus
esset. id est de galilea quod erat sub
dominio herodis nunquid dubius existens
esset non natus. Et ideo interrogavit
hoc prudenter ut eum quem inno-
centem esse sciebat non propter
invidiam condempnaret eum. Et
dum cognovit quod esset de herodis
potestate remisit eum ad herodem
qui illis diebus erat iherosolimis
ut scilicet iudicaretur ab ipso iudi-
cio vel absolveretur. ut ostenderet
fidelis qui sunt homines iuste
iudicio liberarent. Herodes
autem viso ihesu gavisus est
valde. multo enim tempore cupiebat
videre eum eo quod audierat multa
de eo et sperabat ab eo
aliquod signum fieri. Cupiebat
signum videre non propter divinitatis
gloriam agnoscendam sed ad quan-
dam vanitatem et curiositatem qualiter
adventus vel non signum coram
eo fecit. nec enim curiositatibus
curiosis parandum fuit divina mi-
sericordia nostre salutis vel per
ostentationem constituta facere. nec gla-
dius martirum in histrionatus
ludibrium prestitus videretur. Inter-
rogabat autem illum herodes
multis sermonibus. At ille
nihil respondit. Ihesus de se vere
noluit respondere quia indignus
erat tali allocutione. Item ne
pro deserveret utilitatibus. Et
cum voluisset respondere potuisset

absolvi per herodem. Stabant
autem principes et sacerdotes
et scribe constanter accusantes eum
quem debebant excusare. Et primo
scriptum erat de ipso ne sacerdo-
tium nisi de tribu regali sed invi-
dia non cognoverunt eum. Sprevit
autem illum herodes scilicet ihesum
reputans eum nihil scire quia nihil responderat
erat cum exercitu suo reputans
eum stultum quia nihil diceret potest
se liberare. et illusit alba indu-
tum veste in signum stultitie. et re-
misit ad pylatum. Herodes eum
dum tantum reputabat fa-
tuitatem illudens eum qui summo
de patribus indutus induit eum
veste alba. Et facti sunt amici
in ipsa die herodes et pylatus.
Causa autem inimicitie inter eos erat
interfectio galileorum quorum sanguinem
cum sanguine sacrificiorum miscuerat
luce xiii. Ecce ut nec inimicis
cessavit pietas unde concordiam
inter inimicos faciendo. Pylatus
autem convocatis principibus sacerdo-
tum et magistratibus plebis dixit ad
illos. obtulistis mihi hominem
hunc quasi avertentem gentem et ecce
coram vobis interrogans invenio nullam
causam in eo ex his
in quibus eum accusatis qui dicit
se non dicit a me condemnari
qui sua perfectione vel rationibus Sed
nec herodes. Nam remisi vos
ad illum et ecce nihil dignum morte
actum est ei qui dicit ego indico
illum dimittam. Et bene dixit
nullam causam invenio in homine
hoc. Nam non erat alius homo
in quo aliquid cause mortis
invenire non posset. quia non est
qui faciat bonum usque ad unum
ut dicit psalmista. Ceperunt autem

cum accusare dicunt. Hunc invenimus
subvertere populum contendebantur
in toto. Subversi erant a diabolo
iudei. Christum subvertere dixerunt. Non
enim erat subversio sed ad deum
conversio. Venerat enim ut omnes
homines ad deum converteret quia super
omnes homines salvos fieri. Et
prohibentem tributa dare cesari
et dicentem se Christum regem. Ipsi
etiam mentiebantur. Mt. xxii. Inter-
rogatus respondit reddite que
sunt cesaris cesari. Et Io. vi.
dicitur fugit cum vellent eum regem
facere. Introivit ergo Pilatus
in pretorium et vocavit Iesum. Secundum
movebant Pilatum. Non enim
curabat primum scilicet crimen subversorum
quia gentilis erat. Sed secundum scilicet
prohibitionem tributi quia faciebat
contra imperatorem. Et de tertio timebat
publicam si de crimine lese maiestatis
non faceret inquisitionem. Amoto
ergo cetu iudeorum seorsum vo-
cavit Iesum dicens. Tu es rex
iudeorum. Respondit Iesus. Io. [?]
A temetipso hoc dicis an alii
tibi dixerunt de me. In hoc ne
me tu accusaverunt quasi diceret si
a temetipso loqueris pande
signa mee rebellionis. Si vero ab
aliis audisti fac inquisitionem
ordinatam. Nam qui me volebant
regem facere fugi. Respondit Pi-
latus. Numquid ego iudeus sum. Augustinus.
Voluit de se suspectum removere
quia dominus quesivit ab eo an a
se ipso hoc dixisset et id dicit numquid
ego iudeus sum. Ostendens quod non
intendebat ad eum querere an
esset rex iudeorum. Sed primus ad
iudeos quod se regem dicebat
dampnabile hoc intelligens quia ei ab

aliis fuerat dictum. Et ideo subiunxit
Gens tua. Scilicet iudei ex quibus
natus es et pontifices tui. Scilicet
in potestate maiores et in crimine
priores. Tradiderunt te mihi. Quid
fecisti. Quasi diceret non es michi
traditus nisi pro magna causa. Et quia
Pilatus statim estimaverat
de Christo quod ex invidia eum
accusaverunt quod ut negaret
se regem esse. Ideo volens
instruere Pilatum et nos esse
regem esse de regno suo dicit.
Respondit. Regnum meum de hoc
mundo non est. Augustinus. Non impe-
dio tuam dominationem in hoc mundo.
Probat dominus ex hoc modo
esset regnum meum ministri mei
utique decertarent ut non traderer
iudeis. Nunc autem regnum meum
non est hinc. Dixit ergo Pi-
latus. Ergo rex es tu. Respondit
Iesus tu dicis quia rex sum. Ubi
dominus ad questionem Pilati respondens
ita responsionem suam temperat ut
nec manifeste se confiteretur regem
eum rex non esset comprobans quo
Pilatus intendebat ut ille
negaret se regem esse cum sua
rex regum esset. Ideo dixit
tu dicis quia rex sum. Tu intelligis
quod rex sum carnalis ex intentione
mea. Sed in quo modo non sum
rex sed alio rex sum. Sed ego
in hoc natus sum et ad hoc
veni in mundum ut testimonium perhi-
beam veritati. Omnis qui est ex
veritate audit vocem meam
non solum exterius sed credendo
interius amando et opere imple-
ndo. Dixit ei Pilatus
Quid est veritas. Damascenus hec
intelligere quia veritas iudeis erat
incognita et ve ab hereticis clamabat

Pylatus autem ex responsi-
one captauit dicens de causa vna
quod erat de regno spirituali, quod autem
non esset siue infirmitas vel de tem-
poralibus et ideo dimisit illius
questionis construccionem. Alia causa quia
iam perceperat eius innocenciam et
iudeorum maliciam sciens quod per inui-
diam tradidissent eum et ideo post-
missa questione voluit procedere ad
eius liberacionem. Vnde sequitur: Per
diem autem solennem consue-
uerat vnum dimittere de vinctis
quem petebant, in memoriam quod ea
die egressi erant de seruitute
pharaonis. Alios autem occide-
bat. Et christum et duos latrones
in memoriam progenitorum egypti.
Erat autem Barrabas latro.
Vnde pylatus attendens hanc consue-
tudinem dixit: vultis dimittam
vobis regem iudeorum? Ubi dicit super
augustinus: Si non vultis eum dimit-
tere sicut innocentem, tamen sic dona-
te sollempnitati dicens quod si
ergo hunc dimitte in pace nec
adultera multomagis in dubiis.
Ecce quomodo pylatus ad liberacionem
eius laborat. Marcus. Mat. dicit:
Sciebat enim pylatus quod per inuidiam
tradidissent eum. Pontifices autem
inuidie. Narrat. Pontifices duxe-
runt eum dixisse: ecce totus
mundus vadit post eum, et si di-
mittimus eum sic omnes credent
in eum. Concitati ... persuase-
runt senioribus populis ut peterent
Barrabam, Jhesum vero perderent.
Actuum iij°: [illegible] petistis
virum homicidam donari vobis et
auctorem vite interfecistis. Respondens
autem preses ait illis: quem
vultis dimitti de duobus, Bar-
rabam an Jhesum? Qui dixerunt: Barra-
bam. Et quia ... nec ...
de regno videtur eo quod christus

surget ad regni dignitatem.
Clamauit vniuersa turba:
tolle hunc et dimitte nobis
barrabam. Ambrosius: Occidatur christus
qui mortuos suscitat, viuat
barrabas innocentum mortificans.
Da nobis, Jhesum latronem, conseruatorem
interfectorem. Elegerunt mortem, per-
diderunt salutem, latronibus et sedicio-
nibus se merito subdiderunt. Ut ergo
peiorem regem quam sibi pepercerunt vo-
cauerunt, amiserunt libertatem ...
et anime quia ...
sunt ex merito propter quod non receperunt.
Pylatus dicit: quid igitur faciam
regi iudeorum? qui dixerunt: Crucifi-
ge eum. Beda: Sancta malignorum
prauitas et persecutorum crudelitas
quem non solum innocentem occidere
intuitus sed et pessimo genere mortis
scilicet crucifixionis perire exorat. Non est
longior vita eligenda sed quam mors
ipsa protendebat. Respexerant igitur
iudei ministrum pessima morte
christi crucifigamus, ut vir de
pessima morte triumpharet.
Ait pylatus: quid enim mali
fecit? At illi magis clamabant po-
stulatores magnis vocibus ut cru-
cifigeretur. Glossa: nullam causam
inuenio in isto homine. Corripiam
ergo illum et dimittam eum, i. flagellis
cedam et tandem a sua morte
absoluam, ut satiato ipsorum odio
ab ipsius morte postulacione
et clamacione desistant. Heu erat
pylatus. Quia si innocens est, quid
emendabit? Si autem emendabit
quod corripiet, innocentem vel clamatum
emendare eum et corripere inno-
centem est a iusticia deviare. Quia et
non indulget ut innocentes modica
pena torqueatur. Tunc apprehendit
pylatus Jhesum scilicet ad columnam
ligando et flagellauit. Glossa: fla-
gellis ... ad modum

flenbotomor et ita flagellatur
ut quasi una pars cutis integra per
mansit. ysaie i° A planta pedis
usque ad verticem non est in eo sani
tas. Et adhuc columna in qua fuit tunc
ihesus alligatus vestigia cruoris ꝰ pro
ostendit flagellatus graviter et io ut
populo iudeorum satisfaceret ut scilicet
saciati penis eius desisterent
Et in Luc. ut nos a flagello
divine vindicte liberaret ysaie
liiiº. propter scelus populi mei percussi
eum. Ibidem disciplina pacis nostre super
eum. Tunc milites presidis sus
cipientes ihesum duxerunt eum
in atrium pretorii et congrega
verunt ad eum universam cohor
tem. hec autem fecerunt ad compla
cendum iudeorum Amore perimere
Et milites plectentes coronam
de spinis imposuerunt capiti eius
loco dyadematis regalis volunt
spinis coronari. Thoas. ut per
cussus remoneret spinas peccatorum
que animam remorsu consciencie pungunt
Et iste spine non fuerunt de spinis
huius terre. sed de iuncis marinis
que habent aculeos ad instar subu
larum dure que extimus sunt parose
et habent naturalem virtutem humore
attrahendi et io ista corona que
erat super caput ihesu non solum
caput eius vulneravit sed et
totum sanguine et humore capit
extraxit. Postquam autem corona
fecit eum veste purpurea induerunt
eum i. clamide coccinea ad
similitudinem purpure qua reges ute
bantur et potuit in illa clamide
assutum esse aliquid purpure
Et hec vestis propter subtilitatem vul
neribus eius adhesit dolorose
et membris eius inherebat
Et dederunt in manus eius
arundinem pro sceptro in dextera
eius in signum ficte obediencie
Regi volenti regnare et non
valenti. Et ponentes genua
sua solum veniebat ad eum et
dicebat Ave rex iudeorum genu
flexo in signum huius hoc eum
orantes pro infidelis iudeis genua
non flectimus quamvis licet hec facerent
gentiles tunc iudeis actoribus
fiebat. vel forte iudei cum
militibus hec agebant. et ut
illusiones vana opere apparerent
Dabat ei alapas et con
spuentes in eum Acceperunt arun
dinem et percutiebat caput eius
Contra hanc illusionem salutationis
Christus in templis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut ab eis
[illegible] devote salutetur
Videns autem pilatus quia
iam tam multis obprobriis
esset [illegible]. intrat in pretorium et
eduxit eum magis [illegible] incipiens.
sed dominus ihesus super pedes stare
non potuit sed vacillat [illegible]
[illegible] pre nimio dolore Eduxit
ergo eum iterum pilatus foras
ad iudeos dicens Ecce adduco
eum vobis foras sic male [illegible]
tractatum ut saltem misereamini
eius et cognoscatis quod nullam
in eo invenio causam. Et hoc
dixit quod in vobis sunt [illegible]
obprobria. Exivit ergo ihesus
de pretorio portans coronam et veste
purpuream Et dixit eis. Ecce homo
qui dicit. emite eum quod homo
non [illegible] non alienus a fide
vera sed [illegible] [illegible] [illegible] vera
compassionem [illegible] ei. Ita si magis
male gessit [illegible] condignum
permittere. Cum autem vidissent
eum pontifices adhuc non contenti
tantis penis propter magnum odi
um quod erga eum habebant
Clamabant tolle tolle

crucifige eum. Vox criminat
ipsi vehementia desiderii de
morte. Dixit eis pylatus
Accipite eum vos et crucifigite
eo illum in eo invenio causam
quod dicitis sine causa nolo eum
occidere quia causam in eo debui
invenire qui peccatum non fecit
Dixerunt iudei nos legem
habemus et secundum legem debet
mori quia filium dei se fecit
Inquiunt eum velut blasphemum
intelligebant occidere Io. x. De
bono opere non lapidamus te sed
de blasphemia Audiens ergo
Pylatus hos sermones magis
timuit Notandum quod magis
quam primum timuit occidere innocentem
multo magis nunc filium dei.
Unde pylatus exemplum vestes
dei etc. timuit iudei magni
mali horrent sed in primo petiit ministri
quem debebat adorare Nescie-
bant autem iudei dicere filium
dei se fecit non nisi se fecit secundum
deum sed erat filius dei ab eterno
Et ingressus pylatus in pretorium
dixit ad Ihesum Unde es tu Re-
spondit: Unde quia tu terrestris
pylatus quod velles vocem humanam
ista legis generatio fuit quod erat
Ihesus autem non respondit ei
Unde sciebat non ei credere multi-
tudo quod cogitata innocentia
eum non dimisit Et mirabatur
presses vehementer Tunc irri-
tatus pylatus, videbatur eum posse
se vo excusare ita videbat
mortem contempne Dixit ei py-
latus: Michi non loqueris nescis
quia potestatem habeo dicit crucifigere
quod contemnis eum potes
qui ea debet captire mea be-
ni voluntatem tanquam in manibus
meis positus Non sciebas quia

potestatem habeo crucifigere te et potestatem
habeo dimittere te Mat. xx. de
ore tuo iudico te nequam serve
Respondit nequam pylate habes vis te
ipsum condemnasti. Ergo eum tota
potestas est in manibus tuis et
illam tamen in mortem in eo innocentem
crimine non liberasti Respondit
Ihesus non haberes potestatem adversum
me ullam nisi tibi esset datum desuper
i. a deo ergo est omnis potestas
Inquit dominus Ihesus redarguit py-
lati superbiam et dixit illo
recapitulacionem quod pylatus habuit
utique potestatem sed bene limitatam
tanquam sub cesare constitutus
Propterea qui me tradidit tibi
sc. Iudas et malicia iudeorum
maius peccatum habet In hoc ostendit et
eos qui tradiderunt et pylatum
pecti esse obnoxios, utrique
peccaverunt sed magis iudei quia ex
malicia et pylatus autem ex infirmitate
et cesaris timore Et licet iudei
ignorabant eum esse deum sciebant
tamen eum esse innocentem et si
utique ignoraverunt hoc erat ex
malicia quia ex doctrina et signis
debebant eum cognovisse sed exce-
cavit eos malicia eorum Capitulo
xº Et exinde querebat py-
latus dimittere eum Ex eius
quod verba ei interrogabat, unde licet
prius quesierat dimittere eum tamen
nunc exinde ne peccaret constan-
tius querebat eum dimittere
Iudei autem clamabant si hunc
dimittis non es amicus cesaris
i. eius amiciciam amittes Ex-
presse non coniungit quia bonores dimi-
mat de aliis ea que nos pacem
Et quia iudei magis diligere vi-
gloriam hominum quam dei Io. ix. Non
lo de pylato hoc dicit, simulabat
quod amicum cesaris proponeret amore

nostrae contrarius quum esset sanctus
Regem pro te innuebant se habere
Dicit quod se regem facit contradicit
cesari / Hec est ymo tenere po-
testatem quod unus imperatoris reddi-
ta alterius consortio et eiusdem digni-
tatis ad ministracionem et in cesari-
ne parciebatur alium dominari sic
ut rex in regno suo Pylatus
autem / cum audisset hos sermones
adduxit foras Ihesum et sedit pro tribu-
nali ne cesarem actorem sive
potestatem contempnere videretur In
loco qui dicitur lithostratos .i. stra-
tura lapidum / Illum locum, in quo
erat pavimentatus de viis lapi-
dibus hebraice autem Gabbatha
.i. collis seu summitas quod in
ulte lapidum Et eo sedente
pro tribunali misit ad eum uxor
eius dicens nichil tibi et iusto illi
multa enim hodie passa sum per
visum propter eum / Dyabolus co-
gnovit per ipsa [illegible] ea
eius impedire ne per mortem
eius amitteret imperium mortis
Et fecit hoc per mulierem quia mu-
lier facile seducitur [illegible]
Erat autem parasceve .s. pascha
pasca hora quasi sexta sed quod
crucifixus est manibus militum tercia
vero hora crucifixus est linguis
iudeorum ut dicit Marcus Et dixit
ecce rex vester quasi diceret [illegible]
est quasi stultus sic humiliatus et ab-
iectus formidatis talem regem
At illi clamabant tolle tol-
le crucifige eum Illa est [illegible] erat
eis ad videndum / Dixit eis Py-
latus regem vestrum crucifigam quasi
valde vobis erit ignominiosum
et obprobriosum Responderunt re-
gem non habemus nisi cesarem
Ideo in quo se ipsos reprobauerunt /
[illegible] cesaris
remanentes [illegible] ideo

usque ad hodiernum diem Alieni
a Christo effecti sunt servi cesaris
et sunt tenere Videns autem
Pylatus / quia nichil proficeret sed
magis tumultus fieret accepta
aqua lavit manus Mos
erat apud antiquos ut cum
quis vellet se ostendere innocen-
tem ab aliquo crimine accepta
aqua lavit manus coram populo
Hunc morem fecit Pylatus dicens
Innocens ego sum a sangui-
ne iusti huius vos videbitis /
Et clamavit universus populus dicens
sanguis eius .i. pena sanguinis
eius super nos et super filios
nostros Quod et factum est /
Nam usque in hodiernum diem
sanguinem .i. penam huius sanguinis
[illegible] et caritatem eorum
[illegible] ut [illegible] ad fidem
[illegible]
[illegible] Pylatus
ad iudicandum voluntatem eorum dimi-
sit illis Barrabam quem pete-
bat Ihesum vero flagellatum
tradidit illis ut crucifigeretur /
Et tamen multis modis conabatur
Pylatus liberare Ihesum / Primo
iudicum imitacione quia misit
eum ad Herodem Secundo triplici
innocentie confessione quia ter
dixit nullam invenio in eo causam
Tercio ad latronis comparacione quia
dixit dignum est innocentem
salvare plus quam latronem
Quarto per aggravacionem dicens
vos videbitis Quinto fla-
gellacione ut satisfaceret Sexto
sine dilacione Sed nichil profecit
[illegible] ad iudicandum voluntatem
eorum Susceperunt ergo
milites Ihesum et eduxerunt
eum / Non habetis quod humilitas [illegible]

crucis occurrit in eum qui dicitur
Calvarie locus. Ubi tangit summa
confusionem et in ipsa persona ba-
iulavit crucem, nam debebat
succedere figuram. Hunc baiulatio
precessit in Ysaac. Gen. xxii°
qui portavit ligna super que in-
super volebat eum immolare
pater, videlicet deo loco eo est
immolatus. Aug. Ait hic Aug.
Grande spectaculum, sed si spectet
impietas, grande ludibrium,
si pietas, grande misterium. Ecce
eciam autem invenerunt hominem
Cireneum, i. ortum a Cirena
provincie Libie, Simonem nomine,
venientem de villa, patrem Alexan-
dri et Ruffi. Hunc angariaverunt
ut tolleret crucem eius,
quia Christus iam minus laboribus
et passionibus attenuatus crucem
portare non potuit et nullus
ex Iudeis erat tante pietatis
ut eum adiuvisset. Sed accepe-
runt Simonem non in [illegible]
nec ut compassionem sed ut cicius
veniret ad locum passionis et
crucifixionis. Etiam hac de causa
quia tanti obprobrii erat crux
ut nullus Iudeorum eam tangere
voluit et ideo gentilem anga-
riaverunt et coactus portare
debuit. Beda. Ipsi autem quando non
[illegible] sciverunt [illegible]. Sequebatur
autem eum multa turba virorum
et mulierum. Hugo. Sed vario
affectu. Pharisei sequebantur
ut eum mori infallibiliter asse-
rerent. Alii vero sequebantur
[illegible] movebantur ut viderent
si aliqua potencia insolita
de manibus eorum eriperetur. Alii
ut viderent quali potencia, quali-
ve constancia in ipso mortis

articulo persisteret, et quid novi
fieret in morte eius articulo qui
tot miracula fecerat in seculo.
Et mulieres que plangebant et
lamentabantur eum. Hugo. Licet
multi viri dolerent de nece
domini, tamen ita palam non audebant
suum dolorem ostendere sicut mulieres
que aperte coram omnibus lamenta-
bantur, quod erat signum ferventis
amoris. Et ideo conversus dominus ad
illas, scilicet ex compassione et pro remune-
racione doloris et dilectionis quam gere-
bant, dixit illis: Filie Ierusalem,
nolite flere super me. Beda.
Non lamentamini me morientem quia
[illegible] morte dissolvet et
destruet mortis auctorem. Sed
super vos ipsas pocius flete et
vestram perfidiam dignis lacrimarum
fontibus abluite, ne in perfidia
dampnati in ultione mortis [illegible].
Quoniam ecce dies venient,
scilicet Romane obsidionis et ma-
gne calamitatis, in quibus dicent:
Beate steriles que non genuerunt et
ubera que non lactaverunt. Theodo-
lus. Beate que non vocabunt
[illegible] ab eis [illegible]
[illegible] et quia [illegible] ab obsessi-
one hostili ad mortem [illegible]
[illegible]. Tunc incipient
dicere montibus: Cadite super
nos, i. [illegible], et colles: [illegible]
et collibus: Cooperite nos. Quia
si in viridi ligno faciunt, in
arido quid fiet? Quasi dicit: Ve,
debetis flere super filios vestros
quam super me, qui sum viride lignum
et fructuosum virtutibus, vigore
omni virtute, patior tanta
tormenta. Vos qui estis ligna
arida et infructuosa patiemini [illegible]

ignominia scilicet tempore absidionis ple-
ne in festo iudeorum **Ducebant**
autem duo nequam cum eo ut
interficerentur / hoc fecerunt malefactores
ut quasi esset unus ex illis scilicet et
in suam ignominiam fecerunt et propter dictum
prophete Ysa. liiii. et cum impi-
is deputatus est **Et venerunt**
in locum qui dicitur Golgata
quod est calvarie locus ad designandum
quod pro peccatoribus patiebatur Et
dederunt ei vinum mirratum
Marci Amara vero amarum
firmat vinum salvatori Et cum
gustasset noluit bibere / In quo
significatur quod licet priores gustaverit
mortem ad triduum tamen non bibit
eam perpetue pro mensuram propterea
non dabis sanctum tuum videre corrup-
cionem Et ibi crucifixerunt eum
Augustinus. Commemoratio crucis xpisti
pater celorum nobis in celo et ad
vitam eternam recordatur ut non me-
tuamus non mereamur Sunt namque
homines qui licet mortem non
timent tamen genus mortis horres-
cunt / ut cum nullum genus mortis
recte timendum sit horrendum velut
velut xpistus pati decrevit cum inter
cetera formidabilius **Tunc crucifixi**
sunt cum eo duo latrones
unus a dextris et alius a sini-
stris · quod scriptum est et cum iniquis
deputatus est Et priusquam crucifixissent
duos latrones crucifixerunt
xpistum et nudi dorsum eius super
lignum crucem proiecerunt / et primo
sinistram manum cum grosso cla-
vo cruci affixerunt ita quod manus
foramine sunt impleta / Deinde
dextram funibus traxerunt ad suum
foramen / postea funibus traxerunt
pedes eius ad foramen crucis

inferius ita quod omnes venas cor-
poris eius distractus fuit velut
corda in cythara propterea dicitur
unum quod omnia ossa mea Tunc
crucem levantes cum corpore ad
terram miserunt cadere ita quod
omnia vulnera sanctissima aperie-
rat largissime Tunc eum
levaverunt crucem ad latera
et crucifixerunt ita quod illi duo
latrones pendebant unus a dextris
alter a sinistris quasi peior esset
omnibus illis **Pilatus autem**
scripsit titulum Ihesus nazarenus
rex iudeorum quod dimittatur siti-
ent ut propter hoc iudei agnoscant
quod ut occiderent potuerunt facere
ut eum regem non haberent /
propter hoc eum pacem non admisit
impunitus sed potius corroborauit
Scripta autem erat hebraice
grece et latine Prima hec
lingue propter eius continebat
hebraica propter cultum unius dei
Greca propter sapientiam Latina
propter romanorum potestatem / Hunc
titulum multi legebant quia
locus crucifixionis erat prope civitatem
Item propter linguarum multitudinem
propter hoc dixerunt iudei pylato
Noli scribere rex iudeorum
quod hoc erat eis contumeliosum
propter regem crucifigere Sed quia
dixit rex sum iudeorum quia
hoc redundabat in eius iniuria
eius et eius culpam indica-
bat et hoc intendebat ut
propter hoc poterat de presumptione
qui se alienum regem usurpas-
set **Respondit Pylatus** quod
scripsi scripsi quasi diceret firma
quia volo infringere et sicut a
me scripta est ita deus est data cru-
cifixa

Milites ergo cum crucifixissent
Jhesum acceperunt vestimenta
eius et fecerunt quatuor partes
et cetera. Secundum Augustinum quatuor
fuisse milites crucifigentes.
Erat autem tunica inconsuti
lis desuper contexta per totum
scutulato opere facta et
dixerunt ad invicem. Non
scindamus eam sed sortiamur de
ea cuius sit. Ut scriptura impleretur
partiti sunt sibi vestimenta mea
et in vestem meam miserunt sortem. Et mili
tes quidem hec fecerunt. Et
ideo quod dicti sunt milites non
a nobilitate sed a mille fortibus
militibus custodientibus [illegible] exer
citum [illegible] in modis ad
omne malum [illegible] Preterieun
tes autem blasphemabant eum
moventes capita sua et
dicentes vath qui destruis
templum dei. Similiter et princi
pes sacerdotum cum scribis et
senioribus dixerunt. Alios
salvos fecit se ipsum non potest sal
vum facere si rex Israel est de
scendat nunc de cruce ut vi
deamus et credamus ei. Ecce
sua se dampnat sententia qui suos
salvos fecisse per eum confitentur
Et ne ignorantes [illegible]
[illegible] salvator hominum
qui deberent [illegible] in [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] pro eo ut me diligenter
[illegible] in [illegible] quid cre
dit vos iudei et milites
crucifigentes Jhesum quod eum
clavis in cruce vel ligamine
in statua detinebant. Vere non
sed caritas inestimabilis que
eum movit venire ad crucem

hec eadem detinuit eum in cruce
sed in eo quod dicebant ut videamus
et credamus ei mentiebantur
[illegible] Unde Beda: Si tunc de cruce
descendisset virtute pacientie
non demonstrasset sed spectans
paululum et derisiones sustinuit
et qui de cruce descendere noluit
de sepulcro potenter surrexit. Scan
dalizati ergo erant eo promissio
plus non est de sepulcro [illegible]
mortuum resurgere quam adhuc
viventem de cruce descendere
quomodo non resurrexit et non
crediderunt ergo nec si descendisset
credidissent. Concludit dominus
noluit non descendere sed ut
moreretur. Confidit in domino
liberet eum nunc si vult. Dixit enim quia
filius dei sum quasi dicerent: si
[illegible] statim suam liberationem
impetrabit [illegible] liberet libe
rat suum filium. Ihesus autem
dicebat Pater dimitte eis quia
nesciunt quid faciunt. Multi enim
erant qui eum nescientes [illegible] in
esse filium messiam in lege promissum
[illegible] zelo legis [illegible] eum cruci
fixerunt. Pro illis orabat
[illegible] et exaudita est pro reveren
tia sua. Unde cum multa milia
per te crediderunt ut habetur Actuum
[illegible] petro dixit vos fecistis
[illegible] per ignorantiam fecistis. Pro
illis autem qui eum ex invidia
tradiderunt non orabat. Unus
autem de latronibus qui cum
eo pendebat blasphemabat dicens
Si tu es Christus salva te et nos
[illegible] et [illegible] dicit vterque
blasphemasse [illegible]
[illegible] blasphemabat sed solus

obstinato corde in xpm recedidit
et pore blasphema sequitur confessi-
one emendat/ unus autem impenitens latro
non debuerat xpo illusisse sed ab
irrisione cavisse propter tam pro[?]mo-
re societatem pene quam unus cohortes
[?] contra xpm confessionem propter culpe quam de
latronibus/ de irrisione dicitur concorditer
quam de blasphema eius dicitur si tu
es xpc qui dicit nescio ut credo
sed ut si tu es salvum fac te tem-
porali salute et de spirituali nil cura-
bat. **Respondens autem alter incre-
pabat eum dicens.** neque tu times
deum quia dicit primus quam confessus
suspensus non timuisti deum et neque
nunc in penis constitutus times deum
qui dicit sicut nos non timuisti et
es suspensus sed ut tu dum times
que in omnibus hic timere debet
Ideo sequitur iste latro scilicet
**Nam in eadem damnatione es
sic et ego** Et quia es et tu latro
nes et malefactores sumus iuste
in hac damnatione sumus. Nos enim
digna factis recipimus sed suppli-
cia tu in [?] facta morum
Stipendia enim peccati mors **Ad
Romanos vi.** Ecce quid confitetur suam
culpam et se promeruisse mortem tem-
poralem et spiritualem remissionem. Quasi
enim velit dicere nos quidem [?]
nos metipsos [?] et vincimus
[?] hic vero mortuos suscitat
Nos aliena rapimus. ille sua
et se ipsum dedit quibus non tene-
batur et que non rapuit solvit
Ideo sequitur **Hic vero nil mali
fecit.** Confitetur xpi innocentiam. Hic
est discretio quam omnes peccaverunt
et egent gratia dei. **Ad Romanos iii.**
hic vero solus sine peccato [?]
unus autem hic [?] non
[?] nota ut eius doctrina imitatur

et forte xpm an [?] non
noverat. Certe credendum est quod
a nullo alio acceperit quam ab
eo quem moventem asserebat in
vocetur. **Memento mei domine
cum veneris in regnum tuum.** Glosa. magna erat in hoc
gratia latronis ullum in membris
liberum habuit sed cor et linguam
tunc quod liberum habuit xpo obtu-
lit corde enim credidit sed ore
confitetur iam enim videbat sine
quod corde credit ad iustitiam ore
autem confessio fit ad salutem
Certe [?] latronis quoniam
[?] quando solum tenebat virgo
xpm confitetur. fecit in fide sanctos
virginis et in gratie pene xpo
consilium **Amen dico tibi hodie
mecum eris in paradiso**
Glosa. ecce quod cito et quantum
tamen cito ignoscit dominus et amplius
dedit quam [?] postulat quod ille
petiit sui memoriam sed dominus
contulit ei gloriam sempiternam. quod
hodie mecum eris in paradiso non
[?] de [?] unde expulsus
est adam neque de angelico quia
ad illum ante xpm nemo ascendit
Et sic dicunt doctores in regno
quod sanctum [?] dominus [?]
[?] consistit felicitas eterna
[?] est quod [?] anima
ut latronis [?] sit in pa-
radiso [?] anima [?]
eo anima ab [?] Abrahe et
[?] et [?] ecce preclaro be-
[?] quia non [?] dimisit
petri sed et dedit primus ad
quod [?] cives unitas cord[?]
dicit dominum [?] apostolus [?] de
[?] in celis/ sic fecit
quibus [?] pro [?] [?]
[?] et [?] quod alia
[?] [?] [?]/ quod
audientes [?] [?]

et occasione passionis filii obsequii
in castro, quod dicitur Emaus, die
mortis vel cogitationis multis
obsessa quod non possit se defen-
dere venit ad finem meum et
veniam petiit dicens / Domine
vere quia infeci sicut tunc sic rogo
te per mortem et dilectorem
illum quod hoc pro nobis pendere
in cruce mortis sua conspectibus
condonet et latronem paradiso
donavit ut in indulgentia mor-
te filii tui et dilectorem concedere.
Stabat autem iuxta crucem
Ihesu Maria mater eius
et soror matris eius Maria
Cleophe et Maria Magdalene.
Maria autem mater Ihesu propter
corpore appropinquabat quia propter
diligebat et afficiebatur paciens cor
cum propter vehementi dolore
torquebat / Astabat et tere [illegible]
dirigebat. O qualis dolor [illegible]
non tenuit cor sed et in anima
videbat suam matrem dilectam prae
dolore deficere et secum mori
desiderantem ante se stare et ani-
mas flere. Anima enim eius
passa est in corde [illegible] passa
est in anima et in corde. Stabat
autem iuxta crucem ut omnibus de
nobis pateat si mater mea
[illegible] ubi [illegible] invenirem
[illegible]. Iuxta crucem filii sui
[illegible] quibus [illegible] meditatione
[illegible] devotionis [illegible]
Anselmus: Maria [illegible]
[illegible] videbat
in cruce levari et ipse levare
non potuit / videbat [illegible]
et non valuit osculari [illegible]
aut filium suum [illegible] filii mi
dilectissime [illegible] gaudium
quod in [illegible] gra[illegible]

hoc gaudium amissi est non
[illegible] plena sum omni dolore.
Fili dilectissime [illegible]
quod in tua nativitate [illegible]
vox est quia plus loqui non possum
loquere in me fili [illegible]
et consolare me. Ihesus autem ad
suam clamorem elevat oculos san-
guine [illegible] vidisset matrem
et discipulum quem diligebat stare
dixit matri sue mulier ecce
filius tuus / Deinde et discipulo
ecce mater tua quasi diceret O mi
video te in magna afflictione
[illegible] te [illegible]
O bone Ihesu dulcissima mater
que te ita diligebat [illegible]
[illegible] lactavit [illegible] crudeliter
[illegible] dicens mihi non mater
[illegible] ubi tempus dulciter
loquendi [illegible] mater [illegible]
medi / credo si dulcia locuta
[illegible]
[illegible]
[illegible] lacrime [illegible] audiens
[illegible] filii tui ecce
filius tuus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Iohannes [illegible]
O domine Ihesu [illegible] matri aliud
filium [illegible] te mater
acceptat [illegible] vita
[illegible]
[illegible]
[illegible] et ipsam
[illegible] et [illegible]
Ecce mater tua [illegible] alteri
[illegible] virginal
[illegible]
[illegible] commodius [illegible]
[illegible] virgo v-
[illegible] accepit / Dat[illegible]

doctrina vagabunde virginitatis ut
sub custodia habeatur. Immo non liber-
tas feminei sexus et maxime
virginum inquit Bernardus docto virgines
Hieronymus ad Eustochium. Consilium meum
immo Christi de virginibus stabentibus
ut nullam custodiam vel suspicionem
reputes. in nullo loco quiete cum
nullo homine et quibuscumque secto
securitatem committas sed in pavore
ac tremore conserves castitati
tue impossibile tecum cum oculos
tuos contine et abstrahe cum
velle ubi iniquus insidiatur.
Gregorius. depredari desiderat qui the-
saurum in publico portat. Salo-
mon moriens sic suum disposuit
testamentum quod sibi de omnibus
rebus quas habuit nihil retinuit ita
tibi conformitas [illegible] ipsa virtute
dona et statu perfecta est tempo-
ralia que [illegible] [illegible] commissat
inde raptori ecclesiam suam petro
relatori. discipulos [illegible]. corpus crucifixo-
ribus. vestes militibus. latroni
penitenti paradisum impenitenti in-
fernum. Adhuc solum restat virginem
matrem quam primum suum commendat
et postremo spiritum suum in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] transmigradi
[illegible] hic modo ut hec [illegible] [illegible]
incedat debite ordinatur [illegible]
[illegible] hic modo [illegible] [illegible] commendatur
Augustinus. lignum [illegible] [illegible] cathedra
[illegible] docentis [illegible] suo doce-
nos ut filius sit cura de paren-
tibus et ergo [illegible] ad matrem
ecce filius tuus qui dicit [illegible]
affectu illud consilium diligere eadem
[illegible] cum supporta [illegible]
[illegible] esset. Deinde discipulo
ecce mater tua qui dicit eadem
affectu diligere et venerare eam
confidentia [illegible] ea quod valemus
postula quod mater [illegible] et [illegible]

tam preciosum thesaurum. Erat enim
a crucifixo data. mox ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] statu de nova matre
[illegible] [illegible] suscepit eam
[illegible] [illegible] [illegible] Et ex ea hora
accepit eam discipulus in sua se-
curam et duram specialem Et in
eo quod dixit matrem discipulo commendat
insinuat nobis aliquid quod est
summe amabile sed gratum ipse
ad eam matrem esse [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] commendata nobis
omnibus [illegible] matre [illegible] Dili-
gere ergo eam et venerare et [illegible]
accipe eam in tuam ut [illegible] [illegible]
accipiat te in gloriam suam
Erat autem hora quasi sexta
[illegible] ut hora redemptionis [illegible]
respondet hore perditionis. Beda [illegible]
[illegible] [illegible] quo peccavit Adam de
paradiso [illegible] latroni peni-
tenti reserat hora sexta feria
sexta et etate sexta Et te-
nebre facte sunt in universa
terra usque ad horam nonam Beda
[illegible] [illegible] [illegible] radios suos
retraxit ne aut pendentem
dominum videret aut impii blasphe-
mantes luce fruerentur. Et [illegible]
ob umbra [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] universalis [illegible] non
contingit [illegible] [illegible] climate
[illegible] [illegible] contingat eclipsis
lune quod in plenilunio est facta
quando sol et luna remotissime
distant quod in opposito [illegible]
[illegible] [illegible] eclipsim solis non
potuit cum hoc fiat [illegible]
[illegible] [illegible] lunam [illegible] solem
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Tunc quod

ron, dictionibus tribus in horis
durans sunt, quod significat matu
ritas que est decantavit. In dioni
sius ariopagita hoc videns et
misterium solis nescientes mirabantur
naturam inrectam et tremens di
xit: aut deus ille patitur aut
machina mundi dissolvetur.
Et circa horam nonam clama
vit Ihesus voce magna: Heli
heli lama azabathani, hoc
est Deus meus deus meus ut quid
dereliquisti me. Magna voce cla
mavit ut omnibus notum fieret quod
quod ad humana natura in tormentis
et passionibus sunt derelicta. Et ...
in filio ... humanam tamen de im
to quod ... tunc in corpore suo
portavit. Voluit autem sic dereli
... in penis ne nos de
linquamur eternaliter in penis. Iam
ergo derelictio est nostrorum peccatorum libe
ratio. Derelicta est insuper ipse inno
centes in tanta campo ... nostre
salutis ne nos misere peccatores
... ... sed ...
iudeos inimicos ad tempus dereliquit.
Quidam autem illic stantes
dicebant: Heliam vocat iste. Et
dicebant: sine videamus an veniat
Helias liberans eum. Volebant in...
singula verba sinistre interpretari
... interpretantes. Dice
bant enim in vore heliam qui eo
auxilium deposceret. Postea
sciens Ihesus quia omnia consummata
sunt ut consummaretur scriptura dixit
sitio. Quid dicit ... Augustinus. Hic
vino accepto omnia scripsit. Dicit
quod ... accetum ... de
gravitas a vino ...
et prophetam quod dicit accetum
et scriptura totaliter est consumma
ta. Iam enim ... legem facti ...
maledictum pendens in cruce ut
auferam vram maledictionem. Iam
manus meas et pedes fodiunt
iam vestimenta diviserunt et super
vestem meam miserunt sortem; finaliter
acetum ad se ut impleatur id
psalmi: Et in siti mea potaverunt
me aceto. Sitio clamat quod ausen
da siti corporali ... magis
agnoscens desiderium nostre salutis
in certabat hoc desiderium. Alio
tempore apparere in cruce quod redemp
tionem ... Sitivit
ergo nostram salutem ut nos ferrat
ad deum salvatorem nostrum. Propheta
Sitivit anima mea ad deum fortem
vivum. Quidam dicit in cruce pendens
sitio scilicet ad te patrem, ut iram
quam ad peccatores habes eis di
mittas, ut oculos gratie divine clau
sas hoc eis aperias. Sitio
ad te ... ut ... te lamen
ne affligas scilicet peccatoribus ...
Sitio ad nostros apostolos ut ...
ad fidem redeant. Ad patres in
limbo ut lucem ad optabilem
diu expectatam videant. Ad ...
peccatores ut a peccatis desistant.
Vas ergo aceto plenum positum erat
illi autem spongiam plenam aceto
ysopo circumponentes obtulerunt
ori eius. Quare aceto addidit et impo
suerunt arundini. Cum bibit po
tatus est ...
ut se ... ...
dentore. Cum autem accepisset
Ihesus acetum dixit consummatum
est ... ...
...
[illegible]
...
... ... redemptor ... tantum
voluit ... ... redemptor. In
... ... laborant
quod de ... que sunt in celo et
sub celo dixit et facta sunt ...

dictu facilius. Sed non solo verbo refecit
triginta octo annis infirmum. Viris e-
tiam in sitis calumpniatoribus in dictis
insultatoribus non tenuis vel caput
reclinavit et cetera. Operata est salutem
in medio terre non sedens in sinu patris sed
et intercedit descendit ad media
terre. Infirmi de salute sanctorum patrum in
sinum Abrahe expectantium. Hoc ergo
consummatum est sexta etate sexta
die sexta et hora nona sacro verbo
in terra prolato. Sola completa est. Ideo
dixit consummatum est. Tunc enim iam
in aliis membris patitur preter lin-
guam. Et in lingua passus est. Quia
et Adam peccavit gula et ideo dignus
punitus est in lingua. **Et clamans
voce magna.** Hic clamat primo
propter infirmantem humane vite.
Secundo ad ostendendum dolorem suum ma-
gnitudinem. Tercio propter miranda deitatis
et humanitatis unione ut constan-
tes in fide informaret. Alii enim
in hora mortis pre debilitate semivivum
clamare non possunt quod ipse non sic
moritur. Sed ex spontanee mor-
tuus est. Quinto propter constantiam ad pe-
nitentiam et compassionem provocandam.
Unde. Centurio ascendens ut ab
omnibus convenientibus videretur. Alta
voce clamat ut nullus excusaret.
Clamori lacrimas addit ut compas-
sionem. In quo ostenditur quantum fle-
re debeat qui peccavit. Qui sic flevit
qui numquam peccavit. **Pater in manus
tuas commendo spiritum meum.**
In quo nos docuit ut in articulo
mortis animas deo commendemus quod
tunc necessarium est propter maiorem
hostium impugnationem et corporis
debilitatem que tunc magis aggravat
animam. **Et inclinato capite
emisit spiritum.** Secundum [illegible]
ta dimittit commissio est. Vita ipsa [illegible]

moritur inclinato capite ma[illegible]
dt. emisit spiritum. Non dicit reddidit
spiritum. Lucas: expiravit. Augu-
stinus: Sed dicat in divine potesta-
tis indicium. Emisit reddidit
expiravit et hoc quia voluit. Tunc
enim hora anima Christi exivit qua
Adam de paradiso ut fecerat ianua
paradisi iam reserata que usque
nunc fuerat clausa. Unde Bernardus:
non caput spirat impetrando gratiam
si attendas ad corpus Christi in cruce: tunc
caput inclinatum ad osculandum,
brachia extensa ad amplectendum,
manus perforatas ad largiendum,
latus perforatum ad diligendum, pedes
affixos ad nobiscum manendum.
**Et ecce velum templi scissum
est a summo usque deorsum.** Iam
velum scissum est quod sancta sanctorum
operiebat ut ostendatur sancta sanctorum
id est regna celorum nobis esse per mortem
Christi reserata. **Et terra mota est**
in mundo cum terre sentiret morte
moreretur. Unde cantat ecclesia: Terre
mota sentit est magna quod mor-
tem filii dei clamat videns se sus-
tinere non posse. **Et petre scisse
sunt et monumenta aperta sunt
et multa corpora sanctorum qui dor-
mierant surrexerunt.** Non eo-
dem die passionis sed in hora resurrectionis domini
dum resurgeret surrexerunt.
**Et exeuntes de monumentis post
resurrectionem** eius venerunt in sanctam civitatem
et apparuerunt multis tamquam
veridici testes resurrectionis domini
in quibus ut patet creditur completa
est ultima resurrectio. Nisi enim
Christus resurrexisset, non testes re-
surrectionis domini non essent. Omnis
creatura Christo morienti compa-
titur. Sol obscuratur, terra movetur,
petre scinduntur, monumenta aperiuntur.

velum templi dimidiatum scissum est quod non operatur. Lucas · petre scisse sunt quasi uiscera cordia nidificata fa gi dicit quod ex contritione elementa appa sunt in signum quod ex incomp partes dominus fidat verbis apperi dicit quod omnis confessor. Velum scin dicitur in amare elimagon corpa mortuorum resurgunt in virtute confessionis. Centurio autem et qui cum eo erat custodientes ihesum videntes quod scelum fuerat scilicet quod clamans expirasset quod naturaliter facere non potuit scilicet quod in clamando potuit spiritum emittere qui ipsorum creator erat. Matheus et viso terre motu et hiis que fiebant timuerunt valde dicentes vere filius dei erat homo iste. Lucas videns centurio quod factum fuerat glorificavit dominum dicens · vere hic homo iustus erat et omnis turba eorum qui simul aderant ad spectaculum istud videntes que fiebant percucientes pectora sua revertebantur. Quidam ex hiis egressi erant ex malicia et impietate. Alii ex curiositate ut viderent sic. Alii ex compassione et amore. Alii ex quadam simplicitate ex credo tes seducti et hii visis signis et miraculis que fiebant compuncti sunt et intristato corde dolore percucientes pectora redierunt in ciuitatem. Erat autem ibi mulieres multe que secute sunt ihesum a galilea ministrantes ei inter quas erat maria magdalena et maria iacobi et ioseph mater et mater filiorum zebedei. Lucas dicit quod ille mulieres et non stabant a longe quia amor impellebat ad ibi standum sed metus timoris ad longe standum. Iste sancte mulieres quia dominum erat secute per viam crucis

doctrinam et deambulacionibus suis instabant ei tanquam patri et doctori et in mortis articulo instabant ei quasi tremule a longe stabant ad spectaculum videntes. Iudei autem quoniam parasceue erat · dies preparationis qua parabant ea que in magno sabbato ad usum erant necessaria ut non remanerent corpora eorum in cruce sabbato erat enim dies ille magnum sabbatum. Rogaverunt pilatum ut frangerentur crura eorum et tollerentur. Augustinus · Ne pendentes in cruce magnum diem sabbati sui dominum crucifixum horrore foedaret. De vita christi. Eo quod putavit quod morte pleniter et admiratione suspensi fuerunt in patibulo · non quod remanebant cadavera eius in ligno sed eodem die sepelirentur. Glossa · magnum putabant iudei quod legale preceptum cum iam legislatorem occidissent et ex quibus precedentia allegabant sabbati ista in corde magis malicia tenebantur. Ne quoque maius signum fiat christo moriente in die sabbati quod etiam simile fiet in ipso et corpus in cruce corrumperentur. Turba tamen ducta per se seducta asserentes ad vindictam innocentis mortis christi faciliter moveretur. Iam enim viderat crucifixorum plures qui per se fatentes ex mulierum et virorum omnium tamen nomine signorum. Iam enim in vulgo respondebatur tenebra vera scriptura malorum sciebant vel timentes ne christo pendente amplius fient. Sed quia potestas deponendi occisorum corpora erat eis a romanis ablata. Rogaverunt pilatum ut frangerentur eorum crura et tollerentur

Venerunt ergo milites et
primi quidem fregerunt crura et
alterius qui crucifixi sunt cum eo et
sic expiraverunt et sepulti sunt
Bene vixerat autem latro secundo
mortuo est non tam crudelibus pe-
nis erant exacti ut vi divina
providentia hoc disponente ut
passio eorum sui ipsius appareret
quasi asserebat magnum diem sabbati
lesum tormentorum commutari. cum ipsi
filium dei occiderent et inhumani-
tatis se credebat **Ad Ihesum au-**
tem cum venissent et vidissent eum
mortuum non fregerunt eius crura golenija
quia ossa non debebat integra per-
manere quia ipse erat integer a pec-
cato nec quamvis precii videbatur hoc
asserebat. Evangelista assignat causam
quare non fregerunt eius crura et
allegat scripturam dicens **facta sunt**
hec ut scriptura impleretur os non
comminuetis ex eo Exodi xii. **Sed**
unus militum lancea latus
eius aperuit et continuo exivit
sanguis ad vitam redditorum et aqua
ad peccatorum ablutionem. Christi latere
aperto vite nobis hostium est apertum
quibus ergo non ingredientibus imputetur
nisi sibi pro negligentiam. Ergo apertum
nomine intentum. Maxima tamen in
hoc facto patuit clementia eo quod
in corpus mortuum seviens. Sed
dominus in latere voluit
vulnerari post mortem et non
ante. Unde prima causa est parem
facta sunt. Tercia quia dominus genera-
cionem ... ut
vitam humanam ... demonstraret
in sanguinis effusione. Unde vo-
luntatem suam humanam commaculatam
tam sanguinis quam aque effu-
sione. Que effusio aque erat
miraculosa sanguinis tamen erat naturalis
Tunc impleta est alia scriptura
videbunt in quem transfixerunt

Aspicient in quem videbit eum omnis populus
et qui eum pupungerunt. Zacharie xii.
aspicient in me quem confixerunt
Ille vero qui latus eius aperuit
erat cecus et cum manu sanguine tacta
tetigisset oculos statim vidit et
glorificat dominum. Johannes iam dictorum
testis fidelissimus subiungit et
qui vidit testimonium perhibet
scilicet ipsemet qui presens fuit et
scimus quia verum est testimonium eius
et de se ipso loquitur tamquam de alio
propter suam humilitatem. et ille scit
quia verum dicit ut et vos credatis
et ut credentes vitam eternam
habeatis. **Cum autem sero factum**
esset. Venit quidam homo
dives ab Arimathia nomine
Joseph. hic accessit ad Pilatum
audacter et petiit corpus Ihesu
Tunc Pilatus iussit reddi corpus
Johannes dicit quod venerat ad eum
Nicodemus qui venerat ad
Ihesum nocte. hi vero sancti et iusti
et discipuli Christi deposuerunt corpus Ihesu
Summa ut dicit Anselmus ferrum
instrumenta attulerunt quibus
clavos de manibus de cruce pos-
sent deponere ... Credendum est quod fe-
cerunt. Sed ubi fuit mater Christi
et quid fecit **Ludolphus dicit** quod
dum mater eius vidit corpus
quod poterat ad inferius ministra-
bat unam de manibus clamans
osculabatur. Aliud ne caderet
corpus examine sustentabat. Sta-
bat et Maria brachia levans
in altum et cepit et manum
dependentem super pectus suum
osculabatur que tunc parum
tangere valuit. Inclinato in
amplexum crucis de suo dilecto
filio satiari non poterat quia eum
non sinebat Joseph Nicodemus

Et alie mulieres. Et dum de cruce
in terram positum fuit corpus Ihesu
recens sanguine intincta dolorosa
que moriena stabat. frontem
eius genas oculos nasum os et
capillos osculabatur / Ipsius la
crime tanta fluebant ubertate
et copia ut carnem eius [illegible]
cinctam in lacrimas resolui puta
res / Dicat. nunc quidem dicere
cepit et possit quia [illegible] in
inestimabilem tenebat dolorem
virginis dolorem quis poterit enar
rare quis mensurare quis ponderare quis solus
ille qui eterna nominis dolorem et
laborem cordis inestimabilem ame
ritudinis metus angustia angu
stiare. Licet tamen certus erat dolor
et teneris modis non enim despera
bat sed pie misericordie dolebat quia
[illegible] ipsum tercia die a mortuis
resurrecturum. secundum planctum eius
erat equalis dulcis. Ipsius virgina
lis super celo condita et divino amore
inflammata. Erat tam [illegible] cor
[illegible] et nec [illegible] spiritu
mente [illegible] tam pulcram ver
tam puram flere matrem super unici
filii extincto corpore / Credo et
multi qui flenerunt videntes ver
tam pie flentem. Cum quia [illegible] fleta
corda [illegible] penetrant eo
quod fletus mulierum [illegible] corda
demolliunt virorum / Flebant et
amici eius et Marie ut Joseph
et Nicodemus. Remigius dicit Augu
stinus. Omnis anima flebat dum
sepulture tradebatur corpus ut virgo
[illegible] post ad plenum [illegible]
formatum videbat matrem omni
solacio destitutam et [illegible] da
bat post planctum maiorem quam
super suum filium. maior illius erat
dolor de mutis dolens quam [illegible]
de sui domini morte flebat et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Augustinus flebat ut arbitror am
mete adesse [illegible] quod matrem [illegible]
tatis videbat dolorem tenentem. Et
quod sit aromatibus condita dicit
Ioannes xx°. Venit Nicodemus
ferens mixturam aloes quasi libras
centum. Unde cum in terra in [illegible]
corpus quod fuit [illegible] unctum. Matthaeus xxvii.
Joseph accepto corpore quod in volvit
id in sindone munda et posuit id
in monumento suo novo quod exciderat
in petra et advolvit saxum
magnum ad hostium monumenti. Dicit
Remigius. decuit ut corpus domini
munda [illegible] natum et totum
[illegible] in [illegible] induceret non in
sindone munda volverit. qui [illegible]
[illegible] de terra [illegible] et per ma
gnos labores ad [illegible] per
[illegible]. ita corpus domini [illegible]
[illegible] munda [illegible] per
multos labores torsiones et
passiones [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] Beda
Sixtus papa ordinavit ut [illegible]
corporis domini non in panno [illegible]
aut [illegible] colore tincto sed in pla
[illegible] et munda sindone celebretur
Et quia unxerunt corpus domini [illegible]
dicit propheta. non dabis sanctum tuum
videre corruptionem. Sic enim corpus
quod fuit unctum balsamo domini [illegible]
[illegible] si mille annis iacuisset in terra
[illegible] corruptio. Ruder(?)
[illegible] Joseph et Nicodemus
fuerunt iusti et fideles [illegible]
diligentes eum ut homines iustum
[illegible] et [illegible]. dubitaverunt
eum esse dominum. ideo ut homini [illegible]
[illegible] ei obsequia [illegible] ut
iudeorum more in sepeliendo [illegible]
[illegible] Iohannes xx°. Dicit Acce
perunt corpus Ihesu et ligaverunt
linteis et aromatibus sicut
mos est iudeis sepelire. [illegible]
dicit [illegible] omnium primum [illegible]

Omnes vero penitentes dz tota die inte
sunt in prima inceptam pre venerare sic
xe feria sexta. dz sicut tunc xpi-
nino sudz sunt se tolle de cruce
ista ullius blandiciis diaboli carnis
et mundi descende et cum mortuus
sunt in cruce non debet eum insi-
an li gaudietis depone. depositus
est dz cum xpo in sepulcro quiescere
De hiis omnibus Bonaventura pulchre loquitur
in sermone de resurrectione. Dicit namque
ut quemadmodum corpus xpi crucifixum
quiat et membra. in patibulo crucis
xe feria sexta redeunt horis.
sepultum die sabbato in monu-
mento consummato opere quod sustinuerat requi-
escunt. tercia vero die sicut prima dicitur
a principe dormiencium Apparuit
victor mortis novus homo. Ita et
nos quinque sensuum capud nostrum
tota hac die qui plasmavit et
redemit sumus nos cessamus agere
primum crucem mox tolle perseve-
ratem in ea sic xe perseveravit
donec dicat spiritus ut requiescant
a laboribus suis. Hemine an-
dias non carne aut sanguine aut
spiritum quietem descendendo de cruce
suadente perseverans in cruce mori-
amur in morte deponamur aliorum
manibus non nostra leniter caput
nostrum deposuerit. Vii nisi nos vero
dignatione sua. An li sexta de-
ponet ut consummata vite die
tercia. Et ad dies quos post mortem
quietissime suavit et dormiamus
feliciter in sepulcro. expectantes
beatam spem et adventum glorie
magni dei Qui resuscitabit
corpora nostra die tercia con-
generata corpori claritatis sue
quod nobis prestare dignetur
Jesus christus pro nobis
passus Amen.

Maria Magdalena et Maria Jacobi et Salome emerunt aromata ut venientes ungerent Jhesum. Marci xvi

Resurrectio domini celos letificat
inferos spoliat sectos vivificat
in iudeis sollatos pacificat inter
mistorum infirmos. vera prima in
fuerunt glam mundi confudit. morte
amarum dimissis dulcem facit
degentibus singulis aque videndum
ad laudem eius qui resurrexit a
mortuis nos vivificat. Christus
resurrexit a mortuis primicie dor-
miencium. i. Corinth. xv. Cum
ii in corde mortis [illegible] manentes
sunt de corporibus [illegible] et positi
in [illegible]. dormitaverunt omnes et
dormierunt Mat. xxv. Fulcit
manipulos [illegible] qui [illegible]stat
in morte manipulis [illegible] eriget
dis qui et ipsis posse et vellet
eis adorabat Gen. xxxvii
hunc manipulum toto mentis
affectu amplectens sponsa Cantic.
i dicit. fasciculus mirre dilectus
meus inter ubera mea commora-
bitur. Ordo namque [illegible]
de passione ut qui de latere dor-
mientis in cruce [illegible] ad vitam
gratie surrexerat evigilare in re-
surrectione et sic porta in corde
fuerunt [illegible] primicie dormiencium
in deo et per xpm resurgentium
scilicet dicitur. ordine. virtute et dignitate
ordine quia nemo ante ipsum sic primus
omnium resurrexit. Primo namque de-
nata est [illegible] resurrexit
post hoc veri filii [illegible] surrexerunt
sunt de monumentis suorum sepulcrorum

Illum xo virtute eius per eam quam
nemo sua virtute sm vere resur
rexit. Ergo cum ut dicit apostolus ja
Corinthios xiiio. ut mortuus est
ex infirmitate scilicet carnis surrexit
autem ex virtute scilicet divinitatis. Huius
rei figuram exhibet Sampson qui
ut legitur Judicum xvio. inter me
dios hostes quamvis ligatus
tamen propria virtute surrexit. Dignitate
quia post surrexit ergo ipse ita dice
bat post resurrectionem data est mi
chi omnis potestas in celo et in terra.
Mat. ultimo. Quod nunquam resurgentium
ante eum potest dici. Hic est
verus Joseph qui de carcere mortis
et inferni eductus mutata ve
ste corruptibili in gloriam inmor
talitatis non solum in egipto sed
et in celo et in terra omnipotens
dominus est constitutus Gen. xlio. Iste
est primogenitus mortuorum et prin
ceps regum terre Apoc. 1o. Hic
Joseph vestimentis mutatis libe
ratus de capitulo miserie ... manducatio
nis gaudii et glorie quam laudes
resurgentes. Vestem enim infirmi
tatis quam pro nobis portavit Jhesus
eciam fratri nostro pro lectio de
formibus grossis ponderosis et passi
bilibus est et hiis vestibus spoli
atus Jhesus indutus est ut dicitur
Zach. iiio. Dominus dicit ad
angelos et apostolos dicit auferte a
blata sordida a Jhesu vestimenta
sordida et induite eum variis omni
bus splendidis vestibus. Mutatorias
Ille namque cum in statu nostre mor
talitatis non esset species neque decor
Ysa. liiio. surrexit a deo splendi
dus ut non solum in terra set et solum
illuminet sua claritate ipse namque est
in quem desiderant ... 1 Pet. 1o. Angeli
prospicere et in signum ... De illu
minacione terre dicit Malach. iiiio.
Vobis timentibus nomen meum orietur
sol iusticie. Secundo non fulgebat
splendor glorie sue omne quod dici

potest aut cogitari. Qui in morte adhuc
monstrat splendorem quem habebit Exo.
xxxiiiio. et in suo corpore adhuc
in infirmitate posito futurum beatitudinis
gloriam similiter ostendit Mat. xviio. Sicut
verus Joseph qui in presencia fratrum
suorum desiderans suspiriis ad cor
rectionem ... in [illegible] lotam fa
ciem est reversus Gen. xliiio. ita quem
nunc sine maculis clarior vultus eius
facie non poterant. Scilicet sic monstra
bat eius splendorem sui corporis
velo quod voluit nam discipulis duobus
ostendit speciem peregrini Luce xxiiiio.
Marie ortulani Jo. xxo. Sicut
autem sororum vel matrum apparet vestem
deinde nobis lucere facie resplendens
et quod sine omni detrimento sue glorie
ad confirmandam fidem suorum appa
ruit in ea effigie qua voluit. Quo modo
ad salutem omnium electorum sub specie
panis et vini absque diminucione
sue glorie non credentibus ab infideli
bus primus est Exo. iiio. olim deus
in igne ignis in rubo monstrabatur
apparuit Exo. iiio. Ita deus in
xpo quod ut in sacramento apparet
omnibus credentibus et solum abste
nentibus. Grossicies parcellarum nostrarum
in xpo mutata est in subtilitatem
aere maiorem. Quam ut ostendit
in se qui surrexit et prodiit de
monumento clauso magis vide la
pide et ad discipulos intravit ianu
is clausis et tecum cristallum pe
netrant absque omni obstaculo
Et ut hec possit credi cernimus
nova modis discipulos eius adhuc esse
mortales eduxit de clausa carcere
ut legitur Act. vo. et petrum de
clausa carcere et vinculis liberavit
ibidem xiio. Ponderositas nostra in
xpo est mutata in agilitatem vento
leviorem quam ostendit cum in celum
in corpore redempto caro discipulis
elevatur est Act. 1o. Hec habet aut
quod mortalitas adhuc pondo stunt
diminutus surrexit serebatur

iiij Regum xx° constitues eos principes
in omni seculo ne timeant vitam s[?]
liditer. Apostolus insinuat ait Ro.
vi° Christus resurgens ex mor-
tuis iam non moritur mors illi ultra
non dominabitur. Anima ergo que in resure-
xionem meritis ipsa erit usque
ad mortem inestimabile et incompara-
bile gaudium accepit ita ut cum
omnibus ad patrem dicat filius psal-
mista xxix° convertisti planctum meum
et circumdedisti me letitia. Nos
autem qui cum Maria Magdalena beatis-
simo [illegible] adivit portas vetere
palliavit [illegible] resurgens non infi-
delis. Veniet autem tempus cum immo
mo de victo peccato et consepul-
tis nobis per Christum in immutabitur
in gloria fiet et clarere. Unde apostolus
i Corinth. xv°. Sicut resurreximus
et nos resurgemus. Una resurrectio
Christi nos resurrectionem constituit
que una die et duabus noctibus
in sepulcro iacens una morte
sua simul tenebre fuerunt sicut
incidentes duas nostras mortes
abstulit et in dies lucidissimos
commutavit. Per ipsum enim et in ipso
ira dei nobis in graciam et iusticia
in gloriam commutata est. Unde dicitur
Apoc. xx°. Beatus et sanctus qui habet
partem in resurrectione prima. in hiis non
ledetur a morte secunda. Prima mors
est peccatum mortale. dampnum deformi-
tatis spolium [illegible] et alia mala fa-
ciens in anima spiritualiter que solet
in carne mors corporis operari.
Unde de anima sic mortua dicit Je-
remias Trenorum i°. Egressa est a filia Syon
omnis decor eius. Resurrectio prima
est iustificacio a peccato. Unde ad animam
mortuam in peccato dicit apostolus ad
Ephe. v°. Surge qui dormis et
exsurge a mortuis et illuminabit
te Christus. Sic hac resurrectione anime
dei per peccatum amissa. reddit ad
animam omnis tenebras illuminans illu-
minat. ita ut et opera membra
corporis peccato subdita et sic

quodammodo mortua ad vitam gracie re-
vocat restauracione. Unde apostolus per fidem
sic respondeat ait Ro. vi°.
Non exhibeatis membra vestra arma
iniquitatis peccato sed exhibete vos deo
tamquam ex mortuis viventes. Sta-
tus in resurrectione prima beatus in anima
et corpore gaudio reviviscet. Et
quemadmodum eius modi est. Sic tunc re-
surget beatus in [illegible] que sine si-
gna future beatitudinis ita ut sit
splendida claritate subtile inv[illegible]
inquisicione. agilis in bonis operacione
splendida in constancia mentis et per-
severancia. Non enim qui ceperit opus
bonum sed qui in eo perseveraverit
usque in finem hic salvus erit.
Math. x°. Resurrectionem
testatur scriptura. Predicat sua re-
novacione per singulos annos ca-
pre. sol occidens cotidie et
renovatus eam demonstrat ho-
mini [illegible] dormiens consurgit
et resurgens cum. Sicut in misterio
significat. fides exprimitur. spes
intratur. caritas quas attingit.
pax nam credo quod in specie
[illegible] qui cum patribus labo-
ribus a te omnibus est possidet
non mutatur. Tunc nam ut ait
Apostolus ad Ephe. iiii°. qui
descendit in inferiores partes terre
[illegible] quia et ipsi resurgen-
tes cum iusti fulgebunt sicut sol
in regno patris eorum. Math. xiii°.
illorum [illegible] ad xx[illegible] in [illegible]
[illegible]
eorum. Ysa. viii°. Cum iusti [illegible]
[illegible] occurrent [illegible]
in aera. id est ad [illegible]
illi ligatis manibus et pedibus
proicientur in tenebras exteriores
in carcerem sempiternum. Math. xxv°.
Tunc iusti [illegible] omnes
[illegible] [illegible]
Hebr. iiii°. Ille peccator [illegible]
vinculis [illegible] de igne
eterno non evadet. Tunc iusti

gaudebunt beata immortalitate ita ut
deinceps numquam mori possint. Illorum
sic vincet in gehenna. Secundum Malachiam, apocalipsis
xx et xxi. Nam inter eos semper
vincebat in virtutibus et culpa.
Vnde v de consideracione ad Eugenium:
quid tam penale quam semper
velle quod numquam erit et semper nolle
quod numquam non erit. Quid tam dampna-
tum quam voluntas addicta huic
necessitati volendi et nolendi. Nec
non obtinebit quod vult et quod
non vult nichilominus sustinebit. Sed
sic vivunt qui resurrexerunt (?) ... con-
trario vivere mordaciter (?) et morte
immortali. Horreo inquit incidere in manus
mortis viventis et vite morientis.
Hec est mors secunda que numquam peracci-
dit sed semper occidit. Quamvis det
illis semel mori ut non in eternum
moriantur qui dicent montibus ca-
dite super nos et collibus operite
nos. Morte morte volunt euadere
sed invocabunt mortem et non veniet.
Anima est immortalis ut patet prime (?)
sine memoria alias non esset ... (?)
itaque durante anima durat memo-
ria. De tercio nota (?) mortuus ... (?)
alius magnus Ioseph alius prima (?)
na alius postremo (?) ... [illegible]
Gen. xli. Ioseph in domo ...
salvatorem eum constituit per alios
duos dicitur ordo resurrectionis ...
signatur duobus dicit Mt xxviii
sedent hi in sepulchro eternum (?) ...
... in vita eterna. Io xx.
Et vidit Maria duos angelos
sedentes in albis scilicet iuste (?) ...
... in ... (?)
... letitia sine claritate
decorat. Angeli namque ministri re-
surrectionis eius et testes apparebant
in albis ... solempniter ... (?)
sine qua ... letitie. Gaudebat
Christus suum ... glorificari. Christus
... sine reparacione. Et Christus hominum
salvator. Vero etiam David a
filio suo scilicet ab impio Absolon vi(?)

a regno suo usque ad mortem eiectus
ii Reg. xv. Cum de victa morte
et omnibus inimicis suis ad regnum
suum reductus est a mortuis resur-
gendo magnum gaudium attulit vero
Israeli ii Reg. xix. Sic per plus (?)
celeste regnum letitia magis ... (?)
cum vero in passione David ...
a suis filiis et abiectus in regno
suo venisset (?) ... a patre est constitutus (?)
Cum Christus ... xl viii dicit ... (?)
... gloria mea in causa gaudiorum an(gelorum)
et hominibus quibus dicit dominus in Ysa.
xlviii. In voce exultationis annuncia-
te auditum facite ... id est usque
ad extrema terre redemit dominus servum
suum Iacob. Sic enim cum gaudio nun-
ciabatur nativitas Christi nobis ad conso-
lationem in signum (?). Cum quanto gaudio
annunciabatur a mortuis resurgere
quam in se ... (?) et ... (?)
... Gaudet ... anima resur-
gente domino ... reparacionem sine ... (?)
... vendit ... deus. Vt ait apostolus ad
Hebre. xi. ne sine nobis consumarentur.
Laus etiam angelorum que cepit in de-
iectione superborum et eorum confirmacione
in deo quorum loco sunt ... et
... Donec per electos omnis in die
iudicii repleatur. De qua laude dominus
loquitur ad Iob Iob xxxviii. Vbi
eras cum me laudarent astra ma-
tutina et iubilarent omnes filii dei.
... dei reparacione (?)
in ... filii sui et omnium sanctorum
loquitur per prophetam Amos ix. Et (?)
Suscitabo tabernaculum David ...
... quod cecidit scilicet in morte
et reedificabo omnes aperturas
eius id est vulnera et omnium electorum
... et ea que corruerant re-
staurabo scilicet ruinam angelorum. Gaudium
in celo ... hominibus reparantur. Gau-
det quod de hominum salvacione. Luce
xv. ... qui laborat consilio ... (?)
... et oracione et omni familiari-
tate ... tanto diligentius quanto ve-
rius cognoscit quod deus sic dilexit
mundum ut filium suum unigenitum daret

Iohannis iiiº. Sequitur autem hic ut
ymago dei in omnibus reparet-
ur labor quem sustinet et ut in
laude dei eorum spectatores in celis
[illegible] primi [illegible] Luce
xv°. Gaudium est angelis dei super
uno peccatore penitentiam agente ymago
enim dei que in peccatoribus destruitur
in penitente per gratiam reparetur
vii ipse dicit Math. xi. Venite ad
me omnes qui laboratis et onerati
estis et ego reficiam vos. Dolet enim
peccatoribus dominus dicit Ysa. xlix.
In vacuum laboravi sine causa et
vane fortitudinem meam consumpsi. Et
ideo laborat ne multi in peccatis cor-
ruant sic Raphael Thobie v°
in viis instruxit et caritative
deduxit et diligenter custodivit
Thobiam. Item ut de peccatis conversis
peccatoribus sic angeli in fine loth
de Sodomis eduxerunt Gen. xix.
Item peccatores adiuvare contra volu-
ptatibus nocentes sic Iosue v°
armatus angelus visus est qui confortavit
dominum et rogabat [illegible] filius de the-
sauro [illegible] que sit in terra longinqua
consumpsisti et labore multo et pro
magno obtinuisti non gauderet
ob [illegible] et perdito non doleret
hominem enim. Ut autem Iud. xx
[illegible] in carne dilexit in
spiritu redemit in [illegible] et Apostolus
redemit [illegible] Corinth. vi° autem enim
est magnus precio et ideo ne la-
bor et [illegible] digno sicut in
hominibus [illegible] angeli ut defini-
[illegible] qui thezauro [illegible]
laborat. Expectat enim eos so-
cios in laude dei. Sic autem
Iudit. non dedignabuntur hec so-
cios in palacio quod tu dignaris
visitare in [illegible]. Constituit
enim dominus [illegible] in celis
[illegible] filiorum dei Ex.
vi° xxxv°. ut sit [illegible]

[illegible] et ab omni impedimento
liberi et [illegible] gaudio replete deo
decantent alleluya. Tertio autem
[illegible] in [illegible] illuxit super eos
[illegible] inferis et delicta
eorum [illegible] Ut autem apostolus
ad Colo. ii°. expolians prin-
cipatus et potestates traduxit con-
fidenter palam triumphans illos
in semetipso. In [illegible]
Sampson ut dicit Iudicum xvi°
nocte portas Gaze seratas con-
fregit et asportavit [illegible] in monte
[illegible] ascendit
Turbabantur [illegible] [illegible]
captivorum liberacionem [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] eterna [illegible] Ibi
[illegible] qui sedebat in tene-
bris vidit lucem magnam Ysa.
ix°. [illegible] ibi
lucem [illegible] et [illegible] et
[illegible] eterna [illegible] et luc-
tu deligunt. Et hic [illegible] vero
Abraam nocte [illegible] sue [illegible]
hostes irruit et captivos no-
bili [illegible] triumpho liberavit
Gen. xiiii°. Et [illegible]
laudes autem Zach. ix°. Tu vero
in sanguine testamenti tui eduxi-
sti vinctos de lacu in quo non
erat aqua. Tunc [illegible]
omnia letabunda [illegible] Ysa. autem
lv°. cum leticia exibitis et in
pace deducemini. Tunc [illegible]
sunt leticia in tenebris [illegible]
[illegible] dominum desideratum et
longo tedio expectatum vide-
lunt quod sunt ibi creatorem [illegible]
viderunt. Non [illegible] sed pla-
catum ita ut [illegible]
[illegible] redemptorem. Sic enim per
Ysa. xlix°. deus dixit [illegible] dedi
te in fedus [illegible] ut diceres hiis
qui vincti sunt exite et hiis
qui in tenebris revelamini

Secundum m[illegible] vim potestate venit. 2m
intensiones dolor in xpo est leniga
animarum. Cum non possit estimare dolo-
res inferni et gaudia redemptorum
Augustinus ait et cruciatus eorum
quando aperit infernus relinquit
ipsi sanctorum quos eos frequenter sa-
lute sine consolacionis sine spe
tua desperatos ipse nouit ad et
plebo maiorem respirit sint tur-
bacionem 3m de Sapiencie v°
videbunt sancti ingressum sanctorum glori-
ficatorum et turbabuntur timore
horribili et mirabuntur in subi-
ta mutacione insperate salu-
dentes intra se penitenciam agentes
et pre angustia spiritus gementes
hii sunt quos aliquando habuimus deri-
sui et in similitudinem improperii. Nos
insensati vitam illorum estimabamus
insaniam et finem illorum sine ho-
nore. Ecce quomodo computati sunt
inter filios dei et inter sanctos
sors illorum est. Item similia
dicit Salomon Prov. xiii°
Spes que differtur affligit animam
turbabitur eadem si penitus auferatur
Et ipsi videntes sic conturbati
sunt admirati sunt commoti sunt
tremor apprehendit eos Psalmo
xlvii°. princeps eius tenebrarum
quando et fortis armatus custodit
atrium suum. putabat omnia in
pace possidere. cum vidit fortiorem
venire se fortiorem et vasa eius
diripere et spolia eius auferre
Luce xi°. non immerito turbabatur
et maiore fortitudine qui tenuit
semper relicta se familiarem tra-
nde extrahebat in naribus nasc[illegible]
Leviathan ibi [illegible] hamum [illegible]
terre conspectu positus est Job
xl° ut voluerit in [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] ut ligabis
et noluerit ducat. Armilla
quoque dirue nunc maxilla eius

prostrata est ut quasi ore pastoris
persuasio rapuerat. Et prime so-
lamen confusio annunciat. Item
nota vim [illegible] infernus dei [illegible]
psalmo lxiii°. descendit in infernum
vincentes. Unde plura. [illegible]
de Christo in simbolo. descendit ad
inferna. Cum non solum ad aductio
sed finit quam ad leta. Unde [illegible] pa-
tuit est dyabolo et angelis eius
et omnibus hominibus qui in illud
sine fide qui tamen sufficit a
de peccatis mortalibus impenitentes
finaliter descenderunt in quo nunquam exi-
bunt. nec est redemptio. Secundum
limborum omnium qui [illegible] aut
[illegible] fidelium aut mediorum aut
[illegible] non sunt admissi sed ut
ibi nulla est redemptio. Tercium
purgatorium a quo solum qui [illegible] ad
[illegible] per [illegible] penam aste-
[illegible] ad limbum locum maiore
refugium et quietem et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut penitus
abstulit purgatorium in die in
[illegible] oblatus. In quibus locis
quibus pena vel status amarum
sunt vel ut [illegible] dicere quod nomen
domino perfectum quod dicit Ego ut [illegible]
tenor penitus [illegible]. Bernardus autem
et dicit [illegible] psalmo lxxii°. In
adherere deo bonum est. Sic [illegible]
mulieres querentes xpm [illegible]
mane de quibus Iohannis. Tercium
dicit Maria magdalena et Maria
Iacobi. Et Amor primo qui [illegible]
de 2m [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. quod
emerunt aromata. labores
[illegible] quod [illegible] ungenta
[illegible] [illegible] quod [illegible] mane
venerunt ad monumentum. Observa
quando duo desiderium [illegible]
ut venientes ungerent Ihesum
Et [illegible] 2m [illegible] Luce xxiv
de peccatis [illegible] [illegible]

contemne xpi amicus secundum dominum Ihesum
xpm. Et 2m apostolum ij Thi. iiii. Tu vero
vigila in omnibus, labora affectu
pietatis, ministerium tuum imple in
omnibus, ut tu sanctis mulieribus
et tibi appareat qui a mortuis
resurrexit. Relinquunt Maria peccatrix
mas luce viia et invenit aroma-
ta ... plus omnibus laboravit
Paulus j Corinth. xv. Et dimisit
sanat parentem virgo/vidua Anna
assumit Samuel et invenit dominum
j Reg. iii. Desiderat Simeon vi-
dere xpm primo luce ij. videt
et cognovit altissimum. Nullum de-
siderat amor per opera pietatis
et ideo ut testatur indicat semper
et suadet opera pietatis. Pietas
enim ut ait apostolus j Thi. iiii.
ad omnia utilis est promissionem habens
vite que nunc est et future. Ama-
bant mulieres xpi carnem mortuam
et illi pietatis officia impendere
voluerunt et allocucionem meru-
erunt angelorum luce xxiiii. A quibus
ut plus gauderent et in amore
proficerent audierunt de vita
xpi quorum consolacionem sunt et de
sua ipsum. Nos non ad mortuum
sed viventem videre et cognoscere me-
ruerunt. Karissimi ego de illo qui in
peccatis adhuc sunt quibus quasi
mortuus est Ihesus. Amet licet
imperfecte Ihesum xpm et dicat
se per quietem per opera pietatis
et per doctrinam et consolaciones
angelorum, i. sanctorum predicatorum in
albis, i. in sancta conversacione appa-
rencium proficiet ad vitam que est
a mortuis et cognoscet et di-
ligat super omnibus Ihesum xpm. Deus
enim qui de tenebris fecit lumen
splendescere ij Cor. iiii. illuminat
in cordibus eorum ut ad illuminatos
dicat apostolus ad Ephesios v.

Eratis aliquando tenebre, nunc autem
lux in domino. Per istas tres
sanctas mulieres tres tamen orientes
salvatoris in ecclesia per quas nos
ingrevemur ... quorum gra-
nes se recognoscunt angeli quia
ad videndum tu ipsius cum qua
mortuus surrexit quibus pre-
taliter officiis obstitit. Unde ipse
dominus ait Mat. xviii. Angeli
eorum semper vident faciem patris mei
qui est in celis ut scilicet in con-
templacione intelligat quia nec
quid ministrare deceat ad graciam
patris et gloriam salvatoris omnibus
in ut ait apostolus Ebre. j.
Sunt ad ministratorum spiritus missi
eos qui hereditatem capiunt sa-
lutis in ministerium missi. Re-
surgens Ihesus apparuit primo Marie
Magdalene de qua eiecerat septem
demonia, fiduciam prestat et gau-
dium his qui ad dominum de peccatis inte-
gro corde convertuntur. Non enim
opus est sanis medicus sed
male habentibus Mat. ix. Pra-
mi tu maior cum infirmari
prius absterguntur ut cum rele-
vet ubi Ysa. lxvi.
Ait dominus quomodo si cum bla-
diatur ... ita ego vos
consolabor. Sed quia sermo mulieri
et sibi tu virtus apparuit Ihesus
predicamus ut in melius con-
mutatis oracionibus, sancto et sine
sermonibus dicit virtus de qua
ma vobis illata est. Per ta-
morte sumite solum iuste
A... enim in paradiso conversa-
cionis obstitit et mulier virum
gaudia novi et eterne vite
nunciat. Apparet quia mulieribus
prius quam viris virorum arguit
desidiam. Nam femine maxime sur-
gentibus et dominum querentibus ipse

tumide propter et incredulitatem tre-
mebant. nam clausis ianuis con-
fortabat luce xxiiii°. Et in via
salutis nove visa sunt eis
quasi deliramenta. Docet ergo Ihesus
in hoc festo quod apud eum non
est acceptio personarum. Nam absque
spe distinctione ordinis et
dignitatis qui amat ardentius et
querit devotius eum invenit
Ihesum Christum. Et nos sive sime
in sine mulieres sine cuiuscumque
gentis status conditionis. Ecclesia
sperans mulierum magdalene ardenter
quesivit et invenit Ihesum Christum
per graciam tamquam in futuro in gloria
sempiterna. Ad quam nos etc.

Maria
Magdalene et
Maria Iacobi. et cetera
In vesperas Marie sancte dominice
resurrectionis in scripturis invenimus
multas figuras familiarum
Primo libro Iudicum de Samsone qui
dormiens in sua civitate custo-
diebatur ab inimicis qui voluerunt eum
interficere. ipse vero soporatus cum
porta civitatis accepta illesus
abivit. In hoc non significabatur
quod Christus in sepulcro velut in lo-
co quieto posita quem Iudei
custodiebant et in fama et
gloria sine nominis interfice cupie-
bant. ipsis in pectus dormientibus
a morte ad vitam. Aliud
per ad famam et gloriam sui
nominis redivit in sua resurrectione
Unde quem Iudei cupiebant confu-
dere. Nunc omnes laudabant et
honorabant. quem volebant ex-
tinguere et eradicare mortui
testificati sunt. Nam multa cor-
pora sanctorum qui dormierant sur-
rexerunt et apparuerunt multis
in civitate testificantes eius
resurrectionem et quem volebant esse

in medio eorum ipse solus sanctus
sine ulla macula corpus sua re-
surrectionis manifestat. Tanta namque
sunt virtutes miracula resurrectionis
que eam non poterant recipere fragi-
litas humana apprehendere. non enim
est festum valet. Unde ut dicit Damascenus
festa [illegible] et virtute divina
Et ideo que sunt opera miraculosa
et ad misteria nature humane. quia
aliter anima reddit ab inferis
ad sepulcrum. aliter sit cuncta
corporis. quam resumpsit totum san-
guinem qui fuerat effusus. aliter se
corporaliter univit. aliter clauso sepul-
cro de eo exivit. ut hic poterit
homo videre. et [illegible] ut in hoc
poterat deo familiari. Sed angelis
quoniam est nature intellectualis spiritualis
et potestatis multum [illegible] in hoc desiderio
poterat. [illegible] resurrectio primo deberet
angelis manifestari et per eos ho-
minibus. ut dicit sanctus Hylarius. Unde
et festa resurrectione sancti sui spe-
culantes et [illegible] spectant admira-
tionis aut [illegible] sunt nobiliores
[illegible]. [illegible] resurrectio prius est
manifesta per angelos mulieribus
[illegible] multas [illegible] familiaritatis
in questionibus. Affabiles
in locutionibus et [illegible] expressime
Dicit Glosa super illo Luce xxiiii°
mulieres plangebant et lamenta-
bantur eum. Quanto feminei est
amantius lacrimari et hec ammi-
rabiliter ad pietatem. Ideo sim-
plus dolebat et magis comparan-
tium pro consolacione pro tempore
quod magis amat et quod merebatur.
Unde sunt primo mulieres erant sedentes
contra sepulcrum. Dicit Glosa. Aliis
recedentibus a sepulcro sole
mulieres que Christum ardentius amabant
perseverabant. et ideo resurgentem
primo videre meruerunt quia quem

presentauit usque in finem hic sal
uus erit. Et hec iij specialiter de
in omelia. mulieres cum que dile
xerunt uiuum et mortuum stu
dio sepulture obsequium exhibuerunt. Vnde dicit
Augustinus mulieribus surrexit ut dica
tur quod sexus eius que peccatum et mor
tem induxit primo maioris gaudii ap
pareret. Inter discipulos petrus ut nullus
peccator de uenia desperaret
audit quod latro precessit apostolos
in paradisum. et quod peccatrix primo
gaudium mundi uidit. et aliis
meruit nuntiare. et hec est
tertia specialis huius tituli
Per istas tres marie designantur
Primo magdalene que sunt penitentes
inspiratione cum anima que penitet
in amaritudine contritionis peccata de
ponit. Secunda maria iacobi sed
minor et sunt proficientes qui non
obstante amaritudine aduersitatis
supplantat uitia. Tertia ma
ria salome et sunt contempla
tiui qui debent esse pacifici. De
quibus est dicitur in euangelio quod cum
transierit sabbata uenerunt ad
sepulchrum cognouerunt resurrexisse
[illegible] Sed unde prima unguentum pe
nitentie etc. ex speciebus mirre
in [illegible] sponse. digiti mei pleni
sunt mirra probatissima. Sancti doctores
in digitis notantur actus et intelli
gitur cum homo penitens hec agit
quomodo sua peccata quasi ramos mir
re rememorando colligat et
in corde reponendo uelut in
mortariolo igne doloris repul
uerat. intentionem dolendi peccata
et placandi deum. et hoc est un
guentum quo sanatur anime uulnera
peccatorum. Secundo sic Contra de
primo opus fidei et inspirationem operis
est contra quod [illegible] compellit
qui de corde peccata eradicans
Vnde dicitur hic penitentibus

Ihesum querit qui est cum anima spo
liat mundum et in corde et ad a
sepulchro redit. quod [illegible] a re
saluari a peccatis in corde contrita
est in sepulchro compunctionis et abso
lutionem. est in mundo spoliare et
satisfactionem. et tamen redire ad
cor [illegible] innocentie restitui
tur. Sed mirandum quod est ualde
uehementer dolere contra peccata
in absolutione et satisfactione. Que
ista tria secundo meruit in pec
catoribus errore et timorem.
Primo in psalmo. Cor meum con
turbatum est in me etc. Post in
Dereliquit me uirtus mea etc.
timor. et lumen oculorum meorum
et ipsum non est mecum etc. error
Secundo ego miror quod [illegible] dolet
[illegible] peccata est. quod consilio con
tendit in errorem et quod sat
[illegible] timorem.
Sed in quibus est maxima diffi
cultas quia ad nullum istorum suffi
cit propria uirtus. Vnde dicitur hic in
persona penitentium. quis reuol
uet nobis lapidem ab ostio
monumenti. quia sicut in sepulchro
sic et in fide peccator clau
ditur sic ut non possit resurgere.
Primo in Trenis. Conclusit
uias meas lapidibus quadris
Sed non est desperandum quia iste
mulieres uiderunt lapidem reuo
lutum. Erat enim magnus ualde
quia deus multis gratiis uisitat
penitentem antequam satisfaciat
gratiam. Primo in psalmo. Cum ipso
sum in tribulatione scilicet contritionis
eripiam eum scilicet ad uitam confes
sionis. et glorificabo eum in
certitudine absolutionis. longitudine
dierum replebo eum assistendo
eum penitentiam satisfactionis.
et ostendam illi salutare meum

In restitucione gratie. dimisse et
bonis / habent autem ratione sep(ulture)
sepultura dat sepulture secundum die
tertia. unum et alterum fidem dat resur-
rexit tertia die contra spirituales / se-
cundum die xl mortuus est. sancta
in sepulcro quiescunt / 2a consuetudo
Ad innuendum quod et hic est ordo
remedii administrandi hominem
cum primo cum Cristo commorimur quod dicit
Thomas ad alios Apostolos. Veni-
amus et nos et moriamur cum eo.
Sepelimur cum eo in baptismo in
mortem. Ro. vi. sic Christus resurrexit et
iam ultra non moritur mors ei non
dominabitur. sic et nos redeamus
ad immortalitatem ne per amplius
labemur in peccata. Unde dicit Aug(ustinus)
in Enchiridion. Christus qui vixe-
rat vetus homo. id est in vetustate a
primo homine contracta non con-
tulit sed cum pena scilicet fame
siti labore dolore et similibus.
hec modo illa vetustate finivit
et deposuit ut dolorem [illegible]
sustinens sic habet membra de-
terra in terra ne moveantur ad
acta peccatorum. a quibus et sepul-
tus quiescunt [illegible] subtracta
affectibus [illegible] a nobis [illegible]
in vetustate peccatorum [illegible] dolo-
re et gemitu deponetis ita ab
eis penitere quiescamus ut ne cor-
[illegible] ut [illegible] [illegible]
Unde de Ro. vi. Ocectus.
quia vetus homo in cum Christo crucifi-
xus est ut destruatur corpus peccati
Commorimur autem peccatis in timore
dei. sepelimur peccatis in ultione dei.
resurgimus ab eis in [illegible]
dei. Et sicut Christus [illegible] et [illegible]
fuit [illegible] sic nos resurgat
tertia die. Et quando eum considerat
excellentia dei maiestate et
omnipotentia. multum [illegible] eum
[illegible] et formidat. Unde dicit
Iob [illegible] [illegible] potentia
dei. Et Iob. verebar

omnia opera mea. Et Ieremias. quis
non timebit te o rex / hec sunt
tria que in homine omnia peccata mor-
tificat. timor enim omne malum
expellit. rubor et verecundia
extinguit et [illegible] de
[illegible] malo [illegible] / Hec sunt
dicta cum [illegible] peccata [illegible] sic
[illegible] virtus autem divina hominem
mortificatum timore commendat
sepulture. et facit quiescere omnino
a quolibet peccato / ad voluntatem
lapidem. id est firmum propositum ampli-
us non peccandi. et lapidem
[illegible] munit sigillis. id est
[illegible] ibi [illegible] [illegible] [illegible] et custo-
dibus. Tercium cum considerat quod
divine sapientie nec est numerus et quod
attingit a fine usque ad finem
fortiter et disponit omnia suaviter
id quod divina virtus penetrat
usque ad compagines et medul-
las. id est ad cogitationes et inten-
tiones. [illegible] [illegible] opera
dat [illegible] et valorem
et quod divina virtus et sapientia
est infallibilis omnia cernit et
omnia vincit / quia [illegible]
cogitare de malo. vel [illegible]
[illegible] ad peccandum aut moveri
ad malum. et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] custodes assistat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] predicatores
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Christus [illegible] in cordibus nostris dicit
enim Thomas. [illegible] est quod [illegible]
sic [illegible] [illegible] [illegible] peccare
et [illegible] de hoc [illegible]
[illegible] Et modo [illegible] [illegible]
fatie vince mee et non feci
expectavi ut facerem iudicium
et ecce iniquitas. Et hinc
est dicens quod [illegible] divina
sapientia [illegible] que est lucidior sole.
[illegible] dei bonitas hominem re-
ducit ad [illegible] [illegible] [illegible] considerat

immensitatem divine bonitatis quos
occupat omnis sive stat qui
petit pulsat ad hostium quo ei
sic audit in unius sinus hila
rit quod suscepit peccatorem quo
remittit culpam condonat penam
dat graciam et promittit gloriam Ille
dominum magis diligere qui tam abundanter
dat omnibus et omnes implet
sua benediccione quia ut dicit **Augustinus**
Sicut desiderare graciam est gracie inicium
gracie ita desiderare divinam boni
tatem est inicium amoris divini Sed
nullus potest considerare divina beneficia
et eis non afficitur sicut ipse sua innu
merabilia non solum alliciunt sed afficiunt
et alliciunt Et hec primo resur
gimus et ad vitam redimus quam
per culpam amiseramus. amor enim
divinorum donum qui est vita anime fa
cit caritatem in anima et sic eam vivi
ficat **Jo. xiiii^o** Qui diligit
me diligetur a patre meo et ego
diligam eum et manifestabo ei
meipsum et ad eum veniemus et apud
eum mansionem faciemus Et ad ini
maginem istorum dicitur in **Luca** Magna
et terre mota facta est magnus
timor inuenit et ea que accesserant
timor viri sunt rubor et humili
tas quia cum hiis duobus timor
reddit magnum quod sic solo est
pusillum Et sequitur angelus enim
domini descendit de celo. angelus
consilii magnus inuenit dominum scilicet mi
sericordie et pacis. quia de ea emittit
de sede magnitudinis sue ut eum
hominibus sit et cum eis laborent
possit scire quod acceptus est cor
deo omni tempore Et sequitur nolite
timere scio enim quia Ihesum queritis qui
est verus salus et redemptor. quia
perfecta amore timor non frangit
qui habet penam perfecta vero caritas
foris mittit timorem. et stabat
hic angelus annunciat dominum resurrexisse

dicens surrexit non est hic Et ba
de peccatoribus per mariam mag
dalenam intellectus Maria ia
cobi quia iam non vadit in ama
ritudine peccatorum sed ad visitandum et
reconciliandum Alia colligit aroma
ta ad componenda unguenta que
de palma victoriarum in factis
precedentibus colligit ramos
de lignis et reponentes illos
in corde tenet et memoriter ut
ut se possit eis conformare
quia peccatorum dolia sunt quasi unguenta
pignora ordine currens in perfecto
virtutum Isti iam deveniunt ad
novitatem vite propter quod nec so
lum querunt Ihesum sed et nazarenum
in quo iam florent in virtutibus
Ro. et apostolus **Ro. vi^o** **Non**
solum conformari huic seculo sed
renovamini in novitate mentis vestre
et induite novum hominem Et
hec sunt per duos virtutes scilicet
abstinencia et iusticia. non abscondo
non conformamini huic seculo sed
expoliantes hominem veterem cum
actibus suis. per iusticiam vero
novum hominem inducimus et vestes
sibi innovamus Et est hec secunda
visitacio domini. Tercia omnis que
dicit **apostolus** **Ro.** in resurreccione
a mortuis ut nos in novi
tate ambulemus **Maria** et
Salome quesiverunt Ihesum per fidem
et contemplationes per amorem et
dilectionem omnibus in sepulcro contem
plationis clausum iam hostio
subiecti querunt dominum crucifixum
qui cum apostolo gloriantur in cruce
domini per quam eis mundus crucifigitur
et ipsi mundo quibus vita est
impaciencia et mors in desiderio
quia cupiunt dissolvi et esse cum
Christo **Videbitis eum in Luca** **Ibi**
et hic precedet vos in galileam
ibi eum videbitis sicut dixit vobis

Non enim thema hic cum te ma
nere. Hic enim videmus per speculum
in enigmate. Sed cum ista mor
talitate transierimus ibi eum in celestibus
facie ad faciem videbimus gaude
bimus et laudabimus. Quam visio
nem prestare faciat nos rex glorie re
surgens. Amen.

Maria magdalena et maria Jacobi
Mr. xvj° et Mat. xx viij°

Dum ea ratione angelis
comites amiciciat. Neque satis
cumulat quoniam ... esse perfecto
angelice qui digne ... alius
... amicitie. Hanc
aut perfectam in me non invenio
... ad hoc opus mee non
sufficere non dubito. Sed tamen vires
quas imperitia et fragilitas
denegat vera caritas ministrat.
Dat et tamen Gregorius loquendi
ausum ... omnis domine tanta
solempnitas quia valde indignum est
ut eo die lingwa carnis
laudes taceat quo die caro
auctoris resurrexit. Ut igitur
laude dignum predicare possimus
... ...
... ... suffragium implo
remus suffragium. Licet magna
sit leticia ... predicta invenire
maxime ... cumulat leticia
... ... melior quam
desiderata ... ego quamvis
sit leticie dies hodierna
quia fecit dominus quod ... sancte
mulieres desideraverunt invenire
corpus Christi mortuum ut illud
ungerent, multo magis invenerunt
quam speraverunt quia amicitiate
angelorum invenerunt eum resurrexis
se a mortuis et quod tanta
illata ... ... invitata
sunt in gloriam resurgentis ut dicitur
Evangelio. Et de hac ... ...
diligenti ... mulierum et

amicitia ... omnis ... angelorum
narrat ... Evangelium. Primo
notantur ... ... devotio earum
desiderium ad dilectum instantiam
... eiusdem. Secundum ... meritis
ibi ... Respicientes viderunt ... 3°
colloquium angelicum ... ... affirmat
ubi qui dixit eis Nolite ...

De primo. Maria mag
dalene et Maria Jacobi et
Salome emerunt aromata ut
venientes ungerent Jhesum. Ubi
notatur quod iste sancte mulieres ine
unt ad monumentum desiderantes
ungere corpus Christi. ... desiderium
... ... magnum amorem. Unde
... caritatis ... amor. Primo
ab obsequio devotorum. Ita ut
dicit beatus Gregorius probatio dilectionis
est exhibitio operis. Iste vero mulieres
tam amaverunt dominum quod etiam ei
mortuo desiderabant impendere
honorem et similiter obsequium.
Unde dicit Maria magdalene ...
... ... quam ... ... alias
quia ... ... diligentius
... et ... ... ad
hoc ... Et Maria Jacobi
Jacobi ... qui fuit cognatus
... domini. Alibi ... Marcus
appellat, ista Maria Joseph
... fuit mater Jacobi
minoris et Joseph ... Si
monis et Jude ... ...
fuit. Alpheus pater autem Cleo
phas. Et Salome Maria Ja
cobi ... devotionis ... ...
a patre sive ... Salome ista
... marito Zebedeo duos genuit
filios scilicet Jacobum maiorem et
Johannem evangelistam. Unde iste due
Marie fuerunt ... Christi ... ...
... ... emerunt
aromata ut venientes ungerent
Jhesum ... ... Judeorum ...
... defunctorum aromatibus condie

quatinus absque corruptione diu conservarent. Secundo dicitur secundum lucam et quia in ipso die parasceue paraverunt unguenta et sabbato iuxta mandatum legis noluerunt se occupare unctione corporis christi sed transacto sabbato parata detulerunt aromata ad monumentum. Sic vero dicit marcus quod transacto sabbato emerunt aromata. Dicendum secundum bedam quod utrumque verum dicit. Nam quia aromata in parasceue parata non sufficiebant ideo transacto sabbato emerunt alia et addiderunt prioribus. Vel dicendum quod marcus dicit de hoc recapitulando ut sit sensus emerunt aromata prius et cum transisset sabbatum cum aromatibus emptis venerunt ut ungerent corpus ihesu. Secundo [illegible] dilexerunt vitam eius quia et remedia adhibebant ut corpus mortuum absque putrefactione conservarent [illegible]. Et in hoc notatur caritas fundata amor et devotio quia quamvis ioseph ab arimathia et nicodemus attulissent mixturam mirre et aloes quasi libras centum et sepelierunt corpus domini cum aromatibus conditum ut dicit iohannes xix°. Attamen ista non condito [illegible] ut magis ipse elligat proprium obsequium rei [illegible] impendere quam ut alius impendat. Unde ergo amor agebat in istis mulieribus ut vellent tangere et ungere corpus christi quamvis iam cum aromatibus esset conditum quod ipse etiam esset ab aliis sine eis unctus illis videbatur. Attende et ad ipsam utilitatem naturaliter enim est horribile videre mortuum et [illegible] in [illegible] et maxime [illegible] ita quod et [illegible] tangere filium mortuum. Sed in istis mulieribus amor vincebat fragilitatem nature quia non solum non timebant verum etiam desiderabant videre tangere et ungere corpus christi [illegible] dilexerunt

vivum quem non putabant posse nunc mortuum. Nec terruit eas fetor sustinendo corporis mortui quia sic sunt delectate in amore christi quod non solum [illegible] timebant nec credebant posse [illegible] a mortuo. Quarto notatur amor istarum mulierum a parte remedii. Sic enim sollicite erant quod non expectaverunt plenam diem sed ut dicit textus valde mane venerunt ad monumentum. Vel valde mane erat quia ut dicit iohannes venerunt ita mane quod adhuc tenebre erant. Lucas vero dicit quod valde diluculo venerunt. Est autem diluculum claritas media inter noctis tenebras et diei claritatem. Quod secundum augustinum dicitur. Augustinus una sabbatorum id est prima die post sabbatum quod est dies dominica venerunt ad monumentum quod erat [illegible] in orto edificatum. Orto iam sole. Dicitur [illegible] si valde mane ita ut adhuc essent tenebre ut dicit iohannes. Quomodo ergo venerunt orto iam sole. Dicendum secundum augustinum quod venerunt valde mane sed adhuc tenebre essent [illegible] iam orto sole id est cum celum incipit ab oriente albescere quod non fit nisi vicino sole oriente [illegible] omnibus [illegible] amor caritas exprimitur. Sed enim mulieres sint mulieres foras egredi valde mane [illegible] et [illegible] amoris [illegible]. Tertio notatur [illegible] a [illegible] quia non impedi[illegible] [illegible] lapis [illegible] ab ostio [illegible] cum tamen magnus lapis appositus esset monumento et [illegible] dicebat [illegible]. Et dicebant ad invicem [illegible] colloquentes

interrogabant se invicem. quis revol-
vet nobis lapidem ab hostio mo-
numenti. Et mirum est quare non assu-
mpserunt petrum et alios ut eum
revolvissent. sed forte nullus discipulorum
presumebat ibi accedere. timebat
enim ne caperetur a militibus et
dicerent quod voluisset furari corpus
christi. mulieres non timebant [illegible]
vis enim amoris faciebat eas for-
tes ut nil timerent. Cantica viii
fortis est ut mors dilectio. Atten-
de quod non destiterunt ab incepto
opere quamvis quod dubitabant
quis revolveret lapidem. nec enim
aliquis virorum presumpsisset accedere
propter custodiam militum permis-
sum reserare sepulcrum. lapis
enim sepulcri signatus erat sigillo
principum sacerdotum et phariseorum
ut dicit Matheus. his tamen non ob-
stantibus iste mulieres sperabant
nihilominus posse videre corpus christi
unde vis amoris facit amatores
bone spei ut nil reputent
impossibile sed credat parata esse
suffragari amoris desiderio. Secundum
Virgilium: quid non speremus
amatores. Et Terencius: quanto
minus spei est tanto
magis amo. et tantum de primo.

De secundo dicitur sequitur
de secunda mirabilitate [illegible] re vo-
lucio lapidis ab hostio mo-
numenti. si enim lapis erat so-
latus et corpus domini non erat
in monumento satis erat probabile
signum quod resurrexerat. nec enim
quamvis latenter potuissent corpus
auferre propter custodiam mili-
tum et hoc est quod dicit et respi-
cientes viderunt revolutum
lapidem. propter quod crediderat
ab [illegible] domini impedi-
mentum [illegible] sit revolutus

Matheus dicit et ecce terre motus
factus est magnus. angelus autem domini
descendit de celo et accedens re-
volvit lapidem. Non quod ut dicit
Beda quatinus egressuro domino ja-
nua pateret sed ut daret hominibus
signum resurrectionis indicium. angelus enim
angelus revolvit lapidem. iam dominus
clauso sepulcro exierat. Sicut
enim mortalis clauso utero virginis
nascendo potuit mundum ingredi.
non mirum si factus immortalis potuit
resurgendo exire sepulcro. Unde
[illegible] in [illegible] sancti Laurencii
[illegible] similiter fuit [illegible] admi-
rari quomodo Christus potuit exire clauso
sepulcro. angelum qui erat [illegible]
[illegible] dilapsum est et
[illegible] et vox in ag-
[illegible] est [illegible] sic potuit Christus clau-
so exire sepulcro. Unde sequitur
erat quippe magnus valde quem
mulieres nullo modo revolvere potuis-
sent absque aliorum auxilio [illegible]
[illegible] est [illegible]
apperet. Codicis [illegible]
[illegible] legacione [illegible]
[illegible] videmus quod [illegible] reperi-
tur olim [illegible] victoria
victorie laurea deferunt et
[illegible] quod res est [illegible] vel gaudii
[illegible] habitu [illegible]
[illegible] est victoria
plurime exultacionis [illegible] non
[illegible] annuncia[illegible] non [illegible]
[illegible] tota [illegible] et videtur
Unde sequitur et introeuntes in
monumentum. [illegible] dominica [illegible]
[illegible] sepulcrum [illegible]
de rupe [illegible] quam [illegible]
[illegible] posita fuerat. et lapis
magnus viderunt iuvenem
[illegible] in [illegible] sedentem
in dextro [illegible] coopertum
stola candida. vestimento [illegible]

ut dicit Matheus. Iste angelus gloriose
resurgentis declaravit quinque circa
dicitur de eo. Primo quod apparuit
in etate iuvenili. Sed autem etas
est florida et iocunda et ideo insi-
nuabat resurrectionem domini in qua caro
Christi refloruit. Iuvenem ut dicit
Severus ostenditur quod omnes in
etate iuvenili resurgemus non secundum
eam infanciam aut senectu-
tem sed etate florida et iocunda.
Secundo autem reliquis ostenditur do-
tes corporis glorificati. Nam per hoc quod
sedebat super lapidem monumenti
ut dicit Matheus dos levitatis et
subtilitatis innuitur et intelligitur. Quia
enim innuebat quod sua resurrectione
per dotem subtilitatis omnem gravitatem et
grossiciem superavit. Tercia est
dos immortalitatis que insinuatur per
hoc quod sedebat in dextris. Unde
Gregorius: quid dextera fit vita perpe-
tua prius inter corruptionem signi-
ficat. Tercia dos est agilitas. Agilita-
tem autem corporis glorificata natura
commutate de ipsa. Hoc insinuatur
quod aspectus angeli erat sicut ful-
gur ut dicit Matheus. Fulgur autem
est velocissime quia subito move-
tur ab oriente in occidentem. Quarta dos
est claritas corporis et insinuatur
quod angelus erat coopertus stola can-
dida id est non designabat de quo prius
amictus lumine sicut vestimento. Tercio
ergo invenies tria apparere forcia
resurrectionis ostendit quod in dictis
mulieres obstupuerunt. Obstupere est
ex admiratione rei vise terreri et
pavere. Admirate sunt mulieres
etate et habitu angeli apparentes
et timuerunt quia erat solita-
rie nec cogitabant eum esse angelum
quia talibus apparuit ita ut dicit
Matheus: pre timore eius exterriti sunt

custodes et facti sunt velut
mortui. Sed angelus noluit contra quod
mulieres tam terrerentur ut caderent ve-
lut mortue sed solum obstupue-
runt. Sed quia non sufficiebat per
signa resurrectionem esse demonstra-
tam quantum dicitur de tercio scilicet
colloquio angelorum. Secundo ostenditur
quomodo angelus quod gloriam resurrectionis demonst-
rat Christi eamque et ideo confir-
mat. Et primo ostenditur quomodo angelus
pavorem removit a mentibus
mulierum ut gloriam resurrectionis intelli-
gant dicens sermone blando et
consolatorio: Nolite expavescere.
Quod dicit secundum Gregorium: paveant
custodes qui non amant adven-
tum supernorum civium. Vos autem
nolite quia vestrum concivem videtis.
Ecce ut mulieres magis confident
se scire quod ipse querant dicit
eis: Jhesum queritis. Ecce magister
salutaris. Hic enim vere fuit cuius prophetica
in omnibus sunt completa. Provi-
dens autem rex noster ante secula
operatus est salutem in medio
terre. Nazarenum qui interpretatur floridus
vel sanctificatus. Ecce enim magis-
ter devota persona. Unde ipse ait:
effloruit sanctificatio mea. Dicit
vero: ecce magister gloriosus. Unde
ad Galatas VI: Michi autem absit
gloriari nisi in cruce domini nostri Jhesu Christi.
Unde secundum Thomam angelus crucem non
erubescit quia in ipsa est salus
omnium hominum et latronum primo.
Tercio resurrectionem annunciat dicens:
Surrexit quod dicit: Nolite que-
rere crucifixum et mortuum sed quere-
re resurgentem a mortuis. Unde
dicit Ieronimus: radix arida ref-
loruit. Flos inter eum fuit
tibi rumpit et qui iacuit in
morte resurrexit in gloria. Non est

hic sed in monumento. Io. Cum
hec non quesiuit sed surrexio querite
vbi est in dextera dei patris sedens
Greg. Non est hic per presenciam
carnis qui tamen nusquam deest per presenciam
maiestatis. Et ut greg. super ver-
ba quod surrexit … Ecce
locus vbi posuerant eum. ut si
meis sermonibus non creditis
vacuo saltem sepulcro credatis
Illud autem … mulieribus
ut … amitteret dicens Sed
ite dicite discipulis eius
quia … Et petro specialiter petrum
specialiter nominat quia … repudiatus
negacionibus ita erat confusus
quod nisi fuisset specialiter nominatus
non presumpsisset venire inter ceteros
apostolos xxi Greg. Vel ideo quia
petrum specialiter nominat ne ab
… ut de … vna
vice gauderet Precedet
vos in Galileam. Io. sequimini
eum ibi eum videbitis non
quidem crucifixum Sed mortuum
sed iam resurgentem vivum Sic
dixit vobis Mat. xxvi. Postquam
autem surrexero precedam vos in
Galileam. Precessit dux noster
mortis triumpho glorie discipulis
et viderunt eum discipuli in monte
Thabor Mat. xxviii. Vbi
cum … futurae glorie
sibi discipulis demonstrat Sed
et nos in galileam Id est transmi-
gremus a terrenis ad celestia
Ad Colon. iii. Si consurrexistis
cum Christo que sursum sunt querite
non que super terram ut … ad
gloriam possimus … [illegible]
… faciat nos Ihesus
Christus Amen Sermo … ad … pasce

non ex discipulis eius
ibant ipsa die in
castellum Luce xxiiii.

Doctus Aug. dicit Dominus Ihesus
Christus multa fecit miracula sed
nullum maius quam quod pro salute
totius mundi cum suo corpore mor-
tuo resurrexit et a terra levavit
super omnes celos. Illa valde mira-
culosa sunt quod anima separata a
corpore redit ad corpus et vi-
vit … ei … spiritus va-
dens et non rediens Vt dicit psalmista
Vnde dixerunt impii Sapie. ii.
Non est qui post mortem habebit memoriam
operum nostrorum quia non est cognitus
qui ab inferis redisset. Isti
errauerunt considerantes secundum natu-
ram non diuine potencie magis …
Et … miraculosum esset quod ab
hoc mundo moreretur. Sed hic est
homo ille qualem … dei.
Quis est homo qui vivit et non
videbit mortem … Christus po-
tuisset effecisse quod numquam fuisset mor-
tuus quia habuit potestatem ponendi
animam suam Io. x. …
Aug. Maius est miraculum mor-
tuum remansisse quia si … …
vite potuit immortaliter …
in vita mortuo redire non
potuit nisi magna diuine po-
tencie miraculosum fuit si Christus
descendisset de cruce quod iudei quod
non crediderunt Maius miraculum
… permittebat ei credere si hic
fecisset dicebat enim si rex israel
est descendat de cruce et credimus
ei Sed maius erat miraculum mor-
tuum surgere de sepulcro clauso
et sigillato Certe valde mira-
culosum est quod Christus post mortem
crudelissimam quam pro nostra salute

… Jo… [illegible]

Surrexit in carne gloriosa ad
vitam immortalem resurrexit. Hoc credere
dum maxime sit articulus fidei.
Fides enim secundum Augustinum est credere quod
non vides, id est quod non percipis sensu
vel ratione. Ad quam credulitatem
inducunt nos ea que facta sunt
contra rationem etc. Ita tria sunt
[illegible] dum custodes perterriti
facti sunt velut mortui, lapidem
amotum ab hostio monumenti,
[illegible] mulieribus surrexit, non
est hic. Cum utique credendum cum
sit mortuus vivere contra rationem. Gau-
dium [illegible] mulieres [illegible]
letificat dicens: Nolite timere, immo
gaudete [illegible] ut scribitur Luce
[illegible] vivere cum mortuis et
cum hoc mandat discipulis [illegible]
[illegible] in [illegible] contra [illegible] eius
dicens: ite dicite discipulis eius
et Petro quia surrexit a mortuis
et precedit vos in Galileam, ibi
eum videbitis, sic dixit vobis.
Hec et similia declarant contra-
riam rationem esse quod est articulus
fidei christianorum. Unde Augustinus exponens
id psalmi: Non dormitabit neque
dormiet qui custodit Israel, dicit:
Non magnum est nobis credere quod
Christus mortuus est, quia pagani et
Iudei et omnes infideles hoc cre-
dunt et christianis obiciunt quod cre-
dunt in mortuum. Fides ergo
christianorum est contra rationem ad vitam im-
mortalem in carne gloriosa. [illegible]
quod Christus cum suam [illegible]
morte [illegible] ita
apostolos ut [illegible] fidem [illegible]
et eos [illegible] ab [illegible]
volens quod firmiter crederent, sic
et nos. [illegible] qui credimus quod
Christus resurrexit a mortuis cre-
dimus quod Christus moriens [illegible]

virtute divinitatis. [illegible] apostolus
Corinthiorum XIII. Et si crucifixus est
ex infirmitate carnis, vivit tamen
ex virtute deitatis, quia non virtus
[illegible] corpus eius a corru-
ptione [illegible] De quo in psalmo:
Non dabis sanctum tuum videre corrup-
tionem. Unde credendo purificantur
a peccatis quia dicitur fide purificat
corda, Actuum XV. Et iustificamur
Romanorum IIIo: arbitramur hominem iusti-
ficari per fidem et in gratia confirma-
mur. Luce VIIo: Fides tua te
salvam fecit, vade in pace.
Et resurrectionem confirmat in-
[illegible] X. Nolite amittere
fiduciam que magnam habet re-
munerationem. Et Iohannis ultimo: Hec
scripta sunt ut credatis et cre-
dentes vitam eternam habeatis. Licet er-
go sit necessaria et utilis est
fides contra rationem, sed valde [illegible]
[illegible] resurrexit a mortuis
[illegible] contra rationem [illegible] successive
[illegible] que facta est [illegible]
[illegible] quod [illegible] repente
fragilia corda hominum non
possent capere. Consulens igitur
[illegible] nostre
successive suam resurrectionem decla-
ravit. Ita ipso die resurrectionis
apparuit primo Marie Magdalene,
secunda mulieribus que currebant
a monumento nunciare discipulis
quod audierat ab angelo. De
quibus Matheus dicit: quod Ihesus oc-
currit eis dicens: Avete. Ille
autem accesserunt et tenuerunt
pedes eius et adoraverunt
eum. Tercia apparuit Petro,
quarta [illegible] non scribitur quando
[illegible] et tercia circa vesperam
eiusdem diei apparuit duobus
discipulis de Ierusalem euntibus in

Castellum Emaus de quibus est commu-
tum in Expo. Epistole precedentis
iste clarius introitu allegatis. Et ihesus
quid de se scribatur dixit. Ego sum
via veritas et vita. Est nona
via quia vadit cum ambulantibus et
sequitur peregrinantibus et de sua
passione conferentibus. Est quod veri-
tas quia docet ignorantes et certificat
dubitantes et corrigit tarde
credentes ondens a scripturis quia
Christum oportuit pati et a mor-
tuis resurgere et ita in gloriam
suam intrare. Est denique vita
quia istos sustentabat et eis
cum dimicabat quibus vincebat
et eos letificabat ne deficerent
Ergo patet quod omnibus ad regnum
volentibus via non potest deficere
cum xc sit ubique. Luce. Deus
est in se per se [illegible] in commu-
ne deo plena sunt omnia. Io.
arbitrantes dicunt esse longius quod
ubicumque presentem eum impendunt
quia ubi est est. Ecce natus quod isti
discipuli cum conferrent cum eo ipse
invenerunt in hospitium intrare
coegerunt et cum eo sederent
eum cognoverunt et hec est tota
[illegible]. Et sic incipit
Duo ex discipulis ibant ipsa die et
iste mat. se eis in via. Et
super premissorum consonancia dicit
enim Mat. xviij. Ubi duo vel
tres congregati fuerint in nomine
meo in medio eorum sum. Sic
verus venustatis lux illuminans
et ignis inflammans. Et in
signum quod [illegible] dimisit
confirmat in unitate et omnes
[illegible] in dilacione
Ecclesia ad audiendum adveniens
novam [illegible]
[illegible] quod [illegible] tene-
bant ne eum cognoscerent

Ergo apparuit in omni [illegible]
se eis videbant in corpore glorioso
apertos oculos erant in mente. Et io
quod de eo loquebantur ibat cum eis
quia vero de eo dubitabant non
patefecit se eis. Non enim credebant
eum esse verum deum et dubitabant
eum a mortuis surrexisse. Sed credebant
tamen eum fuisse virum prophetam
iustum et sanctum coram deo et hominibus
Ergo sic ut nos habere plenam
fidem sine diminucione. Ut nos
esse [illegible] in fide sine hesitacione
Ideo istos interrogat qui loquerentur
et cum ambulantes essent tristes
ut ex eorum responsione habita occasione
doceret eos fidei plenitudinem
et certitudinem. Unus dixerat tu
solus peregrinus es et ignoras que facta
sunt hiis diebus. In hoc nota de-
fectum [illegible] nos [illegible] que
[illegible] sunt, a [illegible]
Christum peregrinum [illegible] in [illegible]
diebus et [illegible] est peregrinus
[illegible] est nata. Eo quod
maxima humilitas quia de se [illegible]
[illegible] locum ut
sunt superbi laudipete abiecti
[illegible] carnalibus voluptatibus
honoribus et diviciis [illegible]
[illegible] dei filia [illegible] in mundo
apprensit et [illegible]
[illegible] Et [illegible] xc ut deus est
passus a mortuis ut illi qui
fugiunt [illegible] passa [illegible]
[illegible] libere [illegible]
[illegible] destructas a
morte [illegible] et ad
[illegible] est [illegible] sunt quod [illegible]
sunt mortem [illegible] in eis
[illegible] et rogat [illegible]
et toto corpore quod xc [illegible]
pro eorum salute passus fuisset

et mortuus Et nullus xpc nondum
resurrexit qui aeternus in anima
etatis spiritualis consistit et nullam
consolationem spiritualem receperunt
anima et lumen dei xpi a cordibus
hominum peccatorum. Certe isti dice-
bant quod de illo sentiebant quod erat
vir sed ipsi nil vile agebat
quod fuit propheta sed ipsi ad futura
non anhelabant. quod erat potens
in opere et sermone sed ipsi bene
quidem loquebantur sed non opera-
bantur. Tunc quidem testimonium xpc
habuit ab istis duobus secundum for-
mam suam. De sua passione multa
subtilibus verbis perstringunt et de
eius resurrectione licet sub dubio
tangunt dicentes Et super hec
omnia tertia dies est quod hec
facta sunt. et quod respondentes
dixerunt dicentes non cognovisti que
facta sunt in Jerusalem hiis diebus
In vite cognoverat et per experi-
mentum. sed ipsi non cognoverant
quod nec crediderant quod dei filius
in humanitate assumpta tamen intra
cognitionis tamen passione et morte
subiisset et resurrexisset. Unde
statim xpc primo corrigit eos. Sic
dicens dixit O stulti et tardi
corde ad credendum. Stultos vo-
cat eos quod ex operibus xpi futura cer-
tissima speculabantur. hoc enim expres-
serunt in hoc cum dixerunt Et
nos sperabamus quod ipse esset re-
demptor israel. hoc expectabant
quod iudeos eripuisset de potestate
romanorum et restituisset tempora-
le regnum iudeorum. Et tardos
corde vocat quod ad intelligendum
ea que de eo fuerant per prophetas
predicta. Unde incipiens a moyse

et omnibus prophetis interpretabatur
illis que de eo fuerant scripta de-
dicens quod oportebat xpm
pati et a mortuis resurgere
et in gloriam suam ita intrare.
Cum quanta humilitate audite
diligentia et sollicitudine isti discipuli
audiebant a xpo interpretationes
scripturarum ad intellectum. quod pro-
expresserunt dicentes Nonne cor
nostrum erat ardens in nobis dum
nobis loqueretur in via et aperi-
ret scripturas. Spectat ergo ad
omnes christianos xpi cum humilitate
suscipere verba dei et per cor in-
terna instantia et a verbo inflam-
mari in corde secundum illud prophete
Ignitum eloquium tuum vehe-
menter. Docet autem xpc suos
imitatores tria. Primo ut
totam intentionem eius in se signaret
dicens. Nonne oportebat
xpm pati etc. dicit ita possu-
mus ut nobis forma vivendi prae-
beret. Tunc autem in nos recipi-
mus signa vitae xpi quando continue
corpus nostrum bene vivendi
habitu non est pura in cogitatione et
intellectu et bona voluntate
suscipere ad morum reforma-
tionem. Sic secundum scripturam et legem
divinam continue vivere. Sic
enim docet nos omnem iustitiam
adimplere. Secundo xpi passionibus
in corde affici. quoniam passiones
in carne mortificare et quotidie
dicere mori mundo. Iuxta illud prophete
propter te mortificamur tota die.
Tertio docet eos toto desiderio
gloriam sue resurrectionis affectare
dicens et resurgere a mortu-
is et ita intrare in gloriam suam
Nec non est iniuste. quod xpc
per passionem et mortem venit

In gloriam suam. ut nos et desi-
derio eadem via gloriam adipisca-
mur. fideles enim sermo et omni accep-
tione dignus. scilicet gratum congregacionis
scilicet commonicionem et unionis. 3o doc-
trina in suis meritis in receptione
sustinere amoris trahentis et violenta
detinere. Unde isti cognoverunt Ihesum
et ista auctio fuit amoris quia
retinuerunt eum dicentes Mane
nobiscum domine quia est iam [illegible].
dum dies advesperascit et incli-
nata est dies. Magnum affectum
habuerunt ad eum attendentes per eum
et comparebant. scilicet quod inquirerent
in via patriae quod dicitur quere-
mus et in hiis deserviremus quia
alibi non habebamus noctem et
nos non reciperet. Hoc est 3o dolor
ut quando peregrini faciunt prece
Et instant cum eis et dissuaden-
tes Nobisse est hic quod isti disci-
puli non cognoverunt Christum in predicacione
verborum sed in fractione panis. Et
Exodi in omnibus. precepta dei
audiendo non sunt illuminati sed
faciendo ea illuminati sunt. quia
non auditores legis apud
deum sed factores iustificabuntur.
Gregorius. qui vult audita intel-
ligere unde ea satagat opere
adimplere. Ex hoc capitulum
argumentum quod opera caritatis
aperiunt hominibus intellectum ad
intelligendum divina misteria. Secundo
enim est panis id est caritas. quia
sicut panis est magis necessa-
rius et plus roborat et
saciat et maiorem est vigorem
ad famem repellendam. sic cari-
tas pre omnibus virtutibus est
magis necessaria. quia si defi-
ceret fuerit cetera. I Corinth.
xiiio. et maxime corroborat
quia secundum Origenem. vincit mortem
odium tedium et obprobrium et
quod plus est amarum vincit [illegible]

uno solo pane caritatis et instare
desiderium amoris saciatur et repel-
litur fames eius cum cupiditatis. Unde
dicitur panis sit augmentum gra-
cie. 2a ad Philippenses io. Hoc oro ut
caritas vestra magis ac magis abun-
det in scientia et omni sensu spirituali
ut probetis potiora ut sitis sinceri
et sine offensa in die Christi. Fractio
et porrectio est gratiae dimissio-
nis dei similiter impletur cum unica
[illegible] virtute et [illegible] sue vo-
luntatis et in hiis dependet cogno-
vit. Ideo dicitur hic et cognoverunt
eum in fractione panis. Et semper
quod addo instrumentum ad cognoscendum
deum per eum maiori affectu quia
erravimus ab oculis eorum. Ex hiis
omnibus tres doctrinas accipiamus
primo ut libenter de deo loquamur
et frequenter de passione Christi ut
eum nobiscum manere rogamus scilicet
cupimus illuminari in intellectu et
inflammari in affectu. 2o ut spera-
re cogimus et pauperibus opera pie-
tatis impendamus et in domos
suscipiendo. Ex hoc 3o istorum discipulorum
rogamus Christum ut maneat
nobiscum et sperati hiis diebus
Ex quo potest cogi quam utilis sit
tibi esse sibi. Hic ipse dicit angelus
veritatis. data est in diebus peractis 2a
Unde iste duo discipuli cogebant
eum precibus et similibus ora-
cionibus. Hic Iacob patriarcha deti-
nebat angelum dicente B. dimitte
me aurora est. Cum Iacob. non
dimittam te nisi benedixeris michi Gen.
xxxiio. Unde non mirum ut alia
potencia corporali Iacob detinebat
angelum sed precibus suis et oracione
Rubens(?) restibus a iuvenibus ligamentis
deum sed B. dominus dicebat. di-
mitte me ut irascatur furor
meus super populum istum. Unde

Moyses que dure raserat in
ipso suo. dicit dimitte eis no
xam Exo xxxii. Ecce ergo quia
non non cogit et detinet viole
ncia sed caritas et pia oracio sicut
amicum solet amicus vincere peti
cionibus et ista violencia quam
infert sincerus amor est valde
dulcis. Sic et nos debemus eum
cogere i. invitare et rogare ut
nobiscum maneat. Prima ut
videmus cum quis egrotat necessa
rius est medicus qui iuvet eum
ad sanitatem adipiscendam cum autem
nec sanitas nec salus vel vita
vel gracia vel perpetua gloria eterna
possit a nobis ipsis pervenire sine
auxilio domini nostri Ihesu Christi qui pro nobis
passus et mortuus et qui pro nobis
resurrexit nobis in solacium cum
largitatem omnium bonorum humiliter
et devote debemus implorare
ut maneat nobiscum. Et si vo
lumus exaudiri quatuor nobis sunt
necessaria primo ut eum devote
invitemus secundo ut ei cordis hospi
cium preparemus tercio ut eius mandata
servemus quarto ut in eius dileccione
perseveremus et ut libenter in
operibus misericordie nos exerceamus pau
peres advenas et peregrinos in
domos nostras libenter et carita
tive propter deum suscipiendo immo
cogendo sicut isti discipuli fecerunt
unde Gregorius in omelia. Inter opera pie
tatis magis ista placet deo
Unde qui recipit pauperes vel
peregrinos in domum suam quasi omnia
opera misericordie implet quia reficit
esurientem potat sicientem suscipit
hospites cooperit nudos
et visitat infirmos. Gregorius in
omelia. Expendite fratres quanta sit
virtus hospitalitatis ad mensas
vestras Christum suscipite ut in eadem

ab eo suscipi ad eterna convivia.
Oportet ergo quod peregrino hospicium
ut in iudicio non quasi peregrinus sed
ut proprius suscipiatur ad regna celestia.
Et adhuc facere debemus nos hic mundu
cum quasi sumus omnes in hoc mundo peregrini
in Hebreorum ultimo. Non habemus hic
civitatem manentem sed futuram inquiri
mus. Hoc cognovit sic Iacob pa
triarcha qui dicebat Genesis xlvii.
Dies peregrinacionis mee cxxx
annorum parvi et mali. Tales
debent esse veri penitentes ut ad
modum peregrinorum mane surgant
non dimittendo mores voluptuo
si comedendo et bibendo in via
sicut dicitur i Petri ii. Obsecro vos tamquam
advenas et peregrinos abstinere
vos a carnalibus desideriis.
Et sicut peregrinus non curat ne
[illegible] festinat ad patriam
sic et nos [illegible] debemus
[illegible] ii Cor. v. [illegible]
in terra peregrinacionis mee in
loco peregrinacionis mee. Licet et
ad patriam suspirare debemus sic
nos esse remotos ab ea debemus
ii Cor. v. Heu mihi quia incolatus
meus prolongatus est. Thobie iiii.
Heu me fili mi ut quid te misimus
peregrinari lumen oculorum. Et sic peregrinus
diligit alios peregrinos et ad
venas et illis succurrat. Iob
xxxi. Foris non mansit peregrinus
et hostium meum patuit viatori.
Sic et nos faciamus si volumus
deum [illegible]. Primo quando deus nos
affligit sicut affligebat iudeos
permittens eos peregrinari in Egyp
to. [illegible] ut et ipsi sciant et
nos sciremus aliis misereri.
Unde dicit Augustinus libro de vita [illegible]
nemo sine ea nisi sine dei gracia
[illegible] [illegible] quod ipsum indui
eo quod preciosis [illegible]

Hic primo fuit in egipto peregrina
tz propter hoc fuisse racio quare dominus
ipsum suum que degradat in ne-
pret iusticie tribus habitus
operibus cupiebas erudire. Voluit
eum in extranea regione per tre-
se peregrinari et captiuum ut di-
disceret miserias peregrinacionis et
captiui. Nec enim tam libenter
peregrinis miseretur et advene
sicut ille qui nouit exitum pere-
grinacionis. Nec sic hospitale sue
inducit hospicio sicut ille qui ante
indiguit alieno. Nec ita compa-
tere sibat nudis sicut ille potat
ut ille qui sitiuit et esuriuit ipsa
est. Nec tam facile nudis operit
vestimentis nisi qui nuditatem et
frigora nouit. Item. Nec
sic tribulato miseretur laborat
succurret ut ille qui tribulacio-
nem et miseriam expertus
est et laborem. Merito ergo deus
miam et pietatem magis quam pa-
mordam legem erat contrariam per
quam ipso suo ... precep-
dominus et ... preceptra
tradidit. Voluit patres propter pre-
sentias in aliena terra tribula-
ciones et angustias quo facilius
proximos possit etiam paciencia
commisereri et sua mandata obse-
rvare. Vnde propheta legem dando
dixit: advenam non vexabis
nec tribulabis eum scientes enim
et vos advene in terra egyp-
ti fuistis. Et nos etiam sumus advene
et peregrini miseriam aliqui ne-
scite scilicet ... peregrinum eo quam
... nos peregrini sunt in mundo
et ... ita ...
a nobis ut ... nobiscum in
... Augustinus
libro ii de verbis domini sermone ...
Suscipe hospitem cum quo comes
es in via quia omnes sumus peregrini

nam patria superior est. ibi hospites non
erunt. Nam unusquisque hic et in do-
mo sua hospes est. si non est hospes
non inde transiit. Si inde transiturus
est hospes est. Ne se fallat. Velit no-
lit hospes est et dimittet domum
suam filiis suis ut hospes hospi-
tibus. Et infra: Si esset de loco pa-
tris cessurus est de loco filiis suis
ut mansurus maneret ut mansuris
relinques. Si omnes transituri sumus igitur
operemur quod non potest transire ut cum
illuc transierimus et illuc venerimus
vnum non transeat opera nostra bona inve-
niamus. libro ii de ... ...
q. v. Quod hic et sic ... loquitur
ille semper ... dicit
agonis ... et ...
Verba ipse ... Quod ... nisi
quod hospitalis officio ad sua cog-
tur posse ... venire ...
ut ... legitur quod ipse ab homi...
abstracti sunt omnibus celos ita
eum ... sit super omnes celos qui
hec ... ut ...
perit dicit. Dic ... vidimus
hospites et ...
eum quod longe abscesserat. Videtur
ille quod vim ... . Ideo sua
... eum in ... sunt ut
ipse nos suscipiat in celesti patria
Ad quam nos perducere dignetur
Jhesus Christus. Amen.

...no a discipulis ihesu
ibant ipsa die lo-
co et ... vbi supra

In evangelio sancto lucas terra nar-
rat Primo quid ... ...
glosa ... discipuli
de se loquentibus. Secundo quod ...
et ... apparuit in se no-
... ibi O stulti et tardi
corde etc. Tercio quod se eis
manifestauit in ... ...

Isti et aperti sunt oculi eorum et cognoverunt eum scilicet in fractione panis Ad xxiiii Ecce boni discipuli licet christum intrinsecus in corde recognoverunt mortuum et dubitarent de eius resurrectione tamen quia mali necessitate eius in mensa scilicet bonus et bonus communicavit luce x° Eum invenerunt ut videmus scilicet duo in simul ambulabant Et ita debent facere boni filii vel amici post mortem suorum parentum vel auctorum suorum qui precesserunt facere vel aliter fecerunt

Et hec hii discipuli christi duo erant dilecti scilicet dei et christi quando fuerant dispersi ad resurrectionem christi iam factam Et fuerunt de lxx duobus discipulis et hii discipuli ibant ypso die scilicet resurrectionis christi quod dicitur resurrectionis debent omnibus esse ea letitie quibus mors fuit ea tristitie De hac die prophetatum fuerat per psalmistam Hec est dies quam fecit dominus et exultemus et letemur in ea Hii isti discipuli fuerunt tristes ut de Emaus

Et segregati fuerunt a collegio aliorum discipulorum quibus iam fuerat nota facta christi resurrectio et convenientes fuerunt christi statum de ea et gaudent de apparitione christi et ibant in castellum quod erat in spacio stadiorum lx ab Iherusalem Ista lx stadia fuit perfecta et integra observatio mandatorum dei per quam quis per viam recte pervenire de Ecclesia militante ad triumphantem

Mathei xix° Si vis ad vitam ingredi serva mandata dei Per Emaus intellige festinationem eo quod nos quasi suos filii ecclesie militantes debemus festinare in illam requiem ingredi scilicet in Iherusalem i. visionem pacis celestis

Ebreorum iiii° Et ipsi loquebantur ad invicem de hiis omnibus que acciderant Et de quibus loquebantur ab invicem unus credendo et alius videndo scilicet quia non poterat esse tanta malicia inde ut traderet christum ingratum sicut sicut fecit dilectis suis discipulis in suo recessu et quod videbat omnia futura quare hoc restitit contemptibilibus et quanta fuit pusillanimitas discipulorum qui ab eo fugerunt quare ligatus et tractus magistrum et sacerdotes principes consilium quare fuit sic consputata maxillata et velata quanta tollerantia fuit in illusionibus constantia in blasphemiis et improperiis obedientia usque ad mortem crucis Quod pro crucifixoribus orat et inter discipulos commendat et quod cum clamore valido et lacrimis spiritum emisit Poterant querere ad quem debent recurrere quia erat mortuus in quem spem posuerant quod debent querere quia non fuerunt absque lucro et quam vitam eligere esse erant sic pupilli sine patre Poterant et querere an post hoc esset eum resurgere quia corpus esset ablatum et an esset verum quod mulieres dixerunt scilicet se vidisse angelos qui dicerent eum vivere De hiis et similibus poterant inter se querere et conferre intrinsecus ardebat amor et ea narrabant cum dolore singulatibus et merore

Nam iste est mos fidelium itinerantium de aliquibus bonis sermonibus conferre ad relevandum laborem itineris non sicut mali faciunt de operibus et illicitis et tantis Loquebantur inter se non de operibus non de deceptionibus sed de hiis que acciderant Ad Ephesios iiii° Omnis sermo malus de ore vestro

non procedat. Sed si quis bonus est
ad edificationem. Et quia colloquebantur
de bonis factis et meditabantur
modos humane reparationis per
mortem Christi, ideo dominus Ihesus appa-
ruit eis. Nam ipse dicit
Mathei xviii°. Ubi duo vel tres
congregati fuerint etc. Unde sequitur Et
factum est cum confabularentur ad in-
vicem et quererent secum, scilicet de
visu mulierum que dicebant se vi-
disse et angelos se vidisse, ipse
Ihesus appropinquans ibat cum illis
qui bonis sermonibus utuntur. Conside-
remus hic benignitatem Christi, quia
fervor amoris eius non potuit
sustinere quod sui discipuli sic contrista-
rentur et errarent. Ut fidelis
amicus, fidelis comes et benignus
dux iunxit se discipulis, quamvis [illegible]
[illegible] spiritualiter infla-
mavit eorum corda. Hec et quot-
tidie facit nobiscum. Si enim
convenimus aliqua de spiritualibus et
de Christo loquimur, statim se nobis
iungit, confortans et illuminans
nostra corda et attrahens in amo-
rem suum. Optimum ergo remedium
contra tristitiam est loqui et
cogitare de Deo. Augustinus: Si
quis non potest bene loqui de Deo,
loquatur ut [illegible] ut [illegible]
ut aliquid boni loquatur; [illegible]
omnino bene tacet. Et sic debemus
ad nostram utilitatem. Sic factum est et
[illegible] autem loquentes de sua
passione commemorat dominus [illegible]
[illegible] [illegible] duo [illegible] [illegible]
dare ad quam quilibet monet
per prophetam dicens: Recordare
paupertatis et transgressionis mee,
absinthii et fellis. Trenorum iii°.
Oculi autem eorum tenebantur ne
eum cognoscerent. Beda: Non
utique fallebat, sed ipsis non valen-
tibus veritatem cognoscere [illegible]

defectum fidei. Conveniebat enim non
videre eis speciem quam agnoscerent,
agentes scilicet in oculis corporis quod
apud ipsos agebatur in oculis cor-
dis. Ipsi namque apud semetipsos ama-
bant et dubitabant. Ergo de se lo-
quentibus presentiam exhibuit, sed de se
dubitantibus speciem cognitionis abscondit.
Theophilus: Ideo oculi eorum tenebantur
ut ipsi tota sua interiora revela-
rent et ut publice detegerent, re-
ciperent medicinam et cognoscerent
veritatem. Quia Christi corpus quod fuit pas-
sum et resurrexit non tamen erat om-
nino tale ut esset omnibus visibile,
sed tantum hiis a quibus vellet videri.
Et [illegible]: Nam sic corpus glorio-
sum potest videri corpus suum et occultare
corporaliter, ita et potest se ostendere vel
et plurimum videre et plus occultare.
Et ipse Ihesus appropinquabat cum illis.
Quia prope est dominus invocantibus se in
veritate. Ipse loquitur [illegible]
utiliter ad hominem suum. Unde sicut dicit
multa bona facit credentibus memoria
passionis sue, sanctorum et precipue
se [illegible], quanto magis quam [illegible] in
memoria passionis ipsius. Et ait
ad eos: Qui sunt hii sermones
quos confertis ad invicem ambulantes
et estis tristes. Interrogat enim
non ut cognosceret, non ut addisceret,
sed ut eorum affectum excitaret, tan-
quam magister alloquens discipulos
ut eos magis doceat. Et ut
dominus sermones ut ex familiari
colloquio ab ipsis magis dili-
geretur. Glossa Luce xxiiii. Interrogat
discipulos suos dominus magis et vos
[illegible] [illegible] per quam interrogationem
[illegible] sunt excitata, ut diceret
dominus: quibus verba vite eterne
habetis. Isto etiam modo Christus discipulos
interrogat dominus: Qui sunt hii sermo-
nes? [illegible] ex hic affectum [illegible]
discipulorum sunt excitata. Et in hoc

datur ecclesie petentibus offerendi de
acquisitis quolibet ut aliis filiis
studentibus. nam per hoc maior a
minori discipulus quod nesciebat vel
non advertebat / ut danieli fuit
revelatum quod non fuit revela
tum toti Babilonie de iustifi
catione zizanie Daniel xiii°
Crevit(?) in prologo anno. cum vo
luit veritatem narrat et pro ora
innuentes(?) Tristes autem erant d
icere sine dubio et magis et hec
tristicia est laudabilis que procedit
ex sancto amore dei scilicet cum quis
tristatur de peccatis suis vel alienis unde
ii Corinth. vii°. que secundum deum est
tristicia penitentiam in salutem operatur
Et videntes unus ex nobis Cleo
phas dixit tu solus peregrinus
es in Jerusalem et non cognovisti que
facta sunt in illa his diebus Glosa
peregrinum putat, quem non cogno
scunt. Videtur interrogatione Cleo-
phas qui dicit unius est quod te
peregrinum latuit quod alii peregrini
sciunt qui solent nova in civitate
scire. Hugo super Canonica(?). quale
te fanceris(?) [illegible] ut
appareat [illegible] fuit
reputata peregrina in Jerusalem
Cant. i°. Extranea facta sum fratribus
meis et peregrina filiis matris
mee scilicet synagoge Quibus
ille dixit. que Non quia ut
sciat sed ut convenient ad eorum
verba videat. et tunc eos melius
arguat et instruat / Non ne
sciebat ut addisceret que illa
faciebat non solum pro simplici noticia
sed et pro [illegible] Ebrei v°
Ex his que passus est didicit
obedienciam. Et dixerunt de
Jhesu nazareno qui fuit vir
propheta [illegible] sci
[illegible] potens in opere et

sermone coram deo et omni populo
Ecce quales et quantus et sui mor
te turpissima condempnatus qui non
fuisset deo dilectus. Et quomodo t
eum ministri qui impie quam
crudeliter tradiderunt eum pylato
summi sacerdotes et principes nostri
in condempnacionem mortis et crucifixe
runt eum Ecce interrogati veritatem
fatentur. et tunc principes nostros
in exilio ut dum in testimonium
ducimus maxime in iudicio in
terrogati contra quietos veritatem
fateamur Illam mixta Augustinus
in hoc casu utrisque reus est et qui
cecidit et qui veritatem occultat
[illegible] iudicium [illegible] occul
tat veritatem Nos autem sperabamus
quia ipse esset redempturus Israel a
[illegible] qui dicunt [illegible] spe
[illegible] sed iam non sperant [illegible] sunt
[illegible] et animali [illegible] et
[illegible] Et nunc super omnia tercia
dies est hodie quod hec facta sunt
qui dicunt hec fecimus et ita non
sunt que non debent te latere quia
tercia dies est que [illegible] est passus
Dicit Theodolus quia in hoc
videtur quia in memoria habuerunt
id unum quod dominus eis dixerat
tercia die se resurrecturum. Ex
tractatur [illegible] principes [illegible] similiter
cum eis loquebantur. Et nos
non obliviscebamur hunc diem ter
cium quia pro nostra salute facta
sunt Illam quid retribuam domino
pro omnibus que retribuit nobis
Hugo. Hec mea sollicitudo
[illegible] et hec est [illegible]
[illegible] Sed et mulieres quedam ex nostris
terruerunt nos que ante lucem
fuerunt ad monumentum et non
invento corpore eius venerunt
dicentes se visionem angelorum vidis
se et dicunt eum vivere. Glosa

Maria dicunt eas venisse quibus
de non invento corpore plus mesti
ciam quam de nunciata resurrectione
gaudium attulerunt. Et utinam
illi qui postremis diebus eum surrexisse
perhibent ita non crederent eo non
invento quod corporis eius qui
non admittit. Et abierunt quidam
ex nostris et ita invenerunt sicut
mulieres dixerunt scilicet lapidem
revolutum monumentum vacuum
linteamina posita et sudarium
quod fuerat involutum capiti Jhesu
et hi fuerunt Petrus et Johannes.
Ecce mulieres quibus sunt credi
ende qui scilicet salutaria dicunt.
Gen. xxi. De Sara circa an
cillam etc. De secundo
scilicet de increpatione et scripturae
expositione subiungitur. Et ipse di
xit ad illos O stulti et tar
di corde ad credendum in omnibus
que locuti sunt prophete scilicet de
morte et passione. Stultos
eos vocat quia credebant vitam
morte deficere et eum qui mor
tuos ad vitam revocaverat
non revocasse ad vitam se per
cuius supplicium eum transisse que
post mortem consummabat. Ce
lo quod quod prius dixerat scilicet et
tertia die resurgere qui obliti
erant. Nonne oportuit Christum
pati et ita intrare in gloriam suam.
Oportuit Christum pati propter dei
preordinationem. Propter sui exaltationem.
Propter humanam generis redemptionem.
Et propter scripturarum impletionem.
et ita scilicet per passionem et mor
tem intrare in gloriam suam. Unde
O bone Jesu si oportuit te
pati et ita intrare in gloriam. Quo
modo nos miseri credimus intrare in
gloriam adhuc non intrare [illegible] plus
patiamur multi sunt modi per
tinendi flumine sed non est qui [illegible]

enim nisi per pontem. Et in
cipiens a Moyse et omnibus prophe
tis interpretabatur illis scripturas que
de ipso erant. Nam omnes prophete
vel in factis vel dictis predixerunt Christi
passionem quorum prophetias Christus
istis duobus discipulis clare
exposuit. Luc. act. iii°. Deus qui
predixit per os omnium prophetarum
pati Christum filium suum implevit.
Et hic habet ut patet ex hoc de
claratur incipiens ab Adam usque
ad ultimum prophetam Malachiam
quo scriptura de eo legimus et
de eius passione et quomodo eius
facta patriarcharum antiquorum prefigurabat
passionem. Ut deducit Simon
de Cassia. Et appropinquabant castello
quo ibant scilicet Emaus. Via quam
agebat sancta via et vite
non erraverunt et quia bonis sermo
nibus eius fuerant intenti
non fatigabantur quod patet quia statim
postquam hoc de castello regressi sunt.
Et ipse finxit se longius ire.
Glo. Talem se exhibuit eis in
corpore qualis apud eos erat in
mente scilicet extraneus. Et sic ista
fictio fuit non fraude deceptionis
sed consilio virtutis. Nam fingendo
se longius iturum designabat
quod ad huc longe erat a cordi
bus eorum. Et propter hoc etiam dedit
eis occasionem ipsum invitandi
et cogendi ad hospitium. Unde
sequitur et coegerunt eum dicentes
mane nobiscum domine quoniam advesperascit.
Greg. Ecce a caritate non
sunt extranei cum quibus vitas
ad hospitium vocant
immo cogunt. Ex quo colligi
quod peregrini ad hospitium non solum
sunt invitandi sed etiam trahendi
et precipue predicatores. Unde Se
neca [illegible] xvi°. Cum indicasset

que fideles duo insistere in domini
mea et coegit nos dicit luc
sit et hic. Sed quod xv. pr. o
pi videtur quod iste detinebat cu
priis precibus et similibus orationibus
Dicit Jacobus quia hic et confessores
domini nostri magis valet potentia sed
caritate et oratione Et intrant cum
illis. Ecce bona hospitalis quia
bona ora venerunt cum illo Capitulo
viiᵒ. Intrant autem cum illis apte
ne ... sua indigentia scilicet eorum
qui erant cum eo tamen de secundo

De tertio scilicet quod scilicet eis
manifestat deus Et factum est cum
recumberet cum eis accepit pa
nem benedixit ac fregit et por
rigebat illis sic alias ante
passionem sepius fecerat Et aperti
sunt oculi eorum ut agnoscerent eum
Gregorius. Deum quem in expositione
scripture non cognoverunt in fractione
panis cognoscunt Tamen ... go
... audita intelligere ... fecimus
ea que intelligere potuit opere
impleverit Augustinus in sermone de
resurrectione. Sunt hic scriptum in cor
dibus nostris meliorem esse hominem
parum intelligentem et bene viventem
quam multa intelligentem et male
viventem / plenitudo quippe legis
et perfecta beatitudo est ut quis cito
intelligat et bene vivat / si for
tasse non potest utrumque esse melius
est bene vivere / qui enim male
vivunt et cito intelligunt quod intel
ligunt perdit. qui autem bene vivunt
merentur amplius intelligere Hic scilicet
... de Emmaus bono quod scilicet dabit
ei et qui non habet id quod videtur
habere auferetur ab eo Et ipse
evanuit ab oculis eorum. i. sub
traxit suam presentiam corporalem
ab eorum aspectu carnali. ut
eorum mentibus inciperet apparere
glorie resurrectionis Et dixerunt ad

invicem Nonne cor nostrum
ardens erat de Jesu dum nobis
loqueretur in via et aperiret scri
pturas Glosa. exaudito sermone
... cor ... fugatis ... spiritualiter
... accensi ... Tunc ... Et ... re
cepto ... tot ... ...
inflammatur ... eloquio domini ...
... vehementer Et surgentes
eadem hora scilicet vespertina bona
aliis nuntiare regressi sunt
in Jerusalem de qua fugerant ...
... et cum letitia et plenitudine
fidei sunt regressi Et invenerunt
congregatos undecim et eos qui
cum ipsis erant scilicet lxx discipulos
vel quosque ex eis. et aliquas
mulieres illas religiosas dicentes
illis scilicet quos congregatos inve
nerant. quod surrexit dominus vere
et apparuit Petro scilicet primo
inter omnes vobis ut culpam
sue negationis ei condonet in
dulta ne desperaret. ut et
eum ipso facto doceret quod
sinus suos peccatoribus debet
esse apertos quotiescumque recta
rent. Et ipsi scilicet duo discipuli ad
affirmationem et maiorem certitudinem
de resurrectione narrabant que
gesta erant in via et quomodo
eis exposuit scripturas et quomodo
eum cognoverunt in fractione panis
scilicet quod viderunt eum frangere
benedicere et distribuere panem
sic solebat facere inter discipulos
suos ante suam mortem Eundem
discipuli ... in fractione panis
cognoverunt quem de Christo loquebantur
et ipsum tanquam peregrinum hospi
tio secum receperunt et ei
preter impenderunt / studeamus
et nos opera pietatis et mi
sericordie ut in presenti valeamus
eum invenire et in futuro

Regnum eternum. Quod nobis
concedat triumphator
mortis gloriosus. Amen.

Stetit iesus in medio discipulorum suorum et dixit eis

pax vobis. Io. xx°. Ut scribit
Augustinus super psalmum lxviii° sermone
ii°. Duo que nobis in christiano genere
nota erant. Unum autem metu-
ebamus. Nasci quippe habebamus et mori
sciebamus. Resurgere et in eternum
vivere nesciebamus. Ut igitur ostenderet
nobis quod non noveramus, dignatus
est a mortuis resurgere. Ut sua
resurrectione doceret se esse super ho-
mines et per hoc daret spem
hominibus resurrectionis future. Augustinus
libro de Simbolo credimus in se-
cunda resurrectionem carnis quod precessit
in christo ut hoc corpus speret quod
precessit in capite. Sed quia hec
difficillima sunt ad credendum,
ideo multis argumentis sua
resurrectionem probavit. Docens non esse
impossibile hominibus quod in ipso
sunt ad inchoandum. Item Augustinus in
sermone de resurrectione.
Sic voluit eo tempore resurgere
quo cuncta reviviscunt ut per
hoc ostenderet hominem esse perfecte
qui iterum rediret ad vitam ex
quo terre nascentia videntur re-
dire ad vegetationem. Nam ex
resurrectione aer salubrior,
sol calidior, terra sit fecundior,
ex tunc singula virescunt in
semine. Herba crescit in se-
gete et vinea leta in pal-
mite. Sic id est sicut caro floru-
it omnia floribus vestiuntur
necesse est ut ipso credat se
quam resurrecturum. Et ad hec
probandum ostendit dominus volens
sue resurrectionis veritatem probare
et fructus sue resurrectionis fore
manifestat se multis discipulis et
aliis personis ad minus decies
ante suam ascensionem. Et primo
Marie magdalene. Marci xvi°.
modum autem apparitionis ostendit
Io. xx c. dicens. Maria stabat
ad monumentum foris plorans etc.
et sic status diligentium deum
qui pro amore ploratus nolunt
recedere quousque inveniant dilectum.
In hac apparitione affuerunt
duo angeli quos ea contemplabatur
de dilecto ut minus quam ante solebat
videt que fecit et resurrexerat
licet et minus quam eorum contemplacione
non sunt contenta. Quia deum dili-
gentes non sunt contenti contempla-
cione creaturarum nisi deum generaliter
quousque videant facie ad faciem.
Exemplum sanctorum quod contentio contempla-
cione terrenorum non requirentes cla-
ram dei visionem. Effectiva non
vere diligit deum. Sed qui se potest
in creatura et per creaturam diligit
creaturam et cetera non vere diligit
deum. Immo ea non diligit de
hiis conqueritur dominus per Ieremiam. Me
dereliquerunt me fontem aque
vive et foderunt sibi cisternas
que non possunt continere aquas. Io. iiii°.
iiii°. Qui biberit ex aqua hac
sitiet iterum. Secundo apparuit mulieribus
a monumento recedentibus. De quibus
Matthei ultimo. Exierunt de monumento
cum timore et gaudio magno
currentes nuntiare discipulis. Et
ecce iesus occurrit eis dicens avete.
Iste fuit status contemplativus qui
quotidie recedunt ab hoc mundo
per contemptum sicut a monumento fetido
sicut fecit paulus qui reputavit omnia
stercora et omnia arbitratus
sum ut stercora. Et hiis iesus occurrit
consolando et eos adiuvando

Ad lx ma[ter] accessit letatur et fere
si mystica et flens dicit in cordi-
bus suis attendere ymaginem dei
et mysticam ut dicatur cum presta
imaginem et indicium consolabo tibi
deus quod inuenitur in hoc quod de
istis mulieribus dicitur quod accedentes
tenuerunt pedes ihesu Tercio
apparuit petro luce vltimo vesperi
Sed qua autem hora et ista appari-
tio et consolacio petrorum dicit Beda
magis dignacio domini quod ei specialiter
pre ceteris voluit apparere quia de
negacione pre ceteris tanta consciencia com-
pungebat Et ergo ita apparendo
statum penitencium Illa quod petrus
ad conspectum domini concurrunt fratres
et fere cepit amare merentur
istam domini apparicionem Quinta appa-
ruit duobus discipulis in Emaus
euntibus quod misteria passionis abicientes
tristitie et desiderium consilium et per
statum religiosorum qui elegerunt
esse abiecti in domo domini magis
quam habitare in tabernaculis peccatorum
et qui desiderant consumare ipse
consilia diuina scilicet paupertatis castitatis
et obedientie Sexto apparuit
in discipulis simul congregatis Et per
statum prelatorum qui in vnum con-
gregant pia opera sua et portant
terminum suorum claustra diffectione
et custodiam Et ita quinque appa-
ritiones facte sunt ipso die resur-
rectionis quas sacerdos in missa quin-
quies salutat ipsum dominus dominus
vobiscum Ornatur vero ad ipsum
in presentacione vero cum dicit dominus vobis-
cum ad ipsum non vertit quod petrus
apparicio contrarie lamenta autem
secundo ipsum salutat maria
magdalene crescens tempus quod pa-
ciem horis et omnes gaudium
inuictat Octaua autem die post
resurrectionem ipsum apparuit discipulis presen-
te thoma cum ianuis clausis
intrauit ad eos et stans in medio
eorum dixit eis pax vobis
vel vt dicit Beda. Hac frequen-
tia sue corporalis manifestacionis
ostendere voluit deus in omni
loco se bonorum desideriis
diuinitatis esse presentem Apparuit ad
monumentum lugentibus apparebit
et nobis absentie sue recorda-
tione salubriter contristatis Occurrit
a monumento recedentibus vt agitur
et omnis gaudium predicarent Ade-
rit et nobis dum bona que nouimus
proximis fideliter intimare gaude-
mus Apparuit in fractione panis
hiis qui se peregrinum esse putabant
ad hospitium vocauerunt Aderit
et nobis cum peregrinis et pauperi-
bus que tenuimus possumus bona libenter
impendimus et in fractione panis
aderit cum sacramentum eius corpus et
casta ac simplici consciencia sumimus
Apparuit in abdito de sua
resurrectione loquentibus Adest et
nobis in eius dono colloquentes
bene. Aderit nobis semper cum a curis secula-
ribus ad spiritualia vacantes de
eo gratia locuturi conuenimus Tercio
autem ad veniens affectat iuuenis
in hoc quod dicitur Stetit in medio
eorum et ait pax vobis de quo
primus Sermo. in quo sunt tres de
se ostendit Primo enim ostendit
auxiliatorem secundo reconciliatorem
tercio pacificatorem Primo
ostendit se auxiliatorem
in hoc quod Stetit autem vt
post suam resurrectionem bene de
ca Primo aduocatus ut ad
primam veniamus. Christus. in eius
vita et christus doctrina ad hoc
sunt ordinata ut sicut et vnus
nos ad primam vocat et eos
qui recurrunt ad primam veniendo
defecerunt et instigauit omnem
spiritu quod vult Et autem xc

ad hec stetit dicitur Iohannis vi°
In die magno festivitatis scilicet scenop-
egie que diebus septem celebrabat sta-
bat Iesus et clamabat dicens: Si
quis sitit veniat ad me et
bibat. Constat autem quod non
vocabat eos ad bibendum aquam
materialem quam non habebat in ca-
pia cum eam petebat a
Samaritana Iohannis iiii°. Et
ideo vocavit eos de aqua prime ad
quam ut vocabat peccatores
in ecclesia. Et si Christus in virtute illa
peccatores sue sanctitatis sunt qui
tamen adhuc in ea immacula-
videat ut prima exhibita
considerabat. Christus vos rei
sinus quia et macula ardimus
et prima confessio ut tamen ad
eum veniamus. Inquit Gregorius su-
per Matheum in omelia. Quarto stetit ad
confortandum nos in tribulationibus
deficientes. Certus non tot
pericula tot mala tot adversi-
tatum discrimina sustinere possem
quod audeo, nisi tu deus adesses
et vacillantem animum confortares.
Bernardus. Et beatus Stephanus confor-
tatus inter adversarios stetit.
Unde ipse dixit Actuum vii°: Ecce
video celos apertos et Ihesum
stantem. Et nonne stantem in me
in tribulationibus confortantem.
Tercio stetit ad auxiliandum ut
adversarios vincamus. Certus non
tanto hosti tam forti tam saga-
ci tam noctes impetuosi resistere possem
si dominus benignus non adiuvaret.
Dixit enim psalmista: Nisi quia dominus ad-
iuvit me paulominus habitasset
in inferno anima mea. Ad quod
signandum dicitur Iosue v°: Cum Iosue
levasset oculos suos et vidis-
set virum stantem contra se et evagi-
natum gladium tenentem, cui di-
xit: Noster es an adversariorum?
Qui ait: Ego princeps sum exercitus
domini. Certus ergo timor sit esse ab
hostibus vel illis ac tantis paratus est
ad succurrendum dominus. Romanorum viii°: Si
deus nobiscum quis contra nos. Pro-
pter quod cogitat adversus me prelium,
in hoc ego sperabo. Et tantum de primo.
Secundo Christus ostendit se
mediatorem faciendo ad reconcilian-
dum. Dicitur in medio eorum. Christus in tota
sua vita semper tenuit medium. Nam
in medio noctis natus est, in medio
animalium positus, in medio doctorum
inventus, in medio latronum crucifixus,
stetit. Iohannis i°: Medius vestrum stetit
quem vos nescitis. In medio discipulorum
apparuit, in medio doctorum per triduum.
Hic stetit in iudicio in medio
bonorum et malorum sedebit. Augustinus
super iudicio: Quod nos qui per gratiam resurgere
volumus a morte culpe semper in omnibus
nostris operibus virtutes debemus me-
dium tenere. Illud vero alius beati gloria
sunt adepti nisi quia medium tenu-
erunt. Aliter non opera mea non
essent virtuosa. Unde Aristoteles in libro
ethicorum dicit: Omnis virtus in medio consistit.
Et ideo ut quasi invenimus medium
debemus nos tenere medium in quibus
virtutibus cardinalibus. In hac enim
que iacent in medio animalium dormit
nos tenere medium in prudentia.
Nam prudentia tendat duo extre-
ma unum per modum excessus scilicet nimia
dolositas. Aliud per modum defec-
tus scilicet fatuitas. Prudentia vero tenet
medium non declinans ad extremum
dolositatis. Hoc medium innuitur
i Petri ii°: Quasi modo geniti infantes
rationabiles sine dolo lac concupi-
scite. Hoc medium fuit medium
duorum animalium scilicet bovis et
asini. Per bovem qui fundit ungulam
et cornu ferit signatur dolositas
que habet abundantiam discretionis sed
habet cornu in scientia in iusticia
et malicie. Per asinum vero

fatuitas que est qualis mentis rudis
et stolidi. Que sic habet quod demo-
ciatur .i. medium tenens esse est perfec-
ta sed iactura per temeritatem per sim-
plicitas maxime disponit ad pru-
dentiam. Justitia autem duo falsa
contrariantur extrema. Unum per modum
excessus scilicet nimia severitas. Ali-
ud per modum defectus scilicet nimia
lenitas et gratia. Justitia vero que
medium non declinat ad severi-
tatem vel lenitatem. Gregorius. Sim-
plicitas constrictionem prudentie est ne
aut districta sit rigiditas aut
pietas remissa. Nam iustitia vel
pietas multum deserunt si una
sine altera teneatur. Et tempe-
rantia duo contrariantur. Unum excessus
scilicet gulositas. Aliud defectus
scilicet extremitas sive nimia
carnis mortificatio. Temperantia
vero non declinat ad aliquid eorum.
Similiter fortitudini duo scilicet temeri-
tas excessus que sunt in pec-
cata. Mat. xxv°. et pusillanimitas
defectus que sunt in aliis defecti-
bus fortitudo scilicet medium. Hoc idem scilicet
in virtutibus theologicis. Nam fidei
duo contrariantur extrema. Unum per
modum excessus scilicet levitas facilis
omnibus credens que audit. Aliud
per modum defectus scilicet tarditas di-
fficulter credens. Fides autem scilicet
medium que credit credenda et
non credenda non credit. Similiter
spei scilicet presumptio vicium excessus
et desperatio defectus. Spes autem
scilicet medium que sperat speranda
non speranda non sperat. Caritas
autem non habet medium quia non tenet
modum eo quod in diligendo deum non
est modus. Bernardus. Non enim
quantum tum sit diligere deum quantum ad
se quis plus possit aut debeat
diligere. Unde Bernardus eodem. Modus dili-
gendi deum est modus sine modo.

Ad secundum est quod nos docet in
omnibus actibus nostris servare me-
dium virtutis. Et hoc stetit in
medio. Unde Bernardus. Tene medium
si non vis perdere modum. Videtur autem
tria in medio. Primo ut quod
sol in medio celi illuminaret. Nam
sol est in medio planetarum tres sunt
super hunc scilicet luna Mercurius et
Venus. et tres supra scilicet Mar-
tem Iovem et Saturnum. Ideo autem
planete vel de se lucent vel in
presentia solis apparent ad designandum
quod quilibet sine Christo in se deficit.
Johannis xv°. Sine me nil potestis
facere. et omnis bonitas et gratia
bonitatis nostra apparet esse. [illegible]
ra. Omnis iustitie nostre tamquam
pannus menstruate. Secundo ut Christus
ut quasi bitumine dis-
iuncta conglutinaret. Colligat autem
res diversa. Primo hominem cum deo.
i. Thimo. ii°. Mediator dei
et hominum homo Christus Jhesus. quod hominem
reconciliat deo. De vi°. v°. eo.
Sequester et medius sum inter vos
et deum. Nam ante adventum Christi non
erat qui utrumque scilicet deum et hominem
posset arguere et ponere manum
in ambobus. Job ix°. Deus enim
purus mediator esse non poterat
quia immortalis et iustus erat. Nec
cum homine conveniens. Nec homo
purus quia peccator erat peccatorum
vel angelus bonus quia impassibilis
vel malus quia iniustus et insuscepti-
bilis. Christus homo est. Hic potuit quia
et iustus erat cum deo et morta-
lis cum homine. Ideo est media-
tor non ut deus solum sed ut deus
homo simul. Qui mediator est medi-
ator solummodo. Quia conciliat naturam
extremorum ut magister Gorra.
i. Thimo. ii°. Homo commendat hominem
cum carnis scilicet autem. Nam ante
qui puris hominibus adversabatur
in veteri testamento fatetur.

vindictam in peccatoribus. ut gau
deret de penitencia peccatorum. Luce xv°.
et qui prius puniebat se ado
rari ut creator. Tercio conglutinat
honores hominum et iudeorum gentibus
in unitate fidei coniunxit. Unus ex
duobus parietibus fecit unum edi
ficium, et ideo lapis angularis
appellatur in psalmo. Tercio stetit
in medio ad unitatem nostram
sicut cor in medio corporis. Unde
ipse dixit Iohannis xiv°: Ego sum
via veritas et vita. Et Iohannis x°:
Ego veni ut vitam habeant
et abundancius habeant. Dicitur
vita quia influunt membris suis
scilicet vitam gracie et glorie. Et quia
hic non est scriptum aliquid specialiter
quod post resurreccionem. Ideo ut illu
minator per exemplum vite et
doctrine splendorem et ut ordi
nator et copulator per caritatis
et dilectionis connexionem et ut
reconciliator et mediator
pro offensis prius sufficientem
expiacionem. Et ideo quia de eo dicitur
quod stetit in medio. Tercium dictum.

Tercio dominus Jesus pa
cifica racione ostendit se paci
ficatorem missum ad concedendum
dicens: pax vobis, et hoc ter
dixit. Augustinus xix° de civitate
dei: Hec est bonum pacis ut in
rebus creatis nil graciosius
soleat audiri, nil delectabilius
concupisci, nil utilius possideri.
Et ideo Christus tamquam bonum pacis semper
commendat, videlicet nascendo conversando
moriendo resurgendo. Nam in
eius nativitate angeli cantabant:
Et in terra pax hominibus bone
voluntatis. Luce ii°. Hanc et
discipulis predicandam commisit. Luce
x°: In quamcumque domum intraveritis
primum dicite: pax huic domui.
Commendat eam in morte, quia
voluit capi, flagellari, crucifi
gi et occidi ut nos reduceret

ad pacem dei. Ipse enim est pax nostra
qui fecit utraque unum. Ideo vocatur deus
pacis. i ad Thessalonicenses v°. Et est pacis
auctor, creator, allator, predicator,
emptor, dator et firmator. Com
mendat post mortem. Nam resurgens
primus legitur apostolis pacem intimasse
ut in ewangelio habetur. Ex quo sequitur
quod nomen eius est pax et signum Christi,
quod deserunt mali homines et quod
sunt ad pacem. Et deserunt omne
fundamentum, pro quo Christus in medio
vixit, in medio vixit et de medio
transivit et post mortem in celo
regnat. Quia in cordibus et pro omnia
sectus est in pace locus eius. Sed ne
quis decipiatur in nomine pacis, scien
dum est quod triplex est pax, scilicet ma
lorum, iustorum et beatorum. Prima est
detestabilis et fugienda. Secunda com
mendabilis et diligenda. Tercia
desiderabilis et amplectanda.
De prima dicit propheta: Zelavi su
per iniquos pacem peccatorum videns, quia
non est respectus et consistit in
abundancia diviciarum, deliciarum
et honorum sine molestia qua
cumque tribulacionis et impedi
mentorum. Dicitur in [illegible] psalmo: Promptu
aria eorum plena eructancia
ex hoc in illud. Oves eorum
fetose, boves crasse, filie eorum
composite, circumornate ut similitudo tem
pli. Non est ruina maceriei neque
transitus neque clamor in plateis
eorum. Hec autem licet videatur
hominum pacificacio, tamen in rei veri
tate turbat. Et hoc tribus. Primo quia
hec pax licet appareat io
cunda, tamen est amaritudine plena.
Apparet secura, tamen est interitu
repleta. Apparet impunis et
libera, tamen est vindicta plena.
Secundum patet quia fit cum peccato.
Quomodo enim potest esse vera iocundi
tas in criminibus ubi timent
continuo bello per eos bellat.

csca argues de male adq̄sit
cōsumit ꝑ ꝓximos [illegible] coe
sgbat / Caro rebellat cōtinue
abundātia ex cibis / dyabolus ins
diat illaqueās diuitiis ꝑ [illegible]
et sp̄ omnia quo ꝑt bre
vendiderit sin medicina mors
e amara dr / Eccl xi / Eccl
xli° O mors quam amara e
memoria tua hoim pacem
habenti in deliciis qui mihi pspe
rite et diuicias diligit aa
ra e illi mors corpal q
hiis gaudia sentire vite pu
vendit / Eco e mala q licz
appareat firma tn e repētinum
multis / i ad Thess v° cum di
xerit pax et securitas tunc
repentinus eis superveniet multis
Tercio e mala q plena vin
dicta / Sic latrones sicut furat
et tn eis promittit in prīme
et silens sunt [illegible] quam sunt
ad casū domi. nun stipula
capiātur et vulpes gallinas in
vadentes dom illaqueat et lupo
oves invadens dom predicat
ut de stipula capiatur / Talibz
cōminatur dns / Deut° xxix°
ne dicat in corde suo pax
e mihi et ambulo in impuitate
cordis mei. veniet sup eum
omnia mala et consumet eum
in perdicōem / Quarta pax e interior
et e triplex i. inferior q e cord
exterior [illegible] superior dei tal
Prima hois cū se ipso / Secunda
hois cum ꝓximo / tercia hois
cū deo / Prima sic cognosce na
qn nō e error in intellectu
nq amor noxius in affectu
nulla mala operatio in affectu
tunc vero pax e in humano
corde / Ad philippen iiii°
pax dei que exuperat omnem
sensum custodiat corda vra

de Secunda scz ꝓximi q̄ e trip
dr / Ro xii° / Si fieri pt quod
ex vobis e cum hominibus o
nibus pacem habentes et hec pax
nō e aliud nisi simplicitatis
amor in bono concordantium
/ Cassi sup psalmū / Ex quo
pz q homines concordes in malo
nō sunt vere dici pacifi
ci [illegible] pace [illegible]
vnde Tulius li° de officiis vo
cat potius conspirationem q pace
vel amicitiā sic pylatus et
herodes in morte xpi facti sunt
amici / Et ista pax malorum
e insta multum piculosa quod dr
Greg in pastorali et nota
Sic multum nocet si desit
unitas bonis ita valde
noxium e si nō desit mal
q si perverse nequitia in pace
iungitur eorum malis actus robur
augetur / Et io dr ysi mo de
summo bono / valde optandum
e ut mali sint discordes
ad hoc ut opa bonorum nō
impediantur / Est ergo pax bo
ni [illegible] qua [illegible] ꝓximo
suo concordat in bono et
fugit [illegible] amicum ꝓximum
suum ꝑmovet, [illegible] ad sa
lutem ꝑpetuam sic quod vin
[illegible] alteri sit acceptum
[illegible] e valde [illegible] quod dr [illegible]
sup psalmo lxxxii° [illegible]
[illegible] dei [illegible] in bono [illegible]
concordia esse contra mali in
malo dr [illegible] in [illegible]
[illegible] hoc maxime fit [illegible]
temporalibus / vnde Seneca li° de
moribus quietissimam hoies
vitam agerent in terra si hec
duo verba tollerentur. meum et
tuum / Et doctores assignant
[illegible] discordie [illegible] causas

Primo quia malefactores non
puniuntur. Ecclesiastes viii°. quia
non cito profertur contra malos
sententia absque ullo timore perpetrant.
Secundo ex abundantia temporalium.
Genesis xiii°. facta est rixa inter
pastores Abraam et Loth.
Tercio non compescendo in principio
contentiones donec veniunt videlicet ad
certamina bellorum et contencionum. Quia sunt in
se bellatores. Ad Ephesios vi°. non est
nobis colluctatio adversus carnem.
Quarta quia non considerant dampna
guerrarum in omnibus dimicantibus
tortis et amantibus perdimus. Quinta
quia non considerant dubium eventum
belli. ii Regum xi°. varius
est eventus belli. Sexta quia
non servamus precepta dei. Baruch
xlviii°. Si in via dei ambulasses in pace. De tercia pa
ce scilicet superiori dicit Leo papa in
secundo sermone: Hec est vera pax
corporis quando et caro animo in
due regitur et anima deo presi
de gubernatur. Hec est vera pax
a dei voluntate non dividi
et in hiis que solummodo dei sunt
delectari. Quia cum sensualitas
obedit voluntati et voluntas
rationi tunc est serenitas mentis
et regnum dei. Tercia pax est
celestis et est gloria electorum dei
fruitur in celo contentari et pax
fieri in aspectu suo in vultu
desideratur. Cum autem in
anima mea tria principaliter
sunt cognitiva intellectiva quod
dicitur cognoscitivus. Tunc audimus ut
affectus quo diligimus, attenditur,
tunc est affectus qui in seipso opera
tur. Hec autem omnia in celo
quietantur: intellectus in contemplatione
veritatis: affectus in dulcedine de
gustacione suavissime bonitatis

affectus in consummatione tocius
Ibi enim est summa presentia summa
scientia totum implens intellectum ad
plenum. Ibi sunt ea qui in ista
vita cognoscuntur et hic sunt negli
genter quia ut sancto gratia satisfecit. Gregorius:
quid est quod non videt qui vi
dentem omnia videt. Ibi summum
gaudium quia affectus ad plenum quie
scit. Ysaia ultimo: Ecce declinabo
super eam quasi flumen pacis
scilicet et non gustatur. Ibi etiam erit
eterna beatitudo et interminabilis
qua affectus sine fine quietabitur.
Ysaia xxxii°. Sedebit populus meus
in pulchritudine pacis in tabernaculis
fiducie et requie opulenta.
Ista ergo pace desideremus fugi
entes pacem seculi vanam et tran
sitoriam et ingredientes eternam. Quia
de pace presenti pervenimus ad
pacem eternam sine gloria quam nobis
prestare dignetur Iesus Christus. Amen

Stetit Iesus in medio
discipulorum suorum
et cetera. Ubi supra

Dominus Iesus Christus creator et redemptor
mundi sue (?) omnibus gloriam per in
menta tempora ostendit quod nimis
sancta dat vita magis ut haec
reperire totam fragilia pectora
mortalium capere non possent. Consu
levit in imbecillitati congruum. Primo
feminis quod venerat ad monumentum
amore fervente lapidem revo
lutum monstrabat. Deinde visio
angelorum ostendit. Post eam gloriose se
apparuit ardentius inquam potentia
mortem quam ad horam sustinue
rat deberet et primo Marie Mag
dalene ad monumentum quae ei
desideravit tangere dicens: Noli me

tangere. Deinde feminis occurrit a monimento revertentibus que audierat ab angelis de resurrectione prefata 2a (secunda). De quibus Mathei: accesserunt et tenuerunt pedes eius et adoraverunt. Apparuit et iterum duobus euntibus in Emaus quorum eum cognoverunt in fractione panis. Apparuit et Petro quod et si Evangelista non designat quando vel ubi non tacuit tamen. Scilicet [illegible] cum [illegible] discipuli [illegible] duo in Emaus statim eadem hora redissent in Jherusalem invenerunt congregatos undecim et eos qui cum ipsis erant dicentes illis duobus quod surrexit dominus vere et apparuit Simoni. Et illi duo [illegible] narrabant que gesta erant in via, quomodo eum cognoverunt in fractione panis. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicit [illegible] [illegible] ita [illegible]. Cum autem hec loquerentur [illegible] discipuli [illegible] de 2a (secunda) [illegible] [illegible] [illegible] apparicione [illegible] [illegible] et [illegible] istos duos discipulos de Emaus redeuntes. Stetit Jhesus in medio discipulorum. Sed quare autem [illegible] in nomine eius in medio stetit ut [illegible] [illegible] et appareret ab omnibus videretur. Sicut sol in medio mundi ut omnia illuminaret, sic cor in medio animalis ut omnia vivificaret, et sic [illegible] in medio [illegible] ut eos defenderet et ut [illegible] doceret. Ecce in medio duorum [illegible]. Et in hoc dedit exemplum prelatis spiritualibus et secularibus ut [illegible] [illegible] a peccatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] in medio subditorum et

[illegible] [illegible] [illegible] dicit Luce ultimo. Sic stetit lux vera coram hominibus. Et dixit eis pax vobis. Certe dixit eis [illegible] quod [illegible] [illegible] in vita mortali fuit ut [illegible] [illegible] [illegible] quando fuit [illegible]. Unde dicitur quod eis denunciat pacem. Cum vero dixerit quod non veni mittere pacem sed gladium Mat. x°. Et cum apostolus [illegible] dixerit in medio [illegible] Hebreorum xi°. Fidelis est deus in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] nunciat pacem non [illegible] cum [illegible] [illegible] multis tribulationibus ludibriis verberibus vinculis et carceribus Hebr. xi°. Sed victor mortis nunciat eis pacem [illegible] in [illegible] et pace [illegible] in [illegible]. Johannis xiiii°. Pacem [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] vobis pacem meam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mea. Do vobis, in [illegible] [illegible] [illegible] vitam dabo, et [illegible] [illegible] [illegible] de illa [illegible] a me ac si [illegible] [illegible] dedissem, [illegible] pacem dei. Ad Philippenses iiii°. Et pax dei que exsuperat omnem sensum custodiat corda vestra et intelligentias vestras in Christo Jhesu. Psalmus. Audiam quid loquatur in me dominus deus quoniam loquetur pacem in plebem suam. Ista pace anima [illegible] in [illegible] [illegible] velut in lecto pacifico [illegible] bono repleto pacifice et delectabiliter requiescit. Unde Augustinus libro [illegible] ad dominum c° xxx [illegible]. Sero te amavi quia [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

que quidem est racionalis infinita
alijs quam vanitas quam in motu
quam signasti lumine vultus
tui et consecrasti virtute lauacri
ri: ita facta est capax tue
maiestatis quod a te solo et non
alio possit impleri et ad te
solum plene in eternis desiderium
et nil aliud extrinsecus desiderat
si autem aliquid extrinsecus desiderat
tunc te non solum intrinsecus / et infra
se ipsa et extra desiderat continua
fames quia scilicet adipiscatur
quod desiderat de creaturis
tunc remanet vacua quia nil
eam implere potest nisi tu ad
cuius ymaginem est facta et
impletis eos qui nil desiderant
preter te et facis eos dignos
te sentire beatos immaculatos
et amatores dei qui omnia
reputant ut stercora ut te
solum lucri faciant. Hec ille
Et anime non alia extra posset
amore perfecte pacificare nisi
solus creator. Vera pax
sunt qui implentur gratia
dei et in eo solo pacifice
delectantur. Sed ve anime misere
que deum perdit propter amorem
creature que amisit vitam et
pacem que deus est. Dicit enim beatus
[illegible] sine te [illegible] capit
et non deus quod est [illegible] solo
magis famescit creatura magis
per amorem inordinatum ad
creaturam inclinatur. Itaque que
[illegible] pace peccatoris quia
nichil non potest dare ut possit
in ipso sufficit et delecta-
bilis de [illegible] quod est [illegible]
de [illegible]: pax vobis ego sum no-
lite timere. Ego sum non res
fantastica vel deceptoria
nolite timere sed me tangite
mortuum quia vivus sum et vado

vita hominum [illegible] sum et
Apoc. 1° Ego sum vivus et fui
mortuus et sum vivens in secula
seculorum [illegible] que [illegible]
ut [illegible] sed [illegible]
vere [illegible] / Nec est [illegible]
[illegible] in [illegible] cor [illegible]
tamen adhuc [illegible]
[illegible] sunt [illegible] et ad
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] quo
[illegible] mortuos abhorrent
estimat [illegible] videre que
[illegible] in sua [illegible] /
[illegible] sit [illegible]
[illegible] corporis [illegible] in morte
[illegible] putabat eum esse
videre. Aut [illegible] a [illegible]
[illegible] visionem et non [illegible]
[illegible] Itaque in [illegible]
[illegible]: Omnis subita mutacio
rerum non sine [illegible] affectu. i.
perturbacione contingit [illegible]
[illegible] maria [illegible] sunt in [illegible]
[illegible] Et ut dicit [illegible]
Cant. [illegible] ad [illegible]
ne [illegible] sathane [illegible] et
se in angelum lucis / [illegible]
[illegible] ipse [illegible]
adhuc [illegible] virtute [illegible]
[illegible] vt [illegible] confirmaret
in fide dixit eis. Quid turbati
estis et cogitaciones ascendunt
in corda vestra / [illegible] dicit [illegible]
cogitatis vos [illegible] videre [illegible]
[illegible] quia vos [illegible]
[illegible] corporale [illegible]
[illegible] sum in corpore et [illegible]
qui [illegible] adhuc [illegible]
in [illegible] et dabam
vobis meam pacem et relinquam
vobis in [illegible]. Itaque ego pacem vobis
in [illegible] quam vobis relinqua
in testamento / et si non credit(is)
videte manus meas et pedes meos

quod corpus suum, quod dicebat per cica-
trices vulnerum poterit agnoscere
quod ipse sit qui passus fuit. Et vobis
post resurrectionem: palpate, id est tangite
et videte quia spiritus carnem et
ossa non habet sicut me videtis
habere. Glossa: mihi docuit prefa-
tas rationes, presentando se et
oculis videndum et manibus
tractandum quando dixit palpanda
ossa carnem quia [illegible] statu suo
et nostre resurrectionis signat in
quo corpus erit subtile per effectum
spiritualem potentie et palpabile
per veritatem nature. Dextri [illegible] corpus
[illegible] necesse est palpabile
[illegible] erit sola voluntate
quod poterit tangi [illegible] sicut et
angelus per [illegible] vel
alterius rei [illegible]. Et cum hoc
dixisset, ostendit eis manus et
pedes, id est cicatrices vulnerum ma-
nuum et pedum quas cum gloria
retinuit dominus. Sancte resurgendo
sed voluit reservare ut ostenderet
fidelibus [illegible] resurrectionis. Et
per cicatrices patebat quod idem
surrexit corpus quod prius erat passum
et post ea resurrexit. Et
ut pro nobis patri suo supplicans
ostendat quale genus mortis
pro homine tulit ut sic vehemen-
tius et efficacius moveat
ad misericordiam. Tercio ut apostolos
et alios magis provocaret ad
passionem et gratiarum actionem. Nunc
et nobis ostendit in
[illegible] ut [illegible] tantis benefi-
ciis et quod non excidat a memoria.
Quarto ut in die iudicii de-
monstret quam iuste reprobi
dampnantur. Apocalypsis primo: Videbit
eum omnis oculus et qui eum pu-
pugerunt [illegible]. Glossa: [illegible]
sint [illegible] ut doleat sed

diminuitur non quam videbantur
cecati. Et ad maiorem confusionem
omnium ingratorum et in signum
victorie ad maiorem eorum gloriam
[illegible] in deo videbunt
propria signa amoris que
habuit ad eos. Ad hoc autem
illis non credentibus sed potius
[illegible] ad cumulum [illegible]
[illegible] quod predicabat ad con-
firmationem fidei nostre et ad ma-
iorem cautelam ut in hiis que sunt
fidei non leviter sed cum [illegible] et
discretione credamus. Illa enim
cito credit levis est corde.
Luce xxiiii. Et [illegible] de
[illegible]
[illegible]
[illegible]. Glossa: ad insinuandum veritatem
resurrectionis non solum voluit
tangi sed et comedit non
[illegible] indigentia alimenti sed
ut [illegible] veritatem corporis
[illegible] et non [illegible]. Et ma-
ducavit [illegible] non [illegible]
[illegible] aliter terra [illegible]
[illegible] aqua et alia [illegible]
[illegible]. Illa indigentia [illegible]
[illegible] Augustinus [illegible]
an [illegible] manducat [illegible]
[illegible] sum [illegible] quod erat
mortale indigebat alimonia
sed [illegible] [illegible] per potestatem [illegible]
[illegible]. Et illi obtulerunt
ei partem piscis assi et favum
mellis. Glossa: habet duo sunt
apparentia oblata [illegible]
[illegible] post [illegible] per [illegible]
[illegible] Gregorius: piscis
assus [illegible] qui latuit in
aquis [illegible] captus
est laqueo mortis et [illegible]
[illegible] passionis. Sed est favus
mellis in [illegible]. Mel in
[illegible] divinitas in [illegible]

In singuli comestione sicut
quod illos sustineret in suo cor-
pore ad eternam quietem quin de
tribulacionibus Christo sustinent
ab amore intime dilectionis
non recedunt. quod si assumi-
tur vera dilectio satiabat
quam sicut piscis assi ille
erunt favus mellis. Ecce
dominus Ihesus comedit piscem
et mel. et tamen reddidit
quinquagenta [illegible]. ut
tamen non equaliter [illegible]
sed impediret. Gorra xo. piscis
assi et favum mellis
afferunt qui fide tenent passionem
et resurrectionem. Sed manducat
reliquias a fide qui Christum
qui passum in passione et resurrectione
imitantur. Ex quo patet quod [illegible]
[illegible] consistit in imitacione
Christi passionis et resurrectionis.
Ideo nos demum continue unde
ut destruendo ex hore hore
de die in diem renovare
interiorem. ut et quod non in
dulgencius vos ludi [illegible]
in disposicionibus sed [illegible]
[illegible] sunt. [illegible] sunt vos
ad edificacionem. Et dixit ad
eos hec sunt verba que
que locutus sum ad vos
cum adhuc essem vobiscum sed
in corpore mortali. quando necesse
est non [illegible] [illegible] sed imm-
tabilis ordinacio impleri
sed [illegible] exhiberi. Omnia
que scripta sunt in lege Moysi
et prophetis et psalmis de me.
In hiis tria comprehenditur totum
vetus testamentum. lex enim est
liber preceptorum. quod consonat
prophete liber revolucionum
quid credendum. psalmi liber
oracionum ad impetrandum graciam
[illegible]. Tunc aperuit illis

Christum ut intelligerent scripturas
quem nisi aperire et inveniend(?)
eo laborat [illegible] ut scriptura
debite intelligatur magna diligencia
requiritur. Innocencius ad Rayne-
ld abbatem sermone xlijo. Oportet
ut magna sic vim inferat
qui vult intelligere materiam scrip-
turarum. et sine multis studiis
et vigiliis. sine multis sudo-
ribus et laboribus sine multa
meditacione et collacione non
sunt intelligenda. quod est quasi simile
est quam facile credunt pere-
re [illegible] scripturarum. Et dixit
eis quoniam sic scriptum est et sic opor-
tebat Christum pati et resurgere
a mortuis tercia die. Secundum
[illegible] visitabit et [illegible] in nomine
eius penitenciam dabit in omnibus
gentes [illegible] non est [illegible]
apud deum penitencia i. primam [illegible]
sed quod prima peccatoribus est ad
salutem necessaria primam [illegible]
ut [illegible] tamquam in tabula
ad portum salutis eterne per-
venire valeamus. Ad quam nos
perducat Ihesus Christus filius marie.
Amen.

Cum sero esset die illa una sabbatorum et fores essent clause.

Iohannis xxo. Sermo lo-
[illegible] xo. Consuetudo Christum
[illegible] in pluribus accionibus
[illegible] ab origine mundi usque
in presens [illegible] non [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod in cordibus [illegible]
[illegible] parare [illegible]
et [illegible] non credebant
[illegible] Et ingressus [illegible]
di [illegible] In loco undique
clauso [illegible] [illegible] [illegible]

qui

cordis in dubium sed ne redderet
eum Christum resurrexisse. Et est ut
dicit Gregorius v. tria causa Christus de
infidelibus ut adducat ad fide-
les pro omnibus veniat. et de ca-
dentibus ut resurgant. communis non
omnes fuit redemptor. sed in hiis
incredulis in incredulitate remane-
tibus. Specialiter tamen voluit apostolos
ab omni incredulitate eripere
quia fidem resurrectionis toti mundo
debebant predicare quibus omnibus
dixit quod eis dixit Marci xiii
quod vobis dico omnibus dico. Secundo
Beda refert de duabus appa-
ritionibus quarum una facta est
in die resurrectionis. alia in octa-
va Thome absente. alia
Thome presente et ambe ianu-
is clausis. In ambabus manifesta-
tionibus ostendit eis manus et
latus. in die resurrectionis ut vide-
rent et crederent Christum ipsum
corpus quod cruci fuit aclava-
tum et lancea transforatum. in
octava Thome dubitanti non
solum ad videndum sed et ad pal-
pandum ut omnem ambiguitatem
ab eo removeret. Sic ergo
incarnationis redditur. ut dicit
Gregorius in omelia. prebuit dominus
sua corpus incorruptibile et tamen
palpabile ostendit ut monstraret
incorruptibile mortuum ad premi-
um et ostendendo palpabile for-
maret ad fidem. Sic dominus in
die resurrectionis sumpsit corpus eius
hic sic et in sed in altum
glorie. Dicit ille. Et sic in corpore
Christi duo erant palpabilitas cor-
pulentie et subtilitas glorie. et
ipsi voluit usus est uno sine
altero nam ingrediendo ianuis
clausis usus est subtilitate corporis
glori. ostendendo vero corpus suum ad
palpandum usus est natura sine

corpulentie. Nemo quod mirum
quia in statua magis corporis
sui intravit ianuis clausis non
ex forma me sed ex ianuis intra-
vit virtute corporis glorie. Quatuor
dotes sunt claritas impassi-
bilitas agilitas et subtilitas
quas dotes electorum corpora
recipient per universale resurrectionem
in die iudicii. Et hec resurrectio
notatur octava resurrectionis
domini nostri de qua in isto tempore
in die eius resurrectionis
resurrexit in ipso corpore et
in omni gloria resurgit in
electis suis ut dicit Ambrosius
super Beati immaculati. In octava
vero resurrectionis sue resurgent
in omni electorum corporibus et ibi
apparebit quia non inaniter
laboraverunt et laboraverant an-
xianter et parvit in hac misera
vita. Nunc enim trinitas eius et flere
in tristicia sedeat miseria sua. i. opera
misericordia. veniet autem re-
muneratio in die octava resurrec-
tionis scilicet in die iudicii. pro
talibus manipulos meritorum ex
quibus acceptum sunt consummata
prima ut dicit Ambrosius libro ... cor.
Christo. Octava est regnatiuum
et notat resurrectionem maior ad
regnandum ubi fides et spes extra
visione omnino cessabit. i. Cor.
xiii°. Nunc cognosco ex parte i.
obscure et imperfecte. tunc autem
in infinitum cognoscam sed perfecte
et clare sicut cognitus sum. Nunc
manet fides spes caritas
fides in eternali. spes in
irrationabili. caritas in comprehensi-
bili. tria hec maior horum
caritas est sed caritas etiam
consummatis permanebit. Non
erit fides in patria sed clara

visio/ Hec aut[em] in via hui[us]
vite absq[ue] lu[mi]ne fidei cecus
e[st] om[n]is viator nesciens q[uo]
vadat in foveam etiam ruine
cadit/ Hinc e[st] q[uod] d[omi]n[u]s ih[esu]s
xp[istu]s q[uia] p[ost] iudiciu[m] suo glo
rificato corp[or]i faciens iussit/
Thome dubitanti ut ma[nus]
eius videret et manu[m] offe
rret et in latus eius mitte
ret ut ex h[oc] no[n] esset incredulus
s[ed] fidelis integre [et] p[er]fecte.
q[uia] ut d[icit] Sermo ibid[em] e[st] v[ero]
radix bonor[um] fides sine q[ua]
i[m]possibile e[st] deo placere. cete
ra v[ir]tutes ex ip[s]a velut rami
a radice p[ro]rumpunt/ Hinc q[uo]q[ue] ra
dix modo filosofie e[st] q[uonia]m
ramor[um] q[uo]r[um] absciso uno rad
alius succrescit. s[ed] fide muti
lata o[mn]ia arescunt. erit
ergo infelix infidel[is] et maledic
ta r[ati]o eius in die iudicii
q[uia] p[er]ibit in a[n]i[m]a et corpore
Ut itaq[ue] r[ati]o n[ost]ra in die
iudicii fiat felix et resta
ura[n]tio rep[er]iat[ur] ut in hac
vita in fide plena vincere
et firmi credentes no[n] simus
rebelles deo ut sunt rebelles
p[e]cc[at]a eni[m] inducunt bellu[m] cu[m]
deo. In sig[num] h[uius] in die
r[esurrectionis] sue apparens discipulis dix[it]
Pax vobis. i[d est] attuli vobis pace[m]
in nativitate. docui pace[m] in
p[re]dicatione. tenui pace[m] in
conversatione. indixi pace[m] in s[an]
cta admonitione cu[m] dixi
pace[m] h[ab]ete int[er] vos. feci
pace[m] int[er] vos et int[er] deu[m]
in passione. disciplina[m] pacis
super eu[m] ut pace[m] h[ab]eat. ecce
offero pace[m] in r[esurrecti]one et
relinquo vobis pace[m] in ascensi
one. et dabo vobis pace[m]
in futuro. Ergo cu[m] toties pax

est vobis p[ro]curata caveste ne rebel
les sitis d[omi]no dum potestis visus
sic via ad quiete[m] damnavit. ad q[uo]d
e[ni]m d[icit] p[ro]pheta pax multa dilige[n]
tib[us] lege[m] tua[m]. Et inde e[st] q[uod] in die
r[esurrectionis] sue dix[it] ad eos d[icens] pax
vobis. in sig[num] q[uo]d dat pacem
affectat et q[uae]rit in nobis in hac
vita. ut s[cilicet] simus subiecti deo
et benigni p[ro]ximo. Hic aut[em] ap
paret q[uod] sumus deo subiecti
requirit[ur] ut bo[na] op[er]a facias et
de p[er]petratis malis peniteas. P[ri]
mum dicit videte manus quibus
vobis dona ap[osto]lis pace sudavit
eius manus et latus ac si dicat
videte manus quibus fideliter
vobis laboravi magna op[er]a op[er]a[n]do
et pugnavi/ Io nob[is] ea ostendo
ut et vos laboretis et pugne[tis]
q[uia] sine pugna victores esse
no[n] poteritis. Vult ergo agere
et festinare e[st] Apoc. iii°. vincenti
dabo sedere mecum in trono meo
Ostendo vob[is] et latus ut sciatis
q[uod] ex magna caritate hos labores
et hanc pugna[m] egi/ Ostendit
eis latus ut provocaret ad amore[m]
sui. I[d est]: videte latus apertu[m] cor
vulneratum. Considerate quantu[m]
dilexerim vos ut et vos me
diligatis et ex caritate op[er]a mi[sericord]ia
faciatis. Sec[un]d[u]m ut s[cilicet] de malis
commissis peniteat[is]. Sermo ibid[em] e[st] x
or, p[er] primam dei iusticia[m] sine
me[ritis]. peccator[um] vero remissio ex
dei p[er]missione subsequitur. Un
de in virtute sp[iritu]s s[an]cti auctoritatem
invisibilem remittendi pecca[ta] p[re]sti
tit. insufflavit n[am] in eos et dix[it]
Accipite sp[iritu]m s[an]ctum q[uorum] remiseritis
pecca[ta] remittuntur eis. Iste flatus
no[n] fuit corporeus sp[iritu]s s[an]cti sed
demonstracio p[er] congruentia[m] signi
Ecce dedit sp[iritu]m s[an]ct[u]m r[esurrectionis] sue
ut hoc possit resurgere a pecc[a]to

Ut ista resurrectio scilicet prima peccatoris precedat
tam resurrectionem scilicet carnis corporis in
die universali resurrectionis. Et nisi
ista prima resurrectio precedat secunda
resurrectio preveniet in eternum tormento.
Ambrosius ibidem. Ordinate factum est
ut ad remissionem et retentionem
peccatorum precedat largitio potestatis
et nisi aliter accedat peccata a
remitti et retineri ab homine
nisi prius ut potestas efficiat. Fallunt
se per hoc complurimi peccata sibi remitti
gaudebant cum maximum inportunum
accepere ab hiis qui sacerdotes
posuit quibus cum tamen potestas esset
non indulsit. Qui videt in cordibus
criminosi absconditum desertum
que quam proficit scilicet sacerdos per-
mittam non assequitur. Hec ille.
Set dicitis quod potestas ad remissionem
peccatorum data est, si ergo sacerdos
malus non absolvit peccator non
habet confessionem nec ut in morte confessi-
to peccata constat. Respondetur quod
non dicitur sacerdotibus propter bonitatem
ut possint peccata remittere
si quam peccatis astricti sint vi-
ne in scripture et misterii sub
obedientia legis et tempore / sed
dicitur accipite potestatem et quorum remi-
seritis peccata, id est non minus sacerdotis
sed auctoritate et clemencia Christi
remittuntur peccata sive per bonum
sive per malum sacerdotem. Si enim
remissio peccatorum bonitati sacerdotis
ascriberetur, iste foret ut non
deo sed sacerdotibus reconciliatio solum
deputaretur. Et iste foret tamen
regnum celorum a divinis thesauris
repelli. Ut dicit Petrus Damiani
Solus est deus peccata remittens
auctoritate, sacerdos ministeria-
liter. Dicit ut dicitur: sacerdos ut
[illegible] dei [illegible] a vivere. Sacerdos
domina et cetera a deo et per ipsum deum

Hi licet predicta impleverimus
dante deo perveniemus ad pacem
terciam scilicet eternam quam in octava
apparicionis dedit deus. Ad philip-
penses 4. Hec pax exsuperat omnem
sensum scilicet humanum sed cum nullo
maior sit quam cogitacionis et
intellectus. Hec est pax sanctorum
in celo. Ut dicit Augustinus in de civitate dei
ubi vita beata et sempiterna
ubi eterna securitas, secura tranquilli-
tas, tranquilla iocunditas, iocunda
et felix eternitas, eterna feli-
citas. Ad quam nos perducere
dignetur Ihesus Christus. Amen.

VIII sermo est de illa prima sabbatorum loco resurrectionis

Christum refert de 3 resurrectione
ipso die et de octava resurrectionis
[illegible] resurrectionis de nocte veniens
[illegible] tam in die quam nocte
[illegible] et ianuis clausis
ad discipulos in die resurrectionis
timor iudeorum fecit claudi
fores. Ubi pax et concordia
conveniunt [illegible] in sol-
licitudine [illegible] in cor-
[illegible] in octava vero [illegible]
resurrectio universalis [illegible] claustra
[illegible] de [illegible] non [illegible]
[illegible] dei maiestate
[illegible] infernalis
[illegible] et [illegible]
[illegible] est in memoria eterna
[illegible] ab [illegible]
[illegible] in die resurrectionis qui in
octava salutavit eos dicens pax
vobis scilicet [illegible] meis si non est
pax impiis dicit dominus. Ysaias 48.
Resurrectio [illegible] ad [illegible]
da resurrectio [illegible] in octava
in die [illegible] est [illegible] et
[illegible] Augustinus in sermone
de resurrectione domini [illegible] septima

A domino Christo multa facta esse miracula et signa non in uno (?) manus ferunt quam hec quod totius mundi salutem cum suo proprio corpore resurrexit et a terra illud in celos levavit. In hac autem resurrectione dedit nobis miraculum et exemplum: miraculum ut credamus, exemplum ut speremus. Quod enim ipse fecit in capite nobis promisit in fine. Hec ille. Circa quod tamen in presenti evangelio tria sunt attendenda. Primo enim notabile est quod Christus post resurrectionem ingrediebatur ad discipulos clausis ianuis. Secundo arguenda est Thome dubitatio ad adiectionem fidei de resurrectione. Tertio admiranda Christi diligentia pro auferenda Thome incredulitate, et in his tribus pendet huius evangelii materia. De primo scribitur: Cum clausae fores essent ubi erant discipuli congregati, venit Ihesus et stetit in medio discipulorum. Posset certe auditor ingerere difficultatem ad credendum quomodo hoc corpus quod pependit in ligno crucis magnum clausis ianuis intrare posset ad discipulos. Et respondetur, ut dicit Primo de Cass. l° xiiii c. ix. Et scribit: manentibus a dote subtilitatis sui corporis fecit ut subito ingressus sit ad discipulos clausis ianuis. In hoc nos instruit quo status corporum post resurrectionem erunt conformes sed multo clariores gloria. Erit enim glorificata quatuor dotibus: claritate qua fulgebunt, impassibilitate, amplius enim ultra non recipient lesionem aut penam, subtilitate qua possunt habere penetrandi alia corpora absque

divisione, et agilitate que tollet omnem grossitiem et gravedinem corporeitatis. Unde apostolus i Cor. xv: Seminatur, id est sepelitur, corpus in corruptione, scilicet mortalitatis, surget in incorruptione, scilicet immortalitatis. Seminatur corpus in ignobilitate, scilicet vilitatis, surget in gloria, id est glorioso et claritate. Seminatur in infirmitate, surget in virtute, id est vivum et agile. Seminatur corpus animale, id est grossum et grave, surget corpus spirituale, id est subtile et leve. Has dotes erunt pro corpore glorificato quia gloria erit eis ex redundantia glorie anime in corpus. Corpora autem dampnatorum remanebunt post resurrectionem obscura, grossa, passibilia, horrida, quia vivent non gaudentes sed penis eternis; quia morientur sed nunquam mortua, ut quia vivant in pena quam detestantur in eternum. Non itaque mireris quod corpus glorificatum domini nostri intravit ad discipulos ianuis clausis. Dicit enim Augustinus libro de agone christiano: Non nos moveat in eo quod clausis hostiis subito apparuisse discipulis scribitur, ut propterea negemus illud corpus fuisse humanum, quia contra naturam huius corporis videmus illud intrare per hostia clausa. Omnia enim possibilia sunt apud deum. Nam ambulare super aquas contra naturam huius corporis manifestum est, et tamen non solum ipse dominus ante passionem ambulavit super aquas, sed et ambulare fecit Petrum. Mat. xiiii°: Iube me venire ad te super aquas. Et descendens ambulabat super aquas. Ita et post resurrectionem de corpore suo fecit quod voluit. Sicut enim ante passionem corpus suum potuit splendore solis colorare in mo

resurgit post resurrectionem ad quantam
vellet subtilitatem in tribus mo-
mento redire. Beda ille. Audien-
tes ergo de gloria nostri corporis
quanta erit post resurrectionem et quam
gloriosum apparebit. Sic nunc
agamus ut nunc gloriose corpore
appareamus quasi aliter fieret
ve nobis. Et tantum de primo
De secundo scilicet de Thome
dubitatione ad adquiescendum resurrectioni
unacum 3o de admiranda Christi
diligentia ad auferendam a Thoma
incredulitatem. Thomas enim
audito verbo a discipulis scilicet Vidi-
mus dominum. dolet rescit quod ipse in
tali visione non fuerat cum discipulis
unde denegat se crediturum nisi
visu aspiciat palpet et tangat
dicens. Nisi videro in manibus
eius fixuram clavorum et mit-
tam digitum meum in locum cla-
vorum et manum meam in latus
eius non credam. Ecce tarda cre-
dulitas esse magis dubitatio
Thome. Dicit Gregorius Leo in sermone x
quod plus incredulitas nobis profuit quam absque
de rogacionum. Beda 2o. credamus
cicatrices in corde suo quam in re-
surrexisse. Unde tamen plus inmensa
Christus sancti Thome qui credere
non disposuit nisi expertus. Sicut
dominus ostendit in eo, cicatrices
homo deo contradictor indicat in
Christo corporate se in fide satagit
nisi prius exigentia prorogat
et quod nullum valuisset videre
scrutari fuisset resurrectio. Sicut ut primo
fuisset resurrectio nisi ab hominibus
credita. Quod ut dicit Gregorius
infide agit infide nostra fui-
tura quia in fide et primus impera-
torum. Tertio ad introducendam fidem
octava die apparuit eis et signat
octavus Christus in quo Christus
hesitantem servavit quod ut dicit

Capitulo xi octava est resurrectio
ubi fides homo ex pretiua
visionum confirmabit. Deinde dicit
inserere digitum tuum huc et vide
manus meas affer manum tuam
et mitte in latus meum et noli
esse incredulus sed fidelis. O
stupenda clementia salvatoris qui
discipulis et servis suis peccatoribus
exegerunt ingerere et dubitantibus deus
qui lege quid esse efficacius vo-
luit subiacere sua voluntate quod
sic eius creaturis esset et in
illo poster confirmaret an fi-
dei et in implere ad
venerat. Cum ad manus palpa-
das digitum ad latus vero manum
mitti exposuit. Lira ibidem: necesse
est enim credere foramina in
illo corpore remansisse sed divina
providentia tales cicatrices dispo-
suit quod discipulis potuisset ostendi
et ad confusionem impiorum alio-
rum malorum. Cum omnium corporis glo-
riosis ad futurum iudicium voluit
reservari. Beda ille. Hinc confide-
rare oportet dominum non solum
sint et re publica. Et bono
ipsum amorem nostrum et ipsum de
salute. Licet enim quievit homo
novus resurgentis a resurrectione
hora sed infatigabiliter appa-
ruit omnibus studuit variis locis
suum corpus prae credentibus
ad roborandum fidem unde In
Augustinus in sermone de ascensione domini
scilicet verba palpate et videte dicit
Cicatrices vero quae contra-
cti manus impedimentum apparuit
et vulnus quod victor vulnerum
cicatrices et offert se exami-
nanda diligentius quam considerantia
et ne forte oculi fallerent
accedit et comprobat manus
ut corpus contrectare palpatu aliaque

ome tollet ambiguum o
diuina dignacio o saluatoris
clemencia que instituit ut tangens
manibus hos qui credere volle
bant eius dixit. Noli esse incre
dulus sed fidelis. et hoc in die
resurreccionis et in octaua pa[sc]e
eius inicia[uit]. ut nos velle in
amplius cum aliqua incredulitate
resurreccionis & et pre[ce]s/ Et ut di
cit crisostomus super iohannem et gregorius
nunc, bellum qui de dubius
liter etiam et hesitare de
xpisto induit et omnibus con
fidere pugna remula fi
dei &c et eterne morte auferetur
utique Ergo fide resurreccionis fi
mam tenebimus nunc & [illegible]
tunc corde ore et opere
ut tunc in gloria resurgentes
ad eternam gloriam feliciter per
ueniamus Ad quam nos per
ducat Jhesus christus
Amen

Venit iesus ia-
nuis clausis
et stetit in me-
dio eorum et ait pax vobis
Johannis xx/ Dominus noster
ihesus xpistus non debuit post resurreccionem
suam ingredi ad discipulos suos qua-
si ut determinat Thomas
in vltima parte Nam sua conuersa-
cio continua induceret eos potius
ut in errorem ut sic crederet
eum ad similem vitam resurrexisse
qua prius habuerat/
Et ideo xpistus non continue cum
eis conuersabatur ut sic oude-
bat eis suam presenciam/ Hanc
enim ipsis in alia vita repro
misit Johannis xvi. Iterum videbo
vos scilicet in eterna vita. et gau
debit cor vestrum et gaudium
vestrum nemo tollet a vobis

Necesse tamen erat ut eos certi-
ficaret de veritate resurreccionis et de gloria
resurgentis ut sic pluries eis
appareret et cum eis familiariter
loqueretur comederet biberet et
palpandum se preberet Gloria et
resurgente conueniebat ut quasi
totum esset ab eis segregatus
licet enim cum ipsa cum eis conuer-
saretur post resurreccionem erat tamen alterius
glorie Propterea magdalena vole-
bat conuersari cum xpisto post resurreccionem
sicut ante passionem. xpistus dixit ad
eam ut habetur Johannis xx. Noli
me tangere nondum enim ascendi
ad patrem meum. id est non estimes
me iam terrenam vitam agere
quia enim me in terris vides co-
gnosce quod non ascendi ad patrem meum
sed inmisso quod ascendam/ Et
ait. Vade autem ad fratres meos
et dic eis ascendo ad patrem
meum et ad patrem vestrum Et
hoc ergo resurreccionis & nos vni-
uersalem resurreccionem bonorum et malorum
in die iudicii ut corpus acci-
piat eternam retribucionem in corpore
et animam quam hic gessit et sine
bonum siue malum. ideo si cupimus
in die iudicii ad eternam consola-
cionem et gaudium resurgere o-
portet ut in hac vita mores
conformemus & xpisto ut tandem
simus participes resurreccionis gloriose
eius, resurreccionis Conformando autem
recipit vitam bonam instar
et statim quo ad primum participa-
citur in se magnam gloriam
et sectando honore quo ad eam
Quinta nota in exhibicione
pacis Veniens enim ad eos dixit
pax vobis Judicum vi. Canticorum. glo-
riam inquit dominus alii non dabo
quod ego dabo nobis domine pacem
ut do vobis. pacem relinquo
vobis. sufficit in gratitudine

Accipio quod relinquis. volo
pacem desiderans et nihil amplius
enim non sufficit pax. non suf-
ficit bona. bona est enim pax media
sicut ille dicit secundum scriptum est in psalmo
iustitia et pax osculate sunt
Coniuncta sunt sibi iustitia et
pax. ita quod ubi non est iustitia
non est pax. Iustitia est alienum
non attingere nec usurpare. Unum
enim superbia unum iactantia
unum cor aliud nisi quod homines
usurpant sibi gloriam dei. ad ipsum
enim spectat gloria quia solus facit
mirabilia. Itaque ut dicit [illegible]
in epistola ad [illegible] [illegible]
quo stat pax hominis cum
deo vel cum deo. si deo non potest
esse apud homines sua gloria
sicut ille [illegible] quod deo est
attribuendum homines sibi attribuunt
et pacem cum deo frangunt. [illegible]
ministrans [illegible] stulte filii [illegible]
qui contenditis pacem et gloriam
appetentes perdunt et pacem et
gloriam. Ubi enim homines faciunt
aliquod opus magnum aut
si prosperitas a deo eis attribuunt
vel laudem et gloriam debent
dare deo ibi deo oblito ymmo
spreto in se laudem et gloriam
effundunt et sic contra deum iniusti-
tiam faciunt sicut exemplum quod
dampnum et confusionem reportaverunt
[illegible] Reges inter duos
dat pacem et nos cum eo
bellum facimus per cordis oris
et operis mala voluntate peccando
[illegible] passivo actionem ut
[illegible] et forsan nunc [illegible]
Tunc ergo inter cum deo pax
quando [illegible] quod pax
cum homine cui [illegible]
offendis [illegible] inimicitiam

Quod ergo in ista consolacionem
expectamus. quando in ista cum deo
pacem habere volumus. Necesse
itaque est dum adhuc vivimus
ut veniam [illegible] delictis
super bello quod cum deo agimus
et penitentes. deus autem remit-
tit per suos apostolos qui signant
episcopos et per suos discipulos qui
notant sacerdotes. quibus ait
Accipite spiritum sanctum quorum remiseritis
peccata remittuntur eis et quorum
retinueritis retenta sunt
Secundum est eis dare spiritum sanctum [illegible]
[illegible] potestatem et officium
[illegible] deus per eos peccata remit-
tit [illegible] hoc evidenter
ostendit dum dicit Accipite
spiritum sanctum [illegible] non vult quod [illegible]
[illegible] dimittuntur peccata
[illegible] benignitas et cle-
mentia. Non ergo [illegible]
auctoritate et clementia sacer-
dotis remittuntur peccata [illegible]
iustitie et dispensatione sacerdotum
[illegible] fit quod [illegible] malum
[illegible] sacerdote remittit
peccata. Nam divina virtute hoc
facit ymmo deus per ipsum. Cum ita
quod nos [illegible] undique mala
[illegible] hostilitates et
bella insurgunt expedit ut
concordes cum deo et non bellemus
cum ipso contradicendo mandatis
ipsius. scriptum est Prov. xvi°
Cum placuerint domino vie hominis
inimicos quoque eius convertet ad
pacem. Et si quod dicitur [illegible]
in [illegible] convertit dominus
et convertit [illegible] et convertet nos
[illegible] amore [illegible] bello
[illegible] adhuc plus
[illegible] adversarios quos [illegible] et
qui [illegible] conveniunt
[illegible] Maneat ergo gloria suo

duo de illibata . hu nobis
agitur si patrem habuerimus
Hinc enim in actu[um] 22[o] omnes x
q[ui] reputatur 22' eius vniuersa
le in die iudicii resurgemus
ad complacentiam ad gaudium et
ad pacem. eternam hec de primo
Secundo sequitur de tertio
filii domus 22' omnes notatum in
eo quod luminus clarus infunt
ad eos et tercio filii in
sectum honoris 22' omnes x
signatur in eo quod cicatrices in
suo corpore in signum honoris
perpetuum retinuit In utroque notatur
magna diuina sapientia que attingit
a fine ad finem fortiter et dis
ponit omnia suauiter in dolibus
misteriis complacens et summa
opulentia retribuet honoris
designatus / Quam enim ut dicit Tho
in ultima parte q. lv[a]. 22 o e
cum ipse 22 omnes et certa
ta dico efficies virtute diuina
sua spiritus est mortuos vniu
ficans sed ex claritate in suo
corpore glorioso resplendet et
perfectiorum corporum suorum sanctorum
in 22' ore in die iudicii
et meritum Tercia . n . infunt
luminis clarus ad eos
ondit quod corpora omnium sanctorum
erunt subtilia et penetrantia
sine diuisione et ita agilia
absque omni grossitie et g
neritate. Quartum in suo corpore
cicatrices retinuit. ondit
quod corpora gloriosa post 22' q
erunt sine omni corruptione
et defectu et ita impassibi
litatis erunt in uia eadem ut
que prius fuerat, sed multo
altius glorie. Vnde bene scriptum
est Gloria dei in se ipsis
indubitabilis in maiestate sua
in 1[o] enim magis corpore quod

in cruce pependit . infunt lu:
minis clarus : quo hec re coepit
Sed quid ut dicit Augustinus in quodam
sermone pascali Si comprehendis
modum non est medium. vel defecit
re . meritum fidei edificatus Sed non
nimis mirandum quod in suo benedicto
corpore propria vulnera seruauit
certe ad cumulum magne glorie
inquisitum sint quod virtute insignia
et in illius locis vulnerum quidam
decor spiritualis apparebit dicit
Augustinus li[o] de Simbolo quem ad
ducit Thomas ibidem . Secundo x
que cicatrices in suo corpore seruauit
Sed enim demonstrabat Thome
non credenti ut tangeret et videret
ita quod in uiuis vulnera est sua
demonstratio ut conuinceris
eos vitatis dicat Ecce homo
quem crucifixisti : videte vulnera
que infixistis . agnoscite latus quod
pupugistis quoniam per vos et propter
vos apertum est nec tamen intrare
voluistis hec ille An autem post
acta iudicio illa vulnera in eius
corpore manebunt Dicit Thomas
ibidem et idem Alexander dicit quod
in eius corpore cicatrices iste re:
manebunt Augustinus xxii[o] de ciuitate
dei xix[a] . vulnera inquit martirum
tempore et redditum eorum in
ille regno in corporibus beatorum
mundus vide vulnera cicatrices
quod per x nomine pertulerunt et
fortasse videbimus . non enim de
formitas in eis sed dignitas
erit hec ille / hec nunc missa
dicitur in reuelat nobis adhuc
in hac uita Deprecatur nos
ut euangelica et corporem
uerum quod ad eterna uita labora
tos abinde sunt quam sicut die
modicos et longos hic uite
labores tam gloriosa sequuntur
summa que nobis prestare dignetur

dignetur Iesus christus
Amen

Ego sum pastor
bonus Io(hannis) x°
Dominus me pascuat

pastorem qui nos ab eterna pena
liberavit per mortem suam
qua nos ab eterna morte
redemit. per quam omnes suam
qua nos eterne glorie resti-
tuit. hec enim verba legi ordi-
nat ingressus sed bonum pastorem
nominat nobis in amicitiam
et consilio ut amemus nostrum tamquam
bonum pastorem bene custodiam
a malo et pastoribus bono
ut in fine vite nostre oves
nostre sed ante nobis commisse
ab eterna miseria liberentur
et ad ovile eterne amoris
confugiant. Bonus pastor Christus
non parciali aut equali bonitate
sed plena et totali. ut enim
bonus est qui perficit unum bonum
aut plura bona sed illa bo-
nitate qua omnia per nomen
agit et diligit. Alii autem
pastores boni equali bo-
nitate eum imitantur sed non
ei parificantur qui solus est
pastor plene et perfecte
bonus. Christus pastor bonus
primo nobis hic factus. Secundo
pastor bonus incarnatus.
Tercio pastor bonus in
celum assumptus. Dixi primo
quod Christus erat pastor bonus
nobis hic factus. Hec enim primo
parenti Ade et Eve pastum
bonum in loco deliciarum lar-
giter concessit et dedit ei
licenciam comedendi de omni
arbore paradisi. tamen pastum

unius arboris ei inhibebat
pro laude subiectionis et obe-
diencie mandatum ipsum contra voluntatem
sed non conveniebat ut absque
tribulatione eum cum tota sua
posteritate conservasset in celo. Bonus
pastor celesti manna xl annis
pavit populum in deserto. Bonus
pastor pavit Moysen et
Heliam absque corruptibili
cibo xl diebus super naturam
Moysen in monte Heliam
ad montem Oreb eunte. Bonus
pastor pavit Danielem
in lacu leonum per prophetam
qui misit Abacuk prophetam
cum cibo de terra iudeorum in terra
Caldeorum. Unde Iudith vi°
non derelinquis presumentes de te
Deus. quod certe non tantum in eo
sperantes sed et contemptores suos
pascit. Ysa. lxv°. lupus et
agnus pascentur simul. sic
etiam boni et mali. nocentes
et innocentes fideles et in-
fideles. subiecti et rebelles
nullum excludit ab alimento
nec quem perimit super iustos
et peccatores. et beneficia exhi-
bet Amicis suis et hostibus
et exhibuit non solum nunc
sed ab inicio mundi nobis bo-
nus factus quod sunt primum. Dixi secundo
quod Christus pastor bonus incarnatus
pascendo. descendendo confessando
veniendo. Invenies ingratos
docuit. Videns creatores red-
dit. perditas quesivit. dispersas
collegit. Unum pascens de-
scendit. infirmos pro regalia
et ad infirmitates adduxit quia
verus pastor animam suam
posuit. hic bonus pastor
fratribus principibus sacerdotum et

Et phariseis et sic lupos ex-
posuit et hostibus suis mor-
te se et eis sustinuit ut a
faucibus eorum oves liberaret
et erueret. Ille pastor non
mercenarius. Videns enim lu-
pum venientem non dimisit
oves nec fugit sed omnibus
se cum humano subvenit. Et ut
ondet quis sit bonus Pe. i
non auro vel argento vel corrup-
tibilibus ipsum redemit sed
precioso sanguine suo effuso
qui in infinitum melior fuit
et preciosior toto orbe humano
Quod infirmum erat consolidavit
quod egrotum sanavit. quod fractum
colligavit. quod abiectum redu-
xit. quod vero pingue et for-
te erat custodivit. Bonus
ergo pastor Christus hoc fecit et
hec fuit eius. Dixi tercio
quod Christus est pastor bonus in
celum assumptus. Si enim sic
attente pavit in terra deserta
ac sterili. quanto attencius pa-
scit in loco pascue. Si tota
pastura omnibus preciosior in terra
quanta dat in celo. Si in loco
molestiarum ita se dulcem exhi-
buit. quid putas faciet in
loco voluptatis et gaudii
quod pascit in gloria. Si ita
pavit hic in miseria Si-
cut lupos et in sterilitates
ita oves suas est consolatus
quid in loco securitatis ubi erat
finis amicus ubi nullus lupus est
accessus. Hunc pastorem promisit
per prophetam Ezech. xxxiiii°
educam eas scilicet oves meas
de populis et congregabo eas
de terris et inducam eas in terram
suam et pascam eas in montibus scilicet cele-
stibus secure in pascuis uberrimis
pascam eas in montibus excelsis Isra-
hel erunt pascua earum. ibi requiescent
in herbis virentibus id est delectabilibus
in pascuis pinguibus id est volup-
tuosis pascentur. Beati qui requiescent
in pascuis celi. Nullus illuc ve-
nire poterit quem hic Christus non addu-
cit. nisi in bono perfecerit quem
hic deduxit. id est virtuosos quia
hic perducit. nisi in bono per-
severaverit quem hic inducit. Ecce
fratres audimus quod in hoc evangelio
fit mencio de pastore mercenario
lupo et ove de duobus bonis
et duobus malis. Non solum
mercenarius neque lupus sed ovis
per humilitatem et innocenciam et pastor
per sollicitudinem. Mercenarius ergo
animam suam est qui tantum temporale
lucrum querit qui deum mercatur
ut bonum in mundo habeat seu tem-
poria est ut corpori provideat non
anime. Lupus autem sive est omnis
qui diligit iniquitatem. talis enim
odit animam suam. hic rapit
animam suam et lacerat. dispergit
quas oves id est vires anime quia
ymaginacionem intellectum voluntatem affectum
memoriam dispergit in tot partes
quot sunt que cogitat quod amat aut
amat aut affectat et agit
De quibus istorum fit accipi
Zach. xi°. O pastor et ydolum
derelinquens gregem suum. Ydolum
est forma hominis sed nec racionem nec
memoriam nec sensum sed habet
interiores suas animas quia racionem
eorum dimittunt ut bonum corpori provi-
deant vel ut sibi temporalia eis
succedant vel ut voluptatem in
concupiscencias suas impleant.
De anima autem nulla memoria et
de deo stultus non spiritu sunt ydola

s; insr'iores idolis et p9 bue
sufficientiam cadunt in eternum de
fectum et in penas sine termino
Ideo tales derisorie dicuntur pasto
res et seniores pastunt in corde
et animas suas fame eterna
mortificant vñ sicut david pasc
ebat i. Reg. xvii°. q' pastebat
oves patris sui dum veniebat
leo vel ursus et tollebat arie
tem persequebat eos et percu
tiebat eruebat q; de ore eorum
Tamen leo insr. dyabolus q' rugi
ens circuit ut rapiat et devo
ret animas Secundo ursus insr.
caro nostra que delectationes et
voluptates diligit sicut ursus
mel Sic pastores circa res
temporales ut leo non rapiat
animas. sic curam carnis faciant
ut ursus caro non perdat animam
Unde xc quamvis in hac vita
mortali dum vivimus pascat
corpora Actum non de pastor
corporum s; animarum. nobis in celo
ut maior sit cura de anima
quam de corpore Un̄ i. pet v°. qui
est ad pastorem et episcopum animarum
vestrarum dicit pastorem Primo episcopum
quando dicitur intendens quia in hac
mortali vita sibi animabus superin
tendit ut alat eas in gracia
et pascat in celesti doctrina
et percuciat a peccatis et ad ce
los perducat / Hec vita pastora
lis cum sit ce dz sup' om̄ de
anima. quia par est quod corporibus
exemat animas dicit pastorem
et eius intendentem in corporibus
exibit dum salva fiat. quia
si animabus bene providebit erit
bene et corporibus. quia ad tempus
resuluta iterum eis iungentur

ad plenam gloriam celestem quam
nobis omnibus prestare dignetur pater et
filius et spiritus sanctus Amen

Quod sit pastor bo9 lo9 et e° v sup

Textum in refert de pastore de
mercenario et de lupo / pastor
est diligendus. mercenarius tolle
randus. lupus cavendus Exponit
hec tria August. lo. iii° de ver
bis dn̄i. pastor est qui salutem
omnium querit non commodum. Secundo
mercenarius est quaerens ab
homine commodum sine patrimonio
sine honoris vel laudis fama
lupus vero qui non solum terrena
querit s; et sola dolosis suis
moribus ac pro Christo bonis
vir insr apparet ut ipse
predat et oves per eum cor
rupte ipsum sequuntur ad dampna
tionem deque. Iere. xxiii°. Ve
pastoribus qui dispergunt et
dilacerant gregem pascue
mee dicit dominus. Tales solo
nomine dicuntur pastores s; in veri
tate lupi quia adeo est rape
dilacerare dispergere ut hic
dicit Textum Tria pastor
bonus mercenarius lupus
insinuantur / pastor pascit gregem
/ mercenarius servit sibi non sunt
oves proprie. lupus vero et ser
dispergit et gregem Primo de
Lass lo. vii°. T xxx vii°
advenientes lupus est comprehens
fictum quod per tonales
oves offendere quam ipse
explebit. quod signatur in lupo
qui omnibus est maxime infesta
Deo rapiunt oves ad vica
rie in fidem quam. a dispergunt
ne teneant unitatem

catholica et firma caute sta
q(uia) omnis heretica gravis dissipa
tor error(um) et mediator · cu(m)
q(uia) corruptor vitiis in animab(us)
vanis et iniste e(st) lupus Exh(ortatio)
noto primo q(uod) officium pastorale
e(st) sublime Sc(dm) officium pastorale
e(st) magis constantie · 3o cura pasto
ralis e(st) magis diligentie
De Primo · mira res ca
thec et sit sublimissimus et ex
regno dns dignitatis q(uam) voluit
assumere et glam de nomine
infimo vocatus e(st) pastorem
no ovium a vaccar(um) et roma
lium animalium quas pascit
in filii ne ovium Et ergo
officium pastorale e(st) sublime
q(uia) pastura i(st)a e(st) de sublimi
bz rebus q(uia) de animab(us) et
hominibz rationalibz de quar(um)
animar(um) sublimitate Ambr(osius) in
Exameron · cogita te decora
a(n)i(m)a q(uia) ymago es dei sit
no de terra n(on) de luto sed
opus magnificum dei inspira
tionis gratie i(n) creatum / cognosce
te hio q(uia) gloria dei es Audi
q(uo)m glam nt(?) p(ro)pheta d(icit) · Mi
rabilis facta e(st) cognitio tua
ex me · i · in meo ope tua
maiestas mirabilior facta
e(st) in consilio homis tua sapia
predicatur / cogita te ergo o ho
q(uo)d sis et attende t(ibi) ne
qui laqueis implicatus dyabo
lis preda venator ne forte
in faucibus leonis · incurras
Rhetri · qui rugit et circuit
querens que devoret Et i(n)
terra sublimis omnis anima
hominis · sublimior eo pastor
nimo cantor q(ui) no homines ab
eterno quos pascit · ad volun
tatem quos pastor reficit
sz substantias intellectuales

unde dicit Crisost(omus) hic co(n)s · excessit
pastor bonus no(ster) scilicet ho secutus
primus parentibz in deliciar(um) loco
pastum vite in ligno dans
lectura comedendi sz distinxit
pastum illius arboris in qua
bonum subiectionis et obedientie
comedat et c(etera) pastura limita
ci ne preteriret minas morte
ci precepit dns Ex omni ligno
paradisi comede · de ligno aut(em)
scientie boni et mali ne come
das / in quacumque enim die come
deris ex eo morte morieris
Cuius omnes primi parentes con
tra obedientie transcendit mor
tem meruit de loco deliciar(um)
electus multis miseriis et de
fectibus sunt repleti ac p(er)ditio(n)
donis subiecti Leones bos
pastor ove p(er)ditio no pastor
negligentia sz omis (?) volunte
b(us) q(uia) ipi sentire nescientem
dimissis xc(ia) nove, omibz in
deserto iuit ad querendum illam
que perierat Tempore longo
quasi iuit difficult(er) invenit inventa
in humeris suis reportavit
q(uia) passione et morte sua cor
poris humani p(er)ditio(n)em restauravit Et (?)
vere bonus pastor q(ui)
et ipsum in deserto xl · annis
Danielem in loco leonum pa
pascit q(ui) naturalibus alimoniis
cunctas bestias volatilia et
reptilia · pascit fideles et
infideles · sceleratos et rebelles
neminem ab alimento naturalis
alimonie excludit / pascit
et specialiter alimento corp(or)is q(ui)
b(us) fide et dilectione copulat(ur)
sz pastum suum corporis et sanguinis
derelinquit suis fidelibus in pa
stu Crisost(omus) unus audivit te

pastorem vocavit etiam dicit ego sum pastor bonus. Hec de primo.

Secundo quod officium pastorale requirit constantiam. Tamen in officio pastorali sit constans sunt nam Christus quem pastoralis bonum vitam asserit dicens bonus pastor animam suam posuit pro ovibus suis. Et secundo quod hec enim exponitur primo sunt ut sicut magnus pastore unius sunt ut pastor pro ovibus vitam exponere contra demendis [illegible] se committit periculis sit in aeternum mortis. Gregorius autem in pro omnibus se morti sciens tradidit [illegible] quos se subiecit. Et si ad quam pastores spirituales pro gregibus sibi commissis morti se exponunt sed verum imitando qui autem hoc Christus exsistit, non [illegible] pastoris. Christo qui verus pastor animam suam pro ovibus dedit. et boni mortem pro eis sustinent et lupis rapacibus se exponunt ut corporales oves ab ipsis faucibus liberaret. Exemplum David coram rege Saul quando eo pascebat gregem patris sui cum veniebat leo vel ursus et arietem tollebat persequebar et eruebam illum. Et [illegible] consurgebat adversum me apprehendebam mentum eorum et interficiebam eos. leonem et ursum interfeci ego servus tuus. Tertio quanta constantia requiritur in pastore spirituali quod opponere se non solum contra lupum rapientem sed et contra latronem insidiantem non tantum sed contra adversarios invisibiles sed et contra hostes visibiles tyrannos crudeles et ministrorum oppressores. Contra quos pastor debet se opponere et si non potest per se per saecularem potestatem. Secundum quod dominus in cena dicit qui non habet gladium vendat tunicam et emat. dixerunt apostoli ecce duo gladii hic. At ille dixit satis est. Tamen duo dixit satis est in signum quod status ecclesiasticus debet iungere statum saecularem spiritualem. Pastores sed spirituales in cura pastorali. Et multo quod ut dicit policraticus libro iiii capitulo iii. gladium de manu ecclesie accepit princeps. Et ita ecclesia habet ambos gladios spiritualem et saecularem uno gladio utitur per manum principis in coherctionem corporum contulit potestatem. Aliud autem in pontificibus reservat. Tamen quia unus status non esset alteri in adiutorium in cura animarum quod gladius ab ecclesia data est statum saecularem ad cohercionem malicie. Unde patet natura. Videmus quod pastor animae habet baculum sed [illegible] nec arcere impeditur luporum. Non [illegible] in cura animarum insidia quae cum bestiarum [illegible] oportuna. Augustino in dixi quod pastoralis cura sit magne constantie. Hec de secundo.

De tertio. Hec adhuc non sufficit sed etiam hoc pastor debet magne diligentie. Unde [illegible] enim restat de sua anime cura ipse est pastor. Ambrosius libro de officiis. custodi mihi [illegible] tuum i. animam tuam

Noli eum quasi vilem negligere ac
fastidire quia preciosa possessio est
et multo preciosior omnibus fructibus
non caducis et temporalibus sed stabilibus
atque eterne salutis est. Hec ille.
Illi autem qui et sine [illegible] aliorum
gerit curam de quo scribitur ps. xx-
viii°. Accedit ad te bos dili-
gentia scilicet quam pastor ovibus omnino
que sunt diligentia excludat
inertiam et auferat [illegible] ne
malicia prelatorum huius nocere
possit malicie non [illegible] aliquis pre-
sidet virtutibus [illegible]. Hec ille.
Attendat pastor omnino id est
Jeremie xxv°. Ululate pastores
aspergite vos cinere quia vastat
dominus pascua id est vasta esse
permisit permittendo omnium
malicia contra oves non
audiunt pastores suos nec
doctrina nec exempla nec ad
hortacionem nec comminacione
[illegible] ad dampnacionem [illegible] et
ad pastorem conversionem. Vel lupi
sunt vestiti pelle ovina
aut si pastorales canes qui
lupos [illegible] mutati sunt
in lupos. Aut si prelati
[illegible] ad protectionem omnium [illegible]
[illegible] desierunt [illegible]
[illegible] scandalizat oves quia
comparacio [illegible] omnibus
in [illegible] Hugo.
Augustinus de salutaribus documentis.
Desiderant domine pastor [illegible]
[illegible] omnibus impleo offi-
cium [illegible] pastoris et [illegible]
leone qui rapit oves de
grege tuo. Domine pastor [illegible]
[illegible] tot de grege tuo rapiun-
tur oves et [illegible] tu qui te [illegible]
[illegible] levat caput contra te
et tu taces. Domine deus quare ta-
ces. [illegible] Respondet tamen sed non
[illegible] taceo [illegible] [illegible]
pastores [illegible] et oves [illegible]
id est amatores et [illegible] pascamus
[illegible] in virtutibus sagines
[illegible] ad gloriam tandem ad gloriam
quam nobis prestare dignetur pa-
ter et filius et spiritus sanctus amen.

[illegible] pastor bonus. Jo. x°

[illegible] Johannis de pastore et
mercenario de lupo et ovibus
id est de hominibus prelatis subditis
quibus comparacio est [illegible] bono
pastori dolor [illegible] mercenario
timor [illegible] lupo. Pastor [illegible]
custodit oves. mercenarius fugit
et non defendit. lupus dispergit
[illegible] bonum pastorem [illegible]
mercenarium sustinet. lupum [illegible]
[illegible]. Pastor est omnibus id est
[illegible] utilis. mercenarius inuti-
lis. lupus dampnosus. Pastorem
deus dat [illegible] gracia. mercenarium [illegible]
[illegible] lupum [illegible] ira. sed in
[illegible] peccatorum. David fuit pastor
a deo electus. mercenarius Saul.
[illegible] Jeroboam lupus. Abduce-
bat enim populum a cultu dei
et [illegible] ad idolatriam
[illegible] quod autem [illegible] xiii°
[illegible] vobis ut quemadmodum
ego feci ita et vos faciatis
[illegible] pastorem in celo [illegible] pastorem
spiritualem et secularem prelatorum

ut et ipsi sint boni pastores
non vero sicut ille quemadmodum dicit
Ysidorus in ij parte Ethicarum(?) suarum
Cum rerum raritas pretium faciat
nil in ecclesia pretiosius nil opta-
bilius bono utiliorque pastore
nempe rara avis est. Ita
ille. Cum autem rara res est
pastor bonus, ex causa probat
apostolus ad Philippenses ij: omnes
que sua sunt querunt, id est sua
comoda, non que sunt Iesu Christi,
id est non bonum commune, quod specialiter
[illegible] appetat. Ipse enim Christus bonum
commune humani de solio glorie sue
descendit, formam servi accepit,
natus conversatus passus mortuus
resurrexit et in celum ascendit
non sibi sed sibi Christus, qui omni-
potens, id est ut omnes homines salvos
faceret. Christus sacerdos et rex me-
ruit, itaque claudit in se statum
spiritualem et secularem. Requirit
ergo a prelatis spiritualibus ut
sint boni pastores per eorum
introitus ad prelaturam, quod dicitur per
me si quis introierit salva-
bitur et pascua inveniet.
Qui vero ascendit aliunde
prelatus non pastor sed fur est
et latro. Secundo autem paste-
dent prelati spirituales, unusquisque
sicut ut Ysidorus in quibusdam
dictis suis: Sicut celo vero et sunt
in celo [illegible] vero predica-
tionis ac fructu orationis.
Tertio si quis vita enormi
scandalizat oves et animales(?)
et non predicat eis per se vel
per alium, et vi(tam) [illegible] confessores
et [illegible] dentur(?) a fructu

orationis non sustentat, ut dicit
Ysidorus ibidem, indignus lacte
et lana compensatur. Si non pas-
cit oves, si non vigilat in
custodia gregis, inde tamen se
manducat et bibit. Hec ille.
Quarto si est utile et orationibus
intercedere pro ipsis maxime modo
et adiutorio intercessionis ad pa-
trem impetrandum ad virginem
Mariam est specialiter recurrendum.
Et quia dominus meus, quod dicit sicut
bonum pastorem est rex eternus,
ideo a regibus et principibus
exigit ut sint boni pasto-
res. Et petat bonitatem sue
cure pastoralis et probat ex
eo quod dedit animam, id est vitam
mortalem in mortem pro bono
quem amavit. Hoc autem magnam
requirit caritatem dicente domino:
maiorem caritatem nemo habet ut
animam suam ponat quis pro
amicis suis. Tamen ergo nunc
ad exemplum paganorum adducitur.
Codrus rex Atheniensium
qui tanta dilectione fruebatur
erga subditos, quod ut ponit
Helinandus, pro victoria ipso-
rum se dedit morti. Sic non
levior ardebat dilectione
ille nobilis adolescens Curtius
sive erga commune bonum ipsi-
us Romanum. Sicut enim refert
Maximus Valerius libro v,
Rome quondam medio urbis sunt
magna ruptura facta, et
qua vapor pestifer exala-
bat, quem cum non posset
aliqua arte impleri, consule-
runt deos qui responderunt
quod si optima [illegible] in ea

preret ciuitas liberata esset
Rex audita quadam Cerconis
adolescentis nobilissimi milita
ribus insignibus ornatus equo
conscendit eum quod non rogatus
nec monitus vehementer cal
caribus ad mortem in confusum illius
irruptione egit. Continuo quod beg
pistinum exitum reciperat. Ecce cla
ret Alio. Curcium erga patriam
qui se morti exposuit et ut
alii vincerent ipse mori ma
luit. Ille paganus tantum bonum
ostendit erga patriam vel sperans
de vita et patria eterna quia
speciem alia scilicet dimissa patria
eterna. Quando dicent reges
katholici et principes qui propter
amorem reipublice neque ipsum
non dat se in morte sed nec
miserorum pauperum viduarum
clamantium oculos lacrimosos
tergere curat. Ecce clamat prin
ceps in oportunitatibus in tribu
latione petit exaudiri. nec
audit nec curat nec in cor
recipit. Quare homines miseri
non audiunt ab hominibus fit
clamor ad dominum ut deus vindic
Ecce, prelati quamvis sint non
pastores sed dicuntur: non mercenarii
assumunt: quod videntes eos
qui comperiunt et suas necessitates
coram eis exponere volentes
fugiunt non locum vacando sed
auxilium non impendendo / Deinde
et reges recipiunt doctrinam dicta
/ licet non necessaria est quod ut dicit
Helinandus sic potestates potentes
tormenta patientur si a iusticia
deflexerint sic iusticie premiis
fruentur abundantius si recte ex
ercuerint potestatem et tanto in

sicut non subditos habebant quam
quia potentes eos in magis licen
tia delinquendi perfecerunt. Pe
ri et tantum tenent quantum potuit fuis
quidem et non est fuit. Forma rex regis
fit. Et hic expeditur princeps eum
omnia posset corrigere eorum multo
principes et qui noluit sed possit
delinquentes emendare / Sic quod
commissionem iusticie deum non permit
delinquentes puniet peccatis. Unde
hely licet in se esset sanctus tamen
aliis periit / David et rex
fecerunt et ideo a deo doctrina
sue / licet non necessaria est prelatis
regi et principi. Sapientia enim dicit
per me reges et conditores legum
iusta decernunt. Unde plato ut Boe
cius testis est Res publicas beatas
fore dixit si eas aut sapientes re
gerent aut earum rectores sapientie
studerent / Unde necesse est ipsum regi
consiliis uti eorum. eorum quod consi
lio omnia agit. Sapientie de capitulo
sapientie vi. Diligite lumen sapientie
omnes qui preestis populis. Et si p
lati spirituales et simul seculares consi
liis volunt capiti iuncti aut
sorte quamtotur se ad eos qui ei
applaudunt, quod Plato respub
lica vadit ad ruinam / Unde tales
si quis esset non meretur dici pas
tor sed mercenarius quod talis non
curat de grege ymo dicitur lupus
qui vult obesse et destruere
tam in suo regimine vergit
in destructionem populi. Seneca
princeps sine ministris sine sibi
sive ipse volunt deditus et rei
publice non fungitur. Attende
et time malum casum qui
evenerat illi Praxtheonensi
quod et laborabat illis sodalit

defectibus. De quo Vincencius in speculo
li° xxxi°. Impunita pastori dum
oves male vivunt, sicut quando
homines in regno suo erant
inferiores et plus defectuosi
ut modo, vix homo non est, et una
parte pastores fuissent in merca-
rios et mercarii in lupos. Eze-
xxii°. Principes eius in me-
dio eius quasi lupi rapientes predam et
avare sectando lucra. Ex alia
parte et omnis humilitate et subiec-
tione deposita timore sublato populus
populo rebellat et deo et pasto-
ribus. Unde non est qui benivo-
lentia et amabilitate in subditis
Unde dicitur Ve pastoribus qui
rebellant oves. Ve omnibus qui
malos pastores. Omnes peccavimus
et pastores et oves. pastores
per maliciam oves per rebelli-
onem. quid ergo inter si undique
angustie. Ergo tunc quid faciamus
hoc solum ut ad deum clamemus
ut bona pastores et oves emen-
det et ut rex quod merentur
infligat et eorum sua non inve-
niat sed sua bonitate nobis onde-
ret et misericordiam

Ego sum pastor bonus

Jo x. Omnipotens deus cui ab
eterno quod pastor non humi-
lis et bonus sua patefaceret
generi humano, statuit. et primo
hominem in paradiso pascua limitavit
et ne perirent minas mortis
predixit. Tunc omnis primus homo
contemptis obedientie preceptis
increpationem audivit. Genesis
iii. Cum audisset vocem domini de-
ambulantis in paradiso post me-
ridiem abscondit se inter
ligna paradisi. Cum dominus Adam
vocans: ubi es, ille instabiliter incessit
quia non ambulavit fervorem
caritatis paradisi. quia tunc post me-
ridiem cuius fugam in Adam et
in tenebras declinasti. Videns
autem bonus pastor quod omnes
non possunt in hiis defectibus
succurrere nisi quia se ad pastorem
rediret, dimissis nonaginta novem
omnibus in deserto venit ad querendum
ovem perditam quam consumet
longo tempore et difficulter inveniet
inventa reportat in humeris
ad habitaculum suum unde non in
fortune sed in magna paricha
et humilitate. Bonus ergo veraciter
Ego sum pastor bonus. Omnibus
prelatis dignitatis spiritualibus
de prelatis et omnibus humanis
ad prelaciam ut hunc pastorem
imitentur ut sicut pro sancto omnibus
sunt diligentes consulat labo-
rem et animas suas pro eis
impendat si necessitas exigit.
Unde pastores homines transe-
dent considerare primo offi-
cii sublimitatem. Secundo ecclesie ne-
cessitatem. tertio commoditatem.
De primo. magna sublimitas
huius officii de quo rex celo-
rum dicit: Ego sum pastor
bonus. Non dixit ego sum rec-
tor bonus aut rex bonus aut
dux sive magister bonus ad desi-
gnandum quod in isto relucet
bonitas huius magis quam
in custodia anime sive vere
et adhuc designandum quod prelatus
debet deum assimilari et
per omnia imitari quod sit sui
officii ut de Christo legitur Rega-
lium li° iiii° et habetur ad Hebre-
orum v°. Melchisedech tipus.

sicut iste rex et sacerdos. nec
precium nec munera legitur recepisse
nec quod vltra caruit sed ideo ut
ad altiorem apicem conscenderet conte-
deret obliuisci de affectu car-
nis et id spiritum agere quod scrip-
tor saluus exposuit. Et ne con-
cedat id tam de pastore et pre-
lato spirituali intelligi sciat quod mel-
chisedech non solum fuit sacer-
dos sed et rex comprehendens nisi
omnes status omnes prelatos spiritu-
ales et seculares. ¶ quorum
remoti sunt hodie vel dignitatum
vniuersorum status / oculos aptos
habent ad honores et potestates
ad sublimitates. quorum dispu-
tatio est quis eorum videtur maior
aut in successione sublimior
de qua aut dum vel Nec
pensant quod qui nunc super alios
incedunt quandoque iudicandi
humilius stabunt et qui nunc
ceteros iudicat a iudice est
iudicandus. et non solum pro
vna sed multis animabus. Dt Eze.
xxxiii° Mors est vlte. Per se
pastor quod omnibus ad satisfaciendum
districto iudici de sua tam
anima fortasse vix sufficiet.
et quod respondebis subditis
respiciat reddende autem eum
rationis tempore. vt ita dicam tot
solus animas habet. Dicit ille / Vn-
de petrus ecclesie preferens non
ait ei. diliges omnibus sed pasce
oues meas. Nam prelatus aut
dignitatum maiorum oblitus
sue anime. tamen gloriabatur
de potestate dominus. Vero non legitur
in nostro quod potestate tua potestate
nisi potestatis habent sed non
intendit quod cura potestati anima

curat. scilicet innocentiam defendere
iustitiam agere iniquitatem arcere
Hec quod de prelatis et dignitatum
tam digniores dicuntur. sunt sibi
vanam gloriam inutiles et insu-
fficientes. Exigit regimen defen-
sio reipublice et politie
Dt policraticus libro iiii°. quid
obsecro potentia regna ta-
cito subuertit et transtulit quam
indignatio dei quam in se-
metipsis ministra prouocabat
Ecce translationis hodie in
regno et omni parte instat
bella. quod fit nisi superbia
mea. Et derelicto deo super
presumimus. Expedit ergo ut
pastores se sublimiter videant
ne cura oculos auertat / ut con-
sideratio prelati erigere iusti
in superbia cum cure conside-
ratio flectat ad veram humilitatem
et sanctum de primo
De Secundo scilicet de constantia
Vir natura est cuius magna constan-
tia quod portat magna pondera
Dt policraticus libro v°. In eo
principes preferet ceteris quod eum
singuli teneantur ad singula
principi ducenda immenso vniuersa
Subsequens omnibus vne fungitur et
gerat eum locus dei promitter
Dt policraticus ut non affluat
potentia quantum velit sed quantum
locus dictat. Dt policraticus idem
Omnis in negotiis publicis
loquitur de principibus voluntate
eum in eis nisi non velle licet
at nisi quod lex aut equitas
suadet aut ratio communis vtilitatis
induxit. Dicit ille. Vn enim
plato Sic. et prophete. De vi-
ta sua iudicium prodit. ocu-

tm iudicare equitate / unde glosa su-
per textum continuamque in magis textu unde
dixit deus Gedeoni regnum
tuum. si sederit rex in solio
suo non reducet ipsum in
egiptum. Vide Policratum mag-
nitudinem diligenter pertinens
est dominum qui in sublimi regere
tenetur ne inferiores corrumpat
delis et abusione regia
et per superbie aut luxurie
vicia ad confusionem tenebras
reducat ipsum / frequenter non
sunt ut subditi superiorem vicia
imitentur et in gratiam ipsius
studet esse conformis. Item
Vide omni vendicata portare
que est. Vide Helinandum aut
princeps tenere [illegible] omnibus et
dominum. Auctor esse videtur
quia omnia possit corri-
gere eorum mitto princeps est
quod voluit aut potuit eme-
dare. hec ille. Et constituit
deus hos status ita quod
unus super aliud non possit
extollere nisi fuerit de [illegible]. Pos-
sunt unum super alterum. Item
statum spiritualem super secularem.
Unde enim princeps secularis
accipit gladium nisi a statu
spirituali. Tu enim vel dixisti
quod non licet gladium videre
[illegible]. dixerunt apostoli ecce
duo gladii. xii. [illegible] sat
est. Uno eorum utitur manu
sua gladio ecclesiastico. alio
autem per manum principis secula-
ris. Item ut dicit Policratus
princeps secularis sacerdotibusque
minister et quasi sacrorum officio-
rum [illegible] [illegible] que sacris
in manibus videtur indig-
nus. Item [illegible] Paulus de [illegible] [illegible]

Maior qui benedicit quam qui
benedicitur. Et qui licet dignitate
conferendi auctoritatem maior est
eo cui confert eam. Item Nota. Sa-
muel Saulem benedicebat
dignitate regia prefuerat primo
et Samuel David in regem
Israel unxit. Unde Constantinus fideli-
ssimus Imperator cum sacerdotes
[illegible] [illegible] [illegible]
in loco [illegible] [illegible] est ut
se [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sede [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ab eis [illegible]
[illegible] audivit ita [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] de divine ma-
iestatis [illegible] emanasse
iudicio / [illegible] de eorum iudicio
[illegible] voluit deus illa
[illegible] esse deorum examinare cau-
sas qui non [illegible] a [illegible]
deo iudicari / libros [illegible] [illegible]
porrectos sacerdotum [illegible]
[illegible]. [illegible] imperatores de [illegible]
[illegible]: [illegible] [illegible] Char-
[illegible] maledictor [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] statum spiritualis super emi-
net statum secularem. et [illegible]
statu [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] eorum plene obedi-
unt. Unde [illegible] [illegible] statuus
secularis medica [illegible] [illegible]
[illegible] erga prelatos spirituales
[illegible] et doctrina non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. In [illegible] [illegible]
omnibus [illegible] [illegible] esse pre-
[illegible] [illegible] et [illegible] status
secularis [illegible] spirituale quod
est divine [illegible] [illegible] dispo-
sicionibus / Unde [illegible]

hunnorum attila interrogatus
a religioso cuiusdam civitatis
episcopo quis esset, qui respondit:
ego sum attila flagellum dei.
Episcopus statim in eo veneratus
divinam maiestatem inquit: bene
venerit minister dei benedictus qui
venit in nomine domini; reseratis ergo
ecclesie foribus persecutorem ad
misit per quem et assecutus est
martirii palmam. Ut policraticus
libro viii° et libro de secundo

De tercio. scilicet de commoditate
Tercie ut dicit policraticus eodem
libro principes fideles gerunt
suum ministerium cum sic condi
tionis memor ut minister sit et
rectorum persona se gerere re
cordatur et se non sibi vitam
suam sed aliis debere cognoscit.
Unde seneca dicit si tot homines
sunt quod non dubitat prosit.
Sed tamen adhuc ut pastores
sint omnibus utiles quibus
prosunt necesse est ut non tempo
ralium lucri prelatos assu
mant. Dicit enim Gregorius xx
iii° moralium: Sic quidem bene
prelatus gerit cum non ardendo
sed timendo retinetur, quem ut
ministrari recte valeat, con
stringitur ut hanc non cupiditas
sed necessitas imponat. Sic
cupiditas omnium aliorum ob
liviscitur sed necessitas omnia
meditatur. Unde scribit de fabri
cio romano duce legati
samnitum ad eum pro pace
eius reddita cum grandi pecu
nia venissent ... ...
ut eam acciperet et sibi in ma
net. Fabritius deliberatus
dixit: ite referte samnitibus
urbibus vestris necessaria. Roma

siquidem non cupiat hec aurum
sed imperare volentibus habentibus
aurum. O felix paganus qui tunc
comtendit dignitatem humanis temporibus,
quorum corda ardent ad donaria
sed infelix christiane qui mar....
ad numinem non cupido aurum res
publica eligit. Unde nos consules
preceptum. Non est dubium quod quem
cupiditas ad dignitatem erigit
sibi non vult prodesse amen sed
tamen sibi. Sed et qui delectatur in
predicatione et dignitate non curat
utiliter aliorum quam ad alios
clausus oculis sed tamen ad se
apertus. Tales sunt modo prelati
et dignitarii nostris temporibus
negligentes, cupidi, superbi.
Ita quod bonis hominibus non
nisi fleta instat. Cum non
consolatio sed etiam in seniis
prelati qui videt quod lupi
lacerant oves et alii venire
dissimulat. Videt multa male
ficia et delicta hominum, videt
quod ipsi male sentiunt de articulo
fidei, credo sanctam ecclesiam catho
licam, id est credo ecclesiam katholicam
regi a spiritu sancto quod ecclesia in hoc
quod sunt fidei et ad salutem
necessaria per prelatos errare permittit
sic reformatorum. Sed et in ecclesia
inventa multa mala per scelera
perpetrata et per tunc contrastatus, sed
soddere vos, propterea ad hortandum
debent non curat, ita quod
homines maneant quasi oves
absque pastore. Quod magis
intentia speciali arguet

cor ff. Ve enim dñi pastor
mutatur in mercenarium amplius
si in lupum. Statim hec pstis
bona non est nisi respiciet
nisi in solo deo. Hoc et contra
infelicitas nra et ista pastor
bonus cōsurgit quod libenter
pascit et vo et celo ß
oves malivole non audiunt
non obediunt nec sequuntur et
pastoribus rebelles in sua
volunte vagantur et pereunt
ut xc aut Joh x. oves
mee vocem meam audiunt et
me sequuntur. Jer. c. xxv. Ulu
late pastores affligite vos
cine quia vastavit dominus pascua
eorum. Super tota omnia malicia
quia non esset pascua ut dicitur
ena ut scriptura venerunt
mala tpa quibus oves non
audiunt pastores suos contra
recogitatur platos et obe
diant fugiant lupos i. erro
neos homines ut fraudule
nte ad tenebras celestes p
vemas. Ad quas nos p
ducat etc.

Qd sit pastor bonus loco et ca ius

Officium pastorale magis emi
nens esse creditur, apud diui
dum dns celi et terre de eo
gloriatur dns ego sum pastor
bonus. Item in ess. dns et
magister non tm dicit. ego sum
dns bonus et magister bonus. Sed
pastor bonus. In signum quod offi
cium pastorale est magis pre
eminens et bonum. Ista
tm non absolute sed pasto
re sed cum addito scilicet bonus

Ut quiescat scriat non sufficit
quod sit pastor nisi sit bonus
pastor. Et ut medebit dicit
bonus pastor nisi sit melio
rum pastor ex imitacione et
cum apostolus dicere possit ego
libentissime impendam et super
impendar ego ipse pro animabus
vestris ij. Cor. xij°. Bernus i
quam recte dicere potuit
ego sum pastor bonus non tm
ro bonus quia pastor sed quia bonus.
Tria ergo a christo nota de xpo
primo excellenciam pastoris quia
deus homo immutabilis. quia sed 3o
effectu principale. quia pastor
bonus. Item quibus pastor ad
ta obligatur. primo ut solicite
pascat. secundo ut diligenter custo
diat. 3o ut audacter defendat.
Ad primum excellentissimus
pastor dei filius quia ut dicit
Crisostomus de Cassi. non sicut qui
ab eterno refecit cum homo
minus gregis suis refecit
pascuis et reficit omnes in
credendo quod et solet sine fine
bonos et malos facit oriri
dicitur aut omnibus platis scriptum
vestigia eius numquam possunt ex
are ut ipse beaverint etc. non
sed expedit ut solicite pascat
non bestias sed animas rationales
quas ipse potentem sanguine invenit
et redemit. Secundo solicite
pascat si cura ut dicit Bonaventura in
sermone de pastore. pascit mens
animum oratione vel exhortatione
et exili exhibitione. ipse quod
ideo dicitur est Petro pasce oves
meas. Considerare in se quibus
platus quo est dinine maiestatis
ymago in terris. dicit in polic.

li° m° x quibus dubio magnum
quod dixe vir dilectatur
in ee principibus · plati dum
commisses in tibi corr solla
sumittunt et sequi plerumque
secedis probet emptos et in
repulsi divino quibus timet
quibus ipse timor est · quod si possit
non arbitror nisi multum facere
divino Omnes · n plat a deo
dos est et cum ille est · Sic ille
Viri refert id · quod imperator
fuerunt Attilla interrogatus
ut iis impedieri Et respondit ethe
scribi persecutorem immisit per
quem et in secu est Ecce ubi
dum flagellum dni excludere
non audebat magne quoque ex
nethe requirendi sunt pastores
apud dum quibus deus dedit
potestatem ad vindictam malorum
laudem vero bonorum Cum et si
ex fragilitate carnis sint fideles
ex officio tamen in medio sint dei
et dum quoque sint maxime honora
di et hoc sanctum de primo
Ad Secundum s. de immu
tabilitate quam habent circa omnes
perditas exortaciones et vagabun
das / licet non sint et cum dimitte
re que nidum et laboriose ·
tamen ut longa ingressio regimi
mosa et clara mente, cuius
immutat a voluntatem intercept
sunt dicit in epistola cum male
diceret non maledicebat et
cum pateret non comminabatur
tanquam agnus coram tondente
non aperuit os suum · Vexaba
nt de cruce descendere et vo
luntatem suam immutaret · Sic bonus
pastor immutabiliter in ea per
mansit donec expirando perdita
omnia innuere · O plati scriptum
vestigia cuius persistere impo
bilis laborare utiliter debent
contemplando · confracta alligando
destructa emendando · errata
corrigendo · abiecta reducendo
infirma medendo · Scriptum est Ezechiel
xxxiiii° / Vetera sint attende illis
Et nunc facite cum dicit v e
ex qui datis est et Ecce loquitur
a vobis / quod de iniustibus
pastoribus dicit lac comedebat
lana operiebamini · psalmum autem
meum non adimplebatur Ex hoc
duo sunt prime et quarte
de residuo nulla pena · magna
dei indignacio dum dat malos
pastores populo suo et tunc dicta
dans liberta rapiendi / lugendum est
quod plati dederunt se ad medi
tationem ad avariciam dissolucionem
propriam voluptatem sepius recolla
mater · Ve tibi omnia propterea
mane comedunt · in liber ecclesiasticus
dies dederunt filios amorum op
ex iudicium Haec non curant
plati legem dei et dominus praelat
positus qui rex sederit in solio regni
sui describet sibi deuteronomium
legis et exemplar accipiat a sacer
dotibus et habebit secum · s. legem
leget quod in omnibus diebus vite
sue ut discat timere dominum deum
suum et custodire verba que precepta
sunt · describet dico in volumine
cordis sic dicit dominus Eternus autem
cura horum debet dum plati admo
ta sua facimus · ita quod dixit cor
malum regimine lupos non oret
quere est qua parte recepit · latrat
enim ex omni parte rremanet rapinis
laceret et in pace abstinet
Non curat plati habet tribus
dum consiliis et so pessime /

dissonant. dicit n. polic. li. v. impossibile
est ut salubriter disponat qui
principatur qui non agit consilio
sapientum. Hec dum voluit ut
regum et si nollet assistere ab
aliis noluit audire. dicit Tullius
in quadam sua oracione de laude
pompeii. Et neque potest exercitum
is continere id est regere imperator qui
se ipsum non continet neque severus
esse in iudicando qui alios in se
severos esse iudices non vult.
Hec ille. Dederunt se rethoribus do
lor ad amiciciam que omne ma
lum affert patrie. Romam enim
dum non amicicie sed reipublice
serviebat. totum mundum habuerat
in pressuris malevolentibus et tenuerat
in quam amplissimo. Unde refert
de Attilio Regulo cum summis
rebus consensisset a deo parum fuit
ut se omnes libertas quod tole
raret Agello qui colebat pro vini
vilicus. Ex hac amicicia fit
dissensio fuit plebs divisa et
redacta in regum desolationem.
dicit autem polic. li. v. respub
lica sic demum recte procede
ret cum caput eius se utile
consuleret insi fidelibus membris
cohereat. sed ut in precedent
ibus ecclesia firma et fidelibus
esse non potest ubi non est tenax
unio voluntatum et quod ipsam
amor conglutinat. Hec ille.
Ubi tamen amicicia ubi dissensio
voluntatum ubi plebs quomodo bonum
poterit inde sperari nisi
impleatur illud omne regnum
in se divisum desolabitur. Et
hiis veniunt inimici. constituantur

cedunt quaeque. dicit polic. li. v.
omnem legem manibus esse cassam
si non divine legis ymaginem
gerat et in utilibus et constitucio
principibus si non est ecclesie disci
pline conformis. Hec ille. Ecce
quod et quanta dicit pastores
declinare si officium pastorale
debite peragere voluerint. Ideo hec
attendite et cavete hec de pro

Decimum sit de perfectu
universali. dicit. n. sit bonus pasto
re qui animam suam posuit pro
ovibus suis ut pro una sic pro
multis et omnibus. Abel primus
pastor iniuste occisus est cum domo
corporis et cum dispersione sui
gregis non n erat heres qui
oves dispersas iterum congregaret
xpc autem bonus pastor cum per
cipiebat oves dispersas erant
sicut sine pastore et dispersas congregatas
ascendit et ibi secum suos i
grege collocavit. Unde per homo
conveniat bonus pastor qui
bonum omnia facit et nil de hiis
que ad salutem pertinent omnino
negligit instructionibus moribus
tulit ut sunt. qui enim viso
lupo fugit ie dicit de se teste
quod pastor non est nec pertinet
ad caulas regni celestis sed
mercenarius est qui solum ad tempus
in domo dei manet. Unde dicit
Canon ad vi. ... viii. q. i. sic
sperans presencia quam lucrum est si
est ut ... fugit in Capitulo
qui vero non sperat prelatus quam
ut pro aliis sentit esse potest
salus certe non est locus fugiendi
sed amor in morte pro ovibus
ponendi sic et se dando

Nunc ergo pastores et prelati aliud capitis a Christo audacter committere desiderari considerate ad quod vos statuit deus quod exigit a vobis et qualiter iudicabit et exequamini ministerium vestrum et ut hoc faciat Attendite doctrinam Policratici libro iiii° quomodo dicit sic pastor geret fidelis ministerium suum, eo sine condicione dei benignitatis sibi creditorum se personam gerere recordatur et se non sibi sed aliis vitam non aliter debere cogitet et eo illis ordinata caritate distribuit. totum se deo dedit plurimum patrie sapientibus et insipientibus debitorem pusillis et maioribus quod in speculo omnibus est omnium prelatorum spiritualium et secularium. Unde ecclesiastici xxxi. Rex primus et sacerdos hec cuncta impleuit. Hec et impleuit rex gentilis nomine Codrus atheniensis Dicit Valerius libro v° cum eius attica regio ferro igne quasi vastaretur desperata salute in auxilio humano confugit ad oracula Apollinis consulens de eventu belli. Respondit deus ita fine esse fore si ipse sua rex hostili manu occideretur. moreretur quod cum non solum in castris atheniensium sed etiam in hostium percrebuisset. Unde scitum est ut edictum ne quis corpus Codri vulneraret. Rex Codrus premisit id cognito deposuit insignia imperii famularem cultum induit et se hostium globo ingessit. Unde aliter et quem falce percusserat interfectus.

cognito regis corpore hostes sine prelio discedunt et ita Athenienses virtute ducis qui saluti patrie se obiecit bello liberantur. O quid iste gentilis confundit et arguit prelatos Romanos tam spirituales quam seculares dum tam ardenter amavit suam rem publicam posuit. Hec itaque gentilis dat formam prelatis quomodo attenti debent esse circa salutem subditorum. Pro quorum attentione pastor bonus remunerabit eos regnum celorum quod nobis una cum eis prestare dignetur pater et filius et spiritus sanctus Amen.

Cognosco meas et cognoscunt me mee sicut novit me pater et ego agnosco patrem. et alias oves habeo etc. Iohannis x°. Dicit et hoc xx dominus in ut dicit Simon de Cassia. Nos Christus ab eterno respexit. Cum quoque sint respecit pascens intende quo certo hominum pasta consistit paradisi sed et hoc per mortem dictam quia erraverat et longe a pastore discesserat in iram et maliciam dei confunde ceciderat. Respiciens pater et deus longius compla- cens non ex merito nostro sed ut dicit Augustinus essentia eius misericordia sua et in sua magna misericordia misit filium suum ut ovem perditam inveniret et ita factum est sicut deo placuit. Ideo Christus in hoc evangelio vocat se bonum pastorem quia homines consumit natum et invenit ratione reducit eas ad ovile. Vocat se bonum pastorem ut dicto eorum quomodo primum fit bonus pastor primus omnis scilicet a deo bene quomodo dicit eum Ezechielis xxxiiii° omnis ame

oves suas. Quod ad cuius amorem in-
cendit cuius dicit id. circa illum
habe et sicud suffraganeus eius
rediens reddat. Sed quod ut dicit
Alexander de Hallis ii. q. est
bonus pastor nisi sit membrum
primi pastoris scilicet Christi qui vere est bonus
pastor. Secundum suam bonitatem pa-
storalem cognoscit signis manifestat
Primum signum est omnium suarum cogita-
tionum cognitionis modus. Secundum est sin-
gularis earum presentata impressio. ideo sic
novit me pater. Tertium dilectionem
admonitionis dicit et alias oves habeo

De secundo. Ego sum pastor bonus
et cognosco id est diligo oves
meas et diligo eas. Ipse
vero cognoscit oves suas.
cognoscit animas in celo cogno-
vit animas suas in limbo quod
statim anima Christi exivit de cor-
pore mox ad limbum descendit.
ubi suos cognovit. Sed quod eum
cognoverunt et videbant ipsum be-
nedixerunt et clamaverunt advenisti
desiderabilis. Cognoscit quod suos
qui sunt in mundo et cognoscitur
ab eis cognoscit quantum est perfecte
et diligit. Vox Augustini dicit
care te desidero. Auge desi-
derium et da quod peto. Ad te
quod si parum est quod sit amo de-
us ut amem validius. Hic pastor
animas in celo pascit pastu
beatitudinis. Hic pascit in mundo
pastu corporali et spirituali ani-
mas eorum ut parat dicit esca
in tempore. Nonne Christus pasce-
bat in deserto. Nonne dabat
eis poculum salutis dicens. Si
quis sitit veniat ad me
et bibat. Nonne docebat
eos et frangebat eis panem

doctrine quia agnoscebant et
in amore eius ardebant. Unde
illi nonne cor nostrum ardens erat
in nobis dum loqueretur in via
et aperiret nobis scripturas
Luce ultimo. Unde aut non in fractione
panis cognoverunt eum. Sed in omni verbo
quod procedit de ore dei. Si quod
volumus esse boni pastores
earum animarum quod procedit ut
eas cognoscamus cogitationes amen (?)
amatas in passionibus scilicet doc-
trine pastoris Ezechiel xxxiv. Non
cognoscit filii audire doctrinam
ut igitur sermones scire ac-
tive. Vere cognoscenda est. quod est
res magna et ponderosa quod et
si invisibilis tamen est filius dei (?)
et imago trinitatis. quia
unanimiter movemur scientia et
summa. Secundo quidem mittetur a
nobis anima singula ut quilibet
suam animam cognoscat et pa-
rum inter eius amet. Unde
Ecclesiastici x°. Fili in mansuetudine serva
animam tuam et da illi honorem
secundum meritum suum. Secundo nota
mansuetudine id est in patientia et
humilitate. Serva id est fac sic ut
eam non perdas sed fruaris. Da illi
honorem id est fac ut detur ei honor
id est vita eterna quam Christus pastor
bonus meruit animabus sua passione
et oratione. Rogo te quod ut nos
eadem bonis operibus mereamur
Christo de pro. De tercio.
De laboriosa sollicitudine circa sa-
lutem omnium dicit Ego novit
me pater et ego agnosco patrem
id est voluntatem patris et hanc
voluntatem cognoscens animam meam
pono pro ovibus meis. Hac
dilectione non est maior nisi

cui solus successit quod cum
ad hec facienda suffecisse non crederet
spiritualem hunc gladium laborem sus
cepit et aliis commisit ut
hec ipsi facere possent / Possunt
animas suas quas omnibus redimere
dedit et salvandas non casualiter
sed ex missione ex electione ex obe
dientia quedam sed tamen ex dilectione
et voluntate tum quia sibi pla
cuit tum quia sic docuit · tum
quia scriptura precepta indicavit
summa pastorum huiusmodi diligen
tiam ovium · ita et apostolos pasto
res illorum quos redemit consti
tuit. Unde petro et omnibus in ipso
dixit · pasce oves meas / Voluit
quod Christus apostolos et eorum successo
res ministros suos ministros fieri
et dispensatores. Unde et quod
deus in ecclesia posuit plures sta
tus ordines dignitates prelationes
spirituales et seculares ita ut
unus alteri sit in capite unus
imperaret alius obediat · unus
corrigat alius timeat · nisi ut
audacia ad malum arceatur
et flexibilitas ad peccandum do
metur. Unde nature esset pla
centes si gentes cernit et bene
quid valet gladius si non
esset hic in quo agitur / Dixerunt
discipuli Christo ecce duo gladii quia
credit sancti quod duo gladii du
plicis spiritualis et secularis · unus
potestatem in maius per aliud in
magis augusti ut unus aliud
adiuvaret. Si hic gladius corpo
ralis non esset multa malitia maneret
impunita. Sed quia non gladium
multa mala agunt. Ad quid
datur nisi ut peccata vindicaret
ut malitia cessaret ut sic

virtutes crescerent et oves pro
ficerent in virtutibus abundaret et
ad salutem. Unde licet Christus in omnibus
prelationibus querit nisi salutem
animarum sed licet deus homines tot la
boribus et sollicitudinibus pro sa
lute animarum obligavit ita ut
necesse incumberet vitam suam
ponere pro aliis sunt astricti
ipso quod qualis labor fiat pro anima
ista videre sed quotidie ut dicit Augustinus
qui nos tormenta perferre si
pisarum gehennam longo tempore tole
rare necesse esset ut deum in glo
ria sua videre mereremur et festis
eius sociari nonne dignum esset
pati omne quod triste est / Propter
deum est anima cum non est res talis
comparari ut eam compensat. Unde Christus
ait quam dabit homo commutationem
pro anima sua · id est nullam quia non est
precium. Crisostomus. Si quis mundum lucratus
esset quid amplius erit si
anima periret · unus [?] alia
anima qua posset pro anima
dare precium pro domo pro agris
commutatione. animam vero si perdat
aliam dare non potest. Unde sathan
desiderans lucrari tangens cor
beati Job. ait pellem pro pelle
et cuncta que habet homo dabit pro
anima sua / Deceret ergo homo pro
anima sua laboriose sollicitari
vel vitam suam erga eo perfecte
zelo et quia et cum scire magis
dilectam animam suam dedit pro
amabilius nunc docens quam care
super omnia bona temporalia debet
animam suam appendere et pro eius
salute laborare. Hec de secundo
De tercio scilicet de admiratione
omnium in [illegible] dicit et alias
oves habeo que non sunt ex hoc
ovili et illas oportet me adducere

Ab errore ad viam ab ydola
tria ad fidem fecit quod dixit
impletur quod promisit / Dispersae
erant oves eius tempore passionis
quia relicto eo omnes fugierant
scriptum enim erat percutiam pa-
storem et dispergentur oves
Greg. Christus si a mor-
tuis non surrexisset usque dispersio
apostolorum in perpetuum cessisset. Vo-
luit ergo resurgere, resurgens
vivens dispersos revocavit
errabundos reduxit ad fidem
apostolos et in gratia sua adu-
navit adunatos in universum
orbem misit et adduxit
oves de gentibus in ovile
fidei per apostolos. Et postremo patet
per Ezech. ca. xxxiiii.
implebitur efficaciter. Nam
in die nubis et caliginis,
id est in die iudicii, tribulacionis requiret
oves suas et congregabit
electos suos qui erant dispersi
inveniet quod in morte per-
ierat, reducet quod ab anima
abiectum fuerat. alligabit
in dissolubiliter quod confractum et
divisum fuerat. consolidabit debi-
litatem et infirmitatem corporis
quod infirmum erat. Separabit se-
cundum angelice quod bene ab
aliis erat. Erunt enim tunc
electi sicut angeli dei. Tunc pas-
cet oves suas, id est omnes electos
in montibus sublimium celestium in
pascuis uberrimis plene
sufficientie. ibi requiescent et em-
in corporibus veritatibus delicatis
et amenis. Beati qui ad hec
pastua sunt vocati. Beatiores
qui multo honore ornati accipient
quod erit beatissimum. Quia tam fu-
tuit eis. Qui vero voluerit venire
ad ovile regni celorum, oportet ut

vos invitamus nobis a me si-
mplicium. Que pro nobis sunt erudi-
timus et desideratus et fi-
liis suis confirmatis doctrine
vestre. Cuius ovile et intra et
conversatione. Ut dicitur Jo. x. Qui
non intrat per ostium in ovile
ovium sed ascendit aliunde
id est sine via et latro. id est qui vult
pervenire ad celestia sine
expiatione et indicto Christo non
per fidem. id est doctrinam in scri-
ptis nobis relictam. id est sine
anime sue et latro. sine gratia
aliquid de suis et latro que
reddit animam suam. Expedit
igitur quod tota anima recta salute
regni sui ordinis benignus. Respexit
in ca. xxxviii. e sapiens
anime sue sapiens. id est sapiens
et prudens anime sue quod si. Sa-
lomonis esset sapientiam habuit et
de ore sua non audivit. non
sapiens sed stulta reputabitur.
Bi. id est omnis tua. id est anima va-
gabunda sunt. Respondere quod si
a pastore Christo bona disciplina
abscesserit reducatur via qua
sic et prima. Respice ca
xxi. Fili in vita tua tenta
animam tuam. Et si fuerit nequam
non des illi potestatem. Ita
mentibus ingressu ad celestia
pascua si sunt mortua. Sunt
proposita summo pastori subiecta
per mandatum obedientiam. Iunta
proximi et concordia. Sic id est
apta erit assumi in ovile
regni celorum pascua eterne
dulcedinis. Ad quem nos perducere
dignetur etc.

Ego sum pastor bonus
Dominica secunda post pascha

Scribitur i Reg. xvi° quod
dauid bonitatem sui pastoralis
officii coram Saul retulit cum
sit dicens pascebat seruus
tuus gregem patris sui et veni-
ebat leo uel ursus et tollebat
arietem de medio gregis et ego
illos insequebar. O vere bonus
pastor qui tanta omnibus fe-
cit se sic pro omnibus in periculis exponebat
ad pericula. Hanc formam boni
pastoris declarat Augustinus li.
de salutaribus documentis dicens
Officium boni pastoris est
leonem per se ipsum ursum interficere
et oues de faucibus lupi
eripere quod fecit xpc. Leonem quidem
leonem ursum lupum id est diabolum
iniquitatem persecutores peruersitatem
et ... quos pastor
de se attingere. Et iste pastor
xpc perfectius impleuit qui
... humanam posuit nomine
collegit. Narrat vero vite
pane sapientie potum spiritualis
... Nomine
... dilectionem mortem
... Collegit in unitatem
fidei in unione ecclesie in
unione celestis pacis et glorie
ut sit eius unum ouile et
unus pastor ut scriptum est quod
qui non est in unitate ouilis
non credat se esse sub tutela
pastoris. Et si bene attendimus
xpc tanta ad hoc ... quod
omnem pastoralem perfectionem
excedit. Non enim ... bonus
sicut pascat sed seipsum dedit
et dat omnibus in cibum. Iste
pastor ... filius. Magnus pa-
stor moyses qui tanta dilec-
tione erga populum ardebat quod
pro eius salute de libro deleri

postulat. Magnus paulus
pastor qui pro fratribus suis optabat fieri
anathema. Sed incomparabiliter
melior pastor xpc qui et bo-
na et seipsum mortuus et vi-
uum impendit pro nobis cui
nulli quem obligati. Mirabilis
pastor ... qui ... dedit
nobis ... regeneracionem mediante spiritua-
li gratia plenitudinem ... sanctificationis
et filiationis ut simus filii et
heredes heredes quidem dei cohe-
redes autem xpi si tamen compatimur
ut et glorificemur. Ad Ro. viii.
Ergo cum ... reuerentia
... de eo ... dicentes
Ego sum pastor bonus. Quidem
presumimus hac similitudine quod
... concludere
quod ... hac uice ... Certe
uel sit sacerdos et pontifex
rex regum et dominus dominantium
non tamen quod dixit qui ego sum
pastor bonus ad innuendum quod
bonitas pontificalis ...
dominationis regalis precedit non
tamen in ... bonitate sed in ...
... debita directione ...
... in se est humilis pudicus
castus sobrius sed ...
officium ... agit
quo de bonitate ...
... a quo dominacionem ... non
formidabit. Cum in helmaz
... rex non sit ... sed ...
tor. Iste itaque dicens Ego
sum pastor bonus omnibus fidelibus
... dedit ut oues suas
... et sollicite
pascant. Ad quam sollicitudinem
inducit primo pastoralis ...
... secundo ...
... Primo ut sollicite

de animabus nostris circa habeamus imitatur nos pastores spirituales et hoc notatur in hoc sermone sum ego pastor cuius anime spiritualis est bonus et [illegible]. videlicet. scit quod anno qua die qua hora per mortem [illegible] conspectu dei [illegible] tabitur ut omnem dei reddat. i. animam Bernardus [illegible] mors [illegible] ipsa ut [illegible] quod aut peccato de se nullus decipiat salutis sue remedium de die in diem procrastinando animam suam seducat Beda. quoniam. ut [illegible] aut [illegible] e in [illegible] perplexitate modica tempore unius et ad eternum ignis incendium quotidie clamans [illegible] Secunda [illegible] habere tempore e pastores animas nostras. Ideo [illegible] operemus pastores [illegible] [illegible] ut ad laudem dei quilibet dicere posset ego sum pastor bonus

Secundo ad hoc ut sollicite de animabus nostris circa habeamus imitatur quilibet anime esse preciositas veritas. et hoc notatur in verbo sum [illegible] sum Crisostomus enim unica habet animam quam si semel amiserit recuperare non poterit nec unquam aliam in vicem ipsius surrogare valebit. ad cuius salvationem omnia salva erunt. et ad cuius dampnationem omnia perdita. per cuius salutem veniet omnia bona. ad cuius salutem regnum celorum obtinetur. [illegible] quod debet maximam [illegible] sollicitudinem ut melius animas nostras pastores [illegible] [illegible] pastor [illegible] non [illegible] e apud homines animabus nostris le[illegible] Augustinus [illegible] [illegible] de [illegible] circa [illegible] [illegible] quorum [illegible] animas [illegible] [illegible] [illegible] et si [illegible] sit

[illegible] fit quod sermones de in[illegible] [illegible] nec suos scandalo ad malum allectat. peccata non correxit sed subditos ad scandala. Reddunt enim [illegible] quod a sermonibus [illegible] dei patrato. Et ut dicit hugo quo principes [illegible] ponit in aliis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sermones [illegible] peccata volunt et alios [illegible] peccatores [illegible] non cessant. Seneca [illegible] dicit alias omnes. i. [illegible] non sunt ex hoc [illegible] et illas [illegible] me adducit et vere modicum. Dicit liber [illegible] ad [illegible] salutem [illegible] [illegible] quod [illegible] erit obligatus homini quod ex natura lege et officio obligatur ad hoc ut subditos moderet ad obedientiam legis adducat in virtutem [illegible] adducat. Et non minus [illegible] pastor in [illegible] non [illegible] ad laborem et ad occupationem [illegible] qui sunt [illegible] laborem Unde ait Bernardus miles sic labore ita et honore nomine [illegible] dicitur labor. [illegible] honor. Et [illegible] quem sit dicit bonum pastorem addit in [illegible] et cognosco meas et cognoscunt me mee. Crisostomus liber [illegible] testatur [illegible] qui oculo [illegible] ambire debent suos et cognoscere ut sic possint obliquos ad rectitudinem iusticie deducere [illegible] asperitates evellere omnia ad unum perducere.

Tertio ut sollicite de animabus nostris circa habeamus imitatur quilibet anime preciositas et hoc notatur cum dicitur pastor bonus. Non est autem pastor

bonitas notabilis in rectoribus que
pasci debet. Prosperum fore vbi
pensandum quam sit rex amans
qui rex celorum amando suam
posuit in mortem. Magna
amantis sagacitas est ut dicit Se-
neca. preciosa condita dicens omnipotens
vsibus hominum tradidit. solas
autem amantes suo vsui reseruat
Secundo nota quod affectum erga
subditos solet deus gratie ita
ut omne commodum [illegible] an pendat
Ex minimis prelatis potestates
non credunt se esse pastores
et ideo non curant si affectum ad
plebem non habent. sed illos se
sciunt quos vocant se dicit pastorem
et patres dum sit et rex. ut
sciat non solum rex sed potestates
terrestres se plebis et communitatis
bonum esse pastores. Secundo vide
paganum Romanum qui non didicerat
tamen affectum ad commune bonum
et ad patriam ipsi habuerunt
quod ut filios ut amicos diligere
curabant. Vnde refert Valerius
maximus libro ii. Secundo Manlius
consul romanus dum cum filio esset
in bello. dum eius filius ab
hoste ad victoriam patre ignorante
congressus cum hoste conuicisset
cum victoria remeasset et spolia
a reportasset, pater iussit eum
arripi et securi eum mactari
decernens esse melius patrem filio
carere forti quam patriam discipli-
nam militarem non habere. Item
Papirius Romanus in bello
cum Sabinis magister equitum contra
prohibitionem Papirii bellum
cum hostibus commisit et maxi-
mam victoriam reportasset
iussit eum Papirius inde
et suspendi quem statim mactari
fecit sed mactationem distulit

ne Sabinis vna die tot re-
nascerentur in instanti sustinuisset. Item
si in communibus rebus reipublice
non incommodum esse perpetrato ita
stricte vindicabat quid fecisset
si raptores si iniquos ceteros
invenisset. Bona iusticia
te gentiles dilexerunt et christiani
contra te est. hec est dicit dominus qui
legem odiunt. Item desplendi-
nem qui ceteros inguinem
ne permittat consurgunt alii ducentes
sibi in amicos consanguineos
sic quod libere iniusticiam agunt
et alios adhuc alliciunt
Hec est remanet paupercula
ciuitas que vidua que absque
capite que absque protectore. Vnde
dicit Helinandus: milites et terreni
etiam impugnare perfidia pau-
peres pupillos viduas debent
defendere. et sibi sanguinem suum
vt precium hic apponere. sed mihi
inveniunt quod malum pre dictis
operantur. qui gratulantur de sua
conuocatione in regno ad hoc
ut possint licencius spoliari.
Est ne hec bonitas pastoralis
certe non. Sed tamen pastoris
lupos extraneos abigat et
sibi pecus laceret. Ciuitas que
ciuitas est omnibus hic quod
perdit quod extranei multi persequuntur
dum inimici et domestici fiunt
in omne malum serviunt. Ecclesia
fecit quos deus statuit pasto-
res in eredibus ut pascant suos
oues rationales ut a successi-
uis benedictionem habeant. Itaque
vos formamini vos regendo per
me ab omni errore et perfidia
videte ne ex vestra destructione
maledictionem mereatis a filiis.

et dei gratiam. Illius
sunt quia districte vindicabit
Deus iniurias suas cum tempus
acceperit vindicandi. Cuius vin
dictam vitam emendemus ne
de mundo exeuntibus permittente
deo malos pastores habeamus
Rogemus animarum suarum ad
pascendum qui ut debite
pastor videat temporis beatitudinem
et multitudinem. Unde et
eius secundum sanctum Ysidorum attendisse
pascat in pastoribus vite et
iustitie in hac vita ut sancto
mortis veniente ad caulas
celestis patrie ad eternam assidue
quod nobis prestare dignetur
pater et filius etc.

Ego sum pastor
bonus Johannis x°

Evangelium hic facit relationem de
pastore de ovibus de mercenario
et lupo. Pastor Christus oves
apostoli, unde Ezechielis xxxiiii°
Vos greges mei greges pascue
mee homines estis. Mercenarius
est cuius non est cura de ovibus
nec de ipsis sed tantum de lucro tem
porali. Lupus autem est diabolus generis
humani hostis. Christus dominus qui
est veritas que non fallit nec
fallitur. Dicit se bonum pastorem
esse. Item Christus bonus pastor
est beatus Adalbertus bonus pastor
et omnes prelati sunt commisso
officio ministri. De primo
pastore scilicet Christo dicendum quod fuit
bonus et magnitudinis. Ipse
pastor verus. pastor bonus. pa
stor magnus a quo tota ratio pa
storum descendit in alios
pastores ita quod nullus homo
potest vere pastor dici nisi
ab imitatione huius pastoris

Qui filius est verus pastor qui
solus totam patris voluntatem
implevit in pascendo in que
rendo in defendendo in reducendo
in custodiendo in cognoscendo
et misericordie veniendo et gratiam te
nens in via et in gloria in patria
Unde pater dixit de eo per Ysaiam xl
iiii°. Dico Cyro pastor meus
es et omnem voluntatem meam
complebis. Tamen interpretatur heres
hic est Christus qui pater constituit
heredem universorum. Heredes deo
non tantum gratia et adoptione sed et
natura. Hic complevit omnem volunta
tem patris quia erat tota reparatio
generis humani in descendendo in illu
minando in redimendo et omnem
perdita liberando. Ipse pastor
verus in carnis assumptione
pastor bonus in carnis de
positione. pastor magnus in
carnis resurrectione. In carnis
assumptione verus apparuit quia
veritatem medicinam que nata de
muliere absque omni corruptione
quod probatur per sanctos. Augustinus de
verbis domini. Unde de mille viris reperi
tur unus sed mulier nulla. Que pro consensu a
maria virgine natus pastor
verus bonus in carnis depositione
quia ex caritate et infinitam
bonitatem quia vitam suam morti
exposuit pro ovibus suis. Unde
dicit apostolus ad Romanos v°
Christus pro impiis mortuus est et
cum essemus inimici reconciliati sumus
deo per mortem filii eius. In
carnis vero resurrectione magnus
pastor apparuit quia infinita
potentia qua potuit se sus
citare et a morte ad vitam
reducere. De sepulcro. Unde Gregorius
homines de morte ad vitam
reduxit et ascendendo in gloriam

conduxit. Vere bonus pastor et
verus et magnus qui providet
pastura die et nocte in vita
et in morte. Iste n[on] redempto
et reparato homi[ne] sem[per] in vita
quietat et ducit eum in mor
te ad acubitum. ... p[ri]m[u]m dicit
se pastorem. ... vocat se
hostium. Tunc filius hunc pa
storem q[ui] semel in sancto omba
... carne sua et sanguine
eas reficiendo dum ducat in
vita et reserat eis celum et
introducit eas in celum dum de
ficit in vita. Tamen ... putan
dum hunc pastorem q[ui] tanta
in re salutis egit operam. Ad
quod inducimur ... officio pasto
rali quod ... nobis im
pleat ... obediencia devotione
... et amore graciarum actione
et laude ac obsequio. Et h[ec]
sunt dona eius. Hec de primo.

De secundo scilicet quod b[eatus] Adal
bertus est bonus pastor quod decla
ret ... bonorum
que presserat in summo pastore
Christo scilicet indicie benivolencie
et constancie. Primum indicium quod
ad se benivolencia ad ipsum
commissum et constancia que in
sultus spiritualis lupi diaboli.
Primum quod ad se indicia ...
que in eo adhuc in puericia
claruit qui festinis diebus
... abstinere non sicut
alii ... mox declinat
... psalterium de ... recor
... se pastebat spirituali ...
... cum ... dicebat
... benedixit ... hunc
puer ... et ... vix
... potuit sustinere ex ore
recommendat ad ... aut
Adalbertum qui in sede scilicet pragen

Ecclesie sessimus ... valde longo
et ... ipsum video vel audio
statim me ... et mox
... dentibus ... ablacione
... Primum quod benivolencia ad
suam ipsius ... in
Episcopum pragensem ... suum
in viam salutis ... dig
... studebat ... non pre
sunt ut dicit ... Secundo ... de
... et ... ad nichilum
redacta est honoribus ...
vanitate nomini debita ...
... et fructu. Non sic
Adalbertus sed ipsum suum ...
scelerum implicata ...
peccata eorum deflebat. Videbat
... potissimum ... se ...
in filiis tenebrarum. Ideo eos
deserens. Iniit Romam ad sanctum
Leonem abbatem in cuius monaste
rio mansit in sanctitate deo famu
lans. Tandem mandato pape redit
ad eos. Susceperunt eum cum
leticia promittentes emendacionem sed
non ... ad relicta re
deunt scelera. Pastor bonus
plangens quod ... eis ...
et salute ... ad monasterium
redit. Iterum iussu pape ad
suam redit ecclesiam sed cum qui
illuc venisset ... ad
Boleslaum ad regem Polonie
... ab eis ...
... eum ... quod re...
... ei cum indignacione dicens
peccatores sunt corde indomabiles
... et amica ...
... ad
... Quo audito gracias
deo agens iniit ad Ungariam
et Stephanum regem et multos
Ungaros ad fidem convertit

Tandem rediit ad Poloniam
vir magne perfectionis ad sedem
quietis. Deinde recessit in ma-
gnam Poloniam et ultra vadens
venit in Prussiam et ibi pro
exaltatione nominis Christi et pro di-
latatione fidei ac ut omnes
in omnibus Christus multiplicaretur mar-
tirium suscepit et animam suam
pro ovibus posuit. Prussi enim
sacerdotes idolorum ira accen-
si lancea penetralia cordis eius
vulneraverunt et mox [illegible]
et septem lanceis magnum
corpus eius confoderunt. Ergo
vir antistes inmanis in mo-
[illegible] excedens in terram cecidit
[illegible] et anima sancta cum
exultatione cum palma martirii
a Ihesu Christo in celum est suscep-
ta. Ecce pastor bonus posuit
animam suam pro ovibus alienis
quanto plus pro suis si
expediens fuisset. Ecce pastor
bonus quando rempublicam pro-
pria bono pertulit dampna
sua et ea exponendo non dubi-
tavit, quod non solum christiani sed
et gentiles fecerunt qui rempub-
licam pertulerunt omnibus et
ipsis ut narrat Valerius
de Cimone decimo libro est
[illegible] illi gentili [illegible] in
[illegible] invenimus quorum ani-
ma ad publicam rem fuit ad
suum destructionem. Ecce si quantum
tam officio reipublice ut est
prelatus plurimis [illegible] salute
cum preciosa anima sua et animam
quam dicit posse sui pro dampno
non magnopere rependit sed
certa nobis ampla sit [illegible]
quam sunt qui inde qui desunt
sincera sit [illegible] constanter
et anima a reatu libera quod

bonum attendit. Item de vitis patrum
legitur quod senex in domo in-
firmorum languens quod implora-
bat divinam clementiam ut si
quid reatus esset in eo de quo
[illegible] confessus non esset in
[illegible] ei intercedente revelaret
ut abbati confiteretur. Post
tempus vox ei insonuit: Ecce
aliquid in te quod adhuc
confessus non es. Illa voce au-
dita senex nimis videns aut peta-
vit dominum exprime mihi quod tacet,
ut confessio corrigam quod erra-
vi. Et mox quedam ei secreta
expressit vox. Ipse dictus abbati
festinavit confessus paucis diebus
in sancta pace defunctus est. Qui
bonus pastor omnium animarum
suam dignam Deo reddidit,
sic eum ad pastorem accepit,
sed non sicut fuerat adolescens
est corpore. De quo refert in vitis pa-
trum [illegible] quod Episcopus venisset
ad [illegible] quadam flumen iuxta
[illegible] quiescebat audivit
vocem de flumine dicentem et
dicentem: Hic vere et hic non
vere. Episcopus recogitans hoc
esse misterium attente expec-
tabat. Et ecce quidam ado-
lescens clericus qui calcaribus
pungens properabat ad flu-
men. Episcopus per suos cum
retinens statim compulit. Ille
conquerebatur quod dimitteret
me et recederet quia [illegible]
negocio me urget et inevi-
tabiliter necessitas imparat.
Episcopus hoc audito violenter
eum retinens secum coegit
esse hospitium. Nocte vero
episcopo cum suis dormiente sopore

delecto. ille vas aque in
hospicio recipiens sinagogis
tetram sitam capit in se im
mersit male hic omnibus
sua tamen qua eterna
perdidit. Ecce eno venit gli
met consolatorem alius timo
rem. Sic istius perditori timo
ama ex illius ante salute
reperiendo timet retrahat a
malo. spes conforta in bo
no hic ad gratiam tandem
ad gloriam celestem ad quam nos
perducat etc.

Ego sum pastor
bonus Johannis x°

Hic Christus dei filius
non gloriatur de potestate non de
maiestate non de divinis ho
noribus non de summa sapientia sed
de diligentia circa salutem anime
perdite exhibita. Unde dicit Ego
sum pastor bonus. Hic ergo no
men ministerii et humilitatis. Ve
rus pastor qui amat sua
posuit pro ovibus suis perditas
invenire. Unde in quo odore sue
caritatis et bonitatis declaravit
ita quod in odore sue gratie et
misericordie omnes secuti sunt
ut finaliter ad celi pascua
pervenirent, in eterna durantia
ad imitacionem itaque huius
pastoralis officii omnes prelatos
provocat dicens. Ego sum pastor
bonus quod dicit estote imita
tores mei ut filii carissimi
etc. et de nobis non solum im
pleatur pastores non sed et
bonum pastorem. Inde nunc sunt
pastores sed raro boni inveni
untur ut Bernhardus in suis epistolis.
Unde tria requiruntur ad pre
latum. Primo quod sit indutus

ad quelibet. Secundo quod sit constans. Tercio
caute servet. Ad primum
indicia ad quelibet notatur cum dicitur
ego, hic enim Christus ego se induit
formatus ad qualem speciem sit, non
speciem per modum indeterminate appre
hensionis. Sic non deus sine ac
ceptione personarum cunctas intuetur
ita prelatum in terra facere decet ut
nullam omnino despiciat indiscrete
sed ad qualem hortatur apostolus per
ditionem volo legem meam. principes pub
lica potestas in terris que divine ma
iestatis est imago. Sicut enim
singuli tendunt ad singulos prin
cipes omnia summa universa
Totum ego sed deo dicit plerumque
sine pre sentiis parvis et
extraneis suspicionibus et inspecti
bus providus non maioribus de
dicatur. Et ne quis credat
quod Christus in se ipsum loquatur de
prelatis specialibus. Audiat quod
dicit Gregorius libro ii° de dialo
gorum in fine maxime Christum
prelati imitari debent quod sunt
in loco Christi digni potestate et
officio sunt et sacerdotes reges
et ministri. sacerdotes debent di
gnitates regales potestates ministrio
officium et ideo digni debent
reverentiam potestati obedientiam
et officio curam. Non itaque cre
dat quis quod se ipsum similiter ut
esse pastores qui non aut est pro
pastor bonus non sunt sacerdotes
sed et reges non se ipsum sacerdotes et
reges sed et ministri. Exigit itaque
prelati exigunt reverentiam et
subiectorum impediunt eorum dili
gentia. Aliqui non sunt digni
honorum reverentia si ab eis non
impeditur subditus cura

Si itaque prelatos videas suavi di-
gnitate et sublimitate preeminere possis
ad gaudium et cordis iocunditatem
id est ex anima sic te considerans tue
conditionis sudorum id est tamquam ministerium
comitem considerans sicut Job dicens id est
sub quo curvantur qui portant or-
bem Secundum quod alii apponunt oculos
pastoribus ut videant sublimitatem
et gubernationem clariorem ante quod ad
curam non curat ut tangit
hec de primo Ad secundum
Constantia pastorum nota ubi
vos sermone secundum quod est radix
et fundamentum cum vox non
in est agens tunc magis non mutatur
Vide xx cum igitur prelato ad honores
sublimato dicitur Amice ad quid
venisti utique ad constantiam cu-
stodie gregis dispersi si homo
vigilet ergo qui custodiam com-
misit accepit oves sponsam id est ecclesiam
que ministerium cuius suscepit pa-
stor oves ut qui officium suscepit pasto-
ris suscepit In cuius signa
concordia in sponsa attende
amicitia in grege ovium nota
unitatem et sic quod nisi sit quia
ut pastor ut oves sibi durat
nisi misericordia amicitia et
unitate absque quibus non constabat
ut prelatus nisi destructio
et ruina Vel ut sponsa in cant
tigna domorum nostrarum cedrina
laquearia cipressina Exponens
Vide supra Cant sermone xl
vii° quod cedrinus lignum al-
tum odoriferum imputabile notat
prelatos seculares reges prin-
cipes dignitarios qui dicuntur
esse alti et elevati inter
ad dominum virtutibus odoriferi
et integre fidei Cipressina
laquearia notant spiritualem clericorum

et prelatos spirituales qui dicuntur
esse odoriferi in fide clari
prelatos in conversatione quidem
laquearia in tignis firmiter stant
edificium in robore sic durat
sic dum prelati seculares sustentant
tantur et potentia tenent sta-
tum spiritualem id est firma est domus
dei id est congregatio ipsius firma cum
tamen Si autem tigna secreta
fuerint a laquearibus edificium
ruinosum efficitur sic dum
dignitarii seculares despiciunt
viros spirituales quid aliud
timetur nisi ruina et destruc-
tio ipsius domus etc Et scilicet
sunt Nunc ergo rectoribus nunc
ergo regibus et rei publice
directoribus intelligite quod ex
displicentiis dissensionibus
minoribus ex passionibus prede-
cessorum a statu seculari
firma potestas non ... ira dei et
sancti pollicet et regni de-
structio et plures ... ad
ducet nos deus in iudicium
divisionem et vindicabit suas
iniurias Corpus si quod ipse
ibi habet possidet credite
illi et timete Vide itaque
possibile quod tumultuat sint
nos ira dei quod multa in
miseria quam videmus oculos ad
dixeram aures audire clamores
multos grave in miseria
et adhuc multiplica angu-
stia quod possit emendare et
non emendat non curat hec
miseria que de celo expectat
ita enim ecclesia est hominibus
quod et superioribus et inferio-
ribus aliud opprimunt et insurgunt

et hec ideo quia male regendo
non est usus. Quia male hec
communitas pastori a superioribus
commissa non curatur dicitur ergo
sed pastor bonus cum eorum
consilio incaute tanta angustia
venit super populum quod multi fa-
me moriuntur et mortui sunt
non veritas ad bonum nec cari-
tas ad regimen multa aut contra-
rias ad malum. Sic considerandum
de mea que consideracio cum domino
continue provocatur et magis
placare contendis. hec de so-

Ad tercium bonitas pa-
storis innuitur cum dicitur est sed pa-
stor bonus. De [illegible] hec sunt pa-
stori que omnes. Bonitas
disciplina et sciencia. Bonitas
afficit disciplinam corrigit
sciencia pascit. Bonitas amabilem
et disciplina imitabilem sciencia
docibilem reddit. hec ille.
Si igitur es pastor sincere
ornes prima bonitate [illegible]
nisi esse bonus pastor timere
dominum et [illegible] sedulitate
eius. De polic. li. 4o c. in-
principe est ut alios velit
regat que primus subiectorum
error. Unde facies aliud
esse dum sola persona est sit
pastor ita ut et semper
subditi disciplinam. Unde
expedit ut pastor bonam
famam et bonam querat consilia
et ea custodiat. polic. 3o
impossibile est ut alios velit
regat salubriter qui propriam
disponere qui non agitur
consilio proprio. hec ille.

Unde Roboam propter malum consi-
lium ipsum prodidit et tamen de
regni divisione incurrit. hec ta-
men caritatem disciplinam et scienciam
Romani custodiebant unde est quod
tota urbs ducati sunt imo et
si consideratus simplex quam dudum et
caritas eorum erga patriam et
rempublicam indicibilis erat
quam multi contemptores suorum defen-
sionem totaliter erat oblita omnis
suarum diviciarum in augmento
reipublice computavit. De
Valerio li. 4o. de valerio
publicola viro insigni consul
et maximorum que duo magistratu
latum esse Romano ita pauper
fuit consulatu quod ad sui in
morte non haberet quod sepeliret
Ubi Menenius agrippa vir di-
gnitate et laude tanta acce-
debat caritate ad bonum commune ita
pauper erat ut impensa ad eius
sepulturam ducentes principales
collacionem facerent. Ubi
vi [illegible] ignari vide
vos tanta caritas erga patriam
et propter iudicia et de eorum
disciplina quam districte eam
agebat quod nec amico quod
nec pater filio parcebat. De
Valerio li. 9o. de postumo
dictatore qui filium suum nunc
[illegible] allegatem [illegible] instructum
animus [illegible] quod [illegible]
cum ei a patre deputatus ad
occidendum hostes relinquere
hostes [illegible]
[illegible]
[illegible] disciplina agebat in
aliis qui proprio filio non parcebat

Cum plene deinceps consilia bo-
na impleret satis notum est ex
festo illius. Vnde quam dicere
potuit cum sancto patre beato iam
animam meam pono pro omnibus et
fratribus meis. Sed nunc peccatis
exigentibus caritas deficit consi-
lia obliviscuntur sana consilia
et pullulare cepit avaricia
incepit decrescere Roma usque
in hodiernum diem. Vnde igitur
aperit nos peccata et prelatos et
bonum quem dicere potuit. Dum
in se moribus erga eum non est
caritas sed cupiditas vnde dicta
nostra conscientia malicie nec aliquid
adimitur a sanctorum consiliis. Orandus
est deus ut det nobis prelatos spiritu-
ales et seculares contrarios iustos
tos caritatiuos diligentes sub
quorum custodia et regimine con-
sulamur atque consilio. Per ea cum
ipsis scilicet vivere ut tandem
una simul omnes regnum eterne
celestis intremus. Quod nobis prae-
stare dignetur etc.

Modicum et iam non videbitis me. Johannes xvi

Dicit Cyprianus in epistola ad De-
metriadem. Quamvis christianus non
debet sponsam abnuere sed in
mundo institutus est sed de seculo re-
cedat. Sunt vna domus bonorum
et malorum intrinsecus continens domi-
cilium terrale sine consilio ad
eterne mortis vel immortalis vite
spera dividamur. Hec ille.
Carissimi omnes sibiles quidem in
mundo nostra. Locus et carnis sed
valde dissimiles amore intencionis
et voluntate. Quorum amor

voluntas et meritum est vivere
ad celum. Aliorum autem vivere ad
mundum. Non absque causa Christus
in hoc evangelio dicit. Modicum
et iam non videbitis me. Iterum
modicum et videbitis me.
Modicum et non videmus eum
scilicet dominum Ihesum in mundo non
videmus dominum. Modicum est et
videbimus eum. Et modica est
bonitas mansio nostra in hac vita
respectu sempiterne eterna visio dei.
Vnde apostolis et omnibus electis
suis et dilectis dicit. Amen
dico vobis quia plorabitis et
flebitis vos. Sed in iusticia desiderio
vo iudicem dominum mundus autem
gaudebit scilicet quorum desiderium
inardescit ad dominum. Sed quia
ploratus et fletus pro sermo
est gaudium. Ideo addit. Sed tristi-
cia vestra vertetur in gaudium et
mundi gaudium in eternum muta-
bitur fletum. Luce vi. Ve vobis
qui ridetis quia lugebitis et d
...
tes est prius. Vnde in hoc evangelio. In quo
tercia notantur. Primo modici-
tas et brevitas in mundo. Se-
cundo quod semper fletus et ploratus
omnes dei electos in mundo.
Tercio diminucio fletus sequitur
per breve gaudium mundi.
De primo scilicet de modicitate
vite. Dicit volens facere mencionem
de fletu electorum et iustorum
et de gaudio mundanorum in
hac vita incepit. Evangelium nostrum
modicum quia et fletus modicus
et gaudium modicum in mundo
ut electi quos non desperarent
et gaudentes non se assecurent
quia fletus est a tota modica.

fletus desperacionis et absoluta moderate gaudium sine asperitate. In celo nullum sine uno et summo quia ibi eternitas. In terra vero modicum et valde minimum quia temporalitas. Unde quilibet beatus in celo potest dicere cum Ecclesiastico li°: Videte oculis vestris quia modicum laboravi scilicet in terra et inveni mihi multam requiem scilicet in celo. Unde Gregorius libro moralium xxxi°: Omnia brevitatem insinuant scilicet et modicitatem. Non enim durabilia, que bona diu durare non possunt nec mala in aliquo ut delectabilia, que bona diu durare non possunt in prosperis et deliciis. Respectu enim eternorum ad que suspirium suspirat affectus mille anni ut una momenta sunt hore vigentes. Omnia mundi bona et mala defluunt velut in vallibus torrentes. Et ibidem ca xlvi°: Omne tempus quod ab initio creationis usque ad finem mundi decurret nec hora est eterne diei perennis appellatur. Incomparabilis est eternitas vita hominum mundo quia vero velut athomus est quia est quasi brevi hora cum Christo in superis placet et nobis utilibus non vigilamus nec sustinemus. Ideo quia defectus est in nobis amoris et virtutis quo accepta bona potenter fecit insistere. Hec ille. Ex hoc est tanto optimos et mediocritate quia nichil curat de brevitate nisi tantum de ipsa et per hoc rebus decipitur in salute. Hec aut et paucitatem et brevitatem omnium considerabant et ideo non permittebant se decipi. Unde i° Job x°: Numquid non

paucitas dierum meorum finietur brevi? Et Gregorius ix° moralium c xxxvi°: cautius se ac sollicitius vivere ostendit qui brevitatem vite considerans non eius usum sed finem aspicit, ut ex fine colligat nichil esse quod transiens delectat. Dominus licet sic de modicitate spectet in hoc. Gregorius ad Innocentium quia omnia que in mundo appetuntur sunt modica et sunt parva. Propter scilicet divitie delicie honores pulcritudo gloria potentia sanitas non placebant non debent homines dissolvere ut ad infinita gaudia ... hec de primo. De secundo scilicet de fletu et ploratu electorum in hac vita. Dicit Christus: Amen dico vobis plorabitis et flebitis vos, mundus autem gaudebit. Et Beda in omelia hac: Erunt fidelibus hoc signo dicit quos per lacrimas et suspiria pervenire ad gaudia eterna pervenire ostendit qui nusquam in presenti plorant et flent et tristes sunt quod non diu valent videre quem diligunt, quia quamdiu sunt in corpore peregrinantur a patria et regno eorum sunt, quod per labores et certamina ad coronam et premium esse non dubitant. Non sic reprobi ad patriam quam minime desiderant pervenire spectantes quamvis ... ut incurrunt. Orent enim quod Paulus et Barnabas apostoli dixerunt: per multas tribulaciones oportet nos intrare in regnum celorum. Ipsi quod sic dicit Actuum v°: ibant apostoli gaudentes a conspectu consilii quoniam digni habiti sunt pro nomine Jhesu contumeliam pati

pati. Cui gaudebat quia in via
erat ad regnum celorum; quia via
utique tribulacionis et afflictionis, tribulacionis
fletu ploratum. Quod hoc ita sit di-
scimus etiam. Legitur. Dum quadam vice
beatus Ambrosius Romam pergeret
et in quadam villa Tuscie apud
quendam locupletem hospitatus
fuisset, cum eum de statu suo sollicite
sollicitate super statu suo requi-
sisset, Respondit: Ecce status meus
dicit semper felix exstitit et glori-
osus; divicias habundo, servos
et famulos habeo et copiam
filiorum omnia michi ad vota habeo,
nec unquam in adverso aliquid
accidit aut quod contristaret
advenit. Audiens hec beatus Ambrosius
vehementer obstupuit, dixit
his qui secum erant: Surgite
et hinc ocius fugiamus, quia Deus
non est in isto loco. Festinate ne
moram faciatis, ne nos divina
ulcio apprehendat. Cumque aliquan-
tulum fugientes processissent,
subito terra aperuit et homi-
nem cum omnibus que ad ipsum
pertinebant absorbuit, ita ut
nec minimum vestigium remaneret.
Quod cernens beatus Ambrosius dixit:
Ecce fratres quam misericorditer Deus
parcit, cum hic adversa tribuit,
et quam severe irascitur cum prospera
largitur. Et dicitur quod in eodem loco
fovea profunda remansit in
testimonium huius. Matthei v. Et
amicis suis accedentibus inter
in regnum celorum. Et plorabitis
et flebitis vos, mundus autem gau-
debit. Ut sic eterna gaudeatis
plorabitis inquam tu de oppressi-
onis, tu de compassionis, tu de
caritate, tu de afflictione et dolo-

ris. ii. Bernardus libro v° capitulo xxxiiii:
De mundo primum dilecti tot agi-
mus, agimur tot tribulacionibus
agitamur ut vix respiramus pal-
mam vitiis attingere ad quod
vocamur. Et ingemiscit et hec est magna
occasio exterius fletus et plora-
tus. Hinc dicit Gregorius v° Mor-
alium capitulo i°: Electi sibi recordans
quod recepit bona in vita, timere
de se sancti viri eo quod semper contra se
in mundo considerant, pavida
suspicione trepidant, timent, ne
hic laborum suorum fructum re-
cipiant; timent ne divina misericordia
aliquod latens vulnus in eis
aspiciat et exterioribus eos
muneribus cumulans ab intimis
repellat. Et concludit dicens quod
sancti viri in hoc mundo magis prospe-
ra quam adversa formidant,
sciunt meretricem et prosperitate
sibi calcare et adversitatem
calcatam tolerare. Unde Gregorius in visione
in eis ad prosperitate sic tenebris
emissum et luminis emissum,
prospera eos non decipiunt, ita
ut blanda corrumpunt et nec
aspera et dulcia concumunt.
Sic habetur hic de hoc. Sermo
de dupplici fletu pro brevi
gaudio. Notabile quod ab
amatoribus fletu et tristicia
singulari, mundi vero amatoribus
gaudium predicit. Unde quia sancti
amatores mundi gaudent, unde
et mundi et sancti et hec gau-
det gaudium cum fletu iuste
tamen et fletum cum gaudio.
Gaudium tamen forte unum non
inxtum cum fletu observationem
inducit et sancti et dei per
ta vero est gaudium eternum, infinitum
et optimum. Gaudium eternum

habet sancti in celo. Gaudium inter-
num habent iusti super terram in deo.
Gaudium externum habent avari et
mali in mundi temporali gaudio.
Gaudium eternum sancti et electi recipient.
Gaudium internum boni in cor-
dibus recipiunt. Gaudium externum hu-
ius mundi mali recipiunt et a deo alienantur.
Augustinus libro de salutaribus documentis:
gaudent raptores cum rapuerint,
gaudent lecatores cum ditati sunt,
potatores inebriati gaudent, adulte-
ri ad delectationem pervenerint
quam quesierunt. gaudent periuri
dum mentiendo falsitatem affir-
maverint. gaudent usurarii si usu-
ras vltra receperint in timore
scelus coram deo. ita absorpta
libido est, cum per illicita peccata vnum
quemque commissum gaudere et in de-
exultare. hoc gaudium velut
venena diaboli repudiare
debemus, quia non solum corpus sed et
animam perpetua necare festinat.
Ut nos mundi gaudere in semper
cum actoribus mundi. Let ille
hoc mundi gaudium habent inter-
num luctum. flectant autem in isto
terreno de vitiis interium gaudium
Desiderium est cuius ibant et
flebant mittentes semina sua
in opera meritoria flectentes diem
per multa obstacula veni-
entes autem ad consolationem suorum
meritorum. venient cum exulta-
tione portantes manipulos
iustitie sue cum laude bene-
in quientem. flecta in exultatione
istorum in gaudium regni celorum
quod nobis prestare dignetur pater
et filius et spiritus sanctus.

Modicum et iam non
videbitis me, Luce
et ca. vbi supra

Dominus noster Jhesus Christus migraturus
ex hoc mundo corpore non deleta ab
clarificata quam ab aliis hominibus for-
ma similis et visibilis et pro
illa sua, sine omnia exempla
celorum insinuat tempus breue, in
quo esset cum discipulis non visuri
et visuri dicens: modicum et iam
non videbitis me et iterum modi-
cum et videbitis me quia vado
ad patrem, id est per passionem et mor-
tem et resurrectionem et ascensionem
primum refert ad tempus passionis
et mortis ac sepulture eius non
viderunt. hoc modicum erat vnius
diei et duarum noctium. Secundum
modicum refert ad tempus resurrectionis
ad ascensionem in quo tempore per xl
dies frequenter apparebat eis
loquens de regno dei et eos
de resurrectione certificans. Jngo. Secun-
dum nota Primo dei visionem ab
hominibus in hac vita et post
hac vitam. Secundo fletum iustorum
in hac vita et gaudium malorum.
Tertio de mirabili visione fle-
tum et gaudium, quia in bonis
fletus vertitur in gaudium, et gau-
dium malorum in tristiciam, ut
patet quod dicit Augustinus in libro
Bellilo suorum. nos sumus multum
festo apostolorum ut quibus hic et
in futuro gaudebit. Dicit Primo
dicit modicum et iam non videbitis
me. hoc modicum notat tempus
huius temporis vite in quo non
videmus deum clare sed tamen obscure
per speculum in fide seu oculo fidei.
Et modicum secundum totum tempus
presentis vite et tempus futurum
post hanc vitam. Et cum dicit iterum
modicum et videbitis me refert
ad tempus diei iudicii quod
tempus licet sit longum et multum

bis 2° dilectionis infinite que
pro iudicio erit. Tercio videbit in
dicio. Augustinus: tercie iudicii secun-
dum omnis universalis videbit
Deus. Iuxta illud Apoc. 1°. Vide-
bit eum omnis oculus et qui
eum pupugerunt, id est crucifixerunt
sed unde remunerando eum iudicis
Pylatus imparando Christus
sanctificando. Videbit eum dicitur quia
tam boni quam mali. Boni
ad gloriam. Ysa. xxxiii°. Regem
in decore suo videbunt. Mali
autem ad penam. Sapie. v°.
Videntes turbabuntur timore
horribili. Boni videbunt humanitatem
in tercio et deitatem clare. Dampnati
autem solam humanitatem. Iuxta id:
tollatur impius ne videat
gloriam dei. In hac itaque vita
non videtur deus clare sed in fu-
tura. Visio namque dei est terminus
laboris. Hic id est laboranti ut se-
pe labores recipiat. Considera
quod non dicit tantum videbit sed
et satiabitur, quia in sola vi-
sione dei erit sacietas plena.
De Greg. xxxi° Mor. ca°
xxxviii°. Si quis ita contempla-
cionis rapitur ut [illegible] gloriam
[illegible] interiorum sua ia-
m [illegible] chorus interserat et
[illegible] in sublimibus ab omni
[illegible] infirma accione suspendat
non ei sufficit gloriam [illegible] hec
clarit aspicere. Ipsi et eum
quam est sine [illegible] valeat
videre. Sola namque eius visio
[illegible] referendo hi-
lle. Ergo ut idem ibidem dicit
[illegible] in hac vita quamvis
[illegible] non tamen dei
[illegible] sed per enigmata speculum

videt. Unde Job xxxix°. De
longe oculi eius prospiciunt. Unde
Greg. Eminus eum respicere
vertimus. Eminus eum videlicet longi-
tudine tendimus sub inspecto visu
colligamus. Unde ibidem ca. xxxix.
Consideremus quam sublimis aquila
fuit Paulus qui et usque ad
tercium celum volavit sed tamen in
hac vita positus quo electi
deum prospicient quod ait 1 ad Cor.
xiii°. Videmus nunc per speculum
et in enigmate, id est obscure et
imperfecte. Et sic in fide. Tunc
autem, id est in futura, facie ad faciem
ad faciem, id est manifeste clare vide-
bimus sicuti est. Et hec visio erit
merces omnium laborum, id est omnium tribu-
lacionum et fatigarum. Tunc res
et merces utique regnum celorum
regnum omnium seculorum, lux indefici-
ens et pax dei que exsuperat
omnem sensum, in qua felices anime
requiescunt et leticia sempiterna
super capita eorum. Gaudium
obtinebunt et exultacionem
fugiet ab eis dolor et gemitus.
De secundo scilicet de flectu
miserorum in hac vita et gau-
dio dilectorum. Eciam dicit
plorabitis et flebitis vos si
electi et dilecti mei. Mundus
autem qui me odit gaudebit.
Vos autem contristabimini sed tristicia
vestra [illegible]. Ut ii° de Symo-
ne [illegible] ca° xxxiii°. Non est
[illegible] cum quem Christo
[illegible] et [illegible]
ad capienda celestia [illegible]
[illegible] terrena in pena
et si [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] sunt illico [illegible]

Si vero christus in miseria salvator
et dominus flevit videns delinquentibus
legem dei quod non tenerent eam
et david dicebat. Vidi preva
ricantes et tabescebam quia elo
quia tua non custodierunt
Rex ille. Movet dominus quasi
omnes dominus eorum de hac quando
inquit vos quid hic sit modi
cum et non videbit me. et
non videt. sed videt ultimus
audeamus quid fecit eis sed
post quod penitentiam incepit sepul
turam resurrectionem et ascensionem.
Non solum apostolus verum etiam
redditus et in septuaginta
per speculum abrahamis ab ido
latriis et a prius agentibus
vitiis in fine seculi. dominica tercia
Vere non est dolendum in hac vita
pro illis tenerant in animis suis
de pravis hominum moribus,
quia si quis flagella in
ipsis corporibus patereris. Erat
fletus et ploratus. Deflent. An
dictis vel detractionibus blasphe
mias vel contra christum confixa que
dicit quod sit deus sic scrip
tura liberare non potuit sit et hos
tortor in manibus dereliquit de
cepti est stulte credit et
in vanum speravit. Ut dominus
luce xix° et xiiij°. malor
fletus quod christus negabatur
deus et impugnabatur et
blasphemabatur et existima
batur ut homo vilis minister
et malorum. quomodo ergo qui tor
quebatur. Quod et hic fletus
et ploratus eius erat dum
sunt apostoli tormenta sustinebant
torquentibus et sic amplius
quia non videbat a christo delicti exsolvi

paciebantur. Ut david ubi ho
minem in speculo corporis. Et tua
luce sit habunde plorato et
fleto et estuatio sit. nec cessatio
sed nec cessabit quamvis vita ista
sumatur. Rex ille. fletus aduna
tus. visto in hac vita simul
eorum. dulciorum. amorum. et doloris
fletus fidelis est ex merore compa
ciones. ex dulcedine gracie divine ex
sincere delectationis ex dolore afflic
tionis. Considera quomodo multi obsi
dent dum dies tuos et ex vibe
lacrime compunctionis. considera mestis ipse
et defletus aliorum et compatitur la
crima gracie divine. considera et fruda
caritatem dei erga homines et
ex ibi lacrima delectationis. considera
in collatio hominis inter plenis
infortunatis et crescit lacrima
doloris. notat dominus in hoc tam
sub typo mulier paciens dest
statio ecclesie militantis. Domini mul
tis pariter est aliqua hec quod venit
hora eius est ista ex laboribus
ista ex multitudine plurimis nescires
quid pariat. nescires an sit
dum ipsa pariens moriatur nescires
est an abortivum pariat et
aliquo membro careat. Itaque inter
spem et metum ista clement
ecclesia. hoc mulier typo labo
rat ecclesia et omnis fidelis anima.
Iam timor non parvus est ecclesia militans
cum hic accepta ex semine verbi
dei et ex semine fidei. nescit
tamen qualis fructus sit. Supra quod
multi vocati pauci electi. fletus
dolorem infert parienti. Nove
eius per petrum dictum est in
ecclesia pariens filios turbas
et ecclesia in ecclesia parit. Iterum

Ut supra sicut ecclesia aget pro terra pro
Dominica iii post pascha nostis de mo
illiusque primum delicti tot agonibus
agimur tot tribulacionibus afflictam
ut mox processu palmam virtutis
attingere a qua videamur elongari
De quo omnes fideles cetasque
hic tristicie nostre quid futurum
sit a vobis admissi et dimissi
aut quid per tribulacionis tribula
tionis afflictionis finaliter consumat
nescit in hac an amore digna
sit an odio sed omnia in futurum
servantur. Sermo scilicet de
inaestimabili visione flecta amabilis
veritatis et gracias. Plorabitis et flebitis
mali gaudebit. Ipsi timent mun
dum et asserat celestes sunt pulli
citi mundum aut exultat gaudet
amatores mundi videns quasi in usu
rius attritores et pudatores
aut crinens in mundi [illegible] tercia consul
tor flore abundare divinitatis
affluere vel terrenis a in usu
libitat pati sed omnia bona accidit
se evenient quoniam tristicie
gaudium tristicie gaudium flebitis quia
tristicia vestra vertetur in gau
letitia aut mundi in [illegible]
tristiciam. Dicit Gregorius omelia xl
ineffabile gaudium quod permittit
deus medicus hominum insidet in
tollerandis adversis et malis se
ingerentibus et magis quae
conceduntur ad salutem etiam nil
esse ad tollerandum hominibus
videtur. Aliter pagetra consultis
hominibus primum alii deo et species
futurorum bonorum tolerat com
mata agricultor sic futuri fruc
tus tollerat puncta et sollicitudines
sperate remedii cum medicis ad
portum ulteris prosperis ictibus

sed a ponit sibi stipendium pro
ea. Unde in constitucione de spe et
salutis sed ut tamen finaliter
tristicia vestra sit a vobis tristicia gau
dium regnicolorum quod nobis
prestare etc.

Amen amen dico vobis quia plo rabitis et flebitis

vos. Io. xvi. Dominus noster
patre omnipotente dies sunt
predixit mala futura et futura
gaudia quia dicit ut attingat
dulcia ostendit ut contra amaria possit
debent gaudium sed dixit et tristicia
hec et in via mea tribulacio
nis mea gloria mea tamen hec
de via regni mei bibendo
sermone in coram palmarum. Dixit
et et ipse maxime volens pa
ssionem dixit vado ad patrem sunt
quos vult ad paradisum ad cetera
et mortem in tempore [illegible]
quod dicit et quod sine vitas sine
cruce hoc mea [illegible] ad pre
mium iniquum sit hac mea in
celum expresse dum sum in ea
meta dicit. Amen amen dico
vobis quia plorabitis et flebitis
vos et contristabimini sed tristicia
vestra vertetur in gaudium quod
gaudium nemo tollet a vobis.
Unde erunt fidelibus tria inducentia
plorationem et fletum et tristiciam.
Primo asperitas mundi. Secundo considerare
[illegible] malicie. Tertio dilacio
premii in respectu penitentis
et in [illegible] sed in peccatoribus et
Primo itaque asperitas mundi
dat causam plorandi et flendi
ut quod dicit plorabitis et cetera.

Et hec cessisset dns ihs qd
passus tristicia h3 mihi ecce quo
pro quanto tedio tristicia et
dolore et morte circa passio
afficit. ita quilibet fidelis hic
morte domini statim inste conpi-
ens deberet tristicia. Et in
pectu saluti non desit celestium
similis. Cuncta fidelibus inmicat
molesta non et si ad hoc in
spiritus prompta sit caro tamen inf
ma pigra et omnia ad ista
spiritu deprestit mala. Don
vacat celamenta spiritualitatis
deviat. et vices insurgentes
rebellant. Et dubium nota
quod xs in forma omnium fidelium
dixit. tristis est anima mea usque
ad mortem. Hec ecce vox est
omnium fidelium quibus deus hanc
statuit viam. ut per tristiciam
compunctionem per fletum leticiam
per ploratum gaudium attingant.
Omnibus quam aliam viam querentibus
dicit o stulti et tardi corde
ad credendum nonne oportuit xpm
pati et ita intrare in gloriam
suam. Omnis dubitat quia gloria
regni celestis non sunt talis
nobis aut non valis. Si omnino
gloria xpo quod non velit in
suam nisi asperissima passione
quomodo nos absque ploratibus
et fletibus absque molestiis
et passionibus intrabimus in
eam. Et nobis non de nostra sed
de gloria eius appetit. Cogitatio
semper succedit gravitas cordis
de peccatorum nostrorum consideratione
in opere perversitate ... sepulchra
est cui ... inmortali derelicti
aggravat maledictus. Cogita
quod vero in hac vita toto modo

laborans exspirando de sanguine
Alios salvos fecit etc. Si filius
dei est etc. Alii monentes capita
clamabant vath qui etc. nunc
descendat nos ut innuat quod
et in morte vinctus per multas
tribulaciones regnantibus est
castigatus. Ego ex hoc sensus
pecta sine pompe rixe ire inani
de luxurie cupiditate gule
accidie rapine etc. Dum in mundo
suggerit mox voluntas superbie
et cum mox luxuriari et ...
desiderari ... mox irasci
insidiari velle. Est ne hec
via ad celum. Vere nequaquam vere
dicat Amen amen etc. per plagas
per rotas nobis quod omnes nos
non nisi per angustia potentiam
possidebimus. Ego ex hoc apparet
vera et vite certandi. Vides
forsitan viri latro sedi ...
instrictam oppinionem fide violari
honore dei ... aut
tamen pecta et taceat non te
opponis qua forte salvan
mus cum adiuvet celi est in amne
tate in ploratu in fletu in
tristicia et dolore. Sermo de s.
Aug. xviiio Dt. ... Dns
per ecclesiam ... quid per vite
iustitie debeat per vite fidei
in qua stamus. per vite spei
qua ducemur. per vite vite
qua ... per vite
iustitie qua non est peccatas in
... per vite omnes ... ome
... quid [illegible] ... operare
debeat et hic ... evangelist ...
... sancta ... quae con-
silium et auxilium hoc de ...
Recommendo considerationi ...

malicie dat causam plorandi
et flendi. Vnde ait: Et mundus
gaudebit, vos autem contristabimini.
Mundum vocat amatores mundi qui
corde et corpore sunt ad hec terrena,
quibus gaudium est dum mundus ar-
ridet, dum prosperitas militat, dum
sanitas floret, dum concupita
ad vota succedunt, dum impune
peccant, dum iniquitatum suarum
debitam vltionem non reportant,
qui solum hic gaudent et ibi
nulla gaudia sperant, sed temporali-
ter letantur vt ibi eternaliter tristentur.
Quod est quod Abraam exheredi-
tauit Ismahelem filium Agar,
dedit enim illi panem et
vtrem aque imposuit scapule
eius tradiditque ei puerum et
dimisit eam. Gen. xxi. Mundus quos
solum temporaliter gaudere permittit
quos in vita eterna exheredita[illegible]
et cum christo filii regni celestis
successionibus afflicti. Dignum est
vt dicit Petrus Damianus vt corda
eorum formido [illegible], ne dum
[illegible] suis recompensam consequentur
temporalia incommoda fortassis vel
nulla adhibeantur eterna. Ecce
qui hic opera et flagellis at-
teruntur [illegible] in patria remu-
nerantur, se summa credunt felicitatis inue-
nire in via [illegible] stupendum mo-
nstrantes prosperitatis [illegible] accipiunt.
Gaudium itaque eorum est magna
tristicia fidelium, nam et si vani-
tas penas ab eis sustinuerant
quia deum obliti eorum est. Tri-
sticia bonorum in hoc maxime
ingerit quod mali comparatione
eorum dampnantur et in eorum
comparatione dei iniuria agitur.
Vnde propheta: Vidi preuaricatores

et tabescebam. Exponens Beda
ait: hic sermo cunctis fidelibus
conuenit, qui per lacrimas suspi-
ria et pericula ad gaudia eterna
peruenire contendunt, qui per labo-
res et certamina ad coronam
se peruenire non dubitant.
Caritas enim non permittit bo-
nos esse sine tristicia dum ma-
lorum considerat scelera. Causa
itaque ploratus et fletus est tristicia
quam electi tribus de causis super omnes
bonos et veros fideles quia ex
se [illegible] quod deplorare
deberent. Primo ex horum malorum
[illegible] euentu instat cunctis fletus
et ploratus [illegible]. Quia iam
malicia obtinuit [illegible] in
quibus peccatores laudantur in
desideriis suis et iniqui benedi-
cuntur, in quibus [illegible] primus
[illegible] et scelera [illegible] requi-
ritur, in quibus homines in vi-
[illegible] vicijs et [illegible] la-
borant, in quibus [illegible] peccatorum
insurgunt non solum ad amari-
tudinem [illegible] sed et ad iniuriam diuine
maiestatis, et [illegible] non
blasphemant, fidem impugnant,
[illegible] deus in gloria
et [illegible] [illegible] litem
vbi quibus dicitur: Fuerunt mihi lacrime mee panes
die ac nocte dum dicitur mihi
cotidie: vbi est deus tuus. Secun-
da lacrimarum est [illegible] insul-
tatio fratrum. Tercia vero
delectat dum mundus hic qui
[illegible] absque [illegible] tot
de ordinationibus intelliguntur
ut quod nati sumus [illegible]
[illegible] [illegible] prius [illegible]

homines flere et hii qui sollicite
intendere deberent perfectioni
intendunt. Hec de secundo.
Tercio dilectio patrie dat
causam flendi et plorandi. Ecce
ambigitur quod patria nostra est sedes
totius dulcedinis, perfectionis
et sanctitatis tanto istius affectus in
eam magis inardescit quanto
omne bonum in ea consistit. Ecce
enim sicut homines hac vita
considerat amaram, inefficacem
et miseram et ex adverso illam
esse omnis dulcedinis plenam
nonne multis fletibus perfundit
clamantes cum propheta: Sitivit
anima mea ad deum fontem vi-
vum; quare sicut [illegible] sunt
marcere labore et dolore.
Glosa: Sicut in mensura sperabat
in adventu Domini cum gaudio
desiderans sancta anima consola-
ri in vita, magis tota historia
vite in gaudio. Nunquam sine cessa-
cione deus videbit et con-
solene iocundabitur et gaudium
illorum tollere valebit. Ecce hec
vox [illegible] labor hominum
et peregrinacio infirmitas dicit
medicus et ideo vide, ut
me tu sancta anima sum mortis
est in desiderio et vita in pa-
ciencia, sed magis in desiderio
precedens, est vita longa perhibes
clamat cum propheta: Quando ve-
niam et apparebo ante faciem
dei. Glosa: Quomodo, inquit, est
deo sacrandi est desiderio. Ex hiis
omnibus liquet, propterea quantum nos
orandi est ad deum quod paciencia
quibus peregrinus est in ista vita
in hac vita multis doloribus
tribulacionibus, ploratibus et
fletibus. Quis enim asperam sic
inhibebit, quin nisi deus dederit
pacienciam. Ergo quanto maiorem
pacem imperare deberemus quam
ad istam vitam in illud gaudium
venire volumus, sed sic in nomi-
tatibus resplendentes et probis
fluentes longe ab eius ha-
sua. Christus iurat quod pressu-
ribus et molestiis est in illud
gaudium venemus. Nos disponi
tamen festivi inquirite venire
consequimur. Christus intravit per
passionem et nos membra vo-
lumus intrare per consolacionem. Rom.:
monstraret res eius si per unum
foramen videmus capud intrare
et totus per aliud. Ideo quanto
affectum in ista vita eterna in
nos excitare debemus, ut nostra
historia vitam in gaudium, fletum
in consolacionem, tristabitas in eter-
nitate plena in nomine domine. Ad
quam nos perducere dignetur pater et
filius et spiritus sanctus etc.

Amen amen dico vobis quia plorabitis et flebitis. Johannis xvi°

Circa in multiplice materias de
bonorum afflictionum et malorum
gaudio in hac vita, et duo notat
quod sic oppositum fiet. Cum
itaque considerat sic hoc quod deo
affligitur et cum mundo letatur et
mixta hec de sue salutis
estimacione deceperat. Dicit ergo
tu non salutis est plorare, flere
miserumque in hac vita non
ex lenitate sed ex devocione
non temporaliter sed ex intencione
Dicitur doctor dixit hic inde
neque videt, ut asserit
ad eternam hereditatem quod plorat

et flecant ut ibi ineffabiliter exul-
tet et gaudeat. Unde beati qui
lugent quoniam consolabuntur. Greg.
xxiiii° moral. Omnipotens deus
res quas regit non negligit quas
creavit. quod enim bene creavit
bene regit et quod pie condidit
impie non disponit et qui ut
dum facta erat ut esset. et sic
facta non deserit. Hec ille. Nil
itaque sine ordine deserit.
nil inani regimine eius consistit.
Cunctis quod agitur eius arte
quo inconspicabili a quo singula
ei assistere et ita inviolabiliter
regit ut quasi ancorale cetera le-
gum directorum sic regit qui ma-
bilis cursus quoniam inhabitat in
pluribus commotionibus ut quasi hora
sine rectore fluctuaret. Cuncta
itaque discrepant iudicia humana
a iudiciis dei. homines enim tempora-
lia ad sufficientiam et ad
tempus iudicant. quod autem eter-
naliter constringat ignorant. Deus
vero eternus qui corda intuetur
cui omnia nuda sunt et cognita
et eternitatis nota quod omni fine
videt et pensat. iniuste reges
iniuste iudicantes permittit bonos
temporaliter affici malos vero leta-
ri. Cunctis quod [?] eius inexpugnabiliter
quia ita dicente videtur regere
iniquum ut iniusta anima finis
amicta leta succedat. Unde
sic iniustum est quod sic iniuste dis-
placeat. Bernardus. Iustus est dominus
et iustitias dilexit equitatem
videt vultus eius. Errare non
potest quia est via. falli non quia
veritas. nec decipere quia
bonitas. Bernardus. Quod plus quo-
que dicit. Amen amen dico vobis

Vobis. Primo nota bonorum an-
gustiam in hac vita. Secundo inda-
gatione leticia et invitatio magna
in futura vita. Nam bonorum
et iustorum tristitia presens vertetur
in gaudium. Et malorum leticia
in fletum vertetur. De primo
omnium iustorum est hic fletus et plo-
ratio. Nam omnium iustorum intentio
est pervenire ad eterna celi premia
Ad quam via est breviter dicta
vita non dissoluta sed contracta. non
lata sed arta. Et in tristitia arti-
tudine pravorum ambulare
non amena sed aspera. non ociosa
sed laboriosa. Unde poeta [?]
ad summum non est iter in parva
spe tamen conficiendi magnitudinis
operis et durum laborem respexit
utilitas inest ad omnia robo-
rat. Actum ad summum tendunt
omnes sed via dispari. Non
tamen ut opinor illuc sine
labore pervenit qui tendit.
Hec ille. Item deus cum suis
misericorditer agit dum eos fle-
tibus et temporis pressionibus allic-
it et ad eternam felicitatem
pervenire dum voluptuosi et
in gaudiis peregrinationem agunt
quasi patrie obliviscuntur quasi tardi-
us ad eam tendunt. In aspris [?]
vero se meminerint patrie et toto
ardentius ad eam tendunt. cito
[illegible] amore in hec eius [?]
dantur. Unde Greg. vi° mo-
ralia xv°. Corporis [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] statu sue [illegible]
[illegible]
[illegible]
dato [illegible] in [illegible]
vita sit [illegible] regulas [illegible]

De correcione
nota pt

necessaria est illa tribulacio terre-
na et afflictio mundana quia ut
dicitur Ezech. xx viii° Nota
ca xiii° confidencia qua in ea pec-
cate neque qui sine culpa fuisse
potuimus considerate et quod ut
quia sine racione est quod laudabi-
lis confessio sit remota pe-
na videre dum quibus terrenis fer-
vore insta valeat super-
are vel confessionem Et in Apoca-
lipsi iii In medio fui fre-
quenter et non inmutabitur in confessio-
ne bono omnes vincens Paulus
dicit vel in omnibus sed ...
in afflictis non sed sed in hoc
gaudet fidei sed tribulacio summa
in istis ut dicit Remor et dig-
nior fiat ingredi ...
cordi ut tribus ...
et transgressionibus affectat preci-
pue quibus Et cum afflicta
eo in flagella fuit sed et
dolor meus in conspectu meo
Psalmus Bis Sicut me delectare
in flagella parata sed quia dicit
ad hoc natus sed ut flagella
ferat flagellat enim deus
omnem filium quem recipit
Bis dicit transitorio labore a
perpetuo labore suos liberat
et temporali terrena ab eterna
terrena et fletu brevi a fletu
perhenni Et dicitur
hoc est certa via domini ymo
et certa et pia certa quia
non in malo relinquit proprie
inde et pia quia hic suos
punit hic castigat ad
fletum ne in eternum castiget
Job vi° hec mihi sit consola-
cio ut affligens me dolore
non parcat sed hic ut ibi
in eternum parcat hec est non
nisi gaude et in fatiga
signum est malum hoc de pro

De secundo scilicet de gau-
dio i. mundanorum Non dico lau-
dor quod multi laute spiritualiter vivunt
et quod multi spirituales laudabiliter
et salarunt, quia mundi quo miscent
peccatores mundialiter vivunt et
mundi ad quod est mundialiter vivere
esse vivere mollet vivere non
separatur volunt vivere non con-
cupiscencias spirituales vivere in
longitudine ut nil terrore vel
... inveniat voluptas
gula vino sanitate superbie
et ut dicit Job lo vi° Anima
que mea luxuria magis appetit
cogitare et facere et in ... omne
sed aut motus requirere ipse vo-
luntas hec est vita mundanorum
i. peccatorum transgressorum doctrine
divine et mandatorum dei de
quibus Christus dixit Job. xv° Si
mundus vos scilicet diligere mane
odit scitote quia priorem me odio
habuit Cum mundus quia Christus in mundo
elegit quod est molestus anima
propter desperacionem vel in ...
mundi quod est odibilis diabo-
lo scilicet humana et sine desperacione
hos peccatores ... voce
mundi Ducit mundus gaudebit Ipse
autem amici mei contristabimini
quia hic esse in gaudio et in
ma multa impedimenta multa
bella et rara victoria Con-
tristabimini magnum vos ...
res mei quia est in terra non in
celo et ita in miseria quia
paucitates quia ... et super-
rates quia adiutorio magnum de-
speratates mundi in celo et ita
... non in paradiso et ita ut
dicit Ysa. lxi° qui collocate me
dolentes scilicet hic gemitus

Nonne paulus et si ad celum
tercium raptus in persona sua
et aliorum fratrum ait Ad Rom
viii° qui intus nos gemimus ad
optionem filiorum dei expectantes
Miserabilis vero gaudet et ipsum
salvatorem odio habet, eum odit
bonum et sine bono esse nisi quod
in maligno est positus. Avarus
diligit iniquitatem et ministrorum
ducit ad gloriam divinorum scep-
torum frangit, sua dei iudicia
deum non curat. Parvum sedit
iusticia exultat / unde psalmista
sub oculos clausos: itaque inter
planctus et solacia fluctuat
Vel ut monstrat dicitur tribulacionibus
intus peccatoribus: servus absque
consilio et sine providencia ultima
perpendit et intelligit ac non
ipsa prudenter sic eum quis
diceret Deuteronomium xxxii°. ipsa re-
putant errorem. et gaudium dixi
quod frustra decipitur / decipitur
gaudium in eo quod bonum fit decipitur
et primo offertur bonum in fine
malum. Nam si est tristicia ut dicit
... venit in gaudium eternum vertitur
gaudium temporale vertitur in fle-
tum eternum / multi enim sunt ...
in inferno qui hic ridebant
et gaudebant ibi amare flent
hic delectabantur ibi cruciantur
hic sani erant ibi infirmi
in penis pereunt / habet
et iustus gaudium in hac vita
quod non vertitur in tristiciam sed est
consolacio proveniens mentium
consolacionum quod gaudium non est
carnale nec seculare ut dicitur
Iudicum in fine: sicut est
gaudium cordis quod letatur cum male
fecerit et exultat in rebus
pessimis. Sed gaudium in spiritu sancto

non nisi de iusticia et pace
procedit. Gaudium istud non
quod propter consciencias sed quod lacri-
mis vertitur in gaudium presidens
testimonium spiritus mei conscientia
... et inde leticia et si
non plena sit inicia in corde
Gaudium autem temporale et presentis
vite quod mutatur et ...
vertitur in hac vita de ...
unde non omnis leticia sed
gaudia sufficiunt sicut dicit
Gregorius v° ... timet ...
... ne cum interpretationem laborum
suorum hic fructum recipiat
timet ne divina iusticia ...
latens ... in eis aspiciat
et exterioribus eos muneribus
remuneratos ab intimis repellat.
Unde Gregorius super Job: Inquit
quare data est misero lux et
vita hiis qui in amaritudine sunt
qui expectant mortem et non
venit. Sed et desiderat fidelis
extingui a vita quia temporalis
deus eum alligat cum temporalibus
honoribus et prosperitatibus ...
Hic itaque iustus cum deus eos
invisit ad iam consolacionem
restaurat. Ita peccator mala que
cum deus visitat tribulacionem
pariter ... hic eius ...
incipiat. Itaque et bonus in
consolacione et applausu metus
timet et peccator in tribula-
cionem formidet. ut peccator
tribulacionem evadat et iustus
consolacionem inveniat ...
ad consequendum vitam eternam
quam nobis prestare dignetur pater
et filius et spiritus sanctus
Amen

Mundus gaudebit vos autem contristabimini Johannis xvi

Hac dominica precedenti scriptum est evangelium de pastore ut quilibet saltem sit bonus pastor anime sue. Sed ne quis cogitaret hanc occupationem pastoralem esse longam et multam laboriosam et anxiam vanam et inutilem, ideo Christus in evangelio dominice immediate sequentis ostendit tempus breve esse et quod non dat causam [illegible]. Dicens quorumdam [illegible] in dominica vigilia pacem sine nausea eam salutem nanciscitur et sine ea absentia eam periclitatur. Sic a festo ab eadem re in dominicis [illegible] pertractat cum tristicia et leticia et consolatio et angustia quod omnia sunt contraria. Dicit itaque Christus quod corporalem consolationem gaudii ita eius absentia corporalis fuit contristatio. Unde autem eius [illegible] quod hic loquitur sed vos estis impleverit cor vestrum. Sed hec tamen ad mundum vitam breviter venalem et labilem. Dicitur tempore non exigimus et tedio est hujus vite nostre. Sed quia vita presens aliter sit aliter sunt alii in qua malis blandiuntur eius in mundi amenitatibus voluptatibus et placitis et carnalis conceptum et mente in eis residentes. Sed in visibilia spiritus deserunt. Sed aut careat se hic peregrinos esse presens et nos dum modicum vel parvo est et gaudium flet plorat et tristatur. Et hec sunt de codice ad [illegible] dicit in hoc modico quo me non videbitis dico vobis quia plorabitis et flebitis, mundus autem gaudebit vos contristabimini. Sed tristicia vestra vertetur in gaudium. Dico tristicia temporalis vertetur in gaudium future vite et glorie vite durature. Beati qui lugent quia ipsi consolabuntur. Exquirenda tria dicta. Primo quod hec vita mundi amatoribus est leta. Secundo quod hec vita iustis et mundi contemptoribus est tristis. Tercio quod hec vita aliis sine fine manebit in bonis et aliis in malis que in mutabilis mutacio sunt et tristitiarum et gaudiorum. De primo sic dicit mundus gaudebit. Id est homines mundi desideria sequentes flent cum gaudent cum eis mundus arridet. Cur gaudet nisi quia sic mundus non est [illegible]. Primo Johannis v. Totus mundus id est universitas malorum qui mundum istum plus debito diligunt quorum dux est princeps et rector in maligno est positus id est malo igne sed concupiscentie. Hic id est mundus erigit ad superbiam inflammat ad avariciam incendit ad dissolucionem provocat ad iram inducit ad vindictam invitat ad gulam consulit ad adulterium incitat ad odium suggerit ad invidiam declinat ad accidiam et detractionem. Mundus indulget fraudem occidere, mentiri, decipere, murmurare, calumniari et sumptus [illegible] mundus est plenus. Unde amatoribus mundi qui terrena prelegunt, tamen videtur quod leticia mundi sit optima. Sed ipsis divicie sunt meliores quam delicie et optima quam honores. Unde gaudium eorum in divitiis delectis et honoribus. Ergo anima eorum capitur ut ad celum festinat nec minimum formidat. Sed malles si

hec vita mundi amatoribus est leta

primus concupiscentie

mundus indulget fraudem

possidet semper esse in medio. Sicut
sicut obliti sunt peregrinationis
sue et carceris. Unde et sunt ca-
torum statuentes oculos suos
declinare ad terram. Gaudium in
medio claudit, sibi respectu
vero celi quod est plene deliciosum.
Unde scriptum est Ecclesiastes v°: Qui
amat divicias fructum non
capiet ex eis. Immo damnum quia
perdit dum perdit et semper est
quod perdidit si totus mundus lu-
cretur anime vero sue detrimentum
paciatur. Amator enim mundi licet
sibi sit gloriam qua amittet
mortem sibi gloriam qua contem-
pnit sibi famam qua expec-
tat miseriam sibi gehennam ad
quam properat. Secundum est quod Christus
in die palmarum cum multis lau-
dibus et honoribus fuit susceptus.
Unde alii cantantes fuisset ad
gaudium inde ipse deceptus
erat ad fletum et flevit super
magnam stulticiam hominum qui
delectacionem presentem reputant
in gaudium et sunt decepti
et ita in damnacionem. Tercium quod
Capitulum Luce xix°. Ipse re-
putans errorem et gaudio
dixi quod sinistra deceptis
reputat etiam quia seducit
homines a consideracione status
vite humane. Vocat vero gaudium
decepcionem quia et decipit et
decepit. Sequitur ad infimum
deduxit [illegible] [illegible]
et penam. De tercio dicendum in sermone
de palmarum licet multos sca-
[illegible] adiustitas [illegible] multo plures
extollet prosperitas Christo
est cadere a latere tuo mille et
sinistro [illegible] nota adversitas,
et decem milia a multo plures

a dextris tuis in quo designatur
et prosperitas. Actum in [illegible]
[illegible]. Unde orat sapiens: divi-
cias et paupertates ne dederis
michi ne forte aut divicie
extollat in superbiam aut paupertas
deiciat in impacienciam.
Et aut mundi letare ut hic
narrat. Tercium in [illegible] [illegible]
[illegible] clarum nomine hoc [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
et ne [illegible] est homines [illegible]
conf[illegible] dum se [illegible] quia
[illegible] [illegible] pedibus
calcatur et eius [illegible]
in loco collocatur. Et ex quo
gaudium et [illegible] male
[illegible] multi in [illegible] [illegible]
Nec in hoc de corpore vero deberet
[illegible] [illegible] et et corpus suum
dedit morti [illegible] et paga-
nis ad confundendum et corpora
[illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] quod [illegible] si et
hoc corpus dominicum [illegible] et
[illegible] fit ab [illegible] ad vel
apostolos a flagellis vel facie
sua a sputis vel maxillas
a palmis [illegible] volunt.
Multi tamen in hoc [illegible] deficere
dicuntur cum angustissimo cogitacionem
ita ut dicerent quod magis
cetera sint opera sua divi-
ne minus [illegible] facte sunt co-
gitaciones tue quod mali flo-
rent boni arcentur cum mali
[illegible] [illegible] [illegible] bonum
vero ad [illegible] Et [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] quod in [illegible]
prato [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vero [illegible] [illegible] ita
mali quod damnacioni [illegible]
ad florem hic [illegible]. Boni
vero quod glorie eterne deputantur

Ideo hic angustiatur licet ille
non inmerito quod dicit thema
mundus gaudebit, quia mundus in
certis [illegible] suis [illegible]
delectacionibus in futuro vero
gaudium [illegible] non est [illegible]
de primo. De secundo scilicet
de tristicia bonorum in presenti vita
[illegible] dicit: Vos autem contristabimini
vos scilicet iusti vos mei amici
vos electi vos coheredes
regni celorum contristabimini quia
futura [illegible] eterna que multa
[illegible] tristicia multa impe-
dimenta multe miserie [illegible]
et timores multe adversitates
et temptaciones [illegible] [illegible]
[illegible] vita hominis super terram. [illegible]
Thymo. iii. Omnes qui pie
vivere volunt in Christo persecucio-
nem pacientur. Pie i. [illegible]
[illegible] cum persecucionem [illegible]
[illegible] adversitatem est bonum
[illegible] non [illegible] et fra-
gilitate [illegible] ad bonum difficul-
tate et ad malum facilitatem
et [illegible] via ad celum [illegible]
[illegible] [illegible] facile [illegible]
[illegible] ad [illegible] et custodiendum di-
[illegible] per eam et in ea [illegible]
[illegible] ad Ebre. xii. [illegible] est
ad [illegible] nobis certamen
et sic ad victoriam et per
[illegible] ad premium. Multo [illegible]
sunt dilecti in hoc mundo [illegible]
[illegible] vos scilicet assumpti ad celum
contristabimini. Tristicia enim oculos
aperit, iocunditas claudit;
tristicia corrigit, iocunditas
decipit; tristicia ad celestia
erigit, iocunditas flectit ad
terrena; tristicia celum dulcorat,
iocunditas terram. Gen. vii.
multiplicate sunt aque et

elevaverunt archam in sublime
a terra. Aque tribulacionum et
tristicie [illegible] meritum ad cele-
stia [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] clamavit: Memento
mei domine dum veneris in re-
gnum tuum. Ecce quia in malicijs
et [illegible] sunt [illegible] ad [illegible]
[illegible] de deo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] deo.
Ecce filii Israel quamquam [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] voce
clamaverunt ad dominum pro liberacione
scilicet de afflictionibus et multis
miserijs et tristicijs [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] etiam
[illegible] Hinc est quod electos
[illegible] displicencijs [illegible] at
[illegible] ut eum [illegible] ad terram
celeste [illegible] negligunt [illegible]
[illegible] [illegible] impellantur
et tanto [illegible] ad celum
[illegible] tendant quanto non inve-
niunt que in terra [illegible] [illegible]
[illegible] itaque iusti et boni
in mundo contristantur [illegible]
[illegible] est ut [illegible] [illegible]
tristicia scilicet [illegible] [illegible]
et spiritualis desolacio. Non est
[illegible] [illegible] non est ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tristicia penitenciali ad salutem
[illegible] est [illegible] i. [illegible]
malorum suorum [illegible] [illegible] est
[illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] in hac [illegible] ut
[illegible] super sua desolacione
scilicet dum [illegible] est quod est [illegible]
summum bonum totum bonum et
eternum bonum quem amat desiderat
querit et expectat. Et [illegible]

tristicia aperit oculos
quos iocunditas claudit

tristicia
[illegible]
[illegible]

deus non propter malicia infert tribulaciones ut tribulantes

qui invenit est invisibilis est nisi
sciat quantum coniungat. ut dicit ecclesiasticus
scit ad que sunt applicabit.
Sed si absit non sunt adepta
deum includit sunt ei non nasci
quam per temporale gaudium venit
in eternam angustiam. per laborem
ad eternum laborem. per breuem
consolacionem ad eternam miseriam
et per tristiciam temporalem ad eter-
nam tristiciam. Sed si per hanc
transitoriam vitam hec sunt ei
adepta. o tunc felix anima
nata. felix est hec sunt tristi-
cia et amaritudo nam tristicia vertit-
ur in gaudium. miseria in
magnam gloriam. angustia in
delicias. carcer in regnum.
captiuitas in libertatem. pauper-
tas in diuicias. exilium in
patriam. Ecclesiastes capitulo se-
ptimo versiculo vii°. cor sapiencium
vbi tristicia. cor stultorum vbi
leticia. melius est ire in domum
luctus quam domum conuiuii
oblimisitur hic et dei et finis
sui. Sed in domo luctus memora-
tur hic et dei et sui. Ecclesiastes
quare deus bonos tribulari
et malos letari permittit
videtur propter tria. primo propter
temporalem retribucionem. Genesis xxi
Abraam pane et vtrem
aque imposuit scapule
agar et dimisit eam cum ysma-
hele. Ysaac autem hereditate fecit
quo natus est deus reprobos te-
poralibus muneribus remunerat elec-
tos hereditate remunerat. vnde et conso-
nancia iusta deuocione deserta
rat autem omnia concedunt. ita
et electos quos hic desperatos ap-

p hō adepta fuit deū h

debet hic premium inter cetera
et reprobos quos acceptos sed hic
esse damnandos. Secundo propter pur-
gacionem est ut ait Gregorius xxiii
moralium capitulo xiii. via presentis
vite nequaquam sine culpa transire
possumus ut est sine reatu
quod laudabiliter gessimus sed
remota pietate iudicem. Sic
in salsedine est prosperitas sic
tribulacionibus fiunt sanie asper-
iorem sic angustie medicina
et miserie patent sustinere
spargat homines ab occultis
peccatorum. Tercio propter premiorum accu-
mulacionem ut enim ut ait Gregorius
iusti ex magno opere flagellantur
ut non sicut beatus Job ex culpa fuerat
flagellatus quia cum flagellum
similem ipso iudice attestante
erat laudatus. sed quod consuetudinis
tribulacionibus fuerat examinatus
ex gloriosa summo erat accu-
mulatus. Vnde fit quod non propter
propter malicia deus inmittit tribu-
lacionem sed aliquando propter vltoream
angustiam vel tribulacionem
spargit sed aliquando iustum consolatur
hoc ergo deus operatur in suis
quos castigando et intrando quod
despiciunt et tunc aiunt quod re-
pellet et hic approbat vnde
liber de Abbatibus viii°. sunt
iusti quibus multa mala e-
veniunt quasi opera egerint impi-
orum. et sunt impii qui ita securi
sunt quasi iustorum facta habeant.
Non immerito ergo deus ecce qua-
re vita iusti et bonis est
tristicia hic de secundo etc.
De tercio scilicet de vero fine
bonorum et malorum. Sicut enim

intorum augustino
purgatis ab oculis
videbit et cumulet

Duo status in mundo ministrorum scilicet et cristianorum / ministrorum status incipit a tristicia et luctu et terminatur sed firmatur in gaudio quia gaudium vestrum nemo tollet ab eis; beati qui lugent quoniam ipsi consolabuntur / Sed mundi vero status incipit a gaudio et mundi amatores quorum tota vita est in terra / nulla eis est spes in celo, vero gaudent hic in comessacionibus in voluptatibus in impudicitiis in plateis in vanitatibus in melodiis in citharis in [illegible] in [illegible] sionibus in aliorum infortuniis in adversitatibus; sed gaudium terminatur in fletu eterno. Certe omnipotens pater filios suos quos elegit ad eternam hereditatem sub disciplina tenet flagellationibus temporalibus erudit spiritualiter eis regnum celi dare.

Hebr. xii° cap° omnis institucio discipline corrigens que ad hereditatem eternam spectat ministris voluntatibus relaxatur que eis eterna denegantur. Certe quod disciplina ut dicit Paulus Ad Hebr. xii°: in presenti scilicet vita videtur non esse gaudii sed meroris scilicet diu non cogitata futura utilitate. Postea vero in futura vita reddet gloriam fructum pacatissimum in domo sua pace possidendi sempiterno eterno. I Pet. v°: Deus omnis gratie dator scilicet bonorum temporalium naturalium spiritualium et eternorum qui vocavit nos in eternam gloriam suam in Christo Ihesu modicum passos, i.e. in presenti vita modicum dico respectu gaudii quod inde sequitur et respectu pene eterne que per hoc

evaditur. Respectu divine offense que per hoc dimittitur. Respectu [illegible] que [illegible]. Respectu eternitatis que sequitur. Ille vos perficiet scilicet in bono quod incepit, confirmabit contra mundum, solidabit contra diabolum et dabit gloriam eternorum quam nobis concedere dignetur etc.

Vado ad eum qui me misit Johannis xvi°.

Circa hoc [illegible] primo de Christi [illegible] de [illegible] adventu. 2° de modo [illegible] in [illegible] adventu [illegible] in donorum largitione [illegible] in [illegible] [illegible] et [illegible] adventu [illegible] [illegible] [illegible].

Primo [illegible] [illegible] dicit: Vado ad eum qui me misit / Vado in [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] via arta scilicet passione morte [illegible] et [illegible] sic [illegible] oportuit [illegible] pati et intrare in gloriam suam. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bona temporalia [illegible] dilexerunt. Sed eterna [illegible] sunt [illegible] via dei via arta via obedientie divine [illegible]. Dilexerunt deum elegerunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vadam ad eum qui nos misit [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] e

Vita gloriosa sine fine. Tercia est et non
in longum quod sunt tres manentes
hic nec semper sed futura nunquam
vadamus ad deum secundum via dei que
ut hugo de laude caritatis per
viam curritur ad deum. Ista via
est in aperta habens socios mul-
tos quia omnes sanctos. Ut hugo
meliores socios habere non poteris
in via quam illos qui iam olim cu-
currerunt in ea et per longam
exercitationem et usum laborem
ut errare nesciunt in via dei.
Iustitia autem est via et iusti
sunt qui in via currunt. Habes
via socios socios in via habes
habitores in patria. Habes quam pugnas
cum quibus pugnas quos superemas
et ubi requiescas. Prima pugnas
habes inimicos cum quibus pugnas
habes sanctos. Iusti societates
ubi requiescas habes auctorem
iustitie et fontem vite. Prima
iusti a terrore. Secunda societas
iustorum melior. Tertia requies
deo tranquillior. Bonum ergo
magis conversari in via qui
ambulant in lege domini. Hoc de
primo. De secundo scilicet
de adventu quod utile est. Et
expedit ut ego vadam. Si enim
non abiero paraclitus non veniet
et sic dampnum. Si autem abiero
mittam eum vobis et cetera. Concordat
Bernardus de ascensione in
sermone. Quid est quod ipse commora-
te in terris scilicet ad eos venire
non potest an carnis illius con-
sortium abhorrebat quod de
ipso et per ipsum in utero et de
virgine matre concepta esset et
nata obsistit sed ut ostenderet
nobis per quam ambulare magis
via. Velox enim spiritus et ca-
ignis et tarditas in uno

domicilio commorabitur. Unita
quod apostoli carnem domini adheren-
tes quod spiritu sancta quod sancti spiritus
capaces non erant dispositi ad sus-
cipiendum scilicet cum tu humanitatem
vis iuste sancte et indissime
adamant. Quanto nos auctores
carnis sordide ambulantes cum
sordide et immunde scilicet sancti spiritus
sanctissimique cum spiritus incarnatissima
est et non infundit sed ei quam
complacentibus carnis sordibus
remanere non relanguit. Cer-
ta autem utilitas vel causa
adventus scilicet dicte duo illuminatio
intellectus et purgatio affectus
ut sic homines nominat ita et
velit huius spiritus due. Ille-
nus ab hoc via recedit. Cui
dictum est et difficile persolvi
quam raro est in terris qui illud
sicque meatur. Inclitos autem
doctores dignos fecit ut scilicet
implerentur et in cognoscendo et
vite perficerentur. Ideo non sunt
sine ipsis tractandi a nobis sed et
honorandi et ossa eorum in
reverentia habenda tamquam
sanctorum hominum dei quia ipsa ad
mortem corporum suorum Christi
clamant. Ut dicit Augustinus super
de civitate dei, ubi ait. Ut
in eorum honore deum honoramus
et in eorum reverentia deum re-
vereamur. Qui eos honorat sanctifi-
cat et exaltat. Itaque hono-
rem eorum redundat ad deum quia
ait qui vos suscipit me sus-
cipit qui vos spernit me spernit.
Caveamus igitur modo hereticos
qui confundunt reliquias sanctorum
vocantes sarcologos et fatuos
et idolatras quia eis reveren-
tiam impendunt. Ut dicit Jeronimus
in epistola ad Ripparium presbiterum

Et non patent apparent in
hiis temporibus quantum reliquias
et ossa sanctorum contempnunt et deri
dent · ut multi qui fidem dei perie
runt quia et reliquias sanctorum
eorum confundunt · non · n· fuerit esse sup
dictum Nos autem fideles sicut
mater ecclesia · perfecto edocta tenet
et obtinuit reliquias et ossa
sanctorum · ita et nos fideles debe
mus venerari thezaurum
in conspectu domini apprecium · Ut
Jeronimus in predicta epistola dicit · Si
non sunt honorande reliquie martyrum
quomodo legitur preciosa in conspectu
domini mors sanctorum eius Et si quis
dolo dyaboli deceptus audet
reliquias sanctorum confundere · timere
debet argumentum sancti Dequa
tria patris dicit · Ille enim cogi
tat inde · i · multi curiales de
peccatis incredulitatis quod quant
sunt de iusticia qua committunt
et de iudicio quod non formidant
Ubi quod locum habeat in nobis
incredulitas que est toxicum
fidei sine qua impossibile est placere
deo Et digne de hiis sepe
multi arguet incredulitas
enim aufert omnem reverentiam
reliquiarum sanctorum · defectus iustitie
aufert imitationem vitam eorum
et mores · indicium vero cum da
nosum erit si aliquis de sanctorum
ossibus senserit aliter iudicaverit
nisi quam mater ecclesia iudicat
dicit Jeronimus in epistola ad Vigila
tium hereticum · quid vetus et in
manum sumere quod ecclesia non
recipit · i · heretica est aliter
dicere aut cogitare quam sancta
ecclesia tenet et approbat ·
Omnibus ergo modis quibus possit
ad honorem dei sanctos presertim
quorum reliquias nobis ordi
nate est dignatus honorare ·
Uthec enim dum honoramus et ob

obligamur ad intercedendum pro nobis
et ad succurrendum nobis quod facere
possunt dicit Jeronimus in epistola predicta
Sed apostoli et martyres adhuc in
corpore constituti potuerunt orare
pro ceteris quanto adhuc de se esse
solliciti debuerunt / quanto magis
post coronas victorias et triumphos
Unus homo Moyses sexcenta milium
armatorum veniam sepe impetrat
a deo veniam Et Stephanus
domini sui imitator et primus mar
tyr in Christo veniam persecutoribus
deprecatur / et postquam cum Christo esse
ceperint minus valebunt qui dicit
Nonne Roma i glosa De hiis
sanctis sanctis nos sic eos in sanctis
suis glorificare · Sic sanctos suos
nobis de sua gracia dedit aduo
catos et patronos ut per hec
in conspectu dei nunc Amplius
graciam et tandem gloriam eternam
in eorum societate consequi mereamur
quod nobis prestare dignetur
Jhesus xpc ꝛc.

Vado ad eum qui me misit Iohannis capitulo xvi

In hiis verbis dominus Jhesus ostendit
se fuisse missum a patre et officium
legationis explevisse cum dicit
Vado ad eum qui me misit / Nam
enim ut dicit pater misit filium
suum ut dicit filius dei venit
in hunc mundum · scilicet · n · querere et
salvum facere quod perierat · Venit
adhuc ut omnes sint in vita lucem
et abundancius habeant · Venit
dispersos revocare · Venit de
vinculis ... Iam autem
depost adventum loquebatur dicens
Exivi a patre et veni
in mundum Item in hoc adventu
quem venit scilicet a summo celo
egressio eius Sic exemplum eo

usque ad finem eorum. Et ideo dicit
Vado ad eum qui me misit quasi
diceret relinquo mundum et vado ad
patrem. Et sic dixit apostolus quod in
suo reditu ad patrem deberet
se esse quod nemo de eis interroga-
bat eum quo iret scilicet de suo recessu
sic stabantur. Tercio suo recessui
non obstante in longum et vide-
bat necessarium esse eum ipsum abi-
re si spiritus in corda debebat mitti.
Vnde quod utilitatis missione spiritus san-
cti qui in adventu suo debebat
arguere mundum de triplici malo
scilicet de peccato et iusticia et de iudi-
cio. et apostolos docere de omnibus
necessariis ad salutem et eis a-
ministrare [illegible] ut non sint sedi-
tatem [illegible] regularem [illegible]
[illegible] stabilitatem [illegible] et hec
est [illegible] [illegible]. In cuius
[illegible] Christus ita dixit suis discipulis
Vado ad eum qui me misit. Non
dixit vado ab eo. Unde Augustinus
de vera innocentia. Unde [illegible]
est [illegible] quod nullus ab eo recedere
bene potest. Et ponit ibi tres
modos recedendi a deo [illegible]
eum quis in mortifero delicta
omnibus gaudens. Et hunc vere
sine dolore timore non potest.
Secundus est si quis inflatus
timore superbie non sentit de
defectum et hunc [illegible] re-
[illegible] non potest desistere quamvis in
[illegible]. Tercius modus est
in pessima imitatione dei qui
agimus [illegible] sua volunta-
te et potestate ut sit deus non habens
aliud quo regatur et formet-
ur [illegible] non [illegible]
formate. et hunc [illegible].
Si recedit a calore dei
torpescit. si a vita vanescit.
si ab eius stabilitate in [illegible]
ius mutatur. Ad eum ergo [illegible]

Christus a quo venerat et a quo
recesserat. et a quo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
totum reddidit quod ab eo [illegible]
[illegible] in celum. Unde dicit Augustinus
[illegible] deo reddere a quo
es. non dico [illegible] misericordiam
[illegible] amittere omne quod [illegible]
[illegible] [illegible] dicit [illegible] [illegible]
legis [illegible] [illegible] a
amittere omne quod es in usu
malo. a addunt [illegible] [illegible]
eo quod es. Vadebat ergo Christus
[illegible] solum volunt [illegible]
Vadebat ista vita [illegible]
[illegible] [illegible] vita [illegible] [illegible]
Unde Augustinus Vadebat Christus
in hac vita [illegible] agebat
et [illegible] nostra [illegible] nec
non [illegible] [illegible] [illegible].
infans non [illegible] [illegible]
[illegible] etate non [illegible]
corporaliter [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
sunt [illegible] crucifixus est
Christus [illegible] [illegible] in [illegible]
mortuus est et sepultus sed
resurrexit et mors illi ultra
non dominabitur [illegible] [illegible]
[illegible] mundo [illegible] in
omnibus [illegible] vadens [illegible]
et vado ab [illegible] [illegible] ac
tibi ad eum [illegible] ad deum patrem
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] qui me misit [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] qui me
[illegible] [illegible] [illegible] et in
[illegible] me [illegible] rege
et sacerdote. [illegible] [illegible]
[illegible] in carne sua demonstrant
[illegible] [illegible] [illegible] carne
[illegible] et obtulit se in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et in
[illegible] [illegible] oblacionem [illegible]

In memoria sine morte et
immutatione sine stabilitate. Et quia
Christus voluntarie intelligere quod Christus
immolabatur in cruce vobis sed
dixit: Vado ad eum qui me
misit, quia specialiter predixit
de sua morte et ascensione.
Et hic amici sunt, ita ma-
xima quod nullus eorum erat, ut
interrogaret quo vadet. Maior
enim erat quia Christus per mortem
revertebatur ad patrem id est ad premium
illa mortua quam vite per
missa a lege dei per peccatum
cum spiritualem et cum voluntatem
divinam et ideo mors eius non
erat aliud nisi transitus a
hac vita ad premium. Hoc
testabatur Centurio dicens:
Vere hic homo filius dei erat,
scilicet mota obscuratione luminarium,
scissione petrarum, resurrectione mortuorum.
Et quia sua resurrectione testabatur
quod per mortem venit ad regnum
et gloriam resurrectionis, omnis erat
dominus mortis. Et magna quia
Christus fecit apparitiones discipulis testan-
tes quod post resurrectionem sunt
aperte patrem. Et ideo magis
Christus non mansit in morte
argumentum est quod sunt cu-
pere. Nimius ergo consolacio
christiano cum quod humana
natura est assumpta ab unitate
dei ut fieret immortalis et eum
dominante inseparabiliter commane-
ret. Dicit Augustinus super Iohannem. Bene
et ergo confessio sunt minime
magna dicere quod hic dicit: Vado
ad eum qui me misit. Sic
id est exponit Augustinus: hoc erat
ad deum ire a nobis recedere
et facere immortalem quod a nobis
mortale suscepit, et in celum

Vado ad eum qui [illegible] quo misit etc.

Illud levare per quam et nobis
sunt in terra. Et quis non gaude-
at quem Christum diligit sed in Christo
naturam suam immortalem assumit
ac id sic sperare futurum esse
per Christum. Et de hiis ascensionis
manifestatione dicit hic: Et nemo
ex vobis scilicet electis, et hoc ut me
ascendentem videtis, interrogat
me quo vado. Glossa Beda: Sunt
videntibus celos penetrare maiorem
autem ascensionem que declarat in
iubilatione angelorum et spiritu
prophetarum: Ascendit id est deus in iu-
bilatione et dominus in voce tube
cum psalmista. Augustinus simplex id est in
compositione angelorum. Tercio id est
lxvi°. quia angeli querunt quis
est iste qui venit de Edom et iterum
quare rubrum est indumentum
tuum. Et ideo ponit confessi-
onem de ascensione et [illegible]
fuisse maiorem quam dicit in libro de
quantitate scilicet enim dixit
captivam captivitatem et [illegible]
hic nunc homini aspectum in
celum et eorum admiratio et
testificatio angelorum qui dixerunt
hominibus admirantibus: Viri
galilei quid admiramini aspicientes
in celum. Hic Ihesus qui assumptus
est a vobis in celum sic veniet. Et
etiam discipuli ideo non querebant de
ascensione [illegible] quia sunt eorum tristicia
[illegible] quod subdit quia hec locutus
sum vobis tristicia implevit cor
vestrum. Tristes erant apostoli de
recessu sui domini. Tristes dum vi-
derent eum venire et non crede-
bant resurrexisse sed fuerunt
consolati et confortati existimantes
se ipsum videre. A fortiori erat

Christus de recessu suo in ascensione
non enim poterat illorum absen-
tia sine christiana tollerare quos
tam ardenter amabat. Anti-
cor christiana non obstare dicit
loquens: Videte, o qui adhuc
veniat in judicium ut testimonium
vitali perhibeat immo ipse met
erat vitans nobis in celo
ut videte et si omnibus displi-
cerat sancte ecclesie. Propheta vide
non abscondi in corde meo. Ve-
rita inmonstrabile et quod eius
possidebitis dixit quam si vide-
bat. Unde Christus vide etc. te-
cum dixit. Subdit expedit
vobis ut ego vadam. Sentencia co-
predicebat Christus eius per mortem
Christi plurimum debitis Christi libe-
racionem hominum Christi apparentiam
... regulare. Unde predicebat
et Christus per ascensionem Christi ve-
nientium ... dicens ... Accedit
et pandes ... Christi esse
... credimus ...
... ibi et e-
Christi ... Iohannis xvi. Si abi-
o et paraveris vobis locum iterum
veniam ad vos et accipiam
vos ad me ipsum. Christi missionem
spiritus sancti de qua in Iohanne. Si non abie-
ro spiritus non veniet ad vos. Si
autem abiero mittam vobis eum.
Unde dicitur in prima ... impe-
diebat adventum spiritus sancti. Dicitur
apostoli totam suam fiduciam esse
et consolacionem posuerant in Christo
et cupiebant sic ... eo
ut gaudebant de Christi presentibus
et in mordiate diligebant eum

Nam de morte qua debe-
bat et ... et nobis
Christus erat et eius absentia
... ... non compunt
... dilexit me quam
... et vado ad patrem
et Christus ... cor affectu maxi-
ma ad Christum impediebat
adventum spiritus sancti qui ordinatissime
dilectionem caritatis diffundit in
cordibus nostris. Et ideo post ... apostoli
... in mercede
... et omnibus reformavit
... inordinatam et in
deo ... et fiducia
vel in corde. Spiritus sancti et ... in
... ... masuetudine
et modestia in omni ...
et doctrina. Arguebat enim
apostolos consolabat et ...
... vincendo ...
Unde de quibus dicit Iohannes ...
et de peccato et ...
peccati ... quia non crediderunt
in me et ita de peccato ...
... Et ... paganos et
apostoli ... dimisit ...
... arguebat ...
... sapientiam ...
... ... et
... quia stulti ...
sunt ... a ... sua
Arguebat ... infidelitatem
...
et ... in Christo
... noluerunt in eum ...
de quibus ... dicit Iohannes xvi
Si crediderit mon... ...
et in de me ...

ymmo noluerunt operibus xpi credere
quod videbant eius diuinitatem
Vnde dixit eis Io. x°. Si michi
non creditis operibus credite
persequebantur et infidelitatem
[illegible] ita strenue et adinuicem
certabant quod longo tempore post apostolos
contra eos fidem insurgere non
presumpserunt. Vnde Aug. Dicit
et arguebat infidelitatem [illegible]
de qua apostolus ad Thimo. i°
asserentes se nosse deum factis
autem negant. Modicitas fidei
instabilitas et dubietas sunt
que infidelitas. Et nota sunt
modi infidelitatis. Vnus cum aliquis
ex [illegible] peccatorum inducit in desperationem
suorum peccatorum. Alius cum aliquis
ex [illegible] querit modum peccandi.
Alius cum aliquis malo intellectu
legis se mittit ex causa. Alius
cum quis aliter scripturam exponit
quam efflagitat spiritus sanctus. Et quod
peccatum [illegible] infidelitas
[illegible] quod qui agit infideliter
infidelis est. Ysa. xxi°. Sequitur
et de iustitia scilicet fidei quia ex
ponit dominus quia vado ad patrem
et iam non videbitis me. Iustitia
namque mea fidei est impletio
diuinorum promissorum. Sic iustitia
fidei patris sunt diuinorum promis
sorum veritas. Quod dominus innuit
[illegible] Dum veritas de terra or
ta est et iustitia de celo prospexit.
Veritas enim promissorum dei reci
pit exordium in [illegible] terreno
quorum impletio [illegible] misericordia
facta est et [illegible] de celo
prospexit. Et assumpto celo [illegible]
[illegible] eius. Et hoc notat per
id quod dicit vado ad patrem quia

eundo implebat que de promissis
Arguebat ergo apostolus homines de
hoc quod non erat ita [illegible] deo de
exhibicione sic illi de promissis
iustitia et fidei est firmiter credere
in visibilibus et eius quod fides
est argumentum [illegible] non
apparentium. Et hoc innuit dominus
et iam non videbitis me. Vnde Thome
dixit quia vidisti me credidisti
beati qui non viderunt et crediderunt.
Est enim meritum in quo ea fidei sed
ea quod sensibus patent et [illegible] sunt
corporalia mutabilia sine [illegible]
Et [illegible] Thomas [illegible] i° [illegible]
[illegible] illos de ministros qui
in temporalibus et delectabilibus po
nunt fidem seducentes homines a
iustitia vel fidei sic scilicet Matthe
[illegible] Iustitia quod fidei est ut [illegible]
quod quis credit corde [illegible]
[illegible] opere quod fides [illegible]
operibus [illegible] Sequitur et de
iudicio quod in passione et morte
[illegible] indicatum est [illegible] et
[illegible] Vnde et subditur de la
[illegible] dominus quod [illegible]
[illegible] indicatum est [illegible] de
[illegible] iustitia [illegible] quod apparuit in
passione et eius morte [illegible]
[illegible] per apostolos quod
[illegible] homines arguebat de
hoc quod non [illegible] illu
sionem et [illegible] demonis [illegible]
[illegible] abscripta est in [illegible]
[illegible] illusio [illegible] in illusoribus
[illegible] et eius [illegible] amputata
[illegible] et ad [illegible]
quod non [illegible] vincere nisi volentes
[illegible] Arguit et [illegible]
per apostolos homines de hoc quod [illegible]

apli p(er)venerit ad sciam dei

indaina que in xpi passione et
morte fuit dampnata non enim
reperimus in passione xpi qui-
piam celoz sed paupertatem non
tenemus sed austeritatem maximam
et castitatem suo supplicia inter sed
humilitatem firmaz et obediencia
Cum igitur homines illa servis et
ex hiis a doctoribus in eciam da-
nacioz [illegible] ergo a talibus
indicatis xpi passionibus et mortis
separat firmiter [illegible] adhuc
multa habeo vobis dicere xpus de
passione instruebat apostolos re-
illoz que filius erat ab declinacio
que tunc non erat disposita sed
mala susceptioni doctrine xpi

multa adhuc vobis dicere habeo sed non potestis [illegible]

Nota dicit sed non potestis portare
modo scilicet in memoria revolvendo
intelligendo et corde eoz infla-
fixando ova et digerendo Sed
nondum erant apostoli capaces ta-
lium misterioz nondum erant spiritua-
les Cum autem venerit ille spiritus
veritatis docebit vos omnem veritatem
que secundum Gregorium Dicitur quod si gre-
cia que in scientia divina recepimus
fuit accepta [illegible] Qui ergo dicitur
Consilia que cum invenerit
comedere que ea parva apponunt
sumere vitam et eius magi-
strales edificat in [illegible] gratia
et ibi resplendet in [illegible] que [illegible]
enim sensibilibus signatis penetrat
integra ea medita que data
sunt infirmis [illegible] despi-
ciunt et in aliud infiniti per
veritatis intuitu Hic autem non
est [illegible] apostolos docere dicto
[illegible] ad magis alti-
dine [illegible] ut minima [illegible]

Cum igitur salvator xpus oporte-
bat facere id autem non omitte-
Ex hoc thema ex apostoli per inspi-
racionem spiritus sancti devenerunt ad scien-
ciam que pertinet ad laudem dei
et salutem animarum tam subito
seipsis et sufficient immo ex a
inspiracione receperunt et illu-
stracioz de futuris Ideo subditur
et que ventura sunt annunciabit
vobis Multa enim apostoli sciverunt
que tunc cum hec dicebat necesse
erat esse futura sicut et nunc
ex eodem spiritu multa sunt que tempore
apostoloz non fuerunt scita Crescit
enim fides crescit etiam incremen-
ta temporis ut dicit Gregorius sic
et caritas augetur cum eius cognicionis
augmento sicut et scientia divine
voluntatis intellectum accipiunt eo
que sic divina veritas sic et
eius bonitas et voluntas non
potest comprehendi sed perficiatur
et successive magis tamen homo
melius eam [illegible]
Et ideo dicit Jacobus [illegible] Omnia que vide-
bantur faciant parietes ut si que
adhuc esset facienda nobis
revelet subito [illegible]
mundo et stabilitas ad hec
que etiam tota manent in
regnicoloz cum eo [illegible] nos
participes faciat Ihesus xpus
Amen

Amen amen dico
vobis si quid petie-
ritis patrem in nomine
meo dabit vobis Jo. xvi
Thema in capitulo de peticione ad

petendum autem tria nos mone
dentur primo pollicitatio veritatis quam
postulat necessitas / 2o tenuerit
largitas Christi quam promittit quam
est veritatis / homines ad peten
dum instancia impellit et ex se non
lex Dicit apostolus quid habes quod
non accepisti / Primo hoc est ad veritatem
lectionis quia super illud Iohannis dicit
amans ad petendum / petite et
dabitur vobis querite et invenietis
pulsate et aperietur vobis
Omnis enim qui petit accipit et qui
querit invenit et pulsanti
aperietur Nam velut / Adam
a paradiso exules sua alieni
ab eternis gaudiis et misericordia
dei thesauri superne curie suis
sunt vectibus reserata et
repagulata est unde expedit
ut petamus queramus et pulsemus
ut petendo graciam accipiamus
querendo gloriam inveniamus / pul
sando introitum regni celorum
aperiamus Ad primum veritatis
pollicitatio nota quod dicit Amen
amen dico vobis / Certe veritas
in mea quia est veritatis non
potest contrariari nec per magistrum
lumen veritatis nec deficere ve
ritatis ad manus redemptionis
sunt / Videtis in hoc dicti sui
infallibilem veritatem sed de
impetrando petita / Sed quid
est impetrando / Videtur ex quo
res permanens reputatur eterna / Si
enim est quod aut tribu
itur in operacione eius fuit mel
ius / Gloria vi. petamus
ergo vitam eternam / salutis anime
et visionem dei eternam / fidei
illuminationem / caritatis fervorem

quod est impetrandum apud deum

et ea que sunt ad ipsam promotiva
ut culparum remissionem veram contri
cionem puram confessionem dignam satis
factionem virtutum et meritorum augmenta
cionem custodiam a malo et progressum
in bono / in hiis omnibus quidem
petimus nisi graciam quia propter ipsam dona
facta est quod autem dei vita eterna
Ad Ro. vio. / Nomine igitur ista deus
vita petere a domino hanc rogavit
ut inhabitem in domo domini cunctis
diebus vite mee et iterum petebat
illumina oculos meos ne umquam
obdormiam in morte et iterum
dirige me in veritate tua et doce
me quia tu es salvator meus
Certe unum petebat sed hoc unum
multa ad continendum in se claude
bat sine quibus istud unum scilicet
vita eterna obtineri non valet
Oportet ergo unum petere et unum
petendo petere multa / Thomas
Thos iiio. / Nomine dominus domini se
cundum legem ad petendum invitat et
sic dicit ille qui in tempore veniet dies
et petere ab eo ut merita nostra
dignetur dirigere. In isto hominis
est necessaria ad accipiendum petitionem
eternam Certe et nos peri reci
piamus in oratione ad vitam eternam
expedit ut cum propheta regia
petamus deus dirige domine deus
meus in conspectu tuo viam meam
Oportet ergo petere ut mere
mur a domino dirigamur quia non
potest dominum diligere nisi Sanctus
Ieronimus dicit / Non est in homine
via eius nec in viro potestate ut
dirigat viam rectam cogitacionis homo
sit quod absque deo non diriguntur
scilicet relinquitur / Ne homo sine

petendo unum
petere multa

interioris affectionis motus et
vota in quibus intra se peragitur
que tunc sibi digniter divinum non
exorbitant a custodia institu-
tionum et mandatorum dei. Sed
quia tedet et petitionis vite eterne
necnon super temporalia subsidia,
ideo et ista sub timore et mensura
peti possunt. Unde Jacob pe-
ciit panem ad edendum et vestem
ad induendum Gen. xxviii°. Salo-
mon petiit a deo media-
tate et divicias ne dederis
in temptacione sim victu meo ne-
cessaria Prov. xxx°. In his
omnibus tota resistencia et interio-
ris oportet ad consequendum vitam eternam
quia primo querere et peti debet. Hec
de primo. Ad secundum neces-
sitas postulat compellit etiam
ad patrem intercedere ad pre-
sulem ad dominum votis consolatoriis
ut adiuvet nostras miserias
ad quem Christus omnes petitiones di-
rigunt fideles dicens: Sic autem
orabitis: Pater noster qui es in
celis Math. vi°. Idem Christus: Amen
dico vobis quodcumque petieritis patrem in
nomine meo. Sed quod [illegible] Christus
docet petitiones fieri ad patrem
sic eas [illegible] die [illegible]
ad filium clamantes: Jhesu fili
dei vivi miserere nobis. Et Ste-
phanus in lapidatione orat
ad filium dicens: Domine Jhesu acci-
pe spiritum meum Act. vii°. Item
Ezechiel orat ad spiritum sanctum
dicens: Veni spiritus et insuffla
super interfectos istos ut revi-
viscant. Et ecclesia invocat spiritum
dicens: Veni sancte spiritus reple
tuorum corda fidelium. Unde

per Christum dominum et ceteras orationes
facit ad patrem, ideo fit quia pa-
ter principium sine principio. Unde pro-
pter omnia a se ipso habet. Filius
autem a patre et ita omnia habet a
patre et spiritus sanctus ab utroque. Ideo filius
docuit ut diceremus preces ad
patrem tamquam ad principium prin-
cipii patri et filius et spiritus sanctus. Ergo
eius [illegible] quod nobis fit. Colligitur
et [illegible] causa [illegible] fit a
patre et filio et spiritu sancto. Ideo Christus
dicit Samaritane: Si scires
donum dei et quis est qui dicit
tibi da mihi bibere, forsitan petis-
ses ab eo et dedisset tibi
aquam vivam. Ideo possumus
patrem filium et spiritum sanctum [illegible]
eis petitionibus et ad sanctos
dignum quod sint coadiutores
nostri ut vitam eternam que
a solo deo petenda consequamur.
Tertium itaque quod est petendi sub-
sidium: conscientia humilis reveren-
cia et mentis devocio et
elevatio est petendi quod
possit et sitiens eum Sa-
maritana. Christus dicit: Deus est
et eos qui adorant in spiritu
et veritate oportet adorare. Spiri-
tus sanctus inde [illegible] veritate con-
scientiam, intelligere orationes inde-
vote, multe ficte. Ille sine spiritu
orat qui ore deum petit,
corde despicit et mente
ad eum ascendit, id est. Ille sine
spiritu orat qui lingua pe-
tit sed corde tacet, non ad
intelligit quid loquitur. Ille in
veritate orat qui interiora
eius ex toto cordis concordat, et.

multe [illegible]
indevote ficte
sine spiritu orat.

linguam orantis cor concordat
qui non cogitat aliud in ore
aliud in corde. Ille vero sine
fructu orat qui lingua solum psal-
lit et mente deo contradicit
os sonat mentem et mente diabolo
maliciam sonat ira et rancorem
Eccli xxxiiii^o Unus orans
et unus maledicens cuius vo-
cem exaudiet dominus. Orat ergo
qui plus gerit corde quam
lingua quia deus in oratione
plus cor attendit quam oris
clamorem. Non enim est deus sicut homo
delectatione sed amorem in dando
et dabit ex petitione cordi-
um non dicit oris sed cordis
quia deus non tantum oris petitionem
sed orationem que fit ex animo et
ex corde suscipit. Accipit enim
iudicium ut ore petatur et cor-
de non taceat sed ut corde
cum mala voluntate deo vel
legi contradicat. Ecce sicut dicit
Ysaias. Qui declinat aures
ne audiat legem oratio eius
erit exsecrabilis. Plus si cor-
de quis mala voluntate legem
contemnit exsecrabilior erit
oratio eius. Hec de secundo.
Ad tercium videlicet quod ex-
audiuntur notandum in Luca dicit
vobis si quid nomine meo petieritis
et exaudiet. Et cum in Exodo de
deserto clamaverunt exaudivit
dominus. Et item clamaverunt iusti
et dominus exaudivit eos. Sed
et si non ad petitionem ad
clamorem exauditi sunt mox
subsequuta vero tamen est divina
responsio quam exaudicio de-
inde in melius sunt dilata
exauditio. Non vero non de-

bet dubitare quis illud quod postulat
non tamen quod dei bonitas supplici-
bus nostris nomine pendere. Non enim
aufert dilacio temporis quod dare
instat dominus petentibus respondit.
Dicit Gregorius de casibus libro iiii^o Et
si quis iuste petit et deus pro-
gat donum quod pendebat utilius
ad excitabit magis impetre
expectetur tempus quod scire sive melius
compere nescimus in festinanti affectu.
In hiis etiam que ab omni largi-
tore querimus orat primo exspectet
expectatione temporis et locum dona-
tionis et modum et quando et
qualiter. Vel in hiis petita sunt
nimis desiderium captandi. Si
credit affectum in hiis et in omnibus
cognitionem veram ipsa dei cognitio
que in scriptura nostris affectibus
innuglat. Hec ille. Et videlicet
signum dicit hoc quod petita in
nomine Christi id est in nomine salutis da-
buntur a patre. Itaque deus non
exaudit irremediabiliter petita
magis est gratia qui ira. Unde
Paulus dilectum orante non
exaudivit sed ei dixit. Paule
sufficit tibi gratia mea. Diabolo
vero similiter petente Iob tentare
exaudivit ad maiorem vindic-
tam. Unde dicit Gregorius in moralibus. De hiis
qui accipiunt id quod non bona
voluntate petunt. Quod sicut deus irate
nascitur et non exaudita
concedit non benigna sed indig-
nantis est signum. Ymmo est
divine ire nisi denegat impor-
tuna petentibus. Si vero concedit
quod irata consulit. Hec ille.
Deus itaque tenetur homo-
ni Christi vitas fraudem pate.

qui iuste
petit et
deus prorogat

Absque dubio petita racionabilia
et utilia dabit illis petentibus
sibi. Quarto a dilacione facta, quia melius
in commodo petentis/ si differt
exaudire utilia petentibus non
non fiat quod oracionem despiciat sed
a constancia petentis probat. Quinto
aptiorem horam qua melius
quod hos nunc expectat. Sexto
tamen est nobis ne petamus mala
ex petentis iniusticia quia in
commodo rei petite quia quod in
agimus non petimus. Respondebit
cordia enim tanto dignus et petens
et petitus dicitur esse ordinatissima.
Sed dicetis cur deus sit summe
bonus cum absque peticione non
dat fidelibus suis omnia ad sa-
lutem spectancia. Respondetur quod deus
vult dare bona hominibus etiam invitis
sed tamen non vult dare absque pe-
ticione et conatu hominis propter
iusticiam/ iustum est ut desidiosis
et non conantibus aspera dicta
deingeret. Petentibus vero et
conantibus concedunt hec in
via ad mereri et ibi in patria
ad gloriam/ ad quam nos perducere
dignetur etc.

Quicquid pecieritis
patrem in nomine meo
dabit vobis Iohannis

capitulo 16. Hec est dominica ro-
gacionum quia sequitur rogacionis
est dies. Et licet omnes dominice
sint dies rogacionum, immo
omnes dies [illegible] sed
dominica ante diem ascensionis
habet privilegium ut vocetur
ita et [illegible] quia rogacionis est
dies ut sua membra illuc

perducat et habeat quo caput
ascendit. Sicut anima de
sponso Canticorum 1: Trahe me
post te curremus in odorem
unguentorum tuorum, id est tuarum delec-
tacionum. Gregorius in omelia: Secu-
tus [illegible] et illuc sequa-
mur corde ubi dominum in corpore
ascendisse credimus. Hic ille et
dum [illegible] de [illegible] ascen-
dendis duos [illegible] dicit
vobis [illegible] secundo. Dominus primo
[illegible] ad petendum excitat dicens
si quid pecieritis. Secundo [illegible] fiducia
[illegible] ad audiendum [illegible] credit
dabit vobis/ [illegible] petitos et
mandaverit respondentes quod
petunt [illegible] usque modo non
petistis quicquam in nomine meo
petite et accipietis ut gaudium
vestrum plenum sit. Vero plenum
gaudium nisi in celo. Petite
plenum gaudium quod petit eterna
[illegible] non [illegible] gaudium ple-
[illegible] superfluencia ple-
[illegible]. De primo scilicet de
excitacione ad petendum. Prima
ad attingendum plenum gaudium
necessarium est magnum adiutorium
dei, quod magis [illegible] oracio
de Augustinus [illegible]
sed in [illegible] eterna nisi deo
invitante [illegible]
operari nisi deo auxiliante
[illegible] auxilium promereri
nisi oracione. Sed dices cur
rogare deum [illegible] deus p
disponit et [illegible] infalli-
biliter eveniet quod si non
disposuit nullatenus volunte
eius immutabile potest. Respondetur
ad hoc quod hos rogando dum

non intendit eius volun-
tatem. sed magis instat
ut per ipsum voluntas eius im-
pleatur. Unde dicit Robertus super li-
Capitulo lectionem et 2a. ca quia
certa nobis deus disposuit et
predestinavit consimiliter per orationes
incedunt consimiliter sicut per gratiam
et virtutes per labores et merita
In signum autem huius dei aut ad
quendam Episcopum beati Nicolai a
nimorum cum ei demonstraret
domum celestem. hec inquit
est sedes et mansio quam deus
famulo suo Nicolao adhuc
vivo preparavit quam multis
virtutibus meritis obtinebit Ecce
ut iam videtis mansiones
nobis preparare intelligis quia tamen
virtutibus et bonis operibus
a nobis sunt obtinenda Quarto
in ut excitat nos ad rogandum
et ad exaudiendum quia oratio est quasi
redditum quem deo reddere
sumus obligati Unde dicit Robertus
super Ieremie oratio est redditus nostre
servitutis et cadit semper per
to et statuto tempore Omnes
enim hoc tenentur suam salutem
procurare quia sine oratione
adulto non conceditur. id est
oratione mentali vel vocali
et de iure nature et reducitur
ad tertium preceptum prime tabu-
le scilicet memento ut diem sab-
bati sanctifices quem redditum
dominus exigit a nobis Ille
dicit Ambrosius li 2o de prima
vult rogari deus vult deprecari
vult sibi supplicari
hoc est et ideo rogari vult

igitur si stas. putas dominum tibi non
rogantem esse / Vis pane por-
rigere et tu vis sine precibus
dare dominum panem pro eum sed non nisi
petitus / Vis a deo magis accipere
non spiritualiter cum dominus celi et
terre qui potest te et ad celum exal-
tare et ad infernum deprimere
quod ut dicit Lucas xviii oportet
semper orare et non deficere Sed ad per-
solvendas laudes et debitas
gratiarum actiones deo pro donis et
muneribus susceptis / Quinto sicut
in quo vigilate et orate
ne intretis in temptationem dicit Bernardus
per ipsam ordinem et in ipsa et
cum ipsa tota vita et actio
nostra invalescit et crescit contra
autem temptationes infestam hec
de primo De secundo scilicet
de fiducia ad exaudiendum Clo-
nt dicit Crisostomus li xv cap xliiii
deus ab eterno disposuit nobis
et voluit bona dare per orationem
tibi et meliora per modum quam
petamus Tertio maximam debemus
fiduciam orandi et impetrandi
necessaria et expedientia dignis
petentibus non in modo mundo sed
suo ineffabili dono Unde
dicit Matthaeus vii o Si vos cum
sitis mali. peccatores nostis
bona dare filiis vestris. quanto
magis pater vester qui in celis
est dabit bona petentibus se
dabit in ipsum ut dicit Beda
scilicet temporalia spiritualia et eterna
hec enim tria sunt petenda
Unde quem pater dare et
pater potest qui in celis est
sicut quia filius sapiens. ut quia

sume bone ps. Hec dicit Aug[ustinus]
super psalmo xxxii°. Fidelis est deus
exibens quod promisit tenemus eum
debitorem debitorem quia tenemus
misericordissimum promissorem neque
enim ei aliquid mutuum comodavi-
mus ut debitorem teneamus. Cui ab-
halamus quod ei offeramus et quod
ei sit gratum bonum suum omnia
dona quibus gaudemus ab illo
sunt. Quid non dicamus domine redde
nobis quod accepisti sed redde
quod misericorditer promisisti. Et reddit
et exaudit et si non semper ad
vota nostra tamen tamen semper melior
afferre dicitur in multis sancti peti-
verunt et non sunt in peticionibus
eorum exauditi. Paulus Moyses et
Iacob petiverunt et non sunt
exauditi. Petivit Helias ut
moreretur et non est exauditus
sed et vivus in paradiso vivit.
Rogaverunt demones Christum ut
mitteret eos in gregem porcorum
et deus annuit illis. Augustinus
Unde licet quod peccatorum vota
non audiuntur et demones roga-
tes exaudiuntur. De tempore lxij
ca[pitulo] j°. Ve hiis qui accipiunt
id quod non racionabiliter petunt. Nam
si deus irracionabilia et non expe-
dientia concedit, non benignus
sed indignatus extat. Secundo et si
quod iuste petit prorogat, a-
vindebit utilius quod expecta-
bit expectetis tempus quod sepe
venire cupit nescimus et
festinanter affectu exac. Inextrema
in omnibus verum est in uillagio meli-
us dilectio tempus sat. Iam me-
dacitas quamquam nostra petendo non
illico votum assequatur infallibiliter

[margin:] vota sctorum non audiunt et demones exaudiunt

[margin:] illico

David locutus est clamavit iuste
et deus exaudivit eos et si
non statim sunt exauditi scilicet
certo sed in melius eis divina
medicina illata. Unde est quod
dominus in oracione tempore passionis
voluntatem suam omnino subiecit
patris voluntati dicens Pater si
possibile est transeat a me calix
iste verumtamen non sicut ego volo. Tamen
nobis ad doctrinam ut et nos
ita faciamus. Augustinus in sermone de tempore
ca[pitulo] xliij°. Quis anima pro celestibus
rebus cum oracionem effundit et
sua amara corde deo cum gratiarum
actionibus et laudibus innotescit
postulaciones. Id est petens tamen in divinam
traditionem voluntatem quam ipse melius
novit omnia nobis expedientia. Sed
ipse fundens fundens oracionem estimat
sepe infirma esse quod est
est noxium. Sicut enim infans
in plorato quam per scit acuta
cutella que posset occidatur
quid non orare nescimus ut apostolus
asserit spiritus enim id est novit quid
sit quod ad opus expediat
supplemento. Sic melius omnibus
nostro et orando estimamus si per-
ora in divinam tempus volun-
Exemplum: Quod orans dicat domine
voluntas tua non mea fiat quod
sonat scilicet ut voluntas dei concedat
quod iuste voluntas dei denegat indubi-
tanter iuste divina impetrat eos
quod pro [illegible] in orando preferunt volun-
tate. Ille qui petat sed voluntas
deo ad exaudiendum non estimamus
sed petendo voluntati sue nos subi-
ciamus ipse non novit tempus iustis-
simi et exaudiendi quia summa sapiencia
nobis tamen in orando perseverancia tribuit

absque numine hec de secundo
De tercio scilicet de reprehensione
inadvertentium petere a deo quod oportet
petere cum dicit usque modo non petistis
quicquam in nomine meo. **Dicit Nicolaus**
lira apostoli autem et alii discipuli non
ita venerati virtutem nominis
xpisti sicut post hec et tunc ignorabant
quod peticio eorum esset exaudibilis
in nomine eius. Et ut dicit **Remigius**
li° xvi° ca° xv° propterea non ad
plenum aderat eis credulitas
quod ihesus esset filius dei quamvis
enim petrus simul cum omnibus confes
sus fuerit eum esse filium dei vivi
xpisti tamen a passione et maxime
in passione dubitaverunt usque post
passionem et resurrectionem erant
fundati in fide. In quo et nos
reprehendit quod modo non petimus
sicut enim petentes post acciperemus
ideo dicit petite sine et accipi
etis in futuro scilicet quod non erit
exceptio de iusto et de iniusto sed defec
ta fide et oblivio aliqua future
vite et salutis. **Augustinus super illud**
Deus illuminacio mea super id de
audi domine vocem meam qua clamavi
ad te dicit gemitus meus orationis
mee gemitus non est nisi miserie
oratio non est nisi indigentium.
Transibit oratio succedet laudacio
transiet fletus succedet gaudium
interim dum sumus in diebus malorum
nostrorum sic non cessat oratio
nostra ad deum ago una peticio
et ab ipsa peticione non desina
donec ad eam ipso donante et
perducente perveniamus. **Hec ille.**
Et quid est quod dicit in nomine
meo. Ut intelligamus quod omnis
peticio nostra sine remorante
malicie sine inficiende virtutis
et adipiscende salutis sine a
superno porrecta auxilio. id est ita
ab angelis quam ab hominibus ex
audita non venit nisi in nomine
salvatoris. cuius nomen ut scribitur
licet non eius est impetro in
carnacionis nativitatis conversacionis
predicacionis oracionis passionis
sue et mortis qui pro nobis cum
lacrimis et clamore valido ex
audita est pro reverentia sua nos
nomine suo et per ipsa virtute nostro
ut sic redeat a domino exaudiri
absque nomine xpisti. Unde **Remigius**
ubi supra. Orat adam petens indulgen
ciam post peccatum. oraverunt omnes
electi qui adducti sunt ad annos
discretionis. orant inimici et prophete
orabunt et sancti in futuro scilicet nullorum
oratio nisi virtute scilicet sue incar
nacionis nativitatis oracionis passionis
sue et mortis prodest effectum
In signum huius salvator noster in
oracione pro nobis orans sanguinem
ex omnibus membris fudit ut
orationes nostras acceptas faceret
Ber. i° et nos orabimus non nobis
sed quia conveniet apparentes scilicet deo
exaudiet nos dabit hic graciam
sempiternam quam nobis prestare
dignetur etc.

Si quid pecieritis patrem in nomine meo dabit vobis loco 3a ps

Dicit Remigius li° xvi° ca° xviii°
omnia que facta sunt in esse pro
ducta sunt a creatore non habent
ut esse ita non habent ut pos
sint sic consistere nisi in eo qui
necesse ago extiterunt idest creata
sunt unde autem bonum esse possit

In nomine
meo peti
te et accip[...]

Nisi et idem beat[us] cartura ro-
gasset ut sint et bini sine ca-
rne zonales ut essent et es-
sent et ut eis bini p[er]fecti us
esset et adh[uc] addita e[st] s[cilicet] c[ar]tura
zonalis. Et q[uo]m[odo] ex simplici co[n]-
dicto e[st] d[omi]no imp[er]io. vice s[e]c[un]d[u]m
humilib[us] dei auxilium implorare
atq[ue] i[am] vinc[er]e, a[per]te q[uod] ab
uno eterno deo no[n] se[ge]ngamur
s[ed] adhereamus ei et unum simus
cu[m] eo. p[ro]ut et ipse rogavit
p[at]r[e]m s[an]c[t]e s[er]va eos in no[m]i[n]e tuo
ut sint unu[m] s[icut] in unit[at]e g[ra]c[i]e
s[an]c[t]e et nos unum sim[us] in co[n]substa[n]-
tialit[at]e. Io[hannis] xvii[o]. Et ipse ro-
gat p[ro] nob[is] in q[uo] nos largi[ter]
letit[ia] a[d] sessio adest s[e]c[un]d[u]m et
hac rogacio[n]e ut rogem[us]
c[on]tinu[e] nos p[ro] se et hac ut
illuc p[er]veniam[us] ubi ipse e[st] in gl[or]ia
h[ic] u[nde] et ipse rogat nob[is] a p[at]re
Io[hannis] xvii[o]. P[ate]r q[uo]s dedisti
m[ihi] volo ut ubi s[um] e[go] et illi s[in]t
mecu[m] ut videa[n]t claritate[m] mea[m]
Vis et allicit nos ad orac[ionem]
p[ro]mittit s[er]vi[en]ti [illegible] exaudire
d[omi]n[u]s. Amen amen dico vobis
In quib[us] [illegible] replete vo-
luntas dei. Primo ut oremus
[illegible] ut eterna petamus. Tercio ut
exaudiri [illegible] habeamus
De primo dicit. Si quid peti-
eritis patrem vult itaq[ue] peti a
nob[is] q[ui] nulli ex debito obliga-
tur. [illegible] dedit ei ut [illegible]
ei. [illegible] Ambrosius [illegible] de pena [illegible]
volt rogari d[omi]n[u]s [illegible]
[illegible] supplicari [illegible] et [illegible]
rogari ut [illegible] et [illegible]
deum [illegible] no[n] rogari [illegible]
panem porrigere et tamen [illegible]

peti. Vis a[u]t[em] [illegible]
s[ed] no[n] nisi petitus. Ut[ique] a deo
magis accipe no[n] simulatis ora-
[illegible]
[illegible] d[omi]n[u]s et [illegible]
nos orare docuit [illegible]
[illegible] s[ed] et [illegible]
Lu[ce] vi[o]. Erat [illegible] in monte
[illegible] orare et [illegible]
in oraci[one] dei. [illegible]
[illegible] de orac[ione] [illegible]
[illegible] et [illegible] orabat [illegible]
[illegible]
[illegible] orare [illegible]
nocte [illegible] vigiliis [illegible]
orabat [illegible]
nos in [illegible] oraci[one] dei
nocte vigilare. orabat d[omi]n[u]s
et no[n] rogabat p[ro] se [illegible]
[illegible]
[illegible]. Cum aut[em] [illegible]
[illegible] postulat
ut vos [illegible] quo [illegible]
[illegible] rogavi ut no[n]
deficiat fides tua. Et alibi
[illegible]
[illegible] sunt
in me [illegible] apostolorum. Cum
aut[em] [illegible] et [illegible]
[illegible]. August[inus] in [illegible]
de oraci[one] d[omi]ni. De d[omi]no [illegible]
[illegible] in terram
ora[ve]t ita ut ab eo gutte
sanguinis stillarent. [illegible]
indigebat [illegible] ut [illegible]
supplicare[n]t. no[n] e[st] indigebat
s[ed] nobis [illegible]
[illegible] ad orac[ionem] [illegible]
et ardent[er] et [illegible] orat
[illegible] et no[n] [illegible]
orat [illegible] et no[n] [illegible]
[illegible] in terra [illegible]

quo [illegible] orabat
[illegible] in terra
oravit [illegible] nobis dedit

medicus et non humiliat egrotus
orat indecenter et non orat
negligentia. orat qui peccatum non
facit vel inveteratus et dolus in
ore eius et non se committit
vel tres pro ob nocumentum. orat
indigne et desiderat peccare. et
non orat tenuis ut mereatur
sed ut bene peccat accipere orat
indiscrete et orare dissimu-
lat indiscretus. Sed oratio pro
orans ut merearis obtinere
quod deus disposuit dare. pro
oremus ergo hoc tempus et locum
orandi hoc uniuersum ex omni
parte tribulationibus et penuria
miseriis divina autem iuvenia ad
est ad subveniendum petentibus. Unde
Augustinus libro de verbis apostoli sermone
xviii. In presentia orandi nullus
locus est sed tu laudandi
vel ibi decet quod hic credit
ibi videt quod hic speratur
ibi tenebitur. Ad hoc petis
ibi accipies. Hec ille. Sed pe-
tamus ad subveniendum nos sed
attendamus quod dicit Ciprianus in
quodam tractatu. Quando stamus ad orationem
fratres dilectissimi vigilare et
incumbere ad preces toto corde
debemus. cogitatio omnis secularis
et carnalis abscedat nec
quicquam tunc animus quam id solum
cogitet quod precatur. Ambrosius
Tu autem cum oraveris intra in cubi-
culum sed cordis tui et clauso
hostio sed contra adversarium et contra
omnia alia impedimenta ora-
tionem tuam. Sed multe orationes
fiunt quibus videtur quod
si deus stricte valore mensuraret
petitionum indicare vellet

ingratus quia exaudiret. Orationes
namque multe iam tepide quod non possunt
penetrare celos sed in ascensu
deficiunt quia non habent vigorem. Et
quam multi audent tacentes humiliter
devotionibus solis labiis oratores
vel .i. non attendunt quid dicunt nec
ad quem dicunt. Sunt sine omni re-
verentia plus quam sufficere sed ex affe-
ctu et attentione. Dicit Hugo. In
auribus artificis nostri multa operis est
animus vigilantia sed semper in
oratione. Legitur enim a deo sed videamus
in oratione tu portamus et ordinemus
nos deo quod facere ad facere tu
deum loquitur. Hec ille. Sunt quam
tenues dum cum fiducia in voluntate
peccandi ex una parte querimus
gratiam petere volentes arctam ad
iram. Unde libro iii de summo bono
quia a precepto dei avertitur quod in oratione
postulat non meretur ut impetret
a deo quod poscit cuius legi non
obedit. Si autem id quod deus precipit
facimus id quod petimus sine dubio
obtinemus. Hec ille. Nos autem
attendentes verbum apostoli i Cor.
xiiii. orabo spiritu orabo et
mente. Oremus spiritu .i. ratione sive
spiritu devote et mente .i. meditando
ad quem oramus cum loquimur et cum
quibus .i. adsit humilitas devo-
tio reverentia et attentio in
oratione hoc de primo. Secundo
vult a nobis deus ut etiam petamus
cum dicit. Si quid petieritis etc.
istud enim quod nos scilicet deberemus
immutabile deus diabolo et nec
etiam bos diabolica et stabilia
que speramus deus diligentibus se.
Bona enim eterna semper semper sancto
iuvat bonum deus per assiduam

orantes et asuete tepide et aride sunt de voce in voluntate peccandi

orabo spiritu orabo et mente

mutacionum instabilitatis et defec
tus. Secunda quod sunt bona patrie
et bona vie sine quibus non est per
venire ad regnum patrie. Tercia. Illi
homines in via indigent sustentacio
ne. Ideo quod dominus noster in oracione
qua ipse dictavit docuit petere
bona patrie primo secundo bona
huius vie inde secunda. Bona patrie sunt
beatitudo regnum dei vita eterna
Dicetur. id. Venite benedicti patris
mei percipite regnum dei quod vobis
paratum est ab origine mundi. Ad hoc
regnum assequendum requiritur primo
sanctitas. ideo in primo docet orare
dicens Pater noster qui es in celis. Capitulum
vi. Unde quanta liberalitas dig
nacionis eius circa nos ut dignum
patrem vocemus quod nomen nec
homo in orbe audet attingere
nisi ipse nobis sic premisisset
orare. ponet primam peticionem
dicens sanctificetur nomen tuum. Capitulum
ubi non optamus ut oracionibus
nostris sanctificetur sed petimus ut nomen
eius sanctificetur in nobis. Tercia
sanctificetur nomen tuum in nobis
intellectu per veram cognicionem. in aff
ectu per veram dileccionem. in memoria
per firmam adhesionem. in corpore
per bonam operacionem. Nomen tuum
pater ut te tamquam filii honoremus
nomen tuum dominus ut te tamquam
servi timeamus. nomen tuum Ihesus
ut a te salvatore salutem
speramus. nomen tuum deus ut a
te sanam vitam [illegible] teneamus
ne non sit [illegible] et vita [illegible]
Sanctificetur nomen tuum in nobis
in corde per benivolenciam in
ore per reverenciam in opere per
affectum. Mox succedit pe
ticio Adveniat regnum tuum.

Ad nos ut qui hic servimus ei
tecum regnemus. Capitulum. Oportet
secunda gloria ne cadamus a regno
celesti sicut mundi. De quibus dicitur
filii regni i. mundi eicientur in
tenebras exteriores. Ubi erit fletus
et stridor dencium. Et quia non sufficit
nobis esse sancti [illegible] ideo tercia addit
peticionem Fiat voluntas tua sicut
in celo et in terra. Non petimus
ut deus faciat quod vult sed ut
faciamus nos quod deus vult. Dicit
enim ut dei voluntas impleatur
in nobis opus est opere dei et
cooperacione quia nos ex se sed ad
impulsionem et virtutem dei [illegible]
est. Quia enim a diabolo obsistitur
ne aliquis nostrum attingat [illegible]
obsequatur. petimus autem dei
voluntatem fieri in nobis sicut in
celo. i. in spiritu et in terra i. in
carne. colluctacio enim est inter
carnem et spiritum ita ut non que
volumus faciamus. Opus est adiu
torio dei ut sit concordia inter
spiritum et carnem ut dei voluntas
impleatur. Et quia vita indiget
sustentacione et necessariis que
sunt per panem. ideo et quarta
addit peticionem dicens. Panem
nostrum quotidianum da nobis
hodie. Et quia non sufficit est petere
ut conferantur bona sed et ut au
ferantur mala. ideo pro amocione
mali preteriti i. culpe oramus
Dimitte nobis debita nostra
i. peccata quibus anima obligatur
ad penam. Sicut et nos dimit
timus i. relaxamus cuilibet iniuriam
malivolenciam quam quis nobis fecit
[illegible] Sed non sufficit ad
salutem dimissio preteritorum. ideo
secundo petimus amocionem mali.

tentari est experiendo utrumque
sed ne deuincamur a temptacione
petimus

futuri diuites et ne nos indu-
cas in temptationem. [illegible]
nos petimus ut nos temptari
permittat supra vires nostras [illegible] et
militia / impleat secundum petimus ne a tempta-
tione deuincamur ut et a suo
peccato euadamus. Septima non
sufficit a motu mali solum
et secundum hoc septima petitio est
ut liberemur a malo penitus. Vnde
dominus Christus: sed libera nos
a malo scilicet omni, id est a malo cul-
pe et a malo carnis [illegible]
malum inclinat, a malo diaboli
ne nos per iniquitatem perdat.
Amen est optatio ad implecionem
omnium istarum petitionum. Vi[illegible]
itaque petitio ita plena ita
perfecta omnia petenda in se continet
et sic [illegible] quia petitionem
fundat [illegible] ad patrem in nomine
filii [illegible] in nomine [illegible] scilicet
[illegible] sed in nomine [illegible]
[illegible] dominum [illegible] nomine
suo et virtute [illegible] meritorum
suorum sed credat a deo [illegible]
[illegible] nomine [illegible]

De [illegible] scilicet [illegible]
[illegible] patrem [illegible] dabit vobis [illegible]
[illegible] xvi. [illegible] veritas [illegible]
[illegible] de omnibus exaudiet
petentes dumtaxat eum in
nomine eius petentes [illegible]
nos in nomine [illegible] nos in
nomine [illegible] nos in
nomine [illegible] petimus [illegible]
[illegible] ad [illegible]
et ad [illegible] ut [illegible]
a se ipsis [illegible] in [illegible]
[illegible] nos [illegible]
[illegible] virtutem
sed ut [illegible] nobis [illegible]
[illegible] virtutem [illegible] in
cuius nomine [illegible] depellunt
virtutes [illegible]
[illegible] in [illegible]

et [illegible] Sed quid petatis
[illegible] De [illegible] in fine
de xvi. petentes [illegible] in [illegible]
[illegible] corde [illegible]
petere et [illegible] ut [illegible]
[illegible] a [illegible] Domine [illegible]
postulare [illegible] sunt quinque
[illegible] corporis et [illegible]
anime [illegible] est [illegible] et
[illegible] gaudium plenum. Et
addit [illegible] mirum [illegible]
[illegible] corporis a deo [illegible]
petenda [illegible] eius sunt omnia
[illegible] petere [illegible]
[illegible] nobis [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible]
anime [illegible] et [illegible] nobis
[illegible] et [illegible] id est [illegible]
[illegible] gratia dei anime [illegible]
[illegible] vita [illegible] eterna tota [illegible]
et toto desiderio nobis est [illegible]
[illegible] corporis et
anime plena et perfecta est [illegible]
Merito ergo [illegible] dabit vobis
et [illegible] petite et accipietis
ut gaudium [illegible] sit plenum
[illegible] de aliis [illegible]
id est de bonis corporis et anime
[illegible] vita eterna [illegible]
plenum gaudium [illegible] super- — nota quod [illegible] / plenum gau- / dium
[illegible] amplius omnibus est petenda
[illegible] fundamento [illegible]
petitionem [illegible] ut gaudium [illegible]
sit plenum id est ut [illegible] in
vita eterna [illegible] est
gaudium plenum [illegible]
gaudium [illegible] et [illegible]
[illegible] sed in celo [illegible] plenum
gaudium in [illegible] plenum
sine diminutione [illegible] sine
[illegible] amissione
[illegible] est plenum [illegible]
[illegible] vidit [illegible]

[A]uris audivit nec in cor hominis ascendit. Contra claritas, contra sanitas, contra iocunditas, contra consolacio plenaria et plena consolacio manet. Quod expectat nos in illa vita celesti. Peccata quoque relaxat ut auferat a nobis mala, donet nobis in presenti bona corporis et anime, in futuro autem plenissimum gaudium in regno celorum. Quod nobis prestare dignetur pater et filius et spiritus sanctus.

Si quid petieritis patrem in nomine meo dabit vobis. Ioh. 16 ca.

Hec est dominica que per ecclesiam ad oraciones specialiter instituta. Propter quod hec dominica rogacionum in ecclesia vocatur celebrata. Propter quod in ista oracione nunc pater non despiciat nos pauperes orphanos, sed ut sua benignitas gratia dignetur invenire et ponere in hac vita contra peccata medicinam, illuc membra prevenit, ubi caput precessit, illuc sim ubi dominus regnat, illuc ascendam ubi creator in gloria residet. Sicut autem dixerunt sic apostoli dixerunt: Domine doce nos orare, ut videbit nobis. Sic apostolis videtur, sic orabitis: Pater noster qui es in celis. Augustinus. Hec oracio est excellentior ceteris quia non ab apostolis nec a prophetis, sed a Christo propria instituta est. Oracio sufficiens et completa, cuncta necessaria comprehendens, oracio brevis et utilis, nec quis de ignorancia eius excusari se valeat. Augustinus de oracione domini ad probam: Si per omnia precacionum sanctarum verba discurras, quicquid

invenies quod non in ista oracione dominica continetur et concludatur, orationem invenies ... Tria petere debemus. Primo regnum celorum assequendum. Secundo temporalia necessaria. Tertio a miseria liberari. Primum petere debemus et simpliciter cum devocione et confidencia in devocione et instancia. De primo scilicet quod petere debemus regnum celorum assequendum. Hic notandum quod Christus dicit: Si quid petieritis. Hoc est, id quod est certum quod est stabilissimum et eternum et petere rem permanentem immutabilem et eternam. Hoc est bonum eternum omnia enim temporalia transeunt. Similiter mutabiliter non durant sed fugiunt transeunt velociter. Ecclesiastes I: Vanitas vanitatum scilicet in temporalibus et omnia vanitas. Sed illud non sunt et omnia ad non esse tendunt. Regnum vero celeste mutabiliter in se gaudebitur et viteliter immutabiliter et eternaliter in se habet. Quia semel possessum numquam erit amissum aut diminutum aut alteratum. Propter quod Christus dicit: Petite et accipietis ut gaudium vestrum plenum sit. Ubi habetur plenum gaudium nisi in regno celorum. Unde Anshelmus: Intra in gaudium plenum et plus quam plenum. Pleno quippe corde, plena mente, plena anima, pleno toto homine gaudium et adhuc supra modum erit super magis gaudium. Illud gaudium intrabit totum in gaudentes sed toti gaudentes intrabunt in gaudium. Gaudium quod nec oculus vidit nec auris audivit nec in cor hominis

Medulle intime mee ubi mea
loquuntur vere lingua mea ...
cor meum esurivit et anima
mea sitivit et caro mea desi
deravit ut tua filia mea dominus intre
in regnum dei quod dominus in
primis in primis tribus petitionibus
docuit petere regnum dei. Quod
est regnum celi dat nobis ille
accipiunt qui merentur ita
quod nec homo sine deo nec deus
dat id sine homine. Unde dicit ...
... petere regnum docuit primo
petere et ... quibus datum
regnum dei in primo petere
docuit petere timore et honore
dei dicens sanctificetur nomen tuum
in nobis id est quod in se sanctum ...
erat sanctum et in nobis reputa
tur sancte intra nos ut te ho
noremus sicut filii patrem timeamus
sicut servi dominum a te salutem
sperantes ut a vero salvatore
In secunda autem petitione docuit
petere iusticiam id est virtutes. Unde dicit
Adveniat regnum tuum scilicet ad
nos regnum ... ut re
gnum ... eius quod est errore
et ... regnum ... sue
ad destruendum regnum malicie
et petit regnum ... ad destru
endum regnum ... sue
... In tercia petitione
petere docuit concordiam et
unionem divine voluntatis ad nostram
voluntatem. Unde dicit fiat volun
tas tua scilicet in nobis ...
id est ut voluntas nostra ...
sue voluntati ... ut
sic ... sicut angeli faciunt
in celo sic et nos ...
in terra. Et in hiis tribus petitionibus
nobis quid desideramus ...
regnum dei quod non ...

presens in terra. Hereditabit eciam
premium in celis. Qui desinunt regem
perpetuum in terra habebit regnum glorie
in celo. Quam ministravit deo in terra
tamen cum eo regnabit in celo.
Primo itaque et principaliter est cum omni
... regnum dei
devote et humiliter. Hoc de primo

Secundo petere docuit primo
...
sine corporali sustentatione durare
non potest ... in hac vita
a ... petere docuit vite
sustentationem dicens panem nostrum
cotidianum da nobis hodie id est
... non possumus ...
... nomine panis ... *nomine*
... [illegible]
non ... [illegible]
... natura ... vite
... Ex hiis verbis panem nostrum
... videtur ut ...
non ... [illegible]
... petere ... itaque
... in ... quod dicit
panem nostrum cotidianum
da nobis hodie id est quem hodie ...
... ut ... dicit ...
... ita ... ut omnes
in ... ita ... ut ...
panem nostrum cotidianum da
nobis id est da ut quod manducamus
de manu dei accipiamus. Nec
... ad manducandum ... est ...
et ... peccatoribus
... manu
dei accipere non est ...
omnibus ... ad ...
ad ... et ad ... non
... in ... sicut ...
... in peccato ... sed
ad ... ille
deus dat panem quem manducat

Cum vero separat quod pecto non dicit
illi datur sed diabolo. Unde Ambrosius
quod panis noster non dari petimus
quod enim nos dari petimus quotidie
noster dicimus. Rudex (?) Greg. xxiiii
Augustinus. Quod noster est per acceptionem
petimus nobis et munere esca quod ea
est nostra dicimus quod sicut non ...
...ca dei et ... est a deo
datur. Unde si iniuste fuerit ad
quesita quod si iniuste non a deo
datur sed a diabolo subministrantur.
Omnia quidem a deo dantur sed non
omnia a deo subministrantur. Unde Cass...
super Mat. Sed id quod temporalia
inquirere sunt substantia vite
petere dantur a deo qui dat escam
omni carni et errorem est dicere
quod temporalia a deo non sunt petenda.
Tertio petere debemus a
malo liberationem. Unde ut dicit
Cyprianus in tractatu de oratione
dominica comprehendimus cuncta ad-
versa que contra nos in hoc mundo
moliuntur inimici a quibus fit certa
firma et fida tutela si nos
deus liberat si deprecantibus
opem suam prestat. Quia enim propter
tam dei auxilium nullus petimus
quia imperfecta omnia. Et diabolus
et caro et mundus opera subm...
stantur. Quibus enim in seculo mundo
sunt dicti ... et habet ille petitio
quod ut nos liberet a malo mun-
di ne nos ... et ... propter peccata
quod in maligno positus est a
malo carnis ne nos absor-
beat per voluptates. Et ut apostolus
dicit ad Rom. vii. Non quod bonum
volo et cetera. Hec ago sed
quod odio malum hoc facio sed
viciis (?) ... summentes
a malo diaboli ne nos ...

per iniquitates. Hec sunt tria mala
a quibus petimus liberari. Unde
... in sermone de ad-
ventu domini. Sunt autem tria mala
premissa misterie in quibus labo-
ramus in hac vita. Primum de
templi malo generis humano
insuperabiliter laborat. Hec fra-
giles sumus ad faciendum debiles
ad operandum fragiles ad resisten-
dum. Si discernere volumus inter
bonum et malum decipimur.
Si temptamus facere bonum deficimus.
Si conamur resistere malo de-
icimur. Petimus autem a predicta
templi miseria liberari non
ut eius totaliter careamus sed
ne in corpore spirituali nos
impediat aut retardet ut
si gratia dei tollat a nobis
torporem quo negligimus bo-
na, ... fastidium perfi-
cere ... et resistere. Unde quidem in
omnibus auxilio dei indigemus
quemcumque enim bonum cuncta-
mur ... absque divino
munimine. Ad hoc autem ut
admoneret Petrus nos dominus cum
ait ad apostolos vigilate
addidit et orate. Requiritur
enim dei auxilium in omni
bono ad quod vigilans
ad ... ad ... re-
gnum celorum ad quod nos di-
gnetur perducere Ihesus Christus qui est
benedictus et cetera.

Sequitur de permissione (?)
... in nomine meo
... loco ...
Ut dicit ... in rationali
divinorum. Hec dominica dicitur

libera nos
a malo

non quod bonum
volo et ... hoc
... ago

Rogacionum feria iiii ante ascensionem domini
et dicuntur letanie, id est supplica-
ciones. letania enim grece supplica-
cio dicitur latine et est dominica
singularis de rogacionibus. Quarta feria [illegible]
[illegible] xpc celos ascendit quem [illegible]
sequi decet ut nostra [illegible]
[illegible] filii premium [illegible]
ita aut [illegible] Math. xx iiii°
Ubicumque fuerit corpus illic congrega-
buntur et aquile, id est quo Christus in cor-
ne ascendit illuc et sancti eius [illegible]
tamen quia nos sequi non possumus
saltem oracionibus [illegible] mittamus
[illegible], id est oraciones [illegible] ut
[illegible] et sanctos ut per
venire suo tempore valeamus [illegible]
[illegible] inter Oraciones et [illegible]
[illegible] mortis [illegible] et [illegible]
nos [illegible] multiplicatur. De iii
Amos [illegible] ad [illegible]
[illegible] est [illegible] oro et [illegible]
lacio ut tollerari possit. [illegible]
omnibus [illegible] est ordinata [illegible]
[illegible] ut [illegible]
nobis semper [illegible] Oro enim
est [illegible] ad supernam et [illegible]
[illegible] oro [illegible] regnaverit [illegible]
[illegible] Christus [illegible] Ad [illegible] v°
Orate pro nobis [illegible] pro [illegible]
[illegible] et petitoribus ut
ad primam [illegible] Orate
pro singulis [illegible] Rogando orate
pro omnibus hominibus quia hoc est
bonum et acceptum coram salvatore
deo nostro Gregorius ut dicit Ambrosius
[illegible] pro te rogas [illegible] pro te ro-
gabunt et non [illegible] pro te Gregorius
[illegible] pro omnibus rogas omnes
pro te rogabunt. Et quia inter
nos sunt orationes [illegible] enim nos
mala [illegible] et [illegible]
[illegible] mala [illegible]
[illegible] Augustinus [illegible]

[illegible] Eripe me domine ab
homine malo, id est a me ipso. Ubi
[illegible] me [illegible] vita mea me
[illegible] vado [illegible] mea
non me deserit [illegible]
et [illegible] et [illegible]
[illegible] indigeo
[illegible] non valeo
et [illegible] quod ego
[illegible] nolo malum quod ego
malum [illegible] non valeo [illegible]
Anxietates [illegible] hominum [illegible] non
[illegible] intra [illegible] et [illegible]
et a sinistris, id est [illegible] et in
adversitate in [illegible] et in meroribus
in laboribus et doloribus quia omnibus
enim filiis Ade [illegible]
[illegible] non [illegible] dolore
[illegible] dubitat homo natus
ad dolorem [illegible] in do-
lore Job [illegible] homo ad
laborem nascitur et avis ad
volandum [illegible] ut dicit [illegible]
in sermone de ascensione domini
[illegible] sapientie [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] vel insidiantur hostes
ut capiant. [illegible]
demon et [illegible]
[illegible] cum clementer cum [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] Demon cum [illegible]
[illegible] et mille [illegible]
[illegible] Caro cum [illegible] vo-
luptatibus et delectacionibus
[illegible] cum [illegible]
[illegible] et violentiis. Hec omnia
sunt hostes animarum [illegible]
animas ut [illegible]
et [illegible] et
[illegible] nos oportebit [illegible]

et eorum semper in compassione redde
rent ut dicitur. Quidam meditata sunt
tota die mala ad unum contra
primum Almari non possunt sustinere
nisi quod ante servivimus quam contra
nichil est non nisi sanguine re-
demi potuit. Unde quod si forte
in tanta multitudine hostium voluerimus
nos desistere in corporibus et
animabus et in vita eterna an-
ima orare cessabimus et non
sic faciamus ut fecit rex Josaphat
cum eum invaserunt milites quam
magna multitudo hostium venissent
contra eum. Tota civitas convenit se ad
rogandum dominum. Paralipomenon xx. communi-
ter omnes de urbibus venerunt ad
precandum dominum. Dixit quoque Josaphat
Domine ecce filii Amon et Mo-
ab et montis Seir venerunt congregati
sunt ut ejiciant nos in nobis non est
tanta fortitudo ut possimus huic
multitudini resistere. Sed cum ignoremus
quid agere debeamus hoc solum residui
dum habemus ut oculos nostros ad
te dirigamus. Altera die surrexit
mane ipse Josaphat dixit: Au-
dite me Juda credite in domino
deo vestro et securi eritis credite
prophetis eius et cuncta evenient
prospera. Tunc ceperunt laudes ca-
nere dominum. Tandem Judei vi-
derunt omnem latam regionem
procul plenam cadaveribus nec
superesset qui necem potuisset
evadere. Vertit enim dominus eos in
semetipsos ita quod mutuis se concide-
rent vulneribus. Tanta spo-
lia invenerunt et res preciosas
quod per tres dies auferre non po-
terant pre spoliorum magnitudine. Ecce
quomodo multitudo hostium conturbata
non tamen cessaverunt orare immo
magis petebant ad dominum dominum

et dominus exaudivit eos et
dedit eis plus quam petierunt.
Et nos quamvis et multi ini-
micis orationis impedientibus
occupati orare non cessemus
immo frequencius oremus et
dominus exaudiet nos et dabit
plus quam petimus. Ma[illegible] in
[illegible] promittit orantibus cu-
dit dicens Amen dico vobis se-
cundo autem debemus si volumus
ut oracio petita sit utilis
primo ordinata sit. Secundo
Ordinabilis petit quam
petit celestia super omnia terrena
et eterna super omnia transitoria
Matthei vi. Primum querite regnum
dei id est regnum felicitatis eterne
ut intendit salvare velut
qui potentes terrena et in sua
prosperitate et vita salutem peregri-
nans oracione desiderat peram
incarceratus liberacionem: nam
[illegible] portum nauta (?) felicitate
celi nostra patria. Celum portus
noster et felicitas nostra. Psalmista
dixit. Unde Boethius
senior in oracione: reddetur mihi
educ de carcere animam ad confi-
tendum nomini tuo. Audi cla-
mantem domine in hoc mari magno
et educ me ad portum fe-
licitatis eterne. Vel felices qui de
pelago ad litus, de exilio ad
patriam, de carcere ad libertatem
[illegible] me invenerunt optata
iam quiete. Heu infelices heu
nos miseri qui semper mari mag-
no fluctibus nostre [illegible]
agitatur an ad portum [illegible]
mus infelices miseri quorum
vita in exilio via in [illegible]
finis [illegible] [illegible]
sine [illegible] quam omnia [illegible]

fruatur incola celi. Ille solus dicit
Si quid petieritis istud quod
dicit in vita eterna quia est stabilis et
immutabilis / temporalia vero non
dicit quia sunt mutabilia et
defluxa. Unde sunt [illegible] superflu-
um non perpetuum. Contra quod Dicit
Gwilhelmus qui petit temporalia
nil petit quia in eis omnes
esse non potest. Dicit quia temporalia
et omnia intra [illegible] sunt
sustentamenta hominis in hac
vita unde et a deo concedunt lo-
cum et a deo sunt petenda unde
Christus docens orationem primo docuit
petere regnum celi. Deinde ad-
didit panem nostrum quotidianum
da nobis hodie. i. pro presenti vite ne-
cessaria. Ad quod [illegible] ad talem
homines marcescunt quia plus
videntur [illegible] ad deum suspi-
rare quam ad vitam et [illegible] vitam
eternam quod signum est quibus
plus dulcescunt temporalia quam
eterna plus terrena quam celestia
sic quia tamen utraque petunt tempora-
lia et eterna. Augustinus in li-
bro soliloquiorum dicit: iustum est ut a-
mittat te qui cumque in ipsis ad
magis consolari elegit quam in
te. Peto ergo [illegible] non permit-
tas me in aliqua consolacione
consolari quam in te sed omnia mi-
chi amarescant ut tu solus qui es
dulcedo anime mee dulcis
appareas. Hoc de primo.

Fiducialis petere tangi-
tur dicit Si quid petieritis patrem
[illegible] nobis esse filios
ut fiducialiter petamus ut .i. filius
in gratia sicut filius apud patrem.
Hinc dicit .i. Io. iii. capitulo. Karissimi
si cor nostrum non reprehenderit
nos fiduciam habemus ad deum

ut quodcumque petierimus a deo acci-
piemus sed quod petimus vel quod magis
expediens nobis fuerit. Hoc dicit
Io. quia ut dicit apostolus ad Romanos viii.
quid oremus sicut oportet nescimus
sed ipse spiritus postulat pro nobis
gemitibus inenarrabilibus. Gre-
gorius ibidem: Oracio vero id quod peti-
sit utile nobis sicut oportet nescimus
sepe enim fallimur putantes [illegible]
esse quod possumus [illegible] sunt
sed obsunt ut paulo contingit
ut Iacobo et Iohanni quibus
dictum est nescitis quid petatis.
Tunc autem spiritus sanctus pro nobis se interpo-
nit cum facit nobis pro ignoran-
cia [illegible] a [illegible]
postulare. Ambrosius super epistolam
ad Romanos viii. Orat spiritus sanctus non sic
[illegible] sicut [illegible] qui
tur [illegible] dominum / postulat
et gemitibus .i. postulare nos
facit gemitibus in magna pluri-
ma dicit per [illegible] fiducia [illegible]
exaudiendo oracio ne si consci-
encia non reprehenderit nos [illegible]
de aliquo malo. Tunc enim est
impedimentum oracio ne oracio
exaudiatur. Ieronimus. Trenorum
opposuisti nubem ne transeat
oracio sed an [illegible] dei que est
post radios. Crisostomus super Mat-
theum [illegible] nubes quia opponitur ne
transeat oracio est rectitudo voluntatis
mala [illegible] peccandi sunt
nubes impedientes ne clari-
tas divine exaudicionis veniat
super nos / hinc Iacobus dicit
petitis et non accipitis. Ideo
in oracione committatis volunta-
tem divine voluntati et dicatis
fiat voluntas tua. Sic et

Pre oracio · sed non sicut ego volo
sed sicut tu Et dixerat · fiat
voluntas tua sicut in celo et in
terra Decimo ut apostolus dicit
i Corinth xiiii° oracio sine
voluntate · oracio et mente pro-
cedit in summa dilectione orare
i ad Thimo ii° · viros vos
volo orare levantes puras
manus sine ira et disceptacio-
ne Ergo oracio debet esse perfe-
cta et animum perfectio sit in
oracione et orare cum magna reve-
rencia et humilitate · In xi
nos orare nos docet in sermone
forma sed in terra prodit super
fama Ambrosius super lucam licet v-
tilitas dei et alia perfectio in
oracione · sed hanc forma perfice-
re qua deus emulare quod cum
te de salute tua orare facit sed
quod te Christus in oracione · nobis Ideo
sic oremus sic flectamus dominum ad
misericordiam ut mereamur nunc gra-
tiam et gloriam sempiternam quam
nobis prestare dignetur Ihesus Christus
qui est benedictus in secula seculorum
Amen

Omnia que dixit Ihesus
Christus bene sunt e-
cius assumpta et ascendit

Hodierna solemnitas est multum so-
lempnis est enim festum quo hodie
natus gloria domini Christus est assumpta
ad Cherubin Ezechiel x° · sed et
quando est gloria domini in patris et ascendit
in omni domini terra sedebit videtur
hec gloria Christi est hoc assumpta
cherubin quod est plenitudo scientie
et notat collegium apostolorum
qui quamvis sunt non tamen plenum
scientia tamen super venerunt · propter hoc

habuerunt plenitudinem omnis scientie sa-
lutaris a quibus hoc corporaliter
sunt separati et cuncti angelis
est in celis elevata · Hoc festum
omnium angelorum quando de humanitate
domini sunt quia numquam ante in me
viderant novam gaudium sunt
experti · Hoc festum totum
genus humanum quia non sed hono-
ratus est angelorum omnis festus
sed et humana natura est hodie ele-
vata super omnes celos sicut omnes
beatos spiritus sed omnem creaturam
super omnem quod notatur in hoc
et in summo seculo usque ad dex-
teram dei patris in qua sedet · Sed in
hoc omnes fideles amore debent diu
diligenter de sua ascensione ipso
dicente Si diligeretis me gau-
deretis utique quia vado ad patrem
Nota quod ascensio eius apparuit
in · 3° · potestatis scilicet gloria · 3° · so-
limitatis · ascendit · in potentia
gloriam et sublimitatem et
De primo potestas notandum quod
de duobus Ihesus Christus dixit vos que est gloria et quod
aliquis duos quod solus propria virtute
ascendit in celum non quod alia
ascendit nisi ascendit in virtute
primus verum ipse ait Io° iii°
nemo ascendit in celum sua propria
virtute · nisi qui de celo descen-
dit filius hominis qui est in celo
Notandum hic glosa cum dixit
quod ascendit super occasionem duorum
non illi Primus occasionem mun-
mors mundi mala peccata quod dia-
bolus Christus simulat omnia apposuit quod
dicit quod Ihesus · i · salvare mundi
De dominus fortis et potens dominus
potens in prelio · fortis in morte

Ante quam fortitudinem terra mo-
ta est. potest in 2a 2one in qua
terra tremuit. Dominus potens in
prelio fuit passionibus dyaboli contra
nos insurgentes et redimendo
resurrexit pro nobis resuscitandis
Ascendit in celum pro nobis eleva-
dis. Primum magnum secundum maius
3m maximum. Prima sapiencie
singularis qui moriendo a morte li-
berat. novus victor qui resur-
gendo ad vitam reparat. magnus
Dominus qui ascendens ad dexteram
patris sedet fidelis advocatus qui
ad patrem interpellat. Ad Hebre-
os. Jesus introivit in celum
ut appareat vultui dei pro
nobis semper ad interpellandum. Ipse
enim interpellat pro nobis non voce
sed vulneribus et humanitatis re-
presentacione quotidie cum hora
quam pro nobis assumpsit et quam
pro nobis morti tradidit pro nobis
sustinuit vultum patris
videt ut illuc perveniat
pauper sicut ubi regnat dives
Dominus et membra uniantur capiti
in gloria tota fuit intencio
hec humanitatis et ascensio-
nis ut homini corda ad superna
levaret et amphora …
gloria acciperet qui ex invidia
dyaboli amiserat ut angeli
de paradiso efficiantur sedere
in celo et qui gustu vetiti
pomi eternam famem incurrerat
ex infinita dei bonitate eterna
sed sine gloria saciemur
hec de primo. Secundo in
sua ascensione apparuit gloria eius
de assumpta est in celum. Cum enim
assumeret eum … angelorum
agmina. assumerat eum mater
gratia spiritus ad tractandum in

eternam sed in ascensione assumpsit
eum bonitas spiritus angelici qui descen-
dit in celum … …
… et recentia ascendisse
et non … Unde ipsa
in persona dicit. misit deus
per de summo. Id est angelorum militia
et accepit me. Id est … …
quinque. et assumpsit me de aquis
multis. Id est de terra in qua fluxi-
bilitas instabilitas et …
… quia videtur eius mag-
na gloria admirando … se
… dicitur ipsa … Ysaie
… est iste qui venit de Edom
id est de terra sanguinea tinctis vesti-
bus de Bosra. id est de angustia
et tribulacione passionis. Quantas
vestes tinctas … …
… in suo corde … …
et … admiracione dicebat
Iste est formosus in stola sua
id est in humanitate sua gradiens in
multitudine virtutis sue. Id est in multitu-
dine … …
… … quam …
dei … …
cum … …
… … … … …
… … … …
venit hora ut transeat ex hoc
mundo ad patrem cum dilexisset
suos in fine dilexit eos. Ac-
cipies id est de paradiso …
… … venit hora …
ad videndum … …
in monte Syon cum maria matre
vigine et fortis cum aliis qui in
… … et comedit
cum eis … et … …
… dilectionis et gaudii
quemadmodum amici … …
… … … …

Cum ergo comedisset eduxit eos omnes vero non magis foras simile usque Bethaniam. Dixit eis ut in monte oliveti surgerent ubi eum ascendentem in celum viderent et disparuit ab oculis eorum. Cum ergo venissent in montem oliveti iterum dominus eis apparuit et presentibus locuta est eis que ad erudicionem et consolacionem pertinebat quibus consolata est ex intimo amore cordis et benedixit eis. Cepit ergo sursum ferri et non alicui elevari ab eis et ascendere videntibus illis. Et cum eo anime beate et sancte angelorum animarum circumstancie a dextris et a sinistris sursum et deorsum, non quod eorum consortio quoad aut auxilio indigeret sed ob magnam gloriam suam ei afficiebant. Ascendebat autem dominus more suo per consolacionem meis et dolorem et per certitudinem desiderii meis quantum diu eum poterant videre. Tandem nubes clara suscepit eum ab oculis eorum. Tunc et in momento cum omnibus angelis et patribus sanctis erat in patria celesti beatitudinis. Postea quod virgo mater et omnes alii considerantes eum in celum elevari procedunt in terram adorantes et pre dulcedine lacrimas continere non poterant quod filium quem tenerrime amabat. Multum tamen gaudebat quod ipsum sic gloriose ascendere cernebat. Cum dulce erat eis gaudere et flere. Gaudere quod ille gloriose ascendit, flere vero quod ipsi cum secum ire non poterant quod tunc consolatorem et patrem eorum ascendisse videbant.

Pagani vero eius vestigia que novissime fixerat lacrimis aspersis rigaverunt osculati adoraverunt cum magno gaudio in Jerusalem redierunt. Ante visitacionem vel adventum spiritus sancti expectabant. Hec de secundo. Tercio in ascensione apparuit sollemnitas quod assumptus in celum sedet a dextris dei, id est beatitudine dei patris et in potioribus bonis patris regnat cum patre in maiestate magnitatis [illegible] deitatis ... filius est patri coequalis unus cum deo patre et spiritu sancto. Spiritus itaque non dicimus ... imaginari possessionem sine statum nec dextram nec sinistram. Sed scriptura loquitur similitudinarie. Unde dextra notat potiora et prospera bona sicut dextra est nobilior pars corporis quam sinistra. Et quod in septima confessione notatur quod quando ... dicitur sedere ad dextram dei patris. Sedet quod hic labora... sedet ad dextram dei quia in sinistra adversitas hic dominus sentit. Dei quod pro ... adversitatem in ... sequitur gloria celi. Cum pater sit in gloria filius in miseria non potest esse quod filius non suspiret ad patrem. Ecce dominus meus sedet in gloria quomodo corda mea quamdiu maneam in hac valle lacrimarum, quam diu sedeat in gloria si ... eos ... quo non clamabimus: Domine Jesu, nos post te ... nobis venire.

ργo te da virtute ut ascedag
ad te. Tu dixisti volo p̄r
ut ubi eo s̄ıd ıllıc s̄ıt et
minister meus. s̄ımıa ıtaqȝ
ministri eius s̄ı ei in glia
ꝯiugi volug. Non ꝯugrat
dns volētes ad eu ascēde
pauca h̄omīez īmpos̄ est̄e
dt qui crediderit et bapti-
zatus fuit salvus erit. sede
et eris salvus. Dicis cred
vide si verē q̄ cred. xc ꝯ
posuit signa credenciū. xa-
ma te in eis ut pbes te
vē crede. Si credis ego de-
ma eici. i. pcta ꝑ primos et
a te et ab aliis suasiu et
hortamento. q̄ si ad malū
suades nō cred. ho si tū
loquaris nova lingua. i. ma
infesta te h̄re novā lin-
guaz et mēt. q̄ si gb cuo
in anīo manes in malicijs
nō cred. Tercio si credis
tolle a te serpētes. i. fraudes
dolos calūnias ut oppssiones
ꝑximi et iniusticias sic eiciāh
fecit cū aūt negocium s̄ moīs
mū et ꝯ decepit. q̄ si mēs
tua versat in dolo calūnia
et iniusticie oppssione nō cred.
Qrto si cred si mortifez
quid bibez. i. aliquid mali
deꝑximo audies. a' suggesti
stiones ꝯt fidez a' ꝯt vi-
tate nō te nocebit. i. non
ad quiescās. q̄ si cū deſide-
te vis delectaci et suggesti
anīe a' m̄ſt̄eriū erroris
sequi nō cred. Qnto si te
dic ego impone manū sup
egros ut bn hēant. i. ex lo
bono exēplo ad bonū dirige

Et si ad peccā ꝯnotas mala
mita vel malis moribus quō
cred̄ ꝯtz non. Eoh̄e ecis ꝑ
pauci sunt h̄omīes vē credētes
et ꝯ pauci salvant ꝗ h̄ie ꝑ
dt qui crediderit et bapti-
zatus fuit salvus erit. Nos ꝯ
vē credētes sic ꝯfessionē
recognitiōa et ꝯt h̄ ad
cognoscendū credēte induct
impleāq ut ꝑ morte ei
ꝯiungi in celis meamur cuia
quietas. ꝓpicius nos faciat
xc qui ē bndictus in s̄ s̄cloz
Amen

Omnia quide Ihūs
ꝑ eqȝ locutus ē eis
assumptus ē in celū

loco et tpe. sēs. dt. Bndi in
sermōn. Ascen. Solēnitas ista
gloriosa ē et ut ita dicam
singlaris. xp̄o glia et nobis
specialis ex liber̄ letitia. hec
ē festū inter omnia festa v'
valde includ̄. quicqꝫ n' dei filius
in h̄ūanitate in m̄do faciebat
totū ad hūc diē ordinabat
Hec ē ꝯsumacio et ad imple-
reliquor solēnitatū. sine h̄ē
festo n'm singlis festa. hec ē
felix clausula tocius itinera-
rij filij dei qui eīn descedit
ipe ē et qui ascēdit. Ad
Ephe. xiiij. ho'na dic si omīs
celos ascēdit ut ad impleret
oīa. qe impleceo tunc fecit qn
sup omīs recipiet incipiū
tabnacla ꝑt sint ibi v' ipe
ē nō v nō cuit descendebāt
eni xc in dimitto in m̄do nō
ꝗ loco nō cuit fz quo nō
erat descēdit in ꝑa one

b. quis es
principium quia et loquor

Ad obprobria et penas descende-
rat ad inferna educturus de lim-
bo amicos. Hodie vero ascendit
victoriosissimus triumphans per medium aeris
sicut dominus super omnes celos ducturus
secum in celum omnes quos dudum
in limbi captivitate tenebat.
Hodierna itaque die facta est ipso
ineffabilis gloria angelis leti-
cia humane nature complacencia
magna et exaltacio sicut ante
agmina per xpm dominum et hominum.
Circa quam ascensionem primo
notetur potestas. Secundo honor.
3o celsitudo. Potestas quia ascendit.
Honor quia in ascensione habuit.
Celsitudo quo ascendit. Primum
tangitur cum dicitur: Dominus Ihesus post-
quam locutus est. Secundum cum dicitur assumptus
est in celum. 3m cum dicitur sedet
a dextris dei. De primo
potestas ascendentis notatur cum dicitur
dominus quia propriis. De propheta quia
ascendit super occasum dominus
nomen illi. Et hic propriis solus
dicitur vocari dominus quia sola
propria virtute ascendit. Et ipse
solus vocatur Ihesus id est salvator quia
infinita virtute ascendens potuit
et illuc homines revehere vel
inseparabiliter coronare. Unde
causa sic potentis ascensionis
virtus sua profunda humilitas
exaltacionem meruit. Humiliatus
exaltatus est quia factus est obe-
diens patri. Ascendit quia descen-
derat. Descendebat dominus super
humanam naturam in incarnacione
adhuc ut quasi nos educeret.
Exo. 13o. Ascenderunt filii
Israel de terra egypti. Dominus au-
tem precedebat eos in columna nubis
per diem et in columna ignis per
noctem. In columna nubis intelligi-
tur velud vite. In columna ignis
vite dei eloquium doctrine. Per-
cessit autem nos in ascensione in
carnacione ut monstraret et
nobis iter quo possemus eum
sequi. Illuminat doctrina vite
et conversacione innocenti. Dominus:
exemplum dedi vobis ut et vos
ita faciatis. Hec autem ascensio
super naturam in incarnacione et
ascendit humiliacio filii dei quia
charitate assistit dominus. Dominus
ipse propria locuta est hec
ascendit. Unde sua locucio
signat nisi incarnacionem suam
vel in his verbis in dextra que nobis
a Xo Jo. viii°. In quibus re-
spondit Ihesus: principium qui
et loquor vobis, i. credite me
principium omnis creature et filium
dei. Credite quia sic sic quia
per vos fecimus talis facti
hoc est. De duobus fratribus de
Dominice patris de forte infirmi
ergo credite quia filius dei et hoc
qui et loquor vobis doctor
vester. Doctor vos utilia. Sic
quia dominus in fecimus hoc probat
docent illuminat via monstrant
fide statuit omnia humanitate
ascendit in celum secundum humanitatem
in qua erat infra. Secundum de-
itatem non ascendit quia divini-
tas non mutat locum ubique
enim presens est deus. Actum divi-
nitate fuit i. ascensio
humanitatis. Hec de primo.
De secundo scilicet de honore
et frequentia sanctorum in hac ascen-
sione. Dicit enim legenda quod

Xpi cum eorum incredulitatem
exprobrat. et quesitis precepit
eis ut ne ab ierosolimis
discederent sed expectarent
promissionem patris. et hoc dic-
to precepit eis ut egrede-
rentur de civitate mox sed
exeuntes ab oculis eorum. Et
statim post hanc comestionem
undecim discipuli, et alii discipuli,
et sancte mulieres unanimiter
egressi venerunt in montem
oliveti et statim dominus eis
apparuit. Tunc qui convene-
rant videntes aliquem in re-
gnare et alios esse. Sed
iudeos sub potestate ceperunt
interrogare dicentes. Domine si
in tempore hoc restitues regnum
israel. Dixit autem eis non
est vestrum nosse tempora vel mo-
menta que pater posuit in
potestate sua, i. de hiis que
ad vos spectant estote soli-
citi et non de aliis. Acci-
pietis virtutem supervenientis
spiritus sancti et eritis mihi testes
scilicet in ierusalem iudea et sama-
ria et usque ad ultimum terre.
Et cum hec dixisset videntibus
illis elevatus est. Unde in
sermone. benedicens eis subla-
tus in celum, dimissis illis in
singulis visceribus cum mi-
sericordis pior et pompe sto-
la relinquens. Assumptus est
nube clara non nube in-
digens sed obsequium creature
sue non respuens. Adest et
comitatus angelicus non tri-
enens suffultus auxilio gra-
diebatur. Ysa. lxiii. gradiens
in multitudine fortitudinis

sue. Ubi dominus expandebat
angeli iubilabant. apostoli ad-
mirabantur. Set et omnes liberati
et de captivitate educti con-
comitabantur. Ita dicit. Angeli
assistentes non sunt ibi mini-
sterio ad audiendum quod omnis creatura
est subiecta obsequio xpi
dicit. Ympna. currus dei decem
milibus multiplex letantium. Currus
dei ascendentis est exercitus angelorum
currus non vectoris sed honoris
et glorie. Decem milia referuntur
ad angelos. multa letancium ad
animas cum xpo ascendentes. Ha-
bent angeli unus eorum pro-
vecto sed imo angelorum. Dra-
conum commisto. Ita quod cum
multis milibus letancium angelorum
et animarum xpus ascendit et
cum multis milibus ad iudicium
veniet. Unde in canonica Iu-
de. Ecce venit dominus in sanctis
milibus, i. in innumerabilibus mili-
tudine sanctorum facere iudicium
contra omnes impios, i. malos
et incredulos qui deo cultum non
exhibent nec ipsum curant et
proximo iniuriam faciunt et
inspiciunt immisericordes sunt
et amabiles sunt in specie non
curant hec. De hoc de tercio
scilicet de celsitudine super quam
ascendit. Sic enim a summo celo
egressio eius et occursus eius usque
ad summum celum. Unde apostolus
sancte ascendit ad celos sedet
ad dexteram dei patris omnipotentis
Et cum deo patre sit pregustat
ut imaginati in modo dicamus
sicut autem sessionem patre sed
scriptura loquitur metaforice
ea que sunt hominis attribuendo

Vn dt lra sup hc Ervm
habendo respectiv ad xpm
rom dei. Sic ita sessio im
portat equalite cu pre et
im dimitez filius e eque
pri lic zm huamte minor
Sicudo at re vim ad vim zon
huam et csiderado huante
xo ut e vnita dcti sic esse
importat assecracoez hoz
qr eadq venacoze venca
huamte q cu dei te eade
laude landa q eade adorace
adora q. eade invocacon in
voca q sic dei te cu huamte
in xpo csiderando vo zm q
huamte xo. et sic sedere ad
dextra dei pris designat
eu esse in pociorib bonis
e q sic dextra e melior
sinistra Vn dr ad hebre i°
cstituit herede vniusor p
que fec et secla q cu sit
splendor glie et figura sbe
eius portas oia vo virtu
tis sue. p gaco pctor facies
p sua pacone et morte sed
ad dextra maiestat in ex
cels. tato melior anlis
effctus quto differeciu pre
illis no hereditat. Sz n nos
qd e sup ome nom qd dei
dita. Ez qr xc a dextris
tanq heres vniusalis oiu
bonom qd de n° an lo dicit
ps Ecce caput cscedit asce
dite simplices mebra disp
mte vos ad cscendendi. Ve
illi qui no cscedit pro
in suo tpe. Duo in ascesi
on incoravit. vox iubilacois

et vox tube. Iubilacoem iubi
lacom in corde tuba in ore
habe letrcia in corde de
tant bifistris xo ipm lau
dab ipm magfitas intra
et extra csiderc. Sz manu
tuba ori applica. i. si ore
landib landa et ope
landob ore Sz manu a pcto
no rethes no applicat tu
ba ori. sic qz laus divina
no e accepta et c impedis
ne ascedas ne separas cap
tuo. Sic corde letem sic
ore landes ut ope testem
laude oz quatinus hic ad
gram et tuc dei auxilio
ascedas in gloz regisceloz
quam nob prare dignet
Ihc xc ze

ius quide ihus
postq locutus e
eis assumptus e

in celo loco et ca sede ut
dt Bnidc in sermon hd no
hadiernm ascesor die co
muia denotz cvemit celeb
rai qm solemna natim pa
sc omib in no sequnt a
festivitatib dlis ista de
nossat sz e finis oz et
ad impletio Solemntas lete
que i e supcelgt sol.
uste huanis se obtinub
in natimte pntab. maio
sz letcia e in sua ze ve
me pmordia ze omib
dedicavit. maxia vo in
ascesioni ei naam nostre
huanit in se sup ome celi

unitiva super omnes ordines
angelorum et usque circa alti-
tudinem paternam ad dei patris
dexteram peruenit. Confessus in
natiuitate venit ad terram, in
resurrectione meruit gloriam, in
ascensione ascendit ad locum
glorie quod in celo. Hec per incar-
nacionis et resurrectionis et ascen-
sionis misterium. Deus descen-
dit et ascendit nobis relin-
quens exemplum ut sequamur ve-
stigia eius. Ipse descendit
ut loqueretur hominibus et cum
hominibus, ecce humilitas. Ipse
resurrexit ab infirmitate ad vir-
tutem a mortalitate in eternitatem a
contumelia in gloriam, ecce re-
nouacio. Ipse ascendit ad
locum glorie quo celestis non
potuit et descendit cum infir-
mus non decepit: descensu ergo
fortis et virtus. Ascensu sana-
uit et sapiencia erat. Sicut no-
tat hec duo. Ipse super
locutus est, assumptus est in celo.
Vbi non fuit in locucione
non humiliter, in ascensione gracia
in celo locum glorie. Quomodo
Primo locutus est Christus et
ante resurrectionem et post resurrectionem
locutus est veritatem diuina doctri-
na legem euangelicam docendo
humanam ignorantiam. Locutus est
celestia et terrestria, ad cele-
stia accedendo in terrenis
custodiendo. Locutus est va-
rie sine dicendo, hortando
increpando, consulendo, permittendo,
comminando, arguendo, increpando.
Locutus est veritatem. Primo veritatem
sine falsitate, 2o euidenter

sine duplicitate, 3o feruenter sine
tepiditate. Vnde in sponsa Cant. v°
Anima mea liquefacta est ut
dilectus locutus est. In Christo
locutus est spiritualiter sine carna-
litate eius, verba spiritus et vita.
Christo locutus est ordinabiliter
sine confusione et faciendo et
ope implendo. Beato presenti
sine cordis elacione. Secundo
vtiliter sine vanitate ad salu-
tem loquendo. Hortatur apostolus
Jacobi ca. 2o. Sic loquimini
etc. Forte sic Christus locutus
est et sanctus. Locutus est et post
resurrectionem de regno dei per
dies xl apparens eis. Act.
1o. Vnde post passionem inspiratus
[illegible] xl ad undecim veritate
[illegible] resurrectionis apparuit, quia non
statim post resurrectionem ascendit sed
diu cum apostolis conuersatus est ut
ex magna familiaritate omnes
dubitaciones tolleret. Et tamen
semel apparuisset, potuisset videri
esse quedam illusio. Et ideo
pluribus in illis xl diebus
illis apparuit. Etiam dilata
ascensione ad consolacionem disci-
pulorum de eius morte contristati
fuerant per triduum, sed xl diebus
post resurrectionem conuersando cum eis
consolatus est eos. Consolacio
diuina excedit terrenam humana.
[illegible] ecce humilitas domini nostri
Jesu Christi natiuitatis ad ascensionem
[illegible] loquitur et
operatur ad nostrum profectum ut
et nos operarem[illegible] possi-
ne patrem morti [illegible] ne
mortuum moreremur nobis in

quis ascendet
in monte domini

Felix ut in omnibus humiliter
sentiamus. Unde in sermone Gre-
gorii: dilectissimi perseverate
in disciplina ecclesiastica quam suscepistis
ut per humilitatem ad sublimia
ascendatis. Hec est una et non
alia per quam qui aliter vadit
cadit potius quam ascendit.
Quia sola est humilitas que exaltat
sola est que ducit ad vitam. Hec
[illegible] in omnibus etc. ad [illegible]
Ad secundum. In eius ascen-
sione notatur gloria. Ascendit enim
virtute sua et gestabatur in
multitudine fortitudinis sue. Quare
dicit Lucas capitulo ultimo. Et ferebatur
in celum. Sed ab angelis hic ferebatur
sicut dicit Thomas in obsequium
dignitatis non in adiutorium. Leo
papa in sermone Ascensionis: [illegible] quando
elevatione assistente [illegible]
[illegible]. Audis quod as-
cendit quando quod assumptus est
sine elevatione [illegible]
dei et hominis [illegible]. Quia as-
cendit non [illegible] potestate
[illegible] assumptus est [illegible]
[illegible] non est ascendere sed
assumi. Et ut dicit Thomas
ibidem. Ascensio [illegible] non fuit
[illegible] indigentiam gratia
indiget ipse [illegible] sua in
[illegible] non potuit
[illegible] sicut ut in gratia
sicut ut in gloria [illegible]
[illegible] Christo [illegible] in terra
anima eius plene beata [illegible]
[illegible]
[illegible] indigentiam
ascendit. Unde Ambrosius super
[illegible] omnia impedita

sunt a nobis amota et
omnia dona data quid
ad iustitiam. Christus enim pro passione
suam meruit nobis [illegible]
[illegible] oportuit ut in ca-
[illegible] inducta
[illegible] corporale posse-
ssionem bonorum que iam
nobis emerat. Statim ipse pro
nobis ascendit ut et nos
ad possessionem celestem per
Christum nos emptos ascendere
faciat. Sed nota per gradus. Dicit
Bernardus in quodam sermone
[illegible] et hoc [illegible] ascen-
dere voluntate. Hoc ad scientiam
[illegible] ad potestatem et ambo
ad superbiam. Non sic nos ve-
limus ascendere sed per gradus
humilitatis [illegible] habitis.
Primus gradus ascendendi
est innocentia oris cordis
et operis. Secundus mundicia
cordis [illegible] a
carnalibus desideriis et
amore seculi. Tercius est sancta
conversationis. Unde in psalmo: Quis
ascendet in montem
domini aut quis stabit in loco sancto
eius. Innocens manibus
in operibus [illegible] et mundo
corde [illegible] cogitatio-
nibus et [illegible] desideriis
[illegible] qui non accepit in
vanum animam suam [illegible]
addit et [illegible] ut iurat
in dolo proximo suo [illegible]
[illegible]
[illegible] accipiet
benedictionem a domino [illegible]
hoc de secundo

Ad tercium in eius
assumpcionem in celum notat
locum glorie. Nam omne quod ad
gloriam pertinet ei debebatur
celum autem empireum locum
glorie locum altissimum ei deba-
batur [illegible] celum ipsum
ascendisse super omnes celos
non intelligitur. Unde Thomas
Est celum empireum
sit sicut et altissimum celi cum
Cristi ascendit. Unde Christus
deus ascendendo quantum quod
eum celis imperat. [illegible]
sibi celum patet per se mo-
strat et ascensum hominum ad celes-
tem. Unde [illegible] Ipso
ascendente in celum apostoli eius
ascensorem cum suspiriis et
fletibus cucurrerunt. Ita in fide
erant confirmati quod [illegible]
eius non sine hesitatione
suspexerant. Ideo ex ascensi-
one domini restitit ut spiritus
illos perfectius impleat. Unde
utitur in gaudium et totam
animam contemplacionem in domini ter-
enis exercitat quod plus gau-
debat ipsum ascendisse quam
eum corporaliter cum eis manere.
Unde [illegible] quo ascendisse
in celum ipsi adoratores reversi
sunt in Jerusalem cum gaudio
magno. Et cum delectacione
in eius dominice ex hoc quod
sustinebat in eius desiderium
perveniendi ad eum. Unde per
modum sancti nunc [illegible] autem
ipsum secum et adipisci perveniret
ita manifestabatur quod neque
nec vincula nec carceres non
flagella non ignes non aque ista

supplicia terrebant. Nec solum
viri et femine sed et tenelle vir-
gines et pueri ad sagittas offe-
rebant et ad mortem certantes
ut celum vel regni glorie locum
attingerent. Unde Eusebius libro
viii° ecclesiastice historie ca° x°
dicit: Ipse in Egipto persecucionibus vidi
oculis meis quod [illegible] fideles
[illegible] efferebant [illegible] et
omnes [illegible] sponte omnes
in magna fide [illegible] ad
mortem. Unus autem alterum pre-
veniebat cum [illegible] obi-
nendo ita ut deficerent ma-
carnifices et acies gladiorum
hebetabatur. Videbat eos ipse
resides et vices resumere et
gladios mutare ut dies ad
penam sufficerent. Nullus ex omnibus
ut parvulus deterreri potuit. Hec
sunt singuli [illegible] ne
forte [illegible] claudere
[illegible] et [illegible]
[illegible] remanere. Unde cum leti-
cia et exultacione mortem ra-
piebat ut per hoc ad celos et
ad locum glorie pervenirent. Unde
et Jhesus dominus noster suo ascensu
in celum celum amorem fidelium
incendit ad superna quod ibi est
[illegible] gloria ad quam [illegible]
suspirat [illegible] et affectus
in hac lacrimarum valle. De-
nique quid dicam [illegible] ad
[illegible] intra veniet [illegible] tota
mente tota cogitacione cordis
nostri ad terrena ad vana ut
[illegible] in medio feliciter [illegible]
[illegible] et nos indigni celo
a vita eterna sicut alii sancti
[illegible] Unde [illegible] nos ita se-
dimus ut [illegible] sit nobis

celo filii de terra ad celum de terra
ascendit in celum ut nobis
celum daret. Ecce sancta civitas
in iustitiam et malicia in affectum
et ... amat miserias con-
lacionibus in terris et affectum
ad celestia tepidum et vix
necessariis temporalibus compulsi
mentem de ista inta cogitatione.
Legitur iiii° Regum ii°. Cum heli-
as esset in celum levandus Eli-
zeus ad eum dixit: obsecro
domine ut fiat spiritus tuus duplex
in me. Respondit Helias: rem
difficilem postulasti, attamen si
videris me cum tollar a te
erit quod petisti, si autem non
videris non erit. Duplex spiritus
quidem videlicet illuminatio intellectus et
purgatio affectus hic rem diffi-
cilem quia rarius in terris con-
cedi hec merentur. Habet duo necesse
ria ut per veniamus ad celos
scilicet ut intellectus sit illuminatus
ut noverit. Affectus purgatus
ut velit quod intellecta no-
verit. Ex spiritus hec possi-
mus latissimorum camporum sepe (?)
raz. Dei filius relinquit
nobis per illuminationem nostram. Ex
oratio est, scilicet ut purget affectum
et reficiat voluntatem, ut ve-
lit bonum quod est abinnata magis
dominus sicut illius fuit admiratio
sic et nobis. Secundum iudicamus
quando ascendit. Item hic docemur
nos ut considerans a ... aspe-
sus est, sic propter regnum orpham
sine terra in carcere ... ...
et ... restat duo. Ante as-
censum ad celum etiam ad infirmos
Et ... et ... agamus ut

ra hanc vitam per veniamus ad
vitam eternam regni celorum et c.
Amen.

ius quid ... per ...
locutus est cum ... ascen-
sione loco ... sermonis
Pro laude et honore huius
inclite festum ascensionis domi-
ni in verbis est ... notandum quod
ascensionis ordine. Hoc etiam con-
gruum scilicet non locuti est eius
esse ordo. Demum in celum
assumptus esse ... ... deste-
ra in gloria patris esse affectus asce-
sio in celum remansit genu-
de et regnare cum deo in
eternum. **Ex primo clarum**
est fides nostra non est vana
spes non est confusa caritas
ad deum in cordibus nostris est
diffusa. Quia humana na-
tura non solum ad celum est reducta
sed et sicut festum te angelorum
usque ad dexteram divine maiestatis
est in christo exaltata. Intelligamus
ergo quod ordine autem ... non
ascendit locutus est ... sed
... ... fructuosa aute-
ra ... ad fidem et ad regnum
dei promouenda. Docemus in
mundum venit dei filius ut
homines in eum credentes eum
... in ipsum sperarent ut
per eum inde salvarentur et
quererent eterna vita ...
Ex hoc omnium fidem fundamentum
sine qua non solum in celum non
admissi sunt ut de apostolis
inpossibile est placere deo. Ad
Hebreos xi° ... capitulo xxx ii°
cum sola labore tamen magis ...
si non innotuisset per fidem.

incredulibus fecimus incredulis eternam
vitam etc. post 2° oncz fuerat
apparens illis in multis argumentis
per dies xl loquebatur
eis de regno dei. Dicit 1°
ut eos quod sic reduceret 2°
sic quod eam non solum ad cre-
dendum difficiles sed incredulos
dicit ... difficile ... re-
ta fuit incredulitas quod tamen
facta fuit incredibile erat 3°
ressurrexisse in carne et in ce-
lo ascendisse cum ea tamen magis
difficile erat mundum rem tam in-
credibilem credidisse. Incredi-
bile erat homines innobiles
et paucos potuisse tam
efficaciter rem incredibilem
mundo persuadere sic ut ad fidem
accederet. Et tunc factum est quod
sicut deo placuit optimum
credo ut inspirata incredulitate
fide roborata imperator an-
gelorum et hominum ascenderet.
Tercium incredulitatis 3°
credit quod impossibile fit incre-
dulum cum in agro carnis fides
vacillat in incredulitate pos-
se scilicet venire. Et incre-
pa eos insignis quod incredu-
lorum et damnatorum dignitatis
2° 2° ... ...
fidem non credunt sed integre
et inviolabiliter gloriantur et
fuerunt apostoli 1° tempore ... ut
marie magdalene iniciatum
ut desistit iniciatum 2° 3°
crediderunt quod fuerunt de
incepcione Vide et incredu-
lorum ... reciderent esse
fit in pecto vere moriemini.
De sermone de eodem lectio xiiij
ca xx vj° sermo quod scita ...

Celum credit et credenda suscepit non indubitanter credunt
quod non credunt in pectore incre-
duli moriuntur. Ecce incredu-
litas magis impediunt pre-
mium ad celum. Volunt quod ...
suos discipulos in incredulitate ...
quod ... de ea ... ...
Cum ita correcti solidat ...
eos in fide et tamen ascendit
ostendens quod fideles ...
si non ascenderet ... inordi-
nato ad temporalia ... ostenderet
in amore et ... in virtuti-
bus et ... in corporis
venit anima ascendit ad eum
ad ...
celestibus. Ergo ascensio ...
gaudebant et ...
... post eius ascensum ...
... tribulaciones angustias
... persecutoribus ... ...
Vix videntes eum ascendere dicere
poterant ... fine
... vos derelinquis
orphanos pastor ...
... lupi rapaces ...
... ... poterat ...
ut ait non vos relinquam
orphanos. Vado et venio
ad vos. Vado a vobis ...
corporali presencia et venio
... divina ...
... a vobis ...
... ... vobiscum permaneo
et ... ipsum ... fideli
... non desistit de eius
... ita quod non ...
... ... sermo ...
Secundo scilicet de ... as-
censionis ... de ascensu est
in celum. ... ascensu ...
... ascendit ... ascensus ...

Assumptus. Unde ait Gregorius:
redemptor noster qui omnia fece-
rat sua virtute super omnia
ferebatur, ut quod dominus hic latuit
sub caligine carnis hoc sua
virtute potestas in potentia ascen-
sionis ostendit. Unde dicit Ysaias:
Ca. ysaia dicit dominus in quod ad
mirabile est non tantum in virginea
terra quam elevata est magis super
terra super celos. Magis prius
est filius quam magis esse quam po-
test terra. Et fidei que simula-
nescendo patent sustinuit mo-
riendo gloriose elevatus est ascen-
dens qua gloriam ascensionis admi-
rans etiam ait: Item ut per
solicitudinem in motibus triplicibus tol-
lens. Item in motibus quod in alti-
tudine missus salvat de
celo in terram de inferno in
paradisum. De etiam in celo
de caelo in mundum de mundo in
celum transilit super colles quoniam
quamvis a nobis assumptus super
omnes alterius angelorum exsilit.
Ad ascendit Ysaia ait: Dicit
te deo quam terribilia sunt opera
tua dicit Glosa opera dei ter-
ribilia sunt quod deus factus est homo quod passus
est quod mortuus et sepultus
est posset dici terribilia. Sed ter-
ribilia de ut timorem sui gau-
dio potest predicta tunc ne de
dubitare est simile ascensionis super
Et illa ut absque ea sponso
duo apparuerunt angeli et non
leguntur apparuisse in vestibus
albis sic ascendente domino duo
angeli apparuerunt in veste
alba. Timor tamen dat b Ber-
in omine: nascente domino et si

sint gaudium tota mundi sit quod
solo divinitatis videbatur
humiliata non angelus pro erat
tanta sublimitas. Ascendente
vero domino humanitas exalta-
ta. Et quod in nativitate apparuit
decens humilitas in ascensione autem
sua apparuit hoc sublimitas
non manifesto erat angelus
in ascensione quod in nativitate
et ipsa hic in ascensione appa-
ruerunt albis stolis gaudentes
in nativitate non. Et tamen
in celo gaudium est angelis super
uno peccatore penitentiam agente.
Ille perita que sunt sensisse gaudium
et solemnitate quando sibi tot mi-
lia animarum secum ad coronam
viderunt ascendere superiore.
Dicit enim Anselmus in sermone de
quo et angelis ascendit. Ubi
apostoli dominum ascendentem ipsum ad
nubem deducunt oculis et
ipsum ad celos devotionem fide
comitantur. Dulce erat eis
tunc et gaudeo et flere gaudere
videntes suum dominum ascendere
flere quod ascendebat ab eis
amicis. Mathei ix. magis per
sunt filii sponsi lugere quamdiu
est sponsus cum eis. Venient
autem dies cum auferetur ab
eis sponsus et tunc ieiunabunt
ficiemus merore. Et Petrus
autem plorabat et flebat
et deo consolatore non ha-
buerunt in terra. Corde et
mente suspirabat ad celum.
B. n. Gregorius super ibi et
cor suum. Lu. n. xxiiii cum
in terra non ambulabat ad
celum quod erat quod prospicerit
spiritum dignum quod non ead

terram sancta(m). Post cuius ascensionem uos (?)
sursum erat ad celestia. Hec
voluit ab eis sic et angelis
fidelibus omnibus. In ep(isto)la ad Col(ossenses)
iii. Si consurrexistis cum Christo
que sursum sunt querite ubi Christus est
in dextera dei sedens. Que sursum
sunt sapite non que super terram.
querite in affectu cogitate et
affectu gustate. Quoniam sicut manens
est dominus ibi est homini mansio
in terra sed peregrinatio et pereg(rinus)
in via. Et domum suam querit
in terris. Sic [illegible] super
cordibus [illegible] de celo ubi est
sua mansio ad quam tendit. et
In qua et sedet a dextris
dei in gloria et maiestate super
omnem dominationem et potestatem
hominis. Propter quod in [illegible]
consistunt eum cum [illegible]
principatu et potestate et virtute
et dominatione et omne nomen
quod nominatur non solum in hoc
seculo sed et in futuro et omnia
subiecit sub pedibus eius. Ipse
enim [illegible] non [illegible] est super de
nique ipse dei filius per
naturam. homines vero sancti per gra(tiam)
et adoptionem. Omnia subiecit sub pedi-
bus eius per subiectionem sub pe-
dibus i. subiecta quod ipse est
infimus. Sub suam [illegible] cui
ita ut ei flectatur omne genu
celestium terrestrium et infernorum.
Ideo [illegible] nos exaltata
est super [illegible] sunt omnes creature
in celo et in terra. Quoniam ascende-
runt sancte cogitationes [illegible]
[illegible] de stultus [illegible]
[illegible]
[illegible] corporee [illegible]
[illegible] terra [illegible] in
terram ibi [illegible] et infra

Angelos. Venit [illegible]
vindice domini in qua omnia
potestas in quo celo et terra te ado-
rat. Iam itaque ascendit ut nos
homines peccatores humiliter oremus
dicentes. Rex magnifice domine qui hodie
summum altitudinis conscendisti regem
et celo glorie tue supra nos. Quem
[illegible] delectus [illegible]
orphanos [illegible] adiutor
pauperes [illegible] in hominibus
domine [illegible] amare
[illegible] domus tua gratia
et quos redemisti propter passione
congrega nos ad te hec de secundo.

De tercio. scilicet de gloria Manet
enim in gloria immutabili. quia
dextera dei in dextera dei patris
in celis non in terris. Postquam
enim humanitas in terra mansit
sed non [illegible] non reddet
quod ipse [illegible] completa.
. [illegible] completa sunt [illegible]
[illegible] [illegible] ad
celum ad quod possidendum natus
erat. Ideo expediens erat ut
ascenderet. Sic aquila provocans
ad volatum pullos suos. Ut
cum redditus ipsum sedem in celo
toto desiderio ad eum venire
[illegible] et ut fructibus ad eum
provocemur gratias domus et [illegible]
nos provocat [illegible] ut [illegible]
luc membra sedeat ubi caput
regnans sit. [illegible] quod scelestus
ascendit vitas [illegible] et
diligitur [illegible] in terra errores.
Ascendit iusticia et dominatur in
mira calumnia et multa ma-
licia. Ascendit via dominatur
[illegible]. Ascendit [illegible] et
[illegible] hominibus cordibus

Affectionem ad celestia in qua consistit per amorem magis consi- sto capiti xpo a membris cuius vita miserie deseruit in fratribus ergo quos celum despicit ubi christus sedet quid sunt si aliter in terra manserit. [illegible] obiecit per [illegible] crucis [illegible] dicendo xv non sustinemus miseri- cordiam [illegible] eius per nos inter- pellacio. Ut dicit apostolus Roma. viii [illegible] ibidem interpellat nos per voces sua miseracionem et continuam representacionem deo cotidie ho- mines que assumpsit et que [illegible] per nos susti- nuit vulnera patri offeren- do ut nostri misereatur. cuius [illegible] eo tanta sit nobis [illegible] [illegible] illa [illegible] interpellacio [illegible] [illegible] dicamus cum psalmista Respice domine in testamentum tue humanitatis et animas pauperum tuorum ne obliviscaris in finem. [illegible] hereditatem tuam [illegible] vocat [illegible] oracio ne derelinquas [illegible] [illegible] non [illegible]. Pater in manus tuas et [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] apte. Salva ut laudem nomen tuum et gloriemur in laude sua [illegible] in [illegible] tandem in adeptione glorie celestis cuius adeptionis nos participes faciat ihesus christus qui est benedictus.

Cum venerit Paracli- tus quem ego mittam vobis Jo. xv°

Dulcissima in [illegible] dominorum dicit. Hec duo [illegible] vocantur duo [illegible] quoniam apostoli de morte [illegible] [illegible] [illegible] desiderantes [illegible] sunt in [illegible] et [illegible] in cenaculo [illegible] erant in oracionibus [illegible] et expectantes [illegible] [illegible] ad dandum testimonium de xpo [illegible] hec [illegible] [illegible] et expectacionem monet nos [illegible] in hac dicta epistola scilicet 1 Pet. iiii°. Estote prudentes et vigilate in orationibus [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] vigilantes ad [illegible] mandata [illegible] [illegible] devote ad [illegible] magnum [illegible] scilicet [illegible] pauperum consolatorem optimum dulcem anime hospitem nostre salutis [illegible] et datorem munerum [illegible] ante [illegible] de testimonio quod apostoli dare debebant de xpo [illegible] ad hoc apostoli non erant ausi adhuc [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] timore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eis [illegible] tribulacionem et eorum mortem [illegible] quod ad tollendum hunc [illegible] [illegible] erat eis [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dator testimonium de christo contra timorem. De primo

Christus spiritum sanctum vocat
paraclitum .i. consolatorem. Vere
consolatus est eos quia cum enim
sancti erant misericordia dei quia cum
scilicet ambulaverunt in volun-
tate dei propter spiritum sanctum. cum sunt
oblati ... in mundo. et ita
eius gratia repleverunt ad cele-
celestia ubi plena fuerit consola-
tione. Unde et paulus fatetur se
esse a gratia ut sit ... spi-
ritualis genitus et oblatus in
... Ad Ro. primo. Unde apostoli
etiam intantum clare cognoverunt
ita quod nullis minis aut penis
abduci poterant ab eius aper-
tum ... a ... Unde ad gloriam
... Ecclesiastici ... Eccli. xlviii
magis spiritus unde ... et
ita nostra ecclesia est a ...
Ex eius consolatione gratia ...
erat eis lema cara erat
dulcia et aspera plana di-
fficilia ... facilia et ... hic
... Unde paulus di-
cit et ... apostolus et unus
... caritas dei diffusa est
in cordibus nostris ... Ro. v. Ex
hac magno dono ... est
clare liquet magis caritas
dei ad eos quorum cum eos
diligebat quibus tamen donum
dedit scilicet consolatorem clemen-
tem et glorificatorem. Cum apostoli
... consolationem ... ...
... familiaritatem ...
quibus verax et multa ...
... quorum multi ... alio-
... et de gloria eterna
... reddebat
et multa consolatoria eius di-
cebat. quid est de nobis
qui pleni sumus defectibus pec-

deformati vita in ... et ...
... et obstinati ...
in ... vita ... sancti ...
... misera ... affecti et
variis ... et tribulationibus
... et ... Ideo petit ...
... Ad Cor. ... qui consola-
tur nos in omni tribulatione nostra
ij. Ad Corinth. primo. Consolatur
... plene et ... ...
consolatur ... ...
et facile ac instabiliter. Spiritus
autem sanctus ... consolatur
... in uno ... ...
... in alio ... Spiritus
autem sanctus consolatur integre. Unde
Job xvi. Onerosi consolatores
vos omnes. Hoc ... ...
... ad ... consolationem et cum ...
... consolationem ... ...
... Spiritus vero sanctus consola-
... ut sit ... in
... Eccli. xiii. Hic consola-
tor est invocandus adorandus et
orandus quia ... deformem ...
reformandum ... ...
tate; in ... ...
... ...
... ...; ... ...
... ... et ...
... ... et ad veram
... ...; in tribulatione
... affectionem ... et
voluntatem ad dei mandata flec-
tere. Ezech. xxxvi. Spiritum meum
ponam in medio vestri et faciam
ut in preceptis meis ambuletis
et ... ...
... Capitulo ... ... qui
... et qui ... est ...
... ...
De secundo. Spiritus
sanctus est spiritus veritatis

et cludens omnem errorem, ita
quod contraria contra veritatem deli-
berate sine pertinacia sit. Sit
contra fidem. Accepta non est veri-
tas et iustitia agitur quicumque non
non defendit malum suum, quia
errorem suum, quia culpa sua
erit in ea que instat, non stat
in hoc quod veritas, sed error.
In quibus autem veritas in
corde in ore et opere quod ipse
veritas plantat in eis, secun-
dum illud est veritatem. Unde Bernardus
de Consideratione libro vii capitulo xii. Quomodo
unum sentiunt apud vera concilia
anime inflicta ad congregandum le-
ctos fieri. Unde sapientiam dominicam
et dilectionem proximorum. Unde
confundit caritatem qui et quod ipse
sentit despiciat deum patrem deum.
Unde patientia insuperabilem
ad tollendos peccatorem. Unde
consequens visibilium et vite cor-
poralis nisi a spiritu sancto veri-
tatis. Et ille Crisostomus in I ad Cor-
inthios. Ista quasi sine quo et
qui tenebras approbat contra lu-
cem. Unde xi autem distinctione. Venit
hora ut omnis qui interficit
vos arbitretur obsequium
se prestare deo. Contra quia de
illusione hominis quia error ita
quod homines male facientes cre-
dunt se bene facere et ab homi-
cidiis suis credunt placere
deo. Homine medico deus filius
abiecta ea velut scelestum
hominem crucifigentes immolantes
dampnaverunt in mortem, estima-
tes se in hoc obsequium legi et
ita deo. Unde dicunt: nos le-
gem habemus et secundum legem mori debet.

Homine predicatorum apostolorum ve-
ritatem de Christo crucifixo estimabant
ea scandalosa et falsa, ut
apostolos variis mortibus inter-
ficientes arbitrati sunt se deo
in hoc famulari et complacere.
Non spirabat discipulis veri-
tatis magnum. Rene in his unde
et amaditno quod homo in malo
opere ipse bene credat interdum
et in quantum peccat. Contra inde
cum ipsi inveni infideles
deorum vel intendebat in hoc
obsequium prestare deo. Et pa-
gani in eorum adoratione esti-
mat se deo complacere. Homines
heretici defendunt suum errorem
credentes in hoc salvari. Homines
greci et alii eorum in opinione
sua persequentes opera faciunt que
bona reputant iustitiam faciunt
eorum materiam, quod se presto
dum intentione bona ut deo
placeant. Sed non salvabitur
hic ob hoc immo dampnabitur quod
et si zelum habent tamen non con-
sciam. Ad Romanos x. Et in tali-
bus non potest eos salvare ut
zelus quem habent ad dei obse-
quium quod non oritur ex recta
scientia. Unde autem inducis et aliis
erroneis hominibus quod errorem
pro veritate colunt et similiter fit
dum veritas. Et applaudent dicens
esse facere. Vos quod non
nomine patrem nostrum me.
De fide. Sermo illud de
infectia negligentia vel adeum
et perfectionem tamen quod ex incre-
dulitate incredulus tempore illa
et scientia fidelis non custodita

pessimos mores sunt in hominibus
huius temporis / Vincit enim nequitia non
solum excusat immo accusat et
amplius quod potius depelli fa-
cilius credendi in fide recte
adherendi. Hec ille. Non est
inventa [illegible] ingentis re-
fert [illegible] quesivit
[illegible] ut inveniat
ea [illegible] in ea
[illegible] quod non fallit et si
[illegible] amara est [illegible]
[illegible] et si [illegible] cadunt
ea quod [illegible] eorum malicia
[illegible] ea [illegible] di-
ligunt [illegible]
[illegible] de Christo. De tercio
[illegible] testis [illegible] addit [illegible]
[illegible] testimonium perhibebit de
me et vos testimonium perhibebitis
quod ab initio mecum estis / Ipse
testimonium patris in voce de ce-
lo [illegible] est testimonium filii in
potencia operis in signis et
virtutibus et tota trinitas [illegible]
misterio incarnacionis [illegible] ad ce-
lum [illegible] ut de [illegible]
[illegible] et vere testati
[illegible] testata est
de Christo. Declaratur. Primo ubique
[illegible] testata est [illegible] in cordibus
apostolorum et [illegible] ut [illegible] in
[illegible] ipsum [illegible]
dei filium. Deinde in operacione
signorum et prodigiorum et mira-
culorum [illegible] de Christo
testes sunt discipuli et [illegible]
que viderunt et audierunt
testimonium [illegible] orbe [illegible]
[illegible] filium dei
[illegible] pro salute
[illegible] Tercio ubique
[illegible] testatus est [illegible] in vita
in moribus, in verbo in signis

in prodigiis et quod de [illegible] sit incar-
natus ex matre virgine natus
adultus docuit pro salute hominum
mortem [illegible] non [illegible] mor-
tuos celos tandem penetravit
ad dexteram patris residens. Hic
[illegible] tota trinitas perhibent
testimonium de Christo cum apostoli testati
sunt vita et morte [illegible]
de Christo. [illegible]
coram patre [illegible] Et [illegible]
a Christo veram viam [illegible]
[illegible] in terra ut sit Christus
testis [illegible] in celis [illegible]
[illegible] coram hominibus
ipse confitebitur vos coram patre in
celis / qui si negaverimus eum et
ipse negabit nos. [illegible] ad Thimo-
[illegible] negaverimus ipsum in
[illegible] corde in fide [illegible]
[illegible] ore [illegible] opere ipse et nega-
bit nos coram patre celesti. Ne-
gaverunt [illegible] coram Pylato
et [illegible] et [illegible]
[illegible] libere in [illegible]
[illegible] et arbitrantur se in
gracia dei esse [illegible] per-
[illegible] et [illegible] in [illegible] ad di-
[illegible] Christo [illegible]
[illegible] Christum [illegible]
dei filium et [illegible]
mala [illegible] et mali moribus
redemptorem [illegible] et non dili-
gunt [illegible] et non [illegible]
et non [illegible] et
doctrinam [illegible] et
non credunt [illegible]
[illegible] Hic
attende [illegible]
[illegible] qui dicit se nosse deum et
mandata eius non custodit [illegible]
[illegible] et veritas in eo
non est [illegible] veritas. [illegible]
[illegible] omnes homines [illegible]

uo est scientia dei. i. veritas que est xpc
io in religione nostra sic eum in
testem in fenis ut ipse testes
nobis tota vite in regnum celorum
quo nos perducere dignetur qui cum patre et
spiritu sancto vivit et regnat.

Cum venit paraclitus quem ego mittam vobis testis et cetera

Prima [illegible] sunt et est ad sa
lutem nostram ut dixit iam ihc xc dicens
et hoc. Dei gratia salvatoris. Hoc
xc verus veritas perhibuit sic
licet credere. Secunda dicit quod
testes sunt quod exempla quod testa
te sunt ab ipso i. e. dicto ihc sunt
xc in [illegible] promissa [illegible] et dixit
omnibus [illegible] testimonium filius dei. Iu
ma[illegible] principaliter declarat ipsum
fuisse quem in promisso in tota scriptura
declarat. Secunda principaliter decla
rat ipsum fuisse regem et dominum om
nium creatura eterna. Tertio declarat
ipsum fuisse salvatorem hominum et
salvatorem mundi. Iohannes principaliter
declamat quod hoc i. e. sunt et est
filius dei et verus deus. Io in
suo incipit a dei ut dicitur In prin
cipio erat verbum. Et in fine eius
dicit. Hec autem scripta sunt ut cre
datis quia ihc est xc filius dei.
Et quia iudei odio et invidia re
pleti non cognoverunt eum esse filium
dei nec prestiterunt fidem verbis et
operibus eius mirabilibus. Ideo spiritus
missus est et gratia et predicationis
scripturis sanctis fuit sic mirabiliter
per eum [illegible] [illegible] et ut de
[illegible] Volumus xc prophetia de
scriptis cordibus iudeorum et aliorum
fide infideles et spiritualia secta
ad confitendum voluntatem assump
tionis. Vn [illegible] permittere multis

in discipulos ut de eius scientia
in te et dixit potuisset testi
ficari [illegible] testimonium in quo
dixit ihs xc ne in terre
inde vel dubiorum remaneat
[illegible] a nobis testimonium sunt
dixit et [illegible] et omni
que egit in humanitate ad nostram
salutem ut de hoc est invenimus
in ewangelio ut dicit propheta mirabilia
testimonia tua domine. Omnis
creatura habet testimonium deo
creatori suo celum terra et omnia
visibilia opera eius non sunt
dat testimonium ymmo quamquam
tota creatura dat testimonium divine
bonitati divine sapientie et potentie
et ymmo ista creatura est testimonium
mirabile dei. Iuxta illud dicitur
mirabilia testimonia tua domine
mirabiles creature tue quibus
enim omnia visu videntur. Si in
bene attendamus sunt digna
admiratione. Et licet omnis creatura
sensibilis testimonium deo nobis fi
delibus est ad specialis perhibeat
testimonium deo dominus noster ihs xpo
ut per hec testimonia gloriam
eius consequamur. Iuxta hoc
dicit propheta. Beati qui scrutantur
testimonia eius in toto corde
exquirunt eum. Recipit ergo xc
a fidelibus testimonium maxime
sue humanitatis nativitatis vite
conversationis sue et doctrine
passionis resurrectionis et ascensionis
ut ex hiis toto corde exquirant
eum et tandem eum clare videant
in gloria et de hiis omnibus est
[illegible] Et nunc [illegible] ista nota
quod xc sive dominus [illegible] humanit
[illegible] testimonium dixit

patrem filius et spiritus sanctus / Ecce amant istum
sanguine et aqua. Secundo quod per-
hibent testimonium a suis operibus
quorum testimonium crevit eius [illegible]
applicantes. Tercio quod et perhibent
testimonium a suis fidelibus [illegible]
[illegible] domini a [illegible] De primo
dicit Johannes v° tres sunt qui testimo-
nium dant in celo. De celo est
de verbo domini [illegible]. pater verbum et spiritus sanctus
et hii tres unum sunt. pater testatur
eum ipsum esse idoneum et verum
redemptorem generis humani in quo
solo michi [illegible] displicuit deo
ipsum sua [illegible] oblacionem in redemp-
cionem generis humani acceptabat
dixit: hic est filius meus dilec-
tus in quo michi complacui quia scilicet in
te voluntas mea completur
de salute generis humani in luce
nova. Filius dedit et testi-
monium domini [illegible] in morte [illegible]
significatum est [illegible] apparuit
in gloria potestatis deitatis et
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] eius [illegible] faciens
[illegible] sic [illegible] meus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
diligentibus se. Et ideo dicit Johannes
viii°. Ego testimonium perhibeo
de me ipso testimonium meum est
verum quia scio unde venio et quo
vado. Spiritus et sanctus dedit
testimonium de domino [illegible]
eum Mathei iii° [illegible] celi a-
perti sunt ei et vidit spiritum
dei descendentem sicut columbam
et venientem super se. Ubi [illegible]
quia [illegible] testabatur quod ipse
esset [illegible] plenus [illegible] [illegible]
[illegible] columbe testabatur ipsum
esse [illegible] sine [illegible] sine felle
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

Caritas sit in columba testatur
esse eum in hominibus [illegible]
[illegible] [illegible] in animalibus
[illegible] et caritas columba [illegible]
eum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in similitudine [illegible] [illegible]
[illegible] non per [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] testimonium sic [illegible]
[illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible]
De hoc et testificacione [illegible]
domini [illegible] dicit Beda in omelia
[illegible]. Secundo [illegible] perhibent testimonium
[illegible] de domino [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est nobis in fine
[illegible]. De [illegible] [illegible] sine [illegible]
[illegible] in [illegible] qui volunt morte
[illegible] de [illegible] et [illegible] mor-
te [illegible] descendit et
[illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] carne ad celos [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dextra collocat et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] testimonium
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad fines [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] testimonium perhibent de
[illegible] [illegible] de [illegible] divinitate
[illegible] in [illegible] filius in carne
[illegible] in [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] testimonia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] filius [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et alia et [illegible]
[illegible] [illegible] in affectu [illegible]
testimonium domini de [illegible]

mamus est cum ceteris aliud
testimonium perhibet. Dicit Bea h. i. se
ctatz ss. Perhibent testimonium
de deo tri. Primo apostoli lin-
gua et audacia concedendo
ut dicta facta et credere nu-
ncia tamen de diuinis scientia
hucusque. Ecce dona sua
credentibus communicando ut habe-
berent corporis voluntatem et
primo nos ad quiescendi uti-
apostolos predicatores. Tercio cor-
da audiencium emolliendo
magnum testimonium dominus
ut eum mitteret qui corda
fidelium emolliret ita ut ho-
mines qui prius clamabant
crucifige crucifige eum, ad apostolorum
predicationem baptisati se peti-
erunt. Dicit Beda super quinte
uiuit: ait . i . s . testimonium
quod sine hesitatione credebant
ipsum dei filium in qua fide et
signa et miracula operabantur
constanter in morte, constantes
in sermone; possunt eos esse
in sermone dei in scientia [illegible]
et agendi; in fortitudine tollera-
di aduersa; in acumine intellectus
ad cognitionem veri et sancti in
scientia diuinorum; in dilectione
proximorum; in altissima caritate
contra uniuersitatem, dum semetipsum
despiciens [illegible] dum in patientia
inseparabili ad toleranda pa-
num; in conlatu vnusquisque et ui-
te corporalia. Quintum testimonium con-
solatorum est qui eos consolatur
ss. qui est paraclitus, i. consola-
tor optimus. Verax testimonium
eius est ipse spiritus ueritatis
procedens a patre et filio qui e[st]

ducit ad ueritatem et docet
omnem ueritatem. Qui spiritus ueritatis
a filio mittitur, non sine patre;
qui enim eius est, ss. dat gratia
hominibus mittitur. Conspecto spiritus
a patre mittitur et a filio.
Hec eius missio processio est
cessio qua a patre procedit
et a filio venit ex sua
sponte, et sic equalis est
patri et filio ita cause communis
voluntas cum patre et filio
quam habet Beda. Illa spe
et spiritus testimonium dominus
humanitatis. I Io. v. tres sunt
qui testimonium dant in terra, id est
de terra hec est de humanitate
Christi; spiritus, aqua et sanguis.
Spiritus, id est anima sua dedit
testimonium de Christi humanitate
qua clamans in passione
emisit. Evangelista perhibet
testimonium et sic humanitatis
quae sanguinem effudit in
circumcisione quae effluxit in
terram in oratione et in flagel-
latione et in cruce. Dedit
et aqua testimonium quia in
cruce mortuus miles de suo
latere aquam emisit, ut
id est et aqua lacrimarum
qua effudit miserabiles
flendo uoces hominibus plora-
do emittere et lacrimatio
in suscitatione lazari et
flendo dum uideret civitatem
flevit super eam et aquam plo-
rationis emisit in cruce. Dicit
ad Hebr. v. qui in diebus
carnis sue, i. mortalitatis preces

supplicationes et ad eum
qui posset illum salvum facere
a morte cum clamore valido
et lacrimis offerens exauditus
est pro sua reverentia. Licet enim
non legatur in evangelio quod Christus
clamasset in cruce. Item Ieronimus super
Mattheum exponit quod Christus in
diebus mortalitatis sue preces
cordis et supplicationes ope-
ris offerens ad patrem qui eum
a morte resuscitavit. Offe-
rebat dico cum sanguinis effu-
sione quia sanguinem in terram
effundit quia sanguis valde
clamabat ad patrem. Sicut san-
guis Abel iusti. Unde et
exauditus est pro sua reveren-
tia id est pro reverentia passionis
sine qua deus peccatis re-
solvebat eo quod explica-
cavit. Sine peccato passus est.
Patet quomodo Christus hic testimo-
nium sue divinitatis a summitate
et ineffabili sanctitate et sine
humanitate et a sanctitate
a sua anima a suo sanguine
et a sua aqua sine la-
crimis quas pro nobis in cruce
emisit. Ut et nos credamus
et confiteamur quod dominus noster
Ihesus Christus deus et homo est ut
credentes salvemur in nomine
eius. Hec de primo. De secundo
scilicet de testimonio apostolorum quod
eos erat penes explicandum
dicit Et vos testimonium perhibe-
bitis quia ab initio mecum
estis. Circa enim ... apostolis
viris non reputatis ... pau-
peribus simplicibus indoctis
tota virtus ut essent testes

Et in Ierusalem Iudea Samaria
usque ad ultimum terre. Item domi-
nus eos misit qui postea firmant cor-
de testarentur sicut firmiter crederent
ipsum esse filium dei. Deinde vir-
tute in operatione signorum et
prodigiorum sublimes eius constantia
invicta et sermonis virtute. Deinde
eius tolleratia supplicia dolorum
et altissima caritate. Talibus
donis fungentes testimonium perhibe-
runt de Christo. Et unde convincit
Et Crisostomus de Cassia libro primo. Orde
inanis requirebat ut inmaculata
et ab maculata anima esset
et eius singularis doctrina per
homines inperitos doceretur et
ipsius pia ineffabilis per homines
pauperes et mores vivus mortem
plenum confiteretur et sanguis vero
pro omnibus fusus hominum sanguine
responderet. Nec vero fides aliter
in orbe terrarum infunderetur tam
invalidior cum fuisset fides
nisi hominum rudes et pauperes
fuissent consecrata testes. Apprehendit
dominus enim disposicionem summe
iustitie ut mors mortui vero testi-
monium daret et qui perhibent
per passionem et qui sanguine fidem
humanam quam ad credendum invi-
tabat modo Christianorum. Namque vero
modo persuadebat quod modo
nolebat compellebat amore
sincere et morte qua mundus
horrebat quomodo quod recepta
fuisset tota humanitas nisi in
fine vero confirmatus fuisset tota pari-
ter voluntas. Unde legitur primo Iohannis
dixerunt apostoli alienigenis aud-
iunt quod oculis nostris vidimus

quod perspeximus et manus
nostre contrectaverunt de verbo vite
et vita manifesta est scilicet xpc qui
est vita eterna et vidimus. Si-
militudinarie confitendo et tes-
tando audacter asserendo et
annunciamus vobis publice pre-
dicando vitam eternam i. xpm
qui est vita eterna que erat vel est
apud patrem. Vidimus et audivimus
vel tu hec [illegible] mysteria. Et
licet beati oculi qui viderunt ta-
men magis beati qui non viderunt
et crediderunt. Item ut dicit
xpc Act. i°. eritis michi testes
in ierusalem et in omni iudea et
Samaria et usque ad ultimum
terre. Erunt michi testes [illegible] s.
in vita in moribus in verbo in
signis et prodigiis. Tandem
apostoli spiritu sancto sic illustrati igne
divino sic inflammati virtute de
alto roborati nec minas
nec penas nec mortem formi-
dantes: testificati sunt Ihesum
xpm esse filium unigenitum
eternum patris naturalem non adop-
tivum unicum dominum nostrum in
duabus naturis scilicet in deitate
et humanitate et in tribus substanciis
scilicet deitate anima et carne per-
fectum. Et testati sunt spiritum sanctum
deum a patre et filio procedentem
qui cum patre et filio simul ado-
ratur et conglorificatur. Predicaverunt
sanctam ecclesiam catholicam
adhuc [illegible] militantem et
sanctorum communionem i. ecclesiam triumphantem
[illegible] celestis associatam. Ec-
clesia [illegible] in rebus [illegible] di-
visa una est in medio adhuc

in lumine et expectacione
Alia in celo sicut lumine in
eterna secundum [illegible] tercia in purga-
torio in expectacione solu-
cionis pene et assecucionis
glorie. Testati sunt eciam omnium
mortuorum scilicet in carne et
remissionem peccatorum in anima
simul corporum et animarum
vero eciam omnium glorificacionem quod
et nos fatemur dicentes et
vitam eternam. Vel e contrario
in eterna dampnacione dampna-
torum. Testificati sunt filium
dei de celis descendisse de
spiritu sancto conceptum ex maria virgine
natum in cruce mortuum et
tercia die resurrexisse et
in celos ascendisse et ad
dexteram patris omnipotentis
in equalitate patri in deitate sede-
re et in potissimis bonis
ipsum humanitate. Hec testati
sunt apostoli et predicaverunt
et docuerunt ut credatis
quia Ihesus est xpc filius dei
et vitam habeatis in nomine
eius. Io. xx°. Et eciam
[illegible] de vita xpi intencio
et finis omnium xpi confessorum
et tocius apostolice collectionis
et laborum xpi et districtis
tormentis apostolorum fidei de xpo
asserere ut credamus corde
ad iusticiam et ore confite-
amur ad salutem et dignis
operibus fidem testemur ad vitam
eternam [illegible] addit quod hec
testificacio apostolorum erat ap-
plicativa fructus eius, et
ut incredulis [illegible] dominum a

pre nimio ingratos persequendo
quia non credebant ut testatur
[illegible] adio [illegible]
[illegible] tormentis et omni ge-
nere penarum erat testis de
persecutione ut impleret [illegible]
primo. memento non est
servus maior domino. si me
persecuti sunt et vos persequentur.
Secundo persecutio persecutionis [illegible]
dum tanget et servos. quo-
niam servus pars [illegible] potest
in domino illata sunt tormenta
[illegible] videndo si fir-
maverit in [illegible] corpore
[illegible] in bello [illegible] amissi
[illegible] sunt servi liberi do-
[illegible] voluntas suscepit
ab hoste [illegible] persequuntur
[illegible] penas et [illegible] dominus
hec locutus sum vobis ut
non scandalizemini. Non
[illegible] ut moleste ferat
de [illegible] sua appellatione
vos sicut malos homines propter
testimonium nominis mei. Sed [illegible]
[illegible] ut omnis qui interficit
vos arbitretur se obsequium
prestare deo. Surgent contra
vos et morte afficient
vos et cum odio hominibus
propter nomen meum. Hic persequitur
in capite ita eius et in
membris [illegible] me [illegible]
[illegible] non credebat
se homicidas [illegible]
[illegible] sic et in membris
eius. Sed quod interficientes vos
arbitrabuntur se immo vos
ne [illegible] offendere. nec
deo [illegible]
putabunt se sacrificium offerre
deo et zelare pro lege dei

Vii. additur hic: faciet vobis
quia non noverunt patrem neque me
[illegible] non adest
iusta causa non salvat [illegible]
[illegible] ingratia [illegible] non [illegible]
[illegible] aut si non venissem
et locutus non fuissem peccatum
non haberent. nunc autem excusationem
non habent de peccato suo [illegible]
[illegible] viderunt
[illegible] et oderunt [illegible]
me et patrem. Vii. Anno [illegible]
[illegible] xv°. ipsorum ingratia
vocat [illegible]
[illegible] apostoli [illegible]
apostoli mira doctrina sanguine
et morte perhibuerunt testimonium
de xpo usque ad consumationem
vite [illegible] de virtute in
virtutem. hic de sancto [illegible]
Quod dicitur a quibus [illegible]
[illegible] testimonium [illegible]
non solum [illegible] in [illegible]
[illegible] a xpo
[illegible]
in epistola ad [illegible]
et [illegible] et quibus dicitur
in quot anni sunt a xpo re-
generati sunt in xpo. [illegible]
[illegible] quando [illegible]
in [illegible] etate [illegible]
[illegible] placeat [illegible]
[illegible] qui [illegible]
[illegible]
[illegible] modicos [illegible]
quod de nobis dicitur [illegible]
[illegible] non modicos sed
abortivos [illegible] videamus
si [illegible] quod in nostra
[illegible] regenerati sunt
in xpo [illegible]
[illegible] in [illegible] quod pa-
[illegible] in [illegible]

gaudii quod indulgentie in
offensionem quod castitatis lu-
xurie occasionem. Alii de utili-
quotidie surgunt ad utilita-
tem nos de infirmitate ad infirmitatem
Alii meliores per momenta
sunt: nos deteriores semper effici-
mur qui non eundem iudicem expet-
temus. Ait ille. Timeat i a
nobis dominus in testimonium ut
et perhiberemus de xpo. Ez. ei-
gentur loquendo. Ecce testimonium
dabimus qui et quotidie sic-
nis dominum in honorandum non
testimonio declaramus sed confundi-
mus. Sic ait Anastasius in sermone
secundo nostri temporis: sic de gene-
sibus ad opprobrium pertinet
quasi sepius per ministros verum
ad blasphemiam pertinet dei
nostri ut per bonos sacerdotes
deus glorificatur sic per malos
blasphematur. Certe si recor-
dari volumus: festa sive solemnitates
per tres mensibus non declaramus sed
obtenebramus. Scilicet superbia
sua humilis incarnationis. Ava-
ricia sua nativitatem. luxuria
sua de pura virgine propagatione
ira sua mititatem. Odio sua
caritatem. gula et ebrietate
sua parsimoniam. Accidia sua
vigiliam et in oratione perfecta
tam. Obtenebramus malis mo-
ribus sua sanctitatem. ingrata
sponsionem sua doctrina impa-
tientia sua passione. obstinati-
one in peccato sua resurrectione. ad
gestione modo annum sed et
corpore sua ascensionem. Ve nobis
que ira salus quod nos claus-

tast per hanc vitam si eius
sic obtenebramus in hac
vita Judeos ... et conspi-
raverunt illum. quod de nobis
erit quia Ait Gregorius li. et
ca. Pes: maius est dampnorum
peccatum sicut quam iudeorum xpum
crucifigentium. Nam recedunt de
filio et contempnunt redemptorem
salutem et non diligunt dominum
dicunt et non timent patrem
et non venerantur. ingenium et
doctrinam abiciunt. scripturam
et non obediunt. Sed ipsi alii
vim perdiderunt et dampnationem
mortis excipiunt. Ait ille
qui intus est nobis inducere
fecit nos in adiutorium. Dico
reverendi humiles et devota
sorte quatinus nobis gratiam
suam impetret qui est fons
vite ut eius gratia ...
vite cogitemus vite vite
bone et vitam instituere
ad deum et proximum. Omnibus
nobis misericorde invocandus
est. Ipse consolator optimus qui
consolatur dubitantem per
consilium. consolatur impotentem
forti adiutorio. consolatur pe-
nitentes vera peccatorum remissi-
one. consolatur iustos vera
celesti remissione. Item
ipsius ... bonis deducet
nos in terra ... que est terra
viventium in regno ... ad
quem nos perducere dignetur
Ihesus xpus &c.

Cum venit paracli-
tus quem ego mitta
vobis a patre. Jo. xv.

Dicitur in hac die ... datur
et ... in quantitate sua

notum sunt quia in terra visus
et cum hominibus conversatus est
Tercio in spiritu ut homo voluit
ut et divinitas eius homini-
bus innotesceret ut cognosceret
mundus quod ipse est redemptor omnium
et creator. Et quod hanc divinitatis
manifestacionem obstabant videlicet ob-
stacula in omnibus. Quorum utilitas
incredulorum crudelitas gentilium
infidelitas et apostolorum ignoran-
cia et imbecillitas. Ideo ita
post ascensionem divinitas declararet
sic promisit ita misit spiritum sanctum in
die penthecostes spiritum veri-
tatis et sancte claritatis ut
testimonium perhiberet ut habetur
Iohannis xv. Ipse enim de sua
persona in se continet quod sua
persona admirabilis ineffa-
bilis et super omnem talem
ad dulcedinem. Capitulum vi.

Magnum bonum et quam suavis est dominus spiritus sanctus
in nobis. Est enim specialiter
caritas que est patris et filii
primo et ideo non sic est
a patre et filio procedit. Unde
ut dicit Augustinus libro de trinitate
capitulo xx vi quod spiritus sanctus diffinitive
sumitur est vel patris est vel filii
est quia et patris filii est sancti
filius spiritus et sibi a
tria intrinsece vere dicitur spiritus sanctus quia
enim est communis est amborum
vocatur ipse proprie amborum communio.
Sicut enim spiritus sanctus communis amborum
sit patri et filio ita et nobis
sit communio cum patre et patri et
filio. Unde quando divinus spiritus
ut veniat nobis ipse donum
maximum caritas ipse est societas

sine cuius munere nihil est in
homine. Absque eius caritate nulla
anima diligit deum. Sine eius
sanctitate nulla anima sancta. Absque eius
bonitate nihil boni in homine nihil
quod deo acceptum. Ipse ut dicit
Bernardus in sermone de penthecoste consola-
tor, spiritus veritatis, creator, re-
demptor, doctor. De septem donis
spiritus sancti quod ipse spiritus sanctus sit in tribulacionibus
consolator. Ipse enim infirmitatem
nostram confortat ne in tribulacione
nostra deficiat mentem ad intelligen-
dum veritatem illuminat et ne in
fide ipsius vacillet tamquam
verum testem confirmat. Ipse est fons
divinus diffundens omnem gra-
ciam. Ipse incredibile gaudium
facit in anima. Unde sic dicit spon-
sa quod dicit Canticorum iiii Surge
aquilo id est diabole et veni auster
id est spiritus sancte perfla ortum meum id est conscien-
ciam meam ut fluant aromata illius
id est virtutes et opera bona. Unde non
perflando graciam suam diffundit
et diffundendo omnem culpam
excludit. Septem donis septem
peccata. Dono sapiencie sanctus spiritus celestia
sapiendo et excludit peccatum super-
bie. Dono intellectus excludit
peccatum gule et frenat desiderium
carnis ebrie et vorantis. Gula
enim regnante non est intellectus in
homine. Dono consilii frenat peccatum
ire ne precipitat hominem. Dono
fortitudinis docet homines prudentes sed ipse
ad spiritualia in adquirendo in
retinendo et dispensando et
excludit peccatum avaricie. Dono
fortitudinis facit aggredi ardua
et sufferre terribilia et divina

secreta implet et excludit peccatum accidie. Dono pietatis habere gaude de bono proximi et de eius malo contristari et sic excludit peccatum invidie et odii. Dono timoris excludit primum peccatum quod est superbia initium omnis mali. Tercio spiritus sanctus domus mala in homine cludit et graciam virtutum sua clemencia prestat. Quarto verus consolator qui speratores in se non deserit. Sed ipse est adiutor in tempore necessitatis et in tribulatione. Cum transieris per aquas tecum ero. Cum ambulaveris in igne non combureris et flamma non ardebit in te quia ego dominus deus tuus. Et quod hoc fecerit veritate audi. Rex Nabuchodonosor miserat illos tres viros iuvenes in flammam fornacis accense. ipsi iuncti in fornace ambulabant in medio flamme laudantes dominum. Spiritus enim sanctus per angelum excussit flammam ignis de fornace et fecit medium fornacis quasi ventum roris flantem et non tetigit eos ignis neque contristavit neque quicquam molestie intulit. Daniel iii°. Quarto spiritus sanctus de quo canit ecclesia: Consolator optime, dulcis hospes anime, dulce refrigerium. [illegible] cis in igne positis refrigerium in tribulacione solacium et adversitatibus compertum in dulcedine vi quantum est hiis verbis dicere potest quis perfecte

cum multitudine dolorum meorum consolationes tue letificaverunt animam meam. Quinto paraclitus spiritus sanctus qui consolatur homines de remissione peccatorum, de superatione inimicorum, de evasione tormentorum, de confirmacione meritorum, de adeptione glorie debitorum. De qua adeptione glorie Psalmista dicit: Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam. Propter nomen tuum non propter merita mea vivificabis me in equitate tua non mea. Caritas tua et gratia salvet quem merita non faciunt ad salutem efficaces. Caritas tua ut voleti et cupienti ac facienti salutem non denegatis quia vocatur Ihesus, id est salvator. Hic dubium quod omnis creatura hominibus ab homine procedens a vera caritate et dilectione proximi est a spiritu sancto. Ysa. lxi°. Spiritus domini super me eo quod unxerit me ut mederer contritis corde et predicare captivis indulgentiam et clausis apertionem et predicare annum placabilem domino ut consolarer omnes lugentes et ponerem consolationem lugentibus et darem eis coronam pro cinere, oleum gaudii pro luctu, pallium laudis pro spiritu meroris. Audito igitur spiritus sanctus paraclitus id est consolator sine consolatione omne bon-

uit^r recessit et ad finem
peruenit hoc de primo
De secundo scilicet quod spiritus
veritatis est spiritus a christo et a
deus qui est veritas ut de
se ait Ego sum via et veritas
Ipse spiritus veritatis quia spirat
veritatem et est veritas et actio
Unde sicut vinum et rex sapiens
tibi dicebant. vinum est forte
alius dixit fortior est rex.
tercius fortiores sunt mulieres
ii Esdre iii^o super omnia sed
veritas omnis enim terra veritatem
invocat celum ipsam benedicit
iniquus rex iniquae mulieres
iniqui omnes filii hominum iniqua
omnia illorum opera et non est
in ipsis veritas et in sua
iniquitate peribunt sed veritas
manet et invalescit in eter
num Benedictus deus veritatis
benedicta scilicet spiritus veritatis
Ideo ii Petri i dicitur Spiritu sancto in
spirati locuti sunt sancti dei
homines i. inspiracione et reve
lacione edocti Cum non doceamur
nos ad verum sensum scripture
exponere sed verum intellectum sensus
spiritus sanctus subicit Cui itaque spiritus
spiritus veritatis presens ab omni pec
cato sit et pro ecclesia univer
sali Ideo quae indicum eccle
siasticum per esse erroneam
quod divina providencia quod sua
ecclesiam spiritus sanctus dirigit non errat
quia est spiritus veritatis Et augustinus
in epistola ad Ieronimum Ego in
scriptura canonica aliquid me
dacium admittam nutabit

fides nostra quae ex hac scriptura
dependet Sic secundum tenemus sicut de
id quod est in sacra scriptura ita et
illud quod est per ecclesiam canoniter
determinatum Unde hereticus est qui
sentit contra determinacionem ecclesie
hic ille Illam scilicet ipsam ecclesiam
non permittit Unde querentes aliquam
canonizat absque dubio sed spiritus sanctus
est hic hic enim docet spiritus sanctus
fidei nostre Tercio autem est veritas
vite doctrine et iusticie et quia
hanc veritatem spirat
scilicet Est enim spiritus veritatis inte
Unde enim mira scilicet inspirat ab eo
quod inspirat sanctitatem in hominibus
Et Bernardus in sermone de festo
i. spiritus dulcis spiritus sanctus
qui veram voluntatem exigit
et dirigit ad sanctum ut eius vo
luntatem fideliter et efficaciter
implere possimus Ipse spiritus ve
doctrine ipse enim scientiam docet
Unde enim apostolus dicit sapientia
Unde videret scientia Unde iudicium
intelligencia nisi a spiritu sancto quod omnia
continet Gregorius primo Qui corda
terra ita replevit quod in omnes
terram ... corda eorum et in
finem orbis terre verba eorum Ipse et
spiritus veritatis iusticie qui inspirat
iusticiam i. iuste operari et dirigit
ad faciendum bonum quod iusta sunt
et victoria regni celestis Bernardus
in sermone ad fratres bonum spiritus
habemus in nobis operatur spiritus sanctus
enim monet et docet monet
memoriam docet rationem sed in operibus
monet voluntatem et in bonis

ebrius tota assistit anima nra
ideo x' thes petendus h'c dese
De tercio scz de vera testi
monii dacon Cuius dat aut
qd' dedit testimonii de xpo
lumine de lumine deo vero de
deo vo Puide' q's s' s' exhibunt
testimonii de xpo linguis z
scripturis De p'o xt volens
ascende dixit ad aplos Act. p'o
Accipietis virtute sup' venien
tis sp'is in vos et eritis m testes
in ierlem Iudea et Samaria
et vsqz ad vltim tre Mag
vtiqz sp's m eis clarauit ut
patz in ea dca h'c Circa m' dico
ex illustratoem sp's apli h'rent
illustrati sunt ec' de scia z
fidei te nil sentes tamen sp's
repleti subito et plane
ait variis linguis exhibuerunt
testimonii de xpo vide latz
vn Act' iiii Virtute mag
apli s. sp. repleti reddebant
testimonii resurexionis Ihu xpi
dni nri Comabatur eis po
tifices et scribe ne vltra
loquerent' ydeo illi h'rm apd tu
ri magis fiducia testabant'
et p'd tanta ptate dabant
testimonii de xpo ita q' omes
adusarii no poterant eis re
siste' a' cdicere Dicimus de
ris v' sentiam astrinus
q' sp's q' testimonii p'hibet
de me s' de summa misia ad
impletoem p'missoz De summa
ptentia ad cusioem op'm
mdacdoz De summa clemen
tia ad remissionem pctorum
De summa sufficientia ad lar
gicoem munez et graz
De summa ptate indignaria
ad damacoem obstinatorum
Spiritus aut aditor e
s. cui q' s' s' de ipse dicit
se enim inspirat vite q' i
in nobis vitalis misi ie inspi
rauit q' q' bonitas a' q'
misia a' q' virtus a' q'
exhibet testimonii de xpo
misi ipse dedit Merito
i petendus e a nobis p'
omibz ut h'e infundet graz
et tande daz gl'az etnam
qua nobis prestare dignet'
Ihe xp'c

Spiritus dni
replevit orbe
terrae Sapie p'o
Spiritus scus orbe
ter'
mdi replet
bonitatibz Omnia em que
fecerat d's erat valde bona
Gen' p'o Et no alunde misi
q' d's qui e m semetipso
bonus et summe bonus et
sum' bonus sparsim sua
bonitate dimisit omnibus
creaturis q' bonitas e p'pe
tas sp's Sic filii sp's reple
bat p'phetas in vetri tes
tamento no enim humana
volunte allata e aliquado
p'phetia s. sp's inspirati

x° datus est spiritus sanctus
uo ad inquirendum

ul ad impleti locuti sunt sancti
dei homines. Ut dicit petrus in
canonica. Spiritus et sanctus
impleuit xpm. Quartum ut dicit
apostolus in xpo habitat plenitudo
tudo diuinitatis corporaliter. Datus
est enim ei spiritus non ad mensu-
ram sed in plenitudine. Illa vi-
dimus eum plenum gratia et veri-
tate ut de eius plenitudine
omnes accepimus. Dat et
sanctos loquitur dicens Requiescet
super eum spiritus sapientie et intellectus
spiritus consilii et fortitudinis spiritus
scientie et pietatis et repleuit
eum spiritus timoris domini. Item
spiritus sanctus repleuit apostolos de quo di-
themata enim quod spiritus domini
datus apostolis in flatu et
linguis repleuit spiritus sanctus per cor-
num[?] non solum dolorem terrarum scilicet in
collacione sacerdotum et indiscretionem doctrine predica-
uerunt enim remissionem peccatorum
ubique et in omnibus gentibus Illa
et in orbem terrarum dominicum
corum ut hic apostolus in-
de spiritus sanctus dicit in libro sapientie spiritus
domini ornatus celos quasi cedre
ut exponit Gregorius. Quod or-
natio ideo erat aliquod insi-
plenitudo donorum. Spiritus ergo
domini repleuit orbem terrarum
quod est thema nempe autem omnes
doctores exponunt de nocte
decem spiritus sanctus contabitur. Circa
quod recitabitur de replendo
apostolorum. predicantur ponuntur tria
de quorum consideracione spiritus sanctus nos
omnes repleat plenitudine suorum

ut repleuit apostolos
primo scientia legis veteris
et noui testamenti

donorum. Repleuit ergo spiritus sanctus apostolos
primo scientia legis scilicet ut dicit aug-
ustinus ... aperuit veteris et noui
testamenti. i. ad dei quod spiritus sanctus tradidit in
cordibus eorum litteram legis
predicatoris quod eorum tempore ...
acceperunt. Iustus et auctoritate
predicandi iustus et auctoritatem
omnibus peccata remittendi omnes
ad fidem et gratiam ... omnia in
modum ... diuinorum voluntatem
reformandi. Et ut legitur debite
facerent et omnia que mereret
ad ista pertinent receperunt
et auctoritatem miracula faciendi.
Repleuit ergo spiritus sanctus apostolos ple-
nitudine scientie subito docuit
eos de omnibus que erant saluti
necessaria pro hominum salute. Erant
enim ut recepit enim spiritus sanctus docere
peccatores et sanctos ... Nazareni
... hominibus ... il-
luminatos ita quod clarissime intel-
lexerunt que sit voluntas dei
bona que beneplacens et perfecta
acceperunt et in plenitudine
spiritum consilii. Unde ... erant
facti ad deducendum homines
in ad impletionem diuinorum consiliorum
ut inducebant homines ad
... paupertatem ad ...
... ad consensum diuinum regni
ad dilectionem inimicorum et ad
ponendam vitam pro fide et veritate
et ad omnia que accedunt virtute
et donum spiritus domini. Augustinus
in epistola ad Volusianum impe-
rissimum sic illuminatus ut perfe-
ctissima ingenia acutissima elo-
quia inaudita secretas doctorum

miracula faciendi

donum intellectus

donum consilii

Distinguntur xpo et ad predi-
candum via vite salutis et
gentibus Sancta consolacio vere
unde ex hac replecione dicitur
in actibus apostolorum Et omnis
civitas Samaritanorum et
unanimiter audientes que a
philippo dicebantur et viden-
tes signa que faciebat ma-
gnum gaudium habuerunt Repleti et
sunt apostoli linguis omnium ut
diversitate docerent arguerent
admonerent consolarentur et
increparent dicunt quidam quod
quilibet eorum uno linguagio
loquebatur sed ab omnibus nacionibus
intelligebatur Sicut enim erat imple-
ta scriptura illius manna que de
celo cadebat in una specie sed
desiderantibus exhibebat diversi-
varium eius saporem sic et apostoli
una lingwa per se loquebantur
sed diversi exinde diversos con-
cipiebant sensus diversas intelli-
gencias et diversos sapores
Ita sicut spiritus sanctus unus et idem est
deus et tamen largitur diversa et
singulis prout vult impertitur
ita una lingwa erat omnium
gencium in qua erat intelligebatur
Hec diversitas linguarum in
unum fuit representabat unitatem
ecclesie in omnibus gentibus futu-
ram et ... linguis omnium omnibus
gentibus locutura Et iusto
sic nam superbia fecit diversitatem
linguarum ita et humilitas
congregavit universitatem linguarum

repleti erant linguis omnium apostoli ut

Unde Augustinus super Iohannem De
una lingwa stetit sic dicere
et diversis noli mirari superbia
fecit hec de multis linguis
sicut una noli mirari quia
humilitas et caritas fecit hec
si venit dispersio Unde Gregorius
dicit quod ad hoc iste diversitas
istarum linguarum convenerat
predicatores sanctorum multitudo et me-
brorum qui et si diversos so-
nos audiunt unum tamen deum lau-
dant et invocant et unicam
pacem custodiunt Unde Augustinus
in libro de blasphemia dicit
sic tunc id est videbatur recepisse
spiritum sanctum qui loquebatur linguis omnium
ita nunc id est cognoscitur se recepisse
spiritum sanctum qui est in caritate per
vinculo diffusus in omnibus
gentibus Ideo ergo hereticus qui unitate
fidei que est ex diversitate lin-
guarum non admittitur nam con-
tra communionem fulminat et
in evangelio dicit quicumque non
receperit vos exeuntes excu-
tite pulverem pedum vestrorum in
testimonium illis Amen dico
vobis tolerabilius erit terre
sodomorum in die novissimo
quam hominibus illis et tamen de apostolis
plenum ne Iam veniamus ad ter-
ciam et quorum considerantes spiritus sanctus
replet nos suorum donorum
plenitudine Et primo est totarum
universitas ut quod considerat
utrumque in celestibus magna
enim est potestas celorum sicut dicitur
magis ... super celestes
magna gloria sicut angelis
magis ... sicut potestas et multa
talia videbit In interiori est
quod vita eternorum quod hec omnia fecit

intelligat eminentiorem et
fortiorem esse. Unde Ber. super Ca[ntica]
quia ex illis que facta sunt invi-
sibilia dei conspiciuntur sempiterna
quoque virtus et divinitas. Et eo
ipso occupatus est ad illum vel
replet eum timore et reveren-
tia quam habet dicit B. Thomas de
admiratione divine virtutis procedit
timor et reverentia dei et
allegat illud Jer. x°: magnum
est nomen tuum in fortitudine. Quis
non timebit te o rex gentium.
Et si quis hanc scilicet considerat
sublimationem creature ipsi deo
quomodo non pertimescat maies-
tatem eius. Potest enim eos immu-
tare humiliare et in nihilum re-
digere. Unde dicit Salomon: Time
principem qui cum occiderit corpus
habet potestatem mittendi animam
in gehennam. Considerantes
et consideratio creature scilicet indu-
cit ad donum pietatis. Illa enim

pietatis

creaturam superiorem videt condescendere
sibi creature inferiori sicut ange-
lica incorruptibilis ... homo
in rationali ... animalis
in sensualitate ... planta
in vegetabilitate et est descen-
dens ab omnibus creaturis
[illegible] dispositionibus ... colligatis
et ordine in
creaturis. Et ex isto potest quis
donis scilicet devenire ad opera
pietatis ut quidam in uno magis
aliud accedit alteri adhibi-
bus suis pietatis ... in
domibus tribue panem in
devotione ora pro aliis in
scientia doce aliud in potentia

defende aliud in robore
corporis porta onera alterius
et sic de aliis. Communicatio
enim in creaturis est ex lege indi-
ta humanis est ex lege data. Unde
Thobias docebat filium suum
[illegible] domine quando potes
esto misericors. Est enim homo
misericordie patris ... que est ad
imaginem dei et esse pius
pietas scilicet et donum scilicet ut dicit
B. Thomas. Et quibus vult consi-
derare quod quomodo omnis creatura
[illegible] sine culpa ...
in hoc enim quod creaturis ...
[illegible] per aquam et ...
pullos ... non peccat. Sic
et ... omnis creatura homi-
... esse sine culpa. Et ex
hac consideratione scilicet ...
potest devenire ad donum scilicet

Donum

quod homo hic qui et naturalibus
et fortius et gratuitis ...
sine culpa et ...
... sine querela ...
te ... quod in omnibus creaturis

fortitudo

[illegible] robur quod naturalis ...
naturalis potest aliqua creatura
sine violentia ...
... suum. Creature ...
... non ... robur
quod est scilicet quod dicit ad hoc
ne ...
... quo ... ad ...
... Creator quidem
non ... dignus ab
... non creator cum
nos ita fortes non essemus
a quo ... scilicet non creatore
summo sapientissimo et potentissimo

Mira est rerum inequalitas circa
obediendi potentiam ita quod
quedam res habent, quedam habent inclina-
tionem ut obediat deo et
pareat eius voluntati ad
omne ad quod eas movet vel contra
ea vel preter ea ignis sicut non
obstante eius naturali inclina-
tione. Precepit enim deus igni
ne combureret pueros et non
combussit. Precepit ut de celo
descenderet et descendit. Pre-
cepit ut omnes in unum igne
confluerent et confluxit. Unde
igitur ex omnibus colligatur
aut indicem procedit. Et non
est ammirande consilii obedien-
tia nisi accepimus ad faciendum
quicquid deus vult propter nos sed
unde ipsius precepta impleamus
et quanto magis devenimus ad obe-
dientiam consiliorum. Et videmus
quando quanto lucem et quanto
res manifestat sicut plus lucis
ignis in candela quam maiorem
facit de rebus cognitionem. Maxime
autem lucis sol quam ex parte
homo non solum cognoscit magis
sed et prima et facit discerne-
re ab aliis. Et unde lux lu-
cis [illegible] que est igitur divina quia
facit est quod est sol iustitie quod non
potest in nobis tanta lucem indu-
cere ut veniremus ad cognitionem
illorum que maxime delectant et
in qua cognitione consistit vera
felicitas. Seneca in epistola non
est destructus. Scriptum est .ii. [illegible]
[illegible] omnibus sanctis eius.
Scriptum est [illegible] intellectum tibi dabo

et instruam te in via hac
qua gradieris firmabo super
te oculos meos. Signatum est
super nos lumen vultus tui
domine et hoc ibi nunc est. Conse-
quenter de nobis scriptum est. Nolu-
erunt intelligere ut bene agerent.
Ita et econtrario caritas bo-
nitas pulchritudo et suavi-
tas hominis ita allicit quod
quibusdam intelligentibus delectatur. Unde
in psalmo: delectasti me domine
in factura tua et in operibus
manuum tuarum exultabo. Immo
quidam talibus suavitatibus
inebriantur ita quod et [illegible]
ut in blasphemias. Et addo
est quod ubertas domus dei non
potest trahere ad sua desideria
[illegible]. [illegible] bonitas
non potest eos implere ut [illegible]
[illegible] superaret ut in ipso
[illegible] delectarentur ut in ipso
[illegible] expectarent quiete et
satiarentur. Psalmo. Inebriabuntur ab ubertate
domus tue et torrente volup-
tatis tue potabis eos. Et sequitur
quoniam apud te est fons vite
et ex [illegible] [illegible] [illegible]
Sapientie xiii. quod a hiis que
bona videntur non potuerunt
intelligere ad eum qui est bonus
[illegible] quod deus [illegible]
[illegible] consideraciones deduxit
[illegible] ad donorum plenitudinem
et est ad gradum [illegible]
[illegible] sicut Unde ii Cor.
iii. nos revelata facie
gloriam domini speculantes in
eandem imaginem transformamur

Credimus ergo Christum dixisse illa
si quis vult adipisci vitam eius
et gustacionem per devotionem opera
confiteri ad omnem donum plen
itudinem. Et revera ipse nobis
dedit exemplum ut quemadmodum
ipse fecit et nos faciamus. Ca-
piamus ergo a Christo humiliacionem
quantum satis timoris pietatis quia
amor. Item quia in gratia
dicit enim Gregorius Omelia ... super
Ezechielem qui in Christo assumit
humilitatem amore et timore
tenet quod ipse solus sine peccato
est ut quod homines delinquunt
quod incessanter doleat et
puniri stat. Item in quo Christus fuit
fortis in contumeliis in op
probriis in derisionibus in
passionibus in cruce et morte
Ubi enim erat abscondita forti
tudo eius. Nota autem fortitudo
a quo pendet. Gregorius in
Moralibus dicit qui potest attendit
dumque roboratur qui dimittit
quod delectat accendit fit autem
voluntas seu libertas cordis
qui in libertate et pace in
omnibus roboratur. Sed non in
hiis consistit solus noster. Et
Ubi omnia et consilia sunt in
vita nostra vel damnum nos ad
interficienda i[d est] que ipse fecit
et ad spernenda i[d est] in quibus
ipse delectationem habuit. Ecce
ergo iam quod dominus nos replet
in ... vita et cum collet
... Item
per spiritum quod dicit Augustinus
quod spiritu divino repleta est
domus spiritus sancti. Et ibi timor
invenitur et ab eo inspiratur ad

sapientiam devenit. Invenio enim
sapiencie timor domini. Et quia dum
pervenerimus absque dubio sic
servaverimus eterna gloria
capiemus. Ad quam nos perducere
dignetur Christus dominus per secula bene
dicta. Amen.

Si quis diligit me sermonem meum servabit. Joh. xiiii°

Hodie per totam istam octavam
sancta mater ecclesia celebrat
solempnitatem visibilis non in hoc
invisibilis missio spiritus sancti et ap
paruit immo separat invisi
bilis eius missionem. Item
dicit Augustinus libro Soliloquiorum
est deus unus et verus patri
et filio coequalis consubstantialis
et coeternus deus de deo lumen
de lumine. Lumen videmus ergo
dei attendens et lucens in
omnem spiritum quod sic visita
tur dona omnium virtutem
sine quo impossibile est placere deo.
Item dicit idem Augustinus in libro
Hexameron est tante dignitatis
auctoritatis et sufficientie quod fil
ius patri et filio a sanctis adeo
et glorificatur. A quo sic a
patre et filio in omnes electos
a principio mundi fluxerunt
a quo celi receperunt ut enar
rarent magnalia regni dei
sine quo nulla adoptio per
in filium dei immo sine eo nos
per aliquod bonum opera facere
vel cogitare. Item Corinth. i° no
Nam et nos per dicere Jhesum
nisi in spiritu sancto. Omnia enim bona opera
in nobis spiritus sanctus dividens singulis

. ss. oia opatur in nobis

qui dixerit in patrem et filium remittetur

dilectio dei in quo 3

prima ad Corinth. viii.
Et quis audet aliter sentire
Ag. et Rom. xv. Kilian Cilia Bene-
dicta e. opera spiritus sancti. Na. primo Ber.
maria filium dei concepit cui
in ea supervenit spiritus sanctus. Dixit
eis in deserto uno predicatores
verbi et operatores miraculorum
attribuitur spiritui. Unde etiam sus-
citationem lazari xi. ipse
ministrat spiritus. Jo. iii. xi. i. motus
e. a spiritu sancto. et in digito dei i.
in virtute spiritus sancti eicimus sic ut de-
bet luce xi. Ad cuius excel-
lenciam pertinet, id salvatoris
Mat. xii. qui dixerit verbum
in patrem potest ei remitti
qui dixit verbum in filium
potest veniam sperare sed qui
blasphemaverit in spiritum sanctum non
remittetur ei. Sic ut in instructo-
re ipse est fundamentum remis-
sionis peccatorum. Et aug. v.
de fine. dicit sic panem
nostrum diei quotidianum
scilicet eo indigemus utimur et suste-
tamur. Sic et spiritum sanctum nostrum diligimus
eum accipimus et sine eo
nec scire nec uti possumus esse
nec eius mandata implere
nec dominum diligere. In cuius
signum hoc legitur. Primum
de dilectione dei quod consistit
in observacione mandatorum
eius. In quo sunt pertinent ...
Primo quia spiritus sanctus suo effectu
effectum eius dat bi quibus diligi-
mus dilectio enim dei est
spiritus sanctus et spiritus sanctus per

dilectionem effunditur. caritas
dei in cordibus nostris. Ro.
v.o caritas dei diffusa est
in cordibus nostris per spiritum sanctum qui
data est nobis. Sic ergo probabi-
litas argumenti quo possit
cognosci an diligat dominum
vel non. In hoc quod dicit sermonem
meum servabit. Tercio magna
utilitas que venit ex dilec-
tione dei ibi et pater meus
diliget eum. Ad primum
hec est fides catholica quod
omnium rerum creaturarum celestium
et terrestrium visibilium et
invisibilium spiritualium et
irracionalium principium et causa
non est nisi bonitas et
dilectio summi sed patris et
filii et spiritus sancti. Cuius bonitas
est tanta ut summe bonus
omnis nullius indigens sua
bonitate voluit alios cum
cate ... facere potuit quia
omnipotentissimus et decuit quia
clementissimus. Ideo omnia condidit
sola bonitate non necessitate
creatura ipso summo bono
participaret dum quod preter.
Capitulo i. Opus dominum re-
plevit etc. Et quia non vult
esse preter ... eius nec
nisi per intellectum. Ideo
deus fecit racionale creaturam
ut summum bonum intelligeret
et intelligendo amaret et
amando possideret et possi-
dendo frueretur ... in quo
consistit eterna beatitudo creature
racionalis ... ideo

Homo cum in honore esset
non intellexit

homine ad imaginem et
similitudinem nostram et suam
et posuit eum in paradiso
loco voluptatis. Ubi quia sa-
cius nil molestie nil in-
digentie sentiebat stipatus
odoriferis malis et flori-
bus gloria et honore coronatus
et constitutus super opera manuum
plasmatoris. Ubi habebat pre-
sentiam angelorum et totius mi-
licie celestis recepit a domino
mandatum. Sed homo cum in ho-
nore esset non intellexit ideo
comparatus est iumentis insipienti-
bus. Ita per peccatum inobedien-
tie translatus est in gratia contemp-
tibilem pronus ad malum et
difficultatem ad bonum. Et sic nos
tenemur nos in hac valle la-
crimarum nati. Audimus esse
celeste paradisum audimus angelos
dei frui eo audimus spiritus
iustorum spiritus eorum angelorum
sed carnales quoniam esse illa
invisibilia non valent scire
per experimentum. Unde dubitant
quasi sint esse corporalibus oculis
non videt adhuc adducit
Gregorius in 4o dialogorum exem-
plum dicens. Si pregnans
mulier mittatur in carcerem ibique
puerum pariat qui natus in
carcere nutriatur et crescat cum
si forte mater sua nominat
solem lunam stellas montes
campos aves volantes be-
stias currentes, ille vero qui natus
est in carcere et nutritus nil
aliud sciat quam tenebras

carceris quamvis illa esse au-
diat esse sed ea experimentaliter
non novit veraciter ea esse dif-
fidit. Ita et in hac exili-
tate nati homines cum audimus
esse celestia invisibilia diffi-
dunt an sint vera quia hec sola
visibilia terrena noverunt in
quibus sunt nati. Unde factum est
ut invisibilium et invisibilium
creator unigenitus dei filius
pro humani venit ad redemptionem
generis humani et spiritum sanctum mitteret in
corda nostra quem per eum illumina-
ti crederemus que per experimentum
adhuc scire non valemus. Nam quod
sequitur Johannis 7o. In die
magno festivitatis dixit Jhesus cla-
mabat dicens. si quis sitit
veniat ad me et bibat qui
credit in me flumina de ventre
eius fluent aque vive. Hoc
autem dixit de spiritu quem accep-
turi erant credentes in eum ut
factum est hoc vel in epistola
ad Romanos. Ecce admirans beatus Paulus ait
O affluencia liberalitatis dei o
indeficiens largitas bonita-
tis divine. Spiritum enim sanctum tunc
primitus apostolis dedit non
dispersit universis thezaurum suum
forte aque vive apperuit ta-
libus quam innuit tamquam
ipse debitor sit omnibus per-
fectis et imperfectis. Par-
cat patri dedisse filium in
redemptionem servorum nisi et spiritum
daret quos servos adoptaret
in filios. Dedit filium in
precium redemptionis dedit spiritum.

largitas dei omnipotentis
non solum filium dedit verum
et spiritum
sanctum
nova largitate

Privilegium adoptionis. Ille demum
s[ed] totum sonat in hereditate ad
optat[am]. Si p[ro] hac e[st] dic[er]e p[ro]-
digum p[ro] desiderio salutis. Quale
An no[n] p[ro]digus qui no[n] filiu[m]
sua[m] dedit, s[ed] et semetip[su]m
ut h[er]edes repararet. An no[n]
p[ro]digus qui filio suo p[ro]p[ri]o no[n]
pep[er]cit s[ed] p[ro] nob[is] omnib[us] tra-
didit illum, ut et[iam] s[piritui] s[ancto] pep[er]cit
ut ita loquamur, s[ed] et ip[su]m
nova largitate sup[er] h[er]edes
suos effudit. Hic ille here-
ditatis missus est s[upe]r ap[osto]los in
duplici igne et linguis: in
duplici vehementi: igne fervente
et linguis variis. In duplici
stabile ad inveniend[um] errore[m] de-
in igne fervente ad removend[um]
torpore[m], in linguis variis
ad dilatandu[m] amore[m]. Ad hoc
enim missus est sp[iritu]s ut hi q[ui] eu[m]
reciperent essent q[ui] in[n]ocentes
sine dolo, sine duplicitate
sine simulatione et ita simplices
ut columbe sine felle rancoris
et invidie. Hic enim apparuit
d[omi]n[u]s simplicibus. Ad hoc missus
est sp[iritu]s ut hi qui eu[m] acciperent
non essent pigri non tepidi non
torpentes s[ed] sp[irit]u ferventes. Dicit
enim Aug[ustinus] q[uod] mira sunt similit[udines]
s[ed] sequentes q[uod] pigri sicut ego
sine pietate frigida remanent
in igne dato; est ut essemus
sp[irit]u ferventes et d[omi]no servientes.
Ad hoc missus est sp[iritu]s ut q[ui] eu[m]
susciperent no[n] tacerent sed
in linguis ardentibus loquerentur
modo diversa aliis ostenderent

hodie est missus
promissus

Sic igne
...

animalis homo non
percipit que dei sunt

ad diversa: iam ad ablutione[m]
scelerum, iam ad exultatione[m]
inchoatam et ad alia diversa
que operatur unus atque idem sp[iritu]s.
Dicit Aug[ustinus]: Hac die festivitate[m]
qui se disponunt ad accipiend[um]
sp[iritu]m s[anctum]. Quia eius dispositio par-
tim consistit in ieiuniis? et vigiliis
et in orationibus. Unde adventum
que ante descensionem sp[iritu]s s[ancti] erant
in sollicitudine? accipite sp[iritu]m s[anctum]
quor[um] remiseritis peccata re-
missa s[unt]. Sp[iritu]s s[anctu]s in quem insufflat
in faciem spiraculum vite, quoniam
c[on]cupitas vita a sp[irit]u ...
... a luto et remanere
corporibus luteis. Ita animalis
homo non percipit que dei sunt
ut sp[iritu]s s[anctu]s qui est doctor spirituale
spiritum? in corpore subdito
peccatis. Cum ergo vis eum sus-
cipere necesse est eum esse
spirituale et a carnibus ...
quia sp[iritu]s s[anctu]s effugiet fictum. Aug[ustinus]
Aug[ustinus] s[uper] Jo[hannem]. Ideo spiritus
descendit in ... missus est
in igne visibili ad signand[um]
q[uod] ipse est ignis quo caritas
diffunditur in cordibus vestris.
Ad hoc ut qui deum diligim[us]
et proximos diligeremus. No[n]
enim ad suscipiendu[m] sp[iritu]m s[anctum] suffi-
cit carere peccatis s[ed] oportet esse in
caritate sine qua non datur
sp[iritu]s s[anctu]s. Ad hoc ut esse ...
accepimus. Cum quidem
advenerit in hac domo stabat
... omnis domus
dilatatorem. Nescit enim tarda

molimina. Secunda gratia dilectio
que est opus spiritus sancti quod inspi-
rat. Vide quemadmodum legitur
eciam de dilectione spiritus sancti. Et si-
gna dicit Christus in [illegible]
Si quis diligit me sermonem
meum servabit et Jo. xiiii°.
Secundum licet opus dei
innata sursum et legem qualem-
cumque hominem mortalem incer-
tificare de sua dilectione
secundum id Eccles. ix°. Nescit
an gratia vel odio dignus sit
et hoc propter multas causas. Primo
propter divine acceptacionis incli-
nationem. Illa caritas includit
divinam acceptacionem, sed est nes-
cimus certitudinaliter an simus deo
accepti. Ergo propter ista latencia
acceptacionis nescimus nos esse
certitudinaliter caritatem dei nisi
per specialem revelacionem dei.
Secundo propter similitudinem caritatis consti-
tute vel infuse ad dilectionem naturalem
vel ad acquisitam, eo quod a naturali
inclinacione vel assuefactione
contingit quamquam quod animus in-
flammatur ad devocionem vel ad
dei dilectionem. Et nihilominus
est in peccato mortali. Propter quod Bernhardus
Secundum reprehendit superbien-
tes de devocione. Tercio
propter indispositionem occultam incli-
nacionis ad discretionem vel
huius generis gratie date et gratum
facientis. Quarto propter occulta-
tionem demonum mentium. Deus
enim claudit oculos servorum
suorum quantum ad ea que spec-
tant ad eorum dignitatem despicien-
tes extolli, et aperit
quantum ad ea que spectant ad eorum
indignitatem et defectum respec-
tum similiter. Luce xvii°. Cum
feceritis omnia que precepta
sunt vobis dicite servi inutiles
sumus. Non gratia quia est in peccato
superbie que aperit oculos
ad videndum prerogativas et
claudit ad videndum indigen-
cias et defectus secundum illud Apok.
iii°. Dicis quod dives sum et
locupletata et nullius indigeo
et nescis quia tu es miser et
miserabilis pauper et cecus.
Ideo quod ad caritatem spectat ad
dignitatem hominis deus celat co-
gnitionem eius ne forte extolla-
tur, ne veniat in desidiam
et torporem. Et alie sunt cau-
se propter quas deus [illegible] quamvis
legem non vult homines certifi-
care de sua dilectione. Et quam-
vis hoc sit verum relinquit
tamen nobis quasi signa probabilia
per que non mediocrem possumus
esse certitudinem de dilectione
dei. Sic est primo signa consci-
mortificacio carnalis concu-
piscentie. Alienacio mundane
leticie. Adherentia ad consilium
bonorum operum. Dolor
et satisfactio peccatorum. Dimis-
sio iniuriarum. Affectus spiritualis
fructus desiderium celestium
et eternorum. Affectus vel moti-
o abundancia lacrimarum
et cum bono libenter audit de

Deus celat gratiam in homine

Signa caritatis

Deus loquitur et legit et q
[illegible] vellet intellig-
perare et tamen filia. Cum
ergo quod opposita iuxta se posita
sese magis elucescant, quod oppo-
site et contrarie. Et inter cetera
divine dilectionis indicia sunt
sicut id perfectissimum. Ut vide-
atur salvator noster insinuat
in evangelio dicens: Si quis
diligit me sermonem meum servabit. Si quis ergo vult
experiri de dilectione dei-
nitatis sue, ut sermonem dei
fideliter custodiat et man-
data eius diligenter impleat.
Alioquin Johannes in canonica:
Qui se dicit nosse deum et man-
data eius non servat mendax
est. Unde dicit Augustinus libro de
vita christiana: Deum diligit qui
in omnibus mandatis obtemperat,
qui se sanctificat ut deus con-
stituit. Sanctificatio est sancti custo-
dia quod eius sanctum servitium. Deum dili-
git qui et eius preceptum
implet. Qui diligit deum
odit malum. Deum diligit
qui non alia cogitat quam
celestia et divina. Deus enim
non est auctor [illegible] sed iustitie
et pietatis. Et ideo deum diligit
qui non aliud operatur quam
quod deus amat et iussit, tales
nos vult esse sicut ministros,
tam pudicos, tam immaculatos, tam
simplices ut ceteros nihil in
nobis inveniret quod re-
dargui possit sicut ad

imitaret et diceret. Ubique
gentium una est dicens: Deus cor-
pora quae diligit deus in
se, alte sunt velut celi
dei cultores et servos man-
suetos quos virtute pios
irreprehensibiles ut quicumque
eos videt stupeat admiretur
et dicat: Vere hii sunt servi
dei quorum vita est conversatio
ita enim sit de hac [illegible]
ut nemo sit qui non velit
eum videre, qui non desideret
eum audire. Omnis qui videt
credat eum esse filium dei.
Cum igitur cum omnibus hominibus
super omnia naturaliter appetit
beatitudinem, nec ipsa beatitudo
possit haberi sine gratia et
dilectione dei, nec ipsa gratia
et dilectio sine observatione
mandatorum, quid aliud
restat nisi quod omnes homines
omni qua industria curam
apponere debeamus ad obser-
vationem mandatorum. Cum
quidem mandata, ut ait propheta,
deus mandavit custodiri. Unde:
Tu mandasti mandata tua
custodiri nimis. Et ista nimis
ut in veteri testamento inscribitur
allegavit mandata descripta
in limine ac postibus domus
quod sit ingens continua
memoria eorum. Et ne quis
tempedat sermonem de alto
de quo sermo est [illegible]
et hoc non est [illegible]

f in delectu ade videtur leve

filius qui loquebatur sicut
pater quia per eum loquebatur
pater. quod in Johanne dicit. sermo
quem audistis non est meus sed
patris qui me misit. unus
non solum in sermone verbo est patris
et filii et spiritus sancti quia cum pater
per filium loquebatur spiritus sanctus do-
cebat intelligentiam cordis
et ad memoriam reducebat.
Unde dicit in Johanne Paraclitus
spiritus sanctus docebit vos omnia. Cum
igitur est sermo patris id est potentissimi
et quod filii id est verissimus
fidelissimus et probatissimus
et quod spiritus sancti id est plenus virtu-
tibus bonitatibus et donis
et est sermo vehementissimus
spiritus qui perflat abdita cor-
dium et penetrabilior est omni
gladio ancipiti pertingens usque ad
divisionem anime et spiritus compa-
gum et medullarum. Hebreorum v.
Cum ergo sermo divinus sit tante
potestatis virtutis et utili-
tatis peccatoribus mirum est quod
homines cum modico audiunt.
Dicit magister Augustinus in tractatu
de decem chordis in sua dicta dicens
imperatorum scripta, rex sine
sanguine suo, fuit contemni-
tur omnes suscipiunt cum tremo-
re et veneratione et adorant
vilissimam cartam atramento
descriptam. scripture sacre le-
guntur. verba dei tonant. ipse
dominus qui patrem patribus loquitur
et non audit aut fastidiose
audit aut quod peius est
fabulis vacat. Imperator lo-
quitur ponitur de carta loquitur
et timetur et quod patris in ca-
rta adoratur. Testimonium autem
domini dei certa ab aliquibus
contemnitur quod in iudicium veniet
ipsum prophete clamat apostoli
predicat. Christus loquitur et per
ipsum hominibus fit nec time-
mur. Hec ille. Et Augustinus li-
bro de quo est libro celi xx^o ca-
pitulo in delectu ade videtur fuisse
leve. Nos cogimur quantum po-
derosum sit peccatum, quia non dicit
vetiti pomi gustu sed quia ab
intentione contra voluntatem dei
dicitur vir sancti commisisse
peccatum et sedet ponam modo
hominem an conspectu creatoris
sui omnis honor et obedientia
debetur a sua creatura et sua-
deat quis homines alio contra
respice an creator mandat
ne velit illuc aspicere quod
si videtur si apparet an
deum offendere et non modico
esset culpabilis. utique patet
sufficit ratio, intelligibilis quia
si tota creatura perit redacta
esset non debet contra voluntatem
creatoris aliorsum respicere. et
si oculus possit ab impetu de-
fende. Et certe quod inveniunt im-
plere mandata dei quod leve
timent in pena. o. Johannes xiiii ca-
pitulo conditionaliter. Si quis dili-
git me sermonem meum servabit
qui amat servat sermones dei.

f quis diligit me

Cui tri ad summa diligentia
debent servari. Sz ne forsi
tan humana fragilitas se
viciis hic corrupte nature
ad malum confugerit madata
dei timentes illorum gratiam
Ad tertium etiam deus cle
mentissimus ondit eorum magna
utilitatem que efficit ut ea
si madata diminsia cum
magnitudine ferimus leviter
leviusque inducent Audit
enim et pater meus diliget
eum et ad eum veniemus
et mansionem apud eum facie
mus Et quod ut inquit apostolus
Ad Rom primo invisibilia dei
per ea que facta sunt intellecta
conspiciuntur per creaturas demon
strationem summamque et humanis
rebus tum enim facilius intel
ligemus quid sit a deo dili
gi si prius noverimus quid
sit ab homine diligi Ei qui
vere diligimus et vera amicitia
ei coniuncti sumus. Omnes nostras
fortunas nostras consilia et
auxilia committimus ei tamquam
nobis ipsis Et ideo medicus
est animus infirmi verus amicus
tamen non solum quicquid pre
cipit eum Et quod potest et
saepius est verus amicus divitis
quam ille pauperis. Bone
differunt amicus suo consulere
simul opere facere et opera
hiis providere de iis. Verus
enim amicus non potest ullo
pacto nec scit nec sua eius
indigenti denegare Et ergo

homo amicus dei omnipotentis
potentissimi et perfectissimi
flem circa est amici sui. Quod
denique assumamus de deo est
potest aliquid diligere.
Sicut ipse salvator inquit.
Si vos cum sitis mali nostis
bona data dare filiis vestris
quanto magis pater vester celestis
dabit spiritum bonum petentibus
se Et quoniam illi ista diligenter
considerant non videbunt ea
grave madata dei servare
eum per hoc eius amicicia fruuntur
quae sicut ipse salvator inquit.
Vos amici mei estis si fe
ceritis que ego precipio vobis Et
enim hec sunt amicitie et in
amicorum dona sunt omnia. Et
quod est liberalior et perfectior
sit amicus deus quam homo
scimus quod deus dona sua que
sunt immobilia inmo et semper
largiatur dilectoribus suis. quod
et infallibiliter pollicetur dicens
Si manserit in me et verba
mea in vobis manserint.
quodcumque volueritis petetis et
fiet vobis Cumque sit audiendum
non contrastat immo diligit
attendentibus hec sensibiliter
non mardescat totum in
voluptatibus amore humane
propria videtur amici sen
tentia quae tum inter homines
ad modicum tempus fieri potest.
Si vero cum deo est amicitia
una sua perpetua forma et firma

et consolatur eum. Inquit enim et
ad eum veniemus etc. Nec deus
apud suos dilectos manens
facit ociosam sompnolentam aut
inutilem mansionem sicut homines
saepe faciunt. Loquitur enim continue
ad cor hominis et semper inspirat
animae dilectae sanctas cogitationes.
Unde propheta: Audiam quid lo-
quatur in me dominus deus, quoniam lo-
quetur pacem in plebem suam.
Et ideo sicut invocatus non
exaudit vel opem differt
sed repente inquit ecce assum.
Item et oculi semper vigilant
super dilectos suos et aures
eius semper sunt intente si quid
dilectus petat. Unde propheta:
Oculi domini super iustos et aures
eius in preces eorum. Sicut autem
sedula et continua cura sit
suorum dilectorum ut eos prote-
gat sub umbra suarum alarum
et scapulis suis obumbret
et scuto suae potentiae circumdet.
Quia si forsan viderit cadere
dilectum suum statim supponit
omnipotentiae manum suam ne
collidatur. Certe quod sit di-
gnitatis excellentiae et utili-
tatis deum venire ad hominem et mansi-
onem apud eum facere quis
digne valet cogitare? Quis com-
prehendere? nec ad intellectum
et suspirat. Quis nimia pie-
tatem suam vos [illegible] explicare
quae sentit nisi qui in ea gu-
stando et cogitando.
Certe felix homo qui suam

nosset conditionem. Certe si
mandata dei servaret dominum factorem
suum et mandatorem veniret ad
se visitandum, manendum et secum
cohabitandum. Ob tam dignum
aliud servare [illegible] visitatorem
ingredimur mansionem et
hospitem. Quare quidam [illegible] ipse
apud se habere dum eius precep-
ta curavit implere. Nec homini
deo potest esse conviviare in amore
suo nisi et ipsum faciat unum
spiritum secum. Apostolus: qui adhaeret
deo unus spiritus est cum eo. Hoc
solo affectu quod deus ad hoc nos
creavit et suas nobis illumina-
tiones infundit ut essemus
unum cum eo et quod unde possemus
venire ad finem eius. Maxime
eum diligere amare quia in hoc
maximus est ut esse sit in hoc
et in futuro saeculo quam pro
summo bono respicere et beati-
tudinem. Quia hoc est finale bonum
ad quod deus nos praedestinat
ab eterno et praedestinatos creat
in tempore. Ad quod creatos vocat
per suas multiplices inspira-
tiones, praedicationes, beneficia
et tribulationes. Ad quod sic
vocatos iustificat per suorum
[illegible] illustrationes. Ad quod
illuminatos magnificat per meritorum
amplificationes ut tales amplifi-
catos glorificat. Omnes ergo cap-
iunt salvos fieri et ad agnitio-
nem nominis pervenire. Fidelis
sermo et omni acceptione
dignus ut quia deus ita nos

dilexit et nos ergo diligamus
Et iste magna secunda causa
diligendi deum quia ipse prior
dilexit nos. Ipse dilexit
nos inimicos, nos diligamus
eum qui est verus amicus sic quod
ex amicitia consensit nos ut
eum verum patrem. Ipse dilexit
nos deformes et peccatis feda
tos, nos diligamus eum qui est
decor, amenus et summa pulchri
tudo. Ipse dilexit nos homines
mortales, nos diligamus eum
qui est deus et homo immortalis qui
ut nos efficeret participes
sue immortalitatis dignatus est
assumere participacionem nostre
mortalitatis in qua redimeret
perditos et ad eternam gloriam
reduceret iam reparatos. Cum
igitur sic tantum [illegible] non simus
ingrati tante benignitati, non
negligamus tam immensam caritatem
et maiorem conditoris et redemptoris
studeamus eius mandata in
omnibus custodire quia nullo modo
quam ipsius tante bonitati possumus
rependere sed hoc tamen necesse est
ut corda nostra sint ad illius
voluntatem directa et quando
ipse concedere dignabitur viam
nos salutis eterne cum omni
devocione speremus. Cuius salutis
participes faciat nos
Ihesus Christus per secula benedictus
Amen.

Si quis diligit
me sermonem meum
servabit. Io. 14 [illegible]

Per ipsum quod efficitur bonum
malum destruitur

Hec dicens filius est sine pr-
in divinis quod deus spiritus sanctus qui est deus
unus et caritas ac amor
infinitus quo se pater et filius
diligunt. Licet enim persone
in divinis inquantum sunt unum
in essentia diligunt se actu
essentiali quo est spiritus sanctus. Sicut dicit
Richardus de Cassia lo xii ca-
pitulo. Deus pater cum filio alia
concomitantia dilectione se non dili-
gunt nisi dilectione spiritus sancti cum
quo eternaliter unum sunt. Sic ergo
pater et filius diligunt se
spiritu sancto amore qui est spiritus sanctus. Hec est
persona tercia deitatis spiritus sanctus quem pater
et filius spirant et quem ipse
utrimque de sua liberalitate
et infinita bonitate donorum
inspirat et quos vult inspirat.
Ipse spiritus sanctus non solum sanctus in se
sed quos sanctos facit et omnia ad
sanctitatem pertinentia in hominibus
efficit. Que sanctitas requirit a
malo declinacionem, boni opera-
cionem et dilectionem. Per ipsum
enim destruitur omne malum,
per ipsum efficitur omne bonum,
per ipsum diligimus deum et
proximum. Hec enim est caritas
qua nos deum et proximum
diligimus, et ipse qui est caritas
patris et filii in nobis operatur
ut diligamus deum et proximum.
Et quia plenitudo legis est dilec-
tio. Ad Romanos xiii. Et quia ergo
enim mandatum dei [illegible]
sumus iam non diligimus deum et

quod quidem mandatum
dei transgressi fuerunt
qui deum non diligunt

xe lipe dt Si quis diligit
me ze obseruacio eius manda
toz dei e testimoniu dileccois
dei qui reges diligit lege
eius custodit / pax e eni
regis per naz dileccois ocio
nimus nisi eius lex custodia
paz e insign dilexisse per naz
si in doctrina sua fuit attenta
vt dt Jo xiiij Si quis diligit
rege custodit lege. hoc est
per leges non cont . . . ter
dileccioz regis immo mitipa
et quitomagis dilexit per naz
reges tanto feruencius in dilec
tione debuit obseruare lege
eius Inde ait xpc si diligitis
me / s . amore audiendo corde
meditando ore docendo et
re volendo ope implendo
mandata mea seruate Jo xiiij
primo. dic i2 ipse e tanta dilec
tionis dei ita et ita custodie
leges dt Jo xiiij hoc eo cum a me
impossibile e mandata dei perfice
re sine gracia sp̄s s̄cī · q̄ ut dt Aug
li de gra et libero arbitrio
facit ut velimus et facit ut
faciamus . perficiendo vires efficacis
sime ad voluntatem q̄ ut scriptum
e dixit faciam ut in iustifi
cacionibus meis ambulet
et iudicia mea obseruet
Vnde hec tamen Rom non e
nisi de obseruacione manda
toz dei ex qua deus dili
gi possumus Quod sic
incipit Si quis diligit
me . In hoc dt Si quis
notat raritatem diligencium

deum Nam rare qui inueniunt
q̄ mandata conseruasse illesa sunt
per ex cius diligeret deum dilectione
naturalem et liberum sit minimum fun
damentum diuine dileccionis hoc
in ea non e perfecta seu comple
mentum vt dt beatus Thomas in j
re . Secundo quod dt xpc Si quis
diligit me scilicet acceptando
a spiritu sancto donum caritatis creatura . deus
enim caritas e . increata ergo
caritas creata diffunditur in cor
dibus nostris Ro v° . Sed quis com
plexus hoc donum diligit me
scilicet illa caritatiua dileccione
puta et sincera scilicet non propter
aliquam sui vtilitatem temporalem
sed propter se i propter quod merito est
diligendus / xpc . Nam quod deus est
ideo propter se e diligenda . i
in ipso sunt tante insignes propter
quas e deus diligendus scilicet
summa potencia sapiencia boni
tas et castitas et magnificentia
Na ipse e solus ie qui facit
mirabilia . inde beneficia dei
mouent homines ad diligendum
deum et sunt e amicicia ipsum
diligendi / multa quia sunt in
ipso xpo propter que merito est
diligendus scilicet gracia vnionis
gracia singularis persone . b° gracia
capitis et quia e causa vni
uersalis salutis et etiam quia
multa fecit nobis . propter que
a nobis merito e diligendus
Multa . . maiore caritatem
nemo habet ut animam suam
ponat quis pro amicis suis
et hec dileccio dei continua

no est gt ea deus diligit se
est in termi(n)o dilectionis contibu
do includitur Et ideo diligit
dominus propter dominum qui eum diligit
propter hoc ut eum habeat ad
fruendum eum et ad finem delec
tandi in eo et sic est rt ut
deus et hoc est diligendi lex in
eo rum perfectio nam consistit
finitio beatissima Iuxta Io(hannis)
xvii(o). hec est vita eterna
ut cognoscant te deum et quem
misisti Ihesum xpm. Et licet
iste modus diligendi dicatur
mercenarius quia sic homo dili
git deum propter utilitatem suam.
tamen quia sic deum diligendo que
rit utilitatem v(er)o est vera utili
tas scilicet in deo et non aut
longitudo sive latitudinis
non pertinet. immo me ex
vult. n deus ut in eo sabba
tizemus .i. quiescamus et a sab
batizatione vite premiremus
ad sabbathizacionem patrie
Iuxta id Ysa. vlt(imo). Erit sab
bathum ex sabbatho. Tercio
.i. requiritur ad istam dilectionem
de Greg(orio) in Omelia dilectio
non potest esse ociosa. operatur
enim magna si adest. Pro quo
quidem dicitur ad hoc inducit dicens
Si quis diligit me sermonem meum
servabit .i.
mandatorum preceptorum opere imple
re quod dicit Greg(orius). Signum
dilectionis est exhibicio operis
Et ideo si quis diligit deum
propter laudem et gloriam dei adest
xpm et serviat ei Iuxta id
dominum deum tuum adorabis et
illi soli servies. Si quis diligit
xpm. ideo eius quod est veritas
non estimat iniquum .i. in
fine reverentia id habeat. ideo
quod veritas est deus est summa et
eterna est inpassibilis et vinci
bilis ut dicit in hystoria inno(centii).
Si quis diligit deum ut habeat
eum finaliter ad finem deo
sabbathizet et vacet deo de
lectatur in eo tanquam in eo quod
est bonum incommutabile. bo
num omnia implens et sine
effluens. bonum delectabile
et suave et sic de aliis
preceptis. Et quod dicit Aug(ustinus)
caritas meretur augeri ut quo
ista dilectio augeatur scilicet
ut in Greg(orio) omelia dicitur. et per
merum diligit eum Ita quod dili
gitur dominus modo dicto scilicet
oportet mereri amari a deo
patre Iuxta id ipse pater amat
vos quia vos me amastis
Amor autem dei prius ad
habendum celum non potest. quia cogi
tetur et bono usu omni cumu
lacio. Et enim Aug(ustinus). per
amo te celorum quibus vult
bene causamus. Tamen hoc bene ut
fide serata spe et caritate
et his usu habere bonum
fit iusta pondeatur omni
rex cognoscit regnare quia
deus amat eum et cognoscendo
quia id est quod amat non solum
regnat sed et per amant

ut dt Ric in Cantica mag-
attendit ad amandum eum et
ita crescit in amore dei ...
na enim tanto maior est ut ad-
augeatur qui ... sperat nec
cognoscit et probat se ...
Ex quo ... amor procedit
ad ... et ad eum
veniens ... et
... in domus
... Aug in sermonibus ...
... potuimus ... adhuc
absente quem ... videamus
... quid non ...
... eius presencia ... Et
ponit ibi exemplum de uxore
ducenda ... uxore
... ducta ... adhuc ...
... et forte ... ducenda ...
ducta ... non
apparebit ... ducta ...
ab animo ... ducenda
Ex quo ... vult ...
... non ... esti-
mare ... qui
adhuc sunt maiora ...
attendat ... ad cor altum et
exaltabitur deus ... Ergo ... dare
potuit ... dare potuit ...
eum dare ...
presencia eius / valde enim ...
... augeatur ...
augmentat ... in ...
... illuminat ... dilec-
tionem inflammat ... fide
clara ... in ... fidei ...
... si in ...
... amore
dei quid est ... possit ...

Nec enim ... est donum
inmensum ... illuminata per amorem
stimulat ... per fidem illumina-
ta ... voluntatem ... dilec-
tionem dei per ... donat et ...
... qualia sunt ... in
... et sunt fidei et sunt
... sine omni ...
... est ex fide ... edi-
ficare / et ... in
infinitum ... ad cor dilec-
tionem ... est donum
... et ... fide-
clarior dilatat et si ...
... procedit ... pre-
... sunt ad
magnitudinem ...
... / ... ubi
est ... donorum ... fide
dilatata ... ad ...
impletionem dono ...
... stimulata
... ad ... impleto
... in ...
... Modo ...
impletionis ... debe-
mus ad impletionem ... et in
... delectari et ...
... in hac
vita ... Aug ...
... testimonia sua in
toto corde exquirunt eum
... in hac ...
... adimpleta ...
attendat ... Et
... apud eum ...
... ut amandum est ... adv-

[margin:] de donis

pcipit ut d qd cu aat pcit
s dns sola amandi qz nobi
tu pt esse ineternu Ut
vult Augus Dic qd vim e
hoc qd ad exponitur e sic
ab opposito vim e qd scdit
Qui no diligit me smones
meos no suat Et inz e
quo qz dm no aat exp
aev dei verbi volat v
monet vz solicitat / et e
ius hortetur audire qd ho
ntus deo sbiectus p omia
smones ei immtos a deo
no suat Subdit n et
smonem que audistis no e
meus sz ei qui misit
me patris ymo et ss qz sic
vna e potentia patris et filij et
spiritus sancti ita eciam e eorum auctoritas
Mirare qz pcepta tante
auctoritatis no suam? Cte
pcipit nos irasci ymo
ut imitemur Christum Crist no
e levius irasci sine ca qz
aliud facere sine ca Et si
irasci pmittitur tn pcipit
ut sol die iracundia sinat
nos aut ea prrogamus Iniu
repellere nos pmittam / Et
pcipit orare pro calumniantibus
nos optamus autem dolore
iubet benedicere maledicentibus
nos alicuius maledictionibus
multiplicamus / Precipit non
thezaurizare nos eciam qz
[illegible] dimittimus insaniam /
Precipit no iudicare nos
scia accusse iudicem in
alienis delicti / vna dlec
ta prestantur et totius tre
vite ad offendendos alios
affirmamus / Precipit fcm non
dare canibus nos scta da
mus quibz immundis affirmam
facere qd nos nolum aliis
facimus. lata via medici
ut peccare laboramus. dima
pcepta gnia dicit et sic
ex omnibus ptibus ea impu
gnamus. Christus voluit nos
suo exemplo deducere ad pcep
torum impletionem Ut ergo facere
dedit pr maximo hec
faciebat qz factus obediens
usque ad mortem Et licet la
bor videatur in pcepto tn
hic non dz nos semovere ab
eis / q hic qz et hic pmit
[illegible] ss. Subdit enim paracli
tus aut ss quem mittet pr
in noie meo ille vos docebit
omnia / et suggeret vobis omnia
dixero vobis Tunc hoc ad
vos missa e quia spiritus sanctus qz
hic tangitur ad consolacionem me
stos qz paclitus / Ad minis
tandum ingenuos qz spiritus
Absque enim ea gra mortua
ipe ut dicit aplus Ad Ro
mano. Dat testimonium spiritui meo
qz filij dei sumus Ipse enim
ipe impellit ad bonum Ipse
ipe agitat ad obedienciam
et pntificat testimonium est
salutis / ad sanctificandum [illegible]
fctus Ab ipo ois medicina
et sanitas anime Ait pheta

flamme spiritus sancti et fluct
tuque scilicet ad mundandum pectora ab
omnibus inquinamentis, ad igniendum
igne amoris. Unde dicit christus ignem mit
tere veni in terram et quid volo nisi ut accendatur
et alibi. Ad Galathas. Unde dicit
in nomine meo quod est salvator
ipse non disponit ad salutem
et amans penitentiam visitat
et iustificat. Ipse flamma
ignis a facie sedentis in
throno egrediens. Daniel vii° flu
vius vero in dyabolos sicut flumi
na fluminis plenitudo ignis igneus
ad consumandam omnem peccati rubi
ginem ut ponat eam in via
salutis. Ad decem. Unde dicitur ipse
vos docebit omnia. Ad credu
lam mentem que sunt salutis
unde dicit et suggeret vobis omnia
quecumque dixero vobis scilicet qui ipse
precavit et inspiravit. Ubi itaque
est qui habet legem spiritus sancti
habitatorem vigilante ad
salutem et pigritia salutis.
Tercia autem est morientis est
expressa quam habuit. Unde dicit
Dixi vobis plures quam fecit
in morte est et summa dilec
tione, unde dicitur quia diligo patrem.
Et hec eadem dicit ea fuit e
xpressio digna sedentis. Si diligere
tis me gauderetis utique
quia vado ad patrem quia pater
maior me est. Ergo patet
quod hec omnia facta sunt vera
re presentis quia ille mandatum dedit
facta sunt et per filium quia filius
hec presumit non enim igitur ha
bet ad que facta sunt de spiritu sancto.

gnia et hec omnia fecit co
llatio. Et hec omnia fuit quasi
in sancta dilatione ad dominum
et fuit signum dilectionis dei ad
nos. Sed autem paraclitus a
consolator. Quia enim est timere
compellere et in omnibus adversis
consolari, et quia dicitur hic non
turbetur cor vestrum neque formi
det. Tercia autem et corpus
eius est adest. Io dicit iam non
multa loquar vobiscum. Quia
dicit alibi: Ille vos docebit
quo doctore in brevi sibi
id et sufficientissimum est ex
istimo. Considerate itaque di
lectissimi quam ingentissima
et dulcissima hodierna solemni
tas. De laudibus huius festi.

Festum omni devocioni dignum est
magis tot viis cum laudare
deus, pro quibus ad fidem veni
mus in fide firmamur et finaliter
dono suo gracie salvandos
nos speramus. Primo enim filius
dei incarnatus anno xxxiii° ascen
sus nobis spiritum sanctum mittere
fidelibus quod docet admirari,
igniret et elevaret nos
quasi ad celestia abilitaret.
Rychardus vi° de trinitate ca
pitulo vii°. Ubi iste spiritus cordis
intrat ipsum affectum divino
ardore inflammat et ad
sue similitudinem transformat,
ut anima sui amore que
dam exhibeat. Quid enim est spiritus sanctus
nisi ignis divinus. Quid enim
amor est nisi ignis. Sic ignis ferrum
hoc agit erga amorem quod facit ignis

Festum spiritus sancti omni devocione dignum est

Ignis
spiritus
hec facit

corporal etiam fiunt. Ad huius ig-
nis missionem amorisque huius dei
infudit et fecunditatis diuine
pullulatis deponit et totum in
eius amore inflammat sibique
transformat ut secundum naturam suo
creatori debitum reddat amore
amoris tantum quod licet. Inquantum autem
anime modo debitum amore re-
dimitur in mente spiritus sanctus consigna-
tur. Adhuc natus homo dat
adhuc inspirat ut illi spiritus sancti
amorem consignet. Hec ille. Ita
autem est spiritus sanctus certe deus prima deus
pater deus filius deus spiritus sanctus non tres
tres dii. Pater caritas filius
caritas spiritus sanctus caritas et omnes
simul una caritas. Quis sicut
clemens amor eius benignitas
omnis gratia omnia dona descendunt.
Unde in sermone dulcissimo
in domino spiritus sanctus et ipse deus
[illegible] [illegible] libro de trinitate
[illegible] omnes ambo dictus est
spiritus sanctus. Hic est ille qui a patre et
filio sanctorum cordibus inspiratur
unde sicut spiritus humanus vita
est corporis sic spiritus divinus
vita est animarum, id est vita se-
[illegible] id est vita sanctificans
[illegible] [illegible] spiritus sanctus deus sine quo
nulla efficitur sanctus. Hec est
[illegible] et vere venerabiliter hec
dies solempnis de [illegible]
[illegible] est [illegible]
eius qua omnis sanctitas in
angelis et hominibus. Ideo hec
dies celeberrima est festum spiritus
sancti quia hoc [illegible] [illegible]

in capitibus apostolorum apparuit
apparuerunt cum radiolis igneis
et in modum linguarum insederunt
capitibus singulorum. Quas cer-
limus vere cogitamus et sine
re sancti amore degunt dicere
quid facere deberent et atten-
dant ut faciant quam sancta
[illegible] vel motus cor
ad alta ut [illegible] [illegible] [illegible]
ut dicit Hugo: Si veniant
sanctificatos quanto magis ipsum
sanctificatorem oportet veniat
Ubi omnes sancti ut sancti esse
adeo habuerunt. In qua nostra
sanctitas nostra dilectio deus
[illegible] nostra devotio ad
deum iste a spiritu sancto ideo appen-
det clamans ut veniat in
nos et renovet et ut visitet
nos spiritus sanctus et maneat nobiscum
[illegible] hic in gratia tandem
in futuro inducat gloria quam
nobis prestare etc.

Sic deus dilexit
mundum ut filium
suum unigenitum
daret. Johannis tercio.
Augustinus super Iohannem [illegible]
Inspiratio uni [illegible] est
in creatura laudat creatorem
ipse enim ad laudandum se nos
creavit qui tamen non indiget
laudibus nostris [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ipse sibi sufficiens. Licet
autem ad laudandum deum sumus
multipliciter obligati maxime

ti debitor est cum laudare
et ei gratias agere/ pro multitudine
magne eius/ et inenarrabili
caritate/ qua nos indignos
et peccatores/ sic amavit et
salvavit/ per unicum et dilectum
filium suum. Sic enim dilexit
mundum ut filium suum unigenitum
daret et deus dona ineffabili
erga nos misericordia. Et ideo Augustinus
libro predicto soliloquiorum capitulo 2°
Gratias ago tibi pietati tue
que per ipsum filium tuum dominum
nostrum. Cui fecisti sumpsere carnem
nostram. Mira fuit nos redempta
sunt/ Gratias ago tue pietati et
utilitati et gratias referre/ ex
meis totis precordiis quam
tua inenarrabili dilectione
qua miseros et indignos
immenabili bonitate amare
dignatus es. Misisti eundem
unigenitum tuum de sinu
tuo ad publicum nostre salvandi.
Vivat nos peccatores et filios
perdicionis/ et infra [illegible]
magnitudine pietatis exclamat.
O immensa pietas.
O inestimabilis caritas.
Ut liberares servum filium
tradidisti. Deus factus est homo
ut homo perditus et peccator
de domino crucifixus. Ecce ille
Genesis sexta [illegible] etiam
volens nos inducere ad lau-
dandum deum et diligendum pro
tanto beneficio redemptionis. Recte
recolit hoc magnum beneficium
quod [illegible] et magnum
videtur inter dona dei que prestat.

fidelibus sunt collata/ ut tanto
maiori affectu moneremur et spectemur
ad diligendum deum per caritatem
que diffusa est in cordibus nostris.
Et si alia dei dona primo
poderat sine et tanta gratia
accepta et fundat esset solum
tamen evidentissime toti mundo
et tamen dimisit me et liberavit
inmensum donum quo manus
excogitavit non potest prius lau-
dibus hoc venerari. Credo
quod beneficium bonitatis nostre
sit efficacissimum. Homo salvatur
in primo eum honoravit deus sic
deus dilexit mundum et ingratis
nobis sic nos de pena de-
bita [illegible]. Nemo diuine
dilectionis [illegible] [illegible] sed
deus sic nos diligit. Inde
hoc pietatis immensitas operata
est ut filium suum unige-
nitum daret. Tercio pietas
utilitatis efficax et dulcedo:
sed ibi ut dicitur quod credit in
eum non pereat sed habeat vitam
eternam. Quarto Vidende
dei dilectionem [illegible] magnifice
ad honorem pluribus modis.
Primo [illegible] tardissime
benevolentie: secundo conside-
rate virtutis potentissime. Tercio
ex industria sua sapientissime
[illegible]: quarto ex [illegible]
[illegible] sive [illegible]: quinto ex
clemencia sive patientissime
tolerantie. Sexto ex mansuetis-
sima castitate sive misericordie.
Septimo ex largissima libe-
ralitate sive remuneratissime
letitie/ que septem sunt in

nobis septuplicem causam
divine laudis generaliter omnia
que laudem dei sonant possunt
includi. Ista enim sunt septem
dei opera ad que bona omnia
reducuntur ut dicit Hugo de
[illegible] nominum. Primum
est [illegible] tarditas nec
bene in voluntate. Secundum Johannem iiii.
In hoc est caritas dei non quasi
dilexerimus deum sed quoniam ipse prior
dilexit nos. [illegible]
[illegible] non prius diligam deum
ut minus dilectionis ipse
nos diligeret sed ipse dilexit
nos ut [illegible]
[illegible] amorem. Et in hoc
deus fecit [illegible]
[illegible] non dili-
gunt nisi prius diligantur.
Unde poeta: Si vis amari
ama. Hugo libro de amore
dei [illegible] est ministra
filiorum [illegible] amo me quia
amo te [illegible] non me [illegible]
quod te amo. [illegible] prius vo-
lunt [illegible] diligi ab aliis
ut postea diligant alios.
Sed deus prior non sic dilexit
nos ut nos eum prius dile-
xissemus sed ipse nos prevenit.
Unde dicit Hugo [illegible]
[illegible] possit dicere ad te
ut amicus meus prevenio
te amore ut tu postea me
redames [illegible] sunt qui
hec faciunt sed hec fecit deus.
Unde [illegible] Hugo: sic domine
amasti nos prior ut amarem
te [illegible] amore nostro
sed quia [illegible] nos esse non

poteramus [illegible] nisi te amando.
Causa quare [illegible] quare
deus sic diligendus est quia prior
dilexit nos gratis et [illegible]
suos et cum adhuc [illegible]
[illegible]
[illegible] commendatum
divina dilectio ad [illegible] et
conditione sic perfectissime
virtute [illegible] sed quod tam
magna tam varia tam
solida [illegible] virtute ple-
na potuit facere sic facile
sic subito sic de [illegible] de
nichilo et in nichilo collocavit.
[illegible] si virtute et
opera [illegible]
[illegible]
[illegible] de tertio capitulo
primo. Sapientia attingit a
fine usque ad finem fortiter
et disponit omnia suaviter.
[illegible] tota est una divina
ad [illegible] ut non [illegible]
[illegible] una [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Unde [illegible] vocat eum
[illegible] Capitulo
[illegible] et
[illegible]
[illegible] omnes [illegible]
sunt [illegible]
[illegible] capitulo xi
[illegible] quod non solum
peccatores [illegible] et
iustificat et gratiam [illegible]
donat [illegible] vasa
[illegible] ut [illegible] gratia

at rigorem iustitie

gratia infundat iustificatus a
peccato. De tertio patet nam quo-
modo sit iustus [illegible] in the-
[illegible] mansuetus
eo quod temperat rigorem iustitie
pietate clementie [illegible]
[illegible] sed tarde
punit. De quarto patet
nam largissima liberalitas est
[illegible] et bonum [illegible]
[illegible] et ineffabilem celestis
in celo dat gloriam leticiam et
felicitatem et omnia [illegible] ordi-
nat in bonum tam bona quam
mala et aliena non [illegible]
[illegible] et [illegible] ut de
bonis [illegible] gaudeant et
de alienis [illegible] dele-
ctentur et de malis gaudeant
quod evaserint de alienis
[illegible] non inciderunt [illegible]
[illegible] hec de primo
Ad secundum quod non
solum in deus pater dilexit in-
dicando [illegible] sed et dedit filium
suum unigenitum i Johannis iiij
In hoc apparuit caritas dei
quoniam deus filium suum unigenitum
misit in mundum ut vivamus
per eum. Ecce [illegible] ut nostram
copiosa et divina dilectio
erga homines. Ecce ordinata
[illegible] in hoc dilectio [illegible]
[illegible] est quia misit filium
et dilectio [illegible] in hoc [illegible]
[illegible] deus pater misit
filium non [illegible] sed
[illegible] et [illegible]
[illegible] et unigenitum

copiosa dilectio dei erga nos

nolunt habere unum sed ut [illegible]
[illegible] adoptamur illi qui cum
illo possident vitam eternam
Ecce [illegible] et dei in
[illegible] ex maria [illegible] quod
[illegible] ad [illegible] In [illegible] augu-
[illegible] incarnatione [illegible]
[illegible] benignissimus creator om-
nium [illegible] deus [illegible] ad
dominum [illegible] ut
[illegible] non [illegible] ut
se incarnaret [illegible] ex
maria virgine. misit et [illegible]
[illegible] passibilem effusus
sanguine [illegible] nos [illegible]
salute venit [illegible]
pietate et bonitate sua
venit querere et salvum
facere quod [illegible] omne
[illegible] invenit et [illegible]
[illegible] suis reportavit ad
[illegible] et [illegible] pastor
o caritas o pietas [illegible]
audivit [illegible] quibus [illegible] tota
[illegible] non [illegible]
quibus non [illegible] pater [illegible]
[illegible] tua qua nos dile-
xisti. Hec ille [illegible] illa
[illegible] caritas et dilectio
quod deus pater [illegible]
[illegible] omnibus in
[illegible] ut
[illegible] est [illegible] In
[illegible] caritas quam pater per
filium suum [illegible] singulariter
exhibuit est multo maior et
copiosior [illegible] est
apud deum una et copiosa etc.

Unde dicit Hugo in libro de
diligendo deo capitulo 2o. Iudeus
sive paganus nescientes illius
aculeis penetrari amoris. Christus
autem ecclesia que dicit vulnera
ta caritate ego sum / et iterum
fulcite me floribus quia amore
langueo / cernit regem Salo
monem in dyademate quo
coronavit eum mater sua.
cernit regem unicum patris
sui cum tanta humilitate; cer
nit tecum et consputum domini
mancipari; cernit auctorem
vite et glorie confixum cla
vis percussum lancea saturatum
obprobriis tandem illam
dilectam animam suam pone
re pro amicis suis; cernit devi
ctam mortem et mortis
auctorem triumphatum vi
det de inferis ad terras
de terris ad superos captivam
duci captivitatem. Hec ille.
Est enim sola ratio sic magis
caritas et dilectionis filii dei
sicut pater qui apostolus vocat
caritatem nimiam. Ad Ephe.
2o. Beda. Unde dicit Hugo de
reparatione baptismi. Neque
amor carnalium et si sit
in hoc suo modo insaniens
ita potest ardescere in amore
dilecte sue sicut deus effundit
in amore anime nostre. Et ideo
non desistens in amore nostro
constringit a quibus amor
tota et aliena. Item ad

p[er] mortem morsu
vivit dilecto dorsu(?)

Gr[ati]a int[er] fidem
opus .. bona op[er]atio

qui a mu[n]do despicit[ur] et a
malis ho[m]i[n]ib[us] agitat[ur]
p[er]duc[it] ad ip[su]m su[m]m[u]m inestima
bile. Contrarii sunt q[ui] dili
gunt vincere s[ed] mortuos
p[ro]sternunt et odiunt cognati
sunt sicut filii uxores fr[atr]es
et ex[ecu]tores. Cum p[ate]r moriat[ur]
eos despicit[ur] vivit illi qui
de bonis suis eum magis
minare debuerunt spoliant
et p[er]dant. Ipsi enim p[er]
mortem morsu vivit dilec
to dorsu [illegible] vita sol
la sunt amor. Non sic
est diligere Christum qui
non solum dum vivunt sed
longe amplius p[ost] mortem.
Nos vivit cum diligunt
suos ... diligunt
eos hoc de Sermone
De tertio. Certe magna
utilitas ex dilectione divina
qua fecit est ut omnis credens
in filium dei non pereat et
valeat s[ed] consequatur vitam
eternam. Credere et in Christum
est bene op[er]ando p[er] dilectionem
tendere in ipsum et hec
fides formata est que
iustificat. Alia est fides
informis sine op[er]ib[us] que
mortua. Jacobi 2° Tamen
credit sicut si fide dicat
se quis habere opera aut non
habet, numquid poterit eum
salvare fides et ad hoc ex
emplum adducit illud de
Abraam Gen[esis] xxii° et de

Raab Josue 2°. Fides dicitur
in[ter] fide et opus hoc distat
quia ex fide possibilitas nos
inchoat ex ope fides p[er]ficit
op[er]ib[us] fides perficiunt. Fides
operibus consummat opera sine
fide nequeunt ... et non
valet a malo declinare
ut agere quod p[er]tinet ad salutem
qui ipsum salutis ... negat
negat auctorem. Et fides
sine op[er]ib[us] nequaquam prodest
quia non potest sine fide deo placere
cum dum ... in opere
ob hoc et fides sine op[er]ib[us]
mortua est et opera absque
fide vacua. Paulus predicat
cum fide nullo ex op[er]ib[us] hominem
iustificari narrat nil valere
fide sine bono opere ac
hoc ... s[ed] in fide opere
precedentia ... sunt inter
alterum ... ut
sunt Jacobi et Abraam
... ex op[er]ib[us] iustificatus
est. Paulus ait Credidit Abraam
deo et reputatum est ei ad
iustitiam. Tamen isti duo non
destruunt ... s[ed] utrumque
nos iustificant. Nam per
Paulum Abraam ex fide
meruit iustificari qui credi
dit. S[ecundu]m Jacobum ex op[er]ib[us]
placuit ... ad immo
landum filium non renuit.

utrumque
iustificat nos

Hec ille. Est ergo incorruptibilis
summa infallibilis veritas,
indubitata patrum auctoritas
neminem salvari posse sine

fides formata
informis

fide formata i. bonis ope-
ribus adornata. quod et in
vocabulo ostendit. Nam fides
dicitur a facto et dicto. unde quis
fateri quod dicit fidelis est. magister
Aug. sermone xxii°. Illius fi-
des vincunt fures omnia quia ipsa omnia
impetrat. Math. xi°. omnia
quecunque orantes petitis credi-
te et accipietis. Nam fide-
lis professio iam hereticos
Aug. de verbis domini nulle di-
vicie nulli honores nulla sub-
stancia maior est ista quam
fides katholica que peccatores
salvat cecos illuminat infir-
mos curat cathecuminos
baptizat fideles iustificat
penitentes reparat iustos augmentat
martires coronat virgines
viduas coniugales casto
pudore conservat clericos or-
dinat sacerdotes consecrat in
hereditate eterna cum sanctis col-
locat angelis et beatitudinem
confert sempiternam quam et
nobis conferre dignetur Ihesus in
secula benedictus

Fides

heretici in
mundo existentes

De deo diligendo super
toto corde et viribus

Gregorius narrat duas
causas missionis filii dei ad
nos. Unam monetem aliam
finalem. Iohannis iii. Deus pater misit
filium suum in mundum quia dilexit
mundum et quod daret eius monit-
ionem ad hec. Bernardus quid eum
misisse ostendit quod tu ne

quibus omnibus in mundo preter-
quam sed credentes in eum vitam eter-
nam habent. Et hec duo in
toto sermone declarantur.
Ex quo ad utrumque quod deus omnia
diligit quecunque fecit quia
omnia deo placent omnia deus
approbat omnia regit et guber-
nat et de omnibus curam
habet ergo omnia diligit. Nam
quecunque bona sunt in creaturis
illa sunt bona dei quia ipse in
qualibet creatura efficit. ergo
omnia diligit. Et quia deus ca-
ndo omnia bonitatem suam
communicat omnibus ideo de quanto
alicui creature plus communicat de
sua bonitate de tanto plus
eam amat. Et in hoc autem
deus est immutabilis quia omnia
que fecit non plus ei placent
nunc cum facta sunt quam an-
tequam fierent immo ab eterno
ei placuerunt ideo nunquam quam
prius est reverti. Aug.
de trinitate. Sed quod deus aliquos
magis diligit et alios
minus ut hic ostendit im-
mutabilis causa est. sed quod
aliquos ad maiora bona
et ad meliorem usum dilexit
et alios ad minora bona
et ad minorem usum omnia ut
ex eius dilectione provenit.
Et ita dicit magister in iii° di.
xxxii°. divina dilectio non
recipit magis et minus secundum
essentiam sed secundum effec-
tum ut magis dicatur

delicta quibus ab eterno magis
bonum et dilectionem preparavit
et in tempore exhibuit. Et sic
quod deus magis diligit creaturas
rationales quam irrationales. Et
de creaturis rationalibus sunt due
scilicet angelice et humane quas
quasi magis diligat. Unde
magister dilectio dei attenditur ad
creaturas secundum effectum. Effectus
autem dei in creaturis rationalibus
est duplex scilicet creatio et reparatio.
Respiciendo ergo ad creationem deus
magis dilexit angelos quam
homines, quia creando eos contulit
eis meliora naturalia quam
hominibus. Nam et potentia divina
et sapientia et bonitas magis
relucet in eis quam in homi-
nibus. Sed respiciendo ad effectum
reparationis magis homines
dilexit quam angelos, quia
homines reparavit, angelos non,
nec naturam angelicam ad se
extulit et honoravit et honorare
voluit sicut humanam, quia
eam non assumpsit in unitatem
persone, ut dicit apostolus ad Hebreos 2°:
Non angelos apprehendit, sed
semen Abrahe. Et quod dicit
Christus: Sic deus dilexit
mundum et specialiter mundum ...
Iohannis 3° ... in quo dicitur
... et mundum eum non cognovit,
ut filium suum unigenitum
daret, quasi vellet dicere: per hoc
deus ostendit et manifestat se
dilexisse homines quod filium
suum unigenitum dedit.

filium naturalem suum et consubstantialem
et coeternum unigenitum, id est prima
generatione genitum ... et ...
... non ... sic ... ut ...
non habent ... in se ... et habent
... et ... maximum ... hic
... sicut in dilectione est in
thesauris benedicte bonitatis ...
... non ... quod ... dare potest.
... Si enim ... dixerit
... in ... illorum est
maximum bonum quam filium suum
quem dedit ... pro
... ad quod dedit ... scilicet
ad ... et ignominiose
moriendum vere vehementer ...
... etiam plus ... quia
non pepercit filio suo sed pro
nobis redimendis tradidit, in
... videtur ... quod
... plus dilexit homines
... quod dedit filium
... dilexit eum
... et ... plus
dilexit ... quam ... i
maiorem ... i. parte ...
... vim ... magis
... respiciendo ad ... dante
... filium sine dubio
... in dilectione
... est sic bonitas patris
filium ... est summa et infinita
ita ... dilectio est summa
et infinita. Ergo ... diligere
ita dilectione ... illius
bonitatis ... essentiale
et ... ad ...
ad dilectionem dei effectivam
et ad naturam a ... filium assum-
ptam ... deus plus dilexit in ...

Hic vide qq.

homines quibus totum genus humanum. Quia sicut homini dicitur spiritus enim in mensura separavit. Sed Christo datus est non ad mensuram sed in plenitudine ut omnes de eius plenitudine acciperent. Filius Christo homini datus est magis bonum gratie quam accepit homini datus erat vel est vel dandus erat, sedere scilicet ad dexteram patris et hoc ut in nomine eius flectatur omne genu et omnis lingua confiteatur. Unde et veritas est indicatio omnibus. Ex quo ergo maiora bona data fuerunt in precio et maiora speciata instructio sequitur quod magis a patre diligebatur ab eterna. Unde licet Christus sit persona singularis tamen est universalis quia salutis bona omnia precellit. Unde sequitur in littera ut omnis qui credit in eum non pereat sed habeat vitam eternam. Non ergo hic dicit Christus a deo magis diligitur quam mundus quia datus est tamquam precium pro redemptione mundi. De bono retributionis. Quia sed tunc precium magis diligitur quam res que emitur quia precium datur pro re sine spe reabendi. Modo pater sic dedit filium ut completa redemptione ipsum non haberet sed magis ut ipsum haberet quia Christus moriendo pro mundi vita quam redemit nobis reddidit tum gloriosior existens. Non enim in patiendo et moriendo sed ad premium erat indicatio [illegible] quod ipse salus est causa

salutis maioris quam quicumque credit in eum non pereat. Prima [illegible] 2a a 3a [illegible] quando [illegible] quod hic [illegible] [illegible] dicit causam finalem. Bene enim sequitur diligit filium pro mundo quod plus diliget mundum quam dilectus mundus est. Sed diligit filium. Modo sic non est quia licet redemptio generis humani sint tamen moneret ad patrem licet Christus patiendo et moriendo non ordinabatur ad gratiam humanam sed genus humanum ordinabatur in eum. Unde dicit Christus: Ego si exaltatus fuero a terra omnia traham ad me ipsum. Et ita vera innuit ut omnis qui credit in eum sit exaltatus in cruce et mortificatus. Primo illius [illegible] habeat vitam eternam quia fides [illegible] pace et mors [illegible] contra mors Christi. Non enim misit deus filium suum sed post adventum quem erat in spiritu precessit [illegible] ut iudicet mundum sed iudicium [illegible] iudicabat deus homines per diluvium et Sodomitas per sulphur et hic non erat indignum pietatis sed iracundie. Ut quod hic misit ut iudicet mundum iudicio damnationis eterne quod [illegible] moriendo in pretio mortis [illegible] non est humilitatis sed [illegible] [illegible] quod amor [illegible] mittere in [illegible]

nec scit an

Nec misit eum ut iudicet
iudicio extremo quod in di-
ebus ita iuxta. nec enim scit
an odio vel amore dignus
sit Eccles. ix°. quia tunc mun-
dus non est dignus consilii quia non
erit cognitio damnatorum. Ita ex
certitudine amoris veniet con-
solatio et perfruitio. Et damnati
ex certitudine odii inveniunt
desperationem. Nec misit ut
iudicet mundum salvationis
sed per iustitiam completam. quia tunc
mundum non esset dignum miseri-
cordie. Cum deus in presenti puniat
et salvat. quia si misisset sic
iudicare non inveniret esse
deo. Aliquos enim non puniret
ut misericordiam ipsorum parcens
et peccatores ad penitentiam addu-
ceret. Iusti 2° Reg. 14°. An
ignoras quod benignitas dei
ad penitentiam te adducit. Nec
misit ut iudicaret indi-
fferenter sine eo quod iudicium
multa reservatur tempore co-
(?) quod ipse sua horribiliter
non delectatur ut sapientie
dicit quod iudicium dicit Is.
hoc dicens re calamitatis
et miserie plena [illegible] ne
in qua vix iusti salvabuntur.
Sed misit deus filium suum
ut salvaretur mundus per ipsum.
Adiutor dicit Aug. xx libro
de civitate dei. deus adhuc
ab initio humani generis iu-
dicabat quia angelos peccantes
non pepercit immo et quos
eorum in isto aere et quosdam
in inferno detrusit iudicabit

deus iudicabat ab
initio mundi
et etiam primum

et etiam initium generis humani
quia primos parentes de paradiso
eiecit. ab esu ligni vite
alienavit. et subiecit eos
morte miserie immo etiam et penitentie
et ad eorum posteritatem. Sed
iudicia hec non erant salutis
sed districtionis iustitie dei. Ideo
filius qui ex caritate venit
in hunc mundum non venit hec
iudicia exercere sed ab eis
excipere (?) [illegible]. Sed Christus
venit ut salvaretur mundus
per ipsum et sic non salvator
damnatus. Sed exercuit ab eo
eripuit potestatem. penam eternam
et originalem debitam exsolvit
mortem morte sua fugavit
paradisum restituit et lignum
ligni vite suum corpus tradidit
ad edendum quod dicitur panis vite
in ligno crucis preparatam qui
et omnes penas omnium actua-
lium peccatorum condigna reme-
dia reliquit. Sed per quem
modum filius dei iudicabit
mundum. Et modo enim salvator
modo salutem restituit quia
ipsi peccata sunt iudicio divino
condemnata. Quomodo putas
vis filius dei iam sedens
ad dexteram patris iudicet
mundum. Dicendum quod unicuique iudi-
cat sed alio non iudicat.
Unde sequitur Qui credit in eum
non iudicatur. Credendo diligit eum et
diligendo tendit in eum quia
ut esset unum cum eo et
credendo in eum incorporaret
ei sicut membrum capiti. non

indicatur in dampnacionem quia
quicumque crediderit et baptiza-
tus fuerit salvus erit Mar.
ultimo. Cum autem non credit
nomine dicto iam indicatum est scilicet
in dampnacionem .i. in dei presciencia
simpliciter est dampnati / nominati .i.
deo qui sunt eius nominati
qui permanebunt ad vitam
et qui deputantur ad gehennam
In dei ergo presciencia indicatum
est licet de ipso iste indicium
solum pro est Christus ergo
sicut non indicatur quantum
in eo est ex quo iste satisfecit
et quantum in eo est salvat
sed illis quibus sunt presita:
sibi occasionem sue proprie
dampnacionis. Unde sequitur quia
non credidit in nomine unigeniti
filii dei. Non ideo indicatum
est quia deus presciverit eum dampnandum
nec ideo non credidit quia deus
eum non crediturum prescivit
sed ideo quia credere noluit in
nomine filii unigeniti .i. in
Jhesum Christum in salvatorem / hec
est ergo causa dampnacionis quia
noluit credere quod Christus plenius
sic perfectissime et sufficientissime
de salute humana curaverit.
et quia credere noluit ipse eam
non fecit se dignum ut salvus
fieret quia si hoc credidisset
utique Christum amasset pro tanto
beneficio et amando eum
voluntatem suam eius volunta-
ti subiecisset et sic venisset

causa dampnacionis

in corpus eius ut ab ipso
sicut a capite confluxisset in
eum alia dona salutis que
omnibus in corpore sunt diri-
guntur ad quandam salutem
Sed quid Christus sedens in dex-
tera patris indicatur nunc scilicet
eum dicitur hic autem est indicium
scilicet quia in homines exivit dei
filius qui lux venit in
mundum .i. Christus qui de se dixit
ego sum lux mundi Jo. 8 unde
et de quo dicitur Jo. 1 Erat
lux vera que illuminat etc.
Est enim Christus lux fidei quia
ipse fide illuminat per apposi-
cionem promissorum et eius claritatem
signatam quia fides in illis
erat valde obscura. Erat
Christus lux sacre doctrine quia
fidem illuminatam magis dila-
tat et augmentat / Nam
per doctrinam eius apparet fidei
veritas ita clara quod nulla per-
plexitas admisceatur. nec opus
est certa cum opinione nec
aliqua dubitacione / Et quantum
ad istam clarificacionem attulit
predicacio apostolica per quam
tanta nunc dubitacio remanserit
in fide nec aliquis error
ut dicit Eusebius in ecclesiastica
historia. Et quantum attulit
sua doctorum quorum consilia
generalia videlicet apostolicorum
quo omnes hereses et errores
deprehenderunt et condempnaverunt

homines dilexerunt
magis tenebras

Christus et erat lux scilicet
quia in omnibus que sunt ad salutem
necessaria in sua vita relucet
ecclesia sic [illegible] sunt se
Sed contrarium dicit quod homines
dilexerunt magis tenebras
quam lucem id est perversas industrias
contra fidem vel id est errores et
heresis quam claritatem veritatis
in fide vel id est tenebras et
nigras sequelas quam vite
vitam et eius ecclesiam ex quo
apparet quod a Christo non recede-
runt ista quam sufficientem
inveniret remedia ad eva-
dendum ista / Sed hic videtur ex
hominibus id est accepti id est discor-
dialis lenis id est seductoris
domini quod est pro mediatore
id est effectu illorum quorum sunt
[illegible] / Dilexerunt id est ele-
gerunt tenebras / Quibus
erant eorum opera mala
iniquorum ad inventionem ibat
tamen diu quamvis deus
dedit eos in reprobum sensum
Et hoc sequitur quod sedit
Omnis qui male agit odit
lucem quia est veritatis [illegible]
non scilicet audit sed quod mala
egerunt / Ideo sedit et
non venit ad lucem et non
[illegible] egerunt venire sed et
repugnat ne arguantur
opera eius sic enim [illegible]
sua mistica quod non volt
esse [illegible] divine [illegible]
[illegible] de bonis quod et fide
et omnes suorum [illegible]

surrexerunt doctrine ut vite
[illegible] ut appareret quod opera eorum
in deo facta sunt. Et quoniam est
inditium distinctionis quod deus
distinguit malos a bonis qui
hic mixti sunt veniet in
iudicium [illegible] magis omnibus
manifestabuntur ante tribunal
Christi quales hic fuerunt Et hec
qui mala egerunt ibunt in
supplicium eternum qui vero bona
in vitam eternam cuius nos
participes faciat Jhesus Christus benedictus
benedictus. Amen

In festo [illegible]
hostium in [illegible]
[illegible] secundum Johannem X

Dominus noster Jhesus Christus in multis
similitudinibus loquebatur de se ipso
[illegible] aliquando vocat se vitem
quia sicut palmites oportet manere
in vite si debent fructum afferre
sic nos oportet in Christo manere
si quid bonum debemus facere
Aliquando vocat se templum Johannis
II Solvite templum hoc
ad significandum quod nec mors [illegible]
[illegible] nec mortalitas [illegible]
gratia nec doctrina docens
venire ad celestia nisi aliquis
aliud potuit fieri [illegible]
[illegible] et assecutionem vite
eterne nisi de porta hic
templi processisset. Item quod
et Christus docebat in templo
aliquando et significabat se
[illegible] dominus ubi fuit [illegible]
[illegible] ibi congregabuntur [illegible]

Na ex hoc quod Christus iudicatus est
iniuste ad mortem et post mortem
lapsus in sepulcro / iusta erit
salua electorum / Electi enim qui
notantur in aquilis quia ita
crediderunt ita dilexerunt et
diligendo imitati sunt. Cum
venerit ad iudicium congre-
gabuntur ad eum non iam mortuum
sed glorificatum et fulgentem
et velut aquile convenient quia qui
volucres dimiserunt [illegible]
altitudinem et fide descenderunt
iuste ad illam carnem mortuam
quam adoraverunt quia in fide
volucres [illegible] habuerunt
videntes eum in iudicio recordabuntur
ipsum esse eum quem
crediderunt et imitati sunt quia per
quem sunt salvati et congrega-
buntur resurrecturi [illegible]
[illegible] hic et
[illegible] sed Christum. Et sicut
ipse est fundamentum et vita sic
ex quo [illegible] per quem demon-
[illegible] sunt accepta et
templum / sic in ipsum passum
et mortuum [illegible] sunt per
primo. Accipiendo ad iudicium
per carnem ita oportet nos
per ipsum sic per Christum intrare
in omnibus omnino in ecclesiam
quia est congregatio fidelium. Sermo n[…]
Dominica et Cassiodorus libro [illegible]
xxxvii. in cuius dominica
[illegible] ad [illegible]
de Christo [illegible]
dicit / Dominica [illegible]
[illegible] vnum
in [illegible] aliud in regnum
vnum ad agonem / aliud ad

honorem / Vnum in virtute aliud
in [illegible] vnum in gratia aliud
in gloria vnum in via aliud in
patria / vnum in ecclesia aliud in
superna vita / vnum in medio
sub celo aliud in empireo
celo / et sedet in [illegible]
[illegible] vnum duntaxat Christum
fecit ut nec in ecclesiam nisi per
eum possit esse ingressus / nec
ad supernam patriam nisi per eum pa-
tet accessus / nec nos [illegible]
nisi per ipsum nec salus nisi
per salvatorem. Ihesum / Et quia Christus
Christum est ad gloriam quia [illegible]
[illegible] Christum est ad gloriam super-
nam in [illegible] credendo [illegible]
[illegible] / Ihesum credendo fide
actiua per Ihesum in gloriam [illegible]
Hec ille. Inde est etiam [illegible]
quod non intrat per Christum [illegible]
in omnibus omnino / non intrat
[illegible] intrat quia [illegible]
[illegible] fidelibus in non [illegible]
nec in fide nec in spe nec
in caritate nec in doctrina nec
in [illegible] nec
in orationibus et [illegible]
ut sunt pagani qui [illegible]
[illegible] / et a [illegible]
separati [illegible]
[illegible] lege sunt naturali quia
non sufficit ad salutem / et
non dubium quod [illegible] nullo
veniat ad salutem / quod [illegible]
vita [illegible] est peccatum / [illegible]
omne quod non est ex fide peccatum
est. Alii autem intrant in omnibus
qui sunt cum fidelibus in [illegible]
[illegible] sed non intrant
per Christum et [illegible] sunt [illegible]

Lex naturalis non sufficit ad salutem
quod non est ex fide peccatum est

spes non potest esse sine fide
caritas continet et fide
et spe

quidam enim habent caritatem
volubilem quia secundum Danielem variatur
sed non habent caritatem fidei neque
spem neque caritatem neque dilectio-
nem neque legem ut sunt heretici.
De [illegible] heretici fidem in hoc quod
per eam credunt quia sicut unum peccatum
mortale tollit caritatem sic et
dissensio unius articuli tollit
fidem. Cum ergo heretici non fidem
non habent et ita in ecclesia ut est
immo ut [illegible] et ergo nec habent
certitudinem spei que non potest
esse sine fide. et ideo nec caritatem
que ex ambabus generatur. et ideo
nec legem eius implentes consistunt
in dilectione immo et si vincit
sacra scriptura in persona
hec maxime pertractat dilec-
tionem dei Gregorius. Unde ergo
isti salvabuntur ergo non sunt
in ovili Christi Augustinus libro de
Simbolo Sermone [illegible] ipsos
absque ecclesia invenerit sunt
alieni sunt a numero filiorum
dei nec habent deum patrem
qui nolunt habere ecclesiam matrem.
Unde Christus dicit si quis
crediderit ergo fidem impu-
gnaverint. Unde dicit eis
Christus si ipsi fecerint ergo quod
viderunt cognitorum suum [illegible]
Alii vero habent cognitionem fidei
sed non caritatem neque legis
neque spei [illegible]. sic fideles
in peccatis vita ducentes. Ubi
enim est mortale peccatum ibi non
est caritas. immo qui peccat
mortaliter non est sub lege sed
contra legem. Unde et sic heretici
quamquam sacra recipiunt nec tamen

qui dicuntur fures

in eorum perceptione cum electis
communicant quia illos scientia quos
electi percipiunt ipsi vero assumunt
sed sumpserunt ea ad damnationem
suam. et omnes deum cognoscunt
et quidem heretici salvatorem [illegible]
esse [illegible] quia si [illegible] omnia
operantur [illegible] si credit. fur est
quia a fide disiungit opera que
[illegible] si [illegible] fur est
occulte et [illegible] gratiam
vendidit ad eum non pertinente
vocat et eum latrone quia si
[illegible] occulte semper perdidit. si mani-
feste furtum et alios [illegible] vita
spiritualiter spoliat. Si ergo heretici vita
digni sunt [illegible] in vesti-
mentis ovium lupi insidiatores
[illegible] quod non sunt vitandi
heretici et manifeste ab ecclesia
[illegible] et ad mortem [illegible]
Augustinus ad omnes [illegible]
[illegible] non parcatis in [illegible]
ecclesiam inimicis pessimorum
latronum. non parcatis filios
eius qui est vos a [illegible]
venenum. agite [illegible]
[illegible] vestre ecclesie [illegible]
amplissimam dignitatem. Et ma-
xime [illegible] pastoribus
ecclesie quia isti [illegible] debent
latrones [illegible] fides [illegible]
et [illegible] heretici venena
[illegible] [illegible]. De
quibus specialiter dicitur Cum non
[illegible] heretici [illegible]
me [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible]
illos [illegible] et [illegible]
in [illegible] et [illegible] ad [illegible]

Christus erat
verus pastor
etc.

pastorale vocatus et electus
in pastorem. Erat enim christus
pastor verax et vigil dei
in vite doctus potens in opere
et sermone coram deo et omni
populo. Ubi x in iuventute
etc in principio sue etatis in
templo cum oblationibus pre-
sentatus sedere in medio
doctorum audiente eos et
docente. In medio dolorum in
firmitates et infirmitates illius quia
erat pius sine vero quod corpus
et sanguinis inguinit in pro-
bis negociabat quia in hiis que
pius mei sunt dixit me opor-
tere. Et famelicos pascebat
verbo et cibo pane debiles et
xx infirmos reliquit sine solacio
qui in obprobriis mansuetus
in iniuriis mitis ad patrem
non murmurabat sed extra pa-
cientiam et pro salute suarum
ovium se ipsum dedit in mortem
animam suam. Omnes eius elec-
tiones et virtutibus et precipue
tamquam utilis omnium saluti
elligitur. Iste est pastor
omnium quia ad eos ... et ipse
ipso primo pastore constitutus.
Sic enim petro commisit o-
ves dicens pasce oves meas
et tibi dabo claves regni
celorum. Sic et illum et ipse
tua electum xx apparet et
confirmat. Et sunt ... per ...
imitatam dei. Enim in gesta-
mus ... qui in dei digito
dei apparet ... quod appa-
ret ... ut ... sanctus
illos que valent ad ipsa

quod habet has
virtutes sit
veri imitatores
C

gubernatorem quod regimine animarum
et ab arcenda et illas que sunt
simplices in edificatione ipsarum.
Ipsius enim sanctus doctor est
virtutum et suggerit que sunt
necessaria. Apparet etiam spiritus
sicut benignitate et effulgit
in illis plenitudine suorum
donorum. Sic enim illis tunc dedit
in reverentia ad deum et in cau-
tela quod ad se ipsos sunt pru-
ad bonos. Habent sanctam be-
nivolenciam contra malos. Sic
fortes in bello pugnatores
cum antiquis serpentibus. Habent
dominum consilii quia semper sunt
magis a casu prudentes et
stabiles ... ad ipsum
apparent etiam ora ad loquendum
quod ipse facit linguis distinctis.
Sic enim misit apostolis in
linguis igneis super eos
in viros simplices et in cari-
tate fundatos sic et nunc
facit. Non enim vos estis qui
loquimini sed spiritus sanctus loquitur in eis
vestri dixit illum deus. Omnium
et oves vocem eius audiunt
... vocem eius sonat
... clementissime et
gratie spiritus sancti in ore labiis
diffusa. Quid ... ergo
deus ... illum operatur
... oves que ad re-
gimine sui ... vocat
... quod vocem
audiunt loquentem dei vocem
... scripta in celis
sunt ... xx ... dixit suis

quod fiat quod homines hodie sunt
instabiles et infirmi in fide

Regudere quod nova via sancta
sunt in talibus immo educit eas
ad operandum monet et invitat
quolibet secundum suam vocationem. Iuxta
id apostoli: ut per opera certam veram
vocationem faciat. Et eo hic inde
gratiam eas per confessionem oris et
per professionem peccati. Et secundum
eam quod et suo zelo ducuntur
et ad sustinenda pericula pro
vita et per qualem aliam virtute
vere sua estimant. Et non se-
cuntur voces alienorum sed fugiunt
et ita flebat hic apostolorum
et sanctorum potissimo. Illa virtus
efficacia pastoralis officii
erat eorum subditi in fide
fixi et stabiles in virtutibus
sic quod primus eligebat mori
quam relinquere viam veritatis.
Unde autem sit hoc quod homines
ita sunt infirmi in fide et ita
instabiles ut caritatem ipsi
integritatem ut unitatem nec
sinceritatem ab eo desperabiliter
recedunt? Ratio quod est nocens
timendum quod forte pastores
non per hostium intraverunt ex
quo dominus per eos non operatur
salutem quia Christus dicit: Omnes
quotquot venerunt, scilicet in
ovile, scilicet in pastorale offi-
cium non per hostium scilicet aliunde
quia non per Christum ut per ipsum
ut per viam quam in se signat
Christus, sed forte per potentiam, litteras
simonia et aliis modis ascen-
dunt. Et ideo quod debebant
veris pastoribus fieri. Ideo
cum ea recipiunt a domino

qui aliunde intrant
et non per Christum

commendare ea. Et latrones quia
querendo que sua sunt et non que
Christi, verbo et exemplo destruunt sub-
ditos et seducunt eos in damnatio-
nem. Et ideo est verus in illud dam-
natorum quia si ipse non permittet
magis sibi scilicet venire in
prelationem etc. Non est hic quod
subditi et non audierunt eos.
Unde maliciis [illegible] prelati non
noverunt eos quia ut eos servi
[illegible] sunt alienum ut eos au-
diunt in hiis que locuntur ex
[illegible] et non ex [illegible] moles ac
et [illegible]. Presertim talis sibi
prelationem facere possint quod prius
[illegible]; non quod ut dicit
Gregorius: [illegible] eorum voluntas
sed dat eis facultatem. Et sequitur
ego sum hostium. Verbum Christi ista
[illegible] declarat descripte
ondens se esse auctorem non
solum pastorem omnium sed et
omnium non solum quo ad intro-
itum quo ad primo. Unde Ge-
nesis III capitulo. Clausum
fuit hostium paradisi cum
se exigente Adam et Eva
inde erant expulsi apposita
cherubim custodia gladio
[illegible] inflammatio non [illegible]
[illegible] certam posse esse
accessum nisi deo dignante et
[illegible] forte finaliter
nisi novum hostium adderetur
ex [illegible] radicibus
ad fugandam desperationem
et rogandam in esse [illegible]
[illegible] per quem volunt
intrare potest hec ille

clausum
erat celum

rogito inhar vita
ꝯ qui fores domus

Misso ergo xc hic exclamat
ego sum hostium .i. in me consistit
introitus veniendi, Per me si quis per
me introierit .i. christus ex me
veniendi principia accipit meum
erit sed que sunt ista principia
certe fides et caritas et utroque
sed xc est fundatum fides enim
diuinum obiectum scilicet deum et xpm
Unde io. creditis in deum et in
me credite / Caritas etiam
diuinum fundatum scilicet deum et proximum
quia in dilectione dei et proximi
tota lex pendet et prophete
Modo hec ambo consistunt in
xpo quia ipse est verus deus et
homo ipse dominus et frater fit
lex et amicus et ita ut deus
et proximus diligendus est ergo
Aptus ad fidem et caritatem
necessario est fundatum aliud namque
nemo ponere potest quod positum est
xc Ergo hec fides et
caritas mentem vadit per hostium
quia ista est via ad veniendum
Ex dem omnes dam hec
Et secundo patet non est vera
salvacio si non intrat per hostium
christum et sequitur Enim hostium
non inveniunt ad celum hosti-
um eius clauditur ad intra-
re sic per hostium intrat in
domum ab eo qui ipso agere
non accedit. sic per xpm intrat
ad celum et sic ad gloriam
Hec ille Ergo intrans
per xpm salvabitur ... per
iusticiam in suis dignitatibus est
incarnacionis mercede sua

et abundancia sive beatitudinis
exprimit dicens et egredietur
et ingredietur Ingrediemur
quia per fidem divinitatem venimus
ad internam clarum visionem Et
ad credidimus stabilimus egre-
diemur quia in in eius
cognicione et in fide nec e
sunt qui fores domini sed ad
intima intima non possumus
devenire sic hic ad ipsam
cognicionem Egrediemur quia per
fidem ... de venimus
ad eius beatificam visionem ...
et pascua inveniet videbitur
anima ... continet pagina
Et ... de delectacione caritatis
ista est accipiens quia hic
dilexerunt deum fruentur ibi
qui autem dilexerunt se in deum
ibi delectabuntur in eo Enim
enim delectacionis in dextera
eius usque in finem et pascua
inveniet interius et exterius
Iuxta quod hec est vita eterna
ut cognoscant te deum et quem
misisti Ihesum xpm Ex quo ap-
paret quod xc veniens in hunc
mundum non erat illius condicio-
nis prima autem qui erat
sine quod arbitratus est rapi-
nam se esse equalem deo
ascendens super astra et similis
ero altissimo et in mortalitate
honoris ... ... et
hominem deo perdidit pro-
sterens Iuxta quod invidia
dyaboli mors intravit in orbem
terrarum Set xc fuit ut ...
... est vocatus fuit quia volunt

Ego veni in mundum non ut angelus nec ut Adam

sibi vsurpare diuinam scientiam iuxta illud: eritis sicut dii / Ideo et bernardus qui voluit sibi vsurpare in morte incidit iuxta illud Genesis: quacumque die comederitis morte moriemini / Sic et totam suam posteritatem tradidit in mortem et dampnacionem sicut infudit transfundendo in eos culpam originalem / Non sic christus qui dicit: Ego veni sed in hunc mundum non cecitatem de celo ut angelus / Veni assumendo humanitatem nec amittendo sed diuinitatem / Sic amisit dyabolus / Veni non cecitatem de paradiso ut Adam / Veni et scitis sed non sic Adam qui scientiam et sciam perdidit sed plenam gratia et vita / Veni sponte et voluntarie ad saluandum genus humanum ut multo meliorem operam omnes homines [illegible] habeat in fide nostra quia iustus ex fide viuit. Et [illegible] habeant in opere iusti [illegible] ex fide quia fides viua est ex operibus / ut vitam habeant [illegible] et multiplex augmentum [illegible] fidei et [illegible] Et abundancius habeant ibi primo quia tunc replebuntur desideria nostra et ab [illegible] glorie ut dicit psalmista: saciabimur cum apparuerit gloria tua. Hoc nobis faciat deus [illegible] benedicta Amen

Altitudo diuiciarum sapientie et scientie dei Ad Ro. xi°

Hodie celebramus festum benedicte trinitatis in qua vnum mouemur et sumus / patre in vnum filio mouemur spiritu sancto sumus quod nobis sua [illegible] assignat Augustinus libro de incarnacione verbi dei dicit quod sumus primo ut sint ... ex deo patre ut ... sunt ... ex ... ut ... sunt ... ex spiritu sancto. Licet ille creat pater ut tamen sine filio redemit filius ut tamen sine patre et spiritu sancto sanctificat spiritus sanctus ut tamen sine patre et filio sed ut dicit Augustinus libro de trinitate pater et filius et spiritus sanctus inseparabiles sunt sic indiuise ita inseparabiliter operantur. Sic ergo pater et filius et spiritus sanctus hec tota trinitas [illegible] personarum et vnus verus deus [illegible] inseparabiliter diuinitate deus vnus in essencia / trinus in personis / vt nec vnitas [illegible] trinitatem personarum excludit, nec personarum trinitas [illegible] vnitatem. Circa hanc ineffabilem trinitatem nota tria scilicet inattingibilitatem, incomprehensibilitatem et inuestigabilitatem

Primo benedicta trinitas est inattingibilis quia altissima Cum altius [illegible] beatus Paulus licet in tercium celum raptus erat et ibi doctus [illegible] non attinget altius benedicte trinitatis exclamat dicens: O altitudo diuiciarum sapientie et scientie dei. / Et altitudo ineffabilis dei excedit omnem intellectum et affectum

dicit ut sint ... ex deo patre

ecce deus magnus vincens nostram scientiam

voluntas dei
ut intelligentiam
nostram non ponamus
ad inordinatum
appetitum

Intellectum angelicum et humanum
Job xxxvi° Ecce deus magnus
vincens nostram scientiam. Gregorius
et si deus ex ratione conspicitur
magnitudo tamen illius non a nobis
sed subtiliter penetratur. Bernardus
v° de consideratione. Dicantur tres
sed personae sed non ad confundendum
unitatem. dicatur unum sed
non ad confusionem trinitatis. quid est
quomodo hoc possit esse: sufficiat
ei tenere sic esse. non hoc rationi
perspicuum sed fidei est persuasum.
Sacramentum hoc magnum est et vene-
randum quod non scrutandum quo
pluralitas in unitate et in ipsa
pluralitate unitas. scrutari hoc
temeritas est credere pietas
est nosse vita et non qualiscumque
sed eterna. Hec ille. Verum est
quod omnes homines deum saltem
communi agnitione. Juxta illud Job
xxxvi° omnes homines vident
eum. Gregorius xxvii° mora-
lium. omnis homo eo ipso quo rationa-
lis conditus est debet ex ratione colli-
gere eum qui se condidit deum esse
quem minime videt et dominationem
conditoris conspicere. hinc dicitur
Moysi. Constitue terminos popu-
lo per circuitum et dicetur cavete
ne ascendatis in montem nec
tangatis fines illius. Omnis
qui tetigerit montem morietur.
Montis sublimitas est beate
trinitatis in divinis: quam tangere
est intellectu velle attingere

Eccli iii° Altiora te ne quesi-
eris. scilicet que sunt supra intellectum
cogitacionis investigabilis. et
forciora te ne scrutatus fueris
scilicet que excedunt vires intellec-
tus tui. ad que scilicet non per-
tingit intelligentia nostra. sed
que tibi precepit deus cogita
illa semper. Deutero. xi° Ponite verba mea
in cordibus et in animis
vestris et suspendite ea pro
signo in manibus vestris et
inter oculos vestros collocate.
docete filios vestros ut illa
meditentur. Ecce voluntas ut
intelligentiam nostram non ponamus
ad inordinatum appetitum
sciendi ea que rationem excedunt.
sed potius ad mandatorum divinorum
obedienciam ut ea in mente
cogitemus et alios ea doceamus
et opere impleamus. in hiis
enim pendet salus non in sub-
tili scientia. Excedit et hec
beata trinitas omnem affectum
omnem caritatem in bonitate.
quia nullus amor in amando est
bonitati eius ut proinde diligatur
quantum sua requirit bonitas
nec in terrenis hominibus vie
nec in celestibus. non narrat
eum ad plenum scriptura lega-
bilis nec explicat lingua
volubilis quod sit deus. Unde
pr ait Math xi° nemo no-
vit patrem nisi filius. et
nemo venit ad filii notitiam
nisi pater traxerit eum. Jo. vi°

Nota in Iudea deus
quibus revelavit trinitatem
in divinis

pie investigari et
iuste sobrie scrutari debet

Et aug(ustinus) dicit trinitas p(er)sona
ta e(st) ex t(em)p(o)ri xpo. Hec glosa
trinitas an(te) in(carnationem) creaturam ma
nebat sibi soli cognita. Volens
sua bonitate aliis p(ar)ticipa(r)e
non indigentia stimulata sed
libera et pia voluntate ut
se p(ar)ticip(ar)ent creaturam: angelos
et homines creavit quos non crea
quos beatam et quibus immo
tesceret nisi an(te) creasset. ut
ab angelis et hominibus intellectu
cognosceretur cognita amaretur
et p(er) eternam trinitatem p(ar)ticipa
retur. An(te) adventum filii dei i(n)
carne trinitas deus fuit in
iudea non erat vero tamen limpi
de sed obscure ita q(uod) de eis
dicta tamen te paruum p(ar)um
senserunt. Sed deum dei filium
sapientia p(at)ris et lux mundi
venit in mundum revelatur trinitas
p(er)sonarum in divinis. p(at)rem et
filium et sp(iritu)m s(an)c(tu)m tres p(er)sonas
distinctas sed et coequales
tunc quidem sufficiebat ad
cognitionem illam p(at)ris et filii
clariter ac ad amorem imo
dum vero inde quibus hic co-
etaneo (?) p(er)fectior ut cogita-
mus ut in [illegible] fiat s(an)c(t)is
sanctior et omnibus cordialis
erat desiderium ad celum ubi
gloriam benedicte trinitatis clare
videat que hic in misterio
obscure credimus. Nos itaque
dissolute et curiose de benedic
ta trinitate scrutemur sed sobrie
et iuste sapiendo non plus

quinimo ut quidem sufficit. Prover.
xxv°. mel invenisti comede
q(uo)d sufficit ne forte saciatus
evomas id. Sed magis inve-
stigatores fideliter cum sublimitate sa-
piunt de ea veraciter et diligenter
ardent. Ad hec nos monet
eadem trinitas: quia a qua invisibiliter
creati sumus. filius per quem rationa
les sumus. sp(iritu)s s(anctu)s in quo utiles
sumus. Pater nos fecit esse. filius vere
esse. sp(iritu)s s(anctu)s utiles in bono esse.
Alias si nec invenimus nec medi
tamur nec diligimus trinitatem benedictam
in nobis derogamus. Hec de primo.
Secundo scita trinitas est
incomprehensibilis, eo quod eius
incomprehensibilia sunt iudicia
eius i(d est) dispositiones rerum creatarum.
Job xi°. forsitan vestigia dei
comprehendes et usque ad perfectum
omnipotentem reperies. excelsior
celo est et quid facies? profundior
inferno unde cognosces? longior
terra mensura eius et latior
mari. si subverterit omnia vel in
unum coartaverit quis contradicet
ei aut quis dicere potest ei cur
ita facis. memento q(uod) ignores
opus eius. Gregor(ius). Nec tamen
indicatur quod ignorat. cuius enim
actus p(er)scrutari non potest nec
potest reprehendi. Secundo vero
per vestigium quidem ad composicionem (?)
nisi dispositionem et regimen rerum
per ipsum creaturam qua quidem
dispositionem videmus sed eo ipso q(uo)d
creatura sua temporalia et modo
ignoramus. q(uia) in gratia multi

Vestigia
vestigia
eius comprehendes

quid est
vestigium

Omnes homines salvos fieri vult — in regno Polonie — cum iste incomprehensibilis a finita racione creature comprehendi non potest

recipimus terram innumerabilem quod
divina est conquista multitudo paga-
norum in mundo et scismaticorum
et a fide recta erratorum quam
infinitum desiccat. Unde non
occasio innumerabilis quod regnum
dei / Deus cum sit veritas. Ut dicit
Apostolus vult homines omnes sal-
vos fieri. Cum ipse sit omni-
potens / cui nil resistere potest.
quomodo igitur est quod voluntas sua
non impletur. Cum vult omnes
homines salvos fieri cur non
omnes salvantur et cur non recipi-
tantur omnes ab errore. Respondetur dicendo
libro primo capitulo primo. Divina voluntas
arbitrium liberum non aufert quod de dy-
ratione arbitrium. Nec necessitat
vel violentat et que ad salu-
tem repugnat omnino bonitati
divine quod in homine sit ad bonum
et ad malum arbitrium liberum
sic quod cum tali libertate cogatur
ad bonum. Veritate non bonum meri-
toria non nasceretur. Non enim
deus largitur hominibus quod [illegible]
non consisteret quia liberam vo-
luntatem aliis recedentibus deo
adherentes confirmatorum in gratia
recepimus. Hec ille. Et est si
mirabile de paganis mirabilius
est de christianis. Quomodo deus tribus
permisit regnum Bohemie
labi in heresim tot annis et
tempora longa fluxerunt ut a
tempore surrexit / Erant pridem ibi
homines devoti et fideles et
est quomodo dei permissione in
multis erroribus et perfidiis

mirabile de paganis mirabilius est de christianis

Bohemia

volverunt vel faciunt quomodo inde
exiret / Erat ibi scientia quam multis
terris apparuit. Ubi a multis terre
abundat perfidia et diversis
excogitata malicia infinita
infinitum apparuit / Ve occultissima
sunt ista dei iudicia nobis
omnino incomprehensibilia. Dicendo
quia infinite incomprehensio a
finita racione creature comprehenden-
da non est. Tamen sed hoc michi
sufficit. Benignitas apud
deum non est. Et in hoc respi-
ciunt homines quia sunt tales fre-
quenter veraces quod credit [illegible]
tibi plenam et perfecte nec vo-
[illegible] sunt superbi [illegible]
[illegible] dolosi astuti
calumniosi fures de [illegible]
[illegible] et quia tam
longe divine [illegible]
[illegible] parentes a quibus
sic mali filii nascuntur et
[illegible] filii [illegible]
illa bona et sic divino [illegible]
[illegible] quod salute non indige-
ret a gracia est immutatus a gracia
diminuta / Et non mutatur
vel gracia dei diminuta est
vel voluntas ad salvandum re-
missa / Sed malivolencia hominum
et perversitas et invidia
[illegible] salutis [illegible]
et alia [illegible]
Et et valde mirabile dicun-
tur [illegible] sunt [illegible]
mala [illegible] opera [illegible]
[illegible] et sunt [illegible]
ita [illegible] sunt [illegible]
[illegible] Mirabile est
quod bonis et malis bona

in abisso iudicium dei
domus pauperis iusti incenditur
et tabernacula predonum intacta manent

conveniunt. quod indignum est
malos inmobiles esse bonis
et malis mala quod inmobilis est
bonos. inmobilissimum est bonis
mala et malis bona conveni-
re. sed hec admiratio convenit
quod facile magistre est divine
dispositionis ignaris. Cassiodorus li°
s. ca. xxii°. Bonitas divine
iustitie libenter hec que alibi
ferimus tribulationibus irrogat
et si non totam penam saltem
ex hiis minuunt aliarum pe-
narum. si secundum deum nil patiens
admisisti. michi ergo secundum scelera
non ob alia intacta sed ut peccata
demonstraret. et nescio in quo
electorum et reproborum. secundum verum
dei et deum in moribus
ex diversitate sed omnibus que sunt
esse amentatis non est adesse
diversitatis hec ille. Non mo-
bilis dispositio rectoris mundi
sepe namque perit innocens
cum nocente. sepe infantes
consumunt ignis aqua cum pa-
tribus. sepe sine debito la-
queum evadit. iniusta autem
et innocens fedatur ad iuste
domini comprehendit quod non peccat
et qui peccat liber remanet
domus pauperis iusti incenditur
et tabernacula predonum intac-
ta manent. gaudet secretas
pauperis premit et divitis
in pace pullulat. spoliatur
inmodeste libenter vestitus et
vestitur spoliator et possidet
alienis gaudet opera pre-
decet et non secundum de quo et
quam nec buccella porrigit
abundat opibus. plerumque
infidelis pro precio novit et
suscipit baptisma et fide-
lis sepius precio in perfidia
decedit contingit. sepe male incho-
ans adipiscitur bonum in fine
et bene inchoans male finit
Istarum omnia videntur absque
dispositione rectorum defluere
quod deus homini incerto non adiu-
vit. Unde i° dicit ii ad
Ro. O altitudo divitiarum
sapientie et scientie dei quam incompre-
hensibilia sunt iudicia eius et
quam nomen secundum deum a quo
considerantur omnia sunt. Eo ita
quod deus sit summe iustus summe
bonus summe sapiens summe
misericors summe pater et
et filius et spiritus sanctus omnia incomprehen-
sibilis sit et iuste permittit
hec evenire. Ex humana re
comprehensibilis presumens velut
rationem sed considerans divina opera
comprehendit et quam regimen
minime rat et tunc divine dis-
positionis. sed non innotescunt.
Ambrosius ubi. iuste fecisse et
facere in omnibus divina iusti-
tia credere convenit et mi-
ram non posse sepe homini
Itaque iudicia dei abyssus multa
abyssus est impenetrabilis et
iudicium iustitie dei est inve-
stigabilis. Ergo non intan-
gere comprehendere iudicia dei incompre-
hensibilia sed studeamus

Iudicia dei abyssus

comprehendat. ad omnes sublimitas
quo sit longitudo

timore
humilitate
vigilantia

ut dicit Apostolus Ephe. iii. ut compre-
hendatis cum omnibus sanctis que sit lon-
gitudo latitudo sublimitas et profundum
Est enim dei longitudo eternitas profundum
latitudo eius caritas sublimitas eius
eius maiestate et profundum eius
sapientia. Hec intueri ut studeas
esse sanctus. Sancti enim comprehendunt. Unde
de consideratione: si sanctus es et compre-
hendisti. Bernardus sed affectu sanctitas
vera gemina. timor domini sanctus
et amor domini sanctus. His
duobus anima affecta velut
quibusdam duobus brachiis
comprehendit amplectitur stringit
et tenet. Timor eius dei subli-
mem et profundum. quid non tamquam timens
quam potestas cui non potest resistere
et quam sapientia cui abscondi
non potest. Potest autem magis timeri
deus alioquin carceri. ne aut-
forte timeas eum enim ut ocu-
lus omnia videt ut manus
omnia patet. Item et tam
amabile quam amor, quam amas
et quo amaris. Anima perveniens
et latus longitudinis dilatata acce-
ptis ad inimicos et latus latitu-
dinis. Tunc sublimitatis et compre-
hendisti sublime et profundum. Anima
amicos et inimicos perveniens
et comprehendisti longitudinem et
latitudinem. Eius sublimitas nos
sollicitat. Profunditas terret.
longitudo expectat. latitudo
suadet ut queramus eum. Subli-
mitas ad celum. Profunditas ad in-
fernum. longitudo ad eternitatem latitudo
ad proximum. Ex hoc incomprehensibiliter

iudiciorum timet domine. Tria
nobis sunt servanda virtutes
scilicet timorem quo premium gravante
humilitatem que solum et vigi-
lantiam ab utroque procedentem
ut timor odium appetit
humilitas a malo abducat.
vigilantia ad bonum inducat
quod de sede. Tercio bea-
titas est in finibus viis inve-
stigabilis. Et ne sit via
eius. Unde Psalmista: Universe
vie domini misericordia et veritas. His
viis duabus vel ad singulos
et ad omnes venit ut veniat
ad te. Sic interiores sunt vera
non sancta non dux per se
non mensura non calumniator
Et ne iste investigabiles
sunt. Ex dicto Job xxxvi
quis potuit scrutari vias
eius. quis novit quis dignus
sit ut gratie vie inveniat ad
eum veniat. Est via vite
et mortis. Ecce nascuntur
duo parvuli. unus moritur
baptizatus. Alius sine bap-
tismate. Ecce nascitur filius
patri fideli et similiter moritur
in ... que dispensatio quare
ad unum dedit viam gratie
et vite. Ad alium viam iusticie
quam timuit. Psalmista dicens
Non intres in iudicium cum
servo tuo quia non iustificabitur
in conspectu tuo omnis vivens
videns et quotidie que
... in luce gratie resplendet

et nisi me obscurite nescirent
tenebrarum. Qui in media terre
bre vitiorum obvoluti et circa
media sunt, veniunt ad lucem
fere et nunc / multi via pravitatis
quam semel arripuerunt usque
in finem ad obitum permanserunt
multi et in peccata lapsi sine
confessione cum iniquitatibus in
ipsis intra clauduntur. Certe
incipient investigari vie beate
sunt. qua via scilicet dei filius
veniret facere mediam de spe
obliquam et imperfectam ad aspectum
quibus finaliter perduntur in malo
et quibus profecerunt in bono. aut
quibus a peccatis finaliter remotis ad
salutem. et quibus a virtutibus ani
tes finaliter ad perditionem. Sermo
per ipsum vel ut spectat sed in
veniat et quo vadat ignorans.
Certe per quam primo homo deli
querit tantum beatam incidit
tante dignitatis scilicet suggestionem
delectationem et consensum in tante
gratiam miseria. scilicet in infinite
et dilexit maiestatem in ignora
tia et dilexit sapientiam in
malicia et dilexit ipsius bonum
Si non et denique in sua hec
miseria tante est ut clamat
ad patrem potestatem et supporta
tionem infirmitatis ad filium sapi
entie illuminationem et doctrina
ignorantie. ad spiritum bonum et
suffragium bonum ad delectationem sue
malicie ut ita supportata
illuminata et confirmata efficiatur

particeps glorie beate sunt in
celo quam nobis prestare dignetur
pater et filius et spiritus sanctus.

Altitudo divitiarum sapientie et scientie dei. lecto et capitulo ut supra

Hec est summitas sancte trinitatis
patris et filii et spiritus sancti una dei
in essentia et trium personarum in
unitate / Hec trinitas una
una equalis maiestas par gloria
una beatitudo. a qua omnia per quam
omnia in qua omnia in celo et
in terra subsistunt / Hec est alta
in sapientia et scientia incomprehensibilis
in iudiciis investigabilis in
suis viis incogitabilis in
dispositione rerum impenetrabilis
in impletione voluntatis sue per
unam meam et vite. Unde doctor
gentium ad romanos xi quis cognovit
dei illam posset homo investigare
[illegible] qui fuit scilicet
celo vir paulus doctus in
celo [illegible] sed non capit
pit ab [illegible]
[illegible] Bernardus [illegible] actu
considerantes mirabilia dei di
spositionem circa creaturas [illegible]
tionem suam [illegible]
admirando exclamat altitudo
divitiarum sapientie et scientie dei.
Ubi tria [illegible] divitias dei
considerando primo divitias sapientie
secundo scientie tertio misterie. De
primo de copia sapientie sue
quam sit incomprehensibilis

Ecc. i°. Altitudinem celi la-
titudinem terre et profundum abyssi
quis dimensus est. Sapientiam prece-
dentem omnia quis investigavit. Id est si-
cut ea que sunt in se finita ut alti-
tudo celi latitudo terre et profundum
abyssi non potest comprehendi,
nisi sapientia dei infinita nisi
quantum dignatur revelare. Iuxta
illud Sapientie ix. Sensum tuum quis
sciat nisi tu dederis sapientiam
et miseris spiritum tuum de altissi-
mis. Fide quidem de deo habemus re-
divinas cognitiones de deo multa
dicta habemus, sed unum hic non ab
eo quam autem. Ut ergo sic clari-
ficatum sit sancta manifestam
non semper hominibus esse dedisti-
mi de modo cognitionis fide tem-
divinas sed modica est cogni-
tio tota quidem ad finem tam
fidei sufficit. Hugo de sancto Vic-
tore. Deus sic notitiam suam ab
homine temperavit ut sic nunquam per-
esse poterat comprehendi sic nunquam
esse posset ignari. Sicut et
deus sic sua sinceritas sic superdi-
vinitas sic sapientia divina vo-
luit esse et nota et abscon-
dita. Cum sic deus homines in
hac vita posuit ut ab homine
quidem cognosci vult et ut se
ei per revelat. Sic ipsum ma-
net celat nota et abscondita.
Unde Hugo ibidem. Deus de-
a principio nec tota esse nota
hominibus esse voluit, nec tota
abscondita. Si enim tota esset

apud deum nec tota nota voluit esse nec tota abscondita

manifesta fides meritum non
haberet, nec infidelitas pecca-
ri. Si vero esset tota abscondita
fides a sciencia non iuvaretur
et infidelitas de ignorantia
excusaretur. Hec ille. Sicut
ergo dicitur ita actio est, nobis
in hac vita nunc revelatio
ut scilicet per eam deum et sapientiam
divinam vere agnoscamus quantum
sufficit ad fidem, claritate et
ad meritum, dispensatione
ad primam patrem et ad
desiderium celestium per se
assumenda sapientia eterna ut
attingamus. Necesse est nos veram
sapientiam habere. Bonam non malam
et iustam non pravam. Aliqui
sunt scilicet iniqui sapientes
in malo, in terrenis, in
nota sua, qui scilicet servire
impleri. De quibus Ieremie iiii°. De ini-
sapientes sunt ut faciant ma-
la, bene autem facere nescierunt.
Aliqua de deo loquuntur et de
fine disputant, sed cum hec
fit sine sapore ad deum, non
meretur dici sapientia. Ille sapientia
est vera ... contra. De
sapida scientia, sic est in te-
tentes, si cognoscit deum, si
ad divina elevatur, si addit
sapore addit amorem et ex-
re sapientis. Unde hic autem
piens esse a benedicta sunt
a patre qui est fons originalis,
a filio qui est fons sapientie, a
spiritu sancto qui est fons gracie et dulcoris.
Et ita sapientia a solo deo

Incomprehensibiliter deus cognoscit omnia

demum postulare quatenus nunc
et nobis ad salutem hoc [illegible]
Ad xvi. s. O altitudo divi-
tiarum sapientie dei etc. incomprehensibilia
etc. Remundus de Sabunde li. 1°
ca° xiiii°. Deus incomprehensibiliter cog-
noscit omnia bona et mala, presentia
preterita et futura actuali cog-
nitione, innumerabilia incomprehensibilia
et infinita nos cognoscit. Et
omnia contingentia infallibiliter,
mutabilia immutabiliter, [illegible]
simul, temporalia eternaliter, dependentia
independenter, tacita in corde,
cogitata et incogitata, et sine
omni salvatione et [illegible]
novit numerum infallibiliter. Et
cognoscit autem non possum me-
surare [illegible] omnium
rerum sapientie eius non deperit
[illegible] non latet latens non
subterfugit actus [illegible] omnis
intellectus nullus [illegible] occultus
affectus. Hec est ille [illegible] sapientia
dei que excedit naturam scientiam.
Et nos nam [illegible]
[illegible] gustatis
[illegible] dicitis [illegible]
[illegible] si scientia [illegible] non
excedit [illegible]
nos [illegible] et [illegible] deus
[illegible] in [illegible]
[illegible] infinitos [illegible]
comprehendentis [illegible] in
intellectu divino. Hec divina
considerans [illegible] dixit [illegible]
[illegible] sancta [illegible]
me [illegible] et non potest
ad eam scilicet meis viribus [illegible]

[illegible] demonum
prescientia adam [illegible] abstulit

potest innumeris [illegible] Unde
cum petrus sciret quod ananias
vir et uxor eius Za-
phira tulit furtum et quod
terra non confitebantur totum
precium agri, et mox ceciderunt
et expiraverunt. Actuum v°. Deus
hec illis inspiravit. Unde sciuit
daniel quod [illegible]
Balthasar rege et mox ea
nocte interfectus est. Et bene veniunt
ad occultam dei scientiam si ex re-
velatione divina. Demones potuerunt
comprehendere [illegible] intellectum aut
cogitare quod deus ex eo [illegible]
totum hominum eligere debuissent
[illegible] in gra-
[illegible] sciunt hoc ab eterno.
Demones sciebant quod [illegible]
[illegible] ad totum [illegible] de-
buissent scilicet ad filium dei incar-
natum in deo [illegible] fecit fi-
lium. Demones sane potuerunt
estimare quod [illegible]
[illegible] peccato [illegible]
[illegible] totam terram
Hinc paulus [illegible]
[illegible] deus omnia sub peccato
ut omnium misereatur. Mox
exclamat O altitudo divitiarum
sapientie et scientie dei etc. Ista que
[illegible] scientiam attingere in [illegible]
[illegible] non valemus. [illegible]
[illegible] scientiam scolarum que est
curiosa et vana scientia [illegible]
[illegible] ducit ad astucias
quibus homines [illegible] sua vota
mala [illegible] volunta-
tes in consiliis in iudiciis in
[illegible] in dolis et usuris

[illegible]

qd iuste infidelis sit in infidelitate moriatur

Rursus sententiam dei qui ad vera bona nos erigunt qui terram incolimus de creaturis habemus et qua ita credenda et agenda attramite iuste non devies habet esse scientia scitor quanta dat deus scientiam (Benedicta trinitas hec est 2o) Ad tercium scilicet incomprehensibiles iudiciorum diuinorum sicut dispositiones eius inscrutabiles. non est dispositio dei sicut res humana nostra et inattingibiles ita quod dicit Symon de Cassia libro quarto capitulo xxiiiio super excedit iusticia sententia decernentis et ypa omni est origo et comprehensione carens que nil reprehensibile agit. Licet ergo ipsa dei indigna non comprehendamus et causam ignoremus non attamen criminemur quia in iusticia deo asseramus Nam sine dei dispositione sine eius iusta permissione et iusta voluntate nil agitur. et hic videmus quod multi infantes dampnorum qui in infancia languentur et patiuntur dolores nil mali fecerunt quidam moriuntur antequam baptizantur et moriuntur et vadunt in perditionem Vnde dicimus eos quod non baptizantur Item multi nascuntur in infidelitate et post hoc baptisma suscipiunt et deum cognoscunt Baptizati autem et in heresi cadunt et finis moriuntur Quis negat videre quod dispositio dei non esset iusta Vnde sic nobis apparet ut patet ut dicit Symon ibidem

Iudiciorum iusticie dei secundo est imperscrutabilis Ite e(ti)am cogitata multa de infidelibus paganorum scismaticorum per totum orbe pereunt nomine videtur quod deus circa res humanas non curat et non bene disponit esse quod non tribuit vires ad deum ut credant ad infinita et non descendunt Licet quid dicit Symon ibidem quod iuste infideles sic in infidelitate moriuntur. Sed aut deo non est circa esse non renouatur ista quando est quod plures in susceptam dignitatem fide scilicet heresim sumere venit et infiniti lapsi sunt et alteri labuntur in heresi et damnantur Et non dimissio in cura dei quare tempore durat acsi deus ad nos curam Videtur in hoc quod dispositio diuina in multis non esset iusta sed absit ut hoc cogitemus Et licet diuina potestas et voluntas possit quelibet reformare. tamen hoc non facit ne arbitrio humano prejudicium faciat dicit Symon sic deus per suam liberam voluntatem non necessitate omnia gubernat ita per manus liberam voluntatem necessitate bonos gratia et beatos in gloria contrahit Iuste quod facit quod facit. quoniam ut dicit Symon ibidem apparatur aliter sana doctrina que dormiente pastore quorum per sedit et hereticorum repugnatur

monstrat in scriptura quod sit tri-
nitas et vera deitas. Vnde
apostolus dicit: oportet hereses esse
ut qui probati sunt manifesti
fiant. Cum igitur hec et alia
divina indicia benedicte trinitatis
non indigeant sed esse manifesta
dicantur, sed potius benedi-
cere trinitatem simus parati, potestatem
ascribentes ad patrem, generationem
sapientiam quod sit ad filium, dile-
ctionem bonitatem quam tribuo ad spiritum sanctum.
Ex potentia patrem adoremus,
a sapientia filium veneremur,
ex bonitate spiritum sanctum amemus. Ex
potentia patris statum unum
disponamus, a sapientia filii menta-
litatem dispensemus, a bonitate
spiritus sancti ad illud intentionem tendamus in quo
est requies eterna in regno celorum
ad quam requiem perducat
nos Ihesus Christus in secula benedic-
tus. Amen.

Vt ipso et per ipsum
et in ipso sunt omnia
ad Ro. xi°

Hec est dies gloriosissima
sancte trinitatis dei et creatoris
celi et terre in qua confitemur
et in una essentia credimus.
Enim unum deum patrem et filium
et spiritum sanctum, patrem a nullo, filium a
patre solo, spiritum sanctum a patre et filio
procedentem. Alia est persona
patris, alia filii, alia spiritus sancti, eo-
rum omnium una substantia et eadem
essentia. Vt enim dicit Glossa
super hanc epistolam: non duos
aut tres deos fides catholica
predicat sed trinitatem unum deum,
ex quo omnia sunt propter patrem, per quem
omnia sunt propter filium, et in ipso omnia
sunt propter spiritum sanctum. Sic apostolus
intelligatur: omnia ex patre ut
non negentur omnia ex filio vel ex
spiritu sancto, eadem ex patre et per patrem et in
patre. Sane omnia dici possunt. Sic
de filio dici potest, scilicet quod omnia
ex filio et per filium et in filio.
Sic et de spiritu sancto dici potest, scilicet quod
ex spiritu sancto omnia et per ipsum omnia et
in ipso omnia. Itaque cum dicit apostolus
ex ipso et per ipsum et in ipso,
sine dubio patris et filii et spiritus sancti
demonstrat equalitatem. Pater non
est filius nec spiritus sanctus, filius autem pater
sed pater tantum pater, filius tantum filius
et spiritus sanctus tantum spiritus sanctus, eadem tamen eternitas, eadem
incommutabilitas, eadem
maiestas, eadem potestas. In patre
unitas, in filio equalitas, in
spiritu sancto unitatis equalitatisque concor-
dia. Hec illa est trinitas quam be-
nedictam trinitatem eius quod sumus cer-
tissima absque omni opinione veri-
magis credere intendimus quam con-
velle penetrare scrutatores. Non
maiestatis opprimentur a gloria.
Itaque in hoc cogitatione ut dicit
Richardus libro primo de trinitate capitulo
magis pollemus vivacitate fidei
quam ratiocinatione, ambulantes potius
quam argumentatione. Vnde et in ipso
multi credideriunt non intellexerunt.
Sunt enim non nulli sunt tam
reverentia et credulitate com-
esse videntur in suspensa et
subtilissima indagatione disscu-
tiant vel potius divina indicare

potentia
summa sapientia
bonitas ss

manifestentur. Hec ille / vel
cum summo bono quod est beata
trinitas sublimis vel ex-
cellentis vel inscrutabilis
vel incomprehensibilis. Bonitatis
eorum ordine ad deum
elevatorum / nota ex verbis istis
sunt tria scilicet summam potentiam
ex qua sunt omnia / secundo summam
sapientiam per quam sunt omnia 3o
summam bonitatem in qua sunt omnia.
Ab hiis tribus sunt omnia. Per hec
tria reguntur omnia. In hiis tribus
consistunt omnia / potentia creat.
Sapientia gubernat. benignitas
conservat. Hugo de tribus diebus
capitulo xixo. Noli dubitare de
eius potentia, vide opera illius
quot et quanta sunt / noli du-
bitare de eius sapientia, vide opera
eius quam pulcra sunt / noli
dubitare de eius bonitate, vide
opera eius quam ad utilitatem
tibi fiunt. Hec ille. Hec quoque
beata trinitas diffundit se super
creaturas capaces / ita ut in tota
creatura relinquat vestigium trinitatis
sed in homine relinquit quasi ad
ymaginem suam sicut enim et doce-
tur filialiter imprimit. Dicit enim
Augustinus xio de civitate dei capitulo xxvi
nam et sumus et nos esse novimus
et esse ac nosse diligimus /
In primo designatur pater, in secundo
filius, in 3o spiritus sanctus. Vult igitur deus
generaliter ab omnibus / in eo / qui filii
trinitatis benigni ut et spectent
eius perfectiones et in nobis
ordinatas scilicet ut ad bonum pote-
states / sapientias et benivolentias

pulcra

prelati seculares
spirituales debent hec tria

ut bonum potenter operemur
non remisse, sapienter ut ob-
sequium nostrum sit rationabile
ut quod faciamus eius voluntati
concorde magis et amore volen-
ti benevole. Hugo Martha 1o
Ostendat eum in summo ope-
re quod possit in nostra rede-
mptione et salute monstrat et
quem formidamus expectamus
si non convertimur eum habere
redemptorem / quem non resistere
potest quem omnes / quem fallere
sapientissimum / quem corrumpere
optimum / non declinare
quem ubique est / non flectere qui
incommutabilis est. Ergo ad bo-
num potestate / sapientia et
benivolentia specialiter autem hec
tria debent habere prelati spiritua-
les et seculares / potentiam
ut potenter pauperes defen-
dat / quia non sine causa princeps
portat gladium. Secundo sapientiam
ut sapienter se potentiam
gubernet. 3o benevolentiam
et benignitatem ut sit benignus
sapiens et potens. Consentit
Summa de policratico libro
iiiio capitulo xo. Publice utili-
tatis et communis hominis est
princeps dispensator quod per-
tinet sapientie et benignitatis offi-
cium prelatis / ita homines.
Et ut dicit Hugo libro de
capitulo 1o. Hec tria potentia sapientia
et bonitas in deo inseparabiliter
unum sunt et in operatione
sua / omnia separare non pos-
sunt et in prelatis hec tria
inseparabilia esse debent.

quia potentia absque benedictione
benignitate crudelitas / potentia
absque sapientia / pullulat rei de-
structio / benignitas absque sapientia
iniquitas / et instabile consilio
Benedictum regnum ubi haec trinitas
regnat in prelato / Ve autem
illi pollicie in qua haec tria
desunt a quo corruit ... est
quia eam sequitur desolatio / Et
quia in festo sancte trinitatis sumus
quia in luce / eo quod sancta trinitas
lux est / ideo ut appareat quomodo
in luce sua / aliquos radios
lucis inde afferamus / Ex quo
itaque videmus et audimus
sancte trinitatis lucis potentie
afferamus radium divinitatis maiestatis
a luce immensa dei sapientie ra-
dium veritatis / a luce infinite
bonitatis / radium delectionis
Et ut loquar expressius ti-
meamus eius potestatem qua
magna est ita quod magnitudinis
eius non est finis / haec sua
potentia est magna apparuit
in principio in medio et in fine
apparebit / In principio quia omnia
de nihilo creavit / In medio quia
ut dicit Bernardus libro primo capitulo xii
omnia sustinet in mundo ipse
ipse sua potentia continet
Apparebit in fine quia omnia
corpora mortua summa celeritate
suscitabit / Eum etiam ... ...
timore ... ... / eum
timete qui potest animam et corpus
perdere in gehennam / Matthei x
Timeamus eius sapientiam quia
sapientie ut dicit ... non est

nimis / quia sua sapientia luminis ipse
omnia cognoscit / bona et mala
preterita presentia et futura / universaliter
et in ... nobis cognos-
cit dico actuali cogitatione
sine qua omnium nomina salvandorum
et infallibiliter numerum dampnandorum
infallibiliter cognoscit / Sed et cog-
noscit numerum / pondera / et mensuram
quantitatem et qualitatem / omnium rerum
cuius sapientie non deperit tempus
non latet locus / non subterfugit
actus / patet ei omnis intellectus
nullum quod est ei occultum
haec Bernardus libro primo capitulo xxi / multo
... timenda eius sapientia ...
... agimus / cum omnes futura
sciuntur / Sed non ... timere
... suam bonitatem ... salvandi
... / ne ... nobis
ne salvat / haec / ... nos ad
penitentiam expectat / Ro ... ... ex-
pectat nos ut misereatur
nostri ne per presentem miseriam
... in memorie ...
eterna magna miseria corpus
... in terram et animam ...
in penam et in ... corpus
... deputatur ...
non ad gloriam sed ad eternam gehen-
nam ... ne tempus
... ...
a negligentia ... / ...
... admiratione dignum ...
... summe potens summe
sapiens summe clemens / quod ...
non ... ad penam / sed ad
gloriam ... ... perire
permittit / infidelium paganorum
quorum ... magis ...
... / cum ... per

Expectat
nos ad penitentiam

peccata christianorum causa sunt persecutionis paganorum

infinita sua bonitate non sinit. potest et facit contra quod est impossibile iniquitas apud deum absit. quia qui permittit eos multiplicari facit omnes infernales ignes esse pabulum. quia qui damnat propter velle eorum quem non peccaverunt videtur quod cum deus sit summe optimus. vult quod bonum operatur absque admixtione contrarii. cum sit summe sapiens non errat in opere. cum sit summe misericors nihil facit impie. cum sit summe potens magis vere iuste non facit. et quia quosdam iniustos derelinquit. iuste tamen infideles in infidelitate moriuntur permittit qui autem non revocatur scilicet ad fidem. sed hoc nota est causa. unde dicit beatus Bernardus homo primo capitulo xii° [illegible] tenetur illum infidelem [illegible] quod infidelium illum vere non vocavit nisi ex sua iustissima [illegible] quod vocavit nisi divina misericordia. damnatur iudas ex iusticia quando salvatur petrus ex misericordia et latro. dum homines sunt in paradiso iusticie [illegible] in aliud reservatur. tandem cum iusticia dei sit deus et deus infinitus, totaliter comprehendere humana fragilitas non potest. deus quod deus iustus iusticia nobis quia [illegible] ignorantia quod superbissimum est sub celo querere quod super celum reservatum est. sed item quod permittit dampnos per paganos

cur infideles non revocantur ad fidem

petrus salvatus judas dampnatus

illos permittit angustiari et esse [illegible] quod sunt acceptabiles. dampnos quod sunt desperatos. unde in persona ecclesia fidelium sit ex sponsa christo dilecta. Et quia fideles opprimuntur ab infidelibus non culpa dei sed nostra est. et si sciamus hoc esse occultum dei iudicium non tamen ignoramus quod licet iuste deus permittit. sed propter peccata christianorum quod in conspectu eius sunt [illegible] quam peccata et malicia paganorum. Luce xii°. servus sciens voluntatem domini et non faciens vapulabit plagis multis. paganum sunt flagellum dei propter peccata christianorum. amemus ergo cum affectu dei [illegible] in bonitate unum rogantes ne nos a sua gratia abiciat sed sua potentia potens defendat sapientia regat bonitate afficiat ad eternam gloriam. Ad quam nos etc.

[illegible] in [illegible] nomine Johannis v°

Estimo hic loquitur de tribus personis benedicte trinitatis cuius hodie festum est de presenti. Et hi tres unum sunt. quia ut dicit hugo in libro de [illegible] una est substantia et in una substantia tres persone. Et ita in deo trinitas non repugnat unitati. nec unitas trinitati. Hugo sic distincte respondet unitatem dei nos

corrigit modum credendi de deo.

dividit. ita et unitas
deitatis distinctionem personarum
non confundit. Est enim et unitas
et trinitas in divinis aliqua
in qua nihil prius aut posterius
sed tote tres persone coeterne
sibi sunt et coequales. Et
licet sic credere videatur nihil
sonare de sancta trinitate sonat
tamen illa de patre meo (?) sit
cui Nicodemus ait: scimus quia
a deo venisti magister, id est doctri-
na tua est vera et a deo
data et non contradicimus (?) confitentes (?).
De filio cui Christus ait: nemo
ascendit in celum nisi qui de-
scendit de celo filius hominis
qui est in celo. De spiritu vero
sancto cui Christus inquit: spiritus ubi
vult spirat et vocem eius
audis et nescis unde veniat
aut quo vadat. Ecce trinitas
altissima multiplicibus (?) ex-
cedens omnem intellectum angelicum
et humanum. Unde Christus ait Matthei
xi°: nemo novit filium nisi
pater neque patrem quis novit
nisi filius et cui voluerit fi-
lius revelare. Sapientie ix°:
sensum tuum quis sciet nisi tu
dederis sapientiam et miseris
spiritum tuum de altissimis. Sic cor-
recte sunt semite eorum qui sunt
in terris, id est mores vivendi et
intelligendi de deo et de
occultis celestibus. Et quia per-
placet dicuntur (?) opiniones (?)
scilicet quid teneatur quia specialiter (?) que
credenda sunt de benedicta
trinitate ut fides loquitur clarius (?)
ostenditur. Fides hec de hoc quod

omnis ignorans (?) credens ad vitam
perveniat. Sciendum ut dicit Richar-
dus libro primo de trinitate in prologo. Scitis (?)
quia fides est vita eterna ut cog-
noscant te verum deum et quem misisti
Iesum Christum. Vita ex fide est et
vita a cognitione. Ex fide vita
qua interim hic vivimus, a cognitione
vita est eterna qua in futuro
bene vivemus. Itaque fides totius
boni initium atque fundamentum. Proprie-
tatis (?) patris dei filius incarnatus
revelavit trinitatem in personis in
deitate ut credamus et credendo
vivamus ut tunc eam sicuti est
clare in gloria videamus. Licet
multi in principio sue inventionis (?)
male de trinitate senserunt et
dampnabiliter erraverunt. Unde Arrius
dixit aliud esse patrem aliud filium
aliud spiritum sanctum et hic dissolvunt (?)
unitatem. Sabellius dixit eundem
esse quem vult esse patrem, quem vult filium,
quem vult spiritum sanctum. Et hi fide trinitatis
errantes contrariantur (?) et ambo
male quia deus est substantia una
et persona trina. Unde dicit Richar-
dus libro vi° capitulo primo (?): nihil penitus dubio
firmius teneas quam quod constat
fide apprehendi. Credamus firmi-
ter (?) quod nobis veritas reve-
lare dignata est de personarum
trinitate in deo quod et scriptura
declarat tota et natura
insinuat. Richardus in iii° parte (?)
explanans (?) de persona dicit: Credimus
quod alia est persona patris, alia
filii, alia spiritus sancti; sit tamen una
substantia. Pater a nullo, filius a patre,
deus verus a deo vero, unus
ab utroque coeternus.

Arrius

trinitas contra nostram miseram — imbecillitas cecitas iniquitas

summe bona a summo bono
spiritus a patre et filio. Unus et idem
spiritus patris et filii, et patri
equalis et coeternus ambobus,
ipse spiritus equalis et bonitas
equalis amborum / tamen ad patrem et
filio vinculum [illegible] et complexio
dei patris filius sapientia. Est in
patre. Est cum patre. Est a patre. Est
a patre quia sapientiam quam sibi
pater genuit. Est cum patre quia
sapientia genita a gignente se
non divisit. Est in patre quia
pater fons sapientie. Est genitus et
est ipse sapientia. Est quia sapientiam
genuit et gignit. Est sapientiam
dilexit et ita est amorem
genuit. Sic ergo eterno patri coeternus
est filius. eternoque patri et coeterno
filio coeternus est spiritus sanctus / sic ergo
pater et filius et spiritus sanctus una trinitas
et unus deus. Circa quam
benedictam trinitatem firmanda est
fides / que non errat / quoniam humana
ratio que de facili potest errare [illegible]
[illegible] itaque fidei quam de
trinitate personarum suscitat scrip-
tura / dicens quod est qui omnia
creavit et est per quem omnia facta
sunt / et est in quo omnia creata sunt.
Enim creavit est pater / per quem creata
sunt / est filius / in quo creata sunt est
spiritus sanctus. Unde ergo adducit scriptura
Augustinus xi° ca° xxx° in initio
bibliae portam scilicet in principio
creavit deus celum et terram. Ubi
legitur quod deus pater in principio id est in
filio fecit celum et terram testante
scriptura. quam magnificata sunt

opera tua domine. omnia in sapientia
fecisti. id est per tuum filium qui est
sapientia tua. Ut autem genera-
ratio trinitatis compleatur addit
vidit deus cuncta que fecerat
et erant valde bona / Ubi
videtur ut cognoscamus quod omnium
factorum causa est divina bonitas
que spiritui sancto appropriatur. Unde notandum
deum non necessitate non indi-
gentia nulla utilitate sed sola
bonitate fecisse que facta sunt
omnia. itaque creata a patre
per filium in spiritu sancto in cuius bonitate
omnia non solum in facto sunt
sed et subsistunt. Circa scripturam
circa creaturam declarat beatissimam
trinitatem in divinis / contra nostram
miseram et lugubrem trinitatem
in factis. Imbecillitas ceci-
tas et iniquitas. Sed contra nostram
trinitatem bellat illa benedicta
trinitas. Imbecillitas pugnat
contra patris potentiam. cecitas
contra filii sapientiam. iniquitas
contra spiritus sancti bonitatem. Sed quia tali
certare contra deum est nobis durum
periculosum et dampnosum. ideo
beata trinitas unus deus contra
nostram trinitatem ad eius
destructionem dedit in tabula
lapidea tria precepta ordi-
nantia nos et disponentia
ad divinam trinitatem. a qua
nos nostra trinitas misera
valde abducit. Ordinamur
primo ad deum opere ore et
corde. Primo contra
imbecillitatem dat primum

sceptiu quod respicit diuinam
pietatem quantum ad personam
patris. Et pro deuot ut audi
rent diuinum deuocius prius tunc;
bus et alii populi sanctis quod
et audiuit etat tempore
et negligentia et stipit
abstineo in opere et adora
tione exhibei: cum tuo dud et
sic fide integra deo et sic
spe simul: uno et caritate
perfecta / hec est superbos aua
ros et gulosos qui pro deo
colunt vanam gloriam preciosum
bona temporalia et lasciuos
qui pro deo habent ventrem. Secun
dus dat 2m preceptum quod
est reuerentia que debet diuine
veritati et sapientie et hoc quantum
ad personam filii. Et est non
assumas nomen dei tui in va
num. Contra hoc preceptum pec
cant homines qui iurant falso
2o qui iurant stulte 3o qui uota
libere facta frangunt. Nam
nomen dei quod est sapientia patris
inuanum uocant / sed fide
iurando quia nunquam exeunt
3o nomen dei deludunt cum
cordibus / dat 3m preceptum
quod nos deuocionem cordis
que debetur diuine bonitati
quantum ad personam spiritus sancti. Et
est memento ut diem sab-
bati sanctifices / quod ultra
aut affectum et deuote
in dei bonitate gestamus

ut quod deuotionem et diligentiam
pro toto spiritum sunt neglectio
die festo rorprest. Specialiter
die festo uero ab hominibus
laude gratiarum pro omnibus bonis
que dedit nobis deus ut per
hec augment morbi peccatores /
die festo / sed dissolutos volup
tate. 3o torpetos a laude dei
et certe bona sanitatis nostre sancte
ministra noxia destinuit tunc
scepto voles ut fondamen
dus pater ut illumen sapientia
filii et ut caritate spiritus sancti est omni
malicia accedamus in presenti
ad gratiam et in futuro ad gloriam
celestem quam nobis prestare di
gnetur etc.

Feria secunda post epiphaniam sermo primus in nomine Jesu

Celebramus festa filii dei
et spiritus sancti in relatione ad ea que
impenderunt pro nostra salute que
filius descendit pro nostra redemptione
spiritus sanctus pro nostra illuminacione et infla-
macione cordium ad ea que
sunt salutis. Itaque ne pater quem
et filius et spiritus sanctus mittit. A fideli
um laudibus videretur exclusus
io etiam hec pro agit festum
suum personam in diuinis et ut
sint tota trinitas et unus deus
in quo omnia mouemur et sumus
ago totum quod in hoc tempore totum
quod possum totum quod spero
et expectant ipsi hic gratiam et in

futuro gloriam et unam diuinam bo-
nitate. Sic lectum in nobis decla-
rat/ patrem cum Recedes aut-
semus quod a deo venisti/ filium
cum ait. nemo ascendit in celum
. spiritum sanctum cum dixit. quos renati sunt
ex aqua et spiritu. Itaque in diuinitate
est trinitas personarum in diuinitate est unitas
persone et trinitas et unitas ineffabi-
litas. Richardus. Sic credimus unum
deum patrem et filium et spiritum sanctum. patrem
a nullo. filium a patre solo. spiritum sanctum a patre
et filio. Credimus unum eundem in
personis trinum et in substantia unum.
Alia est enim persona patris. alia filii. alia
spiritus sancti. cum sit omnibus una substantia
eadem quoque essentia. Quod hic dicitur
patri. quod ut dicit Richardus libro primo
de trinitate capitulo viii. filium. Item
et spiritui sancto coequalem et libere voluit
et potuit. quanto benignius. quanto
dulcedius. quanto libentius voluit
pater quod de magnificentia sine
diminucione vel similiter soli reservaret
vel libere voluit quod illi non
conveniret/ Sic et spiritus sanctus cohere-
dem voluit ut esset eius conregnatur
cum sine diminucione. Ut quod
patrum gloriam loquitur. Sic ille
benedicte Deus patre in trinitate
eque perfecte et sic coequales
Deus omnibus eternis ut idem dicit libro iii
capitulo xxi. Equalis sapientia. equalis
potentia indifferentis gloria. unum
summus bonitas. eterna sim-
plicitas et felicitas. ut vera
sit consistit quotidiana professio
Sane instituta doctrine. quam
tuendi personae. patris una diuinitas

in misericordia vera
trinitate intelligitur
precata

est equalis gloria coeterna maie-
stas. nec ibi alter maior
nec ibi alter minor. nec ibi
anterior. nec posterior conste-
tuitque in ea trinitate omnes
persone coequales simul et
coeterne esse. hec ille. Sic
quod fides catholica. Sic clarat
qualis pater talis filius talis spiritus sanctus
absque dubio verissimum sicut filius
et spiritus sanctus patri consubstantialis. verissime pa-
tri coequales. Et sapientiam
sicut potentiam. prout sicut bonitatem
sicut benignitatem cogitatis. nil
imaginamini in uno nil minus in
altero. Respicientes ab hac
gloriosa trinitate petimus benedic-
tionem contra nostram miseriam trinitate
in qua a peccato in curia
. sunt contra infirmitatem ingratitudinem
et impietatem. Dictis cum
Ecclesia. Benedicat nos deus
deus noster. et benedicat nos
deus. Benedicat nos deus scilicet
pater, sua potentia contra nostram
infirmitatem. Benedicat nos
deus scilicet filius sua sapientia
contra nostram ingratitudinem/ Benedicat
nos deus scilicet spiritus sanctus sua clementia
contra nostram impietatem/ ut ad
nos patris potentia possit
advenire. filii sapientia sciat
advenire. spiritus sancti clementia velit
quod bonum quod deo acceptum
quod nobis salutare. Non ut
petrus nec paulus non minus
non apostolus sed ut angelus nec
archangelus. ad quod bonum libere

omnia bona
prodest nobis
ex benedicta trinitate

q trinitas excedit
intellectum angelicum
humanum in comprehensione

voluisset nisi ab hac in
dicta trinitate recepisset / Hec
trinitas in divinitate non de-
rogat unitati nec unitas
cassat trinitatem tres persone
una essentia De vera fide / Audi
israhel dominus deus tuus deus unus
est id est pater qui est deus filius
qui est deus tuus id est videtur quod
sapientia id est quod bonitas et
caritas hii tres unus deus
est una sine compositione
et sine commutatione quod omne
quod est divisibile quod dicitur
divisibile commutabile / Secundo
quod sit unus deus unum
summum bonum in omne
summe unus et incommutabilis
Unde zacharias propheta
dicit zach ultimo In die erit
dominus unus et nomen eius unum
ut sit unus deus unus
dominus una fides unum bap-
tisma Ad Ephe iiii
Unde et non apparet nec hec
unitas sicut tunc apparebit
nisi ut dicitur deus multi
participatione alii sed nec sic
in die iudicii evacuabitur
omnis participatio et solus deus
solus apparebit deus / Hec
trinitas in personis et unitas
in essentia est investigabilis
Unde ut dicit Hugo de
sacramentis li 1 excedit omnem
intellectum angelicum et humanum
in comprehensione quod incomprehen-
sibilis est / excedit affectum
omnem caritatem in bonitate
quod nunc ad equale amari

bonitatis eius diligatur ut
quantum requirit sua bonitas nec
in lingua mea tenebris et in
pluribus simplex narrat enim ad
plenam scripturam nec lingua
volubilis explicat quod sit deus
Unde Ille Centiloquium et scriptura et
et lingua deficit et gratia
comprehensionis minor sit. ut dicit
Richardus essentia est in omnibus
et extra omnia infra omnia
et super omnia super infra omnia
nec in se coartata. super extra omnia
nec in se remota / super infra omnia
nec illo occulta. super supra omnia
nec in se sublimata / Unde quod in-
comprehensibilis et investigabilis
quod nec coartata nec remota
nec occulta nec sublimata quod
investigabit incomprehensum et infi-
nitum Unde explicans propheta
inquit magnus dominus et lauda-
bilis nimis et magnitudinis eius
non est finis Unde Boetius ut
saepe quod recte comprehendere ut
sit vere summum sic est incomprehensibile
ut sit summe unum sic est infi-
nitum Hec ut dicit Richardus
non solum sit supra rationem sed
et contra rationem esse videtur
Unde apostolus de Iob xxxvi
ecce deus magnus vincens scien-
tiam / Dicit ecce et recte quia
monstra comprimit. Deus autem ubi
est prius ipse enim dicit ecce
et non videntibus ad esse de-
claratur a cuius scientia tanto
longe pellimur quanto eius pote-
tiam comprehendisse sufficientiam

et tanto minus de ipso sentis
quanto eius sapientiam a te homine
comprehendi sic suspicaris. Et quanto
tibi videtur ut de eo intelligen-
tias tanto minus sentis. Non
itaque eandem intimam trinitatis secre-
tum casso conatu velle
penetrare quod abyssus est sed po-
tius ea a divina trinitate comportata
nostre trinitatem creatam nobis
ad salutem sunt necessaria ut possimus
consequi veram trinitatem. De qua ultima unam
petiam a domino hanc requiram. hec
unum est vita eterna gloria certa
que non potest consequi nisi per
trinitatem scilicet superne veritatis et caritatis.
Ideo a potentia concipiamus
in nobis timorem dei qui expel-
let peccatum. a veritate filii. quod
veritas Christi Jhesum quod in sancta est
Io. i. credentis gratis lumina
in accipiamus veritatem que
est ordinata in virtutibus confirma-
tis in bono consumato sancta. Ex
clementia spiritus sancti pectora caritatis
ipse est quibus ad patris et filii
quo attendunt corda fidelium
ad amandum deum et elevantur
ad celestia ut sic in caritate
sanctificati per hanc trinitatem veram
valeamus attingere ut cum ea
in trinitatem divinam in gaudio re-
quiescamus quod nobis prestare
dignetur etc.

Quod scimus loquimur
et quod vidimus
testamur Io. iii°

vna pecia
a deo
que ipsa a amorem
timore dei

ecce deus magnus
vincens scientiam nostram

Dicit hec benedicta et glorio-
sa trinitas pater et filius et spiritus sanctus que nos
creat. ecce pater redemit. ecce
filius adoptavit. ecce spiritus sanctus. potentia
immensa creavit. sapientia gubernat
benignitas conservat. Cum ergo tan-
tum dicit Hugo. Sit summa ineffa-
bilis unum in deo ita in opera-
tione omnino non potest separari.
Ex hiis obligamur eum magnifi-
care et exaltare secundum sequendum est
ecclesiastici xliii°. quis magnificabit
eum sicut est quia immensus i. quantus
magnus est ab eterno. Et ideo
Job xxxvi°. ecce deus magnus
vincens scientiam nostram numerus annorum
eius ineffabilis actu et
si hanc trinitatem nequimus ex-
altare ut exaltari decet
saltem exaltemus ut valemus.
Loquimur itaque de trinitate
considerando primo trinitatem increatam
secundo in creatura rationali. 3o in
creatura universali. In prima
trinitatem dico in secunda ymaginem
in tertia vestigium. Ad primam
trinitatem pertinet adoracio
ad secundam cogitatio. ad tertiam considera-
tio. De prima trinitate in
divinis que est pater filius et spiritus sanctus
dicit Augustinus libro xv° de trinitate
ca° xxviii°. credimus et tenemus
et fideliter predicamus quod pater
genuit unum hoc est sapientiam
per quam facta sunt omnia verum
unicum filium unus unum coe-
ternum coequalem. summe bonum
coequalem bonum et quod spiritus sanctus

docete omnes gentes
in nomine patris et filii et spiritus sancti

Sabellius cecidit in heresim

patris et filii sit spiritus sanctus et ipse
consubstantialis et coeternus ambobus
atque eadem hec tota quod trinitas
sit tres [illegible] personarum
et una deus tres inseparabiles
potestate itaque et cum de
singulis queritur unusquisque eorum
deus omnipotens esse iudicatur cum
de de omnibus simul non tres dii
ut tres omnipotentes sed unus
deus omnipotens dicit ille. Hec est
quam fidem recto ut fideliter in
divinitate tres esse personas sancte
animo corde et ore. Unde cum et
solus loquitur ad Nicodemum
quod est quod ait in persona quod
scimus loquimur et quod vidimus
testamur mihi quod ut dicit Alexander
super 1o libro ad ostendendum trinitatem
patris et filii et spiritus sancti quam trinitatem
clare expressit ut Mathei
ultimo: euntes docete omnes
gentes baptizantes eos in nomine
patris et filii et spiritus sancti. Ecce dicit in
nomine non in nominibus ut unitatem
essentie ostenderet. Per tria
autem nomina scilicet patris et filii et spiritus sancti
tres personas declaravit. Circa
hanc trinitatem ut vult Augustinus
x o de trinitate nos ad certam
regulam loqui phas est ne
verborum licentia impiam gignat
opinionem. Ecce Arrius volens
plus sapere de trinitate quam
oportet in heresim cum multis
est lapsus. Volunt et Sabellius
aliter de trinitate sentire
quam debuit. Unde cecidit

in heresim quod sapere non poterunt.
Unde cautela observanda ut dicit Ricardus
1o in contemplatione ut in
divinis sic assignanda sit unitas
ut non evacuetur personarum trinitas
et e converso personarum trinitas
ut non dissipetur substantie unitas.
Sed credentes trinitatem in personis
credamus unitatem in substantia non
intellectu innitendo sed fide.
Quod assertio de trinitate et unitate
in divinis ut Ricardus ibidem dicit
non solum supra rationem sed et contra
rationem esse videtur. et quod circa
personarum trinitatem occurrunt
consideranda longe rationis
angustias non solum excedere
sed et infatuare videtur. Stamus
et si ratio deficit sola fides
sufficit nobis. Christus dicit Johannis x o:
Ego et pater unum sumus. Quod dicit
unum notat unitatem individuam
quod dicit sumus notat personarum
pluralitatem. Hic corde credamus
ad iustitiam, ore autem confitemur
ad salutem attendentes quod nimium
sapientes. Ecclesiastici iii o: Altiora
te ne quesieris et fortiora
te ne scrutatus fueris sed que
precepit tibi deus cogita illa semper.
Ecclesiastici: Qui mandata dei cogitat
quod ille timet ne contra illum
faciat et talis est beatus. Beati
qui scrutantur testimonia
eius in toto corde exquirunt
eum. Hec de primo. De secunda
trinitate que est in creatura rationali

altiora te quesieris

angelica non
hz plene similitud[inem]

hominis. Genesis primo dixit. n. deus
faciamus hominem ad ymaginem
et similitudinem nostram. i. faciamus
hominem similem conformem nostre vni-
tati in essentia personis. et solum est
vnus sic in deo vnitas essencie
et personarum pluralitas secundum
patrem filium et spiritum sanctum. Ita in anima humana
est trinitas quia mens notitia et
amor. Quemadmodum sicut pater gignit
notitiam. amor vero procedit de
ipsa mente et sua notitia. Quia
enim cognoscit se diligit se et
suam cognitionem sive notitiam.
Hic quod sicut in trinitate increata persona
spiritus sanctus dicitur amor bonitatis sancti-
tatis quia ipse bonitas et sanctitas
spiritualis amborum. Ita in anima
rationali amor nectit mentem
et notitiam. Nec mens beata
nec notitia beata nec mens sancta
nec notitia sancta nisi ex amore
bono et sancto. Item sicut amor
tertia persona in divinitate est nexus
patris et filii. ita in anima est
nexus mentis et notitie. Nec
enim mens et notitia quiescunt
in bonitate et sanctitate nisi ex
amore bono et sancto. Unde dicit
Augustinus xiiii° libro capitulo xxvi°
ut vir bonus intus dicitur qui
cogitat quod bonum est et cognoscit
quod bonum est et quod diligit
sic et mens et notitia ex
eo bona quia amor bonus. Hec
hic intellecta [?] est in solo homine
qui sit ad ymaginem et similitudinem
dei sed et de creatura angelica

amor est
nexus patris
et filii

ut declarat Ezechiel in° contempla-
tione. Unde Ezechielis xxviii°.
Tu signaculum similitudinis plenus
sapientia et perfectus decore in de-
liciis paradisi dei fuisti. Crea-
tura angelica non solum similitudinem et
ymaginem dei non perdidit
et si in veritate non stetit. Hec
et in peccatore permanet dei
ymago et si ex peccato defor-
mis factus fuit. quia capax est
dei et particeps eius esse potest
per gratiam et gloriam. Unde ut dicit
Augustinus de civitate dei capitulo xxvi°. Cognoscimus
in nobis eius ymaginem
tamquam minorem i. creaturam [?]
filii ad nos metipsos reversi
surgamus et ad illam a qua
peccando recessimus ibi esse
nostrum non habebit mortem ibi
nosse nostrum non habebit errorem
ibi amare nostrum non habebit
offensionem. Hec ille. Hec de homine.
De creatura trinitas signatur
in vniversa creatura. Dicit Augustinus
libro vi° de trinitate. Oportet ut
creatorem per ea que facta sunt
intellecta conspicientes trinitatem
intelligamus. Hec ille. Unde trinitatis
apparet vestigium in creaturis.
Hec enim que facta sunt arte
divina et vnitatem quandam
in se ostendunt. i. comparantur ad
patrem. et speciem. i. comparantur ad
filium. et ordinem. i. comparantur ad
spiritum sanctum. Hec ille. Hoc est quod dicit
apostolus ad Romanos primo. Invisibi-
lia dei a creatura mundi. i. ab homine

t'm boß ni cglet f
n̄t ymago imitaco
sz repntacois et vestigii

per ea q̄ facta sunt intellecta
conspiciunt. sempiterna q̄z eius
virtus et diuinitas. Item ea q̄ d̄r
invisibilia dei nota de p̄i
invisibilib; q̄ intellecti q̄spiciunt
in pr̄e visibili sic alie p̄ne
et q̄cedo a nobis mag̃ distat
quia alie q̄ ip̄e a n̄o e
alie aut̃ dr̄e ab ipo ⁊ nos
sil̄r ab eo. Sempiterna vero
virtus eius notat eius filium
q̄ e virtus dei ⁊ sapiencia. Item
diuinitas vo notat sp̄m s̄c̄m.
Licet tam s. p̄r ⁊ f. ⁊ sp̄s s̄c̄s conspi
ciunt ab hoīe p̄ h̄ec q̄ facta
sunt. i. creatura. Et ita in crea
turis relucet vestigium creatoris
et ymago. non equalit̃ q̄r licet
e filius ad p̄rem. ut ymago
imitacois q̄ sic an h̄z ⁊ h̄z
e ymago dei. sz ymago
representacionis et vestigii e
oīs creatura representans p̄rem
⁊ f. ⁊ sp̄m s̄c̄m. Ita de oī creatura
formatur tres conexes ut vult
Aug. xi° de ciuit. ca° xxiiii
S. q̄s vniu'sitatem creatura fecit
et videt deus p̄r q̄ dixit
fiat. h̄o p̄ quod fecit ⁊ videt
p̄ filium q̄ e verb; ⁊ sapiencia p̄ris
3° p̄ q̄ et videt p̄p̄ sua
bonitate q̄ sp̄s s̄c̄s q̄ a p̄re procedit
a p̄re ⁊ filio. Videt. n. deus
cuncta q̄ fecerat ⁊ erant valde
bona. que facta sunt ⁊ in. Aug. q̄
deus n̄a necitate n̄a vtilitate
indigencia sz sola bonitate
fecit q̄ factum e. Itaq; ut dr̄

p'mitia dos
e a nob̄

hugo de s̄c̄o victore dicit q̄ creatura
recte considerata hoīem creatore
suum ondit ita q̄ ex creatura
attencio h̄z ad consideracoēm
eius potencia sapiencia ⁊ bonitate.
Creata. i. deo a nobis inmia
q̄ vnde attende deretur ad diu
inde recedim̄. Vn eius timere
deberes inde conterim⁹. Vn eius
remissi inde oblimuiscim̄ur. Vn
amare inde gaudim⁹ et Vn ad
ipm tende deberes inde sine
quietam̄ur in creatura. Vn oīa
p̄cta infirmi ingrate ⁊ mali
ce oīm̄s. in q̄ h̄o visa
p̄sētu re creatis recedit a
creatore ⁊ p̄relegit b' ea et
quietatur in ea. Creatu'r cas. i.
consideratas p̄ulc'me reccr a
deo creatura non sistat in eis
sz creans q̄ p' vestigium redea
ad creatore. Creat p̄ulc'me
querat p̄ulcerimu q̄ita in
p̄ulc'me excedit omes creaturas
q̄ oīs p̄ulc'do suis creatura
cuius mag' sit non h̄z ei comparac
cuius oīs creatura e vestigium
tantum. Vn sic vtamur ea ut
tande ex ea p̄'uemam⁹ ad creatore
p'ar et veni ad regn'talor' de
q̄ nobis re

Ptena dixi vobis
⁊ no credit quo si
dixe celestia credet is.
Dicit Aug. li° de ciuitate
dei. Deus e manifestissimum
q̄d in n̄a acti in sua creatura
e invisibilis h̄z i. libr̄ ecer

nisi quod deus est. Hec enim scriptura
loquitur, fides catholica testatur, ratio
dictat, scientia predicat, et omnis
creatura clamat. Illa ut dicit
Dyonisius cum omni est supersubstantia-
lis divinitas, actu nichil difficili-
us quam nosse quid sit deus. Diffi-
nisse in una cognoscere possumus
quod est et in patria sic est. Immensus
est plene nec hic nec ubi quod est.
Mens de eo cogitans deficit

mens deficit

quia infinitus. Sensus non capit quia
invisibilis. Lingua non ex-
plicat quia ineffabilis. Locus non
capit quia incircumscriptibilis. Tempus
non mensurat quia immensus. Virtus
non attingit quia inaccessibilis.
Omnia desideria et vota sufficere
dicit quia est inexplicabilis. Et
breviter omnis creatura ad deum comparata
deficit quia finiti ad infinitum
nulla proportio, primo celi. Et io(hannes)
dixit. Si terrena dixi vobis etc.
quomodo si dixero etc. Ubi litera celes-

celestia

tia vocat emanationes personarum
in divinis quod est valde ardua
et difficilis ad intelligendum. Nos
ergo circa benedictam trinitatem et si
sensus nichil et ratio deficiat, saltem
fidem certam assignamus. Unde ysa-
ie vii°. nisi credideritis non intelli-
getis. Et Ric(ardus) li. 1° de trinita-
te c° 1°. nichil (?) nullo dubio firmius
tenetur quam quod constat fide catholica
dicitur. Circa hoc itaque miste-
rium divinitatis cuius festum hodie
agitur tria consideranda occurrunt
ut dicit Thomas in scripto super 1 sen(tentiarum).

Primo occurrit consideratio unitatis
divine essentie. Secundo consideratio
trinitatis personarum in una essentia
quod duo scilicet sunt accidenta-
liter (?) enim sunt qui testimonium dant
in celo, pater, verbum et spiritus sanctus. Et hi
tres unum sunt. Tertio occurrit
consideratio effectuum divine virtutis
nobis coniunctio (?) in quibus si defi-
ceremus (?) necesse est, cetera etiam conside-
ramus. De primo fatendo (?) uni-
tatem consideramus (?) unitatem sic (?)
... de ut (?) ... Unde ... est
deus deus tuus unus est, ... ala (?)
pluralitas ... unus ...
principium ... metaphysi-
... unitas in fine (?) est ...
quod in se in divisa et ab
alio divisa. Excepto ...
... in quo ne-
... aliqua divisio ...
... ad divisionem. ad-
... est et quod in deo
autem unitas ... eius
simpliciter et immutabiliter
et eternaliter. Deus (?) ... est sic
oportet ... mutabilis eorum et
mutabilium. Tu autem idem ipse
es et anni tui non deficient.
... unitatis consideracio
in divinis. ut ... attendamus
et quantum possumus ei conforme-
mur et tamquam filii eius ymagi-
nem in nobis ducamus. quem
patrem rogamus devote vocantes (?)
... pater noster qui es in celis.
... enim considerans unitatem in
divinitate fatetur cum apostolo

Ad Ephe. iiii. Unus deus et pater omnium qui est super omnia
et per omnia et in omnibus. Unus deus
unum principium quod nos creat.
Unus deus qui nos gubernat
et conservat. Unus super omnes
quantum ad potentiam. Unus per omnia quantum
ad sapientiam. Unus in omnibus quantum ad
essentiam. Ex hiis sequitur quod sicut gubernat
et tenet nos oportet quod
erga eum in corde humilitatem
subiectionem obedientiam reverentiam
cultum et famulatum promptitudine. Et ita in hoc
impletur tria dei precepta de
adoratione reverentia et sanctificatione. Considerandum est de
unitate. Unde dicit quis non timebit
te o rex gentium. non est similis
tui domine. magnus tu et magnum
nomen tuum. Sic ad hunc
considerandum unitatem domini pertinet
etiam considerare unitatem
fidei. Sicut enim deus unus omnibus
ita fides eius una et communis
omnibus. et hoc dicit apostolus ad
Ephe. iiii. Unus deus una
fides unum baptisma. Ita quod qui
ab unitate fidei transgreditur
contradicere non licet fidei. Sic
considerans unitatem fidei non
recedet sed dolebit de
[?] et scismaticis vniuersi iudei
ethnici in christianitate. Nam discedere
ab unitate est discedere a deo
et incidere in errorem gentilium.
Clamat apostolus i Cor. i. Idipsum
omnes dicatis et non sint in
vobis scismata. Scismata
ma hoc in hereticis [?]

Secundum est hoc esse peccatum. nos
dicit scriptura esse fornicationem
esse peccatum et nos credimus. scriptura
dicit adulterium esse damnabile.
nos credimus. Dicit de vsura et
de falso testimonio. nos autem credimus
dicta doctoris. Expedit [?]
unanimes in causa. sed certe non cum
defuncto. Hoc amen. Unde Hie[?]
hoc est optime possum dicere
ad nos. Si veritatem dixi vobis
et non creditis. Quare si non creditis
de hoc ubi scriptura vero dictat quomodo
credetis de hoc quod est super rationem
contra talia levitates multi [?]
ita quod ludunt cum fide et despi-
ciunt unitatem. Unus dicit ego
sic volo credere et tenere. Alius
dicit et ego sic credo et teneo cum
isto. Ipsa alia est cum alio
tenens. Dicit sic in [?] ut ille
Christus dividitur hec in ecclesia
dissensio. Et quod non sit veritas
credit quod cum hoc malum non
tangit ut ad ipsum spectat.
Quod sic contra reprehendit apostolus
Corinthios quod quando dicebant
ego sum pauli. i. a paulo
baptizatus et ego apollo qui fuit
episcopus eorum constitutus. ego
cephe. i. petri quibus ait
numquid divisus est christus quod sic
dividit baptisma unitatem.
Non immerito dicimus hic res-
ponsionem quod impedimentum fidei
nostram et unitatem caritatis
plus quam scholas suos [?]
Non sic sed considerantes unitatem
in domino. dolebat de dissensione

Si veritatem dixi vobis

consideracio filii

in ecclesia dei et eterna ut
sic ipse est unum ita per gratiam
redundat nobis in ecclesia un
itate hec de primo / De
secundo · consideremus trinitatem
personarum in unitate essentie
Ysaia de Ipsa lxvi · qui generationem
ceteris tribuo sterilis ero sed
necesse · Ubi dicit pater ad sit po-
tentissimus sapientissimus et optimus
pater scit et vult se simile
generare · i · alteri sue maiestatis
plenitudinem dare · Itaque ab eterno
filium sibi equalem genuit eun
dem in sua essentia generante
Unde xc au ad patrem · Io xvii
omnia mea tua sunt · et omnia
tua mea sunt Et cum pater et
filius diligunt se eternaliter
amore summo et infinito ac
essentiali · qui amor non est pater
nec filius sed est spiritus sanctus a patre
et filio procedens · amor quo
amor omnia bona et omnia dona
celestibus donatur · Sed ut dicit Isa
generationem sed quis est intuitive quis
enarrabit · Ideo nos de
hoc non occupemus sed ponamus
consideremus trinitatem inquantum
ad nostram cedit doctrinam
Considerando enim in trinitate quod
est ibi pater · qui circumstans qui est
deus fortis et potens qui est
ibi filius reverentiam exhibes
qui sapiens est et sancti omnia
et sapientie eius non est numerus quod

est ibi spiritus · diligens qui summe
bonus est et bonitatem suam
diffundit in omnibus operibus
suis Considera in trinitate
patrem et honora · considera
filium et vita quecumque errorum
quoslibet medicum qui ipse est
infinita sapientia et veritas
eum curat omnis errorum et
medicamen / considera spiritum · qui est
puritas et sanctitas et ita
declina complexionem illicitam
omnem fornicationem et adul
terium · hec enim omnia sunt
sibi contraria · pater erat quod
non offendas · filius ad imple
de benivolentiam hominum
dignatus est spiritus · incarnari
sicut quod pro hominum amore
ideo non sumpto facias non
calumniabere · ut sanctum
hominum facies · hec omnia cum
sint que benivolentia pro vi
Ecce de consideracionem per nostram
in divinis obligamur ad im
pletionem decem mandatorum ad
vite ingressum eternam
Et inde quod in hac trinitate
non est aliquid non unde / quod
patri convenit ut non et sic
convenit et spiritui · si enim pater
dicitur deus magnus deus omnipotens
et filius et spiritus · dicitur deus magnus
et deus fortis · ita et in nobis
cum summa sit ad ymaginem
et similitudinem eius assimilari ei
debemus · ita ut sic respublica
libenter properes sui ita et

q̄ d pr
in trinitate

si trinitas et potens pr
ita in nobis / sapiens f
dz et / bonitas ss

cuius bono intedas Et si
cares officio a' digtate salte
in pace soledo viuise et
fugiedo petam intedas qui
bono est dt Ben' l° d' bta
vita. cu si vtile tibi off
et bo sit s vtrit. qnc
agit negociu; sic q' si dtio
re facit nō b' tm nocet s
et omib cis quib inclior
fctus 2dese potuisz Hec
ille In trinite e respectus
vnius s'ne ad alteza. si n
dco prem noto filiu. si dio
ss inte e intelgi ammo
spuis s. patis et filii. Ita no
sit bo bi'ipi nt b' tm vi
uat s aliud respiciat et
ei vtilis sit Erma de Tu
lii l° 1° de offitiis placet
Stoicis quis homi ta suis
s gnatos nt ipi inter se
aliui alii 2dese posset
Et sic sinti debet potencia
sapia et bonitas. sic et
in nobis vim a bis dz
alter scpm pt si es potes
sis et sapies s' ue ade
vera potecia si adest 2 sa
pia pt ptt Seneca l° de tinte
Et si es potes 2 sapies sis
et bonus potecia em sn
sapia e trurulectia 2 sapia
sine bonite fabritas e
pt quo ex 2sideracon sunt
resultat multe vtilitates
Sc de ho De tercio Co
sideranis effectui dine po
tecie sapie et bonitat

spui sut creacio effusio sola
tudo et gubnacio 2°2° co
amacio et glificacio. vt dz
in Credo Ex his resultat
vtilitas plures. na si cogi
tas tuaz adora creatore
cogitas gre largitoz cla
boza ut eu habeas et habitu
ne inuacuum acceperas ut
dicere posses cu aplo. gra di
sum id qd sum et gra eius nō
e in me vacua / cogitas
gubnacioz eo sis prudes
cogitas 2°2°az eo virtuose 2
iuste viuas ut feliciter re
gnabis cogitas indicium eo
time. cogitas glificacioz eo
spera in deo et fac bonitate
et pasceris in diuiciis eius
Ex his scias q' ds. lz creau
et pr indecta cita omis hoies
diuites et paupes bonos
et malos Sapie vi° pusil
lu et magnu ipe fecit et
eqlit' cura e illi de omib
ad 2fusioz eox q' dicut
dns nō aduite actu hom
si em scit cogitacone hom
ois voluntas et oine cor
ei loquitur. ora inde 2 apta
sut oclis eius quo pt nō
inrac actu et intencones
humanas / eo et ipe scit et
2siderat vita tenibri isspet
vita mea in me macis et
vita vi in adolescencia. qd
bi sapies dixit s' venta
rese Prover xxv° de re

de q' lz
curam
de oibz
nobis

malicia in mundo
habundare facit

providentia eius circa homines
magis mirabilis et videtur
occulta. Magna quia attin
git a fine ad finem fortiter
et disponit omnia suaviter ple
ne et integre: ita quod nec
capillus periret de capite
possit nec decidere folium ab
arbore sine eius permissione.
Contra tamen. Non sit deus summe
iustus, et bonus maliciam ab
undare in mundo permittit ma
los in suo orbe florere
et quasi in maioribus dominis eos
constituit quam bonos, ymmo
sepe bonos absumit de
hac vita qui suscipit pro eius
honore et fidei defensione. ma
los vero multos tenet qui
non sunt nisi ad eius offensionem
et detrimentum fidei ac sancte
ecclesie dedecus. clamat [illegible]
domine deus fore in mundo [illegible]
bonum et dele [illegible] malum
et deus ipse omnia facit quod bonum
accipit malum tenet. Sed ut
dicit Gregorius [illegible] omnia in
futurum servat. Occulta tamen
quanto labore apostoli convertant
homines ad fidem et permisit
decidere in errores et hereses
permittit oppressionem christianorum
per paganos et non permittit.
Sed ut dicit Apostolus: Quis novit
sensum domini etc. Et cete
ris diebus permisit nonnulla
inaudita in corpore [illegible] timore

tur et quod nobis pro hoc fiat
necessaria. hec timeamus ne quo
hoc nomine [illegible] super
nos aliquid magis mali. Sed pro
meliorem vitam viam et des
tinge et unum malum quod venire
avertat et dabit vitam eternam
quam nobis prestare dignetur
qui etc.

Ad magistre e [illegible]
cclis Jo [illegible]

Testamentum confirmatum fide
le domini nostri et [illegible] eternum
[illegible] reddit quod [illegible]
non [illegible] quod [illegible]
accepit in memoriam [illegible]
[illegible] reliquit. Reliquit magis
ita quod fecit. Sic fecit quando
reliquit, assumptus est in celum
ad dexteram patris. Acthus? quod
celum tenet [illegible]
[illegible] et quod angeli in celo
[illegible] videt [illegible] in altari
oculo fidei fideliter credunt.
Reliquit nobis quod accepit
a nobis, sed cum magis [illegible]
[illegible] quod [illegible] ineffabili [illegible]
[illegible] benedicta anima et sangwine.
Et quis quid [illegible] sit
sic [illegible] voluit et fecit.
O ineffabilis bonitas sal
vatoris nostri, ut ait [illegible]
de [illegible] c. xx.
Alie naciones fecerunt sibi
deos quos colerent et [illegible]
sunt orare. Israhel [illegible] electa
[illegible] dominum [illegible] ab eterno
[illegible] dominum [illegible] ut ait

·sti cibus saciat
sed terrena non saciat
nec vitam eternam prestat

valuit velare
tam ne sua sub speciebus
alienis vel panis
et vini ut si

in novissimo parte homo acce
pit sacramentalem facere quod posset
orare atque fulciri latrie adora
re sed in virtute vini eius sacramenti e
cium infecit ex ordine sacra
mentali [illegible] corpus efficax [illegible]
saciandi naturalis pane si
in corpus et vinum in sanguine
Cuius misterii primus auctor
extitit ille et unigenitus
dei filius qui veritas non errans
non decipiens de sua carne
ait caro mea vere est cibus
Ubi tria consideranda in hoc sacramento
sacrificio. primo veritas. 2o sublimi
tatem. 3o nobilitatem. De primo
dicit caro mea vere est cibus et
sanguis mea vere est potus vere
est non ficte non figuraliter
non in signo ut figuratur et
signatur sed carne vera
sed in virtute. Non est ergo sub
celo cibus verior quam hic in
homine efficit ad quod sumitur
ad hoc enim homines sumunt
cibum et potum ut non esuriant
neque sitiant sed saciantur et
vitam servant. sed cuncta terrena
in veritate non saciet
mortem non depellit vitam
eternam non prestat. Unde dicit
Ambrosius de sacramentis libro x [illegible] eo
unumquodque cibus sit bonus
est et verus ex eo est aptus
ad [illegible] fallit vitam pro
ter non eterno. ad vitam ve
ro eterne manere sola est ista
caro et ipse sola est via

ad illam vitam magnam ut esuriet
amplius neque sitiet. Unde vero
restaurat homo cibo et cibo
restaurationis erat. Et dabat cibo
legem veteris exigencie erat cibo
celesti ad maiestatem scripti
abscondito quoniam ait. accipite et
comedite hoc est corpus meum
Est cibus mirabilis. et tamen inesfa
bilis tamen verus tamen vivus sed
sub forma aliena et sub
specie panis. Nam deus dixit
si voluisset potuisset carnem
suam sub sua specie dare et
omnem horrorem auferre sed
voluit eam velare speciebus
panis et vini ut fides
crescat et primum secret [illegible]
[illegible] panis delec
tabat in cibo apto pedis
vidit oculus adorabat dic
tam tetigit manus delecta
bat gustus et infidelis
erat anima ubi dixit [illegible] post
hora comedit ex eo morte
moriemini. Deus in remedium
huius infidelitatis in cibo benedic
tionis [illegible] dedit [illegible]
hoc oculus videt speciem panis
et in veritate est caro. adorata
panem fecit [illegible] et tacta
et gustata sola auditum non
decipitur. Audies hoc est corpus
meum credit hoc anima et
[illegible] nisi credere plus
quam [illegible] magnum est
multum dicere quod ubi quod non

utilitas corporis p̄

viderunt et crediderunt hec
de primo. De secundo
s. de utilitate dicit qui manducat
meam carnem et bibit meum
sanguinem in me manet et
ego in eo. Magna utilitas
huius sacramenti ex cuius manduca
tione homo mortalis manet in
deo et deus in eo. Quid utilius
quam in deo esse et deum in se
habere. Hanc stupenda unio
ne admirantur celi et terra.
Unde dicit Bernardus mutua
mansio ex hiis s. ex manduca
tione et bibitione huius sanctissimi
sacramenti ut ipse in nobis maneat
tamquam vita in mortali corpore
et nos in ipso tamquam in fonte
vite. Sic ipse qui est vera et
eterna vita manet in nobis
et nos vere mortales in ipso
vita vera abolebitur mors
eterna et vita in possessione
fiet. Hec ille. Hac enim carne
manducata et sanguine eius
sic ad ut in eo maneamus
sic ramum videas in arbore
radium in sole rivum in fonte
discipulum in doctore ducti in
duce membra in capite et
originatum in sua origine. Ipse
autem in nobis sic arbor
in ramis sol in radiis fons
in rivis et vita capitis in
membris. Sol a radio nihil
accipit sed radius totam cla
ritatem a sole. Fluvius fons
nihil a rivo sed rivus totum
quod habet a fonte accipit. Sic

Christus manens in homine nihil
habet ab eo, nos autem ex man
ducatione huius carnis et
bibitione huius sanguinis totum
accipimus quod habemus. Sicut enim rivus
qui cito arescit a fonte separatus
esset ut flumen deficit ab eo separatum
et quamdiu in fonte manet
indeficienter ab eo defluit.
Sic nos quamdiu manebimus
in Christo velut in origine
omnis virtutis eius bonum ad
gratie indeficienter se de eius
in nos diffundet, in nostra
malicia et voluntate prevenien
tem. Et hinc non restat nisi
mors in anima et tandem in
anima et corpore. Sed ipso manentes
in eo fide et caritate credendo
et diligendo, operando et
voluntatem eius faciendo et
ipse manebit in nobis
gratia et dilectione. Et inde
res unde mirabiles Christus qui
est via et comprehendi non
potest in sua sapientia. Cuius sermo
sed loquitur de carne et
sanguine quasi esset separata,
sed sub tota sanguis hoc est
carnem unitam eam quia ubicun
que est caro ibi est et totus sa
nguis. Respondetur quod Christus non
ex eo separatim de carne et
sanguine dixit quod esset
ab invicem separata in hoc
sacramento sed ideo ut notetur
duplex efficacia in hoc sacramento
scilicet roborare et refrigerare
cibus roborat potus refrigerat

cibus, inquam, auget perinde esu-
rientis mitte in laboribus, sicut
peregrinantis in ardore caloris
alleviamine et refrigerium prae-
stat et tenuem ardorem in
corpore remittit ita ut homo
fit quasi angelus deo intentus.
Unde psalmista: Calix meus inebri-
ans quam praeclarus est. Et animam
adiuta meo quod dicit de carne
et carne et sanguine sin-
gulariter. Hugo dicit de speciebus
panis et vini quod sub una
specie et caro manducatur
et sanguis bibitur et totus deus
in corde et anima condimento
suscipitur quod unum non est sine
reliquo sed universaliter sunt.
Itaque hic sumunt fideles
vere in confessione verbo bea-
dicentium quod necessarium fore
ad salutem hominum carnem
manducare sub specie panis
et bibere eius sanguinem
sub specie vini quod est error
et heresis. Nos igitur Romani
fideles sterna sumus inde
firmatorem sancte universalis
ecclesie. Et quia est consuevit
regulare quod fidelibus porri-
gitur hoc sacramentum tam ad
cibum quam ad potum sub una
specie tam laicis quam sacerdotibus
excepto quando sunt officiantes
circa altare. Hii enim sub
pena damnationis tenentur
carnem et sanguinem sub utraque
accipere. Hec de secundo.
De tercio scilicet nobilitate

sicut sacerdoti dicit: Hic est panis
qui de celo descendit. Iste descen-
dit scilicet ut ascendit ut per eum
ascendamus corde vita et mo-
ribus qui per humilitatem descendit.
Panis celestis quem accipiens
non mutat in se sed ipse accipi-
entem in se mutat ut dicit Augustinus.
Secundo efficacie celestis quia sapore
et stabile pane celesti quem
deus dedit hominibus ut esset
in anima cibus et potus ut in
deserto inter spiritus parantur
mensa peculiaris ipso deo non
in fomentum corporis sed mentis
non ut cibo sed anima nutriretur
et una mensa esset hominum et
angelorum et si non in corporalibus
saltem in eo cibo nostro deo
esset amicus in omnibus ex-
cedens. Homo enim constat ex corpore
et anima. Anima corporalis creatur ex
terre. Anima autem ex spiritualibus
non indiget dum cibo corporali
et simili corporalem scilicet de terra
spiritualem vero de celo pane
angelorum. Teste domino: Hic est
panis qui de celo descendit.
Tercio de celo. Non enim carne
sua de virgine sumpsit quae
tunc in terra erat et sepulta est
altissima de terra tamen medi-
ante. Ut dicit Albertus de Gallis
quod verbum corporis descendit de celo
non corpore ad locum sed quantum
ad virtutem. Virtus enim forma-
tiva corporis verbi fuit virtus
celestis scilicet spiritus sancti ut

duplex sive totius cibationem, ut sic eterna vita esset in anima. Sic enim Christus dicit: qui manducat hunc panem vivet in eternum. Sed bene dicis quomodo hoc stabit: nonne multi manducaverunt panem sacramentalem et mortui sunt; nonne multi manducantes hunc panem carnis tue recesserunt a te et elongaverunt. Dico ad mensam hanc accedunt boni et mali; accipit Petrus, accipit et Iudas. Nonne accedunt ad voluntatem peccandi et hii maliciosi; multi et sub specie quasi cum deo et hii dolosi et ypocrite; multi impenitentibus manifeste et hii presumptuosi. Quod omnes sunt indigne manducantes. Indignum enim qui manducat et bibit. Sed non loquitur Christus de manducatione sacramentali que communis bonis et malis, sed de manducatione spirituali sive et de manducatione sacramentali et spirituali simul. Sic enim non manducant nisi soli iusti et boni, in eo quod credunt et ex fide ad dilectionem operantur. In eum enim credere et credendo ex dilectione operari et voluntatem dei facere est spiritualiter manducare, ut dicit Augustinus li. de paradiso. Et sic tales sic dispositi accedunt tales et meliores. Tales enim manducant hunc benedictum panem et spiritualiter et sacramentaliter.

Ideo sicut ex cibo corporis et sanguinis datur vita eterna, non dicamus nobis in mortem quod est datum ad vitam. Hic est hoc sacramentum admirabile, venerandum. Sic adoremus, sic fide et caritate ad id accedamus, sic manducemus et bibamus eius sanguinem sub specie panis, ut ex hoc efficiamur anime corporis dei, et tandem perveniamus sic gloria in regno celorum. Quod nobis prestare dignetur etc.

Caro mea vere est cibus. Iohannis vi°

Festum nobilissimum sacri corporis et sanguinis creatoris et redemptoris domini nostri Ihesu Christi. Christus nobis corpus suum dedit in cibum ut manducemus vivum et sanguinem suum in potum ut eternaliter secum gaudeamus. Unde ut dicit b. Thomas in tertia parte: magnitudinem nostre spei beneficium sollemniter ex tam familiari coniunctione Christi ad nos. Unde Christus sedet ut nos illuc perveniamus. Scriptum est: Ubicumque fuerit corpus illuc congregabuntur et aquile, id est sancti. Unde invitatos quosdam ad esum sue carnis et ad bibitionem sui sanguinis dicit: Caro mea vere est cibus et sanguis meus vere est potus. Sed fides quantum ad hoc sacramentum est valde difficilis et super vires omnis. Dicit enim Thomas libro iiii° contra gentiles

dnia unus sublimiuntur et serean
in hoc sacramento operatur. Cum absu
mere sequeretur posset. Hoc est quod
multi ex discipulis eius et ex hiis
qui audiebant disputationem et auditu
sermonem eius quod adeo sapere
la sapere sunt dixerunt: Durus
est hic sermo. Quis potest eum audire
et abierunt retro et iam non
ambulabant cum Christo Iohannis vi°
multi et multis temporibus erraverunt
heretici circa hoc sacramentum plus quam
circa aliquod aliud et adhuc
in cordibus multorum paganorum
error hic est. Unde et hec omnia
mala venerunt nisi ut dicit
Crisostomus Iohannis xi° capitulo xvi°. Ex
imperitia quarum fidei non sublimi
tatem. Cum tamen fides sola con
sideret simpliciter. Unde et Iudei
de manducacione non offerebat
sermonem secundum intellectum naturalem
sed fidei que docet in fide simpli
citer ut ibidem Crisostomus dicit circa xvi
Nos ergo fideles credamus et
constantem veritatem circa hoc sacra
mentum ut queramus in racione
sui misterium comprehendamus
sed verba salvatoris in fide
suscipiamus dicentis Caro mea
vere est cibus. In quibus verbis sancta | tua
noto primo huius sacramenti ma | Noto
gnam utilitatem et nobilitatem
cum dicit caro mea. Id est caro
eius qui fuit deus et homo. Ergo
infallibilem veritatem cum dicit
vere est cibus. Tercio inmutabilem eius
... nec solum ... cum
dicit qui manducat meam car
nem et bibit meum sanguinem
in me manet et ego

in eo. Ad primum dico de no
bilitate carnis. Crisostomus lo
quitur super capitulo xvi°. Magnus
et sapiens deus est et laudabi
lis in omnibus operibus suis. Et
quod se extendit hominem quem ca
ro carne sua cibavit in cibum de
dit et sanguinem in potum. Omnis
misterii ipse solus ymmo auc
tor extitit unigenitus dei
filius qui eos quasi una sol
ta condixit. Differencia sicut di
xit in cena sua panem suum
et sanguinem invisibili pertrac
tavit. Ecce laudabiliter incom
prehensibiliter ... desidera
bilis. Hec ille. Et est pre
caro et addit mea. Et ita
caro non in forma carnis
sed panis dicit. Sanctus Thomas in iiii°
quest... capitulo x. Verba
que locutus sum vobis spiritus
et vita sunt. Quod ut stare
voluit hec scilicet quod caro eius
non sumitur ad manducandum sicut
alii cibi carnales in propria
specie sed sub specie spiritualiter sumitur
et consumitur aliorum ciborum
carnalium. Et quod ut dixit
credat in deum et in me
credite. Bernardus sicut
doctor dicit. Sicut deum licet nos
videt invisibiliter. Ita et
in hoc sacramento carnem suam ca
bet nos modo invisibili. Hec
ille. Admirabilis deus operatur
sicut natura ut sibi placet. Ambrosius
de sacramentis. Sed non me credere
virgo genuit et hic quod confirma
... secundum quod igitur

quibus nec ordine in x tercie
eius potest nam sit ipse partus
ex virgine Non intelligebant
hoc iudei. Unde ut habetur Io(hannis)
vi° ca(pitulo) cum Christus iudeis lo-
queretur de carne sua quod esset
panis de celo et propria man-
ducacione vite eterne /
litigabant invicem dicentes /
quomodo potest hic carnem suam nobis
dare ad manducandum quasi vellet
iudeorum humana comedere
carnem nisi ex tali illa neces-
sitate coartati ut in obsidio-
ne / quando quis se interficit ut
pabulum fiet aliorum abhor-
rent ipsi consuetudinem humanam
ede carne. quomodo ergo iste car-
nem suam potest dare ad man-
ducandum et alii multi scanda-
lizantur Sunt Christus: spiritus
est qui vivificat: caro autem
nichil prodest Unde dicitur iudei
intelligebant quod caro eius
daretur in ... sic caro
que venditur in macello quod
esset horribile. Ideo dicit spiritus
est qui vivificat caro autem
nichil prodest quasi diceret verba que
dixi spiritualiter intelligenda /
sic vivificant / caro autem non
prodest quia esset caro sic man-
ducata eo modo quo ipsi intelli-
gebant non esset utilis sed
magis horribilis / Ergo que
dicta sunt de carne sua
manducanda spiritualiter sunt
intelligenda et unita quod sunt
a.ssi. Carne spiritualitas non

sic est accipienda quod caro Christi
sit in hoc sacramento tantum sic in
signo ut dixerunt aliqui
heretici / immo est ibi realiter
Ergo ita manducatur caro
Christi sic est intelligenda quod man-
ducatur carne Christi simul cum
ore / species visibiles / et spiritus
anima ex virtute dei [illegible]
vivifica resurgit haec ille /
Sic caro mane in Christo assump-
ta absolute considerata id est
absque unione divinitatis non
esset utilis / Sola ergo divinitas
carnis unita efficit ma-
gnos. scilicet in sinners hec
de primo Ad secundum
Dico quod hoc continet in se
infallibiliter veritatem eius dicit
Christus est caro Et ita non in
signo non in estimatione sed
in veritate veri dei et
hominis in se continet Sic
enim potest est vera Christi et
ita caro eius est in altari
vera continens in se et divinitate
et humanitate Unde ut dicit
Tho(mas). verum corpus Christi et sangui-
ne esse in hoc sacramento non
sensu deprehendi potest sed sola
fide que auctoritati divine in-
nititur. Unde Christus dicit sic
[illegible] sic dixit quod est veritas
infallibiliter que vincit intellectus
Credo ergo quod sub una parva
hostia includit deum et ho-
minem simul in celo et in
terris Eiusdem Christo in x et

litigabant
iudei

[illegible]
iusta

ineffabile et incomprehensibile
misterium. ut filius hominis
sic in celis maneat et in terra
in celis in assumpta deitate
in terris assumpta humanitate in
celo et ubique xpc deus in terris
xpc et homo verus existit, sic
in celo et in altari, simul in
mille altaribus facta consecratione
et sicut enim divinitas totus eciam
est in omnibus. ita enim humanitas
totus sacramentaliter est in omnibus
locis in quibus conficitur et celebratur
O immensa divine bonitatis benignitas
erga nos miseros et pauperes
copiosissime declaratur. ut et ad
usum nos caritate suam vinceret
et erga se mentem charitatem ar-
denteret. dedit se nobis in pre-
cium et qui se dedit nobis in pre-
cium. ipse se tribuit nobis in edu-
lium ut per precium redimeret nos a
morte. et per edulium aleret nos
ad vitam. ut morte mea sua vi-
ta interiret Quid unquam amplius
potuit nobis et pro nobis effi-
cere caro eius sua sub specie panis
sumpta. si digne comeditur im-
pinguat. et calix si digne sumitur
inebriat, non corpus, sed cor, non
ventrem sed mentem propterea addit
et sanguis meus vere est potus For-
san dicis non video sanguinem
Respondeo eciam non video carnem
sed panem. an non credis, quod xpc
resurgens iam non moritur. anima
eius cum suo corpore est unita et et
non in hoc sacramento est anima ex rea-
li concomitancia. sunt ibi et ossa

et nervi ut requirit ad corpus vivum
et ita ibi est sanguis totus licet
non sit visibilis sed tamen credibilis
dicit Ysayas O vere tu es caro abscon-
dita in hoc sacramento. sic vere
tu es deus absconditus Nec enim
videtur caro. neque sanguis nisi
tantum fide sumenti adiungitur et
ad premium hoc de sexto Tercium
Addit qui manducat meam carnem
et bibit meum sanguinem. in me ma-
net O mansio mirifica ut xpc in
sumente maneat. tamquam vita in
corpore mortali et nos in illo tamquam
in fonte vite dei ipse qui est vera
vita manebit abolebit mors
eterna. vita quod eterna in possessionem fiet
Sed certe non omnis eius manduca-
cio taliter manet in deo et deus in
eis Nam et iudas manducavit
in ultima cena dni xpc primo sumebat
demum ceteris dedit ad manducandum
et bibendum Et ideo Unde tradunt doc-
tores duplicem manducacionem sa-
cramentalem scilicet et spiritualem manduca-
cio sacramentalis videlicet carnis que fit ore
corporali manducacio spiritualis fit
ore anime. intellectu et voluntate
per fidem et charitatem per quam xpc habitat
in nobis et nos in eo tamquam mem-
bra iuncta capiti ut dicit apostolus
ad ephesios tercio Manducacio sacra-
mentalis potest esse digne et indigne
ad salutem et ad iudicium Man-
ducacio autem spiritualis semper est bo-
na et ad salutem Absque manducacione
sacramentali multi martyres
multi sancti multi parvuli
sunt sancti effecti. sine vero man-
ducacione spirituali nullus salva-
tur [illegible] et occultis modis mira dei
vellet ut salvaretur impedit ei
ne fiat [illegible] mittit ad usum et
purget [illegible] ut proveniat dat

precepta ut donec pruina dat sacramen
tis et cumulet miuus O inextabilis
deus qui se sic ad salutem meam hu
miliat Lu. vi. b. Itemque cum decumben
te infirmitate corporis xpi esset ei al
tare prostratus ad terram cum lacrimis
quibus poterat clamat O domine quis
ego sum ut intres sub tectum meum
nunquam melior sum quam omnes pres
mei moysi postulanti voluisti te
monstrare cum te tam humilias ad
hominem publicanum et te manducare
in cibis qui pro me passus es Ecce
quantam hic sotus ad hoc sacramentum
habuit venerena et nobis cum eis
quantam maiorem possumus ad hibeamus
illi hodie et per hanc totam octavam
aliis prepositis Erigamus et ipse sua
una nobis semper ad manducandum
offeret hic per gratiam et in futuro in
gloria regni celorum Quod nobis prestare
dignetur

Homo quidam erat dives et induebatur

purpura et bisso et epulabatur
cottidie splendide Luce xvi. et ep
habena Isaye c. xx. habetur quo or
natus vestitus intelligitur momentum
apud deum qui Isaias ad domum
impium vestimenta imposuit
et pro tuo amore sparsum induis et
nuda discalciatus incessit et an
hoc sacco amictus recedebat do
vox dni ei dixit vade et solve
saccum de lumbis tuis Ecce dt saccus
non amittitur priorem Erubescat hic
humana superbia confundatur mens vana
gloria corrupta cum vergamur dei te

plus compressoit domini consilii prol
labor non dubitat meritis mer
de et infelix homo qui in tibi
divine familiaritatis meruit in
dicium preciosis se gaudet amictum
Sed ut ut dt per da in suo apo
logetico libro vii huius recte
cliens apertit Inde in superni in
diis estimatur sordescunt et in
pensius ab hominibus honorantur in
magis adeo despiciuntur Et vii in
admiracione recte intuemini
provocat vide se ab obtutibus
divine yrt veniebat Hic ille Ecce
hic dives indubie apud homines
honorabantur et magnus estimabantur
quod bonum dixerunt iplum magi
sunt sed vultus erat quo in
stima dei et in ira et vindicta
super illum diffundenda erat apud
homines honoratus sed apud deum
abiectus quoniam bisso et purpura
induebantur vivus apparuit gloriosus
sed mortuus in inferno et sepultus
Ubi tria sunt consideranda primo
quod divitis dat ornatum pecuniosum
secundo preciosa ornatio et splendi
da epulatio sunt homini nociva
3o quod dives in paupere debet
sibi salutem querere De pri:
mo homo quidam erat dives
Ecce cum vita facit mencionem de
divitiis tamquam de illo fundamento
que mala sunt vindicit quod in illicito
epulario et habitu amictu et dei
oblivio et postremo horrenda
damnacio Esse eum divitem iustum
et moribus et absque macula
Lxi by. dt sapiens beatus dives
qui inventus est sine macula et
qui post aurum non abiit nec

Speravit in thesauris. Semper fecit
cum mirabilia in vita sua. Ideo non
deus admittit aliquos ad cumula-
dum divicias sed non admittit
ei vel ad minus · immo flagellat
eos aut de medio tollit. magis
eis pietate vindicat. Unde ille qui
cum cumularet multa bona, et vellet
in dies longos requiescere. deus
ei dixit, stulte animam tuam hac
nocte repetent a te · que autem pa-
rasti cuius erunt. Si venerit in dam-
nacionem · magis de penis sustinet
quam si eis fuisset divicias cu-
mulare. Quare autem admittit ad
abusum divinarum · ita eos remu-
nerat ita sibi merentur fuerint ut
post hanc vitam eternas penas muni-
dat. Talis erat hic dives qui
et si divinas non retinuit tamen quia
eas male dimisit et abutebatur
eis in apparatibus indumentorum
ad ostentacionem · quia induebatur pur-
pura ad carnis mollitiem quia
bisso utebatur et splendide epulaba-
tur ad sue mortalitatis oblivionem quia
tot bona habuit per opera misericordie ut
sibi ad illam vitam promereret, ideo
post tot pompas · post tot epulaciones
cruciatur flammis in gehennalibus
et eternis cruciatibus. verum scriptum
quod dicit, hereditas ad quam
festinatur in principio In novissimo be-
nedictione carebit. Iste festinavit
hereditare in mundo ubi est pugna
non · victoria cum avaricia superbi-
a carnis concupiscencia dereliquit
deum factorem suum ut sibi ad sua
vota viveret et in temporalibus reflo-
reret et requiesceret. Ideo quia in
hac vita manens benedictionem illius

vite non curat. Ideo in eternum
benedictione est privatus. Tres esse
fontes ex quibus ebulliunt peccata
solent blandiri divitibus · scilicet con-
cupiscencia oculorum. Unde iste induebatur
purpura. concupiscencia carnis unde
et epulabatur cotidie splendide. super-
bia vite · Unde iste oblitus dei
sui et proximi · credebat quod sic ita vi-
vere deberet, et ita semper potabat.
Unde dicitur · qui amat divicias fruc-
tus non capiet ex eis · quibus fruatur
certe ille qui eis ad sua vota u-
titur · non verum fructum capiet quia
et divicias relinquet · et perdi-
cionem ex eis sibi accipiet · et
ita damnatur. Unde de primo

De secundo scilicet in preciosa
ornatu et splendida epulacione per
hominum verba notantur hic. Pub-
licans eius damnacionem cuius pre-
mittit de purpura bisso et sple-
dida epulacione quia cum prestite-
rint ei dissolucionem et obli-
vionem dei. Purpura et epulacio
fecerunt in hiis partibus in infra
quot detrahunt et detraxerunt quam
pluribus dilapidantes ad decens dedi-
et inscandalis incolarum exercuerunt
rapinas in contumelia sui crea-
toris et carnis. Cum bene tunc
regno erat, dum superbas non ve-
nit et epulaciones non exercuit. Tunc
cum fortissimos habuit defensores
et res publica semper crevit. Sed
iam est resolutum quia palam
viri eius sunt effeminati. In
primo hoc regnum prosperabit nisi
in deo, aut quid sperat de eo
postquam vidimus. Ecclesiastici xi in ve-
stitu ne glorieris umquam nec in
die tui honoris extollaris quia
mirabilia opera altissimi. Cum

hominis ponit presentis da in suo a-
po legitur. quod in hominibus videri
clarior appetit. et hec sunt dentibus
quidam publice obtractores. propter
Primumque interior indumentum ad in-
veniendum se occulte poterat. Ligneas
erat sed ad expendendum hic. qui indu-
itur. de ... spiritualibus armat
unus spiritus alter spiritus. sequitur de videt
gentibus increpat. quibus maledixit
... hec ille. sedet quod plus
infamie quod sentire valde ...
... abile. quod homines inresati sibi
vere volunt ad gloriam quod datur
est ad ruborem. Iste enim an potius in
se plenior erat nec erubescebat
nuditatem peccatum portavit. naturalem
pulchritudine amisit. et statim nu-
ditatem erubuit. veste quesivit
in qua sic indicium culpe haberet. Lu-
gendum itaque est quod vestibus indige-
mus. cum indigentia venit ex culpa
Et unica rebus omnibus sua sunt mortalia
simul ob ad indicium miserie et
tamen in superbia vestes culpa nobis
augent. quare ex veste deflere debe-
mus. Deus enim veste homo inspi-
cit. sue culpe memorari debet
Nos vero utimur ad pompam
quod datum est ad penam. Et in
hoc obliviscimur dei et sui. Ut
Cyprianus in libro super prima pet
... dicit. serico et purpura induti
christum induere non possunt. Auro mar-
garitis et monilibus ornati / or-
namenta cordis amiserunt
qui in deliciis explantur. in ...
explari non possunt. nec in ...
sinceritate et veritate sed in tur-
pitudinibus lascivis et vanita-
tibus in oblivione honorum et ho-
nestatis debent hic miseri

recogitare quod divicie non libe-
rant a morte nec purpura a tor-
mento nec bissus ab horrore nec de-
licie a ... mali igitur tan-
quam amaritudine. hic miseri
reliquit divitias et delicias
A mihi quanto dolore lapsus est
de indumento purpure ad tenebras
sempiterni horroris de cottidiana
explatione ad eternos cruciatus melius
fuit illi carere divitiis. immo
melius non fuisse natus quam descen-
dere ad inferna. Unde dicitur hic mortuus
est dives. et sepultus est in inferno
in profunditate penarum obrutus est
sicut dicitur sepultus quod est unum
per ... obsitus sine releva-
mine. sine consolatione sine allevatione
Et hoc notatur ubi dicitur Abraham ca-
hos inter nos et vos firmatum
est ut hii qui volunt ad vos
hinc transire non possunt possint
nec inde huc transmeare. quod.
Sic salvati absque omni molestia
sic dampnati absque omni consola-
tione. Sic quod infelix unus incle-
mentibus ... absque omni
consolatione est in penis non quod
rapuisset aliena. sed quod ab usus
est suis. Quid erit de lumina-
toribus raptoribus oppressoribus
qui aliena per vim sibi usur-
pant. Melius esset fuisset. Si
numquam natus fuisset. Sed quis
cogitaret. Ex quo tot ... est
in penis iam ...
et ita allemanie ... Vide
thomas in quodlibeto. q. xviii
quod nullus potest esse refrigerium
penarum ... quod ignis infernalis
non agit in corpora actione naturali

Sed carenciam spualis sed ut inscre-
mentis dilucie iustis Unde dam-
natus per mille annos tantam
et ampliorem habebit amaritudi-
nem et afflictionem sicut primo vel secundo
anno Sed quid iste potuit ro-
gare pro fratribus et quod dampnati
vellent esse omnes dampnatos Re-
citat ut dicit bo[nauentura] vere et eciam notat
thomas quod in dampnatis viget odium
et invidia vehemens et hec nu[m]-
quam consummabuntur itaque vellent quod
omnes paterentur quod ipsi patiuntur
Sed quod iste patitur petiuit pro fratribus
hoc non fecit ex clamore sed
ne multiplicaretur ei pena Sicut
enim bonis adiuncta electis multi-
plicat gaudium Sic e contrario dam-
natis amplicat merorem et ma-
xime quod iste dives superbiendo
explendo verisimile scandalizave-
rat fratres unde petit ut precustodi-
untur ne eorum adventu auge-
atur sibi pena Simplices hodie in in-
ferno petunt ut iste dives peti-
uit sed nichil obtinet necessari-
unt praelatos istius divitis longe vi-
ve si eis compati deberent
quia omne non esset finalis ma-
licie eorum Alie sunt praelatos huius
pauperis longe pati nisi habes Illa
si pauperes semper pati deberent
non esset finis miserie eorum Tercio
dicit quod post brevem consolacionem
sepultus est in eterna miseria Econtra
solacio pauperi quod post brevem mi-
seriam portatur ab angelis in et-
ernam consolacionem hoc de secundo Ter-
cio scilicet quod dives in paupere salu-
tem sibi querat Nota in hoc
quod statim post mencionem factam de
divite fit mencio de paupere La-
zaro qui ad ianuam divitis ia-
cebat ut dives velox in eum descen-
deret et per opera nostre salutem sibi ad-

quesisset Unde Gregorius ad pastora-
les Ecce vere domus familiorum domus
ordines ministeria quod dispensatores
hos ut regant illos ut regan-
tur illos iubet ut necessaria recon-
cilient istos ut accepta ab aliis
sumant et tanto humiliter prebeat
quanto et aliena intelligunt que di-
spensant Hanc iusticiam ignora-
vit hic miser Unde reddidit quod ad li-
bitum suum possit uti divitiis
quod ad dandum pauperi non fuisset
obnoxius Unde cupienti micas sa-
turari nec micas porrigebat
clausis vultibus verba dimovis ut
aspexit angustias aliene paup-
tatis Sed velox quos compassa-
nescerat pena apparuit Unde de-
clinavit velox suos non esset in
tormentis vidit Abraham longe
et Lazarum in sinu eius ad quem
clamans dixit Pater abraham mi-
serere mei et mitte Lazarum ut in-
tingat extremum digiti sui in a-
qua ut refrigeret linguam me-
am quia crucior in hac flama
~~hinc~~ iusta dei in vita petebat
ab eo micam et ipse petebat in
penis micam Sed qui micas Laza-
ro non dedit nec aquam extremi
digiti accepit Itaque qui minimum
beneficium erogare noluerat ut
solum minimum obtinuit sed gravis-
simam amarissimam audit Fili re-
cordare quod recepisti bona in vi-
ta tua unde aut renunciare Tercio
quod dampnatus etc et dampnatus
petit in penis inutile qui in
vita nescivit petere utile Tercio
in angustia sollicitatur de aliis
qui in gaudiis non erat in prosperis
Unde ait rogo te pater ut mittas in
domum patris mei habeo enim fratres
ut testetur illis ne et ipsi huc veni-
ant in locum tormentorum Sed
absque spe exaudicionis dictum est
illi habent moysen et prophetas
audiant illos Sed quod ipse sola

scripture non credebat deum adhuc
secundum malicias semper curabat
non testes suae maliciae. Dicit illo pater
ille abraham. Sed si quis ex mor
tuis iverit ad eos penitentiam agent
sed dampnato cursum. Si moisen
et prophetas non audiunt neque si quis
ex mortuis resurrexerit credent
Quam multi sunt in errore huius
dampnati. qui dicunt quod scriptura
est. si quis resurgeret et testaretur
nobis. quid ibi agitur hoc per
nos esset. Sed etiam si quis resur
geret crederent fantasma et ita
non audirent. Nunc ab hoc recedamus
ut impleamus quod hic dicitur. Si mo
isen et prophetas non audiunt nec
si quis ex mortuis etc. Sed
dolemus quod nos in dampnacionem
huius divitis perdenmus simili
ter. quia vana erit petitio in
illa vita. audiamus Moysen et
prophetas nobis apposita ut ex por
tibus scriptorum claudent nos
in desideriis ut adiuvent
nos ab contraria scripture et sic
hoc faciamus ut nos veniamus
in turpem tribulacionem penarum cum
divite sed in sinum electorum in si
num abrahe hoc est in eternam
gloriam regni celorum ad quam
nos perducere dignetur.

Homo quidam erat dives qui induebatur

purpura et bisso et epu
labatur cotidie splendide
Luce xvi. Et ca. vide tertio libro sexto c.
xi. Dicitur hec verba divitis. Anima
mea habes multa bona in annos
plurimos requiesce comede
bibe et epulare etc. Hoc homo
decepit mundus cum delectatio
nibus super terram. prout peperunt
rent mortis meditacionem. longam

in hac vita quae non credidit
adesse. et tunc eum fecit. per
speravit esse longam longeva et quanto
plus minatur a miseriis. tanto
plus eos curat. Dum tamen fuit ex
tremus erat ille dives propter
errores deceptus sed non magis iste
alter de quo hoc ewangelium ad quem
deus propter suam impudenciam dixit
Stulte hac nocte animam tuam
repetent a te. quae autem pasti
nisi erunt quod et hinc poterat
dicere thezaurizabant eum et igno
rabat cui congregat ea. Magis fabulantur
de hoc ewangelium instruit divites
ne in diviciis in oblivionem dei
et sui deveniant. et pauperes
ne propter pondus paupertatis de
sperent videntes quantis finis di
vitis qui sui fuit obliti et dei
et pauperis et quid patiant
pro divites patitur pauper et regnum
celorum assequitur. Tractat ei
de divite et paupere lazaro quod
sortiti erant in vita in morte
et post morte. Unde istud ewan
gelium explicat triplicem statum
divitis et pauperis primo in vita
secundo in morte tercio post mortem.
Prima fuit dives in hac
vita affluebat consolacionibus
et delectacionibus. pauper lazarus
iacebat ad ianuam divitis vlce
ribus plenus cupiens saturari
de micis quae cadebant de men
sa divitis et nemo illi dabat
Prima quales divites et fami
lia eius fuerunt et sunt indicium ...
sic et miseri eius et quales
et tales civitatis et ha
bitantes in civitate. Sed tamen
erat magis accliviati ei. Nam
venientes ad eum lingebant
vlcera eius quasi supportantes
eum et ideo diversa divitis
regnum celorum assecuto igitur. Dicit
ewangelium Homo quidam etc. ut dicit

Horrida sonat ei in vicem hō
ab homine inhererent homines p
p amore tremerent et dicit gen
da ex incognitus · indeb eum
non habet notitiam nisi divitem bonum
eum dixerunt cui hec sunt que
quid et non eius subtrahe · Grego
ri · vj · c · xij nomen divitis sub
ticet tamquam indigni homines cuius
cum divitis ad scripturam indignus e
neque in divitijs alia c magni
tas / nisi enim fuit male pte
nit eu detinentur non p instantiam
erogate seu eu p lascivias
sunt exhauste. Vera recte iste
dives suis divitiis utebatur
Nam induebatur purpura et bisso
et epulabatur cottidie splendide · p
pt quod nomen perdidit deus aut
quia habet notitia pauperis pter
quod Lazarum ex nomine vocavit
Tercio felicitas divitatis in tribus
in epulis rerum in cultu ve
stium / in assiduitate delitiarum
Ex primo peccatum / ex de tertio xi. Si
fuerat dives non erat immunis
a peccato divitis sequitur superbia
/ presumptio iactantia cordis ella
tio · voluptas. Vera ex cultu
vestium peccata multa · oblivio sui
ostentatio sui · et vana gloria. Si
scriptum e · tertium x · In vestitu ne
glorieris nec in die honoris tui
extollaris / quoniam mirabilia opera
altissimi et incognita eius de
porro vel nescit homo quid
ei facturum sit et quia hora veni
et malum super hominem. Superbie
ravit Herodes rex superbus et
presumptuosus quid fuerit terra
clavi ut dicit Actuum xij Herodes
vestibus veste regali sedit super

tribunali / confestim percussit eum an
gelus domini et consumptus a vermibus expi
ravit tunc qui in longa tempora pre
tendebat gloriam quidem ignoravit
subito super eum mors venit. Sic
iste miser dives in divitijs hono
ribus voluptatibus ad tempus fuit intel
lectu creatus quod ignorabat se
fore viatore estimans se iam ee
in patria esse estimabat / ex ut dicitur
Job xv. operuit faciem eius crassi
tudo Eius pinguedo / nisi abun
dantia rerum que hominem sui im
memorem ita reddit quod nec se in po
testate nec in errore cognoscit et
in interitum semper cadit quanto
in prosperitate amplius habet et ira p
me permittit nec estima quod th
preciositas vestium totaliter nihil
haberet aut quod semper esset in dam
natione dicit eum Gregorius libro vj e
xij tolleraretur nequaquam preciosi
tas vestium in divitibus si despecti
bilia et superflua pauperibus ero
garet / si non iactantia vexaret
si superbia non intumescerent Tercio
epulatio splendida hinc erat in
tempore culpa / Si enim interdum excusa
retur / ex aliquando divites vestium
cottidie tamen splendide p in
gluvie epulari / damnati divitis
non tamen habet et ipsum nil sit p
hibitum quod non yrax armorum
perpetue vero in omne superfluum
e in culpa et oblivione dei fiat
atque continuum epulatio Tercio q
serverent gulositas annexa esse
divitijs Nam sic humilitas fu
tandi qui fucari an ea non medita
batur fuerat propter illam humilitate
sic humiliare divitie vocares atque
confessores plurimos prosi vi

fferrent hec ille: vn et ih ali-
bi dicit possidere diuicias et diui-
ciarum parte ... aggregare non
diuicias tenuit . Unde hic La-
zarus erat pauper non ad condempna-
cionem diuiti sed alleuiacionem dicit
ibidem deus pauperes esse permisit
ut per eos diuites possent releuari
Sed ipsi immisericordes qui se pa-
uperes in iudicium statuunt ut per pau-
peres amiserunt amplius diui-
tes qui nali conforti manifeste in-
digentibus subvenire contempnunt
et attende quibus ista vana miseriam
pauperis Lazari exprimunt in-
nisant et vituperant hic diuites
et eius potum aggrauat vocat
eum in mendicus et ita indigentem
pauperem [illegible] dicit deus [illegible]
diuites ut dicit [illegible] super [illegible]
Si diues dixisset multi erant
pauperes sed contra textum quod
si dixisset diues de eo quod erat
fortis et [illegible] hic in angulo erat
nec videbat eum Sed contra textum
quod iacebat ad ianuam diuitis ita
quod exiens de domo et intrans domum
semper poterat eum videre Si dixisset
parum erat et sic ad ianuam meam
non prouocabat Sed contra dicitur
eum esse vlceribus plenum Si dixisset
non multum famelicus erat et
si famelicus tamen magna et delica-
ta petebat Sed contra dicitur quod
cupiebat saturari de micis que
cadebant de mensa diuitis Si autem
dixisset familia mea illi dabat
Sed contra dicitur quod nemo illi dabat
quia crudelis dominus crudelem et immi-
sericordem habet familiam [illegible]
dampnatorum diuitis quia [illegible] pro-
pria non redimebat [illegible]
nunc consilium dampnabilis [illegible]

Dira itaque magna erat inter eos in
vita quod diues beatus Lazarus miser
et tamen de pena

De secunda

dira s. in morte quia dicit contra
merentur post mortem ferebatur ab
angelis in celum et in sinum Abra-
he est portatus diues autem mortuus
sepultus est in inferno et in profunditate
penarum infernalium Item Lazarus
in regnum celorum ab angelis
est portatus et ita honoratus ut sc.
quod ut in morte honoretur ab
angelis qui in vita despectus fuit
ab hominibus Vel breuius Item anima
Lazari in celum est portata etc. quia
per pacienciam egestatis et tribulacionis
anime sue salutem obtinuit Item
autem diues mortuus sepultus est in
inferno non quod in diuiciis superius
oblitus [illegible] in pauperes [illegible]
fuit [illegible] vadebat Item
diues torquetur in inferno non
quod diues erat quia multi diui-
tes in diuiciis deum timentes deo
placuerunt Sed quia misericors non fuit
egenis ideo cruciatur hic diues quod
res alienas tulerit non quod adulter
erat non quod aliquod malum fecerit
Sola in illo dampnatur superbia
vbi et Gregorius dicit hic colliges
[illegible] qua pena multanda sit .
dicit Si inferni dampnatorum [illegible]
qui propria non largitur [illegible]
[illegible] non solum seculares sed et
spirituales dignitate vel potestate
prefulgentes qui temporalia illicite
sibi attrahunt vel [illegible] detinent
si dampnatur diues quod propria non dedit
quibus [illegible] que dampnatos [illegible]
[illegible] quod tamen affectum ad diui-
nas [illegible] ita quod et deum [illegible]
pendunt ut tamen habeant sine [illegible]
deo sine [illegible] sine [illegible] sine
[illegible] pretium sine [illegible]

salutis detrimentis videant quare tales
dampnacionis subiacebunt dicit
beatus Gregorius libro vi c. xi. exspla
ndeus et miser omnibus ceteris si om-
nibus gazis tremens fulgeat si in-
deus diues non fuit diuine fidelis
solus Christus in quo si vere sunt fructus
si possideres omnia possidebimus Sic
diues iste et si abundabat in
temporalibus sed quia Christum non habuit
miser et pauper fuit quod in mor-
te apparuit. Unde quere dicit quod
famulos quos diuicias de mundo
vadens secum non [illegible] ambigua
scriptura Job xxvii diues cum dor-
mierit nichil secum afferet scilicet
de hiis unde aperiet oculos suos
et nichil inveniet. apprehendet
eum quasi aqua inopia ubi Glossa li.
xviii ca. ix diuicias cum rebus mundanis
manere non possumus quia nec illas
moriendo deferimus nec ille nos
viuentes permanendo deserunt quare ter-
rena vita seruando amittitur. lar-
giendo scilicet pauperibus habebimus
Unde quod dicit diues cum dormierit
hoc est mortuus fuit cum corporibus
apparuit oculos in vera cognicione
cum anima scilicet in separacione a corpore
tunc enim anima videre cogitur quod
videre contempserat in corpore Et ibi
tunc se vacuam invenit que prius
plena rebus preciosis letabatur. Et in-
venit nichil hoc de rebus super ceteros
se extollit Glossa scilicet hoc quod
pecunie non habet sed venit tempus
ut evigilet et tunc cognosceret
quod vacuus fuerat. quod in sompno
tenuerat sepe in sompno hoc
diuitem se putat evigilando inve-
nit quod vacuus diues fuerat
Magister hoc dicta nec hoc fuit in
morte hoc de sermone

De tercia 96
hic est diues iniquus
petiuit ab abraham nec obti-
nuit pauperem aut quod longe postu-
labat gloriam vite regni celorum
deprimus [illegible] Dt cum cruciaretur quod
diues eleuans oculos dixit pater
abraham miserere mei etc. Quod quam
tarde oculos apparuit hoc est
aperit oculos in morte ad supplici-
a quos dum viuebat clausos
ad miseriam tenebat. Quam tarde
oculos aperit qui tempore donatus
dictum fuit quod nos
profuit superbia in diuitiis nostris
quid diuitiarum iactancia contulit
nobis quid altitudo potestatis quid
sublimitas glorie [illegible] transie-
runt omnia tamquam umbra et tamquam
nuncius velociter precurrens
Sapientie v. Quam sero diues iste ap-
peruit oculos cum esset in penis
apprehendit inopia quasi aqua
diluvii petendo pater abraham
miserere mei et mitte lazarum ut
intingat extremum digiti sui in
aqua ut refrigeret linguam
meam quia crucior in hac flamma
Districtus dei iudicio guttam
aque petiit qui micas lazaro
negauit Unde quod oculos prius
aperit quos culpa clauserat cla-
userit Quia diu rogat stillam
aque et non obtinuit Responsum
est ei fili recordare quia
recepisti bona in vita et lazarus
mala nunc hic consolatur tu vero
cruciaris. si aliquid boni fecisti
recepisti premium in mundo explen-
do voluptates Lazarus autem
si quid mali gessit pressuris
miseriis paupertate et fame dele-
uit nunc itaque tu cruciaris ille

Consolacionem habent. Ideo cum tu
si hominem aut divicias a aliquibus
bonis exterioribus in modo aliquo accepi
timueris dolens in dubiis habere nobis
in reprehensionem quorundam morum bo
norum actum sanat et si pauperes
videmus forte reprehensibiles vel non
despicimus. Item forte habet eciam cum
paupertas eos purgat. Sed et habet
non petenti quia dicit ut refrigeret
linguam quia crucior in flamma. Dicit
lingue refrigerium, quia plus
in lingua cruciabatur splendide
cum plus peccabat loquacitate
vel verbosis detractoribus sermones
confundendis, sicut mos est in con
viviis ~~[illegible] in conversacioni~~
~~bus eorum qui carnes ad ve~~
~~scendum conferunt~~ tunc cum solum
tum lingua sicco (?) sicut per
sapientem. Dicit Proverbiorum xxiii noli
esse in conviviis potatorum nec
in comessacionibus eorum qui car
nes ad vescendum conferunt, non
dicit escas sed scilicet carnes scilicet vivas
hominum mordendo interpretando
detrahendo confundendo et de ho
nestate vorant et lacerant. Videbis
nunc dives quod pro se non fuit ex
auditus, rediret pro fratribus rogans
ut pater Abraham mittat ad fratres
eius ut sint avisati ne ve
niant in locum tormentorum. Dici
tur hoc valde mirabile quod dampnatus
rogat pro fratribus vivis non
dicat Glosa super Ysayam
lxvi solarium dampnatus eo
rum [illegible] sunt misericordie. Et cum
quilibet dicit in dampnatis
perfecta invidia, ad quam

pertinet dolere de bono alterius
quod iste non habet, unde stimulante
invidia dampnati vellent suos
propinquos cum omnibus aliis esse
dampnatos, et dolent aliquos esse
salvatos, tamen si non omnes deberent dam
nari sed aliqui salvari, magis
vellent suos propinquos quam a
lios a dampnacione liberari. Quia
in hoc eorum invidia torquerentur
si viderent alios salvari et suos
dampnari. Item iste forte rogat pro
fratribus suis quia consorcium fra
trum suorum augeret penam
suam. Sed forte quia scandalizaverat
eos dissolucione vite pro eis orat.
Sed dicit Abraham habent Mo
ysen et prophetas audiant illos,
quasi dicat scriptura sacram habent legem
prophetas ewangelia apostolos doctores
et predicatores. Sicut in libro vii
c. xii. Si ad morem correpcionem
ewangelio Christi non credunt, desperandum
est cum alteri melius credatur.
Si verbis Christi non credunt neque cre
dent si consimilia miracula
fuerint. Et subdit si an
geli omnes ewangelizarent. Si
spiritus omnium linguis humanis pre
dicarent, si omnes mortui re
vocarentur ad vitam in statu lo
quendi, si ostenderent oculis humanis
bona superna, si possent tor
menta et loca tartharea
intueri, ad hoc omnia plus Christi
cum prerogativa ad credenda est
quod fideles illi Iohanni notare qui
sunt fines misteriorum et magnorum
fidem, sicut scripture dant in di
vinis et humanis tanti sit.
Considerate eterna et transitoria
vanitatis mundi sic humana ut eis di
missis perveniamus ad eterna
ad que nos perducere dignetur.

Homo quidam fecit cena magna. Et voca-
vit multos. Luce xiiii breviter
tractat de cena que celestem
notat gloriam quam deus misero
homini paravit, cuius figura legitur
vi Asab cum princeps Achior
ducem ducem gentilium pro eo quod
coram olophernis magnificabat deum
Israel suscepit eum in domum
suam et cenam magnam. Asiab princeps
Israel interpretatur domini fortitudo dei
et designat filium dei qui Achior
principi alienigene quod interpretatur
iracundia patris et significat homines
miseros qui sunt alieni a celo et
miseri in terra. Hiis dei filius in
sero mundi et in huius vite consummatione
fecit cenam magnam in domo patris
sui ubi sunt multe mansiones quas
deposuit eis ut post labores huius
vite eternaliter epulentur et delecten-
tur edentes et bibentes super men-
sam suam in regno suo. Luce xxii
Ecce quam bonus deus nos cum tenere
cum ad iracundiam provocamus quo-
niam mortalem penam et tamen
ipse multiplicat erga nos suam
bonitatem, quia paratos etiam qui-
vis multos vocat, servum quoque su-
um mittit hora cene invitare, ne
negligamus, ne ignorantiam preten-
damus, ne torpeamus quia sunt om-
nia parata, solum restat ut simus parati
et idoneos nos faciamus. Ad ingre-
diendum ad eam, quoniam si neglexerimus
venire quam mensa bis celeste super
nos eternaliter flebimus et de hiis
est primus etiam. Ubi tria
nota primo divinam be-
nignitatem secundo humanam
malitiam tertio sententiam iustam. De
primo divina benignitas no-
tatur quia fecit cenam magnam

vocavit ad eam, misit servum quia
invitavit hora veniendi ad illam
cenam hec est obtinendi eternam seu gloriam
celestem quam deus suis dilectis invitis
et omnibus eum in veritate diligentibus
in mundi vespera et fine vite huius
preparavit. Sic eum post cenam
pausam in lecto omnibus dormi-
unt sic in illa gloria ~~dormiunt in pace~~ vel
in pace in idipsum dormient et re-
quiescent et ideo hec est hora quare
dicitur cena non prandium. Item
dicitur in fine huius temporalis vite
et vespera fecit de celo ubi et lavit
pedes discipulorum ubi dedit corpus
suum in cibum et sanguinem in potum
reficientibus discipulis quod consolantur
quia in illa ultima cena cuius non
erit finis purgabit finales omnes
affectiones et ab omnibus mentibus et
et sollicitudinibus servientur quod et
sanabuntur non a creatura sed
a creatore illuminabuntur clari-
tate divini luminis et videbunt bo-
na que nec oculus hec vidit nec au-
ris audivit nec in cor hominis a-
scendit de cena quia finalis sa-
cietas regnicolis laborantium
patria peregrinantium esca indigen-
tium corona vincentium ut dicit
Aug. libro de sententiis quam super
super omnia. Ibi deus subtra-
~~hendo~~ dilectos plene saciabit et
manent in illa eterna cena sine
morte sine labore sine dolore
sine clamore sine vestimenti in-
digentia quia omnes vestientur
stola glorie et immortalitatis sine indi-
gentia cibi et potus quia panis
vivus qui de celo ad terras descen-
dit saciabit eos et torrente volu-
ptatis potabit eos. Magna hec cena
primo propter hospitis magestatem. Ibi
enim ordines omnes angeli patriarche
prophete reges principes

Quare dicitur cena

Guilhelmus libro de vniverso dicit plures sunt angeli qui demones et qui omnium hominum numerus incipiendo a primo hodiesada vsque ad vltimum tam bonorum quam malorum ideo Job dicit numquid est numerus militum eius Secundo magna propter invitatorum generalitatem omnes enim qui volunt absque impedimento et renare possunt si non posuerint cpinnet impedimentum Tercio magna propter magna sacietate et vbertate vnde ibi erit nihil ... non est nec pota... gioremus Scriptum est Inebriabuntur ab vbertate domus tue Quarta magna propter eius diuturnitatem quia sine non erit regni eius finis sic nec re ne ad hanc renam omnes vocati ... sed in quod ad id obitanium ... per culpam perdideram et nullus potuit restituere nisi perditum nisi filius dei deus et homo qui pro restitucione ... recedit laborat in hac nostra missa vsque ad mortem et ita fecit renam magnam Omnes enim eramus filii ire filii gehenne sed per ipsum facti sumus filii dei et heredes dei et coheredes xpi ad ephesios ii et licet hec rena nunc sit a constitucione mundi facta fuit sic tamen ea sit quia impedimenta ad assequendum illam semo... quia in culpabilis suo ... clauit et per pena sunt petitis satisfecit Animal quoque generaliter ad eius assecucionem perturbant ordinat eis reuelat ... que credenda que sperenda que attenda que agenda que agenda que vitanda que quaerenda et que speranda innisit ... sperum dedit legis precepta et prohibiciones relinquid ... in hiis que sunt vitanda et que facienda ita quod nihil plus restabat faciendum sal... libero arbitrio hominis nisi pro homo constituto ... quod et venire si vult ad hanc renam de po...

De Secundo scilicet de hominum malicia subditur Et ceperunt simul omnes se excusare quia dederunt se ad vsum propriae voluntatis omnes et pro maiori parte cum licenciam ut dicit Johannes quia omne quod est in mundo aut est concupiscencia carnis Per ducto vxorem aut concupiscencia oculorum Per empta quinque iugerum boum aut superbia vite Per empte ville Per dicit aliquis quod boni aliquis aut ... male ... reddere in dampnum ... vindet si reddere mendicare excusat se quia villam emit per appetitum dominandi quod dicit aliquis sub se malos subditos hominum ... malos homines non timentes deum et irreligiosos et non arguit eos Vindet si eis dumque essem ... in villa remaneret et diceret forte domine vis michi plebeyorum repelle et villa destare ... non dubito ... quid ... facit nisi quod villam emit et duarum reges appetit ideo rogat ut excusetur de anni dominii ... famulum qui nec est confessus nec agit ut ... Vindet potest mens eius ... videat scripture de vsurario Per male acquirit bona temporalia vsuris dolo et fraude Vindet quid ad te ... non paciaris per me quod iste facit ... quinque iuga boum emit et vadit probare ea et sollicitudinem circa exteriora exponunt ita ut obliuiscantur Tercium de cupido et quod ita cupidus est semper intendo laborando per phas et nephas acquirendo nec diem festo parcendo Vindet bruti dixerunt Homines enim hec ... aliud ... fecit ... probat quinque iuga boum quia intelleccionem sunt et delectationem ... exteriora posuit et totaliter ad ea se exposuit de aliis nec ... nec ...

Appositis vobis(?) Quinto dicit: Uxor me conformari
ceteris in vestitu et quia non habeo he-
reditaria. Ideo iuxta condicionem mei
status non possum esse minoris re-
putacionis ceteris / ecclesia si collum mitt-
ere deberem et utique mecum more a-
liorum. Quid ad istud facit? Nisi va-
cca boum emit et ea probat quod
ad sensum aliorum vivit et videat
istud et audiat. Sic ceteri de adulterio
et fornicatori relinquere miser adulte-
ram quia est contra preceptum dei et adul-
terari et fornicari. Quinto dicit: Si
dampnari debeam non possum hoc facere
quid agit istud nisi quod uxorem duxit
et ideo non potest venire et dedi me ad dele-
ctacionis venereas et ita infixus sum
quod non possum resurgere aut resilire
aut dimittere. Et hiis occasionibus fere
totus mundus se excusat. Sed tales
vere sunt quibus istud dicit: Amen dico
vobis quod nemo illorum qui vocati
sunt gustabunt cenam meam et ob
istud si sic decesserint eternaliter dampna
buntur. Et adverte quod ewangelium solum
ponit hec tria que de se sunt licita
et possunt fieri absque peccato quod villam
emere et alios sub potestate habere possunt
esse licita. Sic et emere quinque iuga
boum et laborare pro temporalibus
acquirendis potest esse licitum quia scriptura
in sudore vultus tui vesceris pane
tuo. Unde habet quidam prius scriptum in fine
ram. Item illud labores manuum
tuarum manducabis beatus es et bene
tibi erit etc. et paulus operibus manu-
alibus laborabat. Similiter uxorem ducere
non est peccatum sed potius sacramentum et quod propter
fornicacionem scilicet vitanda est ducenda.
Nullam autem mencionem facit de
iniquitatibus de peccatis de pravitatibus
hominum fraude dolo usuris de rapinis
de pinciis(?) de falsis testimoniis et a-
liis pravitatibus. Si ergo homo in actibus
licitis inordinate se habuit et super mo-
rem apponens quinque se excusant ...

sed subicit se pro dampnacione quanto
plus inde constatur in dampnacione
absque omni excusacione qui in actibus
dampnatis et lege dei versatur obstina-
tur. Hec de secundo. De Tercio scilicet de se-
vera iusticia. Hec est iusticia et diu-
inicitati(?) venire contempnunt / cum vocati.
Illi se excusant et ideo non gustabunt
cenam. Ideo cum vocati obediunt et pre-
tendunt et fruentur cena illa. Sed ut dicitur
Apoc. xix. Beati sunt qui ad cenam a-
gni vocati sunt. Beatiores qui vocacioni
parent. Ultissimi(?) qui cum in mensa
domini explantur(?). Contempnunt venire
divites fortes et videntes. Et ergo pre
familias iubet ut introducantur
pauperes debiles ceci claudi ut
impleatur domus dei. Pauperes sunt
qui peccata preterita multa consideran-
tes in nichil se habere conspiciunt. Ce-
ci sunt in eo quia videntes paupertatem
meam in vera indignacione omnibus / et
ita de meritis non presumunt sed in sola
gracia dei respirant. Similiter mendicant
a deo et pro ea desudant et absque
ea nichil se habere dicunt. Debiles
sunt qui difficultatem future vite con-
siderantes clamant pro divino adiutorio
ut ingredi valeant per stratam. Appropinquans
universitatem. Ceci sunt qui oculos clau-
sos habent ad terrena concupiscencia
oculos vero mentis apertos ad celi de-
sideria / bona hec veritas de qua
Ieremie ix. Claudi vero sunt qui a pe-
de celestis claudicant quo ad amo-
rem temporalium et quanto affectus ad cele-
stia forcior tanto affectus ad temporalia
remissior. Dicitur in Gen. xxxii. Et
licita Iob cum angelo claudicavit
in femore luctatur id est angelo qui renol-
vit ea que sunt alterius vite. Et ex
hoc marcet vel ad temporalem ...
prosperitatem considera que habet ...

ego vero videns paupertatem

debiles sunt

ceci

mittunt in celis / et erunt omnia in
celis / et erunt omnia vilia que sunt
in terris. Bona sunt claudicacio de
qua Marci ix. Bonum est tibi claudum
introire in vitam eternam / quam duos
pedes habentem mitti in gehennam
ignem. Consideremus itaque hanc cenam
et propter assecucionem eius simus paupe-
res in mundo et diuites in deo / debiles
in se / sed fortes in deo ... ipsa repu-
tacione sed visione diuina illustracione
claudi in deambulacione in celesti-
bus iudicantibus vocacionem nostram / et
non ... nec leui pendamus sed
... hanc cenam
nec dissimulemus de hora cene / ne forte
negligamus / multi enim neglexerunt
quia dissimulabant in hiis que ... con-
...ebant videbant et audiebant. De hora
cene. Hora est merendi beatitudinem
Omnes inuitati sumus ad eam quia ...
...ni / et quia fideles sumus quia omnia
parata sunt non est aliquid ad assecu-
cionem beatitudinis. Quod et fide facere non
possemus / sumus in statu illo et nunc
veniret hora ut si quis nunc decederet
ab impedimento mox euolaret ad
celum et veniret ad hanc celestem
cenam / ad quam nos perducere dignetur

Homo quidam fecit cenam magnam

Luce xiiii° Domini nostri ... in hoc evan-
gelio quia scripturam dedit nobis in pri-
mum eternis reducat ad memoriam
maximum suum beneficium ... nos
ut nos a malo retrahat / et beneficiis
... ad se trahat ... li-
bro ... declinare pe-
ricula a ... beneficiorum dei nigra me-
moria / et qui considerat quare de-
dit / insistit operibus bonis / omnia
namque que nobis adeo data nostri
nos ad deum ... quibus finibus ... dati

dicitur contemptoribus
beatitudo
in visione dei consistit

nullus enim deus donum tribuit ad
necessitatem suam et quando dei donum con-
tra ... utitur eo contra voluntatem
dei / sed ad eius honorem ~~commota sunt~~
~~collata~~ omnia ordinabit / ad cuius
honorem cuncta sunt collata. Sicut et
ut legitur est beneficia dei ~~audire~~
audire collata omnibus et a peccatis ab
sedant / et semper caritate conjungant

In hoc itaque ... ewangelio xp
sermo ostendit maximum beneficium ho-
minibus preparatum s. cenam magnam
in eternum duratura ... ostendit ma-
ximam ingratitudinem hominum tali
donum reuipendencium. Et conmi-
nat omnibus contemptoribus tribulacionem
instare damnacionis quia nemo viro-
rum vocatorum gustabit hanc cenam
et qui noluit adire salutem
adibant saltem damnacionem / Ita
enim beneficium est quia est infinita li-
beralitate facit cenam / quia beatitudinem
celestem. suis parat et ad eam vo-
cat. Nunc celestis beatitudo consistit
in visione dei / puriora et gloriose
humanitatis ... quia dedit semper
in premium omnibus vniuersis suis
sicut cena magna quia a magno dom-
ino regum s. et angelorum. Omnes enim in
celo sunt reges / regni eterni non tem-
poralis / magna quia eterna / sine fine
quia in eius gaudiis magnum sine per-
turbacione. delicie sine modo et absque
fastidio. Et Augustinus in sermone de dedica-
cione ecclesie tractans illud Beati
qui habitant in domo tua domine in secula
seculorum laudabunt te. Multo plus vi-
dent s. sancti in celo faciem dei plus
intelligunt / plus agnoscunt / multo
plus diligunt / magis laudant / et
magis et mirarantur. Apia ... ros
bene nascitur in terra et pressimus artem
pere celum / gradum more bestiarum
seu bovum et equorum / ...

vide faciem dei
in celo quia ...

xpiani vnusquisque edificant edificium bonum aliquis malum

dei hortatur nos ad eterna

hic possunt consequi eternas diuicias in
celo propter angelorum in celo. Desertum
ergo et egeni in hac vita actiue possunt
consequi eternas diuicias in celo preciosas
et ut maiori affectu nitamur consequi
hanc beatitudinem que est eterna magna
in plenitudine omnium bonorum (sicut […]) quod
tante capacitatis fecit deus animam quod non
poterit repleri nec contentari in deli-
ciis et diuiciis illius […] ita quod sine
opibus patrie eterne famescit. Et hoc ser-
uicio beata eterna dei non prandium
quod est […] refectio. post quam non erit
alia nec sollicitudo nec labor sed
hic pridem solet homo laborare
sed eterna quietatur nunc circa nunc la-
bor et turbacio erga plurima nunc
occupatur circa opera nunc super fundamen-
tum fidei christiane stans quilibet nostrum
edificat edificium spirituale. vnus bo-
num alius malum. vnus in bonitate
et iusticia alter in iniquitate et malicia
Sed dicit apostolus primo cor. iij. vni-
uscuiusque opus manifestum erit
dies enim domini declarabit quia in igne
reuelabitur et vniuscuiusque opus quale
sit ignis probabit. ignita et terribilis dei
iusticia examinabit omnium spiritualium et
opera secularium precipue maiorum et mi-
norum. in speciali scilicet in morte […]
et in generali iudicio Ac si diceret
ut operibus illa eterna detur […]
cluda. in operibus dignum remunera-
cionem in […] in missionum aut
conclusionem ignibus diuini iudicii dis-
cernit omnia quod scilicet sacerdotes habent
se in sanctitate suorum officiorum […]
[…] humilitatis […]
que decorem prelatorum […] oppositum
ad rei publice incrementum. que
principes et domini directo […] ad
dei laudem et populi vtilitatem […]
in […] de iusticia
nec […] principes ad suam gloriam sed
ad diuinam regem dei subditum populum
Regi enim omnium seculorum […]

me regnaturi debent cum gloria. regum
principes atque rectores legati sunt ob
tenendum sic pro […] ipse solus legatus
scilicet deus et homo christus dominus. qui omnes fide-
libus nunc in laboribus attente occupa-
tis deposuit in regno suo eterna
scilicet eterna refectionem in premium laborum
hic illic. Sed quod licet hec eterna celestis
ad quam multi sunt vocati sit inesti-
mabilis preciosa copiosa incommu-
tabilis et sine fine duratura ad quam
deus nos hortatur scripturis allicit pro-
missionibus inuitat propter […] bene-
ficiis stimulat comminacionibus tamen
tanta […] in aduersitate et attendia
quod est […] Et reperiunt se omnes
excusare nolentes accipere quod gratis
offertur. Quidam enim nolle accipere. non
nos curare facit hec quod pro nobis deus hanc
eternam deceret deposuit Augustinus super
psalmo. pro eterna requie labor est
subeundus erat. eterna felicitate reci-
piendum. eternas passiones sustinere
deceret. Sed si eternos sustineres labores
quando veneris ad eterna felicitatem
que sit […] et temporalis labor
sit […] eterna qua finita veniens
ad felicitatem infinita scilicet ad illam
eterna magna. Sed homines ita sunt
[…] ad
persequenda illa eterna nec laborare
ad paucos dies volunt. Et ita si
quid consequenda eterna gloria fecerunt to-
tum esse […] putant […]
in eis suggestio demonis fecit […]
[…] quam pro temporalibus
multis sudant. pro amore estimant
se nil laborasse fuisse et pro illa eter-
na eterna parum quod agendo Multis
certum fuisse putant. Et hoc quia
deficit amor […]
[…] in cordibus multorum infrigidati ve-
nire volunt ad eterna Superbia et
hec aufert memoriam fragilitatis
auaricia que aufert memoriam […]
[…] carnalitatis que

Augustinus

de […] laborum

Simplex litera de lasciviis

infert humanitatis et inducit bestia-
litatem Unde dicit villam emi id est cupio do-
minari Avaricie enim quinque iuga
boum emi id est dedi sensus meos ad cenam
Lasciviis dicit uxorem duxi non possum
venire Ecce quanta levi pensione huius
cene venit. sicut tria peccata vilia Unde
cum sapientia divina constituit potestates in
mundo reges prelatos dignitarios
et ut per potestatem malicia hominum arceat
et ad bonum inflectant ut saltem
timeat homines qui non curat timere
deum Unde dicitur in eorum letatur deus
ordinat homines sicut premium Ecce
patet per homines gubernari rectori
ministerium atque parvum voluntatibus dei
ad principes et subditos sicut ad
illos tendant finem quantum sicut
que deus vocat scilicet ad illam cenam
magnam et principibus voluit esse
subditum Nec ego principes per quam
constituit homines debere esse subditos
omnino quibus similes sunt utique corpo-
ris cum et introitu communi in istam
vitam et simili exitu Unde libro 6
sententiarum. Unde homines meliores
sibi viderunt non gravitas nec voluntas
dei et utrum inequalitatem omnium et si-
miles corde et operatione melius ho-
mines viderunt Unde Grave iu-
gum super filios Ade sed gravius super
prelatos dignitates reges et principes
Ita quod per gravitate curam quam orbem
portat tot enim portat quot sub-
iectos habet Unusquisque igitur sta-
tum suum consideret et ita se in eo
regat ita agat ut veniente sero
vite nostre admittat nos gratia
dei ad illam cenam magnam in qua
eterna societas in regno celorum
ad quod nos perducere dignetur

Homo quidam fecit cenam magnam

Luce 14. Ubi dicit ut dicit policratus
li. viij patrum ingressa semper
sobrius deus dignior est et propter ea
hec que sunt inira ceterorum et

hominum spiriant ab eo facta sunt quod
honorem fecit ut cumulatus et beatitudine sine
principium faceret hec illa dicitur autem
diis ceterorum humanum nuncatur quod re-
atus ita sunt mirabiles et delectabiles quod
etiam in eis sunt oberrat homines si
non fuerunt instructi Unde dicit franciscus
li. primo de vita solitaria talis homo
ut ager pinguis sentibus sed quanto
magis abundat erroribus quibus nisi
diligenter evulsi fuerunt ut per ubertatem
sertam agere quam magis nisi studio
et labore purgati utrumque simile
in ipso flore fructus elunguntur
Unde dicit Igitur ipse ut homo se crebro conspirat
ne a beatitudine promissa abdicatur
ne illa eterna cena in qua sunt specula
etiam sapientes panes ne a celesti gloria
et laba ad mundum asservemur ut hono-
rabilitatem. filius dei ingressus est Ieri-
cho et sumus vidi perambulans do-
ceret sanans secundum quod illuminans et
ad illam cenam per eum facta deponit
et hoc descendat in domum Zache
gaudens quod Zacheus suscepit eum
in domum suam et sicut est salus illi
domui Tenea oportet orare et suspi-
rare ad deum ut per gratiam suam visi-
tatis moneat affectum trahat per
minas suorum dolorum infundat et
in sero huius temporalis vite post labores
et cumpnas ad illam cenam eternam
et perhennis refectionis ingredi va-
leamus Tenea meliorem sumpsit
in matris utero non gerpi ymo
receptus et natus cenam illa etiam
consolatione non adipisci Ad consequen-
dum hanc singularem cene refectionem
cenam qua singulariter homo dei
filius sumus delectabilius mirabilius post hanc
vitam parat Nota et hoc sit
dedicatus qua dedicationem templi
dum quod homo est primum dedicatur
dicendo huius templi lapides sunt
inanimes ut huius in scilicet dei
Unde lapides isti potuerunt sollemnitatem
hec et eorum sollemnia celebrare
sunt utique sicut corpora nostra

castitas — ingluvies
caritas — avaricia
humilitas — superbia

an vero ecclesia mea facta est quis
dubitat, quia templum sanctum sunt
ut sciat unusquisque itaque fratres sit an
[illegible] inhabitante spiritu in nobis facta sit
ecclesia hec est ¶ ad dedicationem autem est
necessaria iustificatio, hinc est
quod in festo dedicationis templi legitur
ewangelium de zacheo, quod interpretatur
iustus seu iustificatus quod dedicatione
anime que per dedicationem templi de
figuratur, non nisi fit tamen et iusta et
iustificatione ¶ Iusticia virtutum pre
clarissima inter universis reddit quod
suum est ¶ Vere iustus zacheus qui
non iustus non erat, sed ad iusticie
sue splendorem sponte ait domine
ecce dimidium bonorum meorum do
pauperibus et si quid aliquem defrau
dam reddo quadruplum. Hodie sic non
immo bona aliena vi recepta pro
anime iustificatione non curant reddere
in quadruplo, sed nec in simplo, unde
volumus lenitate et excusatione
vel collorata non convertat hec
iustificatio anima iustificat sed
ad infernum deducit et efficit damna
tionis, quid de hiis qui in medico
ab meat proximo bona sua ut aut
dicit ¶ Aug in sermonibus, tria sunt que sa
cra faciunt hominem virtutibus sobrius
et quis iustus sensus proximus virtutibus so
brius erit si continent si sanabit si ob
dient et si caste carnaliter et hu
ciusque per continencia cum castitas
personalitate caritas per obedientiam
humilitas ad ipsum ¶ Ille tre
tres [illegible] ad [illegible] requisite
castitas caritas et humilitas, hiis
tribus virtutibus contrariantur tria vicia a[ni]
mas ad infernum deducencia scilicet
inordinancia, avaricia et superbia
hiis viribus totis laborat inimicus
homines cum quod est in mundo aut est
concupiscencia carnis aut concupiscencia
oculorum aut superbia vite. Hec tria
peccata precludunt via iustificationis

anime zacheus cum iustus ad sua
iustificationem ascendit arborem ut
videret ihesum, princeps publicanorum
erat, avaricia non permittit ascende[re]
sed tenet ad terram quia apud deum
erat princeps iustorum ¶ Franciscus
de vita solitaria libro ii° Hodie magis
si extra orbem ad caudam pedis suo
ferbuit superbia inbet ascendere sed
non ad videndum ihesum immo ad rece
dendum ab eo. Nam lucidissimi angeli
volunt ascendere et facti nigerrimi
dyaboli ¶ Et enim franciscus de remediis
utriusque fortune libro ii° Michael
vel dixisti deo: Quia superbia per homine
pulcerrimi creatum captum corruit
per qua tu potere vis ascendere hinc
¶ Luxuria vero totum affectum ascendendi
aufert, hec via est expressit in hor
capitulo cum enim ille singula[ri]
homo misit hominem suum dum inve
tatus ut veniret quia parata sunt omnia
responderunt omnes simul se excusar[e]
¶ Domine quid dixit quia omnes se ex
cusarent enim ad summum bonum omnes
tendunt et omnes ad unum bonum [illegible]
fine intentus pervenire sed quia de vig
[illegible] cum inestimare multiplicant
[illegible] ab hac terra abducunt. Non dixit
se omnes excusare et per mala
opera se retrahere vellent, quod omnes
ad illam cenam venire, sed tamen dixit
se excusare illis cum viribus inte
dunt, quod qui ab illa cena repel
lunt superbus eum erant villam
avarus quinque iuga boum luxu
riosus duxit uxorem. Unde villam
non est malum sed malum est velle
alteri dominari, alteri se preferre, alteros se
meliorem estimare, corde tumido
super alios relevari ¶ Hec villa
est superbia. Recitas homines et obli
vio sui suorum defectuum et miseria
rum. Unde vincula manibus gloria ca
tenam ypocrisis contemnendis discordie

vel adiecisti deo quia superbia

de vigerrore abducit

villa superbus cum avarus quinque iuga boum luxuriosus ducit uxorem

Unde exclamabo et quam malum
dicit Policratus libro vii quis michi
dabit qui ita velit ad minus unus po-
tius antecedere, quis qui nolit sibi
minus esse in aliis quibus et qui sic sub-
ditis tractet sic se velle ut hic totaliter
se subdatur quam ille similiter quamquam in-
ga borum cum non est potius scama-
tione intendere et unus quamquam esse
exteriores et interiores ad terrena
contendit affectu inordinato est malus
qua excludit a celesti beatitudine, to-
tus nunc modo hoc morbo avaricie
laborat. Unde in diversis cum sapiens et
felix videtur, qui divitias non habet
stultus et miser est et dicit Policra-
tus li. viii nec amari potest ab aliquo
quem mala fortuna premit. Similiter
uxorem duxi non est malus sed ma-
lum est in concupiscenciis et carnis
fervore. Et sic ligant mentem cum
talibus affectibus ad celestia dirigere quod in-
quit ideo qui duxit uxorem non ex-
cusabat sed simpliciter dixit non possum
venire ad cenam. Et hec tria redun-
tur omnia peccata a celesti cena ex-
cludencia peccata itaque sunt fomes
et incitamenta ire dei que effun-
ditur super nos et super regnum ita quod
ad hunc vindicta et plaga non
sopita erit. Alia causa eius dicit
Augustinus in meditacionibus suis bona
regni celestis aut voluptates illius
cene preparare dicit vel cogitare vel
intelligere ut sunt nunc cene vesti-
bus potest nullus cum maiora sunt et
meliora quam cogitamus et intelligimus quam
illa. Nos autem hec vilia temporalia
preponimus illi benedicte cene gaudio
celesti eternali dulcedini et plus delecta-
mur in terrestribus bonis quam celes-
tibus et magis querimus terrestria quam
eterna. Unde ingratitudine deus val-
de offenditur et punit. Suspiramus
ergo celestis medici nunc et videamus
quid sunt eterna et quid vilia, que
nobis proponit, et ad quid vocat

ad summum non est iter
nisi per ardua

vocat enim nos ad magnam cenam
et ad eternum gaudium cum non exit
finis ad quam cenam nos esse non sine
labore. Unde dicit Policratus ad summum
non est iter nisi per ardua. Rogamus itaque
eum ut ... modesti et reservari
qui vitiis per penalitates ... ne
simus celestis suspensi in vinculo quibus
tandem solent angi. Qui peccatum et
eorum inimicum fluxus amant suas
deo reddiderunt et promeret ad
illam cenam regni celorum ad quam et
nos perducere dignetur etc.

Erant appropinquantes ad Ihesum publicani

Et peccatores. Luce xv. Cuius parte
dominica erat valde consolatorium
primum aut totale consolatorium, ibi
precedenti audivit nostrum volentes
omnes damnare, qui se excusabat
venire ad cenam magnam, ad quam
invitati fuerunt et suscepturi fidei
hic autem declarat latam suam in
misericordia quam peccatoribus exspectat
ut reddeant, redeuntes ad penam
suscipit ita quod de reditu peccatoris
non solum ipse sed etiam tota curia an-
gelica in celo gaudeat. Conditio
infirmorum est ut suavit tractentur
et sic ad sanitatem redeant. Christus
dei filius venit medicus ad infir-
mos, et eos tenere se exhibuit benignus
et pius, quod magnam medicus
superexaltavit deus enim nunc maie-
statis infinita qui nulla re nisi
hanc indigeat, nisi sua magna cari-
tate declarasset, nemo per multas
dei iras et offensas reddire ad
ipsum aut gratiam invenire per se
recedisset, sed in odore tam suavis
medicine ut sunt, omnes peccatores respirant
ad eum quo spirant, et appropinquant

ut deus sit in hoie p graciam
et homo in deo p amorem

et sunt filii dei qui erant filii infir
ut hic in ewangelio **Ubi cum**
murmurantes primo peccatorum ad ihm
appropinquacionem 2o phariseorum hic murmurantium
murmuracionem 3o appropinquacionis occasionem
De primo Erant appropinquan-
tes ad ihm publicani peccatores eum eis
dicit ihus appropinquate ad me quia
ego appropinquavi ad vos ita videlicet ut
p carnis suscepcionem factum me vestre
carnis consortem nolite ergo fugere
socium vestre consortis Hec est prima
et maxima causa nostre appropinquacionis
hominis ad deum scilicet quod ipse prius dignatus
est appropinquare homini. ut eum dicit
Luce x. samaritanus ihesus xpc videns
vulneratum appropinquans alligavit
vulnera ipsius infundens oleum
et vinum hic hec ... Aug. xo super
Luce . Ostitans hominibus. ut in-
rant ad deum ... cum est homo esse
humanus et caro de carne nostra. ut
aurrite gentes ad manus et fals
essensus est non cum eis quorum quod
invocaverunt ut deus sit in homine
p graciam et homo in deo p amore
O quam bona hec appropinquacio que
parit salutem stabilem in gloria
eterna ubi isti publicani et pecca-
tores videntes xpm penitentem eis et con-
siderans quod non solum nullum ad eum
venientem repellit sed etiam ad pec-
catores convertendum se ingerebat ac
pie se erga eos habuit habebat
et attendentes quod nichil nisi salutem
eorum querebat appropinquabat
ad eum et ipse recipiebat eos
et manducabat cum eis et ab
eo quererebant et graciam eius merebantur
... eorum et nos ei appropin-
quemus quia vere si longe sumus a
nobis Ezech . . qui longe est
peste morietur ... Jeremias

Terrez primo loco ex ploravi et
volens mens deduceris signans quod lon-
ge factus est a me consolator convertens
animam meam Dicis forte quod pos-
sum deo appropinquare a quo re-
gressus sum scilicet longe sum ab eo qui est
invisibilis Respondetur ut dicit Aug.
super psalterium psalterio Non loco
sed homo longe esse a deo quia
ubique est / nos enim longe esse a deo
quo ibis itaque quis sis non loco est
longe / a deo sed dissimilitudine
mala scilicet vita et malis moribus
facit quod deus prohibet aut di-
mittit quod iubet et p omne peccatum mor-
tale longe a deo receditur in tanta
distancia quanta distat vita a mor-
te / et infernus a celo Ideo redeamus
et appropinquemus domino deo nostro p
vite emendacionem p veram pe-
nitenciam non fallacem a dissimu-
latam sed veram non solum ut appa-
reret talis et fingerent quales non
sunt sicut faciunt mali xpiani qui
solum se suscipiunt ut in festo vide-
rentur non appareret vero Unde
de istis appropinquantibus scilicet ut audiret
conversa tua hic volunte voluntati
sue et appropinquasti Clamat iusticia
noli peccare obsecrat miseria noli
desperare peccasti quiete recessisti
appropinqua . commonuisti . crede et
plura appropinquum sunt eius iusticie
et forte et tunc sentimus eam ha-
huit nunc nichil nisi gladius
dei et horrendum est incidere in ma-
nus viventis dei / manus non gere
est valde benigna et suavis quo ad
misericordiam / et defendet nos hec
de primo **De secundo** / pha-
riseorum murmuracionem scilicet quare
xpc peccatores acceptaret et cum eis
manducaret quasi contemptor le-
gis quod dicitur de ut ... non nubes fede

longe sumus

clamat
iusticia
obsecrat miseria

de properatu peccatorum noli esse sine metu

cum eis s. favorizando eorum ma
licie et non diligebat eos ad nostram
ad beatitudinem non faciebat eorum cri
minibus nec aliqua questione mala
que senassent in peccatis nec eis habent
tenere aliis appropinquabitur, cum contra
rium murmurabant confundunt detrahunt
Illi accedunt isti elongant multi
peccatores renovabant ad domum dei
suis et recedebant. et invenerunt gratiam
consequenti quod sunt gloriam eternam, multi
relabuntur in peccatis magnis spem
vanam penitendi habentes, peccata post
debant et quasi ludendo interierunt
Ideo dicit sapiens beati qui de propicia
tu peccatoris noli esse sine metu neque
adicias peccatum super peccatum. et subdit
quia in peccatores respicit ira illius
multi peccatores per peccata gravia in
ciderunt adhuc in graviora, mors
quoque eis improvise superveniens tulit.
ipsos de medio in peccatis. Ita beatus vero de
clarissimus paucis redditur et enim ne
scit homo peccator quando veniat super
eum lex regis et super eum iu
stitia dei quia ... nos ad penam
relaxat, sed ne penitere non cessa
verimus ad augmentum nostre, quod
pre disposuit ad penam, et cum
quibus spacio temporis accepto redu
ci volunt, per hec mala sua ad re
ativus augent et quare ea deliberare po
terat, si [illegible] hec ille
Si ergo peccasti et deus te ad hunc in
modo fovet non mirum nec deo hoc
sis rederet ad deum tuum ne tempore
dato ingeat tibi dominus iram quo po
tuisses invenire graciam, et tamen
cunat te de terra absque temporis
impletione dierum miseri homines
sic iudei de egipto egressi ut irent
in terram promissionis. Si inquit esset
in via reperit murmurantes deo
nec credebat eius precepta non ambu

lare et vix unum iuxta merita sedat
moyses ipse autem dicit ad hoc moysen
et quod deum timuerunt sequentes moyses
verba dei dicit contra ipsos venerunt in
terra que loquitur eis dominus faciemus dico
si iam ut quod dominus dabat precepta
moysi isti preceperunt ad adorationem
ydoli per mundum deo placato utique
populus recepit in magnum mundum ita quod
ignis dei devorat extrema partes
castrorum et non multi exierant de
egipto pauci tamen in comparacione eorum
qui exierant exierant intraverunt
in terram promissionis alios terra devo
rarunt alios ignis alios serpentes alios
mors improvisa, alii gladio, alii pe
stilencia consumpti sunt. Sic dicitur in
credulibus de hac vita in illa male
viventibus, fratres hec sunt diversa de
viciis sicut pagani alii unum aut
alii dicunt, ergo nos vita invenit
simplex in senio autem, facienus
que dominus dicit, alii dicunt nolumus vias
eius sequi et opponunt graviora
peccata et multiplex, soli autem pau
ci servient et finaliter in vitam
eternam ingrediuntur Ita quod sic filii
Israel ad hec ibant et pervenerunt
sed misera et varia morte in peccatis
interierunt et interent Ita et nos
credentes ad finem huius vite interimus
utique salutis, sed oportet invenire
finale de quo non credebat et quod
numquam immutare potest nisi a mor
tuorum resurrectionibus hec de secundo. De 3o

Secundo dico appropinquate
...sancti sunt et dulce...

et vermes / quia merem dragma
perdente Videns itaque dei filius
qui per hominis notam, quod vna omnis peri-
sset et centus x humana natura
reliquit scilicet ix ordines x angelos in de-
serto / et ad querendum unam deperditam scilicet
genus humanum descendit de celo quem
sicut illa diligenter inventa non re-
duxit sed reportat Et ut dicit Sanctus Gregorius
super humeros nova cum illa et decima
intulit celis festa gaudiorum populos
angelorum invitans ad solemnitatem
Quod ergo per prius humane dignatus
est carnem capere. et mea illius non
habebit quod nequaquam ipsum mea illi-
de nos Tuncque ergo si non essent
id Tunc vi ad illos et de illo. di-
lectus meus michi et ego illi. ille
in misericordiis et illi in suis indigenciis
ille in gratiam et illi dilectionem per-
gra et intendit mee liberacioni
et illius honori. et mee saluti
et illius voluntati. ut ea misericordia
et illa concitat angelos ad gaudium
de mea conversione et omnes animas mee
vires concitabo ad obsequium sem-
piterne glorie et mea cum de me et
mea habeo ad faciendum sua bene-
placita Interea cum tantum mira
gerunt de hiis sanctis viribus scilicet x
milibus qui non essent congregati de
diversis partibus ad illos duos prin-
cipes Acharium et Eliadem in
partibus alexandrie erant quos ob
paganum de deo vel mil sincerum / dei g-
misit angelus suus dicens quod
vobis promiserunt dii quibus sacrificaste
qui in fuga coram inimicis vestris
vos duxerunt / sed audite me et
deum invocate qui fecit celum
et terram et credite in deum eius
cuius filius dei omnipotentis regem
immortale ipse pugnabit pro vobis

Cum exclamaverunt credimus in te
domine et ea que nos iste in verius
dixerat in tuo nomine facimus Et mox
deus dedit eis victoriam de hostibus
quam cum eos ~~angelus in monte~~ erant
congregati sunt Et duxit eos angelus in
montem magnum ubi et pavit eos
pane celi per xxx dies Ascendentes
angeli scilicet Hermolaum ad predictum mon-
tem descendit. totum quod credendum baptizat
et diligenter instruxit. et ostendit
eis palmam martirii Augustum medio
eorum sedet dominus ipsos. cum vero an-
geli ~~dei sicud supra~~ descenderunt de celo
ad ipsos Augustus turbaron de eorum
visione. ait ad eos angelus ne pave-
atis quod angeli dei sicud supra tradunt
pro eorum ne paveatis quod deus vo-
biscum est Adrianus imperator multa
populum. congregat contra eos Maximi-
anus imperator dixit ministris ut
dum de crucifixo quem isti deum di-
cunt quod corona spinea gestavit
et lancea latus eius apertum sunt sic
eos ipsos faciatis Tunc ministri ple-
rebant corollas alii lateras eorum
hastis acutissimis apperuerunt ca-
pitibus coronas imposuerunt Alii eos
flagellis ceciderunt postremo omnes cru-
cifixerunt hora vi illius diei tene-
bre facte sunt terra mota est petre scis-
se sunt ut in die crucifixionis domini
Oraverunt isti sancti pro omnibus me-
moriam passionis eorum recolentibus vel eorum
facientibus ut perpetuam consolacionem
in corpore et anima et in rebus et
terrenis facta est vox de celo. gau-
dete et letamini dilectissimi quia orati-
ones vestre exaudite sunt Hiis dictis
hora ix emiserunt spiritum et itaque con-
fessionem domini martirium susceperunt
et gloriam adepti sunt beatam quam isti x
milia promeruerunt a deo et nos apparem

ne dixeris peccavi

deo meo grati de eius magno labo
re que ipse nobis suscepit Nam cum
genus humanum una cum esset pa
ta dimisit in celo alias oves et
ipse nigra veste carnis nre indu
tus sanctus p nobis de domino
servus de divite paup de verbo de
caro de filio dei filius hominis
quesivit hanc ovem xxx et iij
annis et invenit eam in loco
horroris et in cruce int spinas
pa[ssionis] mortuam reportavit in do
mum quia in suo corpe nos redi
mit et reportavit nos fortiter abi
les ut essemus in domo Ideo
non levi pendemus hanc graciam s[ed]
semp eam corde geramus appropinquemus
p bonam et composita vita et
ipse appropinquabit nobis p gre
multiplicacionem et tandem p glo
rie largicionem qua nobis prestare
dignetur

2

Erant appropinquantes ad ihm publicani z

peccatores l. et ca. ... celeste
medicus ut dicit hugo medi
cinam venie denegabitur quia
tur cum in peccatis et p peccatis
hortatur ut resurgant ut
tradunt ewangeliste q dominus
ihus multos cecos variis tempo
illuminat leprosos mundavit in cor
poribus et animabus ne peccator desperet
sed non legitur aliquem nisi sel
sanasse ut peccator timeat peccare
ndicionem duj cogere dt ... ...

misericordia et veritas obviaverit sibi

mia et vitas obviaverunt sibi
quia ... desperacionem veritas
dissolucionem et peccandi securitatem
misericordia repellit desperacionem
iusticia seu veritas declarat timorem
misericordia dt peccator noli desperare
veritas clamat peccasti quiesce

recessisti redi convertisti plura vj
sapiens loquens in ecclesiastico v. 4. ne
dixeris peccavi et quid michi triste
accidit altissimus enim paciens e
redditor. noli gloriari de impunita
peccatis quia altissimus et si e paci
ens tamen e redditor paciens hic
expectando obstinatos aut iustus
retributor in puniendo ne tardes
co[nverti] et ne differas de die in diem
subito enim veniet ira illius dicit
August semp peccator veniat rebelles
quo fugiemus et ab illo iratus
nisi ad ipsum placatus hic de tuo
de hac maxilla p forata lob xl
q si aliquis intra fauces tuas fora
mine elixio valet si diabolo po
tuit ad petram inducere hic p misericordiam
dei poteris liberari sicut precipua
Johannis 20 Si quis peccaverit
advocatum habemus apud pa[trem]
ihm xpm iustum et ipse e propiti
acio p peccatis nris Verbum itaque
dicit hic q publicani et peccatores
appropinquabant ad ihm Ibi txix
Vide primo de recessu peccatoris ap
propinquacionem 2o manum iniquam dei su
sceptionem 3o eternam intencionem ap
propinquacionis de primo scilicet

de recessu peccatoris appropinquantis ad
deum. erant appropinquantes hic in
ad ihm non ipsum ab inicio et
peccatores appropinquabant et nunc
appropinquat ad ihm et graciam in
venit Zacharias 1o convertimini ad
me et convertar ad vos convertimini
s a statu iniquitatis ad statum
equitatis et convertar ad vos per
graciam adiuvantem et gloriam beati
ficantem Unde sciendum q peccator in mor
tali existens e longe a deo, quia
iusticia ab eo longe esse, qui ubi
q e deus ubique totus attin
git enim a fine ad fine fortiter
et disponit omnia suaviter et hic
peccator multum distat ab eo non quidem
loco, sed dissimilitudine s malicie

Deus movet animam hominis / distrat peccator longe a deo

voluntate mala vita malis moribus
vel anguli super pro tractans id acce-
dite ad eum et illuminamini dicit Non
corporis intuallis ad deum accedere aut
ab eo recedere dissimilis factus longe re-
cessi similis factus proxime accedis
quod est et ita dicit ibidem accedunt gentes
fide sectando corde inhiando charitate
currendo pedes tui caritas tua est
Duobus pedibus charitatis qui sunt duo precepta
dilectionis dei et proximi istis pedibus curre-
re ad eum et ut merces festinares ipse
hortatus est et ipse lucem suam aspersit
Et post pauca subdit dicet aliquis quo-
modo ad eum accedam tantis malis to-
tus peccatis oneratus tanta scelera clamat
de conscientia mea quod video accedere ad
eum prohibet dubius solum humilia te per
primam charitatem etc. Vel non accedit qui non vult
agere penitentiam non accedere est signum super-
bie Sed forte dicis In quo pendet ista
similitudo in qua ei debeo assimilari
bene appropinquans hominis requirit peccatum
Augustinus dicit in primo de trinitate iiii quantum mo-
ventur ad te dicit autem Thomas prima secunde q.
centesima xiii deus movet animam
hominis eam ad se convertendo ut scilicet
detestetur peccatum et tendat in dei iustitiam Dicit
itaque liberum arbitrium hominis differt
hunc motum divinum quod non detestatur ma-
lum nec desiderat bonum dicitur peccator esse
dissimilis deo et longe tunc fit ab eo
quando autem consentit motioni divine rece-
dens a statu culpe ad statum iustitie
dicitur appropinquare deo iam enim voluntate
sua conformat se voluntati dei et ita fit
ei similis Hec communia Hec ianua iusti-
ficationis peccatorum quod ea preterita nimis longe
recessimus a deo appropinquemus ei cum
filio prodigo dicens Pater peccavi in celum
et coram te non sum dignus vocari fi-
lius tuus miserere mei deus secundum magnam
misericordiam tuam suscipe redeuntem et ne
despicias penitentem sum propitius donavit
et fac ut sim unus sicut scelerati

Opponit deus voluntate
dei sed curatur

fac meum signum in bono ut effi-
ciar iustus et sanctus bene appro-
pinquans peccatoribus et tantus de primo

De secundo scilicet unica dei
suscipientis Ecce dicitur ad ... secundo
fragrantius et dulcius quam nec
illuminato morienti vivificans
periclitanti portus pereunti sa-
lus et peccatori favorabilis ad sal-
vatorem accessus Huius nominis
odore recreata accessit peccatrix
Magdalena et facta iusta et
sancta Infidelis cananea acces-
sit et laude fidei meruit accessit
latro et factus est paradisicola
adducta est adultera ad eum scilicet
huius nominis odore absque dampna-
natione est dimissa Matheus
publicanus apostolatu honora-
tus Zacheus publicanorum
princeps hospes dei effectus Petrus
negator ad gratiam receptus
Paulus persecutor ad apicem
apostolatus provectus et quotquot
peccatores redeunt ad eum non in-
veniunt dulce et recreatum Huius
nominis accedunt vel secundum xxii
super 4am quia chrisma [illegible]
qui in odore huius nominis non
crevit Si enim in unguentis tam ef-
fecit odor vite quam unica divi-
na plena est terra et misericordia
eius super omnia opera eius quo-
modo vitalem huius fragrantiam
ubique sparsam non sentit et
ob hoc non currit aut mortuus
aut putidus hic ille Christum
odorat nobis hoc nomen unica
dei et tamen nondum odorantes
eius de anno in annum non
attendimus quomodo sub eius clipeo
amplius et securius peccamus q
videamus si non fragrat odor
nominis dei et hoc curato tamen
eum recreatur rectius omnibus recreat
scilicet per eorum angelorum et natu-
ram humanam cum ergo ea omnibus scilicet homo

quesivit ovem

Peccando posset descendit de celo
ad terram ad querendum ovem que pe-
rat · quesivit eam satis diu quia
xxx annis operatus salutem in medio
terre · laboravit sustinendo · et sustinu-
it laborando · intrat inter vepres pa-
ssionis · et inter vepres · et spine
non solum caput eius vulneraverunt
sed et corpus · itaque vel v · plagis non

peccatores

gutta sed rivos sanguinis profluxit
Zacheus peccator ascendit sicomorum
ut videret xpm / xpc ascendit crucem
ut videret ovem / et inveniret pec-
tore clamavit voce magna et fle-
vit querendo eam et invenit eam
in amaritudinibus et in humeris suis
in domum celeste reportavit gau-
dens / quia salus hominis est gaudium
creatoris / unde Neemie viij / gaudium
domini fortitudo mea / angelis ut congra-
tulentur · et vere claritatis indignum
maius est gaudium in celo super uno
peccatore penitentiam agente quam super
xc et ix iustis / qui non indigent
penitentia Etenim nove cuilibet peccatori hec
dei nova et odorifera que eius
quemlibet debet necessario hortari et mo-
vere et compellere ut ad eum quem
dereliquerat redeat / sed pro primam

celestia et angeli

quia gaudium super uno peccatore penitentiam
agente · et quomodo magis gaudium
de contritis vel mille penitentibus
paradisus celestia et angelis super uno
peccatore penitentiam non agente et iusto
a statu iustitie decidente in casu
de quo numquam forsan resurget
Nota quod in celo magis est gaudium
de una conversione unius quam de in-
nocentia iusti et hoc ut dicit thomas
secunda secunde q. 4 · ar. 11 / quantum ad
maioritatem dati gratie quia maius est
donum innocentia iusti quam conversio in-
iusti et sic maior gratia attendendo
quantitatem doni sed attendendo ma-

ioritatem gratie vel eo / quia magis
gratis datur hec non maius est gau-
dium de conversione iniusti quam inno-
centia iusti Et plus tenetur peccator
conversus ad grates quam innocens iustus
quia quod ei datur magis gratis
datur Cum enim esset dignus pena
eterna debetur pro gratiam fit eius heres
glorie / dicit augustinus Indirect qui potest
utrum maius sit iustos angelos
creare quam impios iustificare
dicit si equalis est utrumque potentie
hoc maioris est misericordie / hec augustinus
super 1o Johannis xiiij et maiora
horum horum faciet dicit simpliciter ma-
ius gaudium est de iusto quam de peccato-
re tamen de eo **De tercio** scilicet circa
intentione appropinquare deo et
indirect illium publicani eum appro-
pinquant apparenter et facte et ipsi re-
cedant ab hominibus huius vite autem
longe sunt a deo nec salvari
per hec volunt / sed nondum magis
resurgunt Unde reprehensibiliter Iere-
mias xij c. dicit · prope es tu ori
eorum et longe a renibus eorum
hii sunt ficti et ypocrite
Veri autem appropinquant intuitu
salutis vel appropinquant ut audi-
rent quod loquebatur dominus et
obedirent quem prius despicie-
bant ut per hoc saluti sue providerent
unde ad Hebr. primo / qui incan-
duerit ab ipso errore requiesceret
Glosa ubi fuerit a seculo in gau-
dio sperante requiesceret
Ad ipsa expressit Auditui
meo dabis gaudium et letitiam q.d.
etiam quoniam te semper defendendo
culpam meam tu dominus meus ut
des auditui meo ex obedientie pre-
ceptorum gaudium de consolatione
peccati et letitiam de eterne glorie adeptione
hec est vera dedicationis
sancte ecclesie dei completo templo

Salomonis quando scilicet non salvatorem ... in celum ad visionem suam electos introducere in societatem angelorum agminum ut sint homines quasi angeli dei. De hac dedicatione dicit Jeremias: in dedicatione requisierunt levitas de omnibus locis ut adducerent eos in Ierusalem et facerent dedicationem in leticia et gaudium actionum quicquid prosperari in canticis in cimbalis in psalteriis et citharis. Sed modo agit dedicationem in fletu labore dolore et amaritudine. Sed in spe tamen leticie et gratiarum actionum quicquid prospere vel adversi evenerit, iuxta illud: letamini iusti in domino et confitemini memorie sanctitatis eius. Sed in dedicatione octava die erit leticia in cantibus cum cimbala psalteria ut hec scilicet corpora sanctorum immortalia et clara suavissimis laudationibus sonis deo decantabunt. Hec cum sit causa dicit propheta Salomon vii: enim edificat templum domino in septem annis octavo autem ut dicit glosa super Machabeorum: ipsum in magna gloria dedicavit. Octava itaque dedicationis signat finem seculi et rerum universalem tunc veniet gloria magne festivitatis scilicet diu desiderate immortalitatis cum omnibus sanctis cum corporibus ad regnum veri Salomonis scilicet ad eterna gaudia celestis patrie intrabunt ut videant regem in decore suo. Qui hic non quesierunt et flebiter gemuerunt. Ut ecclesia sancta ad tanta perfectionem veniet ut quid ei amplius addi non ... possunt. Ante ipsius videt nobis precium et sufficit nobis. Hec itaque sit una octava dedicationis celebrata et domino in octava die puta post septimam a morte resurgere volunt nobis

virtus in aspectum monumentum ut dominum ac universale suum fide credens incorporatum carnis ... preciosis intercedit animabus ... dedicavimus cum Moyse in mansuetudine et pietate seu Salomon in discretione et sapientia cum Zorobabel qui interpretatus transmigrationis affectum a mundo retrahens seu inda confessionem fidei et inania utilitatibus hanc ... agat in octava rerum ut in octava die dicat nunc illorum evadamus quibus dicet discedite a me maledicti in ignem eternum sed potius ut faciat in ... eorum inveniamur quibus dicet venite benedicti patris mei percipite regnum vobis in celis in quo gaudeamus incedimus et quod et nos perducere dignetur.

Erant appropinquantes ad Ihesum publicani

et peccatores. Ubi supra Salvator peccatorum semper hic obviantes ut non invenissent qui non diceret opera his secundum ... quod sunt est. Delight sed qui quin erant ... recipit et relinquere dimittit et persequitur eos. Quod et quod plus et hii qui contra salutem humanam hunc quanto eam impugnant. Tunc pharisei religiosi scribe docti qui debebant populum in via salutis dirigere murmurabant contra Ihesum salvatorem quod peccatores recipiebat ad penitentiam et quod mandato suo eis absolvebat eos a culpis et confirmabat eos in viam salutis. Dominus autem ostendit quod potius gaudendum foret de peccatoribus qui convertuntur ad eum quam scriptos reguiescunt qui penitentiam agunt qui a peccatis iustificantur per opus hoc magis et apud ... in assumpta humanitate dedit

ctum et angelis placens multum

Consideremus tamen dis-
cretionem Itaque quod ad Ihesum accedunt
quod recedunt Cristus accedit et ac-
cedentem accipit et recedentem et ipsi ac-
cedunt salliunt

De primo

Sed accessu dicendum erant appropinquantes
ad Ihesum publicani et peccatores Ad
hoc eum dominus admonebat eos dicens
venite ad me omnes qui laboratis
et honerati estis id est sarcina peccatorum
et ego reficiam vos Optime in-
quit Ambrosius in prima xi appro-
pinquate ad me quia ego ad appro-
pinquo et ero vobiscum ut peccatoribus in-
spectionem faciam non consortem vere
et non nolite fugere [illegible] vere
consortem si ipsum auctorem agnoscitis
Sed quid sit appropinquare deo quando
enim poterimus ei appropinquare cum u-
bique est dicitur illud Si ascendero
in celum tu illic es si descende-
ro ad infernum ades si habitavero
in extremis maris et ubi te-
nebit me dextera tua Respondetur quod
non loco sed similitudine appropinqua-
re deo Accipe exemplum de albo et
nigro Si enim albus nigri in-
genium aut preceptum attendit
ita ut ad similitudinem doctri-
nis aut operis videatur accedere
Albus dicitur appropinquare nigro
Sic apostoli Christo appropinquaverunt
et vitam imitabantur Moyses
appropinquat quia legem dei suscepit
et implebat ceteri qui in lege
credebat Appropinquabat ad David
quia ore suo deo appropinquat Sic et
isti peccatores dicti sunt appropinquasse
Christo quia suscipiebat verba eius
et audiendo dolebant de peccatis ad
quem dolorem ut ad mentale
cordis attendebat dominus Videns
enim quod dominus ingerebat se conversa-
tioni eorum et pie conversabatur
cum eis attendens quod quod [illegible]

eorum salutem querebat appropinqua-
bant ad eum ut discipuli ad magistrum
infirmi ad medicum oppressi ad me-
dicum malis [illegible] Et hoc ut au-
dirent eum et ut audiendo crede-
rent Cuncto et nos famam audi-
entes et videntes mansuetudinem Christi
qui peccatores non horret non [illegible]
[illegible] peccatricem non suppli-
cantem Cananeam non deprehensam
in adulterio non sedentem in the-
loneo non supplicantem publicanum
non negantem Petrum non persecutorem
[illegible] non [illegible]
in odore [illegible] magis et
appropinquemus ei non loco sed similitu-
dine bona voluntate bona vita et
bonis moribus Appropinquemus ad eum
audiamus verba eius suscipiamus
et obediamus [illegible]
[illegible] in scriptura
sed non obediunt [illegible]
[illegible] Dicit autem [illegible]
[illegible] Si deus
[illegible] in iudicio videt negligentes
veniet Petrus accipiet gladium
et amputabit auriculam [illegible]
[illegible] corporis [illegible]
qui audit [illegible] negligit
Ideo corporis aures audiamus et corde
aures obediamus [illegible] de primo

De secundo

[illegible]
[illegible] appropinquantibus eum elongant
ab eo Clamant pharisei murmu-
rabant quod [illegible] peccatores recipit et
manducat cum eis Recipiebat
quidem eos ad se venientes et man-
ducabat cum eis [illegible] manducabat eos
quia [illegible] in se [illegible] hic era-
[illegible] [illegible] ad me
[illegible] ut [illegible] qui misit me
patris voluntati [illegible] eos
ad bonum quia ad [illegible] et
ad [illegible] non erat [illegible]
[illegible] [illegible] phariseus [illegible]
cum eis [illegible] hoc eum [illegible]
in [illegible] legis [illegible] Lex [illegible]
[illegible] non [illegible] non male [illegible]

scriptura inhibet
contra malorum / flagpasio

Sonabit eis eis g ingia. Ideo scri
ptura inhibet contra malorum
frat go nunerum eorum maligd
q xiij prouidens primum contra infe
deli te qua nec credebat xiij ex
communicatores / primum contra superbia
qz putabant se maiores primum
contra falsa iustitia / quia non habent compas
sionem sed indignationem. Nos autem
fugiamus ergo quantum possumus semper eum
murmurationem contra veritatem et iusti
ciam et contra humilitatem contra
superbiam contra prelatos et seniores
et contra murmur detractionis in
quo latet odium et inuidia. Semper
murmur contra deum quod est im
parere dicit autem apostolus prima
Corinthiorum x. neque murmuraueritis sicut
quidam eorum murmurauerunt scilicet contra
moysen. Et dicit Numeri xiij et xiiij capitulo
et perierunt ab exterminatore id est
ab angelo qui contra eum terre
promissionis eos percussit de quibus
Numeri x. existimati sunt et
ad inferos descenderunt tam de
secundo. De tertio dicit
ergo per parabolam hos murmuratores
reprehendit et omnes ut dei bo
nitatem recognoscant allicit
et ita foris sibi adherere. Capitulum
cum non haberet centum oues scilicet
angelos et homines omnes vocat propter
intentionem quia angelos que homo
erat absque culpa et propter eorum
obedientialitatem quam eis gre
anit omnes eum in nullo creatu
rat. Itaque nonaginta et homini
a nisi culpa nec ideo / quia per
et quam natura laudit et hominibus
et angelos sicut de ideo quia deus
omnes angelos et homines homo comprehen
dit unum hec hos omnibus unam
perdiderat scilicet totam naturam humanam
nec sic quod de ipsius manibus euasis
set. Idem eum nihil perit. Sed per
dit in eo quod ad hor ad quod creatus

oues vocat angelos et homines

erat non peruenerat sed serpens ab eo
alienat. Et hec in quibus creatus erat
misit. Videns bonitas diuina tam mi
serabilem casum hominis dimisit in de
serto id est in celo descendit humanitatem se
ipsum factus homo quesiuit hominem per
ditum in campo huius mundi. Ideo que
siuit inquit in angelis aut latibulis
etc. gerebat per terras per ciuitates ca
stella villas montes campos domos
quid aliud nisi hominem quesiuit
Et laborat et sustinuit. Laborat
xxx annis operando salutem in medio
terre sustinuit multas infirmitates tem
ptationes fatigationes carnis necessitates
tolerauit ambulationem fugat inter
pauma relegat lacrimas. Perdurat
tat. unica fecit / sed crescit perpeta
dedit quod vitandum / quid cauendum vndet
quid quaerendum quod sperandum quod ferendum
quod timendum. Tunque itaque sic querit
tandemque inueniret. Primo interi
lorius gerere eis locum spinosum quia
ascendit crucem extendens se ad
omnes intra partes et ibi videt et in
uenit ipsum et naturam nisi nisi
eum tam magnum dubitata infirma
ata humilis et patiens usque dimisisset
nisi homo ad eum gressum dans
existens accessisset. Ideo Gregorius
xxvj et. xiij Si in diuinitatis fortitu
dine unigenitus filius sic in
visibilis permansisset ut nihil de in
firmitate nostra suscepisset nisi quod ho
ad eum venire accessisset gratia sua
potuisset. quod nunquam. Ideo vero
et infirma et supplicia suscepit
valde hominem excitat ... et ...
se ad allegavit. Inuentum posuit
in humeros suos gaudens. Pe
nas eum quas gessit humana
per poenis tenebat. Recepit super corpus
suum in ligno crucis extentum.
Sic ligatum vincula meadiceret

quo quesiuit ovem

Sic crucifixus dilectum ligat sic cla-
mando in peccatis hominem conciliat
sic moriendo mortem destruxit, sepultus
infernum spoliavit resurgens legem
resurgendi posuit ascendens illuc
reduxit hominem. Unde miserabile non
erat et hoc faciebat gaudens
quod [illegible] opera utilitatem sciens
quod bonum eius nec eius immortalis
dolorem absorbet ut eo potuit
gaudium sentiendo. In domo vero
superna in celis cum civibus gaudet ani-
mabus scilicet angelis ac omni dicti quod
perfectius ipse vult. Et ipsi volunt
venire vero propter immediata sui visi-
one colloquitur eis ut congratulentur
sibi scilicet ut quia ipse gaudet et gau-
deant. Commendatur autem ex dictis
gaudium cum angelis dei super uno
peccatore penitentiam agente. Primo propter
perditi inventionem. Secundo propter mysterium
sui commoditatem. Tertio propter caritatis
integram et plenam participationem.
Ex quo igitur deus venit ad nos et nos
ad eum vicinamque amando et pre-
cepta obediendo ipse laborat cum
nobis collaborat ut et in libris
sanitate in nobis quaesivit et non
quaerat et opera dignatur sollici-
ti gaudens reducunt nos ut
salutem nostram magno precio em-
ptam non leviter pendamus sed solicite
et toto corde [illegible]. Extra
in verbo Christi doctrinam nostram vi-
tam et passionem. Unde Aug. xxii. super
Iohannem. Ubi quaeso vera prudentia nisi
in Christi doctrina. Ubi vera iustitia nisi
de dei misericordia. Ubi vera temperantia nisi
in Christi vita. Ubi vera fortitudo
nisi in Christi passione. Haec ille. Haec
igitur sic quaeramus et sic sanamus
ut benignitas Christi in morte nostra

florem in nobis inveniat ad conseque-
ndum eius consortium in celesti patria. Ad
quam nos perducere etc.

Erant appropinquantes ad Ihesum publicani

Et [illegible] ubi hoc scribitur primi
Machabeorum iiii°. Unde Iudas Ma-
chabeus cum fratribus suis decreve-
runt ut dies dedicationis agatur
ab anno in annum per dies viii. Et ita
apud fideles est, ut cum sic fiat ci-
vitas dei erat ut notum quando dedi-
catio celebratur ex vivis lapidibus constru-
cte que sunt [illegible] in mundo
consummabitur in die iudicii [illegible]
[illegible] notandum. Unde cum ipsi
dedicabunt scilicet et plene ma-
nibus et corporibus tunc erit perfecta be-
atitudo. Unde beatificam animam se-
quentur corpora in pulvere. Tunc autem
totus scilicet beatificabitur. Unde celebratur
octava memoria illius plene
beatitudinis que erit in animabus et
corporibus in die iudicii. Unde autem
[illegible] in festum dedicationis [illegible]
[illegible] domus in solidis sunt non solidis
in celestibus sed etiam in terrenis [illegible]
[illegible] sanctorum [illegible]. In [illegible]
[illegible] illos quos [illegible] istos
sanctificavit haec edificat [illegible]
[illegible] non de mortuis sed
de vivis lapidibus et de fidelibus
ut notat Hugo. Et de sacramentis facte
edificando dedicat et beatificat eos
cum quod adhuc peregrinantur in terris
dedicat. Eos deus qui tamen cum eo in
celis regnat beatificat. In die vero iudicii
tempore in vita consummata beatificabit.
In celesti civitate que [illegible]
[illegible] in corpore et anima sanabitur
angelis. In pace plenissima in leticia
uberrima in securitate [illegible] et
[illegible] Augustinus xix de civitate.

Unde constructione

templi fidelium cum eos dedicando

fides c minaud
cum [illegible]

tera vocat sunt que vocat pub
ecclesiam Primo vocat Secundo querit
Tercio suscipit vocat constanter querit
diligenter suscipit graciose Ad
hoc vocat querit suscipit vt in
vnitate sui templi recipiat et
dedicet et in die iudicii consum
met Primum scilicet vocacio
nota cum dicitur erant appropinquan
tes ad ihesum publicani et peccatores
hec appropinquacio non fit ex potesta
te nostra peccator enim se non adiuuat nec ex
merito sed hoc fit per graciam miseri
cordiem per quam ventem vocat et
[illegible] dilecta quod peccatoris mollifi
cat Dicit enim augustinus de predestinacione
sanctorum quod gracia que vnitate [illegible]
nam cordibus diuina largitate tri
buitur et diuina vocatio primum
conspecta Tunc enim peccator [illegible]
accedit ad fidem et hic primus pas
sus appropinquacionis scilicet fides enim est ini
cium omnium bonorum et longe graciose
vite fundamentum absque qua impossi
bile est placere deo tamen quod accedit ad
ea que sunt fidei non dicitur vt audi
rent verbum dei Venerunt enim verbum
dei audire enim est eis que sunt
fidei se conformare et intellectum
facere scripture vita formare Ergo
processus peccatorum primus ad fidem tamen
in fide conseruat sane doctrine intel
lectum vitam formare Bona vita
[illegible] et precepta diuina
vt nota augustinus super psalmo xc ix
Sed cum deus vbique sit quomodo pecca
tor potest ei appropinquare Dicendum
quod hec appropinquacio non fit pedum
gressibus sed cordis Vnde dicit augustinus
x de ciuitate dei non a deo est longin
quitas quia enim dissimilitudo sui
corporali enim eterno et immutabili
non homines dissimiles quanto tamen
immutabilius impedior Augustinus x confessionum
[illegible] meus eras et tecum non
eram in ista formosa que fecisti
deformis irruebam ea longe a te
fuerunt vocasti et clamasti et rupi
sti surditatem meam coruscasti et

Splenduisti fugasti cecitatem meam Sic itaque impedi
tus psalmus longa facit adeo eterno Quanto
plus impedimentum [illegible] et sceleratum et
eorum que sunt contra legem dei Vnde longe
a deo qui non vult quod deus precipit vel
qui vult quod deus inhibet vel qui
[illegible] quod deus suadet Secundo est querere peccatorem
nota cum dicitur homo si dotem vnam
perdiderit vnam relinquit xc ix in deserto
et vadit ad illam que perierat donec
inueniat eam Similiter mulier si vnam
de x gentes dragmas perdiderit accendit
lucernam domus euertit donec inueniat
Hoc est omnis [illegible] homine vero xc
ix sunt angeli qui multo plures sunt
angeli hominibus dicit enim augustinus [illegible]
homo in finito mundo hec est psalmo
angeli a quo mediatorem non est opera sua
et in libro dicitur non est nisi in [illegible] [illegible]
Sub breui hoc dicit tangit incarnacionem
sua in qua xxx annis que fuit homi
nem in hoc mundo et inuenit enim
vt ait [illegible] in loco horroris et vaste
solitudinis in [illegible] [illegible] [illegible]
ab omnibus destitutum clamat deus donec
meus vt quid dereliquisti me [illegible]
quod longe per quemsuit homines corpus
[illegible] edificatio et ne glorie quesiuit
et inuenit iam alios dolatos pressu
ris et minus [illegible] in celeste edi
ficium collocat alios adhuc dolat per
[illegible] temptacionis et [illegible]
vite Vnde ait augustinus xviii de ciuitate dei
in hoc seculo [illegible] malis diebus non so
lum a tempore corporalis presencie christi et eius
apostolorum sed ab ipso abel quem
primum iustum [illegible] occidit et deinceps
vsque in finem seculi inter persecuciones
mundi et consolaciones dei peregrina
do procurrit per ecclesiam a mundo tribulata
a deo consolata et licet vt dicit petrus damianus
in sermone de sancto apollinari ex
potens in sua ecclesia ipsius dedit quosdam
apostolos quosdam prophetas alios autem pa
stores et doctores licet vna sunt [illegible]
dignitas [illegible] vna tamen via est
per quam transitur id est mundus quod vitas
sceptibus [illegible] dicitur angusta est
via que ducit ad vitam et pauci sunt
qui gradiuntur per eam hanc viam ipse

Deus tenuit hanc consuetudinem cum sequi
volunt ut mandet tenere mensuram. Hec
Cui dubium quantum pressure tribu-
lerit nobis et obitum eius per regibus
moris et si soli nobis nos hic intus
flebilis, cum dei promisso et grande
recepturus consolatore abiit inter tenebras
et amisit. Unde itaque in hac dei
pena exiguus ab hiis nisi vite
emendationem a peccatorum penam a
nostris penarum. Unde morte carere
poterit et bonos et malos alios et
ymnos ut in bonis pro penam an-
gelum mitius et mali accepti atque
correcti consequentes vita eternam. Et
notat singulos primo de veritate. Ve-
niet Christus ad se et alloquetur
vendit honorem et mittere et vita perpe-
tua et fragilitatem ut si vim non emolliat
te, saltem alterum te emolliat. Si vim
non trahit, trahat te alterum. Si vim
non inducit te ad compunctionem inducat
te alterum. Unde vos scitis quod
venalia opera faciebat in redimendo
vos scitis illum quod cum infirmi-
tate invocabat erat eius virtus potens
in opere et semper vocavit deo et in opera
infirmitatis per hominem faciebat. Quasi
de celis homo ut cum pedes cavit
dolorem qui se dedit in manus ini-
micorum, qui se ministerio indica-
re promisit, qui ad sub pena obedi-
vit et ad flagella non aperuit os
suum. Unde cum absondita erat
fortitudo eius ut mors confusa eius
omnibus erat. Sic quasi homo inimicum
dominus ut potestate maiestatis et infi-
nitate fragilitatis apparet et utro-
que esset hominibus allectivum.

Beata susceptio. Hic erant
ad eum appropinquantes. Nota in de
Congratulamini michi quia inveni
ovem que perierat. Dico vobis
quod ita gaudium erit in celo super
uno peccatore penitentiam agente quam super
xc ix iustis qui non indigent penitentia

Si fecit ascendere hoc in ore quibus
hominibus concrementur ad eum recta re-
sibi et uno dum vilissimum peccato-
rem gratie suscepit quod non solum
prosequendo sed et angelis ad gau-
dium invitat. Et gratulamini mi-
chi in hoc gaudio peccatoris. Ultra
iustos hec quod redemptus non pereat
inimicus non in ira aut furore su-
scepit, sed cum gaudio hic quaerens
eius conversione tota curia celestis
congaudet. Sed et angeli de
correctorem et gratia quod ipsa de regno
et habitatione celestis potent peccatoribus
redeuntibus in bonum quasi hominibus
redeunt atque domestici dicuntur
cum in terreno exultare debet
non sibi arrogando tamquam de sua
virtute. Hec est consideratio itaque
quod est mirabilius sunt homines
apud deum aut quanti sunt quibus
dei filius non dubitavit humilis
se tradi non recusat et crudelis subire
tormenta qui etiam turpissimos
peccatores absque displicentia cum
gaudio suscepit. Considera quantum
valet unitas et concordia apud
deum qui in celo et in terra non
in yrata sunt collocanda. Unde
cum omnes salvandos edificationis
sive ecclesie applicatione celestis
salvos edificio celeste glorie assump-
serunt domine templum quod in terra, unum
templum in celo. Quid autem
per hoc nisi unitatem in celo et in
terra. Quantum itaque a zelus in-
tenditur unitatem et assensum con-
corporalis suos dilectos non nisi in
unitate et concordia. Quod Ezechiel dicit
in templum de dedicatione dispositio
lignorum et lapidum domus non fuit nec
in eis constare quamvis post sola quanto
domus fiat. Sic spiritus perfecta vita
et sine ulla dimisione iuxta integra
et perfectam deo reddit habitationem.
Cum ita dicit deus quod domini in
celis multe mansiones sunt.

intelligere veritatem. Unde non de-
bemus quia dona in rebus intelligere
veritatem ut quilibet sciat quod non est
sibi salus nisi in veritate et con-
cordia. Hec nos commonet nobis
ut Christo dei intendamus veritati et
gratie. maxime nos presumentes
in [illegible] crescit et regnum quod
orbatum relinquit quod sibi dicit
salvum remanere et integrum. Precipue
necessaria est veritas et gratia
atque iustitia absque hiis nulla tenus
subsisteret. Testis enim qui est ve-
ritas ait omne regnum in se divi-
sum desolabitur et unusquisque de
civitate ait. ubi tamen iungimus
quod iniustitia veritati. Sunt duo
scilicet veritas et iustitia sunt invicem
colligata. quod non est iusta veritas
non est iustitia. nec iusta non est veri-
tas. Si itaque erit veritas erit
et iustitia et res salvum progre-
ssum habebit. Sed si quod absit
per aliquas dissipationes fuerit ita
quod aliquid mali sequitur [illegible] de-
bemus quod illis [illegible] expectant dei [illegible]
[illegible] quod ita quod sumus peccatores
appropinquemus deo per confessionem et ipse
appropinquabit nobis per gratie multipli-
cationem. Revolvamus quam dure
et laboriose deus nos querit
[illegible] facti peccatores [illegible]
[illegible] angelis turbamus
[illegible] penitentiam ut letitiam eis
faciamus. Gaudium est enim angelis
dei super uno peccatore. Ita convena-
mus in templo sancte ecclesie per
[illegible] pontificem quem dedimus
ut tandem in vita et in die [illegible]
cum angelis et hominibus sanctis
in vera beatitudine simus [illegible]
[illegible] in templo glorie regnare [illegible]
ad quod nos perducere dignetur.

**Erant appropinqua-
tes ad ihesum publi-**
cani et peccatores [illegible] et [illegible] de-
quasi volunt deus in hominibus
ista peccata [illegible] et sponte [illegible]

[illegible] scilicet adeo [illegible] ab [illegible] tradere in
mortem ad expellendum [illegible] homo sibi
[illegible] voluit morte temporalem. Sibi quo-
que deus inferat scilicet [illegible] damnationis
quamvis damna fecit eum ipse [illegible]
[illegible] fecerat pro salute nostra [illegible]
ut possimus appropinquare et ad appropinqua-
[illegible] [illegible] [illegible]
pro salute nostra laboravit [illegible]
pendamus [illegible] appropinquationem [illegible]
fecit acceptam [illegible] gaudeant de
peccatore [illegible] penitentiam agit. Sed bene
misericors sic deus [illegible] ita ad
salutem nostram [illegible] sic dei fi-
lius pro nobis homo factus qui [illegible]
[illegible] portum
magnum omnibus peccatoribus ut ad ipsum
de peccatis [illegible]
[illegible] peccata [illegible] se ab
[illegible] estimaverint. **In quo
Evangelio** primo [illegible] per-
[illegible] peccatores deo ad appropinquandum
[illegible] diligentia declarat sollicitudinem
et laborem [illegible] nostram salutem
[illegible] est [illegible] apud
deum angelos dei [illegible] sit gau-
[illegible] primum notatur in principio
[illegible] erant appropinquantes ad ihesum
publicani [illegible] laboriosa
[illegible]
[illegible] gaudium est angelis dei super uno
peccatore penitentiam agente. **De primo**
Erant appropinquantes cum deus sit in
omni in loco qui ait numquid non ce-
lum et terram ego impleo ait dominus
Ieremie xxiii [illegible] est [illegible]
[illegible] homo sibi appropinqua-
[illegible] ista non fit loco sed voluntate
[illegible] in quibus [illegible]
[illegible] non solum [illegible] sed etiam
[illegible] infirmitate vel
ignorantia sepe cadit. Sed per volun-
tatem bona [illegible] et appropinquat
deo a quo longe non loco sed dissimili-
tudine voluntatis et operis discesserat et

Infirmitate
Ignorantia

Deus appropinquat eis per graciam suam ap-
propinquacionis. ut dicit Dionysius li. vi. c. x. ini-
micus est porro medium longe facit
a peccato. medius conplanari ab his si
qui dant errorem et aperiunt viam pec-
candi. Presertim autem et clerici culminem
ascendere. et tunc vreuari et in illis
quilibet completur deo appropinquare. Ve-
salvatori qui suo oppinione. nec
cum tam peccatoribus optimus qui deo
appropinquare. ad xiiij qui non vult mor-
tem peccatoris sed ut convertatur et vivat
Procedit infirmus invalescens infir-
tat eorum. Nulla maior infirmitas
quam esse sicut in peccatis ad quam de-
pellandum solus ipse est medicus. Hic ap-
propinquet quia hic est inter nos verus
pegmentarius. nec merlatus nec timor
sed ut ab erroribus reducamus ad
viam a vanitatibus ad veritatem a
morte ad vitam. a ipse ad civitatem
omnibus bonis plenam ab omnibus ma-
lis liberam hec extherena ma...
pleona nec sapis nec fraticibus. U-
bi nudus habebis amplius seipsum sui ...
et quia pauper nisi et ... ubi est
vita que replet in bonis desiderium
in qua perfecta caritas plena sui
mitas certa securitas ibi igitur
appropinquem sed necesse est quod
ipse alliciat appropinquare clamat
ad deum et dicit ego sponse. Trahe
me post te ubi presenti. Luc. xxi
semper ... trahe petit sponsa et
... sponsi sequi possit ve-
stigia et possit emulari virtutem
et normam vere vite et morum qui
et apprehendere disciplinam in his
maxime opus est adiutorio ut va-
leat homo abnegare seipsum et tol-
lere crucem suam et sequi xiij
ihesum prorsus necesse trahi quod
enim nec sane trahi ab alio qui
ab eo qui alicui ... potest
facere. unde Luc. dicit de se ... nemo
me neque venire posse ad te nisi
gradiendo post te. sed neque hec quod

n adiutus a te eo precor ut trahas
me post te. Unde mei est iustius
ab te ascenscionis in corde suo dis-
posuit in valle lacrimarum perventurus
quoque ad te in montibus confidencia
hec ille Trahe ad hunc appropinqua-
cionem deo a peccato ad virtutem et
in spiritu mobilibus necesse est hec
trahi et adiuvari. quia
necessarium est homo permanere in eodem statu
nec tacitus sit felicitate et sanctitate
Ipsius scriptum est non est in hono-
re eius. sed quamdiu modo spiritus mo-
deratur prius vel dispersus nunc
sequi me clarius que retro
sunt fac oblivisci et anteriora
se extendere ad ... ut dicit Ieronimus in
te corpus ambulare vel iterum assi-
stentibus noli per ea discedere aut
desistere studio spirituali sed immo
sequere manum trahe te observans
... sponse domine desideriis suis
... primam et alacrior ma-
tas redeas viam mandatorum
tuorum currere in dilatasti ...
... ut ... animet ad appropinqu-
are ad ipsum. Pauci sunt appellantur
... volunt ... nullus est qui
ad eum currere nolit. Pauci sunt
volunt ... de letaminibus ...
... nunc volunt mori ... sed
sicut scriptum est ... mortem qui
in domino moriuntur. Ita mors peccatorum
pessima. hec est mors peccatorum
deo appropinquare non intrantur. hoc
de primo

De secundo

Sed de dolorem mea et labore ...
tua ingenio humane salutis
hanc vide in eo qui ipse bonus pa-
stor dicitur omnium ... unius
... per ... dependis-
set primi hominis per industriis
... humanitus ... descendit
querere et querens diligenti ... re-
...
... inter in ...
... doctor depellit ab
... hanc sic sapientie
dicitur per ... qui est ... fides

solent fructus peccatores sicut bene
scriptum est quod dum solent corrumpi
tunc dum illuminat cerebrum addit sicut
sunt in peccatores venit et sic tedere
formam vite tamen ut qua re
diret ad primam tamen venit in
locum thesauri therice veniet
ut pene ubi propria tradidit an
mam suam in morte et de pro
lato prelibet premiis satisfactionibus
quo plorarent precium ut ut dicitur
apud deum una et copiosa apud
eum redemptio vere copiosa quia
non gutta sed unde sanguinis lar
giter pro criminibus corporis profluere ema
navit Hec est quesitam et in
venta non redurit sed reputat
in immerito corporis sui solens vice
pro suo precio redempcionis quod
ipsa solvere non potuit et vicinos
ad congratulandum convocat videntes
quod hec vnica est valde cognitionem
recipit licet gaudet illi flecti ad
misericordiam benignus mandentes
affectum deo ad promptum et ad ex
tollendum Augustinus xxxi super Iohannem
quod ubi debent fieri et non fit
terre illuminat solent vinctum ex
cinere redurit regulat xxx
quod consensum est qui in odore
thesauri unguentorum non erit quod
vitalem habent fragranciam non fe
cit et ob hoc non erit a mortibus
et a putredine a cyma abierit
hoc illo choro et

De tercio

Iuramentum scilicet ad promptum
deo quia et gaudium superiorum
principum angelorum celestium ita
ut dicat xv gaudium est in angelis
dei super uno peccatore penitenciam agente
quod super xcix iustis qui non
indigent penitencia Dicit quia plus
sunt in celo gaudet super conversionem
magis quam super innocenciam iusti quod
ad maiorem tempus gracie quia maior gra
dus sibi gratia cum dignum esset
eterna pena denuo pro gratiam cepit
gratis fiat eterne glorie heredem scilicet Ieronimus

Iuncte vite loquendo manus et de iusti
gaudium quam de peccatore quod ad quantitatem
dati magis datum est iusti quia
gressio iusti et prosper et apud deum
iustus morens quam iustus bene angeli
vident et conversionem meam et auditum
a deo et sicut angeli gaudent ita ma
ligni spiritus boni relatus apud hunt est
de vita melioracione gaudeat mali vero
ut aliquid mereant vel amisent Vide
ut dicit Augustinus in quarto dialogorum maligni
spiritus negantium atque terrentium opera
nostra semper iniusti si forbasse quid
mereant Vel apud est annunciat enim inde
consolator consequitur vis nosse quo ad
decipiendum scilicet assistat unde quid re
fert Gregorius de quodam qui in quadam
die de itinere veniret manenio pro
suo precepit de veni dyabole discalcia
me ad cuius vocem mox caligarum
corrigie summam velocitate dissolvere
itaque ipse qui nominatus fuerat ad dis
trahendas caligas dyabolus statim obe
divit Sed ut presbiter vidit vehementer
expavit magna quod vocibus cepit clamare
cepit dicens recede miser recede
non tibi scilicet mancipium meum locutus sum
ad cuius vocem protinus recessit et inventa
sunt magna ex parte corrigie dissolute Sicut
in re colligere quod antiquus hostis dyabolus
presto est factis sed et ~~locucionibus~~ nostris
corporalibus. nec solum factis sed et locu
cionibus et cogitacionibus quibus nos
sunt hostes insidiantes ad deceptionem
nostram et de nostro bono tristatur et de
malo nostro letatur videtur quod pater
et dyabolus qui ita nominatus fuit nobis ante
ad omnium rerum nominatum de more et
satis male. melius ut forent sepe signa
se sanctae cruce et benedictionem tria
iuramenta ad promptum deo scilicet
xv. quia alii peccatores appropinquaverunt
Ihesu manum et labore. quia xpc ad hoc
laboravit ut appropinquaret Ihesu angelorum
contemplacionem. quo angeli delectantur
de nostra conversione Sunt enim adiunt
inde ait quod dicit Augustinus sermone xxv.
super eum de ponere pars prima vocabula
inferiorum et pars alia ad inferiora iuncte

Nempe qui legi patris misericor-
diam et deus totius consolationis
legitur nichilominus dabis deus vel
totius dulcedinis deus legitur, nichilominus
fortis et pavendus legitur diabolus
in consiliis. super filios hominum quia
pater est quia benefactor est tibi est quia deus
est. et creator factor tibi est qui pro
quod tuus est tibi defendit [illegible]
putas quod aliquando. et post non ze-
labitur putas quod sui non regni-
ret principatum honore [illegible]
[illegible] cupimus deum. dixit
enim in corde suo non requiret
et non puniet deus quia si non [illegible]
te requiret et retrahamus habun-
dant [illegible] superbiam et [illegible]
mortale peccatum. requiret a
te de peccato [illegible] honore et gloriam
[illegible] quem plasmavit [illegible] ille
[illegible] honoranda est dei
misericordia [illegible] confugiat
ad [illegible] eius benigna quia
[illegible] misericordia [illegible] ad gloriam
[illegible] ad quam nos perducat

Feria

**Erant appropinqua-
ntes ad Ihesum publi-**
cani et peccatores ut [illegible] in p-
[illegible] domine erat de re[illegible]
magna quam deus ama[illegible]
[illegible] quia illa sonat ad a-
micitiam et caritatem societatem
et unitatem [illegible] dominum
[illegible] de [illegible] et appro-
pinquare ~~[illegible]~~ peccatoris ad Ihesum
et [illegible] appropinquare [illegible] Ihesum ad pec-
catores [illegible] appropinquare peccatoris ad deum
sonat conversionem [illegible] ad con-
[illegible] amore dei quem peccando
amisit et iram meruit appro-
pinquare autem dei ad hominem continet
gratiam et favorem in [illegible] eius non
favorabilis ita ut diceret [illegible] li.
xvi ca. xviii non est voluntas ante
patrem qui in celis est ut pereat unus
de pusillis istis [illegible] non [illegible]
[illegible] voluntate ut aliquis pereat

[illegible] [illegible] [illegible] domi-
ne [illegible] peccatorum recipiat quem [illegible]
bat damnandum [illegible] recepit et
damnare [illegible] ut salvaretur in-
[illegible] prodiens [illegible] volunt
in hominibus [illegible] peccata et
sponte [illegible] [illegible] [illegible] in
mortem [illegible] ut redeat penitens
et salvetur [illegible] ille [illegible] [illegible]
dit omni [illegible] ad celestem cena
venire volenti et [illegible] in cena
celesti epulari incipienti ut appro-
pinquet ad Ihesum qui est via ad cel-
[illegible] ut ipsum audiat qui est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
mala voluntate et iniquitate [illegible]
[illegible] ab eius mandatis. Ideo
[illegible] [illegible] [illegible] peccatores ad ap-
propinquandum domino Ihesu allicientes
et [illegible] [illegible] [illegible] peccatores
et publicani ad Ihesum appropinquant
ut audirent eum et [illegible] [illegible]
eum voluptate [illegible]
[illegible] [illegible] peccatores [illegible] appro-
pinquant ad Ihesum. **Et hoc tri-
pliciter.** Primo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bona
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Jacobi
[illegible] appropinquate deo [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] bona [illegible] et ap-
propinquabit vobis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Ber-
[illegible] super [illegible] [illegible] appropinquant
[illegible] bona [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] qui ap-
propinquat pedibus eius [illegible]
ent de doctrina illius [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et de lege tua doce me [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] disciplinam ut [illegible]
[illegible] [illegible] doctrinam legis ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] ei [illegible] ut [illegible] [illegible]
donec peccatori fodiatur fovea [illegible]
[illegible] quae dicitur fovea qua [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] super [illegible]
[illegible] [illegible] consilium dei [illegible]
[illegible] [illegible] ut fodiatur [illegible] fo-
vea [illegible] foditur fovea [illegible]

quod attrahebat eos ad christum

et tu vis sepelire eum ymmo
nimis festinas quia peccator donec
fodiatur fovea non cum peccatoribus
sed super hos impenitentes hys ma-
lus qui se assimulant nec deo
appropinquant fovea debet in qua
cadat et misericordia denegat. Item
Ite [illegible] malo hominum
continue in manibus supplicium pe-
nitentium aut in medicinam et
non dimittit quasi assentiunt pecca-
toriam [illegible] de quo scri-
ptum est [illegible] omnibus sanctis eius
filiis Israel populo appropinquanti
sibi aliquando et quotiens ipsi ap-
propinquant ad ipsum afferunt
spem divine predinacionis
ad salutem. Item xvi notum
faciet deus qui ad se pertinent
et sanctos applicabit sibi et
quos elegerit appropinquabunt
ei. Item Luce xv erant publicani et
peccatores appropinquantes domino ihesu
ut audirent illum quod attra-
hebat eos ad appropinquandum est
quia videbat in eo verum
dulcedine miraculorum operan-
tem [illegible] mansue-
tudine humilitate et benignitate
in suscipiendo. Item Iere. xxx et ex
ea nobis deus dicit. Applicabo
et appropinquabit michi. Item Iacobi iiii appro-
pinquate deo et appropinquabit vobis. Item
super illa verba s. diligit manum
[illegible] modo et tempus
[illegible] ei vos [illegible] donat
peccata [illegible] parentes et super pec-
catores [illegible] et [illegible]
[illegible] frequenter [illegible] ob
[illegible] futura [illegible] hortatur
[illegible] consolatur afflictos doctos
studiosos admonet. Dominus eciam
nemini deest laboranti et cla-
manti ad se. Item ille. Item hoc ibi
[illegible] accipe [illegible]
et time [illegible] accipite
[illegible] offendenti [illegible]
in [illegible] docemur ne ad re-
ddendum male [illegible] Item [illegible] non
[illegible] ne appropinquent

accipe [illegible] et time [illegible]

ad ipsum non deus in [illegible] sed male [illegible]
[illegible] dicunt [illegible] deus [illegible] in illa
mala. [illegible] tamen [illegible]
non appropinquat sed in suo malo per-
manent manentes. Item Deutr. xxviii
[illegible] te deus amencia et cecitate
ut palpes in meridie sicut palpare
solet cecus in tenebris. Item [illegible]
non curantibus appropinquare quod val-
de malum est [illegible] valde bonum
et utile [illegible] nocivum et
nimium quod magis [illegible]
[illegible] deus [illegible] et non
appropinquat ad eum. Item non appropin-
quantibus ut audiat vocem domini
[illegible] gravat. Deutr. xxviii
si nolueris audire vocem domini dei
tui et facias omnia mandata eius
maledictus eris ingrediens et
maledictus egrediens tradet te deus
[illegible] ante hostes tuos. per
unam viam egrediaris contra eos et
per vii fugies. Item Iacobi [illegible]
[illegible] et appropinquare studeamus
ei ut et ipse [illegible] auxilium ap-
propinquet nobis. Item [illegible] tamen [illegible]
[illegible] nemo venit ad me nisi
pater qui misit me traxerit eum. ergo
[illegible] a deo [illegible]
[illegible] appropinquare si quis non
appropinquat [illegible] non stat per eum
[illegible] in questionibus
de [illegible] ille tractatus non imi-
tat [illegible] sed [illegible]
[illegible] liberum arbitrium [illegible]
[illegible] volunt. Item quod est
[illegible] sine adiutorio dei [illegible]
appropinquare deo [illegible]
liberum arbitrium [illegible]
[illegible] sed adiutorium dei semper
nobis promptum et paratum est
et non est excusare hominem si
non appropinquat. Item potest [illegible]
ille qui in tenebris manet po-
tens sibi fenestram aperire et
illuminari et non [illegible]
ei manens in tenebris peccata [illegible]
[illegible] sicut fenestra
[illegible] ut [illegible]

Si nolueris audire vocem domini

i [illegible] non [illegible] viola

cum dei angelo perhibens quod
fit per aversionem a peccato et applicationem
liberi arbitrii in deum conversione
spe et affectum suum. De primo / De

Secundo appropinquandum est
nobis 2o per conversionem ad eum / quia
sicut filii Israel invenerunt omnia
mala quia recessarant a deo.
ita et nos hodie inveniemus omnia
mala si non fuerimus conversi ad
eum. Si autem conversi fuerimus et
ipse convertetur ad nos. Zacharie
primo convertimini ad me dicit dominus exer
cituum et ego convertar ad vos. Et
ut magis afficiamur convenit acci
piamus modum conversionis ma
xime et illius latronis cum Christo pa
tientis de quo audistis Luce xxiii. Iste nam
latro qui a via veritatis et omnibus
moribus semper erat devius. Et tamen
cum pependit in cruce appropinquavit
rogando ut memor sui esset dum
veniret in regnum suum. Et ideo ita
cito conversus est ad eum per pluribus ce
teris ... quam rogabat. Dicit dominus ei hodie
mecum eris in paradiso ubi rex
ibi regnum. Non ignoscit dominus
quia ipse conversus est et repente
appropinquat per quem prius [illegible] blasphemavit
et forte gloria meruit. Unde dicit
in tractatu de lapsu vel miseria
te redemptio cum promittitur et
tamen nemo festinat. Sed converti non
nec isti pharisei contra Christum murmu
rantes advertebant nam peccatores
suos defectus cognoscentes ad deum
conversi sunt. Isti autem inflatura
superbie contra eos semper ignorantes non
solum non conversi sed sunt sed etiam
Christo detraxerunt. Ideo Christus dicit
eis amen dico vobis quia publicani
et meretrices precedent vos in re
gno. Matthei xxi. Idcirco Augustinus super
Lucam dicit volo pariter animam pro
priam servire serpentem ad postulandum
et salutas, quia ~~[illegible]~~ nos
sumus primum nos salutis, quia
[illegible] non inflat sed humiliat
igitur a se quilibet incipiat cognoscere

inflatura superbie

Nota sunt que retrahunt peccatores ne convertantur

Non solum pharisei errabant
ad Christum non converti. sed et nos conti
nue invenimus multa enim impedi
menta habemus que nobis non
sinunt ad Christum converti. Unde multa retra
ctus sunt qui retrahunt peccatores
ne convertantur ad Christum. Primum
impedimentum est occupacio que
nos per nostris sumus unde [illegible]
pus quia cum vult vestem ca
[illegible] cum querere. Secundum im
pedimentum est insaciabile non
sunt utique cor eius vanus et in
stabile in mille desideria defundit
in ira in odium in invidiam in va
nam laudis appetitum in vanitatem
et in multa mala omnia cum pec
catorem perdunt. Tercium obsta
culum est prosperitas unde semper
Quartum est adversitas. Unde in
meditacionibus suis. Non nunc
suspectus cum michi omnis gra
cia, multos signum iocundos sua
dalizavi, nec unquam vereor prospe
ra quam adversa. prospera sunt
fata mentis decipiunt adversa vero
potius amara tamen me faciunt.
Orat sapiens divitias et paupertates
ne dederis michi. divine super
se elevant per superbiam et obli
vionem inducunt paupertas vero ad
multa peccata impellit ad furta ra
pinas periuria. Quintum est ignorancia
tam impedimentum gravissimum in
multis cum nescit sumus quid a
gere aliquid orare sed debeat
Sextum est adversarius noster qui
potens malina et implacabilis
tamquam leo rugiens circuit querens
quem devoret. Septimum est parvum in flag
ritibus. Nichil unica sola impu
gnaret nos malignus spiritus et
nichil norent hominibus primo
sed et persuasionibus et adulacionibus
detraccionibus et aliis mille modis
ubi adhuc remanent alia obsta
cula. Octavo in suis concupiscentiis
multis cum suis delectacionibus et
varia non credentibus inhesione ad
eterna gravitas nostris recumplillis

rum suis infirmitatibus et defectibus
sicut Dauid in persona in remedio ex-
clamat Heu me domine deus quia
vndique in bella vndique tela vo-
lant vndique temptamenta vndi-
que pericula vndique impedimenta
quocumque me verto nulla securi-
tas et que mulcet et que mole-
stat timeo et esuries et refectio
et sompnus et vigilie et labor et
requies omnia imitantur sicut supra.
Oportet igitur bene esse circumspectum
ut obstacula hec elongentur qui vult
ad deum. Hec de secundo

De tercio

Et appropinquemus
deo per bona opera considerantes boni-
tatem magnam. Ipse enim habuit so-
licitando et operando nostram salutem
dimissis enim ceteris angelis quos
xc ix omnibus nisi in deserto mon-
tium ad querendum vnam ex ouibus
humanam quam sua de creacione spe-
cialiter precat quesiuit non ut ma-
neret. sed angelis spiritibus vniret
in consorcio admirabili quesiuit
enim ut dicit Gregorius li. vi. c. xiiii. ne-
mo potest sui conditoris manus at-
tractum effugere qui non velit inve-
niat. nec impedit arduosus labo-
rem inducere non sibi ad minus pa-
rcent omnia. Sed propter salutem omnium
fratrum est iste labor et sollicitudo
et homo non sit ingratus qui ta-
laboriose est quesitus et inventus
et non gaudens in humeros portatus
et reportatus. Sed dicet quis non gau-
dio dico cum xps videre si est dolor
similis sicut dolor meus. Certe
licet natura dolebat de nostra pa-
cabilitate tamen gaudebat de patris
mandati impletione et de huma-
ni generis redempcione et angelice
ruine restauracione. Poterat deus
sola potencia reparare hominem absque
omni iniuria ut dicit Hugo. Sed vo-
luit propter hominis dignitatem. Et
bonum nostrum super ipso sicut gloriosius est
est acquirendum eterna per multa quod

sine multis. Sic gloriosius est reconci-
liacionem fieri per satisfactionem quam sine satis-
factione. Multo magis fuit dando filium
pro nobis scilicet ad penas peccata quod quasi si
simpliciter peccata condonasset. Hec ille. In-
posuit super humeros meam infirmi-
tatem quia ex nobis et a nobis nemo
quis in eo ad quod facti sumus non sus-
tinemus. Et nisi ipse benignus reduceret
nos in humeris suis tamen in tempore cor-
pore dum pateretur portasset in eternum
homo in perdicione mansisset. Vnde
nec ammiracionem ad gaudium nobis gra-
titudinem inveniemus qui gratus erat
domino et angelis suis. Quia labor eius
non fuit cassus sed in omnibus imple-
tus. Vt nemo nunquam contemnat
peccatorem conversum et bene facientem
cum gaudium sit deo et angelis in con-
uersione peccatoris. Vt quod foveamus et nu-
triamus imprimat sicut labore mo-
rentibus sed ne sollicitudine sua
per aliam viam resumit. Nam deitas
more sedule mulieris ad inveniendum
dragmam id est hominem ad ymaginem
dei in serico textus exemplarum
more suo et dehonestat in se ornatus
ornatus et abolevit celestis propter
eius suspicionem. Vnde deitas frater-
ne accendit lucernam id est filium suum
qui est lux mundi incarnari disposuit
ut visibilis mundo apparens lu-
ceret. Vnde doctrina sua vita mor-
te racione et ascensione et invenit dra-
gmam id est hominem perditum. Hec in-
dicit parabole appariunt velut nobis
et bonitate dei appropinquemus et pro
salute nostra laboremus et salute
nostram magis appendamus que tanta
difficultate est reperta et ut per-
cussum in peccatum surgamus. Quia gau-
dium angelis super agente penitenciam et
ut faciamus deo per amorem ad hanc
nuncius cum sic quesiti sumus de
quibus quidem non indigebat sed sic
quesiti indigebamus ille qui directe
et indigent minime adhuc querit
continue lucernam et vasa lucente

et inveniunt eos peiores a peccato quibus
ad primam et ad bona opera per que
deo appropinquant. Sic contra e converso
docentur et vigiliter lucent ut peccator non
lateat sed ad lucem prodeat per primam
rerum itaque in voluntate quesiti sumus
sic ut inveniamur ad gratiam vel ad
penam. Ideo sic omnes agamus et sic
cogitemus ut inveniamur ad gratiam
quia quamvis non fuerit inventus
ad gratiam inveniretur ad penam et
de invitis loctoribus qui sponte in
rare noluit ut regnaret in celesti
bus. Nos igitur non sic agamus
ut animas meas salute non prive
mus sed regnum celeste eternale pos
sideamus. quod nobis prestare

Estote misericordes sicut et pater vester misericors

est. Luce vi. Verba ihesu sancti e
wangelii docent nos imitari divi
nam exemplaritatem non per nos sue
excellentie quorum est impossibile iuxta
illud prophete vestra tua non cognosce
rent. sed per modo nostre capacita
tis eorum dicit. Estote misericordes
sic et pater vester misericors est. Verte
ex parte dei. totum tempus vite
presentis est tempus misericordie. Ista
peccatores ab eo ad aversos. mise
ricordie vocat. vocatos expectat
recedentibus ad se. delicta donat
patientibus est super partitores donat
currentes et qui veniunt obliviscitur
peccata promittit futura. Certantes proregit
consolatur infirmos docet ignaros
Dominat divinam superbiat miseros
et tribulatos laborantes non deserit
ad se clamantes exaudit. et ut multa
clausum sub brevitate misericordia
domini plena est terra et misericordie
domini ipsi non sumus consumpti vo
luntatis igitur eius est ut et nos
simus misericordes. Dicit enim misericordes
quoniam ipsi misericordiam consequentur
Est autem duplex misericordia. Una propria

misere(ri) ... et inde pena | culpa et cautela pena

que ad se. alia fraterna que ad
proximum. Primum ergo nobis precipit
ut nobis simus misericordes post
nobis sumus ipsis simus misericordes
Eccl. xxx. miserere anime tue pla
cens. et contine te a malo et congre
ga cor tuum in eius sanctitate. Dicit
gnatur dicitur miserere anime tue
non tantum. quia nemo unquam car
nem suam odio habuit. sed nutrit
et fovet. Ephes. v. Multi vero
suas animas habent odio iuxta illud
psalmi qui diligit iniquitatem odit ani
mam suam. Est enim spiritus super modum mise
rie. que est duplex culpa et pena mi
serere ergo ei cavendo culpam per in
sequi penam eternam et procurando eterne
glorie. Miserere anime tue ut placeas deo
et contine te a malo. congrega cor
tuum in sanctitate dei. id est recollige
te ad bene operandum. qui dispersus
es per varias et vanas concupiscencias
Miserere anime tue si vides eam mem
bris ... sepe eam esurire. si comedendo
verba eam panis vite. et intellectum
audiendo verbum dei. Si vides eam
senam et durum pota eam in lacrimis pas
sionis domini. Si infirmam vesti eam per
primam et contritionem. implora ei sa
nitatem a medico celesti. dicens. sana domine
animam meam quia peccavi tibi. Si
est in carcere ut compedibus ... de
sideriorum educ eam per devotionem
orationis ad contemplationem celestium. Si
est mortua per peccatum non sepelias
sub mole terre. sed gravius consuetudine
sed suspira ad deum. ut eam suscitare
suscitet. neque tandem moriaris morte pes
sima peccatorum. Secundo precipit esse misericordes
misericordes erga proximum. licet hoc tripli
citer ... non nocendo. Tertio indulgendo
In his tribus pendent precepta non
vim affirmativum. Quod ait Iesus Quecumque
volueritis ad verum bonum. ut faciant
vobis homines et vos facite illis.
Aliud negativum seu prohibitivum. Thob.
iv. quod tibi fieri non vis alteri
ne feceris. Quamquam non videret

qui non facit misericordiam

1 tenetur facere opera misericordie { spiritualia / corporalia

Per tria sunt primo iudicium
damnacionis meruerit de quo
Jacobi ii / iudicium sine misericordia
fiet ei qui non facit misericor-
diam non dimittit de sic omnibus si
non faciat preceptum misericordie dei / quis
potest sustinere vel quis in se
sistet vel tale iudicium sed potius
timent. 2° / non intres in iudicium
cum servo tuo / quia non iustificabitur
in conspectu tuo omnis vivens /
Tercia autem parat homini gloriam ce-
lestem Eccl xvi Omnis misericordia faciet
locum vnicuique secundum meritum
operum suorum. Omnis misericordia tam
corporalis quam spiritualis Septem sunt
opera misericordie corporalis / scilicet esurientem
pascere / sitientem potare / nudum vestire
hospitem suscipere / infirmum visitare
vinctum liberare / mortuum sepe-
lire. Similiter vii sunt opera misericordie spi-
ritualis scilicet [illegible] consulere / pec-
cantem corrigere / lugentibus conso-
lari / peccata et offensa
remittere / pro peccatoribus orare et super
afflictis compati / Hec opera mi-
sericordie faciunt homini man-
sionem in regno celesti. Vel primum
[illegible] et non possunt dare primo
Secundo si non potest ostendere dona
in ostendere bona voluntatem
[illegible] misericordie varna et manus
a muneribus si archa cordis re-
pleta sit bona voluntate / Ideo ad
tollendum vnicuique excusacionem dicit
dominus Mat x Quicumque potum de-
derit uni ex minimis meis
calicem aque frigide amen
dico vobis non perdet mercedem
suam Tercio Sexto misericordes
sumus in miseros corporaliter vel
spiritualiter vestra opera esse ostendendo
Ysaie. viii. Si effuderis esu-
rienti animam tuam et animam afflic-
tam repleveris orietur in tene-
bris lux tua et tenebre tue erunt
sicut meridies et requiem dabit

tibi dominus deus tuus semper Secundo de-
bes miseris donando Luce xi quod
super est date elemosinam et omnia munda
sunt vobis. Elemosina autem dicitur ab
eleymosina quod est mandatum et sic a
mandatum quasi mandatum misericordie Tercio
non sequitur dicit quod donando sit ei di-
mitte nobis debita nostra sicut et
nos ipsi dimittimus omnibus debentibus
nobis Math xviii Omne debitum dimisi
tibi quia rogasti me / Quarto misericordia
eius qui tantum possunt portando ad
[illegible] velit alterius onera porta-
Quinto miseros a miseria revocando
Jacobi vi. fratres fratres si quis
in anima corrupta ex vestris fratres vos
[illegible] Jacobi ultimo Si quis
ex vobis erraverit a veritate et
converterit quis eum. Scire debet quoniam
qui converti fecerit peccatorem ab errore
vie sue salvabit animam suam a morte
et operiet multitudinem peccatorum Sexto
si ille non vult redire / sed miseri-
am suam multiplicat eum compatiendo sicut
[illegible] et fecit dominus et fe-
[illegible] Luce xix. Et videns
ferret compacientiam eius Septimo rendere
[illegible] sive benignius suscipi-
endo Luce xv Occurrit ei pater suus
et osculatus est eum Octavo [illegible]
in nobis est multa largiendo quibus
sua tegere miseria Luce xv. Et
dixit pater ad servos suos. cito afferte
[illegible] stolam et induite illum et date
[illegible] exiit ne appareret proxima
miserie deformitatis calciamenti ne
videretur turpitudo [illegible] et pro-
[illegible] pollutus induere et
turpe anuli fulgore redimitur
[illegible] videtur interna miserie
Nono replevit / Bonis pin-
guibus et oblivisceretur / Decimo
[illegible] simphonia cantare ut re-
[illegible] in memoriam esse planctum
[illegible] paupertatis [illegible] in
gaudium converterunt et [illegible]
[illegible] penitus oblivisceretur
et in societate sancte et angelorum delectaretur

Plenum est pena sua seu portando
ira. Thren. iii. dicit apostolus ego li-
bentissime super impendam et ipse super-
impendar pro animabus vestris. Secundo eciam
si Deus ei non potest satisfactionem pro nobis
suscipiendo. Genesis xxxi. dixit Ia-
cob ad Laban xx annis serviui omne red-
debam, quicquid furto peribat a me
me exigebas. Genesis xxvii.
in me sit ista maledictio. Hec est
xiii qui dixit Joh. xvii. pro eis san-
ctifico me ipsum. Sed et [illegible] misericordie
recordetur. quia sola nostra est satisfac-
tio acceptum. Zach. vi. Ose. ix. et
xv. manum volo et non sacrificium
et scientiam Dei plus quam holocausta. ipse
misericordia pro nobis relaxat. Psalmus x.
xv. pro manum et ~~fac purgacionem pro~~
vitate redimunt iniquitates et in-
timo te [illegible] declina a me. Psalmus
xv pro manum et fac purgacionem pro
ira. Sed iudicium Deus sperat. Iacobi
ii. iudicium sine misericordia fiet ei qui
non facit misericordiam superexaltat autem
misericordia iudicium. Psalmus. iocundus homo
qui miseretur et commodat. Ergo est
contrarius defunctorum Ambrosius. non
est gaudium quod sentit sed non potest. sola
misericordia communis est defunctorum. Sapien-
tia in miseracionibus magis in-
super [illegible] ego misericordes. ipse
modo et ipse de communi sic patrem
qui vult subiacere miserie qui
est in celis. hic quod solo pietatis affectu
misericors est semper humanis mi-
seriis miserabiliter conturbando. Ie-
remie xxxii. plenitudo mea
turbabit me, conturbata sunt viscera
mea super miseracionibus misere-
bor eius. Ille miserias meas suscipiendo Iona
primo mittite me
in mare. Hoc est in profundum mise-
rie et pacem et cessabit mare
a vobis. Consulta pro meis miseriis
a miseriis sustinendo. Psalmus lxviii.
sustinui qui simul contristaretur et non fuit
et qui consolaretur et non inveniret

Dederunt in escam meam fel et
in siti mea potaverunt me aceto
hec sua nobis et sic generando. Thren.
iii. quod non est illo omnia nobis
donat hec omnium mearum miseria-
rum penitus abstergendo. Apoc.
xxi. absterget Deus omnem lacrimam
ab oculis sanctorum. Sed autem sit misericors in affectu miserandi et
in effectu benigne in presenti parcendo
in iuste defendendo pro secula sua super malicia
penitus effectu. quia aliquando cohibet
Iohelis ii convertimini ad Dominum Deum vestrum
quia benignus et multum misericors
et prestabilis super malicia.
Jone iiii. tu Deus clemens et
misericors est et parcens multe
miseracionis et ignoscens super
malicia. Sed ergo quia non desit bonitas
misericordie. sic in potestate nostra
non possumus sed non attingere
in bonitate ergo et nostra ministerium
ut probemus nos esse filios eius
patris. Cor. xv. sicut portavimus
imaginem terreni, ita portemus imaginem
celestis. Et sicut necessaria portamus
imaginem terre in patris sic in vita
portemus imaginem patris celestis
ut sic eius filii. Dicit enim sic pater vester
misericors est ut nos similitudo que
per celestem nulla est miserie in scripto.
et sunt a se impetrans misericor-
diam non quod sint misera sed que
non patitur. sed esse miseria. et sic
est nobis faciendum. quia a nobis incipi-
endum ut altera imago formaret Ecclesiastici
xiiii. qui sibi nequam cui bonus. Prover.
xi. bonum facit anime sue vir misericors
Primo hoc unico quod sinovit et
maxime domesticorum nequam non satisfacit
fidem negat, et est infideli deterior.
Consequenter removet impedimenta
misericordie. Ideo nolite iudicare. quia hoc
impedit affectum misericordie. Sed neque
condempnare iudicium secundum communes et
in miseracionibus, iudicium communis
et quo forte [illegible] vel altera apud
nos dissolvitur et hoc iudicium.

quod impedit effectum misericordie

Nolite iudicare et

e de sanctis operibus aut ali
quibus S. de aliis in quibus homi
nes iudicant de facto de causa facti
et de intencione facti et id in illo
iudicio suadet apostolus conscians di
cens Prima Cor. 4 c. d. Si nolite
ante tempus iudicare neque nolite
iudicare quoadusque veniat dominus
qui et illuminabit abscondita
tenebrarum et manifestabit consilia
cordium ut dicit apostolus Prima Cor. 4
et ibidem patet in dicit. in aut p
mo est. vel a nobis indicari aut ab
humano die dies aut humanus e
illustrato cogitacionibus humanis
que sepe fallax est et nubilosa
Dies aut domini est illustrato et
manifestato cogitacionibus divine
que aliquis in ygbq facta e am
re aqui in iudicio a pi in iudicii
Eum ut intelligamus apostolus sine in
iudicium ut recte temeritate aqui de opi
bus proximi aqui de ipsa operantis
R. in iudicium de operibus considerandum
utrum opera sint a deo mala quod
nullomodo possunt bene fieri ut fur
tum adulterium fornicacio et homi
et si hec iudicantur esse mortalia
non est peccatum quia dies domini p
septuaginta hec illustrat quod in bu
sca non dicit mortalia et non cre
dit infidelis est in illis sed in
operantis animus est ne peccamus in
iudicio de p materia in peccato ne de
ra quod nunquam erit bonum / quia qui ho
die malus fortis cras erit bonus
et de non desperandus dicitur est in via
Item xi. facile est in oculis domini sbi
to honestare pauperem et xxvij
a mane usque ad vesperam mutabi
tur et hec omnia tanto in oculis
domini / Tercium iudicium dies domini
p septuaginta non declarat et cum de
finali ipsius nullum debet iudicari
Si aut sit actus quod possit bene et ma
le fieri sicut acquisicio temporalium vel
boni comodi vel mulieris vel agi
hing di sancta iudicium de opere a de

operantis de opere non dicit fieri indignum
Summatur dici / quia de opere non mo
dico non de causa vel intencionis operibus
sed si dicam quod iste temporalia congre
gat ex avaricia et ut in deliciis
vivat et turpiter expendat hec est
iudicium temerarium et contrarie di
ci / quod opus non ordinat malus
et de qualibet presumendus est bonum non
per bonum zelum fieri et si hec non in
dico de operante Si aut in communi
cationibus aliquid boni vel mali ma
nifestus hec manifestans est dicitur domini
qui illuminat occulta sicut si mulieris
lasciviis compta secularia diligit
in locis suspectis cum iuvencula garru
la loquela et blandiendo possit aliquis
presumere est fornicatrix vel adultera. S. at
sacerdos matrona modesta honesta
cum matrona honesta loquitur in lo
co secreto familiariter dies domini est
necessaria talium personarum non re
mittit aliquid in honestis iudicare
sed ponere quod de consilio aut sit lo
cutus. S. aut sit de occultis vero et
non manifeste non per quasdam signa
debilia. Dies domini hec non declarat
. non vel in iudicio per testes vel per pro
priam confessionem declaret vel a
iudicii sine condemnacione ferat
et si aut iudicium temeritatis est
et peccatum de iudicio aut suspicio
ne non sit speciem omnino, licet
possit esse quod etc. Remanet ergo pre
dicta misericordia et dilectione
que preripiunt sunt quod quibus iudi
cat vel ponderat iniuria ab
inimico illata, quod reputat dignum
condempnacione non dilectione, quod
iudicat meruisse penam non
remissionem. quod estimat ydoneum
non bono beneficii sed pena. So
dicit Crisostomus optimus est qui inoffensus
cogitans delinquencia. Propter deum sta
tim diligit ~~per communicacionem iudicio~~ est
aut et ille bonus qui peccantem iudi
cat inimicum non dignum dilectione
propter deum diligit communicans iudicio
Tercius et ille est in statu salutis

De iudicand cetero

qui ponderans munera iudicat et
penam quam meruit taxari facit
per condempnacionem sed remissis addere gratie
ipsam penam infligi noluit immo
sed omnino delevit et remisit
Misericordia autem eorum qui ei quam mun-
dicia multi condempnari meruit
nec remissionem desperavit sed
inflictionem pene hec omnia dimi-
sit et multa bona extra donando
cumulat et sic beate hec iiijor con-
ponunt Luce vi nolite et non veritis
iudicare et ad iudicium citare quod
iudicium impedit dilectionem et iudicium
Johannis iijo non misit deus filium
suum in mundum ut iudicet mundum sed
ut salvetur mundus per ipsum et ita faciunt
et alii filii dei qui sunt filii
redempcionis Et non iudicabimini
a deo sine iudicio eum pondera-
rentis culpe sine dimittentis et debitis
qui precavens iudicium mere de-
bitis relaxavit Luce vij dimit-
tuntur ei peccata multa quia dilexit
multum Et dimisit ibidem non haben-
tibus illis Luce vij reddere donavit
utrisque non trahens eos ad con-
dempnacionem Et ut Maria Magdalena
credidit suam dilectionem Christi quod
omnibus dimisit non in iudicium con-
spectans nec eum eis compescens
Vel si in nulla offensa fuisset
si aut agnus forte de animo con-
fecit iudicium neque et prodit non
ro ad iudicium illud adhuc re-
vertit dum ex mandato dicens Nolite
condempnare et vos ad condem-
pnationem peccati Joh. viij nemo
te condempnavit mulier nec ego condempnabo
te ... sed absolutio quia
nil in ... permanens vade amplius
peccare noli peccare Rom xiiij
tu qui es iudicans qui ... con-
dempnas alienum servum Et non
condempnabimini a deo ... eum
ex dignitate equitatis et si in
nos penam non condempnabis sed
absolvi ... vel nos debebas

solvet et non condempnabitur Luce xx-
viij dimittite proximo tuo nocenti
te et tunc deprecanti tibi peccata sol-
ventur ... non subdit dimittite set pe-
nam ad quam condempnandi meritis et
dimittetur vobis scilicet a deo peccata si pe-
nam dimittitis vos deprecantes
a deo qui dicit Ecclesiastici xxviij nolite
nocere proximo sed ut magis gratia
et vincat dimittit cum dicens peccata
dimittenti debitori et vero ...
antiquam culpam suam non dimitte-
rem Matth. xviij Nonne et te oportuit
misereri conservi tui Eccli xxviij
qui vindicari vult a deo inve-
niet vindictam et peccata illius servans
servabit Rom xij non vosmetipsos
defendentes carissimi sed date locum
ire Et quia hec ... sit reservan-
tem et ... petit a deo
quod conservabit pro dilectis illius
in ... novissimos et desine
inimicari Eccli xviij Et hec eum quod
pro suis singula ... qui vere
de dimittit offensam sufflare
aut igne et ... vindictam
et penam infligendi Eccli xxviij
si sufflaveris quasi ignis exardebit
et si ... super illa extinguetur
Consequenter adiungit quod ...
non de dato sed gratis ... sed absque
iudicio et condempnatione et ...
tam remittit munera illata et
tunc eis dabitur a deo regnum
gratis Luce vij non habentibus unde
redderent donavit utrisque donavit
autem dominus quod gratis datum
et dans reddibilis Sic vel donatis
debentibus tamen eum et ca-
ritas dulcior et vere aptior
indulgentia ... deo similior et
... de mero ... sermone
et ad ... de ... con-
cedendis obligatione ... quod in bene-
ficio nullus est prevenientis Sic
date et dabitur vobis Et sequitur
qua mensura ... admi-
serat dilectionis Sic eum dictum
optimam dimissionem si gratis

Diuinitus offensa non indicaui
nec adiudicio pertrahens bona vo
si per iudicium pronotatum contra
minimum in condempnacionem diuinit
tung adhuc et illa sibi aliquid
bono si per iudicium contra minimum
prolatum et per condempnationem
tenacem a iusto iudice diuinitus
penam non soluentes insuper
domini dulcissime aut est si etiam
bonum pro malo donaui nunc et
hec ultima est mensura supereffluen
tis diuine gracie Autem iudicium
est mensura agitata diuinitus
aut per iudicium in condempnacionem
est mensura conferta bona aut est
mensura diuinitus per condempnacionem
et penam indicta non exigere
hoc est ergo quod dicit mensuram bo
nam que vndique impleta et con
stans est manibus compressa et co
agitata aut velud impulsionibus
et pulsibus fortibus sit ad plenum ut men
sura plus capiat et supereffluen
tem que vndique exuberat
Dabunt in sinum vestrum et attende
nate habeatis ad mitem verum
De autem xxv pondus habebis iustum
et verum et modius equalis erit et
verus erit tibi ysaie xxvij in mensu
ra contra mensuram cum obiecta fuit
iudicabit eam Ibi glossa voce vindicte
mensuras et ysayas quod ad affectus
caritatis et mirum scanias de
mensuris debet nobis mensura
mea et retribucionis pondus verum in
sensum id est quod mensura bona
pondus verum est id quod mensura
conferta modius equalis est mensu
ra agitata modius verus est men
sura supereffluens Remanens aut
hec sit papire de delicti tamen
quia verum est in omni bono et ma
lo mensura Ideo subiungit eandem Ita
-te eadem quippe mensura qua mensi fueritis remetietur vobis Non quidem
tantum ad hunc quem hec esset par sed po
cius in eum mensura dolorem et
nichil remetietur vobis mensura bona
conferta agitata et supereffluens bo
na vel saltem remeabit conferta
vel iusta quia nos quam vidimus sit ple
na agitata et bonitate supereffluens
vel caritate donata et superaddita ex
magnifica liberalitate Sic ergo re
metietur vobis quasi duabus men
suris vna iuste alia caritatis
que vincit omne sensibile in homi
nibus et diuinis et deliciis mundi
ni nichil aliud Consequitur parabola
dicit vnde gratie odium et sanctum
impedit rectum iudicium et non mo
net purgare liuorem vindicte in
odio inimici Ibi dicit Dicebat aut
eis similitudinem magis imprime volens
per ea corporalia quia per similitudines
corporales melius intelligunt spiritualia
Impetrat per rectum in rectum recus dum re
quirimus et dicit Christus Si hoc pre
sumat similibus et fatuus est
aut rectum duum unus nec aliud vero
quod sit in recto nam scriptum gubernandi
quia nesciunt conmutacionem nec theo
logica nec iura est quod alius est
rectum ysaie et lvi speculatores ceci
sunt omnes nescierunt vniuersi ca
nes muti non valentes latrare
Isti sunt ceci quos Ezechiel po
suerat super murum in impedimenta
non enim ipse dedit ex pugnaret co
mitate posuerit vel claudos in
defensionem Isti speculatores ceci
qui sunt prelati debent ea animo
omnia respondere sunt in regimine
ut in deo ~~et ita ut non ingrede~~
dimit ibidem non ingredere Hoc
nisi absque lege cecos et claudos
deleuerit amans deo et ita ut non
ingredere in corda subditorum nisi
auferant ceci prelati ysaie v
ut ex capcione diuinus est populus meus
quia non habuit scienciam Osee iiij

quia fruuntur repulsi repellam te ne ego ne sacerdocio fungaris alii sunt cutibus velati sed visum ab involuntary revelatum et hii sunt quos vel fumus ire vel calligo odii vel pulvis maioris vel vngula invidie excecat nec certitudinem possunt dare proximi vel subditi nisi hec contra ad patiuntur qui luto lippiunt vel flaviis gule infundantur cutibus oculos qui autem alterius cute oculos suspectos supbire non vident nisi que est dolume et ame hunc despiciunt / et isti qui dum preum est petiis effectui de festucas cutes in oculo et si resat petiis effectu trabes de festuca quod vide aut hos modis ceci si ducunt suo cecos ceco dicit deus nonne ambo in foveam cadunt et non impediunt quia eum dicit ut pastor per oberrepta vincere gradu cum est quod grex in preceps sequatur Isaie xxiiii formido et fovea et laqueus super te qui habitator es terre formido propter ducentes ducibus fovea propter duce te casus laqueus impeditus tenens propter desperatum resurgendi Conse propter ex anti pecoratur posset eum alium dicere subditus vel is qui ducitur per cavere quod cadit ille qui ducat et de duo quod oculi de lotus in via more attendunt ad eius prelatum et licet prelatura sui per comel ad eorum quod ad ante que est ingrei respondunt tunc ymmagine magis ad opera respicit Ieronimus Cleri prelatus peccante ceteros minus peccant sunt et in xiii culpa vehementer ostendit non preeminentia gradus potes honorare Ieronimus et cetera eum erroribus non est despectus super magis vel errore magis corrigat professio cum de quo magis de eo in clarissimo regno sat fuit et xii per suis debilitant si vos manseritis in sermone meo vere deli mei eritis et vitatem cognoscetis et vita liberabit vos Joh viii ita per oppositos cognoscuntur

discipuli examinatione vel sequitur ipso ut unus erit in suis magistro discipulus si sit sic magister eius hic ductor et doctor qui magis persuadet exemplo vos sic exemplo dedi Joh xiii vos vocatis me magister et bene dicitis eum dedi vobis ut et vos ita faciatis Secundo aut videre quod est quanta vide potest festucam et pretium nominatus vel petiis in oculo tuo fratribus suum maioris perprevaricatoris conditionis subditus fit est licet gradu sit inferior trabem aut est magnis petiis quod in oculo tuo tuo est non considerans In eo omnis inferior est potentior est teroi esse quod sit et de festucis suis per considerare quod non potest ostendere et nisi homo re suo proprio videt non bene iudicat Pexi ad Galatas vi Si preoccupatus fuerit homo in aliquo delicto vos qui spirituales estis hinc vide nisi uite Bernardus subiungit ille iudicium impositum et iniustum et recogitat et. aut quo ostendit hec est quia iniusta vel iniusta potest dicere frater sine recipiendo vel corrigendo sive est festinare vel eicere festucam de oculo tuo trabem non in ea fine corrigentis et recipientis iusti Ypocrita in oculo tuo trabem non videns Luce vi non edificabitur infidelis domus eo quod vir sanguinis eo Glosa sordibus tergere non valet manus que lutum tenet Secundo xxxiiii ab immundo quid mundi dabitur et a mendace quid verum dicit Nam eum ut subditi palpat vicium magis in eo / vel ut medice cura teipsum Sporta est homo laruatus qui quia sordibus maiorum Theodosius et cetera quos docet in re vere declamat Isaie xxii asportat te sicut

peccatum suum sicut Sodoma predicaverunt

dominus sic asportavit gallus gallinaceus et quasi amictum sic sublevabit te. Iste enim non est gallus sed galli similitudo et non est homo sed amictus quod extrinsecus ad habitum similitudinem habet et figuram hominis et iste sublevabitur de medio vestro. Doctores hec primus trabem de oculo tuo in quantum et in conspectu omnium appareat et tunc spiritibus auctoritate indignatoria ut canonicas corrigendo vel corripiendo festucam de oculo fratris tui. Si autem es in consilio vel maiori simul quam fratre ingenuiste et non superaliam vertionis super eum usurpa. Attende quod si prelatus trabem habeat non in oculo scilicet non in publico sed in occulto est enim timore tempore necessario corrigere posset si aut in oculo hoc est in patulo et publico non debet usurpare correctionem et si corrigit non habet frontem et peccat et tamen quod dum est prelatus corrigere tenetur et sic videtur esse perplexus sed non est quia vel emendet peccatum et tunc eicit trabem vel dimittat prelationem et tunc non tenetur ad plurimos correctos. Sed hoc maior peccatum est trabem in oculo publice portat vel tollerat et tamen festucas in oculis subditorum per pecuniam plectunt. Ysaie primo peccatum suum sicut Sodoma predicaverunt nec absconderunt et non grex domini dissipatur tyrannis igitur et nos festucas et trabes de oculis nostris attendentes quod christus hic in eternam non dimittat sed sapiens vult nos habere sed misericordes. Estote misericordes sicut pater vester et hic iniuriam consequamini et tandem gloriam eternam cuius glorie participes faciat nos Ihesus christus per secula benedictus.

Eadem mensura qua mensi fueritis

remetietur vobis. Luce vi. Deus ex summa bonitate formavit hominem de limo terre quantum ad corpus et inspiravit in faciem eius spiraculum vite id est animam creavit quam corpori univit. Hominem autem ita formatum in agro damasceno tulit deus et posuit in paradiso voluptatis ut hoc assignaretur non nature sed gratie divine. In paradiso sunt ligna diversi generis quedam que preberent alimenta ad sustentationem corporis et ligna fructifera quedam que facerent ad perpetuationem hominis et lignum vite in medio paradisi quod hanc vim divinitus accepit ut qui ex eius fructu comederet corpus eius perpetua sanitate firmaretur. Alia que ordinarentur ad probationem obedientie hominis hominis et lignum scientie boni vel mali quod accepit hoc nomen non a natura sed ab occasione rei post ea secute. Arbor enim illa non erat mala sed non dicta est scientie boni aut mali quia per probationem futuram erat in illa transgressio quod homo experiret experiendo quid distaret inter bonum obedientie et malum inobedientie. Prohibitus est homo a ligno quod non erat malum et conservatio precepti bonum esset. Illi transgressio vero malum nec melius consideratur quam quam malum sit inobedientia quam hoc cum scilicet cognoscitur quod non reus factus est homo quia prohibitus rem tetigit quam si non prohibitus tetigisset nec peccasset nec penam sensisset. Et non fecit deus ad erudiendum hominis et ad acquirendum meritum obedientie et ad ostendendum iurisdictionem domini sui quam deus habet in homine et non meliore debuit probationem facere a quo non licuit abstinere nisi propter solius dei imperium et illud dicitur mandatum discipline quia homo ad hoc non obligabatur ex aliquo dictamine

in paradiso voluptatis

ligna diversa

bonum obedientie / inobedientie

conditionibus naturalibus sed solum ex preceptione
divina. Et quia illud preceptum transgres-
sus est, sed (?) expulsus est de paradiso, non
ad dampnacionem sed ad correptionem,
unde ad [illegible] primus
expulsus est, non ut torperet sed labo-
raret et mereretur, ut statum innocen-
cie in servitute corporis perdidit, per afflic-
tionem agnosceret. Ad quod devenit ut
sit asperitas correctionis esset origo
sive cognicionis. Cum enim in hono-
re esset non intellexit. Expulsus est igitur
ut qui per peccatum inobediencie peccatum a-
misit, per contritionem obediencie rede-
at ad eandem. Non enim ob hoc homo
est in mundo constitutus ut commodita-
te languescat, libertitate se dissolvat,
in voluptatibus vacet et ocio tor-
peat. Sicut nec semen in terram
seritur ut ibi deficiat, sed ut in
herbam crescat, herba in spicam,
spica in fructum, fructus in horrea
maturescat. Sic homo constitutus
est in hoc mundo ut primo bonam
voluntatem habeat, quam postea
opere demonstret, et in hoc continuet
et usque ad perfectum. Dum vero deus vitam
temporalem per mortem inciderit et cetera
falce [illegible] amputaverit, ut gra-
nus in horrea celestia perducatur, ut dicit
Gregorius omelia v super Ezechielem. Sicut enim
est dies hominis in terra sic merce-
narii, Job vii. Ponentes enim vitam
non [illegible] sed viam deputamus.
~~Sic enim est dies hominis in terra sic~~
~~mercenarii~~ non palma sed in labo-
rem et elongatis se conspiciunt a pre-
mio quanto tardius veniunt ad finem.
Mercenarius in alienis laboribus
sudat, tamen sibi premium pro-
parat. Omnis quippe qui spe celes-
tium creditur [illegible] celestis vite mer-
cem in alieno laboramus actu.
Pro hoc vero ad ipsa quod pene mercena-
rius aliena, mercenarius adimple-
re. Unde dies varius laborando ab
opere ne desperatus finis temporis
donec veniat ad remuneracionem

laboris. In laboris namque studiis
conspiciunt quod in tempore remuneracionis
prope posset. Nam cum operibus conspiciunt
premium fiducia presumunt. Cum vero opus
torpuerit, spes a remuneracione
[illegible] sed tanto fiducius spe tendit
ad premia quanto amplius pro deo meat
ad laboris incrementa. Unde in Job: [illegible]
pensat dies ut varius a labo-
re [illegible] adversus [illegible]
[illegible] mercede fruuntur, quod primo
vite subscripsit. Tanto largius se re-
munerari conspiciunt quanto pro amore
illius quotidianis se mortibus
vere impendit, quia qua mensura men-
si fueritis remetietur vobis. Sed remu-
neracio diligencia mea perfectionem possim
attingere nec enim fidelitas suf-
ficit ad tam sublimia laborum
merito pervenire, nisi ea divino
operante [illegible] ad deum dirigente
[illegible] adepti non sumus [illegible] dig-
na [illegible] temporis ad futuram
gloriam. Rom. viii. Expedit itaque hu-
manam operam divinis suffultam
presidiis ut tamen in futuro possit
premia remetiri, quia in qualitate
laborum manebit implendo pre-
miorum, misericordia enim et ve-
ritas obviaverunt sibi, iusticia et
pax osculate sunt. [illegible]
salvatur veritas quod dampnat pe-
na [illegible] iusticia suppli-
cius laborum [illegible]
[illegible] retribuat vobis dominus [illegible]
pro [illegible] dicit sapiens [illegible] xxix
tribuet illis retribucionem [illegible]
in caput illorum. Ysaie c. [illegible]
reddet retribucionem inimicis suis.
Sic ergo facit homo sic retribuetur ei sicut scri-
ptum est in Abdia: Sicut fecisti fiat
tibi et retribucionem tuam convertet in ca-
put tuum. Jeronimus in quadam epistola: deus
dedit homini liberum. Liberum
arbitrium dedit mentis per volun-
tatem ut vinceret [illegible]
[illegible] dei sed obsequio [illegible]
non necessitate sed voluntate

eadem mensura
qua mensi fueritis

et vnus haberet locum et homo
a celis animalibus distaret dum
ad xiij dei pmissum e nobis fa
cere qd volumus Jn et in pctores
e qui iudicem et in sctos iustum
premium tribuet hec ille Si em
libertas voluntatis tollere in
stia pmiatis et punientis no
haberet locum. si no liber ageret ho
bonum vl malum vt determinat thom
libro. iij. c. gentiles c. xl v. Ra
go ho sponte vtiti opam impe
dit. iusto punia. qr ho vltro a
nimum ad detiora deflectit iuste
punit ita vt 2m quititate et qli
tate suoz opm eterna vicissitu
dine puniet Justus em deus
regens et gubnas vniusa nulla
penam cuiqz sunt merito inflige
nullum pmium nisi merito dari Vnde sunt
Angl in li. lxxxiij. questionum. qst
one xxiiij Est em deus tanti ma
gisterij vt res bene conditas bene
agentibus condiat in pmium et ca
sus male agentibus formet in
flagellum dum em mens puersa
delectatione carnis se subdit a cre
atoris sone se disiungit ex quo
igitur ab auctore cecidit qr erras
auctori ppot et vin ho no timet
supbi culpa admitte / inde pena
corrigendo invenit vt tanto nunc
respiret ad ea que pdidit quanto ea
plena doloris esse conspicit que
que sunt / Vt dt Grego. iij moali
um go xr dt eadem mensura q
mensi fueritis remetietur vobis qr vn
cuiqz deus reddet 2m opa sua
ps lxij O dne deus qm tribi
ha sint ista etiam vaet iusta di
e 2m qualitate opm dabunt pre
mia quibus eripit ab eterna mor
te cui ung a de lecto mdg ecit R
emus audet dicere iudicium e terrib
ile cum non difficile sit ne pctis i
nerantes in via pulueris signa lo
aspga et vlt difficile e ne pe
momenta tempum pctis crebris aff.

ve q cogitat
inutile

cuius illicitis cogitationibus compunge di
finitum em est ab illicita cogitatione
cor tegendum Reimund tn septimo sit. ve
qui cogitatis inutile Remus cur audet
dicere certum cor e meum. in scriptura
dicat nescit certus e qui ad hoc a
desiderio pietatis no est liber Remus
pt dicere iustus sum. cum dicat Job
ix Si iustificare me voluero / os
meum condemnabit me Remus pt di
ce peccatum non habeo. cum dicat prima
Johannis primo Si dixerimus quia
peccatum non habemus nosmet seducimus q
dicat igitur ho iudicem meum dep
rabor Job. ix. qr etsi ad opa vtilis
certeris ad vita eterna no est me
ritis sed eterna graticio Grego
ix mor. cunctus no iudicio recte
mens e et tendenda dum mens intel
git opa sua si sunt recta vl praua i
ta em mea discussa an oculos iudicis
obruunt cum se placere supplicia ha
ue laudibus valet homini si remota
pietate iudicium cum nanqz multis me
ritis vicium esse conspicit si ab inte
rno arbitrio discutit iudicium Grego
xxix mora Lucerna em in tene
bris lucet cernitur sed in solis ra
dijs posita tenebrescit qui candorem
Lucis ignorat obscura plurimis ap
pbat male se rectum putat qui re
gulam sine rectitudinis ignorat. sepe
lignum curuum rectum si ad regulam
no dum sed cum regule iungitur quan
tum a rectitudine intumescat in
ueni qr minus rectitudo merepat
qd rectus deceptus appbat Sic mea
rectitudo ad vtram regulam du
cta si destrictum iudicem inuenit
intelle sparum rectitudinum finibus
intima rectitudinis respergit ppt
qd ait apostolus pa Co iiij nil
mihi conscius sum Sed no in hoc
iustificatus sum q d recta me cys
se credo tamen de meritis no psu
mo qr ad eam vita mea du
ri sub qua mea fortitudo et ossa
turbari Vnde ps clamat no
intres in iudicium cum servo tuo qr
no iustificabitur in conspectu tuo

de meritis
no psumo

omnibus viventibus quibus ergo sua merita
iactaturus est cum sit dignus meritis red-
dentur quo esset nisi damnatus ut dicit
Augustinus ad Sixtum restat igitur ut ne-
mo de meritis suis presumat ne suc-
cumbat sed magis operam impendere
in humilitate sedeat in doloribus mi-
seriam consideret quia in qualitate et quantitate
laborum erit qualitas et quantitas
premiorum Nichil enim ipsa destitutum
retribuitur cum unicuique quod iam
consideraverat sic gressus dimicat ut
minutissime quoque cogitationes ac vanissime
vitissima que apud nos usu viluerunt
eius iudicio indiscussa remaneant
ut dicit Gregorius xxi moralium Sed
numquid deus cupit saturari penis re-
proborum recte non immo dicit Augustinus
libro de vera innocentia capitulo xii Non
concupiscit deus penas reproborum sicut
saturari desideramus ciborum sed quod
iustum est cum tranquillitate decernit
ut enim mali non sint inordinati
illis etenim eius aliam pena debita
reddit nulla iniquitas apud deum
quia melius erunt natura ut iuste
doleat qui in peccato impune gaude-
at Augustinus in libro de natura boni Cum
nos autem hodie deus tacet dum
non punit quia soporat et capulatus
a vino dum non arceat mala gla-
dio ultionis non tamen semper tacebit quanto
enim maior mora patientie pecca-
tum prorogatur tanto post ea districtior sen-
tentia divina namque severitas
eo arcius iniquum punit quo diucius
pertulit Unde cum quis discernit pec-
ca nequissima homini actio a deo vi-
deri non recte quo ceteris multe
peccat sic quod non vult emendare
iniquitatis pro quibus non pertulit
dignam penam sed postea veniet
repentina et etiam punitio et tunc
ex improviso exitu videbit se da-
mnari pro rebus cunctis tunc impre-
via velox apparet quod diu cla-
usum habebat in culpa Nemo ergo di-
cat humana facta non curare deum in im-
pune quempiam iniquitates suas
prospicit libere cumulare subito
eum tollitur qui diu tolleratur
Gregorius xxv moralium et hoc ideo quod divine
recompensationis est equitas re-
pensa Mensura qua mensi fu-
eritis remetietur vobis Quare deus
quibus hoc remanet salutis si modo
pro culpa deus puniet Tunc status
pro spiritualium et secularium notabi-
liter decrevit aspiciamus consideremus
et queramus in plateis an inveni-
amus virum faciente iudicium et que-
rentem fidem salutis constat per multi-
plicandas facultates alius ap-
petebat pro merendis laudibus aliis
flagrat lascivie motibus alius
inardescit meritis voluptatibus
alius hilarescunt falsis gaudiis
Sed heu non est hodie qui se regi-
bus exhibeat Johannem Bap-
tistam amatis [illegible] Eliseum
mentientibus Petrum blasfema-
tibus Paulum Symoniacis quis
quod pauperes non pareat Ecclesias
non spoliet plebem doceat recta
reformat et crimina corrigat Illos
igitur ista perpendentes que hic di-
cuntur quod cultus qui in ecclesia in-
sunt sibi tenere intendamus
modis dictis de mercenariis
fiunt ut mercenarii qui in aliamus
accumulant dicens meos pensando
ne aliquis manent assumam la-
borari et tandem post hos labores
pro gratia ad regnum celorum ad quod
nos laboremus tota sunt intencio
veniamus ad quod nos

Cum turbe irru-
erent in ihesum ut au-
direnti verbum eius

Luce v. Sermo hoc est dulcedine
plenum Loquitur enim de xpi pre-
dicatione mirandi operum et trium
discipulorum Petri Johannis et Jacobi
ad xpm conversionem Predicatio eius
fuit notabilis doctrina mirabilis et
dulcis prodigia stupenda sed qui-
sio et salus hominum que ex hoc sequeba-

Nota

2

deus hodie tacet

Tema

xt venit in mundum ad docendum, destruendum et ad dandum · predicata que erat laboriosa

fructuosa. Unde de Marco vi. Admirabantur in doctrina eius dicentes
Unde huic hec omnia, et que est sapientia
que data est illi, et virtutes tales que
per manus eius efficiuntur. Nonne iste
est faber et filius Marie. Et Luce
iiii. de omnes testimonium illi dabant et
mirabantur in verbis gratie que pro
cedebant de ore ipsius. Predicatio
vero laboriosa quia circuibat castra castella
in circuitu docens in campis urbibus
civitatibus villis montibus plateis in
viis et in domibus, ut dicitur Mathei et Mar
ci. Parabola vero multa et ad compara
tionem ad ipsum aptissima, gratia ethi
mani hec erat in hoc modo valde
fuit sterilis vero et ad fructum pro
ducendum multum laborabit. Ut debuit
semper abundant fructus miracu
lorum eius quod in nullo propter se traxit in
violentia sed valde dulciter et propter
multi abierunt retro multi tamen
remanserunt dicente nunc Petro
domine ad quem ibimus verba vi
te eterne habes. Johannis vi. Unde
dei filius venit in mundum propter
tria. Primo ad docendum
veritatem. Secundo ad peccata destru
ctionem. Tercio ad dandum gratiam et
gloriam vitam. Quarto clauditur in
terram quam habet verum. De primo
venit ad docendum veritatem. Luce
cum venisset iuxta stagnum stabat
et exspectabat populus. Turma quod pre
sepe ad eum venit quasi confluxe
rant et intrant navim que erat Simonis
Petri et sedens docebat turbas
de navi. Unde quod de mari docebat
quod et qui ad mare erant in
trabant ad eum et audiebant ipsum.
Verum eius sunt in amaritudine et
tristicia huius seculi liberentur ad eum
currerent et tenerentur ad hec.
Mala eius qui in mundo puniunt
ad deum aspirare regnum. Luce
primi regnum. Tercius sunt parte
terrenis qui duos sunt relinqui
volens unum infirmari reperit
ad hec fuit laudabile. Unde hec
quod amaritudo huius vite quod
hec impellit homines ad
deum. Et notabile unum quemquam
scilicet non trubere nec curare nisi
in pelago venissent. In hoc nota

audientie fervore et devotione
populi ad audiendum verbum dei quia re
currebant in Christum vero signum erat
ipsorum hominum ad sanitatem dispone
bant. Cum enim infirmus appetit cibum
signum est future sanitatis. Cum autem cibum
fastidit signum est future mortis. Sic quod
cum verbum dei fastidio apud homines
signum malum est quod non perveniunt sa
nari et salvari. Unde per ipsum enim ista
abhominata est anima eorum et appropinqua
verunt ad portas mortis. Et tribus
autem audi erant homines terre et
irruerunt in Christum quoniam ex ipsa
gratia ex facie ad amandum
admirandam Si enim pro homines vera alli
ci potest auditores et facies dulcis ad
videndum putabit mirum viventibus fuisse
vero plus dei et hominis qui eius dum sa
cris hominibus gratiam vocem et vul
tus pulchritudine ac sapientie profundi
tatem plus sibi relinquit. Quod vero
quod dixerunt illi ministri unus sic
locutus homo sicut hic et si pro sapientia
nunc vide desiderabat salutem et
ab omnibus regionibus terre veniebat
ad audiendum sapientiam eius. Tercio quarto
tristis plus quod saluti est petro pre
dicare. Iudei omnes qui videbant
verum ipsius quod principium sunt corde et
dixerunt ad apostolos quid faciemus viri
fratres. Actus ii. Ipse multo plus angelo
predicante verba ipsius viva penetrabat
corda audientium et intellectum illu
minabat et affectum inflammabant.
Quod senserunt illi duo discipuli quibus lo
quebatur in via ipso die resurrectionis. Non
ne cor nostrum ardens erat in nobis dum
loqueretur nobis in via. Si loquente Petro
cecidit spiritus sanctus super omnes qui audiebant verbum
eius. Septimum est et quoniam insuavis
et de omni sua tunc multo plus predicatus
Christus potuit infundere verba sua in
cordibus audientium super mel et fa
vum. Unde verba Marie salutatis Elizabet
exultare fecit Johannem in utero
matris formatum quod erat ad verbum
in ore Christi sed expressum est per os Ma
rie. Si ergo verbum Christi clausum in utero

ad verbum dei est fastidium apud homines

tante erat utilitatis dum alicuius ore
proferretur sanitas qualis utilius preesse
deberet dum post loquendum multum ipsi
dicunt quod turbe veniebant in Ihesum et ut
indicarent verum eius in quo nobis
poterat doctrinam dat ut ipsum non sequuntur
sed accedunt querentes et de salute non
cupide sed impetuose solicitissime
eius verum auxilio et absque ipsius
non prosa vel eius neglecto absque
spe eorum dominorum. Sed hec est
ad sumus ad hec corpus ditata ad
hoc ad filium vocati ad hec in mundo
peregrinamur ad hoc venimus ad hec
invenimus ad hoc a matre nostra
indicabimur. Unde dicit deum time et
mandata eius serva hoc est omnis
homo et ad hoc creatus et hec est de pe
Secundo dei filius venit ad
peccatorum destructionem quod notatur in eo
quod misit petrus ut laxaret rethe
a terra et in altum duxit et retia
ad capturam laxavit. Ubi est dubius
quod unde petrum mortem exegerit
Quia inordinato affectu circa terrena
Uel quia carnaliter affecti sunt soberius
ordinati et moderati erga terrena
non ut volentes quietus in eo statu
peccati desistere in carne affectat ut
sanguinem naturaliter affectus suis retrahat
pusillus a terra et ut retia dimittat
propter et sarcinam septiformem laxetur
rethia mitteremini rethia in motum et ma
gis opulentius ut et nunc itaque ut hec
sana attendere verum petri pri
mo ad ipsum propter per totam noctem
laboravimus nichil cepimus et infructu
osus labor in peccato. Hec nox in statu
peccati qui noctem diligit per dictum quod
male agit odit lucem et finaliter
ad mortem deducitur quia ad tenebras
infernales. Unde dicit scriptura super eo
dit ignis sic inordinate concupiscen
tie et solem ipsum non viderunt quod
operarunt eos maliciam peccatorum. In sta
tu itaque peccati multum est laboris
sed nichil fructus qui nesciunt in
orbem Labor stultorum affli
get eos. Ecclesiastes x. Labor stultorum est
labor in peccato hic et damnosus sed
non ... quod bene expressit Ysa
ias dicens telas aranearum texuerunt
Aranea quoniam se in labore eviscerat
et finaliter non nisi muscam capit
Sic peccator qui in labores languores
et angustias quibus impendit et
voluntate impleat prosanam um
sam inscriptam capit quia dele
ctacionem momentaneam sed penam longam
et vide sibi quasi aliquid consequens
sit Tercio. Proverbiorum xiii Est quasi dives
cum nichil habeat et est quasi pauper
cum in multis sit divitiis. peccator tamen
vota sua impleverit et quasi dives
et letatur in nichilo ut de amore
viri non aut dormivit in morte
nichil invenit. Dum enim evigila
bit et nichil in manu reperiet. Unde
dixit vere vestis et ipsum cum eo
sinu recepit ab inferna si vult
videre quod miser et despectus sed in
veritate hec multas divicias
utilitates que sunt ut dominus de
quibus dicitur in evangelio. Unde Io
hannes. Ultimus dixit mittite rethe
in dextera navigii et invenietis
rethe capturarum piscium multitudinem
ad dexteram et ad ...sia invenit
vitam et ... salutem a domino
inestimabile et indicibile sanitatis
hominis qui primus laborat in peccato
et nichil cepit sed retro igitur se ob
ligat et non curat laborare et
in veritate ut inveniat terrena
sed tamen ut magis salutem obli
vio in hominibus cum eum in
ultimo ... ambulare sunt
piscibus plene quia et de ludis
et cunctis nichil ad filium ... arris
serunt vel ... indignos ac gra
tuitos. Nam alii graciam vero
clam ut pene integra quia nichil
ad prestandum seculi de qua recti fe
cerunt recedunt nichil sed peccatis
profunde immergunt qui a peccatis
misericorditer educti erant
nichil se ad infra demerserunt
qui ab inferno liberati fuerunt alii
vero rethe rumpunt puta maio
res piscis non possunt retinere
eum et abundant maiores et
potenti semel retia preceptorum

Tercio venit ad vitam

venit ad destructionem peccatorum

dei transgrediuntur Hieremie quinto magis hii confregerunt iugum
rumperunt vincula et propterea sic
intulit quia relicto consilio
diuino ad infernum. Vnde narrat Vincencius li. xviij. c. lviij quod cum
ponderaret tunc medietatem de
vita et perditionem Hugonis mona-
chi ex regione eiusdem loquens tunc recepit
affectus animam suam et exclamat
ad Alligernum socium suum quod hic
quod video ecce surgunt mihi
et rapiunt reuerencie nobis autem cum
doctrinis meis ad infernum deduxit
quem Sathan fregerat fortissima ca-
tena fidei et intulerunt in creaturis
plures et hereses suas in cremacionem sacra-
bellinus Viclephus cum Hus et Hier-
onimus multi crediderunt de rethorica fidei
et si non patent tamen latentes et here-
ticus perduunt concordia sup-
erbia et detraccia et sui oblivi
ortum. Nos autem non sic sed fatendo
humiliter et magnificando et a-
prostrando primum destrictum clamemus
cum Christo a me domine quia homo
peccator sum non repulit Petrum dominus
Ihesus sed attraxit ad eum magis
dicit medicus exi a me quia ego
tamen peius quam homo cum alli-
cit ut sui curam habeat gracias
cum dicisset tu sanctus ego peccator tu
iustus ego impius tu perfectus ego
defectus tu lux ego tenebra qui
ante lucem ad tenebras fac
me iustus ut maneas mecum
fac sanctum ut sanctus desiderans habitare
tecum fac clarum et ut in
lumine tuo nubula fac tecum
ut teologia nunc itaque pre-
ponderans quod tota nocte laborauimus
nil recepimus comprobans meus ne
sentis tuum idcirco nunc
cogitacionibus mearum a terra sub-
tractarum cogitacionum mortalibus
et terrenis et in terrenis itineribus se-
cum xij cum apostolis ut cum
lux et in lumine veritatis labo-
rando sencio melius rapiam
gracia eternam ad quam nos perducat Ihesus Christus

Cum turbe irrue-
rent in Ihesum audire
verbum dei Luce v. et Iohannis quarto hi
dicunt adversum aspera que verba
dei degustaverunt unigenita dignitatis huius
sic querite in qua si gloriari vo-
luerit non erit insipiens noui quod
esse videatur tamen a semetipso
sed quod tunc ferit eum ipsum quem fecit
Lucas eum dominus omnibus nulli gloria
et querenti in eo gentem preparauit et
ad hanc gloriam que uiuet et in re-
sponsionem hic ille Ebinigo tunc prae-
sunt nobis deus indigemus ut leui
pondere et desideria nobis que ponitur
expedit ut tota intencione ad ea
tendamus fecimus illi ad gradum
et ipsum deuote in nobis inuocemus

De primo turbe irruerent
ut audirent verbum dei notatur va-
sicte miseria que non dicit veniret
sed irruerunt sicut cum impetu
quo fit quod desiderio fuit sancto
ad verbum dei inardescebant quod et
vellimus dicitur domine mariepatre in
primum ferunt in xiij. ut eum et
iiij Regum xxx. in una capitulo xij
sancti in illa contemplacione quanto
ceteris melioremque indigent verbum an-
dire dicentes nec tribulatis quantum
qui iam fontem habent nec doctrina
egent qui deum clare videt sed
viatoribus valde expedit irruere
ad verbum dei est eum lumine ad il-
luminandum eos molestias ad refri-
gerandum cogitus ad inveniendum vbi
ad confortandum dux ad perducendum hic
et qui in eo inveniat quod statui
sui congruum teneat. Si tepidus eo
ibi inuenies consolacionem si lettus
ibi decorem si dissolutus ibi in
uenies verbum terrarum si desperatus ibi
fiduciam tamen si aridus ibi deuo-
cionem. Vnde sancti ad deum clamabant
cum adhuc in mundo essent domine
inclina celos et descende celis et
dei verba que corda illustrat illustrata
de ascendunt et contra grecie virtutem
insliuit et sicut per tonitrua so-
let oriri tempestas pluuia sic per devo-
tam verbi dei audicionem solet correctio

De audicione verbi dei

Si tepidus
lettus
dissolutus
desperatus
aridus

animabus .s. gratia propter quod non des-
diose sed affectuose verbum dei erat au-
diendum. Sed quid est quod dicit turbe, non
enim agit ait principes reges ma-
gnates sed turbe .i. simplices. non
insignes sed viles non consolati sed
molestati non quietati sed afflicti hii
enim stimulant verba ad deum. Vo-
luptates enim et dulcedines multi-
quiescere faciunt in creatura ut non
magis super [illegible]. Unde dominus ait Matthei xi confi-
teor tibi pater domine celi et terre quia
abscondisti hec a sapientibus et pru-
dentibus et revelasti ea parvulis. Hii
enim diligunt deum unde id Canticorum
primo adolescentule .i. anime devote
et simplices dilexerunt te. Unde in
[illegible] de vita et peregrinacione
Anthonii monachi Egipcii legitur
repente magis affligi animam suam
et exclamavit ad socium suum dilectis-
sime quid patimur. Quid est quod audisti?
surgunt indocti et rapiunt celum
et nos cum doctrinis nostris ad inferna
demergimur. Bene ergo dicitur turbe ir-
ruerent ut audirent verbum dei. De secundo

De secundo

scilicet ut adhere-
amus [illegible] humanitati [illegible]
[illegible] et ipse stabat iuxta stagnum
Genezareth. Stagnum istud signat
hunc mundum qui animas generat in
quo triplex [illegible] quia infi-
nite anime periclitantur .s. concupiscen-
tia carnis concupiscentia oculorum et
superbia vite. Horum ventus motum
omnia surgunt scelera. [illegible] hoc sta-
gnum stetit dominus per [illegible] hominibus
recepit naturam humanitatis [illegible]
Unde Gregorius xviii et xviii tractans
illud Job: scientia enim ignorat
avis ait: mediator dei et hominum
manens in altitudine divinitatis sue
quasi a quodam volatu sublimi ra-
dians mortalitatis nostre conspexit
in infimis et sese de celestibus ad yma
submisit fieri quippe propter nos ho-
dignatus est et dum mortem carnis pe-
rit mortem apud nos qui apud se
immortalis erat vincit hic ille.
Sicut autem iuxta stagnum stetisse di-
citur [illegible] in mundo fuit sed non ad vota mun-
di vixit unde Johannes Joh. [illegible] in mundo e-
rat et mundus per ipsum factus est et mundus eum
non cognovit. Sunt non cognovit quia

nisi quis renunciaverit omnibus que possidet — opera mundi

operibus suis eius non arguerentur. Cur
quia contrarius erat operibus mundi opera mundi
sunt opera iniquitatis et perversitatis
malicie nequicie et superbie rape-
re voluptati ventri servire deum
despicere sui oblivisci proximum circum-
venire fraudare et dubitari. Con-
trarius ita vult salutem qui stet
cum salvatore iuxta mundum non in mundo
Unde ait Barlaam regi Josaphat
impossibile est aliquem iuxta [illegible]
conversari et non commiscere [illegible]
[illegible] et in omnibus [illegible] solaciis [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] in divitiis et delicii(s)
viventem mandatorum dei viam
indeclinabiliter pergere et se [illegible]
conservare. Hoc illud signat dictum est
Abrahe egredere de terra et de co-
gnacione tua et de domo patris
tui et veni in terram quam mon-
stravero tibi. Gen. xii. Et Luce xiv ait
dominus: Nisi quis renunciaverit
omnibus que possidet non potest esse
meus discipulus. Certe durus est
hic sermo. Quis ergo salvabitur?
Audiamus ergo hec renunciacio
[illegible] est in pluritudinem
[illegible] est in actum
paratum eius dicit homo hoc dum
omnia [illegible] omnia abii-
cere sit [illegible] ille qui est de scola
Christi [illegible] dicit [illegible]
[illegible] amore [illegible]
[illegible] pensat terrena ut mo-
stra [illegible] propter temporalia
aut retinenda aut assequenda pa-
ratus est facere contra deum non est de scola
Christi nec adheret Christo humanato

De tercio

[illegible] de scola De tercio scilicet
ut inveniamus a rudimento
petri cum dominus videt duas naves
stantes secus stagnum. Videt non
[illegible] corporibus [illegible] mise-
ricors duos populos .s. iudeos
et gentiles quos apostoli in mo-
re predicacionis rete laxantes in
magna multitudine collegerunt
impleta est enim navicula Petri
in multitudine credencium ita ut re-
te rumperetur quia per admixtionem
falsitatis ruptum est rete videlicet
[illegible] multi pisces. Arrius Sa-
bellius [illegible] Wiclephus et

queritur ... multi errores eorum seducti
sunt, confiderunt ad inferni rupti-
ra aut ... et ... proprie
... superbia et ... dei contem-
tu ut ait Gregorius iii c. xv. ...
... ipsa superbia que non ...
in ... intimescit ad ... affe-
ctionis ... nec ... et ...
... de ipsa ... sentir
... eius ... peccata que ...
... conspexerunt sunt ...
opposite tres virtutes quibus ...
... obedientia humilitas et ...
... quae signatur in verbis petri
dicentis ... a me domine quia ... peccator
sum. Primi ... nolebat ...
eius ... capitibus ... quia ait
dicite: nota obedientia quam ... dixi-
... in verbo ... nota humilitas
in verbo addidit petrus. nota cognitio
et contemptus sui ... legatur ...
... verum ... nostra ...
... quia ... dicit domine visita
... et salva ... omnipotentis
... me ... gloria
et ... quia petrus sum ...
... volente ... peccata
... ad ... verum
... et in navicula petri ...
... sola ... quod in illa ...
dicit salvator in illa sola ...
et ... sedentibus ... in ea
... ita ut non ...
veritate ... catholice ...
... in ea ...
desideriis et ... meis
... quod ...
... sed ... reprimi
... dicere cum petro possem preceptor
per totam noctem laborantes nichil
cepimus et statum vite mee ad ...
dum ... laborans
et ... ratio ...
labor ... namque de-
lectationum mearum ad terra ...
quia terra sumus et in terram ibimus
et sequamur Christum apostolis quia est
bonus remunerator omnium qui ...
eis dabit mensuram bonam refertam
coagitatam et supereffluentem scilicet glo-
riam eternam ad quam nos perducere
dignetur et cetera.

Cum turbe irruer-
rent in Ihesum ut au

dirent verbum dei. Luce v. ...
... magnum ... et ...
... fidelium ad ... et ad
verbum eius audiendum. Sicut
dicit Gregorius li. ix. c. xv ...
... erat de multis ... audiens ...
... ad audiendum verbum dei ... quod ...
... ad eum ...
... undique venirent; habe-
bat enim ... attrahendi ad se homines
... nisi ...
a ... ... ; hic illi
Loquitur itaque hoc evangelium
primo de Christi predicatione, secundo de loco
predicationis quia secus stagnum, tertio de
de Christi humilitate quia ingressum in
navem Simonis petri rogavit eum
pusillum a terra reducere. De pri-
mo de Christi vera predicatione ad illu-
minationem ... fide ... meri-
tis et tandem premiis. Dicit Gregorius
... c. xviii° ut nos
... ... et ...
propheta ... ... celos ...
et descendit, quod effecit. Nam descendit
de celorum altitudine ad yma terre ut
sua doctrina sedentes in tenebris illumina-
ret et ... intellectum ...
quid agendum quid cavendum ut ...
... in via defi-
cerent. Iuxta quod ipse dicit Ingredietur
et egredietur et pascua inveniet ...
ingrediens in hanc vitam et egrediens
de hac vita. ut et hic habent
... verbum dei audiendo
ibi clarum visionem. Unde beatus Gregorius
... c. xviii° ... illud Iob
xxxix. ... et ...
dicit In illa contemplatione ...
... sancti ...
indigent verbi audire doctrinam. ...
... quia ...
... a doctoribus predicationem ...
... non ... Tunc verba do-
ctrinis ... ...
... qui iam de ipso

predicatio Christi

vite sunt de inebriari hec ille
non querit radices eius quos scan
sola intuentur nos autem ad hec hec
in hac vita manentibus tempus datum
audire verbum dei ne frigescat ad igni
culum et ad dei memoria huius verbi
opera verbum. me et sermo dei et de [illegible]
[illegible] eius ponere. Tercium sicut ac si diceret
Tercium terre ab undaque me non
respondit in motum meum que ad
hec videre non valeo sola memoria
delectatur. Ite hij cibrent verbum dei
audiunt quod deriuans delectationibus vel
carent tamen in quo delectantur non
sunt ut dicit signanter ewangelista quia
timebo recipere non reges nec principes
sed ipsi quando quam plures hec
[illegible] de tribulacionibus et molestiis
quam de voluptatibus hec est qui re
cipit ut verbum dei audiat aliquid eo
de caritate dei. et ex verbum ipsi q
flumen ad terras honesta et
[illegible] dicendum ut audiat quem tu
hec ad tempus vive debeat ut
per hanc vitam mereamur et sp
vivere uti scriptura sancta nostre quam
doctrina de superiori loco in quo
tunc omnes perstant quod fuit qui
at ad quem qui non fuit audiat
ad audiant hec et Illos autem in
ignis statim fuerunt qui non so
lum recipiunt sed ne verbum dei
audire meat ymo subsannat
[illegible] in epistola ad [illegible]
et [illegible] grauius increpat dicens
[illegible] testes et quam in vobis testimonia
indicata non [illegible] regnos[illegible]
quam videntes non videntes et audientes
non audientes nec audire volunt re
fortem dicitur similiter [illegible]
[illegible] timere auditores offendere
[illegible] dei sed plus timeo contemp
tores qui verbum dei audire dissimu
lant proferens idola hec illa
quod [illegible] amicos hec sed non vo
luntate non audiunt nec palpat
Deus in malorum [illegible] comparatur
[illegible] sicut in illis eos [illegible]
[illegible] et venit et in fine dicit
timeo ne [illegible] quo [illegible] intro
ing de ridendo verbum dei sic vide
at de nobis [illegible] qui
[illegible] in celis irridebit eos et
deus subsannabit eos hec ille in
medium quam hij qui verba dei au
dire despiciunt sed contemnere dei

non reges
principes

Tres venti flant
propter concupiscentiam carnis, oculorum
et superbiam vite

non amatores eius non verba dei liberent
indicatque qui predicatore [illegible]
[illegible] non et vobis estis [illegible] qui
loquimini. sed spiritus patris vestri qui loquitur
in vobis hec de primo.

De secundo

Secundo de loco predicacionis va et de humilitate
[illegible] stabat enim ihesus secus stagnum gene
nazareth videns quod duas naves
unam petri alia iacobi et Io
hannis. et quod piscatores descenderunt
lauabant retia [illegible] ut comprime
bat a turbe, ascendens ergo in navi
simonis rogat eum a terra reduce
pusillum voluit in terra magnitudine
eloquii a rippa ita quod nichil posset
non opprimi, et sedens docebat tur
bas de navicula. Anima hec plena
est miseriis et doloribus quod significat hoc
stagnum genesareth designat. mari
comparatur ubi fulmina ventilantur et
ubi venti superbie aut mitunde
malicie stagnum hoc non potest geria
super terra. et quod secundum ubi tres
venti flant propter quod scripsit
Joh. i. concupiscentia carnis oculorum
et superbia vite [illegible] verbi
infinite [illegible] [illegible]
hec stagnum de [illegible]
et si in [illegible] fuit [illegible] et [illegible]
[illegible] in mundo. non [illegible] in mundo nec
[illegible] quod in maligno positus est
sed dei filius et sancte Joh. qui in mundo
erat et mundus per eum factus est et
mundus eum non cognovit [illegible] mundus
eius odio habuit Ioh. xv. In hoc
stagno mundi lutoso et sordido pi
stavi et laborat in agrius [illegible]
[illegible] voluptate [illegible] sed
vane. quia in triplici varietate
horum [illegible] volentes perierunt in
[illegible] huius vite, ut nescientes
quid [illegible]. unde quid vellet
tale piscibus. quod omnia bona [illegible]
afferunt [illegible] et [illegible] in [illegible]
concludunt [illegible] et alia
mobilia maxime. ut nescit
homo an amore an odio dignus
sit. hoc stagnum mundi sordido et
lutoso comparatur nobis ut lauemus
retia nostra piscatoribus piscatoribus
petro iacobo et iohanni [illegible]
lauat dicitur [illegible] li. ix. c. xv. quod
pedit [illegible] [illegible]
lib [illegible] que [illegible] solent la
uant retia quod sepe per piscibus

Adam a deo verbum audiuit
et mandatum accepit quia
tamen non obediuit verbo dei a ... de loco

capiunt in mundo quae continentur omnia
... in aquis fluctuabilis ... in
... in operibus ... et ...
... quod a sola veritate ... ma
... ceteris raro ... deprecat non
... veritas sed ... agentes
in illa defunctis ... cum ma
gnido ... mundana ut ille
qui opera non ... agna ... turpis
... sed quia ut dicit christus beati qui
audiunt verbum dei et custodiunt illud
et ita ... qui audiunt sed quod audiunt
non custodiunt ... verba deo
... ascendit in navem simonis
petri in qua sedens docebat tur
bas quomodo ... obedientia ...
... ab ... in fide
et verbi dei audire ... ...
... a deo verbum audiuit et
mandatum accepit quia tamen non o
bediuit verbo dei de loco ...
... fuit in ... ca...
... rogat petrus
nota ... affabilitate et ...
... sua rogat ...
... potuit ...
... pusillum a terra ... reduc...
... non ob ... de...
... in eum et fidei obedientia ...
... in terra ... solidus
et ... qui ... cathedra ...
... designat ut ... de tem
poralibus tollerandis ... in
... quod blandiantur ...
... soliditate ...
... vita ... xx
iiii ... et ... et ...
... qui ... terre ...
... qui soliditate ... in
terra ... luce xiiii ... stabilis
... in terra ... cum habens
multa bona in ... annos
requiesce comede bibe et epu
lare dixit autem illi ... stulte hac
nocte animam tuam repetent ...
... christus reducere pusillum
a terra ... pusillum
... non ... toto
... ad terra ... non
... aliquid ... tangat ...
... gravat ...
... ad bonum ... ad ...
dicit ... due in altum et laxate re
tia in capturam piscium ...
... voluntate et ...
... magna
ad ... magna et ... mundi ...
quam terrena diligit
Isa xx ...

... in nocte ... ait petrus ...
... tota nocte laborantes nihil ce
pimus ... fructum ... laborantes
... in nocte ... in nocte ...
... in nocte ... rete ...
dissolutionibus laxant ad multa mala
... rete ...
... quod laboravit in ...
... laborat ...
multe ... et ...
... laborabunt ... in multo
... et ... et ...
... peccatores
a facie dei ... capiunt nisi
quia in nocte ... dei ... in no
mine ... voluntate laxant re
tia sua dissolutionis et ... nihil capi
unt ... et temporalia laxant
retia in nocte ... et ...
... multos pisces ...
... quia ut dicit ...
... labore ...
... regnum celorum ad quod nos ...
... dignetur

Rumpebatur rete eo
rum luce v ewangelium

hec loquitur de ... audientium ...
dei ... de ...
... nec ...
pharisei ... non ... sed simpli
ces qui non habent consolationem in ...
mundo ... verbo dei ... de ...
alia vita in qua in ... consolet
... qui habent consola
tionem ... mundo ... et
... narrat ... de ...
... stagnum ...
mundi ... in ...
... in vo ... in ...
... mundi ... invadit
... et
quibus potest ad plenum ...
... temptationum ...
... quietata ... displicentia
surgit ... superata una temptatione

supata
una totatom

... mirabiles ...
... alius de ...
... dictat alius ...
... elevat alius ...
... aliis ...
salvationem alius damnationem ... de
quo ... voluit ...
... naves ... dicit ...
... alia ...
... navigabant ...

Naves
duo ...

legis antique aliam imperfectionis
nove intelligas xpc videt quod apparu
erit et dilexit eam vero natus est
inde illa domus illius mater fu
it et in illa operatus est salutem in
medio terre sed alia postea elegit et
in ea permansit usque ad tempus
petro commisset Secunda est scriptura per
quam intelligitur multitudo hominum tam
fidelium quam infidelium et ad tantum devene
runt tempore sancte scripture cum
omnibus populis tanta multitudo ho
minum ad fidei veritatem usque ad in
carnationem Unde dicit de superba
reliquis ad designandum quod reliqui
peccatores et fideles ad sacra scriptura
foret fundanda per multitudinem hominum
Maximum autem propter ea reliqui
primo per multitudinem personarum populi ma
teria xanorum tertio per mundum de
mare **De primo** Tenuerant
in hoc quod venerat ad fidem homines
a mari usque ad mare tunc apostoli
qui erant de navi multitudo
innumerabilibus gentibus populis Romanis
tantum docuerat viam re
velaret errores detexerat et
converterat multitudinem magnam hominum
paganorum philosophorum imperatorum
et tyrannorum ita ut naviculas pe
ne mergerent Unde ego scripturam
multiplicasti gentem et non ma
gnificasti letitiam multi enim ad
fidem venerunt propter fidei professionem
scripture conversi ad hoc fecerunt in vo
luptatibus carnis et desideria
secundum quod pagani et quod numquam fidem et
veritatem novissent Unde nos apostoli
flendo dicit movel...
...vet ... et gloria in conspectu
qui tota sapientia ad philoso
phiam et bene dicte quod sunt ...
... toto ... et tota vita
fabricatores fuit ad hoc ... homines
aeternos adduxerunt ad celestia
O quot ergo hodie ... et ...
...movel ... ad ...
... dicit ... stagnum
... paravit ... quod
...dam ... ...
... ... et auditu
... ... stabat ... sta
gnum quod ... obedient et omnibus de
li qui ad illam celestem scolam
... ...
... ...
mente ... ...

carnalitas hodie prevaluit — est contra sacre scripture

nancit omnibus qui possidet in
... ... terminat quod
per ... ... et ...
non venit ... ...
considerabat quod reliqui fideli et sa
cre scripture ... a ... ...
... ... et carnem qui carna
liter ... prevaluit ... fideli
et scriptura in ... exempla
... per multitudinem ... ...
Tertio distitudo ...
... reliqui in signum quod ...
... ... fundamentum foret reliqui
scripture ... Nam beatus Iohannes
Baptista ... ... praedicabat
... multis phariseis et sadu
ceis ad ... ... ait ...
... generatio viperarum quis vos
docuit fugere ab ira ventura
Christus ... ... vipere natura
... ...
... ... qui ... ...
scripturam ... qui ... ad ...
... ... fundunt
... ... et
... ...
fidei ... et scriptura ...
... in se continet ...
... ... et ...
... qui ... Ezechiel xxi
... ...
... ... fidelitatis
... ... et quod
... ...
... in fide ... et ...
... Unde Christus ... 6
... a foris speciosi sunt
et ... intus ... veneno
repleti ... ...
... scripture ... ... foret quod
... ... vanitas et
falsitas ... ... soliditate
... ... Tertium et ...
... ...
... ... xxi ...
... ...
... in ... et ...
... ... in ...
... ...
... ... de ... de ...
fidei et scripture ... quod
... valet in ...
... et veritatem ...
... putant ... quod
... quod per Moysen datum est

videas comedere ignem quinquagenos re-
ligiosos igni combureret. Et ideo xii
Ubi Ezech. xx et xxiii ignem co-
medens in domino sancto anime
ministeria in ventre mirabili reco-
ndens remanet antequam comedat
mysterium quod multa restant quod
est virgini pura prius tamen
igni comburenda sunt quod quam ca-
pere de illo non possumus hominem
ex spiritu sancto restituendo ille in
spiritu vitali dedit vitalis est
quod nobis tamen capere non valeamus.
Quoniam ergo tanta mala et in ipsis
corruptis postulat tanta bona
quo in nobis fieri firmo magni-
tudine fidei. Unde omnibus et
misit ait deus in altis et ha-
bet altissima sedem quia capere po-
test quod non tibi committere deo
fecit Rachardus primo de
trinitate domine deus sit tuo et ita
tu decepisti nobis sedes et sine
nocivis pessimis prehibuerunt
studia nostra hec nota in eo
quod dicit quod piscatores descen-
derant ad litus et lava-
bant retia. Litus vite nostre et
moris terminus eius vite huius
terminus est consequendum et nobis in
hac vita et modicum sunt. Nota
litus terminus vite sequitur litus
eius habundavit sed in eo na-
vigatio post intercisionem ad ter-
minum deum ...
...
... studia vera in capturam
piscium et multorum ... hominum
ipso consequenter et humana laude
sicut enim sedem altam quando arti-
bus decepturus multa nimi-
laudis suspiciebat recte sed
rabiem ... illibatam quod pro
dolore valde erumpit unde
quedam operum materia et ipso
terra abundantia. Et de eo
dixi secundo tertio
Et corripebat recte in signum

[right column]

quod invidia demonis detestate fidei
erat sinderesis. Videns namque
demon quod vitas modo apparuit
fidelis elegit gratia et gloria dei firma-
infestavit. Non immisit et induxit
hereticis confirmata fidei et reddere
de recte fidei multis erroribus fabellis
et manicheis et aliis confirmationibus quorum
non est numerus. Advenit errores contra
veritatem hereticis contra fidem tamen dei
multiplicat contra gratiam et contra gloriam ce-
lestem perdunt plurimos ad damna-
tionem. Hec omnia mirabiliter attendebat
beatus Alexius et sic egit quod fidelis zizania
heresis sparsam arripuit consolando here-
ticos perfectissime ecclesiastica domina ad im-
plevit. Hic sedens in altum duxit quod
altissima sunt ad litteram descendebat quod
finem vite postea sunt studia sua
terrenis lavit et in captura maxi-
morum piscium et multorum se dederat
omnia non gaudia spernit attendens
non utilitatis sed plenitudine va-
nitatis ubi consistit et nunquam. Ideo hic dicit:
preceptor per totam noctem laborantes
nihil cepimus. Hic novo et inaudito
modo mundum elegit. Hic mirabilem pa-
trem in se monstrat. Cum enim haberet
dominus nobilis multas sponsas induit
mendicitatis. Prima namque nocte
nuptiarum sua sponsa in solemni thalamo
... de dei timore docuit. Tra-
dens quod illi anulum et dicens
... domine deo plerumque. Ascendit
navem et venit in Edissam civitatem
ubi omnibus que sunt pauperibus dans
vestimenta vilia induit et mendicat
a suis fratribus qui eum querebant e-
lemosinam accepit xvii annis ibi man-
sit. Ita quod una noctem beate virginis
imago dixit custodi ecclesie: Fac
introire hominem dei quod dignus est
regno celorum. Qui cum eum nemine
videt rogavit deum ut ei ostenderet
quis esset. Tunc iterum imago dixit
Ille est qui sedet foris in hostio

demon videns
quod vitas apparuit modo
induxit

258

Qui cum publicari aspiceret honores
fugit inde et ascendens navem
volente deo venit Romam et ait
intra se In domo patris mei igno-
tus ero nec cuiquam sim onerosus obvians
clamat dicens Serve dei respi-
ce in me et fac mecum misericordiam quia
pauper et peregrinus sum. Iube me
in domum tuam suscipi et de micis
mense tue nutriri ut tui pere-
grini deus dignetur misereri. Audiens
pater amore filii non lacrimis mixtis
eum suscipi locum quoque in domo sua
et de mensa sua cibum illi tribu-
it. Attende quantam patientiam habuit
dum in domo patris et matris in
penuria esset sine sponsa et cum servo-
rum derisionibus se consumebat. Ibi de-
ridebatur, percutiebatur et increpabatur a
servis XVII annis sub gradu
et omnia patienter sustulit. Sed prius ante
mori ne se cognosceret petivit sibi
cartam et atramento dari in qua
scripsit vitam suam totam. Dominica
igitur die post missarum solemnia
vox de celo insonuit Venite ad
me omnes qui laboratis et onera-
ti estis et ego reficiam vos. Au-
dientes omnes in facies. Iterum vox
: ait : dei : querite hominem dei ut o-
ret pro Roma. Querentibus et non in-
venientibus venit in genibus
ad ecclesiam orantes deum ut eis ho-
minem suum ostenderet. Et facta est vox
in domo Eufemiani querite. Qui
requisitus de homine dei ait se nescire.
Dixit Tunc duo imperatores Archa-
dius et Honorius et summus pontifex
Innocentius ad domum Eufemiani
venissent, ait minister Alexii domi-
ne forte ille peregrinus sit. Cur-
rens itaque Eufemianus repperit eum
defunctum et vultum tamquam angeli ra-
diantem et cartam manu tenentem
quam accipere voluit, sed nequivit. Quod
retulit imperatoribus. Accedens sum-
mus pontifex dixit: Quamvis peccatores

sumus tamen regni gubernacula gerimus
dimitte cartam. Data carta de manu
eius eamque coram multitudine legi fecit.
Pater audiens et videns, videns
hec pater obstupuit et in terram ce-
cidit. Et cum reversus ad se scidit ve-
stimenta sua canos cepit evellere ca-
pitis, incumbens super corpus filii ait:
Heu me fili mi, quare me contri-
stasti et per tot annos dolores in-
cussisti? Mater vero cum per multi-
tudinem populi ~~[illegible]~~ adire
non posset clamavit Date mihi
aditum ut videam filium meum
et consolationem anime mee. Cumque
pervenisset incubuit super illum et di-
xit: Heu me fili lux oculorum
meorum quare sic nobis fecisti
et tam crudeliter nobiscum egisti?
Videbas patrem tuum et me la-
crimantes et non ostendebas te ipsum
nobis. Servi tui tibi iniurias inferebant et
sustinebas. Plorate mecum omnes
qui adestis quia per X et VII annos
habui in domo mea ha-
bui et non cognovi. Tunc sponsa
venit plorans et dixit Heu me
quia hodie sum desolata et appareo
vidua et non habeo in quem
aspiciam aut in quem oculos levem. Po-
pulus autem audiens hec lac-
rimabiliter flebat. Tunc summus pon-
tifex cum imperatoribus imposu-
erunt corpus feretro et duxerunt
in media civitate et nunciatum
est populo hominem dei esse inven-
tum quem omnis civitas inquirebat. Et cur-
rebant. Si quis infirmus tangebat corpus
illud curabatur. Videntes hec
miracula imperatores ceperunt
soli lectum portare et ut a tur-
bis pateret miserunt aurum et
argentum in plateis spargi
ut amore pecunie sinerent
sanctum corpus ad ecclesiam deferri
sed plebs amore pecunie post-
posito magis ad tactum sanctissimi
corporis irruebat et sic cum labo-
re magno ad templum illud

perduxerunt et in veneratione et
gloria in monumento collocaverunt de
cuius monumento odor suavissimus
ac si aromatibus plenum foret abun-
danter fragrabat. Et nam post dolores
suis fuit data inviolabilis fortitu-
do Tunc sepulturam nec verbo nec
opere condicionis actionis ... de pre
tio et studiorum cena ad impetrandum
munia causa ... se indignos reputa-
bant et in predicatione ... a me-
morie quam ... potest sicut est
singularitate ... mercari ... pro
... remuneratorem in celis
eterne quietis regni celorum ad quod
nos perducere dignetur

Cum turbe irrue rent in ihesum ut

audirent verbum dei Luce v° capitulo
hic refert dominus ... verbum dei tri-
stis cum verbum dei predicabat et
turbis docebat / miraculum in
corporum ... ita ut omnes
stuperent et et hec nota sunt
petrus Iacobus et Iohannes ad
sepulcrum ... sed eius diebus hic et
eius diebus beate Marie Margarete
huius ... et sanctitas et pa-
cis non est tacenda ... ad hoc
... dominica ewangelii cum ob-
tenda que ... candela-
brum ... super quos pro huius
martires beate Margarete clare
lucent omnibus in domino ... re-
ligionis propter quod hec
ewangelii nos ad hoc hortatur primo
ad verbum dei ... audiendum ...
ad auditores dei verbo obediendo ...
... ad celestia ultra omnia ...
... primum pertinet ad fide-
... ad opera ... ad caritatem
Nam fides fit ex auditu et fi-
des sine operibus mortua est
et ... vana et ... caritate autem fides ... accepta nec opera ut dicit apostolus pri-
mum igitur pertinet ad fidem ... ad
... ad finem. fides
ad audiendum verbum dei
Nota fides est ex auditu

prendit est verbum dei ... prima
... et sequitur ... in virtutibus
et moribus fideles fundamentum super
quo fideles edificent virtutes usque
finem et ... hec prima consequitur que
hec ... margarita ...
... erat clara in fide fortis
in opere ardens in caritate ... multe
aque non poterant ... extinguere
caritatem. quia dicitur ... tribula-
tionis persecutionis et tormenta ...
... quibus nec potuit a fide
... avelli

De primo

dicitur ... audiendum verbum dei ... de fide que
est ... edificii spiritualis
... est auditu ... ante
... dicit apostolus ad Roma-
nos ... intellectus
fides ... assensus ... recede-
re ... in assensu quod autem
... habuit ille homines
ad audiendum verbum dei ewangelium ...
fert quod turbe irruerent in ihesum
ut audirent verbum dei sed ... non pauci
... multi ... turba sed
plures quod amore ... ducebat
... ita quod eis ...
attendere sed ... propter ardorem
... cogitationum ...
dei ... in nobis ...
... homines ...
... et corporum ... misera-
biles ... in quibus malicia et
amor ... verba ...
... ad ...
... apostolus ... in epistola
ad ... homines
longo ... quod
... audire ... non ...
non possunt audire quod sic ...
sabiles essent sed ... voluntas
non sunt ... audire ...
... et ... nunquam
directa via. dum autem ... ambu-
labat in terris ... mulierculae
... audiendi ...
... quod ... venire ... ad
... potuit ... de
... audiendi ...
... ita et homines ...

de fide

videlicet ad eius vemebat habebat ei
situm vento attrahendi ad se corpus lignum
nec equaliter deferebat nec alium aurem
permittebat si quis poterit ille videbatur feliciter
verbum sermonis. ut dicit in moribus exhibendi
honorem et reverenciam reverencia spiritualiter
ad capiendum divinas theorias. et e
converso signa ... ubi tribunus e
dimensum te vocavimus: qui in accipi
endo auten hoc ille ... eum
eque necessitas incumbit salutem q
rendi et inveniendi ... ergo grate
et volente verba dei audiamus ut
in manu non antiquorum et malorum ra
nice ... et ... ...

De obediencia verbi dei

hoc de primo **De secundo**

de obediencia verborum dei audito
rum et ita de perfecto xpiano qui
predicit ex miraculis ... enim in
sui exordio erat quasi puer indi
gens nutrimento lactis miraculorum
ad hoc ut cresceret ... autem eius
fides crevit iam tunc non eget mi
raculis sed virtutibus et motoribus
... itaque nunc ... ad hoc ut bona
agant. et nulla videant miracula
... spectant ... aliquorum ... ...
tum. ... et. quid pro fuerunt
illi: qui ... hoc seculo ... ...
nunc ... ... arguit ...
bus: fidei non solum veritate sed
et dubietate Ieronimus li. viii. c. xxi.
... querit signa ... ... mi
racula fideles titubat ... infi
de: cuius fidelis miraculo ... ...
etuat in mare infidelitatis O ...
... in animo vitalem et intel
... ...
... ... si miracula aut sig
... non videtis. ... ...
... ...
hoc ille. audi quod dicit petro hoc et
tibi dicit duc in altum ... aut
laxate retia in capturam ...

non sufficit ad salutem tantum audire verbum dei

... non sufficit ad salutem tantum audire
verbum dei sed requiritur obediencia vel
... ... non vidisset
duas naves stantes iuxta stagnum
ascendit in unam que erat symonis

obedientibus ... naves ... ...
... una deo ... alia ama
... ... malignancium. alia pe
nitencium ... ... petri
in hanc intrat xpus que xpus ...
... ... qui verbum dei audiunt et
... dei ... obediunt. ad
... ...
verbum dei audiunt sed opere non implent
nec implere curant ... ...
... dicat Ieronimus li. iiii. ... ...
... obediencia ... portam
... ... ignarus regni ...
... ... inobediencia ... ...
ad sedes ... ... nam
... ... platonem et ...
... ... dignitarius
super ... ... regni
... ...
... et ... regi ...
... ... et importabile
regnum ... magni ...
... dignitariorum ... ...
... ...
... ... qui
erant ... ...
et ad ... ... regi
... ... regni ...
grave ... ... dicit
policratus iiii. c. x. ... ...
tent tormenta ... ita ...
... ... si re
... ... potentatus et ...
... ... habebunt
gloriam. ... ... in ma
gna ... ...
... ... et non est
transgressus ... mala et non fecit
... ... et regiminis gravi
tatem expedit principi ut habe
at ... suos dignitarios
ad consulatum regni ... qui
... ... principe
... ... non ... blandiant
... quia si ... abesse
aliquis ... dignitarius ... qui

q[uod] [illegible] vult by [illegible] ; Quadrantes per rapinam bonum rapiunt non que

qui blanduntur vbi argentum dereli-
ctis et avaricie sectator. aut ambi-
ciosus nec vult adminuere sed
magis nocere. Pro hec volens diu-
dum in altum. primus agit aut ut
reducat pusillum a terra. quia qui
bene vult supplicium dare et rege dat
avariciam primus relinquere qui
prius bonum respiciunt sine que diffi-
cile et laqueos avaricie evadat
qui corde in terra gerit. De diabolis et
laqueus avaricie de quo dicitur per
ysayam propter iniquitatem avaricie
eius iratus sum vere ma[gis] multum
expediret sanum consilium et adiu-
torium querere domino granit hec
fidei rapit bene mihi eciam [illegible]
Hostibus gentes raptos in re-
quo rapiunt vendunt captivam
sed lacerat confundunt destruunt et
[illegible] pernis nec minus prelati hec
flebile facinus intra ascendit [illegible]
vinum coruscat laudant et illi fle-
tibus et lacrimis ora rigant ut
litibus ad hec respectus nulla mora [illegible]
spacio nulla memoria agitetur ut
vult potestatis [illegible]. vult hunc
mali perperes efficiunt opere emen-
dare sed ut corde mesto orem
vt deus eum hec regno [illegible] sa-
nat. et oculo pietatis in pauperes
respiciat [illegible] aut et simplici-
bus de [illegible] terra in captivitatem
[illegible] et ita fide et [illegible]
tenui aut pumbe operum eterna [illegible]
ite prima. Sed non nisi [illegible] obedi-
encia obediens s. verbum dei [illegible]
[illegible] Hinc iacobus in epistola
prima adhortatur omnes ad obe-
dienciam verbi dei dicit estote factores
verbi dei et non auditores tantum
fallentes vosmetipsos. et non solo au-
ditu suscipite verbum sed et opere im-
plete qui non auditores legis sed
factores iustificabuntur quia aut solo
auditu putat se salvandum seipsum
fallit. Hinc xps non simpliciter dixit

dat eos audiunt. Sed qui audiunt et cu-
stodiunt verbum ait beati qui audiunt verbum
dei et custodiunt illud. Verbum [illegible] spiritu sancto [illegible]
de beata Margareta in annis tenera-
ris teneribus puer et si raro au-
diebat verbum dei quia valde raro
erat. susceptis tamen verbum dei a
spiritu sancto cordi eius insitus diligen-
ti et obedivit et custodivit et ope-
re complevit. et neque via vitalis et fidei
deviaret pocius se variis tormentis
exposuit verbum dei celebrius. Cum
[illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] venisset. et Olibrius [illegible]
et diis immolare compelleret videt
Margaretam puellam nimium formo-
sam ardens iussit eam adduci et
[illegible] plena verba dicit Margareta [illegible]
[illegible] de fide christianorum et infide-
litate gentilium deserere iussit
eam preses incarcerari die sequenti
[illegible] dum sustinere renuit eam
ita suspendit et [illegible] ad sa-
guinis effusionem et redeuntem de [illegible]
[illegible] et dum adhuc diu co-
[illegible] iussit carnes eius pectini-
bus fregit usque ad ossa lacerata
et [illegible] sanguine flueret deinde
in carcerem mittitur tenebrosum. ibi
apparuit nutrix eius ministrans
ei pane et aqua et [illegible] dum a te-
[illegible] effugat. Et [illegible] et in
specie draconis apparuit valde
terribilis et eam vorare in eam
deglutire voluit. Margareta signum
crucis fecit mox ille evanuit. Eciam
se in hominem nigrum mutat quem
ipsa intelligens demonem per capillos
apprehendit et sub se ad terram deiecit
pedem super collum eius posuit et co-
egit eum dicere cur christianos ita [illegible]
[illegible] attemptaret. [illegible] ait ad ea
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
et [illegible] semper repulsa ab eis [illegible]
desiderio [illegible] confessus se [illegible]
[illegible] non [illegible] nisi quod invidet vob-

Margaretha

dyabolus invidet
nobis felicitatem quam perdidit

felicitatem quam perdidit vnde sibi
hanc non reparare non potest tamen
ea aliis inferre contendit et dum
vero pedem elevaret ille peruenit
erauit / Recepit die educta dum
sacrificare nollet extenditur et tota eius
lacerata vsque ad intima sanguine cum
crematur ita ut omnes mirarentur quod
puelle tam fragillis tanta posset
tollerare tormenta / Tandem in dolium
aqua frigida ipletum manibus et
pedibus ligata mittitur et pena gra
vior novum dolorem afferret Sed
divina pena salute manibus et pedi
bus relesa egrediens cum tollanda
bat / tunc quinque milia virorum
in christum crediderunt quos olibrius
data sententia iussit decollari / Tunc
claret fortitudo fidei auditus
vult constantia puniendi huius mar
tiris puelle miracula nobis omnibus
in monimentum et exemplum / **Et ut
tertium** membrum huius divina bus
dinga in omnibus tactibus / Nec for
titer ab subsistit quia cor altum ad
celum erexit impleverat eum iuste
pro quo cristus petrum rogaverat
scilicet ut pescllus navim extra reduceret
per hoc omnes ravenos indiuens ut plus
sinus intenti ad celestia quam terrena plus
de eterna salute vigilemus quam de tempo
rali et ut mea terra . intencionis et stu
dia laxaremus in compararem pisum
et pinnoris celestium / Fecit vero hec
omnia sicut deo placuit postierat
totam intencionem suam in deum e
legit gaudere non cum seculo sed in
deo / bona terrena et temporalia reli
quit / mundi gloriam sprevit primum
odium pro deo libenter suscepit divinas
preceptum obmisit pro tormenta sustinuit
et invenit quem dilexit / Tranninus
cum timens ne si diutius viveret plu
res per eam converterent iussit eam deco
llari cum ad locum venisset marcellus
ostendens gladium dixit prebe cervi
cem suscipe gladium et inferre mihi
peto fiat prabas mihi donec ...

plus sinus intenti
ad celestia quam
terrena

hic eternam in toto
est terribile

et commendavi spiritum meum orat pro se de
num pro omnibus carnis parca presen
tibus tandem pro plurimis oracione
completa dixit / Ostende gladium et
percute me qui alii dentes lamentatus
est tibi non possunt te inferre / Pro
cendit si non interficeris me non ha
bebis partem meam in paradiso / Tunc
vno ictu amputatus caput eius ora
vit dicens ut statuas meas sunt hic
peti et statim reddidit ad dextram
hic venerit quod angeli et sederunt in
corporis eius / Donec sepeliretur in
domo magna infinite in amitam in
antiochia Nos ergo eius ad hoc
vim eius audiamus ut opere ipsam
et diligam deum et diligentibus ad eu
meram terrenorum premiumque pro verum
forum in gloria in regno celorum
et nate maneant ad quod nos perducat

**Nisi abundaverit iu
stitia vestra plus quam** scri
barum Mathei . v . Hoc / Eternam
est singulare et inter tria retra magis
pungitivum / Alia eternam dam
nat peccata hoc autem damnat et
iustitiam si non est sufficiens alia
eterna non admittunt iniquos in
regnum celorum hoc autem non ad
mittit ad introitum regni celorum
etiam iustos si iustitia eorum fuerit
diminuta Alia eternam pro aliquo
vtique in aliquo in levent et sim
multis terrent hoc autem eternam in
toto est terribile **In quo noto**
primo terribilem comminacionem secundo
subtilem discussionem tercio necessariam sa
tisfactionem et reconciliacionem / Dico
primo predicit cum et secundo et tercio
cum / Scilicet cum dicit abundare iustitia
maiorem super iustitiam scribarum et
phariseorum necesse est et sic bene
primo dignat quod potest contra
rium scilicet corde tantum / aut corde
et ore / et in opere / magis quam hic recon
ciliatur scilicet explicit deo complare
ad primum . scilicet . de terribili comina
cione christus dicit nisi abundaverit
iustitia vestra etc non intrabitis in
regnum in regnum celorum quod est

dixe no intrabitis in regnum celorum
n dixe q cadetis in infernum no e nec
dum qui no fuit inventus in civilita
te invenitur in igne tam deus in
sup omnia iuste fecit In omni creatura
rationali querit iustitiam unde inde de
lecto no delevit iustitiam cum singulis
ꝯfideret no ꝯfundit iustitiam l'ui
innumerum data eam quousque reno
navit in Ysaac in Jacob iustitia re
fulsit Joseph in Egypto eam in
stituit per lege moysi no e sufficie
ns sed amplius ꝯfirmato per xiiii no
e soluta sed impleto Unde xi dicit
capitulo iii Tunc ihesus venit a Ga
lilea ad iordanem ut baptisaretur
a Johanne incipit Johannes ego
a te debeo baptisari et tu venis ad
me Respondit ihesus dixit sine mo
sic enim decet nos implere omnem
iustitiam s subdendo se no solum
maiori aut equali sed etiam minori
s. Johanni aque Christina dicit imple
signat iustitiam christianam plus dic
gtine qua gtinebat iusto ve
teris legis Iustitia christiana e nolle
q religio christiana prohibet et illud
velle quod iubet Unde dicit Biion de
iustitia e in iustitia christiana sup
naturam iustitiam et super legalem
abundat Unde no prohibet ira
et lex moysi repetit malum ...
re secundum prohibet christiana iustitia in
quit salvator si no dimiseritis
neque pater vester celestis dimittet vo
bis et apostolus nolite reddere ma
lum pro malo nec maledictum pro
maledicto no curat moysica
de interiori amore et dilectione corpore
servavit nec de bona voluntate
aut mala sed christiana iustitia
curat ut secundum merita sit meriti
apud deum ut diligatis eum sicut no
stra lex ... dimittebat oculum
pro oculo manum pro manu et sim
stitia aut christiana ea ut iustitia
corporibus bonus habeat no ad
mittit sicut mosaica no cura
bat de interiori sive mala sed
christiana in creatione data valde
despicit interiorem Unde salva
tor

Lucerna corporis tui oculus tuus si
oculus viciatus fuerit totum corpus pal
pebrosum et caetera sic communis si
recta et iusta no fuerit nec rectum in
operibus ... monstraverat no appre
hendebat iram nec alia ... precia
iustitia christiana apprendit ... iniu
riatores ... dicit Matthei v x et xxi
iiii iustitia veteris testamenti no fuit
iustitia regni quia ... illa nemo
aptus fuerit e regno dei ... sicut
veteris testamenti no permittebat sed
... regnum celorum secundum ysaiam
... Unde si me audieritis
bona terre comedetis et quia a
... primum ... abun
dat ... nobis dicit nisi
abundaverit iustitia vestra plus quam
scribarum et phariseorum no intra
bitis in regnum celorum etc. De primo
Ad 2m De subtili descripcione
apprendit enim divina iustitia magis
... no obmittit ... perfectat ...
... malam ... mala
voluntate et ira in corde latente
ira vero expressam penas et iram
... et ... quod ...
... deputat ... iram ira
in corde latentem pene que vocant
iudicium ... iram vero expressa
pene que vocant concilium ira no
... gehenne igni magna
pena iudicium maior concilium ma
xima ... gehenne ... ca
... iudicium concilium et gehenne ...
notavit ... penas infernales ... no
... ut sicut in ...
... gradus ita et in penis Sa
lomon interfecit adoniam fratrem
... regnare voluit et signat ira
in corde interfecit Joab ...
et signat iram vero expressam inter
fecit qui maledixit david et signat
iram cum ... in ...
... bene notat Beatus ...
Nonne ipse considerat vias meas
et cunctos gressus meos dinumerat
quid ... actionis ... gressus ...
... meorum ubi gressus dicit ...
dens vias ... gressus considerat

Divina iustitia apprendit magis homines omittit pecca

pene infernales

Nonne ipse considerat vias meas

quo indicabit homicidia

r. actionis sic grossis dinumerat cum e
tiam motus et nec minutissime cogi
tacionis suis indiscussa vt vana transire pa
tiatur apud nos esse vilescunt indi
scussa remaneat. Ideo fratres et tribules hec
cogitare et audire. Si enim parva in
tanta estimacione ita pensat. quo
appendit magna. Si enim ita primi
que interdum inter proximi noceat quid
vindicabit homicidia furta rapinas
fraudes adulteria vsuras falsitates
simonia et alia grossa iniusticie. Eciam
ita conaret estimacionem non fuisse ne
cesse. Iesus abundanciorem hic iusticiam
quam phariseis quia valde cauebant
peccata nos vero minime. Ideo non sic deus peccata
appendit vt homines qui sibi adulantur
modicum grossa reputantque peccata. Ia
vero que in corde versantur an in voce
non appendit. Deus autem etiam in corde

deus omnia peccata perpendit in corde et opere

in voce et in opere pensat. mensurat me
surat et omnia peccata que in seculo tenent
vt nichil sint indiscussa vadat. Item
ita quod sit terreat vt quilibet ad eum deum
clamet dicens. Ps. Non intres in iudicium
cum seruo tuo quia non iustificabitur
in conspectu tuo omnis viuens. Hec de

Ad 2m de necessaria reconcili
acione proximi faciendi fecit enim men
cionem de ira. Ira autem prouocat rixas.
rixe autem tollunt graciam. Io necessaria est
reconciliacio per quam accepta per quam ob
tinet bonum et premium ad gloriam domini.
Ideo xps ait. Si offers munus tuum ad
altare et ibi recordatus fueris quia frater tuus
habet aliquid aduersum te. relinque munus
tuum ante altare et vade prius reconci
liari fratri tuo et tunc veniens offer mu
nus tuum. Item xps mediator non pacien

et vult deum honorare et tua substancia

ter hominibus rixam. vsari iram inimici
ciam discordia et odium que sunt fratres
religiosi fidei omnibus reconcilientur longe
recte intrantibus longe gratiam longe gloria. Si igitur
proximum lesisti et vis deum de tua substancia ho
norare prius reconciliare proximo deinde o
ffert deo. Itaque si vis placere deum per
placata offensum. ex inimicis fratres
prius fac satis iniuriato deinde offer deo
quia si tu non placeas deo nec oblacio tua
placebit. geris in corde aliquid ma li
et fratrem prius de corde dimitte postea ho
ffert deo. ex discors in fratre non potest co
cordare in deo priorem non vides insi per
concordiam nunc hore quem vides prius

reconciliacio est necessaria quod omnis xpianus
sit pacidonis socius et offerre debet spiritualis
hostias deo acceptabiles per ihesum xpm. Non
omnis enim denique offert deo in templo ex sp
iritu aut corde nostro hostias
spirituales. Ad nos enim tipos spirituale omnes
e cum spiritu hec hostie deo sit accepta
biles est quod spiritus quo ibi homo non
concordat in deo offerendo qui plenus
est discordia in proximum. Notat hoc Gre
gorius in dialogorum dicens. Tunc omnis
culpa non remittitur solummodo qui eo quibus
e culpa discordie per quia nec munus
accepit. scilicet quod offert deo. Intelligamus igi
tur quantum deus appendit hominum concre
conciliacionem cuius permittit ipso a nobis
sibi debito. Item orat quis. Deuocius
missas audit sermonem se aperit
deum recedit. Sed quem corda oppressorum
ad deum super vindicta clamat quo
nunc deus exaudit nouus oppressores et
omnium pauperum sermonem et ut vicium
ira que est fomentum omnium iniuria
rum et oppressionum. Item et si homines
non sunt non est homines in ea iniuria
dt. Jdeo ad demetarum quoniam ira
sit hominis est finis vero hec pone xpm
vt scilicet non fiat ad quod ira ducit sic
hic concordia in concordia gracia et deo
pluris qui dat in presenti graciam ca
dem in futuro gloriam eternam. Ad quam etc.

Nisi abundauerit iu stia vra ut supra

Euuangelium tractat de iusticia vt xpiani
sint iusti quia ut dicit propheta iustus
dominus et iusticias dilexit equitatem
vidit vultus eius. Deus iustus omnia
iuste facit et non solum fecit sed etiam iuste
defenit omnes eum visibiles per om
nem in iudicium proximum quo dicitur
non magnitudine potencie non augmentum
doloris sed per iusticiam facit conflictum
et ideo reparacionem. Si igitur saluari vo
lumus oportet nos vt simus iusti. iusti
enim ibunt in vitam eternam. iniusti
in supplicium eternum. Ideo ait xps v. Ideo
oportet vt simus abundancioris iusticie
quam quam indici verbo testamenti.

Ideo ut plena iusticiam habeamus Primo
oportet ut simus iusti quia ut dicit propheta
iusti hereditabunt terram. scilicet illam
supernam et habitabunt in seculum
seculi super eam. Certissimum enim est

Verum iniustus mala capiat in intentione. Avarus et parcus mendaces

quia iusticia dei maior iusticia non iudicabit super iudicium namque punitos sicut et iniuriosos iniusticie pertinet Sap. v. deus enim iudicabit adversarios induet pectorale iusticiam dei ergo indutus iusticia quem invenerit ipsa indutum non iudicabit iudicio pene sed illos confidenter dicit id psalmista retribuet in diebus enim iusticiam meam et in fidei caritatem et opera bona in iusticiam aut etsi hic non tangit alius quia forte dicit dies suos in bono sed considerat quid psalmista dicit: verum iniusti mala capiunt in intentione, non dicit malum sed malus nec dicit tangit sed capiet quia omni parte nec ait in vita. quia ut dicitur Prov. xx. avarus et homo parcus mendax quem lucratur et acquirit dolose fure et rapinis per ea impletur os eius calculo in morte autem eius in parte est amaritudine intollerabilis, difficile enim et impossibile est quod homo iniusto apparetura deo iusto considerat hic ille sapiens quod ait o mors quam amara est memoria tua homini iniusto et pacem habenti in substantia sua [illegible] nec solum iusticia respicit prelatos quorum officium est [illegible] ministrans se opponere et vindicare ac pauperes defensare sed respicit quoslibet homines qui dicit esse iusti deo per obedienciam iusticie sibi per disciplinam iusti proximo per humanitatem vitatis et caritatem in hoc enim delinquit homo multipliciter dicit Augustinus xix de civitate qui fundum aufert alicui et tradit ei qui nil iuris habet in eo iniustus et qui seipsum aufert deo dominatori a quo factus est et tradit se et servit malignis spiritibus. certe non iniustus nisi est ille. Ait Augustinus quid totius mundi laborat bene quod iniustus [illegible] a suis patitur. ubi igitur salutem eam ad salutem requiritur et iusticia sine hic de primo. De

Secundo ad salutem requirit ut abundaverit iusticia sine qua antiqui veteris testamenti [illegible] sunt de quibus supra l x et xvi non est destructor suorum [illegible] in sapientia eterna [illegible] Ideo ipse testatur ait non nolite putare quod veni solvere legem aut prophetas non veni solvere legem sed adimplere. Salvator enim [illegible] temporalis [illegible] humanarum [illegible] incomprehensibilis [illegible] utramque dedit legem veterem dedit et promulgat

utrisque dicitur. veterem dedit per ministros prophetis illis temporibus exigebat non capabilis [illegible] modo et per omnibus data fuit omnibus populis iudaicis per Moysen primus accepisset veniens tamquam Christus quasi in illa grossitie latebat expressit ad dedit ad id quod bonum est ut melius fiat dicens non veni solvere legem sed adimplere alioquin omnes qui regnum celorum captare contendunt. ut iusticiam ampliorem possideat quam scribe et pharisei. Iusticia evangelica precellit iusticiam legis mosaice tamquam dicit ut caritas precellat phariseorum iusticiam. Si igitur non vendis bonum et [illegible] quod virtus inhibet sed non ex capitulo requireretur quamvis nec manu [illegible] nec corde [illegible] odiendo intencionem vindicandi et nocendi habendo nec lingua [illegible] detrahendo [illegible] obloquendo [illegible] in persona nec rebus in fama. Hec enim omnia quod evangelica inhibet. multi manu vindicant. sed infiniti corde et lingua. Nam quasi [illegible] omnibus [illegible] iudeis [illegible] admisit iusticiam talionis Exodi xxi oculum pro oculo dentem pro dente. Iusticia christiana prohibet malum [illegible] dicit salvator si non dimiseritis neque pater celestis dimittet vobis. Unde [illegible] admisit pro [illegible] tamquam [illegible] et legis timorem [illegible] christianis inhibet gratia et caritate infecta [illegible] aut et caritate et remittere offensa de corde. que dimisisse et [illegible] dicit de [illegible] orationem [illegible] et dicit [illegible] super illo dimitte nobis debita nostra sicut et nos [illegible]. Tercio ad salutem requiritur plena iusticia quam Christus in se exemplificavit. Mt. iii cum enim venisset ad Iordanem ad Iohannem ut ab eo baptisaretur Iohannes sciens verum ipsum esse deum et hominem [illegible] ego a te debeo baptisari et tu venis

o mors quam

Iusticia evangelica precedit mosaicam

oculum pro oculo

ego a te debeo baptizari

quid est
iusticia

ad me pcedit lgnd. d. sunt mo sic
eu docet nos implere iusticiam vez
Vbi iusticia accipit gnalr put in
cludit in se omniu virtutu Sicut vo
dzut iusticia intelgi vt sunt ipe
dixit se impleturu omne iusticiam
ita et nos put possimus impleam
Dt aut Dion de Cass in tractu de
iusticia omnis iusticia vbi nichil
mali admittit nec qz boni dimitti
tur itaqz impleq oem iusticiam
qui vitauiq a noluq qd religio p
hibet et dvoluq. et fanaq quod
religionibq lex hec itaqz erraio rel.
ligi qz si xam modum temporibz ita
sb tlibq moribq sub tlibq dissolu
tionibq idunt et ita mores eos
inuenit vbi salq eit bene inhi
bet omnde ira sit tunc appetitu vin
dicte inhibet quia vaqz gtu
inchosa que omnia ex vsu ita vi
lueunt qz petius no esset trig
dt Ysaie xx. dico vob no resiste
malo s. aio vlciscendi. que inhi
bite est ad omnes psonas priuatas
videq eni qz homines qui sunt
psone pblice in officio poiti resi
stunt et deberent resiste mali.
nis hoiu et repelle et arguere
qz no sine ca pncepes portat gla
diu ald dare idoneam malis ho
inibq simplices opp mendi sunt
ut priuate psone qz quibq no est
cmissa auctoritas iudici p vel
nece iniurie commendantur a
dire ad pblicam psonam mag
fare iudiciu et iusticiam iusticiam
sed quilzt p se ipm vlciscit vel
iurat iudicat indicant Si pro
xa in corde aut p cotumelia
dignq e pena infernali quto
magl p vulneracione pnusioz
pcussionum et destructione pxi
Ergo fres sic hec nobis ewan
gelii infixim vt vinamq erga
xm iusti et innocent vt hic bn
iudicium misericordie a deo ta
de glam regni celeste adipiscam
ad quam nos pducere dignetur

Nisi abundaverit iusticia vra plus

tract distribuit
docet lex vetus
nova

hm scribarum vbi. sup hec ewam
tract distribuit et docet docet neglig
enteb et inadvertenciam abundare iusti
tiebq nr regulam xanam qua slegis
no intrabunt in regnum celorum et ita
damnabunt. In condemnaciom aut di
uina iusticia penas distribuit iuxta
demitorem qualitatem docet aut vt
erga pximu amicabile cocordie et
innocent nos hcamus primum tangi
in principio ewangelii cu dic si ergo
dampnaveris iusticia vera hic in nunc dic Sed
qui irascitur fri suo reus erit iudicio
Terciu tangit cu dic si offers mu
nq tuum ad altare et ibi recon
ciliare fri tuo et tunc Notandum dator
no promulgator Deinde aut in comunis
dator et promulgator vtriusqz duo nouo
sed non sed vero similis p bona frib
qui suo ipso potui ista nona re
cepi tam no solue sed adde pfectionem
no solue impfectionem sed adimplet. Conn
erat lex. si veta a summo data fecisse
ut reprehensibile hui qz difficulta
tibus plena ut ita nemo illa ad ple 7/
num pfecisset no qz defectu legis sed
defectu operantis et congruebat tunc
ille enim quoqz pplo atqz inculto in tpe
suo sed melior lex atqz leuior iam
dum expto mudo largienda erat no
tamen p ea solvenda sed adimplenda
no eni destrueret a suaret in sapien
ciam rerum fota in denis licz ad
dat ad id qd bonum est ut melius fiat
Hic illud tercium go sua doctrina in aliquo
veterem legem no solvit sed adimple
uit sic eni lege antigua posuit no
solum pro iudeis sed p toto mundo
Quarto quia tunc mundus totq no erat
aptus magistrum aliorem suscipe doc
tinam. ut ad maiora suscipienda
sunt initamenta Pre minorem eni
veteris legis et nove mag. dra. Judeis
de si volunt et audient ut bona
terre comedetis Ysaie primo Sed xa
nis vero dic Mathei xix. Omnis qui re
liquerit domum aut dominacionem vel fres
aut sorores aut affectum carnalem
aut agros aut possessiones centuplum acci

Omnis qui reliquerit domum aut
fres aut sorores in affectu carnale
aut agros aut possessionem centuplum accipiet

non sine ca
pnceps portat
gladium

Judei
quam habuerat incitamentu ad bonu

263a

pret x gre et vitam eternam possidebit
f. infuso [illegible]bras eduxit de seruitute egip[illegible]

xana magnum respexit ... ad delectionem
ita et freue dro mihil sit mihi apt

263

et tunc veniebat offerre munus tum de primo
tabulis quinque cum incarnato ut scilicet
ubi gratia abundaret sit super ubi
incarnatam ad hoc scribit illud. ... v-
nolite putare quia veni solvere legem
aut prophetas non veni solvere legem sed
adimplere. lex quo venit adimplere
quod erat incompleta plena hic erat et
gratia plenum illius temporis ... ut dicitur
Ioh. I. x. c. xviii. salvator omnium ... pre
humanitatis ... incomprehensibili divinitate ...
utraque ... ... / legem scilicet veterum et nova
veteribus ... dator

docet destruet lex vetus nova

ad me [illegible] sine mo sic
[illegible] docet nos implere iustitiam [illegible]

ydoneorum

Omnis qui reliquerit domum aut fratres aut sorores in affectu carnali et agrum et possessiones centuplum accipiet

pro(pter) Christi gr(ati)e et vitam eternam possidebit
s(cilicet) infra Iacob eduxit de seruitute egip-
tiaca de manu pharaonis in manu potenti
et brachio extento christianus vero in mag-
na corona et mortis humilitate liberauit de
dyabolica potestate ~~Iudei habuerunt fra-~~
~~tres~~ in humilitate et caritate Iudei
habuerunt patres et prophetas in exemplum vite
et eorum intencionem ad bonum christiani
vero christum habent ad opera virtutum exem-
plarem patrem et ducem diuinum Item habere
apostolorum feruorem martirum deuo-
cionem confessorum castitatem virginum sinceri-
tatem humilitatem quibus eciam q(ue)
[illegible] et infirmitatis erat et tamen
ita dea plane studebat Iudei itaque
federate et libertate eterne nobis d(icitu)r
ni abundauerit iusticia vestra plusquam
scribarum et phariseorum que erat
eorum Iusticia ypocrita ut dicit Robertus in
suis actubus habebant intencionem cor-
ruptam nec ad deum faciebant sed ut ho-
norificarentur ab hominibus vanam gloriam
inquirentes hec ille Iusticia autem christiana
ut dicit Simon tractatu de iusticia nichil
spiritualis admittit ipsa est ordinata
amor ordinata affectio recta intencio
status ac custodia superscripti [illegible]
[illegible] contemplacio potestas ipsa est
que sola potest deum imitari perfecte
et perfecte ista tamen excellencia in
lumine christiane fidei iusticiam iudaicam
maxime in tribus fuerit dicitur ut pot
sicut in textu eodem v. In primo red-
dicione vindicte Nam lex antiqua
non prohibebit rependere pro malis
vicem Iusticia autem christiana prohibet
prima petri iii non reddentes malum
pro malo sed econtrario benediccionem
quia in hoc vocati estis ut s. pariter
hereditate nec videlicet sed ut benediccionem
hereditatem possideatis quia dixit venite
benedicti patris mei possidete regnum
te mat xxv. Glosa ibidem infra
e. q ut qui hereditatem eternam
consecuturi et benediccionem semper
in voce eorum resonent benediccio non
malediccio Secundo dicitur excellencia est
in amore et delectione Lex enim mo-
sayca non curat de interno amore
dummodo corpore seruabatur sed iusticia

precellencia noue legis

christiana magnum respicit hic ad delectionem
ita ut si nec deo nichil sit mihi apt(um)
deum nisi diligens deum nisi fecerim
eum per dedat charitate Inde ad appli-
primam Corinthios xiii si distribuero in cibos om-
nes facultates meas et si tradidero corpus
meum ita ut ardeam vel ad [illegible]
et fecerit verbis hominum caritatem
non habeam nichil mihi prodest Tercio
dicitur est precellencia in vitando odium
et inuidiam Lex mosayca persequebatur
inimicos odio Lex christi iubet diligere ini-
micos et benefacere eis qui persequuntur et
oderunt Luce vi si enim odis amplius et
noceres. illi forsan nichil. tu autem
anime mortem paras Crisostomus ibidem puto
quod non licet xps ita mandat pro inimicis nostris
orantibus propter nos. nos enim illi digni
sunt ut diligantur sed quod nos non sumus
digni ut aliquem odiamus Odium enim
est sensus tenebrarum sordidans plerumque
[illegible] sensualitatis [illegible] sic quod est vt
vel dicit ibidem christiana iusticia est nolle
illud quod religio christiana prohibet
et ad velle quod consulit atque iubet
hic deponendo De secundo scilicet
de retribucione iusta diuina Non
enim deus vnam penam omnibus prestat pec-
catoribus qui enim considerat et appendit causas
vnius hic rependit De vetula xx v
pro mensura peccati erit modus pla-
garum Vel ut dicit Gregorius in dia-
logorum iv omnibus quidem est in gehenne
ignis sed non vnomodo omnes exu-
rit peccatores vniuscuiusque et cum
quantum culpa exigit tunc illic senti-
tur pena. Nam sicut in hoc mundo
sub vno sole multi consistunt nec tamen
eiusdem solis ardorem omnes equaliter
sentiunt quia alius plus estuat
alius minus Ita in vno igne non
vnius modi est incendium quia quod
hic diuersitas corporum hoc illic agit
diuersitas peccatorum ut et ignem non
dissimilem habeant et tamen eos dis-
similiter cruciat hec ille Et dicit Gregorius
xxi moralium c. v. expotemus singulo-
rum vias sic considerat sic gressus
enumerat cum intencionibus pensat vt
subtili examine perpendat vel quantum
proficiant quisque ad bona opera vel quan-
tum ad mala declinans perficiat

tercio

retribucio iusta diuina

pro mensura peccati

[illegible]

Gregorius

ira ho(minis)
explicat
peccat(um)

diuerse mansiones
in pena eterna

quibus appetit iram

ira boni(s) 9dirat(ur) ille l(ex) cor appendit
iram in corde appendit iram vor
expressam appendit iram expssa
cum 9tumelia Ira in corde latens
e venie peccatum, expressa e ad(huc) offensa
aut 9tumelia. Est tamen primum no
tabile q(uod) i(n) iudicium vnplectum s(ecundu)m
notabilius et q(uod) concilium t(er)ciu(m)
notabilissimum. et q(uod) igni gehenne me
dum tenebris ira sed(et). q(uod) leuium h(ec) tria
s(cilicet) iudicium concilium gehenna designat
diuersas mansiones in eterna damna
cione p(ro) modo pc(cat)i. Itaq(ue) ira e peccatum
mortale s(cilicet) cum quis appetit p(er)niciem
versionem aut quamuis grave lesionem
si offensio comis superueniat absolu
bo erit peccatum. Sic in quibus appetit
vindictam iniustam in eo q(uod) talis
appetitus 9tra caritatem et iustice est
peccatum mortale. Et si nimis ardenter
iram interius vel nimis exterius mani
festet signis irae. vel si vehementia
irae aquis excludat adiectionem et pri
mum peccatum e mortale. Et si quis appe
tit vindictam 9tra ordinem comis lau
dabilis e ille vindicte appetitus p(er)
si fiat vindicta 9licet q(uod) s(ecundu)m ordinem
comis s(cilicet) puniendo in quibus non me
ruit vel ultra q(uod) meruit vel
etiam non s(ecundu)m legittimum ordinem a non
s(ecundu)m debitum finem q(ui) e 9s(er)uacio iustic(ie)
et correpcio culpe. talis ira mortalis
e q(uo)d si quis in modico appetit vin
dictare vel transcendo modum p(er) ira
necis q(uod) p(er) in(fra) reputandum venialis
e h(ec) tenebris leuium ira. Idem non adu
tebat nec 9munditiam putabat in
corporis p(er)in(ente)mentum. Iterum deus appetit
omnem iniquum motum ad nocendum fratri
in homicidium ebenicio deputari. Si
igitur tanto homicidium corporis tanto ma
gis in anima s(cilicet) a ira. tanto in
uidia tanto et odium et detractionem q(uod)
et h(ec) inter homicidia deputant(ur)
Non s(o)l(u)m factum actuale sed in(ter)
voluntatem h(omi)n(is) q(uod) inter transmis
riens fuerit eius talis deus p(ri)m
cum respectum q(uod) ad voluntatem
et intencionem. Vn(de) ait Iohannes s(er)monis
ab ad radicem arboris posita est

Ad voluntatem respicit
deus

Vadat primo s(cilicet) ad extractionem in igni
in radice stat tota vita arboris vo
luntas in homine e sic radix in ar
bore. securis itaq(ue) ad radicem po
nitur q(uod) sua diuine iustice ad vo
luntatem hominis e posita eius si
non fuerit pressum ad actum cor(r)i
piebat deus Caym de malicia cu
q(uod) adhuc p(er)petrauerat fratricidium
eo q(uod) videbat eius mala voluntatem
et p(ro)positum occidendi fratrem suum
quia arguebat eum. Itaq(ue) cum in
de inde eum occidit ibi redargu
ebat eum. itaq(ue) deus aspicit in vo
luntatem que est radix operis, que
si fuerit bona opus erit melius
si mala opus erit deterius. Et ideo mi
stica xiana requirit abundantiam sup(er)
iusticiam phariseorum Si bona uult
expetit accipienda. Sequitur de re
De 30 s(cilicet) de doctrina qua docet in
venia reconciliari fratri suo offenso
ad qua homo ita promptus esse re
re prendens q(uod) oblatum munus non
vult deus acceptare nisi p(ro)p(ter) fit
reconciliacionem fratris p(re)hende quoniam
homines diligat patrem deus 9cordia
et caritate Ita q(uod) ut dicit Crisostomus
super h(ec) verba Leo, offenso fratre et
non placato impugnabile dei munus
offerri et suscipi. Et ro quia fidelis
deus habet q(uod) non vult placari ei quem
deus displicet fratri, nec ei oblacio
placet d(omi)num offerentibus sibi dicit
Vnde Gregorius in registro epla vel sua
p(er) via in 9muni potestate dei iudicio
non quod datur sed quo datur respi
citur. Unde sepius e respexit deus ad
abel et ad munera eius non respe
xit ex qua re patent ordinem
q(uod) non offerentes a muneribus sed
munera ab offerente placuerit
nec concordat deus in acceptacionem
muneris cum homine offerente
quidem ubi discordat a proximi
caritate. Unde dicit Si offers mu
nus ad altare et ibi recordatus fu
eris q(uod) frater tuus h(abe)t aliquid aduersum te

deus hominis non volt placere
quidem displicet fratri

vade prius reconciliari fratri et tunc
veniens offeres munus tuum. Cri-
stus dicit ibidem contra eum deus habet
consiliarium cum nobis. Et quod fides
servat hominibus quod cum nobis perfecte
diligit eos minus nullus non vult esse
inimicus. Aliquid non potest esse deus non
suscipit munera nostra si fratri est sibi
non reconciliatus. Et non potest esse fac-
tum sed pro nosmetipsos vel si sanguine
pueri fideles aliquam dissensionem
habuerint inter se deus illis non
potest esse amicus. Neque cum eorum munus
non suscipit vero eorum non exau-
dit vel si quid aliud bonum fece-
rit quia nemo inter duos inimicos
potest fidelis amicus esse ambarum. Hoc
Cristus et oblationem non respuit quia
munus culpa solvit et tamen non
vult ea accipere nisi prius fratrum
discordia sopiatur. Hec Crisostomus
in dialogo. Et. Alibi dicit quia quan-
tum est culpa discordie per quam
nec munus accipitur quod offertur
pro culpa solvitur. Hinc seminantes
discordias magna pena sunt deo odi-
biles indicat quia seminando di-
scordias caritatem que inter eos vin-
culum ... unde Gregorius in pasto-
rali. Hinc perpendat seminantes in-
gens quia multiplex perimunt qui
dum unam neguiciam perpetrant ab
humanis cordibus virtutes simul
cunctas eradicant et uno malo
innumera mala perficiunt, quia se-
minando discordias caritatem que
virtutum omnium est mater extinguunt
quia nil est preciosius deo virtute di-
lectionis et nil desiderabilius dyabolo
non extinctione caritatis. Hec. Isto
abunde iusticiam faciamus et
nobis pacem et concordiam diligamus
ut recessit caritas dei in nobis
et salus eterna que nos perducat
dignetur et

Nisi abundaverit iu-
sticia vestra plus supra

Secundum Crisostomum fides conservat p-

recepta et consummat promissa. Sic
tota lex decem preceptorum oritur ex
fide. Sic enim per fidem implentur. Neque qui
fidei implentur est iusticia fidei. Illa
fidelis qui non implet legem est im-
pius debilis insufficiens modicum va-
na et mortua quia sunt operibus le-
gis. Hoc quod dicit salvator in verbo
nisi abundaverit iusticia vestra id est iusticia
vestre fidei plus quam scribarum et pha-
riseorum id est nisi plenius et perfectius
impleveritis legem quam implebat
ille qui perturbat eam et iniquus lege
non intrabitis in regnum celorum. Illi
namque quedam precepta adimplebant et
quedam obmittebant. Nobis autem non licet
unum iota preterire de lege quia quando
in minimo precepto offenderit factus
est omnium reus, quia enim precepta sunt
posita complenda. Admodum veritatem
requirunt quamlibet perfectam esse caritatem.
Illi volebant ut alii legem adimple-
rent et soli voluerunt esse soluti a lege
nobis autem non sic quia est nemo obli-
gatus dei sumus. Invitamenta ... ...
dilegem. Illi diminute legem imple-
bant, quia datis preceptis una mandata
servassent in ad meminebant tra-
dimus quibus compellebant plures
ad transgredientes mandata dei. Preterea
eis hoc imposuit Cristus de honora-
tione parentum. Ut supra. Illi imple-
bant legem superficialiter nobis autem in
plenius debemus facere quia spiritualiter tam-
ben adimplere. Illi legem imple-
bant quia transgrediebantur timore
pene. Nos implere debemus amore
iusticie. Illi quasi implebant quasi
transgrediebantur. Nos autem si non per-
veneremus in implentem legis non po-
terimus esse salvi. Et ut ista ma-
nifestius agnoscamus videamus quomodo p-
recepta dei prodeunt ex fide et quo-
modo per fidem adimplentur. Est enim primum de
fide. Credo in deum patrem omnipotentem
creatorem celi et terre. Hic ex hoc
ondit omnes paganos et supposi-
dei. Hoc quia creavit eos nolo-
Hoc quia omnibus dedit esse et vivere

Fideles imple-
bant legem
Sed nobis non
licet unum iota

timore
pene

Credo in
deum patrem

et hoc quod omnia gubernat et dirigit
et hoc quod ab eo descendit celum et to-
ta natura et in cuius manu sunt om-
nes fines terre et hoc quod in cuius potestate est
vita et mors et quod habet generale
dominium in omnem creaturam. Unde contra
dictum primum preceptum dei scilicet dominum deum
tuum adorabis. Sed idola adorantes
latrie et illi soli servies illos. Si enim
credis eius imperium et excellentiam
et universale dominium oportet quod eum time-
as honores et ei servias. Sed illi
in antiqua lege faciebant hoc dominium
unde quia deum adorando immola-
bant ei boves et vaccas vitulos
hircos agnos genua corporalia fle-
ctebant corpora in muris macera-
bant et omnia servicia deo exhibe-
bant ex timore et quociens a dei
cultu declinabant ad ydolatriam
semper puniebantur. Nobis autem non
sufficit deum sic adorare sed in spiritu
et veritate in corde vero humili et
contrito et gaudio in quo coram eo genua
cordis flectit et se prosternit recogno-
scens super se plenitudinem eius po-
testatis et nichil nisi in se hoc et ex-
faciens omnia servicia et corporalia
que sunt quedam signa subtiliora [illegible]
more. Ex quo patet quod per articulos
fidei dedimus ad perfectionem implecionem
primi precepti. Sed non faciebant
iudei. Secundus articulus est et in ihesum
christum filium eius unicum dominum
nostrum qui conceptus est de spiritu sancto natus
ex maria virgine. Et hic ostendit quid meru-
erat filius dei qui est imago patris
quid sapientia patris dei filius qui
est virtus patris humiliavit se et ex-
inanivit quod se hominem fecit in
incarnacione natus humilis ex matre pau-
pere utique ad hoc ut nobis exhiberet
et doceretur et in humanitate visibilis
nobis patrem et seipsum manifestaret
et contra peccat contra primum preceptum dei
si non assumamus nomen domini dei tui in
vanum et non vilipendamus. Hic quod
filius dei factus est homo natus ex
maria virgine quod hoc est maximum opus

adorare deum in spiritu

non assumas nomen dei tui in vanum

ascensus absconditum. Sic enim credis quod
deus sic dilexit mundum ut filium
suum unigenitum daret. Habes hoc in
magna reverencia tenebis ad hoc et in
eum credens non peribis sed habebis vi-
tam eternam. Et sic contra preceptum transgredimur
… maxime qui summus sancti a-
naturam vel ydolorum servitutem
Sic hoc enim preceptum transgrediuntur
simplices non attemptantes humilitatem
vel incarnationem. Et autem iudei hoc non
credebant. Audite sepe quod iudea hoc
pro malo reputant et hoc multi iude-
i dicunt scandalisant. Prima tercio pre-
dicat christum in scandalum multorum.
Tercius articulus fidei est passus sub
poncio pilato crucifixus mortuus
et sepultus descendit ad inferos.
Et iste articulus ostendit opera nostre re-
dempcionis et restauracionis. Ideo na-
tus passus est ut solveret penas
peccatorum crucifixus ut deleret cyro-
graphum. mortuus est ut nos vivi-
ficaret. sepultus est ut thesauros sua
morte conquireret descendit ad
inferos ut salute acquisita aliquos
illuminaret et antequam veniret ad
hec opera quanta miracula fecit quanta
… ostendit quantas doctrinas tradidit
libri patet. Et contra predicit tercium
preceptum dei memento ut diem
sabbati sanctifices quia ista re-
dere et de hiis affectuosius cogitare
per que deus operatus est in medio ter-
re et in istis delectari est pro
sabbatum spirituale … ista
innumerabilia opera bona dure et anima
nostra cognosceret … minus. Nunc
sabbatisant iudei hoc est quod nomine
sabbatum deo parenti operati cru-
cifixo … conficit eum moriente
pectus mors nunc sepulto pectus
sepelliri cum descendente ad
inferos cum a peccato absolutus
revolvere in corde illa gaudia
que sancti habuerunt in limbo pa-
trum videntes ipsum divinitatem
anime veritatem que in tedio

sepata erat a corpe Quartus arl[us]
fidei e[st] tercia die resurrexit a mortuis
ib[i] ascendit ad celos et sedet ad dex
teram dei patris omnipot[entis] hic articulus
ondit triumphu[m] x[risti] de morte xps en[im]
resurgens iam no[n] morit[ur] mors illi
vlt[r]a no[n] dominabi[tur] quia redijt ad vi
tam immortalem et ascendens in celu[m]
fecit participes bonis illius p[at]rie
celest[is] et inde procedit q[uar]tum pre
ceptum honora patrem et matrem tua[m]
vt sis longeuus sup[er] terra[m] si enim cre
dis x[risti] celo[rum] e[ss]e celu[m] futu
ram / et p[er] eius in celu[m] ascensionem
tibi locum p[re]paratum in vita sempit[er]na
debent omnia illa facere p[er] que pos
ses illa adipisci Igitur honorabis
patrem et matrem Nam h[oc] e[st] motiv[um]
honor[is] parentu[m] quod e[st] adimplendu[m]
illa tria priora precepta si ei celis
deum quia ab illo h[ab]es esse ho
nora p[atrem] et matrem q[ui]a no[n] esses in
p[er] eos deus gubernat et regit / illi
sunt a deo vita dependet et p[er] pa
tria vitam custodiebant et p[ro]p[ri]am
5tus Quintus arl[us] e[st] inde venturus e[st] iu
dicare viuos et mortuos hic arl[us]
ondit q[uod] dei filius qui venit hic
in humilitate mansuetudine et pietate
et d[e] omnib[us] veniet iudicare no[n] so
lum ydolatras et scribas · sed illos
p[ro]p[ri]e qui eu[m] pupugerunt vij xps
in extremo comminatur iudicium vniuso
rum p[ro]phetarum et suis discipulis Nam
hec p[er]fecte credit et efficaciter conuertit
ondit Quinte eni[m] occidendo p[ro]xim[um]
quantum e[st] in eo eciam crucifigit
filium dei Et de hoc precepto facit
eciam mencionem · q[uia] audistis quia
dictum e[st] antiquis · no[n] occides et
hec ipsi implebat timore pene q[ui]a
quicu[m]q[ue] occiderit · occidebatur · quia
lex vetus habebat penas talionis
Nobis aut[em] amplius p[re]cipit vt no[n]
irascamur vult eni[m] deus q[uod] no[n] in
occidamus · ~~sed et eciam c[ar]itatis~~
~~radicem~~ no[n] timore pene sed
p[ro]pter amore[m] fratrum quia q[uod] no[n] ira

sancium ille dilegit · no[n] solu[m] deus v[ul]t
· vt no[n] occidamus · sed vt eciam c[ar]itat[is]
radicem ex q[uo] p[ro]cedit homicidiu[m] viz
iram p[ro]hibet sed et om[n]e illud q[uo]d
posset esse occasio veniendi ad ira[m]
vt e[st] iniuria discordia rixa male
dictio contumelia derisio p[ro]hibet et
omnem motum ire cordis vi et fa
cti vt in eciam · Sextus articulus est
credo in sp[iritu]m s[anctum] s[an]c[t]am eccl[esi]am ca
tholica[m] hic arl[us] ondit q[uod] xps sedens
ad dextram patris misit sp[iritu]m s[anctum] ad sancti
ficandu[m] eccl[esi]am katholica[m] vnde ipse est
caput corporis vij et q[uod] inde oritur
implendu[m] vi precepti s[ecun]d[u]m machabe
tis / quia matrimoniu[m] e[st] sacrum x[rist]i
et ecclesie / vij qui mechatur et diuidit
a viro / hic sed violat sacramentu[m] et q[ui]
separet eu[m] ab eccl[es]ia magna e[st] hec
scelus facere contumelia sp[iritu]i s[ancto] Septim[us]
arl[us] credo sanctoru[m] co[m]munione[m] et
hic ondit q[uod] illi qui sunt in eccl[es]ia
sanctificati debent esse ad inuicem q[uasi]
vnanimabiles sic apl[u]s ait querit
lis qui katherizat ei qui se kathe
rizat in omnib[us] bonis et exin oritur
imple[tur] septimi precepti dei s[cilicet] no[n] fur
tum facies qui eni[m] ex fide tenentur
communicare p[ro]p[ri]a nullo[modo] rapiat aliena
Octauus articulus e[st] credo remissione[m]
peccatorum et hic ondit / q[uod] in eccl[es]ia et
in comunione scorum s[cilicet] da[tur] remissio
omni[um] peccatorum et ex hoc oritur im
ple[tur] octaui precepti s[cilicet] no[n] dices falsum
testimonium aduersus proximum tuum q[uia]
eum credit posse consequi remissione[m]
peccatorum et vult et querit oportet
ei remittere · qui enim offendit proximum
vult assequi pietatem a deo oportet q[uod] ca
rpendat primo · quia hic xps dicit Si
offers munus tuum ad altare et ibi
recordatus fueris re vade prius recon
ciliare Nonus et xmus arl[us] sunt cre
do carnis resurrectionem et vitam eternam
Et hij articuli declarant · q[uod] omnes qui
in eccl[es]ia et viuere faciunt remissi
onem peccatorum p[er] sp[iritu]m s[anctum] p[os]t resur:

ut cum radice scilicet viz ira

Sextus arl[us]

Septi[mus]

8uus

Nonus

Misereber cui voluero

rexerint a mortuis. assequuntur
vitam eternam ad cuius assecucionem
requiritur non solum a malo ope-
ratur sed etiam a mala concupi-
scencia et a nocivo appetitu et hinc
tamen considerat ista nec concupi-
scit aliena bona nec desiderabit
uxorem proximi sui violare. Sed tamen
qui vero talia servaverint iuxta promis-
sionem ingrediuntur vitam eternam
ad quam nos perducere dignetur
ihesus per secula. Amen.

Circa

Cum turba multa esset cum ihesu

nec haberent quid manducarent
Marci viii. dicit etiam quod turba
magna erat cum ihesu. Et in loco
deserto amicabile cum ihesus sit cum
virgo et fons indeficiens omnis
consolacionis et panis et amplius
quod christus cum alii non habebat
quid manducaret. Cum tamen
dominus ihesus sit plenitudo in christia-
nis [illegible] qui magis largiori mi-
nui aut evacuatur plus eius
abundat sua plenitudo quam
omnes angeli aut homines in-
telligere possent. Quia igitur tur-
ba haberet secum consolacionem et
defectum eius plenitudinem sed
quid fecit in hoc regno stabili dei
infinita ~~[illegible]~~ sapienciam
et etiam magna misericor-
diam ex nobis eius turba ex deo
nec consolati ex nobis defectus
ex deo pleni. Ergo non haberent
quid manducaret non erat ex
eo sed ex nobis est defectus et ca-
rencia bonorum. Nec ex nobis
homines eius vivamus sed eius mo-
riamur. Ideo Rom. ix. [illegible] dicit
defectus procedit [illegible] a non nichili.
Unde per creaturam in esse vero
creatori est [illegible] quod fit nec
subsistit nequaquam nec est potest
[illegible] defectu [illegible]
[illegible] creaturis. Iterum

dominus non affectum suum nunc erga mise-
ros pandens et eos ad se alliciens
ut misericors sit turbe quia iam triduo
dominus sustinent nec non habent quid
manducent. Nota triplex tria. Primo
opportunitatem miserendi quia turba
multa homines simplices pauperes
non potentes non sapientes non eque-
stres sed pedestres laboribus com-
positi miseriis gravati. Secundo non ma-
gnificencia miraculi quia benedixit
panes fregit et dedit discipulis ut ap-
ponerent turbis et non per se apponebat.
Tercio magnificencia miraculi quan-
tum ad saturacionem inter multum de se-
ptem panibus et duo piscibus. Ad
primum dominus videns oppor-
tunitatem miserendi compleatur animi
sui [illegible] quia movebat ad turbam
quia cum miseretur de omnibus [illegible] eorum
abhorrens [illegible] Sap. xi. Mi-
sereris omnium quia omnia potes et
dissimulas peccata hominum propter penitenciam
Et nunc dominus quod non sumus [illegible]
per [illegible] tempore suis [illegible] sustinencia
miserorum. Dominus quia [illegible] triduo su-
stinent nec [illegible] placent domino [illegible]
qui sustinent cum quibus et [illegible]
se misereri. Unde dixit Exodi xxxiii.
Miserebor cui voluero et clemens ero
in quem michi placuerit. Placet au-
tem clemencia in illum ondere qui [illegible]
sustinent. Sed multi nunc sustinent [illegible]
ut Jeron. [illegible] xiii et xxxviii. Sustinet
[illegible] qui per non patitur tedium et [illegible]
[illegible] subtilis [illegible]
[illegible] sustinet [illegible]
qui nec merore in [illegible]
[illegible] tempus dilato animam
eius [illegible] affert dila-
ta promissio nec in oracione anxia si non
accipit quod petit sed semper [illegible]
se habet in hiis que circa eum divina
providencia permittit. Hec est sustinent
multi sed non eius multi [illegible]
non propter deum sustinent [illegible] penas sed
in cuius sel [illegible] sustinent in vita cu

Dominus tribulatos sustentat
Transivimus per ignem et aquam

[S]animi reluctacionem et murmure non placat Domino ymmo displicet. Patet quod dominus Ihesus circa passionem suam cum intrasset ortum ad orandum, ad sustinendum et ad vigilandum omnes sanctos electos invitat dicens: sustinete hic / et vigilate mecum. Non querebat illos ex sibi presidio aut ad sui custodiam / sed eos ad tolleranciam eorum que ab ipso agebantur disponebat. Ideo non simpliciter dixit sustinete, sed sustinete mecum / Sic in terra et regno celorum in celis sustinebit et mecum Christo. et per Christum / Corpore enim inde abierat corpore / ubicumque tamen est et ubicumque semper dominatur propter sacramentum atque dilectionem / Quintum est. Sustinere sustentacionis dei quinque deus scilicet per dilectionem et amare et sustinens et restat in novissimo vita tua et evangelizatur et intuitum vite et ut dicit Sustine sustentacionis dei tribulaciones a deo illatas Unde tribulaciones dicuntur sustentaciones. quia dominus tribulatos sustentat Tribulaciones dicuntur sustentaciones. quia dominus per eas sustentat pauperem ut feliciter perveniat ad finem scilicet vitam eternam Unde sancti dicunt transivimus per ignem et aquam et eduxisti nos in refrigerium scilicet vite et consolacionis Quilibet igitur verum est dicere cum propheta Sustinuit anima mea in verbo eius / quod est verbum eius de promissionibus est verum eius merito igitur sustinuit et in hac vita quia que prodiunt de labiis eius non fiunt irrita. Imamur cum persecucionem quia verum / hoc facit quod promittit. Proinde sustineamus in verbo domini et cum verbo dei ad sustinenciam nos invitant / Altaris cum et ineffabilis promissionis ex verbo eius suscepimus que non fiet irrita si in ipso et in ipso et propter ipsum voluerimus sustinere Qua sustinencia valde Christus in hoc ewangelio apprendit. Dominus misereor super turbam quia iam triduo sustinet mecum Et de primo / Ad tercium dicitur de magnificencia panes cum benediccionem non persecucionem sed per apostolos apposuit turbis. Unde et de hoc scilicet de magnificencia miracula in eo quod vii panibus saciavit iiii milia virorum absque mulieribus et pueris.

Quomodo est iste salvator qui ita saciavit sete ut dicit Strabo li. v. v milibus est qui panibus homines saciare in solitudine humanis in dei. semper enim per omnium super debellat inediam et saciat ita infame sunt, nullum porro hominum affectus satisfacit nisi refinatur gracia cuius nemo preter hominem est largitor. nisi solus homo conditor et redemptor Unde ut idem ibidem dicit nemo nisi preter Christum alius deus saciare neque facere potest. ut anima sacietatis accipiat ab hiis qui in via sunt optima sacietatis gracia. neque enim fastidit amara sed amplioribus et suavioribus desideriis augit et excitat Itaque Christus vult reficere nos panibus sue gracie ne deficiamus in via scilicet sacrorum gracia et mandatorum disciplina vult nos esse refectos ut vita hominum fit sub regula mandatorum dei Sic enim incedentes non deficient in via non cadent qui relevent non sustinet qui perficiet non oberrabunt qui redeat hic ille Erraverunt aut defecerunt et defecerunt in via nec pervenient ad patriam qui erraverunt in fide aliqui non pervenerunt ad fidem nec de Christo recte crediderunt qui despexerunt que ipse elegit et concupierunt que ipse sustinuit / nec se eius evangelio subiciunt et ea que ipse despexit hic volunt aut qui pergentes dum asperum amica ulterius pergredi obliviscuntur nec ad patriam perveniunt dum mente hic in via stabiliunt O quot tales sunt qui si possent nullo libencius hic remanerent quam ad patriam pergerent Non sumus nos tales sed pergamus ad patriam quia a se solo hoc facere non possumus petamus igitur refici vii panibus sunt hii sunt refecti ne pergentes ad patriam deficiamus Unde septem panes quibus refici debemus nisi vii sacramenta ecclesie que Christus hominibus enim eorum dispositionem et oportunitatem per manus apostolorum et aliorum spiritualium personarum partitur Primus panis est verbum dei in quo consistit vita hominis sicut ipse testatur

Christus vult nos refici panibus et mandatorum disciplina

Quot autem panes sunt

dicens non in solo pane vivit homo
sed in omni verbo quod procedit de ore
dei ait Mt iiij Secundus panis est obedi-
encia de quo dicit xpus Johannis iiij
meus cibus est ut faciam voluntatem
eius qui me misit Tercius panis est
sacra meditacio de quo Eccli xv cibavit il-
lum pane vite et intellectus Quartus
panis sunt lacrime oracionis de quo
psalmista cibabis nos pane lacrimarum
Quintus est labor penitencium de quo
in psalmo labores manuum tuarum
quia manducabis beatus es et bene ti-
bi erit Sextus panis est iocunda socia-
lis unanimitas scilicet panis ex diversis
granis confectus et fermentatus Septimus panis
est eucaristia Joh vi dixit xpus panis
quem ego dabo caro mea est pro mundi
vita Nunc in quod sermonem cum pr-
teres quid videmur et sumus tamen
sumus quia adeo donata sunt nobis
magna quidem gracia data magna et po-
testas collata secundum illud Joh i Johannis po-
quotquot receperunt eum dedit eis potestatem
filios dei fieri An nostra ista potestas
filiorum dei quod nobis desinunt uni-
versa Sciebat enim apostolus quod diligen-
tibus deum omnia cooperantur in bonum hiis
qui secundum propositum vocati sunt sancti
Job quod si proposuerimus in corde nostro
declinare a malo et facere bonum tunc
bonum quod cepimus et perficere semper in
melius debemus Et si quid aliquando minus
recte fecerimus ex humana fragilitate
malicia vel ignorancia non persistamus
in ea sed pro viribus emendemus et eri-
mus secundum propositum et omnia coo-
perabuntur in bonum etiam ipsa mala et
peccata Si quidem deus pro nobis quis contra
nos si pro nobis faciunt hostes quia non
omnia sunt cum illis porro duo nobis
hostes adversantur scilicet duo mala quod
fecimus et quod patimur hoc est culpa
et pena hec duo contraria nobis erunt
pro nobis si volumus ut pena liberet a
culpa Sicut dono dei compungimur cor-
dibus nostris aliquando super delictis preteritis
et hec prima dicitur temporalis et vo-
luntaria per quam punimur non solum

prima dicitur culpa
culpa
pena secundo

preteritam penam sed et futuram repel-
lit regnum celorum condonando quod
nobis prestare dignetur

Misereor super turbam quia iam

triduo sustinent me ait xpus Mar-
ci viii quod de natalitate domini
tractans illud apostoli ii Cor i Benedictus
deus et pater domini nostri Jhesu x-
pisti pater misericordiarum et deus totius
consolacionis dicit deus cuius natura
ab eterno extitit non solum est mise-
rere sed et ipsa vera misericordia
cuius proprium est misereri semper et par-
cere Audi ipsum dicentem per prophetam
Ezech xviii numquid voluntatis
mee est mors impii et non magis
ut convertatur et vivat gaudeat ita-
que quem premit damnacionis rea-
tus Audiat clemenciam pectorum ex-
pectat eum preciosus ille unus deum in mo-
sitate in Respirate igitur pecca-
tores [illegible] consolacionem qui
velox [illegible] quando non nisi non
misericordiis est sed et ipsa mi-
sericordia sic unus facit omnia
viscera pectorum et impleat vo-
ta desiderancium consolatur ob-
turbato corde quia turbatos est
consolatur ipse xpus qui ait in pre-
sente ewangelio misereor super tur-
bam istam Sed nos ewangelium ob-
scriptum est ut legat nec oblectetur
legat ergo ut audiat et consolacionem
consolacionis inde capiat sicut cuius
secularibus occuparetur vita de terre-
na rerum affluencia et multis
est vana desolacio de eorum pe-
nuria at ewangelium spiritus vitalis
nulli blanditur nullum seducit
sicut quis legit qualis sint
ut nec ibi timore trepidet ubi
non est timor nec lateat eum ma-
le fecerat Sicut in mera in pro-
fundo scriptura mentis oculis quasi
speculum opponitur ut in ipsa nostra
facies interna videatur Ibi etenim
feda ibi pulcra nostra cognoscimus
ibi sentimus quantum proficimus ibi

ex quantitate peccatorum
deus venit in quantitatem ultionum

videmus quoniam a principio Actuum
narrat gesta sanctorum et ad imi-
tationem corda provocat infirmorum
dum quod illorum victoria facta re-
memorat contra plura vicerunt
mea debilia confirmat sed quod vi il-
lius et eo minus meus nec certa-
mina trepidet quo ante se positos
tot virorum fortium triumphos
videt hec ille, quod et prius exem-
plum fuit Nam factis tactos cor-
roborat dicens misereor quia ec-
ce triduo sustinent me etc. In

quo tria considero primo quod
misericordia dei spectat in eos qui que-
runt eius manum. Secundo sustentat
eos qui requirerunt suum indige-
nam et suum defectum. Tertio sati-
at eos qui exhiberunt instanciam.

De primo scilicet dei misericordia
in eos spectat qui querit eius mi-
sericordiam dicens misereor super turba
quia iam triduo sustinent me etc. Vnde
Maria dixit in suo cantico misericordia
eius a progenie in progenies time-
ntibus eum. Sed quod non timore dei in-
de manum suam denegabit. Cum di-
cat apostolus negare seipsum non potest. Ia-
cobus 2o Vox contra dei manum
pernat prius operibus quo consequeretur
fea. Cum psalmista dicat dilexit male-
dictionem et eveniet. Noluit benedictionem
et elongabitur ab eo. Deus enim
ultionum dominus deus ultionum libere
egit. Vnde liberos sed quia non ex se
sed ex quantitate peccatorum deus quanti-
tatem ultionum. Unde Augustinus ex quo
deus misericors est et iustus etc.
cum dicat propter nos quare enim non de-
pe misereor iustus et solvit in eo
honore. Dicitur quod deus dicitur propter nos quia ca-
usa et originem miserendi sunt ex
nobis quia ex bonitate que est eius
essentia causa vero et origo iudicii
vero ulciscendi et damnandi sumit non
ex ipso sed ex nobis scilicet delicto quo co-
gitur ad ulciscendum quasi licet ad eo
est sibi quod non. Hec considerans sta-
tuit scilicet iudicium sumit a nobis semper
erant et nunc sunt sub timore dei vi-
dent. Gregorius sermone super Ezech.

ne causa damnandi sumat ex eis
Ideo in die iudicii non videbunt terrore
quia nunc terrore eius eius non cessant
considerare. Studiose namque considerat
qui debilis venit ad iudicium et eo
culpas ante actas deflent. Inde pronuntio
declamat sancto eius quottidie po-
nit ante oculos mentis ad atque sunt de
quottidie agunt ne puniri stat quo vi-
vit. Unde quia sollicita multum cor-
rebat quidam frater Bavo qui quondam
erat predo de quo Vincentius in speculo
historiali narrat qui agens penitentiam pe-
tivit ut flagellis cederetur et capite
more latronum decalvaretur manibus
et pedibus vinciretur et in custodia
traderetur. Vinctus die noctuque fle-
re non desistebat verbeque in pane tan-
tum et constrictus aqua in minimis ca-
bens velisset alium sicut et passus
supersteratum qui ex eius in prima. Cum
videt quendam virum venientem de
captivitate que olim ex eius in hec
catena servari vendiderat, in lamento
gressus eius genibus provolutus ait quare
so ne meminisse velis illius quia tibi
iterogam rogo ut per servos me te
comissum corpus meum ad tras fla-
gellis. Sic ille considerarat iustitiam
dei et ipse in se sumunt ne damnetur
in eo puniret. O beatus predo
quanti sunt hodie inperdita fratrum
illum hoc in prima. Multi per eum
per alienam rerum alienarum per
oppressionem pauperum per usuras
per fraudes et dolos, per iniquo
iudicia per calumnias et alia mul-
ta mala, sola confessione volunt e-
vadere. Sed tamen anima egressa de cor-
pore sentit tam ab eis iudicium, non eum
in illis quod misericordia dei, ex quo illis ea
non querunt sed iudicium. Hec de primo.

De secundo scilicet quod misericordia dei
sustentat eos qui suos defectus co-
gnoscunt dicens si dimisero eos ieiunos
deficient in via. Tam eum mone-
ant ad eum in quo resplendent plenitu-
dinis omne bonum ipsi tunc suos de-
fectus agnoverunt. Hec est sacratissima
clausula in corde singularis sacratissimi ser-
mendum. Si si dimissi sunt facies a deo de-
ficient in via, eo tu tenente stabunt,
eo dimittente cadent, eo sustentante solidi

Hirana
ospilia

es commitente definis ipse enim
dns cuius dicitur sunt via spirita
in cuius manibus pendet universa cuius
voluntati militat omnia quo adiu
vante omnia procedunt recedunt pro
assistente / omnia succedunt prospere / quo
dignante mala recedunt et veniunt bo
na ut qui gloriatur non in se ipso sed in domino
glorietur hec virtus est ita rara
eciam raris nalis paganorum cui con
sentit Placiat valerius maximus
libro ii quod carum gentiles semper re
fugium habebant ad idola sive ut a
malis liberarentur sive ut in bonis p
speraverunt / Credebant enim non nisi
deorum adiutorio liberari a malo
et subsistere in bonis / Et dicit quod quando
consilia instigant eum se relictis bonis
proferunt nec credunt quod in quamvis ma
gno casu prosperari possent ubi unusquisque
remouissent deorum et tanto servi
ciis inhibat certamina quanto carius
et denotius per eos fuerit invocata
numina dicit ibi l. ii. / Sunt hi mali
christiani qui proprie progressum
votorum christianorum non deo attribuunt
attribuunt sed sue vel industrie et ro
bori / Sed hii tales non attendunt quod
hec veritas dicit Si dimisero vos re
inimus deficietis in via dicit Ysidorus non in
fortitudine equi voluntatem habebit
neque in tibiis viri beneplacitum erit
ei / Beneplacitum est domino super timen
tes eum et in eis qui sperant super miseri
cordia eius Sed talis virtus virtutum
non amplius pertinent sed speciei nimis pro novis
fidelis xpi tenuat quod in omni opere
bono et iusto sive in declinatione
malorum sive in conversione bonorum
fortitudo et refugium habendus est
deus / Ioh viii Si si filius vos libe
raverit vere liberi eritis / ut possi
tis declinare malum et facere bonum
et utrum hec proveniet / Si enim deus
nobis assistit per suam manum mala
vitabimus et in bonis proficiemus et
per quinque virtutem orat dicitur / O bone deus
barbarum senectutis mee / tenui me / super
spenta me / quia si dimiseris me de

fecia in via / Sed quamvis mirabilis est su
stentatio dei dicit aug. x confessionum / a
liquando intermittit me domine in affectu
multum visitatum et in vestro quam dulce
dinem que si perficiatur in me nescio
quid erit quod vita non erit hec de eo

De Io / Sequitur quia dei saciat eos qui
esuriunt iustitiam in hac solitudine
vii panibus et vii donis spiritus sancti quibus
roborati viatores vadunt et pervenit
ut in illa domum celeste pro deus
sanctitudo in Regum iii dicitur / Sexto
tunc Ysaie iiii quod vii mulieres ap
prehendent virum unum et eius auxilio
debiles si debent solidari ergo ut
roborentur fortitudine spiritus sancti / Unum enim
sunt panes pisculi et panes consolacio
nibus vel scilicet consolationis ut prima / si
deus ille vii panibus eos non susten
taret unus in hac solitudine fame
et siti deficerent / Septem ergo panes quod
confirmant corda hominum sunt vii dona
spiritus sancti quibus mentes fidelium visitat
et replet scilicet donum timoris domini per quod
sunt / fortitudinis consilii intellectus
et sapientie donum timoris fortificat ad
resistendum peccatis donum pietatis excitat
ad miserandum proximis / donum scientie
illuminat ad discernendum inter bonum
et malum / donum fortitudinis facit
animosum in conversionem boni operis
/ donum consilii dirigit in eligendis
/ donum intellectus manifestat regnum non
temporalium et eternorum / donum sapientie
dulcorat amara Unde homo
qui comedit hos panes in re
gno celi erit / Unde quod hi dei
de his panibus impletur quantum
eis sufficit ad salutem tales enim
quamvis pigritia heredatis evenit / tales
homines non datum et dispensatione
corporis terra vel mare et his pa
nibus ut sunt enim scientiores
et meliores sapientiores et sapore
prestiores omnibus aliis panibus
hinc distribuit remanet inte
gri / sumuntur nec deficiunt come
duntur nec minuunt / Hii panes

sermone
e
nos ad una hora
non sustinemus sz 1a tbno
sz iniciduno

Vt deus misereatur bii
ichi a pcto et piurs

dant non terra sed de celo omnes sci
in hac vita hiis panibus sunt vsi
et in hortis eius integri subsistunt hij
panes subito homines elevat in
sanctitate et in deum transformat nec
pt homo salutem attingere sine hiis
panibus quia hij panes faciunt nos
dignos hereditate regni celestis quos
nos preparare faciat ihesus christus ecclesia benedictus
deus amen

Misereor super turbam
Verba super evangelio dicto
quia assidue mouebant turbe ad
audiendum doctrinam christi et ad vi-
dendum eius mirabilia Ita quod exeun-
tes de domibus suis ad eum in deser-
tum per tres dies non redibant in ci-
vitatem propriam sequentes eum ad eum in
desertum ibi manebant et licet ea
non haberent quid manducarent
tamen eum sustinebant propter eius
bonitatem et bonum quia videlicet fratres
carissimi qui sustinent te non offen-
dentur et quibus nos xanus non
commodera gressio Illi audiebant
sue doctrine exhibant longe de do-
mibus in desertum Nos vix de do-
mibus exirnus in templum Illi tri-
duo sustinebant christum eius doctrinam
audiendo nos ad vna hora non su-
stinemus sed murmuramus Illi famem
passi cum eius non pericebant nos
saturati nausea super eum habemus
Illi familiam et domos relinque-
bant nos in domibus cum eius
minimus Quod totum fit quia de-
caritas ad deum sed accedit cor
ad mundum et modo saturati despi-
ciunt celestia scriptum est prouerbiorum xx
vij anima saturata calcabit fa-
vum anima esuriens et vel ama-
rum pro dulci sumet propterea quod
christus potissimus affectum suum erga
eos occultare non potuit sed ad
discipulos ostendit dicens misereor
super turbam quia ecce triduo sus-
stinent me ipsi qui sustinuerunt
christum eos sustinuit Nota ita
quod terra primo opportunitate nos-

verunt quia ad eum tridiu in pre-
meditatione audiendi quo ad de loco
pertinent Ad primum oppor-
tunitas qua ad miserandum super turba
est quod videlicet considerandum pro primo est lo-
ganimitate panem ideo quia triduo
eum sustinuerunt Secundo ex nimietate
indigentie quia non habent quod man-
ducarent Tertio ex parte debilitate Quarto ex
viae prolixitate unde ait si dimisi-
ro eos ieiunos deficient in via et
adiit quidam enim de longe venerunt
sic nos ut christus ex compassione misi-
reatur tria habere quatuor primo ex-
ire a peccato ad eum properando et sustine-
re eum in deserto triduo penitentie tri-
duo et primus dies declarat ecclesiam
nimis tenebras tuas in obscuro et
horrendo reflectere supplicium in quo sunt
tenebre exteriores hinc cogitatio
sola exterior primordia ire gusti-
eius secundus dies est dominice pietatis
respiratio in luce misericordie eius
tertius dies illuminatio cordis
humane in qua vitas innotescit
et tamquam ex dubito nature sine alia
consideratione creatura sit subiecta
creatori Secundo habere cognitionem compassio-
nis male valentis Tertio nunc misericordiam
et habere in bono rotam internam
hec est triduum post quod consolabit nos
deus vivificabit in primo die vivifica-
bit in terra ~~famulantem et~~
coronabit in vita eterna Secundo con-
siderare te deficere iterum et indigentie
et ideo si dimissus fuisses sine eo esses mi-
ser et mirabilis et pauper tamquam et
mendicus a proposito in quod tamen nunc non sic sa-
ciatus habet qui de miseria sic su-
nt vere dicit primo hic nos est
desertus caverna bonorum non ha-
bemus vere vivamus sed vere mori-
mur hic nos anima mortalis
creatione in esse venimus ideo quod
carebit defectu qui a defectu venit
Tertio cogitate debilem et sine
viribus ita quod si christus te ieiunum di-
miserit deficies in via et non
venies ad celestem domum ad cuius
obtinendum nunc credo non tendit

rebellatas (?) in consilio (?)

interius Quarto vide vie ad celum
perplexitatem, in qua nisi deus forti-
tudinem posset perpetui gradi. Nec enim
alias poterat ad montem dei ve-
nire nisi confortatus pane ab angelo
dato. Qui magna via de terra ad ce-
lum hec quatuor cogitando. Sed in-
super divine severitatem spiritum desperati-
onem in debilitatem vie ad celum per-
plexitatem et difficultatem facile homo tur-
se turbatur super eum et miseretur, quod
dicit psalmus miserere mei domine quoniam
infirmus sum sana me domine quoniam
turbata sunt omnia ossa mea. Nec
enim ait misereor super homines, sed
super turbam et super turbatos ubi no-
tantur parce miserere et aberrare que
solius dei consolacione reficiuntur et
hii sequuntur Christum non divites nec prin-
cipes seculi. Unde Joh. vii. Numquid aliquis
ex principibus credidit in eum aut ex
phariseis, sed turba que non novit
legem. Sed Luce vi. dicit: Ve vobis divi-
tibus qui habetis consolacionem
vestram. Ve vobis qui ridetis quia
lugebitis. Exiguo enim conceditur
misericordia potentes autem potenter tormenta
patientur. Sumus igitur in hac vita plu-
rium turbacione qui cum gaudio et
dissolucione. Ut Christus nobis compaciendo
reficiat nos eterna consolacione. Hec de primo.

De secundo, scilicet impunitatem
sufficientem (?) discipulorum tunc temporis
quia non dum noverat hanc apostoli in
Christo adesse potenciam ut videat per na-
ture ordinem multiplicare panes ut
sciebant considerare divine virtutis
potenciam preter et supra naturam nec in-
stabilem virtutem divinam que asperguit (?) igitur
ut potest: Unde hic: satiare
panibus in solitudine. Non attenderat
eius ad quod plus quam vii centa milia
populi pavit in deserto multis annis
deus manna celesti vitatem tamen
dicebant contra cursum nature. Nam
ut dicitur: Nemo vere nullus est qui possit
panibus homines saturare in solitudine
huius mundi demum enim per sumptus cibum
corporis idem debellat media et satu-
ratur item refamescat. Nullus porro

voluntas dei
stabilitas in consilio

effectus homini hic sacius non reficiat
a gratia eius nemo percipit hominem nec lar-
gitor nisi factus homo homini condi-
tor et redemptor. Hec solus est qui lar-
giendo non augetur nec dando minuit
minuitur nullum posuit hic defectum
inexhaustibilis est divine misericordie bona
quod que nunquam in copia nec in volunta-
te deficit plus abundat quam posset vel
angelis aut hominibus indigere. Super
abundat dantis voluntas super ter-
ra velimus recipere. Nulla voluntas
ad velle paratur quam divina ad conferen-
dum sed non omnibus nisi sustinentibus eam
et propter eo est quod unum quod omni mi-
seretur deus sapientie xi. Michael coram
que fecit ab horreas. Certum est enim
dicit domine quod non singulis consumptione
deferrent miseracionis omnibus horum et
non sunt. Et cum sequitur consumere
non erimus in michaelis recurrent nisi
ope divine misericordie recurrenter que non
desit nisi sibi homo per desperacionem
ille. Ille autem sibi deficit qui deum non
sustinuit. Ille enim non suscipit
dum rigorem sive legis sive forum per
neptorum sive michaelionis sive
voluntatis abiuit quod fit per omni
petam mortale et per obnixiorem
voluntatis divine. Sed quot sunt
non tibi voluntate divinam
non advertem et pene in potestas na-
turalis. Quibus nunc corrumpi videri
possit. Et nullus Unus forte que
est ista voluntas dei qua tenetur
impleri. Audi responsum in sermone
de oracione dominica dicentem voluntas
dei qua Christus fecit et docuit est humi-
litas in conversacione. Stabilitas in
fide verecundia in verbis. Iusticia in
factis. Misericordia in operibus. Disciplina
in moribus non posse facere iniu-
riam et posse tollerare sibi factam
cum fratribus pacem tenere deum ex
toto corde diligere amare in eo
quod est pater timere in eo quod est deus
Christo nichil omnino preponere quia nec
nobis ipse quicquam preposuit caritatis
caritati inseparabiliter adherere cri-

pelagius dixit quod homo operibus meritis
absque dono gratie dei possit salvari

cius forcius et fidencius ac instancius
assistere. qui de cuius non ac tho
nore certamus et cuius in tormen
tum certamen qua confirmamur in que
stione fiducia qua animamur in mor
te passionum qua coronamur. Hec ille
Hoc est facere voluntatem dei. Cui congru
it sed est id quod inscribitur sibi. michil in
premeditatis videtur. Hec de de secundo

De tercio. scilicet de prelato quo ad ma
iestatem. Cuius tante prelatus qui hic
cum tot milia viri panibus in solitudine
pavit quibus tante maiestatis fuit
ipse quod videns paucitatem ubi super
magnam multitudinem ipse dis
tribuenda tamen scilicet illorum non di
stribuit distribuentibus sed misit tamquam
magister et largus dator illorum dis
tribuendos apostolis. Quod hic vii panes si
gnificant vii dona spiritus sancti scilicet timorem domini pie
tatis scientia fortitudo consilium intel
lectus et sapientia. quibus qui fuerit satura
tus regnum celeste possidebit. sine
quibus impossibile est adipisci. Sed nam pe
lagius hereticus dicebat quod homo operibus
meritis absque hiis donis gratie dei posset
salvari. Sed hunc errorem fides ca
tholica destruxit. et dicit quod homo
ex suis operibus non potest consequi regnum
celorum quia condignum est asserit gratias
quibus consequi posset. Et quod probatur sic
primo per apostolum. Rom. viii. quia non
sunt condigne passiones huius temporis
ad futuram gloriam quam revelabitur. Et
ita est omnis creatura sic quod nulla
creatura habet a se ipsa substanciam
quia ex nichilo processit. et in nichi
lum rediret. si ipsam auctor omni
um sui regiminis non retineret. Et per
hunc quomodo posset promereri nisi tri
buisset. et quod a te vocatum
non fuisset. habet quo conferre nam retri
but nullo. Et ergo non potest homo suis
meritis promereri ad gloriam. Secundo vero
non potest quia opera hominis sunt bo
na finita. regnum vero celorum
infinitum. Et quia non est proporcio finiti

in ordo quod homo non possit
operibus meritis promereri ad gloriam

boni ad infinitum. ideo suis meritis non
est homo dignus regno celorum. nec
solum non est dignus assecucione. sed
eciam apprehensione. propter gloriam regni
tui dicent et potentiam tuam narrabunt lo
quentur. scilicet inquit Augustinus. v. de civitate
dei dicit nullus homo sine gratia dei
potest habere veram virtutem. Vita autem
eterna non potest acquiri absque virtute.
Ideo dicit apostolus in hodierna epistola
stipendia peccati mors gratia autem dei vi
ta eterna. quod homo suis meritis potest
consequi dampnatum. quia peccatis sed vi
tam eternam ingratus nisi gratia dei. Et ta
lem habemus tamen. Potest homo consequi
regnum celorum et tercio. quod cum
est ut deus pro bonis operibus reddat bo
num premium et sua liberalitate scilicet
pro virtuosis operibus quia Christus dixit
Math. v. Beati pauperes spiritu quoniam
ipsorum est regnum celorum. Ideo qui
cumque vult possidere regnum celorum
faciat opera virtuosa. quia ista sunt
congrua ad consequendum regnum celorum
sed hec non possumus habere sine gratia
dei et donis spiritus sancti. Joh. xv. sine me
nichil potestis facere. Sed hec gratia
spiritus sancti que opera bona ad retribucionem glorie
celestis congrua facit designatur per septem
panes quibus Christus turbam plurimam
in solitudine saciavit. Et istis pa
nibus Christus hodie saciat qui desertis
suis requirunt. Sed iam cum ita tur
ba plurima venerit ad Christum nisi
quia desertis suis recognoverunt et
crediderunt quod Christus est plenus gratia et misericordia.
et nos eorum exemplo recognoscamus
nos desertos quia sumus eis pleni
quia nostra sola nichil a nobis ipsis
habere possumus. quia nostra opera non
sunt condigna beatitudinis. quomodo
erunt decorata istis panibus spiritus
sancti. Insinuamus tamen tribus diebus
scilicet contricionem confessionem et satisfactionem
et ipse sustinebit nos dicens quod nos
illud habet videremus venite ad me
omnes qui laboratis et onerati estis
et ego reficiam vos prendentes ma
gnam misericordiam quia ipse est

Faciat opa
virtuosa

tres
dies
contricio
confessio
satisfactio

qui facit voluntatem dei

cuius misereri semper et parcere consuevit omnibus ad eum petentes ut nobis istis
panibus donis spiritus sancti faciat et roboret ut possimus reddere ad dominum eternum ab initio mundi pre
paratum regnum celorum. Quod nobis prestare dignetur

Dominica

Attendite a falsis prophetis qui veniunt ad

vos in vestimentis ovium Mathei
vij dicit iesus christus ad hec fe-
cit nos rationales ut ipsum summum
bonum agnosceremus agnoscendo
diligeremus diligendo et ad hec te-
nemus adherendo ei beati essemus
et id dicit augustinus x de civitate quod
omnes homines volunt esse beati quod
quidem ardentissimo amore appetunt
et propter hec cetera quecumque appetunt
nec quisquam potest amare quod omnino
nesciat quid vel quale sit nec tamen
unum est fides qua ad beatitudinem
pervenitur. Omnibus hominibus de consolatione
quidem mentibus hominum naturaliter est inser-
ta veri boni cupiditas. sed hanc
ad falsa quecumque deviis error ab-
ducit. Omnis enim mortalium cura
quam multiplicium studiorum labor
exercet diversis quidem calle pro-
cedit ad unum hanc beatitudinis finem
nititur pervenire augustinus ubi supra
thema est enim capescendi te-
nendeque beatitudinis una sit vo-
luntas omnium. unde tanta fit conflictus
de ipsa beatitudine cursus diversi-
tas voluntatum. Non quod eam a-
quis nolit sed quia non omnes ea(m)
noverunt. Si enim eam omnes nossent
non ab aliis putaretur esse in
virtute animi ab aliis in volu-
ptate corporis aut alibi. Quamvis
quo diversis duxit viis beatitudinem
quesierunt et adhuc querunt et
de eius querunt omnes tamen iste via
diverse conveniunt in una que est
effectualis implendo divine volunta(tis)

[left margin:] deus fecit nos propter hoc

qui quicumque facit voluntatem dei
ille intrabit in regnum celorum et
dicit salvator in fine evangelii hodierni per
sum Christus qui non facit voluntatem
dei non intrabit in regnum celorum
sed detruderetur in infernum. Ideo ne-
cessarium est nobis ut sciamus in quo
consistit voluntas dei. consistit na-
que in nostra sanctificatione prima ad thessalo-
nicenses iiij° hec est voluntas dei sanctificatio
vestra. Vult enim deus ut sicut ipse est
sanctus et nos essemus sancti. Levi-
tici xx. sancti estote sicut ego sanctus sum
deus vester ut de ista sanctitate gratie tem-
porali perveniamus ad sanctitatem glorie per-
petuam et ibi secum regnemus quia vult
omnes homines salvos fieri prima ad thimotheum ij°.
et salvator dicit Johannis vj hec est
voluntas patris mei qui me misit
ut omne scilicet genus hominum quod dedit
michi scilicet per eternam predestinationem non
perdam ex eo quicquam. sed resuscitabo
id in novissimo die

Ut autem

sciamus sancti necessarium est ut in hac
dei voluntate impleamus primo
ut veram fidem teneamus et etiam
intencionem habeamus tercio et in
omnibus operibus nostris sumpte inveniamus
tercio bene peraciam paginam de

primo

scilicet vera fide dicit Johannis
vj hec est voluntas patris mei
qui me misit ut omnis qui videt
filium et credit in eum quicumque videt
velud credit et credit in eum fide
scilicet operibus ostendendo habet vitam eter-
nam scilicet in spe et tandem habebit in
re. Sed qui non credit corde vel
si credit non implet opere non habebit
vitam eternam. quia fides sine
operibus mortua est Jacobi ij° sicut
corpus sine anima ad nichil valet
sed requiritur quod homo credat
corde confiteatur lingua et impleat
opere. Si vero ista tria defecerit

populus hic labiis me orat

non est vera fides | Ideo dicit non omnis qui
dicit michi domine domine intrabit in
regnum celorum Multi enim semel di
cunt domine qui sepe confitentur ore
multa predicant de christo sed soli non
faciunt quod dicunt et tales non intra
bunt in regnum celorum de quibus
Ysaie xxix populus hic me labiis
honorat cor autem eorum longe est
a me Tales sunt sicut candela que
aliis lucet et seipsam consumit sicut
campana que alios vocat ad ecclesiam
ad laudandum deum et seipsam de
struit | sicut aqua baptismalis que ali
os ablvit et sola sinistra fundit
ad terram Sunt eciam tales sicut
arbor que non facit fructum bonum
sed malum | quia scandalum nec per
bonum fructum facit quia eorum opera
non sunt accepta deo liber vermis
xi sunt fide nupple et placere
Tales sinistre excident per mortem
a presenti vita a consorcio bonorum
et ne videant gloriam dei tamquam in
ignem inferni mittentur ubi erit fle
tus et stridor dencium ubi vermis
eorum non moritur et ignis non
extinguitur Sic hec est prima arbor
que non faciens fructum decreverat et
opertebuntur et ut tales primus et
magis predicaverunt opere quam sermo
ne Christus cepit facere et docere
actuum primo Et de Iohanne baptista
dicit Christus quod erat lucerna ardens et
lucens Iohannis v | Sic per bonum exemplum
et doctrina quam nanque est ordo ca
ritatis et homo primus sibi pro
videat deinde proximo impendat
primo ardeat deinde luceat et hec
est voluntas dei prima petri ii
hec est voluntas dei ut benefa
cientes obmutescere faciatis hominum
imprudencium ignoranciam Non omnis
qui facit dicit in die iudicii
domine dominenonne in nomine tuo
prophetavimus et demonia eiecimus et multas

que non faciunt
ad salutem

virtutes fecimus et tunc dicet eis amen
dico vobis nunquam novi vos discedite
a me qui operamini iniquitatem Et sic
patet quod nec confessio fidei nec opera
miraculorum nec predicta sufficiunt ad
salutem sine operibus et recta intencione
quia ista sunt gracie gratis date que
principaliter dantur ad comunem utili
tatem ecclesie non singularis persone et
non quando nobis dantur ad laudem per malos
homines | sicut bona elemosina datur ali
quando alio domino mediante malo servo
ideo Christus dicit attendite | Talibus alii
sunt qui solum bis dicunt domine
qui credunt corde et confitentur
ore Christum | sed opere contempnunt de quibus
apostolus | ad Titum primo confitentur
se nosse deum | factis autem negant
Tales sunt abhominabiles et ad
omne opus bonum reprobi sicut et
illi qui semel dicunt domine Sed
tercii sunt qui ter dicunt domine scilicet qui
corde credunt ore confitentur et operibus
attestantur sed et cum sine altero
non sufficit ad vitam Sic intellige illud
Iohannes ii o omnis qui in nomine
meo dixerit salvus erit Tales sunt
arbor bona et fructuosa quia ex
eis triplex bonum provenit Quia et
sibi ipsis sunt boni et aliis dant
bona exempla et eciam provenit laus
divina | Sicut arbor bona primo in
se est bona et plerumque vo aliis utiles
hominibus et ideo ab eis laudatur
Et talibus dicitur Omnis arbor bo
na bonos facit et non potest arbor
bona fructus malos facere Talium
enim opera sunt deo accepta quia
sunt plena caritate Sic igitur | hec
est fides viva quam operatur consistit in
corde ore et opere et perpetue re
natur de fructibus quia dicit salvator
fructibus eorum cognoscetis eos quia sicut vita hominis
cognoscitur ex motu et calore sic
viva fides | ex motu bonorum operum
et calore caritatis Tales fideles ter

tercius

bona
arbor

fides consistit
in ore et corde

Fundamentum salutis humane est quia
nullum valet edificium in aliis vir-
tutibus preveniri ad fidem sed fide
preveniente adveniunt. Gregorius dicit xx
moralium quod probatio sanctitatis non est
signa facere sed unumquemque sicut se
diligere. de deo vera sentire et de
proximo meliora quam de semetipso.
Et autem vera virtus non est in ostensione
mirabilium sed in amore dei et proximi.
de Johannis xiii in hoc cognoscent
omnes quia mei estis discipuli si dilectionem
habueritis ad invicem. Ubi non ait in hoc
cognoscetur quia mei estis discipuli si
signa feceritis sed si dilectionem ad invi-
cem habueritis. in quo aperte indicat
verbis dei famulis non miracula probat
sed sola caritas dei et proximi [illegible]
[illegible] bonitatis et [illegible] super
in [illegible] deum est fieri [illegible]
et hec est voluntas dei ab hac vo-
luntate dei nos adducit [illegible] prophe-
ta. s. heretici qui [illegible] fidem ad-
venit. aliter interpretatur sacram
scripturam quam doctores sancti spiritu
sancto inspirati sunt interpretati et
sic frangit fidem et fundamentum edificii
spiritualis. Iste venit in vestimentis o-
vium exterius cum videt se esse
[illegible] quia ieiunat orat predicat
et alia opera caritatis exercet sed in-
trinsecus est lupus rapax quia rapit a-
nimas ovium simplicium et rapit
et defert in infernum [illegible] sunt
[illegible] et [illegible] ovis. Sed [illegible]
[illegible] cognoscentur ex fructibus suis
qui est superbia. Unde super [illegible]
[illegible] hereticorum semper va-
nit et est intencio captare gloriam
de singularitate sciencie et Gregorius
in pastorali dicit hereticos ad pravum
intellectum intencio perversa [illegible]
[illegible] nisi prius superbia inflaret
[illegible] cum [illegible] se sapere arbitra-
ntur aliis ad minus inflata se.

qui desperant at ut apud imperitum
vulgus sancte nomen sibi [illegible]
summopere et ab aliis [illegible]
despectum et sua perversa [illegible] ro-
borare contendunt hec ille [illegible] quia
veritas omnia vincit. iii Esdre [illegible] ve-
nit et veritate despecta in devium
precipitantur et de uno errore in alium
[illegible] prolabuntur [illegible]
[illegible] potest sentire plura
quod eis non eveniret si superbiam
[illegible] abicerent et in [illegible] dei et
verbis humanitus scripturis intenderent
et veritati locum darent. [illegible] de primo

De secundo

et in omnibus operi-
bus simpliciter [illegible] ad [illegible]
[illegible] et omnes affectiones quam erga pro-
ximos nos et ad nosipsos et omnes
affectiones interiores [illegible] ex-
terioribus et [illegible] quod ope-
ramur ore [illegible] et [illegible]
in corde ne simus hypocrite dolosi
duplices fraudulenti de hac voluntate
dei scribitur prov. xi voluntas dei est
in hiis qui simpliciter ambulant prima
Tessalon. v. hec est voluntas dei
ne quis in negocio circumveniat
fratrem suum. quoniam vindex est deus
de hiis omnibus [illegible] quicquid facimus
ope [illegible] corde [illegible] v. sit
[illegible] non [illegible] est. est. non. non quia
talia opera deus [illegible] quia plus
respicit ad intencionem quam ad opus
[illegible] interiorem [illegible]
[illegible] sal [illegible] lucerna corporis tui est
oculus tuus. Si oculus tuus [illegible]
non fuit simplex totum corpus tuum
[illegible] tenebrosum erit [illegible] vo-
[illegible] ad cor [illegible] et ad [illegible]
in opere. unde non simus simplices
sed duplices hypocrite dolosi [illegible]
[illegible] xxvii [illegible] quod [illegible] agitur
[illegible] perversa intencione [illegible]
[illegible] splendore [illegible] apud
[illegible] obscu-
[illegible] in [illegible] duplici corde la-
[illegible] duabus viis
ingredienti ab ista voluntate dei

Nos abducat sicud falsi ipocrite qui vestimenta induunt ouium, qui ieiunat orat elemosinas dat et cetera bona facit sed mala intencione propter vanam laudem hominum. Inde vestem quandam ...

... erat elemosinam ... eciam de oracione et elemosina ... ipocrite ... indutus est ... tempus ...

De tercio ... quod ... voluntate dei ... agunt ... voluntas ... mors ... Job xij salvabitur ... voluntate dei ... diabolus ... suadet hominem ... superbie luxurie avaricie ... Petrus ... Paulum Magdalenam ... diabolus ... peccata sint levia ... falsa ...

sed penitenda / penitencia ... deo acceptum dignum ... xpus ihesus venit in hunc mundum peccatores salvos facere / quorum ego primus sum / sed ideo misericordiam consecutus sum ut in me primo ostenderet xpus ihesus suam paciencia ad informacionem eorum qui credituri sunt ... falsum est quod illa peccata sint levia · quia propter peccatum superbie demones ... sunt in infernum · ubi ... propter peccatum superbie ... de paradiso ... propter peccatum luxurie ... civitates Sodomam Gomorram cum aliis tribus ... propter peccatum avaricie ... Judam ... diabolus ... penitendo longum tempus vite ... sed hec ... est falsa ... Job xxi ducunt in bonis dies suos et in puncto ad inferna descendunt ... qui penitentie ... vitam diligunt, longiora spacia vite ... sibi promittunt ... mors ... a vita ... spacia que sibi longiora ... in cogitacione ... interdum ... hora ... fur venturus esset vigilaret utique et non sineret perfodi domum suam ... hora non putatis filius hominis veniet / hanc horam deus voluit nobis esse incognitam et semper esset suspecta ut dum eam prenoscere non possumus ad illam semper ... sed cum dicatur ... voluntate ... sunt ... ut in ... de bonis ... mundo homines ...

Scholastica
cave
suadet
4a rasyta

et mali videretur secundum augustinum xxi
de ciuitate dei . c . xi . ut in damnatis appa-
reat cuius iusticia et in saluandis cuius
misericordia. Si enim omnes damnarentur in non
appareret cuius misericordia. Si omnes saluarentur
in nullo appareret cuius iusticia. Multo
plures tamen damnantur quam saluantur
ut sic ostendatur quid omnibus deberetur
quod si omnibus redderetur iusticia dei ne-
mo iuste posset reprehendere. quia
vero multi exinde liberantur est vnde
agantur maxime gratie gratuito muneri
liberantis. Hec ille. Sed cum deus vult
omnes homines saluos fieri, cur non omnes
saluantur. Videtur vult voluntate
signi preceptorum et consiliorum non vo-
luntate beneplaciti predestinacionis
dedit ergo Christus precepta dedit consilia
quicumque illa impleuit saluabitur. qui
non condemnabitur. Sed xv deus ab inicio
creauit hominem et reliquit eum in ma-
nu consilii sui et in libertate arbitrii
adiecit mandata sua. Si volueris ea
seruare conseruabunt te. apposuit
tibi aquam et ignem ad quod volueris por-
rige manum tuam. Ante hominem vita
et mors. bonum et malum. quod placue-
rit ei dabitur illi. quia multa sapientia
dei. et fortis potentia. videns omnes sine
intermissione. oculi domini ad timentes eum
et ipse agnoscit omnem operam hominis.
Nemini mandauit impie agere et nemini
dedit spacium peccandi. Mathei xix Si vis
ad vitam ingredi. serua mandata
dei et hec est signum salutis hominis
seruare mandata dei quia tales faciunt
voluntatem eius. Dicit magister xlv. dis-
tinctione voluntas dei consistit
in preceptis et consiliis. Et hos qui
faciunt voluntatem dei tria bona consequuntur
primo exaudiuntur Johannis ix. dixit
cecus natus a Christo illuminatus Scimus
quia deus peccatores non exaudit sed si
quis cultor dei est et voluntatem eius
facit. hunc exaudit. Secundo sunt dei
familiares. Mathei xii Qui fecerit volun-
tatem patris mei . hic frater meus . soror
et mater mea est. Tercio quod de pena

Johannis iio mundus transit et concupi-
scentia eius qui autem facit voluntatem
dei. manet in eternum in vitam eternam
consequuntur. quam nobis prestare dignetur.

Nota

Attendite a falsis pro-
phetis ubi supra dicit

Greg. l. x. c. xl. Omnis ad felicitatem
vitam satagit omnis veritatis amator
nemo enim falli vult quamuis fallere
velit. ad ipsum quilibet dum vitam
mat. non tamen eiusdem lege respondit
in primo. Et experimento non vult falli
sed alios vult fallere. Dicit ergo sal-
uator noster quia quantum in eo est
vellet omnes saluos fieri ipse
nobis veritatem per quam libertas
regni celestis est obtinenda vitabis
eum liberabit vos. Johannis viii
omnes fideles adhortantur ut sibi ca-
ueant a deceptoribus erroribus et
falsitatibus dicens. Attendite id est diligenter
cauete a falsis prophetis id est a deceptori-
bus ab hereticis ypocritis et talibus
fratribus. qui veniunt ad vos in ve-
stimentis ouium id est in apparencia
exteriori quasi oues innocentes et
quasi nil mali pretendentes intus
autem sunt lupi rapaces rapientes
scilicet veritatem ab intellectu caritatem
ab affectu sanctitatem ab effectu et
salutem a toto hominis statu

Ut itaque traditur ab hoc e-
uangelio tria attendere debemus
Primo cautelam cum dicit attendite
id est cauete vobis a falsis doctoribus
ab iniquis consultoribus id est ad pec-
candum et laudatoribus in malo
falsi enim sunt prophete qui ab extra
dulcedine leniunt, ab intra autem
a salute auertunt et in nequicia
confortant. Secundo debemus attendere
et considerare ad quid in hoc mundo
venimus scilicet quod sumus tamquam
arbores. Ideo dicit omnis arbor
mala fructus malos. Tercio debemus
attendere et prospicere quid penit ho-
mines steriles et infructuosos secu-
turum sit. Omnis arbor bona etc. id est
homo qui non facit fructus scilicet ad
salutem excidetur et separabitur

Deus vult omnes saluos fieri

In manu consilii sui creauit hominem

Hec signum salutis

vitius gebuttet

post mortem .s. a consortio innocentum in
ferno et a societate angelorum et san-
ctorum letantium in celo et in ignem
gehenne mittetur ut ibi ardeat in
secula seculorum. Et primo anisamentum
ut teneamus. Et secundo requisitio fru-
ctuum bonorum. Et tercio terror om-
nium infructuosorum. **De primo** dicitur
ut ponit xps in hodierno ewangelio hodie
attendite a falsis prophetis .s. mundum carnem
et dyabolum qui se offerunt hominibus
in vestimentis ovium quia mundus
promittit sufficientiam suis sequacibus
caro delectationem et voluptatem dyabolus
sublimitatem et consolationem. Tamen
hec sunt vestimenta ovilia quia
videntur tegere nuditatem et supple-
re defectum et sanare appetitum sed intus
sunt lupi rapaces et falsi prophete quia
mundus deducit suos amatores ad
eternam inopiam caro ad eternam ama-
ritudinem dyabolus ad eternam deie-
ctionem et eternam confusionem. O quot iam
sunt in inferno cum lupis infernali-
bus in igne devorante qui hic multa
delectabilia promissa accipiebant a
mundo carne et dyabolo sed in omnibus
sunt decepti et multi ad hoc decipiunt
et decipiuntur. Romana ut dicit xps Mat.
vii lata porta et spaciosa est via que
ducit ad perditionem et multi intrant
per eam. Tercio nisi quia credunt ho-
mines predictis fidem prophetis et ponit
exempla tamen xps loquitur de hereticis
cum dicit attendite vos .s. corporal
a spinis sed simplicitas spiritualis. Si cum
corporales a spinas cognoscere non potes
quia speciem rami habet hereticus a-
liud de super portans .s. veritatem a-
liud intus inclusum .s. errorem ut
enim dicit Lira super Mat. venenum
non propinatur nisi in melle tinctum. Unde
hereticus semper veritatem occultat sanum
decoris propter quod ut dicit Cris. super
Mat. valde periculosa res heresis quia
multi seducunt in ea et ponit
seducuntur nimis quia ut dicit Ie-
rom. li. xxii .c. xii difficile est vitare
malum nisi aut appetitus aut prudentia

difficile est vitare malum

agnoscatur. Ideo xps dicit a fructibus
eorum cognoscetis eos. Que vero Cris.
ibidem tractans dicit. Si quis vult lupus
operiat pelle ovili quo illum co-
gnoscas nisi aut per vocem aut per
actum omnibus inclinata deorsum
balat lupus in aerem contendit capite
sursum hoc celum et sic ululat. Qui co-
ram deum vocem humanam et confessionem
emittit ovis est qui autem adversus
veritatem turpiter blasphemiis ululat
contra deum lupus est. Herbas ma-
ducat lupus carnibus delectatur
quem videris quod de pio sustinearis
herbas floridas iustitie intelligentie
ovis est quem autem videris in sanguine
proximorum gaudentem lupus est
hec ille. Hec de primo. **De secun-
do.** Secundo attende denique ad quod
in huiusmodi ponit similitudinem agrica-
toris qui plantavit arbores in
pomerio .s. ut fructificent sic ho-
mo arbor rationalis ad hoc statuitur in
mundo ut secundum cogitationibus locutionibus
et iustis operibus mereamur sibi
vitam eternam. Homo enim accepit legem
a deo et preceptis et prohibitionibus ut
mandatis et legi divine obtemperans
iustitie meritis a deo consequatur.
Ita enim dicit Hugo de sancto victore libro
primo parte viii.a ponitur ergo homo
in isto mundo in loco primo indulto
sibi spacio penitendi et mala cor-
rigeret bona repararet ut tandem cor-
rectus ad iudicium veniens non pro culpa
penam sed pro iustitia gloriam sibi prepara-
tam acciperet. Restat ergo ut damnetur
sit et consilium requirat et auxi-
lium … rationibus et libera-
tionibus. Sic hec ille. Nunc tempus
est et … quia … Sunt ali-
qui … ad for-
micam o piger et considera vias
eius et disce sapientiam que cum non
habeat ducem nec preceptorem nec
principem in estate cibum sibi pa-
rat et congregat in messe .s. quod co-
medat in hieme. Usquequo piger dor-
mies … Sed ut dicitur Zacharie vii
noluerunt attendere et averterunt
scapulam recedentem et aures suas

hic ponitur
homo in mundo

hystoria de fructu caritatis

Levi precepti

aggravaverunt ne audirent. et cor suum po-
suerunt adamantem et infrangibile ne
audirent legem et verba que misit dominus
exercituum in spiritu sancto per manum prophe-
tarum. Unde dominus dicit Levitici xxvi Si in
preceptis meis ambulaveritis et man-
data mea custodieritis et feceritis ea, da-
bo vobis pluvias et terra gignet germen
suum: pomis arbores replebuntur
comedetis panem vestrum in saturitate et absque
pavore habitabitis in terra vestra dabo
vobis pacem in finibus vestris dormietis
et non erit qui exterreat. persequimini
inimicos vestros et corruent coram vo-
bis. et de vestris persequentur centum ali-
enos et centum de vestris x milia. ca-
dent inimici vestri in conspectu gladii vestri.
Quod si non audieritis me nec feceritis o-
mnia mandata mea et que a me con-
stituta sunt visitabo vos in egesta-
te et ardore qui conficiat oculos ve-
stros et consumat animas vestras. frus-
tra seretis sementem quod ab hostibus de-
vorabitur. non proferet terra germen
nec arbores poma prebebunt. cor-
rueritis coram hostibus vestris fugietis ne-
mine persequente. Quod si nec sic volueritis au-
dire me (?) penam vobis sep-
ties amplius. propter peccata vestra mittam
pestilentiam postquam confregero bacu-
lum panis vestri ut x mulieres in uno cli-
bano coquant panes et reddent eos
ad pondus et comedetis et non satu-
rabimini. itaque si persequar vos ut co-
medetis carnes filiorum vestrorum et
filiarum vestrarum. et hec est pro preci- (?)
Sic ergo terribilis comminatio contra
omnes qui non reddent de fructu (?)
domino suo. quid ergo exspectant pecca-
tores obstinati non solum mortales
sed et etiam (?) omnium operum salutis im-
memores qui propter sterilitatem et
infructuositatem vane terram occu-
pant quid exspectant nisi terribilem
condemnationem. In qua re quod dominus dicit
omnis arbor et omnis homo que non
facit fructum bonum excidetur et

pena vobis

terribilis comminatio

et ne succidetur s. per mortem et in ignem
mittetur. Sicut legitur nono (?) legimus (?)
agit (?) xxi dominus xl diebus s. ff. ii post
palmas rediens mane in civitatem
Ierusalem esuriit. et videns fici ar-
borem secus viam venit ad eam
et nichil inveniens in ea nisi tan-
tum folia ait illi nunquam ex te fructus na-
scatur in eternum et arefacta est con-
tinuo ficulnea. Marci xi maledixit
nisi quia in ea fructus non invenit.
Crisostomus. melius est ut nec sit
arbor quam ut sit et fructum eius gu-
stu (?) non offerat. Sic melius est ut
nec sit ramus quam ut sit et gusta-
rem (?) eius dominum non habeat. qui enim
non est tunc si tibi non obedit non doleo
de illo gravius doleo qui tunc est
et sentit te et aliis servit. Hec ille.
Hanc maledictionem tulit quod dominus fru-
ctum arboris rationalis quesivit non
quasi indigens earum (?) nostrarum sed
quasi amorem desiderans nostram
salutem. Unde Crisostomus in eadem verba dicit
Dominus quesivit hominem qui est arbor ra-
tionalis perficiat se esse dei si per
fidem veram sed inspiciam (?) propter
operare s. que est fructus caritatis
arbor est cuius folia portans sine
fructu. Timeat igitur quilibet talis
hic dominus in sic fructum inspiciet
in ipso non inveniens. dampnet
eum maledictione eterne sterilitatis
et maledictione infernali ubi ignis
urens sed non consumens vi-
vens sed non mortificans. Unde
presens (?) a fidelibus christianis et a peccatoribus
tunc bone arboris faciant fru-
ctus bonos per adipiscendo premio e-
terni celorum ad quod nobis prestet

Homo quidam e-
rat dives qui habebat

villicum. Luce xvi. In verbis istis
tangit, computat. et avisat quilibet
hominem. Primum instruit nos prudentia
et per hoc cogitemus prima dispensa-
mus et futura provideamus. Unde

qdicio mortis — incertus morium — morte nil certius

in hunc mundum vel in hanc vitam ve
nire debimus, nullam de hoc ges
simus, quid aut quando venire [illegible] Sed
et de hac vita ad vitam eternam
premiandam magnam curam oppo
nere debemus non solum meditando
aut loquendo sed et operando et ora
ndo et flendo. Videmus quod nequaquam
hic subsistere poterimus, quia ut dicitur
2º Regum omnes morimur et sicut
aqua dilabimur. Et non dicit moriemur
in futuro sed in presenti. Ecclesiastici ut dicit
Augustinus xiii de civitate c x homo
semel est in vita et in morte. Semper
enim aliquid vite vadit in mortem
vel in se vel in tempore. Si forte
[illegible] defectus cogitare, cre
dens te longo tempore victurum
audi quid sapiens Ecclesiastici xviii centesi
mi quasi gutta aque maris et
sicut calculus arene sic exigui anni
in die eius. Et iiii itaque diebus ma
sisit exigui anni breves et vita
semper de morte suspecta dicit enim
Seneca libro de copia verborum mor
te nil certius, hora mortis nil incer
tius, quia nescit homo quid/quando
quo loco, qua morte morietur
et non venit. **Ideo** et hoc exemplo
monemur ad considerandum tempo
rum instans [illegible] premeditando
[illegible] sane [illegible] necessarium
De primo. s. de dei
iustitia [illegible] quia dissipabat diffa
mabat, quia diffamatus non vera
voratus arguitur, argutus ad cor
obligatur. Hec ergo iustitia in se [illegible]
tinet clamdet infamarum. [illegible]
reprehensionem et depositionem [illegible]
sunt ut peccator in peccato parem non habe
at. quia ne parcat quem deus bellat
non [illegible] peccatorum clamant [illegible] peccata
vox sanguinis fratris tui abel clama
bat contra Cayn Genesis iiii

clamat conditia op[er]a
clamat hoies — angeli — demones

clamat evidentia operibus et clamor
sodomorum multiplicatus est quod sodomi
tas Genesis xviii clamant et ho
mines videntes eorum malum
deus ulcisce[re]. Iere[mias] ne tanta ma
la fiant clamat angeli contra peccata
Sic clamabunt contra servum ne
quam qui noluit misereri conservo suo Mat
xviii Clamant demones ut apocalipsis
xii qui dicunt accusatores fratrum cla
mant peccata conscientia et testatur quod
peccatorum ad eos in testimonium illius
fore accusatores, quot habet peccator quod
se coram deo sed quia hec conscientia
non auditur a peccatore, non non nocat
abscondita sunt hec ab auditu
quot modo clamores ad deum contra
peccatores, quia multiplicant peccata ul
tra pupillos impetus per hunc diffa
marum clamant deus villicus et dixit
ei quid hoc audio de te Luc xvi
ab eo ut ei narret. non addit hoc
deo cui omnia sunt nuda [illegible] ha
betur quod se excusasset, quia dicitur Job
ix si repente interroget quis respon
debit ei. Repentina interrogatio est
conscientia ubi non potest ho
tendere deo, quia si dixerit et sine
pietate meditant et sanctorum vita
non subsistent. Citatur homo ter
in sanitate in egritudine in morte
Job xxxiii hec omnia operatur deus
tribus vicibus per singulos ut revo
cet animas eorum a corruptione
et illuminet in luce viventium. Ci
tat in sanitate per scripturas x in eg
ritudine per meritum timores in
morte per separationem anime a corpore. [illegible]
[illegible] prima [illegible] anima ha
bet terribile cum est anime egredi
a corpore per racionem et reprehensione
exigit totum et videat quantum defe
cerint et cum ulcioni subiaceant. Tertio
[illegible] de duobus. s. de ingressu et egre
ssu. De ingressu quomodo intrant

multiplicant peta

citat hō ter

Vo de duobus ingressu et egressu

tria verba terribilia

dicit iniquos tenet

quibus introduxit deus an dyabolus

ad villicationes ad dignitates, ad prelaturas ad honores. quis introduxit an deus vel dyabolus. an virtus vel amicicia an spiritus vel carnalitas quo intraverunt ad divicias. quomodo acquisiverunt eas an veritate vel dolo, an iniusticia vel calumpnia, an precio vel labore iusto. Quibus temporibus quando deus videt mala, circa ingressum hominum ad bona temporalia, cum rara sit dignitas secularis, que non comparetur pecunia, sicut equus. Nec hodie inter nos iusticia aut utilitas rei publice sed superbia, et avaricia promovent. Talis modo dignitas ecclesiastica aut spiritualis, ad cuius ingressum non interveniat symonia. rarus ingressus hominum ad divicias temporales, ut sit deificus et timoratus. sed fraude, dolo, calumpnia, precibus acquiruntur. Exigetur secundo

De progressu

de progressu, quomodo in acquisitis vixit an iuste vel dissolute an deifice vel confuse, an ad decorem utilitatem vel ad scandalum, an ad animi salutem vel ad interitum. Sed quod secundum est verum paginatur bonus exitus que sunt inchoata malo principio verum malus ingressus ad dignitates et ad divicias admittit bonum progressum. Sicut videmus quod hodie homines in bonis temporalibus sunt sui obliti expendentes ea, ad dei confusionem, et ad proximorum scandalum vivunt in voluptatibus carnis, in adulteriis et clenodiis, in superbia et abusione et miserorum oppressione. Sed adusolvens potest venire quod qui male expendat quod deifice acquisivit. Hec duo ingressus et progressus

dissipavit

clauduntur in hoc verbo dissipare. quid enim est dissipare quam male congregare male tenere vel male expendere bona est quia iste villicus accusatus de dissipatione iubetur rationem reddere et terretur tribus verbis. quasi

conterreo si causa non poteris villicare quia dicit iniusticia terreatur, non poteris, nota impossibilitatem temporalem per mortem a villicatione deponitur numquam iterum amplius villicabit, quod dicit villicare, nota libertatem amissionem. villicare enim magna est libertas que in morte perditur et adiunctus est diffamatus. principium penitentis temporibus in quo signum quod deus diu dissimulat certis temporibus et dissipatoribus longo tempore annsan dissipatores, et deus paciens differt ultionem scrutare mentes iustus deus aliquos malos diu tolerat in mundo et aliquos cito de mundo tollit unde dicit Gregorius

Gregorius

in moralibus. c xiiii omnipotens deus aliquos diu iniquos tolerare patitur et misereri inclusis vita porrigitur, aliquando vero iniustos celerius truncat eorum quam interitum innocentium corda confirmat. Si enim omnes mala agentes conteret modo deleret, numquam mundo de peccatoribus fierent iustos et penitentes. Si autem nullum omnino conteret quis deum res humanas curare crederet. Numquam ideo iniquos cito ferit ostendens quia mala inulta non deserit. Numquam vero diu tolerat in finalibus ad quod eos iudicium reservat. Veniat igitur nobis in corda nostra hec varia commixtione citarum reprehensionis et nostra depositione a villicatione cum omnibus bonis et bene villicemus in hoc mundo et bona dei non dissipemus sed magis congregemus. Similiter quam villicus dissipator tot fuerant periculis et communitatibus et ultionibus hic de primo

De Secundo scilicet de villici premeditatione dicit autem villicus intra se quid faciam quia dominus meus aufert a me villicationem, fodere non valeo. mendicare erubescio et cetera, si homo consideratione quam subditum faciunt vos cunctis de

Scta peregrinatio
in fructu et regnum dei
est in virtute i.

mamona iniquitatis. Tanta hec peregrinatio et est homini sapienti ... xxi in corde sapientum ... illorum ... in corde ... premeditum ... ait intra se ... quid faciam. Non dicit quid dicam sed ... quia non in solo in sermone est regnum dei sed in virtute et in fide et operatione. Unde ait quid faciam et vide quod nil movebat plus hunc villicum ad prudentiam ... depositionis. Unde ... intra se statim cepit meditari ... Ergo ... peccata nostra accusant nos ... scripturas reprehendunt ... Sed hec non ... ad prudentiam ... villicatione ... morbis. Ideo ... mortem recogitare ... et in cordibus nostris volvatur. Hec ... quid faciam quia dominus aufert a me villicationem ... fanam ... labitur vita, tempus ... mors instat ... peccavi, quia pena ... quo ante deum ... in illa vita ... ubi ... ubi bona opera ... de quo non habebo, quis dabit ... mereri non potero ... fodere non valeo ... mendicare ... ubi nichil dabitur ... mendicare erubesco ... statum meum mutare valebo. Unde et dicitur ... xi. Si ceciderit lignum ad austrum aut ad aquilonem in quocumque loco ceciderit ibi erit ... post mortem quocumque venerit sive ad austrum ... sive ad aquilonem ... ubi erit ... secundum ista ... mors ... iniquitatis ...

sem ... esse ... Sed tamen ... Molestum est iniquis morte ... patriarcha Job ... mortem ... habuit qui ait xxx ... surrexerit ad iudicandum ... quid respondebo ... Greg. xxi. moralium qui venturum iudicem cogitat ... parat ... in vita ... in operibus ... quia sic ... dicente Xpo qui ait et ego dico vobis facite vobis amicos de mamona iniquitatis hoc est ... passionibus ... tertium ... in celum et post hanc vitam ... in celesti gloria ad quam nos perducere dignetur etc.

Homo quidam erat dives qui habebat villicum. Luce xvi. Dominus in hoc evangelio ... et statum suum regebat ... vita collocat ... hospites et advene ... de hac vita ... civitas ... villa ... timor de ... morte que ... ingreditur ... plus ... delectat ... gitur ... pena ... tristitia ... irrevocabilia futura ... appropinquant. Igitur ... consolatoria ... nobis ... pauper ... dominus ... miser ... potens ... infirmus ... sapiens ... stultus ... valeas ... milles ... alteri ...

Peccata accusant nos

Lignum ... ceciderit ... mors

iniquus molestus

Cum veturus iudex ...

in uno mensura pondere opa pietatis
de oleo vino i[n] fuso medicis

ab illis dimoveris. Cogitemus quod creature dei sumus a deo venimus et ea que habemus ab eo accepimus que reddi oportet cum ratione in iudicio. Nota conscientia in ecclesiastico xii. Memento creatoris tui in die iuventutis tue antequam dies veniat afflictionis et appropinquent anni de quibus dicas non michi placent antequam tenebrescat sol et luna. Nunc ergo soliciti providcamus in hac vita et villicacione finita in illa vita bene ac feliciter vivamus.

Scientes certe

quod dominus exiget racionis postulans. Quantum primum quod nos racionis exhibimus ad tria: omnibus que hominibus venia de eterna et de futuro cogitare ad tria.

Ad primum

dicitur quod deus villicum quemlibet hominem vocat ut reddat que mutuo accepit. Omnia enim dona sunt hominum a deo mutuata, itaque dicere potest cum quibus unus ex filiis prophetarum clamavit ad Heliseum iiii Regum vi: Heu heu domine mi et hoc ipsum mutuo acceperam. Et constitutum est cuilibet tempus ad reddendum. Si igitur multa dona a deo accepisti non est hoc amplius dissoluere, quia dicit veritas: Cui autem multum datum est multum queretur ab eo. Unde Job: si letatus sum super multis divitiis et quod plurima reperit manus mea. Plurima tenentur. Gregorius xxvi c. v: moderata leticia quidem solerti prudentia tempus constitutum reddende racionis. Consideret quilibet ad quid dona accepit quia non solum ut reddat, ne ea sicut nequam servus fecit abscondat, sed ut ulterius ad hoc ut augeat. Quilibet enim accepto munere ad explenda opera misericordie ligatur. Unde Gregorius ibidem: quod si dissipat bona accepta seu que accepit ~~ad agenda~~ in torquendo ad peccata seu que accepit ad agenda opera dilectionis convertit, cum dives epulonis vocatum si machis extendit et villicacionem. Quid hoc audio de te, unde

manibus redde racionem villicacionis tue. Unde amarissime, iam amplius non poteris villicare. Hec tria puncta nisi per oculos haberet et sunt nisi tabule venite et mortem et racionem qua facere oportebit in numero pondere et mensura. Sed quia temporibus nescimus non quasi tuba terribilis in cordibus eorum sonat. Ad vim percipere vigilate quia nescitis diem neque horam. Unde dicit venerabilis Gregorius li. vii et xxix. Sancti quia brevitatem vite indesinenter conspiciunt quia cottidie morientes vivunt et tanto se solidius mansuris preparant. Unde et nulla esse transitoria semper ex fine pensant. Hec illi. Hec ita debent nobis mutuo reddere pigricia nostram in nuncia quod increpare quia villici sumus. Bona a domino accepimus de quibus reddam statim in die mortis racionem. Hec de primo.

Ad secundum

servus sive villicus quilibet racionis non posset in corde suo hec ita repetere: Quid faciam, quia dominus meus aufert a me villicacionem. Fodere non valeo, id est laborare contritus mereri mendicare erubesco. Quia nemo scriptis de suis matris impetravit aliquid. Dum fatue virgines clamabant ad prudentes ut eis de suo oleo darent, sed nichil impetraverunt. Unde Job xxx primo ait: Quid faciam cum surrexerit dominus ad iudicandum et cum quesierit quid respondebo illi. Unde villicus iste ad verba domini dicentis: Quid hoc audio de te, nichil respondit. Dicit Crisostomus super Matheum: si homo fecerit malum et fecerit de peccatis in celis, quis negat et excusat. Unde ait enim conscientia reatus sui possunt enim debilis. Quamvis semper conscientia boni et mali in hominibus et quo nerissimus peccat. Ille in silencio se ipsum accusat. Hec ille. Et licet tempore David propheta adhuc non erat euvangelica veritate tamen huius euvangelii spiritu sancto cognoscens ait: Ne intres in iudicium

enim servo tuo quia non iustificabitur
in conspectu tuo omnis vivens. Pau
lus vero att(estatur) nil michi conscius sum sed
in hoc iustificatus non sum. Johannes
ait Si dixerimus quia peccatum non ha
bemus nos ipsos seducimus et
veritas non est in nobis. quid faciet folia
si tremunt arbores, quid faciet ar
bores tabule si tremunt columpne.
Apto igitur quilibet dicere potest quid
faciam quod deus aufert a me vi(n)dicta
cum in morte. quid vero ero postea
qui penam dicat cum beatus Greg(orius)
xiiij c xiij Consideremus quia
quibus viis nequaquam sine culpa
transire poterimus. Consideremus etc.
ne: quamquam hoc quod laudabiliter gessimus sine
aliquo reatu non est. Si remota
pietate indicentur Unde quo morti
viciniores tanto pavor dat maior
Solitarius [illegible] et deinde ne quidem spe
suerunt membrorum tenens fletus
in agonia. cepit prolixius orare
et factus est sudor eius tamquam
gutte sanguinis decurrentis appropinqua
te morte. [illegible] in se vita mea
puri hominis formidantis dum im
minet solutio anime a corpore [illegible]
quam tamen [illegible] quia tunc [illegible] a
nima [illegible] cum hic per pusillum
invenit quod necessarium vitare
non possit [illegible] recogitamus [illegible]
statim sibi dicat quid faciam non
quid loquar non enim pollicita ver
ba sed bona opera inde tanto ne
[illegible] suavius potuerit hoc de [illegible]

Ad Tercium

scilicet de doctrina prudendi futura. Textus unde dicitur [illegible]
facite amicos vobis de rebus tem
poralibus. Hec prudentia habuit
[illegible] qui servaret se ad amicum
dum de [illegible] et de hac vi
ta [illegible] sibi amicos iam oleo
[illegible] sicut [illegible] et nos faciamus
opera pietatis que in oleo signantur
aliqua [illegible] opera virtutis que in [illegible]

designant ut per illa recipiamur in
eterna tabernacula dum finita fuerit vita
ista. Unde [illegible] Gregorius viij c v Sancti
viri quot labores nunc veritati co
mendant (exhibent), tot iam remune
rationis sue pignora per spem clau
sa tenent. Et hinc prudentia alio fa
ciamus [illegible] quodcumque
potest manus tua facere instanter operare
quia nec opus nec ratio nec scientia nec
sapientia apud inferos erunt quo
tu properas. Talis prudentia prudebit sibi
ille Josaphat de quo [illegible]
quidam iuvenis et alti status quamvis
quod regis filius et gentilis dum quo
dam tempore [illegible] iuventutis vidit ho
minem [illegible] multorum
[illegible] quid hoc esset.
Dixerunt [illegible] plurimorum
[illegible] ultra quid [illegible] fi
nis eius. Dixerunt mors. quod im
minet ne omnibus hominibus. Dixerunt
[illegible] annorum
illuc perveniat. i. ad senectutem re
spondent lxxx vel c. Deinde mors
[illegible] post ingemiscens [illegible]
et de corde profundo ait O amara
vita ista et omni dolore et ama
ritudine plena. Si hec ita se habent
quomodo secure potest esse aliquis [illegible]
[illegible]
et [illegible] et [illegible] ultra
incessanter cogitans et hinc memo
ria [illegible] quod intra se [illegible]
me mors apprehendet et quis erit
memoria mei faciens. aut si mo
riens in [illegible] dissolvar aut
[illegible] alia vita aliqua alius [illegible]
est [illegible] sibi in futurum prudebat
[illegible] hoc [illegible] quod tunc nondum
baptisatus erat per baptismum co
[illegible] in sancta vite [illegible] multarum
virtutum floruit de [illegible] regno
suo dimisso ivit ad heremum et in
magna [illegible] vitam terminat.

[margin: (illegible) tua potest]

[margin: O amara vita ista]

Considerennus beatam Martham ho
spitam xpi · cuius hodie est festiuitas
Que licet tam digna foret ut illu
pasceret qui omnes creaturas pascit
Tamen volens sibi premia magis ge
rere in futuro Cum in aquensi ter
ritorio maneret multos labores
et angustias pro manibus et mediam
sustinuit ut vix valeat explicari
Primum eius · vii annis glandibus
et radicibus herbis quoque crudis ac
pomis silvestribus corpus suum su
stentat Post ea adunato sibi quo
rum sororum et basilica edificata
duram et austeram vitam duxit
Tali ergo ad carnem coherente cin
gulo nodoso de setis equinis corpus
suum intus coherebat et dum
corpus caro corrupta et putre fa
cta fluerent Itaque vixit quod hominibus
sancta vita quondam quasi incognita
predicauit multa milia hominum ad fi
dem attraxerunt fere per totum annum
ante mortem febribus agitabat an
te diem octauam suae resolutionis
audiuit concentus angelicos alt qui
bus animam eius in domino quia anima
mea angelicis misteriis transtulit scilicet
magdalene Octaua die cepit plus
languescere et procumbens in lecto
ortata est omnes fratres et sorores de
fide tenenda Tandem media nocte
surrexit vigilantibus Mox turbo ve
ntorum ex et exstinxit omnia septem
luminaria cerea et mox videt diabolum
turbam demonum ubi cepit orare
et clamare / mi pater mi care hospes
intende in adiutorium meum · mox ma
gdalena venit portans facem et dixit
Tunc dominus xpus adest qui eum in
vitatasset dixit ei · Carissima modicum
veniam ad te Tunc iussit se extra
basilicam sub quadam arbore deferri
et fecit cum cinere eam parvam pa
ulo in modum crucis et ibi recumbens
aspectabat celum sanctum Cumque pas
sio domini coram ea legeretur et cum

esset ad illam clausulam pater in manus
tuas commendo spiritum meum Mox et spi
ritum illa obdormiuit in domino et nunc
in regem sempiternum regnat in gloria
et quod et nobis prestare dignetur

Hic diffamatus est

Luce sedecimo

apostoli di
centes Sinus habes quod non accepi
sti prima Cor iiii Verba attendant
voluntarie Quarum / quod gloria et diuicie
et omnia bona que habet homo ab
eo sunt mutuo accepta / quorum dominus
est deus et omnis ordo ipse est dominus
vnde non illud perpetuum ordinacione
tua perseuerat dies quoniam omnia
seruiunt tibi Homo itaque a deo acce
pit vsum rerum a deo posse earum
a deo facultatem disponendi de eis
non velle suum dante deus conferendo
hominem rebus subierunt ipsum sibi
ordinauit / eum in se obligauit
eum ad eum Itaque quilibet est dei
seruus dispensator et villicus
Cum itaque de dominicis possessionibus
vtitur voluptatibus et fetidis ter
renis de valde eorum villicacionibus ind
ulgens vsus / sed eorum redditum quam
ibi homo obliuiscitur superius
perdelectacionem hic vero nescit vndecumque
tu timore Vnde fit quod deus quietando
homini villicacionem reliquit sibi ipsi
dominium et gubernacionem / ipse enim
est cura de omnibus Nullus malus
gubernator per eterna terra et omnibus
enim creaturis amatur iniquos gu
bernatores domini dei ex eorum
auferat clamor ille · et si non pre
ab hominibus tunc a deo auditur hoc
ipsa enim malicia gubernacionis cla
mat contra hominem dixit enim deus
vox sanguinis tui fratris clamat ad
me de terra Vnde et de villico dicitur quod

diffamatus est quasi dissipasset bona
domini sui

Vide attendo

Et deus singulariter quemlibet considerat
quia hic ego singularem clamorem
audit quia diffamatus Tercio quilibet

ad statum vite huius inpfectum po
sunt / quia ut qd notat Crisostomus super
De primo Licet enim durat Eccc
c xxiii yora, ca° xxiii o deus
Est inquit regit quem condidit
Cum totum regendo singularit
quelibet considerat. quo vias dirigit
quo cogitatus ordinat quo statum
disponit. quo rebus utitur quo
affectus inflectit. quo semitas sue
voluntatis maturat, quo actus inter
quit omnia agens sine difficulta
te omnia absque fatiga omnia absque
tumultu Et absconderetur deus qui
visibile omnia videns, considerans
pensans et penetrans medius inti
ma abissorum secretariis psun
da Unde dictum est oculi dni lu
cidiores sole / circumspicientes omnes
vias hominum et profundum abissi et cor
hominis Si solis visus profunda terrarum
penetrat quanto magis oculi dni o
culta videt et abscondita tenebra
rum ut si sine eius dispositione nec
folium plante a vento rapit nec
capillus de capite evellat Unde
singularia intentionis operationis co
gitationis et gestus considerat Unde
enim ad peccatorem per prophetam ait hec
fecisti et tacui. Existimasti
inique quod ero tui similis Arguam
te et statuam contra faciem tua
Unde ait hec fecisti et tacui q.d. om
nia consideravi inanum sed quia non
dixi tibi cur ita fac. Existimasti
inique quod fautor sim malicie tue
nemo igitur blandiatur sibi quod
a deo ita procedatur / quia deus sin
gula considerat usque ad unguem
De secundo De singulari au
diendo clamoreus / quod dicitur diffamatus
quasi dissipasset / quare dicitur quasi
quia bona dei quo ad deum non p
ierunt licet quo ad peccatorem ut vis
ab utaris bonis et vis luxuriose

vivendo induaris purpura et bisso
et epuleris cottidie splendide. non
dimittit si dilataveris te in avaricia
et nihil concupiscens cum avaro /
qui incipiebat dilatare horrea sua v
taris deliciis et solaciis mihi cum
amatoribus eius dissipa ut vis. nihil
deo pdetur / sed tibi / quia cum non vis
bonis eius uti ad gratiam / utaris
ad iram / quia secundum duritiam tuam im
des in istum sicut quod dicitur diffamatus
erat / quasi dissipasset bona sua Res
est nisi in aliis finis utere qui
deus constituit deus dedit bona ad ne
cessitatem / utpote ad superbia. dissipas
dedit ad usum, vel in abusum de
dit ad salutem / vel dampnacionem de
dit ad suum honorem. vel ad eius in
famiam. et tuam voluntatem omni
bus dissipant Et nos diffamat peccatores
ex propria conscientia. Hec est que
de eos loquitur inquit clamores deus au
dit licet non homo unusquisque ebrietate
facti. clamores est in auribus dei Non
ne clamor oppressionis quam pharao
faciebat iudeis ad deum ascendit pue
nerat ait enim deus / vidi afflictionem
populi mei in egypto descendi ut
liberem eum. Ecce non ait
audivi / sed vidi / et scriptum quod preda
hominis. Ecce que occulte fiunt. patent
~~omnia ea ante eius conspectum dum~~
~~tractat quod~~ omnes dissipatores et
abusores honorum dei ante incli
tum et conspectum dnm habet unde quod ita
dicitur quod dicitur diffamatus. ponit est.
quod trahit actum diffamacionis ad
preteritum Non enim diffamavit
apostoli qui plantaverunt ecclesiam suo
sanguine qui dixerunt tempora xpi
bono odore usque ad consummationem vite
nec illi qui statim apostolos successe
runt in vellicatione / quia cum
tormenta quia obprobria passi
sunt pro xpo et qui vitam salutem conse
serunt primo querebant ad martirium

exultasti in rebus
pessimis

Sed nos diffamauimus qui a deo super-
num bona et preciosis mis eius fa-
mam corrumpimus et deturbando deum
dehonorauimus qui dei disciplinam
precimus et eius bona abusim. per
se. auaricie. luxurie. dampnis deus
et deus dudum vocauit nos per plures
temptaciones quas et nunc terribiles q
eius horam letam non habemus. vo
cauit nos. et vocat et tamen quanto
alterius tanto plus peccamus sub
nouis temporibus plures superbie in
statibus. quot abusiones in vestitu
quot in auaricia. et in aliis. con
tinue et aures nostre obsurduerunt ad
eius vocacionem quitam itaque arbitra-
tem videt in nobis cum peremptorie
per mortem nos vocabit. Tunc dicet
illud prov. 1 Vocaui et renuistis
extendi manum meam et non fuit qui
aspiceret despexistis omne consilium me-
um et increpaciones meas neglexi-
stis. Ego quoque in interitu vestro ri-
debo et subsanabo, cum vobis quod
timebatis aduenerit et subitanea. quod deus
monebat clamoribus istis. Vii vora
nit villicum vtamur mortis ait quod
ad eum, quid hoc audio de te, que
rit et testatur eius dissipacionem quia
dicit. hoc dicit aut quod dicit si ha
bes dic ut misereatur. Non enim que
ro vindictam sed excusacionem et e
mendam et quia michi loquitur deus per
redit ad vlteriora. dicit. redde racionem vil
licacionis tue iam non poteris vltra
villicare. Habuisti libertatem ad bo
num et malum. ante te erat ignis. et
aqua vita et mors. iam non metum
non poteris villicare vltra. Vii aut
ad hominem, narrando eum de ma
licia. Homo habes libertatem ar
bitrii, voluntas tua naturaliter est ad bo
num alligata, habes racionem que instr
gat ad bonum. habes maniam. quod

contradicit malo s. sinderesim. Habes
consciencciam que te redarguit. Extra di
uina te preuenit monet adiuuat
et igitur habes amminicula ad bonum
tamen nil bonum meruisti. conuersus es
in actum prauum, astitisti omni vie
non bone. laxasti voluntatem in ma
lum racionem infalsum errores contra
consciencciam admisisti. letatus es in malo
et exultasti in rebus pessimis. Omne
ordinem peruertisti. adiutoria diuine
benignitatis non curasti dissipasti
bona mea, que tibi commisi voluisti
voluntatem meam. Quid est quod dili-
ctus meus quia racionis causas fe
cit tot scelera fecisti in domo mea.
Habes itaque tu per hoc tria terribilia
primum. quid hoc audio de te. Sed
terribilius. Redde racionem villicacionis.
Tercium terribilissimum. Iam non poteris
vltra etc. O si hec attenderemus
vtique magis timendi essemus quam
sumus. Tantum de secundo. **De tercio**
s. de imperfecto statu hominis vide quia
dicitur est quod notat fluxum. deus
enim posuit hominem in statu miseo
in semo et imperfecto quia in villa homi
nis, vbi nulla firmitas et omni ho
ra suspirio hora de aduentu mortis.
Ita tamen eum posuit vt considerans
suam imperfectionem et miseriam ita agat
vt sibi mereatur regnum eternum
iuxta quod deus dicit Dico vobis
facite vobis amicos de mamona
iniquitatis et opera misericordie fa
ciatis. Cum enim defeceritis ab hac
vita recipient vos in eterna ta
bernacula. Si vultis poteritis vobis
mereri vitam eternam et eam per
mortem sine dilacione obtinebitis.
Unde quod paulus de se ait, cursum
consummaui fidem seruaui, in reposita
est michi corona iusticie quam
reddet michi deus in die illa iustus
iudex. Rumpat igitur intra se dicat
cum villico. Quid faciam dissolute

Vocaui et
renuistis

ante te
erat ignis
et aqua

vixi bona multa obmisi dei man
data preterii. vita labitur mors instat
tempus vadit. Cunctas illius miles accedit
quod dixerat. Recognoscens quam sta
tum futuri seculi ait sedere non valeo
et in illo modo pro me nil operari vale
bo. mendicare erubesco et paborem
multa non possum me reunire quia re
ceptis tot tenemus amor petit unam
quittanciam non obtinebit. quid facia(m)
dixit aufert a me villicacionem quid
dicam quod reddebo non habebo. cum
ipse ferrem. Quid faciam ego recon
ciliabo ei omnibus amicis meis etc. et
donare villicus de bonis domini sui facia(m)
amicos ut cum amotus fuero a vil
licacione accipient me in domos
suas. et hec faciam ego quia tempus
breve. Unum illi domino lecta racionis ibi
dimisit ait accipe cancionem et sede
cito et scribe l. Hic narrat unum
mihi [illegible] glosa in eventu re
gio cum regali obsequio precedenti
duo viri atrici et sordidis vestibus
induti infanie attenuati et pallidi
obviavit. Rex de curru saliens
ridens adoravit eos et surgens am
plexatus et osculatus est eos. De quo
indignati proceres suggesserunt fra
tri germano ut sibi loqueretur ne
excellencia dyadematis tantas in
ferat contumelias. Erat autem consue
tudo regis illius ut dum sentenciam
mortis super aliquem dictabat pro
ne sive ad eius ianua cum tuba
tubam mitteret. quo omnes
cognoscebant illum esse reum mor
tis. misit itaque rex vespere tubici
nam ad ianuam fratris sui. quod
cum audisset tota nocte de rebus
suis disponebat. mane vestibus lu
gubribus indutus cum uxore et fi
liis ante pallacium regis processit
flens et lugens. Rex eum tunc ingre
di iubens ait ad eum. O stulte si
sic timuisti preconem fratris tui ad quem
quidem te nil deliquisse cognoscebas quo
igitur me reprehendisti quod salutavi pre
cones dei mei qui in sonorabiles
mortis clamant quasi tuba et terrent.

suum tribunal devenient. que fa
cere debes deo meo. contra quem multa
peccavi. Isti enim sunt precones mortis
mei qui michi designant quod de
hac vita egrediar. unde macer
pallidus. horribilis. fetidus. Non
mireris quod eos suscepi. Expedit enim
ut opera pietatis eis impendam cum
quibus in illa vita premium habeam.
Hec igitur materia evangelii innu
it hortatur nos ad prudenciam. Lauda
vit igitur villicum dominus in frau
de quam agit contra dominum. sed in pro
videncia quam ad futura habuit ante
quo indicavit. opera pietatis et equitatis
faciamus ut nunc deferemus in
venia quod nobis in premium reserva
bimus benefecimus eterna tabernacu
la ad que nos perducere dignetur
deus in secula seculorum. qui est benedictus in secula.

Quid hoc audio de te redde racionem vil

licacionis tue. Cum potestas villicare
tur. Vox hec omnibus terribilis
dat omnibus consilium ut quilibet sibi
consulat. quare in hora tremendi
iudicii salvus fiat. ut quamdiu in hac
temporali vita quisque vivat
unde merendum in illa vita vivat
ut dum est in hoc mundo pro salute
laboret. ibi nemo laborare non
potest ut quamdiu nemo bonis abutatur
Racio ad reddendum districtam racionem
quilibet ante tribunal eterni iudi
cis vocabitur. Itaque unusquisque
vestrum pro se racionem reddet deo. ad
Romanos xiiii. Nullus speret de divi
ciis nullus de potencia nullus de
iuventute nullus de sanitate ob
cum defamatare sumus villici in val
le huius mundi constituti. Ubi et omni
parte unique scilicet mortis aditum habet
Omni quippe die et omni hora quivis
adventum. Unde sapiens ait Ecclesiastes
xii memento creatoris tui in die
iuventutis tue antequam veniat dies
afflictionis et senectutis et appropinquent

rum de quibus dicas non inuchi pla
cent antequam tenebrescat sol et lu
men et luna et racio et sensus do
nec cum illa vigent expedit ut ho
mo deum querat et eum in omni
bus timeat nec haue diuinam vocem
audiat, quid hoc audio de te. Ubi pri
mo insinuatur accusacio contra peccatorem
hec causa inquisicio secundo comminacio
submonicio **De primo** Accusacio
notatur cum dicitur quid hoc audio
de te: dedi tibi multa bona ut ho
norem reciperem a te, et ecce recepi
confusionem Iheremie xviii Nunquid
redditur malum pro bono et fodit
propterea da filios eorum in famem
et deduc eos in ore gladii, fiant u
xores eorum absque liberis et vidue,
et viri eorum interficiantur gladio
Miserabiles aures dei que audit cla
morem scelerum, vocibus cum et
opus vero, quem nulla auris hu
mana audire potest valet. Ipsa vero
pro eis peccata que nobis amicabiliter
innixum, et cum delectacione facta contra
ad deum contra nos invalescunt
vocibus, retardat peccator in peccato aures
multis. videtur ei quod ea malicia
sileret et ipsa contra deum ad
ultionem prouocat. Audit deus quot
tidie sue pietatis contemptum. A
udit suorum membrorum oppres
sionem. Quot mala miseri pau
periculo a potentibus, quot miserias
quot calumpnias et oppressiones.
Audit spiritualium rerum abieccionem
quod salus hominum despicitur et vita e
terna non amatur. Audit temporalium
rerum dissipacionem, quantum homi
nes bona dei dissipant et in con
tumeliam sui creatoris expendunt.
Audit deus hec que audire nollet
vellet. Scriptum est audivit deus
et sprevit et ad nichilum redegit
valde Israel. Non est equum bellum
formice contra leonem, immo contra gigan
tem hominis contra deum. Ca

veamus igitur ne uno tempore ira sua
super nos effundat. Unde dicit Iheremias
in Treno iii in persona filii dei ad patrem audi
domine obprobrium eorum, adversus
labia insurgencium et meditaciones eo
rum et sequitur persequaris eos in fu
rore tuo, et conteres eos de sub celis
domine. Ergo peccata timeamus. Iheremias
quia peccata nostra contra nos cla
mant. Hec de primo **Ad secun
dum** Inquisicio causis notatur
cum dicitur redde racionem villicacionis tue.
Dicitur hoc vim, et introducit tur
bacionem domini enim temporalibus
dominii villicus minat audio de te
Redde racionem et villicus heredita
te comes sibi quod ex omni parte ma
le domini dispensauit bona ubique
tristis incedit, gemit, suspirat
amicos suos lugubriter narrat, sollici
tus cogitat de illo tempore periculo
cum hoc hec eveniunt, minat
nobis omnibus quod in dubio peccata ue
contra nos diffamat et ad deum
clamant quod quilibet racionem villica
cionis reddere oportebit. Ita enim ipse
est quod precordia nostra non replentur
timore. Unusquisque ante eum
stabit in corpore conspectu non iustificabitur
omnis viuens. Et unusquisque sciat
quod ex omni parte coram deo est culpa
bilis. Quis cogitabit dicens in
me inveniet quod puniat. In dicta
Job ix si iustificare me voluero os
meum condempnabit me. Si innocentem
ostendero, pravum me comprobabit ob me
nam. Cum ergo unumquemque dicat redde
racionem qui numquam neque aqua
pre nimia discretione iudicis in omnibus po
terit reprehensibilem querulus uo
ce amarum itaque cum redde racionem
non solum de una re commissa, sed
de omnibus hec cum indefinita et vlis
equipollent. Matthei xii de omni ver
bo ocioso quodcumque locuti fuerint ho
mines reddent racionem in die iudicii

Audit deus

Et ceteri tenuissima que aliquid value-
rint indefensa non remanebunt. Si vero
otiosa plus tempora in nulla cogitacionibus
iniquis expenderes, male loquens et lon-
gos colorate colore honestatis inspe-
ctat hoc secundo adeo. Primo dona nature
secundo dona fortune et potestatem divitias
tercio dona corporis scilicet fortitudinem sani-
tatem decorem. Quarto dona anime ut ra-
cionalitatis temperanciam et rationabilitatem
quinto dona gracie ut fidem, spem, carita-
tem. Sexto dona glorie. Hec dona
dedit homini ad usum ad honorem
dei et meritum gloriam referenda sibi
et dum serviunt. Unde dicitur quod dissi-
perit passus, quia deo nil facit si dona data
homo dissipat, ita quod servat, unde de-
o omnia plena sunt ad utilitatem quam eo
secundum dantem. Sic autem dissipat homo qui
in alium finem retorquet. Dicet ba-
ro redde racionem villicacionis tue. Si ab-
usus es bonum si ad tuam voluntatem
contulisti. Si ad ignominiam tui domini.
Si contra tuam salutem. Si ad tuam damna-
cionem. Si ad peccandum retorsisti
bona. Si ad nulli proficuam. Si ad tuam con-
fusionem. Et dicetur sicut racionem. Sed redde
quod debes in uno pondere mensura et
respiciet aliquem tortoribus tradere
ad puniendum donec reddas novis-
simum quadrantem. Quare istud non conti-
stabit hominem, quibus cum dona ista despi-
ciunt quod ea ad vota propria non intorsisti
sed videns potentem, mirum esset si non
foret superbus et officium negligens. Vi-
des divitem. Certe dissolucio propria vo-
luptas. Videns tyrannum certe inverte
cupiditatis. Et calumnias videns viros
decorem certe lascivia et in
iuria. Ut cum Christus exponit glosa
Ad Romanos v. Unde ceteris sermo legis proficit.
Solus ille est bonus villicus qui dum
lege Christi talis cum villicat ut
deo placet. Hoc de secundo. Ad
Tercium consimilis officium notan-
dum dicitur a non potest villicare.
Hoc verbum amarissimum nil consolationis

Continetur nulla spes de reversione
sed non post centum annos non mille non mille mi-
lia sed numquam. Hoc verbum erat in cordibus omnium
sanctorum. Unde eo impulsi quidam alii ad tor-
menta, alii ad magna opera magne
virtutis. Terrebat enim tempus breve ad vil-
licandum et dimissa villicatione numquam re-
vertendum toto itaque conatu hoc tem-
pore ad dei honorem et suam salutem inser-
vierunt. Et invenerunt gloriam sempiternam
qui si stulti fuerint invenerunt angustiam sempi-
ternam. Semper itaque istud verbum quasi tu-
ba in aure eorum resonabat. Non pote-
ris villicare amplius. Hoc dictum erat Ezechie
Regi: dispone domui tue quia morieris
et non vives. Deus quid facit tu ponderet verbum
illud Job: Omnes iusti et sancti non eru-
dit sermonis sui misit servit. Dicetis. Quid
faciam cum surrexerit deus ad iudicandum
et cum quesierit quid respondebo. Ubi Gre-
gorius primo Moralium cao. ij. qui veniens iu-
dicium indesinenter cogitat quottidie
suam racionem in melius parat. Et Ber-
nardus libro in de consideratione recommendat pri-
denciam. Dicit consideratio mentem
de qua oritur purificat regit affectus di-
rigit actus corrigit excessus mores con-
ponit vitam honestat et ordinat
sparsa colligit secreta rimatur vera
investigat ficta explicat agenda
ordinat ut nil in mente resideat
incorrectum aut correctionem egens. Sicut ille
vir iste villicus aut non se quod faciam quia
dominus meus aufferet a me villicationem
non dicit aufert. Sed aufferet quia diuturni-
tas temporis huius vite cum tribulacionibus longa
est. Sine fine hiis. Quibus non dicat quid fa-
ciam dominus aufferet a me villicacionem.
Certe moriar non revertar ut nichil
perderem. Unde ubi vivam dicit non
valeo quia labor mendicancium est in hac
sola vita mendicare centuplo quia ibi
nemo porriget medicum. Non dabit
tibi Nicolaus aliquid de suo nec Bar-
bara nec Paulus etc. et alii ponder-
sibi iste villicus unde aberant debitoribus

domini sui ei qui debebat centum cados o-
lei dixit accipe cautionem sede cito scribe quin-
quaginta Et alio qui debebat centum cho-
ros tritici ait accipe litteras scribe octoginta
Unde plus de oleo dimisit quam tritico quia de
et si omnes homines sunt peccati in cordibus nostris
faciunt Pro tunc omnes sunt per affectum ele-
mosinam liberi indigent Oleum enim no-
tat misericordiam interna compassio triticum externa
subventio ut dicit Gorra Laudat
dominus villicum non de furto sed de pru-
dentia Si itaque isti sunt solliciti pro-
de temporali / quanto plus nos eterni
Unde ait ego dico vobis ubi nota facite
amicos Ego si excellens magister facite
vobis amicos id est illum unum in illa vi-
tam ut cum defeceritis scilicet ab hac vita re-
cipiant vos in eterna [illegible]
[illegible] [illegible] complexionem
Luce xvi Cum Judeum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] medicina
cum medicina [illegible] [illegible] Hec secundum
Evangelium [illegible] ad labo-
rem ad [illegible] ad [illegible] ut quibus
hec vite sue residuum [illegible]
[illegible] in bono [illegible] Stultus [illegible]
apud quem [illegible] [illegible] [illegible]
oratur non ergo differas sed cito vita
tua [illegible] ut hac vita subnota
[illegible] in eterna gloria etc amen

Quid hoc audio de te Luce
xvi Evangelium istud loquitur de
villici iniquitate quem dominus laudat non
quia dissipat bona domini non quia infideliter
ea dispensat sed quia caute sibi in futurum
providet disposuit sibi amicos de bonis domini
donec esset villicus ut eum in futurum re-
ciperent ab eis sibi esset futurum ergo dominus
ista attendit prudentiam quam etiam
eam quam malo opere laudat ac per
hoc attendere nos [illegible] ut oculos ad
futura destinemus utrosque [illegible]
Si enim hec corpora disponimus ad la-
bor ut ad [illegible] / ad [illegible] ad [illegible]
a nobis bene [illegible] [illegible]
de anima Ad hec [illegible]

Inducuntur quibus primo [illegible] ac-
cessus [illegible] / sunt enim hic villici in
villa vel quasi omnium [illegible] habet ac-
cessum ut [illegible] quia inde [illegible]
[illegible] a qua villa [illegible]
villis Secundo incompatibilitas [illegible]
hic si enim [illegible] negligimus in alio tem-
pore possumus ibi non [illegible] [illegible]
potest ibi non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sive ad austrum sive
ad aquilonem ibi erit [illegible] vi-
tam [illegible] venit inde non exhibit
Tercio Impossibilitas [illegible] hic si
hoc [illegible] / ad quem sibi [illegible]
[illegible] uno tempore si sunt infortunati
alio tempore [illegible] fortuna Ibi autem
nec locus nec tempus [illegible] ut dicitur
[illegible] ergo [illegible] [illegible] dispo-
nere [illegible] [illegible] [illegible]
instant [illegible] [illegible]
Itaque bona gessa [illegible] cum de tuo
re dispenset cum sobrietate instanti
[illegible] [illegible] [illegible] quod hic au-
dio [illegible] de te [illegible] non [illegible] quod
[illegible] quia dominus dixit ad villicum
iniquum Primo quid hoc audio
de te ~~[illegible] non [illegible] tamen [illegible] quod~~
~~dominus dixit~~ Item redde rationem villi-
cationis tue Item Iam amplius non
poteris villicare Primum [illegible] dice-
tur sibi quid hoc audio de te quod
debui de te bona audire quia multa bona
[illegible] feci Et ecce mala Jeremie xviij
Nunquid redditur malum pro bono [illegible]
[illegible] que [illegible] [illegible] homo
[illegible] sive gentilis sive [illegible] quid [illegible]
[illegible] [illegible] hec [illegible]
[illegible] de te Hec fecisti
et tacui existimasti inique quod ero
tui similis arguam te et statuam contra te
faciem tuam [illegible] [illegible] [illegible]
sine sine [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible] non
non audiet [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nos [illegible] in [illegible]
qui late [illegible] Et ecce [illegible]

Ascendit aut̃ omnipotentis dei vultum dif-
famat peccatorum multa · sicut angeli dei
vox ptẽ cũ clerscere Quę hec mala
peccatoris conscientia ħ solent ad deum q̃
pdicorem clamat · vnde peccata quanto plura
quanto duriora eo maiore voce omit-
tit q̃ peccatis Sz dicas vnde venit ħ
diffamacio cũ malefactor velit et ostẽ
offert et celatis nõ publicus dicõ Pri-
mo lẽ / 2o raro nisi hominis mala
actio tegit q̃n in publicum veniat
apud deum nunq̃ sicut exẽ Et necessa
rium est creatum in medium devenire
nõ ẽ occasio malorum ex quibus ma-
nifestatur cor dõ leguntur in legenda ad
vincula petri de monacho dissolu-
to in colonia in monasterio s petri
q̃ dum subito mortuus esset / demo
nes et quelibet peccata que spectabat
specta per eum clamabat Unum accu-
sando omnium dicebat Ego sum cupi-
ditas tua q̃ q̃ propter dei precepta
ter et regule tue egisti Aliud Ego
sum vana gloria q̃ te inanit iacta-
sti Aliud Ego lascivia q̃ te mi-
serrime pollusti Ego mendacium quo pec-
casti Et ex adverso virtutes clamabat Ego
sum obediencia qua sermonibus exhibui-
sti etc Beatus vero petrus Erat de-
precans pro monacho Cum dominus
nunquam nostra nec inspiratione dixit
Domine quis habitabit in tabernaculo tuo.
Et quod sequitur Et videt q̃ mg̃ ... dicit
sine macula et operatur iusticiam
Qui loquitur veritatem in corde suo
Circa iste et esse salvus Cum ne
sit sine macula ingressus nec in-
stitia operatus Rogante itaque Beato
petro in virgine matre dei Dominus con-
cessit animam vt anima eius ad corpus
rediret Et penitenciam ageret Rediit
itaque dominus eius animam in corpus et
revixit et que ei contigerant omnibus
enarravit Ecce patet q̃ peccata accusant
hominem coram deo et vindictam petunt

Quę nos q̃ nil appendis Vnde et ex
dicit clamor Sodomorum multiplicatus est
et peccatum eorum aggravatum est nimis Descen-
dam et videbo vtrum clamorem q̃ venit
ad me opere compleverint Itaque accusant
sive in corpore sive in angulo sive in
celato fiunt peccata Ecce peccator depu-
tatus est petrus ad vexacionem ad lecti
cum et que ad animam Cui in inquisi-
cione petrus incalcat quia hora
Videtur et experimentum vtrum peccata p̃pli
hunc regnum clamant ad deum an non
nisi deo vindicte erit clamores abun-
dancia qui cum vindicta nõ tolegit
hec regnum nunquam nõ tempestas ma-
gna fames valida Nunquam nõ to
nitrua fulgura ignes aurea inna
bilis imbres valide Nunquam nõ bella
multa et modica victoria Multipli
cat cum dux ad vsandus q̃ hec reg-
num quibus Nunquam nõ angustia tribu-
tribulacione oppressio / sola mors adue-
decst Et ita assidue mundum et post
fundamenta forcia / ħ est quia vbi
casus et iusti sunt peccatis peccatorum tan-
tum aut vindictam et penam ... hic
sperat cuius petrus exhibit Cum fuit
certatus post mortem ante tribunal iu-
dicis ut vltimo recipiat inde omnia
mala que egit Hec de primo

Secundum vero amicus sic redde racionem villi-
cacionis tue hec ... nunc deus impera-
cio Ad omnia obiat nobis solicitando hor-
tando excitando comminando In morte
ut cuius diez iusticia faciendo Et
facta retribuendo Cuius dubitat q̃ hic
iniquus villicus et dissipator bonorum
domini sui Audito hic vero est abscessit
siccus sicut iniquus et dissipatore bonorum
domini sui Nunc cogitat ingemiscit
et suspiciant Nunc cogitat potuit a
qua pte incipiens hac racionem cum ex
omni parte violasti bona domini tui quod
facta a quo videbo cum vt iniquus
fecerim ħ omnia redit nobis ad accusancia

Qui de manu dei bona recepimus et quia
ita fuit ita potest ita multipliciter
dispensat ut non murmuret dicens quod deo
sonat cum ille scribitur Iob hec tenebit
dicens si me invenerit condere sermonem meum
ex labiis Iob xx. Rursus nos non
gravissime non dissipat bona dei sed
quecumque sermonem credentem et hec dis-
sipat miser homo Si deus dederit fa-
cundiam eam convertit ad iniusti-
ciam vel calumniam ad iusti iudicii
subversionem Si recepit pulchritudinem dis-
sipat eam per lasciviam Si fortitudinem
dissipat per rapinam et violentiam si
divicias eorum convertit eam ad volup-
tatem Iam ad pompam superbiam lasciviam
accepit potestatem dignitate · Si accepit statum dignitatis plures
in statu non vult ad ministeria op-
pressorum gentium miserorum quando in-
veniuntur potentes Iustus et pius
magnum meritum esse Rursus modo
potentum defendit pauperes miseros
viduas orphanos meritum foret
quos defendit iustitia quod etiam quo
eis immineas se opponit neque quis
potentior meret quod potens est quod me
deus in etiam impingit quo potestatem
Sed scriptum potentes potenter tor-
menta patientur Si accepit quos clar-
rum hec convertit ad dolos fraudes
iniquos mercatus Si donum gratie accepit
in oblitos eius qui per vanam appetito
ostentatione iactantia cordis Itaque preciosis
bonis emunt eorum dissipans
autem itaque non ipsud redde
non dicit da sed redde q. d. omnia que
habes mutuo accepisti ergo redde nec
dicitur redde bona accepta sed redde
rationem in illo novo pondere et me-
sura ut accepisti Et si ea dissi-
pasti quantum ad te ea quo ad deum
redde bona accepta · nihil perit omnia habet in manu et reddere
quo ad deum vel perit · facit omnes dedit nec dicit rationem bonorum
Sed villicationis qui sed usus est illi
quomodo disposuisti aut exposuisti
aut ad honorem dei vel ad honorem
tuum Hec ergo tu redde rationem

Nunc de levitatis et deleto in morte
fiat reportabilis quantitatis utique gravem
quod toto orbe hoc de Sermonde Lectio
nem vim camerisquam. s. ea ampli-
us non poteris villicare Rursus dicitur ex
iniquo nectum hoc vim inpot cibus
festi fuit et intrat potens finitur
tota et inchoat retributio finit ex
vite delectaciones et lectura et post
mortem inferna miserie Commarisamen
ergo tu hec ministro et perire tu mi
sta sua hec tum amputat omnes
modos mutandi gratiam hec est quod ille
villicus ait in se quid faciam fo-
dere non valeo i. laborare pro salute
ad quirenda post mortem eius nec pro-
dest pena quod dicitur sufferat nec di-
care erubesco quia nec impetrat
Dicit i. nunc hec ratio quid faceret
ut sed tu villicus iniquitatis tum
etiam oleo alteri quarum ex. dimit-
tat i. de suis bonis opera pieta-
tis faciat in paupertatis ut cum
defecerit recipiant vos in eterna ta-
bernacula Sic fecit i. Rex de chrm
quo Barlaam ait. s. in quadam civi-
tate erat communis consuetudo quod
assumebant quendam et ignotum
virum in Regem solum ad unum an-
num elapso regali stola demo-
datum transmittebat vivum verum si
non comisit illi ubi ad vestimen-
tum fame ad mortem cruciabatur
Quidam vero electus in Regem consue-
tudine illius civitatis agnosceret
solicitatus erat quod sibi in futurum pro-
videret accipiens quod thezauros
per servos fidelissimos victum sibi et
amictum ad illam insulam premitte-
bat quo ducendus erat Cumque
post annum in exilium esset transmissus
delicias paratas invenit Et in
abundancia vixit Ceteri autem
torquebantur fame quia tantam
provisionem esse fecerat civitatis
Ita nudus est cuius sic quamquam

Et ptates tenebrarum qui fallacia
ss suis alicuius honores ut semper
vivat de futuro non pendendo et
venit subito quod in confidentia vivit
morte nudatur omnibus suis rebus
et mittitur in insulam id est in illam
vitam ubi nec locus laboris nec
meditationis nec pensionis Itaque in
terra tenebrosa eterna mendicitate
queritur Illi vero qui fallacem insta-
bilitatem huius vite agnoscunt de fu-
turo providerunt quomodo in illa vita
vivant eternam Itaque opera diu-
tius et per pauperes prestitate amoti
de hac vita in illa inveniunt bona
que hic egerunt pro quibus a deo eter-
nas delicias accipiunt in gloria
regni celorum Sed nobis prestare dignetur

Quid faciam quia dominus meus aufert a me

villicationem fodere non valeo mendi-
care erubesco Luce xvi dicitur hodie
de duplici solemnitate Est enim do-
minica Et cum hoc dies meliti ap-
postoli Jacobi filii Zebedei fratris
Johannis evangeliste hic appellatur Jacobus
maior quia prius ad apostolatum
Jacobus minor fuit uocatus vocatus
est et plus familiaris eo extitit
quia eum dominus ad sua secreta ad-
mittebat Ipse quoque primus inter ce-
teros apostolos passus est gladium pro
Christi fide Et ita primus ad eternitatem
gloriam est vocatus hic sanctus apostolus
datus est regno Hispanie in pa-
tronum ut qui in Iudea est decollatus
In Hispania est sepultus hoc Itaque
duo evangelia unum dominicale de
villico aliud de sancto Jacobo et
in ambobus concordantur In domini-
ca evangelio villicus providit sibi in
futurum ut amotus a villicatione
haberet receptionem et quia prudenter
et laudatus est a domino suo Sicut
et sunt villici in hac vita
sui villarum suorum gubernatores

Commendat eum fructus sed bona pra-
cepisse ut pro fortassis eius intrat mortis
ante et a fide custodiat se Itaque
velut a deo laudatur sic hic villicus
laudatus est cogitare nos oportet de red-
denda ratione deo coram quo celi colunt
contremiscunt quia si viventes obliti sunt
dei merito sunt in morte oblivisce-
rentur Unde dicit Augustinus in sermone de in-
nocentibus hac animadversione percutitur
nec moriens obliviscatur sui
qui dum viveret oblitus sunt dei In e-
vangelio vero de sancto Jacobo mater pe-
tebat duobus suis filiis rogans a do-
mino ut eius duo filii Jacobus et Jo-
hannes sedeant unus ad dextram alius
ad sinistram in regno suo Villicus
fecit sibi amicos de mammona iniquitatis
id est non eque dispensatoris sui domini
ut amotus a villicatione reciperetur
in domos eorum Jacobus autem bibens
calicem passionis ab herode pro ei-
nomine invenit eterna tabernacula
villicus volens sibi providere suspiriis in-
terea se deliberabat dicens in corde quid
faciam quia dominus meus aufert a me
villicationem Hec verba nobis
omnibus ad magnum documentum sunt
prolata Primo sunt intimanda
ut nos ad illam vitam providentes
Secundo ut brevitatem vite nostre consideremus
Tertio ut gaudium illius future vite
attendamus in quam ibimus per
dispositionem villicationis De pri-
mo erat villicus quid faciam etc.
in bonis domini et in diviciis suis
constitutus qui non solum negligenter
sed et male dirigit et dissipavit
male gessit Et dominus ea cognoscit
primo videt et ab aliis audit Et a-
bilitate eius vocat audio dicentem ad
me quid hoc audio de te redde
rationem villicationis tue Iam apostolus
non poteris villicare quod solum est
de disstinatione dicit Primo hic vi-
demus non se possidenti Sed ut

dispensatores fere sunt / cum ... vo-
raro et difficile sit possidere divi-
cias quas ~~dicunt~~ ducunt in parcella auri
contractatores Ecce diffamatus villicus
non pauperis sed divitis Solet tales
villicus infideliter agere in bonis commis-
sis Dicit enim dives a divicias multa
habens nil nocebit ei et ita esti-
mat quod abundancia bonorum domini
excuset dissipatores a furto Et rap-
tores non esse quando dives dimittere spo-
liat Sed dicit Gregorius ibidem multitudo
diviciarum non excusat raptores nec
quasi dissipatores quidem contractatores
alter possidencium voluntatem Non
dicat quis dives multe sunt ergo lice-
at et perpetrandi Nemo enim licet
quod suum non est redigere ad seipsum
aut aliter effundere quam decreverit dominus
rerum Ecce audi quid huic dicitur
Redde racionem hic unum terribile et
insinuat mortem vinculum quod cuilibet
aufert villicacionem scilicet eius / hoc
tamen intelligit non sunt secundum ordinem nec-
quasi descendit tamen eo regula cuius Nota
duos excessus de utero matris nudus
redditur Accepit tamen homo a deo
fere sex / bona nature / Et hec
e celum in sensibus / bona fortune et hec
divicie / corporis et hec pulcritudo /
aure / et hec tempus gracie / et hec fi-
des / glorie / et hec vita eterna quam
deus sanctis suis preparat timentibus eum
hec dissipat homo male dispensan-
do unde ergo dominus dicit homini quid
audio de te Similiter itaque cogitans
dicat / quid faciam quia dominus aufert a
me villicacionem id est vitam temporalem in
qua sola est villicacio nec veniet re-
cepcio quam ignorat miser homo
cum deus iubet tot se omnibus digni-
tatibus et aliis et queret ab eo ubi
habuisti dignitatem quid amplius
fecisti nec meruisti quam alii ...

(margin: multitudo diviciarum non excusat raptores dissipatores)
(margin: homo accepit pariter a deo sex)
(margin: i. vita temporalis villicacionis)

temporalis / itaque considera et ad racionem
villicacionis vos spectate Unde Gregorius
xxvi° Nota: perpendat homo nil esse quod
spectat possessum Ceteris quam illi ad red-
dendam racionem subtrahere qui sunt super ducatus
Expedit ut homo villicus deliberans
in corde suo dicatur / quid faciam quia
... de tot racionem reddam Sed stulta
leticia temporis non solicitus ... ad
invitet nec considerat quod valde vi-
lis est cogitacio videntur ... et si
in futurum perspexerit Dicit enim Bernar-
dus li° v° de consideracione considerans
necesse de qua origine promisserat
regit affectus dirigit actus corrigit
excessus ita ut nil desideret in
corpore aut egens correctione homo in
multa considerant heris in rebus
mundi variis Sed ut ait Bernardus
li° v° super dicit a te sua con-
sideracio incipit ne frustra ex-
tendatur in alia te neglecto
quid enim prodest si universum mundum
lucreris te unum perdens Et si sa-
piens sis deest tibi ad sapienciam si
tibi non fueris homo in Terribiles do-
mus gemunt in sepulcra oblivi-
scentibus semper Job xxiiii ob-
liviscatur eius misericordia si in temporis
ultime necessitatis Gregorius xvi°
Nota e ultimo dispositis dei mia
obliviscitur eius deus qui omnipo-
tentis misteria fuerit oblitus quia despe-
ciunt eum non timent penam et in
veniens non vexit homo illa Bonum igitur
est sui medicina hec et in futurum
providere Inn de contemptu De secundo
scilicet de brevitate temporis huius villica-
cionis non enim dicit dominus aufert
a me villicacionem Dicit Gregorius deus
meus omnia mandata contempsi et
vetita / ad inopiam / mors venit
vita recedit / expellor exul suam
me lucidis fuerat mihi si recto

Diluvium tulerit omnia que aqua et
fundo consueverit remanserit peccata. Sicud
cum infinite peccatis spacia de ffhe
in quo loboam recessit quod non amica
vi advenit quid facta dominus meus
missus que time et amare debui aufert
ferret a me villicacionem vado et non
venerat ad terra mergatur donec a
mia heret corpori Clamabo ad
deum Esto/ sit malicia mea ne re
corderis domine peccata mea Sed pre ni
chil enim sunt dies mei tempus mi
sericordie venit quod auferes a me vil
licacionem in mense orare non agressus
cum me ante tempore in sit ex illis dimissis
nuis et tenuis Breve quod tempus sit
et quod ad visitationes et hoc quod aufert
Gracia ut dicit Gregorius super moralia
In ixo lectorum spiritus alternatur
Sed vere tamen sine/ magis eciam et si
iam est in limine illius vite/ ut inter
hanc brevitatem consideret Sed breves
dies sunt in longum extendit In
stulti ait et longos dies deputat
breves dies illud Job Gregorius
inter alternabit dies mei bre
vitabitur solum in super est sepulchrum
Sed ubi Gregorius ubi super qui
consideret qualis est in morte sit
semper timidus in operacionibus atque
in oculis suis ad quod non venit
et unde venerit in oculis suis
conditoris venit Et sicut post
pauca prem mortuum se conside
rat/ quod moriturum se non considerat
Recta vita et mortis imitacio
Quod inter dum iuste peccatis pergit
culpare lageos cadunt In vite e
In omnia memorare novissima tua
et eternum non peccabis Et multo
spiritus sanctus eis inspirat ut morte
in his oculis habeant/ quod per hoc cla
mus se destruunt Gregorius quod aut illa
in Iudicio stabit quod non sola magnum
Sed et minima consideret et in delicto
quam minimis tam in voluntate quod in opere
Unde angelus Johannem ad angelum ecclesie
Pergami ait Scio ubi habitas ubi est sedes
Sathane et tenes nomen meum et non nega
sti fidem meam Sed habeo adversum te pau
ca quia habes illuc tenentes doctrinam
Balaam et tenentes facta Nicolaita
rum quod et ego odi. ait Tiatiram et an
gelo Tyatire eius nomen opera tu
a et fidem et caritatem et ministerium
Sed habeo adversum te pauca quod permittis
mulierem Iezabel docere et seducere
servos meos Apocalypsis. Non tamen bona
moveant Sed tu respiciat mala ad pe
nitenciam obmittat Sic enim singulorum vias
et dent considerat/ sic gressus pensat
Sic subtiliter perpendit quantum quis
fecerit Sed et in quo defecerit non
oblivisceretur/ quod bona faciat et quod mala
fecit sic scit Mandavit te de vite
forsam bonis lausos hoc heb hes
formis perpendit Festis in quo infirmas
Sic hic villicus perpendebat qui et
te dicit dominus meus aufert a me vil
licacionem et ablacionem illa futuram pe
riculo quod iam feret unde illud
Psalmi Brevitatem autem dierum meorum hic
Dicebat tamen dic Augustinus Brevitas
tam istam longam putas medium
sentiens tenere annos ab adam usque
ad hodiernum diem et senties hoc
peremptio de paradiso lapsus est tot secula
evoluta sunt vel ita ipsa sic pau
ca que restant vivus tu fuisset Si ta
to id hic vivens quo adam de pa
radiso usque est usque in hodiernum
diem et videres vitam tuam non
fuisse diutius quod sic evolasset
addit quotlibet annos dies longissima
senectutis quid est nisi una est
matutina hoc est Sic inde brevitas
temporis ad reddendum racionem materiale
ad quendam prudencia de futuro tam

De secunda etc.

quid profuit virginibus medicantibus oleum

De tercio s. flebilis vite cecitatem
cum dicit sed non valeo mendicare eru-
besco primo incassum medicari ubi
nil datur Quid contulit fatuis virgini-
bus medicantibus oleum a vendentibus
quibus dictum est ne forte non sufficiat
nobis et vobis voluerit s. vendere dum
poterat et dum non possent emere vo-
luerunt Ubi dicitur proverbiorum vi vade
piger ad formicam et quod sequitur
Glossa Si tantillum animal furripe-
rens temporis experiens nam ducit sibi in
posterum providet Microcosmus(?) ad ym-
maginem dei conditus ad videndum
eius gloriam videtur ipsum conditorem
ducit Unus dicit in presenti senectus
bonorum operum congregare quibus in eternum
vivat i. futuro Hec cum vita inopis
et estati comparatur quia nunc nit ar-
doris temptacionum tempus est colligere
de futurorum multa commoda Dies iu-
dicii yemi quia nulla relinquetur labo-
randi facultas vita sed hiis cogetur
quod hic contra actionis quod condidit conferre
h Glossa bene itaque dicit sed non
valeo x laborare et pro peccatis satis-
facere ad emendandum veniam Men-
dicare erubesco quia nunc sectorum datus
est in potestatem sui quitus nec pro me
potero [illegible] ac nec ad villicacionem
redire de qua legitur nisi de singu-
lari gratia domini sancti Petri mortuo
ut anima eius rediret ad corpus sicut
fecit Beatus Jacobus Cuidam peregrino
ad sanctum Jacobum pergenti Cui diabolus
in specie sancti Jacobi apparens suasit
ut si miseriam future vite evadere vel-
let se ob honorem suum necaret Qui
mox cultro cepit et se occidit
Cumque dyabolus ipsum ad supplicium duceret
mox beatus Jacobus occurrit Et ex-
ceptum ad tronum iudicis reduxit
et accusantibus demonibus obtinuit ut
vite restitueretur Hic casus legitur

In miraculis de sancto Jacobo que pa-
pa Calixtus Cui adhuc esset scolaris
conscripsit quem refert Vincencius
libro xxvimo c. xxx. Eodem itaque
libro c. xxxviiimo de quodam iuvene
legitur Cui devocionis magna causa
ad sanctum Jacobum proficiscens iter ar-
ripere nimium maculavit in peccatum forni-
cacionis Cui dyabolus in specie sancti
Jacobi Cum iam esset in itinere appa-
rens et arguebat quod confessus de pecca-
to non fuisset suasit quod ei ut se ipsum
occideret Quod hic ut peccatum illud de-
letur et ipse martir sanctus efficeretur
Tunc Iuvenis sumpto dormientibus
suis sociis cultellum extraxit Et se
cultello per ventre suffocavit Cumque
ei fovea paratur et defunctis esset
exequie celebrantur prope sepulchro Et ad
hunc sanguinis defluebat de corpore
revixit qui erat mortuus Et cepit
loqui et dicta narrare que ei
contigerat Adiungens cum me occidissem
et demones me raperent Sanctus Ja-
cobus velociter advolavit Cumque eo-
rum me diu [illegible] Cogente
Sancto Jacobo venimus ad quoddam pra-
tum ubi Alta virgo gloriosissima Maria
cum sanctis ad colloquium residebat cir-
ca beatus Jacobus ad demones conquerit
Cumque iam demones recepissent ut re-
viverem iussit Et penitenciam agerem Sic
Beatus Jacobus me suscepit et hinc
affestim restituit Cum hec astantes
audissent gavisi sunt et peregrinacione
facta ad propria redeuntes Sed comites
socius narraverunt que confirmavit Re-
verendus dominus Hugo Cluniacensis
abbas cum multis aliis vidit et lau-
daverunt deum in sancto Jacobo Certe
multis et fidelis sancti Jacobi duc
animo contradictores redieret ad villica-
cionem sed hoc fuit singulare privilegium
honoris sancti Jacobi ad eius honorem
sic scilicet cum hec apostolus magne repu-
tacionis cum quo deus magna et singularia

validiora sunt ipsa quam vita
et plus quam opera docet quam verba

legit In Iohem decolatus in hyspa
nia sepultus positus in loco insi-
gniori quod in palacio regum Et
ex hoc dicitur de palacio eciam dicitur lu-
cerna eterna devota / quam eciam
magnifice dotavit vitam in his
operibus clarificit O mirabilis
deus in Iacobo misso est indivi
sum apostolorum in hyspania predi-
candum fidem hyspanis Ezech-
iele Gwilhelmus in rendi quod non
possit non unum pumperem quoque
vedyt in Iohem Et Tande ab
herode decolatus Et in hyspania
reportatus ubi quos unos ...
non potuit mortuus ... dei
miraculo ubi ... in vita
sua scribat et fecit Magni
enim multi et apud deum adiutor
in oportunitatibus in tribulacione
sustentans et corpora anime Et
perducens ad graciam et gloriam regi
lorum Pene nobis prestare dignetur

Homo quidam erat dives qui habe-
bat villicum Luce xvi° Hac-
tenus dixi Convenerunt duo Ewa-
ngelia unum dominicale de villico
alium de laurencio hyspano
glorioso et nobili martire quod est
hodie quam seruivit Rex Rome ...
suus est Tempore Decii ... In-
peratoris et valeriani sui prefecti
de cuius passione ecclesia specia-
lem habet consolacionem Ideo ewangelio loquendum
...
... non est tacendum
quod in eo ... ewangelii doct-
rina est impleta In ewangelio legit
dominicale dat deus omnibus fidelibus
...
ewangelio de sancto laurencio laudat
sanctum laurencium ...
...

In sermone de eo ... validiora sunt ipsa
quam vita et plus quam opera docet quam verba
Magnum exemplum laurencius dat omnibus
ut sic ... constanti fide ardenti ad deum
dilectione Et ferventi desiderio regni in ...
fuentibus ... Ita nos ...
... tribulacionum adversitatum
... nos ... alienare ...
glosa paulo ... Quis nos se-
parabit a caritate Christi Romanos viii° tri-
bulacio an angustia an persecucio an
fames an nuditas an periculum
an gladius &c Et vere sicut ...
sermone ... Rex semel gressus
omnipotentis dei Et redemptoris ...
...
Et in gressu ... accepit ...
...
... et ardorem ...
... et debilis ... et ...
da fidelis ...
tissimam ... fortissimum ... fide for-
tissimam ... laurencius
...
ut flammas potuit cum super ...
... fuit ignis ...
...
... calorem ... non po-
tuit ... in ... sermone super ...
... flamma non potuit Et sequitur
Ignis fuit qui ... arsit ... qui in-
tus ... Nos autem ...
in ... tribulacionibus ...
... adversitates ...
... nisi quod et fides debilis
caritas frigida et desiderium ...
... unde venit
illius ... in adventu ... in ...
... peccata et ...
... Ideo salvator ...
... salutem ... omnes
exhortatur ut nobis in ...
... ut ... ewangelio ...

hanc vitam sortiamur consolacionem quia
ut dicit Ieronimus in epistola ad Rusticum
monachum nichil est felicius christiano cui
promittuntur regna celestia et nichil est
infelicius christiano. Si eo pensatur ad quod
creatus est infelicior est et miser-
rior quam omnis creatura carens racio-
nali quia alia creatura irracionalis
per mortem non ducit anima autem ~~per mor~~
tem racionalis per resolucionem a cor-
pore ducit mortem perpetuam in vita vel
in morte eterna. Unde Gregorius iiii
libro dyalogorum Aliud est bene esse
et aliud essencialiter esse. Ita anima mortalis
et immortalis mortalis quippe quia bene esse
amittit immortalis autem quia esse
numquam et non suam vitam perdit nec
esse sicut in perpetuum sunt dampnata Il-
le ergo posita scilicet in inferno sine bene
esse perdit essenciale autem esse numquam
perdit. Et ita mors eius numquam mo-
ritur defectus eius numquam deficit et
finis eius numquam definit. Hec ille. Ideo
intuemur salvatoris nostri in evangelio est
ut in talibus quod ad temporalem
dampnum cum quis sperat in pignoracionem
et terrena diligat ut subsidia eternis
in obstaculum perveniunt utat quid
enim prodest homini si totum mundum lucretur
et animam suam similiter perdat qui
ultimam gravitatem habet. Et quod
videtur Seneca libro de quatuor virtutibus
bus prudentis animus futura ordinat
futura providet preterita recordatur. Re-
cordatur nichil de preteritis cogitat vitam perdit
et qui de futuris meditatur nichil salvus
et obliviosus appellatur. Et ad omnia
incautus incidit. Non est enim hominis
hec prudencia ad salutem. Ad
quam nos ita monet qui ad contempla-
nit in evangelio primo obligacio de
reddenda racione Secundo diffamacio de ma-
la villicacione Tercio a villicacione a-
mocio ne ultra possit habeat villicare.
De primo omnis homo in hac vi-
ta quasi in villa dei villicus in multa

nec nisi labor sollicitudo et miseria
tas que omnia occupant hominem in mundo
de labore. Iob v° homo nascitur
ad laborem et avis ad volatum quod
enim in mundo absque labore sine cum
quibus terrena sive celestia si ponit se
ad agendum utrumque sive demeritoria
nichil est absque afflictione et labore. Unde
Gregorius xx° v° Moralium. Qui superna
appetit desideriorum suorum pondere se
affligit, quanto plus si celica desideret,
quam laboriosius est ascendere quam
descendere. Si laboriose adquirunt
terrena eciam nobis quanto difficilius que
supra nos solus deus sua gracia alle-
viat. Secundum hec id. Qui autem viam
mandatorum tuorum cucurri, cum di-
latasti cor meum scilicet dono tue gracie.
Nam et christus distribuendo talenta
mandavit in eis laborem operari
Unde iniquus et infidelis villicus id est homo ille
qui non laborat providendo sibi ut in
futuro secure quiescat. Vox qui
terrenis rebus dominum abscondit talentum
quod ei datum erat ut cum eo mercaretur
regnum eternum. Et vere illi qui dona
dei in terrenis actibus expendit.
Repensus est mercator, qui aurum in
ferrum argentum in plumbum, marga-
ritas in lapides commutat.
Nulla tamen gravior sufficit ei
qui dona invisibilia pro corruptibi-
libus dedit in commutacione. Hec Crisostomus.
de sollicitudine autem dicit Gregorius
xx° Moralium. Iob capitulo dicturus
est quid perditus est bonum considerat
quod valde sit impossibile ut hic peregri-
nacionis sive terra sive gemitu
evadat dominum et Paulus cum et
tribulacionibus suis cumulant dolorem
adiungit ipsa enim salus quod in hac
parte sunt. Sed in eo quod eorum flagel-
lis afficitur mens ad petenda al-
ciora sublevatur. De miseria autem
dicit Gregorius xxi° c. iiii° super illo

Job 2mo homo cum mortuus fuit
et nudatus atque assumptus ad gso
c petet homo ille stare noluit
ubi ... fuit hic vero 3º ceciderit
dum esse ... possem volens
fedet de peregrinacione vero sua quod
diligit ... Hec i
... villicus in mundo in villa
vero non stabilitatis nec firmitatis ulla
... si nec claritatis ubi nisi
... malorum tenebrescunt et
... peccatorum ...
reputantur Notavit quod Job dicitur
se fuit Dracones ... sunt
bonis atque malis ... penas
absque ... hominis ...
... sperans ...
... et plenus ...
in mundo villa ... offenduntur
Sed ... sunt ... palam ...
... varios ...
... et tollunt de
... quomodo
Estimamus ... pestem ...
... pestilencia ...
Est quidem ...
... pestis ... in urbe Constantinopolitana ut dicit Gregorius in
dialogorum c xxxvij ... fuit cla-
des ita vehementissima ita ut ex
... sagitte ...
... et singulis ...
... Et hec ...
...
... ad dei voluntatem ...
villicus ...

Tercia dissipacio ... sunt causa ...
... diffamacio ... a quatuor ...
... a ... malicia ab hominibus et
ab angelis ... si ... accusa-
... dicit deus et audit et videt o-
mnia que fiunt si bene vel male dis-
ponimus ... ut dictum est omnis
homo in hac vita est villicus et
hic dicit de eius diffamacione quasi dis-
sipasset bona domini sui ... q̄ dicit
... si non laborarem ...
... non deus ... labor ... in
bona Et ita non dissipo bona ...
... ad vota mea ...
... sunt blasfemie de-
... Et ...
... ut ... deus qui fecit
nos et non ipsi nos ... sunt
que labore acquisisti ... dei
... et plenitudo eius
Si noluisset nunquam ad te venisset
... ut ...
... quis ...
... quis ...
... in quo acquir-
... Ipse eum ...
... Nomine ... dicunt
nos in ...
... vobis ...
... sequitur ...
... cum ...
... ut ...
... ut quod ...
... dei ...
... et ...
de manu ... dei ...
... Mala
... esset
... cogitationes ...
... morte ...
Et cogitatus ... in corde quod fa-
ciam quia dominus auferet a me villica-
cionem ... cum dei ...

in providebo et tunc bn habeam c
quantum huius cogitacionem deus postulat
Refert Greg iiiio dialogorum c. xxxvi
de quodam petro monacho de partibus
hybernie orto qui molestia corporis
interveniente defunctus esset tamen corpori
restitutus inferni se supplicia atque loca
flammarum vidisse testabatur qui eciam
huius seculi quosdam potentes in eisdem
flammis suspensos se vidisse narrabat
Cui cum deductus esset ut et ipse in
geretur Subito angelum coruscantem habitu
apparuisse fatebatur qui eum in ignem
mergi prohibebant Cui eciam dixit Egredere
et quanter tu in futurum post hoc
vivendo sit devotissime attende Post
quam vocem ab eterne mortis sonno (?) tepescentibus
cuncta que circa illa fuerat gesta nar-
ravit Tantisque se post vigiliis
et ieiuniis constringebat ut inferni
eum vidisse et pertimuisse tormenta
eciam si taceret lingua conversacio
loqueretur Hec ille sed quod eum erat
factum sed quod uni (?) monitum (?) Quod
quod venit ad vitam datum et illi videbat
flammas infernales et qui multi et
si multa de talibus audivimus sed non re-
dimus Ille ad vitam rediens timens
accusacionem qui et hec vidit accusatus
et iniurabile Vigilabat in futurum nobis
etiam ut et nos dum agimus singulis
hac vita providamus nobis ut in a
cusacione iudicemus hec de secundo
De tercio scilicet de vocacione sicut
deus quod hec vocatus a quolibet cum dicitur quod
hac audio de te redde racionem villicacionis
tue iam amplius non poteris vil
licare sed post mortem mercari nec
obtinere Frustra petitio venia nulla
gaudio Cum quod restat ei qui
in hac vita in futurum sibi non providet
cum metum vivat sed quod eternaliter mi
ser erit Sicut eum fama fortunabit
subiecte loquitur Sapiens de non provi
dente sibi in futurum et providente c. xxi
xxxi laboravit parum in diminucione
victus et ipse moysi erat parum
scilicet multo parum sed vilis laborat nec
in diminucione victus sed autem sancta
male perquirendo et adquisita male
consumendo male vivendo Et ambo eum
sunt relinquit diminutorem salutis et talis
in fine moysi est quod dum hic vivit
nichil in illam vitam premisit et ideo
met scilicet laboranus de fine sua
quando dabit Econtra de non ipsis
de laboravit diues in congregacione sua
et in requie sua repletur bonis
suis divitiis secundum mundus et talibus labo
rat in congregacione bonorum spiritua-
lium quod sunt talia quod subsistunt nec
recedunt eciam in morte et talis in re-
quie sua id est in morte que est re-
quies beatorum bonorum replebitur bonis
in premio bonorum que comparavit vivendo
Et de replebit id est cum plebi
quod omnia que hic habuit ipse
et habebit in re Ergo nobis in futurum
providamus vivi metum vivamus
Ecce hic quod precipue laudatus est
non de iniustitia et fraude de qua
non laudandus sed arguendus est hoc
considerauit Talis laudandus secundum quem
laudabiles qui post mortem non abiit
Cui non solum per aeterna bona
sed eciam quod clarissimum habuit corpus
scilicet et vita et honore dei igni pro
posuit Et deus eum honoravit
ita quod ignis ei non ad detrimentum
sed ad gloriam in celo et infra
provenit Unde dicit et ego in sermone
sancti Laurencii martiris christi
et augusti palmam dei correxisti
coronam unde ut legitur iiiio dia-
logorum c. xviii Tortile regis
tempore cum Gathorum quidam quendam
in cella respiceret appositis igne
arserunt omnia in circuitu cella
at comburi non potuit quod videns

frustra
petitio v
nia claudicat

proiecerunt eum in libanum fortiter
succensum et ceperunt cantibus et
clamaverunt. Dic alta invenerit eum
illesum ita quod non solum eius caro
sed nec extima vestimenta ignibus
adusta ignis ad gloriam dei et
sui sancti ad honorem cui in isto
suspendit vim ignis. Idem in Lau-
rencio beato tenuit ignis in supera-
ret illum. O verum dignum fratres
Laurencius qui in terra bonus mor-
talis vere omnibus mundi concupiscenciis
cupiditatibus et desideriis mortuus
fuit et valde se compendit. Opti-
mus villicus fuit beatus Lauren-
cius qui considerans se esse in vil-
la bonus unde non se hic firmabat
nec constabat nec affirmabat sed
deo fortiter adhesit. Et tercius
ex hoc eciam se esse villicum bo-
norum debere dispensavit respectus
tibus ad deum et ad proximum
thesauros quos beatus Sixtus ei com-
misit pauperibus dedit fideliter
et seipsum proximo obtulit ad
martirium non solum faciens
sed desiderans. Vnde cum Sixtus
duceretur ad decollandum Laurencius
secutus eum clamat. Noli me de-
relinquere pater quia thesauros tuos
iam expendi. Cui ex hijs verbis
tentus a militibus presentatur De-
cio et per Decium Valeriano prefecto.
Cumque presente decio et valeriano
colere deos respuit ceditur. Car-
cionibus tamen misit eum
plumbatis diutissime cedi. Deinde
in eculeo suspendi. Et laminas
ignitas eius lateribus apponi.
Tunc orat dominum accipe spiritum me-
um. Vox de celo dixit audi-
ente decio adhuc multa certamina
tibi debentur. Tunc decius misit
eum iterum affligi scorpionibus
et ita cruciari morte educatur.

Ad quem decius Sacrifica deis aut nocte
ista in te supplicia expendentur. Cui dix-
it: mea nox obscurum non habet sed omnia
in luce clarescunt. Tunc decius misit
os eius lapidibus contundi. Deinde vesti-
bus exutum flagellis acriter laceravit.
Tandem iussit induci eum super cra-
ticulam ferream extenderunt et prunas
suppositas cum furcis ferreis compresserunt.
Cui leto vultu imperatori dixit. Miser as-
sasti unam partem gira aliam et man-
duca quia iam video quod diu desidera-
vi. Et ait. Gracias ago tibi domine quia
ianuas tuas ingredi merui. Et sic
gracias agens emisit spiritum. Ecce the-
saurum distribuendo in pauperes perdidit
sed infinitum et venit gloriam celi. Susti-
nendo ad tormentorum adeptus coronam
martirii. Rogo itaque eum et nos
de bonis domini nobis commissis ita pos-
semus eternam misericordiam dei invenire et
premia eterna regni celorum consequi mereamur.

Facite vobis amicos de mammona iniquitatis

Lucas xvi°. Dominus noster Jhesus in hoc
euangelio excitat quemlibet ut de futuris
cogitet prudencia quia sunt vana consider-
ret. Et presencia in amaritudine convertat.
Villicum nobis in exemplum proponit qui
primus quia a villicacione deponetur
caute super providit in futurum fecit sibi
amicos de mammona iniquitatis de bonis do-
mini sui ut tandem in eorum taberna-
culis bene foveretur. Non providenti-
bus in futurum dicit Chrisostomus de-
ultimo xxxiiii° Quasi absque consilio et sine
prudencia ultima saperent et intelli-
gerent ac novissima providerent scilicet ut hic
evadant supplicia et consequantur celi
gaudia. Itaque homo non obliviscatur
creatoris sui in hac vita ne creator
obliviscatur sui in hora mortis.
Recordetur eius semper ut non recor-
detur crudelitatis et non ne ipsum obliviscatur

c'ntato pont'

In hoc themate tria nobis
proponit primo salubre ortamentum pro
huius vite defectu 2o illius vite et
non accessum. Primum tangitur
cum dicitur facite vobis amicos. Augustinus
autem loquitur contra de carnalibus ami-
cis quia illi et si dolent gemunt pro
morte hominis non tamen sequuntur hominem
in viam eam vitalem / deducunt quidem fu-
nus ad sepulcrum tandem redeunt
et obliviant mortuum relinquunt et quem
prius plangebant tamen deridebant.
Impletur quod dicitur Trenorum 1o omnes amici
eius spreverunt eam et facti sunt ei ini-
mici. Amicos itaque nobis faciamus virtutes
veras, avaricie et elemosinam opus de
quo dicitur Ecclesiastici xiiii ante mortem be-
nefac amico tuo et oculi tue tu bursa
et cum pauperibus non despicias. Sed tota me-
te Zacheus ut eam impleas verba
eius et omnes defunctorum virtutes in-
quam defunctum relinquunt virtus semper
non deficit. Et in necessitate subveniunt
hanc exposuit sapiens Ecclesiastici xxxix
Non obliviscaris amici tui in animo tu-
o et non immemor sis illius in operibus
tuis. Secundo faciendo et de mammona
iniquitatis et de bonis temporalibus que
dicuntur mammona iniquitatis quia talia
sunt communia bonis et malis. Ideo
tu plus despiciunda et quanto et eis
abundant mali. Celestia autem vera
bona quia hec reprobi non possunt esse communia
vero hec sunt mala. Et 2m Gregorius
2m c xxiiii vilia que si magna est
sunt magis hec gentibus ad usurpationem sunt
quod tribuit de mammona iniquitatis itaque
Christus volt ut amicos faciamus ut sicut
bona temporalia nature et fortune ad vir-
tutes utique ut bonorum et cum vilis ...
de dilapidatione meretrici si dona dei
ad utilitatem data ad vana inflexa-
mus effecit ergo nobis amicos de mam-
mona iniquitatis. Et hec de primo.
Secundum scilicet defectus vite dicitur
mitate ad bonum utilis cum dicitur ut cum

defecerit id est defectus mea quoddam sit et
quod velocius tendit ad finem non exget
celeritatem sepultus. Interroga nunc pre-
sens et annuntiabit tibi non oculis ope-
rantes suos et dicetur. Et quid utique
illud Job xxxiiii deficiat sicut
caro salis et homo in cinerem revertetur
sed quam ait expressit sapiens Ecclesiastici
xiiii. Memento quia mors non tarda-
bit et quia brevis dies hominis
Ideo properare debet ad bona opera antequam
finiatur hec vita. Ideo ibidem sequitur
cetera dies boni non te preteriat
Maria igitur brevis nascens nec in
hac vita mea in festinus ad bo-
num ne preteriat. Emilius natus sic
dicat quid faciam quia deus aufert
a me villicationem. Et non dicit
aufert sed aufert quoniam huius vi-
ta nec incessant quasi que hinda
et si bursarta. Nec aut quod di-
camus / quia non potuera vana / sed bona
opera. In die extreme necessitatis pro-
fuit succurrere. Cessabit cum ibi
vana et loquitur opera. Prima tua
sed vita mea deficit qui in illa
sibi non providet irreparabile dampnum
incurret. Et exponunt in vos vil-
licam cum dicitur dominus aufert a me vil-
licationem fodere non valeo mendi-
care erubesco. Ibi nemo valebit
fodere x utilis penitentis. Nemo men-
dicare quia nemo erogabit. Ideo valli-
cus iste quesito a domino suo debi-
toribus quantum debet domino / qui cum
respondet centum cados olei / dixit
illi scribe octo. Scribe quinquaginta
dixit octo quia vita deficit sunt
exprimuntur caritatis succedit et tum
in hac vita modica potest homo
sibi in futurum providere que neglecta
sequitur eterna modica. Et ideo
dominus commendat modicum nec bene
vitalem huius vite ut sui memores
nobis provideamus in futurum hodie 20

Quid fat virtus

celestia bona

Tercium quod notare nos
decet ad opera virtutis / est vite eterne
successiuis / Et tangitur cum dicitur recipi
ent vos in eterna tabernacula dicit et
psalmista quam dilecta tabernacula tua domine
virtutum / concupiscit et deficit anima
mea in atria domini alibi propter
ultacionis et salutis in tabernaculis
iustorum non moriar sed viuam et
narrabo opera domini Et prouerbiorum
xiiii domus impiorum delebitur ta
bernacula iustorum germinabunt Si
itaque sunt dilecta tabernacula cur ea
leui perdimus Cur ea non diligimus
Cur ad ea per virtutum opera non ten
dimus vt cum illis eternaliter floreamus
Colonus in estate sudat in yeme
comedat miles bellat ut securus in
pace delectat negociator nundinis currit
ut lucretur quibus opera sua remune
rantur Et hic nescit colonus ut ad
yemem perueniat aut miles ad securi
tatem vinis aut mercator ad verum lucrum
tamen usum Nos autem christiani
per hanc presentem vitam / sequimur eterna
testante fide carnis resurreccionem et
vitam eternam Si igitur hic stantes de
illa non cogitabimus nec in eam
perdebimus quomodo stabimus in
eternum Certe ignorat illud Ieremie
viderunt eam hostes / et deri
serunt sabbata eius Nos oramus
et prosperitate caremus demus diri
dent sanctum meum quod non possumus
lucri celum et nullibus lucrari
infirmum virtutibus ... Rutium
arguit nos ... Rex
Iozaphat de quo in sermone ...
quod dicit morte quod scriptura sollicitat
hanc vitam contemnit illam vitam ama
mat hortatur et minatur ...
... exclamans valet nos cautos fac
Crux iubet et hortatur ut de te
poralibus faciamus opera bona / et fidem
Nos autem gratias ea ad nostra vota

clamat peccata super nos

Et multiplicia peccata vita nostra mala
et praua opera diffamat nos / clamat peccata
nostra / in celum ut se dissipatores Itaque im
lo dicat alius sermonem hic audio de te
s. d. dedi te domina mea / ut per hoc ad
quiescas opera virtutum / ex quibus omnis
meritum ... accumulans peccata / ex
quibus lucere ipsum / et meritum ...
... Miraculum quod nos assertam
de vita eterna et premium suum nobis
in illa perdemus Quid dicit Cursus
vnno Sunt impii qui ita securi sunt
quasi iustorum facta habeant / Sed et hec ra
cionem dico ... ascendat
in corda nostra Et ortamentum ...
cogitata sunt occulta / qui scit quare
nos nobis accusat Ipse constat de
vita eterna / et pena eterna Ergo
donec viuimus perdeamus non infinitum
ut cum defecerimus recipiat nos opera
nostra / in gracia diuina necnon taberna
cula glorie celestis Ad que nos sanctus et

Videns ciuitatem fle uit super illam

Luce xix Ewangelium hoc aperit nobis
octos considerationis ut aspiciamus ad
quas miserias genus humanum venit
ex peccato primi parentis / et quot mala
sequuntur / et quod miser sit ho
mo quod se ipsius miseriam degat ali
et ... in nostra ... / deflere dignus
Erat miserias adam in hoc exilio
comprehensio / et quot relinquit relinquat filius
suis nec caleamus ... deserbes vel
lingwa disserere / Peccatum omnium ut dicit
Ewangelista / remouit originale iusti
ciam / ab omni homine que conservabat ho
minem sanctum et vita Itaque expressit meritum
infinitum et moriendi necessitatem
Et cum hoc infirmitates / quot casus quot
mortes quis nescit / quis narrare possit
Deflent ergo miserias iudeorum futuras
nos autem omnes parentes et fraternitatem

Et futuras miserie hominum deflere
Considerat enim Innocencius in libro de
miseria condicionis humane ait quis dabit
oculis meis fontem lacrimarum ut fle-
am miserabilem condicionis humane in-
gressum / culpabilem progressum et dam-
nabilem dissolucionis egressum / Consi-
dero cum lacrimis de quo factus sit homo quid
faciat homo quod facturus sit homo ad quid
natus ad laborem / timorem et dolo-
rem et ad quod peius est mortem offendit de-
inde deum et proximum / aut vana ne-
glexit utilia et necessaria fecit contra
omnibus vel ne ipsius propter quod deus
videns civitatem flevit super illam
Noto itaque primo est compas-
sionis Christi hominis veritatem / tercio
humane vite caritatem ostendit. Primo

compassio Christi

Notabilis est compassio Christi quia in
die palmarum cum veniens in Jerusalem
a plebe cum magno honore suscipi-
ebatur et gloria magna sibi impen-
debatur / videns tamen sui hominis cursum
debuit dominus plenus leticia et gaudio
laudibus et honoribus sibi exhibitis
et oblitus futura mala / civitatis
providens flevit contra compassionis
affectu flevit dico non ficte in
exterius / sed vere et multum ita quod
fletus quod amputabat ei plura
verba ad sensum evangelii solemniter
recitata non dicat Si cognovisses
et tu / fuit sublimis In quo dominus
doctrina / nobis dedit / et melius non
quiescamus in hiis / que videntur sed
intueamur ea que ventura sunt Unde

melius est ire in domum luctus quam gaudii

Ecclesiastes vii° / melius est ire ad domum
luctus quam convivii In illa enim finis
cunctorum admonetur hominum Et quid futurum
sit vivus cogitet qui in gaudiis oblivi-
scitur homo sui / In domo autem luctus re-
cordatur interitus sui Contra dicit
omnes dignitarios in honoribus constitu-
tos ut sue humanitatis non obliviscantur
nec se elevent in dignitatibus
Et honoribus sed incedant se honora-
tiores descendendo / et miseriis repleri
tos / qui et si ad tempus floreant cito
marcescunt / Christus videns civitatem
flevit super eam Ipse rex noster sacer-
dos quod regis prelati sacerdotes debent
ex compassione miserias pauperum mi-
serorum et oppressorum et ferre auxi-
lium / et consolacionem ipsorum paupertatem
deflebat eorum calamitatem intolera-
bilem / eorum confusionem incomparabilem
eorum oppressionem indicibilem eorum
servitutem et abiectionem inauditam
eorum mendicitatem nimium nociturum
Non flevit super bethlehem nec super
Nazareth / Sed super Jerusalem / ubi erant
sacerdotes prelati / et dignitarii quorum
res que pereunt et adulterina nimium
est deflenda / quod valde nociva
est rei et populo et reipublice non
tantum in bonis sed et in corporibus
et animabus animabus Jam prelati
non solum vitalem et iusticiam non
faciunt / Sed nec eam comscriptam
audire curant Tullius libro de
amicicia cum amicus veritate
carere sit ut ab amico veritatem
nequeat huius salus est desperanda
Et quamvis ut dicit Policratus
libro ii° c. iiii° post xl annos sit
futura esset destructio / et excidium
in Jerusalem dominus tamen deflet
ac si post lapsum unius mensis
aut unius septimane debuisset In quo
docet ut in hiis / que post secularem
solitudinem ventura sunt certe et
si post longum tamen tempus tamen
deflenda ac si iam in foribus esset
quod ut dicit Gregorius xvi° Mora-
lium c. xvi° quicquid finiri potest
subitum fuit Itaque et illud quamvis
post xl annos ventura sit tamen est
flenda ac si iam veniret foret

Quia ut idem ibidem dicit Sexagīta
duo in iniquitate volentes sunt subita
morte rapiuntur ut nec flere ad
mortem eos liceat que contigerant
venit hec de primo. De se-
cundo scilicet de cecitate hominum di-
cit Si cognovisses et tu scilicet fles-
ses. Sed non cognovisti nisi quia dies tue
specialis tue, que nunc ad pacem tibi
ia obtenebrunt et oculos contexerunt
ne videas mutos dies velut nisi
qui ventura sunt contra te. Unde et
nunc comparatos cecitati videntur
dum velamen suspendit ut peni-
terent. Quia ut post pollicitus
iudeorum ad missam pertinebant
XL annis imponere penam de-
fectus. In glossis et apud Comestorem
et Jacobus frater domini dictus Je-
rosolimitanus episcopus constitutus in
desiderio pro illis gesse imperialis
generebat. Si forte posset con-
versis penitenciam gerere. Si posset
pro scelere flere. Et ulterius per-
versitatis flammas lacrimarum uber-
tate restringere. Videbat namque
eius deus pro sua pietatem pro
peccatorum quereret penam quia non
volt deus tamen mortem peccatoris sed ma-
gis ut convertatur et vivat. Insu-
per ad eius doctrina dum terra non
sufficeret duo maximis molimi-
nibus signis et prodigiis velud
datis terroribus suis et mira-
culis Ostendendo parens
quod nesciendo Sed infelices plebes
veterum quidam hincis decepto
res sua vaticinatos suadebant
evidentibus signis et Judeorum
desiderium et indignacionis domini
non crederent quod apte futurum et
urbis et gentis comparabat exci-
dium Sed velut amentes et qui

Oculos neque animas in se habent spe-
rebant omnia que celum minabantur
Unde comperens stella gladio simi-
lis minaci desuper civitatem et
cometes continuis flammis ardens
per unum annum tunc Sed quia
hec et alia multa signa terribilia non
poterant eos movere ad penitenciam
Ideo dies domini magna et hor-
ribilis magis venit contra
Jerusalem iuxta magistrum dicentem
felicitas illius et vo quantis mala
sue si hec videret universa mala
ubique intrata sit bello
fame igne caedibus et vastata
ta plurimum milia perempti sunt
cum ingeribus ac cedibus absque mo-
do absque discrecione trucidati sunt
bant et sepulchris interim et
volentiumque cadavera et plateas
infelicium semper magistra
in qua etate consumpta Iuvenes
vero atque omnes etates robustior in
viis oberrantes terrebant media
In quocumque loco mors vocabat
Currens sepelire cadavera nec de-
functorum multitudo nec virium debi-
litas permitteret. Cumque multitudo mo-
rientium prevaluit nimis de muro cada-
vera precipitabat. Cumque Titus cir-
cumiens vidisset repletas valles ca-
daveribus cum ingenti gemitu ele-
vatis manibus in celum invocat
deum testem hoc facinus non suum
Sed sic ita sustinet invitus Dominum
addit preter arma Romanorum alienis
iposus paulisper cessassent a ma-
lis tamen aque diluvio a Sodomi-
tanis ignibus et fulminibus supplicium
Civitas deprehendisset. Et ecce quanta
vindicta quia non curabat agnoscere
tempus visitacionis Et sic in super

quarta vindicta

In carnatum dominum dura cruce sus
pendentes / occideret flebile quo pec
care / flebelius [illegible] ad quam
recognosceret flebilissimum vero absque
[illegible] mortis expectat Recogite
[illegible] quantum erit [illegible] resolucionis
hora terribilis quantus pavor mortis
quantus tunc horror dum omnia ma
la veniant in memoria quanta tunc
erit oblivio [illegible] et
consideratio [illegible] quod [illegible]
intolerabile [illegible] vero [illegible] tunc
[illegible] recolit peccata / que commisit vi
det mandata que [illegible] do
let [illegible] [illegible] [illegible]
mittit [illegible] [illegible] Sed non
audet Respicit [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] in quibus [illegible]
[illegible] [illegible] celum [illegible]
[illegible] [illegible] compellitur Corpus
ad terram [illegible] anima si descendit
[illegible] in terram tenebrosam mit
titur cum filiis [illegible] Ecce audi
[illegible] [illegible] [illegible] anima [illegible] fle
vit Sed cum anima [illegible] peccata venit
horrenda iusticia vindicans super
malicia [illegible] Nos igitur [illegible]
[illegible] acceptum tempus resolu
cionis [illegible] penitenciam ut hic [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad quam
nos perducere dignetur [illegible]

Videns civitatem flevit super illam Lu
ce xix° [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] celum [illegible]
et [illegible] / In celo omnia [illegible]
[illegible] gaudium sine fletu / [illegible]
solacio sine omni [illegible] / In [illegible]
omnia [illegible] [illegible] / sine [illegible]
[illegible] dolor [illegible] absque ad [illegible]
[illegible] [illegible] consolacionis [illegible]
lo [illegible] gaudia In [illegible]
[illegible] In [illegible] vero [illegible]

Gaudium et angustia risus et amaritu
do [illegible] laboris et [illegible]
[illegible] [illegible] dolor miscebitur
et extrema gaudii luctus occupa
bit Ideo dominus passionis sue [illegible]
[illegible] civitatem Jerusalem [illegible]
[illegible] magnus [illegible] honore
a [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in honore [illegible]
et cum fletu et in [illegible] [illegible] hono
[illegible] flevit audiens [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] fletui [illegible]
[illegible] et quod omnia [illegible] gaudia et
omnis [illegible] honores non sunt stabiles
Sed [illegible] risus in lacrimas et gau
dium in luctus [illegible] quod dicit Salomon
[illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] que [illegible] [illegible]
[illegible] Ysaia [illegible] et dicit de
Jerusalem [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] et hec [illegible] [illegible] de po
[illegible] Jerusalem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] recordata est novissimi [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] delicata [illegible]
civitas Jerusalem et [illegible] [illegible]
[illegible] veniet super te [illegible] subito
in una die sterilitas et viduitas
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Et subito veniet [illegible]
malum et nescies [illegible] [illegible]
et veniet super te calamitas
quam non poteris expectare veniet
et [illegible] [illegible] [illegible] quam
[illegible] [illegible] sunt dicta in [illegible]
[illegible] nobis ut non [illegible]
[illegible] si [illegible] [illegible] [illegible] aut gau
dium veniet Est enim ut dicit [illegible]
[illegible] tempus flendi tempus ridendi
[illegible] tempus plangendi tempus
saltandi et omnia [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod dominus videns civitatem Jerusalem

tua elevacio
deflent maliciam hominum induratos

Gaudentem flevit super illam dicens
Si cognovisses et tu flesses / Ubi Ca
nsideo ... fletus Et Hoc cogitas
esse causam terre horrende vite
commutacionis; vindicte Et primo
Renda dei non fletus e valde ap
prehendendus quia non processit ex car
nalitate nec ex levi causa
nec quia ex carnea sed ex re mag
na cognita et deliberata Unde dicit
Bernardus in sermone de nativitate
plorant ergo sed non sic ceteri
a ceteri non quare ceteri solent plo
rare in aliis sensibus in ...
dvalebat affectus Illi scilicet ...
simplices ex passione luget
ergo ex compassione Illi ingens
...ur quod est sic filius ... ade De
plorant / ergo at ceteri filiorum
ade deplorat hoc ... quod in
e ... quod dominus flevisset
sic miseris a terris / Dehinc a
super eiusdem subvidenda / nec n
filius dei cat ... lapi
dum resolucionem deplorare nec
cum ad hoc in mundum venit Et
deflent magnitudinem hominis / in
sua malicia induratorum / contra
cum magna in iusticia qua cor
tamiritibus mors ei fuit dona
ta Nemo enim fuit in terra qui
pro eo se opponeret a ... sua in
... tencia allegaret nisi v
mox gentiles et iudei pila
tus qui eos male indurando
... ... amar
pro quibus eos ... amabimus vene
rat et penam et mortem sustinuit /
Itaque ergo non flevit sic sanctos
suos et iustos qui erant in Iheru
salem sciret eos varios tribulaciones
iusti eum ... laboratores et in ...
mo sublimiores quo magis ad
versa tolerant sed flevit super pecca

tores a quibus egressurum erat gladium
et fina sic iusti e morte ... ma
... ... qui ... et eorum sequeretur
veniens iam prorsum cerut et mori
entes ad inferna descenderet Cur fle
vit quia incredulis quia peccatores inpeni
tentes Unde hic dominus flevit sic peccatores
qui eum suscepit eundem contempserunt
et compassione ... deflenda sunt
peccatores qui fidem susceperunt et ea
... in penitenciam vilipendunt Unde
dicit Ieronimus ... mortuum fle
plangite cum qui egreditur quia non reuertetur
ultra nec videbit terram nativitatis
sue Exponens Ieronimus dicit ... quia
gentilis plangendus est atque iudeus
qui in ecclesia non fuerunt et semel
mortui sunt Sed eos plangite qui pro
scelera atque peccata egrediuntur de ecclesia
Et nolunt ultra redire ad eam dampna
cione vicium Unde de Cassia ... le
... ... Unde est quod rex celorum vo
luit iussit lacrimare et creator omnium
deus lacrimis tristicia prostat
Et deus homo rigatus aqua ma
xillis ... gaudium adveniens / et pla
gendo defert dolorem / consolator dal
...us lacrimas quid est quod ... habens
similitudinem tanta se ... ut ca
... eos cum plangentibus plangeret
scilicet cum aliis letantibus ... ...
ita... ad lacrimas cum in valle
lacrimarum lesus ... et ora
... / cum dei filius lacrimas
... ... lacrimas illas
pro redempcione ... sufficisset
in ... si ... cum apper
det instancia ... dei sudasset
Sanguinem voluisset in lacrimas ...
mutare magis ita contemplacioni
sunt ... quare ... hec ho
de primo etc.

De secundo

De secundo scilicet quod cognicio fuit causa fletus. Unde dicit dominus dicens Si cognovisses scilicet que ego iuxta veritatem agnosco, et tu fleres mecum, nam ruinam tuam, que nunc exultas, ego fleo quia omnia video, et futura cognosco. Sic et tu fleres, si mala ventura videres, quia vero nescis quid iminet, ideo exultas. Causa autem nunc exultans facit hoc: cecitas mentis, que venit a deo. Et ecce cecitas cecat cor hominis, sicut nimia claritas oculos. Unde bene dicit Ecclesiastes: qui in multa sapiencia multa indignacio; quanto enim magis se homo cognoscit, et que ipsum tangunt considerat, tanto plus se indignatur de peccatis suis, per que hodie deum offendit, consorcium angelorum amittit, suffragia ecclesie perdit, ancillam inferni diabolo se subicit. Et ad infernum se obligat. Nunc ideo dicit Si cognovisses. Ecce homo debet longe ante providere mala ventura ne tunc cum iam sunt in foribus. Ideo non dicit agnoscis sed cognovisses quod est facilius precavere precognita et vere valde dicitur ad deum conversum quod valde dum cum deus considerare nec sola cecitas impediebat consideracionem malorum futurorum sed et adulacio que eum fovebat iudeos ne crederent quod semper essent futurum, sed hec mala unde Policratus libro 2 capitulo 4 interdum refert quod una die paulo ante solis occasum visi sunt currus et quadrige in omni regione currere et armatorum cohortes misceri nubibus et urbes circumdari agminibus. Hoc enim erat presagium belli futuri. In festo etiam pentecostes iudeorum sacerdotes nocte ingressi templum ad ministeria ex more complenda

circa vindicta de peccatis

Motus quosdam strepitusque senserunt deinde vocem subitam audiunt dicentem migremus hinc migremus ex sedibus istis. Et alia plura fiebant ut iudei istis terroribus se recognoscerent et futura mala providerent de peccatis penitent et ea deflerent. Sed miseram plebem quidam veteramini homines decepti et falsa vaticinatores suadebant ne istis signis crederent. Itaque cecitas eorum fuit sibi abscondita domino et civitati et populo contigerunt. Nec quia eius oculis agnoscebat futura unde fuerat causa sui fletus. Hoc de secundo.

De tercio

De tercio scilicet de comminacione horribilis vindicte in eo quod dicit venient in te dies, et circumdabunt te inimici tui circumdabunt Romani vallo id est circumvallacione de lignis et palis facta. Circumdabunt te sua potencia corporali et coangustabunt te undique angustiis id est miseriis scilicet cohibendo intus et extrinsecus ut nulla sit via evasionis, quia angustia undique foris gladius, intus mors, intus prosternent te erecta aedificia ad terram deiciendo et filios tuos scilicet iudeos prosternent per gladium bello igitur fame variisque cladibus pravis morbibus prosternet deus peccatores suos cum filiis matres cum filiabus senes et infantes absque discrecione. Et non relinquent lapidem super lapidem quia omnia funditus everterunt. Et si miseria tunc multa torqueret plebem extra et intus extra hostes intus fames quia ut videmus ponit Policraticus quod vero uxores de viventium manibus et filii de parentum. Et quod infelicius est matres

de exclorum manibus ore rapie-
bant Et cum demones qui moriturum
erant cingere fores clausas in-
spexerit conspexissent credebat quod
intussem [illegible] / clareret iamque rape-
re veniebat / atque abyssis ut dicta
sanctis [illegible] / si quod in singulis
fecerat reuolvebat Sed quid nobis de
indicis [illegible] alterius eas qui
ad nostram custodiam dominus designet
ut sic intelligamus / quam [illegible] anima
in magna est angustia mor-
te imminente Quod exprimit Horta-
tio [illegible] dominus permisit deus mor-
tis [illegible] quem meritis eius se deus
animam repetit absque angustia
[illegible] cum omnia peccata eius / ante ocu-
los illius [illegible] reducendo
varietates locorum et cogitationis
ad memoriam sue reuocare ut ad
desperationem se trahant Tunc petrus
ad deum conuertitur quia corpus in-
ceditur et anima ad infernum de-
scendit cum suis [illegible]
Et tunc corpus non remanet super
terram quia tunc omnis destructo
cogitationum dissipabitur omnis spes
[illegible] et ab angelis [illegible] et
consolatio abscedet Et quod dicit
Anno l. vo c xviij O vtina
in cordibus [illegible] teneretur
ad quod mors cogit uidere corpus
Et o peccata [illegible] mea que [illegible]
[illegible] quod hec consideratio a
via iniquitatis multos auertit hec
ille quid ergo in quibus mala et
ita valde horrenda nos omnes
[illegible] et [illegible] consideratio
[illegible] uera dei [illegible] dei
[illegible] [illegible] studeamus ut
in morte sentiamus non ira-
tum sed placatum dominum ad
Consequendum ab eo regnum celorum quod nobis.

Videns ciuitatem fle-
uit super illam

Luce
xix. Dominus noster ihesus christus [illegible] et ex-
emplo prouocat nos ad fletum Exem-
plo quia ipse fleuit Nam si applicetur
ad nos [illegible] dat flere in flentibus
multiplicis fletus creator Est causa
flendi Omnibus sensibus vocatus Ita
quod dominus mundi flente totus mundus
inuitatur ad fletum / si flendum cum
eum flente nemo magis flendum
enim [illegible] qui [illegible] pro nobis fleuit
in patibulo verbo [illegible] [illegible]
dicit si cognouisses et tu se flesses
quia [illegible] [illegible] de lacrimis / Et
maxime importanter qui non de-
[illegible] [illegible] venit sed [illegible] semper
que omnia [illegible] ab [illegible] ele-
[illegible] et a stricta iustitia possent
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ciui-
tati futuram sed qua comparari
do dolent / et dolorem lacrimis ex-
presserit Nobis itaque flendum est
sed quia ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Tercio consideranda est nobis
occasio a fletu [illegible] Dico primo
quod flendum est nobis [illegible] quia ut dicit
[illegible] iii tempus flendi et tempus
ridendi / Tempus flendi in mundo sed
tempus ridendi in celo / Ideo christus
non legitur in terra risisse sed plures
fleuisse / Hec enim est multa [illegible]
flendi Et lacrime sunt in suo
valore [illegible] possunt consolationem
afferre Beati qui [illegible] qui lugent
quoniam ipsi consolabuntur In infinitum
absque [illegible] spe consolationis est fletus
vero [illegible] fletus est triplex scilicet
culpa / gratia / miseria / et [illegible] Cul-
pa multa / gratia [illegible] miseria la-
ta gratia remota / et flendum [illegible]
pro culpa ut [illegible] / pro gratia
ut obtineatur pro miseria / ut [illegible]
pro gratia ut ad ea veniatur [illegible]
[illegible] [illegible] pro illis [illegible] [illegible]

[illegible] fletus est [illegible]

Cinaris Elias impleri iussit et fun
di super holocaustum et ligna et ce
cidit ignis de celo Et vorauit holo
caustum et ligna et lapides puluerem
Et aquam etc. iij Regum xviij° Rom
xij° quomodo sacrificium offert deus in
...uit venit gratiam. Bonus fletus pro adi
piscenda gratia Nam Petrus post trinam nega/
cionem fleuit amare. / Psalmo Exitus
aquarum deduxerunt oculi mei quia
non custodierunt legem tuam/ Primus
fletus pro gratia si non sit iusto sicut
esau fleuit Petri Nam Esau post fletum precem
ad pietatem mouit Ita quod pater dedit
illi benedictionem Genesis xxvij Vel
de lacrimis fletus ex miseria Nam Anna turbi
animo fleuit orauit Et a deo est
audita et primi Regum j° Secundus
fletus ex desiderio patrie Et diuine
visionis / Dauid ... in lacrime
mee panis die ac nocte dum dicitur mihi
cottidie vbi deus tuus Certe desi
derium habuit / qui lacrimas sic pa
nis manducat in diebus istis flebilis
offensa dei et ... deflenda a qua
procedit amissio gratie priuatio glorie
multiplicatio miserie, mors horri
da iudicium tremendum dampnatio eterna
et ardens ieheuna Et quantum est
peccato tot mala eueniat fit multum
Xpus fleuit e ad peccat. tum flexibilis et ... ad peccatum
... inclinat ... oportet
... et ...
... deflenda e culpa
... gratia mala eueniunt Et ...
Et ... Rom si bene defleuerit ve
niet gratia et ... de ...
miseria hoc de ... Sermo xcij
W flendum est pro malis aliorum ex
emplo fleuit super Jerusalem non pro culpis
... hominis sicut et hoc quod ...
... cum ... compassione ...
... et mala ... debet defle
re ... caritate Sic fecit Job qui ait

flebam quondam super eo qui afflictus
erat et compaciebatur anima
mea et fleuit Susanna adducta
ad iudicium Daniel xiij° flebat
eius qui moriebatur Et Jeremias
trenorum ij° defecerunt pre lacrimis o
culi mei conturbata sunt viscera mea
effusum est in terra iecur meum super
contricionem filie populi mei hortatur
ad fletum compassionis Augustinus contra
...xiij° sicut mortuum plora defecit
enim ... sicut mortuum mortale ...
et plorandum condolendum quia lux
et ... in eo defecit hic et
et ... quia defecit ... misericordia
... cum ... et anima ... de
fecit in ea gratia et misericordia
sed ... consolabile quia de venia
desperandum ... et ... de
flenda sunt valde pericula in quibus
... deflenda in defensione
... at deflenda in ... Sedecias autem ... pessimi
... sunt ... quia de ... suis
... sunt ... deflendos ... plus sunt de
flenda quia ... sunt
... Jo. Ezechiel xxxij
... assume lamentum
super pharaonem regem Egypti
et dices gratia luminaria celi mere
... sunt ... luminaria no
... sunt ... qui
... sunt mala prelatorum
quos ... ad ... ma
la ... Herodes antipas filius
... et ... fuit filius
Herodis ... filius ... natus
... Herodes antipas fuit
tetrarcha galilee ... quarte
partis regni quia ... post
mortem Herodis ...
... Herodes antipas
... in ... ascendit ...

Quam diffudit quando baptizavit. Illa
peccavit quoad eius ministeria quia ut dicit
Marcus beatum iussit ac tenuit Johannem
et vinxit eum in carcerem sciens
eum esse virum iustum et sanctum. Peccavit
in eo per simulationem. Nam audito eo
multa faciebat et libenter eum audi-
ebat, obtemperabat dictis eius quibus
ut ipsum retraheret a rebellione contra
se quia ipsum plus quam magos sciebat eum
timuit. Peccavit quoad eum odio veritatis.
Dicebat enim ei Johannes non licet tibi
habere uxorem fratris tui scilicet Philippi.
Cui id est Philippo id est fratri secundo scilicet
rex Arabum iniuriam licet discor-
dia obsistebat. Et in dolorem cor
Herodis copulat. Peccavit quoad eum per
dolositatem quia in facie aliud quam
in corde gerebat. Johannes se habuit. Nam
propterea Herodes fecit cenam natalis
sui principibus Galileae. Intravit
filia Herodiadis et cum saltasset
placuisset Herodi et aliis discum-
bentibus. Rex ait: pete a me
quid vis et dabo tibi. Et iura-
vit illi quod quicquid peteret daret
etiam licet dimidium regni sui.
Exivit ipsa ad matrem dicens
quid petam. Et illa caput Johannis
Baptistae. Cumque cum festinatione ad
regem regressa esset dixit ut
referret mater. Volo quod protinus
des mihi in disco caput Johannis.
Baptistae. Contristatus est rex propter iura-
mentum sed in facie quia letabatur
corde ut dicit Beda. Et nolens
eam contristare misit spiculatorem
et praecepit afferre caput Johannis
Baptistae. Et decollavit eum in carcere
et attulit caput eius in disco
et dedit puellae. Puella autem matri.
Haec tota fuit causa contra eum
scilicet per Herodem cum Herodiade ut scilicet
Herodiadis faceret quomodo puella ve-
niret et saltaret et quod impetraret puel-
lam Herodes quicquid peteret ut scilicet ra-
tione iuramenti coram multitudine magnorum
cum eo in convivio simul habet occasio-
nem et decollandi Johannem occasionem absque
rebellione populi quia conversabat se
super iuramentum. Ut dicit Beda.
Et optabat quod in male promisso rescin-
datur fides. Et in turpi voto mu-
tare decretum. Quidem habet quod
cuius veniret et tolleret corpus eius
et poneret in monumento absque
capite quia ut narrat Josephus
Herodiadis caput Johannis a filia
suscepta non est passa cum reliquo
corpore sepelliri timens ne integrum
corpus cum filia resurgeret. Ideo caput
eius secretum intra septa palatii
sui abscondit. Corpus autem eius apud
Sebasten ubi fuerat tumulatum.
Ecce quid ducunt scissi sunt in mundo qui
vident respicere. Ecce quod amore ad-
ulterae et quod iurare saltare pro
puellae dicens promisit mater suum-
que sanctum profetam Christo beati ins-
tamen in terra reperit quanto magis igitur
et peior si per risum laudabilem
suum sanctum et mortem exposuit quod
secretum ... dissensit in illo modo.
Breviter moraliter quod ille passu-
rus est qui resultat. Dicit hic tractat quod
audit multo magis flendum est et se et
alios hic de secundo. De ter-
tio scilicet de occasione et fletu veteris
et novi. Ducis et recogitatio et horroris
comminatio admonitio in cogitatione ut ad-
mitteret fletum. Illa cuius corpus iacet
videt per ea flevit vehementer et ait:
Si cognovisses et tu scilicet fletus. Beatus
homo qui addit scientiam addit et
dolorem. Breviter cum noverat
et tantum quanto plus hoc rapit sancte
quid perdidit tanto plus lugere

in male
promisse
rescinde
fidem

In capite corrupcionis sue simam quam
incurrit Consideret eciam unde et quo
lapsus est scilicet a paradisi gaudiis in mi-
serias vite presentis ab angelorum
societate ad curas necessitatum
sensuum in quibus iam scelus erat
qui prius sine scelo stare potuisset
lugeat exilium quod dampnabiliter patitur
et suspiret ad celestis glorie statum
quo securus perfrui posset si stare
voluisset Bene itaque de se tangere
incipiens et ... fletus Lacrimose ad
quid creatus est et quod peccando
delapsus est aliter non poterit flere
Creatus enim homo est ad gaudium et
iocunditatem lapsus est ad fletum Ber-
nardus in sermonibus quibusdam ut quid
nescientes tota die in vigiliis
inutiles in laboribus sine modo
inquit ad hoc creati sumus absit
Non homo quidem natus est ad labo-
rem sed nunc creatus est ad laborem
nativitatis in culpa est et ideo in
pena Si ille qui non nati sumus cuius
pene est necesse et scitos et secre-
tos Deus hii attendunt occasionem fle-
ndi habent qui vero non raro flent
Iucunditatem certe horrores semper
alii non admittet fletum Clamat
enim Eos qui venturi essent hoc
Delius nunc ad fundamentum tam
vallo ad conumdacionem tam forti-
tudinis Ita ut nemo posset effu-
gere Sed quia hii non videbant nec
credebant [illegible] quod non flerent ut
vel per fletum mitigasset hora im-
pleatur quottidie in morte peccatorum
quam vallat qui claudat demonum
multitudo qui angustiat vivorum me-
moria que mortis perfuit et veniet
tota natura carnis in terra opaca
ad aicos autem [illegible] admittunt non
in [illegible] flent non [illegible] alio nisi quod

Hii in morte habent dicit Gregorius
iiii Dialogorum de quodam homine val-
de divite Sed viciis pleno Cuius
viciis servi dum sine voluit hec
[illegible] eius in spinam Cuius anima a cor-
pore exeat egressura corpus cepit videre
nigerrimos coram se assistere et
vehementer insistere ut ad inferni
claustra illam raperent Cepit ci-
tremere pallescere sudare et mag-
nis vocibus inducias petere filium suum
nomine Maximum ~~[illegible]~~ vo-
cavit voce ut ei succurreret assu-
it Maximus lugens sed vir videns
convenit familia sed nullus eorum
malignos spiritus videbat quorum pre-
sencia [illegible] in lecto huc atque illuc
vertebat Sed si iacebat in sinistro
latere aspectum eorum ferre non poterat
Si vertebatur ad parietem ibi ad-
erant Cumque constrictus cepit clamare
magnis vocibus petendo inducias
in quo clamore anima de corpore evulsa
est Unde dicit Gregorius ista videbat non
sibi sed nobis ut videre hii non ...
fecit quos adhuc divina gracia lon-
ganimiter exspectat Non quod eidem teterrimos
spiritus ante mortem vidisse et indu-
cias petisse quod sentit quod vixerit in
induciis quas petivit non accepit Unde
[illegible] alios nos sumunt Idem
refert de quodam Stephano cuius
anima egressa de corpore vidit penas
infernales Et demum in corpus redu-
cit ad correctionem suam Stephanus vitam
minime correxit Et post multos
dies morte tum de hac vita
transit Ex hoc colligit Gregorius quod
inferni supplicia demonstrantur ali-
is in adiutorium aliis vero in testi-
monium ut illi videant mala
que caveant isti vero eo amplius
puniantur qui inferni supplicia et
visa et cognita vitare noluerunt

Itaq; p(e)cc(a)ta mea defleam ut
tre(m)es in mort(e) h(ab)eo ductis no(n)
desperemus (sed) sperantes sup(er) cle(m)e(n)ti(am) e(ius) e(ter)n(am)
etia(m) (con)seq(u)amur qua(m) nob(is)
prestare dignet(ur) Ih(esu)s

Dom(ini)ca 10

Videns civita-
tem flevit sup(er)
illam

Luce xix dic(it) Greg(orius)
in(n)o(cen)s mora: c(apitulo) viii. Ordo (con)sola-
ndi(s) est ut cu(m) afflictu(m) que(m)piam
a merore suspende(re) studeamus p(ri)-
us luge(n)do eius luctui concorda-
re dem(u)m dolente(m) no(n) p(otes)t (con)so-
la(ri) qui no(n) concordat dolori. Hic
p(ate)t q(uo)d l(egitur) de amicis Job dic(it)
eni(m) Greg(orius) c(apitulo) iii(o). Audie(n)tes de mala
de Job q(uo)d sc(ilicet) p(er)cussus esset ul-
ce(re) pessimo a planta pedis us-
q(ue) ad v(er)ticem et quomodo
testa sanie(m) radebat sedens in
sterquilinio (con)venerat ut ei (con)dole-
re(n)t v(e)l visitare(n)t eu(m) Cumq; levas-
sent p(ro)cul oculos suos no(n) cogno-
verunt eu(m) et clamantes plo-
raverunt scissisq; vestibus
sparserunt pulvere(m) sup(er) capu(t)
suu(m) et sederunt cu(m) eo i(n) t(er)ra
septe(m) diebus et vii noctibus
et nemo loquebat(ur) ei v(er)bu(m) vide-
bant e(ni)m dolore(m) esse vehe-
mente(m) p(er)se(n)serunt dic(it) Greg(orius)
ibide(m) cu(m) tantas fuerunt
ad afflictu(m) (con)cordi venisse
q(ua)nta v(ir)tus lo(n)ganimitas q(uod) sep-
te(m) diebus ac noctibus cu(m) a-
flicto tacuisse qui humilitas
in t(er)ra diebus ac noctibus sedis-
se qui (com)passio capita pulv(er)e
(con)sp(er)sisse et ex (com)passione flevis-
se. Si fecerunt hoc amici p(ro)pt(er)
Job multomagis dicit xp(istu)s (com)pati-

medi(us) suis amicis v(er)bi et suis ini-
micis. V(er)u(m) hoc ev(angeliu)m narrat de
fletu xp(ist)i que habuit in (com)passio(n)e
no(n) (qui)d(em) re modica (sed) mag(na) q(uia) xp(istu)s
videbat civitatis destruct(i)o(n)em ho(m)i(nu)m
interfectio(n)em et a(n)i(m)ar(um) da(m)nac(i)o(n)em
h(ec) sunt mag(n)a ap(u)d deu(m) licet
no(n) apparet ho(min)is q(uia) qui bo(na) no(n)
reputat(ur). Aug(ustinus) dic(it) q(uod) cu(m) i(n) malis
(christ)i l(e)ta et t(ri)stia (pro)speritas et adv(er)-
sitas (con)solac(i)o et turbat(i)o. Tu(n)c sonis
civitatis cecinis mala que sup(er)
ho(m)i(n)es ventura erant deflevit
ea ex magna (com)passione. Un(de) dic(itur)
videns civitate(m) flevit sup(er) illa(m). No-
to igitur p(ri)mo xp(ist)i (com)passio(n)e(m)
s(ecun)do ho(min)is i(n)co(n)sideracio(n)e(m) T(er)cio
brevis exultatio(n)e(m). De primo
sc(ilicet) de xp(ist)i (com)passio(n)e xp(ist)us d(omin)us
so(n)is civitatis app(ro)pinquans civitate(m)
magis corde q(ua)m corp(or)e; videns civi-
tatem oculo exteriori ut h(omo) cu(m)
magna pulchritudine et p(ro)sp(er)itate
oculo v(er)o divino ut deus cu(m) magna
et multa(m) malicia(m) et futura(m) eius
dura(m) t(ri)bu(lationem) flevit (con)gaudendo ei.
Mirabile q(uo)d cu(m) ei honor et gl(ori)a
venerunt exhibetur (et) v(er)u(m) videbatur
q(uo)d maxi(mum) gaudiu(m) h(ab)ere debuisse(t) in
tristicia recogitans flevit docens
ut iu(s) l(e)ta no(n) obliviscamur t(ri)stia
hinc docemu(r) q(uo)d in q(ua)ntacu(m)q(ue) homo
sit gl(ori)a aut honore eius vite no(n)
est gaudendu(m) (sed) plus flendu(m)
q(uia) honor e(st) m(ate)r oblivionis (et) p(ate)r in-
firmitatis et ita dissolvens et da(m)na-
tos. Greg(orius) (ex)h(orta)c(i)o(n)e pincerna pharaonis
a captivitate liberatus et honori re-
stitutus oblitus est Ioseph int(er)-
p(re)tis sui. Mirabilis i(n) (christ)o flet e(ni)m
i(n) cuius (pro)tate celu(m) et celu(m) et
t(er)ra omnis creatura in ma(nu) e(ius)

cave tua mala p(ro)p(ter) q(uo)d flevit

oculo corp(or)ali

oculo divino

Omnaqz admittu h(ic) potuit flet
tu q(uia) multu(m) sunt deducti ad sua
vota / no(n) potuissz ho(mo) desiderali
flet q(uia) s(i) no(n) s(unt) res admi-
tu(m) et q(ui)sz tam sui fletus p(ro)
rat / x(ristu)s at ora videnus / et tunc
sensus oculus lacrimas fudit magna
mirabile cu(m) x(ristu)s esset gaudium
angelorum i(n) celis cur flevit in terris
Sz ex q(uia) x(ristu)s hominibus cari-
tatem maiorem habuit ad ho-
mines ideo fudit p(ro)fusas lacrimas
p(ro)stantes / q(uia) hec magna compassi-
om se h(abe)t s(ecundu)m misericordiam hom(inum) di-
cit b(ea)tus Jero(nimus) ad Flaminiam filia
tu(m) fleretur flet / et nil eu(m) possis
flentis compescere subsanacio(n)e inpro-
tatis & indeum x(ristu)s suo fle-
tu multiz volenti subvenit mul-
tos eu(m) sine fletu gaudet / p(ro)pt(er) q(uo)d
no(n) in eo no(n) subsanacio(n)es / s(ed) caritas
tatis indeum & regibus itaq(ue) x(ristu)s
no(n) flevit s(ed) iustos qui erant
in Jerl(m) / licz sciret multos ex eo
variis penis temidatis q(uia) in-
sti eo beatores sunt / q(uo) amplius
in hac vita torquent(ur) / q(uia) s(i)c(u)t ma
gis adversa tolerant tanto alienis
vilius victorie augent bonita-
tis eiu(s) possessor sua in corp(or)e pu-
niti est / malis at in utroq(ue) ofer-
dtur in corpe et a(n)i(m)a Nil
iusto admititur si occidet gla-
dius morte / q(uia) morte carent
Laraim / nu(n)q(uam) vo(luerunt) omnes morting
d(e) morires vol ad ad loca tar-
tarea dependet No(n) igitur x(ristu)s
flevit s(ed) iustis et bonis s(ed) s(ed)
malos s(ed) a q(ua) ta crudelis iniustita
erat egressurus q(uia) mor filio dei q(uod) p(ro)p(ter)
ierant s(ed) ip(s)is morte turpissima

cur flevit in terris

possessor bonitatis malicie est pena in utroq(ue)

fletus est tarde
multa bona offert

Condemnaturi erat hoc de primo
De secundo s(cilicet) de homi(ni)s in
consideracio(n)e / quia x(ristu)s compassit dicens
Si cognovisses et tu s(ed) flet v(erbum)
ideo no(n) flet q(uia) mala no(n) cognoscunt
delictis / et iniuriis t(em)p(or)alibus erant occupati
verbis / ne futura mala viderent
et ita no(n) flet v(erbum) flendi p(ri)mo
de Lazaro flevit sup(er) te miser
peccatores et eo amarius q(uia) s(e) e(ss)e
dicit esse securiores ideo ad fle-
tum eius eos p(ro)vocat ut p(ro)p(ter)
tum t(em)p(or)ale futura(m) p(re)veniat et
ne vlcius Laqriosant futuri
ventura mala et de flevit
no(n) tempus utilit ne p(ro)p(ter) flent
quar(e) et mortis internerici in
finalis v(erbum) fletus et ardor i-
gnis et stridor dencium a frigore
penetissimo Si donati in infirmo
oi(m)n(ia) dei q(uia) in infirmo erit t(ibi)
una lacrima emittunt fovent
flentes lacrimis q(ui) in multi gutte
maris fuerit s(ed) lacrime vo in
fonte et infructuose donatorum
q(uia) hic flendu(m) v(erbum) nemo magis
videns v(erbum) nemo kunne vitt
nisi in lacrimis vivit p(ro)ut
dicit Jeronimus ad in ep(isto)la ad
amicu(m) egrotum quid hospitals
et leticie est nobis oriens v(erbum)
homo dixit(?) flet et inter operaa
nascentis infirmitatis et in p(ri)mo
vite vestibulo nil aliud de
in(n)o q(uia) fletus ocurrit hinc
x(ristu)s ondens hanc vitam esse
flebilem in exordio sue na-
tivitatis et suam morte nunc p(ro)
anteq(uam) puerorum flevit qui
poterat no(n) flet / flevit in vi-
ta lazaru ad eu(m) suscitado fle-
vit ad Jerlm s(ecundu)m apparendo flet

Q x(ristu)s flevit &c

Et in passione et morte oravit cum
lacrimis ad Ebreos v° cum clamore
valido et lacrimis offerens sed preces
cum gaudentibus et cum reverencia quid
signant isti fletus crebri nisi sta
tum nostrum istum flebilem in prin
cipio et fine in principio cum enim nullus
quia in peccatis natus et in medio instabilis
et variabilis de uno malo in
aliud et in fine miserabilis et mor
ti subiectus. Secundo fletus crebro
docet nos frequenter flere pro peccatis
Cognoscamus sepe et flebiliter
multiplicem dei offensam Secundo cum
tatem vehementer Tercio longe
ginquitatem quia incolatus est
vita hominis super terram Sexto victo
rie caritatem propter infirmitatem
et insufficienciam Quinto propter
nostram ignoranciam nescit enim homo
finem suum Sexto difficultatem dei ad
optandum et facilem ad infernum lapsum
quia cum draconem natus fit
infernum in terra O si hec consideraren
tur et adhuc Curanta vitatem
considerarent etc. et ipse flet bad
et si vitetis de me hic recede volens
Rutam nos vitate audiuimus quam
multiplex et signa multa pressi
sunt videmus hec sunt omnia videmus
sunt velut candelam hec hec amens
teplant sed cum remanent manus
Nil mea temporibus boni videmus
nil boni audimus nisi assidue
in deterius omnia decrevit dicitur quia
esse veniat quod patens signum diei
iudicii quia iam si hec non adden
tur nec emendanda emendabimus
formidemus diuorum futura vlcoz
hor de Germundo De tercio
scilicet de peccatis brevi consolacione et
longa calamitate quia dicit multis tempus
pacis et leticie peccatoribus esse po
nam diem scilicet calamitatis esse dies
multos Job xxi° tenent tympanum

Et Lutgardis gaudens cum sompno ex
parte ducit conspectus suos et in puncto
ad inferna descendunt ubi Gregorius cum
longitudo temporis vite pro Augustinus est
cognoscitur cum fine terminatur quia in
puncto vitam tenet quod hanc arctat
et amittit Secundo hii qui diu in ini
quitate tolerati sunt subita morte pu
niuntur ut mortem flent cum mortem
eis licet quem peccaverunt quod brevis
est consolacio peccatoris in hac vi
ta Lucas ex evangelio audimus fle
tum Christi ex compassione ut et nos
similiter faciamus sic fecit beatus Job qui
ait flebam super eo qui afflictus erat
sicut erat ferrent et ii sancti mulieres
que sequebantur eum plangentes et la
mentantes dominum vnde ad crucem et de
Luce xxiii° Conversus autem Ihesus ad
illas dixit filie Jerusalem nolite flere super
me quia scilicet sponte mortem subeo
quia vite et mortis imperium habeo cum
non deperdit moriendo omnes sanctorum
spiritualis qui et ex eo totum sanctificabit
Nolo ergo super me flere sed super vos
ipsas et tota civitas Jerusalem quia erunt
a vobis crudeliter inmissa et egressa fu
in vos ipsa sua deseruit in primam
viam et digna egit Et ut beatus
libro Secundo c° v° sua salvatoris
scilicet nolite flere super me et comprehendit
non omnino sit quod fletus compassionis
exhibetur sed vult quod magis flendum
est super in iusticiam quam super qualiscumque
miseriam corporalem deplorabilis
sunt miserie corporalis ymmo oppressi
onis dicit enim Secundo Simon iudex
super omnia plangendum est in exhaustis
tibilibus fontibus lacrimarum super homi
nis pravitate qua creator omnium offenditur
Sed sic quoniam in me flendum fore
inconsolabiliter aperit nos non solum
super civitatem sed sic omnes provincias
et inmistraris et sic omnis status hominis
regni propter peccata que in toto regno loco
vertendo duo volui unde sunt vero sequitur

Fecit Job

Super pravitatem hominis est flendum quia offenditur creator omnium

Ysaie xxxvii° David de multitudine
populi que magna fuit deus autem
pestilencia percussit Asa inde victo-
riam pro eodem sibi regnum vel timore Re-
nadab superabat in magnitudine ad
interiorem triginta duorum regum qui Sa-
maria Cum ducti pueri et trigin-
ta duo egressi de Samaria fuga-
verunt Benadab regem et illos
reges triginta Re. xx° et confirmando
ante duo bellatores huius regni pro-
sperarent ad bellum in humilitate confi-
dens de dei adiutorio Superabantur
cum vero confidebat super virtuti victo-
riam dicens in superbia Secundum illud oracii
vetus quid deus si non affuerit manus
mea et gladius meus vere in hac
peccatum superbie deus abstulit victo-
riam de adversariis huic regno a-
lii confidunt in divitiis alii in cor-
poris viribus alii in curribus dum psalmista
nobis confidere in principibus in filiis
hominum in quibus non est salus Confide-
ra quod ira sit non in se sed in deo
o non in homine sed in celesti adiu-
torio hec. de primo Secun-
dum distinctio operum Ambo
quidem ascenderunt in templum orare
Sed non ambo corde Ambo ascen-
derunt ad orandum deum unus tamen la-
biis non corde Alius et intrinsecus
ore Io dicit Evangelium phariseus
orabat apud se unus orando deum
glorificabat super publicanum Alius
deum confitebatur et se exaltabat
unus humiliter placavit Alius gra-
ciam provocavit super phariseum ut
Bernardus xiii° super Cantica
non omnis graciarum actio est accepta deo
nisi que de corde procedit et vera
simpliciter procedit pura deo
sui et iniqui de malis actibus suis

Solent gracias agere deo qui deus in
ore ipsorum letatur cum male fecit
fur cum aliena abstulerit raptor
cum grandia rapuit dicat gracias
deo quia non inanes vigilias fe-
cerimus laborem non perdidi homi-
cida refert gracias deo se vindictam
intulisse hominem. Hec graciarum actio
est impudencia quia impudenter deum
facit qui perfecit male humane
Simpliciter vero deo refert grates
qui de bonis actibus vobis deum glo-
rificat sed corde sibi retinet quod deo
ascribere debuerat unde Bernardus
Recentes pharisei gracias agentes
labiis quidem honorant deum cor-
de autem suo semper prelati quidem
commodabat sibi ipsis quod ab inimico
caverent quod minime quod de
omnibus dant sed sunt erga deum et
raptores iniusti Unde ille qui
faveret in gracie cunctas quod ad
deum non retulerit ipsa fuerant vero
in tanta gloria vulneris pertinere
Unde de veste sancti sed spiritu
qui sanctificat Spiritus domini non tamen
sed dei confitetur hec nimium autem
si sit tale graciarum actio exprobanda est
vocata Tercio phariseus superbus
est qui in superbia elevabatur de vir-
tutibus que ipse dei vera esse
gerunt et gloriantur de suis peccatis de
suis pessimis vitiis de corde ma-
liciis deinde phariseus iste non fuit
cum virtutibus deo acceptus quia erat
in corde vanigloriosus quod tamen ac-
ceptus est quia forsan est iniustus ra-
ptor forte non iniuriis forte ad-
ulteras forte opprimens et decimas non
negate deo dans Et si non fuisset ex-
trans velut in virtutibus fuit hic plane
quius cum non inveniret scilicet Cum
iniusticia humana discordat a iu-
diciis dei unde hec vide quod deus
aut aspicit cor et valde mirus

dicit decimas do omnium que possideo
de omnibus ideo dabat quia omnia sunt
dei a quo decima primo recepit deo dabat
Decreuit iam ecclesia contra ita quod
iam decima ad sola gratia retorque-
retur actu in hoc magna habetur con-
trarietas xvi q. vii. Si quis laicorum
Symon seu ducatum decimas
ecclesiarum sibi vendicauerit ut sacrilegus
iudicatur. Secundo fit quod laicus
non potest ad libitum suum dare deci-
mas cui placet. Ratio quia non habet
dominium in decimis nec de manibus
quas sunt mortuus pro eo tertia-
rium(?) quia accipiens ea committit sacri-
legium Sequitur quod deus hoc regnum
in nostro tempore mirabiliter punit
nisi ... De incepto autem in-
valescentibus tot iniuriis in dei
decimis et oppressionibus timeri debet
non solum indignatio diuina et ecclesie
tam diis placeat displiceat
vota sua implebit ... non
in debendo et prelatos et
curatos minor et ... hec de 2o

De tercio scilicet signum de hospitali-
tate. Sacerdotibus cum composita sua
oracione non venio merent ... ira
dei super eorum et impetus de tem-
plo descendit Scilicet publicanus
quia a longe stans nec oculos suos
ad celum leuare volebat Scilicet
percutiebat pectus suum dicens deus
propicius esto mihi peccatori. Quis est iustificatus
peccator et ubi nunc est uterque
qui ad instantiam commouet pudor ti-
mor dolor et amor pudor ma-
nifestatur non a longe stabat quia sedes
suas ... dei
in sua polluit Timor offense
non audebat oculos ad celum
leuare sciens quia secum erat
... offendisse
Reus cum libertate autem audacter
oculos ad inde leuat quem

Evaginatum gladium tenere videt
Josue vero Josue cum esset in agro et
vidisset virum qui se stante cum gladio
evaginato cecidit in terram Dolor
culpe non percutiebat pectus suum tunso
scilicet dolore denotat contra Amor
veniam hanc implorabat dicens propicius
esto mihi peccatori In quo oracio
addiscit conuer eius gratiam me-
rere fatetur eius potentia quia deus
Secundo eius maiestas ideo ait propicius Tertio
propriam sententiam quia non se recalcitrare
Quarto propriam iniquitatem ideo ait peccatori
quam iniquitatem meam agnosco tu ipse
scis dignitatem Numeri xiiii dicit dominus per
prophetam huius sic propicius egredientibus de
Egipto secundo dicit deus propicius quod dominus
cum posse non consumpsit eos nunc non con-
sumpsit si tu ex mea infirmitate ceci-
di ... quando a te releuari si
tu ... non ... me potes non
amisisti non saluare me vales ... (?)
miserere deus secundum magnam miseri-
cordiam tuam et propicius esto mihi peccatori quia
tu es propiciator pro peccatis nostris Secundus
hoc ... in ecclesia
... nos sicut ut scilicet donec simus
in terra mittamus nos orantes
ad deum in celum dicamus Secundo ut
diligenter prouideamus ne oraciones nostre
sint casse apud deum Ecce duo a-
scenderunt ad orandum unus phariseus
alius publicanus unus gratiam meruit
alius iram unus iudicatur alius iustifica-
tur. Tercio ut in omnibus actibus
nostris seruemus humilitatem qui enim con-
tinet multos se habere credit et humi-
litatem non habet nihil habet Ratio ut in
multitudine virtutum et probitatum
nostrarum spem non ponamus sed in mi-
serationibus dei qui per gratiam
habet accepta bona nostra dignifi-
care et meritum remunerare in
gloria regni celorum ad quam
nos perducere dignetur etc.

late Sequitur et dictum malicia multipli-
catur Et nulla pena subsequitur Tercio
ex hoc ewangelio nos ad quemlibet unus
provocat ut defleamus hic mala ea-
rum peccata / ut lacrimis ignem inferni
nobis extinguamus Et efficiamur parti-
cipes illius dicti Mathei v° Beati qui lugent quoniam
ipsi consolabuntur in illa vita in
regno celorum Quod nobis prestare dignetur /

Duo homines ascenderunt in templum ut orarent

Luce xviii° et in hodierno
Ewangelio Dominus sanam doctrinam humanam
sub specie infimis et paupertatis instruit
informans ne nos in superbia erigamus
nec corde extollamus nec in se confidamus
nec aliquos ledamus nec desperamus
Quod cum homo nisi ut ait Ysa-
ias xxxvi° c / Baculus arundineus cui
dum homo innititur in lucem labitur
magnis defectibus homines ex sua la-
bilitate instabiles quam considerans Job
iiii° ait qui serviunt ei non sunt sta-
biles Et in angelis suis reperit pravi-
tatem quanto magis hii qui habitant
domos luteas qui terrenum habent fun-
damentum Ideo miseria gloria valde
est homini humilitas ut de se non
alta sapiat sed humilia et si quis gloriatur
non in se sed in domino glorietur vulgariter
[illegible] / ne laudes donec de foro
[illegible] nec dum eum opera hominis fuerit
in examine videris cuncta videntis
ut si subsistet inde laudabit eum
Deus Ergo frater bonus et pulcher
quia sit pauca [illegible] fidei super
multa te constituam nec in genus [illegible]
habet meorari de aliis ut Job x°
Si habuero quidquam instus non respon-
debo sed meum iudicem deprecabor Ecce
Et nostram non e [illegible] sed oracio
ut misericordia quia ex rigore iudicis

de potencia / de sapiencia quibus ii gigantibus est fortior

Ierusalem secunda potest de eius potencia
sub sit qui pharizeus in se non
considerabat se ipsum est et misteria sua
ceterorum super succumbit / sicque
superbus iniustus factus est peccator / et
peccator humilis factus est iustus quia
cum se humiliat exaltabitur et
qui se exaltat humiliabitur ut dicitur
in hoc Ewangelio In quo primo
notatur In hominibus varietatem ani-
morum Secundo in Christo operum bene dis-
paritatem finium Ad primum
varietatem animorum notatur quia
duo homines unus pharizeus alter
publicanus unus superbus alius
humilis unus in se confidebat alter
spem in deum ponebat Ambo
homines sed non eiusdem animi Dicit
Lucas quia de conversione ex animis
per diversitatem corporum sequitur diversi-
tas animorum Unus presumebat de deo
et bene alius de se et male
Unde dicitur Ieremie xvii° maledictus
qui confidit in homine et a deo rece-
dit cor eius vana salus vana
prudencia hominis in se quibus cum for-
tior gigantibus qui de sua presu-
mebant fortitudine quia nullus
eos superare potuisset Dicitur autem
Genesis xxvi° vesuavit et gerunt
eos et perdidit deum in media eorum
Unus ipsos considerabat de se et re-
portavit multum sua Nabucho-
donosor considerabat de potencia dei
qui humiliat eum inter homines ut
fenum sicut bestia comederet fenum
Achitofel in sua sapiencia sed con-
vertit stulticiam suam ut se
suspenderet / sicut Regum xvii° Se-
macherib in virtute sua sed an-
gelus domini percussit eius centum
milia et quinque milia per istum Ysaie
xxxvii° Unde ii ut vetero

Duo homines ascende-
runt in templum

ut orarent. Luce xviii°. Dicit
nunc ihesus xpistus in aliis Evan-
gelijs vocat iniustos et [illegible] in-
iquos. In hoc autem Evangelio re-
probat iniquos et arguit iustos
et iniquos [illegible] ad videat et
iustus de sua bonitate non super-
biat. Luce publicanus ad dex-
teram accedens [illegible] phari-
seus autem de sua iusticia superbiens
ira dei meruerit. Propter quod
In hoc evangelio ca[illegible] consideranda
periculosum est de propria bonitate se ex-
tollere. Hoc salubre est in pec-
catis cum dolore se humiliare. Petrus in-
sert vocalem [illegible] eius deus [illegible]
apta. De primo. Luce phari-
seus de sua iusticia presumendo stans
que dicit non est sicut ceteri homines. Stetit
etiam quia plenissime iusticia apud deum
se orabat quia non [illegible] gratia[illegible]
se elevabat [illegible] deo glorificando de se
presumens [illegible] se recognoscit dicit gratias
ago tibi deus quia non sum sicut ce-
teri homines. Ceteri [illegible] e distrahen-
tur [illegible] omnes sunt pec-
catores. Ergo solus iustus [illegible] rap-
tores iniusti adulteri velut eciam
hic publicanus. Ieiuno bis in
Sabbato. Decimas do omnium que
possideo. Luce deum glorificat et
se elevat. Si dixisset deus deus
[illegible] sicut iste et glo-
[illegible] ut ait glossa quia [illegible]
dent Si tota civitas custodia
et virum [illegible] quod hostes in-
venit religionem [illegible] quod [illegible]
pharizeo [illegible] virtutum custo-
dia [illegible] et cordis medullam
sine humilitatis custodia [illegible]
Et [illegible] hec phariseus [illegible]
ubi humilitas

laborant [illegible] desperatis appetit
singulariter videri quia qui ideo non in-
[illegible] descendit quia multa bonorum
[illegible] singularis [illegible] publicano
se [illegible] hec [illegible] vitium [illegible] dei
est [illegible] magis deus [illegible] humilita-
tem in malicia quam bonitatem in superbia
Augustinus super illo: Domine [illegible]
in forca ait. Cum bonum facit homo non
insultet cui [illegible] illud non facit non enim in
[illegible] finita [illegible] gratia dei sicut ad illud
non [illegible] [illegible] vindicte [illegible]
placuit deo humilitas [illegible] mala [illegible]
plus quam superbia [illegible] factis vin-
[illegible] in [illegible] qui confidit in divi-
ciis suis [illegible] Dimittere sunt in-
[illegible] quibus quia phariseus confessus
est apud deum [illegible] odibilis [illegible]
Tunc paulus ut videtur confessus est
de se ipso cum diceret ii° Timotei i°
Scio cui credidi et certus sum quoniam
[illegible] [illegible] fidei [illegible]
[illegible] reposita [illegible] in corona iusticie
quam reddet mihi iustus iudex in illa
die. Respondetur quod non in suis virtutibus
confessus est [illegible] ait scio cui credidi
[illegible] deo qui fallere non potest quia est veri-
tas. Et ita [illegible] apta dicit [illegible]
[illegible] et confidere de dei [illegible] quia se
ipsum negare non potest de dei volunta-
te quia que promisit implebit de
dei iusticia quia non abiciet eum
qui vocat [illegible] in eum. Sed
[illegible] est quia nemo debet gloriari in
suis virtutibus. Primo est defectio
[illegible] plene cognoscere quod deo placet
vel displicet. [illegible] Gregorius [illegible]
xxxix quod [illegible] iudicia displi-
cet [illegible] [illegible] recognoscimus quia
[illegible] est dicere non habeo in me
quod deo displiceat. [illegible] dicit
apostolus i ad Corinthios iiii° [illegible]

Non [illegible]
debet gloriari
in suis
virtutibus

Non totaliter se penitere nequit ut plene dicat quid deo displicet / placet

hanc que sit habitudo spiritus hominis
qui in ipso est. Vnde homo totaliter
se penitere nequit ut plene dicat
quid deo displiceat. Ideo oportet auxilium
diuinum habere. Job vero si fuisset
sic indissime magis nec fui sor-
dibus intinguere vel contra Greg.
quomodo pena nec corrupcionem
astringimur rebus / operibus vera
iudicia nostris apprehendimus
sed incertum. Ex quo videtur iudicia
habet defectum quid de ea sciret. Ter-
cio propter negligenciam hominis quis
cum agit opera bona / cum tanta
affectione ut agere deberet cum tanta
dei dilectione / cum tanto superius con-
temptu / cum tanta reuerencia cum toto
conatu / sicut deberet. Certe homo
est in mundo / operum suorum verens
se neglexisse / et cum tempore agere
cum remissa dei dilectione / cum nimio
superius amore / cum tarde frigi-
do cum minori reuerencia cum debili
conatu dici posset deus / vnde
et nisi sed sermo tenus insignium
hominum dicitur Job cunctis vite
sue / caritate ac sanctitate
multa preminerat / addidit verebar
omnia opera mea / Job ix° deinde
licet multa sanctitate polleret tamen non
confidens de se / aut non intrans in
iudicium cum seruo tuo / quia non iustificabi-
tur in conspectu tuo omnis viuens.
Itaque peccatorum de propria bonitate
se iactare. Hoc de primo. De

Verebar omnia opera mea

Publicanus noluit iactare se de bonitate sua

Secundo s. de / quod salubre est
in peccatis patiendo Ex. Et similiter
Ecce publicanus peccator a longe stans
nolebat oculos suos ad celum leua-
re sed percutiebat pectus suum
dicens deus propicius esto mihi peccatori

publicanus

Primo ergo peccator vult instruere conscienciam
qui timeat deum cum publicano
qui ex timore a longe stetit. Ha-
bebat ruborem. Ipse enim quod rubor
non audebat oculos ad celum leua-
re. Habebat et dolorem super peccatis.
Ecce ipse percuciebat pectus. Habebat
et fidem peccatorum et confessionem / quia
ipse recognoscens se peccatorem ait
propicius esto mihi peccatori. Et hoc
in fide quia Regum / quia propter
recte quia in nobis amore hanc
humilitatem scribitur sunt amasie re-
gina qui reduxerit se et vndique
seduxerit in rebus veritatem. Ex re
sua instaurat construxit aras e-
lium sculptile et conflatile signum
posuit in domo. Deinde magos
et incantatores statuit multa que ma-
la operatus est coram domino / Dein-
de recognouit se ipsum et egit
valde penitentiam coram domino dicens
peccaui super numerum / arene maris
multiplicate sunt iniquitates mee
et ita ut non sum dignus oculos
leuare ad celum pre multitudine
iniquitatis mee. Nunc flecto ge-
nua cordis mei precans a te
bonitatem. Domine peccaui et iniqui-
tatem agnosco / remitte mihi re-
mitte ne simul perdas me cum iniqui-
tatibus meis / neque in eternum re-
serues mala mea / Exaudiuit
eum omnis reduxit que eum in
Jerusalem in regnum de vinculis de
manu regis Assiriorum / Eccl.
capitulo xxxiii°. Tercio vero quod sanctus
deus propicius esto mihi peccatori tante
sunt efficacie que de filiis diaboli
faciunt filios dei / de vasis iniquitatis
de malis electos. Tercio vero sunt

quintum vero

quia vera meliorant altissimum

Sunt roborancia spei ampliancia caritatis excitancia quia vera meliorant altissimum ligant diabolum placant celum reconciliant misericordiam. Nemo in se confidat nemo de se presumat nemo iactet quilibet in suis operibus eciam bonis clamet dicens deus propicius esto mihi peccatori. Sic enim in peccatis cognoscendo se humiliabit. hoc de 2o

De tercio scilicet quod nescit vera iusticia si eam deus acceptat opera. Ecce phariseus et publicanus ambo fideles ambo ascenderunt in templum ut orarent ambo oraverunt ambo crediderunt se ab deo exaudiri, attamen phariseus qui se acceptatum credidit reiectus est abiectus. Et publicanus despectus, reputatus electus. unde ait dominus: Dico vobis descendit iustificatus in domum suam ab illo scilicet phariseo, tunc ait devote [illegible] persone quia se videns vere ras non ita esses despectas despiciunt casus. Ecce phariseus legis decimas de cibus que possederat dat, tamen quia gloriabatur de hoc in se confidens spretus est et ab eo. O quam multorum christianorum vita vita huius pharisei superabit. Cuiusque phariseus non est iustificatus quam alii christiani credunt se iustos. Ex hiis dicitur si iniustum constituebat qui de bonis operibus presumebat quid illi credunt qui de malis operibus superbire non cessant. Phariseus superbivit de bonis quia non esset raptor nec iniustus nec adulter christiani vero gloriantur cum male fecerint et consistant in rebus pessimis. Unus gloriatur de rapina alius de luxuria alius de fraude alius de

Si iniustum constituebat qui de bonis operibus presumebat

peccata hoc non faciunt ignorancia sed gloriam

294

oppressione ita ea peccata quae non faciant ignorancia sed gloriam clare modicantur [illegible] sunt quam Sodoma nec absconderunt. Ideo ex quo displicuit deo [illegible] pharisei sine humiliacione quale non [illegible] de multis christianorum malicia in superbia [illegible]. Tercio ex quo phariseus gracias agens in superbia de bonis a[illegible] nil lucratus est quid subsistet christiani qui nec gracias agunt ymo contra dei [illegible]. Quarto ex quo [illegible] phariseus [illegible] quia dabat decimas deo a fraude in dando committunt qui contra in eis et deo vel domino subtrahunt. Si rex terrenus pro offensa sua [illegible] ad [illegible] quid rex celorum non ulcisceretur in hiis qui ipsum fraudant in decimis in quo derogatur [illegible] domino decimas [illegible] sibi [illegible] reservat [illegible] de decimis. O quot sacrilegia committuntur hodie quando eum decimas per potestatem secularium obtinet [illegible] et sororum [illegible] sacrilegus raptor et sacrilegus nominatur per capitulum. Causa et verborum [illegible] abstinet cum sacri[illegible] decimas in [illegible] quod est sacrilegi [illegible]. Et si dat [illegible] collectores [illegible] pluries [illegible] ut [illegible] quod et [illegible] est hinc ea [illegible] abstrahuntur decime. Augustinus ut habetur xvi q. vii [illegible] corporis omnibus [illegible] deo decimas dabat non [illegible] quod dispensacio [illegible] dei [illegible] deo [illegible] decimas non [illegible] tollet [illegible] hoc tollet [illegible] quod non accepit Christo

decimas male dant

hec ille sed dicens S. deus acci
pit decimam sed solum sibi accepit sa
cerdos ita peior fuit Ego Rnde
o dum domum tecum peccatori presen
da quidem nichil ab hac ius do
mino datur quia peccatori suo reddetur
Ista ratio nichil non in decimis decima
deo quia peccatoribus et viciis
quibus accipiunt decimas quomodo ea
accipiunt decimas cum dedit
in usum ecclesie Numerorum illud in
nomine xviii filiis levi dedi omnes
decimas israelis in possessionem
pro ministerio quo serviunt in in ta
bernaculo federis Ego sum pars tua et
hereditas tua in medio filiorum israel
vel ipsis qui debetur Ista ratio nichil
~~non est dat decima deo et~~
in vanum domum iam deputam pro
pro parte tua Ex hac patet error hu
ius debemus quod clerici non debent
habere possessiones temporales cum deus dede
rit eis possessiones decimarum Et ta
men decimarum unde ut dicitur Numeri
xviii omnia que sanctificantur
a filiis israel sed aaron tradidi et
filiis tuis pro officio sacerdotali omnis
oblacio et sacrificium et quod pro peccato
vel delicto redditur in et fiat
in sancta sanctorum tibi erit et filiorum
tuorum Ex hac patet quod qui
tirannice bona ecclesie sive ec
clesias suas possessiones a paro vel
ra tenent rapinam et sacrilegium
faciunt et nisi restituant non
se emendaverit Sed movet hec
textus ille Numeri xviii in
terra eorum nichil possidebitis nec ha
bebitis partem inter eos Respondetur
pro hac dicit Ierusalem quedam iniunctum temporale
ius veteris habuerunt non
Iniquitatem in subveniendis suis

Et domos leviteri xxi Numeri
aut eorum domum accipit quantum
in hoc quare loculos cui angeli
ministrarent nisi quia cum circa lo
culos hystoria erat in quibus postea
scandalum fatetur Cum accepit sed
vox eius audiretur ita ierra
penitencia Hille S. dicit Mathei x
dicit Nolite possidere aurum neque ar
gentum neque pecuniam in zonis
vestris id est in thesauris dicit Ieronimus
prohibet inordinatum affectum Non
enim ait non possideatis aurum sed no
lite id est non habete voluntatem ut re
libus curam thesaurizare Expen
dit eciam ad salutem ut in
bonis scilicet utilibus non vanis
superfluis quod humiliter petere non
desperare Et comparacione
ut possimus hic graciam conse
qui et in futuro gloriam
eternam qua nobis prestare dignetur

undecima

Duo homines ascen
derunt in templum
ut orarent Luce xviii

homo sic et culpa peiori incidit
superbia oritur fomite ita de faci
li ad eam inclinatur sic quod bo
num quod habet a se habere se estimat
et si a deo et tamen pro meritis suis
aut ceteros despiciens singularis
videri cupit Sicut iste hic pub
licanum fecit nec attendebat quod
dicit Hugo homo in ore claustro
nec attendamus humanam
fragilitatem et divinam pietatem
his duobus pedibus itur ad
templum dei his duobus pedibus
calcatur caput et tangas sed
pennis autem ... caput
elacionis tamen desperacio cum
incidatur fragilitatis humane

Et taliter tenent clavis spe ve-
nie impetrationis et considerationem
pietatis taliter tandem desperans
ex fragilitate humiliante exeat
accedimus ad tronum misericordie
ut peccatores scissent largas cogat
compeditos solvat reos illuminet
et in sic gaudere lune lugere glorie
videamus loco ii her vo exerta
sus aut ne sum ut ceteri homines
dego quis tramitus Ad horta-
uos ad tria suum ut oremus
Deo ut videmus tria ut revolvamus
Oremus cum publicano videmus
in oratione arrogantiam revolvamus
orationem humilem publicani Secundo
in oratione ascensum in virtute hu-
militatis in fide primam Quarto ut
oratio ascendat ut super nos innata
descendat Quarto ut de virtutibus
nil glorie usurpet sed totum domino
attribuat quia soli deo honor et gloria
ad Timotheum .1. ducente apostolo
ad Corinthios. quid habes quod non accepisti
tertio Quarto igitur ut homo de peccato
primam habeat confunditur cum peccato
pena a temporalis a eterna Re-
mo refert textus quod duo homines
scilicet ambo fideles unus iniustus
apparens scilicet phariseus alter peccator
patens scilicet publicanus hii ambo
ascenderunt in templum ut orarent
Ecce debitus finis eundi ad ecclesiam
ad orandum non ad fabulandum nec
ad seipsum ostendendum hii duo
ut dicit Bonaventura significant
universitatem hominum phariseus in-
iustus publicanus peccator utrique et
iusti et peccatores orare debent in-
iustus ut iustior fiat peccator ve-
niam consequatur iustus ut perseveret
peccator ut de peccato exeat et

Iustus orat ut sit iustior et
peccator ut reconsiliatur

iniustus fuit dispar oratio horum de-
precantium et sic dispar et ascendo
unus orat devote alius solo ore
unus corde frangendo alius fremendo
unus se comparatur alius in humilitate
unus recedit gemulando et infame
percutiendo sic ferit deum in oratione
orans alius stando irreverenter
collo extento unus oculos in pectus
alius ut exeat de peccato primus
orat apud se alter ad deum Cor-
Oratio pharisei erat apud se Oratio
vero publicani apud deum dicit enim
Evangelium phariseus stans apud
se orabat non enim erexit ad deum
petens peccatorum veniam aut maiorem
aut humilitatis gratiam sed veritatis virtutem sua
et iustitiam dando dicens man-
-bat apud se et superbiam et sic oratio
eius fuit in peccatum in actu enim orationis
sic superbivit et non fuit iniustus re-
sed simulate Decipit autem deus simula-
tores et callidi provocant iram dei
Job xxxvi° Expedit igitur ut omnes
ad orandum ascendant tam iusti quam
peccatores quia nec iustitia nostra suffi-
ciens est nisi defectum suppleat divina
gratia Gregorius xx° Moralium c. xx et
si opus virtutis quod eterna adeptam
tu non quod iusti sed quod venia gra-
tia dei prece tanquam invitetur et
tu vel agimus ut omne quod iuste
vivimus ex humilitate gloriamus Hic
sed quis est ascensus scilicet quia homo orans
debet ascendere Dicit enim Dama-
scenus Oratio est ascensus ut sed hoc
tam vult orare ascendat ab in-
ferioribus ad superiora a creaturis
ad creatorem cum enim orat loqui-
tur deo et ita homo ad
eum qui loquitur cum quo loquitur

Simulatores et callidi

Ut dicit Cassianus de oratione dominica
qui sermone elevatur et cunctis
mentis cogitationibus et pertractatis
cum deum deprecamur qui cum eo
sit quod magis debeamus cogitare
quam quod cum deo loquimur. Haec ille. Magna
reputatio et adulatio est, scilicet
oratio qua homo loquitur ad deum
ut loquitur et ore et corde.
Quia si orat voce et corde cogitat
circa alia, quod vel non convenit vel
minuit orationi. Talis sic orans voce
vigilat et corde dormit contra illud
quod Bernardus attendit dicit: Ego dormio
et cor meum vigilat. Et si
voce talis dormit, corde tamen vigilat.
Quia vide de domino nostro de Matheo
xiiii°: dimissa turba ascendit in
montem solus orare. Notate ergo
quod Jesus dimisit turbam, postea ascendit
solus in montem ad orandum. Turba
cogitationum tercie de corde dimit-
tatur et soli vacemus. Cassianus
in tractatu de oratione: qui stamus ad
orationem ... vigilare et invenire
ad preces toto corde debemus, cogita-
tiones omnes seculares et carnales abscin-
dat ... aliud quam non
solum cogitet quod precatur. Ideo et
sacerdos ante orationem premissa praefatione
... dicendo Sursum corda, ut dum
plebs respondet: Habemus ad dominum, ad-
moneat nihil aliud quam dominum
cogitare debere. Haec ille. Exemplificat
hoc ille sanctus Isaac qui veniens
ad urbem spoletanam ingressus
ecclesiam petiit a custodibus ut si
[illegible] vellet gratiam [illegible]
orandi et non negaret ... ergo
... qui ad orandum stetit di-
cens totam ... in oratione ... et
sequentem continuabit tamen quod dic-
in oratione illis duobus ... et

dimisit
turbam et
ivit in
montem orare

sic tribus diebus et noctibus oravit
sine ... constrictibus simulator di-
cens ... dei alapa percussit et ...
de ecclesia ... iussit. Sed confessor
... spiritus malignus ...
sit et ad ... vestigia ... sed
... subrogatum corpus
moriebatur et malignus spiritus ab eo ab-
scessit. Ecce ad ... se elevare
... ad deum ita quod et sui oblitus
fuit orando. Unus ... in
tali oratione ... subsistit ... cum
... hoc agimus ... quod multe orationes
nostre sunt steriles et vane ac
... multi orantes quia multi orant
sed pauci ... et vita ...
Ecce orant et ... faciunt
sed non elevato corde ad deum.
Ecce confabulationes non ... spiritua-
les sed seculares nostri orationes faciunt
... quod ... sunt profitendo
cum maiori reverentia ad placan-
dum iram dei. Quam hic bonum est
ut nos corrigamus et spirituales
et seculares quod non ... vendentes
in templo sed loquelis super-
fluis facimus speluncam latronum
ex domo domini. Ecce duo ad ora-
tionem ascenderunt sed diversas fines
reportaverunt: phariseus iram, pub-
licanus veniam. Matheus xxiiii°: duo
erunt in agro, unus assumetur,
alter relinquetur; due molentes in
mola, una assumetur ad ...,
alia relinquetur ad ...
duo in lecto, unus assumetur ad
gloriam, alter relinquetur ad dam-
nationem. Quia et nos caveamus
si vitam nostram ... hec
de primo. **De secundo**, scilicet
ut in oratione nostra et in omnibus
bonis nostris arrogantiam vitemus

[C]arus deo in suis virtutibus fuit
Job a deo laudatus ipse tamen
iiiᵒ c dicit omnia ossa mea con-
trita sunt / considerant archana
diuine subtilitatis ita se quod distric-
cionem diuine vite contemplando
et eciam de operibus suis nichil
presumit Nos autem opera nostra
valde fortia putamus / sed si ad
regulam diuine rectitudinis ea co-
gamus plena defectibus inveni-
emus Nemo paulus virtutum
fortia ossa habuit et tamen ait
i Cor iiiiᵒ Nichil michi consci-
us sum / sed non in hoc iustifica-
tus sum / qui autem iudicat me
deus est . qui solus omnia no-
scit i. nec perspicuitate conscien-
cie nostre confido quia potest
esse aliquod delictum michi incognitum
Greg. vᵒ c xxvᵒ vere nec ergo
se reuelo / et tamen de meis meritis
non presumo / quia ad eorum examen
vita mea ducitur sub quo for-
titudinis mee et ossa turbantur
hoc est non tamen homo totaliter
sua bona opera semper debet ce-
lare ymmo debet bonus homo
spem de meritis suis habere ha-
bitualiter / sed non se asserere in
in gracia dei / de qua homo non est cer-
tus Textus de Eccl. ixᵒ Ne-
scit homo vtrum amore an odio
dignus sit Et quo homo scire
vita sua / sed secundo debet resis-
ut conscientia spem habeat et con-
uersacionem timeat et secundo hu-
militer Augustinus dicit Beatus Job quod
ix Cor si simplex fuero hoc ipsum
ignorat anima mea scilicet quod
sed secundo ut resciebat ut bonus esset

Idem Greg. xxᵒ c xixᵒ Si
deo vere placere cupimus post
confessa subiugimus ipsa in nobis eciam
bene gesta timeamus hoc est resecemus
hec ipse thesaurus Et ut in bonis
suis timore conficimus in superbia exi-
dit et superbiendo destruxit quam
habere sollicite construxit ut dicit
Et iste miser in fra eorum contempla-
cionem Quia quod celibus se extulit
eum dicit non sum sicut ceteri hominum
hoc aliis minuit cum dicit non sum
sicut ceteri i. alii sunt mali ergo
non bonus Septimo ait Et vult in
dicere et non indicium Tertio quia
publicanum despiciat cum ait velut
eciam hic publicanus quia dignitatem cui
ondens Et ut miser in celo fes-
tinaret consideraret in Christo aut ergo
non fecisset Tertio quia de bonis actibus
se iactat inquit Ieiuno bis
in Sabbato decimas do de omnibus
que possideo Et si non quis illum
ipsis posuit estimaret se perven-
isse de regno celorum cum bonus non
enim nec libenter iactat Et tam
bene et iuste decimat Augustinus quia
hec sola sunt sacrilegi Bonum igitur
nisi deo ut in iusticia mea non
gaudeamus Malum perpetuus et eternum sa-
luti non agere ad ut iusticia di-
uina non obligat Et non nunquam ma-
lum de certa iusticia nos superbi
quia nulla iustitas humana est plena
perfecta Greg. xxᵒ c xx vndosa? nos
ad perfectum reddere vel vita ut lacrime
non valent quamuis nos mortali-
tas nec corrupcionis terrent Ideo
Job xxᵒ dicit Si lotus fuero quasi aquis
niuis et fulserint velud mundissime

Itaque nec tu sordibus intingis
nec vero Gregorius quemquam pena
vel contemptores astringeret quod isti
operibus vanis indicarentur necesse approba-
vimus secundum imitacionem illis. Et ut
videamus ut Phariseus non peccata
sua publicando mala que tacebat
et bona que faciebat. Si hoc feceris
secundum in humilitate et ad laudem
dei unde scriptum est sic luceat lux
vestra coram hominibus ut videant opera
vestra bona et glorificent patrem vestrum. Et
dicit Simon Cassianus bonorum et eorum
commendacione nec superfluum ad reliquorum
si et humilitate scripsit sed et Zacheus
et Ezechias commendabat eorum bona
secundum in humilitate / ipse et ad imitacionem
bona enumerabat ut sic se omnes conformarent.

humilitas

Inspiracione attende processus
peccatoris ex assumpta historia
a qua hic ad tribunal dei venimus
in suo tribunali posuit scriptum suum
a creatoribus velud incarceratum Et
primum absolvit de aliis que tunc
nos indicabat / et gaudebat non
est ista oracio / secundum indicacio non supplica-
cio secundum supplicacio / Simon videmus
dicta sunt abicienda per [illegible]
vero ante divinum conspectum se statuit
veremus orantes quando hic male [illegible]
habebat tractare de ceteris / nisi
cum humilibus verbis [illegible]
cum [illegible] cum orantibus [illegible]
[illegible] / Itaque orat [illegible]
et [illegible] captivum scriptum cum suis
iniquitatibus [illegible] statuimus
dictas [illegible] committentes
nil merentes boni [illegible]
Non cum conspicit ad memoriam eius
reducere bona sua / qui [illegible]
nit [illegible] fiant et hinc [illegible]
bit arrogancia / hoc de secundo

pauca vera
secundum multa signa

De tercio sic ut recolnamus
orationem publicani stantis cum a longe
nolebat oculos suos / ad celum le-
vare considerauit eum sua iniqui-
tatem et peccatorum multitudine et
magnitudine [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] orauit
dicens deus propicius esto mihi peccatori
[illegible] quia peccata mea sunt mul-
ta / secundum [illegible] superabunt [illegible]
[illegible] / [illegible] abundancia [illegible]
[illegible] flagicia mea [illegible]
valent / ut [illegible] Petrus Damia-
nus in oracione ad patrem [illegible]
[illegible] ad tu peccata mea [illegible]
[illegible] ut [illegible] peccata
est [illegible] / in [illegible]
[illegible] deus
propicius esto mihi peccatori / pauca vero
secundum multa signa [illegible] in
[illegible] multa consolacio Considerauit
in deo [illegible] ad [illegible]
[illegible] se [illegible] ad peccatorum
[illegible] clemencia [illegible]
[illegible] potenciam Ideo dixit deus [illegible]
voluntate ad misericordiam [illegible]
[illegible] misericordi [illegible] Ideo
[illegible] esto [illegible] immutabili-
tatem dei in sapiencia et scientia [illegible]
[illegible] iniquitatem [illegible]
[illegible] demonstrationem [illegible]
[illegible] et dolorem [illegible]
peccatori qui obligatur ad penam
et dolorem [illegible] Ego
sum indignus peccator [illegible]
[illegible] magna [illegible]
[illegible] hanc [illegible]
[illegible] posse quod deus velle
[illegible] quod est [illegible]
[illegible] et [illegible] et
[illegible] propicius esto mihi peccatori

dum intimat / posse / velle / scire / misere mihi peccatori

publicani oratio / oratio quid respicit

orabat unus in superbia
alius in humilitate

O vera oratio que non iudicium nec
iusticiam sed misericordiam deprecatur
unde non dicit propicius esto mihi iusto
sed mihi peccatori. q.d. ego iniqua feci peccato-
rem tu me fecisti hominem / quare
mitte quod feci serva id quod tu creando
fecisti. Et si peccatorem tu aspicis
quod ego feci dampnabor / Si vero quod
creando fecisti consideras propicius
eris improbitati mee / quod tu fe-
cisti culpa non habet / quia nil co-
maculatum tu fecisti eo gracia
tua non indiget Sed quia ego
feci iniquitates, iniquitas est et peccatum
in quo peccavi propicius esto fide-
lis deus summo et omni acceptione
dignus fide vitali confitentur qui
sentit se creaturam dei peccato vi-
ciatam ut cum humili confessione vita
et gracia consequeremur peccatores
Sic quod brevis oratio deum placat
hostem vincit graciam impetrat
nobis ad docendum ut non sit lon-
ga oratio sed devota brevi graciam
nobis imploremus tandem gloriam regni ce-
lorum Quod nobis prestare

Sermo dominicalis et sancti Bartholomei

Duo homines
ascenderunt in
templum ut orarent

Luce xviii° In hanc diem con-
currunt duo Evangelia unum dominicale
aliud de glorioso apostolo Bartho-
lomeo qui inter plures susspen-
dentes apostolos in pluribus dei per gratiam
et gloriam dei qui sunt orienda
et gentes duceret Et in persona
veritatem nec veteres apostolos invidos
et tamquam describebat non tamen se
solo sed una alia non habebat
et in ea ad appellationem venit et
tu in ea usque ad finem permansit

nec sordes nec vetustatem habebat ad
tunicam lancinam et hoc referatur e-
vangelium unde ambo tractant de humili-
tate docent humilitatem Evangelium
dominicale arguit superbiam Pharisei
Evangelium de sancto Bartholomeo re-
ferunt discipulorum dilectionem qua nec
se preferat de principatu quis
sed cum videret maior dicit eius
iussus in evangelio de hoc festo qui
maior est inter vos efficiatur excel-
lencia fiat sicut minor per humili-
tatem in obsequendo de suis con-
fratribus Et qui precessor est digni-
tate a sublimitate fiat sicut ministrator
et humilis in sua reputacione
Et glosa super Crisostomum fuit
humana elacionis contra superbiam
Pharisei dicit omnis qui se ex-
altat humiliabitur et discipulorum
eorum dicit principes gentium
dominantur eorum subditis sine pena
eos humiliando / vos autem contra vota
non ut sitis reges / in celis / non sic
est non superbia / non pena / sed hu-
militate illud querere debetis / quia
qui se humiliat exaltabitur In

Hoc igitur Evangelio tan-
ta nobis figura ponitur duorum
ad eius actus exemplorum duo enim
homines ascendebant in templum / ut
orarent Ideo exemplorum disputacionem
quia unus orabat in superbia alius
in humilitate unus aperit se alius aperit
deum unus se gloriatur alius vero
accusans Ideo orantes eorum
disparem finem quia unus recepit
condempnacionem et alter remissionem
alius vero peccatum ad auctorem De

primo Hi duo pharisei et
publicani orabant loco sed volun-
tate et intencione longe a se fuerunt

deus dat data gratuita

cor omnium malorum est fontale principium

domus voluit placere sibi ipsi et sibi placens scilicet in suo facto deo displicens alter vero intendebat deo placere et sibi displicere et sibi displicens in humilitate deo placuit Ambo in ascensu ad orandum ad templum non ad contemplandum vanitates videndum non ad dissolucionem non ad ridendum sed ad preces effundendum in alta dignitate maiestatis hoc enim requirit oracio quia dicit damascenus Oracio est mentis ascensus ad deum scilicet a quo auxilium petit Sic ait propheta levavi oculos meos ad montes unde veniat auxilium michi Sed unde fit talis ascensus et esse dicitur in oracione et nisi abiciamus que supera temporalia ascendamus ad celestia a carne ad spiritum a spiritu ad deum ab eo extremo reverenciam sibi exhibendo Oracio enim ut dicit beatus Thomas .iiio est actus latrie Unus qui ut propheta dicit in valle lacrimarum ascensiones in corde disposuit in loco quem posuit scilicet deus huius vite ut ibi fleret et ascenderet opportunum hic ascensio ad deum in orando dicitur stantibus optare celestia phariseus et publicanus in istis et prioribus qui sunt oracione viciis habitis non obstruitur et habitis non exaudiuntur dicit bernardus in sermone observavi quantum par et quod habes et hoc ipsum quantum cito perdis non exaudiuntur illi qui dicunt Miser ego sum et homo esse quia nichil habeat de se et hoc quod accepit nisi deus custodierit amittet propter primum dicit apostolus quid habes quod non accepisti i Corinthiorum propter secundum dicit propheta nisi deus custodierit civitatem frustra vigilat qui custodit eam Et ita nec in singulis nec in multis nec in se ipso se diviciis est laudanda et confirmanda sed in deo qui et dat et data conservat hoc de primo

quid habes quod non accepisti

Secundum scilicet de quo placendis disputatur ad unum actum ambo conveniunt sed non causam ipsum ascendebant Ambo stabat publicanus humiliter et reverenter phariseus pompose et irreverenter publicanus oravit in spiritu humilitatis Et ambo contrario clarescit humilitas quia ex consideracione scelerum non audebat oculos levare ad celum propter gratiam sed quia percutiebat pectus suum demonstrans cor suum esse sub pectore quod est omnium malorum accionum fontale principium a quo mala exeunt quia homines inquinant phariseus autem oravit in spiritu superbie Et corde elato Ambo orabant sed publicanus se accusando phariseus vero se commendando Ut dicit apostolus non qui se ipsum commendat ideo Corinthiorum x publicanus orando invocat dei clemenciam quo ad patrem dicens deus Secundo dei misericordiam quo ad filium dicens propicius esto Tercio dei clemenciam quo ad spiritum sanctum dicens michi sed hoc recognovit quia ex mera bonitate creasti fatetur malum quod ipse apposuit dicens peccatori a te me fecisti hominem ego me vero feci peccatorem propicius esto iniquitati mee quam ego feci hoc peccat bonum quod tu fecisti phariseus vero in sua oracione merebit dampnacionem se velle severam exspirare, sed dico quia gloriam dei usurpabat ideo dicit Evangelista orabat apud se non apud deum quia gloriam suis bonis sibi ipsi attribuebat

deus propicius esto michi peccatori

sed tercio
quia datur pt hos facere et spiritualitate
sed deceptis suis se
non asserunt dem sed timebant

Reputans se iustum a se ipso. Se-
verius dixit quod alios scelerosos voluit
iniquos et iniustos se non tan-
tum iudicans / non aut / non sum sicut
ceteri / raptores iniusti adulteri &c
neque sicut hic publicanus / et i-
sta sunt obliqua cum in alios
iudicavit / se ab velut imma-
culatum et innocentem a delicto
absolvit. Secundo se iustum / quia
meritis confessus sit virtutes / tamen
vili precio vendebat / quia inani
gloria, dicens ieiuno bis in sab-
bato decimas do omnium / que pos-
sideo. Commendabat bona / ad vanita-
tem quod confiteatur facere / pe-
rissent quod continuit / ut Zacheus publicanus
Et ezechias / commendatur at
bona sua iactantia coram deo et
ei displicuit / et tamen eius sibi
fuerunt ablata quod est inquit beda
de tercio. Ad tercium se de
dispositione suis oracionem pro dictis
quia oracio publicani / ad veniam
pharisei vero / ad penam / publi-
canus namque descendit iustificatus
in domum suam / ab illo se
pharizeo superbo / remanentem
in altitudine cordis sui / Gregorius
publicanus orando remissionem
peccatorum est adeptus pharisey
vero sua oracione non habuit veni-
am nec meruit. Iste et ieiunum
arguit / quia non considerata propriis
defectibus / et pecatis ad aliena
inmunda et immunda se convertit
et de virtutibus suis quasi deo
accepta essent se extollebat cum
tamen plus lugere debuit sicut sancti
qui etiam in eorum actibus bonis
non se asserebant sed timebant
Assiduare demum graciam vos defectus

Gregorius in Job .ii. Verebar omnia
opera mea / dixit et vis sancti vi-
ri collaginem ut si placeret videre
debes superna patria propria subiugans
ipsa etiam in nobis bene gesta timeat
mens Considerans sicut magnum a-
postolum Bartholomeum / in apostolus
dei annuntiavit quod dominus sciret se a christo
dilectum dedit se ad magnos labores
venit ad Indiam superiorem ad fine
mundi vero et fidem viris et operibus
mysticis et sectis claudens in ma-
ximam vera praedicavit. Et signis coruscans
Regem polimium cum uxore et fi-
liis et tota exercitu baptisavit quos
Cetes dyaderatis et purpurea relicta
apostolum sequebatur. Et tamen eius
fecit vita in sollicitudine exstitit In
suis in omnibus actibus magnificus vel
confidencia nisi se habuit ut pharisey
sed in solo deo sed tamen signa cen-
tesies per diem et centies per noctem
flexis genibus orabat ne laudem
dei cum suis actibus magnificis
usurpabat. Nunc totus sum deo
commendo ex presenti. Nam ipse a
Stragis regis fratre pollimii instiga-
tibus templorum pontificibus quos mens
excoriatus est et demum decollatus
Qualiter ista narratio oracionis valens si
sit coram deo cum suis instabiliis
ut hic publicanus fecit cum fletus suas
mysteria / cum multis vel simul / locum
accommodat. Dicat orando
Deus propicius esto mihi peccatori / ut sic
et nos iustificemur ad gratiam et ad
gloriam regni celorum quam nobis prestare

Exiens de finibus
Tyri venit per Sydo-
nem ad mare Galilee Marci vii
Circumstancias hic docet nos ut ad passionem

Sup[er] nos venit expect[ati]s h[ab]it[us] / et in
celum q[uo]d p[ro]p[ri]o ... suspiciu[n]t p[at]ri-
a sunt tardatum de lo[co] sup[re]mis
Erat ... q[uo]d alto ad ductu[m] o[ste]ndit ad
illum sursu[m] et unitu[m] celu[m] pen[et]ra-
vit et infernum et ip[su]m ad h[uius]
desiderij lib[er]avit ... quos et
in fine mundi veniet p[er] iudiciu[m]

Ubi tria noto. P[ri]mo adven-
tum salvatoris / ad h[um]anam angusti-
am ... miseriaz ... p[ri]mi
p[ar]entis inventa / Tertio clementi-
am a nostra ... celebrantz

De primo. Exiens de finibus
Tyri venit p[er] Sidone[m] / ad mare
Galilee inter medios fines Deca-
poleos. Tyrus fortitudo interp[re]t[atur],
Sidon venatio tristicie. Exivit
ergo Chr[istu]s de finibus Tyri q[ui]a
de sue fortitudinis i[m]mense sue
magnitudinis / i[n]co[m]p[re]hense sue divini-
tatis in qua sue glorie ineffabilis
quasi q[uo]d sunt obliti / venit
p[er] humanitatem ... p[er] tristicie vena-
tionem ad mare Galilee et ad ...
amaritudinis / et passionis. Hec
testatur ap[osto]l[u]s ad Philippenses ij°
ait exinanivit semetipsum formam
servi accipiens / in similitudinem hominum
factus / et h[ab]itu inventus / ut homo
... nunc ... erat / d[icitu]r ho-
mo factus ... q[uo]d n[on] sit ...
factus debilis / q[uo]d n[on] sit fortis / hu-
milis q[uo]d n[on] sit magnus / despectus q[uo]d
n[on] sit gl[ori]osus / pauper q[uo]d n[on] sit ple-
nitudo divicia[rum]. Sz qui homi-
nibus venit / defectus hos pati
debuit / ut misericordior fieret
iux[ta] illud ad Hebr. ij° debuit
p[er] omnia fratribus assimilari / ut mi-
sericors fieret. Et hec loquitur huma[n]o

Dei filio attulit / q[ui]a venationem
tristicie / defectus et passiones n[on]
cu[m] divinitas ... pati aut de-
fice[re] poterat. Sz cu[m] carnem as-
sumpsit / flagellum in eo locum
invenit / unde Aug[ustinus] ... ille
... veritas de terra orta e[st] ex
de virgine / ait. divinitas non mo-
ritur ... et sapientia dei non
moritur / quid ergo offerret sacri-
ficium / victimam salutarem / nisi
carnem indueret. Et quo carnem
indueret nisi veritas de terra
oriretur. Hec ille. Filius ergo dei huma-
nam amaritudinem assumere ut
in ipso humana ... fieret ...
... passio ...
de summo altitudine ... de Gali-
lee ... ut p[er] hoc ge-
nus humanum ... ad
celum. Tertio ... dei ...
ut flumen egrediebatur de lo-
co voluptatis ad irrigandum pa-
radisum qui dividitur in quat-
tuor capita / ... dei filius ... a
summo celi a plenitudine volu-
ptatis / e[st] egressus ut paradisum
... sanctam ecclesiam irrigaret / et
quatuor effectus in ea disper-
geret. Primo imitacio a facto
ad penitentiam ... fluvi-
um Phison / Secundo sit fortis
ad luctandum ... peccata ... non
Geon ... luctans ...
Tertio ut velox fieret ad ...
... Tigris
q[uo]d ... velocitas. Quarto ut de
bono in melius crescat / ... non
... Eufrates ... ut fertilitas
... obstinati
in malo ... in ...
... in bono non
... dura
... scandat

Venit in adventu salvatoris
venit ad humanam angustiam
hec de primo. Secundo
de hominis miseria ex peccato primi
parentis inventa notatur in ewangelio
adducunt ei surdum et mutum et
deprecabantur ut illi imponat ma-
num suam. Iste surdus et mutus
genus humanum est. Cum Eva
suasionem serpentis audiret homo
factus est surdus, cum fabulatur factus
est mutus. Interius lumine veri-
tatis et ... adventus suum factus
est clausus, permissione aperturus fac-
tus est ... in ... quam
sensit Eva, factus est homo
qui ... superbus cum sine timore
accessit genus humanum debili-
tate ... cum gustavit ho-
mo ... a compressione
a planta pedis usque ad ver-
ticem et capitis se implevit
Cum comedit ... hominibus vi-
debat [?] ad ... cum ... debebat
in ... pomi ... facta est
corda ad celestia cum se absconde-
ret factus est ... surdus cum se ex-
cusaret ... parentes facti sunt ... obstinati in malicia ...
eorum ... factus est
homo ... et ... sur-
dus. Itaque quilibet homo ... surdus
non audiebant et sic mutus
non apperuit os suum pro libe-
ratione. Itaque genus humanum
diu fuit surdus et mutus donec
veritas apparuit in carne ... Xpm
venisset qui surdum et mutum
istum ad fidem adduxerunt ... per
passionem totus mundus
sit liberatus, hinc de ... salutis

Eva
homo est mutus cecus clausus mortuus superbus
obstinatus in malicia

Invenientes humane in novissimis
his temporibus sua astucia ... et pre-
ter ... magnam surdita-
tem et mutitatem clamat. Ut ta-
... dicitur [?] dominus ... Ysaie ... que
... nisi ... surdus
nisi ad quem nuncios meos mitto.
Surdi audite et ceci intuemini
ad videndum. Magna surditas
mutitas et cecitas clamat
deus ... et non audit
qua audierant ... monita
et apta sunt / mortui ... re-
... clamat terra quod ... cla-
mat ... in celum clamat an-
geli et quis audit. ... mala
... ca septies ... dici
... agunt mala / et ... vo-
lunt ... male ... volunt
... sic tota scriptura ...
... non habent ... Surdi-
tas carnis ... pro
... Ho ... hu-
... opilacio que ... an-
... et vetustate in
... surditatem. Surdus ... sunt
... debile ... ad ...
facere sepulchrum de qua dicitur intonuit
de celo dominus et altissimus dedit
vocem ... facere sepulchrum ita
... humanum [illegible]
... inflictis
... debent fieri et sunt
... soni mali ...
... et facti surdi ...
opilacio et carnalis amor / et ava-
ricia que ... opilat ita
ut aures obstruunt ... nec dei
timor nec ... nec ...

clamant peccata quos
Surditas in ... causa

Hec tamen ta audiunt Ventositatem
inclusio nō simphoniam qui verbum dū
dū cor inflat nec scriptura curatur
nec unquam tenetur Multas simul ex
terris sit homo ex humore liquido
intus lingue relaxante Secun
do ex humore sicco et calido nec
ver exurgente et ghenente Tercio
ex ingressione lingue et humani
homo nō luxuriam spem veram et
ablind zin und gloriam Sunt itaque
tres sz lyrania vera et unde
gloria intersit hal a laude dei
Ho ad eruditionem proximi Ter
tio ad confessionem sui Infidelita
te vel avaricia et pompa surde
sit homo ita quod nec salutaria
audit nec inferni miseriam nec
celi gloriam nec ea que sunt ad
sui emendationem intende curat
Venit ipse dicens el quod miseria
hominis ex secto sui surdus din
vocta hec de 2a **De tercio**
scilicet quod et eternitate honorem sit
liberans a miseria mortali cum
de apprehendo cum sacer sue Tercio
Hic inserit digitos in auriculas
eius secundo sputo tetigit linguam
eius tercio in celum suspiciens inge
muit Quarto apperi nos inserit So
minus medicus ista quibus mor
bum dat specialem medicinam
Homo in humilitatem gemiscens
sursum apprehendit designans
quod qui ab ante surditate libe
rari voluit verbas gemiscens
veliter id est nō confundat Hic digi
tos in auriculas inserit quod debili
tate ad bonum designans qui
volt deum timere recta cognoscere

Dona spiritus sancti mittit in aures

Bonum facere sine salute complet
forte in bono proficit intellectus
illustratur ad agenda ...
tat a deo Sed cum sint digitti
id est dona spiritus sancti quos mittit
in aures ... Secunda quod superbia
sequitur ex hoc signans quod e
... dz homo sua sup
biam quo deus et tem humi
liatus Tercio lingua eius te
tigit quod breviter amorem
in ... ignitus quod vere
est qui sapiam et saporem
celestem infundit Quarto mor
bum spiritus ingemuit desi
gnans tamen flebilem esse
quod homo est vel delectacionem
mundi eternam gloriam celi Ideo
est petere vale ambulet dei id est visi
om inaffabilem Sexto quod ab
sconsum diget effeta id est ad ap
peri ad deum quod agnoscas va
nitatem tuam ... manus insta
bilitate quam patres ... quibus
... veram magna caritas
... aliud ... infun
ad que laudes Nono cum apperte
aures et vinculo lingue sola
to dicit solumus cum Samuele
Loquere domine quia audit servus tuus
Decimo vigenti in Erat cum lin
guam in dei laudes aperit
... et nocea bo ...
... quia ... amor ...
et qui ... appruit ...
et linguam ... infamiam ...
... ...
... audire et mutos loqui
ad gratiam ... in ... et
gloriam ... nobis ... digne

de celo est culpis remissio et

Adducunt ei surdum et mutum

Marci vii°. Dominus Ihesus quam cito adductus est sanare illum surdum et mutum, in celum suspexit et ingemuit et ipsum liberavit. Unde dicitur: Ergo ut non tardus quis ad dominum, et non desperatus de deo in deum, subito convenit ira illius. Antequam sanaret illum, suspexit in celum quia de celo est culpis remissio et a malis liberacio, et omnium bonorum collacio. Omne enim datum optimum, et omne donum perfectum de sursum est (vel de celo) descendens. Ingemuit eciam hec super ad quanta mala homo peccans, quia videndo incidit, qui se mala ingessit et ipse fremuit. Et si tunc deus sic ingemuit quia mox sanatus est, quantas gemitus et fremitus nunc sunt daret, si multi surdi et muti, qui nunquam sanabuntur sed morientur in eorum surditate et mutitate, et insuper desperabunt. Iuxta illud Proverbiorum 1°: Vocavi et renuistis, extendi manum meam, et non fuit qui aspiceret, despexistis omne consilium meum et increpaciones meas neglexistis. Ego quoque in interitu vestro ridebo, et subsannabo cum vobis quod timebatis evenerit. Ecce qui est surdus non vult audire, veniet tempus quo clamabit et non audietur. Et qui non [illegible] veniet tempus non sub sanabitur. Et qui nunc non orat non orabit. Ergo dum tempus habemus surditatem et mutitatem nostram curemus, qui ex sermone audire velint,

ut deus nos audiat cum ad ipsum clamamus sicut audivit hos qui adduxerunt ei surdum et mutum.

Nota itaque tria. Primo in vitis hominum subvencionem. Secundo dei miseracionem. Tercio morbi aggravacionem.

De primo adducunt, non legitur quod ipse venisset ad eum sed alii eum adduxerunt. Omnis enim peccator in peccato mortali est in ira dei funibus peccatorum ligatus. Ita quod indiget divina resolucione et adduccione. Unde Christus ait discipulis: Ite et invenietis asinam et pullum alligatum, solvite et adducite mihi. Euntes discipuli fecerunt sicut precepit eis Ihesus et adduxerunt asinam et pullum eius. Non sic intelligendum quod homo possit hominem sua virtute adducere ad penitenciam, sed ut exponunt ~~doctores~~ doctores catholici, quia ministerio operis et oris virtus autem dei. Nec enim illi sed deus potuisset tollere in medium ab eo quod eius non cognoscebat nisi graciam spiritus sancti et cor eius confessit ad dominum. Et a Christo duodecim constituti totum mundum ligatum sub potestate diabolica solvere potuissent nisi gracia dei conferret virtutem. Unde sicut ille [illegible] nisi adducatur per alterum ad penitenciam aut vita exemplari aut predicacione, ita oracione Stephani Paulus est adductus, Augustinus predicacione Ambrosii, femina [illegible] vita exemplari sui domini [illegible] ferrum [illegible] et [illegible] sunt facere amici sui [illegible] et ipsi [illegible] in ministerio [illegible] qua gracia dei, virtute sua visitat

ecciam
orat
peccatoribus

Ille adducit. Sic ecciam orat ad
deum pro peccatoribus et suo fletu
et suspiriis adduxit multos ad
deum ecclesia valde est accepta. Unde
Greg. xxxv° moral. Ecclesia sola
est per quam sacrificia deus libenter
accipit sola pro errantibus fiducialiter
intercedit. Hec ille. Nota quod [illegible]
sancti sunt prope eum quamquam ita
diligit quod orante illa adducit
multos peccatores ad deum et [illegible]
ipsius et inimicos efficiantur filii et
peccatores iusti et quod adversus [illegible]
mici. Ecce subveniendo. Ecce nobis
peccatoribus hec dicit primo. [illegible]
si de ipso misericors cum dicit ei sicut
[illegible] et deus totius consola-
cionis qui apparuit ad [illegible]
[illegible] et illi ha-
bent [illegible] adducendi
[illegible] rogandi. Et ipse [illegible] quo
non sanaret. Tercio Medicus [illegible]
[illegible] ut dicit Greg. [illegible] pulcre
[illegible] et [illegible] re-
media [illegible] salutis [illegible]
non ad [illegible] Job ait deus
[illegible] furor meus [illegible]
non [illegible] coram me [illegible]
[illegible] Job [illegible] sephi
[illegible] et [illegible] Et ite
ad [illegible] Job et offerte pro
vobis. Job autem [illegible] ora-
bit pro vobis faciem eius suscipiam
ut non imputetur vobis stulticia.
[illegible] dilectissimum [illegible]
[illegible] suscipiam [illegible]
non [illegible] audiam [illegible]
pro [illegible] dilecti Job
[illegible] rogans
[illegible] rogaret [illegible]
Non [illegible] peccatores [illegible] orare
non [illegible] sunt in ira dei

oracio [illegible] peccatorum
ab ecciam
[illegible] et deus voluntatem affectum
~~[illegible] et deus voluntatem~~ et cona-
tum eorum pensat. Sed tamen quia
non est speciosa laus in ore pecca-
toris. Et [illegible] forte effectu
non [illegible] intuitu eius [illegible]
bus sui dilecti [illegible]. Et notabile
quod deus [illegible] essent in [illegible]
[illegible] eos afferre. Sed tamen ita
ut [illegible] Job orat pro eis. Ergo
peccator et si est in mortali debet
orare ut deus det illi graciam. Sed
in [illegible] orans [illegible] que in
Job signatur deus exaudit
peccatorem. Et ei prestat graciam
conversionis et vite emendacionis.
prodest [illegible] oracio [illegible]
facit [illegible] in [illegible] ut
[illegible] [illegible]. Ecce deus
et vult dare et vult rogari ut
det. Promiserat deus Abrahe ut
multiplicaret semen eius sicut
stellas celi [illegible] ut
uxor Ysaac [illegible] sub
[illegible] Ber-
nardus [illegible] orando efficiunt ita
predestinata sunt ut [illegible] ob-
tineant. Nam ipsa [illegible]
regni predestinacio ita est disposita
ut ad hoc [illegible] labor
[illegible]. Corrigant [illegible]
errorem qui dicit si michi deus
aliquid boni dare disposuit
non [illegible] predestinacio eum [illegible]
[illegible] impletur. Ysaac cum
[illegible] deus semen Abrahe [illegible]
[illegible] orando obtinuit ut
filios haberet. Sic [illegible]
[illegible] graciam [illegible] ut [illegible]
[illegible] desiderium [illegible]
et laborem [illegible]
[illegible] devoti [illegible] per-
fundi in pollicia [illegible]

Numquid perdes iustum cum impio

dilecti dei et iusti orant pro iniquis

et consignatur / Ipsi enim iusti deo di-
lecti iram dei avertunt / et pro iniquis
orant deum placant velud [illegible] sus-
tinent nec deus malos [illegible]
in mundo sineret si non essent in medio
eorum boni Unde nec angeli sub-
verterent Sodomam quamdiu in loth (iusti)
orarent Non tamen deus voluit il-
las civitates delere angelis ibat
Sodomam Abraham stans coram
domino ait Numquid perdes iustum cum impio
Si quinquaginta viri fuerint iusti
in civitate perdes loco illi [illegible]
ait Si invenero l viros in me-
dio civitatis dimittam omni loco
Post hec Abraham ait loquar ad
dominum cum sim pulvis quid si xlv fuerint
[illegible] deus non delebo Ab-
raham ait quid si xl [illegible] fuerint
ait dominus non faciam Post xl
a ait ne queso indigneris do-
mine si loquar quid si xxx ait
dominus non delebo Post xxx a-
ait loquar ad dominum si xx ait
dominus non interficiam Post xx Ab-
ait ne irascaris domine si
loquar adhuc semel Si decem fue-
rint x ait dominus non delebo
Post decem sed nec decem sunt
[illegible] curiosum saltem duo per
[illegible] fuerint boni Et quando [illegible]
si omnes iniusti nequaquam subsi-
stet in fortitudine Ecce Thi-
rus civitas gloriosa nimis opu-
lenta in diviciis in hominibus
et viris bellicosis fortissima in mu-
nitionibus que non est [illegible]
deserere Sed quia superbus eius e-
rat deo ingratus et in superbia
elatus Sed dominus ait Ezechi-
el xxvi° Ecce Ego super te Thi-
re ascendere faciam ad te gentes
multas et dissipabunt muros

Tiri et destruent turres et rada-
bunt pulverem eius de ea siccacio sagena-
rum erit in medio maris filie eius gla-
dio interficientur et scient quia ego sum
dominus Adducam Nabuchodonosor re-
gem Babylonis cum equis et [illegible] magno
a [illegible] [illegible] et eciam mo-
vebuntur muri tui / [illegible] gladio cadent
nobiles [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] faciat multitudinem
[illegible] tuorum / et sic factum est venit
et bellavit [illegible] et [illegible]
[illegible] et obtinuit eam et destruxit
[illegible] viri bellicosi tunc deus
aliud disposuit / Similiter et Sidon
Post peccata demolita est Ergo timen-
dum deum quia in manu eius salus
nostra et vita in voluntate [illegible]

De Tercio / motivo [illegible] quare
[illegible] cum de [illegible] et [illegible]
[illegible] iste et multis signat quibus
peccatorum / in [illegible] mortali obstina-
tum [illegible] ad audiendum salutem
[illegible] ad dominum vocans insta-
ciam Et ad dominum [illegible] non (nos deus)
vult clamorem peccatorum [illegible] (iste deus)
[illegible] audire Si peccata non cla-
maret ad deum [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] vox sanguinis
fratris tui / [illegible] clamat ad me de
terra / [illegible] ad [illegible] clamorem huma-
ne [illegible] clamantis ad quibus di-
[illegible] [illegible] [illegible] labium [illegible]
[illegible] [illegible] iudicium instat suo
[illegible] est facta Diues vadit et non
redit ad [illegible] [illegible] suam [illegible]
hominis [illegible] Et quicumque homo [illegible]
[illegible] ibi eternaliter manebit Mo-
tus quare est peccator [illegible] peccatorum confessionem
ad dei laudacionem ad celeste desi-
derium Vide cum Ozee xxxvi° [illegible]
Loquimini ad deum et [illegible] verbis
[illegible] [illegible] [illegible] sed
[illegible] promptus ad illud desiderium [illegible]

Vni itaque desideria in corde no
strat et si coram hominibus loquitur pr(opter)
cor deo iunctus est quantum sine dubio
et multis hominibus nostris temporibus inva
luerit multiplicatum sunt filii Baal
filii Belial filii scelerum qui nec
deum nec homines timent quoniam lex dei
est quasi indiscretio et sordium quia nec
audire volunt lesos oppressos iniuri
is angustiatos ad eos clamam
ac ad deum zelum vociferantibus
innocentibus secundum psalterium quomodo peccata
clamant coram deo sicut Sodomitarum
homicidium oppressio pauperum merces
defecta laborum et quando clami
tat iterum vox sanguinis et vox so
domorum vox oppressorum et merces de
fecta laborum Tamen tales
surdi non audiunt Sed scriptum est
Proverbiorum xxi^o qui declinat aurem
suam ne audiat legem oratio eius
erit execrabilis Rursus scriptum est
qui obturat aurem suam ad clamorem
pauperis et ipse clamabit et non exaudi
etur nec sine causa Qui sunt surdi
iterum intermittit quod hac causa audire in
terioris secum ista sinit a celo delictum
et quantum per metum laborat surge
etur in celum quod non meruit intrare
ut per clamorem eorum ad inferna vadunt
celum perdunt ad cuius gaudia vocati
fuerant infernum obtinent ubi fletus et
stridor dentium et strident mortem
et Et quia Christus hunc surdum et mu
tum sanat Hec significat quod deus in vi
ta sua curavit a surditate et mu
titate sanavit ad quod tria generaliter fo
ut scriptum est eos divinamur in corde qui
cum redit ad semetipsum quia turba relic
ta se recognoscit in loco suo etc. dicit
hic vel multa ad emendandum
Nam dicit Gregorius xxx^o moralium

Sup^o se ipsum quanto quisque minus
videt tanto minus sibi displicet et
quanto maioris gratie lumine percipit
tanto amplius reprehensibilem esse
se cognoscit Secundo vere dicit ut cum
dignitatis et dona sibi in anima
crescere multat ut hoc ipse se ac
cipiat ei timorem ne sua abs
cedat Secundo eructare ipse se
ut suam operam per cogitationem quam
miser erit si sint sepultus terre
no ad dominum suum ut secum veniam
inveniunt habeat de creaturis
Secundo vere dicit ut spiritu lingua
tangeret petrum Secundum sapientiam
Salvator multiplicat in hominis
mente multat hac eum deus et
salubris saporis efficit et dulcedi
sa ut quando affectus in deum erigere
et salubris eius dulcedinem gustare
voluntas indubitabiliter affigitur
et quia contra peccata detestatio in
anima nascitur tunc vendit sue
ditas tunc pellitur multitas tunc
auscultat non obaudit sed
obedit tunc lingua loquitur
peccatorum confessionem peccatorum et in
laudibus dei dilatatur deus
deus per gratiam ut hec dona nos
inveniant per quem auribus legi
divine intelligimus Et lingua
laudes dei enarremus ut in
hac vita omnia nostra et
post hanc vitam inveniamus bea
tissima in celesti gloria ad quam nos

Adducunt ei surdum | 2
et mutum loco
et c. Ubi supra Ewangelium
tractat de surdo et muto et
eius sanatione ad cuius sanatio
nem et intellectum suspicit et

ingerunt et muto/ diabolo eum
qui gratia sanitatis conferens et sa-
lutis ingerunt ut audiens ad
peccatum inimicum homo deve-
nit peccando unde dicit Augustinus quod peccator
est quod sicut non est peccator
dicit peccatorem recepit miseri-
cordiam amisit celum recepit tra-
ctum quo clamat cum propheta miser
factus sum et curvatus sum usque in
finem tota die contristatus ingre-
diebar tamquam surdus non audie-
bam et sicut mutus non aperiens
os. Et ideo qui ita adductus
est mutus et surdus nunquam
sanatur in quo dicitur ut in proverbiis
non [illegible] Sed qui ita ad
notitiam veniunt contritionem
altissimi eum [illegible] et reddi-
tur. Et ideo considerandum
Itaque primo quis adductus
Secundo propter quem adductus. Tertio ad
quem adductus. Ad primum
Unus adductus utique surdus et
mutus qui designat hominem in
mortali peccato morantem et obstinatum
[illegible] Unus [illegible] non [illegible]
[illegible] et surdus [illegible] ad que
[illegible] mutus [illegible] surdus [illegible] ad
[illegible] primum non audit [illegible]
[illegible] a veritate [illegible]
[illegible] dei [illegible] sequitur ad
[illegible] anime [illegible] Iob
xxi tria [illegible] sequitur
[illegible] loco la-
[illegible] clavor [illegible] Ille [illegible]
animam suam [illegible] sequitur [illegible]
non curat quod salutem non curat
Secundo non audit dei consilia nec
precepta nec [illegible]
[illegible] Sermo de peccatoribus 1°

desperatus omne consilium meum et incre-
pationes meas neglexistis Ego quoque in
interitu vestro ridebo. Tertio non audit
deum [illegible] nec tubam
[illegible] ad iudicium que tuba in auribus
[illegible] semper sonabat Unde deus ma-
iestatis intonuit dominus super aquas mul-
tas [illegible] Quarto non audit
pauperem clamantem nec sonum
venia deprecantem. Sermo de peccatoribus
xxi° qui obturat aurem suam
ad clamorem pauperis et ipse clama-
bit et non audiet. Et certa [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] soluitur. Mutus [illegible]
[illegible] ad [illegible] primo ad
dei laudationem Secundo ad [illegible]
[illegible] Tertio ad peccatorum confessionem Quarto
ad [illegible] Et hec sta-
[illegible] Surdi audiunt et ceci
[illegible] ad videndum [illegible]
[illegible] in qua [illegible] ipsa
multiplicatis [illegible] et multiplicatur [illegible]
[illegible] et multi [illegible] quedam
[illegible] qui et [illegible] surdi [illegible]
et loquentes muti [illegible] eum [illegible]
[illegible] dei in corde non audivit et
[illegible] divine voluntati [illegible]
at [illegible] deo et muti et si [illegible]
[illegible] Secundo et mu-
[illegible] qui nec
dei precepta audiunt nec [illegible]
[illegible] ad deum [illegible] Et [illegible]
[illegible] surdo [illegible]
[illegible] foret sic [illegible]
[illegible] et [illegible] nullus [illegible]
at ad [illegible] hoc de primo. Ad
2m. scilicet propter quos est adductus utique
[illegible] iste surdus [illegible]
Sed [illegible] Secundo non [illegible]
[illegible] Deus et
[illegible] et [illegible] et
peccatoribus et [illegible]

Motus ad [illegible]

quos deus disposuit ... ut ho ... querere per labores

Orat pro multitudine Lux primo
Lustros vincere inceperunt ne sue
rederetur proditura Item ex auros
Job exaudire voluit nisi ipso pla
catus ut pro eis oraret quia constat quod
orones peccatorum non sunt accepte
apud deum ergo cum soli dis-
pliceat deo non possunt orones eorum
deo placere Sed nostris oronibus in
tantum delectatur deus quod et nostris et
peccatoribus miseretur Magnum ergo
remedium est nobis bonum et nobis Na
tum ait ... est panis nobis
non nisi angeli subvenerunt So
dome quod dum ubi Loth unus
erat Habent mali magnam utilita
tem ex nostris oronibus Sed mirabi
le eius ad illum locum venerat
ut surdum sanaret voluit tamen
fratribus ... ad sanandum eum
Dico sed quod ipsa predestinatio et p
tes rapiunt ... et si dominus pre
destinasset et Joachim et anna
Mariam ... que pareret
filium dei tamen ... laboribus
... et fletibus ad hoc per
veniret Unde Angelus apparens
Joachim ait exaudite sunt preces
tue et orationes tue et elemosyne tue
ascenderunt ad deum Item ... dicunt
quidam si deus predestinat vitam
eternam si sum predestinatus
predestinat ait deus ... ita
... ad hoc labor ...
quod ... disposuit dare hoc
de Secundo Ad 3m .i. ad quem
adduxit ... ad Ihesum salvatorem
... et quamvis ex solo verbo po
tuit eum sanare tamen ... in
firmitatis ... qui ...

... eius ... erudirem ...
... de turba ... Ego
digitos ... [illegible] ... in ...
... nisi ... saliva lingua
eius tetigit Sexto in celum suspe
xit Septimo ingemuit per hoc ...
nos docuit quod a surditate
et turbitate spirituali liberari ...
... ... quod se surdi
... a deo suscepit et
multis ... si nos in sur
ditate ... Primo
... suspiriis unde eum pro
... unde ... ad ...
... unde ...
... ad ...
... Sexto suspirans Et in
gemiscens ... celum ...
... a qua longe sumus pro
... ad quam ... re
... Suspirans ... celum
Et ~~ingemiscens~~ ...
quod non ... quia
... ad ...
Si deus ... celum
sedes et terra scabellum pedum
eius ...
... et ...
... celum non
suscepit Tercio de turba
... sanitatis ... et
... Nobile est
quod in terra non sanat surdum
... cum ho... ...
non ... multitudine ...
... quod ... sed quod ...
... turba non ... vi
... multitudinem et ...
... quod ... ...
... Secundum ... de ... vita
... turbis ... aliis
exemplis ... si non ...

a actu mundi non stat quantum ad eam defec-
tor sui pellicus non credit pellicus
esse fatuum quo custos laborare
debet / Nunc iam ratione fructu
non est pati utique per gentiles
sui Cum officio minima calumnia
fornicatio adulterium etc. Unde qui
vult non esse sordidus inter im-
mundos abstineat se a turba non
sequatur multitudinem sed vitare
Unde Seneca ait sunt sapientes inter
turbas tu ait rapiunt et vivunt
illi ut libet tu ait sollicita-
tus sis de salute tua Recito
multi digitos in anulos
sed digitos non discretionem Ille
digitos in anulum mittit
qui intellectum purgat a se-
su mundi quod est stulticia apud
deum / intelligere res ut sunt intel-
ligendo / et ut sunt hec dicuntur
[illegible] deo creatore et creatura
Creatura et creatura virtute
et virtute peccatum et peccato ulti-
mo saliva lingua tangit
id est ora ut deus tangeret Unde
Saliva est gratia qua Christus
dat affectum qua sanavit ce-
cum sapiant ut saporem dicitur
et habeant affectus in deum dicitur
Salus cum delectatione quantum
lingua deum laudat Nam
bene fecit surdos fecit audire
et mutos loqui hanc gratiam
[illegible] tamen venit
et [illegible] nobis preparare

Beati oculi qui
vident que vos
videtis Luce x° Circa verbum dicitur

Nam et si apostoli beati erant quod videbant
Christum corporeis oculis etiam sunt in
eius verbis et fruebantur eis quod eum viderent
interius oculis cordis Et ita in
visione corporali designatur visionem
spiritualem Unde oculos vocat viros
contemplativos et illos considerare dicuntur
de deo de quo illud Ecclesiastes 2 oculi
sapientis in capite eius sed oculi
stultorum in finibus terre Dicit in
capite non in extra capitis nec
sub capite sed in inter capitis contra
homines contemplativos non enim dicuntur
meditari de deo quod vellent ar-
chana dei penetrare quod se cum
[illegible] occupare qui vires suas
transcendunt aut investigare curi-
ose de hiis que eis ad salutem
non sunt utilia sed dicuntur esse
in intro cogitando utilia ex
quibus et vere possit illuminari
et affectus inflammari ad anime
salutem ad mentis elevationem
ad gratie puritatem ad conversionis
sollicitudinem Oculus enim debet
esse purus et promptus omnis
[illegible] totum corpus
lucidum et aperte [illegible] Item
ut [illegible] regum xi° Naas a-
monites pugnare cepit adversus
iabes israelitas dixit eis ad eum
viri israelis habe nos federatos
et serviemus tibi quibus re-
spondit in hac feriam vobiscum
fedus ut eruam omnium vestrum ocu-
los dextros ponamque vos obprobrium
universo israel Naas interpretatur dyabo-
lus qui omnibus [illegible] cu-
pit oculos dextros i. tota cogita-
tionem de deo de salute et di-
[illegible] ut homo non cogitet nisi de temporalibus

de iniquitatibus amorum obliui

Sic eum quod hec nec ultra sibi in [illegible] amicus et ecce puni sunt quibus nec [illegible] celius ad celestia et ad salutaria Iam cum habens ne [illegible] ad talia eius eum querunt que sua sunt non que dei Quibus ad hoc conatur ut in cena bene habeant de cena vero nulla cura habent [illegible] sic habens maledictum non benedictum [illegible] beatitudo hoc est [illegible] Ille vero qui te bene sciet dicent ipse te diligunt Tu autem homo datus sit in hac vita ad [illegible] Iohannes testant

Tria ei primo ut celum appareat secundo ut pura [illegible] posset [illegible] Tertio finale [illegible] quod est beatitudo Iohannes [illegible] qui vident que vos videtis Ad primum Si volumus esse beati cum apostolis oportet nos apertos oculos habere ad [illegible] que apostoli viderunt primo super nos ad deum [illegible] Secundo nos terram videndo ad malum inclinatam Tertio [illegible] ut [illegible] infra nos [illegible] et [illegible] ut cum [illegible] gaudium [illegible] dolorem [illegible] primo habemus oculos apertos ad deum qui supra nos est Si cum deus nobiscum [illegible] nos Si nos admonet [illegible] quis venerit nos [illegible] ut cum eo gaudeam ad hoc asset nos Sic ait Zacharias ad azam regem Paralipomenon

[illegible] Deus vobiscum ut sic vos admoneret quod semper cum eo eundum adiutorium dei et volumus esse in deum et intimi vota nostra [illegible] absque deo et ut surgerit et nos deum nos surgemus cum eo videret apostoli eius pura aspirabat doctrinam eius audiret variae etiam ipse ab eo accipiebant viderunt eius gloria [illegible] viderunt [illegible] in eius [illegible] viderunt eius [illegible] in [illegible] viderunt eius gloriam in [illegible] viderunt eius [illegible] in ascensione quod semper fuerunt in [illegible] nisi [illegible] Adhesere ei et ita alligati fuerunt illi quod non [illegible] Octavo Cum apostoli fuerunt [illegible] multa [illegible] gaudent [illegible] hii sunt [illegible] et [illegible] Cantico [illegible] Egredimini filie syon et videte regem Salomonem in dyademate quo coronavit eum mater sua [illegible] deliciis delicate [illegible] filie [illegible] ad [illegible] ad libertatem videte regem Salomonem [illegible] in [illegible] pallio [illegible] coronatum in medio nostri

regentem et intellectum presiden-
tem / vnde cum oculo cordis cog-
noscitur creator rector morum in iudicio in
iudicio sicut discretor meritorum
in regno vero distributor premi-
orum / Stagz intercessum cum in mundo
ut cum vindicaret plurata in
iudicio et talis fuimus comparis
beatitudinis et glorie eius in celo
hec de primo **De secundo**
Unde ut sic homini oculi con-
fessionis vero nostri possumus ob-
uelari cum eius qui se nobis ob-
icit ad videndum ut sic apostolis
Illi enim viderunt eum oculis
corporalibus nec tamen ob hoc
beati quia et eius hostes viderunt
sic eum et audierunt veritatem
eius nec tamen ob hoc beati
Apostolorum vero oculi sunt contempla-
tiuis oculis viderunt eum in corpore
Oculis vero mentis et fidei cognos-
cebant eum Nos autem videmus eum
in corpore quia ascendit in celum
nec tamen ex hoc premium beati-
tudinis / sufficit enim ut oculo
cordis fidei videamus eius huma-
nitatem et diuinitatem Sicut dicitur
dictum est Thome / Thoma
quia vidisti me credidisti, beati
qui non viderunt et crediderunt
Hic oculus est valde clarus ut
lancem intellectum creaturis inse-
ritur valde subtilis attingit
enim usque ad celum et ad dex-
teram patris et ad cognitionem
sancte trinitatis unde sanctos
in celo et damnatos in inferno
Nouit hunc maximum quia omnia
vident bona et mala et pre-
cepta et prohibita et iniquitas

et virtutes et gaudia et supplicia
in eius lumine cernit homo ad ag-
grediendum ardua opera et certe
spes est fidei / Ex operibus bonis
vnit homo cum deo Et certe caritas
est fidei et spei Effectus agnoscimus
nos deo ad seruiendum obligatos
quia ipse creator redemptor salua-
tor et beatificator spe expectamus
seruicij premia caritate amamus et
hec est dei offerimus Ecce quia fides
omnium oculus est fundamentum et ceteras
sui oculis vide et primum Lamentabiliter
tamen vero sapientia dei sit flectis quo
modo homo unum totum genus huma-
num spoliatum in peccato primi parentis
tradidit in latrones i demonibus
qui eum spoliauerunt a dignitate glorie
immortalitatis et immortalitatis plagis
superpositis per vulnera vulnerauerunt
et debilitauerunt ita ut quamvis petrus
sit homo a natura virtutis vero quando natum
doluit quod hominem perit iniam
tamen multi clerici qui neminem sit qui
eum reparare posset vnde fecit se
incarnatum ad eum sicut homo
apparuit ei Et videns quod sit in
similitudine carnis peccati ipse homo
est verus quasi carnem Nam demon
in peccato primi parentis homines ab-
stulerat a oculis contemplacionis
i visionis dei Oculus vero mentis
ita fecerat quod creaturis exhibebat
diuinitatis colebant enim ~~lignum~~
ligna et lapides pro deo letissime
mundus pertinuisset in errore, ideo
latere paganissimis deridendo gentes
Primum hic bonus samaritanus ete-
rna mota infudit ei lumen sue
cognicionis erexit fidem qua homines
agnoscerent suum creatorem et in qua
mente possent illorum celum visum

Bina angeli sunt in patria et hoc al
ligat voluntatem eius in pulchritudine peccata
dei adheserunt in gratia et perseverantia
Tertium docet in vero beate et indico
tertium vinum mordax et in invicto corpore
sui perstavit illum ad stabulum in
scelam eternam in hoc modo que sta
bilis dei ut nihil magis hinc indi mi
seriam et scelerem sumus et vani
et nos gaudeamus in eo quod in patria
sumus Et visum eius repentino
in patria erexit et gaudium in
in deceptionem Bina inde generant
vanitates et mendacia Sunt enim
tria in mundo delicie divitie et
honores delicie decipiunt divi
tie auferunt honores affligunt
et omnia hec ea mendacia generant
que non replent quod promittunt contra
mittunt eum beatitudinem et ducunt
ad damnationem Ideo non diligamus
mundum nec ea que in mundo sunt
Et futuram vitam requiramus ho
die Secundo De tercio scilicet quod ho
die intendit ut finalis communi
que est beatitudo recipiat sive cum
hoc beati erunt oculi qui viderunt
bonum suum in patria quem angeli vi
derunt hic in via Dicitur autem est beati
tudo scilicet vie et patrie a prima
sunt progressus ad secundam ut quod non
blanditur spe quis ut ex merito
sit beatus in patria non sit hic prius
sit beatus in via ad quam beatitudi
nem in via tria requiruntur primo
remissio culpe, secundo vitatio mali. Beati enim quorum
remisse sunt iniquitates Ergo vitatio
mali Iohannes Ecce ex eo dicitur
Iudicium enim beati omnes qui expectant
eum scilicet in iudicium dei Rubrica et male
te egisse recogitasti in amplius
vita et que geruisti Tercio
operatio boni Sextum est beati qui
custodiunt iudicium et faciunt iusti
ciam in omni tempore Iustitia appel
lat operum multitudinem que reddit
hominem iustum et bonum Ad hec contra
ria generant scilicet vitat male secreta
hec scilicet securitudo diu timoris re
fugiens carnalitatis implacabiliter
leges iustitia tentationis parata
in cautis custodia. Ideo Apo
calypsis xvi Beatus qui vigilat et
custodit vestimenta sua ne
nudus ambulet Acceptantiam
boni operis magna bonum beati
tudo. Unde autem Maria sibi
supponit similiter ancillas sue
tercium enim quod hec beatam me
dicent omnes generationes Sed ideo
Itaque dicat ut hec obtinea
mus dominum precibus honoremus Et spe
rantes quia fecit michi magna
nos visitat voluntas nostra al
ligat alium et vinum infundit
et parata cunctis sui nos in
vivit autem vulnera nostra
gerit genere et gerere Ideo no
bis pendamus nos et primo
unum scilicet valde appendamus unde
animam nostram ne nos perda
mus quos deus sua humanitate
ita depressit Secundo Beatus
vir si videat vadam culpe et
dolebit semel gaudet summa fa
vit carentes fiet et debitum fu
turi operationem ut sentiat
videat gratiis et in proximis
suis quos diligere debet ut semper
vivat in aquilis nostra sanctitate

duplex est beatitudo

remissio culpe

vitatio malicie

operatio boni

Et congaudeamus ea in quibus
videamus immutatem et condo-
leamus eam in aliis errorum disse-
minatores ut defleamus. Ad phi-
lippenses iii° videte canes
videte malos operarios vide-
te concisionem. Canes sunt latran-
tes contra veritatem mali operarii
disseminatores errorum concisio
sunt qui scindunt ecclesiam a veritate.
Et quia hodie abundat [illegible] in fide-
libus magna contritio caritatis
[illegible] doloris et fletus [illegible]
[illegible] Christus [illegible] tali-
cum quibus conculcaverunt [illegible] in beatitu-
dine glorie ubi est dei visio
[illegible] et [illegible] quietatio
in celesti patria. Quam nobis prestare

13 Beati oculi qui vi-
dent que vos vi-
detis. Luce x°. Christus narrat
de bono homine quod amisit de ma-
lo in quod incidit et debito cui
se obligavit. Bonum perditum est
beatitudo ad quam fuit creatus ma-
lum in quod inciderat est miseria huius
vite mortalis in qua homo [illegible]
[illegible] vivit in eterna mi-
seriam cadit. Debitum quod se
obligavit est lex domini imma-
culata in qua homo debet meditari
et se exercere ut mereatur
effugere miseriam eternam et consequi
beatitudinem celestem. Quibus nos
in baptismo legi subiecimus
[illegible] ut ea operemur et ea
impleamus si vitam ingredi
volumus. Nunc sunt multi qui [illegible]
[illegible] fures ac sacerdotes [illegible]
[illegible] omnia [illegible] omnia
[illegible] omnia que [illegible]

domus faciemus et eis obedien-
dum. Ezechielis xxiii° contra vos multi [illegible]
sunt exspectando dei qui homicide et
ydolatre et fornicarii simulatores qui
[illegible] contra deum [illegible] fideles sunt pro-
fani qui fingunt se canones et leges
servos et vivunt in idolatria mor-
tali peccato qui [illegible] sunt [illegible] ma-
ledicti. Iuxta illud prophete Maledic-
ti qui declinant a mandatis tuis. — Maledicti qui declinat a mandatis dei
[illegible] ad [illegible] legis dic [illegible]
ad consolationem beati oculi qui vi-
dent que vos videtis. Circa quod
tria advertite. Primo quod [illegible] — pulti totum
et [illegible] Secundo [illegible] via
ad beatitudinem. Tertio [illegible] raptor
beatitudinis [illegible] De primo
Beati oculi qui vident que vos
videtis. Itaque beati oculi apostolorum
[illegible] quando [illegible] erant qui glo-
riosam dei [illegible] in humanitate
viderunt cum conversabatur et gustaverunt
[illegible] dulcedinem dei in se conportabat
Ita quod et dulce erat eis cum eo esse
et eo pati et pro eo mori. Unde Thomas
[illegible] ad suscitationem lazari et
[illegible] in iudea [illegible]
ad deum dicentibus nunc querebant
te iudei lapidare et iterum [illegible]
illuc. Et dicunt volentes [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] et nos et mo-
riamur cum eo. Johannis xi°. Magna
erat dilectio [illegible] ad eum quo
[illegible] morte [illegible] volebant [illegible]
et beati oculi fidelium nostrorum [illegible]
in [illegible] [illegible] quod celestis [illegible] et
[illegible] [illegible] vident deum [illegible]
ut Job xxxiii° [illegible] [illegible]
vident deum [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] vident eum et [illegible]
illud et [illegible] [illegible] et [illegible] eum a [illegible]

Apostoli viderunt opera Christi

declinat et in amore eius requiescat / toto corde requiescit ut videat eum clarum / in gloria tunc cantet illud Canticorum viij o utinam te det te fratrem meum / ut inveniam te et osculer te .i. in gaudio / ut iam nemo despiciat ut sum in domo matris mee magister mihi sit / et in celesti vite eterne quiete / felix fama qui oculo fidei aspicit. Duo oculo claro absque errore absque [illegible] oculo simplici absque duplicitate ypocrisie et iniquitate. Qui cum bonum agit / et diligit recte tendens ad deum illius oculus est simplex. Qui vero bonum diligit et malum agit / illius oculus est [illegible]. Qui bonum intelligit / et [illegible] malum agit / illius oculus est [illegible]. Qui vero bonum [illegible] agit nec diligit illius oculus nequam. Oculi apostolorum erant simplices et [illegible] quod [illegible] alii laborarent vos autem introistis in labores eorum. Laborauerunt [illegible] et prophete [illegible] laborem magnum [illegible] et [illegible] quod [illegible] [illegible] fides Christi dum non erat qui [illegible] [illegible] [illegible] sabant [illegible] [illegible] nunciatus [illegible] venit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Christum [illegible] [illegible] [illegible] mutabantur et [illegible] Ysaias [illegible] angeli pacis [illegible] flebant volueret eum videre [illegible] et non viderat quia dies eorum finiti sunt / ante dei [illegible] [illegible] apparet [illegible] quod [illegible] [illegible] dei [illegible] [illegible] [illegible] poma portant exponit Gregorius [illegible]

bonus oculus [illegible]

nequam

Antiqui [illegible] portant poma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quidem [illegible] [illegible] positi sunt [illegible] nobis fructum eundem [illegible] [illegible] Illi odorem habuerunt [illegible] nos verum [illegible] eum in carne adepti sumus et [illegible] apostoli quorum oculi [illegible] fuerunt quia quod angeli [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illum ipsi videbant illum audiebant cum illo corporaliter manebant et [illegible] de eius amore [illegible] de eius gratia [illegible] de eterna gloria viderunt eius [illegible] in [illegible] eius [illegible] audierunt / in [illegible] eius / [illegible] [illegible] / Eius gloriam in [illegible] eius [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] et tandem [illegible] abundant [illegible] [illegible] quo [illegible] essent in [illegible] Nos autem odore [illegible] in [illegible] [illegible] in [illegible] fidei ambulantes laboribus [illegible] bonis operibus ad beatitudinis gloriam [illegible] [illegible] de [illegible]

De Secundo

.i. de via ad beatitudinem [illegible] dicto quod Christus est [illegible] beatitudinis [illegible] [illegible] cum legis-peritus quereret ab eo magister quid faciendo vitam eternam possidebo / Christus remisit eum ad legem dicens / In lege quid scriptum est / quomodo legis / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / quia tota lex [illegible] [illegible] tota [illegible] [illegible] intelliger diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo

Et ex tota anima tua ex omni-
bus viribus tuis et omni mente
tua. Et proximum tuum sicut te ipsum.
Luce x. Bene respondisti, fac
hoc et vives. Luce x. Dicens quid fa-
ciens vitam eternam / remittit
ad scripturam ut videat quid
ibi scriptum sit. Ibi enim via
salutis posita est et confirmata
morte eius sigillata. Non
enim mori voluit donec tota
scriptura impleretur. Ideo ait
Consummatum est. Et inclinato capite
emisit spiritum. In scriptura quippe
et invenies, ibi pulsa et ap-
perietur tibi. Ibi interroga et tibi
debitum erit in ea ambulan-
do ne erraveris nec deluderis
[illegible] invenies vi-
tam et hauries salutem a domino
Proverbiorum viii°. Luce x. Legis-
peritum mittit ad scripturam
mittit ad legem ut intel-
ligamus etiam ea que sunt que
sunt salutis. Nemo innitatur
sue prudencie, nemo volunta-
tem suam contra legem extollat
ut dicat sic volo sic iubeo.
Veniam querens salutem suam
in opinionem aliorum ponat di-
cendo Isti me absolvunt et sal-
vant, igitur salvus ero. Sed contra:
Audiat scripturam, videat le-
gem quid dicat et secundum
hoc se dirigat. Et notabile est
quomodo legis in lege? respon-
deat cor et consona voluntatem
legis. Hoc est contra omnes qui legem
dei et voluntatem eius audien-
tes despiciunt et non applaudentes
eis contempnunt. Nota: Resi-
piende in quo salus tua est

Posita et anima tua in libra
suspensa forte posses invenire ne-
scire dicens quod legis qui legem con-
tra te levem aut ridiculum putas
et audienti posses dicere quod au-
dis quod audientes arguant te et
statuant te contra faciem tuam in die
vendicacionis iusti iudicii. Luce x.
Omnibus nobis in hoc remittet ad legem
Videamus quid lex inhibet: quia
ydolatriam, nomen dei, legem transgressiones
domum quod contemptum / et ita omnes mor-
te petens. Inhibet omicidium, ad-
ulterium, furtum, rapinam, scandalum.
Inhibet falsa testimonia, quia innu-
merabiles errores quos vitare im-
perii posset. Prohibens itaque alie-
narum concupiscenciam. Quid lex
precipit? deum adorare, nomen dei in-
vocare, in eo quiescere, deum ex
toto corde diligere et proximum sicut
se ipsum. Luce x. Legisperito dicit Recte
respondisti, fac hoc et vives. Ergo si
non facis morieris morte eter-
na. Vita eterna igitur promittitur
~~[illegible]~~ / conservatoribus legis. Nunc
contra hoc vero contra comminatur mors eterna
dampnatio. Deuteronomii xxx°. Deus
transgressoribus precepta sua promittit
vite longevitatem, diviciarum mul-
tiplicationem, fructuum delectationem. Ubi
sunt [illegible] nunc hec [illegible]
in hac audientes quod legis transgressio-
nes multiplicate sunt et nunc. Et
vide quod iste legisperitus querens
de via salutis non venit ad
legis ignaros nec ad questores spiritua-
les sed ad fontem sapientie, Christum.
Et in hiis que salutem respici-
unt [illegible] eius viciosos sa-
cerdotes consulas. Ieremie xxiii°. Sacer-
dotes [illegible] dixerunt te sacerdotes et

Quid inhibet lex

Quid precipit

promittit deus conservatoribus precepta

Sacerdotes viciosi non consulendi [illegible]

Beatitudo in tribus consistit

Solicite impleat unus est et sama
ritanus educto vulnerato ad stabu
lum commisit eum stabulario dicens
curam illius habe. Stabularii
sunt prelati ecclesie quibus Christus com
misit salutem subditorum quoad corpus et spiri
tum possunt tamen etiam quoad
ad quosvis sacerdotes secundum Crisostomum
xx. Illius hoc dicimus auctoritate et
doctrina eorum tenentur. Et ideo di
cit stabularius in sexto statu stabu
larios propter eorum quia Deus re
quirit in prelatis bene cum bene
consulunt animabus que sunt commis
ses eorum occasio multorum
malorum. Stabularius debet
ut determinare quoniam convergit
contra fidem et contra articulos fidei
et contra mores exemplo apostolorum
quando aliquid mali convergebat
contra fidem conveniebant una et
determinabant durante concilio
et sic determinabant lex subditis et
fidelis sequebantur. Unde Actuum
xv visum est Spiritui sancto et nobis
ab eis venit quando aliquid oritur
quod in ecclesia quod est contra fidei
et periculosum salutis. Homines congre
gatur generale concilium tota
ecclesia et per longum tractatum sit
determinatio et quicquid approbat con
cilium quicquid reprobat reprobatum est
et vitandum sicut ecclesia docet
communem determinationem in generali
bus conciliis que autem conspicitur cum
tenerent qui in cunctis et habet
et ducitur ventis. Item hac
si examinet in concilio et videat
quid tenet ecclesia generaliter prout
se tangit animam et probet licet non
mereatur gratiam et tandem gloriam.

Beati oculi qui
vident que vos
videtis. Luce x°. Evangelium
refert de visione dei. Hic de di
lectione dei. 2° de lugubribus
nostris largiri et eius reparatione
Visio dei est magnum bonum
cum angelis et hominibus da
tum quia vita eterna est. Unde
Deo huius in se omne bonum et
nullum malum quia ut dicit
Remigius hec est beatitudo religiosorum
secundum rationem. Beatitudo in tribus consistit — 1°
in agnitione summe veritatis — 2°
in dilectione summe bonitatis et in — 3°
fruitione summe et eterne veri
tatis ad que scilicet consistit non
ordinat dilectio dei. Est similitu
tudo et recompensa huius bonum
quia sicut deus sic fuit amator ho
minis ut esset capax summi bo
nitatis, in qua habet eterna
bona summam gloriam et summam
delectationem, que est vera et summa
reparatio nostra lapsi hominis. Per quas
visione est recreatio delectationis
dei dicit Augustinus in meditationi
bus suis. Consideratio passionis
Christi excitat ad amorem — passio Christi
dei sicut circa ut sic hic exdi
lectione dei et exerciti abulus
est ad consequendum visionem dei sic
circa ut sic hoc ex dilectione dei.
Circa visionem multi reges sed
in hac vita ut David Ysa
ias Et Ezechiel et alii multi
dei filium in carne videre
viderunt desiderabant videre ipsum
sunt corporaliter sed non vide
runt. Et quia hic non viderunt
in patria non vident deum
facie ad faciem et hii sunt

vide faciem ad faciem dei vivi

fidei vitam opera attestantur

Ecce hii sunt qui vident deum
faciem ad faciem secundum illud facie ad
faciem et quid est hec cognoscere
deum facie ad faciem secundum quod
ut ait Augustinus libro Soliloquiorum co
gnoscere faciem est cognoscere
patris potenciam filii sapienciam
spiritus sancti clemenciam / et unum si
mul trinitatis unam et individuam
deitatis essenciam / hec est videre
faciem dei vivi / hec est summum
bonum gaudium angelorum atque
omnium sanctorum premium vite eterne
in gloria et leticia sempiter
na / hec id est hec est vita beata
plenitudo beatitudinis gaudium
eternitatis pax dei que exsu
perat omnem sensum. Unde Grego
rius summa securitas serena
tranquillitas / tranquilla iocundi
tas iocunda felicitas et fe
lix eternitas visio veritatis do
mini sic gaudium vincens ac
gaudium est quod non est gaudium
Beati ergo oculi qui vident
quod apostoli martires confessores et
virgines vident iam scilicet ex
gloria et perfecte vident et vide
bunt / et melius videbunt
Nos autem in modo miseri quorum vi
ta in exilio est vita in periculo
finis in dubio nescimus fine
nostrum / quia omnia in futurum reservat
in eternum Ecclesiastes ix. Sed Ecclesiastes
cit quod deus revelabit abscon
dita et videbunt magnificenciam
gloriam secundum illud Johannis Nunc
[illegible] multitudo voluptatem corporis
[illegible] voluntate [illegible] non
hec [illegible] sed mala veritas
[illegible] nostris [illegible]
nostri quia omnia in futurum
reservantur

Operis probacio eius nec est vesti
gium invenire [illegible] beati
dum de fide quam deum hic videmus
bonum esse si esse viva non mor
tua. Unde dicit in sermone pasce
fidei vitam opera attestantur si
opera bona in caritate facta / sequitur
est vivere fidei / si mala sequitur est
mortua fidei hec et non fides duce
[illegible] ad beatitudinem Sed ad eternum
supplicium Augustinus libro de vita christiana
a [illegible] non solum querit
ut mala caveat / sed ut exerceat
bonum. Seneca [illegible] si nil mali fe
cerit nec boni ad vite eterne
[illegible] non admittitur / sed [illegible]
[illegible] ignibus [illegible] Ille
quod si [illegible] quod fides sine bonis
operibus salvat et ad visum dei
perducit plus posset demonis de
salute [illegible] ut dicit
Jacobi ii. demones credunt et
contremiscunt / nos [illegible]
et credimus et [illegible] operibus [illegible]
sumus / hinc videmus quod [illegible] nos
multi [illegible] a fide recedunt iam
per hereticos / iam per paganos [illegible]
una [illegible] alia [illegible]
[illegible] rapiunt [illegible] credunt et a
fide abducunt et fideles [illegible]
a dei visione abstrahunt et [illegible] fide
[illegible] in eo quod fide [illegible] diligunt deo
magis [illegible] Dileccio
exprimitur in eo quod [illegible] nar
rat modum perveniendi ad dei visi
onem et ita ad beatitudinem [illegible] scripto
[illegible] dicens diliges Dominum deum
tuum ex toto corde tuo ex tota

Christiani recedunt a fide

Quo pervenitur ad dei visionem

fac hoc et vives

Ex totis viribus et ex tota mente tua
et proximum tuum sicut teipsum. Hoc fac
o homo et vives. vita gratie. vita
glorie que est vite beatitudo consistens in
dei visione. Et si ut apostolus I Cor.
xiii° dicit noverim misteria et omnem scientiam
noverim. Et si fidem habuero ita
nichil prodest nobis ad salutem si
non habuerimus caritatem ad deum
et ad proximum. Unde at deum diligit
Bernardus. Dominus hoc de vita eterna o-
stendit. deum diligit qui sicut in omnibus
mandatis deum obsequitur. deum diligit
qui et nos [illegible] secundum [illegible]
Sed Estote quia ego sanctus sum dicit
dominus. deum diligit qui in doctrinam implet
Qui diligitis deum odite malum
Deus enim non est nisi sanctitatis et iustitie
et pacis amator. deum diligit
qui non aliud quam quod deus [illegible] operari
videtur et salvatorem [illegible] declarat
dilectionem dei dicens. Qui audit verba
mea et facit ea, hic est qui diligit
me. Si quis ergo deum diligit, Qui quod
preceptum est facit. ergo qui non facit
is non diligit. Unde vere qui non
diligit [illegible] manifestum est [illegible]
ab eis [illegible] qui sua mandata non
servat. Hic enim [illegible] est [illegible] in-
[illegible] creatorem [illegible]
[illegible] et [illegible]
virum [illegible] et [illegible]
ex hoc quod [illegible] sunt qui deum di-
ligunt. Unde precepta dei custodiunt
et quibus ad [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] blasfemant
[illegible] et [illegible] non [illegible]
[illegible] blasfemant [illegible]
[illegible] gentes [illegible]
blasfemandi deum [illegible]

quo poloni bellant (in proposito meo non est tanta in [illegible] quibus deus [illegible])

deus [illegible] que ita [illegible]
[illegible] Nec enim aut [illegible]
nos nec [illegible] est tanta
[illegible] et [illegible]
apud [illegible] dominum
[illegible] deus [illegible] que [illegible]
[illegible] ita valuerit. Tartari
Bellant. Turci bellant [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] suis [illegible]
[illegible] hominem [illegible]
sunt. Nec [illegible] suis
[illegible] debellant magnis viole-
ntiis in [illegible] spoliis
[illegible] et [illegible] de [illegible]
hereditate [illegible] eas
ad [illegible] [illegible] in
eis est absque omni timore dei
et hominum. Si [illegible]
tem [illegible] tribulantes
et [illegible] mittunt in [illegible]
[illegible] ad [illegible] et [illegible] ulteri-
us tanto [illegible] est in hac
dilectione dei et proximi [illegible]

Lugubris hominis lap-
sus. Et [illegible]
in eo [illegible] in [illegible]
[illegible] possu-
nt [illegible] vero
[illegible] la-
[illegible] pri-
[illegible] et si [illegible]
[illegible] redemptionis [illegible]
[illegible] ad
[illegible] Nos [illegible] et
spoliaverunt et spoliant vel
[illegible]
[illegible] et [illegible] cum
[illegible]
ita subtile quod [illegible]
Ecce cum fideli deus dedit

Tres potencias racionalem, concu-
piscibilem et irascibilem in
homine fecit, ut homo racione
summum bonum cognosceret, concupi-
scibilem appeteret. Ita ut repel-
leret quicquid contrarium [illegible]
[illegible] esset. Irascibilem vero fortitu-
dinem [illegible] ad consequendum illud
[illegible]. Et ut ait sanctus David de
forma noviciorum: Datus est anime
appetitus glorie celestis ut nulla
gloria ei sufficeret preter summam
gloriam, nec eam saciaret nisi summa
beatitudo que est in solo deo. Sed
latrunculi inferni [illegible] eius voluntatem
corruperunt, quia corrumperent et sub-
verterunt ita quod [illegible] in homine sancta

cum in homine et cetera.

est ceca et stulta. Deum [illegible]
[illegible] qui non sit. Itaque multi
in corde dubitat. Sed est aliquid
quod ea fere vident. Vix ergo
possibilis sola visibilia que-
rit et diligit. Et eius concupi-
scibilitatis fortitudo infecit et
[illegible] magis reputat quam [illegible]
[illegible] inde multiplicantur
voluntaria [illegible], unde [illegible]
in [illegible], unde [illegible]
[illegible] ad deum et [illegible]. Sed
Samaritanus dei filius [illegible]
[illegible] ~~[illegible] voluntaria~~ [illegible]
[illegible] posuit eum [illegible] ~~[illegible]~~
[illegible], sine [illegible]
et mortem [illegible] sua
et [illegible]. Deinde [illegible] in
stabulum [illegible] alligat vulnera
eius [illegible] in ea oleum et
vinum [illegible]. Duos denarios
[illegible] duorum testamentorum
stabulario [illegible] prelatis. Et [illegible]
[illegible] et quicquid

Super [illegible] cum [illegible]
dampnacionis [illegible]. Vere dura sunt hec scripta
contra prelatos spirituales et seculares
quibus deus commisit suos [illegible]
sine [illegible] de [illegible] ut
animam [illegible] ne despiciat
in [illegible] et rebus ne [illegible]
et ne dampnetur ut si subditi in-
ciderint in voluntaria vicia soli-
citi sunt ut curent eos [illegible] infun-
dendo oleum et vinum, corripi-
endo [illegible] molliter et benignitate,
et si non proficit infundat tunc vinum
mordax, scilicet asperius increpando et
exasperando. Diligit maxime et me-
rito deus Abel quia iustus
placuit deo. [illegible] Enoch
meruit ut de [illegible] ra-
peretur in paradisum. Noe iustus
ob meritum iusticie dum totus mundus
diluvio deletur ipse et sui et suis
meruit vivere. Abraam [illegible]
iusta obtinuit quod solus [illegible]
[illegible] dei in terra [illegible] solus iustifi-
cat [illegible]
[illegible] plures
[illegible] ne sanat in
[illegible]
[illegible] sanat, saltem scandalum de medio
tollet et ceteri timebunt. [illegible]
[illegible] prelatos [illegible] et [illegible]
non [illegible] a dignitate. [illegible]
[illegible] per [illegible] magis
[illegible] Sed [illegible]
[illegible] stabularius. Stabuli [illegible]
in hac vita, ut [illegible]
[illegible] ad dignitatem [illegible] elevat
sed ad [illegible] quod eos [illegible]
[illegible] ad dignitatem
[illegible] stabularius [illegible]
[illegible] de stabulo

officium premit potestatem

[illegible] dignitatis rex cardinalis plebanus

ne nimietas sui et stabilem destru-
at eos statum in eo scedulos infirmat.
Prelati licet propter vicia maliciis
in utilitate presentium eterna infirmant
et sui ad malum reddant. Et hoc
eius facit multos esse prelatos et in
stabulo sine extra sedibus. Unde
dicit apostolus ne in quem vos prelati
curam habetis de vobis subditos terrena
dum oriundo in quem dico quilibet esti-
mat quod non tangit ipsum, id est in sin-
gulari aut curia illius hec sed demon-
strans quod ad utilitatem omnium prelati
dicit esse gerendas quod unus est homo
non dissentire unum ab alio quod dissen-
sionem propter manet dolere et aut
contrario huic evangelium. Sed deus dat pre-
latis nostris ut bene faciant stabilem
suorum subditorum, ut tamen cum sub-
ditis digni sint admitti ad visionem
dei in regno celorum ad quam visionem
perducat nos dignetur Ihesus Christus amen.

B de altis rebus

Beati oculi qui vi-
dent que vos vide-
tis Luce x° Evangelium hec est altum
quod tractat de altis rebus quia de
visione dei ad quam creatus fuit
primus homo et genus humanum.
In primo homine que visio erat et
essentiam bonum quia vita eterna
hec enim est vita eterna Iohannis xvii°
ut cognoscant te solum verum de-
um et quem misisti Ihesum Christum. Sed
primus homo perdidit se et totum genus hu-
manum hoc magno bono et altis-
simo privavit quando domini manda-
tum transgrediens a deo creatore
recessit et ad creaturam accessit
affectu inordinato. Sed quod ut Ieroni-
mus hic vero tantam clementiam vult

pingitur Adam

eternam bonitatem usque ad mortem
in qua ad penitenciam liberum ar-
bitrium est reservatum hic et Iterum
quilibet penitendo potest redire
ad deum a quo recesserat peccando.
Sed nunc est valde difficile reque-
re cum homo spiritus vadens et non
rediens id est sic per gratiam et ad
interiora dei redit ad deum. Sic
enim redit quod manifeste dominus
innuit in hoc evangelio. Iterum quilibet
penitendo potest redire ad deum
Respicitur enim a legisperito quid fa-
ciendo possit homo vitam eternam
possidere. Christus dicit in lege
quid scriptum est, qui dixit
diliges dominum deum tuum ex toto cor-
de tuo. Secunda te creavit ad se
ex tota anima tua quod te conservat
in esse corporalibus viribus tuis
quod te recreavit in bonum esse et
ad proximum tuum sicut teipsum. Dico
proximum tuum non sicut consanguineum sed
amicum sed omnem hominem. Sed
cum homo quilibet est hic proximus
iter interrogantis legisperito quis
esset suus proximus Christus respon-
dit ei singulis verbis dicens
homo quidam descendebat ab Ierusalem
ab Iericho Et incidit in latro-
nes etc. In quibus est praesens evangelium

In quo tria considero

Primo visionem. Secundo descensum et
lapsum. Tercio erectionem. Primum bonum
Secundum malum Tercium consolatorium
visio stabilierat et exaltaverat, de-
scensus et casus hominem debilitaverat
erectio reliquerat refirmat vi-
sio hic ascensum descensum et
casum erectionem ac visionem Erectio
[illegible] descensum visio dei ad
duxit letitiam [illegible] id est ibi ad

Implebis me letitia cum vul
tu tuo. Despensis et cum iusti
ciam solvente porro malum
et amara et dilexisse te do
minum deum tuum. Tercio vo
dona adsunt beneficium tercium
[illegible] non [illegible]
[illegible] **Ad primum**
Beati oculi qui vident que vos vi
detis. Sed contemplacionis divinis [illegible] vi
debant in hac vita, quamvis
oculo interiora [illegible] sed per fidem
solo sic. Sancti patriarche qui
fuerunt credebant christum incarnan
dum et desiderio arden
ti illum exspectabant. Unde Ba
laam propheta ait: heu quis vic
turus est quando ista faciet deus.
Num. xxiiij. Christum oculo corporali vi
derunt tantum ut scribe pharisei
pilatus herodes caiphas
annas et alii persecutores.
Oculo autem fidei non viderunt quia
non crediderunt unde sunt bea
ti maledicti quia sic dixerunt
christum [illegible] viderunt ipsum deum
et hominem oculo exteriori quoad
eius humanitatem et interiori quo
ad eius divinitatem ut sancti apostoli
credentes eum deum et hominem. Et
hii beati erant [illegible] quia
viderunt christum per presenciam
in humanitate [illegible]
cum [illegible] in miraculis, gloriam
in transfiguracione, sublimitatem
in ascensione, mirabantur et lo
quebantur cum eo, ambula
bant et sedebant secum, verba vi
te ex ore eius audiebant [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible]
et [illegible] in [illegible]

Sed qui mostrat [illegible] et si
oculo exteriori non viderunt ne vi
dent christum secundum humanitatem quia iam ascendit
in celos, tamen oculo interiori fidei sed
pura vident et credunt ipsum ve
rum deum et hominem in [illegible]
id [illegible] invenit. Beati qui non vide
runt et crediderunt. Tali beatitudi
ne speramus nos esse beatos [illegible]
in hac vita si tamen impleverimus illud
quod dicit apostolus ij Cor. v. Scien
tes quoniam dum sumus in corpore hic peregri
namur a domino. Per fidem ambula
mus et non per speciem. Audemus autem
et bonam voluntatem habemus magis
peregrinari a corpore absentes sive presentes
eius visionem [illegible]
illi [illegible] et fidem [illegible] et
deum [illegible] non [illegible]
placere illi per [illegible] et
declinacionem a malo. Beatus non [illegible]
sed magis maledictus. Circa beati
tudo consistit in visione. Visio
dei est duplex velata et clara. Vela
ta est ut hac vita, clara est [illegible]
in patria qui clare vident deum sic
est [illegible]. Sic Canticorum sermone
xxxiio tunc deus apparet quibus vult
[illegible] vult. Sed non sicuti est non sapiens
non [illegible] non propheta vidit illum sicuti
est [illegible] in hac mortali carne [illegible]
[illegible] in carne [illegible]
[illegible] et hic et ibi sed non si
cuti est. Nempe cum solem qui [illegible]
videtis [illegible] sed tamen sic
illuminat [illegible] visio velata sunt in
hoc quod videmus deum per fidem [illegible]
laborem dolorem tribulacionem et lacri
mas [illegible] fideles [illegible] fuerunt
in lacrime [illegible] die ac nocte.
[illegible] in per [illegible]

Beatitudo consistit in visione

Visio dei duplex

Solem non possumus videre sed per se illuminat

Visio ergo sive beatitudo eterna consistit in tribus: in cognitione summe veritatis, in dilectione summe bonitatis, et in fruicione eterne iocunditatis. In hac visione beatifica sanctorum in celo nil nisi desiderabilius, nil fit nisi delectabilius. Non fastidiet ibi aviditas, non se subtrahet suavitas, nec scandalizat veritas, nec deficiet caritas. Et cum copia videndi erit et voluntas metuendi extenditur, quomodo non erit plena felicitas, deum clare videns, deum visionem comprehendo habet erit, quamquam nobis non erit durante eterna securitate et perpetua eternitate, que ea desinet in hoc modo. Et si putantur beati qui sunt divites, et qui in dignitatibus et honoribus altis aut in voluptatibus positi, sed non sunt beati, quia ut dicit Boecius, humana felicitas dulcedo multis amaritudinibus respersa, quia suavitas delectationis habet, sed habet amaritudines tenues et insecuritates, que non sinunt eos esse felices et beatos. Omnibus enim in mundo felicibus inter humanam estimationem multa assunt que displicent et multa desunt que delectant. Non ergo est beatitudo in mundo in estimatione, sed secundum beatum Augustinum ipsi enim sunt beati perfecte in solo regno filii dei, sic felicitas templi domini et gloria. Deo ergo in celo est visio beatifica, quia sancti deum vident et ita beatificantur, et ita comprehensores sic [illegible] dicuntur, qui comprehensores. Ideo attendentes quomodo vita in hoc exilio via in periculo sumus in magno dubio

beatitudo non est in mundo

simpliciter expleta sit beatitudo. Hec de primo. Ad Secundum, scilicet de descensu et causa primi mali. Dicit ordinem quia primum et deinde posterum quod omnes descenderunt et descendunt. Adam enim descendebat ab Jerusalem in Jericho, recessit a deo, in quo solo visio pacis est. Et in Jericho, id est hunc mundum instabilem, qui mutatur in cursu stabili variatur. Iste descensus fuit quando legem creatoris rupit et ad arborem se primum convertit. O infelix descensus quia Adam primum de paradiso expulit. Causa scilicet inobediencie, inventor et operum et invenit superbiam generaret. In obediencie quia ad deum rebellio ad serpentem et temptatorem in mundo secundum? primo creature dei in obedientes sunt et in temptationem hominum. Ex parte venit quod homo deo non obedit et in se repugnantiam habet carnis et sensualitatis. Et ideo creatura impugnat eum. Simon causa totalis et unica. Cuncta sunt elementa contra eum quia rebellavit contra eius auctorem. Ut si [illegible] terra viva eum deglutiret, ignis vorare aer sufficeret, aqua demergeret, bestie lederent, offenderent et mortificarent. O infelix descensus primi hominis ab Jerusalem in Jericho, id est infelix recessus eius a deo qui est vera pax in Jericho, hunc mundum miserie et instabilis vite. Cuius enim descensum genus humanum incurrit in peccatum, unde non sunt causa peccatum omnis temporis imperfecti et

qr no ptz tito q malos

Sz descendebat qr no du habitat est h descensus 7 recessus certa nut qr peccauit filius premit quia adam deo ad verum et in dignum ampliuss filius et ipse fundus gui e hoc ferre ita q nisi forsan modicum re dor rethet peta q dtitibus herentur Ex longa gsuetu dine peccandi veniret pecca ad tanta leuitatem q videt ho mibus ut multe paterent et ecclesiasticos viri qr no pferetur tito q malos sma adeo vllo tiore filius hominum fera peccat mala Sz auditus qd dixit Dominus de cassia in eccl lecte tu dus quod pena sequitur peccatum Et loquitur de peto an gelorum Sz tu nisi e de peto ho minum e vo Angeli sunt tata volutate puniti q eo q delin querunt ut nd peccatos 4 pg teneratos in puniendo est vata Sz in qo nunc erecti sunt qo q demany voluntatem suam faliter Sunt eam de hoc intervallo secundum ordinem in stabilibus neglect dum tenere sunt suppliciam qr mors et usque pena eos 7 momento minima devoratur a culpa uno statim in culpa sequitur pena qr sil gsistunt pena a culpa h g putat at fa milli hominis q pena no sequitur in qro bonum magis dei pietatem qui tandem peccatum suspendit vlcionem Sz tamen culpa tos gtinue sequitur pena

Magnitudo cui angustia penarum Sym sy census includit casum in latrones lat ho et q ferret qui peccato morte sensuum aufert deo latro e qui de uno mento aufert alienum Nemo nun q plus volens nolens nd sui sunt sunt pitores sunt insipiens Sa pie xv sunt peccauimus tui sumus scientes magnitudinem tuam Et si no peccauimus tui sumus qr agent te sunt computati Itaque peccatum aspice mespias lattrinam et pnam lato nibus totus i malagro gradus qr mlti sua sumiceron labentes et fenitus a deo audit Lato Sine peccamus / syriaing dicitur incidit in latrones q peccatores spoliant vulnerant et plagas daes abeunt Semivivo relicto et spoliato Dic Symon vestierat duus ondes In inculata veste nature qr tecto no subiacebat pudor ne ipse quid sentiebat adhuc veste ma nete intacta Sz qr adiutus re cessit adeo gustus ad vetitum is a demonibus latronibus spoliatur tunica vincere palio honesta tis et pudoris, zona castitatis et totius gsolacionis vulnerauit na turalia virtus debilitauit qs plagas ita q a plante pedis usque ad pectus gradus nd e incolata in eo sanitas Et q mito magis invaluerit gsuetudo ta to maior sequitur debilitas viribus in ipso qs in arte ut peccatum fiat plaga qua gsuetudo longa inferit hanc plaga dicitur dragm honestus s q suetudinis peccandi longa pigra Seme xxv insanabilis e fractura tua pessima plaga tua Livr pessi ma qr gsuetudine longa nutrit plaga mole gsuetudinis prior

plaga peccati infixura infigitur ut cor
carnis desperacionis tamen sanatur Simi-
liter cum vinis longo tempore complectit
languida posse mutare suam naturam
Dic Omnem infallibile est expertum
quod consuetudo similiter in contra-
riam. Hic est ut unus mala plaga
quam latus animi aufert memoriam mortis
et tunc cum peccare ad quemlibet mala
efficitur proximus quam oblivisceretur sui
Relinquit tamen peccatorem semivivum
latus est Sed quia servus remanent
peccatore sine voluntatis et flagellis
ex quo deus est hic vita virtutum
hominum anima est mortua quia a tota
vita quae est deus et peccatum devor-
tatur et sine peccato et peccatum totum mor-
tuus quia [illegible] relinquunt semivivos
in eo hic vult Omnino vero quod an-
tequam mortem hic liberum arbitrium
sit relinquitur quod et gratiam dei ad-
iuncta a peccato que tenebrae sunt
recedens et vitam resumens et ad
deum quod desiderat redire Cuius di-
ligit et ei adherere Licet quantum de
suum liberum arbitrium quod gratia eadem
suum morte ab anima animo potest re-
pellere Licet vero contra impossibile
flagellis vulneratus velle resurgere
et non est qui ei manum porrigat [illegible]
[illegible] eum obliti sunt sui [illegible]
[illegible] non est qui consoletur eum De
Consolatorio quo genus sui [illegible]
medicina [illegible] nec [illegible] sacerdos
nec levita adiuvaret quia [illegible]
[illegible] liberationem satisfactionem
quia ad redempcionem [illegible] captivi
[illegible] humani requirebatur [illegible]
[illegible]
[illegible] Allexandri de Halis de summa

Deus Satisfacere non debuit licet
posset solus deus quod nec deus ex
alterius satisfacere debuit sed non
potuit propter obligacionem quia peccatum
Unde non solum obligavit personam
non adrc Sed tamen natura humana
Non [illegible] ut satisfaceret deo
et homo Sic est hic Sa-
maritanus [illegible]
si custos [illegible]
custodivit a peccato [illegible]
[illegible] Omnem custodit
Sed non vi aliquin cum li-
berum arbitrium in vanum [illegible]
hic Samaritanus iter faciens
[illegible] venit quia via in
[illegible] ad nos venimus
[illegible] homo [illegible]
una unctus [illegible] plenus [illegible]
[illegible] appropians ei vulneris eum
[illegible] abstulit [illegible]
[illegible] peccatorum alligat vul-
nera eius non [illegible] sed [illegible]
[illegible] et [illegible] infundit
oleum [illegible] et vinum [illegible]
ut [illegible] nec [illegible]
[illegible] iustitiam posuit in in-
mentum corporis sui quia [illegible]
et [illegible] posuit passionibus
et morte et [illegible]
[illegible] et sanaret
[illegible] Reduxit in [illegible]
[illegible] et curam eius egit
et [illegible]
[illegible]
habuit ut [illegible] reduceret
nos in [illegible] ut nos [illegible]
laborum [illegible]
et [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]

Jeronimus in epistola ad quandam vir-
ginem [...] filiam [...] in
[...] non est aliud quam non peccare
aut legis precepta servare precepto-
rum vero observatio est duplici
custoditur ut nil eorum que prohi-
bentur facias et cuncta que iuben-
tur impleas intelligas hoc est quod
dicitur recede a malo et fac bo-
num nolo enim quod in hac tantum
consistere iusticiam ut malum fu-
gias [...] legis contra
quem qui dicit recede a malo
dicit et fac bonum. Si a malo
recesseris et non bonum feceris
transgressor es legis qui non tan-
tum malorum actuum abstinentiam
Sed in bonorum operum perfectione con-
pletur. Neque enim solum sufficit
peccare ut vestitum non spolies
Sed et ut spoliatos tuis vesti-
mentis operias. Neque ut humili pa-
uperi non auferas Sed ut non ha-
benti tua libenter impartiaris
Neque ut solum pauperem non
repellas hospicio suo sed ut
pulsum et non habentem recipi-
as [...] et flentibus
flentibus quod [...] flemus
Si in ullo eorum [...] ab
[...] est arta et angusta por-
ta et arta via que ducit ad
vitam et pauci inveniunt eam
Math. vii°. Nos ergo volentes
[...] nobis non nisi in [...]
[...] vita deducere [...]
[...] deducere [...]
non considerantes [...] labores
[...] quos [...] amore
[...] ita et diligamus
que diligere [...] hac
[...] nunc bonum cogitare
de deo et diligere ut tamen cum eo re-
gnare in vita eterna servire nobis sta-
re digneris. Ad idem

Homo quidam descendebat ab Jerusalem in Jericho. Luce x°.

Sabbato [...] primo Re-
gum xv° ait dominus ad Saulem re-
censui que fecit Amalech Israheli
quomodo restitit ei in via cum ascen-
deret de Egipto. Nunc autem vade et
percute Amalech nec parcas ei
Sed interfice a viro usque ad mulierem
et parvulum lactantem bovem et
ovem camelum et asinum. Servavit Sa-
vel cum populo suo et percussit Amalech
Sed Agag regem eorum apprehendit
vivum et pepercit ei gregibus et
optimis et armentorum et omni-
[...] que pulchra erant no-
luit disperdere [...] vilia. Dixit
ergo dominus ad Samuelem penitet
me quod constituerim Saulem re-
gem quia dereliquit me et verba me-
a non implevit. Quomodo petrus [...] ino-
bedientie eius dominus non solum pu-
nivit in eo sed et in filiis eius
quia a Philistinis interfecti et [...]
[...] eius. Nota quod non semper deus
statim punit post peccatum sed expectat
cum Amalech et tale [...]
[...] [...] expectat [...]
[...] [...] mandato deo
in gehennam. Recepit eum Saul vel
tamen ipse et plebs sua. Adam per
inobedientia de paradiso [...] — Adam a inobedientia
semet et posteriorum [...]
miseras [...] sua in eternum
[...] nisi deus [...]
[...] subvenisset
Et invenit hoc [...] verum [...]
deus videns [...] miserias
generis humani [...] inobedientia
devenerat illi [...] subvenit per [...]

Quod homo si obedisset venisset ad gau-
dium celi ad quod creatus fuerat Sed quia
non obedivit lapsus in miserias innu-
meras Si obedisset fuisset celicola sed
quia non obedivit factus est vagus et
profugus super terram Sed dicitur consequen-
ter homo quidam descendebat ab
Jerusalem in Jericho **Ubi tria no-**
tantur Primo ipsius hominis condicio no-
bilis Secundo miserabilis [illegible] 3o a-
missio rerum Primum miserabilem 2m
flebilem 3m nimis venerabilem **De**
Primo Primum tangitur cum dicitur homo
quidam hoc est singularis inter ceteros
Quidam homo creatus instinctu dei erat
ad omne bonum aptus cum spiritum dei
possidebat et spiritus corpori caro eius
levis et facilis ad omne bonum ut dicit
Hugo libro primo de sacramentis Quia cum
excellenter cogitabat deum et dilige-
bat eum nullam repugnanciam in se sen-
sit affectus bonos in se habuit et
[illegible] sub obediencia stare potuisset
si voluisset **Unde dicit** Hugo de sa-
cramentis libro primo Primus homo
in 1o condicionis sue statu virtutes
equales habuit Et credit quod illas
nos ambiguendo putamus affectus
bonos et sine iusticia ordinatos
[illegible] illius quia a natura oriuntur sua
[illegible] quosdam ad bonum et iusti-
ciam exequendam naturali appetitu fere-
batur et in hiis generis affectibus
bonis naturalis virtutes constituisse [illegible]
Dico quod perfecto actu dum aliorum
perfectionem concedebat in qua perfectione fa-
cilime stare potuit quia nullam rebelli-
onem et affectum ad bonum habuit
Cuius tanta excellencia perditus
credidit quibus virtutis de statu
suo [illegible] est dum ille credidit quod
tot perfectionibus virtutibus et donis
circumdatus fuit ad cuius casum
quanta mala nobis sunt videamus
[illegible] de primo **De Secundo**
in volun[illegible] miseriam patet cum dicitur
descendebat non coactus sed sponte
quia tanto liberius stare potuit quanto
nullum stimulum ad malum vigentem
habuit **Descendebat** de paradyso
in hanc vallem laborum In Jeri-
cho in mundum istum mutabilem et
[illegible] in abundancia [illegible]
[illegible] ita ut dici posset miser-
rimus et [illegible] in [illegible]
tota die [illegible] [illegible]
Quam miseri sunt [illegible] quia inci-
dit in latrones in perdicionem **Primo**
[illegible] qui sunt latrones Demones quo-
[illegible] non quia [illegible] ut faceret [illegible]
p et [illegible] [illegible] quam [illegible]
[illegible] eius [illegible] Secundo latrones
fuerunt et vulneraverunt eum in
naturalibus scilicet infirmitates et affli-
ctiones dolores et mortes [illegible]
[illegible] salus [illegible] corporis [illegible]
[illegible] venit ergo homo ad tanta
miseriam corporis quod ibi multiplices
[illegible] fatigas varias invenit [illegible]
[illegible] [illegible] quod et in ipsis [illegible]
mundus invenit languores et
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] et
fatigam ita quod [illegible] [illegible] se
[illegible] dicere [illegible] **Debuit**
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] **Sed** [illegible] satis quod
vulneraverunt eum et spoliaverunt
[illegible] ita quod [illegible] et
[illegible] sui status **Dixit** cum [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] declinare a
[illegible] [illegible] venit [illegible] illa spo-
liacionem ad [illegible] [illegible] [illegible]

nimis post resurgere ad gloriam et si
quando adipiscatur. Sed adepto quod in via
clausa et adipiscens illam semper
est in timore perdendi eam. Sed nimis
dolens quod spoliaverit eos et pla-
gas imposuerit quia affectum inim-
ticaverunt [illegible] mali in-
tantes damnati eos subverterent
et hominem quem in abissum suum
precipitaverunt. Sed nunquam tamen suis
malorum hominem eos subditi tali
erunt, sancto vero relicto deo abi-
erunt quia semper ita nisi sunt.
Dicit enim propheta David, nobiscum sunt
semper ad perimendum me [illegible]
verum dicunt. Excitaverunt quod in-
visibiles stant et suggesserunt
quod enim non esset deus et confugi-
unt non oberant. Circa enim ut
ait Hugo de Sancto Victore: propter unum vidi
illum in specie serpentis ut nimium
ipse eius maliciam ostenderet, quando
demum in specie serpentis venit ad
temptandum Evam non sua voluntate.
Sed dei dispensatione factum est ut
sed malicia eius non celaretur et
ei non consentiretur. Jam vero abiit
quia volebat et in monstris apparet
non quiescat sed ut tamen vigilis
stant qui clamaret. Nam enim ait
Augustinus I° de civitate dei: etiam hanc
felicitatis pena [illegible] corde sollicite
fiunt ut illi insereantur ut in
deligent. Sed conantur ut quos
ad bonum non [illegible] deum
peccatis ad confundendum mala
docuerunt et sepe scelus. Narrat
enim propheta David, quod in Ravenna
ea vero fuit [illegible] habebant
possessionem [illegible] sacramentis
de sacris misteriis tamen
inspiciat angelus domini [illegible]
Sacramentum domini corpus quod offerens
manibus assumebat sed lubrica
vite et morte [illegible]. Nam qui
angelice serviebatur unde obsessus
in ... voraginis repente prolapsus
est. Unde praegendi in ... vel
offerat ... morte ... ...
Unde remordente conscientia ad offerendum
accessit, angelus venit et spoliat
presbyterum ... ... se ...
eius ... ... pur-
gavit ... ...
... se caput eius ... Et cum
... ... ab eo purgaverat
... se caput eius effundit ...
presbyter ... ab eo ...
... in ... quod ...
... sed ... in ...
... ...
demum malia qui ... ...
et ... ...
... stetit ut ... Dama-
scenus describebat ... ...
... ... in signum quia et non
descendunt ... ...
... quod quando cum ... a ...
... ...
... offerret ... offerret
viderunt ... ...
... suggestionem hec de ... ...
De tercio, scilicet amissione pacis de
... ... a visione pacis ...
... ... deum
et diligebat et ... pacem habuit
in se ipso cum deum reliquerit ...
... pace laborem et bellum ... ...
... et miseriam cum tota po-
steritate ... ... dei filius
... ...
sua imposuit ... in stabulum ... Jacet
jam enim ... in corpore suo ... ...

quanta malicia demonis

Afferens inste cas resolvit ita nt de
iny et hanum paciens fet et tunc adn
peam pete tam abundat) ta mihi
scientiam Beno fet si pesim qui tot in
tulit mala hec in mundo putas q
mset in infno Si vero pesim tabal
ciner sunt e sentiam qui adue ore
den obstrepserunt qd putas quid
actum a malle malediren puniet
Si pesim Ide bellum nut et est
hom ingsset qui pace hec vide
ing a repetari de ostibus victoriam
qui no intelleram sed de celeri dui
tiam ungt pax esse est aliquam
bg dum cu dev bellag erda em per
tendo perdidet Jeltm e vision pacis
de eo remittere sunt celica vim
merrat valerius degdam fira qui
nut quietem sua opinion celi gie
det et ibi den due lustih sedebat
videt Dyonisii tiranni ferreas
catenas victum sub donis solio in
venisse s: angelis q cum durabi
tur cum Dyonisii vinclis solutis
nulis verbibus oppressis sedtum
Dicens fecim e) Selutis cum custo
dia magna tiranni in vinculis
et verbibus egit Beno fet q ut cad
s dura remissione Consurgunt ho
stes ne lice qui volunt sed qui a deo
remittuntur veniunt ad bella et cu
tes nulla dei cruis intelleres vo
lunt Aspice in hostibus et demum
gnanc bella qs cu vo gerere ne per
mittat Crus in vano cellat fur
hor et vnes s: diligite deum et rem
Nos ea manifeste q dei legem
agere ome volumus cum crucis fet
nus demus hom corda qua lege
dei infrigidat de falsis vires
venerant spem abstulit caritatis

infrigidat furta rapinas spo
lia predas ad titulum homi
cidii cruorem incestum et
adulterium abstulit Ita q dei
precepta fere de cordibus eradi
cavit Crus aut dedit domus deum
regis stabulum et dat enam
illuis hec Stabula sunt cla
ri Seculares et spirituales quos
deus posuit ut curam bestialem
hominum cum dei dona testamenta
agnoverunt assunt Et cum ipsi de
sola dignitate gaudent scelera
non arguunt nec puniunt insti
ciam negligunt publicas scele
ratos vivere permittunt In tu
bo sepultura clamet ut malesici
parcantur vive fac teraz in
quo mag viam regi teneatur
quum destructe stabula patent
parent q malis vive cert
Cena ad cor vulcag et dro
obediamus q tentatores sp ar
incli stemus certam attenta
de quibus gaudiis attenderi
sumi felicitatis de quo dr bti
oculi qui vident q den facie
ad faciem in ea superna civita
te q sp am augustinus ut dr cui te
victoria veritas dignitas pax
felicitas et vita eterna a quia ac.

Homo quidam
descendebat ab
Jerlm in Jericho Luce
x° Ista verba domino finis pro
senti exemplo in varias infe
as descensio Ilio ad suffragium
misericordia humanam prompti destitutam
Tercio unde dei ad statum sa
lutis hominum redeundo ascenso

Primum tangitur homo quidam
descendebat ab Jerusalem in Jericho
Et incidit in latrones qui despoli
averunt eum et plagis impo
sitis abierunt semivivo relicto
Homo iste fuit adam qui
descendebat ab Jerusalem in Jeri
cho qui dereliquit celum et ivit
in mundum Jerusalem enim interpretatur visio pa
cis invenit se mutabilitatem
et multiplicem defectum Jericho
maculam dicitur Itaque invenit hic
In vero in mundo defectum et maculam
Quia cum labenti et polluto in
mundo cum labente labitur et appol
luto polluitur Quia sicut in na
vi velox velox decurrit cum
navi homo natus de muliere
brevi vivens tempore repletur multis
miseriis Dicit enim Gregorius in
xxvi moralium omnes conditiones sunt
ut per augmenta temporum tendit
possit eius vita sicut non cred
libus quia spiritus recedit ad deum
quo abiugit celestia et ambulat de
cursum Hic qui dereliquit plen
itudine que est deus itaque invent
defectum reliquit gaudium invent
tribulacionem quem omnia magis
per experienciam sentiuntur quam
in codicibus leguntur Homo
gratiam dei amisit quia mun
dum cum omnibus est defectu gra
vium et filii eius omnes posteri
invenerunt Genesis tercio Item maledictionem
sensit in maledictione masculum
et in peccato quod fecit hic deprede
bat nam peruit ad de...
quod sentit et senciet ... quod
commisit patres Tercio ...
...
...
...

graciam dei amisit

se haberet insidiantes semper eum retro
a dextris a sinistris intus et extra
omnes se gerit insidiatores habet
Demones Ipsi circumdederunt ad
usum meum ut non egrediar aggra
vat gravem meum Item Ubi unde
et caritate perdidit et gloriam inmor
talitatis amisit Item Quia despoliave
runt eum Job xix Spoliavit me
... impius viuificat et inimicus
Ita vulneratus quod non sit requies
ptem que sana erat a planta
pedis usque ad verticem vulnerat
Racionalitatem per ignoranciam con
cupiscibilitatem per mali concupi
scenciam Irascibilitatem per boni
impotenciam Caput superbia bracchia
avaricia pectus ira mamillas ...
... ventrem gula lumbos lu
xuria tibias accidia Homo Quinto
vulnera suscepit et plaga que vitam
integitatis humane violaverunt Ideo
dicit et plagis impositis Sexto se
mivivos remansit quia dicit abierunt
semivivo relicto abstulerunt vita
gloria dimiserunt vitam vere abstule
runt vitam anime dimiserunt vitam cor
poris Unde dicit crisostomus Mala vi
ta et morte sunt que quinque ad
interitum nisi te dominus Ultimo ergo
dicit quod primi parentes per peccatum in
varias miserias ... descenderunt hic
De primo **De Secundo** dicit
dicit et sacerdos quidam descendit eadem
via et viso illo preterivit Item et
levita cum esset secus locum
et videret eum pertransiit In quo
notatur quod nec sacerdocium veteris le
gis nec moyses cum lege homines
curare voluerunt unde cum
cum sacerdotes quam Moyses essent

vulneribus erant vulnerati sanan-
do sanitatis hanc dare potuerunt quam
sanitatem non habuerunt Job ix non
est qui utrumque valeat arguere et
ponere manum suam in ambobus
Nemo enim qui et innocens homo
fuerit qua argueret hominem penam
culpe omnis sustineret et deo obsisteret
ne feriret / qua argueret deum nemo
tantam iusticiam habuit quod omnes argu-
eret quia qui intrando nunquam [illegible]
ret tota enim massa generis huma-
ni ita erat viciata quod nullus poterat
facere opera quibus placaretur deus sed
offensa gravis Cum enim deus quod displicet
ad [illegible] multum [illegible] ad
deteriora [illegible] Et [illegible] alios
peccare valuisset cum ipsi soli sua opera
ad [illegible] non erat unde
ut dicit apostolus [illegible] Johannes videns
Angelum clamantem Quis est dignus
aperire librum et solvere sigilla eius
Nemo poterat in celo neque in terra
neque subtus terram aperire librum
flebat multum quia nemo inventus est
cui unus de senioribus dixit ne flere
Ecce vicit leo de tribu Juda
radix david aperire librum et solvere sep-
tem signacula eius Ex quo innuit
quod nec angelus de celo nec aliquis de
novo creatus Homo nisi esset de genere
Ade potuit [illegible] et reparare genus
humanum / quia reparatio requirebat [illegible]
[illegible] dignitatis [illegible] / ut Anselmus ait
Anselmus super [illegible] dignitatis in
genere humano quod adam debuisset
[illegible] iusticiam in [illegible] posteritati
[illegible] quam ablatam
[illegible] reparator esset / homo de
genere Ade [illegible] homo [illegible]
[illegible] iusticiam valuit non debuit

deus et homo [illegible] nullo

Johannes audiens angelum clamantem

Samaritanus i. christus
mira magnalia fecit

esse deus et homo / Visto igitur
[illegible] quod ad subsidium [illegible]
miseri hominis humani [illegible]
hec de secundo. Dominica tercia
quod in vase nota nunc dei [illegible]
[illegible] salutis humane ostenso Luce
x Samaritanus quidam iter fa-
ciens venit secus eum et videns
eum misericordia motus est et appropians
alligavit vulnera eius infundens
oleum et vinum et imponens illum in
iumentum suum duxit in stabulum
et curam eius egit et altera die
protulit duos denarios et dedit sta-
bulario et ait curam illius habe
et quodcumque supererogaveris ego cum
rediero reddam tibi Samaritanus
est christus filius dei qui ad
reparandum genus humanum [illegible]
mala que [illegible] homo
[illegible] magnalia fecit primo
[illegible] in se suscepit et
hec [illegible] venit
[illegible] dispersus ad eum
[illegible] venit [illegible] humanam
sustinens [illegible]
[illegible] dolores angustias [illegible]
miserias habet [illegible]
[illegible] Secundo [illegible]
[illegible] quia sine peccato [illegible]
hec [illegible] cum deus venit [illegible]
[illegible] homines
in [illegible] Sed non in peccato / sine
peccato enim esse debuit qui pro
[illegible] satisfaceret hoc autem [illegible]
est ut [illegible]
[illegible] multiplicat cum deus [illegible]
[illegible] multiplicari
debuit [illegible] multiplicata [illegible]
[illegible] Tercio homines a peccato

Restringit remissionem glorie et co-
gnacionem carnis peccati hec mulier in-
de alligavit voluntas . eius et apostoli
celebrabit fundens oleum et glaz
etiam et vinum asspitalis vehemen-
ter cum duo sunt que peccata restrin-
gunt scilicet fervorem et peccati gravis
quam sustinet hec mulier in de in-
fantibus illam in vinculum sum du-
cit in stabulum quod vinculum orto-
eius in quo portavit hominem et pe-
nam peccatorum non de se vinc-
ula sed in vinculum suum quia pe-
nas non solum in suspencione corporis
sustinet sed etiam pcenitebat et to-
tum corpus et animam medullatis
sic vinculum audit quod medium
vestium voluntatem vir deceptus servatus scilicet
parant cibat famulum sibi
bonus reperit hospitat vagabun-
dum sed hoc ostium ad intrare
eum et primum ad remunera-
dum viatoris ad curavit sed ex-
to morte sua sed vita restituit
hec mulier eum de curam illius
egit Quantam curam cum la-
boribus requirunt conservant sustina-
gandum pena refrigeravit mor-
te vita et corde fervore asterisci
eum asensionem dederat stabularii
et apostolis duos denarios et scriptu-
ra veteris et novi testamenti
sigillo dei vitalis signatos
ut quibus vicibus et dixit cu-
ram illius habe Ideo eius vo-
lens ut revolvat peccatum opere
peccato incertum scilicet quod ea precaro
ditur versus alta dei et post
fecit que est duo effuit clarita-
lis et beatitudinis dei in orbe
qui valent que vos videtis

et beatitudo consistit in visione dei qua
visionem quia homo peccando perdidit ma-
ledictionis intulit Ad quam beatitudi-
nem si venire volumus oportet ut
oculos fidei sunt aymicos et affectus
cum intuicionem in vita quem deum
perfecte oculis ad oculum intuebitur in
patria celesti ad quam nos perducat

Cum iret Jesus
in Jerusalem transi-
bat per mediam Sa-
mariam et Galileam Luce xvii Ho-
die cum non dum venit in Jerusalem scilicet
tempore passionis scilicet feria sexta ante
palmarum cum die pro suscitacionem
Lazari ultimam viam facit in Jerusalem
ad redimendum genus humanum i-
bat per mediam Samariam et Ga-
lileam Samaria erat terra gencium
Galilea autem iudeorum Transiens ergo
Christus per mediam Samariam et Ga-
lileam notat quod ad salvandum gentes
et iudeos venerat et quod cum salu-
te sicut tam gencium quam iudeorum
passus et mortuus Omnes enim
peccaverunt et ita omnes indige-
bant gracia dei vel gloria dei iusti-
ficati gratis liberante scilicet per suam passi-
onem Ideo vos iam predicatoris scilicet agit
ut impetraretur nobis ut sana-
rentur leprosi ut mundarentur dicit
hec evangelium In quo tria
notantur Primo de transitu Christi
in Jerusalem Secundo de decem leprosorum
occursu Tercio de cura leprosi samaritani
Primum docet quomodo voluntas Christi sa-
nat primum viam ad celum aperit
Christus hominum maliciam detegit
bonum in malis obedientibus prestat
Primum notat quod ad vitam Beimelis

Sagacitatem leprosorum / Item eciam
dicam petencium [illegible] ordo finis
cum xristus in castellum advenit
deinde ei leprosi petere occurrerant
et tandem petere chananei fuit
Simon luce v° et xxx intrat do-
mum castellum vel ei viri le-
pri occurrerunt / intrat cum in hunc
mundum / ut si homo lapsus ulce-
ribus plenus occurrit Xpo
Ecce xristus vadens in Jerusalem / ostendit
nobis viam / qua imus quia per me-
diam Samariam / Et Galileam ad
magnam [illegible] / quia si venire //
volumus in illam celestem Jerusalem opor-
tet nos ire per medium Samarie / et
Galilee / Samaria interpretatur custo-
dia Galilea interpretatur rota seu
transmigracio / Custodia decem prece-
pta respicit Rota seu transmigra- //
cio in hac vita hominis statu
ita quod dependet per medium decem
preceptorum / ita quod ultimum homi-
nem dat aut [illegible] / aut gehenna
et ad quolibet celum beatum quia in
quolibet mens et voluntas dei de-
bet Job ij° / qui dixit non me- //
chaberis dixit non occides Rom si
non mechaberis et occides factus
es transgressor legis / unus enim
legislator / omnium decem pre-
ceptorum / qui equali modo eadem
voluntate eadem sapientia / eadem bonitate
omnium preceptum posuit / sic et aliud
Et in [illegible] consilii / transgressionem per //
natur[illegible] ingressu in regnum celo- //
rum [illegible] quidam ad xpm di- //
xit magister bone quid faciam ut
vitam eternam possideam / Math xix°
cui xristus dixit quid me / interro-
gas de bono / nemo bonus nisi
solus deus / Si vis ad vitam ingredi

quid me interrogas de bono nemo bonus nisi solus deus

serva mandata dei / dixit que
xristus ait dixit non occides non
adulterabis non furtum facies non
falsum testimonium dices honora patrem
et matrem / et diliges proximum tuum
sicut te ipsum / et sicut te non tam dili-
gas [illegible] / [illegible] et vitale ita
et et aliud hec ultimum sicut te
ipsum ut dicit beata / super lucam
Est forca et fundamentum omnium
virtutum dicit Gregorius nil habet
ramus viriditatis nisi maneat
in radice / sic ullum preceptum
habet aliquid stabilitatis nisi
maneat in radice caritatis /
Et in hoc ultimo precepto scilicet di-
liges proximum tuum sicut te ipsum
includuntur omnia alia precepta
scilicet dilectionis et honoris quia in di- //
lectione proximi includitur dilectio
dei / quia proximus diligitur propter
deum Et ita qui diligit proximum
amplius diligit deum / vel [illegible]
[illegible] / proximi et ad sa-
lutem necessaria / et autem obli-
gat ut ei non noceas in propria
persona / et sic inhibetur occisio
o mit in persona iuncta et
sic inhibetur adulterium Et ob-
[illegible] fornicatio ne noceas ei
in rebus Et sic inhibetur
furtum vel inhibetur et ra-
pina Et dolus et usura et
quelibet usurpacio rei aliene
Ut proximum suum in corde
noceat cogitando super malum
quod scilicet ipsum destruat in re-
bus suis Et sic duo precepta
scilicet non concupisces domum proximi
tui nec desiderabis uxorem
eius non servum nec ancillam

nec ancillam non bovem non
azinum / nec omnia que illius sunt
Itaque nec ei noceat / de[illegible] in
[illegible]ando calumniando dehonesta
do [illegible] detrahendo Ideo
lex dicitur non legitur quam [illegible]
tum / falsum testimonium videlicet
quod quamvis omnia precepta sint in unum
alligata ad designandum quod omnia
[illegible] in simul implenda Est
quod et [illegible] dicit / Pro mandata
sunt non unum / aut duo sed omnia
et valde [illegible] quia [illegible]
[illegible] lex non [illegible]
[illegible] impleri instruxit ad [illegible]
[illegible] doctorum / ferocem
[illegible] lex adimeret [illegible]
sicut illud Romanos / lex sub-
intravit ut [illegible] abundaret de-
lictum Glosa dicit data est lex
in adiutorium nature / [illegible]
[illegible] nature / quod quo
dammodo [illegible] sunt sed [illegible]
[illegible] addita quasi lex / cum [illegible]
[illegible] et magisterio [illegible]
[illegible] [illegible] efficit ad
[illegible] obedientiam Sicut [illegible]
[illegible] nisi [illegible]
habeat / quod adolescat Ita et [illegible]
[illegible] ingenium / nisi habeat
[illegible] quo respiciat et [illegible]
non facile efficit sed [illegible]
[illegible] [illegible] eadem
Ideo data est [illegible] in quo
[illegible] mandato ut per illud [illegible]
[illegible] homo a malo et [illegible]
dei [illegible] datur [illegible]
ut per eam sustentetur homo ad [illegible]
[illegible] Sic itaque [illegible]
via observancie mandatorum
dei [illegible] [illegible]

Custodiam [illegible] ut ante [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] vel ut attende-
res [illegible] vite huius [illegible]
per [illegible] hic [illegible] et per [illegible]
alibi hic corpus alibi mente [illegible]
[illegible] in terra desiderio in celo Sic
enim [illegible] apostolus .1. Corinthiorum .7.
qui habent uxores sint tamquam non
habentes et qui hic flent pro [illegible]
seculi tamquam non flentes spe futuri
boni / Et qui gaudent pro [illegible]
te seculi / tamquam non gaudentes
sed spe in [illegible] [illegible] et qui
emunt tamquam non possidentes vel re-
bus [illegible] non [illegible] Et
qui utuntur hoc mundo vel rebus
mundanis tamquam non utantur
vel non adhereant eis inordinata
dilectione Ecce tu [illegible] homines per
mundum [illegible] vel huius vite in-
stabiles qui volunt in [illegible] ut
maneant sic in [illegible] [illegible]
[illegible] Unde ut [illegible] dicit Apostolus
[illegible] figura mundi vel [illegible]
[illegible] eius / [illegible] et [illegible]
[illegible] per ignem [illegible] / [illegible] Est quod
[illegible] sunt mandata dei
[illegible] [illegible] / Unde mandatum
quod ego [illegible] [illegible] [illegible]
ter ne [illegible] ut possis [illegible]
sed in terra [illegible] vel in [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] De Se
cundo scilicet de decem [illegible]
[illegible] Cum enim ingrederetur ca-
stellum occurrerunt ei decem viri
leprosi [illegible] [illegible] audies quia
[illegible] / decem leprosi / quod [illegible]
[illegible] sunt leprosi / et [illegible]
in animabus / [illegible] in corporibus [illegible]
[illegible] [illegible] super [illegible] lepra

Ad peccatum magis pertinet anime / quam corporis
manifestatur plenius dicens. Et cum videris
leprosum / Dicitur anime indicat maculas
Sed quod decem viri ut dicit Remigius
hoc est in exodo universitatem delictorum
continet sacerdotes / Decem enim est numerus perfectus
decem mandata in lege / Audiunt omni-
bus hominibus / leprosos audiunt omni-
bus hominibus esse in transgressione de-
cem preceptorum / de quo valde do-
lendum. Unde Jeremias vi° a minore
usque ad maiorem omnes avaritie
student / Et a propheta usque ad sacer-
dotem omnes faciunt dolum / Certe fra-
trum superbiunt homines quod deum dic-
dit Jeronimus in epistola ad Celanciam
virginem in eo quod dicit decem verba
mutata mandatorum nostra / Dicunt nos
in observantiis mandatis esse vi-
les et pro omnia fortes Remittamus
magis mandatorum nostra / Deum scire enim
suum servum nos / Et singula pre-
cepta in honorasse deum / et clemen-
tissimum ad iracundiam provocasse
cuius ipsum superbissime contemnendo
Sed cum nihil tam superbum quod tam
iniustum videtur / quam adversus eius
voluntatem / a quo ipsum vi-
te accepimus / quam illius precepta
despicere qui ideo aliquid imperat
ut causas remunerandi habeat neque
enim obsequiis nostris deus indiget
sed nos illius indigemus imperio
hoc est. Certe audisti quod hominum leprosi man-
dantur nostri non scit quia hoc
non debite sed fortiter contemnuntur
precepta mandata dei que forti-
ludo est delinquendi [illegible] abunda-
ntius valde peccatum et in aliena vi-
ta tormentum Nec est hoc quod
dicit nostri multis, non cum solis viris
datum preceptum nemo scribit

neque enim deus nostri obsequiis indiget

Et preceptum eque omnibus
est mandatum dicit virgo vel super Non
virgo non vidua neque nupta ab
hoc imperio seiuncta est in quocumque
gradu in quocumque genere equale
peccatum est vel contributa admittere
vel iussa non facere hoc est omnis
enim homo virgo vidua et nupta
velit contemni vita eterna Et ad
hoc quod ipsi leprosi occurrerunt
ei que nostre dolere super
peccatis suis sicut lepra peccatorum
in gratia domini Nos autem corporis
nullam lepram habemus nec in
occurrit ei per conversionem ad peniten-
dum Jeremias xviii Nemo
quod bonum est loquitur Nemo est qui
agat penitentiam super peccato suo
dicens Remigius sicut omnes conversi sunt
ad cursum suum quasi equus impe-
tu vadens ad prelium Illi leprosi
qui steterunt a longe levaverunt
vocem et dicentes Jesu preceptor
miserere nostri Luce steterunt
a longe levantes vocem quia
considerabant infirmitatem eorum
immundam / Et ideo appropinquare non
audebant magnam eius di-
gnitatem et propriam indignitatem
attendentes Remigius Stare a longe
est magis deo appropinquare
Quando ubi super homo pecca-
de nimio ex indignitate sua
sed potius ex humili et vera
consideratione credens se a deo
longe fecerit propter [illegible] efficitur
hoc illa vestra / et nos lepra
peccatorum inorum intime perce-
dentes dolere quam coram eo nostram
imbecillitatem Quoniam qui appropin-
quamus de peccatis aut decem domini
humiliando deo propinqui fieri
possimus sublimando in...

ipso sed confitendo omnia peccata cum confessione purgatur in aure
sacerdotis

Ab eo tercio die [illegible] cum appropinquare ad portas mortis ad quas ne appropinquemus sed curati simus. Hec de secundo. De Tercio scilicet de eorum lepre sanacione et eorum ostendicione dixit eis Ihesus [illegible] Ite et ostendite vos sacerdotibus. Unde notandum quod nulla infirmitate pellenda nullum sanandum infirmum Salvatorem legimus ad sacerdotes mandasse misisse preter quam leprosos. Quo innuit omnes [illegible] peccati confessione purgandos. Ideo eciam in lege leprosi sacerdotibus ostendebantur dando ad intellectum quod [illegible] dei plures [illegible] homo [illegible] facta confiteri voluit ut [illegible] se sacerdotibus ostendit et homo confitetur homini sacerdoti vicario dei [illegible] salvari non potest. Hec.

Notandum dicit Ostendite. Est itaque ut clare peccator cor sacerdoti se manifestet peccata sua non celando nec tegendo sed palam ostendendo. Ostendat se non alium accusando aut detegendo sed se ipsum. Ostendat insuper se sacerdotibus non ut confessionem dividat uni unum alia alteri revelando sed ut [illegible] sciat quod sua peccata pluribus confitetur pluribus sacerdotibus [illegible] [illegible], nec [illegible] ne [illegible]. Sed in uno maiores [illegible] [illegible], [illegible] deo, [illegible], maiori [illegible], [illegible]. Et valde notabile quod dicit cum irent dati sunt scilicet antequam pervenirent ad Sacerdotes. Ecce [illegible] [illegible] peccata dimittit. Sacerdos autem [illegible] cum [illegible] [illegible] nisi peccator sine

confiteri pluribus sacerdotibus [illegible] [illegible]
sed in uno maiores [illegible]

Consensus enim ut penitens a [illegible] [illegible] ipso peccata libetur [illegible] in ore absoluto Sacerdotis. Hic sacerdos [illegible] de [illegible] confessionem [illegible] de [illegible] [illegible] salutis [illegible] [illegible]. Hec de [illegible] confessione, quia [illegible] et humilitatem deus non despicit sed peccata dimittit. Et hinc sacerdos ordinatur manum imponendo deum [illegible] absolutum. Nos autem quid faciemus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] deo [illegible] per penitenciam ad eum redeundo a quo per peccatum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et dicamus Ihesu preceptor miserere nostri, brevis cum oracio [illegible] deo [illegible] peccata dulcis et devota. Ihesu, [illegible] preceptor spiritualis, quia miserere [illegible] nostri. Ostendamus nos sacerdotibus corde in contricione, voce in confessione, effectu in satisfactione. Septimum [illegible] [illegible]. Narrat [illegible] quod [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] ad satisfactionem [illegible]. Non [illegible] [illegible] suam [illegible] ad [illegible] cum eorum [illegible] [illegible] [illegible] salutis devotus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Samaritanus in veritate [illegible] caritatis et [illegible] magnificatus de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] latitudine caritatis longitudine [illegible] pro donis et beneficiis [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plenius [illegible] [illegible] vestigia [illegible] [illegible] ut audiat cum dicat surge et vade quia fides tua salvum te fecit in presenti ad graciam [illegible] ad gloriam regni celorum ad quam nos [illegible]

Amen [illegible] Ihesus [illegible]

Luce xviij. Eciam hec dicit de
[illegible] aptatur ut confirmet
Et festo hodierno scilicet exaltacio-
nis sancte crucis. Quia christus se
exaltavit ut nos exaltaret. Demum
quia ipsa nos exaltabit et exal-
tavit et exaltat. Est enim scala
ascensionis nostre in celum solo ad
solius [illegible] [illegible] cuius
[illegible] ipsum exaltavit et glori-
[illegible] in terra. Eciam ita hec
ea descendit ea ad [illegible]
[illegible] in Iesu [illegible]
[illegible] [illegible] media
nale mandatum. In primo no-
tatur [illegible] obediencia. In secundo [illegible]
[illegible] malicia. In tercio salvatoris
[illegible] medicina malicia medicina.
In [illegible] suo crucem acceptavit
in spiritualis [illegible] [illegible]
exaltavit in [illegible] insti-
tucionem ipsam [illegible] et mag-
nificavit. De primo de [illegible]
[illegible] In Iesu. Evangelista loquens
refert [illegible] [illegible] media
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] In Iesu celestem [illegible]
passio eius in cruce [illegible] quia [illegible]
de hoc mundo ad patrem. Ipse di-
cit, nemo [illegible] [illegible] [illegible]
ex xxiiijo. Et sic intrare in gloriam
suam, in hac [illegible] [illegible]
[illegible] mediam [illegible] quod
[illegible] [illegible] custodia [illegible]
nullo [illegible] [illegible] a custodia
obediencie [illegible] [illegible] mandatum
dedit [illegible] Iohannis xiiijo [illegible]
[illegible] ei [illegible] mandatum ad [illegible]
[illegible] ipse autem [illegible] ut
[illegible] [illegible] factus
obediens usque ad mortem, mor-
tem autem crucis. Ad philippenses ijo

ad frontes [illegible]   [illegible] pena [illegible]

Et sic in re [illegible] [illegible] se obtulit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] pena [illegible] et [illegible] media [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] et notat [illegible]
[illegible] [illegible] passionibus. In [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad quem [illegible]
debet [illegible] [illegible]. Luce xxiiº [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de illo va-
det [illegible] [illegible] et ad quem [illegible]
venit [illegible] [illegible] patent [illegible]
[illegible] [illegible] illo [illegible] autem [illegible]
[illegible] finita [illegible] et [illegible] finita in
pena, manet in gloria, a [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad frontes [illegible]
[illegible] honorem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fidelibus suis [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] ut nos [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in illam celestem Iesu [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] hec [illegible] [illegible]
Ad hec [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dei [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel
[illegible] [illegible]. Ad hec autem ut
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
dei [illegible] quod dicitur custodia. Et [illegible]
[illegible] quod dicitur [illegible] ut scilicet
in [illegible] custodiamus nos ad [illegible]
[illegible] [illegible] a [illegible] dei a [illegible]
[illegible] et dissolucione [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible]. [illegible] de [illegible] sicut illi qui in [illegible]
[illegible] dicunt quod [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dicunt, quod

leprosi in carne notat plures in anima
homines paradisi per medium etc quia non custodiunt se in preceptis

Et per mediam Galileam
que notat adversitatem in adver
sitate enim et in infortuniis
que sunt transmigratio quia et
lo devenerant [illegible] dz s ho
a blasfemia et murmuratione
sic sicut illi qui deum laudat
dum est bene et blasfemat dum
male est. Isti vadunt illi per
mediam Galileam qui cum
aliqua patiuntur adversa dicunt
se iniqui pati dant illi iniqui
tatem cuius volunt faciuntur
aut auferunt ab eo guberna
cionem rerum dicentes non guber
nat deus res huius nec illi
cura de nobis. Sed dicit Augustinus super
psalterio sepe iniustum est non
male iustum at est quia [illegible]
sit qui iniuste nil facit. Sed
tales sunt sicut insulsus puer
in domo patris qui amat patrem
si ei blandiatur et odio habet quem
eum flagellat quoniam non et blandi
ens et flagellans hereditatem ei
parat. Tantum de primo. De
Secundo Ecce decem leprosi occur
rerunt ei Magister iste numerus
leprosorum in carne significat notat
multo maiorem numerum leprosorum
in anima peccatis mortalibus Unde tan
ta multiplicatio lepre in anima
usque ad transgressionem precepto
rum dei nisi quia homines nol
unt ire per mediam Samariam et
Galileam. quia nec custodiunt se
in preceptis nec pacientiam habent in
adversis. in prosperis dant se ho
mines ad superbiam / pompam / diss
olucionem / et carnis volupta
tem / et inde venit contemptus dei
/ ita quia nec deum timent nec eum

humiliter adorat quod est transgredi primum
preceptum / nec ad eum reverenciam habent
quod 2m / nec in ipsius bonitate
gestiunt quod tertium. et ex hoc facile
veniunt ad contemptum parentum quod quartum
et facillime veniunt ad fornica
cionem / et adulteria / quod est quintum et
nunc maxime quando in adversitate aut
homo impaciens dicit quottidie ad basi
licam surgo genua flecto. quotti
die deum invoco. et nunc. Heo. bonum /
quottidie dampna mea [illegible] item malus
contemptor dei et bene habet. senuit in
malicia et tamen abundat in superbia. si
tamen vero deum non habebo Unde unica
sit quia exponunt se fructibus fraudi
bus predis rapinis falsis testimo
niis inde venit remedium omnium
preceptorum dei maxime hiis temporibus
quibus maxime regnat iniusticia et viol
encia paciunt iusti et regnant iniqui
Sic laqueus diaboli suffocat animas
eorum. Ut dicit Augustinus miser homo escam
mortalem querit in terra et escam
immortalem non querit in celo et mittit
caput in laqueum diaboli et tenet diabolus
eum ad male faciendum. Ve levande
sunt voces nostre cordibus nostris ad
deum cum hiis leprosis clamando dicendo
Jhesu preceptor miserere nostri sana ino
rdinatos affectus meos / ut temporalia
non preponam eternis quia et tu non
adquiesisti insultatoribus tuis pen
dens in cruce qui moventes capita
in cruce dicebant / alios salvos fecit
seipsum salvum facere non potest si ipse est
Christus descendat de cruce. tunc non potenciam
perdiderat sed pacienciam demonstrabat
quod illi magnum de cruce descendere
qui potuit eciam de sepulcro resurgere
et credimus ei. Ubi dicit Augustinus. quod
paciens habebat in cruce.

Zmd e vt digne nos admirae v-
tute crucis sue scte ut virtu(te) ipa(n)d
per vilia terena pdamq optia cel-
estia. hc de scdo. De texto de
medicinali madato ait em ad eos
ite ondite vos sacerdotibus. Zmo
notand iuia e gfesio volenti a lepra
pcta morlis mdati. Sz in eo q isti le-
psi dud irent mdati sunt ondit q
p vam gtiom pctor gsequitur remissio
om pctoru eciam anq(ua)m veniat ad gfe-
ssoem. Q. d. ex quo gtione cordis
remittunt pcta ex tunc no ozt gfiteri
Rndetur zm btm Thom in scripto sup
iiiio. Dis. xvii. et si vad gtione de-
letur pctm nunc tn e gfiteri et
satisfface marie cu gtito vad no cet
n potud gfitendi hussitet anonyum
qd Sz ad effetz dedui. Hoc e q
husitas hereticos modernos qui
damnat gfessionem dntes satis ee cor-
de dole et deo gfiteri qd est q Cram
Et vide q dt sacerdotibus et ita
no laicis. Cuc nd laicis Rom dat
B. Thos ibid. solus ie est minister
est sactoru qui hz misterium super co-
rp(us) xpi veri solq aut sacerdotis
e gsecrae eucaristiam et io solus
sacerdos e mister sacti pnie et io so-
li sacerdoti facienda e sacris gfessio
Solus em ie e qui ex vrtute pass-
onis xpi in cruce pt facre remedium
ad pcta et indicium de pctis hois g-
fitentis. Vn dt Thos ibid. passio xpi
sufficient satis fecit pro pctis totius
mdi et io sine pre indicio deus ins-
ticie aliqd sibi de pena remitte pt q
qui Diua iusticia taxata sit pena pcti

Sic q et si dyabolus pt ind-
ucere in pcta vrtus crucis xpi
tamq efficaciam sacerdos operat-
potencial educe pt et educit
Septimo e Exodi viio. Vbi q
omnes denoavit serpentes ma-
gorum pharaonis. Ita vrtus do-
mine passionis in ligno crucis
pcta omnis actus demonis ge-
mat potuit. Cosdras gentilis
rex persarum deo premittere
per pcta ipsi cruce statim de
Jlem auferrelonis sub q
cremaris et multis ipsis x
crucis. Sz fortior fuit vrtus
crucis qua Eraclius Romanorum
imperator cu exatu veniens po-
tentiam eius vicit regnum cep-
it Cosdras regem interemit
et lignum crucis ab inde toll-
ens in Jherusalem die hodierna
detullit. Hu enim signum hec dies
est exaltacio crucis per signa
q tunc renovata fuerant et
per honorem magnum ab ipa
tunc et ipso ei exhibitum. Cram
et nos laudemus et exaltemus
per eius virtutem q oia tpe
accipimus vt deus exaltator
crucis gram nobis ad auge-
at et tandem det glam re-
gnorum celorum. Ad nos pduc. amen

Emo(n)pt dnob
us dnis fince
mathe. vi. Evangelium tra-
ctat de fructo ad quod obliga-
mur do subsiniq em ei inde
pleno et pfcto ad salvand
et pdend hent ppmu cor

eo magnam genua flectimus petimus oramus corde et ore clamamus et invocamus ne nos per iusticiam perdat / sed per misericordiam salvet. Valde obligati sumus ei servire ita / quod nullo modo ab eius servicio exire nos poterimus. si respicias corpus teneris ad serviendum ab eo enim id habes. si cogitas animam etiam est de creatura. si temporalia multa / et pauca / et hec mutuo accepisti. si etiam gratia talitas hec est eius. si celum et hoc tibi promissum / ut tamen non gratis daretur. sed mutuo servicio deum adquireret. Unde dicit Hugo de sacramentis. hominem quia homo ex duplici natura compactus fuerat ut totus beatificaretur duo illi bona / creator suus ab inicio preparabat / unum visibile alterum invisibile unum corporale alterum spirituale unum transitorium / alterum eternum / scilicet mundum et celum. Carni visibilia dedit ad solacium. spiritui invisibilia ad gaudium ex his bonis unum dedit aliud promisit unum ut gratis possideret alterum ut per meritum mereretur bonum visibile gratis dedit quod autem invisibile erat merito quereret / Possunt si ergo terre et tamen est quod gratis dedit quale etquomodo tunc esse putandum est illud quo serviendo quereret hec i. Scilicet bonitas ergo dei est de magnis bonis et occupatio honestissima. Damus vero. dubius deus que tamen colis quod liberavit te ab ... servitute tua hominem reddimus tibi primo ipsa obliviosa secundo iniuria de temporalibus sollicitudo tercio peccatorum multitudo De ... primo dicit nemo potest duobus dominis scilicet sibi adversis / servire ut deo et divitiis virtutibus et peccatis carni et spiritui iusticie et iniquitati deo et diabolo. Unde ipse ait non potestis deo servire / et mamone. Vide dei mansuetudinem et magnam paciam videt enim quod homines serviunt divitiis et eos quodammodo deo equiparat. et si peccatis esset dixit ultra deum pensant et ita videt sua vilificationem ipse tamen quasi oblitus sue iniurie / in eo quod homines creaturam ad tantum elevant et pensant quod ei divinum cultum impendunt. Dicit mansuetudine / nemo potest servire deo et mamone. Tacet autem de magna correptione qua digni sumus qui rectum et verum ordinem pervertimus. Deus enim subiecit nobis creaturam / ut ei dominaremur nos autem subicimus nos creaturis ut nobis dominentur. Dicitur est affectus cordis ut habeas amorem ad pecunias ad vestes et cetera, et ita velis ea quarum sed non adquirere sive per peccatis sive per nephas / vel eas alligato corde tenere ut nec deus honoret nec pauper consolet quam eas expones pro tuo libitu pro tua voluptate pro tuis delectationibus non adiutanda quod vergit in dedecus dei et in periculum anime nostre / hoc est servire mamone et dei servicium a se removere quoniam sed enim sic se habet ad divitias nequiquam potest servire deo / sed magis servit diabolo non deo. Iohannes dicit Ecclesiastici x° nil iniustius quam amare pecuniam / hic enim venalem

Quartum magna obtinuo hos qui ex duobus obli
gat ad servie deo po de ingressu in mo ia
tur incipit lex dei ei dic dominum deum tuum ad
orabis et illi soli servies. Ubi ra notat ex
quibus oritur ex dum sz pona ex de dum ino
potencia — sapia in de deum ho bonitas in de tum pc
reuerentur — ctia eius dei reuerit sapia regit bonitas
sapia — conciliat ex ipm adora et ei servias o tom
regit — metez intus et corpore ex hu. Tamen humili
bonitas — tate ac devotionem et subiectione et eum pru
conciliat — dum et sine ex boni credi dei ex considerans
dei potentiam sapientia et bonitatem iubert
te ei dico et credi et hunc subiectom ex te
mediis propriis et operantibus ondes ex in
ut econ — teneri et affecto serve dicitque sicut
non habet — incipere expeditos non bz bom in dcene
locum — dic bonitas dici exemplo ecclesiis ac gesty
inadministracio sermo et extradi bonitas
et reverencia non sit hom in terra clemanday
minat se ex missa toc tot ampetitu vnivo
devoto — quam Cultus eius deum rea est opa devotio
ut ait ipse glosses de devoto aut est prt
solutes prudes se ad ea que sunt dum sa
nitatis dei eius incepli dico servi devota
obsequiis et ex puncta volutate intus
hic dico requirit in pro cultu licet aut devo
to pendit ex deo in quatuor est in hoie de
dupx — voto pendet ex meditacione Namque eius s
est — Thomas duplicem meditacionem Prima dt
devoto — ee dune bonitatis et beneficiorum eius
Inxta illud in ant adhere deo bonum
e. Hec eius considerado excitat dilectionem
i hoie Scda considerado e defectum proprii
pro quo relevacion homo deo in
diget Iuxta id levavi oculos meos
in montes unde veniat auxilium
in ex sz q omnis considerado aut
cogitacio q hoiem destruit a diuina
dilectione prol sunt a devocione et
cogitacio qua homo cogitat q sit
sibi sufficiens et non excitat deo a de
suis viribus amputat de
vocionem. Unde videmus in hoibus
mundanis qui sunt obliti et dei vol
unt in extioribus talibus non habent
devocionem. Vide ergo homo quid cultus
divinus includit et servitus divina.

facit eius gras ege de beneficiis
collatis cogitare de preceptis i
plendis deum prudere in omni
bus rebus. superior sum deum
humilit se subire et divina de
impugnit fideliter q dice nil
ex timore hois q deum fare
de deo gaude et deo place
deum quere et premium futurum
expectare in opi bono insi
stere de cotidiana bona curam
here cor deo et hominibus irre
prehensibile ee deo obedire de
pctis si contingit dolere in
dei timore assiduum ee et rene
domare Ubi adoracio dei exerc
servitus dei quanta requirit et
quanta facit et ad quanta oblig
at et cum hec non curamus re
dentes suffice. nemo pri in
resonat in ore Io timeamus
ne id vbum xi de nobis intell
igatur non omnis qui dt in dne dne
intrabit in regnum celorum. sz
qui facit voluntatem patris
mei qui in celis est hic intrabit
in regnum celorum. Ergo tu homo
ad serviend deo pro felici egressu
de hoc mundo ut remaneat in his
q posuit in primo sz deus in
ivit obediencia dedit precepta
ut premium mereret Ergo servias
ei in merito et ora eum et habebis
ab eo vite premium Poterat deus
dare bonum eterna vita sine omni
merito sz scivit hoc bonum non ee glo
riosum ymo fuisset dignitatem
condignacionis servare ut sine
merito pcipet premium Unde dt Rh
ugo ibidem necesse erat servicium
ab homine exigitum e q omnipotens co
ditor bonis a se fitu sz mo in
diget sz ut ipse homo vera bonum
merito adquisita gloriosius possideret

(tercio serviendum de felici egressu de mundo

q' volt ut illa querat gratiam

Ecce oblivio sui quod homo non advertit quibus modis positus est in hoc mundo et quo ei promisit celum ita quod illud ad querere promis- tum Ita quod homines sui obliti recedunt a sermone dei Add- unt etiam a sermone nimia de temporalibus solicitudo hec signatur per spinas que suf- focant verbum dei in homine. Hec soli- citudo suffocat divinas inspira- tiones in homine hortaciones [illegible] nationes aufert de corde quod et cor aufert et totum Hec inducit tran- sgressionem legis contemptum precep- torum domini Hec totam vitam humanam corrumpit hanc dominus [illegible] excludit Primo propter maiora beneficia homini preter solicitudinem prestita ideo dicit nonne anima plus est quam esca et corpus plus quam vesti- mentum Secundo propter sublevationem quam facit animalibus et pluribus preter eorum solicitudinem ideo dicit respicite volatilia celi quoniam non serunt neque metunt nonne vos magis pluris estis illis Tercio propter di- vinam providentiam que omnibus [illegible] propter [illegible] providentie ignoran- tiam gentiles ita temporalia querunt [illegible] occupant ideo dicit quod omnia gentes inquirunt. Hanc solicitudi- nem magis [illegible] dicens Ideo vobis ne soliciti sitis in vestra soli- citudine. Hec autem est [illegible] abstrahit a sermone domini si illius intendens oblivisceretur vel de [illegible] aut si tanto amore [illegible] ad illa quod in eis sine [illegible] Solicitudinem aut modestiam et providentiam que est [illegible] necessitatis non [illegible] [illegible] quod non [illegible] Dei

non tentare deum ut scilicet expectat ora- ando deus sibi de celo mittat panem sed de labore et providentia sibi vivi et egenti pauperi tribuat Unde apostolus Ita quod non posuit deus hominem in mundo ut comederet et biberet aut ut [illegible] sed ut quereret regnum dei per iustitiam [illegible] et ita hec solam sustentationem et necessitatem de temporalibus habeat Sicut enim peregrino ba- culus in viatico ad patriam sic christiano temporalia [illegible] ad viam vi- tam Et quia inordinato amore versamur circa temporalia ita pro eis sudantes qui in eis [illegible] [illegible] et ex hoc in multa peccata et iniustitias [illegible] Item in iustitie [illegible] et peccata multum abducunt nos a sermone dei forsitam deus [illegible] possit nos [illegible] sermonis non dei [illegible] Cum enim iudei in heremo vitulum adorarunt deum non recognoscunt eos populum suum sed ait ad Moysen Descende quia peccavit populus tuus et ita ex vitulo deperdit deum [illegible] Sicut modo sunt multi qui ex cogitationibus delectationibus consensibus conflant eis peccata mo- rtalia et cum ea [illegible] qui vi- tulum adorarunt Moyses tunc [illegible] ultus est peccatum id [illegible] una [illegible] occidit viginti tria milia ho- minum Deus quod punivit eos igne mittens serpentes igneos ad quorum morsum plurimi moriebantur Exodi xxxii Punivit eos terra que vivos deglutiebat punivit pe- ste fame gladio et aliis non mi- rum quod hoc tenuit nil nos

homines conflant eis peccata

quo deus punit peccata

Quintum est autem quod non possunt omnes in deserto sumere inde. Ipse peccata mea que sunt amaricata in conspectu dei quam peccata iudeorum. Nos itaque dum adhuc sumus in hac vita audiamus vocem domini dicentis ad nos: Primum querite regnum dei et iusticiam eius et omnia scilicet temporalia que modica et non reputata in comparatione eternorum adiicientur vobis. Promissa sunt nobis vera bona scilicet quecumque ea multo virtutum et dabuntur suo tempore scilicet post mortem vita eterna. Ad quam nos perducere dignetur.

Sermo de duobus dominis servire

ei vso. Sermo hoc refert de triplici servicio. Primo de servicio exhibendo. Secundo de servicio quod temporalibus rebus exhibetur. Tercio de servicio de celesti regno. Primum servicium est in precepto scriptum: Dominum deum tuum adorabis et illi soli servies. Secundum servicium est inhibitum quia dicit Christus: non potestis deo servire et mammone divitiis. Unde ut dicit Lucas super Matheum ... hoc cum enim vult dominum amare necesse est ut odiat divitias; qui autem vult amare divitias necesse est ut odiat deum et contemnat. Et qui vult mandata dei facere necesse est ut odiat divitias et affectum inordinatum ab eis abstrahat et qui vult mandata dei facere necesse est ut contemnat omnia que sunt furtum rapina dolus usura et similia. Tercium servicium est

ministrum scilicet pro regno dei assequendo. Dicit enim Hugo de sancto victore de sacramentis parte ii: visibile bonum et temporale deus homini gratis dat; quod autem invisibile est pro merito concedit propter quod ostendit et merito eius et tamen quod gratis dat gratis et gratum est putandum est pro quo servicium petit. Hic est de primo scilicet de servicio dei ad quod obligamur quia enim creatura sua de nobis in servicium dicitur est ut serviamus creatori. Dicit enim Hugo de sacramentis parte ii: Propter factus est propter deum homo qui non erat et mundus factus est propter hominem ut deo homo factus est ut deo serviret propter quem factus est et mundus factus est ut serviret homini propter quem factus est. Itaque homo positus est in medio scilicet ut mundus et deum ut ei serviret scilicet a mundo et ipso serviret scilicet ut utrumque acciperet et totum ad bonum hominis reflecteret scilicet et obsequium quod accepit et quod impendit. Voluit autem deus ut ab homine sibi serviretur sic tamen ut ea servitute non deus sed homo iuvaretur et voluit ut mundus serviret homini et exinde sibi homo iuvaretur. Hec ille. Et Augustinus libro Soliloquiorum: domine deus fecisti et bene creaturas ut omnia pedibus hominis subiecisti ut solus homo totus esset

subiaceret et ut totus esset tuus
homo super omnia tua dominatus
est homo exteriora cuncta propter
corpus creasti, spiritum vero corpus
propter animam, animam vero propter te, ut
te solum tota intentione vacaret et
te solum amaret. O deus si corpori
nostro hic adhuc corruptibili
et ignobili tam magna benefi-
cia prestas, a celo ab aere a
terra mari luce tenebris calo-
re imbre rore ventis fluviis
volucribus bestiis piscibus
arboribus multiplicitate herbarum
et terre germinum et cunctarum
creaturarum tuarum ministerio
nobis succedente per sua tempora
ministrantium ut alleviet fastidi-
um, qualia quanta et quam magna
et innumerabilia erunt illa bona que
parasti diligentibus te in illa celesti
patria ubi facie ad faciem te
videbimus. Hec et his similia dicit Hu-
go de archa sapientie. Audi
omnem creaturam tribus vocibus
loquentem. Prima vox dicit accipe,
secunda vox dicit redde, tertia vox dicit
fuge. Accipe beneficium, redde debi-
tum, fuge supplicium. Prima vox
est famulantis, secunda admonentis,
tertia comminantis. Celum dicit ministro
tibi lucem in die ut vigiles,
tenebras in nocte ut pauses,
eo ad oblectationem tuam gratas

creature loquitur voce tribus vocibus

accipe	beneficium	famulantis
redde	debitum	admonitoris
fuge	supplicium	comminatoris

temporum vicissitudines pario, ventis tempero
cum estatis fervore autumni plenitu-
dine hiemis algore. Aer dicit vitalem
tibi prebeo flatum et omne genus avium ad tuum
mitto obsequium. Aqua dicit potum tibi prebeo, sor-
des purgo, pollutiva rigo, diversa piscium ge-
nera ad tuum esum mitto. Terra dicit ego te por-
to, ego te nutrio, panem conforto, vino letifico, ceteris
generibus ciborum saturo, delicatis diversis animalibus
mensas tuas repleo. Vox admonentis undique
dicit: vide homo quomodo amat te qui propter te fecit me,
primo et quomodo servisse tibi propter te ut in primis qui illi qui
fecit me et te, me propter te et te propter se. Si sentis be-
neficium, redde debitum; accipe benignitatem,
redde caritatem. Hec libenter et hec exigit deus.
Vox comminantis: Ignis dicit in me cremaberis,
aqua dicit in me submergeris, terra dicit a me
absorberis, infernus dicit a me deglutieris. Et
enim creata sunt et conditione sua homini famulari,
sic propter peccatores pro malorum meritorum contra
comminantur ut in singulis creaturis corporaliter
mereantur que se meruisse cognoscunt. Hec et cetera
omnia elementa hortantur nos ad servicium dei
nostri aut ad servicium diaboli, qui nil boni nobis quod habet diabolus
dat et nil habet nisi penas et infernum, qui
nullis noctibus ac diebus cessat subditos et servi-
tores suos et credulos ad eternam calamitatem.
Est enim hostis implacabilis cui servitium est pe-
nis, et nullo placari potest obsequio. Quemcunque
diabolus servili iugo subdidit, qui contra deum se
per obedientiam et subiectionem propriae volun-
tatis dei implevit, et enim nullus potest esse subdi-
tus deo nisi despiciat diabolo. Nemo enim potest duo-
bus dominis contrariis servire, quorum alius est deus et dia-
bolus alius. Quod dicit despice diabolum et fugiet a vobis.
despiciet mala suggestionem quod hic nostrum est
et fugiet a vobis, sed victus et confusus. Quoniam
cum autem omnia bona a deo veniunt et omnia ma-
la a diabolo tamquam ab hoste nostro, tamen plures
habet servos diabolus quam deus sunt nisi quam

Tercio dicitur aut peccat in morali est quando
dilit et preferet voluntatem eius. Quod quidem Christus
dicit Luce vi° quid me vocatis domine domine
et non facitis que dico. Voluerunt dicere tamquam
verbo serviunt Deo. Vos dicitis domine domine, qui
verbo et ore serviunt ei. Nec dicunt domine domine
domine qui ei serviunt et faciunt voluntatem eius ope
verbo vero et hi intrabunt in regnum celorum
Mathei vii°. Hec de primo. De secundo
scilicet de secundo inhibito quod est divinus sermo.
Ille sunt divinus quod solicitudinem nimiam et inor-
dinatam, affectum immediate monet ut Deo in-
tendentes divitias acquirere, et acquisitas tenaciter
non permittet eas erogare in pios usus et
usus nimios. Talis solicitudo et similis amor
terrenorum reddit hominem ponderosum et solum
ad terram inclinatum inducitque ad oblivi-
onem Dei et superbiam. Talis solicitudo reget
hominem sermo divinus non divitias homi-
dic. Unde sicut divine terre superbum te fa-
ciunt a veritate et tempestatem amaritu-
dinem. Quod quidem ipsos tunc sunt et divi-
tiam magnam non dedit. Hanc maledictam soli-
citudinem inhibet deus quod videt in magna
dei miseria et oppressum. Unde cum ut dicitur di-
mo luce vii° et viii° corpus ad ymma-
ginem suam et solicitudinem fecit hominem et
ad se ipsum pro natura considerationem [illegible]
volebat ipsum implere solicitudine destru-
cere animam suam a celestibus ne fieret illis infe-
rior quibus pro dignitate factus est superior.
Item ad removendum hanc solicitudinem super-
fluam et damnosam addunt in natura consi-
derationem volatilia celi et lilia agri.
Volatilia pro victu, lilia pro vestitu. Vo-
latilia non serunt non metunt non in horrea
congregant et deus pascit ea. Lilia non
laborant non nent et deus vestit ea
gloriosius quam Salomonem. Sunt vestita
si deus illis providet de victu et amictu
quam vero deus pro modico sunt quanto magis

vobis qui vos ipse tanta dignitate constituit
ut ad similitudinem illius vera pro fide sit veri
hec ille. Et dicit Christus ibidem quod cum est
solicitudo moderata et tam moderata
tenuat mulieres quod est vita tam breuis
et tam incerta super terram, inter eum
providens sibi in futuro pro ebdomada-
dies. Respondeo non videant inter pa-
menses. Item providens non videant eb-
domadam et inter in annum ut vid-
eant non mihi quod tota et tam
avara providentia in futurum pro semper
mores hominis et hic modus [illegible] per-
versum excepit. Dico dicit ego non
laborabo sed expectabo donec deus de
celo mihi mittat et victum sit vola-
tilibus et amictum sit liliis. Respondet
Unde ibidem quod Christus non dicit nolite
laborare sed nolite solliciti esse labo-
rare. Imbecillem solliciti esse veritatem sit
cum laboratoribus pro suam diligentia
deus prestat panem abundanter sit deo
negligentibus et negligentibus pro pena ne-
gligentie deus subtrahit panem. Subdunt
hec etc. Sed licet queri licet Christus dicit
solicitudo inhibetur nisi [illegible] que est
superflua quod est ydolorum cultus et
per quam serviunt diabolo et quem includit
infidelitatem dicitur [illegible] hec enim
gentes inquirunt. Talis moderata soli-
citudo non pertinet ad christianos sed ad
gentiles qui penam celi et celestem re-
gnum ignorant. Solicitudo autem provi-
dentie est admissa. Unde Ioseph provi-
dit in fertili septenio utili annorum
sed nec contemnit divinas et eas
conservatas in futurum pro se ipso pro populis
pro defensione reipublice. Datum est
Vide in sedes celi tui. Responde quo
Lie creator laborare et solicitudinem
hominum concepit sed temperavit ne deperit
respicere [illegible] et sic solicitudo ad-
mittitur. Dicit Christus [illegible] et sanctus
dicens petens [illegible]

Regnum dei celorum dabitur in premium pro meritis

In quo deus [illegible] hominibus solicitudinem [illegible] vestiendi [illegible] vesti/endi [illegible] est in [illegible] solicitudini [illegible] vestitum [illegible] vestimenta. Con/cludit ergo dicens regnum celesti/um serviendo [illegible] dabitur in premium meritis. Unde dicit querite primum regnum ad quod [illegible] regnum dei ad quod [illegible] manet [illegible] regnum eternum [illegible] regnum dei [illegible] regnum [illegible] regnum [illegible] Unde Augustinus in meditationibus [illegible] valde bona [illegible] mirabilia [illegible] dedisti [illegible] et bonis et malis [illegible] dedisti [illegible] plus bonis [illegible] dedisti [illegible] tanta [illegible] deus in die [illegible] [illegible] delectabilia [illegible] [illegible] oculus enim non vidit nec auris audivit nec in cor hominis ascendit que preparasti diligentibus te et [illegible] et [illegible] Et ut [illegible] est [illegible] [illegible] bona [illegible] [illegible] possidet Et [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] illi [illegible] regnum dei [illegible] regnum [illegible] est [illegible] hominis [illegible] et [illegible] et [illegible] ad regnum [illegible] quod nos perducat

Nemo potest duobus dominis servire Math. VI°

Iusticia quid est vera

Hoc enim in sua doctrina maxime est tenendum quod ne laus magistri et merces [illegible] ubi apostolus enim Mathei laus magistri et merces preciosa est attendenda utrumque sunt ad vitam eternam. Tercio enim invitat nos ad ea que deus a nobis querit. Primo ut deo serviamus. 2o ut solitudinem superfluam circa temporalia caveamus. Tercio ut ante omnia et super omnia regnum dei queramus. Primum ibi dicit: nemo potest duobus dominis servire. Secundum ibi dicit: ne solliciti sitis. Tertium tamen addit: primum querite regnum dei. Ad primum Christus Matheum vocavit de theloneo dicens ei: sequere me. Primum Matheus vocatus implevit quia mox surgens omnibus dimissis secutus est eum. Secundum regnum dei quesivit et solicitus invenit in quo eternaliter gaudet quod iustus erat. Tertium autem deduxit deus per maiestatem et [illegible] ille regnum dei habere. Primo dicit: Nemo. Circa quod nemo potest duobus dominis inter se contrariis [illegible] quod unus inhibet alter mandat et quod unus mandat alter vetat. Hii sunt deus et dyabolus. Deus et mundus. 2o et caro. Unum [illegible] est serviendum ex eis qui omnia creavit [illegible] unus, [illegible] sub unitate sunt et ad unum finem beatitudinis ordinavit. Unus enim deus. Unus deus unus creator omnium conservator et gubernator ac largitor omnium bonorum per [illegible] et [illegible] inspirator per [illegible]. Solus bonus faciens bonos. Solus prestans beatitudinem hominibus et angelos

Deus [illegible]

et hominibus ad serpentem fecit velud ad
omnem bonorum finem qui unum habet
filium soli creatum unam animam singu-
lis det et unum corpus ex diversis
membris. unum cor unam rationem unam
voluntatem. unum visum in duobus
oculis. unum auditum in duobus au-
ribus unum odoratum in duobus
naribus. unum tactum in omnibus me-
mbribus. qui unum medium fecit in tot
diversis unam fidem ex tot articulis
et ad unam gloriam omnes electos
predestinat et vocavit. Unde de vero
visio dicit ysai audi deus deus tuus
est dominum deum tuum timebis et illi
soli servies. ergo non inde ut avaritie
ut ydolo qui non est deus et in eos
quos fraudulenter subiugat iniu-
ste spoliat violenter detinet et
finaliter leniter remuneat quia
stipendia peccati mors. Ad Rom
vio Deus autem est deus vere
ratione creationis ratione redemptionis
ratione educationis et ratione defen-
sionis ipse enim est defensor vite
nostre illi et soli servies Ista servi-
endum duo tenendo requirit separa-
tio multorum duo celesti qui so-
lus deus Unde ait Samuel primo
Regum vno separate corda vestra
deo et servite ei soli separatio
requirit ut vita de corde extirpetur
Sermonum autem operationum statutum
non enim de corde cadunt peccata
mortalia que valde in nobis dis-
plicent deo sermonum et orationum
et virtutum non placet deo quia
mortua sunt opera bona in mortali

fera peccato enim et facies mor-
tuus sit in anima coram deo
Est in servitio esse separatio crimine
est per deus volens ut Matheus
ei serviret primus elegit et vo-
cavit eum ad sequelam ad servi-
endum deus. sequere me misi ut
sermone lib ix^o c xv^o non mo
non cultu non fructum non forte
serviendi est vero sed ex electione
et ex omni ratione maiorestes
sunt servi boni et beati qui sunt
coram eo sicut tertius Regum x^o habet
de primo De Secundo
scilicet ut solitudinem superflui
ma temporalia caveamus sequitur
ex primo ex enim soli deo est
serviendum et ita non maior
io deo dumtaxat ergo a nimia
solitudine in temporalia est
cavendum sed quo ad victum
et vestitum Item quo ad dicit
aves celi per ut ferunt nec
aggregat et deus pascit ea
patio ad dicit lilia agri
que deus vestit plurimo
vestitu ultra vestitum Salomonis
et ultra omnes reges et gloriosos
Ad intendum per ut non omnem
solitudinem tollit ab homine circa
victum et vestitum Alio quia quod
staret sententia data in hominem
per peccatum/ in sudore vultus
tui vesceris pane tuo Genesis iii^o
Est solitudo prudens et illa
est bona habeat ut cum angeli
ministrabant est vobis ad provide-
ndum eius usibus necessariis bonis

Sententia per peccatum in sudore/ sub
vultus tui vesceris pane/

hec est dignatus dicit paulus
dicunt et sicut ut detur xpo et
xxviiio hec vno · ii ad The-
salonicenses iiio ut panem gratis
~~panem manducaremus sed vas el~~
~~ectionis eius apud deum~~ ab
aliquo sed in labore et fatiga
cione nocte et in die operantes
ne quemquam vestrum gravaremus
Cassiodorus / qua fiducia
onerosus multa gratis panem
manducaremus si vas electos
eius apud deum constitutus sine
opera manum comedere non
presumit Ut vere onerosis hominibus
gratis panem comedentibus
esse hoc bonum in tot accipiendum
quod vas electionis Paulus
de se dicit / qui ita deo acce-
ptus erat / quod et panem de
celo suscepisset habere potuisset
Ut sit xi ut sua sollicitu-
do sollicitudine moderari ita ut
talis sollicitudo non impediat
ab inquisicione celestium · sed inhibet
sollicitudinem nimiam que homines
ita ligat ut pro temporalibus
inquirendis eterna negligit Hec
est sollicitudo arguit modi-
ce fidem / in homine vi · Unde
dicit hec omnia gentes inquirunt
· talis sollicitudo ex defectu fidei
provenit / et assimilat gentibus
que deum ignorant et eternam vi-
tam nescientes tunc putent

Amant Jo Matheus ut xii libe-
sequentes dimissa officio et peccatis et
aliis omnibus sequentes mox per vo-
cacionem secutus est Quod nos quetum-
entes temporalia dicamus nos sequi et
spem habemus consequi regnum dei
Unde Beda / monica de cena
magis fretis non audes / vobis di-
co ut omnia relinquatis sed tu si
nullus omnia retinendo omnia relinquatis
si sit temporalia ~~teneas~~ ut tu to mi-
ente ad eterna tendatis Hoc de ii
De tercio scilicet de regnum dei et
eius inquirere inquisicione dicitur eternaliter cend-
entes enim dicit · primum querite reg-
num dei quia eternus deus sumus
sumus primum eternum largiri dispo-
suit non tardaverit Duo sunt in xpo
humanitas et deitas ex humanita-
te enim se dicit / ex deitate primum
promisit scilicet regnum dei quod ante omnia
super omnia et potius est querendum
Ipse Hor · Primo quia ibi eternitas quia
regnum omnium seculorum / ut dicit psalmista
Ergo quod in eo summa prosperitas quia
regnum decorum Sapiencie vero Et ibi summa
tranquillitas quia regnum pacis Ysaie
xxxiio Tercio quia ibi summa felicitas
quia plenitudo omnium bonorum Ergo
querimus illud Sed ne querentes
errenus sciamus vero illud querere
Dicimus quia in iusticia · in multi-
tudine virtutum et custodia preceptorum

Duo sunt in xpo

dei. Hinc addit et iusticiam eius
Hec iusticia est fides stipata vir-
tutibus mandatis et bonis operibus
Sicut enim sine fide impossibile est placere
deo ita eciam fides absque mandatis et
operibus bonis non est possibile assequi
regnum dei. Ergo queramus regnum
dei. Sed ut id assequi valeamus
primus queramus iusticiam eius id est opera
sancta et iusta agamus et habeamus
illud Venit enim tempus se ad altissimum
dt Simma (?) lo xo c xxxiiijo laudatur
dicam quare iusticia est quare regnum
illam habere est in regno dei manere
regnum vite sperande hinc homo con-
tinuum est ut tusito ponte mortis
introeat in illud Hec ille. Sic
Matheus quesivit iusticiam in ve-
ritate ea invenit regnum dei. Nunquam
non quesivit quia prima Ebreis predi-
cavit tandem in Ethiopiam ivit
videlicet in Nadabar civitate populo predica-
vit de lapsu generis humani et de
eius reparacione et de felicitate regni
dei post suscitacionem filii regis a
mortuis Rex cum regina et omni
populo baptisatus est ita quod infra
xxx dies lx milia hominum fidei
sunt asscripti Ephigenia filia regis
cum ducentis virginibus sacro ve-
lamine se sacraverunt Ibi quod apostolus
viginti tribus annis continue tenuit Et
ecce ante felicitatem defuncto successit
rex alius solitatare cepit magis
promissis ut posset eam suo coniugio
copulare Cum quod sensit rex apostolus

[Left margin: Predicat de lapsu hominis felicitate regni celestis]

[Left margin: xxiij annis continue tenuit]

16

omnino sibi in hoc contemni
una die post celebracionem
misse apostolo stante iuxta
altare et elevatis mani-
bus orante venit spicu-
lator missus a rege a
tergo punctum ictu gladii
Christi martirem fecit Super pe-
nam filius regis a de-
mone impletur Rex autem
lepra percussus a capite
usque ad pedes. Dum tamen vera-
ci non posset super glad-
ium merebes expiavit et
quia apostolum gladio interfecit
seipsum in stomacho perfo-
ravit Sic apostolus regnum
dei quesivit in iusticia
dei ambulat et per ea usque
ad mortem certavit Ideo adep-
tus est felicitatem regni celorum
quod et nobis concedere dig-
netur apud Jhesum virum qui
est benedictus. Dorica 16

Vidit iesus

in civitate que

vocabatur Nayrn Luce
vijo Inquit Gregorius xxvijo mo-
ralium c xo ad eterna gaudia
redire non possumus nisi per spiritualia
defuncta io super tribulacionibus
id est tribulaciones

Sp eleuat psup biam

nō inuenī ppha qd pala būt
tribulacōes et comocōes i terris
pssure et angustie ita ut n
spes eorum hoīem reserre quis
eqñuint hec sufferet Jo eze
chielis fatur solibrum accepisse
in quo erant scripte lamentacōes
carmē et ve quia in hoc mūdo
ut in quodam libro si nō legis
tu scripte vides carmē et ve
scriptum .i. angustias et consolacōes
spem et dolorē Spem et conso
lacōem in deo / angustias et
dolores in mūdo Jd et xps
predixit aplis / in mūdo pssu
ram in me aut pacem
hebitis x et si extūus terrd
mat in eternis qo gramē p
memū intus tn dulcē cōso
labimur pbat hoc magr ...
mēse quod sufferens e dolor
instatū vite / ut hodiernum
testē eum In quo ta
sz dei bonitas / in mūdum ven
ens Ego hois iniqtas mali
cia pstrans Jdeo supra
ma amalina liberantis
De primo pbat Jhūc i
ciuitate qe vocat Jlaym
quod intr fluctus et sig...
mūdi quia dr ciuitas de qua
ait ppha vidi iniquitate et
cōdictiom in ciuitate Jnigit nō

plena videt ppha sz tn sic ismuat
qz copiosissime in mūdo regnabat
iniqtas fraus et in mē cōdicto
supbie et in obedīete Vomit aut
mūdus fluctibus quia eleuat psup
biā / sordet p auaricia / feruet p
luxuriam / inundat p gula / ptrebit
p iram / scit p tyrannidē / voluit
p inordinatū amorē / tangit p tri
bulacōnis incipit nō narrebis
amans Et sic in agris una procella
aliā / inuestigat ita in mūdo una
amando sequitur alia / et donec una
finiat alia erumpit / cū gram fon
tu et terrore Ante dolores ex una
pte / cū fletibus ex alia quot mala
ex una vbi est eum in eo terrore and
it et hora Jta ut eum ppha dicit
pt homo Jnnumerabilis clarus mirabilis
mirabilis / in altis dūs / Certe in
dubitis qui et fluctibus imperat et
tn velit mitigat et pmittendo la
vat Sic eum ait ppha Dixit et
stetit .i. robatus e spūs pcelle et
exaltati sunt fluctus eius / in hos
fluctus dei filius venire aspta
et si sol venit mē tn incessat
gressibus desiderior cū dolor cōplens
et turba copiosa bonorum ambulat
semp eum salute hoīm desideit ff
gre bursa offert si quis est qui
suscipiet ff plorū wlued gre

mediante spirituali affectat. Unde dicit
Ezechielis xviii° quare moriemini
domus Israel quia nolo mortem
peccatoris. Et dominus deus ventrem
et venit. Tercia bonitas hec de
primo. De secundo dicitur defunctus
efferebatur filius unicus matris et
hec vidua erat. Vidua hec ut ait
Gloza est mater ecclesia que sponso mor-
te redempta ab ipso pregnanti tempore im-
molatus et eius filii sunt orpha-
ni patre in hoc mundo privati quo-
quelibet filium diligit et unicum que
in utero fontis baptismalis re-
generat quamvis in multis habeat. Unus fi-
lius defunctus tunc effertur peccator
de mortali peccato in corde per consen-
sum patrato fertur in opus et hoc
portatores / quatuor portitoribus. Primus delicto
peccandi. Secundus spes in futuro pe-
nitendi. Tercius inordinatus amor
sui. Quartus impunitas scelerum. Hii per
ordinem portant in multos cum peccator
delectat et peccator inordinate se
diligit et promittit sibi de futura penitencia
et peccato ultionem non reportat
at in ista effertur peccata. Tercio
unicus efferebatur hoc multis efferentur.
Tercio silencium plenum est quod di-
citur defunctus efferebatur miserabile
quo
quo lo / enim est quod homo est tam malus cum
salute / deus est ita bonus quod homo ita sa-
desperet / lutem desperet cum deus eam ita de-
siderant affectat et quod homo ita re-
hemens peccat cum deus ita multiplici-
ter inhibeat ne peccet et quod serpens

laudes reportat ex peccato de eius beneficio
deberet ut impleat id quod laudatum
peccat in desperacione anime sue et iniqui
videntur. Quarta pars quod vidua hec
plorabat pro morte unici, quia hodie
plorans mater ecclesia cum non videat filio
eos efferri defunctos in sepulcro prave
consuetudinis cum videat omnia bona
decrescere et omnia mala increscere. Certe
hodie hec et peccata pro peccatoribus vole-
ntatem potest hec consolacionem ex filiis
scelerati ex peccato iniquitate. Iniat ecclesia
non ut magna cantica. Jeremie. Tren. 1°
plorans ploravit in nocte humani
perplexitatis et lacrime eius in maxillis
eius, in sacerdotibus non est qui consoletur
eam ex omnibus caris eius. Et ecce mag-
nis ma dat elemosina ad ministrandum in
templo Christi cum suis cum sit vasta-
rum templi dei quod est homo sani-
tatis cuius defensores sunt ipsius demo-
litores. Ubi hec tota infantia lux
erat et wastat dicit quia a modo dum
iam a prandio non esset in ea lauda-
dus. Solus dum confundet quia nos con-
fundens tam gloriosus deus in perfectis suis. Un-
de primi Esdre ii° plurimi de sacerdotibus
et senioribus qui viderant templum
flebant. Gloza flebant senes quo
tempore pauperes illud hec a magnificentia
quondam Salomonis potentia qua prius templum
fundatum est destruxit et quod prius
templum pro suis sceleribus noverat
esse destructum cuius nunc magnitudinem
nec decorem equiparare valebant. Heri
Quartum quod est magis miserandum super hec
quod nunc omnium status sunt corrupti et de-
clinant qui ut contra delicti sunt
subierunt sentencias ut in eorum tunc ecclesia
a secularibus ut nunc a sacerdotibus
cunctis despicit et concedat omnis
plorans continuant propter quod quia quilibet

Ad vota sua opat. Hoc infinite dispositi essent hic ad pulsa opa portaverunt ipos spiritalis solerent portitores. Cum eius plato gemitum ut eorum portantes acceptent hic de 20 De terno
Cum iam tandem dns Ihus miseria motus dixit illi noli flere et accessit et tetigit loculum. Hii aut qui portabant steterunt et ait adolescens tibi dico surge et resedit qui erat mortuus et cepit loqui et dedit illum matri sue et sentia est dei magistratus Sic plurimos congregavit iudeorum dnm est ut de Ierme xxxi. cessent vox tua a ploratu et oculi tui a lacrimis quia merces est ait dns Et hic de meus ex lacrime pnt monere supplices ut fecit xps aut nil fere valent nisi ex se valet a pcto resurgere et ad deum conuerti unde ut cogitac ut gustat Unde de gusti me et gustate peccatum gustasti me ergo penitenciam Sic non cederet tenebras nisi illuxerit lumina ita ut cedat peccatum anima nisi agat diuina gracia ut hinc accessit ad defunctum peccatorem et tangit eum tactu arto ita ut portatores stent qui illum portabat Cum eius accrescit inspirata gracia tangit conscientia peccatoris stant portitores ua delectare peccati timor dei cohibet et mors penitentialis ut spem in futuro penitendi remittit Aut semper displicere incipit et pnt nisi dolore qui male egit hoc peccatum loculum tetigit portitores steterunt Deum aut dat robur ad surgendum tunc surgit pctor hoc tu dixit adolescens tibi dico surge tunc dicere est stare tunc resedit qui erat mortuus Confessio est a pcto cessare et tunc loqui cepit per confessionem et gemitum loqui cepit

Confessio

Et unde eis constituit per satisfactionem ut quod per non cogitet mortem illam est conpletus non quod unus dei obex non opponit omne se requirit nam a miseracione qui nec obex opponit et proclamantes orantes non exaudiuntur Job xxx clamabat et non exaudiet quare suspendit malorum de se eum merito exaudiens si in eorum displiceat quare suspendit illam proprietatem quoniam sit ores dicuntur duplex eum malorum prohibet deum audire voces deprecantium Que quare in deo dispendeat nec bonitatis tamen suscepit in mundo dolores prius oculi obstinatorum qui peccatum tenebat amplius habeat qui iacet surgat si oret ut surgere possit ut digne magnificus deum hic in presenti in gracia sed de in futuro in gloria ad quam nos perducere dignetur

Ibat Jesus in ciuitatem que vocatur Naim

Luc. vijo Sacrum eiusdem narrat de morte adolescentis viui matris sue Est aut triplex mors, scilicet mors nature, culpe, gehenne et quarta eorum deflenda est Hoc Ecclesiastici xxij De mortuo plora super mortuum qui recessit et lectura de morte nature que est quasi ostium Mors aut culpe plus deflenda est ideo dicit sapiens super fatuum plora deficit eius sensus et cetera. Vocat deum in pcto mortali vel quia eum mortalis est signum defectus animi Ubi mortaliter peccans indicat fatuus Mors vero gehenne amplius flenda quod incorruptibilis corpus et animam mortificaret et pene eius pollent corpus et animam tenet ideo addit super mortuum plora defecit eius lux enim scilicet lux nature lux gracie lux animae lux glorie obligat eum tenebris exterioribus ubi fletus et stridor dentium mortuum Mors nature interficit corpus animam mors culpe interficit animae diuinam graciam ita quod peccator in pcto mortali est sicut duo mortui in anima sicut corpus de mortuum sic anima fecit ab eo separata sic anima de mortua dum deus sunt abs ea separata quia separare non nisi mortali pcto ideo ergo tales mortuus

Mortuo plora super mortuum

Nature mortis culpe

timeas mortem corporis

plus debes timere mortem anime

Corporis quia aufert animam et reddit corpus insensibile, separat ab amicis, privat mundi bonis, alienat ab hereditate parentis, facit corpus esse horribile et fetidum, et induunt sepulturam. plus timeas mortem anime quia aufert te a manu dei, et facit insensibilem ut non videas dampna tua, privat te angelis qui sunt maximi amici hominum, aufert hereditatem regni celorum, et induunt in fovea eterne dampnacionis, in qua sepultus est ille dives micas non [illegible] separans. Lazarus vero portatus ab angelis in sinum Abrahe est expectatus. Videte ergo in hoc evangelio statum iustorum, quo iustus moritur, et contrarium peccatorum. Primo exposituri.

Ad primum status iustorum tangit quia eunte Ihesu in civitatem Naym sequebantur eum discipuli et turba copiosa. Hic est status iustorum accedere ad deum, ambulare cum eo, adherere ei collo, qui solus, stare secum et sedere cum eo. Sunt iusti ambulant cum christo in eo quod voluntatem eius faciunt, et se ab hiis que inhibuit, custodiunt legem dei. Porro sunt qui adherent ei quia firma intencione sunt, non dimittentes eum ut recedant ab eo per peccatum mortale. Attendunt enim quod dicit propheta: Michi autem adherere deo bonum est et ponere in domino deo spem meam. Et vere bonum adherere quia beatitudo, beati enim immaculati in via, propterea qui ambulant in lege domini et qui ea custodiunt, et sine causa se regunt. Stant iusti cum christo perseverando in bono, conculcantur cum christo, pro devocione ad eum fundendo. Finaliter autem sedebunt cum eo in regno celesti. Dicit enim dominus christus apostolis Luce xxii: Vos estis qui permansistis mecum in temptacionibus meis et ego dispono vobis sicut disposuit michi pater meus regnum, ut edatis et bibatis super mensam meam in regno meo, et sedeatis super thronos iudicantes xii tribus Israel. Quod Ysaias ad dominum spiritus prophetavit. Ysaias iii dicit: Iusto quoniam bene, quoniam fructum adinvencionum suarum comedet. Quecumque sunt virtutes, fletus, oraciones, suspiria et bone actiones quas invenientur est in hac vita, quas deus dispo-

suit eternaliter in futura vita. Ut igitur et nos iusticia cum deo compleamur accedamus ad eum, accedamus ad bonum opus primum nunc dolentes de commissis, adhereamus ei firmo proposito, ambulemus cum eo, eius precepta custodiendo et opus obediendo, stemus cum eo in bono perseverando, ut premiamur secum ad eternitatem celestem, quia propheta concedens ait in glosa: Gloriosa dicta sunt de te civitas dei. quomodo bonum nobis ibi esse, sed quam difficile ibi venire, quia per multas tribulaciones oportet hoc de primo.

Ad secundum de contrarium peccatorum dicitur: Ecce defunctus efferebatur filius unicus matris sue. Hic vera contrarietas iustorum et peccatorum. Iusti accedunt ad deum, peccatores abscedunt a deo, non pedibus sed affectionibus, peccata enim dividunt a deo. Iusti vivunt vita anime, peccatores moriuntur morte anime. Iusti remanent apud christum, peccatores iram dei in die vindicare. Iusti sciunt, audiunt, concedunt que voluntas dei sit, peccatores insensibiles nec vident nec curant quid deus poscit ab homine, quia mortui in anima. Iusti ambulant de virtute in virtutem appropinquant civitati dei, peccatores autem recedunt et efferuntur de civitate ut sepeliantur sepultura asinina, de qua Jeremie xxii: sepelietur sepultura asini putrefactus et proiectus extra portas Ierusalem. Sic enim proicitur anima peccatoris per mortem aut a [illegible] et ambulat infra, [illegible] iacentur. Iusti ex iusticia eorum sunt beati in vita et post hanc vitam, peccatores autem miseri et hic et ibi. Dicit enim, ut dicit Augustinus libro xii de civitate dei c. 1: tota beatitudinis creature angelice bonum non est aliud nisi quod adhereant et adhereant deo, et malorum miseria quia recedunt se a deo. Sic et racionalis creature beatitudo non est nisi dei adepcio, amissio vero eius miseria. Iusti [illegible]

beatitudo est dei adepcio

virtutibus durant in celo, prudentia et scientia, fortitudo, iustitia. Tercios quia de potestatibus fecimus ad infernum, et sunt hii scilicet dolores grandi severitate, criminis delinquendi, pudor ostendi, spes formare penitendi. Sunt et alii mediatores ad portandum peccatores in peccatis ad infernum scilicet voluntas propria, dei mandatorum contemptio inobediencia, societas prava, oppressio, fiducia in dignitate, parentis pulchritudinis adulatoris spa-[illegible] mora, et immutabiles potestates, qui portant peccatores ad sepulcrum inferni. Hec potestates tunc faciebant unum, nunc faciunt totum mundum, totus mundus corrupit se contra deum, perit magnum eius [illegible], et omnis lex, non est timor dei ante oculos eorum, non mirum quod deus [illegible] sit nobis quod offendimus eum. [illegible] domine offensiones nostre est in hiis temporibus nostris, nostre sunt tercii magne adversitates inter, humana dura adversitates inter humana dura miseria [illegible], quod deus affligit hos [illegible] bellis adversariis infestamus, [illegible] malis et [illegible] bus [illegible] pestis [illegible] rum, pollutione civitatum, villarum et aliis pressuris quas videmus. Hec omnia testantur iram dei super nos propter transgressionem nostram mandatorum et legis domini propter peccata quod iram nobis iram dei [illegible] nunc ecclesia dum erat [illegible] et iustitia in mundo dum homines timebant deum et erant [illegible] in [illegible] dum [illegible] [illegible] in celo, letabantur magno gaudio, nunc autem [illegible] filii ecclesie [illegible] aliqui dicunt [illegible] [illegible] in peccatis, quod [illegible] [illegible] affligit, quos fletu [illegible] [illegible] suos filios suos in infernum

deus affligit has [illegible]

iuvenis peccator. Sicut cum vidua flevit post mortem unici filii, quid videtur quod fletus et molestia sunt mea, tot sunt flere quorum diligit quilibet et unicum suum post caritate, qua [illegible] descendit in pedibus inferorum ut habeat compassionem et fletum super peccatis hanc peccatorum [illegible] dicit [illegible] ut [illegible] emenda [illegible] fletum absterge. Hec de secundo.

Ad tercium de suscitatione peccatorum habet Lucas, Ihesus [illegible] tetigit loculum et steterunt portatores, dixit mortuo adolescens tibi dico surge, qui statim resedit et cepit loqui, restituit quem eum matri sue. Hic ordinem [illegible] restitutionis peccatorum est [illegible] dei [illegible] venit ad suscitandum peccatorum. [illegible] gratie manum admovere sibi [illegible] qui loculum [illegible] tetigit, hoc animam sanat ut homo velit, et nisi hic fuerit mundus peccator resurgere possit. Sicut cum Thomas [illegible] dei [illegible] sumpta, [illegible] est, ut animam [illegible] haberet [illegible] hec [illegible] mundo [illegible] resedit, et loqui cepit [illegible] ad [illegible] peccatorum [illegible] est [illegible] [illegible] gratia dei [illegible] et nostra voluntate [illegible] [illegible] cepit autem loqui, quod peccatoris [illegible] est [illegible] reddidit eum matri sue, quod peccator per [illegible] et sacerdotis absolutionem restituitur [illegible] et unitati sancte ecclesie que est [illegible] [illegible] dei [illegible] adolescens [illegible] senes [illegible] [illegible] ut [illegible]. Sicut cum [illegible] mortem [illegible] [illegible] mane [illegible] ut surgat a peccatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in peccatis [illegible] propter [illegible] et [illegible] obliviones. Adolescenti autem de adolescente tibi dico surge quod propter [illegible] [illegible] valde adolescentes ad peccata [illegible]

gra sanat [illegible]

Adolescens et voluptas vana sunt, voluptas
vanitas, sunt quod adolescentibus in qua vo-
luptate lapsi oblivioscuntur et sui et dei. Nam
proh dolor adolescentes ut timent, ut veni-
dicunt ut adulterent deum, qui incredulus, qui ultra
dei habent naturam, quia bestie qui non essent
homines racionales, et quia dum videbo non esset
obligari a ulla statu a ulla etate, hoc spectus
plus quod pedes ligat, et ledet. Adultos contumit
veligio quam christiana gerunt peccata augent, plus
quam senibus quam ab adolescentibus. Et ideo de vi-
gide cimitz adolescens tibi sed gentes meo
tibi mandare prestanti, tibi eciam incredibili
surgere quam iniudicas quod patet reaspina deus
in vita in peccatis gelides. Sepulcrum est ado-
lescens iusta viam suam gradens, et nisi
moreret iuste quod adveniret Christo quod mor-
tem non vivere non possumus, sollicito vena,
in Christo vulpe veterinus ut mortem sibi-
ne cavadamus experiens mortem non fiam,
nota in bonis operibus, ut solute debito hu-
manitatis nos dicat nobis illud Venite bene-
dicti patris mei percipite regnum paratum. Quod
et nobis dicat Christus qui cum patre benedictus amen

mors
vulpe
veterinus

Ecce defunctus efferebatur
filius unicus

Narrat miraculum quod fecit deus noster Christus
in Naym civitate posita in Galilea, nam
cum vidit adolescentem filium unicum vidue
efferri mortuum ad sepulcrum. Mater mea qua-
tiebat fletibus mortem mortis filii lamentabi-
liter deflens eo quod alium non habebat a quo
posset sustentari in senectute. Unde gelando
pium dixit noli flere mors sed videbis in cam-
bio. Unde ad audientem quod vapor suum dixit vi-
ta est resurrectio deus tacta funeris manula
in secreta tangit dicens adolescens surgi et
recepit spiritum quod loqui et restituit eum matri.
Quod multa videns timor generali vitam
trahebat deum quod deus visitavit plebem suam.
Erit itaque sermo hic de tribus que
prima tangit. Clarius primo de morte corporali
et anime. Secundo de flete matris vidue. Tercio
de speciosa mortui suscitacione. De primo

mors est a morsu

sed de morte hic verbo mors est a mor-
su morsu enim pomi venit homini
mortem corporale et spirituale. Item spiritualis
est mors peccatis et spiritualis venit a peccato.
Ut Bernardus libro de laude nove mi-
licie, prius precessit ut mors sequeretur
quod famis se premisit hec morte non gustus
est in eternum peccando est quod vita amittit
et mortem invenit quod et deus ita perdet
cadit et mors peccati cadit ut si peccaverit
hec moreret. Quod nunc quod misera esse po-
test quam corpore tolerans vitam si quod
anima deus est vita aut corpore anima
peccando voluntarie vitam perdidit
doleris anime nolens perdidit et vivi-
ficare potenti, depulsa vita non volu-
it vivere non valeat nolens regi a do
non queat regi corpori. Dum non pareret
superiori inferiori paret cum ingratiat
invenit adiutores suam sibi rebellionem
creatura movet Animam suam sibi
rebellem predisponam non potuit anima
a deo dividi nisi peccando nec peccet
ab ipsa anima nisi moriendo. Nil
peccato generaliter quam ut mors corporis sit
morte mors spiritualis corporalis mors
vulpatis pena volunteria vitiam
Bernardus Unum eum voluntaria induxit
hec in morte anime peccato, unde est
velet nolet ut corpus expellatur ab
anima quod anima peccato expulsa est a
deo. Unde Lempidet peccato hec spiritualiter dicit
et venit in lempidicium. Unde Vanitas
vanitas eo hec unde Erit mors
venit in corpore quam morte anime, mor-
tis aut anime venit quod suggestione
diaboli et quod propria voluntate Quod si
anima non peccasset nec mors in corpus
venisset immo corpus eternum anime
vitam per animam habuisset et secum ex-
pectat anima ideo mors spiritualis eterna
Dicitur mors est illuminii sed eterna
separata potencia a deo et eterna igni
infernali addicimur, de qua morte
Bernardus Unde de gehenna hore

mors venit ex suggestione dyaboli

vicinum moderne matris ymmo totius
mundi manus mortis vincit et vite mors,
cuius hec est mors que mortem perdidit
sed occidit tercium animam et corpus
in inferno et mortis sustinet et nequam
moriatur et ubi culpa punit et nunquam de-
let, hec fecit mors qui pavet, cavet, qui
negligit incidit Quia ergo fratres
mea animam non peccare eterne morta
venit eterna benedictio et ex eis similiter
venit maledictio Ubi per indicium dicit
Ite maledicti in ignem eternum qui paratus
est dyabolo quod valde timenda, timeamus hoc
dicit ymmo **De secundo** de fletu
matris vidue anime et de spirituali mor-
tui suscitatione Flebant autem de filio tene-
bat eum filius quod tenet gratia filius tractate
et compassionem hanc domini filius accidit
capere tractatus sed modus que est animo
tractatus Christus penit tres
compassiones ex quibus mundus potuit
ad plorandum Primo quod filius eius effe-
rebatur ad sepulturam ut ut eum inter
amplius non erit vere mea ad minimum
esset Ideo quod unicus matris et sic te-
nerior erat amor Tercio quod hec vi-
dua erat et sic ulla spes parienda
aliam, flebat ergo super mortuum filium
Bene licet dicitur quod hic mors est fle-
bilis sed mors corporalis mors spiritualis
et mors gehennalis de morte corporis dicit
Eccles XXII° modicum plora super
mortuum quoniam requievit sed a laboribus
et hoc vite miserie eximit eum de
peregrinatione ad patriam de maris pro-
cella ad locum felicitatis eterne, de ceci-
tia ad lumen de miseria ad gloriam
de tempore ad eternitatem Unde bene anima que
fiduciale loquitur mors inquit in porta
quod hoc astris semper bestia nil
in me possit invenies Unde prosa
in apertio dum mors felix cuius
ablatio mors aspirationem qui in dum mori-
untur vite prosa Exponitur mors
modicum plora super mortuum
felix anima

felix mors martirum

Sed est quedam mors prosa, quod est dicit fi-
liorum mors, quia ramedat et ita et vita
de fletu autem mortis gehennalis dicitur Ecclesiastici
XXII° ymmo filii in mortuum super duo lacrimas
et quod dicit parum nimis plorare, sed ex compassionem
fletum non et non facit Ecclesiastici per mortem corporis
modicum et per mortem anime nimis est flendum
sic eum excedit corpus ita decet mortis ani-
mam corporis, et quod aut ad videndum fletum
nolo flere, quod ut Cyprianus in tractatu de mor-
talitate quod misericordia ad maiestatem mortis tuis
gaudium non sit apud eterna succedit non habet
contingit exire Dt itaque noli flere quod nec est
que vite et mortis sed petere et nobile compassioni
suscitavit tangit feretrum in quo iacebat mortuus
Dt Gwilhelmus in vole quia aqua flagello **tangit** **dominus** **feretrum**
tangit hoc vas in quo iacet spiritus anima hos
tunc sic dicitur tangere feretrum et hic portatores
steterunt Dicit portatorum significat molestias
ex flagella seu pressuras, dum eum deus pertinet
in hac vita premet et si sequitur vite eius
dicitur signum est pene disciplinae flagellat
eum dominus filium quem recipit sed flagello
disciplinae et si non ex flagello movet
ad reformationem malum eorum signum est re-
dargutiones flagella hoc inchoaverit et in eterna
pressuras conduxerit Gregorius in XXVI° moralium **de duplici** **pressio**
et XVI° omnium divina pressio aut est in nobis
purgatorio vite preteriti aut est initium pene se-
quentis Ecclesiasticus deus premit flagello cuiuslibet hoc
regnum presentem et ministerium ut manifestum
essencia similiter propterea cum pressuris nul-
lum per ulteriora non debebit de memoria ho-
minum Est plaga hec sit pena peccatorum nunc
tamquam plorare et non tamquam hostem Dupliciter
non conmittebat in nostris blasphemiis dice-
bat plorans, et quod deus et quid necesse video si non
fuit stimulus non et gladius, sed ego non possunt
gladium Ecclesiasticus qui voluit abscidit fortitudinem
et durissime tumore et confessione Unde Dei ma-
theus ait, aspersionem ut pareat magis in spe-
lunca historia sic misisset ad Ezechiam
regem Dei sui sceleris et blasphemias com-
minatus super vastanda terra Iudee et Ierusa-
lem Unde ab possideret Ezechie vera dicitur dum

duxit ad Samariam exprobrasti sancto Israel verbis
tuis ascripsisti quod vastasti Iudeam. Sed ecce dicturus
antiquis ego plasmavi illud et nunc adduxi
in ego abscisas depopulanda quas per flagellarum
percussiones nunc implevi ego arcus sui in iusticia
Vindicta itaque tuta in naribus tuis per circu-
lo et frenum in labiis tuis per equa. Et fecit
angelus domini stragem in hostibus cum inspirando
plus quam centum milia bellatorum / et non se presset
sed et rex cum redderet in palacium ita quod
filii Israel accipientes spolia congregabant de ca-
stris per pallacia ut omnes cognoscerent quod omnia
bella sunt in manu dei et cui dare voluerit
victoriam et in quos miserit terrorem. Ecce
ista iuncta et alia non apparent ...
et hos qui ad bella sunt parati ut caveant
se ab iniuriis et blasphemiis et a superbia
... formidinem magna et diversa
Scriptum est / tu in fortitudine equi voluptatem
habebat neque in tibiis viri beneplacitum
est / beneplacitum est domino super timentes eum
et in eos qui sperant super misericordia eius. Quia ...
eius ... et ...
dixit cum ... adolescens ...
... et ... vinum quod erat mortuus
et dedit ... / et ... in ...
... dum ... / ...
... et ...
et ... morte ...
... et ... a ...
... ad ... / quod ...

Fuit in civitate quae vocatur Naym

...
... in ... salvatoris in-
gredi civitatem non ... si quis esset
qui eius ... velet ...
est quod ... dei et ...
... hominis ... / ...
... debent

De Priamo

... in civitate
que vocatur Naym quod ... fluctibus ...
... / et ... ad ...

nota quod perdidit hunc superbia

... sunt ... est ... quod homo
non faceret ... vel ad celum vel ad infernum
... est ... et ...
... / ... suos amatores ...
... perdidit / hunc superbia / hunc ava-
ricia / hunc luxuria / quia ...
... in ... aut
est ... luxuria
... aut ...
... aut ...
... / ...
... Augustinus ... super psalmum ...
attende quod ... / attende
quod ... et si attendes quod ... et
... quod ... / hic ille / ...
... hunc ad ... / hunc ad
... / hunc ad ... / hunc ad
... / hunc ad ... hunc
ad ...
... / ... / ...
... / ...
... / ...
... et ...
et ... / et
... ad-
... / et ...
... / ...
... / ... Augustinus
super psalmum ... dei ...
quod ... dei ... in ... / non
... / non ...
... / et ... / ...
... ille ...
... in ... / ...
... in ... hominis
... / et ...
... est / ...
... ecce ... in
... / quod ...
... si quis esset qui ...
... velet ...
... in ...
Et ... si quis esset / quod ...
quod ... / ...
super ...
... et non ...

Adiutores dei sumus

Cuique et non fuit qui adiuvaret. Hec
adiuvabat qui impedimentum gratie [illegible]
voluntate ad peccandum a se auferet ut
deus gratiam prestet. Vult deus dare [illegible]
ipsi qui accipit, sed cum [illegible] veniret
[illegible] [illegible] [illegible] et dare [illegible]
[illegible] sola in anima ut acciperet
Adiutores enim dei sumus. I Cor. [illegible]
[illegible] sol non intrat [illegible] nisi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Hec
[illegible] homo non recipit gratiam dei ab-
[illegible] [illegible] [illegible] quia se [illegible] ad
recipiendum eam. Sed in [illegible] [illegible]
[illegible] a voluntate peccandi non quia gratiam
impedit non recedit. Hec de primo

De Iuda. Cum appropinquaret passionis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] filius
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] passionis mortis
appropinquat [illegible] [illegible] [illegible]
sua magistro, iam se [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mors
[illegible] [illegible] [illegible] ipsum est
[illegible] hic [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Hec
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Hec dicto [illegible] [illegible] admiratio
[illegible] magna admiratio [illegible]
[illegible] est deus [illegible] [illegible] est nemo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
bonum [illegible] [illegible] dubi-
[illegible] [illegible] deus est bonum [illegible]
malum et [illegible] deus [illegible] et [illegible]
[illegible] Hec [illegible] admirabile [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] Ubi [illegible] [illegible] Petrus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ubi
Andreas qui [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] apostolorum Ubi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Ubi Jacobus qui de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Ubi Philippus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] debet homo [illegible] [illegible] [illegible]

Ubi Bartholomeus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] in passione
Ubi Simon qui de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad mortem [illegible] Ubi Iudas qui de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in fines [illegible]
Ubi Mathias qui de dono [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] apostolis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] est mors [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] mortem [illegible]
et [illegible] quam homo [illegible] de qua dolor in-
[illegible] nisi ut [illegible] [illegible] [illegible] dolendum pro peccato
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mors [illegible]
[illegible] [illegible] a [illegible] a bonis [illegible] ab amicis [illegible]
[illegible] [illegible] delectabilibus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] a deo a gloria eterna ab [illegible] dei a
[illegible] angelorum a [illegible] apostolorum martirum
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mors
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
mors [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] pudor
[illegible] [illegible] timor [illegible] delectatio in
[illegible] [illegible] in penitendo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Hec de 2o

De [illegible]

Hec [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] filii quod
[illegible] dolendum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mortem
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] filii [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in Babilone et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] filii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] filios [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et videte dolorem meum
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] ad dolendum [illegible] [illegible] et

gratiam pro delictis de peccato

mors corporis

pudor timor delectatio spes in penitendo

[illegible] [illegible] [illegible]

ut nichilum compassionis auriculas levare
faciat. Cognitus enim et renatus quod in fon-
te baptismi profecerit ut cognitus dignis-
simus ut renatus, hec tota sinistre [illegible]
a vitiis comprehenditur, non licet sed mitti in Babi-
lone et in confusione reponitur. Hec certa amo-
rem in re ascendens dixit, ut videns templum
Salomonis, [illegible] sedilium dispositionem [illegible]
[illegible] [illegible] venerunt [illegible]
aut Glo[illegible] super [illegible] i° si vera [illegible] sed [illegible]
[illegible] audies [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
dum sedens in [illegible], quia magis in [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible], ut [illegible] deo ad
[illegible] [illegible] [illegible]. Hec illa [illegible]
[illegible] est que in delitiis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] que [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Dei [illegible] i°
[illegible] eius in [illegible] non est qui consoletur
eam ex omnibus [illegible] eius. [illegible] nisi [illegible]
[illegible] tenebrarum [illegible], in quibus [illegible]
[illegible] [illegible] omnibus [illegible] et in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tenebre [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], plorans, et ut plorat
et lacrime eius in maxillis sed [illegible]
non est qui consoletur eam sed [illegible] ut [illegible]
nisi [illegible] consolatorem [illegible], si [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et dixit [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] et [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Augustinus [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible], qui
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] hec [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible]. Et hec [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

nos delicias infestare
sed cum natura [illegible] querere

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad eloquendum [illegible] confessionem alliciat
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut magis deum [illegible] in gloria [illegible]
in gloria celesti, ad quam nos perducat.

Cum intraret in domum cuiusdam

Cuiusdam principis phariseorum sabbatho
manducare panem et ipsi observa-
bant eum. Luce xiiii°. Karissimi, dicit
ut delicias in hoc mundo fugiamus, dicit
nobis Ihesus, [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] in do-
mum principis phariseorum non ad [illegible]
[illegible], sed ad panem manducandum, docens
nos in hoc mundo non delicias [illegible]
sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
panem [illegible] [illegible] delicie triplices:
temporales, spirituales et celestes. [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], et [illegible]
[illegible] [illegible] quando de deli-
ciis temporalibus dicit [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] delicias [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], et [illegible] deli-
[illegible], [illegible] [illegible] dicit
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] et ad adulterium. De deli-
ciis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] delicias et
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] a deo [illegible]. Hec delicie
[illegible] in anima [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Hec sunt delicie
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sed [illegible]. De deliciis celes-
tibus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et deliciis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] celestis
delicias [illegible] [illegible] [illegible]

delicie triplices: temporales, spirituales, celestes

caveamus a deliciis ventris et de-
stinamus hunc eorum In quo ha-
bemus nostro pro bonitate sede ob
viantem materiam duo inferni
piratorum De primo enim
bonitate divina invitatus qui in
sabbato intrant in domum principis
phariseorum, plus per cenam meliorarimus
et sanctitatem quam intus ostendimus
de qua ipse ait, Diligite inimicos
vestros et benefacite his qui oderunt
vos Intrant in domum non ad vo-
luptates, non ad superfluitates, non
ad delicias, sicut nos pro cena, qui
diebus festivis magis variet de-
liciis crapule et ebrietatibus, quam
aut panem manducat in necessitate
non superest In hac enim necessitate lau-
datur deus Unde super illud apostoli
sive comeditis sive bibitis omnia
ad laudem dei facite dicit Augustinus
si quid manducas et bibis ad
refectionem corporis sumis, susten-
tationem que membrorum gratias agis
ei, qui tibi mortali tribuit et sup-
plementum solatia, cibum et potum
tibi laudat deum Cum itaque Christus ho-
die sit in mundo, non ad volu-
ptandum sed ad solam necessitatem nam quod
per petitionem epulandum, laborem, te-
nere ventrem, stomachum moderate et
mediocrem quem omnia homines delec-
tos non alitheae voluptates intra
retiam autem magistrum corporis ut
det primum nos sine quantitate cor-
poris sicut hominem, quod factum est, ad
detestationem voluptatis Sed licet qui-
dam nos prius haberet tamen de mane
surgente dum se ponit, ad quandam
delicias, tamen et hi delectatis vultus
et lapideas magnificent in ore et con-
sumunt, et qui detestabilem erat ex
paradiso, gaudebit cum in deliciis
fuit pavimini Unde prima phila-
to quam deus dedit, fuit contra vi-
tium gule et voluptatis, quod dicit
ei comedere lignum paradisi comederet

primo ob dederit hic

De ligno autem scientie boni et mali ne comedas
quacumque enim die comederis ex eo, morte morieris,
est Genesis 2o Sed diabolus suggerebat pulcri- per voluptatem
tudinem pomi orti eius, et ita delectata mulier seduxit
et comedit, et sic ut per voluptatem seduxit totum mundum
primum hominem et totum mundum, ita nunc eadem via dyabolus
gradientes multos alios mundus lucratur voluptate, multos
gula, et ebrietate Unde dicit Gregorius 30 mo- hoc lucratur
ralium, nisi dominus gule dominandi tempus eligeret, quo-
bet Job filios in convivio inveniret, nec enim
se inter hostes quod faceret, sed quod faceret
Et ita hostis cum convivantes, et comedentes, sed
sumere licet et inconsiderate, ita a paradiso et
convivio surgeret ad delectationem, ad hominem in
dispositionem, in partem detrudendi, sic enim lingua
lapsa transmeat a sanctis ad infima lo-
cando dehonestando, infamando quod magis
fit in conviviis magnorum et sublimium Unde
dicit Gregorius ut supra sunt verba quis a conviviis
aut suspensio vix potest, que tibi habent pene enim
ipsis epulis comitantur voluptates, magisque corporis per epulas
est refectione delectationem, resolutur nos ad comitatur
inane gaudium relaxat pene ipsis epulis voluptas
comitantur laxitas Unde quod est refecta epulone
lingua tenetur Unde de divite dicit quod epu- dicitur
labatur cotidie splendide, tamen aquam
per refrigerio lingue petebat dicens pater Ab-
raham miserere mei et mitte Lazarum ut intin-
gat extremum digiti sui in aquam, ut refri-
geret linguam meam, quia crucior in hac flam-
ma Ecce per epulas in lingua plus arde-
bat quia enim epulis plus culpe habebat durior
in lingua, ideo in inferno ardorem ignis pena in
sensit in lingua Gregorius ut nos intrent igne fuit
necessitati non gaudendo non voluptate Ecce Christus ha- mali in
betur intrasse domum principis phariseorum sab- lingua
bato manducare panem, non fercula, et
quomodo ad eum fercula, ulterius per de eius
mente ut doceamur non necessitate quere
non superfluitate Cristus quod dicens que
tamen escas nos hic dicas eam mensam
de dei precepto querebat sed an licet sabba-
to curare, tamen infirmum sanavit et
dimisit, superbiam eorum arguens, ad hu-
militatem flectebat ostendens quod mensa mensa
pauperum dicitur mensa preceptorum dei pauperum
dicitur mensa
preceptorum
dei habet

Et sunt
iudeos
in festis
dictis
invenerunt

Vite et honoris eius, ut dicitur. Secundo ponitur bonum
de hominibus efficere. Hic de primo. **De secundo**
secundo observantie mala, non observabat eum.
Habent enim eos in festis observatores, in dictis
detractores, in miraculis derisores, in verbis
illusores. Insidiabantur ei ubi in domo, in
qua erat, principes, et in mensis magistri
et inter deum et homines persone, et habent
multos insidiatores, et unum inimicum parvum
discipuli eius. Dicit enim ut dicit Johannes xv
si mundus vos odio habet, scitote quia me priorem vobis
et vos persequentur, mementote non est servus
maior domino suo, et ut dicitur hic solum mecum est
de pane, et voluntatem observabat eum, secundo si
curaret ideo patrem, ut eum accusare possent
tamquam precepti dei transgressorem, quod ipse
ipsi fecissent in voluptatibus, multo plus
cum eum fecisset presentem. Unde ut dicit Mar-
ci vi. Herodes in convivio et saltationis gaudio

Voluptates
deum
detestari

delectatus maiore intra mensas interficere iussit
Baptistam. Et Baltasar rex ut habetur Danielis
v fecit grande convivium, et iussit afferri
vasa aurea et argentea que pater suus Nabu-
chodonosor de templo asportaverat, et inhonore
et ea dedit ut eis principibus, uxoribus
et concubinis, secundo magnam ministerium est ab hosti-
bus. Quod in hic, nisi quod in peccatis et con-
vivis magnorum et potentum vasa dei, secundo
sacerdotum multos infamatos patent a po-
tentibus. Quod enim nisi de sacerdote non quod
malum est de bona loquitur, Vitentes solum
sola mala habent. Unde filii beati Job periit
dum esset in convivio fratris senioris et maioris
nati eius ut dicit Gregorius in moralia respon-
sio nos vires vehementer arripit, quia
ipsos quod custodie discipline oblati sunt
letitie scientia concessit. Circa maiores volu-
ptatis desinunt, minores ibi frena lascivie
laxant, sunt quod soles presentes ipse quiete
si inesse habent, et solum viderent, ubi ipse qui
non respexerunt, non nisi ex odio et invidia
Unde in mensa sua, quam amici erant, secundo venda
veneris odio, cum enim plena receperat dixit
Absalon fratris sui Amnon accedebat invi-
tavit ad convivium, secundo incolebat precepit pueris
suis ut interficerent. Unde Regum xiii Considera
quod ipse ex odio et invidia debebat infirmi
curatorem esse sabbati violatorem, et ita male

Maiores
desinunt
voluptati
minores
ibi frena
lascivie
laxant

Convivium
multis

interpretabatur illud Levitici xxiii
sex diebus facietis opera, dies septimus
sabbati vocabitur, omne opus non facietis in
eo. Hic et nos parati ad dissensionem
sunt mali, quidam scripturas interpretantur
alii scripturam negant, alii alleniant
alii deponunt, alii nunquam exponunt contra
se omnino quod scripturam sunt volunt quod
scriptura alia, et secundum doctorem non
licet, quia scriptura etiam eadem est
sit alii precepta dei ita alleniant quod
non esset precepta secundum ipsa dictus fra-
ternitatem non esse peccatum, quod non est contra
precepta mereri de eo. Adulterium ac-
tum non esse prohibitum, secundum se de ipsis
Quod in ecclesiis est viderit non est ta-
lis alleniatorum sunt maledicti quoniam
quod in ea manu fecerunt, et tunc quod in
manibus per ... quod absit a nobis

qui
alle
niant
precepta

Hic de primo. **De tertio** secundo infirmi
curatum, fuerunt eum idcirco in
sabbato aliquis sabbati violatorem et
meus scriptura eorum recipiunt et hu-
militatem dominum, dantes nobis doctrinam
ut in sabbato non solum cessemus ab opere
servili sive ab opere peccati, aut ab opere
corporali, ut sunt lascivie ebrietates
voluptates, secundum aliis diebus omnis sa
deleamus. Unde hiis diebus ut Au-
gustinus dicit fideles ecclesias frequen-
tare, missas audire, laudem dei cele-
brare, verbum predicationis audire specialibus
diebus in imbribus, hoc enim est dies
sabbatizari. Unde ut dicit Bonaventura
super iiii^o^ sententiarum distinctione xxxvii in sabbato
debet esse cessare ab opere, ut homo
deo liber vacet, et intendat, dum enim
homo vacat sibi et deo melius re-
cogitat quod dimiserit et quod fa-
ciendum, et preterea hinc mediante perpetua
committit memoria, quod in eius memoria
non retinent. Hic illic Quia in eius
memoriam unum aliud precipiunt
et prohibent sic in medio, sed quod
quid in sabbato sanat ydropicum
in quo sequitur sextum moralia sexta
ut nos ydropicum cum in festo non
sit quod valeat ydropicum, sanans
sunt in ydropicis sexto peccatores

Ydropici sunt autem avari

Timor eius superbia, cupiditas spiritus eius
invidia, qui non permittit aliorum bona
publicari, cuius socius est avaricia. Mul-
titudo hominum eius ira, pigricia pedum
eius accidia, inflacio ventris eius luxu-
ria, fetor oris eius gula. Specialiter tamen hodie
per notatur avaricia et luxuria in quibus
est eorum communia, et quod iste ydropicus
erat in domo principis phariseorum
notatur quod in tempore magistrorum hec duo
vicia precipue regnant inseparabilia, scilicet
luxuria et avaricia, qui incessanter
clamant affer affer, Proverbiorum xxx°,
quibus regnant alia duo vicia, scilicet
superbia et vana gloria, ut habetur Zacha-
rie v° capitulo. Avaricia autem cum viciis
procedunt contra multa [illegible] tempo-
[illegible] pastoris [illegible] et regni
destructio. Caveamus itaque nobis ab
avaricia et ceteris malis, petentes
[illegible] ut comedamus in sabbato [illegible]
a patre panem pure, panem vite dei, pa-
nem domini meditacionis, panem eucaristie,
panem domini consolacionis ut tandem per-
veniamus ad panem eterne refectionis regni
celorum. Ad quod nos perducere dignetur.

Cum intraret Ihesus in domum cuiusdam

Principes autem primo [illegible]
[illegible] assumpsit [illegible] pote-
[illegible] ita confirmabat se homo [illegible]
[illegible] ut [illegible] ad [illegible]
hominum et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] monstrabat
et ad Zacheum dicit: Zachee festinans
descende quia hodie in domo tua oportet me
manere. Non [illegible] hoc [illegible]
sed [illegible] et docendi.

Cum in hoc evangelio plura sint

Primo quidem dicit esse celebrandum sabbati
[illegible] esse in [illegible]
[illegible] Tres humilitas
[illegible] in panis manducacio
[illegible] in [illegible] ter in hu-
militatis doctrinam. Hec tria [illegible]
dicit et [illegible] et plus
[illegible] sabbato

vendere, habent se intemperati in cibo et potu
sedes magis desolate in peccando, et ubi
debebant penitentia dolere, ibi adaugent
plura, quia potus non consistit in temperancia
cibi et potus, ubi hec abhominaret et suum et
dei, nec se sentit nec interiorem discretionem
habet. Isti superbi non sunt contenti simpli-
cibus quia in [illegible] **De primo principali**
Dico quod esset in prandio apud notabiles
quod precipue non est dubium quod veniebat cibus
ad prandium [illegible], et in evangelio dicit
de panibus manducaverunt, in hoc docet nobis
quod ad cibum non est querenda superfluitas
sed necessitas. Virtutes autem pendent in cibis
simplicibus. Ecclesiastici xxix° Initium vite
hominis panis et aqua et vestimentum
[illegible] et [illegible] sustentacio hominis
est panis et aqua per potum, quod cum primum
homo usus est panis, per potum autem [illegible]
est ei in [illegible] tu [illegible] panem tuum.
Et si homo usus habet ciborum et potuum, non
[illegible] qui non aliud querit quam [illegible]
sed voluptatem admittet. Sed dicit Seneca pa-
nem et aquam natura desiderat [illegible] ad hec
[illegible] est, pro hoc [illegible] in [illegible]
[illegible] multorum [illegible] in [illegible]
[illegible] Ita cum [illegible] homini sibi [illegible]
[illegible] ita [illegible] in [illegible]
in [illegible] ad [illegible] ita
[illegible] ei [illegible] quod [illegible] non possit.
Unde [illegible] [illegible] et
[illegible] homines ad potum [illegible]
[illegible] et in [illegible]
mala [illegible] et [illegible] quod [illegible]
et [illegible]. Unde Sodomites dedit
ut [illegible] sulphure et igne descenderent
ad infernum nisi [illegible] et [illegible]
[illegible]. Unde Iudeos ad ydolatriam [illegible]
[illegible] nisi [illegible] per cibum et potum
superfluum. Sedet [illegible] manducare et
bibere et surrexerunt ludere, [illegible]
[illegible]. Ut [illegible] inter se [illegible]
[illegible] et non [illegible] dicit, si [illegible]
ut [illegible] ei [illegible] ad [illegible]
[illegible] dederunt [illegible] hodie
nos [illegible] ad [illegible] nutriunt

Margin notes: qui alle vivi pera — panem pure vite dei eukaristie — Initium vite hominis panis et aqua per potum — Sodomite

in comedendo hoc est respectum habere

sabbata celebrant

pauca verba est loqui hoc in prandio

ydropicus non sanatur in talibus prandiis

domum phariseorum manducare non superflua nec dissoluta, sed manducare panem, id est sumere necessitatem in cibo et potu. Omnibus infirmitas qualiter comedendo respectum habere debent non ad voluptatem nec superfluitatem, sed ad solam necessitatem et [illegible] sustentationem. Hec de primo. De secundo scilicet quod celebrare sabbatum prandendo debet esse instituta. Christus cum manducaret et ydropicus presens stetit interrogavit iudeos, si licet sabbato mederi, id est si licet opera pietatis [illegible] exercere sine violatione sabbati. Christus per pauca verba locutus est in prandio, sed nec [illegible] quod non vana non inepta, non detractoria sed multum utilia ad sanandum ydropicum proximum. [illegible] est quod cum statim sanavit. In quo [illegible] avaritiam et superflua loquacitate in prandiis nostris. In quibus facile laxatur lingua ad loquendum de vanitatibus et sepe de turpibus de hominibus absentibus derogando et detrahendo unus mala alterius. Primo non sanatur in talibus prandiis ydropicus, sed plus inficitur [illegible] magis [illegible] quia [illegible] et [illegible]. [illegible] autem hec dissolute sit in orbe dei [illegible] in [illegible] qui [illegible] qui [illegible] lingue petivit guttam aque in qua valde cruciabatur, in signum quod in lingua multum peccavit [illegible] in illo membro plus ceteris torquebatur quod deus nobis dedit in [illegible] ut a talibus caveamus. In prandiis nostris pauca loquamur, et si contingat multum esse loquendum saltem verba utilia. Simon de Cassia libro [illegible] capitulo [illegible] [illegible] dei omnino dicet si convivis [illegible] aut sileat aut pauca loqui, sed ut [illegible] qui posset avaritiam audientium in [illegible] edificare. Hec ille. Sanato per ydropico videamus quid [illegible] avaritiam [illegible] [illegible] bos aut asinus in puteum cadit et non [illegible] illum die sabbati [illegible] bestiis quam hominibus [illegible] non de [illegible] avaritia [illegible] bestias [illegible] de puteo, et propterea dei

de proximo [illegible] Laudabant proximum de lege [illegible] scripturam [illegible] male age et [illegible] observabant si propter intentionem legis domini faceret sanando ydropicum in sabbato, [illegible] de si quod omnia bene agerent, et quod [illegible] soli intelligerent. [illegible] dicit [illegible] [illegible] scriptura dei sabbatum [illegible] est non [illegible] in eo omne opus. Ipsi arripuerunt et verba sonat et contra hoc indicabat eum transgressorem sabbati [illegible] quod opera pietatis in ipso [illegible] misericordie. [illegible] in sabbato [illegible] [illegible] est hoc [illegible] a deo quod sabbato non respondet [illegible]. Christus autem dicebat eis Mathei [illegible] [illegible] scripturas [illegible] dicebat quod [illegible] non intelligebant, et primo est [illegible] scripturam et errare in ea [illegible] non habere qui habebant legem sed quod male intelligebant et [illegible] errabant. [illegible] non intelligebant quod [illegible] dispensabant [illegible] ab eo [illegible] volebant, [illegible] eos errare. Hec omnia [illegible] verbis [illegible] aut cum scripturam non credunt sed scriptum est, qui non credit iam iudicatus est; aut si credunt sed non querunt sanum eius intellectum, sed [illegible] accipiunt et verba sonat, et sunt similes medicis qui [illegible] legem et scripturas sic sonabat credebant [illegible] salvandos et de [illegible] sed dampnati sunt et non dampnant qui eos [illegible]. Alii autem ad proprium intellectum et ad eorum voluntatem trahunt scripturas et tales [illegible] in errorem. [illegible] Ut Simon libro [illegible] capitulo [illegible] in errorem [illegible] lapsi sunt et multos alios induxerunt quia secundum scripturarum sensum proprio [illegible] non cum [illegible] eorum voluntate sed [illegible] quam [illegible] voluntatem [illegible] scriptura intelligenda.

[illegible] scripturas ad sanum intellectum

et simplicibus tradenda. Hec ille. Ideo
Ihesus dum scripturas eis ut sonabat
accipiebant, alii quoque ad suam volun-
tatem inflectebant, recederunt ab eo
sum que omnibus postea dedit anda-
ria. Et facti vix sunt heretici qui
totum licentiam dedisset maliciis
et tamen crediderunt propter dei com-
placentiam. Et cum male veniunt dum
[illegible] recedunt scripturas, et si volunt
sed eam ut sonat accipere volunt
ut indeo fierent, aut intellectum eius
ad suam voluntatem inflectunt ut here-
tici. Sed in libro de [illegible], hec ille.
[illegible] ita dicit unusquisque durant in
glosis vera ita et scripturas desten-
dit glosatus ut multis studeo
non ut voluntas sed ut [illegible] per eos
[illegible] patrum exposuit. Hec per
[illegible] voluntas humana allata est
[illegible] sed [illegible] imprecati
[illegible] sunt [illegible] dei [illegible] eum
[illegible] non sua sed via dei scribebat
ita lectio non sua in mysterio ubi
dicit, ne a veritate exorbitet. Immo
[illegible] eorum [illegible] in mysterio [illegible]
[illegible] quo [illegible] est [illegible] tradi-
to hec de [illegible]

De tercio

Et in tercio ad [illegible] humilitatem
bonum [illegible] omnes eum [illegible] in mysterio
[illegible] et [illegible] sponsus qui imprecabatur
sunt [illegible] [illegible] incarnacionis misit
[illegible] filios suos [illegible] [illegible]
Ad hoc dum [illegible] invitati [illegible]
[illegible] [illegible] fuimus recedit
dei filius [illegible] est hoc [illegible] sua [illegible]
[illegible] [illegible] se [illegible]
hanc fidem tenemus ut [illegible]
[illegible] [illegible] itaque
[illegible] ut [illegible] in hoc [illegible]
[illegible] fide et spe futurorum bonorum
non [illegible] in [illegible] loco [illegible]
[illegible] ut si [illegible] [illegible] et
[illegible] deo, si ultra bona accipit

a deo divinas homo sensum et intellectum
aut alia quecumque dona non se [illegible] exaltet
ut dei se alta [illegible] et [illegible]
ne deiciat ab eo, qui eum [illegible] Christus
[illegible] [illegible] superbos destruat
deus et sedes [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] magnum [illegible] homines
[illegible] [illegible] et deus [illegible]
[illegible] et humiliant eum [illegible]
ita eum [illegible] [illegible] se [illegible] ho-
[illegible] bestia esse, [illegible] ut bos [illegible]
Danielis [illegible] [illegible] nihil esse
et in via dei [illegible] ambulare non [illegible]
[illegible] exaltet [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] est in [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] et [illegible] humiliare
[illegible] [illegible] descendere ad inferos
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] voluntaria
Et [illegible] [illegible] [illegible]
omnis qui bene [illegible] incipit [illegible]
[illegible] inferiora [illegible] ad [illegible]
locum [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] mala [illegible] sibi [illegible]
[illegible] [illegible] de quo exaltacione [illegible]
[illegible] vita sua [illegible]
bonis [illegible] et [illegible] suas
[illegible] et timore [illegible] [illegible] quod
[illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et omnes ad [illegible] scripturas
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] scripturas in mea voluntate
ut [illegible] aut ad [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] possunt
et ita [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Et ut bene [illegible] scripturarum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in humilitate [illegible]
sibi [illegible] [illegible] [illegible] nemo se
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
data, nemo [illegible] se plenum [illegible]
veritatem, aut [illegible] mysteria, nemo

Margin notes:

[illegible]

Doctor non sua [illegible] [illegible] ubi dicit

[illegible] homo [illegible] intellectu

[illegible] destruat

330

[illegible] homo [illegible] modo

[illegible] scriptura [illegible] [illegible] possunt

Realis quedam boni hec si reddat, nemo de aliorum peccatis indiceret et si eis preesset bono la regimine aliorum gerentes Hom[in]um rectora et medicina et demencia plenum regnaret iste dignitas loquitur superius. Et quis dignior nisi qui in humilitate ille cum dei est amicus talis fidelitate pro sua humilitate et hoc et ibi exaltabitur in regnacionem ad quod nos perducere dignetur

Amice ascende superius et erit tibi gloria

Luce quartodecimo Amicitia dei homines vocant ad latam cenam in celo. Quod querimus per humilitatem ergo hic in mente sua erat ut descendam homines ad celestia conscendant ut homines in superna ascendunt ad divina spiritualia ad mundana temporales ad eternitatem laborantes ad quietem peregrini ad patriam miseri ad plenitudinem egeni ad divicias ut eos in hac vita amicitia dei conquerant ipsum timendo et mandata eius observando hoc enim est quod hodie Lucas quartodecimo proponit ad omnes homines dicens eis amicus dat amici ascendi superius et erit tibi gloria. **Ubi primo gratia nos** nos affectum suum declarat dicens ad ascendendum exortatur. Tercio premium promittit bono cadet eum et est amabilis totum quod est eius amicicia vult nos ascendere et proficere in bono, est eius gratia et nostra meritum premium ergo gloria sequitur **De primo** scilicet de amicitia dei gratia nos quod dicimus, nunquam de ea dubitamus, quia celum et terra et omnia elementa declarant eius celum nos circumdedit, eius terra sustentat, ignis fovet, aqua refrigerat, aer vivificat lux gratia porta dimittitur non unus scilicet multis preteritis non semel scilicet quottidie ad eum penitendo convertere nisi hoc ac nisi est amicicia eius ad nos. Unde sapiens de ipso amicicia dat sapiencie proverbio octavo diligo ea que sunt et nichil eorum odisti que fecisti, parcis autem omnibus quia tua sunt domine, qui amas animas non ad ipsos scilicet preteritos, non fecit scilicet vere bonum aut pretium Jeremias tricesimo primo in caritate perpetua dilexi te, ideo attraxi te miserans, vide-

incedendo cum attingit ad gradum, ascendendo attingit ad gloriam dicit eius dicitur cum quod deus est amicus noster, scilicet debemus et inquirimus in nobis met si sumus amici dei aut non, que inquisicio valde est opportuna. Si enim fuerimus ipsius que sapientia nostra adeo probari gloria celestis. Ad hanc enim sic amicos vocat deus ascende superius est talis autem reguntur nos esse amicos dei scilicet est claritate in nobis, ex puritate in affectu, ex obedientia in operacione. Si dum nostram de et hoc tamen affectus et fervor in dulcia eius, sumus et quod est amicus dei. De primo de quo modo prius nos dicit vos fratres scilicet amicos, quia omnia quecumque audivi a patre meo nota feci vobis. Ecce claritas regnicionis. De secundo sapiens qui diligit mentis munditiam propter gratiam labiorum amicum habebit regem. De tercio christus dicit vos amici mei estis si feceritis ea que precipio vobis. Quod lucet non feceritis, non estis amici mei ambo cum dei non est ociosus scilicet operatur si est amor. Item patet sunt omnes sacrilegi, omnes inobedientes et incredentes demones in angelico et omnes discordes et tales regnicionis dei sunt hoc veritatem vero federis et ita sunt inimici dei. Item sectatores gratia per deum solvit et quod per deum habet quod venit ex dilectionis inimicis. Item secundo sunt omnes in quibus voluntas in nocumentum proximi et in affectu eius mala voluntatis ex delectacionem, et hi inimici dei, ex habundancia enim cordis os loquitur, Luce sexto. Omnes ergo qui detrahunt et turpia loquuntur, et qui ore mortalia proferunt omnes tales sunt inimici dei, ex hoc hanc cordis munditiam nec labiorum graciam. Item tercio sunt omnes transgressores decem mandatorum ex quibus habemus quod pro pauci amicis vocandi scilicet multos fortes hoc solo nomine dei enim

Deus est amicus noster

demonstrat se amicum dei vere sed non esse effectu
dictos sunt amicos quaestuales, quos Boe-
cius arguit laudat et Seneca [illegible] aut
et [illegible] confundit et destruunt
Verum est amicus est dum tempus et
non permanebit in die tribulacionis. Dictos
sunt amicos compotatores. Ecce ingrati
fuerunt qui panem secum manducabat in
domo pharisei cum dispensabat. Ta-
les sunt amici sub specie pacis et ami-
cicie. Et ideo dicitur eis: vt amice ad quid
venisti, ad quorum accessionem? quando mul-
ti dicunt amice ad quid venisti et alii
fratres et prelati amore seculi ita replent
[illegible] quasi amicicia dei non angusta-
tur, et hoc totum respicit inimicicia dei in
prelatis et [illegible] cum
clamant in [illegible] quasi amicicia huius
mundi inimica est deo, et ita quod amator
mundi [illegible] dei, et [illegible] equi est
inimicus dei, quod non habet in se caritatem
dei qua amicus eius efficitur. Ergo si
ad [illegible] apprehendere volumus
studeamus esse veri amici dei quorum
multi dicunt amici apprehendere [illegible] et
[illegible] gratia. Hec de primo. De secundo
scilicet de apprehensione etiam et de primo ad
apprehensionem [illegible] admonemur ut non pas-
sus non [illegible] sed descendamus de vi-
sibilibus ad invisibilia a temporalibus
ad spiritualia. Visibilia enim modico
tempore adducunt nos, invisibilia vero in
eternum recepta tribuunt spiritualia ma-
nebunt. Apprehendamus ad tollendum mortem
et [illegible] ad mortem perimendam, non
est [illegible] donec [illegible] ut dicit
[illegible] est donec hec [illegible], vita vera
non est vera, sed quod procedit ultimum
[illegible] si non [illegible] ad mortem [illegible]
[illegible] quod procedit in bono [illegible]
et [illegible] sicut [illegible] unde [illegible]
[illegible] apprehensio de [illegible] in [illegible] et
[illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] consuetudinem [illegible] sibi [illegible]
[illegible] non est [illegible], sed [illegible] et [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] ad

Apprehende dextra ad ponora

[illegible] cum possit esse apprehensio. Hec ille.
Sed adhuc in [illegible] venit ut [illegible]
magis sit [illegible] grave deprehendit nos ad [illegible]
ut non apprehendamus [illegible] [illegible] non [illegible]
loquens de apprehensione facit mencionem de ydropi-
co. Cui grave est apprehendere, quia gravat
multitudo humorum ad [illegible] ad accedere
ad [illegible] [illegible] [illegible] ambulare
[illegible] apprehendere, [illegible] [illegible]
ydropicos [illegible], nec [illegible] [illegible] in-
[illegible] ydropici, dum [illegible] [illegible]
[illegible] humore [illegible] in [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] humore [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] fi-
[illegible] adulterii et [illegible], ex quibus alia
[illegible] [illegible] [illegible] gula [illegible] [illegible]
et multa alia in ydropico [illegible] est
[illegible] de [illegible] in ydropico [illegible] quod
nil de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
de [illegible] [illegible] [illegible] apprehendit de
[illegible], sed [illegible] de [illegible] qui [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], et nos in hoc [illegible] quod nil de [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] et ad apprehensionem
ad [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] et de-
[illegible] [illegible], ad [illegible] [illegible] [illegible]
ad apprehendendum de bono in melius [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], sed [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] a legisperitis et phari-
seis si licet sabbato curare, nonne [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ubi erant [illegible] [illegible]
legisperiti soli et pharisei, [illegible] erant
[illegible] et [illegible] ibi, et [illegible] a [illegible] et
non a [illegible] [illegible] de hoc [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] ydropicum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] qui ad hoc [illegible] sunt et [illegible]
sunt [illegible] de [illegible] [illegible] et dei
lege [illegible] sed non a [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] a [illegible] [illegible] hec
[illegible] [illegible] hec [illegible] nec [illegible]
hec [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] et

caravolitat

331

De ydropico

petrus
[illegible]

quod venit
hec [illegible]

non bene consulitur pro laicis

orandus est deus

benedictionem dabit

deus primo dat gratiam

ante est miseria detractio confessio

inclinas salutis prudentiam. Sed nunc laici de vinis amaritudinem et de cibis modo spiritualibus volunt deponere et tunc amaritudinem non bene consuletur et finaliter difficulter transibit ab hac vita quod vivit indevote. Secundo orandus est ut hanc amaram nauseam indevotionis inde diligenter per suam gratiam, ut eius gratiam alleviati possimus apprehendere. Aliter enim negligitur. Unde dicit propheta: Benedictionem dabit legislator, ibunt sancti de virtute in virtutem, videbitur deus deorum in Syon. Modo gratia. Et dicit deus primo dat gratiam, tandem post haec de bono in melius, de minori virtute in maiorem proficiunt, dicit propheta, ut ad gloriam quae est in Syon id est in terra speculationis coelestis. Haec miseria et desertio, haec detractio et confessio virtutibus quae gradientes apprehendi in coelum quod consolat contemplatione et gloria. Hoc unum est secundum. Hic ... haec opera ut intellectus et affectus ut amicus obliti sunt huic intendunt semper ... ut illa ... apprehendat. Ubi ... gloria et victoria ... tunc affectus habuit ad victoriam, cum lex esset ... in medio illius ... praecepimus ... regni ... pro regno spirituali ... et operibus intellectu ... et affectu toto ... apprehendit. Ubi gloria infinita, ad quam nos.

Diliges dominum deum ex toto

corde tuo. Dominica xx[a] ... Dicit Augustinus libro primo de doctrina christiana: plenitudo et finis legis et omnium scripturarum divinarum est dilectionem dei. Haec ille. Quod enim scriptura vetat nisi quod est contra caritatem, quid iubet nisi quod inducit ad caritatem, quid suadet nisi hoc in quo dilectio dei et proximi consistit, quid est caritas, quid continet in toto nisi caritatem, quid ponit in medio nisi desertum

dilectio dei intelligas

quid vetat

suadet

vetuit

ponit

caritatis, quid scriptura laudat nisi caritatem, quid damnat nisi cupiditatem. Si deus minatur in ... per ... cum sit ... caritatem. Si salvat bonum aut damnat malum, quod intendit in te plenitudinem nisi caritatis. Quod enim malum damnat, quod abiiciat caritatem. In ... enim ... ne puniatur damnatis. Filius qui si augetur ... alienis. Si ... salvat bonum, per hoc te movet ad caritatem. Utraque ... scripturam ... et tota plenitudo ... non ad aliud ... tendunt nisi ad dei dilectionem. Si nescis scripturam, si debilis es, neque ... pauper es, et nescis plura legere, si desperatus es et non apprehendis ... deus non abiicit te. Anima enim ... amore tuo. Anselmus ... intra ... hominis ... quantum ... bona ... et ... anima ... omnia bona et ... Hoc est ... dilectionem ... animo ... deus ... quantum eum ... diligimus ... ab oculis ... Christi ... ab oculis ... scriptura ... videas ... et ... illum. Dicit enim Hugo de sancto Victore libro primo ... deus nec totus voluit esse manifestus, nec totus absconditus. Si enim totus esset manifestus, fides meritum non haberet nec infidelitas ... Si vero totus absconditus esset ... nec fides ... infidelitas ... ignorantia ... Hoc ... manifestus ... est ... et ... est absconditus

Si nescis scripturam si debilis es etc.

deus nec totus voluit esse manifestus nec totus

Niemasz nigdzie żadnego śladu aby to były kazania Stanisława z Górki, tylko że ten Rękopis do niego należał. Michał Wiszniewski

napisał r. 1842

possumus. Et etiam est absconditus ut ad eum videndum desideria nostra provocentur. Ita manifestus est quod potes eum diligere, ita vero absconditus quod potes ad deum et desideriis et suspiriis inardescere et per hoc ipsum merearis tandem videre, Quod dicit. Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo. In quo notatur primo voluntate dei scilicet de dilectione. secundo modum diligendi. 3o sequelam ex ea. Ad primum vult deus diligi ab homine, quia dicit diliges dominum deum tuum scilicet humiliter. quia dominum reverenter. quia deum ardenter. quia tuum. Omnium qui te creavit deum qui te conservavit. In eo enim vivimus movemur et sumus. tuum. qui te ad gloriam voluit. Bonus creando te ad esse bonus conservando te ad virtuosum esse bonus promittendo tibi virtuosum esse bonus promittendo tibi optimum esse. Et per hoc dat tibi gratiam dimittit culpam liberat a pena divina ad gloriam. Ideo primum ostendit psalmista qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis. Ideo 2m addit qui redemit de interitu vitam tuam. Ideo tercium addit qui replet in bonis desiderium tuum. Diliges dominum qui potenter creavit et ideo te modum fecit. non ut sibi in quod accresceret sed totum in hominis bonum redundaret. Hugo ibidem voluit deus ut ab homine sibi serviretur sic tamen ut ea servitute non deus sed homo ipse serviens iuvaretur Et voluit ut mundus serviret homini ut ex inde homo sibi iuvaretur. Hec ille. Diliges dominum qui te sapienter gubernat in tuis malis sistis et ab eo nullo avelli potes. Si excedis de mundi eius ex videbis in horrenda morte iustitie ipsius. Et si non fuerit in celo periculum dubio eris in inferno. Ergo dilige ut infernum evadas et celum recipias. Hoc enim non nisi caritate obtinetur. Diliges deum tuum quia bonum fecit. Illuminavit te. peccatum redemit Reduxit in via salutis ignorante docuit peccante corripuit. triste consolatus est. Quam recedisti exceptit te. quam peccasti sustinuit te quam redisti suscepit te. tu correctus eum despexisti. ipse tamen te expectat ut videas et gratiam accipias et quod magis intendit ut diligas illum. Unde ut dicit Hugo ibidem. Eterna bonitate voluit homines sue beatitudinis participes fieri. Sic quod ob superfluit celum et terra quia deus dives pauperem. glosa miseri. abundas pannosum insignis despectum. summus imum deus hominem in amatorem sue beatitudinis admisit non ad ipsum sed etiam aliter dat quod ei

regum omnium sanctorum. nunquam non meruit ex hoc diligi quia te cinerem et pulverem et vanitate in spem consequendi gaudia celestia admisit. Sic itaque ignorans appositorum fervet cor meum in olla. Ita tuum vero meditationem dei cristiana consortium suum attende ad dilectionem et inordinatam. Hic de secundo Circa secundo subdit modum diligendi scilicet ex toto corde. tota anima. tota mente. Ex toto corde et toto cogitatu. tota anima et tota voluntate tota mente et toto intellectu secundum Augustinum. Hic de doctrina cristiana Sic toto corde. tota anima tota mente ut nil diligas contra deum nec cogitatione nec voluntate nec intellectu aliquid admittas contra deum. et nec corde nec voluntate nec intellectu aliquid agas contra dilectionem dei. Hic est impletio huius precepti in hac vita competens et debita secundum Lyram sic 1. et ad salutem necessaria a qua si quis deficit tunc longe est a salute. Ergo cristiane si non potes per actualiter corum tuum comparare cum deo et voluntate aut intellectus quia adhuc es in terra et alligatus corruptione et vanitate huius vite Ita quod et et corde et anima et mente habita comparatione de deo oportet te desiderare ad cogitandum de miserie huius vite. Itaque quia ut dicit sanctus Thomas 2a secunde. Hoc preceptum perfecte impleri non potest in vita sequente eum quod homo deo totaliter vivere. Hoc autem fiet in patria quando deus erit omnia. Hoc tamen necesse est ad salutem cuius quod nil diligat contra deum secundum Lyram Et nec corde nec voluntate nec intellectu nec opere cogitet aut velit aut faciat quod sit contrarium divine dilectioni. Hoc tene hoc signa hoc custodi quia ne ut vivas in deo. Cum itaque intellectus non sapit secundum deum cum cogitatio est distrahens deo. cum sapientia est contra deum. cum voluntas ad malum. putas quod tunc diligat deum. immo tunc pugnat cum deo Unde illud Filii mei et expugnaverunt contra me. Ecce cristiane breviter facile ve gloriam valem quomodo modo habes ut scilicet diligas ergo magnum dominum celi et terre ro ore tamen non sufficiet sed corde et non solum corde sed et toto corde et ex tota voluntate et ex tota mente ut scilicet nec in corde nec in voluntate nec in intellectu diligatur aliqua per se tu pro aut aliquis angelus. Hic de 2o Ad hoc tamen pertinet ostendit sequelam dilectionis dei cum dicit Hoc est primum et maximum mandatum In eo quod dicit primum hoc signat quod hoc preceptum respicit dilectionem proximi. Hinc addit secundum simile huic Diliges proximum tuum sicut te ipsum. In primo te ipsum quia in deo. ad quod te ipsum quia ad gratiam et ad gloriam. ideo quod te ipsum qui ideo deum vult deus quod etiam diligas proximum tuum in deo ad bonum et ideo deum. Fecit enim eum deus tibi socium in participatione gloriae beatitudinis eterne. Unde hic amputatur et abolitur dilectio qua se homines diligunt ad peccandum ut in peccato. Sed ut dicit

Hic tene hoc signa custodi ut vivas

Diligentia dilectio amputatur

Aug9 sup ps° centesi° xl. Ast iste e tartare9
vorimu hzt quo se iat in pfundu no penas
qb9 levet in celum. Hilles. Qui em ho se
diligit qm diligit ad deum in deo vl pt de:
um. si aut diligit ad peccandum no diligit
s et se odit z pxim. qui em diligit iniqtate
odit aiaz suam In eo aut qd dicit maius
nota q in hc precepto oia alia claudut pre:
cepta Ita q qui diligit deu ex toto corde
tota anima tota mete. ille cultu deo sol:
vit. no dei inanum nom accipit. i deo mete
quiescit. no noz pxio. no furat nc pdat no
adulatur no fornicat nc aliena zcupiscit
Nemo em vt Crisi dicit rege veatr dili:
git z imagine ei9 inhorat. in imagine
em rex honorat vl zteinit. ho aut e ima:
go dei. quicuqz igit noz pxio & ledit a pseqt
no dicat se deum dilige. aut quo audet dice
pr nr. exq° no e filiu ei9 s inic9 z zteptor
preptoz suoz. Quicuqz ergo aliquo pcto mor:
li laborat. this vtiqz deum no diligit. Per:
pedaz quis hoc preptu dilectios honorat. qs
appedit. aut cui in cor ascedit O nos devo:
ti hores ex corde deplagaz q multiplicati
sut filij dyaboli. qui necdu pxim s et deum
qi festuca despiciunt. Quam se no zmittut deo
vidt totu pdidisse. Vt quid nati sui videre
zteruom pptu et tm zteptu boni dei et ei9 p:
cepti. Nu em ifernu dilatauit os suu sine
te. Quam hores nec deu diligit. imo sumb
peius moribz pseruitur qi no sit de9. Vbi
nut quis suu pxim fraude dolo pt circue:
nire. qi deo victimas facet. Dicit Crisi. sr
mt. pr malos xanos blasfemat de9. Quod
igit hoc de9 honoraus. reportat a xianis
sui precepti zteptoribz nisi blasfemia z de:
honoratoz vtiqz multo maiore qz iudei ei
crucifigedo intulert Imputat iudeis q xpm
occiderunt. qui hoc ztepnit deu et servire
precepta dei agit z nil deu adulit putas q
this no occidet deu si morlis nit tms esset
Quomo ia pxim diligit. nonne vtz. q vnz
ad aliu ita frigide ita exmec ita mirabilit
se hzt. Ita vnz aliu opprimit desruit zad:
cat et danificat qi pagaz qi nuqz deu co:
gnouissz. qi no damnatoz. s mercede eiz
pinde a deo accepturz. Quod si adhuc peiores
erut vide q exeunt nam homis z ibut i
nam dyali. Quam molestu tot z tanta audie
mirabilia q nos terra fert q no absorbemr
p magno zteptu dei z sui precepti sci in q°
volt a nob diligi. nos aut odim9 eu z pse:
quim9 qi sua creatura no esse9. Pendaz
fres q x9 no meruit mala a nobis. sed
multa bona z no aliud nisi dilectioz. Dicz
em de celo descedit incarnat9 e de spu sco
natz ex Maria vgine. Ho factz pro nob

humanite nram diuinit' vniuit in vna
pna ita vt nos z ipe vna psona z vnz
ho. ipe caput nos membra Ex q° enim
diuinite vnu suz z total nra nra e i x°
obligat nos vt pcta abijciaz. precepta ei9
faciaz et in scitate viuam9 vn dicit.
Sci estote qm ego scz sum Et qz dilext
nos obligat nos vt eum vicissi diligam9
vt pr celestis diligat nos z manife:
stet se nobis vt eum videa9 in gla
etna Quam nob zc

Diliges dnm deu tuu Mt xxij
hoc eciam obligat nos ad re
pessilem. facile accepta dele:
ctabile z honestas. qz ad dilectioz dei
quae quodam nalit dilige debe9 Est em
creat9 ad imagine ho z silitudine dei
Silitudo aut zm Crisi. se Mt. Conuet
filius ad pres vt sia9 q z ipa na hor:
tat vt diliga9 deum cu filij nalit dili:
gunt pres Et nos dici9 pr nr. Quod si
nature incitametum no curaz. zside9
q de9 sr precepto hc posuit. Preptu sm
Thoma 2a 2e. q. xliiij. ar. 1. hzt in se rom
debiti. et debitu istud nisi fuerit solutu
danat. 1a Ioh iij° Qui no dilig' ma:
net in morte. i. debitore se mortis ef:
ne facit. Ab hc debito nemo se excusare
pt dicit aug9 li. omeli. Alia vij a po:
tes in dice. no hco qd tribua egeti
no possu reiunare frequet z a vino z
a carnibz abstine. neqo peregnare aut
multu orare. no aut dice potes no pos:
su dilige deum. hc em de corde procedit
nllz aut pt dice no hco cor. Si dicis
Ecce h qd precipit h e magna z supra
me Et neqeo illa attinge Est z lo
a me z sic no valeo illa acced. Audi
quid dicit dns pr Moysen deut° xxx.°
Madatu qd tibi precipio hoc no sup te
e neqz procul positu nec in celo situ vt
possis dice Quis nrm vz ad celu ascen:
de vt deferat illud ad nos vt audiaz
z ope zpleaz. neqz e trasmare positu
vt excuses Quis ex nob poterit trasfre:
tare mare z id ad nos deferre vt pos:
siz audire z face qd preptu est. Sed
iuxta te e smo valde in ore tuo z in
corde tuo vt facias id Itaqz oms ma:
gni z parui senes z puer obligantr ad
diligendu deum. Nec dilectio ista volt
here fine. Dilexisti x annis aut xx. non
potes dice Satis e aat9. Sn tio e dam:
d9. petis vt e ab eo bn fit ineternu
regnat z dilige deb ineternu Dicite apto
Caritas nuqz excidit. Considera igit tria
Primu po quo qd e diligeda9 qz de9.
Scdo. quid hac dilectioz zseqt qz dile:
ctio pximi Tercio quid ad hac dile:
ctionem incitat qz lex et prophetia.

Sub celo ergo non est maius preceptum nisi di-
lectio dei et proximi ad quod scriptura obligat
ad quod celum terra et omnia elementa invitat
et clamat omnis creatura ut deum diligamus
cor et anima et quod circa cor et in anima to-
tum resonat dilectionem dei Ad primum sumus di-
ligendus utpote creator iur rector et sustenta-
tor in quo vivimus movemur et sumus Dili-
gens humiles quia omnia reverentur quia deus
Ardens quia tunc multiplicat quia infinite bonus
Dicit enim Thomas ii^a ii^e q xxvii^a ar. v
Primo deus inquantum est diligibile inquantum bonum
deus cuius bonitas est infinita infinite di-
ligibilis non omnis creatura potest deum infini-
te diligere hic. Ex eorum ergo tenemus
modum quo eum diligamus quia ex toto
corde ex tota anima et ex tota mente Ex toto
corde quo ad intellectum ex tota anima quo ad
affectum ex tota mente quo ad effectum Ita
quod nec ad intellectum admittet nec affectum con-
cupiscas nec opere facias quod sit contrarium
dilectioni dei. O quam solares vult
esse apud homines ubi totus intellectus querit
quam affectuose ubi totus affectus querit
quam appetens per quod omnia fieri intendunt Dili-
ge ex toto corde in fidei simplicitate
sine omni duplicitate et incredulitate Ergo
habe cor firmum in veritate et in fide
ergo non permittas te seduci a erroribus
a infidelitatibus Sed ut dicit Crisostomus Crede
omne bonum apud deum et omne bonum crede
te deum et quod deum nec sapientiam aliquam esse
neque virtute crede deum omnia facere et sine
deo nil fieri posse. Dilige ex tota anima
cum fervore sine tepiditate sine accidia et le-
vitate. Et ex hoc debes tuam voluntatem ab-
negare et dei voluntatem eligere ex hoc etiam debes
affectiones tuas ad deum ordinare Ergo
tuam vitam quam habes ex anima tua conver-
sationem tuam vegetativam et similiter sensum re-
ferre debes in deum. Et ex hoc sollicitus esse
debes de anima tua et si in peccatum incidisti ut cito
peniteas Sapientie vi. Cura discipline dis-
ciplina dilectio est. Dilige ex tota men-
te cum sine oblivione et separabiliter Cant. viii
vel dolor fortis ut mors dilectio. Nulla nisi vo-
luptas nulla sublimitas nulla prosperitas
nec robur corporis potest movere principale
Sic etiam in dilectione dei nullius cedere
debemus molestiis nullis iniuriis con-
tumeliis aut tribulationibus nec favor
hominum nec ... nec avaricia debet homines
separare ut obliviscatur dei cum ut admittat
vel consentiat in aliquod quod sit contra deum Im-
plemus ergo ista et ... potest ... ut ex tota
mente deum diligamus ... se ...
Scriptum est ... xxiiii ...
et cordis ipse intelligit et salvatorem
anime tue nil fallit. Ubi totalitas ubi ut

ita dura perversitas ita etiam occupacionem terre-
na retrahimur ita terrenis delectacionibus ita
cogitationibus ita malicie proximi ita corru-
pcionis ... adeo quod non homines et si est exerc-
acionem ad deum ... sed ut dicit Gregorius
vii^o Moralium ca^o ix ... quod non ita quod ...
aliquid se ad deum ... sed flexa est quod toto
a creatore ad creaturam a creatura in ma-
teria ... quod salvari vult oportet quod
toto corde tota anima tota mente ita diligat quod
nec voluntati consentiat nec affectum concupiscat nec
opere velit quod sit repugnans dilectioni dei Ad
hec totaliter obligatus est quilibet viator in hac
vita. Hec de primo. De secundo. Secunda ex di-
lectione dei est dilectio proximi. Ideo dicit Sed
aut est simile huic. Diliges proximum tuum sicut te
ipsum. Johannis v. Si quis dixerit diligo deum
et fratrem suum oderit mendax est. Ergo si dili-
gis deum consequens est ut diligas proximum Itaque
non dyabolum nec aliquem dampnatum quia illi sunt
... et lo^e a nobis Ita quod numquam nobis approxi-
mabuntur sed proximum ... quilibet homines bonum
quia bonus malum non quia malus sed ut sit bonus a-
micum in deo inimicum ut deum habeat. Dicit
Hugo de sacramentis deum diligamus propter se proximum
propter deum. Deus est propter se diligendus quia bonum
nimium gaudium nimium requies nostra et eterna con-
solacio nostra. Proximum autem diligere debemus ut
in ipso adeo bonum nostram et premiam ut ipse
secum gaudeat requiei et eterne consolacionis
habeat Itaque secundum beatum Thomam propter hoc alios
diligere debemus quia sunt nobis proximi et secundum na-
turam dei imaginem et secundum participationem glorie. Vide er-
go ne erres in dilectione proximi quia deus
precipit sed etiam ab omni carnalitate
ab omni affectione mala ab omni quod iniquitate
quod enim in proximo malum diligit et se et eum odit
Sit ergo ut dicit Thomas ibidem ar. vii^o dilectio
proximi sancta ut diligas proximum propter deum sicut et
teipsum propter se deum diligere debes. Sic iusta ut
condescendas ei in aliquo malo sed solum in bonis
sicut et tue voluntati condescendere debes solum in
bonis. Sic vera ut non diligas eum propter utilitatem
propriam sed eam vero vel ei bonum sicut velles vel
bonum tibi ipsi. Ergo dilige eum corde ore et opere
Corde ei condole offensas. Ipsum in eo senias
ut gaudeas in gaudente et fleas cum flente
Dilige ore consolando in adversis orando et
deum pro eo invocando. Dilige opere scilicet in nec-
tate supportando subveniendo honorando. Sed
male hoc impletur preceptum de dilectione proximi
testatur hoc displicere hominum ad homines et im-
pietates et iniurie et offense. Pro nimis cum nec
deum curamus iuste deus permittit quod nec se mu-
tuo diligunt in deo sed sicut se diligunt sicut Jo-
ab Amasam ii Reg xx. Accedens ergo ad
eum dixit Salve mi frater et dextera vetu amase

tenuit quem osculatus. sinistra autem manu effudit
viscera eius. Sic homines qui se diligunt
et tamen ubi unus alium destruere potest destruit. Hec de
secundo. Ad tertium secundo invitat ad dilectionem dei
et proximi certe tota scriptura. Dicit enim In
his duobus mandatis universa lex pendet et prophete.
Dilige ergo deum et proximum et implevisti totam scriptu-
ram et propheciam. non oportet te per multa vagare
Forte enim posses pretendere excusacionem dicendo
Simplex sum. ignoro scripturas. nescio prophe-
tas. profunditatem magnam scripturarum. quibus potest prophe-
tas intelligere. quam latitudinem scripture per-
currere. cum scriptum sit. tenebrosa aqua in nubi-
bus aeris. id est obscura sciencia in prophetis. Preclusa
est omnis tibi excusacio. Omnis lex et omnis scriptu-
ra prophetica comportata et coniuncta est ad duo.
scilicet dilige deum et proximum. fac hoc et vives.
Dicit enim Policraticus libro vii. Si omnia que scri-
pta sunt prophetis famulantur et legi. Si ex do-
ctrina illius pendet ut homo subiectus sit legi
dei. quis ambigit ad regnum caritatis uni-
versa referri. hec ille. Itaque in quibuscumque scien-
ciis legendo discendo meditando laborando
unusquisque sit occupatus ut perficiat caritati dei
et proximi. Si autem aliorsum inflectit. timeat
iram dei. Sic omnis occupacio hominis in cultu-
ris agrorum in villis in manualibus laboribus
in artificiis et quicquid homo operatur retrahere
debet ad caritatem. quia hoc dictat lex et prophete. Si
igitur dicis quod diligas deum ex toto corde et pro-
ximum tuum sicut teipsum vide ne seducaris iam
estimacione. Scriptum est Sapiencie vi. Dilectio
dei est custodia legum illius. Requiris in te ipso
si custodis legem. Scito enim quod omnium mandatorum
dei dilectio dei et proximi finis est. Vide igitur si
implesti decalogum et dicere potes diligo deum et
proximum. quia plenitudo legis dilectio. Certe er-
roneis opinionibus detinentur. Avarus est et
tamen dicit diligo deum. Superbus est. luxuriosus
est. iniustus est. calumniator. et audet dicere diligo
deum. Corrige o homo errorem. Sciens ut dicit
Tho. ii^a ii^e. q. xx ar. xii secundum quod quecumque contraria
divinis preceptis contrariantur manifeste caritati
Constat autem quod omne mortale peccatum contradicit pre-
ceptis dei. Per omne ergo mortale peccatum perdit homo
caritatem et ita non diligit deum neque proximum immo
efficitur inimicus dei et proximi. Videamus ergo ma-
gnam nimiam perfectionem. deus iubet se diligi ex
toto corde. Et ita vult ut potest beatus Tho. ut
homo deo totaliter vivat et ut cor hominis actu-
aliter semper in deum feratur. secundum quod impletur hoc in cor-
pore non sit in hominis potestate et semper vagatur ab
homine querulante propheta. cor meum dereliquit
me. Tamen quia cor in homine in tot partes dividitur
quot curas homo habet. Quando igitur quis ipsum componens
et aggregans totaliter ad deum ut id cum deo
vivas. dicitur est hoc quia eorum est qui iam regnant
cum deo in celo. Nobis autem viatoribus pro comple-
cione huius mandati necesse est ut dicit Tho. ut
homo nil recipiat quod sit contra dilectionem dei. nil
velit et agat quod ad iniuriam dei vergat:
aut in iniusticiam aut in peccatum mortale. Sic enim
et si non plus saltem erimus excusati apud
deum et deus addet nobis graciam in presenti et
gloriam in futuro Ad quam etc.

Diliges dominum deum tuum Mat. xxii
Hoc ewangelium tractat de duobus pre-
ceptis caritatis. In uno deum pre-
cipimur diligere. in altero proximum. Deum propter
se ipsum quia finis omnium. proximum propter deum. Deus
diligendus ut ad ipsum perveniamus et in ipso gau-
deamus. Proximus vero diligendus ut cum ipso ad deum
curramus et ad ipsum perveniamus. Deus diligen-
dus ut gaudium eternum. proximus vero ut
socius ad gaudium. Deus diligendus ut re-
quies. proximus vero ut consors ad illam
et particeps illius eterne glorie. In his duo-
bus pendet salus nostra si impleamus. et dampnacio
si implere non curamus. Primo itaque ewangelium
refert deum a nobis esse diligendum Secundo pro-
ximum Tercio commendat hec duo mandata quia
sufficiencia ita ut non sit indigencia ponere
mandatum de dilectione superius. Primo ergo est
deus diligendus quia bonus quia summe bonus. immo bo-
nitas. Unde dicit beatus Tho. unumquodque tantum
diligibile quantum est bonum. deus cum sit bonitas
infinita est infinite diligibilis. Nulla autem creatu-
ra potest deum infinite diligere. quia omnis virtus cre-
ature sive naturalis sive infusa est finita Oportet
igitur ut homo finite diligat deum. Mira res
quod deus vult a nobis diligi et quod appetit dile-
ctionem qua ipsum homo diligit. secundum enim homo erga
deum quid est. deus tamen dicit esse. Abraham
se vocat pulverem. Iob. Rex scilicet comparatus
et luto favillis et cineri. Si rex magnus
vellet a miserrimo et fetido mendico diligi
quid tandem honoris ei reportaret Et
ecce rex regum et dominus dominancium pro laude et
honore suo desiderat absque personarum accepcione
ab omnibus diligi a divitibus et pauperibus a
gloriosis et miseris et quibuscumque abiectis Sed
et hoc magis mirum quod non solum vult sed et precipit
se diligere qui non indiget nostre dilectionis. Ut
enim scribit Ieronimus in epistola ad
Nec deus obsequium nostri indiget. sed nos illius
indigemus ipsius. in quo custodiendo est retribucio
multa. Sed et hoc maxime mirum quod in dilectione
qua ipsum homo diligit multum sibi complacet quantum-
cumque miser sit ipse diligens. Eterna premia pro-
mittit Io. xiiii Qui diligit me diligetur
a patre meo et ego diligam eum et manifestabo
me ipsum ei scilicet per apertam visionem divinitatis
in gloria celesti. In quo quidem nisi infinitas dei
bonitate mansuetudine et benignitate intelligere
debemus. qui nos miseros non despicit sed
diligit et rediligi a nobis vult et mandat. Est
quod mandato magno immo maximo legis
loquitur ad nos dominus. Diliges dominum deum
tuum Modus autem huius finite dilectionis
datur nobis a deo scilicet ut diligamus ex toto corde

tota aia tota mete. Sz vt dicit Tho. ij^a ij^e
q. xl v ar. vi^o iz/ nec hoc preceptum pt in
vita pfecte impleri. intendit em deus p hoc pre-
ceptum vt ho deo totalit^r vniat. qd fiet in pa-
tria qn deus erit omnia in oibus vt dicit aptus
In pria vero hoc preceptum plene et pfecte im-
plebit^r. Hic aut impleri pt impfecte. et si no ptin-
gat ad percipientis finem. ho tn no recedit
ab ordine ad finem. Totu ergo cor nrm to-
ta aia. tota mens ferat^r in deum. ita sez q nec
intellectus nec volutas siue appetitus nec me-
moria recipiat aliquid vel admittat qd sit
contra dilectionem dei. Hec est pfectio vie qua cauet^r
omne mortale pctm lz no veniale qz no
pnat hoiez caritate. Sz dices. Cur hoc pre-
ceptum precipitur homini ex quo in hac vita per-
fecte impleri no pt. Respondet q ideo vt p hoc
discat et intelligat ho quo tendere dz. Dicit
Augus. Li^o de pfectione iusticie. cur no pre-
ciperet^r homini ista pfectio quamuis eam in hac
vita nemo habeat. no em recte curr^t. si quo cur-
rendum est nesciat^r. quo aut sciret^r si nullis p-
ceptis ondet^r. Hic ille. Ondit nobis vero per
hac totalitate diligendi ex toto corde tota aia
tota mete vt quantu intelligimus quantu suffici-
mus quantu sapimus tm diligamus. Hugo ibid
possibilitas tua erit mensura tua. Dilateris
quantu potes in dilectione dei accedendo p quan-
dam similitudinem ad pfecte pfectionem quatinus quos
potero sicut diligere. non quantu potero quantu
ille est. Hoc preceptum excitat vt crescamus
pficiamus et ascendamus in amando deum. et quanto
altius ascenderimus. tanto maiores tanto me-
liores tanto feliciores erimus. no miremur
q totalitate requirit a nobis in merito qui to-
talitate volt dare in premio Sed dices q
hac totalitate hic pfecte imple nequimus. vt
aut vt posse teneamus. ad eam tendamus mo dum
tpus habemus tendendi. vt pfectam dilectionem
totaliter consequamur in patria. Ad hoc aut vt ho
possit crescere et proficere in dilectione dei expe-
dit vt a rebus temporalibus et carnalibus quantu
possibile est se abstrahat. Hec em occupando nos
impediunt motum cordis in deum. Hugo.
tamen no possint vere fugere occupatores saltem
solliciti sint vt contra disciplinam dilectionis dei
no agant a mortale pctm nec consensu nec vo-
luntate nec ope admittant. q si quis admi-
serit perdet a dilectione dei dignus eterna pena
Hoc preceptum est magnum. dignitate sublimitate
et difficultate propter modum qz ex toto corde
dicitur. Bernar. Li^o de diligendo deo dicit
Causa diligendi deum est deus. Modus diligendi de-
um est diligere eum sine modo sez qz deus est
summa bonitas. summa aut bonitas no habet
modum neque mensuram. ergo infinite est dili-
gendus. et qz omnis ho hz mensuram. quomodo
poterit^r infinitum pt diligere deum qui est infinitus
Respondet^r. vt dicit bo^a ventura sr iij^o dis.
xxvij. q etsi ho est virtus finita pt tn
deum infinitum infinite diligere et sine modo sez dum

no pfingit nec pfingere debet tm diligendi deum. nemo
em superflue deum diligere pt quantumcumque crescat in
dilectione. Hec de p^o. Scdo proximus est diligendus
qz dicit Scdm aut est simile. De re simile qz de
homine q ad similitudinem dei factus est vt sez homo
sibi simile hoiem diligat. Vn dicit Diliges proxim
tuum sicut teipsum. Dicit Tho. ij^a ij^e q. xlv ar. vij
Ro diligendi proximum ostendit^r ex eo qz proximus. ppt hoc
em ex caritate diligere debemus alios qz sunt no-
bis proximi. no proximitate quia parentes filij aut
fratres a consanguinei dicunt^r proximi. i quorum dilectio-
ne no preceptum sz natura operatur. sz dicit hic proximus qz
ho. Generalit aut ho homini proximus vt Gloss.
dicit sm naturale dei imagine et 2^m capacitatem glie
eterne. sez qz ho hominis est socius ad eternam hereditatem
capiendam in eo q est vonat^r beatitudo. Ho ergo ho-
minem debet diligere sicut seipsum hec^v. vt ponit Tho. ibi-
dem. p^o vt diligat proximum ppter deum. qz et seipsum
diligere dz ppter deum vt sit dilectio sancta Scdo ex
parte regule dilectionis vt sez ho no condescen-
dat proximo i aliquo malo sz solum in bono vt sit di-
lectio proximi iusta Tercio ex parte rationis di-
lectionis vt sez no diligat aliquid proximum ppter ppri-
am vtilitatem. sz ea ron vt velit proximo bonum sicut
volt sibiipsi vt sit dilectio vera. Hec Thomas. Itaque
vt dicit Augus ibidem. Ho primu seipsum bn diligere
dz vt pzea sm bn diligat et proximum. Tunc aut
ho diligit seipsum cu diligit bonum suum. bonum summum
diligit cu diligit deum. Sic et proximus iuxta
hoc preceptum. quid diligat i proximo a diligere debet
nisi deum. ergo proximus est diligendus no in divi-
tijs no i fortitudine. no ppter pulcritudine. qz vt
dicit Augus ibidem hec sepe auertunt et peruertunt
mente a dilectione dei. Laudandus quidem est deus
qz ab ipso hec dant^r et sunt dona eius. no tn ppter
ista proximus est diligendus sz qz bonus iustus et sanctus
Vbi aut iusticia. bonitas sanctitas. ibi deus. qz
deus bonitas iusticia et sanctitas. Ergo proximum in
deo ad deum et ppter deum diligere. Deum vero ppter
se qz ipse dulcedo bonitas veritas. ipse finis vl-
timus. vita eterna et gloria eterna. proximus aut receptacu-
lum illius bonitatis illius glie et illius vite eter-
ne. Itaque dilectio proximi et dilectio sui ipsius fun-
dat^r in dilectione dei. sic q qui vere deum diligit =no
no pt diligere proximum et seipsum Ergo vt dicit Hu-
go ibidem. no oportuit tm preceptum ponere sez
dilectionem sui ipsius. sz oportuit ponere dilectionem proxi-
mi in precepto. qz poterat ho aliquid diligere aut
velle sibi et proximo inuidet. Dat^r ergo preceptum
de dilectione proximi vt bonum qd ad deum diligis
proximo no inuideas. nec ei ad hoc vt in hoc concre-
as aliquid minuas. Dilectionis aut sui ipsius no opz
speciale preceptum habere. qz vt dicit Hugo super
psalmum satis videt^r vt hoc preciperetur ad qd fa-
ciendum ho ex se pronus fuerat. natura em de-
dit vt ho seipsum non odiat sz diligat. immo ma-
gis restringenda erat dilectio sui ne nimis se di-
ligeret. ne carnem suam ita foueret vt aiam ne-
gligeret et ppter peruertet. Ideo aplus monet
Carnis curam ne feceritis in desiderijs qz hec
dilectio sui vertit^r in odium salutis. q em diligit

iniquitatem odit animam suam. Nec tamen apostolus omni-
no tacuit de dilectione sui. quia supponendo dilecti-
onem dei et proximi includit dilectionem sui. nemo
enim potest vere deum diligere et proximum quin diligat
seipsum. Cum igitur deus velit ut eum diligamus vult
ut simus amici dei. Tho. ii^a ii^e q. xxiii ar.
ii. Caritas est amicitia quedam hominis fundata super
communicationem beatitudinis eterne. Et quia deus sit in-
finitum bonum. iuste deberet diligi prout sua digni-
tas infinita exigit. Hoc autem ut dicit Stephanus(?) in tra-
ctatu de misteria humanitatis(?) xpiana. nulla cre-
atura ex parte sua potest facere nec in hac vita nec
in futuro. Unde mixta(?) hoc nullius creature caritas potest
esse perfecta sed solum caritas dei qua seipsum deus
diligit. Unde hanc misteria amoris prout digni-
tas divina exigit. nec beata virgo perficit nec ange-
lus. Unde sancti diligunt ita quod amplius non possunt.
At tamen bonus et fidelis deus non spernit amiciciam
nostram volens a nobis diligi ut et ipse nos diligit.
Quo sic domini sclavus(?) spernentes paupertatem(?) amici-
as et dilectionem. Itaque in his duobus mandatis
pendet tota lex et prophetia. divina enim mandata
legis sunt quedam explicationes istorum duorum man-
datorum. quia omnia que permittuntur mandata prohibe-
tur comminantur. ordinantur ad dilectionem dei et pro-
ximi et tota doctrina prophetarum. Tantum igitur culpa-
biles sumus si nos deum non diligimus ad quod nos
tota scriptura et omnis creatura invitat. quantas iram
et vindictam meremur a divina misteria dum
pro his viris mortuis(?) in nobis caritate dei. Hec
enim duo precepta extinguuntur omnia peccata mortalia
ita quod venialia ut dicit Tho. ii^a ii^e q. xxiiii ar. xii
Impossibile est quod aliquis habeat caritatem cum peccato
mortali. immo tollitur caritas per unum actum mortalis
peccati. Tunc quia plus modo quam forsan unquam prius posi-
tus est mundus in maligno. fervet ignis malicie
ad omnia peccata. Si igitur ira dei super hores(?) est ex
uno mortali peccato. quanto maior de multis peccatis
mortalibus. Unde non mirum quod sentimus super nos iram
et ultionem ex omni parte et bene quod non sumus con-
sumpti ad profundum. Ad placandum igitur deum
diligamus vitam corrigentes et deum deprecantes
ut det nobis dilectionem qualem indigemus. non enim caritas
haberi potest iure nature. sed per infusionem spiritus sancti. qui
est amor patris et filii. qui secundum voluntatem suam di-
stribuit dona cuique quanto et prout vult. Ex
ipso dilectio et gratia in presenti et in futuro gloria eter-
na contingat nobis prestare etc.

Diliges dominum deum tuum. | Mat. xxii

Tria queruntur Primo ex quo timor
pertinet ad deum cur non potius precepit
se timere quam diligere. Secundo. Cur summa sapientia
non potest infirmitas humana tam grande pre-
ceptum dedit. quod in hac vita impleri nequit
Tercio cur precepit ut proximus diligatur quia non
sufficeret sola dilectio dei. Primum tangit quia dicit
diliges dominum. Dicit autem Malachie i. Si dominus
ego sum ubi est timor meus dicit dominus exerci-
tuum. Respondetur quod propter tria non precepit timorem
sed amorem. Primo propter liberalitatis ostensionem

quia enim in adoptionem filiorum recepit nos deus patrem
vocare docuit Pater noster qui es in celis Mat. vi.
Filiorum autem est diligere. diligendo revereri patrem
et eius offensam timere. sed servorum solum timere.
Vult igitur ut diligamus eum et revereamur. ex
contrario autem timeamus. Unde Ro. viii. non datum est
habere timore. Tamen timor filialis stat cum cari-
tate. Secundo propter timoris in caritate inclusionem
quia enim diligit timet ne offendat. timet ne ab
eo separetur quem amat. Unde Tho. ii^a ii^e q. xix
Timor filialis necesse est ut crescat crescente ca-
ritate. quanto enim magis aliquis diligit ali-
quem tanto magis timet eum offendere et
ab eo separari. Tercio propter sue summe bonitatis
insinuationem Ait enim Tho. ii ii^e q. xxvii. pe-
nultimo quia nihil est diligibile nisi inquantum est bo-
num. deus autem cuius bonitas est infinita in-
finite est diligibilis. nulla autem creatura potest de-
um infinite diligere. quia omnis virtus creature est
finita. quia utique esset infinite diligendus et nec
sic diligere potest. igitur supreme est ab homine dili-
gendus. quanto autem magis est dilectio. tanto
minor servilis timor. quia quanto aliquis magis
diligit deum. tanto minus timet penam. pri-
mo enim inheres magis confidit de premio
et ita minus timet de pena. Unde dicitur Initium
sapientie timor domini quia multo dicit caritatem. et
cum caritas introducitur timor minuitur. acus
filum inducit. quo inducto exit acus Ergo dicit
diliges dominum. non autem timebis. Secundo notandum dicit
diliges non diligere ad designandum quod nunquam
est status in dilectione. Diligis magis diligens
servo. modicum est diligere etiam in morte. Di-
ligis fidelibus(?) tercius modicum est. diligere in infini-
tum. Diligis hoc modicum est. diliges nisi
ad hunc modum est. Diligis ex toto corde.
modicum est. diligere enim ex tota anima et mente.
dominum qui te creavit. deum qui te conservat
tuum qui glorificat. Ex hoc mirare humilitatem
dei. quia hominem qui est omnibus pulvis penitus
do hortatur ut diligat. Si quis abiectus homo
diceret regi ut eum diliget rex horreret
memorari. Dominus autem dominantium ait milites et
mercenarii tortori carnifice bedello. diliges
dominum deum tuum ex toto corde tuo Et hoc de primo.
Ad secundum. scilicet. cur summa sapientia tam gran-
de dedit preceptum quod in hac vita compleri per-
fecte non potest. Primus enim potest ex toto corde to-
ta anima. tota mente diligere deum in modo.
cum eius tendentia in deum retardatur ex
mole et infirmitate carnis vel comparationis
terrestris vel concupiscentie carne. ex quibus in-
cipitur cor. anima. mens. ne penitus actualiter ex to-
to ferantur in deum. quare enim onus impor-
tabile deus imposuit homini. Respondetur quod propter
tria Primo propter ingenii exercitationem ut nemo
se extremum dilectionis dei in hac vita
attingere estimet. altissima enim bonitas re-
quirit altissimam caritatem. ut igitur iugiter
tendat et in dilectionem ascendant datum est tam
arctum preceptum. Secundo ad mentis perfectionem

Nullus enim recte se sagittare cognoscit si metam ignorat · quis recte currit si quo currendum est nescit. Dilectio dei ex toto corde tota anima tota mente est meta et regula quam etsi precise tangere nequit tamen ut quanto propius accedere possit intendat. non enim solum bonus sagittator qui metam tangit sed eciam qui prope metam sagittat Sic si nequit homo ad totum implere tamen tendat et vicinius accedat. Tercio propter dei reverenciam In quanta enim reverencia debet se homo habere ad deum dominum et velle esse in deo et preceptum eius ad salutem datum perfecte implere nequit. Non autem bonus ut Tho. preceptum dicitur impleri perfecte et imperfecte. perfecte quando pervenitur ad finem quem intendit precipiens. Intendit autem deus hoc precepto ut homo deo totaliter vivat ut cor id est voluntas mens id est intellectus anima id est sensacio totaliter deo vivant Et hoc perfecte implebitur tantum in patria. ubi voluntas plene implebitur intellectus plene illustrabitur anima plene gratificabitur. Sed tunc imperfecte impletur quando etsi homo pertingit ad finem precipientis. non tamen recedit ab ordine ad finem Et qui in corde in anima in mente nichil contra deum admittit quod deum diligit hoc preceptum implet imperfecte. Sed dicis. Salus requirit impletionem mandati. et hoc preceptum perfecte non impleo. In quomodo ergo dampnabor. Respondetur. Sicut miles qui legittime pugnat licet non vincat non culpatur penam meretur. Ita eciam qui in vita hoc preceptum etsi perfecte non implet tamen nichil contra dilectionem dei in corde id est voluntate in mente id est intellectu in anima id est in sensu agens quod diligens effugit divinam indignacionem. Sic enim movente compati dicere poterimus. noli me condempnare feci quod potui si non totum quod debui. Vox racione salvari ex hoc diliges dominum qui dedit bonum esse. deum qui conservavit in melius esse. Iniurum qui preparavit et optimum esse. ex toto corde tuo id est nichil contra ipsum diligas in corde ex toto anima tua id est contra ipsum et in sensu diligas ex toto mente id est nichil in intellectu contra deum agas et diligas. Hoc implere ex debito necessitatis ad salutem ut circa sit Mat. xxii capitulo. Et hoc de 2°.

Ad tercium quare precipitur proximus diligi quia non sufficit sola dilectio dei. Unde quia dilectio proximi fundatur super dilectionem dei. Deus enim secundum Tho. est principium et fundamentum dilectionis. nam homo diligit deum quia beatitudo est in deo sicut in fontali omnium principio quo beatitudinem participare possunt ut autem Tho. ii° ii° q. xxvi. Unde ma- gis tenetur diligere beatitudinem que est in deo quam eos qui beatitudinem participare possunt Et quia omnis homo ita creatus est quod secundum animam potest esse particeps beatitudinis. ideo dicit homo debet proximum diligere secundum racionem qua est particeps boni Et proximum sicut secundum racionem societatis in participacione summe beatitudinis. Unde magis dicitur quod racio autem est simile hominis diliges proximum tuum sicut teipsum id est sicut te diligis quia est particeps et capax glorie. ita et proximum tuum quia eciam cum omnibus suis et eciam glorie tecum capax. Et hoc habetur regula secundum quam debet homo proximum diligere quia dilectio sancta quia sicut se propter deum ita et proximum propter deum. Si ergo diligis ad concupiscenciam ad nequiciam non diligis sed odio habes sicut et teipsum et dilectio tua est fallens dilecti ut vult Aug. super psalmum c. xl°. Secundo dilectione iusta quia sicut sue voluntati non debet homo condescendere in malo ita eciam non debet condescendere proximo in aliquo malo Tercio dilectione vera non ficta. ut sicut sibi vult in presenti et in futuro Ita de utilitate salutis ut proximo non optet malum sed bonum in presenti graciam et in futuro gloriam. Ex quibus patet homo praesumere extrahere quam longe sit a deo quam vicinus sit inferno Circa in dilectione dei pendet lex et prophete. obediencia et sapiencia salus et gloria Ait enim Aug. super psalmo. quis Unde quomodo salubriter corde percipitur vel ore profertur ut quod divina pagina scripsit non habet finem nisi caritatem. Hic. Ergo si diligitur deus et proximus nos pro dato salutis est in confidencia si vero non. fugiam futuri dampnacionibus Circa deus iubet ut diligatur ex toto corde tota anima tota mente Sed vero medietatem cordis anime et mentis ad deum habere. omnipotencie corda unde cogitaciones animas carnales delectaciones mentem dissolute vanitates adeo ut vix aliquid rapere in se possint de dilectione dei O quanta deo confusio quod totum cor tota anima tota mente requirit et vix minimam partem cordis anime aut mentis invenit Circa sponte peccamus. videntes quod deum facimus despicimus et sanamus. Est non ista dilectio O ut saltem maiestatem divinam timeremus forte eciam ad dilectionem pervenire possemus. sed propter peccatum neque diligimus neque timemus. quod nos per summum con- salutis spem nobis arrogare audemus Unde nulla nostris temporibus dilectio proximi nisi quia nulla dei dilectio. Marcescente radice marcescunt et frondes arborum. extincta dilectione dei extinguitur dilectio proximi Et sicut ariditas soli omnem humorem deserit in radice Ita desertus dilectionis proximi arguit defectum dilectionis dei Sic mirum si non diligimus proximum ex quo non nos diligimus deum. insaciate diligimus. qui enim diligit iniquitatem odit animam suam Ergo diliges dominum qui liberavit deum qui sonet graciam. tamen qui dedit se tibi in precium. quem cum proximo tuo videbimus in gloria regnare seculorum Ad quam nos etc.

Credens Iesus in naviculam transfretavit Mat. ix. Evangelium hoc oraculum refert de xi humilitatem habere ad ostendendum sua humanitate humiliavit enim se per ipsum ad naviculam qui non indigebat navigio Ipse enim ut dicitur Mat. xiiii° ambulabat super mare videbat apostolos. Cum quod putabat fantasma et timentes clamaverunt Dixit ad eos Ego sum nolite timere. Ad que

petrus. Domine si tu es iube me venire ad te super aquas. At ipse dixit veni. Et descendens petrus de navicula ambulabat super aquas. Nonne ipse est qui ut habetur Exodi xiiii filiis israel de egypto exeuntibus per mare in sicca viam dimisit ut filii israel per medium maris sicco pede irent. stabat enim aqua quasi murus a dextra et leva. Si itaque hoc fecit sanctis suis sibi non concessit cur voluit ut navigio cur non calcavit aquas subito et non divisit ut suis pedibus perambularet. Certe si voluisset facere potuisset quia omnipotens, sed sic fecit ita voluit. Sic enim sibi placuit humanitate sua ostendere hominibus ut se proberet ad hominem venisse salutem. et cordis cum thesauris et infirmitati et miserie humane compateret et subveniret. Unde ut dicit hugo in gaudentibus libro ii. Cristus hac via recte voluit sequi compatiendo miseris quia nos via vere debemus quia alia non possumus. ipse potuit. sed noluit quia si aliter misisset pervenisset. sed non subvenisset. Hec ille. Unde si cristus homo nil commune cum hominibus habuisset quasi otiosa fuisset carnis susceptio. In hoc enim dedit exemplum omnibus officiatis omnibus dignitariis spiritualibus et secularibus ut non semper in altitudine sue sollempnitatis consistant sed propter homines descendant ad eorum consolationem ut videant et audiant pauperum et miserorum clamores angustias et iniurias et possetenus subsidium ferant. hoc enim exigit condicio superioritatis eorum ut pietatem et humane societatis exhibeant. secundum condicionem Augustinus in epistola scribens fratribus in [illegible] a deo eis dari postulatur sic inquiens. Utinam celestis gratia vos intus terribiles faciat. pietas benignos societatis. hec ille. Sic enim sanctitas veniret in illa civitate superna celeste de qua propheta gloriosa dicta sunt de te civitas dei. sicut [illegible] tam congregatio in unitate eternum grandis sunt et hic ipse in Capharnaum civitate vetus ubi ad eum multi fuerant congregati. Dicit enim Simon libro v. capitulo xvi. Dominus noster ihesus cristus advenit fides attrahebat devotos et curiositas et oratio multos impellebat ad eum ita ut sepe in domibus eum docebat esset admirare concursum ut advenientium locus erat capax. hec ille. propter quod non portantes paraliticum in lecto querebant eum inferre et ponere ante ihesum et non poterant. Et ita ut dicit Lucas v. ascenderunt super tectum et submiserunt illum cum lecto ante ihesum de quo patet exemplum.

In quo tria nota primo paraliticum allatum in Capharnaum civitate cristi. Secundo benignum cristum ad infirmum [illegible]. Tertio potestatiuam paralitici sanationem. Ad primum hic allatum paraliticum fuit est in Capharnaum villa pulcritudinis villa pinguedinis villa consolationis. secundum non quod pulcritudo corporis pinguedo voluptatis consolatio [illegible] multis sunt et est occasio paralisis anime in peccatis et eterne danacionis. Unde bernardus vero libro ii. contra luxuriam [illegible] et epularum varietas fomenta sunt avaricie. Unde nil tam obruit ut plenus venter sicut [illegible] ciborum delicatorum sive vilissimorum. Consolatio aut modica ita mente ad ima deflectitur quod [illegible] dem [illegible]. Unde beatus Augustinus xv Moralium capitulo xx tractatus illud secundum autem et omnipotens ut sanam eum dicit mens hominis mala [illegible] se in rebus corporeis spargitur ut neque ad se ipsum intus redeat neque eum qui est insubstantialis cogitare sufficiat. Unde carnales [illegible] iussa spiritualia contempnentes quia deum corporaliter non vident quodque ad hoc perveniunt ut eum deum non esse suspicentur. Sic scriptum est: Dixit insipiens in corde suo non est deus. plerumque sit quod plus hominibus appetit similare hominibus quod corporaliter videt quam deo quem non vident. Hec [illegible] homines [illegible] magna est [illegible] anime paralisis animo et venire ad suspicionem an deus sit quia deterior paralisis pena tandem [illegible] quod deus sit quem non in culpa in estimatione ponit. Sed et hoc valde notabile quod cristus vocat Capharnaum civitatem suam quia sicut [illegible] ad fidem [illegible] sit nec ex miraculis [illegible] credidit [illegible] et [illegible] quia [illegible] ex donis sibi exhibitis ad gratiam dantis non pervenit. Unde Simon libro v. capitulo xvi. Ob gratiam sibi cristo cognitam ipse palam sicut modo civitate Capharnaum sepius illustravit visitavit illustrans miraculis atque doctrinis ita ut ex frequentia sua nazareth dixit ad ipsum sed [illegible] audimus facta in Capharnaum. fac et hic in patria tua. Et ex hoc trahamus quod si deus dat tibi divicias personas honores non estima te esse in dilectione dantis quia dat hec et inimicis suis. sed ideo exhibet ut per hoc exterius ad eius dilectionem et ad bonum [illegible]. Si si forsan non melioratus sed deterioratus fueris ex donis extunc dona data in maiore [illegible]. Unde comminatus Capharnaum inquit Tu Capharnaum numquid usque ad celum exaltaberis sicut [illegible] opinionem [illegible] quasi dicat non. immo usque ad infernum descendes sicut propter incorrigibilitatem tuam et ingratitudinem. quia si in Sodomis facte fuissent virtutes que facte sunt in te forte mansisset usque in hunc diem. verumtamen [illegible] erit terre sodomorum in die iudicii quam tibi sicut maiorem penam sustinebis non [illegible] sed maiore non enormitate peccati. Erant enim pessimi homines quasi nam peccatores [illegible] si habuisset doctrinam forsan fuissent conversi et ita mansisset adhuc. Secundum doctrinam habuit Caphar. exaltari [illegible] debuit ad divina ex [illegible] et miraculis solius cristi ut dicit Lira. Sed quia ex peccato ingratitudinis [illegible] addebant in maiore [illegible] [illegible] de Caphar. [illegible] impugnabat quod et hoc multi [illegible] propter quod

Ciuius sodomitis peccant. Sed cur xpus no
misit pdicatores sodoitis vt conuersi fuissent.
7 solz pdicauit no creditueis. Que no pdicat
melius creditueis. Rndet Glosa sr Mat-
theus. hoc nouit ille cuius voluisse vie mia et
veritas nos aut e hr icognitum Sohm
predas si xus mina ut ita q vin eius no ve
reperunt estimates xpm esse tm homez 7
no deu. quid de nos rampuimus q credim9
xpm esse filiu dei 7 scim9 q via eius sut vi
tas ac tn ho no aduitit. et qn de sibi dri pa
rieti diceb no vrpit i cor vt sic diget vi
tal sua. quae timea3. hr de po. c Ad scdz
sat de x vo berngno. vna 7 potestatiua pa
litici sanacon. ys volens sanae huc pauli
cum ps ferit memoz de pcto aie qz de sani
tate corpoz. ps de ca ifirmitatis corpoz
qz de sanitate dns 3fide fili remittut tibi
pcta tua. 7 tuqz ps icepit a radice morbi qz
a morbo corpoz. ps remisit pcta que fue
rut ca morbi admodu boni medici ondes
q ifirmitas illa fueat palitico ppt pcta su
a. Vn 7 dicit Glosa ordi. 5 7 niqz modis
3tigunt infirmitates pmo ppt augmetu
meritoz vt i iustis hoibz. sic vet ifirmi
tas sr btm Iob. q fuit pcussus vlce pessimo
a planta pedis vsqz ad vtice no ppt pctm sz
ppt meritu 7 paciec pbacoz. Scdo ad custodiaz
virtutu ne supbia mtret. sic ifirmabatur Pau
lus no ppt pctm sz ne i supbia ex magnit do
nis sibi ostsis. dum ad tciu celu raptus fueat
elevaretur. IIa Cor. xii. Tercio ad corrige
du pcta sic pcussa fuit ifirmitate lepre Ma
ria soror Moysi ad corrigedu pctz murmu
racois q Moysen. Nu. xii. Et sic palisis
hunc paliticu 3tigerat. 4 Quto ad glaz dei
reuelandam. sic lasarus ifirmabatur 7 cecus
natus no ppt ppm pctm. sz vt manifestet opa
dei in ill. 5 Quto ad ondendum initiu pe
ne i ista vita vt nuqz i futura finiatur. Sic reg
herodi 3tigit. qui in vna diez vestibus re
galibus vestitus sedit p tribunali. ppl'z aut
acclamabat dei voces. Et 3festi pcussit eum
angelus dni eo q no dedisset hore deo 7
3sumptus e a vmibus et expirat. Actuu xii
Sic anthiochus rex iniquus qui in templo
dei multa spolia comisit decidit i lcz dns
Reminiscor maloz q fecii in Ierlm cognoui qz
ppterea inuenerut me mala ista 7 ecce pereo tri
sticia 7 mortuus e. IIm Macha vi. Dicit
Gre no qz 3 deu peccat sz qz mori debuit
ideo a temporali morte iuit ad etnaz. Hr par
te calicis bibit 7 ibi totu etnalit bibet. Gre
xv Mora. ca. xvii. Peccator q doloribus i
ifirmitatibus no corrigitur ad etna supplicia
ducitur. 1 Zin aut 5 7 niqz aut palisis corpus
designat pcta mortalia in aia. pprie sunt q
tuor. In palisi enim mollicies designat vo
luptate. Scdo imobilitas signat auaricia. Ter
cio tremor signat gulam. 5 Quarto isen
sibilitas signat amaricia q amaricia e
iniquissimu pctm. Dr enim Eccl. x. Auarus hz
venalem aiaz suam 7 ita auaro nil scelestius.
Infirmitas vo aie que dr voluptas carnis.
vt dr Robs sr li. Sapie lecton sexta e diffi
cilis curacois vt pzt in multis fcis. Gula aut
7 ebrietas vt dicit Simon in tractatu de pctis.
e demon blandus 7 domesticus paries etnas ma
ledictios. Auaricia vo vt dicit quida fr Dauid
lib. de forma nouiciorum. fastidit ea sola q
dei sunt. ad alia vo e auidus. ovo e ei isipida
sut magis ei onerosum qz deo itendere 7 his
que spectat ad studiu 7 pfectum salutis qd pz
e signu magne igratitudinis. Insensibilitas
aut e tm malum. q n fuerit excitacio pctoris de
celo. pctor isensibilit vadit ad iferna. Grego.
xxvii mora. ca. xiii. Mens eni in amore pctis
scli psuata ab dormiat. nisi diuine gre aspira
cio pulset. in suis delectacoibus frigida isensibil
torpescat. h ille. h ille. Renea time debemus
insensibilitatem e h palisis aiaz plz qz corporis
Iacent hoies in lecto carnalitatis voluptate. ociji
7 vanitate. in lecto hr iacebat Sodomite Ezechiel
xvi. 7 male ac terribile successit eis qz plus
corpora sua amauerut qz aias. Ecce du iste pali
ticus erat ante Ihm pro recipieda sanitate cor
poris. xpus lcz eu voluit sanare in corpore. no
tn dixit. 3fide fili sanaberis in corpe. sz 3fi
de fili remittuntur tibi pcta tua. ondes ps aiaz
qz corpus quendo esse salute. 1 Zma vt dicit
Grego. xxxi Mora. ca. x. 5 Zanus restriat qz
pris vsibus res terrenas 3didit. suis aut aias
hoim creauit. plz qo deo se dare 3uincit
qui neglectis his que eius sunt. ppa tuetur. ama
re aut plus se qz deum apta est via ad ifer
num qd fit ex insensibilitate. O magna isensibi
litas q ho   Laborat vno 7 no sentit
a sentire no volt. Dicit Gre. Li. cous ca. xvi
plerunqz vicia colore virtutum tincta talo neq
ora sunt quto esse vicia minime cognoscuntur
Spectedus ergo deus vt nram isensibilitatem
molliret vt vicia cognoscerem3. Ve nro magna
indigencia porcitoz an Ihm paliticos i aiabus
ad quos portados quatuor sunt debitores por
titores fzt debita 3sideracio sui. timor gehe
ne. angeloz auaricia iustoz ifiressio q ma
gne virtutis e apud deu. Narrat Grego. in
dyalogo. ca. xl. de quodam iuuene dissoluto
q fratrem habuit in monasterio cuius de scti Gre
gorii. qui necessitate 3pellebatur secum fratres. qui
bona facere no solu no potuit sz nc audire omez
3uersacoz sctam. no solu no aplectebatur sz deri
debat. Statim e q deridens i ifirmitate sua ad ex
tremu spm ageret. sr eius q fuit in monasterio
scti Gregorii cu ceteris fratribus cepit pro eo om
nibus orare vt deus egressurum illius spm a ma
lo spu ptegeret. Ille aut clamans dicebat. Rece
dite recedite. ia dracoi ad deuorandum sum
datus sz ppt vram pnciam no pt me deuorare
ia caput meu e in ore eius. Cui fres. quid
loqueris. fac signu crucis. rndit volo me
signare sz no possum. squamis huius dra
conis pmor. mox fres in terra pstrati cum

Lacrimis reperunt pro eo orare vehementius. Su-
bito clamare incepit dicens Audias ergo deo care
dracio que me ad devorandum arripit iam fugit orati-
onibus vestris compulsus non stare potuit. Iam rogo inter-
cedite pro me quia contritus sum peccatis et confessus et ad de-
um. Dum quasi flagellis attritus anima eius soluta est. Iste
erat paraliticus in anima quem pares istorum ad Jhesum attu-
lerunt. Surrexit iste vere a sua dissolucione. portat
lectum suum quia per delectacionibus suorum peccatorum multa su-
stinuit et pervenit finaliter in domum quam deus sciens
do. Ergo et nos oremus et alios ad orandum invitemus
ut lectum peccatorum nostrorum portemus et ei iam dominem
ut eas carnis via permanendi in domum eterne per
multa tamen pervenia ad premia celestia. Ad quod etc.

Ascendens Jhesus in naviculam transfreta-
vit Mathei ix. Dominus noster Jhesus Christus
relinquentes horem in mundo consilium sum. nullus
convenit nisi vocatus ab eo fuerit. nullum abiit nisi
abierit ab eo fuerit. Dum ab uno repellitur accedit
ad alium. spreverat eum Judei accessit ad gentes
Quod negat eum apostolus Lat° in civitate ipsum est confessus
Et scribitur Mat. viii° sic dum dominus venisset in
regionem Gerasenorum duo habentes demonia
occurrerunt ei clamantes et dicentes Quid nobis et tibi Jhesu fili
dei vivi. venisti huc ante tempus torquere nos. Erat
autem non longe grex multorum porcorum ad duo milia
Marci v°. Demones autem rogabant eum dicentes
Si eicis nos hinc mitte nos in gregem porcorum
Ait illis ite. Et illi mox exeuntes de hominibus
abierunt in porcos. mox quasi grex ille totus ma-
gno impetu abiit in mare et mortui sunt in aquis
pastores fugientes in civitate nunciaverunt omnia
Tota quasi civitas exiit obviam Jhesu et viso eo ro-
gaverunt ut transiret a finibus eorum. Ecce homines propter
temporalia dimittunt eterna. Isti enim Geraseni viso do-
mino deum rogare debebant ut maneret cum eis
et rogaverunt ut discederet ab eis. timebant enim
ut dicit Glossa super Mat. ne per eum amplius dampnum
inferretur quasi in amissione porcorum. Ecce porcos
voluerunt habere temporalia quam Jhesum. Itaque cum Ge-
raseni peterent ut ab eis discederet Tunc trans-
fretavit mare et venit in Galileam ubi fuit Ca-
pharnaum civitas metropolis Galilee de qua prius
erat. Quod arguit tria vicia in eis
primo ingratitudinem secundo avaricia tercio obstinacionem et in
his omnibus subiciam. que ut dicit Augustinus libro de bona
consciencia est origo omnium criminum et ruina omnium virtu-
tum. Ipsa est in peccato prima in conflictu ultima post-
rema ingrediendo nota in adventu Christi in civitate
sua scilicet in Capharnaum. Avaricia in allatione pa-
ralitici. Obstinacio in iussione scilicet ut surgat
et tollat lectum suum et vadat in domum suam Et
statim est [?] paraliticus surrexit sanatus lectum sum-
psit et in domum suam ivit. Ad primum. Legitur
Mat. iiii° Cum audisset Jhesus quod Johannes tra-
ditus esset secessit in Galileam et habitavit
in civitate Capharnaum maritima. Que maritima
quia Galilea sita est super litus maris ut dicit Glossa
super Mat. In finibus Zabulon et Neptalim. Cuius
verbum Glossa dicit in terra Zabulon et terra

Neptalim primo predicavit publice quia civitas Ca-
pharnaum ibi sita est. Que civitas Capharna-
um dicitur civitas [?] cuius celum et terra et omnia sunt
sua quia eam primitus sua gracia visitatur et dei mi-
sericordia ostendit ipsam doctrinis illuminatur et mi-
raculis honestavit. In hac enim essem in una do-
morum civitatis convenerunt ad eum multi. ita quod
non capiet eos domus. Cuius autem ad ianuam
et miseris et existens loquebatur verbum docens Et
et si quo omnes videbant verum tamen non omnes partici-
pes erant. Multi erant in domo et multi expe-
ctabant ad ianuam sed minor multitudo in domo
quam extra domum In quo figitur quod non omnis multi-
tudo potest appropinquare Jhesum nec se intra septa pa-
rietum continere. Non omnes possunt arctitudinem claus-
tralem tenere. non omnes longinqua limina peragere
et sanctorum apostolorum limina visitare. plures sunt
qui habeant actionem per imitantur. Sanavit illum qui
erat in domo sed non contempsit eos qui erant extra
domum. docebat enim et intrinsecus et extrinse-
cos. quia deus qui statim vult homines salvos fa-
cere in fide una et obediencia mandatorum perma-
nere. Unde Ecclesiastes ultimo Deum time et mandata eius
serva. hoc est omnis
homo ut si non vales intrare vitas [?]
religiosorum arctam aut peregre proficisci non ob hoc
desperare quia non omnibus hoc datum est. sed ad minus
ad omnem salutem hoc requiritur ut deum timeant
et ut mandata eius servent Deuteronomio x. Nunc
Israhel quid dominus deus tuus petit a te nisi ut ti-
meas dominum deum tuum et ambules in viis eius
et diligas eum ac servies domino deo tuo ex to-
to corde tuo. custodias quasi mandata domini Sed
terribile est quod hic Capharnaum. magna erat civi-
tas et tamen Christus comminatur ei horribiliter. Unde
Luce x. postquam Christus comminatus est civitatibus
dicens Ve tibi Corrozaim ve tibi Bethsaida quia
si in Tyro et Sydone facte fuissent virtutes
que in vobis facte sunt olim in cinere et cilicio se-
dentes penituissent Et subdit Et tu Capharnaum
usque ad celum exaltata usque ad infernum de-
mergeris. Omnibus hiis imminet eterna dampna-
cio propter earum ingratitudinem. In illis enim civitatibus
Judeorum Christus multum predicavit Multas virtutes
et miracula ostendit. receperunt quasi predicatores a-
postolorum et devote crediderunt ut patet Actuum
xxi. Sed postea conversi sunt ad vomitum [?]
deo quasi dicit Tyro et Sydoni remissius erit
quam vobis. Tyrus enim et Sydon erant civitates
gentilium quibus non fuit predicatum a Christo in quibus
multa enormia fiebant. Sed si virtutes in eis
facte fuissent penituissent in cinere et cilicio scilicet
memorando peccata et mortem et ex consideracione
extremi iudicii humiliter se penitencie subiecissent
ideo ipsis remissius erit in iudicio dei quam ci-
vitatibus Corrozaim et Bethsaida. Com-
minatus super illas civitates a Christo dicte avi-
sant hanc nostram civitatem et alias civitates que verbum
dei copiose susceperunt. Sed quod peccata peius addit
timendum est ne propter ingratitudinis sue et mala et

drcuus casus tande eueniat. ꝯtinus em̄
ꝛ fidem auditam ꝯpelle qꝫ mori in gen
tilitate. Cernim⁹ ciuitates manifeste col:
labi ꝛ destrui. nõne h̄ sunt futuri mali in:
dicia Sꝫ cum t̃ra zabulon ꝛ t̃ra neptali
x̄ publica p̄dicatoꝝ audierat. eo qꝛ erant
ꝯfines caphar. que p̄s x̄ p̄dicacõn̄ susce:
pta deum a ciuitate recesserent. qd̄ ꝓpheta:
tum eãt p zachariã ꝓphetã. p̄mo t̃pe alle:
uiata ē t̃ra zabulon ꝛ t̃ra neptalim zacha:
rie ix alleuiata sꝫt a p̄ctis ex doctrina
x̄. sꝫ nouissimo aggrauata ē qꝛ p̄zea a ciuita:
te discesserunt. ad p̄ora p̄cta redierunt. Cur
utaqꝫ no ueniat n̄r cominã ill t̃ris zabu:
lon ꝛ nepta. ã ciuitatib⁹ earũ. sꝫ tm̄ nomi:
nat tres ciuitates ꝛ eis cominã. Corrosa
ym Betsaida ꝛ Capharn̄m. Reñdẽ qꝛ h̄ sꝫ
ꝛ ꝓpt misterium. hee em̄ tres ciuitates signat
triplicẽ statũ hom̄ de dei b̄n̄ficiis igloriãs
sꝫt sapiẽtes. potẽtes ꝛ ꝓporcitas. In p° in:
telligunt̃ sacerdotes. in 2° laici potẽtes.
In t̃cio tactici qꝫ laici porcite. Corrosam
em̄ in̄p̄tat̃ secretum meũ ꝛ sꝫt sacerdo:
tes q̃ p graciam ꝯtis datã secreta dm̄ ꝛ scri:
pture intelligencias a deo acceperunt ꝛ eas
aliis no ministrat. Om̄s em̄ sapia a dn̄o est
Sꝫ qꝛ ut dr̄ ap̄lus Ad Ro. xviii° Cũ co:
gnouissent deum no sic deũ glificauert aũ
colendo ꝛ ei debitũ honorẽ exhibendo sꝫ eua:
nuert in cogitacõib⁹ suis magꝫ de se esti:
mando ꝛ obscuratũ ē cor insipiẽs eoꝝ qꝛ
caret sapore celestim ꝛ conciẽte erga deum
ex q̃ diuina sũt sapida. cõueat ergo sibi
ties Betsaida in̄p̄tat̃ do⁹ uenatoꝝ et
sꝫt laicos potẽtes. qui ꝯlantes de potẽcia
paupes opp̄munt ꝛ bo̅a eoꝝ venant̃ no ꝯsu:
lunt p republica no ꝓtegũt no deffẽdũt. i:
mo uariis mod̃ mouet ꝛ sim̃ inmemores
sic agunt q̃si nunqꝫ in dei iudiciũ tribule
essent adducẽdi. De hac igitur dr̄ Isa:
xlv Accinxi te ꝛ no cognouisti me. Mo:
dernis dieb⁹ potẽtes ꝯlant scribẽ rendelicare
ꝛ ad omẽz uoluntatẽ suã dissolui cupiunt
q̃si no h̃erent sibi deum superiorẽ. Et q̃s deꝫ
posuit ad reipubl̃ce ꝓtectoꝝ ꝛ deffensoꝝ. ec:
te redũt ad destruẽdoꝝ. ꝛ time͛ qꝛ finalit res:
publica ꝛ regnum p potentes. deum no time:
tes destrue͛. Sꝫ scriptũ ē potẽtes potenter
tormẽta pacient̃. Capharn̄m aũt interp̄tat̃
villa pulcerrima ꝛ sꝫt om̄s ypocritas ciui:
usqꝫ status tã sp̃ualis qꝫ secularis q̃ tm̄ exte:
riore pulcritudinẽ querut ꝛ in ea ꝯtẽtant̃
de interioꝝ vero no curat siles sepulcris de:
albatis. q̃b⁹ x⁹ maledixit. qꝛ no curant
honorẽ dei sꝫ tm̄ ut honorent̃ ab hoib⁹ sic
Saul figuraliter coꝝ teres p̄s q̃m peccat̃ ꝛ ma:
datum dn̄i ꝓteriit uoluit honorari ab hoib⁹
Vn̄ aũt ad Samuele honora me coram senio:
rib⁹ p̄p̄li ꝛ coram Isrl̃. p̄mi Regũ xv. Sꝫ
ve t̃rib⁹ oib⁹ insignis p has ciuitates de
signatis x̄t. ve sic ill cominatꝫ ē ꝛ eis

cominã. Ve ergo ypocritis ꝛ simulatis x̄ianis
q̃ solum uolunt dici boni ꝛ apparere. sꝫ no esse
Ve sapientibus q̃ sapiaꝫ no ꝯuertũt ad deũ bonũ
ꝛ p̄fectum alioꝝ. ve potẽtib⁹ q̃ tm̄ ꝯlant̃ de
sua potẽcia ꝛ nullũ p̄fectũ miseris ꝛ oppressis
impercium̄. Si ergo de⁹ visitauit te donis su:
is ultra ceteros. noli extolli n̄r ultra mensu:
ra leteris n̄r ex h̄r recitus sis q̃si esses in gr̃a
dei. n̄r estima h̄ t ꝓuenire ꝓpt tuã bonitatez
ad felicitat felicitatem. nã Capharnaũ mul:
tũ bõa ꝯstituit ꝛ sciunt malos esse ꝛ ex donis
futuros deteriores. Sꝫ age do gr̃as p b̄n̄ficiis
time ꝛ timẽdo donis suis ad laudem dei uta:
ris ꝛ p̄ximi p tm̄ possete⁹ ad p̄fectũ. tm̄ de p̄mo
¶ Ad scd̄m sꝫt de accidia que tangit̃ in allacõn
paliti. Sic fr̃ Dauid l. 1° de ffora nouicioꝝ
Accidie vitiũ suguiũ ē ingratitudinis. tanta em̄
b̄n̄ficia ꝯtulit nobis deus ꝛ ꝯfert q̃ttidie qꝛ
fidelẽ eiꝫ serũ deceret nunqꝫ ab eiꝫ laude cessa:
re. nunqꝫ eius obsequium fastidire. Accidia pit
Ewom refert. p̄s q̃m x̄t ascẽdit in nauiculam ꝛ
ve͛t in ciuitatẽ suam obtulerũt ei homĩez paliti:
cũ. q° n̄ot qꝛ p̄s q̃m ho ascẽdit affectu volũ:
tate ope. a ascẽdẽ ꝓponit mox se ei obiciat
paliticus sꝫt horror difficultatis. timor. ꝯtinua
ad agẽdum ꝛ tolerãdũ. velꝫ q̃de bonũ sꝫ no
conatum laboris. vellꝫ sic esse. sꝫ absqꝫ virtu:
tibus. Accidia cũ ho ꝓponit ꝛ vult ascẽdẽ in
nauiclaꝫ vite iuste ꝛ v̄tuose. obuiat ei ꝯni:
tas. torpor. imbecillitas tepiditas. ita qꝛ sepe
resilit a bo° ꝓposito sic filii Isrl̃ in deserto
tedio laboris ꝛ difficultate itineꝝ defecert
terre ꝓmissionis ꝛ mortui sũt in deserto ꝓter
Caleph ꝛ Iosue. H aũt p̄niciosa tepiditas ut
dr̄ Bernardꝫ in s̄mõe de ascẽsiõn emanat
qꝛ uoluntas nondũ purgata ē. Homines so:
lummõ sic volunt ut nõ careant a ꝓpa ꝯcupiscen:
tia abstracti ꝛ illecti. Vn̄ amant in carne sua
crenas ꝯsolaciunculas siue in uo siue i signo
siue in situ siue in aq̃uo alio Et si h̄ a q̃n in:
terpiũt no tñ penit⁹ rũpiunt. in ē qꝛ raro
affectiões suas dirigunt ad deũ. ꝛ ꝯpunctio
no ꝯtinua sꝫ horaria ē. H i° sic qꝫ maio:
re sollicitudinẽ hꝫnt de corpe qꝫ de aĩa. pro
sanitate em̄ corporis no cessã a sollicitudĩe. p
salute aũt aĩe ꝯtinuitas laboꝝ retrahit.
Cres aũt in h̄r ewo p̄s sanauit aĩaꝫ qꝫ do:
nauit corpori sanitatẽ. Om̄s qꝛ p̄⁹ ꝛ forcius
ꝛ stabilius salus aĩe qꝫ corporis ē q̃renda.
Vn̄ p̄⁹ aũt ad paliticũ ꝯfide fili r̄mittuntur
t p̄cta tua tandẽ sanat̃ ꝓpriũ i corpe ꝛ p̄i q̃m
attulerat querebat ꝓpriũ i firmũ sanari in in
carne x̄t uo p̄⁹ de sanitate aĩe tractat̃ qꝫ de
corpore. qꝛ sic aĩa precellet corp⁹ ita salꝫ aĩe
q̃ ꝯsistit in remissiõn p̄ctoꝝ ē q̃renda sup
oẽz curas corporis qꝛ corpori ex aĩa eterna
dꝫ esse ꝛ uita ꝛ ꝯsolacõ. Necesse ergo ut ho
huic accidiã ꝛ ꝯniũtatẽ succẽssiue mittat in le:
uitate no p se sꝫ gr̃a dei que excitat volũ:
tate ꝛ instruit ꝛ roborat ꝛ erigit ad p̄fectiõm
virtutis. no iportabile onꝫ ipo͛t q̃m aũt mũꝫ

mem. quo ad tuum. Surge tolle lectum tuum et vade in domum tuam. qui dicit surge movet obstinatos de peccato quem surgere. Surge scilicet a malo et via virtutum vade in domum tuam illam celestem quae scilicet multas mansiones patulas continetque iuxta merita. dicit enim sanctus David eodem libro. Gratia dei agit ita prevenit ut absque multa difficultate imo cum multa suavitate faciant bonum et declinet a malo et ita accendit voluntatem ut cum magno fervore quaeque facienda prompte aggrediantur licet dura et difficilia et onerosa videantur ita sibi convenit quod adeo ut quasi quod boni agere debent naturaliter habent similiter et calcaribus pungi quod alii pungunt. unde licet si vicium sequitur et suas pravas consuetudines magni sit ... qui cum difficultate laborat et vadit in via Christi ut finaliter perveniat in domum regni celorum. Ad quam etc.

Ascendens Ihesus in naviculam transfretavit Mat. ix. Ubi tria. Primo causa Christi est vera navicula per quam genus humanum ad immortalitatis gloriam navigat. Secundo similiterque veritati fidei innititur innumerabilibus modis et per immutabiles offerentes ad deum ducuntur. Tertio filii dei caro ad eundem in beatam patriam cum ... . De primo

Ascendens Ihesus in naviculam transfretavit Mat. navicula est caro Christi quam fabricavit fabricator mundi spiritus sanctus non ex lignis sed ex purissimis virginis sanguinibus. Notate verba. sequitur misterium quare non dicit descendit ex quo se humiliavit sed ascendit. Tria etenim in hoc signantur. Primo quod Christus carnem assumens plus quam credibile fuit naturam humanam dignificavit quia eam in unitate persone copulavit verus deus verus homo. unde ait propheta Zacharias. Gaude filia Syon ecce rex tuus venit tibi sedens super asinam et pullum asine ... laboriosa et humilitatis causa ... venit hominem ad eius exaltationem et glorificationem. Secundo ostendere dicitur quod ex hoc homini omnium fecit quod fidem plantavit spem erexit caritatem inflammavit. Augustinus xiii de trinitate. nihil tam necessarium fuit ad erigendum spem nostram quam ut demonstraretur nobis quantum diligeret nos deus. quod manifestius esse non potuit quam ut filius dei nature nostre iniret consortium. Hic te. Tertio dicitur ostendisse ad designandum quod Christus licet carnem ad peccandum facilem assumpsit. sed quod non peccavit non ex natura humana sed ex alto scilicet ex divinitate habuit. In hac itaque navicula transfretavit per aquas tribulationum huius mundi et venit ad civitatem suam scilicet ad immortalitatis gloriam. Daniel vii. Aspiciebam in visione noctis ecce in nubibus celi quasi filius hominis veniebat et usque ad antiquum dierum pervenit. Visio noctis est prophetia ... que nox dicitur in comparatione ad visionem per Christum factam. In hac visione dei filius quasi filius hominis scilicet Marie veniebat cum nubibus scilicet ... et veritate ut vocem ... et doctrine pervenit. Antiquus dierum est pater in divinis ad quem pervenit Christus in ascensione quia ergo ei per ... se et naviculam collocavit ad dextram patris. De qua navicula dicitur Proverb. xxxi. Facta est quasi navis institoris de longe portans panem suum. Hic mirabilis institor ut daret gaudium accepit tristitiam ut daret quietem accepit laborem ut daret vitam accepit penas. Hec causa quare vera

navis in principio et in fine strecta. in medio ampla. natus enim fuit moriendo quia strecta navis quia natus in stabulo. moritur in ... strecta navis quia natus positus in presepio. moriendo in cruce. Hec portat de longe panem sanctitatis eterne quod nunquam meruerant. sed causa est eius infinita excellentia bonitatis eius ut dicit Thomas in ultima parte. Hec de primo. De secundo. Et ecce offerebant ei paraliticum in lecto iacentem. qui autem obtulissent non ... quod obtulerit declaratur ... sed per ... declaratur. In quo significatur peccatores veritati ... oblatores offerunt deo. Secundo ... paraliticus in lecto iacens nisi peccator per veritati fidei consentiens qui et veritati Christi credens ... adducendo ad Christum scilicet modos. Si enim evenerit prosperitas monetur ad deum. si contingat adversitas refugit ad deum. in gaudio et mesticia. ... in misericordia dei et plaga in tribulatione et refrigerio. Si mundi varietate monetur ad deum. si vite mortalitate fertur ad deum. si revolvit timore. si amore si penas si gaudium. si infernum. si celum in omnibus ... scilicet ad deum. Bonum nunc est paraliticus in lecto iacenti ... ve tamen ... innumerabiles offerentes. ve autem illi qui dormiunt in lectis eburneis et lasciviunt in stratis. Amos vi. lectus eburneus est delicata mollities ... concupiscentie ... voluptas in creatura. In hoc lecto Antiochus decidit in languorem et per multa mala extinctus est primum Macha. vi. In hoc lecto Isboseth filius Saul ... ab inimicis est interfectus ii regum iiii. Tunc offerebat paraliticum in lecto. innumerabiles nunc etiam offert in dolorem ... paralisi tactos. Iam ex morbo ... in nervis ... iam ex frigore avaritie in nervis contentos. iam ex igne concupiscentie in nervis affectionum ... effectus ... et rei evidencia probat. Unde tunc Christus ... dixit. confide fili remittuntur tibi peccata tua. nunc mille et pluribus in fide ... remissis in Christi veritate ... dicit confidete filii. Unde enim paralisis ... nisi ex debilitate fidei. Unde infidelitas facit quatuor mala que sunt quatuor effectus paralisis primo tremorem ad bonum secundo infidelitatem ad correctionem inspirat deus ... unde veterascit labor vita et ipse manet insensibilis insensibilis. Tertio in mobilitate quem nec amor nec timor ... ut ad bonum moneatur. Quarto mollities quia ... malum desiderium ... forma cordis ... ut cere calefacte imprimi ... forsan. Et quia hec quatuor sunt ... hiis ... temporibus quod dubitat immo ... esse paraliticos ... Ita ut paganum enormitate ... videntes dicere possunt cum propheta. Ubi est deus eorum scilicet Christianorum. Esse enim insensibilem. mollem. immobilem tremebundum arguit quod ... homines deum despiceret ... actiones humanas non ... sed hec mala sunt ... ut offerantur deo. Error enim infidelitatis varios modos scilicet elongandi a Christo. Unde Scribe et Pharisei quia non credebant veritati blasphemabant

~~natus in principio et in fine stricta. in medio ampla~~
~~natus enim flevit moriendo quia stricta natus~~
~~quia natus in stabulo. moritur in latronum medio. stri-~~
~~cta natus quia natus positus in presepio moriendo in~~
~~cruce. hec portat de longe pane societatis et~~
~~ne quod in quibus meruerant sed actu est in ista~~
~~excellencia~~ contra xpm in dicebat hec
blasphemat. in variaque mala corde ore ope-
re inciderunt. Unde bene dicit ecce. quod non admira-
cioni. quia rarum et mirabile est quod ad deum erias
solo affectu tendet quem aie pabulis sine fi-
bre sine amaritudine sine lacrime aggravamint
hec de secundo. De tercio scilicet quod filius dei racio eu-
dem in bonam partem ostensio est. cum dicit Cristus
ait paralitico Surge tolle lectum tuum et vade
in domum tuam. Surge iam rex vel in carnem
tolle lectum iam passus et in carne vade in
domum. iam fatigatus resedit circa fontem tam-
quam ostendit ad patrem dicit michi Si quis vult
post me venire abneget semetipsum tollat
crucem suam et sequatur me. Qui enim voluerit animam
suam salvam facere perdet eam Mat xvi Surge
peccata defendo. tolle lectum tuum concupiscencias
carnis frenando. Vade bene operando in domum
tuam vitam internam querendo. Unde xps contra [illegible]
or mala pabulis dat quatuor medicamina
Surge hic contra insensibilitatem. tolle lectum tuum
contra mollitiem. Vade contra immobilitatem. In do-
mum tuam contra timorem. Beatus ille qui assentit
huic adhortacioni. surgens quia tollit lectum
suum et vadit in domum suam scilicet eternam gloriam
Hec est dos de [illegible] Bernardus. O Israel magna
quia magna est domus dei et maior in hac
domo que non habet fine. dicit enim ingens locus
possessionis eius magnus et non habens fine
quam ipsa involuens [illegible] ait Letatus
sum in hiis que dicta sunt michi in domum domini
ibimus Ubi Augustinus Considero [illegible] in hiis
que nobis ea dicunt. quod nobis enim ea dicunt [illegible]
videre [illegible] de longinquo clamantes ad po-
steros in domum domini ibimus Hec ille. nisi enim
sanctis constitisset [illegible] de prima domo nec [illegible]
gladium nec [illegible] penas nec apostoli labores
sustinuissent. nec confessores [illegible] nec vir-
gines castitate Unde Gregorius fratres mei
in quod isti carnem suam in morte docerent
nisi eis certissime constitisset esse vitam pro
qua mori debuissent. Hec ille. Secundum itaque
ex primo membro [illegible] habemus per [illegible]
[illegible] ad immortalitatis gloriam nobis
imputemus si quod absit perdiderimus. Secundo si ad
gloriam immortalem venire cupimus fide firmam te-
neamus. quia ex hac [illegible] in diebus ferentur
ad deum Tercio ut fide firmam habeamus.
[illegible] xps per quam fide constituit est [illegible]
que quia sedet ad dexteram patris in gloria immorta-
litatis Et nos fiduciam habeamus per [illegible] xpm
[illegible] gloriose [illegible] in patria Ad quam nos etc.

Simile est regnum celorum homini regi
qui fecit nupcias filio suo Mat xxii
Evangelium loquitur de regno celorum. Adverte
dum quod regnum celorum est duplex unum in celo. aliud in terra
In regno celorum in celo sunt sancti. In regno celorum in
terris sunt permixti. boni et mali. sancti et iniqui electi
et reprobi In regno celorum in celo sunt [illegible] absque
omni defectu et tristicia Johannis xxi Absterget
deus omnem lacrimas ab oculis sanctorum et mors ultra
non erit neque luctus neque clamor neque dolor Et
Apoca xxi Non intrabit in illa aliquod coinquinatum ali-
quid coinquinatum et faciens abhominacionem et men-
dacium In regno autem celorum in terris est tristicia in
deserto [illegible] ploratum. fletum et metum. nec [illegible] spes
et consolacio nisi in solo deo quod ait Johannis xvi
In mundo pressuras habebitis in me autem requiem
In regno celorum in celo est plena securitas. quod enim sta-
bile fuerit [illegible] excluditur [illegible] immutabile
est in regno dei. non potest ibi aliquis deo et animi sanctorum
displicere. ut eyci mereatur. sed qui illuc venerit
certum illum ubi semper gaudebit. In regno
autem celorum in terris ubi non habemus civitatem ma-
nentem ubi continua mutacio quia quilibet sequitur
mors et exitus. ut in hiis [illegible] exiit a convivio
in tenebras si veste nupciali caret Ecclesia itaque
militans et peregrinans in hac vita dicitur regnum ce-
lorum in terris et [illegible] quia celestis rex eam condidit
de celo descendit de celo vel a deo parata sicut spon-
sa ornata viro suo Apo xxi Celestem conversa-
cionem tenuit. sed celestia [illegible] et in celum tendit
Prodo itaque primo dei patris benignitatem quia nupci-
as filio suo fecit. quia ecclesiam sibi in sponsam sociat
Secundo humana malicia quia ad tales nupcias ve-
nire tenuit Tercio terribilem dei iusticiam. quia ve-
ste nupciali carentem et nupcias confundentem mitti
in exteriores tenebras iussit. De primo Evangelium tan-
gens nupcias patris benignitatem [illegible] hominem regem
qui tamen [illegible] suscepit humanitatem [illegible] filius. propter hec [illegible]
[illegible] quod nomen hominis ut dicit Crisostomus super hoc Evangelium non
facit preiudicium divine nature Est enim nomen bo-
nitatis benignitatis humilitatis mansuetudinis [illegible] iusticie etc
secundum quod hiis caret ignorancia quid vere dici potest
homo nec quia ab hominibus precessit sed bestia de-
nominatur a bestia Iste itaque homo rex fecit
nupcias filio suo. nam ei copulavit humana-
nam quam ipse creavit in virginitate et altissima
puritate Ut quia dicit S. Honorius li vi ca xxiiii
Talamus nupciarum harum non alius quam virginalis
uterus esse debuit [illegible] immaculato spon-
so qui corrumpi nequit. Hic talamus virginalis
decebat sponsum sanctum sanctorum et sponsam quam ad hoc
sibi copulavit ut esset sancta immaculata sine ruga.
et macula. sancta per bonam operacionem. immaculata per mali
declinacionem. ut quia [illegible] sine ruga [illegible]
in corde et sine macula [illegible] conversacio-
ne [illegible] ut [illegible] incorrupta et separatur invio-
lata et si non integritate carnis saltem integrita-
te fidei [illegible] huic sponso [illegible] sponse
filius. unus est et sancta non habet. una est et sanctam non
habet [illegible] Johannis iii Qui habet
sponsam sponsus est. [illegible] sed ecclesie [illegible] sponsa

ecclia. sz nemini nisi xo. Sponsus xus a sponsam
dictus qz a prophetis z pphetis se venturu et
humana naturam assumptur infallibili pollicitacoe spo-
pondit. non violencia cuiusquam coactus sz volun-
tarie illam assumpsit. Cuita cautas sponsi. videns
enim eam deformem z vilem ac debitis peccatis et
penis obligatam. amavit eam z decoravit in sangui-
ne suo. ipo qz suo corpore sanguine ab omni debi-
to quo tenebatur absolvit z cum morti esset obnoxia
cum alter potuit sed noluit propter p morte sua vitam
dare eidem. nam p ipa moriturus ut esset ei co-
pulata tenacius. z postquam resurrexit a mortu-
is non quievit cius caritas validior amor. sz in die a-
scensionis celum p ipa penetravit ubi parare ei tuti-
ssimum locum in mansionibus celi dicitur ubi decen-
ciam uxorum. In terim aut continuum sibi de cele-
stibus pabulum panit. Tdens sibi carne sua z sangui-
ne in verum cibum z verum potum. Cuius non obstu-
pescat sic tanta benignitate sponsi xi qui tanta dili-
gencia suam sponsam in ardente amore alliciebat.
In hac coniunctione xus dedit ei fecunditate ut esset
secunda. fecunditate ut esset fecunda generans generans
filios sanctos bonos iustos celestes ex donis gracie
spiritus sancti sponsi sui. Omnis enim virtus omnis probitas omnis
sanctitas z omne bonum sponse ecclie matris nostre z filiorum
eius ab eo pendet. Dedit sponse sue scilicet ecclie ut
filij eius a nomine sponsi nominent z haberet nomen
eius z nomen patris eius Apoc. xiiijo ut scilicet a
xo dicerent xiani a deo pre filij dei. Item xpia-
nitatis monet nos omnes ad xi opa imitanda
Unde sicut xus ait Judeis Si filij abrahe estis
opa eius implete. Sic dicit nobis scriptura sanctis vi-
ta z moribus si xiani estis opa xi facite non opa
dyaboli. nomen aut filiacionis dei respicit hereditatis
eterne pmia que debetur operibus O. qz bn hiis qbus
spiritus sanctus dat testimonium qz filij dei sunt Ad Ro. viijo
z qz male qbus non. Item quod laboremus ut simus
filij dei. Cum de po Ad Galath. Ho rex deus
pater volens filios ecclie in primi sumi boni participes
efficere in celis non cessat
homines fideles ad prandium harum nupciarum ut
veniant denuncians omnia esse parata. Unde dicit
Ecce prandium meum paravi tauri z altilia occisa
sunt z omnia parata sunt. magna aut inadvertencia et
malicia hominum nam aliqui venire neglexerunt
aliqui venire noluerunt In hiis qui venire negle-
xerunt palliata malicia In hiis aut qui venire
noluerunt malicia aperta z obstinata. Cum qz tales
reddiderunt se indignos nupciis prandio z vita eterna
Dicit enim Simon regis. In ecclia e pra-
dium in celo aut cena. Quoniam enim deus vult omnes
homines salvos fieri. hac de causa scilicet servos
suos emittit. Cum qz aliqui ut neglegunt vel
venire nolunt. Ideo ecclie de exitibus viarum misit
omnes quoscumque invenerit fuerint boni ne pdat
mali ut repleantur nupcie sunt. qz enim Iudei pdica-
cionem xi z apostolorum contempserunt nec fide xi ab ope
pdicata susceperunt. Ideo mittit ut ad exitus viarum
id est in dispersiones gentium p multos errores z gentes
devote susceperunt fide xi ad pdicacionem apostolorum
Susceperunt dico z boni z mali z sic implete sunt

nupcie discumbencium. qz fides catholica diffusa est
p orbem terre. Omnes nos de gra dei venimus
ad xi nupcias non pedibus sz fide. qz fideliter
credimus qz dei filius pro nobis z nostra salute
e incarnatus z homo factus. Omnes qz in pran-
dio harum nupciarum sumus. Quomodo enim prandium
non ut dicit Crisostomus super Mat doctrina iusta z vera
celestium misteriorum de filio dei incarnato
quam omnia homo manducans masticat z in memo-
ria tenens acquirit sibi vitam eternam. Quidam
aut manducare nolunt. quidam vero man-
ducare negligunt. Primi sunt rebelles et
superbi. secundi avari. Primi manducare nolunt
Secundi vellent sz occupati terrenis negligunt
celestia. De superbis z obstinatis Iob xxiiijo
Ipsi fuerunt rebelles lumini. nescierunt vias
Eius rebelles dico lumini id est veritati. qz
aut audire nolunt aut si audiunt sequi despici-
unt qz voluntates z desideria propria obmittere
nolunt. Itaque ne cibos vitales ferant scientiam
superbe opponunt. In quorum pena agitur ut tan-
dem nesciant que bona faciant nec pensare ma-
la que faciebant. Itaque sedentes ad mensam do-
ctrine xi qz non manducant cibos vitales ap-
positos nec auditos masticant nec in stoma-
chum memorie mittunt prandium harum nupci-
arum contemnunt. Crisostomus ibidem Quomodo prodest
cibus nisi fuerit masticatus z in stomachum
descenderit. sic non prodest verbum vitale z doctri-
ne si non accipitur z non auditur. Ideo supponitur non
masticatur quod dicit aut verbum dicit aut est quod dicit
aut si masticatum non immittitur in stomachum memo-
rie Gre. xxiiijo Mora. co ulto Difficile
est ut is qui se sapientem estimat mente ad hu-
militatem se inclinat z recte pdicantibus credat sicut
qz sue pravitatis abneget. De secundis scilicet avaris
qui neglegunt. eo qz abeunt unus in villam
alius in negociacionem id est unus occupatus occupa-
cione terrena impedicione divina. alius occupatur
occupacione metallica spacia cogitans die
ac nocte ita qz obliviscuntur dei z sui Scriptum
est Iob xxiiijo oblivisceretur eius misericordia. dulcedo
illius vermis. Gre. ibidem Quoniam iniquus numquam
iustum non timet. in corde post invenire non
vult z oblivisceretur eius dei misericordia. qui omnipotentis
dei iusticie fuerat oblitus. Illi obliviscuntur
quibus cura secularis qui est vermis e dulcis et
delectabilis usque ad soporem oblivionis dei
z sue salutis Et tales omnes in prandio isto dor-
miunt ubi manducare escas doctrine iustine
debuerunt. nemo ecce sic inspirens qui nollet esse
cum eo. sz p illam viam qua vocatur venire contem-
nunt qui forte venirent si aliter vocarentur
Noluit homines descendere de altitudine superbie
tuis sic primi homines deum volebat esse sicut deus
quod ut voluntate eorum implerent sanguinem crucifixi dili-
gencius non timuerunt. Sic homines vellent quidem
esse cum deo. sz qz p preceptorum z inhibicionum est
eundum. z quibus eorum voluntati fiunt
qz servo sue precepta implere sive ab inhibitis
continere Ideo ut voluntatem eorum ex superbia
implerent prandium nupciarum z cibos eius contemnunt

Et sic nec ad celeste regnum perveniunt quia
paradisum quod in terra cogitur confundunt. Hec de secundo.
De tercio scilicet de severitate iusticie in fine
nunc enim est misericordia cum iusticia. tunc iusticia sine
misericordia. Unde deus pater primum dictus est homo rex. postea
tamen rex. Intravit rex ut videret discumbentes
id est in fide quiescentes quorum esset et qualis. Vidit
autem ibi hominem non vestitum veste nupciali id est
habentem fidem sine caritate. Caritas vestis
nupcialis quia hanc conditor habuit dum ad as-
sumendum naturam descendit. sola enim caritate
actum est ut creator deus homo fieret. O quan-
tum fulsit et arsit in hac veste caritatis beata
Hedwigis ducissa maioris Polonie et Slesie
quante erat in omnibus actibus caritatis et pietatis
eminencie. quante pacie. quante austeritatis in
corpus suum. quod ieiuniis abstinenciis et crebris
flagellis macerabat. ita quod mirabantur ho-
mines. quante devocionis quod nec diebus ac nec
noctibus ab oracione cessabat. De ecclesia nunquam
nisi post meridiem descendit. Unde adhuc in vita
cecos illuminabat et infirmitates sanabat. Tan-
to caritatis fervore arsit quod metas humanitatis
transcendere visa est. Unde in fine vite sue dum decum-
beret Magdalena Katherina Tecla cum pluribus
aliis sanctis eam visitabat. Ivit per mortem tem-
poralem ad celum in vitam eternam. Secundo
autem rex dixit illi male vestito. Ami-
ce quomodo huc intrasti non habens veste nupciale
Cristi expone id est nomine christianus sic vocaris. opera ista
que agis non sunt christiani. numquid non ma-
gna tenacitate longas latas ostendit et quod ex
ea potuisti facere veste nupciale. virtute sedebis. Aut rex ligatis manibus et
pedibus mittite eum in tenebras exteriores. Dicit
penarum immittit scilicet vinculorum tenebrarum et
flagellorum. Vincula in dicendo ligate manibus
et pedibus. tenebre quia mittite in tenebras ex-
teriores. flagella diversissima quia ibi erit fletus
et stridor dencium. In ligacione manuum et
pedum pene inevitabilitas scilicet nec evades
nec te solves. in missione in tenebras notatur
pene horribilitas. in fletu et stridore pene
multiplicitas. In ligacione notatur ipsius potestatis re-
cuperacionis privacio. in missione in tenebras notatur
exclusio a luce glorie. In fletu et stridore
dencium notatur passio vehemens. Fletus ex
vehemencia ardoris. stridor ex vehemencia
frigoris quia ibi frigus inexplicabile. Cum er-
go sexto venimus ad nupcias videamus quomodo
sedeamus in paradiso scripturarum que nobis
apponitur ut sedeamus decenter et honeste
in veste nupciali caritatis ut de paradiso
mereamur ad regnum eterne suavitatis et gaudii
pervenire. Ad quam nos etc.

Fecit nupcias filio suo Mat. xxii
Evangelium hoc est profundum excitatum
et horrendum. Est enim de re profunda quia de
incarnacione Christi et de coniunccione eius cum ecclesia. Hinc
ut dicit apostolus ad Ephe. v. Sacramentum hoc magnum
est. dico in Christo et in ecclesia id est in coniunccione unionis Christi
cum ecclesia. que negligentes stimulat et contemptores
dampnat. In quo tria signantur. Primo divina cle-
mencia. Secundo humana inadvertencia. Tercio severa vindicta. Primum tangitur in eo quod deus pater fecit
nupcias filio suo. Secundum in eo quod misit nuncios
vocare ad illas et nolebant venire. Tercium in eo
quod non habentem vestem nupcialem mitti iussit in
tenebras infernales ubi fletus et stridor dencium
in eternum. De primo. benigna dei misericordia nostrorum
non egens bonorum cum nil honoris ei ex nobis aut utili-
tatis accrescit. tamen ex infinita bonitate propter nostrum bonum
et salutem nostram fecit nupcias filio suo. scilicet per
incarnacionis misterium ecclesiam sibi copulavit ex gen-
tibus abiecta sinagoga Iudeorum. ut eam regene-
raret baptismali regeneracione. mundaret peccatorum
remissione. sanctificaret virtutum collacione. In hunc
finem ut dicit apostolus ad Ephe. v. ut esset sibi ecclesia
gloriosa sancta et immaculata non habens rugam neque ma-
culam. quod erit maxime in resurreccione. tunc enim
erit gloriosa id est plena gloria in corpore et anima. tunc a
malorum admixtione separata erit perfecte sancta et imma-
culata et irrugata absque defectu. Nunc autem quia Christus
eius sponsus et caput est fuit ei et sanctum et mortem eius
quasi ut sponsus sponsas. Ideo est et sancta per bona operum
et immaculata per mali declinacionem et sine ruga dupli-
citatis in fide et macula erroris. Unde Adam postquam
deus Evam adduxit ad eum dixit Relinquet homo patrem
suum et matrem et adherebit uxori sue et erunt duo in
carne una. Gen. ii. Hoc vero apostolus exponit de Christo
Christo qui reliquit patrem suum deum accipiendo et matrem
sinagogam de qua secundum carnem natus est descendendo adheret
uxori sue id est ecclesie quam sibi de gentibus elegit. et
ista duo scilicet Christus et ecclesia in una carne id est in unitate
nature et voluntatis. Hee nupcie Christi et ecclesie inchoate
sunt in promissionibus patribus factis facta vaticinante in filii
dei incarnacione consummate in Christi passione. Unde dicit
consummatum est et in eius morte. Sicut enim Adam dormi-
ente de latere eius formata est Eva. Ita Christo moriente in
cruce ex aperto latere eius fabricata est ecclesia. Inde
enim profluxit sanguis et aqua. Sanguis redemptionis primo
aqua ablucionis peccatorum. Non dicit aque et sanguinis quia
unus deus una fides unum baptisma sanguine Christi rede-
mptus. Ille baptismus non ... recedit qui ex fide de latere
Christi processit. hic solum dicitur baptismus dei baptismus christianus. alii
autem baptismi qui fide non receperunt in quibus tamen est
sanguis Christi non sunt baptismus Christi. fidelis est baptismus totus dicitur
unus propter unum fidei sacramentum et unum ... dignitatis
Et hic est unum corpus cuius caput Christus. una ecclesia
una sponsa Christi unum in Christo. In cuius signum ad con-
ficiendum corpus et sanguinem Christi aqua miscetur vino sicut quia
unum ad designandum quod fidelis populus in aqua significatus
et sanguine redemptus est unum in Christo. Quod dico factum
est istud. Deus enim pater fecit nupcias filio suo quia
per eius incarnacionem passionem et mortem sanctam ecclesiam
fidelium congregacionem sibi sociavit in unum ut ipse
sit caput et ipsa corpus eius misticum. Hec de primo.
De secundo scilicet de inadvertencia humana. nam deus
iudeos vocavit ad has nupcias id est ad fidem incar-
nacionis filii dei quibus hoc in patriarchis promise-
rat. Ipsi autem venire nolebant id est credere noluerunt
Premisit deus prophetas primo postea apostolos. deinde

martires. multos enim ecclesia primitiua qui crediderunt
xpm incarnatum ut eorum exemplo ceteri crederent in
xpm incarnatum. Unde dicit Chrisostomus et ali-
ter ita enim sunt omnia parata sunt venite ad nuptias
Sed neglexerunt et abierunt ad amorem terrenorum
inordinatum. Iratus dominus perdidit eos a sua gratia
et dampnauit et gehennali igni commendauit deputati
erant. Unde inuitati in patribus et prophetis. Sed
se indignos fecerunt credere de incarnatione. Item
ueteres. Hic quod misit seruos suos misit in exitus
uiarum ad gentes in erroribus manentes. qui
uocantes eos doctrinis et signis impleuerunt nu-
ptias discumbentium. Inuenerunt quia ad fidem incar-
nationis et boni et mali proposita est omnibus doctri-
na iustitie et mensa scripturarum in uariis expo-
sitionibus doctrinarum noui et ueteris testamenti
quisque sumat quantum uult [illegible] quia credere requi-
rit ad salutem. Omnes accessimus ad nuptias ut
dicit Gregorius. omnes iam uocati per fidem ad celestis re-
gis nuptias iam uenimus. incarnationis eius mi-
sterium et credimus et confitemur. diuini quia uerbi epu-
las sumimus. Sed futuro die iudicii rex intratu-
rus est. quia uocati sumus nouimus. sed si electi sumus
nescimus. multi enim uocati pauci uero electi. Unde
ergo ut quisque meum tantum se in humilitate deprimat
quanto si sit electus ignorat. Hic 1º. Omnes hora
has nuptias incarnationis per fidem. Sed mali multi
confunduntur operacione mala et peruersa. Uidit rex
unum in nuptiis confidentem nuptias. sed in isto u-
no notantur multi sui similes. immo omnes mali dicuntur
unum quia sunt uniti in malitia. Uestis nuptialis in
nuptiis carnalibus multum appenditur. sed in nupti-
is quoque et ethice modum curatur. caritas enim que est
uestis nuptialis qui iam defecit omnis status deue-
nit in uitiis et quanto ulterius tanto abhomina-
bilius homines uersantur in nuptiis etiam uita quod solempni-
tas et claritas diuine incarnationis quasi totaliter
est obfuscata. Modicum in xianorum moribus appa-
ret quod deus sit incarnatus. Forsan plures preter
gentiles ydola colentes plures uirtutes habu-
erunt quam filii eorum modo. quia non est ordo neque regi-
men neque disciplina. ideo preualuerunt mali quia
in quo cum iussione intrauerit ad nuptias. Dicit igitur
rex occulte cuilibet modo xiano dicit Amice quomodo huc
intrasti ex quo non curas habere uestem nuptia-
lem fide formata uirtutibus ex caritate precedentibus
Et qui non audiuit hic in uita audiet in morte
unum tribulisque ligatis manibus et pedibus mitti-
te eum in tenebras exteriores Et uidi quod dicit
multitudine et non puto. quare sit quod infernus est in
terra Dicit Richardus super iiii dist. xliiii Sicut deus
ordinat corpora in suis locis secundum exigentiam
suorum naturalium ponderum sic ordinat creaturam secundum exi-
gentiam suorum amorum Et ideo sicut electi sunt in celo
quia in suo amore celestia terrenis preposuerunt. ita
reprobi per contra insinuans sunt in loco infimo quia in
suo amore infima et terrena superioribus et celesti-
bus preposuerunt Locus autem infimus est in medio
terre. sicut enim cor in medio animalis sic infernus in
medio terre esse perhibetur ut dicit Albertus. Bene in-
iuste igitur infernus locatur in terra nam oportet ut damp-
natus uadat ad infernum quia hic locus est conue-
nientius suo ponderi amorum. quia in uita plus dilexit
terram quam celum. unde post mortem uadat ad infernum

quam est in terra et non ad celum quia amor terrenus
tendit ad terram et ita ad infernum secundo autem
dicit in tenebras exteriores notat infernum esse
tenebrosum quia ut dicit Richardus Infernus est
Locus omnis tristitie ideo summe est locus tenebro-
sus. Sed contra. Et in igne est lumen. in inferno
autem est ignis. et ita non tenebrosus sed lucidus.
Respondetur secundum quod dicit Basilius super illud
psalmi. Uox domini intercidentis flammam ignis.
dicit. ii. quod uirtute dei separabitur claritas ignis
ab eius uirtute adustiua. ita quod claritas
in gaudium iustorum cedet et ustiuum ignis in
tormentum dampnatorum. utroque ibi flamma
in obscuritate. Dicunt tamen doctores Sanctus Thomas
et Richardus. secundum ex diuina dispositione est ibi aliquid
luminis quantum sufficit ad uidendum illa que
animas torquere possunt. neque potest ibi de se ignis
esse lucidus et quasi fumosus. Unde Gregorius
lxxa·º xxxvi. Ille ignis ad consolationem non
lucet et tamen ut magis torqueat ad aliquid
lucet. nam sequaces quosque suos secum reprobi
flamma illustrante uisuri sunt. quorum amore
deliquerunt. habebunt quia ex eis augmentum
afflictionis in inferno. quos contra deum amauerunt
in terra. Illa itaque modica lux quam se dampnati
uidebunt quia nil in se habebunt nisi pauorem hor-
rorem et dolorem non meretur dici lux sed te-
nebre. Nisi ergo tamen nos diuina gratia introducat
ad suas nuptias non solum uirginales sed diui-
nas igitur esse debemus. uitas quia non confundit dei
mala uita multis moribus prius quia multiplicabis
sed ueste nuptiali caritatis uirtutibus quia ho-
remus ut nos tandem ad nuptias eterne regni
celorum introducat Ad quas etc.

Amice quomodo huc intrasti non habens
uestem nuptialem Math. xxii.
Ubi tercia notantur. Primo mirum
est quod homo tum lumine et dei humanatione que
tanta est quod omnia superedit. Secundo uehemen-
te discretio iudicii illius cui locus excusa-
tionibus nisi negationibus a deprecationibus. Tercio
omnia membra peccatorum subiiciuntur penis que h
subuersa erant in uitiis. De primo dicit enim
peccatori xano. Amice quomodo huc intrasti non
habens uestem nuptialem. Gregorius. Omnis qui in
ecclesia positus deo credidit iam ad nuptias in-
trauit sed cum nuptiali ueste non uenit si cari-
tatis gratiam non custodit Omnes itaque sumus
in nuptiis omnes enim credimus quod dei filius car-
ne sibi uniuit. sed quas ueste nuptiale habet
deus scit. Forsan rex celestis posset dicere. A-
mice quomodo huc intrasti O peccator nunquid igno-
rasti has magnas esse nuptias quod in ue-
ste lacera sedes. Sed ne sunt hec nuptie.
Respondetur quod filii dei humanatio. hec cele-
brate sunt in utero uirginis Marie. dig-
nus est enim humana carne sibi copulate
filius homo. Secundo uestis nuptialis caritas.
O uestis admiranda non de lana qualium
texta aut de serico aut agna terrea mea facta
sed dei filius erat uestitus celebrans nuptias

humanacionis. sed de profundo bonitatis modo
mirabiliter revelata tunica de super contexta.
sed modo dei filium ad humanacionem preparabat. ca:
ritas. quid dicit caritas. quid traxit ca:
ritas hec est quod dicit Tho. in ultima parte.
deo unirj in unitate persone racione hominis
non fuit conveniens ex condicione humane
nature quia hec erat supra dignitatem eius. con:
veniens tamen fuit racione infinitas excellencia
bonitatis eius ut ea sibi uniret pro salute
humana. hec ille. hec vestis texit
dedecus. et ignominiam. numquid enim dei
filius ignorabat se irridendum despiciendum
se confundendum propter quod racione assumeret
sciunt utique. sed caritas texit in eo illa. hanc
requirit a nobis christianis ut hanc induti
in nupciis divine humanacionis ad mensam
sacre scripture sedeamus. cibo verbi dei reficia:
mur. potu scilicet mixtura divinitatis in aqua
humanitatis refitiamur. sapore divine de:
lectacionis in spe gustemus exultemus et letemur
in fiducia ut decet. pro certo multi sunt quasi qui
sine caritate fuerit inventus in ecclesia milita:
te dicetur ei Amice quomodo huc intrasti non habens ve:
stem nupcialem Unde viro dicit omnibus caritate
non habentibus scilicet dicet O christiani de exitibus vi:
ciorum. et de diversis erroribus paganismi
vocavi vos. ad nupcias. id est ad fidem incarna:
cionis mee ut per caritatem in eisdem mane:
atis. Ubi igitur est vestis erga me et proximum
id est caritas que vos idoneos reddat nup:
ciis interesse tamen lacera veste antiqua scilicet
peccatis obvoluti confusionem et ignominiam nu:
pciis facitis coram hiis qui in circuitu sunt id est
virginibus. Multo ergo dicetur. Amice quomodo huc intrasti
hec de primo. De secundo scilicet veniente distri:
cto iudice nullus erit locus excusacionis negaci:
onis aut deprecacionis. unde dicitur. At ille obmu:
tuit. non dicitur siluit. sed obmutuit. id est ex omni
parte mutuit. id est nec valebit deprecari nec excu:
sare nec negare Ecclesiastes ix° Facere quodcumque
potest manus tua instanter operare quia nec opus
nec racio nec sciencia nec sapiencia erunt aput
inferos quo tu properas. hec enim intrabit in mor:
te peccatoribus iudex indicatur et dicet Amice
quomodo huc intrasti non habens vestem nupcialem
quomodo meam incarnacionem credidisti et caritatis
opera non habuisti. quomodo racionis corporis et
eciam opera caritatis testimonium dant tue va:
nitatis. In nupciis per fidem fuisti et ubi est
vestis nupcialis caritas. tunc autem obmutescet
quia nec operibus quod dicet. O iuste iudex si
non habeo. adhuc habebo. nec racio quia se excu:
set nec sciencia qua se habere persuadet quod esset
per scienciam nec sapiencia qua se immune clarificaret
Hodie intrantes per clemenciam exhortacionis vi:
det ipse multitudinem peccatoribus repletos. infinitos
sedentes in nupciis racione professionis vestem
nupcialem non habentibus dicit Amice quomodo
huc intrasti ~~non habens~~ etc. sed nemo obmutescet
immo quilibet excusacionem in peccatis fabricat ~~ut~~
Ita ut eciam dicit Ieronimus. Multiplicasti gentem
et non magnificasti leticiam Sed in intrabit rex
in morte per clemenciam iusticie et videntes dicet
sed non habenti caritatem Amice quomodo huc intrasti

Tunc obmutescet propter tria Primo quia antiquos
pannos peccatorum ante se cerneret. conscientia dictabit ve:
ritas confirmabit que dicit de se Ieremie xxix°   tria
Ego sum iudex et testis propter quod Iob ix dicitur Si vo:
luerit contendere cum eo non poterit ei respondere unum
pro mille. Tunc implebitur voluntas prophete David de:
cidat a cogitacionibus suis. secundum ipsum eorum. ex cor
quam irritaverunt te domine. In quo irritaverunt quia nupci:
as humanacionis receperunt. insignes amabiles
et valde famosas consignes. non plebeas. sed re:
gales non regis polonie. sed regis regum domini Ter:
tiae dicitur Simile est regnum celorum homini regi qui fecit
nupcias filio suo quia naturam humanam ei coniunxit.
Amabiles quia altissimus miseriam naturam sororem
nostram non despexit sed eam sibi copulavit famo:
sas quia a multis annorum publicatas Augustinus. Cur
quod et quando de se hoc ait. quia primo homini penitus
revelaret adveniens deum ut si multo de istatu ei mi:
seria doleat. valde tamen de suo sueque posteritatis
remedio iam de longinquo gauderet. hec ille. Non so:
lum scilicet. sed misit prophetas sive nos vere ad fidem
incarnacionis et. tandem alios scilicet apostolos Et re:
pudiant meritum patri introitum regni celestis per
fidem incarnacionis. Preveniente fide. credite veniente
et illi non curant. quia in culpa. multo igitur obmutescet
hec de secundo. De tercio. Ligatis manibus et pedi:
bus mittite eum in tenebras exteriores Glosa. Ubi
singula membra penis serviunt que singulis viciis
servierunt. scilicet manibus et pedibus dicit Glosa. Ligantur pena
quia hec a malo ligari noluerunt. Ligantur manus quia
in inferno nec opus nec ad bonum affectus. immo deum odio
habebunt damnati et omnes sanctos. immo vellet omnes
esse damnatos Sicut enim in patria est summa caritas
ita in inferno summum odium Rich. super iiii sentenciarum tanta
est in eis invidia quod felicitas bonorum est eis magnum
supplicium et quanto ex multitudine damnatorum augetur
pena eorum. in tantum super excrescit in eis invidia et
odium quod magis eligerent plus torqueri in multis quam
minus in paucis. hec ille Tria autem innuuntur in
verbis primo quod quilibet damnatus pro certo mittitur ad infernum
sicut ad locum convenientem. quia dicitur mittite. non enim
includite sed mittite. Rich. Sicut electi sunt in celo quia
in suo amore celestia terrenis preposuerunt. ita reprobi
per divina iusticia cadunt in infernum quia in suo amore
infima et terrena superioribus et celestibus preposuerunt
propter ergo quod infernus est deorsum Glosa. super Iohannem n°
Ubi dicitur pervenisti me in profundum in corde maris
dicit sicut cor est in medio animalis sic infernus in medio
terre esse perhibetur. Medium autem terre in sit in centro
sed terra est Secundum autem Rich Creaturam est die sexto
creacionis quia creatus est homo Secundo quilibet damnatus
omni delectacione privatur unde dicitur in tenebras exteri:
ores. quid tenebre exteriores nisi summa cecitas
Augustinus super primo vi° Penitus ex deum quid est
nisi esse in suprema cecitate. quia igitur ita penitus ex
deum erit. loco in tenebris exterioribus. tenebre enim si:
gnant tristicias. et ergo in hec non aliud nisi quod dam:
nati sunt in summa tristicia. nullam quia delectacionem.
Unde bonaventura super iiii Omnino erunt ex luce quia nil
cognoscent in quo delectentur Erunt enim omni:
no absorpti a magnitudine penarum ita ut non lice:
at eis cogitare aliqua delectabilia. hec ille. Vere
ignis mirabilis qui non lucet sed urit non delectat
sed vehementissime affligit. non calefacit. sed valde

supernaturalis sibi imposita tante asperitatis est quod schm
affligit. Tercio quia quilibet damnatus vitam subire
cum dicitur ibi erit fletus et stridor dentium. fletus stridor
inigitur quia in inferno pena penam sequitur quod in
fletu maxima dolor non lacrimarum resolucio. quod
in stridore maxima angustia non dentium compartum.
Consideratur magis fit memoria de igne in inferno demum
dicitur. quia ignis est maxime activitatis ideo sub nomine
ignis dominus comprehendit omnem penam quam a corpo:
reis patientur. Ideo propheta. ignis sulfur spiritus pro:
cellarum pars calicis eorum. Iustum est quod qui credere
omnium despexerit et fugit creatorem ab omnibus creaturis
torqueantur. Caveto cum sumus in nupciis convenimus
veste nupciali here ut ydonei inveniamur ad graciam
et gloriam eternam quam nobis et

Simile est regnum celorum homini regi qui
fecit nupcias filio suo Mat. xxii°
Benigna dei misericordia nostrorum non egens
bonorum benignitatem suam circa homines exhibet quod
sibi ex eis aliquid accresceret. nam primo etiam sibi
coniunxit. deus enim pater rex universe creature filio su:
o nupcias fecit. Secundo ad solemnitatem harum nupciarum
vocavit. misit enim servos suos vocare ad nupcias. Ter:
cio ingressos compaciatur ibi intrauit autem rex ut vi:
deret discumbentes quam hic quibusque in ipsis sedet. Co:
niunctio illa fuit magne benignitatis. vocatio magne
liberalitatis. compassio magne honorabilitatis.
Coniunctio illa dum facta est sicut cum deus homo factus est
vocatio fit et facta est et nunc fit. Conspectio fit
omni tempore et complebitur in die iudicii. De primo. Benignitas
hominis regis. i. dei patris magna ostenditur in eo quod
fecit nupcias filio suo per quas nos peccatores et propter
miseriam. fecit in communi nupcias. i. per incarnacionis
misterium etiam fidelem sibi copulavit. Sed quid
pater hic fecit absque filio et absque spiritu sancto. certe ut
dicit hug. li° iii ii de sacramentis. Incarna
cionem unius tres compati sunt sicut pater filius spiritus sanctus
quia unitas nature inseparabilem fecit operacionem. Et pro:
prietas persone singulare assumpcionem. tota trinitas opa:
ta est filii dei incarnacionem. Et sola filii persona su:
scepit hominem i. carnem humanam ut sicut anima racionalis
et caro unus est homo ita deus et homo unus est christus. Hee
igitur nupcie designant coniunctionem eterne quod filius
est per incarnacionem filii dei per spiritum sanctum in utero
virginis. Vere magnum beneficium quod dei filius dita:
tis pulcerrime excellentissimus non despexit huma:
nam paupertatem deformitatem et defectionem sed ea
sibi univit ut eius ditaret paupertatem. decoraret
difformitatem. sublimaret depressionem. eius quod re:
demcio indaret et carne ut dicit Aug. x de ci:
vitate ca° xxiiii°. Ideo ut dicit Ambro. xxix
mora. ca° xv°. Tanto magis deo homo debitor
extitit quanto pro illo deus et magna sustinuit. Pen:
sauit Aug. supreme quantitatem huius beneficii quod
deus magnus et rex glorie eciam fidelem sibi co:
pulare est dignatus. Non dicit li° vii de trinitate
ca° xxx necessaria quam valeamus actioni sufficere graciarum
quod nos oneratos obrutos peccatis et ... a contempla
cione sue lucis auersos dilectione
tatos non omnino deseruit sed misit verbum suum
qui est eius unicus filius quo pro nobis assumpta carne
nato atque passo sciremus deus hominem quod diligeret
nosceremus atque illo sacrificio singulari a peccatis
omnibus mundavit eius quod spiritus in cordibus nostris
dilectione diffusa omnibus difficultatibus superatis
in eternam requiem et in contemplacionis eius ineffa:
bile dulcedine veniremus cum ille. harum
nupciarum sponsalia contracta fuerunt in prophetarum
facta sponsione facta et angeli et Marie mutua
collocucione. consummata vero in carne et vi
unione. tradicio sponse in domum sponsi re:
pit in ascensione nunc paulatim continuatur in die
vero iudicii totaliter tradicietur. Et tunc fiet
generale convivium quod dominus exercituum faciet
omnibus electis populis in monte regni celorum. Vere
statim Cum sponsus christus pariter diligat sponsam
etiam in hac peregrinacione venientem quod si:
de. nunc ascendentibus in celum ut venit ea in terra
a cuius corporem non assumpsit secum in celum. dicit
Simon. li° vi° ca. xxiiii° Celestis ille qui
de celo descendit sicut hunc veniens celestia non
reliquit. ita in celum ascendens in celo est quo
ascendit. Et tamen nobiscum est usque ad consummacionem
seculi gubernans ecclesiam suam et doces ut doctrine
Tunc itaque eterne sponse est non apparet gloria
in hoc seculo maligno in huius diebus malis dum per
humilitatem potentem futuram comparat eciam ut dicit
Aug. de Civ. li° xviii° xlvi° Celsitudinem
de qua gaudere debemus Apoca. xix°
Gaudeamus et exultemus et demus gloriam deo
quia venerunt nupcie agni et uxor eius preparavit
se Et datum est ei ut cooperiat se bissino sple:
dente et candido. gaudium et leticia et gra:
tulacio debet ab hominibus deo esse quod huma:
nitatem vilem et turpe ac pauperem deus pater
copulavit suo filio domino nostro. qui mortale vir:
tute sue immortalitatis faceret immortale qui
eius vilitatem dignificaret et exaltaret. qui eius
turpitudinem lavaret et dealbaret. suoque san:
guine ipsam a captivitate redimeret. ipsamque
paupertatem ditaret qui dedit ei vestem bissi:
num i. sanctorum iusticiam candidam quantum ad sancte
puritatem splendentem. quantum ad conversacionis
exterioris honestatem. Circa ad quod pater et
rex celi et terre copulavit filio suo eciam non
ad destruccionem sed ad reparacionem. non ad corpore cor:
rupcionem. sed ad integritatem ut sit casta interius
quo ad se. et honesta exterius quantum ad alium
Circa de secundo De secundo. sicut de vocacione copiosa ad
has nupcias. ut homines venirent ad eas non
pede sed fide credendo ad iusticiam. ore vero et
opere confitendo ad salutem. misit enim servos suos scilicet
prophetas qui hortabantur populum iudeorum expectare
et adventum et in eum tendere per fide et opera. Mi:
sit et alios servos post nativitatem ut apostolos et
discipulos. immo et Iohannem baptistam qui non solum
verbis sed et exemplis vocabant et iudeos et gentes
ad fidem ut crederent quod iam nupcie sunt facte
i. quod iam dei filius sit humanatus. Iudei venire
noluerunt qui nolebant verbis prophetarum obedire
sed et christi et apostolorum predicacionem contempserunt et plu:
res occiderunt. Circa culpa hominum. infelix qui
qui non credit. infelicior qui contemnit. infelicissimus

qui occidit. Itaque ut dicit Crisostomus: Sicut ignis quanto amplius ligna suscipit in maiorem flammam exurgitur, sic anima quanto magis veritatem audit eo amplius in malicia excitatur. Cum itaque Iudei fidem Christi suscipere noluerunt nisi quod inadvertentes surdi et amari fuerunt, Rex ergo deus propter magnitudinem potencie, profunditatem sapiencie, districtionem iusticie, immensitatem clemencie, verus rex qui nec furore concutitur quia potens, nec errore seducitur quia sapiens, nec amore corrumpitur quia iustus, nec furore subvertitur quia clemens. Missis exercitibus Romanis perdidit illos homicidas et subvertit ita quod residuum eorum in mundo non aliud quam opprobrium hominum et abiectio plebis, et tandem in inferno eterni ignis pabulum. Cum quoque abiecit Iudeos ad locum eorum vocavit gentes ad vitas de exitibus viarum, id est de erroribus gentilium, ita quod a Christi fide dicuntur christiani. Implete ergo sunt nuptie discumbencium bonorum et malorum. Itaque ut dicit Augustinus xviii° de Civitate capitulo xlix° hic fit in ecclesia militante utrique miscentur boni. Utrique tamquam in sagena colliguntur et in hoc mundo tamquam in mari utrique inclusi retibus indiscrete natant tandem donec perveniatur ad litus, id est ad finem mundi. Et tunc mali segregabuntur a bonis, sicut dividentur palee a granis, pisces a ranis, oves ab edis, que separacio durabit in eternum. Sed nunc certe non ex alio nisi quia venientes per fidem ad nuptias non curant venire per opera fidei et caritatis, nec eos monet verbum nec exemplum, sed abeunt unus in villam corporalis occupationibus circa terrena acquirenda, utique labore superfluo, alius cura nimia, alius violencia, alius rapina, alius spoliis, furtis et variis iniusticiis. Alius abiit in negociacionem mente se occupans circa temporalia quomodo ea lucretur iuste vel illicite, iuste, simonia aut fraude, dolo aut usura. Alius abiit in vanitate occupans se mundi leticia, concupiscencie delectacione et vite dissolucione, ita quod affectio magis extinguit in eis affectum et memoriam ad divina. Sic quoque exeuntes fide in nuptiis materialibus moribus vita perversa sunt longe ab eis, immo adhuc in gentilitate. Sic quoque fide sedentes ad refectionem negligunt eam et sedentes ad tabulam negligunt prandium. Sed qui prandium contempnit non admittetur ad cenam. Prandium est gracia militantis ecclesie hic in terra. Cena vero est gloria celestis patrie in celo. Prandium est bonorum et malorum, electorum et reproborum; sed cena tantum electorum et [illegible]. Tunc sancti et iusti epulantur cum domino in convivio celesti, quod convivium dicitur cena, quia nullum aliud convivium succedet illi, sed hoc durabit in eternum. Ideo dicitur Apocalypsis xix: Beati qui ad cenam nuptiarum agni vocati sunt. Sed non omnes beati qui ad prandium, quia multi vocati, pauci electi. Multi sunt in prandio ecclesie qui sunt maledicti, nam maledicti qui declinant a mandatis tuis etc. Ad quam cenam eternam in celo si pertingere volumus oportet nos hic esse primus in prandio et eius ferculis confortari ad laborandum et promerendum graciam remedii ad cenam celestem. Debemus autem in presenti vita ministrant duo genera ciborum, scilicet sacre scripture documenta et ecclesie sacramenta, quibus nos expedit uti,

que sunt partim horrida, partim delectabilia, iam dulcorantia, iam clarificantia, iam ad spem erigerant, iam ad timorem inducunt. Sed in via huius peregrinacionis videre stimulat ad bonum quo perveniatur ad illam refectionem delectantem cuius dulcedo omnem sensum hominis superat. Beatus qui gustabit de illa refectione. Tercium de secundo.

De tercio, scilicet de inspectione ingressorum. Intravit enim rex ut videret discumbentes. Intuitu enim cotidie intrat in hanc ecclesiam peregrinantem, discernens sic bonos et malos, iustos et iniustos. Ut enim dicit Bernardus xxv [illegible] capitulo xv: Deus omnibus sic intendit sicut uni, atque sic sicut unam urbem, sic sicut unam gentem, sic super universam generis humani multitudinem. Sic intendit singulis ac si careat a cunctis, et sic intendit cunctis ac si careat a singulis; quemlibet singillatim intuetur et considerat, nec obliviscitur quid unusquisque vivum maneat in eius nuptiis, si honeste aut contempte, si in fide plena aut mutilata, si in fide viva vel mortua, si in virtutibus aut peccatis, si in fide et opere aut fide sine. Videt itaque omnes sic mensa fidei discumbentes quomodo ad scripture documenta et ecclesie sacramenta se habent, si honeste aut inhoneste, si obediunt aut non, si vestem nuptialem, scilicet caritatem ad deum et proximum, habent, sicut sine veste in nuptiis honoratorum exquiritur multo magis in nuptiis Christi. Secunda ut dicit Symon de Cassia: Nulle nuptie honorabiliores quam Christi et ecclesie, quia si quis veniret sibi sponsam non habentem nuptialem vestem [illegible]. Omnes nuptie tanto honorabiliores et digniores sunt honore quo pulchriores exeunt. Certe ab inicio mundi ad finem non erunt pulchriores nuptie quam Christi et ecclesie, ubi requiritur non ornatus corporis sed mentis ac morum ornatus exquiritur. Ubi vestis nuptialis est innocencia, et si non custodita saltem recuperata scilicet per penitenciam, ita ut de ceteris nec serpentis turpitudinem vitiorum maculare velit, sed nec eciam proximo inferre iacturam. Sed [illegible] ut inveniebat et non invenit maximam pulchritudinem. Ipse veste non habentem in suis nuptiis discumbentem quem ceteris in prioribus in hoc uno deprehendit et claudit quod hii omnes in fide videntur amici, in veritate autem sunt inimici et sponsi Christi et sponse ecclesie. Contra quos rex horribilem dedit sententiam tres partes horribiles habentem. Prima impossibilitas inveniende gracie. Secunda extinctio gracie. Tercia passio gehenne. De primo: ligatis manibus et pedibus, ut deinceps nunquam possit manere nec penas possit evadere. De secundo: mittite eum in tenebras exteriores, id est in mortem eterne dampnacionis, ut qui hic in tenebris interioribus cordis sponte mansit ibi per in tenebris exterioribus infernalibus eternaliter invite maneat. De tercio: ibi erit fletus a nimio ardore et stridor dencium a maximo frigore. Carissimi fratres cum ad Christi nuptias per fidem venimus et forsitan vestem nuptialem, scilicet innocenciam aut caritatem, perdidimus peccando, recuperando eam studeamus ut in hora mortis hanc horridam sentenciam evadere possimus et in cena celeste gloriam pervenire. Ad quam etc.

Erat quidam regulus cuius filius infirmabatur Capharnaum. Iohannis iiii°.

Bonum autem propheta dicit [illegible] nobis a [illegible] in [illegible]. Qui enim sperat in eum numquam confusus est. Qui confugit ad eum non est repulsus

Ob hanc causam venit in mundum filius hominis ut ag-
nosceretur quereretur et amaretur et ad ipsum
per instus desideriis esset accessus Omnibus omnia
factus ut omnes lucrifacere[t]ur parvos et ma-
gnos imos et sublimos subditos et reges ne-
minem volens sue misericordie esse expertem nisi incredulum
et non sane credentem. Ad hunc tunc venisset in
Chana Galilee ubi fecit ex aqua vinum regulus
indigens accessit supplex petens pro filii sui con-
solacione ~~et accepit sanitatem~~ sanitate et accepit
consolacionem iuxta petita ut narrat ewangelium. Ubi
tria noto. Primo notatur regis incredulitas Secundo
filii infirmitas Tercio egroti sanitas Ad primum
Regulus iste non erat parvus fide sede regno
et non subiectorum fides enim eius ipsum excitavit
et duxit ut veniret ad xpm Ad hebreos xi Cre-
dere oportet accedentem ad deum quia est et inquirentibus
se remunerator sine enim fide impossibile est pla-
cere deo Est enim fides fundamentum omnis virtutis et
boni Ex ipsa enim per dilectionem omnia oriuntur merita.
Abacuk ii° Iustus ex fide vivit. Regis tamen huius
fides non erat plena nec perfecta ut dicit Crisostomus
in omelia Si enim perfecte credidisset procul dubio sci-
ret quod esset locus ubi non esset deus. Venerat quidem
ad xpm ex fide et credebat eum potentem ad cura-
dum et tamen moriente filio deum esse absentem pu-
tabat Sed tamen quia accessit et devote rogavit ideo a xpo
in fide proficere meruit. cura data sanitate filio credidit
ipse et domus eius tota Ad doctrinam nostram hic fidem
et ut quilibet homo ordo voluntatis perfectam suam agnosceres
ad xpm votis clamarat qui solus perfectum facere potest
quod clare signatur Marci ix° in illo qui attulerat
filium suum ad xpm Ait dominus Magister Attuli filium meum
ad te habentem spiritum mutum. si quid potes adiuva nos
misertus nostri Ait illi ihesus Si potes credere Omnia
possibilia sunt credenti. qui confestim exclamans
cum lacrimis dicebat Credo domine Adiuva incre-
dulitatem meam. Ostendebat se habere fidem sed non ple-
nam ideo poscebat adiuvari. In quo dicit Simon de
Cassia Recta existimacio. omnibus est pertinentium
ut quilibet si aliquid possidet virtutis non se ad plenum
ipsam possidere credat sed semper autumet aliquid sibi
deesse et ita semper postulet adiuvari Unde et apostoli
fides quamquam a xpo in petri confessione fuit conme-
data et tamen fidei augmentum petiverunt a xpo dicentes
Domine adauge nobis fidem. Aliud enim est habere et
aliud ad plenum possidere. petendum nobis est virtutes
reparacionum et augmentum. ut depulsa omni demo-
num fraude plena sit anime sanitas et nostre mentis
sanitas. Hec de primo. De secundo scilicet de infirmi-
tate filii. huius enim regali filius infirmabatur
febre in Capharnaum Antiquum est hic historia
sed novum spiritualiter. Unde regulus iste designat intellectum
humanum. eius filius amor. intellectus enim a-
morem generat. nichil enim amatur nisi cognitum. Et sicut pa-
diligit filium. sic intellectus debet diligere amorem tanquam
filium et recreatum et ab eo removere leden-
cia et sibi utilia providere. quando intellectus non est dece-
ptus sanus est filius scilicet amor quia non fertur nisi
in illud quod ei bonum ostendit intellectus. Sed intellectu
errante a decepto et filius amor infirmatur et er-
rat in amando nam amat quod est ei nocivum et semper
nunc ac deserit quod est ei accomodum. Eius infirmitas

est febrilis. Sicut enim qui febricitas patitur iam fri-
gus iam calore inordinatum nimium sentit
Cum itaque amor inordinate frigescit ad id
quod esset amandum et inordinate calet ad id
quod esset abiciendum quid aliud quam febre patitur
Unde cum cor inordinate amat terrena nimis est
ut frigescat ad celestia Unde dicit Gregorius viii
capitulo xxix Mens concupiscentiis exterioribus
occupata igne divini amoris non calet. No-
tabiliter autem locus egroti filii describitur quia Ca-
pharnaum quod interpretatur villa consolacionis vel
ager pinguedinis In abundancia enim rerum
temporalium dum scilicet ea homo habet ut fecit ide quo e-
rit infirmatur anima febre ad divina. Unde
dicit Simon de Cassia. Rerum obstat obesitas cum
circuiat et sepe mente a deo avertit. sicut bene
per Moysen expressum est Incrassatus est di-
lectus et recalcitravit Incrassatus impin-
guatus dilatatus dereliquit deum factorem suum
Cuius ipse prius est deo dilectus. sed hic rebus
perfunctoriis impinguatus divinis mandatis
recalcitravit. fit quia inobediens celestibus dili-
cacionibus et rerum temporalium obesitate delectatus de-
reliquit creatorem et recedit a salute anime. suf-
ficere sibi estimans salutem quam habet in terrenis.
Ecce quo amor dei non bene dirigitur per intellectum
valde infirmatur ita quod incipit mori dum se in-
ordinate in temporalibus effundit quorum iam habet au-
ctoritatem habere Et sic interius mundi consolacio. digni-
tatum erectio diviciarum abundancia frangere
fuit et est causa multorum peccatorum et morum in animabus
eorum et hic quia intellectus pre non bene rexit filium
suum amorem. permisit enim ipsum libere delectari li-
center in creatura et erga deum frigescere non
solum ad infirmitatem sed et ad mortem. Tercio
autem in hoc sit facieendum tunc ostendit membrum
in quo tangitur egroti sanacio tunc dicit. hora se-
ptima reliquit eum febris. Per septem horas intel-
liguntur vii. etates hominis. Prima infancia Secunda pu-
ericia Tercia adolescencia. Quarta iuventus. Quin-
ta virilitas Sexta senectus Septima post mortem
que non habebit vesperam A primo die quo ingreditur
homo in mundum ad diem quo egreditur febribus va-
riis scilicet defectibus miseriis corrupcione gra-
vitate. pravitate ad malum. tribulacionibus fatigatur
que omnia sunt febres hominis in hac vita In
septima autem que erit post mortem anima ab omni febre
liberata erit ab omnibus hiis defectibus. Iob vii°.
In sex tribulacionibus liberabit te et in septima non
tanget te malum In hac vita labore et fa-
tiga qui in sex diebus agitur. septimo autem die scilicet
post mortem requie nulla terminus clauditur. quia dies
illa vesperam non habebit si vita digne hac vita
clauditur ut post mortem anima liberata sit. Unde habet
deus homines in huius vite miseriis manere et
defectus per gravamina suas confert non tamen omnes sit
sed singulariter usque ad mortem. Unde dominus ait
ad filios Israel Exo. xxiii Non eiciam hostes
tuos a facie tua uno anno. paulatim expellam
eos de conspectu tuo donec augearis et pos-
sideas terram. quo notatur quod deus in hac vita non
aufert omnes defectus sed semper aliquid relinquit
circa hominem ad augendum meritum eius ut ho

·heat orationem clamandi et inuocandi deum per adiu-
torio. homo enim quando fuit habuit deum in creato-
rem singulis momentis nature cum hoc in adiuto-
rem quia sicut sine ipso non valuit esse sic sine ipso
non potest subsistere. Contrario antiquo defectu voluit
cum tribulare vt in deseruit homo subueniat
deus et subueniens ab homine tribuere et amen
contrario tenentes desiderius meus varios in animabus
meis. nunc quilibet hoc clamare cum regulo domine
Domine descende priusquam moriatur filius meus
id est priusquam moriatur obtenebretur intellectus meus
priusquam finaliter infrigidetur affectus meus ad
deum. priusquam eneruetur operatio boni priusquam
deformetur in me consolatio bona. Descende
non locum mutando sed infundendo nouum domi-
nium vt quod eius primus omnibus per subtam fias primus anime me-
e per nouam gratiam graciam De te scriptum est Apocalipsis
xviii^o Vidi angelum descendentem de celo
habentem potestatem magnam et terra illuminata est
a gloria eius. Illumina intellectum ne erret.
refoue affectum. robora operatorem. decora
conuersationem Descende priusquam moriatur anima
filius meus intellectus. Da vitam cognitionem
vt amor vite caueat et opera vita producat
vt cum veniet hora septima mortis. febris
et omnis pena impugnat animam meam. Sed de-
uote petebat propheta Remitte mihi vt refri-
gerer priusquam abeam Remitte et amplius non
ero Remitte omnes offensas vt refrigeret
per tuam gratiam priusquam abeam de hac vita et
amplius non ero sicut in statu merendi. priusquam hanc
vitam da vt sim in statu gaudendi et pre-
mium accipiam in regno celorum Ad quod etc.

Erat quidam Regulus cuius filius
cuius filius infirmabatur Capharnaum
Iohannis iiii Etiam narrat de regu-
lo vt dicit Lira super hoc. Christum Romanum
volentes frangere Iudeorum superbiam abstulerunt
ab eis regiam dignitatem regnum Iudee in
quatuor tetrarchias diuidentes in quo eis pre-
rant volebant ad eorum rebellionem vnde pro
illo tempore nullus rex erat in Iudea. Dicitur autem iste
regulus quia erat officialis imperatoris deputatus ad
custodiam Galilee propter quod manebat in Capharnaum
que erat metropolis illius terre secundum hoc erat
gentilis. audiuit tamen miraculis que fecerat ab eo
habere similiter filio suo Cum quia audisset quod Ihesus
venisset a Iudea in Galileam et esset in villa
que dicitur Chana. abiit ad eum et rogabat vt ei
descenderet in Capharnaum et sanaret filium eius. cre-
debat quidem quod posset Christus sanare filium eius. cre-
debat tamen quod hoc non posset facere sine presentia corpo-
rali propter quod dominus dixit ei dicens. nisi signa et pro-
digia videritis non creditis vnde tamen quia
ex deuocione petiuit. ideo miraculose filium eius
sanauit. quamuis enim Christus dixit Vade filius
tuus viuit. tamen modo restitutus erat perfecte
sanitati. nam filius tuus viuit. id est perfecte sa-
nitati est restitutus. cuius miraculi vtilitas
erat quod iste regulus cum tota domo. id est cum sua to-
ta familia credidit in Christum. Erit itaque

hic sermo de regulo. et de filii eius infirmitate
et de regulus sanatione quantum sufficit ad erudicionem nostram
De primo. homo dicitur rex quantum omnia disponit secundum
rectum rationem regimen omnia ordinat ad legem di-
uine sapientie. Regimen omnia iuste procedat Ita quod nulli
rei a maiori amore afficiatur nisi secundum modum bo-
nitatis sue. Eius mito dicitur rex vt dicit Augustinus
Omnia regit. omnia corrigit et sub rege celesti omnia
refert ad deum. Talis rex erat primus homo in statu
innocentie. aucupat enim potestate sibi se et omnia inferiora
creata cum magna nobilitate quia factus ad imaginem
dei. Creauit deus quatuor ordines sicut inter angelos et
deum. inter angelos et corpus. inter homines et viuentes. inter
homines et alias creaturas vt iterum quod homo obedi-
ret deo et anima esset deo subiecta. sic caro et corpus
obediret anime et vires inferiores rationi et alie creature
homini. Sed quod vt dicit Gregorius vii^o capitulo xxiii^o
Homo quando relicto deo se sibi ad regimen sufficere
credidit. mox in se in tumultum perturbationes inue-
nit. priusquam enim rebellauit deo et in se rebelliones sen-
sit. nam corpus rebellat anime et vires rationi et omnis
creatura rebellat homini. Vnde et nisi pulex
mordet illum. Sic quia homo peccando ex rege effectus
est nisi regulus dignitate sua diminuit et potestate
Itaque culpa nos ipse voluntatis in parentibus sub
fecerunt. sed per eam culpe deteriorem nos quotidie de-
primunt. Coetum enim iam fuit inferiores homines et de-
teriores. Hec potest iam clamare ad deum et dicere cum
Iob Quare me posuisti contrarium tibi et factus sum
mihimetipsi grauis. Tunc sibi deus posuit contrarium homi-
nem homo peccando deum dereliquit. Sicut enim ser-
pentis deceptus in eo quod eius precepta contempsit factus
est hostis eius ex superbia sua sibi in grauis et ita
sibimet grauis. Dum enim molestias a carne a men-
te a casibus a creatura que sibi ex peccato in contra-
rium sunt sustinet. quando apud seipsum semetipsum contra
pondus portat. Hanc nobilitatem regiam in creati-
one ratione vt in regibus sicut angelis spiritibus
descendimus Nos in peccato inobediencie perdidimus
secundum quod facit iste etsi non omnino dampnum re-
cuperare possumus. saltem expedit vt quantum valemus
ad eam tendamus. domino obediendo. peccatis resistendo
sensualitatem corrigendo et ordinata caritate
in creatorem et creaturam tenendo. ac voluntate
rite rationi subiciendo vt sic impleatur in nobis illud Prouerbiorum
xx^o Rex qui sedet in solio iudicii sui dissipat
omne malum in intuitu. Reges regunt domino eius
si stantes in solio discretionis non permittamus regna-
re peccatum in corpore nostro. si non permittemus sensualitate
obedire concupiscentiis. immo corrigamus quamquam non
incipit esse peccatum. Si hoc fecerimus in magna parte re-
cuperabimus nostram nobilitatem regiam. Et deus tandem
supplebit totum defectum in gloria sua. Hec de primo
De secundo scilicet infirmitate filii. Secundo filius in spa-
racio contrarius humanam que ex peccato primi parentis
facta est debilis et infirma. non contingit infirmitatis sed fe-
bribus. secundum febre in inordinatus amor ad ista vi-
sibilia ex quo oritur frigus in anima ad deum inuisi-
bilem. Secundo est quod petrus dominum extimus ad prunas
se calefaciebat iterum ita frigidus erat quod Christum
negat. Vtique per hoc significatur quod quando homines exterius
calore inordinati amoris diffunduntur. iterum ad
deum infrigidantur. et ex hoc in peccata mortalia labuntur

que mandata dei negacionem in se claudunt. nec absque causa filius eius dicitur infirmari in Capharnaum quod dicitur villa consolacionis. Et notat diviciarum abundanciam in honoribus exaltacionem et fortune affluenciam. Hec enim terrena consolantur homines ita quod dat eis occasiones infinitorum et multorum peccatorum tamquam febrium dnatur eis. Videmus hoc in divitibus dignitatibus et fortunatis. Dicitur usurario. cave ab hoc peccato quia contra preceptum et evangelio. Dicitur dignitario. dimitte hoc malum quia est contra deum. Dicitur spirituali. Cave non facias quod deberes facere. cave non vite expleas officium tuum et facias contra statum sacerdotalem. Primus non credit. Secundus displicenciam habet. Tercius non mirat. Secundum hoc aliud non langior aie in villa consolacionis. in hoc enim sibi consolacionem posuit et ita in infirmitate mortis manet. Et dicit Gre. vi. mo. c. xvi. Corda nostra male sana sunt cum nullo dei amore sauciant cum peregrinacionis sue erumna non senciunt. cum ergo infirmitate proximi nec minimo afficim langore sunt Cum habent se homines ad deum et proximum frigide et in se inordinate consolacionem habent. non quia amat se inordinate et ita sua consolacione desolatur et ut ita dixerim ipso medicamine langorescunt Adam refugium quesivit in se dimisso deo et ique acrum dine in se secundum peccatum usurpacione deum et velle perficere absque deo. ut ellato ade possumus nos multos facere et hii utique in eius peccato dulcit manemus Magnum peccatum et timor de morte cum medicus infirmum soli deo committit ad curacionem secundum Ade et totum genus humanum sanare potuit non solus deus Et nota quod nullus febribus et omnibus malis mederi valet nisi ille de quo scriptum est Iob v. secundum ipsi vulnerat. medetur et sanat. quod filium reguli sanavit et infirmitates curas sanat Tercium de 2°. De tercio de sanacione filii sui. Iste regulus anxie movere filium suum pressit ad christum rogans ut descenderet anteque moriatur filius eius. Illum compellebat ad christum cura egritudo nos vero multe. non est enim sanitas in corpore mea quia vulneratus sum propheta Et ideo Multiplicate sunt infirmitates eorum postea accelleraverunt Accelerenus ergo orare et petere ut sanet animas nostras peccatis antequam moriantur Sanet scilicet ab iniquitate quod est cursus domini Adveniat regnum tuum secundum in hoc oramus non ut dicit Crisostomus super Mat. ut adveniat regnum iniquitatis vel regnum dyaboli regnum peccati et veniat regnum dei scilicet regnum iusticie et bonitatis Cum enim extincta fuerit iniquitas sola regnabit iusticia hoc est regnum dei De quo ¶ Auferetur a vobis regnum dei scilicet regnum iusticie Clamet ergo Domine descende priusquam moriatur anima mea. Venit perigrinatum. ultima vera virtus nostra affectionem precipua amore ut in amore spiritualium non errem et te ut congruit amem. In hiis enim tribus errare est in morte peccati morientis tendere Unde de isto dicitur quod incipiebat iam mori Oracio enim est ut nos a febribus animarum sanet ut scilicet amore sui spiritualis mentes nostras insensibiles reddiat. ex hoc enim mox sensibiles per amorem caritatis erunt. Unde sponsa in Canticis dei beneficium precipuas ait. vulnerata caritate ego sum Male sana est anima absque illo vulnere. vulnerata autem ardet ad deum que se prius pro frigore nec sentiebat Sed certe hoc omnia premenda ut fides nostra non sit in aliquo defectuosa ne nos

dure corripiat sicut hunc corripuit. Unde et demissum infidelitatis penam suam voluit dominus eius honorare et hoc ideo ut amoneret ab eo flamam estimacionis qua putabat filium suum non posse salvari tamen in presencia eius corporali. Si hunc gentile pro fide diminuta corripuit quid de nobis estimamus quantum corripiet. displicebit tamen deo infidelitas in gentili. multo plus nunc in christiano. iam enim dies venit. fides dilucidata est intellectus illustratus. veritas patefacta. Sed tamen et si fide habemus semper tamen usitari debet in cordibus nostris illud dictum. Credo domine adiuva incredulitatem meam Mat. ix Credo veritati quam ex scripturis audio. sed adiuva scilicet in fide quantum ut illi fervidus assenciam que credo. ut lumine clare fidei simus excitatus ad laborem salutis ut clara dies excitat dormientem Valde notabile quod regulus cum nos mutates sanitatem filii requisivit de hora qua melius habuisset. qui dixerunt ei heri hora septima reliquit eum febris. Scriptum est autem Iob v. In sex tribulacionibus liberabit te et in septima non tanget te malum. Sex tribulaciones notant statum presentis vite. in qua tribulacio dolor et labor Sicut sex dierum huius Deus sex diebus labore creacionis fecit perfecit Die autem septima requievit ab omni labore Sic in huius utique filii dei nunc qui in die laboremus et pro salute tribulemur ut nos deus liberet. Dicit Gre. Diem transitorio labore ateriam. a perpetuo dolore liberam. Hiis diebus perfectis sequitur dies celestis septimus qui vesperam non habet et nos requiescemus in gloria Sex dies laboriosi habent vesperam quia omnia huius vite breve habent terminum sed dies septimus non clauditur quo termino interminum. Post sex dies sequitur septimus quia post huius vite labores sequitur retribucio eterne quietis tunc nil mali tanget hominem apostolus. tunc febris perfecte relinquet nos qui anima pulsis omnibus defectibus deum perfecte amabit et gaudebit eternus in gloria celi etc.

Erat quidam regulus cuius filius infirmabatur Capharnaum Io. iiii°. Ubi terrena notantur. Primo. Primum peccata se vita et gloriam minuit Secundo ex peccato actus humani sunt infirmi non perfecte divina fuerit solidati. Tercio fides christiana in primordio ex prefectoribus defecisset nisi signis et prodigiis suffulta fuisset. De primo dicitur Erat quidam regulus hic fuit Adam primus homo et est in omni sua posteritate qui fuerat rex ex creacione sed factus est regulus ex culpa. Post creacionem enim dictum est homini Dominamini piscibus maris et volatilibus celi et universis animantibus que moventur super terram Multiplicamini et replete terram et subicite eam Gen. i. Sed ut ait propheta homo cum fuit in honore non intellexit. Unde cum peccavit honorem regium. potenciam vitam gloriam sua inferit factus de rege regulus de duo sed non de divite missi. nam sibi et toti posteritati coronam immortalitatis clamide innocencie destenevit. Iam cuius dicitur illud Apoca. iii. Dicis quod dives sum et locupletatus et nullius egeo

Sz vestis qz tn et misabilis paup terr et
nudus p(ro)ducit septem ponte p(er)ssim valla:
tus i infirmitatis corpore e(t) minor(um) inimicis
q(ui) vadunt ea in seipso sustinet. ubi hoc qz ra:
vo g(ra)m bellat fz etia elem(en)ta (et) oia regn:
lia (et) se sibiq(ue) o(mn)i isidiat(ur). Si septem ponte
hzt mi desideria regnat. voluntas ubi stul:
tenus frandem sequu(n)t(ur) que sua glutit i:
gnis vrit. aer infrit ad sorbet. bestia la:
terat repple venat. ubi ei qz pare ubi se:
rutate hz. ubi bellu(m) qz bellum qz pare
nobis here n(ost)ro creatore invenit. ha hz
ni creatura (et) naac an g(ra)spertu sitor(um) bestie
humiliabat(ur) nisi pt vnerenal morere. go
vbeliho vet ex pito quo p(ro)dit e septenz
ponte p(ro)dit gladiu(m) ponte vite. quo se
ab iniuria mortis deffendebat iu quegat:
rogit(ur) mori inimicus (et) in magnis delitat vi:
de tollitur de mo(rte) p(ro)dit vnde hoc de qua
voberatz fuit ad bo(num) ex pito vet q(uod) hz pri:
or ad malu(m) e q(ua)z ad bonu(m). Ait enim de(us) ad
noe. Sess (et) cogitatio huia(n)i cordis p(ro)na
st in malu(m) ab adolescentia sua. ita vt dicat
Ap(osto)lus no(n) qd volo bo(num) h(oc) facio. fz qd nolo
malu(m) h(oc) ago. huius itaqz filius (et) tota po:
steritas ita erat febre ifirma q(uod) mori in:
piebat. fz hora septima que e nu(n)c sextas et
nona qu(ia) pependit i cruce xp(istu)s nu(n)c sanata e
eius posteritas. tu(n)c dimisit ea febris quia
xp(istu)s passion calefecit st homines ignis d(omi)nus
ad deum. Tria aut(em) st que venerut ad
v(er)go (et) regnu(m). Pmo vitas in moribus. Sedo
prudentia in negotiis. Tercio humanitas
in fitis. vbi h(ec) tria apud virgo a regnu(m) defi:
ciunt rogne vobis vex sine regno. Ex
pito aut(em) vet defertz in iuduus qz dicit
bo(num) esse malu(m) (et) e(con)tra. defertz pruden:
tie qz no(n) p(ro)videt de futuro. defertz huia:
nitatis hzt mie (et) vitas que (et) iustitie io
h(ec) vx rege filius e regulus. vn(de) h(ec) re
pito dimi(ni)tus. Bene vg(o) dr q(uod) p(ri)m(u)m po:
tente hovem p(otes)tatem vita (et) glam minu:
it. h(ec) de p(rim)o. De s(ecun)do q(uod) ex pito atqz hu:
mam fut infirm. n(on) p(ro)vite divina fuerit
sohati. vn(de) dr cuius filius ifirmabat ca:
phar(n)au(m) filius regnu(m) e op(er)a nra hz bo(num)
op(er)a bo(n)a filius. malu(m) op(er)a malz filiu(s) h(ec)
aut(em) v(er)u(m) ifirmabat notat hps p(ro)i(m)u(m) imp:
fectum i quo huia(nu)m q(uod) opa hominu(m) qu(a)m:
qz videntur bona fuit ifirma. n(on) p(er) acce:
ptatio(n)e(m) salutis a deo fut despecta n(on) per
cu fuerit approbata. st iniuria n(on) p(er) eu(m) fue:
runt ratificata. fut missa n(on) p(er) eu(m) fuerunt
adamata. h(ec) aut(em) acceptatio approbatio ratifi:
catio sanatio e cura eius p(er) qua(m) ratificat vo:
luntate vt vite velit dicitur. opatma sol:
dat vt solide sanat vn(de) Allex(ander). fz in mo
pt vite velle n(on) h(ab)eat vi(r)tutem. h(ec) aut(em) vir:
tudo e ipa g(ra)cia. go no(n) pt voluntas vite vel:
le (et) opari in declinado malu(m) (et) faciedo bo(num)
si g(ra)cia. Hille. vn(de) itaqz dr. Rogabat eu(m)
vt descendet (et) sanaret filiu(m) eius. signat
aut(em) tria que dant occasio(n)em infirmitatis

mo (et) mortis filio vel opi iro. Pmo terrena volup:
tas (et) hoc notat Capharnau(m) v(e)l ager pinguedinis
ibi enim infirmabat(ur) filius reguli ex quo colligit(ur)
q(uod) voluptati terrene deditis (et) deu(m) despiciunt (et) v(ir):
tute vidum putant. Deut(eronomii) xxxii Incrassa:
tus impinguatus dilatatus dereliquit deu(m) factorem
suum (et) recessit a deo salutari suo. Sedo ifide:
litas. credebat enim q(uod) no(n) posset sanare eu(m) nisi
ad eu(m) p(er)sona(liter) descendet. vn(de) aut(em) Dne descende p(ri)usq(uam)
moria(tur) filius meus. Ex q(u)o fes(tum) p(ro) ifidelitate ifir:
matur opa. vn(de) dr Mat. xvii. Discipuli no(n)
poterat eicere demoniu(m) a quodam eis oblato. qz
aut(em) ihus O generatio incredula (et) p(er)versa q(ua)m(us)qz ero
vobiscum. quo adusqz vos patiar. Servete aut(em) di:
xert ad ih(esu)m. Cur no(n) potuimus eicere illu(m). dixit ill(is)
ihs. p(ro)p(ter) incredulitate v(est)ram. Am(en) am(en) dico vob(is) Si ha:
bueritis fide(m) sic(ut) granu(m) sinapis dicetis mo(n)ti huic
trasi hic (et) trasibit (et) nil impo(ssibi)le erit vob(is). Ecce in:
credulitas e ca(usa) q(uod) demonia repta no(n) eiciuntur
vbi itaqz in regno multa mi(ser)ia (et) modica p(ro)fecto
regni incredulitate sui in ambo(bus) dn(us) sola pallent
vbi ditas arescit regnu(m) e desertu(m) in vadu(m). Sz
dn(us) xp(ist)iani no(n) oriunt p(er) bo(n)a opa fz pallet p(er) malicia.
a. arguo ip(su)m here desertu(m) in fide fz nd h(oc)
tricus p(ro)iuadz q(uod) no(n) gratet(ur) n(on) emedat(ur) n(on) in:
credulitas. Sz fides est sic(ut) grnu(m) sinapis v(e)l
in sane hu(m)ilibus (et) in pectore fervens. Dn(us) moti
v(e)l demoni trasi. dicitur vnu(m) veni et nil e(st).
Ipz le Tercio mordinatus affectus ad bona no(n)
tm qz iste filius erat febricitatus. febris e nale
frigus in calore (et) e mordinatus affectus cre:
moris p(er) que frigescit ad celestia (et) ardesit ad
spalia. p(er) que frigescit ad creatore (et) calescit
ad creatura(m). (et) h(oc) e g(ra)ue n(on) q(uod) plus meus affi
cia(tur) creature q(ua)m creatori. h(ec) de s(ecun)do. De tercio
fz q(uod) fides xp(ist)ia(n)a ex p(er)secutoribus defensa nisi
signis p(ro)digiis suffulta fuisset aut(em) enim dr ihs
incredulo regulo. Nisi signa (et) p(ro)digia videritis
no(n) credetis. Sanato vo filio credidit ipe (et) do(mus)
eius tota. Ap(osto)li enim vt volt aug(ustinus) erat simplicissimi
idiote plebei. Thoracu pauperes cu(m) sit(a) iaudita
(et) demu(m) incognita mido p(ro)ducaret. qz vnqu(am) eis
credidisset a co(rum) doctrina acceptisset. a(utem) i fide
fuit multe n(on) adquisi divini n(on) fortale fzt
p(ro)tius miraculosa in eis vincisset. fut go p(ri)m(u)s
crescit in agro ita fides xp(ist)ia(n)a in agro p(re)semo:
nium. signum nu(n)c incredulibus. Incredulus fufut.
eue(n)tum batus q(uod) vno ociso Romano tota ad fide(m)
accesseret. Sz enim terz (et) si vias no(n) vidz. h(oc)
mo(do) dictioni mittedo p(ro)vet bo(num) ita sentenales
hoies qui ten p(ro)sunt qi ma(n)ducation(em) debat
in domu fide esse catholice. vt sic aut(em) Allex(ander)
h(oc) n(on) p(er) miracula que videt gratior ortus fiei
fz natura excitare minor ortus. fz intellectus ad
apphendendum ea que sunt supra vim (et) cu(m) vide:
tes intellectu intelligent h(oc) fieri v(ir)tute divina
excederet intellectum suu(m) ad maiora fzt que
p(ro)tinet ad articulos fidei vt crederet ea v(ir)tute
divina esse facta ad conducendum fide(m) in incre:
dulos vt fzt h(ec) ille. Ex h(oc) pz signa (et) miracula
esse facta ad inducendum fidem in incredulos vt
fz h(oc) gentes credunt. vn(de) aut(em). vn(de) aut(em) Glosa.

Sup. Mar. vlti° Signa in exordio in ecclia fuerut
vt fides mirabil' multiplicaretur. fide aut' eccle con
firmata no sut necessaria. h' glosa. Secundo ideo no
fiunt miracula. videt' pt' tria. p° vt sciamus fide
catholica ia adoleuisse. Secundo vt fides laudabil
p'maneat. h' est em laus fidei si quod creditur
no videt' vt ait Aug' sup Joha. Tercio vt re
detib' p'mium crescat. dum fide & sn persuasi
onib' visibilib' soli xpo credetes tenent. Sed
qn'qm' fides creuit g'ra laudabil' manet. qz
qn' ipam copiosam remuneracio p'mittit. sn mln
xpiani qui zli cu lacte nutrix fidem in se susceperu
nt. tn nullo p'sequete ex pura malicia a catholica
dedisti credenteq' a fide i heresim inciderut. & quod
dolendum ita fides in multorum cordib' emarcuit
q' vix vbera pig vmanet in x ghimchal et
cathone gsolaconi. Ita q' hnc piculosis tpibus
si omnipoteti placet & dign esset' nre fovet
ad gsoladu fidem vt nobile miracim de' faret
qm aut. n' signa & p'digia videitis no creditis vt
homines saltem ad deum rucoravet q' ias sic
oues absq' pastore gdmtur & p'peraret ad g'ciaz
& g'lam gsequedam Ad qua & nos p'duce &c.

Simile est regnu celoz homi regi
qui voluit pone rom cu suis suis
Mat. xviii°. Pr' misericordiaz deus
i'dulgencie dator. nullis hom multis precedetib'
p' filium suum in t'ra missum h'uano gen' antiqua
dimisit offensam g'tis. qm p'ut serit nob. sic &
nob i'mite nob facere docuit. atq' iuravit. scz re
mitte iniuriam & dare petetib' venia. nisi aut
nob viue voluit. n' g'ro quo dimittit iniuriam
& petetib' p'bz venia. pt' q'd vt h'et Mt. cum
p'g'qm petrus accedes ad Jhm dixit. Dne. quo
ciens peccauerit in me fr' meus & dimittam ei vs
qz septies. Dixit illi Ihus no dico t' septies sed
vsqz septuagesies septies. unq'md aut' p'g'qm
septuagesies septies sibi fuerit dimissum. no am
plius erit dimittedum. neqq'm. sz vt po' Berra
posuit ibi xi finitu num p' infinito. i. q'ocu'qz
gne pcti & quotiescu'qz in te peccauerit dimitte
ei. Dimittes aliena. dimittet' a deo & sibi ppa
dimiuch & sua dimittebut. que oia insinuntur
in hoc ewo° Secundo tangitur vefert. de debito. de
feritate & de vltion. Debitu magnum. crudeli
tas iniq. vltio horreda. ho magno debito ob
ligat' deo. magna feritate & iniquitate iniuria'
p'xi°. & p' hoc duro torquet' supplicio. De p° de ma
gnitudine debiti in q° ho obligat' homi regi scz
xo. q' nunc se hz erga hoies pie pariet vt ho
sz in morte cuiq' hebit se vt rex iust' & for
tis. nunc volt pone & incipit pone rom & io eas
ad memoria reducet vt p'us ho nos auisat ne
obliuionem tradamus In morte aut ponet eas
& gsumabit vt rex potes & districte oime ui
dum repetet debitum. nunc ipe nunc rogati di
mittit. i' iudicio aut' no parcet imo & iustici
as nras iudicabit vt si eu time nolimus qz
e ho benignus dissimulans p'cta ppt p'niam.
Sapie xi. salte timeamus eu qz e rex terribil.

Jeremie x° Quis te no timebit o rex ge
tium. Ide magna occasioz h'em' timendi
eum qz debitores ei' sum' magno debito
stricti ab eo recedere no valem'. ei' ue
no possum'. ineuitabilit' oms cora eo sta
bim' ii Cor. v° Omnes nos manifestari
oz an' tribunal xpi vt recipiat vnusquisqz
p'pria corp'is p'ut gessit siue bonum siue ma
lum Secundo q'ntitas debiti e decemilia talen
ta que decemilia talenta sut diuina p'
cepta. h' sut dece sm' num. milia p't per
fectionem. in q'bs em consistit quicquid requi
rit' ad p'fectionem necessaria ad salutem. h' sut
talenta nob commissa ad lucrandum deo ho
re p'xi° dilectionem nob salutem. Sunt em
p'cium ad acquirendum regnu celoz & iste
e finis dece p'ceptorum. h' talenta omnes
tenemur deo ad adimplendum ad h' em su
mus creati. q' si aliquod transgredimur comit
tendo mortale pctm oib' iniuriam i culpa
cadimus. & ad et'na pena nos obligamus
& no h'em' vn tm debitum soluam'. qz
ho nil de se h't q° debitum transgressionis
diuini p'cepti deo soluet Secundo vt dicit Tho.
iiii° iii° gt gentiles ho p' pctm mortale in
currit dei offensam. offensa aut' no tolli'
n' p' dei g'ram p' qua fit amicicia int' deum
& hominez Tercio go facere m' sic exigit
vt perdam' corde cora deo rogantes et q's.
qz Dns paciam habe in me & omia reddam
tibi Secundo pdit seruus ille no contricioz
sz dixit paciam habe i me no confessionez
qz aut' addit oia reddam & no satisfactioz
oia em reddit q' pro oib' debitis suis satis
facit Item que p' satisfactionem sollicite i
pletes que in iudicio p'me nob iniugitur
no dissimulem' no delidam' nosipsos p'
mittetes & p'z ea no ipletes. no deu delu
dim' sz nosmetipos. Multi dicut in corde
Sufficit q' manu sup me posuit & ita volt
deludere deu & deludunt seipos ventes
no perdunt corde cora deo sz subiunt gt
deum & medant dicut paciam h'e in me
qz facile gfitentur & apte mentiuntur dicetes
oia reddam tibi qz non intendit satisfacere
vnt & apl's pronat deu & thezaurizat
sibi ira dei horredam i die reuelacionis
i die mortis que est dies ponende rom'
dies magna & amara valde. Vos no sic
sz ad placandum tm regis corde re perdam'
dolentes re. vore confitentes re pmittam'
satisfacientes re. rememus p'pemus et
mis. sz h' facia' vt dns misericors nra oia de
bita nra p' g'ram sua nob dimittat. hoc de
p°. De scdo. de feritate & i pietate huma
na. nam seruus ille a tanto debito g'ra re
gis absolutus egressus tradet obliuioni
benificium acceptum i' recto debitore suo suffo
cabat eu dicens Redde q'd debes. Cu qz hu
militer rogaret eum vt paciam haberet
noluit sz misit eu in carcerem donec debi
tu redderet. pt' quod rex vocat eu seruum
neqz qz ecmitate no admisit. eius in q'tag

ex tribus ostenditur. Primo debitor ille erat servus
conservus et eodem defectu laborans. Secundo
quia debitum erat minimum quia centum denariorum
cum tamen ipse erat ex quo servus maioris debiti
acceperat absolutionem. Donaret etiam conservo quod
erat minus. Tercio quia prius debitor erat
in eadem fora et eodem ordine rogavit. Quibus visis
ille totius debiti dimissionem a rege accepe-
rat. Iniquum erat quod verba que regem ad pietatem
inclinaverunt servum suum humiliter rogatum
flectere non potuerunt. Adverte de huius debi-
ti dimissione loquitur Crisostomus. Unde homo hominem le-
dit aut verbo aut opere in quo lesionem fit iniuria leso
contrahit quia lesus contra ledentem rancorem et ledens
tem displicenciam iniurie et cordis infringa-
tor. Modo ut dicit Lira super illo Dimitte no-
bis debita nostra sicut et nos etc. racio est ad sa-
lutem ut homo verbo vel facto lesus dimittat
ledenti debitum sine culpa quantum ad offen-
sam et rancorem et inimicam cordis. Hoc Christus
ait Mat. vi° Si dimiseritis hominibus peccata
eorum vel offensas de corde dimittet et vobis
pater vester debita vestra. Si autem non dimiseritis
hominibus nec pater vester dimittet vobis peccata vestra.
Et ita homo qui tenet rancorem in corde contra
eum qui ei fecit iniuriam dicens in pater noster Et dimit-
te nobis etc. hic in persona propria mentitur in sua
peticione et peticio sua est inutilis tam ex se
quam ex alio ita quod et pro se orans et aliis pro eo
orans non impetrat quod petit. Eccl. xxviii°
Homo [illegible] servat iram et propiciacionem
petit a deo. Quis exorabit pro delictis illius
q. d. nullus. Et ita tenere contra hominem in cor-
de rancorem et odire fratrem et velle vindicare
in eo et proximum est simile peccato in spiritum sanctum pre-
cludens petitionem tam propriam quam alienam pro ipso fa-
ctam sed non est obligatus de necessitate salu-
tis dimittere debitori suo iniuriam. Potest enim so-
lucionem et recompensam petere secundum ordinem iusti-
cie. Ex hiis patet quod vitare evangelica in
pater noster datam volumus nobis in mendacium
tam commune maliciam. Ita quod si unus alius
etiam verbo vel modico facto ledit. Mox contra
ledentem concipit rancorem. Nec placatur donec
vindicatur. Ledit unus alium exili verbo statim
lesus vindicat. Ferro vulnerat quem mutuat.
Et apte hoc Crisostomus vertit in derisum. Sed dicit
Eccl. xxviii° Secundum vindictam vult inveniet
vindictam a domino quia sibi solus reservat
vindictam et ipse solus eam facere potest sine
culpa exceptis officialibus et iudicibus quibus
est datus gladius ad vindictam malorum lau-
dem vero bonorum. Hoc de secundo. De tercio de
severa ulcione contra servum nequam quia iratus
dominus tradidit eum tortoribus quousque red-
deret universum debitum. Simile Mat. v°
Christus ait Esto consenciens adversario tuo scilicet
Christo. Indulgendo ei ex corde dum es in presenti
vita ne adversarius sibi ne tradat iudici et
iudex tradat te ministro scilicet diabolo tor-
tori et mittaris in gehennam vel penam infer-
nalem. Amen dico tibi quia non exibis inde donec

reddas novissimum quadrantem, id est minimum. Exibis quia
pene infernales torquent dampnatum sed non
satisfaciunt quia infernus est extra locum satisfactio-
nis. Ex hoc quod infernus est et in eo pene sunt eterne
credere debes. Ideo dicit propheta Mors peccatorum
pessima. Mala propter diversitatem penarum. Peior
propter earum acerbitatem. Pessima propter perpetuitatem.
Unde ut dicit iiii° dialogo dixit Petrus ad beatum
Gregorium Scire vellem quomodo iustum sit quod culpa
in inferno mercede sine fine ardebunt. Respondet Gregorius
... et constanter verum est quod sicut non est finis gau-
dii bonorum ita etiam non erit finis tormentorum
malorum. Nam veritas dicit Ibunt hii scilicet reprobi
in supplicium eternum. Iusti autem in vitam eternam. Si
verum est quod promisit iustis scilicet vita eterna, falsum
non est quod comminatus est iniustis. Forsan dicis non
eternitas penarum in inferno. Sed sacerdotes dicunt
penas inferni esse perpetuas ut earum timore a
peccatis homines compescerent. Dicit Gregorius Scimus hoc
dicere fatuus vel insensatus presumat. Si enim mi-
natur malis eterno supplicio et non est hoc ut insen-
sati estimant impletur. Ergo etiam quod pollicetur
bonis scilicet vita eterna non erit impletura. Sed
quia incredulitatem veritatis vertunt in mendacium et quod vi-
veritas Christi mentiatur. Hanc severam sentenciam dei omnis
formidare debemus. Scimus enim dicere potest Nemo est
cor meum et purus sum a peccato. Prov. xx°. Quia etiam
ut dicit Gregorius. Etsi iam noscit homo opera bona sua
fore et virtute esse quod agit adhuc in fine illius
subtilis presentem ignorat. Ergo fateres quod debi-
tores dei sumus ne in eius adventum tradamur tor-
toribus. Nunc dum adhuc est in itinere petamus in la-
crimis indulgenciam nostrorum debitorum ut in die vo-
cis et mortis iudicem nobis placabilem habeamus ad
assequendum regnum celorum. Sed nobis etc.

Oblatus est ei unus qui debebat de-
cem milia talenta. Mat. xviii°. Crisostomus
Hoc est dominum et formidabile in quo
ostenditur quod deus tamquam servus suis dura potest veniam
et instante exigit debitum. Omnes nos sumus servi
dei. Simon Li° vi° ca° xviii° Omnis homo servus
dei velit nolit sibi subiectus est quia in lege iuste
factionis quia in lege iuste punicionis scilicet omnes ei
subiecti sunt quia ut recipiat pro bonis actibus premia quia
supplicia pro suis iniquitatibus. Omnes servi sumus
dei ad gloriam non ad penam. Servos habet deus non
quibus indiget. Sed servi eo indigent. Illa indigen-
cia quod sine eo nil subsistit et quod sine ipso nil potest bene sub-
sistere. Ipse autem bonorum nostrorum penitus non in-
diget. Nec solum servi verum etiam debitores. Ab ipso
enim et nobis ipsi et omnia bona nostra sive nature sive
fortune sive gracie sive glorie. Ait enim apostolus Scimus
habes quod non accepisti. Omne enim datum et omne
donum de sursum est. Si autem accepisti quid gloriaris
in te quasi non acceperis a deo. Pri. Corin. iiii°. Scimus
ergo non terrebimur audientes quod deus dominus vult habere
solucionem. Mat. v° Non exibis inde donec reddas
novissimum quadrantem. Videamus quod pauper homo
cum sit potentis debitor. Si non habet unde solvat
et recrimit difficile dum ne capiatur fugit in
alienas partes modo quia unde quomodo alio evadet illum

Nos autem qui in multis deo obligamur et non habentes unde solvamus quomodo non timebimus dominum nec a facie eius fugere valemus nec latere nec obviare sibi nec fideiussores evadere nec abiurare nec quomodo ullo modo evadere aut defendere. Non est alia via nobis nisi ad eius misericordiam confugere et in ea sola sperare. Sic patet primo quod magna obligatio Secundo solutionis defectio Tertio dura sententiatio. Ad primum Magnitudo debiti ymmo dona. Cum sit decem milium talentorum. Talentum notat divinum preceptum quia valde deus id appendit et valde impleri iubet. Iusta id Tu mandasti mandata tua custodiri nimis. Talentum habet pondus. Vult enim deus quod ad eius precepta habeamus reverentiam. affectionem et honorem benivolentiam et promptitudinem. Est magna lex domini id magne auctoritatis. Lex immaculata id homines purificans. Lex convertens animas ad faciendum bonum. Lex prestans sapientiam parvulis et humilibus. Unus enim est manus de preceptis dei. non sublimis quae continuit. Ea decem talenta sunt decem precepta quae deus valde ponderat appendit et dividit. Ubi vult ut homo haberet mille immo decem milia multa. Nam quamvis decem sint precepta. Tamen vult ea deus a nobis multiplicari. bona voluntate bona cogitatione bona operatione ut sint nedum mille sed et decem milia et ideo exprimit ea sub decem milibus talentorum. Rex autem celi et terre et voluit et vult et potest rationem cum servis suis in hac vita sine clamore sine strepitu nullo audiente valde occulte. quia ipse singulorum multa examinat ponderat et appendit. Non quamvis taceat ne sequitur sententia dum dicens quae dicetur Ite maledicti in ignem eternum qui paratus est dyabolo et angelis eius. Manus enim divina quam Balthasar vidit in pariete scribente scribebat Mane thekel phares id est numerat appendit dimisit ymmo multa et demulta. numerat et appendit finaliter scilicet in die mortis dividet. Mane scilicet in examine. Post modicum dabit sententia. Tunc multa quia ibunt mali in ignem eternum. Iusti autem in vitam eternam. Recepit homo a deo multa bona. Vult ponere et potest rationem conterere cum eis. si propter hoc premior reddit deo ad serviendum. Precepta eius ad custodiendum et implendum Si paradiso nos invitat ad privandum dei honore a sorte honoratorum et receptorum Solet enim homines subvertere ex domibus dei dicit Abre. Con condi: tore suspende est eius precepta peccando transgredere. Si enim magnum dominationis eius exemit in per obedientiam subesse contempnit Tales modo deus habet servos quos quanto plus bonis visitat tanto plus contra eum sibiunt quem despiciunt. Hora non cessat rex ad rationem ponere et examinare. et tandem iusta sequitur pena. Secunda magna vero homo nec voluntate nec operatione ita se ad plenum in preceptis dei extendit sicut ipsa requirunt. ideo sunt ea delinquit quod debitum in x milibus talentis exprimit. Recte ergo dicitur Cum cepisset ponere rationem oblatus est ei unus in primo anno qui debebat x milia talenta. Hoc de primo Ad secundum Solutionis defectus. unde dicitur Cum autem non haberet unde solveret. iussit eum venundari et uxorem et filios eius. Sic ergo undique et videndo debita contrahimus et aspiramus in ponitia ad solvendum ut nos cohibeamus. Stultus est debitor qui grandes debita contrahit et diem solutionis non attendit. Sic stultus est peccator qui facile peccata accumulat et non advertit quod veniente die solutionis omnino nil solvere poterit. non advertit homo qualiter peccat quia mortem quae est dies solutionis non attendit. Cognitus quantumcumque sit qui facile natat super aquam. sed in ripa vix fortes quod tenuit propter gravitatem Sic etiam homo dum sanus est sine fine sive non pendit nec disponit solvendi curat. Cum autem venerit finem ad ripam vite. gravitas magna instat quod gravia pene rupuntur. non est debitum sub sole gravius quam peccatum. Cuiuslibet debiti fieri potest ad minus modica solutio. debitum autem peccati nec in minimo solvi potest Si enim peccator omnia mundi mala et tormenta usque ad diem mortis sustineret non posset sine viribus pro uno peccato satisfacere. quia mortale peccatum animas maculat mortificat et iram dei immittit. Hec omnia non possunt tolli nisi per gratiam dei per quam fit concordia inter deum et hominem per quam delentur maculata et mortua vivificatur anima. Iste vero debitor ille videns quod non potuit subsistere per iusticiam confugit ad dei misericordiam Non prudens rogabat patientiam habe in me. procedit in confessione. Ante in confessione premisit divina gratia adiuvit confessionem. de in satisfactione. unde autem misertus est ei dimisit eum liberum a captivitate culpe et reatum pene eterne sibi dimisit. Ecce divina misericordia magis compensat totam insufficientiam et infirmitatem humanam ecce ad humilitatem peccatoris dimisit eum liberum a captivitate culpe et omnem obligationem pene eterne dimisit ei. Unde ut dicit Simon Libro i. capitulo xxii quod frenatur divina iustitia scilicet devotis precibus penitentium ne in peccatores tam subito fulgura punitionis emittat. nam si omnes peccantes subita percussione puniret in primis recederet creator omnium opus ad primam non expectans. Sed quia benignus et misericors est nolens mortem peccatorum. ideo statim punire dissimulat. Iulle. Si ergo viribus tuis non potes solvere debitum saltem primum habes dei misericordiam ad quam dum vocat et fugis penitendo penitendo totum debitum quantumcumque magnum dimittitur. Hoc de secundo Ad tertium dura sententia contra eundem qui immemor beneficii noluit in fore condere beneficium oblitus quia solus venia x milium talentorum obtinuit debitum centum denariorum et pecuniam offensam sibi dimittere noluit ideo convenit dicit Ffacilior est in deo quam cum homine dispositio Unde suffocabat eum dicens Redde quod debes. O miseri sed vos qui nec erga dominum ad pietatem commoti. Hoc dicit Simon huic adversa ad vos in peccatis quibus misericordia est. pessimi qui in magnis domino obnoxii existentes per dimittere proximis omnino detrahunt. quia a veritate atque ab omni bonitate deficiunt. Et vide quod in hoc magno servo non apparuit recognitio erga proximum nisi post susceptum beneficium Sunt enim homines qui antequam adipiscuntur honores et prelaturas a deo credunt quod innocentes. sed quanto largitas dei eos evehit ad altitudinem dignitatis et officii tunc primo malitiam suam detegunt. tunc enim primum suffocant eos in quibus prevalent Et quoniam dicit nil miseris nisi cum mihi subiret. Reverat in aliquam quem Cum primum exibat sepe non nata peccatis In secreta sibi dirumpit

esse solet. dicit Crisostomus. videntes conservi contristati sunt et narraverunt hec omnia domino. Magna tristicia hominibus in terrenis malis placatur. hinc enim querulantur coram deo quod eveniunt ad dignitatem. Unde dicit deus devore enim. alius vide domine et remedia. Alius vindicta domine omnes qui contra eum querulantur. Sed videamus quam dura sentenciam contra se suscepit quia tradidit eum tortoribus id est demonibus quousque solveret universum debitum. Ecce traditur demonibus ad penam eternam non pro illo debito preterito quod dimissum erat ei sed pro peccato revendicationis quod aggravatum fuit ex magnitudine dimissionis precedentis debitorum. Dicit enim Thomas in ultima parte Sequens peccatum continet in se reatum prioris. Itaque vult quod peccata prius dimissa redeunt in sequenti peccato. non in se sed racione ingratitudinis. Que ingratitudo respicit priora dimissa et se declarat in sequenti peccato. Et quanto peccata prius dimissa fuerint maiora tanto maior redit ingratitudo in sequenti peccato. Et quo indicacio aggravat peccatum racione ingratitudinis. Solet desperari de vita ordinaria in infirmitate. ita eciam non est spes bona salutis in hiis qui se ita in eadem morbia a maiora

Addite quod tradidit eum tortoribus donec totum solvat. Et quia in inferno non totum solvitur et numquam persolvitur. Nec penarum solucio sed numquam satisfactio ideo in inferno est eterna pena. Ideo videtur ex pluribus valde absurdum quod deus pro brevi peccato dampnat in eternum. Unde quod et apud homines pro brevi temporis vindicatur longissimo tempore. iam pecunia carere. iam virtus. iam capitis iam exilio. brevem perpetrat homicidium aut adulterium sed longo punitur tempore. Si hec [illegible] hominibus non raro magis deo. Sed dicit aliquis tamen xpus ait quod mensura mensi fueritis remecietur vobis. et quia peccatum perpetratur brevi tempore ideo eciam commensuracio debet esse brevis non eterna. Sed sciat iste ut dicit Augustinus xxi° de Civitate dei. ista mensuracio non attendit propter equale temporis spacium sed propter vicissitudinem mali id est qui mala fecerit mala paciatur hic ille. Et prende quod iste sed vos neque qui dannatur penis eternis racione sui peccati quia dei offensam dimittere noluit. Non enim equum est ut sed vos sit servus tuus benignus est. dicit Simon ibidem inexpiabilis iniquitas apud deum si miserebimur aliis ac proximis fuerimus Quid protest quoniam nos deum esse propicium. et nisi fuerimus benigni ad proximos dimissa mala in obprobrium nostrum redibunt ad cumulum tormentorum. ut eciam revocata crimina que dimissionem acceperant in culpa et in pena a minorum quia condicione redditur hic ille Cavete ergo ab invicem ne unus alterum destruat aut ei noceat quia per offensam proximi deus obligat pene eterne videte ut unus alteri offensas ex corde dimittat non simulate ore sed variat corde ut unusquisque erga proximum habeat pacem non fictam sed veram hec omnia consabantur in cordibus apostolorum Simonis et Iude quorum post ascensionem incurat regionis

Persidis ubi fuerunt duo magi Zaroes et Arphaxat ubi invenerunt xii principias doctores baptisantes et miracula facientes ubi passi sunt per xiii annos Cumque septuaginta templorum pontifices cogebant apostolos ut adorarent duo eorum simulacra. duas statuas scilicet solem et lunam Apparuit eis angelus domini confortans ut in fiducia ad palmam martirii properarent. Tunc dixerunt palam ut statuas simulacra vera esse demoniis plena. Ergo Simon precipio demoni qui est in statua solis Et tu imperas Iudas precipit demoni qui est in statua lune ut egrediantur et statuas comminuant. Tunc pro sperit[?] te egrediebantur duo nigri ethiopes et in ululatu comminuerunt statuas. Mox pontifices irruerunt in apostolos et interfecerunt eos et eorum hospitem. Tunc templum a fulgure in tres partes scissum est. duo magi illi versi sunt a choruscacione in carbones et descenderunt ad infernum Apostoli autem in vita eterna regnant et nobis implorare dignentur apud dominum xpum qui est benedictus etc.

Oblatus est ei unus qui debebat decem milia talenta Mathei xviii° Hoc evangelium ostendit nos omnes esse debitores dei et multo. Si enim terra nos principi non sumus quam quanto minus ea que nocta nobis sunt Dicit enim deus per prophetam Ezechielem xviii° Omnes anime mee sunt ut anima patris ita et anima filii mea est Deus autem fortis et plene exigit debitum ab homine quod est terribile Si enim pomp[?] hic existit debitor alicui potenti qui ab eo sevicia exigit racionem timebat et plerumque fugit. Tanto quia potencior deo qui omnia mutuavit nobis. naturalia corporea. munifera bona et exhibera. naturalia et fortuita. bona gracie dat et glorie promisit et de omnibus racionem inibi requirit a nobis quas solvere non possumus. quod si solvimus non plene. nisi itaque eius misericordia debitum dimittet quis salvus fiet. Ideo propheta Treno: ii° m° dicit Misericordia eius est quod non sumus consumpti Sed toto itaque in homine erga deum obligacionem magnam Secundum solucionem ullam Tercio sumam comparatione duram. Ad primum Rex celi et terre voluit racionem ponere in hominibus et cepit ea ponere in vita et de vita homini examinare Oblatus quia est ei unus qui debebat decem milia talenta Ecce obligacio magna. Ecce hoc est obligatus deo. sibi ipsi in corpore et anime proximo et spiritali bono. Deo in tribus scilicet obediencia in preceptis. reverenciam in sacramentis. ut reverenter ad sacramenta dei non accedat maxime ad corpus xpi. gloriam in flagellis Debet enim gracias deo agere in prosperis et adversis. in tribulacione et gaudio. Corpori debitor est in tribus scilicet refectionem in virtute. refrenacionem in voluptate. Castitatem in sobrietate. Anime eciam in tribus ut memoria meditetur dei beneficia. intelligencia elevetur ad dei consilia. voluntas diligat amplexetur dei mandata ut placeant nobis quem quidem deus facit. Tenemur et proximo supportacionem in fragilitate. subvencionem cum hilaritate. erudicionem in veritate Tenemur eciam spiritali bono tria ut bene dispensemus nostra munera in obsequiis habeamus et ad salutem ea convertamus. Hec sunt debita que clauduntur in x milibus talentorum. Debet x milia talenta quia plura tamen est divina precepta

Unde

et in quolibet mortali peccato contra precepta. nullum enim
est peccatum mortale quod in x preceptis prohibetur. nulla
etiam que in eis non comprehenduntur. Consequenter ergo homo
committit mortale peccatum iam debet decem milia tale-
nta quia transgressor preceptorum dei tenetur x
milia talenta et obligatur ad x milia penas.
Mille pene debent punire transgressorem di-
vinum precepti. et quia x sunt precepta et faciens contra
unum ledit omnia. ideo transgressor debet decem milia
talenta id est decem milia penas. Sed nullus homo potuit
sustinere cum nec unam valet pati. Et significatur divi-
nitas quia cum unum non ideo quia unum esset transgres-
sor sed ideo quia cum materia redundabit in caput
suum dicit dominus Ezechiel xviii° Anima que pec-
caverit ipsa morietur. Et apostolus ad Galatas vi° unus-
quisque onus suum portabit. In his omnibus deus
In his omnibus deus cum hominibus voluit volt et
ponit rationem. Quia enim homo multa examinat in suo
pondere et mensura. tamen quolibet suspendit ad diem
determinatum. Cuius ergo meminit dicit per scripturam Red-
de quod debes reddere x milia talenta id est secundum Lucam
obligatus es ad magnam penam propter multa peccata
solvere ergo. Sed homo quidem in solvendo defectuosus
subditur quo ad suum licet quia non habuit
unde redderet. Ideo et hic non excusetur. dominus venun-
dari ipsum iussit et uxorem et filios et omnia que ha-
bebat et reddi debitum. Ecce magna miseria hominis
de tanto debitum contrahit et non habet unde solvat.
Transgreditur peccator legem divinam offendit suam
animam. offendit proximum offendit deum sed non
habet unde solvat. Consequenter cadit in mortale peccatum
iam debitor est deo in decem milibus talentis.
sed nec unum talentum solvere potest. peccare potest. sed peccatum
solvere ex se non potest. potest homo se occidere sed non potest vivi-
ficare. Unde si homo omnis mundi penas sustineret non
pro uno mortali satisfaceret. Dicit enim Thomas in
contra gentiles per peccatum mortale homo meruit offen-
sam dei. sed offensa non tollitur nisi per dilectionem. non
ergo potest homo a mortali peccato resurgere nisi per gratiam per
quam fit amicitia inter deum et hominem. Scriptum est autem
gratiam et gloriam dabit dominus. Sed per hoc non est excu-
satus peccator etsi ex se solvere non potest. quia pro
peccato satisfacere. Vendendus enim erit meritis. non
per pecuniis sed pro penis. vel et ipse id est anima sua et
uxor id est caro sua eternaliter torquendum. Consequenter
itaque peccatori est faciendum. Recurrat humiliter et
contrito corde procidens ante deum et rogans patientiam
habe in me peccatore in me misero quia non habeo quo
solvam. Da gratiam et omnia reddam. Peccatorem enim dei
gratiam adeptus in virtute passionis Christi sufficiens
est ad solvendum omnem penam pro peccatis debita. Sed
quia ut dicit propheta Respexit in orationem humilium
et non sprevit precem eorum. ideo sequitur Misertus est dominus servi
illius dimisit eum et debitum omne dimisit illi.
Sed quantum deo displicet recidivum in peccatum post
gratiam adeptam. quam districta sententia contra talem
peccatorem adicitur. liquet ex tertio membro. nam ser-
vus ille a domino gratia obtenta misertus de beneficio
sibi impenso peccatum ingratitudinis et impietatis
egit contra proximum suum debitorem. quia suffoca-
bat eum dicens Redde quod debes et non admisit illa
verba quibus et ipse gratiam a domino obtinuerat procidit
rogat patientiam. sed crudelitatis humilia-
tionem non suscepit. Scriptum est autem Noli secundum
ponte per quem transisti Unde sequitur est quod dominus vocatus
tradidit eum tortoribus quousque univer-
sum debitum redderet. In primo debito dominus
habuit patientiam. in secundo vero iratus. In primo
iussit eum venundari. in secundo tradidit eum
tortoribus. In primo debito non dixit ei serve
nequam sed in secundo quasi diceret. non est equum et peccata
a domino dimitti a deo unum id est offensa et
tamen non vis proximo dimittere non est equum ut
iste consequitur patientiam a deo qui non vult habere
patientiam in proximo. Gratiam vero contrahit. Evan-
gelium sic faciet vobis pater meus celestis si non dimi-
seritis unusquisque fratri suo de cordibus
vestris. Ecce offensa debet dimitti non solum ore
sed corde. Consequenter non fit ut deus plus attendit peccatum
post gratiam quam ante sicut quia recidivans in
maiori videtur peccato. Consequenter non fit quod culpa recidi-
vante difficilius dimittitur. nam et vulnus renova-
tum difficilius et tardius sanatur. Unde consue-
verunt homines de vita eius desperare qui
recidivat in egritudine post adeptam sanitatem.
Similes sunt hunc qui se convertunt morbi et
se volutantur in eadem. Si ergo iste peccavit
qui pro suo debito inhumaniter egit contra
proximum non habente. quanta dignus sit pena qui
opprimit torquet miseros et eos bonis eorum
spoliant. Certe magis iste et diucius et tortoribus
quia pro suo debito crudeliter ipsum suffocabat
Et vide quod iste servus nequam non punitur pro illo
debito primo exigo sibi dimissum est. sed pro novo
debito scilicet peccato crudelitatis et impietatis in
proximum et punitur donec reddat universum debi-
tum. sic quia respicit peccata ad debitum dimissum.
Itaque peccata post dimissa redeunt in peccato no-
vo commisso. ita quod agravatur peccata sequentes peccati
ratione annexe ingratitudinis que precedit ex
contemptu priorum beneficiorum. Unde iste ex novo debito
scilicet ex peccato impietatis et crudelitatis attraxit
sibi penam prioribus peccatis debitam. Nec quis
cogitet deum in hoc iniuste agere scilicet quod aggravat
penam debitam peccato sequenti et hoc propter ingrati-
tudinem priorum beneficiorum. cum et hoc liceat hominibus
facere tam secundum ius spirituale quam temporale.
Unde ex ratione ultimo de donationibus habetur
quod donator potest revocare donationem propter ingra-
titudinem eius cui donavit Unde si donatarius
manus violentas iniecerit in donatorem. aut atro-
cem iniuriam sibi intulerit aut grave damnum in rebus
aut vite periculum in vitam perpetraverit eo ipso huius
donatio carebit. Et quemadmodum dicit lesus ledenti
hoc et ignosco si vero post ea feceris in duplo ul-
ciscar in te. Sic et deus facit quod recidivante
obligat tale pene quanta sufferet sed ad punimenta
preteritorum delictorum iam dimissorum. Dicit beatus
Thomas ibidem Consequenter quanto peccata prius dimissa fuerunt
plura et maiora. tanto redit maior vatis
pro quodam peccatum mortale. Omni ergo diligentia
cavendum et formidandum est recidivare
in peccata. Modo non est dubium quod debitores
sumus deo obligati quia ad penas propter multa
peccata. offendimus dei maiestatem prevaricando
eius precepta. offendimus dei veritatem non ex-
plendo promissa. offendimus dei bonitatem
in flagellis et casibus in tribulationibus
eius gloriam minuentes. contra enim quasi de

ministeria murmurantes. Et revera non modica iniuria deo, quia et precepta nobis dedit suscepimus ea et implere promisimus, et in baptismo expresse omnibus operibus sathane et pompis eius renunciavimus, et scriptum est autem Eccl. v° Si quod vovisti domino ne moreris reddere; displicet enim ei stulta et infidelis promissio. In multis quoque animas nostras egimus et in multis contempsimus. Unde si debita solvamus non habemus, secundum quod facimus et iterum non aliud nisi cum fiducia ad tronum eius accedentes corde contrito et humiliato procidentes clamemus cum filio prodigo peccatore qui rursus ad patrem ait: Pater peccavi in celum et coram te, iam non sum dignus vocari filius tuus. Peto tuam maiestatem sis mihi parcens. Peto tuam veritatem, ostende eam in me, quod dixisti te esse nolle mortem et pietate [illegible] sic malicia per penitenciam. Peto tuam bonitatem impartiaris mihi graciam, que me tibi acceptum faciat et debita mea deleat ac animam mundet. Da mihi spacium penitencie et omnia reddam tibi, corpus et animam et opera deinceps tuo obsequio mancipabo. Non abiciet peticionem tuam, sed potens verax et bonus sperantibus in eum dabit graciam in presenti et gloriam eternam in futuro. Ad quam etc.

Ecce dues domina ex una parte premunit nobis, ex alia parte consulit nobis. Premunit per sermonem evangelii presentis ne orantes in periculo per se oremus, quia se damnat enim orando: Dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus; petit sibi homo a deo dimitti et ipse suis debitoribus non dimittit. Ergo ut dicit Crisostomus super Matheum: Orans unde dicere potes tu in mente autem fallere deum non potes, nec accipis indulgenciam nisi prius indulseris ipse. Hoc consulit autem nobis hodiernum festum beate virginis Marie digne celebrare, quia non et quomodo remedium ita efficax [illegible] peccatori sit veniam sicut habere in omni necessitate ad beatam Mariam virginem ei quia adherere, sibi servire et ipsam laudare, festa eius venerari. Ex quibus festis non minus est putandum gloriose eiusdem virginis Marie. Hoc enim ecclesia celebrat eiusdem presentacionis virginis sine instancia corporis de domo parentum corporis ad domum et templum cum prius ut in templo in presencia maneret cum virginibus quousque deus aliter disponeret. Si ergo celebramus translaciones sanctorum Adalberti, Stanislai, Wenceslai, Hedwigis et aliorum, multo magis translacionem beatissime matris dei et nostre celebrare debemus, quia sic ipsa dicit: Ego diligentes me diligo, sicut dicit Proverbiorum: Ego honorantes me honoro et celebrantes me celebro et premonico. Ad cuius celebritatem tria occurrunt ex eulogia ex ewangelio diei hodierne precedencia. Primum: innotescit deus de sua immensa homini peccatori et unde reddat non habenti dimittit multa debita secundum. Humana malicia dei beneficia oblita vendicat alteri homini parva debita. Tercium: peccata dimissa redire dicuntur, ingratitudine vacat et non ingratitudinis ultimus convertitur in peccato sequente. Dixi primo: Misereatur etc. Cum dicit: Simile est regnum celorum homini regi qui voluit ponere racionem cum servis suis. Secundum illud

deus qui ex natura homo et rex ex iusticia et iudicio dicitur: hic voluit ponere racionem cum servis suis et examinare facta eorum voluit. Ipsum quod non fecit quod voluit, utique quia dicitur primum cepisset ponere racionem voluit et fecit, sed nondum complevit. Hic enim in hac vita incipit ponere racionem, in morte autem complebit cum omnia facta cum omnes ad memoriam clare deducet, secundum modum est quod dicat voluit in preterito perfecto et dicit cepisset in preterito plusquamperfecto. Non per annos multos prius insanctis, immo a tempore discrecionis humane incipit ponere racionem et examinare facta hominis cum uno a x annis, cum alio a xx, a quinquaginta et a centum annis ponere incipit racionem et ipse cogitaciones verba et opera dinumerat, examinat et ponderat. Certe ipse ponit, non obsistimus, sed nos secum non ponimus, quia in malis nostris providenciam dei esse non credimus, ut saltem se ad ea plene credemus, sed et hoc non, immo deinde nostra gesta pensare non estimamus. O inrreparabilis negligencia cum a quo a quinquaginta annis incipit ponere racionem et peccator de debitis suis vix cum eo semel facit racionem. Incessanter ponit deus, dinumerat, ponderat, examinat et tamen peccator non videt, gaudet peccator semper letatur et dissolvitur et deus non cessat racionem ponere. Unde dicitur Eccl. v° Ne dixeris peccavi et quid triste accidit mihi, Altissimus enim est patiens redditor. Oblatus est enim ei unus qui debebat x milia talenta, secundum Lucam x oblatus ad maiorem penam propter multa peccata. Et cum non haberet unde redderet, reddere enim debet de suo et nihil sui habet nisi peccatum quod nihil est. Unde contra dicitur: volo [illegible] esse bonus, volo penitere, volo iusticiam facere, volo deo toto conatu adherere, illa omnia non sunt tua sed dona dei. Da corpus pro deo, animam scilicet nihil horum est tuum. Augustinus super Psalmum c xlvi°: Noli te putare aliquid operari nisi cognitum malum est hoc ille. Iussit enim dominus vendari et animam eius et uxorem et corpus et filios et opera et omnia que habebat. Glossa: pro cupiditate et operibus cum uxore et filiis penas solvere. Procidens autem servus ille rogabat dicens: Pacienciam habe in me, ut insinuat, ex parte penitens et omnia reddam tibi, et corpus animam et opera tuo obsequio mancipabo. Misertus autem deus cum servum est misericors et parcere dimisit eum liberum a pena et omne debitum ipse dimisit. Et certe natura dei ad peccatorem humiliatum per penitenciam omne debitum dimittit. Hic de primo. Dixi secundo: Humana malicia dei oblita beneficium vendicat alteri parva debita indulgere cum dicitur: Egressus servus nequam invenit unum de conservis suis qui debebat ei centum denarios et tenens suffocabat eum dicens: Redde quod debes. Procidens conservus rogabat eum dicens: Pacienciam habe in me et omnia reddam tibi. Ille autem noluit, sed abiit et misit eum in carcerem. Nequam malicia, ponte preposito servitute ipsum ne alter infiscat. Praesumit peccator flumen misericordie dei per potem transire sed hunc pontem fregit dum proximo misereri noluit. Unde dicitur Egressus servus ille, unde egressus certe a memoria boni quod acceperat, oblitus gracie sibi facte a deo non vult alteri facere graciam. Et si iste ingratitudine sua excusaret dominus non dimisi sibi quia se noluit humiliare, sed dicitur processisse ante eum. Si dicet: Multum fuit dimittere, sed non multum quia debitum centum denariorum cum sibi debitum x milium talentorum erat dimissum. Et si adhuc dicet: Non debitis viri peticionis utebatur, sed certe eisdem verbis usus est conservus et ille impetravit sibi a deo graciam. Et ideo tria exequimur. Hoc non discedit homo a gracia proximo facienda ex quo solus in sola dei respirat gracia, quam nisi quis a deo haberet, eternum

de vindatus essz. etiã pro vno talento pcti mort
iniqm sine gra satisfacet. p quid eni ex pcto e
fieri pt iustus nisi p eum qui dixit Isa. xliii °
Ego sum ipe qui deleo iniqtates tuas ppt me
: qz sum de9 ppt hc dixit pha Eripe me de ini:
micis meis ad te cofugi. ratim reddit. qz de9 me9
es tu. p qd tenebre expelli possit nisi p lumen
z pctm p gram. p qd iniuria tolli nisi p amicia
offesa no nisi p dilectioz tollitur. Et vt ait Tho
in gtra gentiles. p pctm mortle ho dei offen:
sam incurrit no go pt a pcto resurge n per
gram p qua fit amicicia int deu z hoiez. h ille
Scdo pn9 ho dz esse ad dimittedum pxi° offen:
sam parua ex qo sol9 recepit idulta offense
magne qz x milia taletoz. vn vnm talentu
pcti mortlis e qi infinitu magnu. Ait kra sr
nat Tanta e offensa qnt9 ille q offendit de9
aut e infinit9 z io offensa in ipm qndã infini:
tate hzt h ille. Tercio no solum ore sz z corde
dz ho offensam pximo dimitte ex q° totu a deo
est sibi dimissum. omipotes eni no parte sz totu
dimittit. Scdm ait Tho in vltia pte. Dimitte par:
tem essz cotr pfectionem iune dei cui9 pfecta sunt
opa vt dr Deut° xxxii°. vn cui9 miser tota
misecor. h ille. Et ho hc face deret sz non dr
eni Eccl xxviii°. ho homi suat ira z a deo qrit
medelam in hoiez sile sibi miam no hzt z de
pctis suis depca ipe cu caro sit rsuat iram et
ppiciatoz petit a deo. vn mito q huana mali:
cia dei bificij oblita dempsat altei parua de bi
ta idulge. hc de scdo. Dixi Tercio qz pcta
pmita redire dicuntur ingratitum ratz roni ingratitu:
dinis rtualit qtinet in pcto sequenti cu dnt
videtes aut conservi ei9 que fiebat qtristati
st valde z venerunt z narraverunt dno suo oia
facta. Vocavit enim dns et ait. Serve neqz oe
debitum dimisi tibi qm rogasti me. nu quid go opor:
tuit z te misereri qservi tui sic z e° misz9 sum tui
Et irat9 dns tradidit eu tortoribz qnousqz red:
deret vniuersum debitum. Ecce servo neqz dimis:
sum erat oe debitum. sz qz bnficium tm qtepsit
in hc q pxi° nolens in paruo dimitte crude:
litatem z impietate in eo exercuit. io ppt id
pctm ipietatis ppt annexam ingratitudinez re:
dijt pena pterenmu pctoz. vn tradit9 e tor:
toribz donec vddat vniuersum debitum. Ex
hc elicivit doctores q pcta dimissa p pniam
redeunt p ingratitudine annexam sequenti pcto
sz hc no intelligi q° ad esse qz pcta illa p pniam dei
sunt ad nichilum redacta go no redeunt. Obgato
extincta amplius no remmi fiat apd hoiez. deus
qut no est min9 miror hoie. nec gria hc intel:
ligi qno ad penam qz si no e pctm no e pena.
z quod no e no redit. Sz intelligi q pcta dimissa
redeunt p ingratitudine annexam sequenti pcto sz
q ex precedentibz pctis aggravata pena sequentis
ppt ingratitudine anexa sequenti pcto. sic q ex p:
cedentibz pctis agrua pea sequentis ppt igratitu:
dine annexa. Exm. aliquis sponte cadit ad aqui
cui9 qpates extraho ipm. iterz cadit scdo. ext
ho z 3°. videns eu qrto cecidisse z eu aiatz
sn qpassion pmitto eum fluitare. Sic omps de9
z miroris pcta pctori dimittit. q igratit9 recidi:
vat. iterz dimittit. ne pcto vniusum ridmat
ex sequenti utaqz pcto qstituitur igratitudo. ia q
qgratur pena. Sz dr Inquinum e. Ecce heo
tetu morha. qgo pniam dimittit de9 deum

mido in vnu pctm mortle. nu quid go ex
isto vno pcto deret redire pena tanta qnta
fuit p oiiu centum pctis sustinenda. Rndet Tho
in vltima parte. q. lxxxviii. Non e iniue
q ppt ingratitudinem qz p pctm sequens re:
deat tant9 reat9 qntus fuit pcereunitu
pctorum. sz inie e porconabiliter. qnto pcta
p9 dimissa fuit plura z maiora. tanto rdeat
maior reatus p qtemqz sequens pctz mortle
h ille. Ex hus tria. primo Angeli dei de
huana malicia tristes pctores cariscat de
pctis. estima9 q pcta lateant que sp an:
geli in qspectu dei narrant. z qd estima9
vt nemo sciet: in plateis pdicatur late.
Scdo recidivare in pctm e nimis periculosa
qz difficili9 sanat z etia qz pctm sequens
ppt igratitudine sibi annexam qnat reatu
Tercio. pena in iferno e eterna qz icidit
eu tortoribz qnousqz reddet vniusu debi:
tu. z qz nuqm reddet. igr sp erit torq bi
Sz vn e hoc q p tpali z brevi culpa da
pena inferualis. Rndetur p Tho. in vltia
parte. q pctm mortle ex parte auersionis co:
sequi reatu pene eterne vt q qt eternu bo
perdat. interim puniatur h ille. Scda:
ppt miam pxi° credentes rom z com pntu
int nos de viiis articlz faciaz. p pniam et
idulgeria petetes ad adipiscedum pniam in:
toz. Scda oia faciliz qnemend z nec nd
qsequimi nisi p preces bsisse vginis. n Marie
igr nos qfugiendum ad matrem gloriosa Ma:
riam matrem nre. Scda de se ait Eccli xxiiii
Ego mr pulcre dilectionis. q° sua iterssion
i fidelibz sibi deuotis valet pulcra dilecti:
one. i. vram z castam erga deum z hoiez
radicare z nutrire. ho° deo pri a paren:
tibz e ad templum putata. sic eni qgruebat
vt illa q° ab inicio z an scla ordinata erat
ad qcipiendum z portadu pcium huane re:
dempcionis deu z hoiez. in templu dei a pu:
ericia putare. qz solum cu essz trium an:
noz. ibi qz a spu scto de diuinis istrueret
z a qnsacon z mdanoz qnbernio tota
abstraheretur. nc eni licitu erat vt virgo
teplu spus scti electa vt sit tabnacz filij dei
alijs manpare n tm diuinis. que tata
familiaritate z amicicia erat deo qiugenda
vt ipm ss. qciperet. pareret. portaret edu:
caret z foueret Certe h putaco pnis in tem:
plu erat ss. ordinaco. in signu hui9 dum
ea parentes deduxissent. vsqz esset in
ea ira teplum qd erat in alto z ita qnden
gradibz ascedebat ad illud Maria cu nos
absqz oim adiutorio gradu sic ascedit quasi
ia pfecte etatis fuissz. Stupebat pontifices
z tot9 pplus admirabat q puella triu an:
noru ita qverssu maturo icedet. vn hc n
qz spus fortitudinis ipam qfortabat z vi:
res ei addebat. qd figurabat q ipa ex
plenitudine gre qua habuit ex infusion diui:
ne largitatis qstituta fuit pgle pue creature
qnuta sn ipedimto z difficultate crescere
z ascede debat in virtutibz z mriz. ita q
qlz actu z motu potuit mereri z quelz
ei9 actio z opaco qnnita z meritoria fu:
it. h e inotanda vt raritate pre augeat

vt proximis offensas dimittam et meas cul:
pas dimittet deus et precedentes et subsequen:
tes det quia graciam in presenti et gloriam in futuro
quam nobis prestare dignetur Jesus christus etc.

Serve nequam omne debitum dimisi
tibi quoniam rogasti me Math. xviii°
Ewangelium hoc tractat illud dictum supra Beati mi:
sericordes quoniam ipsi misericordiam consequentur. Ex ad
verso Maledicti immisericordes quoniam iusticiam
pacientur. Excedit autem secundum Sapientes iusticia
et preclarissima virtutum. excessus in eius e
vitandus. Unde Sapiens Noli esse nimium
iustus. Unde servus iste quia crudeliter torsit su:
um conservum iusticia absque misericordia in eo con:
dendo. factum est quod sibi ipsi mortem nocuit vt ne:
dum graciam non inuenit ex hac crudelitate
sed et vitam perdidit Unde Augustinus de Ancona
tractans illud Jacobi Misericordia superexaltat iu:
dicium. dicit quod homo magis exaltatur per misericordiam
quam per iudicium. quia qui facit misericordiam misericor:
diam inveniet. sed qui facit iudicium metitur iudici:
um. h ille. Nota itaque tria primo dei misericordiam
Secundo humanam crudelitatem Tercio equam dei
voluntatem. De primo Serve nequam omne de:
bitum dimisi tibi. immo plus obtinuerat quam
petebat. rogabat enim solucionis dilacionem et
accepit debiti dimissionem. latro in cruce pe:
tiuit vt dominus in regno suo haberet eius me:
moriam. et audiuit. hodie mecum eris in paradiso
Mulier chananea petebat fidelis filie a de:
monio liberacionem et audiuit O mulier magna
est fides tua fiat tibi sicut vis. Iste quod debitor
cernens se in misero obligatum regi cogitabat
vnde solueret. Ecce inberetur venundari et in
et vxor sua et filii sui et omnia sua. quid faciet
Scio quid faciam. fatebor debitum. implorabo
misericordiam et inueniam graciam. Unde precedens cora
rogabat Rex magne cuius proprium est misereri
et parcere. in multis tuis miseracionibus prostra:
sternimur preces ante te. In res prostolacio mea. In
res patria mea. pauciam habe in me. parce pec:
catis meis. da spacium et melioravbo vitam meam
Rex misertus eius humilitate motus debitum
sibi dimisit. quod ergo bonum quam iocundum quam vtile
ad tam regem preces nunc preces fundere. qui
conuenit suppliciter vota excedere et plus quam postu:
lant dare. Hic tria nota. primo hominis pietositas
quia deus intelligens ponit racionem de eo. hec
enim deus voluit ponere. dicit autem propheta Omnia
quecumque voluit fecit. nec enim potest non ponere
racionem quoniam omnia facta hominum non potest non videre. Ita
quod homo in peccato semper sub sentencia ambulat. miror ergo
quod talis possit esse letus vt ille qui ad epu:
las sedebat. cernens super caput gladium suspe:
sum dicit augustinus super psalmo ubi penitencie ibi
te inuidat. Sentenciam autem talis semper facit execu:
cionem super reprobis ad mortem suspendit. in mor:
te enim racionem consumabit et sentenciam execucioni
mandabit. Secundo infelicitas. peccatis enim
in deum tenetur x milia talenta. x enim sunt pre:
cepta et cuiuslibet precepti transgressio decem milium
talentorum equatur. qui enim offendit in vno
factus est omnium reus. transgrediendo enim vnum
preceptum auertitur homo a deo. hec autem quinque
secundum Tho. in vltima parte est quibus omnibus peccatis
mortalibus et cum vnum faciens reus efficitur omnium

quia hoc agit quod est contra precepta omnium preceptorum
Tercio paupertas quia peccando homo tantum contrahit debi:
tum et nichil habet vnde soluat. Solucio enim requireret
recordacionem mentis ad deum. sic in peccato fuit
auersio a deo Recordacio autem secundum Tho. in con:
tritiones sine gracia esse non potest. Graciam autem et gloriam
dabit dominus vt dicit propheta si cum hoc servo ea implora:
bimus. hec de primo. De secundo scilicet humana crudeli:
tate quia accepta misericordia a rege noluit ea conservo
condere Unde dicit ad eum rex. Serve nequam Nonne
oportuit et te misereri conservi tui Unde dicit Ewangelium
Egressus servus ille. scilicet a memoria nunc sibi facte
a memoria proprie misericordie sibi facte miserie.
a memoria condempnacionis tanti debiti. inuenit
vnum de conservis suis qui debebat ei centum dena:
rios. quem pertimeat contra eum offendendo magno
contemptu suffocabat dicens Redde quod debes et in car:
cerem misit. Unde vere enim nequam qui non equum
quia solus magnum debiti accepit indulgenciam. sic debi:
to autem paruo sui conservi noluit habere parcam
Videat hec qui omni die clamant ad deum parce
peccata. obliviscere debita. ipsi autem offendi illos ran:
core qui ad mortem tenent. nec volunt severem
cordis esse contra illos quorum eciam in modico offe:
derint vt faciunt simulate devoti. contra quos cla:
mat Augustinus Lo. omne Proh scilicet te ponte per que
insisti contra fratres levare possunt oculos suos
ad deum orando. cum dominus dicat Cum stabitis ad
orandum. si quid habetis aduersus aliquem prius satisfa:
cite contra mortuos omnes oros. quem enim nec offen:
sus dimittit. nec quem offendit dimitti petit ex
superbia. Vere enim nequam quia ius naturale violauit
naturale enim est vt faciat misericordiam qui quesit misericordiam Unde
iste crudelis non attendebat iusticiam. miserere sua:
debat humanitas artabat non pensabat debiti
paruitatem nec condicionis equalitatem. nec humilitatem
peticionis profunditatem. nec per verborum in peticione emis:
sorum similitudinem. contra talia malicia hominis ipsi nec vis
quibus deus placatus est placari voluit. contra talem cre:
dulitas hominis cum nec tam simplex peticio eum vin:
cere valuit Cum itaque deus voluit pensari hominem
ab homine quantum deo displiceret cum homo aduersus ho:
minem tam crudeliter agit. quantum displiceret cum homo
hominem non aduertit. et quantum deus irasci sic offen:
sa hominis dum ea puniuit quam propriam. contrarium autem qui
servo noluit misereri tradidit tortoribus Precemo
go inducet racionem facilem in penitencie contra proximum cum
tanta pena sequitur. Si itaque displiceret deo quod non mi:
seretur suo debitori qui non dimittit offensam ei qui
offendit. quanto plus displiceret deo dum quibus contra
innocente crudelisat opprimit punit. scilicet aufert
rapit. fraudat. fallit deludit. quantum displicet deo
cum peccatores fuerint contra enim quod non demeruit dum pref
dum persequitur ipsum. dum falsa aduersus eum excogitat. dum
de non culpa. culpa inuenit vt puniat. dum lin:
gua detractoria famam eius denigrat et turpitudi:
ne idonit et pro certo dicit quod in dubio est et in cor:
dibus auditorum ipsum mortificat Si rex tradidit
hunc servum penis quia non est recordatus facere misericordiam
cum proximo suo dilacionem ab eo petenti. quanto in ipse
vindicte vlciscetur in hiis. quod nec miserentur innocen:
tibus. quin pocius falsas culpas excogitant vt eos
condempnent. et vias decompandi et spoliandi habeant.
hinc habetur quantum homo debet esse immunis ab offen:
sa sui proximi ex quo et offendenti paratus esse debet non
crudelis ne crudelitatis vlcionem cum servo nequam ac:
cipiat Dicente domino contra nequam nequiciam mea si fueritis vade

remenē vobis. Hoc de primo. De tercio scilicet equa
dei voluntate tu dicis sicut et ego dimisimus. Sunt tu-
sz. d. E contrario e ex[...] de[us] non obligat hominem. hoc vos
sic. Et deus miseretur ei vt homo misereatur homini. Deus
miseretur homini vere integre perfecte volt vt et homo
sic misereatur hominum. Abre. x ca° xiiii°. Tunc
sit maria facie leuamus cum nos prohibita ma-
la remittimus. nec ea que in nos commissa sunt ex toto
corde ... na fidibus xpi minati. hoc dicit. Sic
illum seruum crudelem rex tradidit tortoribus
sic vobis pater celestis faciet si non remiseritis vnus-
quisque fratri suo de cordibus vestris. scilicet vere integre
et perfecte. Multi enim ficte dimittunt. simulant se dimi-
sisse sed non dimittunt. Multi dimittunt ore sed non
corde. Multi dimittunt ad tempus sed habentes oportu-
nitate vlciscuntur. Multi dimittunt parte sed non
totum. Multi dimittunt ante festum pasce propter comunionem
post festa aut vlciscuntur in antiquam iram. Multi
dimittunt imperfecte sed nichilominus aliquid de ran-
core seruant in corde. Multi nolunt dimittere nisi pe-
titi et seruant rancorem in corde donec petantur.
Et tales infeliciter orant dicentes dimitte nobis sicut
et nos dimittimus. et quia ipsi non dimittunt. implicite
petunt vt eorum debita non dimittantur. Augustinus in [Encheridion]
omeliarum pactum cum deo facimus scilicet dimitte sicut et
nos. si autem nos non dimittimus eis qui offendunt nos
dimitti nobis peccata non petimus. Crisostomus super Iohannem
non petimus dimitti sed rancorem de corde quem
gerit contra proximum suum. alias secundum dicit dimitte nobis
sicut et nos. Augustinus vero super Iohannem dicit dimitte nobis debi-
ta nostra sicut et nos scilicet et non dimittit se ipsum fallit
ac si enim diceret. Sicut non dimitto ita et mihi non dimitte.
Et si quem offenderit dominum veniam non petit inique au-
tem offensus quia sic oportune sed corrumpere scilicet dimit-
te nos. Ideo ne ... se ipsum oret sed rancorem de cor-
de dimittat. Sunt et alii qui et si omni die dicunt pro-
prie. In modica offensa de corde non dimittunt
donec vlcionem recipiant. nec unus querunt sed sua te-
meritate vlciscuntur. Magna superbia et cordis
vecordia contra deum ... modicam dimissionem
non dimittunt donec ... homicidio
... ipse
aut ... Vnde hoc non est timor ante
oculos hominum sed timebunt dominum tradent tortoribus
demonibus donec vniuersum debitum soluat. Hic
colligendum quod reprobi infernales sunt perpetue. Pur-
gant enim sed non soluunt sed nec veniam ad graciam
redeunt. Sola enim hec vita est locus merendi graciam.
Nec enim in celo quis meretur graciam vbi perfecta gracia
et gloria nec in inferno vbi perfecta dei ira et implaca-
bilis vindicta. Vnde Abre. iiii° dialogi. Omnipotens
deus quia pius est miserorum cruciatu non pascitur
quia vero iustus est ab iniquorum vlcione in perpetuum non sedatur.
Et Augustinus comparando penas inferni ad gaudia celi
xxi de ciuitate dicit eterna vita sanctorum sine fine
erit. supplicium eternum quibus erit procul dubio finem non
habebit et ille. Karissimi videntes dei iram er-
ga nos non simus crudeles erga proximos
si petimus veniam a deo post hoc faciamus proximo. Si
petimus nobis dimitti magna dimittamus parua. Si
volumus ad graciam deum flectere ipsi proximo graciam
faciamus. Si petimus nobis peccata dimitti de corde ra-
corem dimittamus contra proximum. Caueamus ergo ... simus
in qua crudelis sed vos incidit quia enim ... non suo
miserii noluit graciam acquisitam perdidit. et deus debi-
tum dimissum ei in peccato seruus scilicet crudelis condixit

tradidit quia enim tortoribus reatus enim prece-
dencia peccata redeunt ei. nam reatus precedencium
peccatorum vitatem in ingratitudine clausa in se
... peccato. Sic ergo deum timeamus. Sic proximi
appendamus vt multiplicet nobis gracia in hac vi-
ta et post hanc addatur gloria eterna nobis etc.

Abeuntes pharisei inierunt consilium
vt Iesum caperent in sermone. Mat. xxii°
Tota intencio domini nostri Iesu Christi ...
et vitas erat homines ducere ad veritatem. quia
veritas deus hoies liberare vt dicit Iohannes viii°
dicere inquam scilicet veritatem amarent veritatem
facerent et eam ... et in ... perseuera-
rent et ea ... quia veritas sui ...
mento ... est amara sicut iusticia sine misericordia
vt dicit Ber. super Cantica. Et dominus dicit per
prophetam Ysaia xlviii°. Ego dominus deus tuus doces
te vtilia. Nil quidem nisi vtile vtiliter docuit
vt scilicet homines misericordes essent et in veritate
consisterent sicut vt dicit propheta. Vniuerse vie
domini misericordia et veritas. Tota enim sua doctrina erat
vt veniremus ad dominum. Veniendum autem per misericordiam
et veritatem. Vbi enim misericordes sunt misericordiam
consequentur. Beati quia veraces non dolosi non ypo-
crite quia videbunt veritatem in re. Sed quia vt
dicit Robertus super librum sapiencie lectione lxxxv. Veri-
tas est triplex scilicet vite doctrine et iusticie. Ideo
... triplici veritate ornati in hac vita scilicet ve-
ritate vite contra ypocrisim et simulatorum. Veritate
doctrine contra errorem et falsitatem. Veritate iusti-
cie vt non accipiamus personas sed dicentes. Hec
enim triplex veritas erat in Christo. quia verax erat et
et ... ad veritatem vite. ... viam dei qua
itur ad deum in veritate docebat. Ecce veritas
doctrine. non accipiebat personas hominum sed indistinc-
te docebat maioribus et minoribus veritatem.
Ecce veritas iusticie que nos saluare debet. non
simulator non ypocrisis non dolus. Tales erant
pharisei et eorum discipuli insidiatores veri-
tatis et iusticie simulatores qui ... vis vo-
lebant Iesum capere in sermone et tradere presidi
presidis ad mortem de quibus ... In
quo tria considero. Primo de dolositate et ypocri-
si. Secundo de reprehensione. Tercio de responsione
ad eorum interrogacionem. De primo scilicet de dolosita-
te et ypocrisi interrogancium. Miserunt enim isti a pha-
riseis missi duobus vicijs laborabat contra
Christum scilicet astucia et dolo. Per astuciam inuenerunt
et excogitauerunt viam ad finem quem contra Christum
intendebant. Dolo autem viam exprosequebantur.
Et astucia est ex cogitacione ... vie in-
que ad ... Dolus vero est exprosecu-
cio ... sicut excogitatorum vt ponit Thomas
ii[a] ii[e] q. lv[a] ar. iii et iiii°. Vnde propheta ... in-
... sunt dolose agebant. ... illos deus.
Dolose enim procedunt via pulcre. simulantes se
... amicos et occulte ... persecutores erant.
Vnde ad hoc vt cor suum et voluntate sua
... laudant eum dicentes ipsum
veritatem et doctore veritatis absque accepcione per-
sonarum. Sed vt dicit scriptura Prouerbiorum xi°
Simulator ore decipit amicum suum. Ita
volebant eum decipere dolosa laude sinceritate
vocis. ... interim ... mortali gesta

Verissima verba de Christo protulerunt qui verax est quo nullus verior. Quotquot erant ante eum si qui veritate pollebant ab eo acceperunt qui est verax et veritas. O magna malicia ypocritarum quia difficulter emendantur. Unde dicit Simon libro vi° capitulo xxxvi°: Vidi superbum et reprehensum qui egit vere penitentiam, quia se malum esse protestatus. Vidi avarum, luxuriosum, iracundum, accidiosum, gulosum, compatientem credentem, tyrannos, raptores, homicidas et avaricie fecerunt similiter, scilicet quod penituerunt aut se peccatores confessi sunt. Vide ypocritam arrogantem et ex apparentia tante credente arroganti quod vides in me que indicas an ignoras; scriptum: Nolite iudicare et non iudicabimini. Sicut parcat fides et ita perhibet Iheronimum pamphilum imitatur scilicet et plus in malicia roborantur, sed experientia didici multum deviante a fide facilius ad fidem converti quam ypocritas ad veros fidei mores. Hinc ille: Secundo prodest veritatem proferre et falsitatem in corde occultare. Ecce hii veritatem dixerunt et in morte peccaverunt quia simulacio eorum repugnabat caritati dei et proximi. Dicit Thomas ii° ii° questione cxi articulo i°: Ad virtutem veritatis pertinet ut quis talem exhibeat se exterius per signa exteriora qualis est scilicet in corde. Cum ergo vicium quod aliquis per verba exteriora aliquid significet quam habet scilicet in corde quod est simulacio, dolus. Quod fit cum quis profert verba vera quo ad aliquem sed contra intencionem cordis per exteriora vel fallendi; et quia verum et sic verum dicere sit et falsum, quia ibi veritas in ore, falsitas vero et dolus in corde. Ut dicit Simon libro xi capitulo xlviii°: Sermone iniquus et quod late hanc malicia et dolositas occupat homines quod iam fere contra fere non est ferrus. Ecce homo ad hominem loquitur et dat verba mellitissima quasi ex magna caritate, corde autem mittit eum decipere aut circumvenire sicut inimicus. Scriptum est Proverbiorum xxvi°: In labiis suis intelligitur inimicus, cum in corde suo tractaverit dolos. Qui submisserit vocem suam ne credideris ei, quoniam septem sunt nequicie in corde eius. Unde autem tanta dolositas vadit et venit in homines nisi ex defectu caritatis erga deum et proximum, infecit (?) et occupant malicia hominum corda. Predixit hoc dominus Mathei xxiiii: Quoniam abundabit iniquitas et refrigescet caritas multorum. De quo vicio dolendum. Hec de primo. De secundo dicunt enim: Dic nobis quid tibi videtur, licet censum dare Cesari an non. Hanc questionem deceptorie posuerunt ut si diceret non esse licitum, statim caperetur tanquam contrarius imperatori. Si autem dixisset esse licitum ex hoc videretur libertati populi esse contrarius et divino honori. Et incurreret malivolenciam populi hoc dicta. Et dicit ibidem Lira quod hec questio facta fuit iiii^a feria ante passionem, sed habuit ortum a tempore nativitatis Christi cum Augustus precepit ut describeretur universus orbis; que descripcio primo facta est in Iudea que est in medio terre habitabilis. Et ibant omnes ad civitates suas ut profiterentur se reddituros tributum Cesari. Et tunc surrexit quidam Iudas Galileus contra dicens hoc esse illicitum Iudeis ut recognoscerent dominum in terris quia solum deum recognoscebant in celis et multos ad se traxit quia hec opinio erat pro libertate populi et honore dei. Alii autem asserebant quod licitum erat dare tributum pro defensione terre ab hostibus et latronibus ut in pace et iusticia conservarentur homines. Hanc itaque questionem maliciose posuerunt non ut veritatem cognosceret, sed ut veritate quam Christus docuerat

nam hii miseri non debebat dubitare utrum census sit domus Cesari. Dicit enim Policratus libro v° capitulo i°: princeps capitis in republica obtinet locum; sic ergo membra capiti innituntur et cura de eo habent; ita subditi de principe solliciti esse debent ut subsistere possit. Ideo ut dicit Simon ibidem: Census invariabili decreto senatus iussus erat dare sibi per Cesarem ad ditandum erarium orbis et ad conservacionem reipublice per magnificencia Cesare, pro custodia patrie per tenenda militari disciplina, nam per hoc ab exordio condicionis res humana stetit per stabilitate et incommisso statu iusticie sine qua omnia corrupta sunt et cum qua omnia optime gubernantur. Hic et sed videamus quomodo Christus eos reprehendit eius respondendo et primo ad tercium. Ait enim ad eos: Secundo me temptatis ypocrite. Non poterat enim latere mentes eorum maliciose dolo nequicia plene ypocritale machinatum. Ideo cogens eos ad erubescenciam obiecit eis ypocrisim dicens: Secundo me temptatis etc. Temptatis scilicet quid velim aut quid possim aut sapiencia scilicet in hac materia respondere aut diffinire. Latebat enim in corde eorum quod scilicet contrarium respondere invidet laqueum. Si enim pro Cesare respondebit, ex hoc populus iudeorum ascribebit hoc ad iniuriam legis et in exosum eum habebit. Si autem contra Cesare, ex tunc Herodianos quorum magime (?) intererat in illa questione mandata Cesaris curare et defendere capient illum. Et ideo Christus eis caute dixit: Ostendite mihi numisma census. Et denarium censuale cum quia denarium obtulissent quesivit ab eis: Cuius est hec imago et superscripcio? Sciunt enim esse imago, sed ob id querit ut ex eorum responsione sententiam proferendo ipsos confundat ut iusti pariantur erubescenciam, quia Christo proponente machinati sunt malum et in foveam inciderent quam alteri paraverant. Cumque dixissent Cesaris est imago et superscripcio scilicet Tiberii sub quo Christus passus est. Hinc Christus protulit responsionem et sentenciam irretractabilem dicens: Reddite Cesari que sunt Cesaris et que dei deo. Quasi diceret: Cum est cuiusque quod suum est reddere, per inimicus appetendo tamen cum dicit ewangelista: Abeuntes pharisei consilium fecerunt scilicet adversus dominum et adversus Christum eius ut malum faceret abierunt et facto malo amplius abscesserunt. Sed tamen peius quod ipsi facienti fecerunt itaque consilia contra deum iniusta et contra legem dei contra iusticiam contra ecclesiasticam libertatem. Sed ut dicit Policratus libro iiii: Namque est censura si non divine legis gerit imaginem et inutilis est constitucio principis si non ecclesiastice discipline fuerit conformis. Et quid hoc nisi quod talia redeunt in caput eorum qui talia vel statuunt vel ut statuantur suadent. Architopel consulebat Absolon volenti regnum David patris sui contra dei voluntatem acquirere et regnare et suggerebat in ipsum sibi adherente miseribus. David enim orabat: Infatua quesumus domine consilium Architophel, et dissipatum est consilium eius divino nutu. Nam videns quod non fuit factum secundum eius consilium abiit in domum suam et domo disposita interiit suspendio. Secundo Regum xvii°. Absolon quia voluit esse rex contra dei voluntatem persuadebat populo ut ei adhererent permisit deus quod crinibus sub quercu pendens tribus lanceis a Ioab infixus interiit. Secundo Regum xviii°. Sicut Aman superbus consilium dedit Asuero regi contra rempublicam, scilicet iudeorum supportacionem omnium per omnes terras Hester uno in regno Asueri in patibulo quod Mardocheo paraverat est suspensus, consultes interiit et consilium eius dissipatum est. Consilium autem domini in eternum manet. Et omnes male consulentes male vitam finierunt.

Dominans multa contra fidem et etiam fidelium
statuerat statim est per a Senatu interfectus et omnia
sua statuta fuerunt revocata. Et cum plures noscunt
iniquorum consilium quod ei qui adinvenit illud .2m.
Quia tamen propter mala consilia multe subditorum lacrime
effunduntur. Ve regno, ve civitati, ve ciuitati
ubi deest sanum consilium quia oportet ut cedat ad ru-
inam. Ut enim pot[est] pollicratici libro v. Sicut respublica consilia-
riis sine senatus licet se sic corpus in homine. Si enim
cerebrum est sanum fuerit cor totus homo bene habet. Si autem
cor languet, totus homo mortem expectat. Ita consili-
arii si male consulunt tota civitas vadit in destru-
ctionem. Nonne nunc hoc videmus impleri in hoc regno
ubi omnia et omnes status vadunt in confusionem et demo-
licionem? Ideo dicit Robertus super libro Sapientie lectione
cxxx. Mali consiliatores sunt maxime periculosi in
civitate. Quemadmodum .2ma. sic in bonis consiliatoribus
maxime consistit honor salus prosperitas reipublice,
ita in malis maxime consistit confusio et subver-
sio eiusdem. Addidit etiam Tullius in libro de Sene-
ctute: Consiliator in republica est sicut gubernator in
navi. Sicut si malus fuerit gubernator periclitatur navis
submersione. Declarat Robertus .2. Tunc sunt mali
principes mali consiliarii qui habent zelum pro commodo
privato non pro bono communi. Qui sunt corrupti muneribus
et munera recipiunt, qui dissimulant dicere veritatem
invidia, odio aut amore. Tunc enim consulunt destruendo
quod regere debuerunt et sunt tunc reipublice pessi-
mi. Expedit igitur orare pro bonis consiliariis rei-
publice amatoribus et ut obediant bonis consulentibus.
Tunc enim civitas et ecclesia habet locum et totum corpus
reipublice bene dirigitur. Et ex hoc boni crescunt nec sa-
biunt mali vicium accipiunt. Reddere enim hono-
res quod ad eos pertinet et quod dei deo, et deus eis con-
dabit gratiam tandem gloriam regni celorum .2ma. etc.

Abeuntes pharisei consilium inierunt
Mat. xxii. Ewangelium hoc tractat de
hominum malicia et deceptorum astuciis
per discipulos istorum phariseorum qui discipuli pares
erant magistris et si non in etate tamen in malicia. Si-
cut pulli serpentium et si statura sunt breviores
veneno tamen equales antiquis serpentibus. Etiam hoc ewangelium
publicat divinitatem Christi quia vidit in eorum cordi-
bus latentem ypocrisim ante cuius conspectum etiam omnia
occulta sunt clara. Declarat etiam hoc ewangelium Christi sa-
pientiam in visione eius data cui non poterat contradi-
cere nec eam reprehendere tota plebe, immo ut dicitur in
eodem capitulo audientes mirati sunt et relicto eo abi-
erunt. Erit itaque specialiter locutio de hominum iniqui-
tate. Secundo de eius reprehensione. Tercio de plena
eius visione. Primum tangitur dum dicitur mente utentes.
Secundum. Tercium vero implendum sicut Reddite om-
nibus quod suum est Ad Ro. xiii. Reddite omnibus
cui tributum tributum. Cui vectigal vectigal. Cui
timorem timorem. Cui honorem honorem. De primo. Isti
pharisei per discipulos suos Christum aggrediuntur versus
pacificis et suavibus ut misterium cordis landa-
tes aperiat. Commendant veritatem quia Christus est veri-
tas. Primo ad sermonem quia dicunt Magister scimus quia verax
es. Secundo commendant veritatem eius quantum ad do-
ctrinam cum dicunt viam dei in veritate doces. Tercio
commendant veritatem eius quantum ad proximum cum dicunt
non est tibi cura de aliquo. Non enim accipis personas
hominum, non times prelatas personas sicut ut vel-
les veritatem tacere .2mo. tibi videtur. Non dicunt
quod melius aut quod expediens, sed quod tibi videtur.
.i. Ecce rape mirmus non veritatem. Licet censum dare cesari.

Secundum Blanda et fraudulenta interrogatio
illud probare videntur ut dicat non debet tri-
butum solvi sicut cesari. Omnia verissima que in
hac commendatione dicta erant. Dicit enim magister
quod de se ait Vos vocatis me magister et domine et bene
dicitis sum etenim. Et ipse verax, immo ille qui
ait Ego sum via veritas et vita. Ipse viam dei
in veritate docebat i. vitam que ducit ad deum.
Omnis enim doctrina que non est nisi rectissima via
de qua deus landatur. Et quod non sit acceptor personarum
claret ex variis scripturarum locis .2mo.
Itaque est quod culpatur ex quo veritate fictum sub-
dole laudando temptaverunt. Presumebat enim quod
propter hoc Christum in morte deducere. Quia nam ex deo di-
cebant sed intentione fucata. Credebat enim per hanc
laudationem ut Christus ab herodianis capere et captus
statim presidis punitioni induceretur ad mortem.
Itaque non solum est pessimitudinem sed et vim intencio-
nem decipiendi. Unde dicit Simon libro xi. capitulo xlviii.
Eque vicium est vim ut simulatione intencionem falle-
di. Unde isti veritatem dulces moribus temptaverunt
quia simpliciter agebant contra caritatem eo quod in-
nocentem ponere volebant in morte. Sic quod fi-
nis ad quem veritate illa ducebat erat omnino
contra caritatem dei et proximi. Et sic pretium morte
finis enim in ypocrisi est discernendus ex intencione
ut declarat Thomas iia iie q. cxi ar. iiii. Unde
dicitur inquit Mat. vi. Si oculus tuus fuerit
simplex totum corpus tuum lucidum erit. Si vero fuerit
nequam totum corpus tenebrosum erit. Ubi Abe-
ra Glosa capitulo xviiio per oculum intelligitur intencio.
Ista tota sicut intencionem preteriens in placatione
veritatis prava intentio. Dolos astucias simu-
lationes .2ma. ut dicitur Prover. xi. Simulator ore
decipit proximum suum hoc de primo. De secundo sicut
reprehensione vera et de plena visione. Iesus
autem cognita nequicia sicut cordis eorum dixit quid
me temptatis ypocrite. Ostendite mihi numisma
census. Cum que obtulissent ei denarium ait Cuius
est hec imago et superscriptio. Dicunt ei Cesaris sicut
Tiberii. Tunc ait Reddite ergo que sunt cesaris
cesari et que sunt dei deo .2mo. Nescit dominus cuius
est imago et superscriptio, cum ignorabat quid nove-
rat. Nisi ut dicit Simon ibidem quoniam ex eorum
visione suam proferendo ipsos confundat et cum
destructionem patiantur Iudei qui sponte machi-
nati sunt malum. Ita quod in illam foveam in-
ciderunt quam alteri paraverant. Sepe enim evenit
ut quod simulat quod alteri conatur inferre. Sicut
ille vir Aman pareat suspendium Mardocheo
sed in ipso ipsemet fuit suspensus. Audito tande
viso a temptatoribus cuius esset imago et sup-
scriptio Christus iudex iustus prenunciat sententiam in
equitate. Reddite ergo que sunt Cesaris cesari
et que dei deo. Per cesarem intelligitur hic rex prin-
ceps officiales deputati pro conservatione
reipublice, pro custodia patrie, pro tenendo statum in-
dustrie sine quo omnia precipitantur et in quo omnia optime
gubernantur. Ex quo itaque Christus iubet cesari
que spectant ad cesarem. Hinc concludit Simon
ibidem Omnem principatum a domino deo esse, apud
quem sicut omnia iura regnorum et summum placitum
licet corrupta nam ut inquit Christus in hominibus
sicut regnorum et civitatum per ducatum et sive dirigi-
tur. Si enim imperii tuta sint homines vita si-
ne rectoribus vera esse non posset. Oportet sed cesa-
ris rectoribus principis pro iusticia avaritiam et pu-
nietatem penis et suppliciis debitis cassato-
res et infestos qui hiis qui pacifica volunt habere

vita. h ille. Cum itaque rex princeps dns tre
no facit iniuriam. sz quod e eius. forte agit
cm iniuriam nomi eius varum e rona deo z ho:
minibz z no e dignus eo. Dicit Cassiodorus
epla xi ad quendam ducem. Docet te honore que
geris nomine moribz exhibere. vt p prouincia
rum psides nullam fieri violenciam patiaris. h
ille. ho. l. Sic itaque reddenda sunt cesari que
sunt eius. sic cesar reddere debet subditus que
sunt subditorum. bonum regimen z consolacionem. vnde
v phesiom z vtilem oibz vniuersalem defen:
sionem z protectionem. Respectus mutuus e principis
ad subditum z subditi ad principem z amborum ad deum
qui formati ad ymaginem dei ne vnus eleuet
contra alium. Eccl xvij. Deus creauit hominem de
terra z secundum ymaginem suam fecit illum z iterum conuertit illum
in ipsam z secundum se vestiuit illum virtute. numerum
dierum z temporis dedit ei. creauit ea principem que sub:
ditum de terra no de celo aut igne aut aere aut
aqua sz de vilissimo elemento vno ad cordis vt essz
humilior z solidior z vt quantum tuo ad corpus
essz mirabilior. creauit illum vno ad animam
secundum ymaginem suam. no solum patris aut filii aut
spiritus sancti sz totius trinitatis vt habetur Gene. 1°.
Itaque ho z ymago dei e ad ymaginem dei z
ita excellit omnes creaturas. ideo etsi angelus
sit ymago dei z ad ymaginem dei sicut ho non
tamen ita plene exemplar dei in se vultat sicut ho
scilicet racione dominitatis z trinitatis. Itaque
aia hominis e sicut denarius regis verus pon:
derosus integer ymagine summi imperatoris insi:
gnitus. z hec ex creatione secundum principes in re:
natis scilicet quod si fieri no vis vide ne alteri
feceris. Et oia quecumque vultis vt faciant vobis
homines z vos facite illis Mat. vij°. h autem
ymago multum maculatur z sordidatur multis ima:
ginibus. Fiunt enim multa peccata sunt
in aia tot sunt demonum picte ymagines quibus
ymago dei sordidatur. sz tamen no deletur. peccata enim
quantacumque nequaquam possunt radere ymaginem
dei in homine vt vult Ieronimus in epla p ipsum
translata quam dirigit ad Epiphanius ciprius
Et ideo vt dicit Simon ibidem Oportebit deus
aiam in iudicio exhiberi discernendam si im:
maculata signata e scilicet ymago. si alia impres:
sionem acceperit. si abolita e illa scriptura na:
turalis scilicet legis z iusticie naturalis originalis. que no
attramento aut stilo sz diuina virtute scripta
fuit in corde humano. h ille. Dicet tunc iu:
dex cuius e h ymago scilicet que sordidauit meam
ymaginem z cuius h superscriptio contra le:
gem nature. legem Moisi legem gratie. Tunc no ui:
debit misera aia. recte diuina iusticia reget
eam dicere Cesaris diaboli. erit ergo tremen:
da sententia Reddite ergo cesari diabolo quod ad
eum pertinet. Curramus dum adhuc tempus vi:
demus ymaginem dei in cordibus nostris ab oibus
maculis peccatorum z superscriptionibus legis naturalis z
iusticie originalis in nobis reformemus vt
appareat dei ymago z superscriptio vt in morte
mereamur audire Reddite deo que dei sunt
vt reddamur sibi ad gloriam regno celorum. Ad quam zc

Ognete Iesu ad turbas Ecce prin:
ceps vnus accessit z adorauit eum.
Mat. ix Eo quod dicit de turbis de
adoracione de Samaria et de suscitacione principis

adorat. Ubi sanitatem in via suscepit. puella
mortua in domo suscitacionem obtinuit. Primum erat
humilitatis quia princeps adorauit. Scm benignitatis
quia mulier no sine magno desiderio sanata facta e. Ter:
tium erat potestatis quia xps vt audit puella surgere. surre:
xit. Ex primo prouocamur omnibus ad xpm confugere
Ex secundo benignitate eius audere Ex tercio potestate eius
timere Ad quod hortatur dns Luce xii Ostendam vobis
quem timeatis. timete eum qui postquam occiderit habet
potestatem mittere in gehennam Et congruenter h' Exemplum
in sing puellis aptatur hodierne festiuitati s'cte
Elizabeth. que etsi erat iuxta mundum alti status quia
no tamen princeps sz z filia regis Ungarie. tamen desi:
derio z deuocione ad xpm accessit z orauit Manu
fidei fimbriam vestimenti xpi tetigit z amore sincerus
mundi eam penitus dehonerat. Hec puella prima sunt
sancta. modo mortua sz viuit celo in eterna gloria. Ad
primum h sancta. Licet enim principissa tamen secundum intel:
lectum spiritualem sunt principes Sinagoge vel Congre:
gacionis principantur enim corpori suo quod e sinagoga
collectio sensuum exteriorum z virium interiorum
que oia si no fuerit custodita z bene recta ex cor:
ruptione materie nature sunt facilia ad malum. Ge
nesis viij°. Sensus z cogitacio cordis humani p
na sunt ad malum Et ideo h sancta custodiuit corpus
suum cum sensibus z tenuit illud sub magna disciplina
arguens illud vigiliis disciplinis ieiuniis absti:
nentiis z in seruitute dei mox apostum redigens.
Nomen huius principis Vocabatur Jayrus quod dicitur illu:
minans vel illuminatus quod valde congruit huic
sancte mulieri. que illuminata ab eo qui e lux vera il:
luminans omnem venientem in hunc mundum. illumi:
nauit oibus in domo fidei existentibus catholice virtutibus
consiliis z exemplis ita quod radiis lucis eius lucebat ad
consummacionem suam z no extinguebatur lucerna eius in
nocte scilicet huius vite Prouer xxxi O vere illumina
ta erat valde ita quod vt dicit legenda a cor nature
quodammodo eam sup naturam extulit. Dum puella
regalibus nutricita delicijs oia puerilia aut om:
nino contemneret aut eadem in dei obsequium ma:
nciparet in eius tenera infancia simplicitate z dul:
ci deuocione incepit bonis studiis assuescere. vani:
tates sperneret. sinceritate prosperos fugere z in dei re:
uerenciam proficere. Legitur de ea Cum adhuc quin:
quennis essz orans frequenter. se cum aia domini
prosternebat z genuum flexiones deuotas i ab:
scondito faciebat Et dum cum aliis puellis interdum
luderet que se p ludorum victoria ad genuum flexiones
z orones diuinas obligabat Et quanto magis procedebat
in tempore eo plus crescebat in bonitate Cum quidem essz
p patre Langrauio coniugio sociata in coniugali
tamen castam vitam duxit quia multos suo exemplo domuit
z ad dei amorem conuertit. Crescebat in humilitate
z deuocione ad deum. in caritate z mia operibus mi
ad proximos. hec deum oia vitia z aduersa suscipi:
endo in austeritate z abstinentia ad se ipsam. hec
e in dignitate preclarissima essz. tamen cum consensu viri que:
dam Magistrum Conradum pauperem sz vita bonum sibi in
magistrum deputauerat cui obediebat z cum reuerencia
z multo gaudio precepta eius implebat sequens sal:
uatoris obedienciam. qui factus e p nobis obediens vs:
que ad mortem. z cum sponsus eius abesset in orationibus
pernoctabat sepe quoque p manus ancillarum in cubiculo
fortiter se verberari fecit. vt saluatori flagella:
to vicem rependeret z carnem ab omni lasciuia cohi:
beret Et vt scriptum e ociosa panem no comedebat
sz sepe cum ancillis manibus propriis lanam filabat.

Et inde vestimenta fieri faciebat ut ostenderet
exemplum vere humilitatis celeris et de preciis cor-
poribus laboribus et elemosina deo daret. nudos
vestiebat. esurientes pascebat et de pauperibus
providentiam habuit. Certe mihi fortis. nos salte-
te ei magno conformemur in terra ex quo in
eius sanctitate capimus vite in celo. hoc de pri-
mo. Ad secundum. Congrue fingitur per hanc mulierem flu-
xum sanguinis patientem. Sicut enim illa magno
desiderio sanitatis cupiens tetigit fimbriam
vestimenti christi pro obtinenda sanitate et salua facta
est merito magne fidei. Sic et beata Elizabet ad
hoc ut esset libera et pura a fluxu sanguinis
peccatorum adhuc Marchione vivente statum pau-
pertatis summo ope affectabat ut christo pauperi vite
rependeret et mox in ea mundum proprium haberet et
ita a peccatis preservaret. Unde ut habetur in legen-
da cum esset vidua rogavit dominum ut omnium tem-
poralium contemptum sibi infunderet et filiorum suorum
dilectionem a corde auelleret et contra omnes contume-
lias ei contemptum et constantiam largiretur. ut sic
omnia sua vota in deum transmitteret et in sua
devotione nullum impedimentum haberet. Consummata autem
oratione audiuit dominum sibi dicentem. Exaudita est
oratio tua. que et ancillis dixit. exaudiuit dominus vo-
cem meam et omnia temporalia velut stercora reputo et de
filiis meis non plus quam de aliis proximis curo
et per hoc preseruauit eam a fluxu multorum peccatorum.
Omnia enim peccata trahunt originem a concupiscen-
tia carnis a desideriis oculorum et a superbia vi-
te ut dicit Iohannes. Ideo petiuit ab ea euelli
omnem carnalem delectationem. Contra concupiscentiam
carnis petiuit contemptum rerum temporalium. con-
tra concupiscentiam oculorum petiuit se auelli ad alti-
tudinem propter reputationis contra superbiam vite et in
magnam contemplationem erigebatur. nec ob hoc
vitam actiuam Marthe. nam per dote sua hospi-
tale magnum construens ibidem pauperibus pacient
et gaudens usque ad mortem seruiebat. In hac con-
templatione et oratione sepe celestes visiones habebat
et celum apertum videbat et Iesum benignissime
se ei ostendentem et dicentem. si tu vis mecum esse
ego ero tecum. que et respondit. domine vis esse mecum
et ego tecum et nunquam volo a te separari. pro cuius
ita feruens erat quod et alios inflamabat. Unde
fertur et legitur cum matrona quedam nobilis
venisset ad beatam Elizabet habens in comitatu
suo iuuenem aspectu decorum in mundi seculari indu-
tum. quem Elizabet de fastu seculi monuit et conte-
stat contemnendo. Cum ille domina ora pro me. At
illa si vis ut deprecer pro te vade et tu fac sic.
Cum ergo diuisim in templo oraret. iuuenis cepit
calefieri et sudare ab ardore. et non potens
ferre incendium cepit magnis clamoribus
ea exorare ut ab oratione cessaret alioquin ab
igne orationis eius spiritum exalaret. Accurrentes
puelle beate Elizabet. inuenerunt iuuenem totaliter accensum
ita quod sic pannos illius magis non poterant optinere.
Certe vere fidei potentia. certe vere orationis diuina vir-
tute in medium caritatis. iam seculi in se corpore in-
cederat et carnis in celum iam eam attingere vi-
debatur. Isa. xxxi. Completa oratione iuuenis cessa-
are cessauit et rediens ad se reputans libenter iuuat
hic de seculo. Ad tercium. Hec puella mortua et per
christum suscitata apte more fit beatam Elizabet que
in hac vita erat mortua morte illa de qua ad Co-
lossenses iii. Mortui estis et vita vestra abscon-
dita est cum christo in deo. mortua erat ad omnia mundi
amena Et sic mortua mundi de omnibus que mundi
sunt non curabat. Remouit ab ea omnes homines

delectationum et desideriorum mundanorum et turbam
tumultuantem curarum secularium. tenuit ma-
nus eius cor roborans ea in omni bono do-
nec ei diceret surge iam surrexerat et erecta
stabat quo ad merita nostra sed non dum quo
ad premia. Cum ista veniret hora in qua consumpta
hac amicam suam per caritate. hac columbam
per simplicitate. hac formosa sua per honesta-
tem sua ad premia voluit erore. ut que contempsit
virginum mortem propter virginum angelorum appa-
ruit ei dominus dicens Veni dilecta mea. intra in
tabernacula tibi preparata. surge et veni. fe-
bre tandem correpta in faciem ad pariete
vertisset. audiuit auiculam suauiter canentem
ita quod etiam ea ad cantum prouocauit et credit
fuisse eius angelus qui sibi ad custodiam fu-
erat deputatus qui ei eternum gaudium nun-
ciauit et tandem ad extremam horam ve-
niens obdormiuit in pace. Tunc visa sit a-
uicula sic cacumen templi congregata quas
nunquam prius aliquis vidit que cantus suauitate
et modulandi varietate cunctos in admira-
tionem ducebant et exequias ei quodammodo fa-
ciebant. que aues credentur esse angeli
ad hoc a deo fuisse ut animam eius celo deferret
et eius corpus celestibus iubilationibus honoraret
in testimonium sue magne sanctitatis magne ex-
cellentie et dignitatis. Sic deus remunerator
militum suos remunerat re dei et sal-
fet in terris. Unde legitur. Cum odor fa-
me beate Elizabet late et longe sparsisset quidam
nobilis de partibus transalpinis venit ad castrum
ubi ipsa cum viro suo morabatur qui honorifice
suscepit venientem ad palacium misit
B. Elizabet consortem eius videret. Volunte ille
fecit vir eius se desiderium imple. tandem ta-
men reuersi gaudentes incipiunt epulari
flagitat miles adueniri Elizabet. que erat in cu-
biculo orans. Mittit sponsus pro ea. illa autem
propter vilitatem amoris habitus coram tanta
multitudine militum comparere se humiliter
cepit excusare. Instat miles et precibus solli-
citat importunus surgit Marchio a men-
sa ad eam cum mandatum non implet. At illa
Cito veniam. Sponso recedente orauit. Iesu dul-
cissime spes et refugium miserorum et cuius a-
more contempno omnem pompam adesto mihi
in te confidenti et digneris me decens indu-
mento vestimentum ne nuditas mea pro
honore tuo sustineo marito meo honoris veniat
in contemptum. Mox angelus domini veste mi-
fica ornatum contulit et coronam preciosissime ad-
ornatam dicens Iesus filius dei te salutat
et hanc vestem et coronam auream tibi mittit hic ad
honorem et post ad gloriam sempiternam. Que Ingressa
ad eos venit ad conuiuantes et splendore terruit
omnes qui admirantes intuebantur vultum eius
tamquam vultum angeli. plus quam eorum vtentes specta-
culis quam corporalibus alimentis. Sponso vero
videns totus in laudem dei accensus vouit se
deo fidelius seruiturum. Et miles qui suas delicias
abscessit quam plus vidit quam audiuit Certe
remuneratio vera suorum. Et nos exo hunc si-
nagoge principis rogamus ante deum orantes
ut a fluxu libet. a corpore suscitet. magis
cedat desideria erigat ad consequendum regnum
celorum Ad quod etc.

Quiete Iesu ad turbas ecce prin-
ceps unus accessit etc. Mathei ix°
Evangelium refert de peticione principis
sinagoge pro filia sua ut eam a morte susci-
taret. Circa quod vide quod dominus tres mortuos
suscitavit scilicet puellam filiam principis in domo.
Secundo adolescentem filium vidue in via scilicet
dum portabatur ad sepulcrum Luce vii°. Tercio
Lazarum fetentem in monumento. quo innui-
tur quod deus homines a triplici morte anime su-
scitat. Primo a peccato mortali occulto scilicet in corde
quod fit per consensum venale ad peccandum. Et
hoc peccatum signatur per mortem puelle in domo.
Secundo a peccato quod perpetratur ore et opere quod signatur
per mortem filii vidue. Tercio a peccato consuetudi-
nario quod signatur per mortem Lazari. In pu-
elle suscitacione xpc dixit puella surge et sur-
rexit. In suscitacione autem adolescentis xpc
alta voce dixit adolescens tibi dico surge. In
suscitacione vero Lazari xpc et lacrimatus est et
voce magna clamavit Lazare veni foras. quo signatur
quod facile surgit peccator a peccato cordis. difficile
tamen a peccato oris et operis. difficillime autem a peccato con-
suetudinis. Primus autem accedendo non primo scilicet
hoc homines preveniat ad graciam et salutem. Secundo quia
dignitas dat homini peccandi occasionem. Tercio
misterium in ipsa puelle suscitacione. Iairus princeps
ad xpm accedens procidit ad pedes domini Iesu
et deprecabatur eum instanter scilicet pro suscitacione fi-
lie. Et tamen xpo eunte illuc secuta quedam fluxum sa-
nguinis paciebatur ab annis xii. que adepta
est sanacionem a xpo quam puella suscitacionem pro
qua princeps rogavit illum prius. et sicut dicto Mat.
xv. non sum missus nisi ad oves que perie-
runt domus Israel dicit Lira. Christus principaliter fuit missus
Iudeis tanquam apostolus eorum. ideo in ipsa persona
non predicavit nisi iudeis secundum quem autem vocatus
fuit missus et in magnis desideriis seniorum patrum
ut in carne veniret. fieret quasi in eis viator
et tamen repulit iudeos et gentes ad fidem assu-
psit. Illos premisit exteriores absque verat. et
quia tenebre erant scilicet gentes hos illuminavit.
Postquam autem plenitudo gentium intraverit in omnem
gratiam. tunc in fine mundi Enoch et Helia predicantibus
accedet Israel ad fidem. ita ut in nunc vice
versa quomodo gentibus contulit in fine mundi omnes sancte
convertentur. Unde hoc ad Romanos xi. ecce iudeos
populum peculiarem desertum et abiectum abiecit.
populum autem gentilem quasi spretum et in illum cade
promisit ut hunc erigeret. Ideo dicit Apostolus
ad Ro. xi. Noli altum sapere sed time scilicet de-
um offendere. Si enim naturalibus ramis non pepe-
rcit id est iudeis. ne forte nec tibi parcet. Vide
bonitatem et severitatem in eos qui ceciderunt
scilicet per infidelitatem severitatem iusticie. in te autem
bonitatem dei si permanseris alioquin et tu exci-
deris. Sed contra Christus dicit Iohannis xi. Eum
qui venit ad me non eiciam foras et ita venien-
tes non abicit nec repellit. Respondet glosa super
eplam ad Ro. xi. Deus simpliciter nullum repellit
dicitur autem repulisse graciam iudeis veniendi et
credendi non impendendo. Sic quia contradixerunt
Iudei ut surgerent gentes. Nemo hoc miste-
rium quasi penetrare. Mulier itaque hec signat gen-
tilitatem que manens in errore ydolatrie
abundanter fluxit sanguine sine impedimento
viciorum. nullum enim vestimentum gentilitas ha-
buit quod ea a peccatis vestiret. Et hec quia dei filius
exivit in via incarnacionis sanavit a fluxu sanguinis
gracia illuminans eam virtute fidei vestiret in gra-
tia fluxum viciorum per fidem vitam. Merito mu-
lier dicebat Si tetigero tantum vestimentum eius. et fim-
briam vestimentorum salva ero. Tetigit ergo fim-
briam et confestim stetit fluxus sanguinis ut di-
citur Luce viii°. Vestimentum xpi est caro eius incarnacio
tanquam enim vestita est eius divinitas quasi veste. unde
Apostolus. habitu inventus est ut homo ad Philipenses. ii°. Fimbria
vestimenti eius est fides de sua incarnacione et aliis
articulis. fimbriam hanc mulier tetigit quando ad fidem in-
carnacionis divine fideliter accessit et credidit.
Sed ne putes quod sola fides salvaret. Ideo Marcus dicit
capitulo v. 5. quod mulier non solum tetigit et credidit sed fuit
cum hoc timens et tremens. timor facit bonum agere
Scriptum est Eccli xv. Qui timet deum faciet bona. tre-
mor autem facit cavere malum. Sic dono coniunctus fides ad
salutem. Habe itaque fidem que est fundamentum salutis
declina a malo et fac bonum. hec est via ad salutem
et ad plenam sanitatem que erit in illa vita. Sed
quid est quod xpc interrogat Luce capitulo viii°. quis est qui
me tetigit. Petro autem et aliis dicentibus. Preceptor
turbe te comprimunt et tu dicis quis me tetigit. Ie-
sus autem dixit Tetigit me aliquis. nam et ego cogno-
vi virtutem de me exisse. Videns autem mulier quia
non latuit eum tacitus suis venit et procidit ante pedes
eius et ob quam causam tetigerat coram omni populo indica-
vit. Cotidie enim mulier comprimebat et ita mulier tangebat
quid igitur querit xpc quis me tetigit. Nonne virtus
divina est sui ipsius diffusiva. quod igitur Simon dicit
tetigit me aliquis. Respondetur Simon. li° v. capitulo xviii°
virtus divina sui ipsius est diffusiva et tamen nec
semper primitiva emissa. quia et si virtus divina se diffun-
ditur non tamen se operatur. Velud lux solaris obvie in-
certo non se in obiecta refulget. non ex defectu ir-
radiantis luminis sed propter inhercium obvie. sic virtus
divina agit si se obiecta sunt dispositionibus coaptata
venit. Ideo Simon de hac materia dicit tetigit me quia
quasi virtus divina virtus in qua sunt operatur efficaciter
novit enim deus qui sunt eius et in quos operatur bonitate
Ecce homo homines perducit ad graciam sicut mulier Iairum.
Dignitas dat occasionem peccandi. Iairus erat
princeps sinagoge et tamen hic erat illuminatus et tamen fili-
a eius non solum infirmabatur sed et moriebatur. Ex
quo apparet quod nec dignitas nec lumen sapiencie ad vita-
ndum anime infirmitatem et peccatorum plurimum declina-
ndorum opera et virtutes scilicet divina ut non perire-
mus habenacio gracie facit ut non deveniamus in mor-
tem ut dicit Simon. li° v. capitulo xiii°. Ideo est il-
luminacio in non est deus illuminacio. Ille enim qui vere
illuminatus erat dicebat dominus illumina illuminacio
mea. Filius scire sermones illuminat quia sermo-
nes dei. aut propheta declaracio sermonum meorum illuminat
et intellectum dat parvulis. non erant declaraciones in
domo Iairi sermones dei. ideo infirmitas et mors in
domum eius pervenerunt. nichil profuit illuminacio propterea
in domo Salomon fuit magne sapiencie et nunc in presentia
gracia quia voluntate sua depulerit lumen. Ideo tene-
bre erant secundum sicut per occasionem noxe. non enim virtus
vere illuminat. nisi adsit in anima et in ipsa videt debitas
actiones. quod non erat in Salomone qui fuit il-
luminatus in cognicione sed non habuit lumen in sua actio-
ne. Principatus in hominibus meminit Simon quod ob-
sistit ut in peccata non perveniant. Sicut Saul a deo
electus in regem ita demonebat quod ob sua deme-
rita corporibus vexaretur. Quando etsi rex a deo ordi-
natus exstitit non tamen ex peccatis preservavit. Omnes quasi reges
Iuda et Samarie in sceleris voluminibus inveniuntur
criminibus magnis obnoxii nec a principatu

sunt ne peccaret. Unde ergo est quod dignitas dat occa-
sionem peccandi. Hic advertendum secundum interlineare
Gorre in patre istius filie tria innuuntur. Primo
nomen nam Iairus quod interpretatur illuminatus. Secundo of-
ficium quia erat archisinagogus id est in doctrina le-
gis et sua prophetarum eruditus. Tercio quia erat princeps
ad quem spectabat ut haberet potestatem corrigendi et
disciplinandi subiectos. Sic ergo hec filia apud huius-
modi patrem incidit in talem infirmitatem et ad mortem. Sic non
obstante quod deus sua gratia dat aliquando contritis prelatos
qui sua vita et doctrina lucere et alios illuminant
non obstante quod deus omnes homines sciat aut quod omnes
coherceret per suorum flagellorum disciplinam. Ergo ubi in
multi homines incidunt in infirmitatem spiritualem tunc
quando serpens incipit occupare in cordibus divitibus
occupacionem diviciarum in quibus est sanitas anime. Et
quando cum sic discedunt iam infirmantur. Psalmus. In-
firmata est in paupertate virtus mea. Omnia enim
inferiora sunt quedam paupertas quia non saciant
animas. Ideo Christus dicit Mat. xi. Venite ad me omnes
qui laboratis et ego reficiam vos. Et quanto ma-
gis homo se cum istis terrenis occupat de tanto ma-
iore incidit infirmitate. Immo sepe mors ingreditur
in animam per fenestras id est per sensus exteriores. Et
hec mors dicitur mors in olla id est mors occulta in anima
que significatur per filiam mortuam in domo principis
et tanto periculosior quanto plura proveniunt anima-
mentia nec in ea homo incidet secundum hoc ergo homo ex
consensu progreditur in opus prohibitum sed occultum
in morte huius filie designatur. Hec mors tri-
bus signis cognoscitur. Primo ex nunciis. Dicit enim
Marcus quod venerunt nuncii et nunciaverunt sic nun-
ciatum quod filia sua sit mortua. Et ista sunt que osten-
dunt hominem esse mortuum in peccato secundum Marcum dicit
Ambrosius. Nemo potest in securitate verba dei audire quia
ex eorum auditu sentit se dignum reprehensione. Secundo
quia dicit textus quod tibicines canebant puella mor-
tua fuisse. Secundum modum tibicines id est adulatores. Quando enim
libenter laudantem se audit signum est quod cecidit in peccatum.
Laudatur enim peccator in desideriis anime sue. Tercio
turba tumultuancium. Et sunt qui negocia secularia
mentibus inherentes a societate iniquorum adherentes. Quia
talis involvitur peccatis. Sunt itaque in talibus pietas
ut dicit Bern. Si quis libenter conversatur cum ho-
minibus malis signum est etiam quod infirmetur. Ab hiis
itaque sentibus ut dicit Christus cognoscetis eos id est
firmos sicut fideles christianos et hec sunt id est derriso-
res quia parvipendunt omnia que requiruntur ad hoc
salvatorem reparacionem a suscitatione. Dominus autem vo-
lens puellam infirmam suscitare mortuam eiecit turbam
fecit ad se parentes puelle quod per hoc ad eam dicit.
Isti sunt parentes tui per quos in hanc venisti vita
morte. Sed te neque ab infirmitate neque a morte prohi-
bere potuerunt. Curre vite datori vel ad te qui solo
voce te revocavit ad vitam. Inspice igitur et quis sub-
daris si clamatrix est vite. Ipse enim solus et mortis
et vite habet imperium. Vide et consortes gracie que
fecit Iacobum et Iohannem Petrum et alios horum
similitudine sit tua vita quod veterem vitam parentes tra-
serunt in vitia nova. Nos autem qui in morte
spiritualem per peccatum incidimus surgere se solus non pos-
sumus sed multa ad hanc surrectionem nobis constat. Primo
eiectio tibicinarum id est adulatorum et malarum personarum
quorum sonus dulcibus verbis mortuum in peccato et misera-
biliter decipiunt. Proverbiorum xxix. Homo qui blandis
quidam simulatisque sermonibus loquitur amico suo rete
pedibus eius expandit. Secundo requiritur eiectio turbe

id est prave cogitacionis temporalium sollicitudinum
et male societatis. Non enim potest quis venire ad
sanitatem anime in negociis secularibus et mala so-
cietate. Ideo dicit Thobie iiio. Tu scis
domine quod numquam cum ludentibus me miscui
neque cum hiis qui in levitate ambulant partici-
pem me prebui. Unde Gregorius secundum seculi gloriam
diligunt non solum mores sed etiam consorcia
pravorum hominum fugiant. Dicit enim Paulus i Cor.
corrumpunt mores bonos consorcia prava. Tercio re-
quiritur ingressus salvatoris id est gratie in mentem pecca-
toris per quam liberum arbitrium hominis moveatur
ad conversionem. Nisi enim dominus intrasset puella non
fuisset suscitata. Sic sine domino per gratiam intrante
sine qua nullus homo a peccato surgere valebit. Per se
enim quis in peccatum cadere potest sed numquam per se resurget
sed non est in deo defectus. Continue enim stat et vult
ingredi dummodo homo aperiret. Glo. Ille dono
afferet quod peccatum quod dilexerat odit. Ubi intus
pietas admittitur qui cogitavit vana et iniu-
sta cogitat iam eterna. Loquebatur mendacia iam
loquitur vidua. Egit mala iam operatur saluta-
ria secundum quod ubi homo fecerit dominus paratus est
intrare prius et ad istam animam. Dicit Lucas
secundum informacionem sermonem patris et matris puelle Petrus
Iacobus et Iohannes ad secundum designant quod qui vult
venire ad remissionem peccatorum oportet eum tria
habere que significantur in patre et matre. Per
patrem miseriam et peccata cognoscere que significantur
per Petrum qui interpretatur agnoscens. Ut videat
homo unde sit quid sit et quid post hoc erit. Unde
Innocentius. Formatus est homo de luto et cinere
et quod vilius de spurcissimo spermate. Conceptus
est in pruritu carnis in fervore libidinis in labe
peccati. Natus ad laborem timorem dolorem et quod
miserabilius est ad mortem. Iob xviio. Putre-
dini dixi pater meus es tu, mater mea et soror
mea vermibus. Hec enim recogitaco et conside-
racio miserie patris et vilitatis sue naturalis deducit
hominem ad gratie impetracionem. Et necesse est ut habeat
laborem satisfactionis quod significatur per Iacobum
qui interpretatur luctator. Unde dicitur luctatur peccator
contra mundum carnem et dyabolum per apostolus
deceptus et in peccatum deductus. Debet etiam im-
mittere gratie adiuvanti que significatur in Iohanne
qui interpretatur gratia dei. Oportet enim ad iustifica-
cionem impii debent concurrere et nos. I. Cor. iiio. Ad-
iutores dei sumus. Augustinus secundum qui creavit te sine
te non salvabit te sine te. Gracie Christus istos
voluit secum habere. Et secundum Simonem de Cas. per
hoc significabat quod isti essent parentes filie gratie
vite factor et dator advenit et filia. Dimitte-
do patrem et matrem carnalem inspice eum. Vi-
de Petrum inspice Iacobum contemplare Iohannem.
Hi alumpni sunt gratie in quorum similitudines vi-
ta tua deinceps esse debet. Vide in Petro gra-
na cogitacionem. In Iacobo certaminis agonem et
luctam cognoscere. In Iohanne graciam contemplare.
Illis orate a modo consistere. Isti sunt quos salvator
secum duxit. Iam ad vitam renovata principe das
ea quod est ad vitam prodesse neguerant. Hiis enim
circumcisionibus accedit Christus manum tangit mortuam
et precipit ut resurgat et vivificato iubet
cibum apponi. Cuius tactu sue divinitatis immu-
tat totum hominem. Vero sapiens sue vivificat da-
ta vivificacionem peccatorum et post ea mox sacra-
menta corporis et sanguinis apponi. Hic est enim
qui de celo descendit et dat vitam mundo. Qui nobis
aliter venerit hic gloriosa et in futuro beatitudo
eterna nobis etc.

Loquente Jesu ad turbas vt sup(ra)
Dns noster Jesus xpc eterni dei patris fi-
lius de secretissimo sinu patris de-
scendit in vterum puncule virginis matris et
qui secundum diuinitatem pati non potuit in
humanitate assumpta dolores pro nobis
sustinuit et passionem omnibus humanam quorum do-
lorem non fuit inuenti similes et demum mor-
tem turpissimam. Sed nequaquam autem sustinuit
in carne. quae quid docuit in vitate totum
fecit pro salute [illegible] humanam creaturam vni-
salis creaturam quod non est mirum sacerdotum
fuit finis omnium doctorum. Et quod dicit Euan-
gelii hodierni duo miracula opera saluatoris
nostri describit. primo sanacionem cuiusdam infirmi-
tatis in muliere qua neque vero neque medicis sed so-
lius vestimenti sui contactu. describit quod non
illius miraculi. quia primus fuit occultus. demum
tamen fuit publicatus. Illam enim virtutem quae
fide illius mulieris ex corpore et tactu vesti-
menti eius fuit ad sanacionem hanc vo-
cauit et manifestauit dominus dicens fides tua te sal-
uam fecit. Secundo describit suscitacionem filie
principis defuncte. quia suscitacionem dominus licet
fuit derisus non obmisit ad aliorum consolacionem
et confirmacionem Tercio dicit quod ex his duo-
bus miraculis fama exibat de ipso per vniuer-
sam terram Et hoc est vna Euangelii sed nota sic
incipit. Loquente Jesu ad turbas. poterat
dominus turbis fuisse locutus de mirabilibus verbis
et de gaudiis celi de suppliciis inferni de co-
gnitione dei de notitia legis et aliis verisimile
non est quod tunc loquebatur de dignis operibus prime de
euasione peccatorum. na tunc loquebatur turbis
quae ad eum conueniunt in venerabatur de cura
Teras enim. Circa quod aduerte. Sed homini sin-
gularum officii pastoralis non sufficit sufficit ad
salutem seipsum lucrari nisi de seipso scribit
Gre. nazarenus in Apologetico. Quemadmodum in-
quit apud seipsum namque et regnum lucrorum
spe subdant maxima discrimina. in quibus est
sic solida tamen stanti respicis exiguum. Salutis
herbam frumenti requirere et in egenis re-
bus tenuem vitam ducere. quam peregrinus diuitias
in periculis fluctum querere. fortioribus quidem
et potentioribus damnum est non administrare officia
maiora. neque erga plurimos exercere virtutem
Sed in paruis et modicis vobis contentari. paruus
autem et debilibus tamen est pax vim onus et non su-
pra vires leuare ne vel derisui fiant et peius
subeant. sicut nec turri edificare quae ad nisi
ei cui pisto sunt impense perficiendi. Secundum vero constitu-
tus est in officio pastorali debet seipsum saluare et
alios lucrificare. Seruus piger et inutilis non
se valuit excusare. Sed se nec magis accusauit
quod talentum sibi creditum in terra defossum non debu-
isset reddere multiplicatum. Reprehenditur etiam deus
Caym de Abel fratre suo quod cruentis mandamus
deus de proximo suo. Sed contendit hoc ipsum facere
cum caritate. alii vero ex vanitate maxime et quod
tenentur secundum legem dei suscitare semen fratris mor-
tui fratris etc. non enim visum sit fratres suntem
Joseph nisi adduxerit fratrem suum mortuum Et
Crisostomus libro vltimo de dignitate sacerdotali dicit non
est equale periculum in pelagus in medium cudere
et summa nauigio subire cum non possint alios
adiuuare sufficit quod si me poteris saluare et de-
periculo liberare. Certe nauigium non curabit cul-
tor agrorum. nec agricultura sibi videtur gu-
bernatorum. Ita nec curam animarum ignorans de-
bet assumere in ars artium sit regimen animarum
Nulli ars docere presumitur nisi per intenta meditacionem
discatur. Ab imperitis ergo pastorale magisterium quod suscepit
temeritate tamen secundum Gregorium in pastorali sit offitium
vicariorum Christi qui exaltare vocem debent sicut eius
extollebat. nam hic inter turbas extollebat sicut
tuba vocem suam et annunciabat populo scelera eorum
non ad hoc missus erat Ysaie lxi Et hic nunc Tunc ergo sa-
pita eius elucidauerit et corriget a pecata peccatorum
enarrauerit a viciis que docet quibus peccata posset eui-
tare Dicit Euangelium Ecce princeps vnus accessit et ad-
orauit eum Et ponit hoc quod pro miraculo. quia princeps
proprie homines scilicet et generaliter nihil habent omni doctrina
Christi et proprie principes sacerdotum quales iste fuit Erat
enim Archisinagogus vt dicit Marcus et
Lucas. hi enim odio habuerunt dominum et eius doctrine con-
tradicebant et opera eius vbi potuerunt obstruebant et
miracula blasphemabant et semper et in
eis inquam aliquid capiebat. immo ipsi soli de se dicebat
Iohannes vii. Numquid aliquis ex principibus credidit
in eum. quasi diceret nullus. Erat ergo mirabile quod iste accessit
et adorauit eum honorem soli deo debitum sibi im-
pendit Et Lucas dicit sed cecidit ad pedes eius apud
quos pedes Magdalena impetrauit sanitatem spiritualem
et iste filie sue corporalem. quia nemo confusus est qui
sperauit in eo sed omnis enim permansit in mandatis do-
mini et derelictus est a quibus ridebant illum et despexit
illum. quasi diceret nullus. Cum primo et in corde dominus ergo non Et
ad Romanos x. sed nunc quis inuenit nomen domini saluus erit
Sic quia adorauit eum angelum petiit ab eo proprie ex-
posuit suam indigenciam dicens Domine filia mea. Ffilia
mea scilicet a me nata genita. non serua non co-
gnata non vicina. immo mortua est. sed quod dolor
maius vrget Dicit enim Augustinus in libro de Cura mortuorum te-
stor possumus et non dolere morte illorum quibus amici-
ciam et honestate sumus coniuncti. Valde ergo iste de mor-
te filie doluit ex quo fuit vnica vt dicit Lucas Con-
sequenter offert petitionem dicens Domine vt veniret
in domum eius quia non parua consolacio est aduentu ad
magna in tribulacione consistentis ex quo ipse et pro-
mixarum et deus tocius consolacionis qui consolatur nos in
omni tribulacione nostra. non potest in nemine locus vbi
christus descenderit et non relinquit consolacionem. Secundo
petiit vt veniret super filiam imponeret manum suam no-
uerat iste virtutem manus eius. erat enim dextera ex-
celsi quae mortua cum plasmaueat ac spiraculum
vite ei inspiraueat. et ea operante anima a corpore
diuisa fuerat. Cognosce ergo dicit Tua potencia scilicet
que est mortua. eadem potencia potes ei restituere
vitam quia tu es dominus vite et mortis. immo resurre-
ctio et vita Et te operante si eciam quis mortuus fu-
erit viuet Tercio petiit dicens Et viuet. per
potuit nunc corporalia beneficia magis a domino pe-
tiuisse. et in hoc cuiusque quodammodo defectus fidei in
hoc principe qui putabat quod ad restitutionem vite ne-
cessaria fuisset presencia corporalis Christi et impositio manus. quae
defectum volens dominus ab eo remouere. surgens se-
quebatur eum et discipuli eius Mira humilitas et
pietas saluatoris nostri statim ad petitionem hominis de-
sequitur hominem vt desiderium hominis adimpleret. In quo
subditos et platos instruit subditus exemplo humi-
litatis et obediencie vt sequit sicut quod ita cito inferiori
se agnouerit De quo Bern. super Cantica Non
est periculum quantumcumque te humilies quantumcumque te re-
putes minorem quam sis in vitate. grande autem
est malum horrendum quia periculum si vel modice
plus te extollis si vel vni in tua cogitacione te pre-
feras. quem forte parem tibi veritas iudicat. Sed
platos in hoc instruxit vt solliciti sint in suo offi-
cio et quamcito audiunt aliquem in extremis esse vel
mortuum in anima statim debet ad eum properare. No-
valit Christus quia nunc non haberet nisi vnicam animam
maxime debet curare de eius sanitate ne eternaliter

moriar pro peccatum vel pro pecto debet valde dolere et flere
iuxta illud Jeremie vi° planctum unigeniti fac
tamaz sicut mater pro unico filio. Sic david flebat Jo
nathan ij Regum i dicens doleo super te fili mi Jona
tha sicut mater unicum diligit filium ita te diligebam
Et flendo debet vocare deum pro ea sicut fecit
iste Jairus pro sua filia et dicere domine filia mea
id est anima mea defuncta est id est cecidit in peccatum mortale. Sed
veni per graciam et per misericordiam quam ubique vos per diem misera
te impone manum tuam id est graciam et vivet. Nam etsi
in profundo peccatorum iaceat absque dubio mia tua eam
extrahet Sed quod sequitur audiamus Mulier que fluxum
sanguinis paciebatur xii annis accessit et tetigit
fimbriam. Hec mulier exprimit peccatorem manifestum
in viciis defluentem eo quod in scriptura per sangui
nem designatur. Psalmista Libera me de sanguinibus
Ozee iiii° Sanguis sanguinem tetigit. tunc san
guis sanguinem tangit cum peccator manifeste fa
cit et sunt de mala cogitacione in prava delectacionem
ex hac in consensum de consensu in opus. de quo in con
suetudinem de consuetudine in necessitate peccandi
de qua firmatur in desperacionem. nam sicut infirmus iterum
qui habet medicorum passiones expertus se curari ca
vet sibi a noxiis Si vero infirmitas fuerit insa
nabilis tunc in nullo sibi parcit Sic peccator miseri
qui habet in se tanta peccata quando se inspicit et spem
salutis habet. Cum vero multis et quasi innumerabilibus peccatis
fuerit circumdatus et repletus. quid restat nisi quod nulli
peccato parcat et postea in desperacionem cadat. iuxta
illud Prover. xviii° peccator cum venerit in profundum malorum
peccatorum contemnit scilicet deum et spem salutis. Sed sequitur
eum ignominia et obprobrium Et quamvis multa
sunt peccata ex quibus alia profluere solent. tamen Boecius
lib° viii ca° xvi° ponit vitam voluptuosam esse
fontem ex quo emanat summa peccatorum que occupat
hac tota vallem miseriarum. Crisostomus enim dicit
se ad vitam voluptuosam statim effluit ad amo
rem habendi. non unde habendi quod sufficit sed ultra
quam sufficit. in quo quidem amore laborat avaricie
quare vos omnia possidere preter honestum et
virtuosum. nil habens preter omnia nisi ut vita sanc
aretur in omni quod appetit Et quod est que fons
huius aque non submersus est ex quo a minimo
usque ad maximum omnes faciunt dolum et a propheta us
que ad sacerdotem omnes student avaricie que sum
mumque inexplebilis est quia rapit et numquam saciatur
nec deum timet nec homines veneratur nec patri par
cit nec matrem agnoscit. nec fratri obtemperat nec
amico fidem servat. viduam opprimit pupillos vero inva
dit. liberos in servitutem redigit. testamentum plorat
res mortuorum occupat quasi et ipsi qui hec faciunt
non moriantur hic ille. Cum morte omnia transeunt
quasi umbra. nil intulimus in hunc mundum dicit Apostolus
sed nec quicquam inde nobiscum tollemus. Crisostomus si nobis
cum tolleremus nonne omnes homines vorarent. Crisostomus
ista aviditas comprehensive enim ipse belue habent
modum. tunc enim rapiunt cum esuriunt. parcunt
vero postea cum senserint sacietate. sola avari
cia divitum inexplebilis est. facere ut dicitur sic volunta
quod semper rapit et numquam saciatur. dicit Jeronimus insa
nimus ita congregacionem pecuniarum hoc avari
cias avariores. an animi me insidutati una
villa suffecerat iam hec anno quamquam non suffi
ciunt. postquam extendebantur ut x solidos possideret
iam mille centum pauci esse reperit Et in vero Ra
mi vero filii dei qui vadunt de virtute in virtutem et
vident quod est occasio virtutis tristetur. nos nisi
aliena te accepimus prandere non possimus. Crisostomus ne
ergo ista infamia amittere vitam appetere mortem
acquirere amarum et prodere celum Sed quia non cogitat
deum ideo in morte manet indiviim. Merito
dictum est diviti recepisti bona in vita tua et
lazarus similiter mala. nunc consolatur. tu vero cruciaris
Exinde emanat vicium pessimum luxurie. In
ebriosus enim querens in cibis dulcedinem
experimi aspirat ad gaudia ad solacia et ad
omnes vanitates Et valde convenienter significatur
per fluxum sanguinis quia sicut fluxus debilitat
parietem et occidit. sic luxuria frequentata fa
cit hominem debilem et brevis vite Aristoteles
in de longitudine et brevitate vite Animalia multum
coeuntia brevis sunt vite. I Cor. vi fugite
fornicacionem. Omne enim peccatum quodcumque fecerit ho
mo extra corpus est. qui autem fornicatur in corpus suum pec
cat Aristo. in epistola ad Allexandrum Crede mihi indu
bitanter quod coitus est destructio corporis abbre
viacio vite corrupcio virtutum transgressio legis
et mores generans femineos. Sic enim sanguis
maculat et fedat corpora. sic luxuria spiritualiter
id est vestimenta macula glorie Ezech. xliiii° dicit de Salomone
Inclinasti femora tua mulieribus in mulieribus posu
isti maculam in gloria tua. Jeronimus in quadam epistola
dicit Amor mulierum fedat sanctimoniam david
infatuavit sapientiam Salomonis et debilitat pote
ciam Sampsonis Ecce quibus macula fornicacio
Si enim talibus hec contigit quibus modo tutus erit
Exinde fluit tercius fluxus scilicet tumida libertas
omni modo et repulsio cuiuslibet modestie et in nume
rata peccata qui vult quiescere in delectacionibus
luxuriosis non vult impediri immo si abundat
viribus prorumpit in tirannidem horribilem Ex his
proruunt appetitus venerie et celebritatis Dicit
Beren. tercio florum infelix qui legem vite et
discipline abicit et qui maiorum gubernacula
respuit quia ideo summum deum scilicet sunt se vivit. qui si
potens est cum quibus vult pergit quo vult manducat
cat et bibit quando et quid et quantum vult. videt et
iocatur cum quibus et ubi et quando vult. Hec sunt que mor
mala que effluunt de voluptate quasi exire
sunt omnia pereunt. Sed quid ad sanacionem istorum
veniemus Lucas refert quod hanc mulierem medici
sanare non poterant licet in eos erogaverit
omnem substanciam. Certum non est in medico quod releve
rur eger. Est medicinali medicus dolentibus contra
talis ut dicat da da et dicat languidus ha
ha. Ypocras dicit vita brevis. ars longa
experimentum fit fallax. iudicium difficile est
Certum ad hoc sananda non sufficit nam nec humana
scientia non prosunt sacerdotes offerentes neque pre
dicatores qui sunt quasi quidam medici accidentium
immo sub bonis curatoribus huiusmodi homines
sepe sunt deteriores. Crisostomus enim prodest oracio
facta pro illo qui est in divino odio. quid prodest pre
dicacio ei qui ad fabulas se convertit Et dicit pre
dicanti Recede a me sciam viarum tuarum nolo
In veritate nulli est qui hominem in peccatis sic defflu
entem sanare posset nisi tunc in semet de se de
liberet ut enormitates suas agnoscat
et erubescat et postea virtutis ad Christum fide vera
accedat. et in omni diligencia fimbriam vesti
menti eius tangat. vestis qua divinitas erat
induta scilicet eius humanitatem. Sed quomodo potuit il
la totam tangere. quod totum in incarnacionem na
tivitate et illa mirabilem unione et alia
misteria totaliter investigare. non ergo hec mulier totum
vestimentum tetigit sed fimbriam id est extremam par
te Et sunt mores Christi quos gessit in carne qui
quidem mores habent vim sanandi Et quamvis nulla
est qui hos mores Christi potest ad plenum imita
ri tamen nichil sunt quos possumus sequi secundum nostrum

posse. Unde hec mulier habuit multa in se precedencia
ad sanacionem. audiuit enim multa de Ihesu ut dicit
Marcus. Audi et hic. auditum enim ut dei se agere-
gat a peccatis. Secundo venit in turbam et in comitatem
credencium sed quod non poterat salus conferri utro ac-
cessit non ante nec videtur. pure voluntate dimi-
nam et tetigit scilicet illum qui de se dixit Ego sum
lux mundi. qui sequitur me non ambulat in tenebris.
Occulte tetigit quia occulta est vadere operi miraculo-
rum. Et quod plus est ipsa voluit habent latere
et ideo eam voluit pandere. nam ut mulier tetigit fim-
briam confessi stetit fluxus sanguinis. Et ait
Ihesus. quis me tetigit. negantibus omnibus dixit
petrus. Preceptor turbe te comprimunt. Et dicit Ihesus
tetigit me aliquis. Videns autem mulier quod non latuit
venit tremens et procidit ante pedes eius et cum
tantis tonavit coram omni populo. Hoc est signum ma-
gne humilitatis qui hoc opera sua eciam facta inter
imitatorum non nullus estimat esse reputacionis
Sed qui deus vult primam hominis manifestare
propter aliorum edificacionem. nec pudendum est homini non
venire in publicum. sicut primum propter totum quod operatur domino
deo ascribat Et quod tamen dominus vocat filiam po-
ciusque filium. quia filie vero filiorum magis sunt
conate ad credendum. Unde psalmus Audi filia et vide
et inclina aurem tuam et obliviscere populum tuum et domum
patris tui. Dicit audi que precipiunt ad obedien-
ciam. vide scilicet via que est credendi. Inclina non
solum aures. sed et omnes vires ad obsequendum
et obliviscere non solum populum tuum et domum patris. sed
eciam omnia que carnibus et mundi sunt ad contemnendum
Sed quid hec omnia valeret si quis tibi ex ingesti-
dem non haberet Ideo subdit. confide quia fides
tua. id est ad sanitatem effusa et aliis ad edifi-
cacionem te salvam fecit Est enim fides fundamentum
salutis et iustus ex ea vivit. Ergo non habentes
fidem sunt incredulitatis sicut filie Diaboli non dei
Et subdit. vade in pace. non sicut apostolus ut
senciat molestie a adversitatis. sed pax ei con-
ceditur ut sanata sine omni interrupcione tenderet
ad patriam celestem. Cuius et nos participes fa-
ciat Iesus et cetera.

Unum sublevasset oculos Iesus et vidis-
set quia multitudo magna venit ad eum
Iohannis vi° Hoc evangelium est ultimum
evangeliorum ante adventum. In quo tria po-
de oculorum sublevacionem. Secundo interrogacionem.
Tercio de impletionem. Sublevacio notat pietatem.
Interrogacio humanitatem. Implecio divinam
potestatem. Et per circuitum anni multa evangelia sunt nobis ex-
posita et declarata. nunc que hoc ultimum. Volt
ergo christus dominus ut ea que in evangeliis omnibus an-
ditis precepta et prohibita sunt cordibus omnibus ad-
vertamus et animus enarremus et opere compleamus.
Unde dicit omnibus christianis multis statutis Israel Audi
precepta et iudicia. prohibita vite ego doceo
te scilicet in evangeliis ut faciens ea vivas
et ingrediens terram scilicet viventium possideas quam
dominus deus patrum vestrorum daturus est vobis. Custodi
precepta et mandata que ego precipio tibi et filiis
tuis post te. ne obliviscaris verborum que viderunt
oculi tui. ne excidat de corde tuo cunctis diebus
vite tue. docebis ea filios ac nepotes tuos
Ecce ut iubent evangelia et christus iubet ea corde te-
nere. iubet eciam ut nostros instruere cum hoc
sit veritatis per anni circulum quia propter nos et nostram
salutem Ideo hec revolventes et ruminan-
tes quasi panes diei memorie commendemus et ex-
ercitii in via huius vite corda nostra impleamus

ut in illa vita ad perfectam saturitatem perveniamus.
Unde et nobis quod primum pascebat in heremo dominus de celo
manna quod dicitur quid est hoc. Exodi xvi° ad inveniendum
quod homines vivunt de omni verbo quod in evangelio audierunt debent in
memoria retinere et ruminare. Alias coram deo non
erimus mundi. Unde animalia non ruminancia in lege
dicebantur immunda. Levitici xi. De primo scilicet de suble-
vacione oculorum. Sublevat christus oculos quia opus altis-
simus celeste de erat facturus in quo ostendebat dei po-
tenciam. sapienciam et clemenciam. Vide quod primus oculos sublevat
tandem multitudinem vidit et tandem ea pavit. Ex
pietate enim et magna dei sapiencia venit quod multitudo
hominum ex omnibus tribubus et linguis ad christum accessit
per fidem et ipse eam panibus sue doctrine evangelice replet
ita ut ego quisque velit accipiat. Legitur quod dominus
ter oculos sublevat. Sed in velle conte parabolam
Luce x. de samaritano qui curam hominis vulnerati
egit. Secundo circa Lazari suscitacionem Iohannis xi
Tercio ad multitudinis sanacionem ut hic. In his
tribus multum relucet sapiencia et pietas que sunt christi.
domini. In prima sublevacione ostenditur reparacio humani
lapsus per passionem et mortem. tunc enim cognoscatur
possunt sicut immensum sunt quia penas scelerum tulit
in corpore suo sicut legitur. In secunda sublevat-
cione ostendit potestatem datam esse quod redemptio ipsa
eterna dirigeretur. hic enim dicit discipulis. solvite
eum et sinite abire. Solus deus scilicet animas suscitat
a morte culpe primum et hic ministerium solvendi commi-
sit ministris ecclesie scilicet sacerdotibus. In tercia sublevat-
cione ostenditur quod multiplicacio fidelium in fide et eorum alimo-
nia doctrina celesti in hac via datur ad patriam perveni-
ant ex alto et operatur divine pietatis venit. Suble-
vacio itaque oculorum christi docet nos hec opera ardentissima
diligenter attendere. revolvere et retinere in eo quod nos
redemit et a peccatis per suos ministros absolvit. ab-
solutos panibus sue gracie et sue doctrine refecit
per eosdem ministros sacerdotes quibus in apostolis potesta-
tem absolvendi et penitendi commisit pro quibus oravit
ad mortem utrumque et resurgens dedit eis spiritum
sanctum et aperuit eis sensum ut intelligerent scriptu-
ras Et dixit eis. sicut me misit pater ita ego mitto
vos. Ite docete omnes gentes Mat. xxviii° Docet
eciam nos christus eo quod oculos sublevat ut et nos au-
ditis evangeliis de tempore et de sanctis non deflectemus
oculos mentis in terram que est vanitas et varia. non
enim hic civitate manente habemus sed eam velociter
dimittemus Scriptum est enim x. Omnis potestas
vita brevis. Rex hodie est et cras morietur. Sed
elevemus oculos consideracionis nostre sursum quia ibi
patria nostra. Et sumus oculati ex omni parte ante et retro
sicut sancta animalia que vidit Iohannes plena oculis
Apoc. iiii°. Non enim sufficit intueri solum pre-
sencia sed et futura. Unde Aristoteles docebat Alexan-
drum providens scilicet in futura. providendo que possunt
contingere. nam si evenerint. tunc sciens homines
quod oculum suum peius viderit. Et propter hoc laudabat magis
sapientiam et timebat tua offendere maiestatem. Unde
rursum dominus dixit ad Moysen Deut. viii° Aspice ad ca-
cumen phasge et oculos tuos circumfer ad occiden-
tem et aquilonem. austrum et ad orientem et aspice
In quo volt dominus ut ex doctrina sacrorum eloquiorum
aspiciamus ad orientem id est ad eternam patriam que dicitur
oriens quia semper erit in ortu id est in nomine et ad aqui-
lonem id est ad miseriam et compassionem erga miseros
et pauperes et ad eternam penam que dicitur occidens
quia occidet dies omnis letitie et succedet nox et-
erne tristicie et pene Et in psalmo commissa que nonne
per austrum quia in fervore pure voluntatis peccat ho-
mo scimus quod oculus qui est in lumine non videt sed qui
est in tenebris. Sic et divites et potentes existentes in
lumine prosperitatis. non audiunt nec vident miseros
in tenebris paupertatis et tribulacionis. primerna

pharaonis nouit Joseph afflictum dum serui erat
in carcere. veniens autem ad fulgorem prosperitatis ob-
tinens est illius Genesis xlix° Valde ergo ortus cor-
dis clamans est ad aquilonem mihi clamores mise-
rorum exterorum non est qui comparia et consoletur. Ex-
vero tota intencio cordis est vt oculos mentis meae
sublevemus sursum meditando et desiderando consci-
uium illius celestis ciuitatis opulente.
vbi patria nostra. mansio secura et eterna. Legitur
in vitis patrum de beato Arsenio moriente. req-
situs a fratribus vt pueros iniungeret ad dominum eius me-
rum edificatorium et memoriale verum relinqueret
qui dixit eis duo verba scilicet tibi. vbi quod dicto emisit
spiritum. Ergo cuius mentis solicitus erat vt intel-
ligeret verba ipsius. Miserit ergo ad quedam alium
scilicet verba. Quem rescripsit eis breuiter quod hic sit intelli-
gentia horum verborum. quod ibi vera fixa sunt corda vbi
vera sunt gaudia. Ad hanc oculorum sublevationem inducit
beatus Jeronimus ad Eustochium virginem epistulam scri-
bens. Egredere queso paulisper de carcere et presentis
laboris mercedem pinge. quam oculus non vidit nec auris
audivit. Qualis erit dies illa cum tibi dominus mater cum choris occur-
ret comitata virginibus. tunc post mare rubrum submer-
so pharaone cum suo exercitu prime canentem
gloriose enim magnificatus est equum et ascensorem proiecit in
mare. Tunc et ipse sponsus occurret et dicet Surge
propera amica mea et veni. tunc angeli mirabuntur et di-
cent que est ista que progreditur quasi aurora consur-
gens. Videbunt te filie Syon et predicabunt regine
Tunc in nuptiis quoniam veniet. Anima in vi-
dentibus pueri qui clamabunt Osanna in excelsis. Ille
Nisto ergo sacra eius verba tonans animi nos hortatur vt
sic agamus quae ciuitas celestium bonorum ad quam re-
atum summus nos pervenerat. Nemo enim finis non
nasci sed post hanc temporale vita denegari nos
vita eterna in celis. Sed de primo. De secundo scilicet de
interrogatione christi. Vnde enim ememus panes vt
manducent hij. scilicet deus quia omnia scit interrogat
signum est quod voluit docere et aliquid aliud manifestare
Ecce tanta multitudo magnam hominum venit ad Christum non pas-
sibus corporis sed cordibus scilicet fide tanta multitudo venerunt
ad fidem ab oriente et occidente et venient cum Abra-
ham et Ysaac in regno celorum. Tam nos omnes non
christum suscepimus corde credentes ad iusticiam et
ore confitentes ad salutem. Tam venimus in desertum
quia deserimus errores gentiles et idola que
antiquitus patres nostri colueremus. Tam ascendimus et
venimus in montem conversacionis alcioris quae
ad fideles pertinet. Panes Christus itaque in tanta
re de nobis querit. Vnde ememus panes vt man-
ducent hij fideles qui fide ad me venerunt ex gno-
trenos et gentiles errores reliquerunt. quod itaque
respondetur Si ex peccunia ducenta denarium pa-
nes comparantur certe ducentorum denarium panes non
sufficiunt vt quisque modicum accipiat. Quare
ita figurat duplicem hominum perfectionem. quod notatur
quod quecumque humana ratio potuit cogitare et exprimere
de veritate non suffecit ad veram fidem perfectiorum
Nam nullus philosophorum in mundo tantam fuit sapiencia
vt per ea homines ab erroribus ad veritatem venis-
sent. immo ipsimet philosophi coluerunt idola et demones.
Itaque panes quibus animas fidelium in veritate nutri-
rent non de terra comparantur. sed de celo dantur
Dixit enim est panis scilicet duorum et famine. panis
celestis alter terrestris. Celestis panis est albis-
simus delicatus et sanissimus quo fruuntur dampnati
sunt in celo. Luce xx° Ego dispono sicut disposu-
it mihi pater meus regnum vt edatis et bibatis super
mensam meam in regno meo. Hi dum sunt bti

Luce xiiii° Beatus qui manducabit panem in re-
gno dei. Panis iste albissimus delicatissimus et sa-
nissimus. quia sancti clare vident deum in patria
et eternas delicias habent in eo. Panis terre-
stris est familiorum scilicet omnium viatorum et est sacra
scriptura in qua continetur verba que per cu-
riculum annorum audiuimus. et ambos non Moy-
ses dedit. sed pater celestis per filium suum vnige-
nitum dedit panem verum terrestrem ani-
mas fideles implentem Iohannis vi. hic
Et celestem dabit his qui digni fuerunt hic de
sido. De tercio scilicet de impletione. ex quo quinque
enim panibus ordeaceis et duobus piscibus
impleuit quinque milia virorum. Christus non cre-
auit nouos panes vt appareret maius
miraculum. sed sicut multiplicauit. Vnde quod ideo
vt per hoc ostenderet non esse aliam doctrinam no-
ui testamenti quam que continetur in doctrina veteris
testamenti. Hos panes multiplicauit ad hoc
vt impleret tot milia vt significaret quod ipse est qui
legem fecit et perficit. Christus enim secundum diuini-
tatem deus condidit legem veteris testamenti
cum ipse sit sapiencia patris. De secundum humanitatem
quam suscepit filius hominis per hominem vt ipse ore
hore docet. Euangelium hominibus reliquit doctrina
in qua legem per deum statam perficit. Vnde ipse ait
Non veni soluere legem. sed implere. Sunt itaque
quinque panes ordeacei ponit doctrinam veteris
testamenti in quinque libris Moysi contenta. qui
vocantur ordeacei et insipidi. Nam dulcedine di-
uine gracie quasi dulcibus piscibus condiantur
Fragmenta horum panum sunt sententia euangelii
documenta. Sic itaque Moyses multiplicauit
Iudeos est adhortatus vt legem x preceptorum
custodirent et eam quasi panes masticarent
et memorie tenerent. Ita Christus omnes christianos
hortatur vt legem x preceptorum manducantes
euangelii fragmenta non obmittant si sal-
uari cupiunt. Ideo apostolis dixit. nobis omnibus
dicit. Colligite fragmenta ne pereant. Sed
quid est quod dicit milia virorum. nonne hec
mandata panum x preceptorum et custodia fra-
gmentorum euangelii ita respicit mulieres sicut
et viros. Respondetur quod hic vir non notat sexum
sed conditionem quoniam mares et feminas consor-
ciales scilicet soliditatem et perfectionem. Dicitur enim
ad Ebreos v°. Perfectorum solidus est cibus. perfe-
cta et solida doctrina que est euangelium. Quia
enim vt homo viriliter se habeat et quia homines grava-
men concupiscencias carnales et fede ipse vo-
luntati dominando quinque voluit ex ipsius Euan-
gelio. Ex hoc patet quod panum sunt qui se imple-
rent legem x preceptorum quia se inmittunt carna-
litati et proprie voluntati. Vnde panifores qui
fragmenta euangelii in cophino cordis re-
seruarent. Vnde hic quod nisi quia difficile conti-
nere propter insapiditatem. ex eo quod magna
vanitas et corruptio in homine requirit cum
filium dei. Primo deus ex regno nobis dedit
panes et multiplicauit mira fragmenta in
euangelio petamus vt eciam det aquam in sub-
sidium et refrigerium. Scriptum est Ecclesiastici xxiiii°
Initium vite hominis panis et aqua. Cum
ergo dedit nobis panem vite et intellectus scilicet
scilicet euangelium. det eciam aquam sapiencie spiritualis
et gracium spiritus sancti que dicitur aqua viua et
ad salutem faciens in vitam eternam. Quam nobis etc.

Multitudo magna venit ad eum etc.
Johannis vi° Hoc ewangelium est ewange:
lium dominicale presentis anni et ultimum
In quo legitur de refectione et mistice quia post
labores dignum est homo refectione. qui enim in
ewangeliis huius anni laboravit audiendo medi:
tando et precepta eorum implendo posse tenens
hic in die dominico ultimo scilicet in die eternitatis
reficietur panibus eterne suavitatis de qua
refectione Luce xiiii° Beatus qui manducabit
panem in regno dei. Hoc etiam ewangelium legitur im:
mediate ante adventum quia qui sollicitudines
suas impendunt pro doctrinis ewangeliis loquendo
audiendo corde considerando et operando ac perseve:
rando hoc serviet et in gaudio expectat ultimum
adventum in quo veniet iudicare vi:
vos et mortuos et reddere unicuique secundum opera
sua Tunc libentes dicent illud Luce xxi° Leva:
te capita vestra quoniam appropinquat redemptio
vestra scilicet ab omni malo. Primo itaque huius...
multitudine. Secundo impletionem. Tercio laudacionem
multitudo enim ad Christum venit refectione ex pa:
nibus et piscibus suscepit. fama vero Christum lauda:
verunt. Hic est vere propheta qui venturus est in mundum
sed ne tria ista facta sunt in terra plene sed ha:
bentur in celo ubi est clara dei visio fruicio
et laudacio De primo Multitudo magna venit
ad Christum. multi enim de tenebris idolatrie ad fidem
accesserunt lumen acceperunt. verum deum
cognoverunt et hoc non ex se sed ex infinita dei
misericordia propter quod dicit apostolus ad Ro. xv° Re:
tentes sunt misericordia honorare deum. Iudeorum enim accessi:
o ad fidem ex debito fuit propter promissionem
Gentium vero accessus ad fidem vel cognicionis lu:
men ex sola dei misericordia quia sine promissione. Fuimus
enim in prioribus magis tenebre et cecitas. sed ne
post tenebras huius mundi in tenebras eternas in quibus
fletus et stridor dentium veniemus misericordia dei
missa nobis duxit nos ad lumen fidei. monstravit
viam qua perveniremus ad gloriam. Sed sicut Christus
in adventum multitudinis sublevat oculos suos
et videns eam saturavit panibus. ita expedit
ut fide suscepta oculos mentis erigere leves sur:
sum orantes cum propheta Emitte spiritum tuum et crea:
buntur et renovabis faciem terre. Et hoc quod
est terra et in terra reverteris. Et dedisti nobis
fidem insinuasti veritatem monstrasti viam promisi:
sti vitam vita et terra terra quomodo manent in
spinas et tribulos germinare Ergo emitte
recram spiritus tui. quia omnia possibilia facilia
et dulcia erunt cogitari operari et pervenire in vir:
tutibus se exercere et fide vivam tenere. huius
vita est in exercicio virtutum. fides enim sine operi:
bus mortua est. alioquin ex fide assumpta gravior
ultio instat. Gravius enim peccat fidelis quam infidelis
propter noticiam. nam ille in luce peccat iste in tenebris
unde ii° petri ii° Melius erat viam iusticie scilicet
fidei et morum non cognoscere. quam post cognitam re:
trorsum converti scilicet ad peccata gentilitatis et infide:
litatis. hec de primo. De secundo communiter iam tunc
de quo iam tactum est scilicet de impletione Christus enim
mox ut venit populus consulit a philippo unde
emeremus panes ut manducent hii. et tandem sci:
ens quod esset facturus ex quinque panibus et du:
obus piscibus saciavit quinque milia hominum non
distulit pascere quamdiu ad eum venerunt. quia non
deest in via huius peregrinationis fragilitate
et deserto huius mundi sustentaret omnino defi:
cerent ne in domum venirent. Secundum modum sunt
panes certe adhortaciones excitaciones doctrinaciones

consilia impia. promissiones comminaciones exemplis sancti:
ficatis ... hominibus ... Iohannis enim confortatur
viator sicut quibusdam panibus. Sed panes qui:
que hic ... signantes   Moysi in quibus
continentur x panes preceptorum qui sunt manducan:
di et recogitandi a nobis et consumandi si vitam ingredi
volumus Si vis vitam ingredi serva mandata dei
Sed precepit apostolis ut colligerent fragmenta ne per:
irent. Secundum in fragmentis non lex nova. lex ewan:
gelica utique lex bona iusta et sancta conducens ad salu:
tem Fragmenta ex panibus veniat et lex nova
ex veteri Christo dicente non veni solvere legem. sed im:
plere. vis precepta dei solum custodire prout ab ex so:
nant et fragmenta latencia ita dimittere. modicum
erit ad salutem nisi illud. Nisi abundaverit iusti:
cia vestra plus quam scribarum et phariseorum non intrabitis Mat. v°
Qui prout sonabat explebant solum cortice ro:
rando. nos autem quia et corticem manducare. medul:
lam sed non abiciendo. sed colligendum fragmentorum
sunt xii. que x precepta tota lex et scripta prophetica immo
tota doctrina ewangelica sonat et clamat. Hoc duo
Diliges dominum deum tuum etc. et proximum tuum sicut teipsum
unde apostolus. plenitudo legis dilectio Servas
primum preceptum de adoracione dei primum panem
manducas. serva et fragmenta eius scilicet humili ha:
bitu ... benevolencia plenitudine ad ge:
niculandum ad prodendum quia creator. Recogitas
preceptum secundum non assumendi nomen dei in vanum
hoc est secundus panis. custodi et fragmenta eius scilicet vera:
cium ... levitate ... illud. cavendo va:
nitate ... et ... Impleas preceptum
tercium Sabbata sanctifices collige et eius fragmenta ut
deum a quo omnis sanctitas sanctifices et ut in eius
bonitate infinitate quiescas. quoniam si corruperit in
creatura malum preceptum sanctificas sabbatum unde
deus omnem mundi pulcritudinem omnis mundi delicias
et eius gaudia respue. si hoc vis preceptum debite
implere Non occides. bonum. quia inhibitum est per ...
Serva fragmenta iniuste non ... nec occidi
precipias vel signo assensu consilio cooperacione. nec
occidas corde. odiendo. invidendo. ... desiderio
... Honoras patrem et matrem bonum quia deus
precepit. quinta scilicet hic panis fragmenta. scilicet compate re:
ei sustenta illum. diliges spiritum. ne non et patrem spiritualem
sacerdotem. Servas preceptum sextum non mechaberis
bonum. serva et fragmenta. ut non mecheris corde co:
gitando consentiendo neque oculo impudice aspiciendo
Lex dei inhibet furtum facere per septimum. fragmenta eius
sunt in ... ut non rapias neque defraudes ...
in eo quod tenearis a dampnificeris a dolo predas
vendendo emendo. neque rem alterius a mercede ini:
to eo ... detineas. non furtum facias. pre:
cepto consilio favore defensione et recepcione in domo
Inhibet deus falsum testimonium per octavum dare contra
proximum. Fragmenta huius sunt ut non ledas proximum
... oris ... neque decipias
eum in facie pulcre loquendo et alias vituperando
Fragmenta etiam eius ut bona de proximo dicta non mi:
nuas neque ... inferas neque discordiam semines
Lex dicit non concupisces rem proximi tui per nonum
unde fragmenta ut non ... per iniusticiam concupi:
scere ... iniuste neque ... expedite. Etiam
fragmentum eius ut in ... concupisces non ...
... Decimum preceptum non concupisces uxorem proximi
tui. Hoc prohibet omnis concupiscencia carnalis et mala
voluntas in corde. a corde ... fornica:
cio. Hec enim coinquinat ut ait Christus Math. xv°
Non intrabit in eam aliquid coinquinatum Apoc.
xxi° Hiis vitam panibus scilicet meditacione in lege

eius die ac nocte. Argumenta ista servemus ut nil pereat. Haec dicebant et clamabant evangelia per circulum anni dominica et festis. Toto anno parentes verbi dei mandata audiendo loquendo. Sed quid boni processit a nobis? Egimus et meliorati sumus? Sed sola bene scimus. Turpe est comedere et in opere operari. Sic doctrinam audire et nichil facere. Sic docere et se negligere. Sed quis potest dare legis custodiam et impletionem nisi ille qui dicit Ieremie xxxi: Dabo legem meam in visceribus eorum et in corde eorum scribam eam. Ideo clamare expedit: Exurge domine deus in precepto quod mandasti scilicet tuis fidelibus. Ex quo precipit, age in nobis quod precipis. Ne dicas illud Ezechiel xviii°: Non est equa via domini, quia precipit nobis et non facit in nobis. Nos autem sine ipso nil possumus facere. Sed audi quid Christus nobis dicit. Hebreos: Si vocem eius audieritis nolite obstinare corda vestra. Numquid via mea non est equa et non magis vie vestre prave sunt, id est voluntates vestre in malo obstinate sunt. Unde et si deus habet operari in nobis legis custodiam et impletionem, non tamen sine nobis. Cooperatores enim eius sumus. Ipse paratus est dare gratiam custodiendi et agendi mandata eius. Nos autem per obstinatam voluntatem manendo in peccatis voces gratiam non admittimus et si admittimus in vana efficitur quia non curamus nos exercere in mandatis eius. Iam autem quia proxime instat adventus domini, cuius dicitur hamos mundos preparare in occursum desiderii, scilicet diligenti vite discussione, ut qui venit in carne pro nostra redemptione perveniat in corda pro nostra iustificatione et finaliter pro nostra glorificatione ad caulas regni celorum etc.

Accepit Iesus panes et cum gratias egisset distribuit discumbentibus. Io. vi°. Hoc evangelium est finale omnium evangeliorum dominicalium per annum circulum que omnipotens dedit suis fidelibus, ut manifestaret que a seculo latuerunt et doctrinam in prophetis per lumen fidei illustraret. Unde dicit Ambrosius super Beati immaculati: Deus que per prophetas annunciavit in evangelio manifestavit, et quod in lege est locutus in evangelio complet, id est in lege promissio, in evangelio solutio. Lex vetus digna, evangelium dignius. Lex habet timorem, evangelium amorem. Lex servorum, evangelium filiorum. Lex per hominem scilicet per Moysen, evangelium per deum et hominem. Iohannis i: Lex per Moysen data est, gratia et veritas per Iesum Christum facta est. Loquitur hoc evangelium de panibus in signum quod omnia evangelia per circulum anni sunt panes animarum. Ex quinque enim panibus ordeaceis saciavit quinque milia; ex panibus corporis intelligimus panes anime. Panis siliginis et triticeus reficit corpus, panis verbi dei reficit animas. Itaque ut dicit Lira super Iohannem: Magis debemus esse solliciti de cibo spirituali qui animam sustentat quam de cibo corporali, quanto melior est anima corpore. Sicut enim corpus non vivit nisi vita quam anima ei influit, sic deus est vita et tocius corporis ex suis salute saciatur corpus. Refectio ergo omnium fidelium animarum est in evangelio per quatuor evangelistas perfectissima ordinatione conscripto. Unde merito dicitur ecclesiastici xv°: De quo bono viro: Cibavit illum pane vite et intellectus et aqua sapientie salutaris potavit illum. Ex quibus verbis eliciuntur principaliter refectiones spiritualem scilicet sustentacionis vitalis et consolationis. Verbum enim dei sustentat vite, intellectum illuminat et consolacione refrigerat. Ecclesiastici xviii°: Non ne ardorem refrigerat ros de celo veniens.

De prima refectione spirituali que vocatur sustentationis scilicet propter laborem vie et fatigationem propter defectum et miseriam. Dicit Simon libro x° capitulo x°: Nos mortales sumus unde vivamus, sed unde moriamur ex nobis est. Non habere sibi et defectus creaturis est, sicut sue in esse quod fecit subsistere verum est. Sed an defectus mederi autem creatoris. Ideo Christus ait Marci viii°: Scilicet cum magna turba esset cum Iesu et non haberent quid manducarent. Misereor super turbam quia non habent quid manducent. Ubi dicit Simon ibidem: Non habent homines unde suas animas reficerent, nec habent in deserto huius mundi alimoniam spiritualis alimenti nisi salvator ipse communicabat. O vere humane nature annexa inopiam cognosceret omnis, si quibus bonis privati cum magna inopia premebantur, gemendo clamarent pro se: Christe miserere. Et subdit: Propter panem si dimisero eos ieiunos, a Christo dimittuntur qui spirituale non accipit alimentum, non est paucitas dantis sed negligencia non habentis. Effundit habunde bona sua hiis qui volunt accipere privatis, sed denegat ingratis. Nulla noxior ieiunia quam ab alimoniis Christi, sed cum dimittuntur, veniunt redeuntes in domum suam. Sed fit in unoquoque placitum spirituum sequitur. Valde periculosum est ad propriam redire quietem et spiritualem iedia expugnari, quia veniet defectus, cadendi sine sustentaculo, id est defiiciendi, et quod magis flendum est, semper oberrandi. Non cogit Christus ut ad propriam corporalem actionem non redire, sed vult esse refectiones sacramentorum gratia et mandatorum disciplina ut sacramentalis sit vita hominum secundum regula mandatorum, et enim sic euntes non deficient in via, non cadent qui fluerent, non sistent qui persurrerent, non oberrabunt qui recedant scilicet ad viam que ducit in domum, id est in celestem patriam, in qua deus omnes homines vult salvos fieri. Via autem est longa, tamen est sine qua ad celeste pervenire non possumus illic. Sicut itaque nos creavit et reficit alimento corporali, ipse eciam refectione spirituali vi sui sustentat animas ut in fortitudine alimonie celestis ad domum perveniant glorie. Unde iii Regum xix°: Angelus domini dormientem Heliam dormientem excitavit ipsum ut surgeret et comederet, quia grandis sibi via restaret. Mandatum quo surrexit et comedit panem subcinericium ambulat in fortitudine cibi illius usque ad montem domini. Ecce panis refectionis spiritualis scilicet verbi dei quantum roborat, forte efficit et sustentat ad ascendendum ad montem domini. Hic de prima.

De secunda scilicet de refectione intellectus scilicet veritate sine cibo et pane vitalis intellectus. Enim pane vitalis reficitur. Ideo Iohannis vi° Christus dixit: Spiritus est qui vivificat, caro autem nil prodest, id est verba que dixi spiritualem habent sensum et vivificat. Unde ait: Verba que locutus sum vobis spiritus et vita sunt, id est spiritualem habent intellectum. Manducatio autem corporis est eodem quo ipsi intelligebant scilicet quod manducare in propria specie carnis que vendunt in macello non esset utile sed magis horribile etc. Unde dicit Crisostomus: discipulorum audientes verum est quod protulit de manducatione carnis intelligentes carnaliter quod ipse locutus est spiritualiter abierunt retro et iam cum illo non ambulabant. Propter quod Christus dixit ad suos xii: Numquid et vos vultis abire? Respondit ei Simon Petrus: Domine ad quem ibimus

vera eterne vite hec. panis doctrine vero est panis
vite ducens ad vitam et est refectio vitalis il-
luminans intellectum. Et tamen si quis panes verbi dei per-
latos ad spiritualem intellectum nolit intelligere prout va-
sonat et aliter intelligere quam Christus voluit, talis pane
vertit sibi in toxicum, vitam in mortem, veritatem
in errorem, et hinc quamvis saluus esse potuit a sa-
lute recedit. Sunt enim pane verbi dei apprehensi
ad nocendum, roborant fla. exciusant (?) medi-
na impugnat vera quibus verbum dei non est refectio
ad vitam sed venenum in mortem, non ad illumina-
cionem intellectus sed ad obumbracionem, non ad
salutem sed ad perdicionem. Item de secundo. De ter-
cia refectione ex panibus que est delectationis
et consolationis in dicit Et aqua sapiencie salutaris
potauit illum. Verbum dei dicitur et panis et aqua
panis respectu in labore alterius et sumitur, aqua
respectu in labore et difficultate hauritur. Multa
enim scripture sacre sunt quia vero in difficultate
multa eciam leuia et delectabilia. hinc est
quod non legitur quod in hac refectione ex hominibus
eis possum sed panibus saciatur et impleuit eos.
Tercio panis datur ad manducandum. si non fu-
erat in ore masticatus non sapit nec delectat
Ita et panis euangeliorum et qui est panis animarum
si non fuerit masticatus revoluendo in mente qui
in ore ac si masticatus fuerit et non descendit in
memoriam quasi in stomachum non poterit ad sa-
lutem. Volt igitur panis verbi dei sapiat et delectet
revoluat fidelis in mente et mittat in memoriam
et erit sibi ad eternam consolacionem. panes isti erant
ordeacei et amari et insipidi, quia multa aspera
leguntur in euangeliis, multa comminatoria, terribi-
lia et horrenda. Sed panibus ordeaceis additi
sunt duo pisces qui restringunt asperitudinem.
Si quo legis aut audis multa aspera in scripturis
legis et audis ex aduerso multa dulcia dei magne
benignitatis graciam et ad verbum dei. spe venie
dulcedinem vite eterne. Vnde valde congrue hii
quinque panes signant hos quinque scilicet panem com-
punctionis, secundum afflictionis, tercium prouisionis
quartum timoris, quintum deuotionis. hiis ve-
sci oportet donec sumus in via. Panis compunctionis
fit ex consideracione peccatorum. hoc panis comedit
Jeremias Jheremie xx^o. sed inde pat. dicit hodie est cor
meum, panis sum a peccato. Panis afflictionis
fit ex consideracione miseriarum oppressionum.
Job. Flebam quondam super eo qui affligebatur
et compaciebatur pauperi anima mea. Panis prouisio-
nis fit ex consideracione suscepti regiminis siue
in spiritualibus siue in secularibus. isto pane omni re-
fecti si cupiunt saluari. hoc pane vescebatur
Job xxxi^o. Si comedi fructus eius absque pecunia
fructus absque pecunia comedit qui suscepto
regimine de statu altitudinis gloriatur. sed re-
gimen male providet. O quanti iste bibentes vir-
tutibus Job diligenter et inspiceret quem sim vergebat
qui ad notitia omnium et ad regimen presidentem aut
videre. Si aduersum me terra mea clamat
et cum ipsa sulci eius deflent. Expone glossa. Terra
clamat cum subditi contra regentibus iniusticiam
deflent. Sulci deflent cum viderunt ipsi contra in-
iusticia rectores in innumeris vocibus eru-
punt. Cum terra clamat sulci plangunt quia fi-
delium multitudo vnde contra malos rectores conque-
ritur et murmurat in alii ad lamenta re-
soluuntur. Sic igitur displiceret querele murmu-
racionis et fletus. Videte et bene considerate quo
vera regimina pergitis et vestris officiis sub-
facitis, si hec vero regiminis regum deseruere. vide-
te et cauete. Panis timoris fit ex consideratione
vehementer Jeremie xiiii^o Leuate oculos vestros et vi-
dete qui veniunt ab aquilone quia elongacio a so-
le iusticie et acerbitas pene. Hos panes mixtim
in via sunt manducandi. In patria autem sunt panes
omnino dulces. Et hic est panis quintus deuotionis
et suspirium quod fit ex consideratione eterne vite ad quam
suspiramus gementes et flentes de quo pane dicitur
Beatus qui manducat panem in regno dei. Sed hoc de
quinque panibus ordeaceis dicitur. Item eciam iiii Regum
dicitur Elizeus misit xx panes ordeaceos apponi
recumbentibus viris qui manducauerunt et adhuc superaue-
runt xii cophini quod xii apostoli fragmenta per mundum
portauerunt et mundum ad fidem conuerterunt. et ita totus
mundus manducat panes ordeaceos. Nonne eciam do-
ctrina patriarcharum prophetarum apostolorum doctorum sunt
panes ordeacei. Verumptamen omnis scripturarum asperi-
tudines et dulces consolationes reducuntur ad quinque
panes ordeaceos et ad duos pisces in hoc euangelio
signatos. Auctoritas sic Lincolniensis exponens I Corinth
xiiii^o sed magis vero volo loqui ut alios in-
struam. dicit. Omnia que habet scriptura ad quinque
reducuntur: scilicet quid credendum, quid fugiendum,
quid faciendum, quid timendum, quid appetendum.
Quid credendum: vero xii articuli fidei. Quid fugien-
dum: certe vii peccata mortalia. quid faciendum: utique
precepta decalogi. quid timendum: certe infernum supplici-
cia. quid appetendum: paradisi gaudia. hos quinque
panes habe in memoria et totam scripturam habe-
bis in mente et si fragmenta non poteris habere. si-
largus es non multum te grauant, nam apostolus col-
ligere fecit. scilicet pape Christus sacerdotibus non laico.
Hec quinque vera habuit in mente inclita virgo Cecilia
de genere Romanorum. que a cunabulis in fide Christi nutri-
ta neque noctibus a colloquiis diuinis et oracionibus
cessabat et ita perseuerabat dulces multos ad fi-
dem quorum que Almachius iudex et conc-
upiscens decollari eam pro fide Christi iussit. Et ita hiis pa-
nibus iuit in requiem. Et nos statum meum hec dis-
ponas ut finaliter cum ea regnum celorum adipiscamur etc.

Venit filius hominis querere et saluum
facere quod perierat Luce xix^o. Dicit Bern-
hardus in sermone huius diei. Mirabilis deus in
sanctis suis. non solum in celestibus sed eciam in terrenis
utrobique sanctos habet in utrisque mirabilis. Illos pro-
beatificans, istos sanctificans. hinc ille. Ecce hodie
celebramus dedicacionem huius ecclesie, que dedicacio
claudit in se sanctificationes eorum qui sunt in patria et
eorum qui adhuc sunt in huius vite peregrinacione.
Et ita designat xii apostolos martires confessores virgi-
nes viduas et omnes sanctos in celo. hii sunt vere sancti
et vere beati. Vnde est reputatur eciam eos qui adhuc
in carne ambulant quando omnes esse debet quia
sancti qui sumus templum dei habitaculum dei et domus
dei. I Corinth vi^o Templum dei sanctum est quod
estis vos. Vnde Bernardus ibidem vestra est hec sancta fe-
stiuitas vos dedicati estis domino vos elegit dominus
et assumpsit in proprios. Tibi inquit propheta derelictus est
pauper. orphano tu eris adiutor. Requirit ita
quod deus dedicacionem in animabus nostris ad hoc enim venit
scilicet ut quereret ut sanctificaret in mundo et saluos fa-
ceret in celo quod perierat prius in paradiso. Vbi
noto primo diuina diligencia erga homines quia ve-
nerit. Secundo diligentie perfectum quia ut saluos faceret
nos ut perdet. Tercio hominis magnam miseriam

qui ab obediencia divina evagaverat et pervenerat
Ad primum ut perambulabat Jericho. circuibat
civitates et castella docens et predicans regnum dei
Math. viiii°. Secundo in hoc intendebat nisi hominem
querere et invenire. et inventum iustificare. ipse enim
ut dicit apostolus factus est nobis sapientia iusticia et iusti:
ficacio atque redempcio. I. Corin. I°. Sapientia ut co:
gnosceremus. iusticia ut malum vitaremus et bonum
ageremus. Sanctificacio ut sancti essemus in hac vita et
redempti ab omni malo tandem cum eo viveremus
in gloria. Unde in dedicacione ecclesie legitur Evangelium de Za:
cheo qui erat publicanus immo princeps publicanorum
et hic cum toto corde Jesum preterevntem videre deside:
rabat et turba dimissa ascendens in arborem
vidit. adeptus est et in hac vita sanctificacionem dedica:
cionis et in illa gloriam. Itaque ecclesie dedicacio est nostra
de sanctitate admonicio. Et Zachei iustificacio exci:
tat nos ut quamprius converti ut sanctificemur et qui
sanctus est adhuc sanctificetur. et qui iustus est iustificetur
adhuc Apoc. ultimo. Unde Bern. in sermone. Sanctificatio
domus ista per manus pontificis dedicata est domino propter
nos sed dubio factum est. non qui hic presentes fuimus
sed quicunque in fine sancti domino in hoc loco fuimus multi:
tudinis in nobis spiritualiter impleri necesse est que in parie:
tibus presserunt. Hec ille. Accensum lumen in ecclesia
die dedicacionis significat quod nos debemus here cla:
ritate fidei conversacionis locucionis et operacionis.
ut simus deo digni habitaculum. si enim parietes hec que
a lapidibus debet dedicari ad hoc ut sit domus dei di:
gna. multo plus homines vivi debent dedicati esse
in moribus et actibus. quos deus sibi vivum ha:
bitaculum fieri disposuit. Unde septem concurrunt que
excitant ad sanctitatem. Primo sanctitas dei cum summus
Levitici xx°. Sanctificamini et estote sancti quia ego sanctus
sum dominus deus vester. Secundo sanctitas patrum quorum loca
tenemus. sicut enim radix sancta et rami Romanorum xi°.
Tercio sanctitas angelorum sanctorum quos cum nobis
cum sibilus hominis. Quarto sanctitas scripturarum quas
nobiscum habemus. videmus et legimus et docemus
Quinto sanctitas corporis et sanguinis Christi quod no:
biscum est sub specie panis ad consumacionem seculi ut
cum sancto simus sancti. Sexto sanctitas iudicis que ex:
pectamus ut eciam in sanctitate et iusticia experiemur
Septimo est sanctitas domus quam desideramus in quam nichil
coinquinatum intrabit Apoca. xxi°. pauci ergo ho:
die intrant in celum dum magne impletur illud
Michee vii°. Periit sanctus de terra et rectus in homi:
nibus non est. Unde fratrem suum venatur ad mortem. ma:
lum manuum suarum dicunt bonum. periit sanctitas animarum
quo ad se sanctitas quo ad proximum. sanctitas quo ad
deum per contemptum dei et sacramentorum ecclesiasticorum. nunc
non constitutum ac tonsurum religionis hodie. gloria cum per:
versitate humana videtur confusa. Clamat propheta
Diminute sunt veritates a filiis hominum. patet. preterea
sequitur. sua ples in hiis que sunt patrie non autem in vi:
tate et pravitate. Si puer malus filius peior. Si puer
bonus vere aliqui aliquid attinet apparet in filio
Unusquisque igitur consideret seipsum quomodo anima salvare in:
cipit. et videat quod civitas celestis est sancta sanctorum
non nisi sanctos in se suscipiens. et ex hoc mandat vitam co:
gitacionibus bonis. locucionibus rectis et operacionibus
iustis dedicemus ut templum dedicatum deo
simus hec de primo. De secundo vero et de tercio sciendum
quia fine querere venit. certe non ut dampnet non
ut despiciat sed ut salvum faciat. non enim pater mi:
sit filium suum in mundum ut iudicet mundum. sed ut sal:
vetur mundus per ipsum. Ubi sancti colligunt quod dei filius
non est ad mundum ad condempnacionem. sed tunc primus
exigentibus ex benigno salvatore factum est nobis
sacrementum medicum Unde Simon de Cassi. li°. I.
ca°. xxii°. Deus pater nullum vocavit ad penam quemquam
non omnis participet gloriam. Cur non omnes utique
quia peccata que non deseruimus regnum non
gravam sed veram non miseriam. sed voluntatem. nam in
homine magna est miseria ex eo quod invenit iterum
peccat non dei ordinacionem. sed propria voluntate. Ecce
Christus vocat quod non ad labores non ad dolores
non ad sarcinas non ad aliquid inhonestum aut
vanum aut hesitorium. sed ad dedicacionem animarum
Ad quam dedicacionem duo que exprimuntur in eodem
Evangelio sunt necessaria. Primum labor qui designatur
per Christi ambulacionem in Jericho. Secundo iustificacio
que notatur in Zacheo qui in multa iustificatus et
graciam peccatorum et legis custodiam. Unde dicit
Bern. in quodam suo sermone. Tria sunt que faciunt
faciunt hominem scilicet virtus sobrius. actus iustus
et sensus pius que attinet ad laborem. Virtus so:
brius est si contineat. si sociale. si obedienter caste
conversacione et humiliter viveret. Actus iustus
est si fuerit recte discretus et fructuosus. Sensus
pius est si fides deum sentit summe potentem
summe sapientem. summe bonum. Credamus per eius poten:
ciam posse adiuvari nostram infirmitatem. per eius
sapientiam nostram corrigi ignoranciam per eius bo:
nitatem nostram abolui iniquitatem. Hec ille. Certum
omnes credimus sed pauci sunt qui habent virtutem so:
brium et actum iustum et ita parum laborat. Ideo pau:
ci dedicantur in actibus. Hec duo claudunt in Evangelio
hodierne dedicacionis primum in Christo Jesu. secundum in
Zacheo. Dominus enim noster Jesus Christus ex obediencia pa:
terna et caritate erga nos ingressus perambulabat
Jericho docens nos ex actione sua ut dicit Simon
li°. iiii°. ca°. xxii°. ut et in laboribus et in fati:
gacionibus agamus hanc transitoriam vitam. non enim
ad locum quietis venit salvator nos requirere.
sed venit ad locum miserie atque pene ut una esset
pena non culpa redemptorum atque redempti sed non
culpa. et qui tradidit homines in exilium cum illi
exilium patitur et per hoc membra fatigare iuste
compellit ut non venimus quiescere ubi ipse voluit
laborare. Hec ille. Statuit divina iusticia in
homine certante corona. statuit et in homine
pro salute laborante quietem. Sed quia ut dicit
Apostolus. Nemo coronabitur nisi qui legittime
certaverit. ita eciam nemo corpus hominis perve:
niet ad quietem nisi qui hic pro quiete labo:
raverit celesti terrena. Seneca si ad summum
regnum non requiretur labores exercuisse atque
dolores stulte cunctis est. Christus si opera corpo:
ralia exercicia laboriosa non requirunt ad:
ultus ad regnum ut forte quis opinatur. cogi:
tet eciam. quis maior Christo. quis maior virgine
Maria. aut quis maior eo qui ex factoris no:
la desiderii factus est. nullus maior apostolus et tamen
illi corporalibus continuis laboribus abstinentiis
et fatigis maceraverunt. Unde Simon ibidem. Christus
sustinuit ne nos eterna pateremur. immo ipse su:
stinuit ut et nos imitaremur. non mutatur est
Christus aut alia lege dedit aut aliud Evangelium condidit
sed qui heri ille nunc et ipse in secula seculorum et eius
Evangelium et mores Evangelii durabunt immutabiliter
quousque finalis sua vita omnium fiet hominum
Hec ille. Ecce fratres auditis quod expedit ut ad de:
dicacionem animarum variis laboribus insistamus
Secundum autem quod ad nostram iustificacionem requiritur
est iusticia in Zacheo signata. iusticia enim est
porta domini per quam iusti intrabunt in illam dedi:
cacionem celestem. iusticia que secundum Bernardum
in suis sermonibus voluntate rectificat. sic quod nunc per:
verse amat. nunc pro se felice. bonum vero et bonis

meliora amat. Sunt aut multi in tempore isto qui viri
illud Bernardi in quibusdam sermonibus dicitur. Est
iustus qui in principio est accusator sui. Et iustus qui ex
fide vivit. Et est iustus qui vivit absque terrore
primus unde bonus est quia accedit ad viam. secundus
melior quia currit per viam. Tercius optimus quia ap-
propinquat ad vie finem. Primus est incipiens sive
penitens. secundus proficiens. tercius in bono consumatus
Sic itaque in cordibus se dictavi cupimus iustifi-
cemur. Zacheus enim de quo evangelium mentio iusti-
ficatus. quibus enim iustificatur. deus qui solo amore
in nobis causat donum gratie et ita remissionem cul-
pe que remissio culpe est iustificatio ut deter-
minat beatus Thomas in questionibus de veritate
Ad quam iustificationem ex parte hominis requi-
runtur duo ut ibidem beatus Tho. in eisdem que-
stionibus de veritate determinat. Primo ut peccatum
preteritum detestetur et peniteat fecisse et iterare no-
lit. Secundo conversio in deum ut homo cognoscat
eum per fidem et deum amet et gratiam desideret
et speret. que duo implevit Zacheus. qui cum esset
princeps publicanorum querebat videre i. cognoscere
Iesum. Ecce primum. Et quia non poterat pre turba.
io ut affectum impleret ascendit in arborem ut
videret illum. Ecce secundum scilicet amor. Summa gratie
conversus fuerat ad eius cognitionem et amorem
io dulce verbum audivit Zachee festinans descen-
de quia hodie in domo tua oportet me manere. Efficitur
enim homo quod in se est deus immutabiliter dat gratiam
Iustificatus aut Zacheus statim consistit actibus iusti-
cie et bone voluntatis erga deum et erga pro-
ximum dicens Ecce dimidium bonorum meorum domine
do pauperibus et si quid aliquem defraudavi red-
do quadruplum. Et ex salute ei promittitur dicens
Hodie salus huic domui facta est. Ecce iustificatio
via est ad deductionem anime que iustificatio fit per
aversionem a peccatis et conversionem ad deum. Et de-
ductio anime via est ad gloriam perpetuam. Rogo et
nos avertamur a peccatis et convertamur ad deum patrem
misericordiarum et totius consolationis. hic mittemus animas no-
stras coram eo ut et ipse convertatur ad nos hic per
gratiam et in futuro per gloriam in regno celorum
cuius nos participes faciat etc.

Cum videritis abhominationem deso-
lationis. Math. xxiiii^o post finem
Evangeliorum dominicalium anni cuius
concurrit secundarii de signis consumationis
mundi ad terrorem consolationem et malorum conversionem
Considerato enim novissimorum reprimitur homo
a malo et excitatur ad bonum. Ecclesiastici vii^o In om-
nibus operibus tuis memorare novissima tua et
in eternum non peccabis. Evangelium itaque hic ponit
tria signa finis mundi precedencia. Primum est de-
structio civitatis Iherusalem et templi Salomonis.
Secundum est ecclesie desolacio in fide ita ut paucissi-
mi in fide illesa fuerint. Tercium est universalis ele-
mentorum et corporum celestium. Primum signum dudum
preterijt. Secundum in dubio veniet. hic et tunc
Destructio urbis et templi facta est per principem
Romanorum quia per Titum Adrianum. Destructio
ecclesie et fidei erit per horum diabolum quia per
antixpum qui credentes destruet etiam et fi-
dem modicis fidelibus remanentibus. Tercium universalis
omnium hominum celebratio fiet per horum dei Re-
surrectionem induere vivorum et mortuorum in die in-
dicii. Primum signum a remotis mundi consumacionem

inchoat. Secundum proximissime. Tercium vero ipso facto
eo ipso quo totius iudicij mundatur finem finem et ces-
sabit gloria mundi. Primum signum tribulatur. Secundum tribulatur
Tercium omnium terrorum maxime. De primo signo habetur
in principio huius evangelij cum dicitur Cum vide-
ritis abhominationem. De secundo vero signo habetur in
medio evangelij. ibi. Erit tunc tribulacio ibi. qualis
non fuit ab inicio mundi. De tercio habetur circa finem
Evangelij ibi Statim post tribulationem dierum illorum
sol obscurabitur. De primo signo aliis duobus ad
presens dimissis videamus. Ubi dominus tria facit. Pri-
mo narrat. secundo docet. tercio suadet. De primo ut habetur
in eodem capitulo Mathei. et Marci xiii. Cum dominus
Iudeis et phariseis redarguentibus egressus esset
de templo accesserunt ad eum discipuli eius ut ostende-
rent ei edificationes templi. Unde unus ex discipulis
ait Marci Magister aspice quales lapides et quales struc-
ture scilicet quomodo bonis lapidibus et magnis do-
mus est ornatum. Respondens Iesus ait. Vides has
omnes edificationes magnas. non relinquetur lapis
super lapidem qui non destruatur. Sedente aut eo super
montem oliveti contra templum interrogaverunt eum discipuli
puli secreto dicentes Dic nobis quando ista fient et quod
signum erit quando hec omnia incipient consumari. Respondens
Iesus post plura verba quibus eos premuniebat dixit
verba huius evangelij Cum videritis abhominationem
desolationis. etc. hic fiet cum videritis statuam vel ima-
ginem Adriani que in ipso facto sanctorum loco in templo pre-
stabit. que imago vel statua dicitur abhominatio
quia idolum. Et dicitur desolationis quia in templo desola-
to atque deserto positum erat secundum Glo. ordi. super
Math. et Mar. Hec itaque imago abhominabilis in
templo posita erat signum desolationis civitatis et
templi. Unde Magister in hystoria scola. dicit Eversa
Iherusalem per Vespesianum et Titum Elias Adrianus
post venit regem priamum. et idem statuam suam po-
suit ibi ubi archa steterat quia vestigia civi-
tatis quedam adhuc manebant et Iudei qui late-
bant remanserunt quique ad locum sacrum redibant et
utrumque multiplicati amoverunt statuam et fregerunt
Ob hoc Adrianus apposuit manum extremam et fun-
ditus evertit urbem et edixit ne quis Iudeorum
remaneret in illa terra. Hec ibi. Lyra dicit. scilicet
licet Adrianus reedificaverat civitatem modicam
quam suo nomine vocavit eliam. tamen precepit ne aliquis
Iudeus haberet licentiam intrandi illam. Sed quia Elius
Adrianus et urbem et templum ex fundo destruxit
et Iudeos quos invenit partim occidit et alios
in omnem regionem dispersit. Et hoc notavit Luce xxi^o
Cadent in ore gladij et captivi ducentur in omnes
Triginta enim Iudei pro uno denario vendebantur
itaque licet per Titum et Vespesianum facta sunt de-
structio civitatis et templi non tamen totaliter. Unde in
Luca habetur Cum videritis ab exercitu circumdari
Iherusalem scitote quia appropinquavit desolatio eius. ex
quo sequitur quod multitudo malorum. abun-
dancia scelerum inchoat a civitate exciden et ur-
bem et ipsius coniuratur ad extremum mundum et ita
finis mundi. Summum enim scelerum nisi abhominatio
desolationis que dominatur abundabit in loco sancto et
in Danielis prophetat primum mali et loco et ipsius
hic de primo. De secundo scilicet de tercio. Ve pugnan-
tibus et inhereentibus in illis diebus scilicet tribula-
tionis et ultionis quia effugere nequibunt et ita in
morte cadent. Pugnantes propter queque. Nutri-
entes aut propter alligata occupationem circa par-
vulos retenti natos tam pugnantibus et nutri-
entibus in corpore. Magis ve pugnantibus secundum

anima. ve ergo p[er]gnantib[us] one[re] pcto[rum] et nu-
trientib[us] pcta p[er] mala [con]suetudine[m] Isaie
xxviii^o In illa die visitabit d[omi]n[u]s in gladio suo
duro et grandi et forti sup[er] le[viathan] quod in p[er]-
ta[tum] additame[n]tu[m] et s[cilicet] pcto[rem] q[ui] pctm pcto ad-
de[re] non cessat. Ve qui in corde pcto [con]sentit et

Ve qui pcto [con]sentit

tandem ope[re] p[er]ficit q[uia] no[n] solu[m] facie[n]tes s[ed] et co[n]-
se[n]tie[n]tes puniu[n]t[ur]. Ve q[ui] gr[ati]am ad boni p[ro]-
situ[m] h[abe]t et nu[n]q[uam] implet. Isaie xxxvii^o Ve-
nerunt filij usq[ue] ad partum et virt[us] no[n] par[ie]ndi
i[d est] implendi. Cu[m] d[omi]n[u]s ita mina[tur] p[ro]pt[er] pctm: certe
io q[uia] pctm ducit homi[n]e[m] in [con]t[ra]ria deo [con]traria
Ita p[ri]mo pctm facit ho[min]em cecu[m]. que[m] de[us] fecit
videntem. io dicit. cu[m] videritis S[ecun]do ab homina-

cecu[m]

bilem que[m] de[us] fecit honorabile[m] s[cilicet] p[er] roma [con]-
solu[m] d[e]r ho[mo] Ideo dicit Cu[m] videritis abhomina-
cio[ne]m Tercio desolatu[m] que[m] de[us] fecit i[n]tegru[m]
io ait desolacionis s[cilicet] vi[r]tu[tu]m reru[m] mu[n]do que
de[us] no[n] fecit ad m[od]i[cu]m io dicit que dicta e[st] a
Daniele q[uo]d i[n]cipiat m[od]icu[m] dei s[cilicet] [con]tra a[n]i[m]am
destruat qua[m] de[us] fecit pulcra io dicit stantem
i[n] loco s[an]c[t]o. Loc[us] s[an]ctus e[st] a[n]i[m]a [con]secrata a p[er]e baptismi
templum dei. h[ab]itaculu[m] sp[iritu]s s[an]c[t]i. pctm aut[em] ea pol-
luit Sexto d[e]missu[m] me vidente s[ec]u[n]d[u]m que[m] de[us]
ad gl[ori]am creauit. io ait. qui legit intelligat
s[cilicet] si d[omi]ne i[n]ducat pcta i[n] s[an]ctis a[n]i[m]ab[us] videt. ita
q[uod] civitate templum et p[o]p[u]l[u]m excidit in h[oc] s[e]c[u]lo. q[ui]d
faciet pctorib[us] in alio s[e]c[u]lo. Itaq[ue] q[ui] e[st] i[n] iu-
dea d[omi]ni ne [con]fessionis fugiat i[n] monte d[omi]nu[m]
et q[ui] in tecto e[st] no[n] descendat s[cilicet] ad isto i[n]feriora
me[n]te[m] apponendo ne labat[ur] in pctm et q[ui] i[n] agro
e[st] i[d est] e[st] laborans no[n] reuertat[ur] ad ea que dimi-
sit ut sic euadens pctm euadat eterna[m] tri-
bulacio[n]em. h[oc] de s[ecun]do De t[er]cio s[cilicet] suasione
dicit Orate ne fuga v[est]ra fiat hieme vel sabb[at]o
Dicit mag[iste]r in S[ch]ola. hist[oria] s[cilicet] x[ristus] vt[ur] q[uia] dic[it]
in misterio ergo sp[irit]ualit[er] e[st] i[n]telligendu[m]. hiems
e[st] frigus pctore Sabbatu[m] v[er]o o[tiu]m Orate itaq[ue]
ne fuga de hac vita sp[irit]ali fiat hieme i[d est] ne
mors vos occupet i[n] frigore pctorum a[u]t i[n]
a bono. Due partes iusticie s[cilicet] om-
mitte bonu[m] e[st] ce Sabbatum et face[re] malu[m] e[st] ce
hiemis dicit Aug[ustinus] sup[er] ps^o xxxvi^o s[ed] n[on] at exi-
eras ex hac vita. tu[n]c reddemus h[uius] vite illi
vite Ecce q[uo]m[od]o iusticia dei pcta homi[num] et s[ec]ulit
et etia[m] punit. Et valde mir[um] q[uia] pcnt civi-
tate[m] illam p[er] ip[su]m electam et q[uod] templu[m] destrui
de fundo p[er]misit. qui ut h[abe]tur iii Regu[m] sibi
s[an]ctificat[ur] ut poneret no[men] suu[m] ibi i[n] eternu[m] et q[uia] p[ro]p[ter]
peruersam ita sp[re]uit et dedit in [con]fusion[em]
h[oc] et ibi. Blandiu[n]t[ur] nob[is] dicentes. de[us] p[ro]p[ter] [con]ser-

templu[m] Salomo[nis]

vabit h[oc] regnu[m] sup[er] alias plagas mu[n]di. cult[us] dei
in eo viget. s[ed] m[od]o pcta[n]t de templo Salomonis
cui no[n] erat parile in mu[n]do. et ecce ad q[ui]d venit
q[uia] a funda[men]to e[st] deletum. h[oc] ip[su]m timea[mus] et
nos ne p[ro]pt[er] pcta n[ost]ra no[n] solu[m] civitati p[er]i[n]de de-
solacio[n]em i[m]mittat. s[ed] etia[m] ne regnu[m] h[oc] cetera
regnis in derisu[m] ponat. Vn[de] iii Regu[m] ix^o
D[omi]n[u]s ait ad Salomone[m] in edificato templo
oracio[n]em audien[s] facit. p[ro]misit eni[m] ei o[mn]ia i[m]plere
si custodiret ip[s]e et alij mandata dei Vn[de] ait ad
eu[m] Si vos auersio[n]e auersi fueritis no[n] seque[n]-
tes me n[ec] custodientes ma[n]data mea au[f]era[m]
Isr[ae]l de sup[er]ficie t[er]re et templu[m] q[uo]d s[an]ctificaui p[ro]ij-
ciam a [con]spectu eius et erit Isr[ae]l in p[ro]uerbiu[m] et in
parabola[m] cunctis p[o]p[u]lis. omnis enim t[ra]nsibit p[er] eam
stupebit et sibilabit et dicet. q[ua]re fecit d[omi]n[u]s sic

t[er]re huic et domui huic et dicet q[uia] dereliquerunt
d[omi]n[u]m deum suu[m]. h[oc] ip[su]m et nos timea[mus] time-
tes mala caueamus et bo[n]a agamus ut non
iram s[ed] gr[ati]am hic inueniam[us] et tande[m] gl[ori]a[m] etc.

Erit tu[n]c tribulacio mag[na] q[u]al[is] no[n]
fuit Mat xxiiii^o Dictum e[st] in
p[re]cedenti de sig[n]o remoto co[n]summacio-
nis mu[n]di s[cilicet] de excidio civitatis Iherl[m] et te-
pli. nu[n]c de signo vicino s[cilicet] de aduentu anti-
x[ris]ti maligni t[em]p[o]re nouissimo huius mu[n]di. ip[s]e
eni[m] mordebit vngulas equi ut p[ro]pheta[vit]
Iacob. qui de Dan filio suo p[ro]phetauit Gen
xlix Eq[u]os e[st] mu[n]d[us] sup[er] q[uo]s velocit[er] curres
ei[us] vngula e[st] extremitas mu[n]di qua[m] [con]ti[n]git
p[er]seq[ui] antix[ristus] de tribu Dan nascendus.
Ista mordebit q[uia] x[ristus] dicit Erit tu[n]c i[d est] t[em]p[o]re
antix[risti] tribulacio magna. Vbi t[er]cia noto
p[ri]mo antix[risti] p[otes]tatem S[ecun]do p[otes]tatis breuitate[m]
tercio breuitatis tanto maiore[m] [con]de[n]sitatem
tem. De p[ri]mo x[ristus] dicit Erit tu[n]c tribulacio ma-
gna. Erat tribulacio ab inicio mu[n]di. n[on]ne Cayn
occidit abele[m]. n[on]ne tiranni [per]secutores. n[on]ne
decius diocleci[anus] Maximia[nus] q[ui] seuiebant
i[n] s[an]ctos et effuderunt sanguine[m] et tribulacio[n]e[m]
p[o]p[u]lo x[ris]tiano faciebant S[ed] nulla ear[um] tanta sic
erit t[em]p[o]r[e] antix[risti]. x^o dicit q[ua]lis no[n] fuit ab inicio
mu[n]di. Magna tribulacio q[uia] maliciaeius erit
potencia. s[ed] no[n] ex ip[s]o s[ed] dyabolo. eo q[uod] tota
p[otes]tas suu[m] dyaboli assistet ei Danielis viii^o
Roborabi[tur] fortitudo s[ed] no[n] in viribus suis et
sup[er] q[uam] credi p[otes]t vniu[er]sa vastabit et p[ro]spera-
bi[tur] faciet et i[n]terficiet robustos et p[o]p[u]l[u]m s[an]ctor[um]
s[ecundu]m volu[n]tatem sua[m]. s[ed] m[od]o dabit ei v[ir]tute[m]
q[uae]re a Iohanne Apoc. xiii^o vbi d[icitu]r. Dedit
illi draco v[ir]tutem et p[otes]tatem magna[m]. draco
i[d est] dyabolus huic p[ro]p[ter] magna[m] fortitudine[m] cui
nulla p[otes]tas in t[er]ra p[otes]t [com]parari. itaq[ue] tota p[otes]tas
dyaboli erit in eo. Vn[de] sic in x[rist]o plenitudo
diuinitatis ita i[n] antix[rist]o dyabolo plenitudo
iniquitatis. et sic x[ristus] o[mn]ia op[er]a faciebat v[ir]-
tute diuinitatis ita antix[ristus] o[mn]ia faciet dya-
bolica p[otes]tate sibi soluta Ideo ap[er]tius vocat eu[m]
homine[m] pcti filiu[m] dyaboli. q[uia] in antix[rist]o erit
mansio in sum[m]o gradu ita q[uod] alius creatura
no[n] poterit ascendere in malicia. Ip[s]e to[tiu]s
pcti fons s[cilicet] s[ecun]d[u]m nos. dyabolus p[ro]ximus
In hac p[otes]tate dyaboli su[m]ma. quid estima
q[ua]nta mala. q[ua]ntas tribulacio[n]es i[n]geret. et
q[ua]ntas angustias s[an]ctis deo p[er]mittente i[n]feret
Apoc. xiii^o Datu[m] e[st] illi bellu[m] face[re] cu[m] s[an]ctis
et vincere eos. Et ne putemus q[uod] p[otes]tate[m] sua[m]
solu[m] in vna p[ar]te exerceret. dicit Iohanes
ibidem. data e[st] ei p[otes]tas in omne[m] tribu[m] q[uo]a[d] platos
ad Iudeos. Et p[o]p[u]l[u]m q[uo]a[d] ad mores. Et lin-
gua[m] q[uo]a[d] ad o[mn]es p[er]sonas x[ris]tianos. et gentem
q[uo]a[d] ad o[mn]es gentiu[m] nacio[n]es. et adorabunt
bestiam s[cilicet] antix[ristu]m o[mn]es quor[um] no[m]i[n]a no[n]
scripta in lib[r]o vite et dicent quis similis
bestie et quis poterit pugnare cu[m] ea i[d est]
ei resiste[re]. Dicunt ex q[uo] m[odo] dyabolus posse-
dit antix[ristu]m sic [cor]rupit me[m]bra sua et occu-
pabit eni[m] p[er] essencia[m] sua[m] et ita vtet[ur] eo
p[ro] volu[n]tate sua sic artifex i[n]strume[n]to suo
io no[n] erit in p[ro]putanda malicia Vnde[re]
h[ab]et i[n]strume[n]to i[n]animato no[n] ip[s]e i[m]putet[ur]
q[ui]d faciat. i[n] i[n]strume[n]to a[n]i[m]ato i[m]putatur
si [con]sentit. sic s[uo] i[m]putat[ur] si de iussu domi

aliquem occidit. ita tota malicia quam antixpc
exercebit omnia fiet quod aget et quod male
aget. pt tn sodiam sua mlt adimitet. io oia
reputabimt ej ad eterna danacionem. hr de po
De scdo scilicet de pstatis brevitate dr hr in
dnit Et nisi abbreviati fuissent dies illi
nd fiet fieret salua omnis caro. Breuitate
hat Iohanes expssit apoc xiijo Datum est
ei os loqui magna et blasfemias et data e
ei ptas facere malum menses xlta duos
i. tribus annis et me° Mag tnc erit tempo:
cio cordium in fide. tpe enim antix videbi:
tur deus mundum derelinqisset. vadoctrine ame:
fiet. virtutes minuent. etiam veluti abie:
cta apparebit. De manibus aut eius predet
~~...~~ firmus Iob xlio. i. ex pdigiis etiam
bonarum mentium cordis ons trepidarios
rahigo confundet. tnc enim in electorum cordibus
gfiectis tribulibus signis titubatio queda
in fide consurget. ita si qd fieri posset omnes
omnes electi illius tepore in errore caderet
Bre. qui enim errare e in cogitacioni titu:
bae. deus tn pservabit eos in fortitudine
ita quod gstaria vtique in eis rmanebit. Ideo
xpc dnit Si fieri pt. Vn tnc in magna par:
te homines cadent a fide. ija ad Tessa. ijo
qui tenet nunc teneat donec de me° fiet
i. qui tenet fide teneat donec fides tollat
de me° et refriegescat Ita enim antixpc satha:
nicus acmatus in potencia et astucia erit sr bing
et psmmtnosus quod etiam publice blasfemabit
gt deum negando deum et nos eius. i. fide et obedi:
encia. i. dnet qz se esse xpm et ita deum. Si
igr deum lempedet. omis istos eius p q° esti:
mabit Iob xlio Reputabit qui paleas fer:
rum et qui lignum putridum es. scilicet ferrum
in fortitudo in bono. quod es in estaria et p:
severancia. Vbi Bre. nisi diuina gra hunc
ptegat et pdnacem vires velut paleas ne:
quitie sue igne antixpc consumet et constaria
parietum qui lignum putridum in puluere re:
diget. Vbi ergo tnc ifirmi erit. si fortes
sic palee reputabuntur. quid tnc lenitatem
iste faciet. si ferrum quasi paleas estimabit. hic
O qui multi sunt ho° qui se fortes ut ferrum
et constates vt es estimant. qui si tnc esset re
putarentur palee et lignum putridum. Verum:
tamen diuina prouidencia fragilitati humane succur:
rens dies dominij antixpi breuiabit. hr de
scdo. De tercio de breuitatis auctoritate em
telacionibus compensabit breuitate dnacionis
Apoc xij Ve terre et mari. terre i. idolatris
pctoribus. mari i. fluidis in pctis. dyabolus
dico descendit magna iram fieres quod modicum
tempus habet. nec latebit dyabolum breuitas illa
dnacionis antixpi. qui scit scripturas. io bre:
uitate tpis magnitudine et crudelitate de:
teptionis compensabit Ideo Apoc ~~xi~~ xiiio dr
Bestia quam vidi similis erat pardo et
pedes eius sicut pedes vrsi et os eius sicut os
leonis. et dedit draco virtute sua et ptate
magnam. bestia antixpc qui istar bestie
seuiet. dr pardus pt uarietate seductionis
pedes eius eius ministri et pdicatores qui ipm
p orbem portabunt. qui qui vrsi omnes eis
non obedientes calcabunt et destruent. os

Ve terre
mari

Antixpus dr bestia

leonis ob leonis pt supbia Daniel xi° Eleuabitur
et magnificabitur aduersus omnem deum et aduersus deum
deorum. loquetur magnifica et dirigetur donec compleatur
iracundia. Vn sicut antixpc morabitur in Ierusalem quam
tunc xpiani tenebunt vt dicit Lira sr Ezech. xxx
viiio. Ibidem tn dns dicit In nouissimis die:
bus adducam te sr. terram meam i. in Ierlm que
specialiter dr terra dei. qz ibi deus fecit redemptionem
Mittet tn antixpc nuncios suos p totum mundum ad se:
ducendum homines vt credant ipm esse messiam.
Sz quibus modis seducet Apls ija ad Tessa.
ijo ponit veniente m° 2m oparacionem sathane i omni
virtute et signis et pdigiis mendacibus et in omni se:
ductione iniquitatis. ptate dyabolica faciet si:
gna miracula et pdigia. mag. que dnit mendacia
qz finaliter tendunt ad mendacium i. ad decepcionem
hominum Seducet qz ptm ad se dibus modis quibus
seduci possunt. scilicet sapia verborum. simulacione sancti:
tatis. testimonio° scripturarum. oparacione miraculorum
errore pseruitorum. pmissione diuiciarum. qz vt
dr Daniel xi dnabitur thezauris. auro argen:
to lapide precioso. vbus precios sed tn videns
no decipietur Daniel viijo Cum copia rerum om
occidet plurimos. Adhuc non venit. Sz si
quis modo daret ... auri argentum et longe di:
uicias. varii essent qui et fidem et deum non conte:
nerent. forsan totus mundus ad eum confluet scilicet
igitur putamus ipe antixpc qui multis modis fallet
homines. Sz dices. Cur deus pmittet hunc pussimum
hominem qui enim daret occasionem hominibus dampnacio:
nis Rndetur quod io qz hec exigunt hominum pcta Da:
niel viiio Cum creuerint iniquitates consur:
get rex impudens facie i. antixpc. scilicet non in fine
non veniet qui iam misterium opatur iniquitate
vt dicit Aplus i. sr mali sunt signa antixpi ita
iniqitas hominum signa iniquitatis eius. i. Ioha. ijo
Antixpc venit scilicet in membris. i. nunc latet i pro:
vibus tnc reuelabitur in nouissimis. pmit membra
eius preesserit tandem caput sequetur. nec itaque deus
dat occasionem veniendi antixpo sed pcta nra et to:
cius mundi dat viam qua veniat. nec igitur tempe:
dare vim scimus de eo. qz et Daniel cecidit i terra
dum angelus loqueretur ei de antixpo vsibiliter. Imi:
tando Ita et nos hec consideremus cum timore. time:
tes penitencia. penitendo a malo vitemus. deo ad
herere. nos aut ad gram et gloriam regni celorum
consequendam scilicet nam nos et

Hec exigit
hominum pcta

pcta nra
et totius mundi
dat viam
veniendi anti
xpo

Cum videritis abhominacionem desola:
cionis Mat. xxiiio Ex hr Euangelio
habetur quid mali ex pctis hominum consur:
get hominibus pena. deo ignominia. mundo mole:
stia. fruit horribilis. indignacio tribul et vltio pre:
mis. Cum ergo ora hominis non pt esse sine occupa:
cione si non curat virtutes. oz vt labatur in pcta.
si pmit a seden ampuet dyabolum. Iudei despe
xerunt ordinacionem recpatoris accepert tandem
desolacionis abhoiacionem. noluerunt diligere verita:
tem plapsi sunt in errore et ex errore in
dispersionem et despectionem p totum mundum et finaliter
spectant infernum. Vt aut habetur in scolastica
historia. post euersionem Ierlm a Tito et Vespesi:
ano quam iudei aufugerat et latitabat i mon:
tibus et speluncis deuenit Elius Adrianus imaginem
suam posuit in medio templi in loco vbi ar:
cha steterat vt ea adoraret et qz vestigia
ciuitatis adhuc manebat. Iudei itaque videntes

quod est
post hominum
consurget

multiplicati a moverit illa statua Indignatus Adrianus funditus euertit ciuitatem et iuxta eam construxit ciuitatem modicam quam nomine suo vocauit helia forte vbi nunc ciuitas sita est et edictum dedit ne quis Iudeorum in terra illa remaneret. Abhominatio ergo desolacionis vocabatur illa statua quia in templo desolato erat posita ad abhominacionem scilicet vt adoraretur. Quinto nota grauissimam persecucionem per antichristum que erit in fine mundi. Et sicut de semita [illegible] pauci inde remanserunt. ita in persecucione eius et omnium fidelium tanta erit tribulacio quanta non fuit ab inicio mundi quod vix quis permanebit in fide. Tunc ergo sol obscurabitur id est potencia eius silebit. et luna non dabit lumen suum id est ecclesia sanctitatis lumen non demonstrabit. et stelle cadent de celo id est a celesti conuersacione. et abundabit iniquitas et refrigescet caritas. et homines deum despicient. se ipsos inique amabunt et peccatis vehementer insistent. Antichristus caput omnium iniquitatum veniet. membra enim habuit iniquitatis precedencia ad caput vnde Daniel viii° Cum creuerint iniquitates consurget rex impudens facie et intelligens proposiciones. et roborabitur fortitudo eius et super quam credi potest vniuersa vastabit et prosperabitur et interficiet robustos et populum sanctorum secundum voluntatem suam. Circa aduentum antichristi primum peccata hominum vbi tria occurrunt querenda. Primo de antichristi origine. Secundo de racionibus. Tercio quid ad nos de aduentu iniquitatis. De primo Antichristus veniet ex Babilone ex progenie iudeorum de tribu dan filii Iacob ex concubitu adulterino. iuxta prophetiam Iacob Gen xlix° Fiat dan coluber in via. cerastes in semita mordens vngulas equi. id est antichristus nascetur de dan sentina malicie. homo peccati. filius perdicionis id est diaboli. non per naturam sed imitacionem. hic vt coluber venenabit homines in mundo et sicut cerastes serpens cornutus persequetur iustos in semita ad regnum celorum euntes. mordebitque equi id est mundi currentis vngulas id est extremitatis. Tercia bestia erit enim bestia id est homo diabolus dissimilis valde ab omnibus terribilis nimis. dentes et vngues eius ferrei. comedebatque et comminuebat et reliqua pedibus suis conculcabat Daniel vii° Ecce patet quod propter peccata non solum peccatoribus sed et omnibus iustis male veniet. nocent enim peccata peccatori et toti mundo. peccata enim commouent antichristum quem confunderet deo et angeli persequentur omnes et totum mundum per palea credebit. hoc de primo. De secundo scilicet de racionibus duabus breuiter quod hominum peccata mentem deo displicent quod eius exigencibus per suum regnare permittet iuxta illud Iob xxxiiii° Qui facit regnare ypocritam propter peccata populi. vnde beatus Gregorius exponens illud Dabo vobis reges in furore meo. dicit Secundum merita plebium disponuntur corda rectorum et pro qualitate subditorum disponuntur acta regencium. vt sepe pro malis gregibus culpa eciam fere boni delinquat vita pastorum. Nemo ergo mentem cogitare cui deus hanc abhominacionem permittit scilicet antichristum quem non solum erit abhominabilis erga homines. sed et erga deum. quia non enim volet similis esse deo. sed dedignabitur ei esse similis. Lucifer enim superbia in sublimitate dicit ero similis altissimo. Antichristus tamen in superbia extolletur super omne quod dicitur deus. ita vt in templo dei sedeat tamquam ipse sit deus iia ad Tessa. ii° In hoc enim Gregorius culpam

[illegible] magis ... opus quem iusticia gubernantis esse voluit homines occulte peccando deum confundere. ab ex vero amici dei videri iusticia exigit vt per complemento illius euangelii dicti nichil opertum quod non sciatur nec occultum quod non reueletur. quod diu latebat aliquando prodeat in propatulum a qua apte confundatur. deus in capite scilicet antichristo quem diutinum confundebatur occulte in membris eius vt appareat deum confundentem confusio malorum coram hominibus que diu sub medio latuit ypocrisis. omnium peruersorum nunc secrete peccancium patebit tunc peruersitas in antichristo tamquam omnibus membrorum honeret in capite scilicet in flebile vt deus per homines debeat confundi quos ad honorem suum creauit. sed pena peccati exigit vt quia homines caritatem vitantis id est christum non accipiunt vt salui fierent. mittat deus errorum operacionem vt credant mendaci antichristum quem noluerunt recipere veritatem id est christum iia ad Tessa. ii° vnde Iob xxxviii° Auferetur ab impiis lux. Quamuis enim homines iniquitatis sue maliciam fidei nomine palliant fidem ipse tenere verentur. et secundum fidem negligunt viuere. licet quia ex fide coram hominibus et deum confundunt operibus veritati credunt sed ei male viuendo contradicunt. sicut quia hanc lucem habent in tenebris diu peruersa agunt et de deo vite credunt. Sed auferetur hanc lux dum ipse antichristus quod in omnibus latebat apperietur et qui nunc sunt oues pii et corde impii. tunc quod nunc in ypocrisi ostendebant patebit et iniquitas eorum patebit que latebat vt impleatur illud Iob xxxviii° Restituetur vt lutum signaculum. quos enim nunc fideles cernimus tunc hostes fidei inueniemus ex temptacionem apparent signum in temptacione apparebunt lutum. nunc apparent membra dei. tunc apparebunt membra antichristi. hoc vero deus ypocritas et flos vanos colligat sed non ipse colligabit ipse enim antichristus ignis tribulacionis examinabit et aurum et paleam. aurum purgabitur palea igne igne consumetur. O quot erunt qui ante tempus antichristi splendebunt quasi aurum. sed eo veniente vertentur aurum in paleas quia similatum erat aurum Apparebunt infideles ipse antichristus quam ante aduentum eius erant fideles facte. Et nunc si veniet antichristus mutatur aurum in paleas intelligitur quia antichristo quem per ypocrisim modo sunt inimici deo. hereret quia eos in signos qui se modo signos dei ostendunt ita vt varie in christo permaneret. Perpendo itaque nunc vere quod deus antichristum ordinabit vt et equitas pacis refulgeat et iniquitas detecta sordeat. Circa ad vindictam peccatorum et confusionem deus ita animatus quod eciam in fine mundi nec honori suo parcet dum propter peccata populi antichristum venire permittet quem eius honori aperte detrahet. sed finaliter ad honorem totum resultabit dum apparebunt vere boni et vere mali. gloria iustorum et malicia prauorum. Tantum de secundo. De tercio scilicet quid ad nos de persecucione antichristi cum ad illa tempestate venturi non simus. Respondetur quod multum et ad nos vnde Gregorius xxxix° moralium v° scilicet cum sequitur nemo ad cordis sui secretum redeat actum et pertimescat ne

exigentibus meritis p districta dei iusticiaz
in finem hominum erat sicut antix et suorum sectatorum
O quanti illius temptationis ipam non viderint et tn
in illius temptationis prelia versatur. Hille. Sed
iam sunt amatores quot veratores antixi
a Xonis vn Gre. xxv. c° xv° plerique
principaliter non viderint et in eius principatu
pectorum suorum [illegible] deseruiunt. et que domi-
nante vo despiciunt. cum penitus dubio prius vi-
vendo perierunt. Hille. Et beatus Johannes
.j.a Johannis expresse ait. Antixi multi sunt
Exponit Gre. Omnes iniqui iam membra eius
sunt que capiunt sicut male pinendo [illegible]
Cum antixus manifeste videbitur nunc i cordibus
iniquorum occultus operatur. vnde Capitum ipsum an-
tixi non videt et tn membra eius pmeriti
sunt. sic Judas. sic Simon magus. sic ceteri
iniqui cum antixo eius corporacion se nesciunt
pena tn actione copulantur. Ecce alius fratrem in-
videt a cum odit aut psequitur a opprimere iniuste
conatur. cuius alterius membrum nisi antixi e capi-
tis pseruitoris. alius gerit in corde suo p
superbiam cum omnes se offert. cuius membrum est
antixi de quo scriptum est Omne sublime vi-
det et ipse est rex super omnes filios superbie. Alius
laborat in avaricia in carnis concupiscentia
membrum illius e qui totus erit in concupiscentiis
sepultus secundum danielem. Alius potenciam mi-
querit non ut aliis prosit sed ut alteri subdi-
tus non sit et quomodo non pt ad hoc venire la-
borat. cuius e membrum nisi quibusdam temporibus prius
antixi qui ait Ascendam super altitudinem nu-
bium et ero similis altissimo. qui veritatem tacet
a celat a opprimit a eam deserit ne pseru-
tionem paciatur. a pro amico eam negat cum xus sit
veritas. nuncio antixi dum semper fauet discordias
dissensiones tribulationes inter fratres vanitate eius
membrum censetur que dissensio tamen quod ca-
pud eius in mundum adducet. Ut enim dicit Glo.
ha ad Thess ii° Cum facta fuerit discessio a
fide ab obediencia Romane ecclesie. tunc revelabitur
ille filius perdicionis qui sola sanctitatis specie ap-
petit sed in veritate sanctus esse non curat. Mem-
brum e antixi qui spiritualitatis in scriptura vocari-
tur vot. Omnes heretici omnes filius gehenne. omnes
animorum preceptorum oppressores. omnes qui pravam vi-
vendo deo contradicunt membrum e antixi. Isi-
dorus de summo bono Omnis qui secundum professionem
nomen a non vivit a aliter docet antixus est
Ideo ut dicit Gre. non desinit i pace ecclesie an-
tixi temptatio. apud iniquos enim quotidie res
antixi agitur quia i eorum cordibus misterium sive
iniquitatis iam nunc occulte operatur. Hos audite
Qui sunt i Judea et i confessione nominis et fi-
dei fugiat corde i montes celestes vt admittantur
et in tecto sunt et i caritate deo serviunt. non de-
scendant ad pristinos mores quos reliquerunt. Et qui
i agro laborat et i penitencia manet. non descen-
dant tollere tunicam et pristinam conversacionem quam
in peccatis habuerunt ne efficiantur membra tal(is)
maledicti hominis. Oremusque ergo ne fuga
nostra de hac vita fiat in hieme et i frigore
peccatorum. a sabbato et in ipse erga deum. vt
[illegible] huius peccatoris malignissimi dei mi-
nistri evadamus. sic igitur in hac vita tu [illegible]
per spacia vt post hanc vitam eterna inveniamus
gaudia. Prestante nobis [illegible] etc.

Qui tollit [illegible] peccatum mundi i. aufert
quod in lege nec p agnum nec p alia sacrificia
poterat auferri quia ut dicitur hebreos in ipsa
e sanguine thaurorum aut hircorum auferri
peccata. Sed iste agnus dei qui e deus Ysa xlv Vere
tu es deus absconditus salvator. Apoc. v. Dignus
e agnus qui occisus e accipere virtutem et divinitatem
et sapientiam et fortitudinem honorem et gloriam et benedictionem
Et tollit i. aufert petm mundi offerens ultro deo
aufert iniquitatem et vel tollit i. in se accipit
peccata tocius mundi quia ut dicitur i pe ii° peccata ipse nostra
pertulit in corpore suo super lignum et Ysa liii dolores
ipse nostros portavit et languores nostros
ipse tulit. Et dicit peccatum secundum glo. et non peccata
ut ostendat qualitatem peccati [illegible] quia s. ab-
stulit totum genus peccati. Tamen s. ipse e sufficiens
pro peccatis nostris [illegible] non dicit peccata
mundi sed petm ut videlicet per hoc quod dicit petm
velit tunc vel petm sive conveniens dicere
quod hoc cecta e de paradiso i. omne genus hominum
Et dicit petm et non peccata ad ostendendum peccati
radicalem primitatem scilicet petm originale
quod e radix omnium peccatorum secundum glo. petm
mundi dicitur originale petm quod e cause tocius mundi
quo tota natura sit et semel [illegible] legens
omnibus per inobedienciam transgressa e in paradiso
s. quod originale et singularem superaddita gra-
tia xpi relevat [illegible] dicit qui tollit petm mundi quia
per primo peccato s. originali mortuus [illegible]
per unum hominem petm intravit in mundum sed quare
dixit Qui tollit in presenti et non dicit qui abstulit
in preterito, cum tamen passio xpi sit preterita videtur quod hoc
dictum e ad ostendendum virtutem illius sacrificii et
oblacionis quia xus semel se obtulit virtus in illius
sacrificii tanta fuit quod non solum se extendebat
ad preteritum sed etiam extendit se ad presens et ad futurum
unica enim oblacio xpi omnem [illegible] cum habet [illegible]
[illegible] non solum tunc tulit vel abstulit quando
passus e sed etiam usque ad presens tollit. Nam
ipse crucifixus una enim pro peccatis oblacionem obtulit
[illegible] purgans illud Notandum xpus dicitur tollere
[illegible] purgans quantum ad culpam quantum ad penam et ver
petm quantum ad culpam quia sua
quantum ad omnem miseriam quantum ad culpam quia sua
passio delevit omnem culpam et satisfecit pro omni pena
na cum passio duplicatur comparatur ad delicionem
peti s. per modum meriti et per modum satisfactionis
In peto autem sunt duo scilicet macula et reatus. Macula que e deformitas vel dissimilitudo
ad deum secundum reatus obligacio ad penam e quod passio xpi causa meritoria delectorum macule
quia meruit nobis graciam et omne i quos delet petm [illegible] Cum quo filio
suo non repetat tunc in [illegible] satisfactoria reatus
pene secundum quod dicit Ysa liii Vere languores nostros ipse tulit unde Anselmus cur deus homo

Absit

putas ne vita xpi tantum bonum tam notabile posse sufficere ad solucionem quod
debetur pro peccatis tocius mundi / et videt ymmo pt plus in infinitum videbis ergo
que vita habet vincat omnia peccata si pro illis detur sic ergo passio xpi
delet peccatum ut causa meritoria gratie ad delendum maculam et causa
satisfactoria ad delendum reatum et penam Sed dices In sacris ante xpi passionem
per circumcisionem delebatur originalis culpa / et per caritatem actualis videtur quamvis
in sacris ante passionem xpi / per credulitatem delerentur originalis et actualis culpa
quantum ad maculam et divinam offensam / et quo ad reatum gehenne Non tamen
quantum ad reatum carentie visionis divine / Nam tunc diabolus habebat potestatem
detinendi eos in limbo / quia nullius hominis caritas potuit mereri vitam
eternam nisi interveniente merito passionis xpi / et omnes erant obligati
ad penam originalis peccati / quam nullus solvere potuit et pro ea satisfacere / nisi xpus
qui contractum et cirographum abstulit / contractum non est aliud quam carta hominis
adversa eterna .i. dictum est Morte morieris cirographum autem dicitur peccatum
Ade quod quasi cautionem contra nos tenebat diabolus Sed illud cirographum xpus
tulit cum nobis delicta condonavit et pro reatu satisfecit penam sustinendo
Iam non id contractum .i. dei sententia reus mortis sive carentionis a
vita celesti / et cirographum reatus peccati Ade in toto genere humano est
sublatum .i. obligacio ad penam eternam Reus qui se obligat dat cirographum
ita Adam obligavit se / et nos Sed tunc cirographum tollitur cum corrumpitur
aut perforatur / sic xpus in passione destruxit / et corpus mortuum
tunc vita gloriosiori vivemus / quam nunquam venissemus si nobis xpus
non subvenisset et si temporalem penam sustinemus tunc ab eterna libertati sumus
Iam in spe et tandem in re in futura vita nobis per xpum gaudia magna
quam ergo contraliter efficacia beneficii impensa tam ex parte illius per quem
efficitur qui est agnus / quam ex parte illius quod impenditur s. tollere peccata
mundi non solum preterita sed et presentia et futura et non solum culpam contracta sed
eciam penam remittere debitam / et excludere omnem subsequentem miseriam hoc autem
fecit Agnus dei per quam passionem non homines nec angeli ut dicunt heretici Sed
D. ysa xliii dicit dominus ego sum qui deleo iniquitates tuas propter me ergo
non passio xpi / Dicendum quod intelligitur ~~per exclusionem alterius cause principalis non meritorie~~
quod solus deus est causa delens culpam ut principale agens et efficiens / passio vero
xpi in genere cause materialis vel efficientis ut meritoria quod est non principale
Sed cooperans cum ergo dicitur deleo iniquitates tuas propter me intelligitur per exclusionem
alterius cause principalis non meritorie vel cooperantis ut materialis equaliter
agnus dei potest dimittere peccata / Peccatum vero peccata nostra ipse pertulit in corpore
suo Et quamvis licet xpus possit omnium peccata tollere quantum ad sufficientiam
ex parte sui Non tamen quantum ad efficaciam ex parte nostra quia non omnes
fidem eius recipiunt nec opera fidei faciunt Jo. vocatum est nomen eius Ihesus
ipse enim salvum faciet populum suum a peccatis eorum

N. 13

Szyerbyna

Magistri Stanislai
de Gorky baccalarii formati
in sacra theologia 1498 comparatus